

New Testament

Aralle-Tabulahan Language

Aralle-Tabulahan - Bible - New Testament

Matius	3
Markus	118
Lukas	182
Yohanes	298
Pengkähänganna Rasul	383
Roma	486
1 Korintus	538
2 Korintus	587
Galatia	618
Efesus	636
Filipi	653
Kolose	665
1 Tesalonika	676
2 Tesalonika	686
1 Timotius	691
2 Timotius	703
Titus	712
Filemon	717
Ibrani	720
Yakobus	755
1 Petrus	767
2 Petrus	781
1 Yohanes	789
2 Yohanes	801
3 Yohanes	803
Yudas	805
Pangngitanna Yohanes	809

Aralle-Tabulahan - Bible - New Testament

Matius

Matius 1

¹Dianto inde peneneanna Puang Yesus Kristus, peänä'anna Daud, peänä'anna Abraham.

²Abraham umpadahi Ishak, Ishak umpadahi Yakub, Yakub umpadahi Yehuda anna yato sangngaka-sangngaka ullu'na.

³Yehuda umpadahi Peres anna Zerah di hao mai di bahinena ang disanga Tamar. Peres umpadahi Hezron, Hezron umpadahi Ram,

⁴Ram umpadahi Aminadab, Aminadab umpadahi Nahason, Nahason umpadahi Salmon,

⁵Salmon umpadahi Boas di hao mai di bahinena ang disanga Rahab. Boas umpadahi Obed di hao mai di bahinena ang disanga Rut. Obed umpadahi Isai,

⁶Isai umpadahi Daud ang mendahi Tomarayanna to Israel. Daud umpadahi Salomo di hao mai di Batsyeba, bahinena dolu ta Uria naonge tuhoke'.

⁷Salomo umpadahi Rehabeam, Rehabeam umpadahi Abia, Abia umpadahi Asa,

⁸Asa umpadahi Yosafat, Yosafat umpadahi Yoram, Yoram umpadahi Uzia,

⁹Uzia umpadahi Yotam, Yotam umpadahi Ahas, Ahas umpadahi Hizkia,

¹⁰Hizkia umpadahi Manasye, Manasye umpadahi Amon, Amon umpadahi Yosia,

¹¹Yosia umpadahi Yekhonya anna yato sangngaka-sangngaka ullu'na di tempona to Israel ditalo anna dibahai pano di Bohto Babel.

¹²Tahpana puha dibahai to Israel pano di Babel, inde Yekhonya umpadahing Sealtiel. Sealtiel umpadahi Zerubabel.

¹³Zerubabel umpadahi Abihud, Abihud umpadahi Elyakin, Elyakin umpadahi Azor,

¹⁴Azor umpadahi Zadok, Zadok umpadahi Akhim, Akhim umpadahi Eliud,

¹⁵Eliud umpadahi Eleazar, Eleazar umpadahi Matan, Matan umpadahi Yakub,

¹⁶Yakub umpadahi Yusuf ang mendahi muanena Maria, anna inde Maria dianto ang ungkeänä'ing Puang Yesus ang si disanga toe' To Dilanti' la Mepasalama'.

¹⁷Dahi, aha sampulo uhpä' läpi'na peänä'ang mengkalao di Abraham lambi' naung di Daud, anna aha sampulo uhpä' läpi'na peänä'ang mengkalao di Daud lambi' dibahai to Israel pano di Babel, anna aha sampulo uhpä' läpi'na peänä'ang puhanna dibahai to Israel pano di Babel lambi' dahi Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

¹⁸Kadahianna Puang Yesus Kristus tama di lino, noa indee tohodolunna: Dolu aha mesa bahine disanga Maria ang la mendahi indona Puang Yesus. Donetoo lella' situnangang mesa muane ang disanga Yusuf. Ampo' dolunna la sika dipakabeng, ya' kehähtändanne' Maria di hao mai di Inaha Maserona Puang Alataala.

¹⁹Ampo' inde Yusuf, dake' nainsang aka ang minge nababe Puang Alataala, dahi mopahtuyung la umbohtui Maria ampo' dai naaku ke ahai tau senga' la mangnginsang, aka' inde Yusuf mesa muane ang mapia inaha anna dai naaku la umpakasili Maria di olona tau mai'di.

²⁰Tahpana minge napihki' ingkäna yatoo, ya' haheng. Pihsananna yaling di pangngipinna unngitae' mesa malaeka'na Dehata sule napengkalanda'i anna ma'karai naoatee, "O Yusuf, peänä'anna Daud, daa umbata-bata umpobahine Maria, aka' änä' ang minge nakehähtängnging sule yahoete' mai di Inaha Maserona Puang Alataala.

²¹Maria la unkeänä'ing mesa änä' muane-ane, anna yato änä' pahallu unsangai Yesus, aka' Dianto ang la umpasalama' ingkäna petauanna Puang Alataala di hao mai di tahungkunna dosannaii."

²²Ingkäna yatoo dahi anna malai sundung tula'na Puang Alataala ang napalambi' mesa nabi naoatee,

²³"Itaia', mesa änä' bahine la pihsa' kehähtäng tomande' anna unkeänä'ing mesa änä' muane-ane, anna yato änä' la sika nasangai Imanuel." (Immanuel situhu' basa Ibrani bahtuanna: Puang Alataala tohho yaling di alla'-alla'ta.)

²⁴Tahpana kaleha Yusuf di mebengngi', nababe siang yato aka ang napahentaing malaeka'na Puang Alataala anna unngalai Maria mendahi bahinena.

²⁵Ampo' dai sibaha hahe lambi' unkeänä'ing mesa änä' muane-ane. Tahpana sohong yato änä', ya' nasangaing Yusuf: 'Yesus.'

Matius 2

¹Puang Yesus dahi di hao di Bohto Betlehem, Poropensi Yudea, di tempona Herodes mendahi tomaraya. Puhai yatoo aha sangngaka-sangngaka to manähäng unngita bintäng ang si disangai 'Majus' sule yaling mai di katimbingang allo le'ba' dai' di Yerusalem.

²Anna sika kutanai pano di ingkäna tau naoatee, "Umbae' naongei änä' mane dahi ang la mendahi Tomarayanna to Yahudi? Aka' puha kiita bintänna yaling di katimbingang allo, dianto anna sulemang aka' la kipenombai."

³Tahpana nahingngi Tomaraya Herodes didiona yatoo, ya' masuhsa liung nasa'ding, lambi' masuhsa tunne' nasa'ding ingkäna to Yerusalem umpihki' kakeaha'anna inde tomaraya.

⁴Untambaing ingkäna kapala-kapala imang sibaha to pampakuhu ada' anna nakutanaii didiona umba naongei la dahi ang dioatee 'To Dilanti' la Mepasalama'.'

⁵Sika mentimba'mi naoatee, "Di hao are' di Bohto Betlehem Poropensi Yudea, aka' noang ang tiuki' yaling di suha'na nabi naoatee,

⁶Dio, Bohto Betlehem, ongeanna peänä'anna Yehuda, tadiamo ongeang ang handang saohko' di alla'na kapahentaang Yehuda; aka' mesa to ma'pahenta la dahi yaling mai di dio ang la uningkambi' petauangku to Israel.' “

⁷Puhanna nahingngi ingkäna yatoo, ya' inde Herodes untambai membuning yato sangngaka-sangngaka to manähäng unngita bintäng anna nakutanaii didiona pihhang anna lembai yato bintäng, aka' pemala nainsang sangngakang pahiamanna yato änä'.

⁸Puhai nakutanai, ya' nasuong mao pano di Bohto Betlehem naoaintee, "Laomokoa' do pamapeängngi yato änä'. Anna ponna ke ullambi'mi, ya' sulemokoa' umpainsangngiä' anna mao touä' koo kupenombai.”

⁹Puhanna sika unghingngi yato tula'na Herodes, ya' sika le'ba'mi. Yato bintäng ang hali sika naita yaling di katimbingang allo, mopellao-lao toe' unkladoluangngiii, lambi' tohho yaho di hahona mesa ongeang di hao di Bohto Betlehem ang naongei yato änä'.

¹⁰Tahpana sika unngita yato bintäng tohho, ya' sika kahsi si'da-si'dang.

¹¹Ya' sika tamang yato di dasang anna unngitai yato änä' sibaha Maria indona. Sika mengkuntu'mi umpenombai yato änä' anna umbuhkeii paongeang aka-akanna, mane nabeai yato pano di änä': bulahang, dama' bomammi' ang dioainte 'kemenyang,' anna rampa-rampa ang dioainte 'mur.'

¹²Ampo' naonge anna lambi'i tempona inde to manähäng la le'ba', ya' dai sika sumuleng pano di Herodes do napainsangngi didiona yato änä', aka' puha nalahang malaeka'na Puang Alataala yaling di pangngipi, lambi' sika sumule mangngola lalang senga'.

¹³Tahpana sika le'ba'i yato to manähäng unngita bintäng, ya' aha buranne' malaeka'na Puang Alataala umpengkalanda'i Yusuf yaling di pangngipinna anna ma'karai naoatee, "Kalehao anna umbahai ne änä' sibaha indona, anna maokoa' do unngalai kalaemu pano di Mesir. Tohhokoa' di hao lambi'

kutula' bouingko aka ang la umbabe, aka' Tomaraya Herodes lella' umpeäng ne änä' anna malai napatei."

¹⁴Dahi doneto di bengi, kaleha siang Yusuf anna umbahai yato änä' sibaha indona le'ba' tirende pano di Mesir.

¹⁵Sika tohhong di hao lambi' mate Herodes. Inggänna indee dahi anna malai sundung aka ang puha natula' Puang Alataala dolu ang nalombang mesa nabi naoatee, "Kalaeku untambai änä'ku malai yaling mai di Mesir."

¹⁶Tahpana nainsang Herodes naoatee sika nabulitu' yato to manähäng unnggita bintäng aka' dai naaku sumule pano napainsangngi didiona yato änä', ya' keaha' liung. Tandana keaha', ya' unsuong tantarana anna malai sika umpatei inggänna änä' ang muane ang tohho di hao di Betlehem sibaha inggänna bohto ang nasidungku'ing, ang mane derua pahiamanna lunaung, situhu' tempona ang natula'ing dolu yato to manähäng unnggita bintäng, dianto tempona naonge anna lemba'i yato bintäng.

¹⁷Donetoo sundung yato ang puha natula' Puang Alataala ang nalombang Nabi Yeremia naoatee,

¹⁸"Kamahanna tau sika duseng anna kamasuhsaang ang käyyäng kahingngiang di hao di Bohto Rama. Rahel undusengngi änä'na anna daliung naaku dipakahanga aka' yato änä'na dang aha."

¹⁹Tahpana mate Herodes, ya' sule bung yato malaeka'na Puang Alataala umpengkalanda'i Yusuf yaling di pangngipi di hao di Mesir anna ma'karai naoatee,

²⁰"Kalehao, bahai ne änä' sibaha bahinemu anna maokoa' sumule pano di bohtona to Israel, aka' yato sangngaka-sangngaka tau ang pemala la umpatei ne änä' puhang mate."

²¹Donetoo kaleha siang Yusuf anna umbahai yato änä' sibaha Maria bahinena sumule pano di bohtona to Israel.

²²Ampo' tahpana nahingngi Yusuf yaling di pellaonna naoate Arkhelaus ma'pahenta di hao di Poropensi Yudea umbala'i Herodes ambena, ya'

mahea'mi la mao pano. Donetoo napengkalanda'i bumi malaeka'na Puang Alataala yaling di pangngipi anna naoaintee, "Dakoa' mala ma'ongeanng di hao di Yudea." Ya' le'ba'mi Yusuf sibaha yato änä' anna bahinena pano di Galilea anna ma'ongeanngi di hao.

²³Tohhong di hao di mesa bohto saohko' ang disanga Nazaret. Ya' sundummi pole' aka ang puha natula' Puang Alataala dolu unngolai senabiang didiona Änä'na naoatee, "Ingkäna tau la unngangka' inde To Dilanti' la Mepasalama' to Nazaret."

Matius 3

¹Aha mesa tau ang disanga Yohanes to Pantero'. Tempo donetoo inde Yohanes le'ba' pano di ongeang makä'däng anna mampakuhui pano di tau mai'di.

²Naoatee, "Pengkataba'koa' aka' dang masae anna Kalaenang Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya."

³Didiona inde Yohanes inang puhang natula' Puang Alataala ang nalombung Nabi Yesaya naoatee, "Aha tau kakoha-koha di hao di ongeang makä'däng naoatee, 'Patokaingnga' lalang ang la naola Dehata, pamarohoing lalanna.' "

⁴Katuhoanna inde Yohanes sinnoa sangngaka-sangngaka nabi ang dolu. Si umpake kaya' ang bulu onta dipapia, anna mesalipi lollo'. Andeanna dianto kakombäng anna duho pangngala'.

⁵Donetoo mai'di to Yerusalem anna mai'di tau ang aha di hao di Poropensi Yudea anna tau ang tohho sirungku' Salu Uhai Yordan sulei asang tihimpung ullumba Yohanes anna napehingngii yato pepakuhunna.

⁶Lambi' mai'di tau di alla'naii ang unngakui dosanna dai' di Dehata di olona tau mai'di. Puhai, ya' natero'mi Yohanes di hoi' di Salu Uhai Yordan.

⁷Ampo' tahpana naita Yohanes mai'di ture' to Farisi anna to Saduki sulei di hao anna pemala toine' ditero', ya' ma'karang Yohanes pano diiii naoatee, "Oa' ingkämmu peänä'anna ile keipo! Menna mangngoingkoa'tee, pake la malakoa' lahpa' di hao mai di aha'na Puang Alataala ang la sule?"

⁸Dahi ponna pemalako'a' lahpa', ya' pembabe mapiako'a' situhu' pembabe pengkatoba'ang,

⁹anna daa umpihki'ia' unngoatee la napa'daimingkoa' dosammu Puang Alataala aka' peänä'annako'a' Abraham. Kutula'ingkoa' mating: ke naelo'i Puang Alataala, ya' malaete' inde mai batu napadahi peänä'anna Abraham.

¹⁰Aka' dinoa sadiang Puang Alataala la untahungkung tau ang membabe karake sinnoa yato uhase ang tokang di hao di poang kayu, anna ingkäna poang kayu ang dai keboa mapia la dilellengni nei' anna ditibeii tama di api.

¹¹Dinoa supung uhai ang kupake kutero'koa' aka' mengkatoba'mokoa', ampo' Yato ang mane la sule ma'kuasa puha nei' andana kodi'. Tandana keangka' yato Tau, moi la mensabua' pälli'ä' di olona datukä' sihatang. Anna la natero'koa' nei' umpake Inaha Masero anna api.

¹²Toka tung petapi di hao di teyyena anna sadiang la umpasisähä' banne anna engka. Yato banne la nabe'bei mapiane' tama di loko, ampo' yatone' engka la natunu nei' tama di api ang ma'nala-nala lolo. Dianto anna pengkatoba'koa' andana natahungkungkoa' sinnoa yato engka ang natunu tau."

¹³Donetoo suleng Puang Yesus yaling mai di Galilea lusau di Salu Uhai Yordan ullumba Yohanes aka' la natero'.

¹⁴Ampo' inde Yohanes dai umpasihatangni kalaena la untero' Puang Yesus, naoantee, "Kodi'e' ang la pahallu untero', ampo' akana Dioe Dio sule pemala la kutero'?"

¹⁵Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Moinnakato anna dao umpasihatangni kalaemu la untero'ä', ampo' tero' siamä'te' dinoa anna malai sundung ingkäna pa'elo'na Puang Alataala." Ya' untero'mi Puang Yesus inde Yohanes situhu' palaunna.

¹⁶Tahpana puha ditero' Puang Yesus, ya' malaing di hoi' mai di uhai. Pihsananna tibuhke siang langi' anna unngitai Inaha Maserona Puang Alataala tuhung yaho mai di langi' sinnoa hupanna dangang-dangang anna hampoi yaho di hahona Puang Yesus.

¹⁷Mane ahai kamahanna Puang Alataala yaho mai di langi' naoatee, "Dianto inde Änä'ku ang kupakamaya anna ang umpamasannang inahangku."

Matius 4

¹Pihsananna le'ba'mi Puang Yesus pano di ongeang makä'däng natehte Inaha Masero anna malai nasändä'i Pongkahana setang di hao.

²Tahpana puha ma'puasa di hao uhpä' pulo allona anna uhpä' pulo benginna, ya' manono liung nasa'ding Puang Yesus.

³Suleng Pongkahana setang unsändä'i Puang Yesus naoatee, "Ponna inang tahpa' si'dao Änä'na Puang Alataala, ya' pahentai ne mating batu lambi'embali dehpa anna malai unngande."

⁴Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Ang napotuhu tau tadiaete' andeang supu, ampo' mala toete' tuho ke umpehingngii si'da-si'dai ingkäna tula'na Puang Alataala.' "

⁵Pihsananna yato Pongkahana setang umposola bumi Puang Yesus dai' di Yerusalem ang si disangai 'Bohto Masero,' anna naposolai dai' di ongeang ang handang malängkä' yaho di hahona Dasang Ada'na Puang Alataala.

⁶Mane naoantee, "Ponna inang Änä'na si'dao Puang Alataala, ya' sändä'ke' pengkanahoo naung indo di tampo, aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'La napahentaingko malaeka'na lambi' la namäntä'io anna malai dai tihahi' bihti'mu naung di batu.' "

⁷Ampo' mentimba' bou Puang Yesus pano naoatee, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Daa unsändä'i Puang Alataala Dehatammu.' "

⁸Ya' nabaha bumi Pongkahana setang Puang Yesus dai' di mesa hohong tanete ang malängkä' liu anna napaitaii umba noa katomarayaang di lino sibaha kamatandeanna.

⁹Ma'karang Pongkahana setang pano di Puang Yesus naoatee, "Ingkäna inde katomarayaang di lino ang unngita la kubea asangngo unguuasai ahsala' malimuntu'o umpenombaiä'."

¹⁰Mentimba'mi Puang Yesus keaha' pano yato di Pongkahana setang naoatee, "Palaio done indee, setang! Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Pahalluo umpenombai Puang Alataala Dehatammu anna Dianto supu ang la pahallu untuhu'i.' “

¹¹Puhai yatoo, ya' le'ba'mi yato Pongkahana setang umpellei Puang Yesus. Donetoo sule siang sangngaka-sangngaka malaeka'na Puang Alataala ullumba Puang Yesus anna nakandapaii.

¹²⁻¹³Tahpana napelele Puang Yesus naoate Yohanes to Pantero' puhang nasahka anna natahukung tau ang mampa'bali, ya' sumuleng pano di Bohto Nazaret yaling di baheanna Galilea. Puhai yatoo, ya' le'ba'mi Puang Yesus mendende naung di Bohto Kapernaum anna tohhoi di hoi'. Inde Kapernaum di hoi' di behing Le'bo' Galilea, sitehe bohtona peänä'anna Zebulon anna Naftali.

¹⁴Inde dahi noa anna malai sundung aka ang puha natula' dolu Puang Alataala ang nalombung Nabi Yesaya naoatee,

¹⁵"Ingakämmua' ang ma'ongegang di tampona peänä'anna Zebulon anna tampona peänä'anna Naftali, lalang lunaung di Le'bo' Galilea tando di katempu'ang allona Salu Uhai Yordan, di hao di Galilea, ang naonge tohho tau ang tadia to Yahudi,

¹⁶ingkänna tau ang tohho di hao, ang yalingke' di kamalillingang napobua' dosa, ungngitang pole' kamabayaang ang dai aha mantondong, anna yato kamabayaang sika nasilong. Dianto yato tau ang dai ungngingsang Puang Alataala anna sika mahea' lolo pano di kamateang ang lambi' sapano-panona.”

¹⁷Mengkalaonto donetoo napahandu'mi Puang Yesus mampakuhu naoatee, "Pangkatoba'koa' aka' dang masae anna Kalaenang Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya.”

¹⁸Pihsang tempo munge mellao di behing Le'bo' Galilea, inde Puang Yesus ungnghita derua to sipoari ang disanga ta Simon (ang nasangai sala Puang

Yesus: 'Petrus') anna ta Andreas. Menge sika modala yaling di le'bo' aka' inang to podala bau.

¹⁹Ma'karang Puang Yesus pano diii naoatee, "Maikoa' tindo'ä' anna kupadahikoa' to podala tau, dianto la umpakuhukoa' hupatau ang la napanoa untindo' Kapahentaanna Puang Alataala."

²⁰Tahpa sika umpellei siang dalana anna mentindo'i.

²¹Umpatahhi' bumi pellaonna Puang Yesus, ya' ungnita bumi derua to siullu'. Yato to derua dianto änä'na ta Zebedeus, disanga mesa ta Yakobus anna disanga mesa ta Yohanes. Lella' sika ohko' yaling di lopinna sibaha Zebedeus ambenaii menge umpapiai dalana. Nabahaing Puang Yesus mendahi pahsikolana.

²²Yato to deruai tahpa umpellei siang yato lopinna anna ambena mane le'ba'i mentindo'.

²³Donetoo le'ba'mi Puang Yesus ullelengngi ingkäna bohto di hao di Poropensi Galilea, menge siang umpaturu ingkäna tau yaling di pa'sambayanganna to Yahudi, anna umpepainsang toing nei' Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala. Mai'di toi tau ang napabono' di hao mai di ingkäna hupanna korong.

²⁴Lambi' kaheba didiona yato aka ang nababe Puang Yesus tiseumbu' sau tama di hao di Poropensi Siria. Dahi di umba-umba naola Puang Yesus, mai'di tau sule umbaha asang ingkäna to makorong anna malai napabono'; noa tunne' tau ang napentamai setang, tau ang si malimpäng anna to makule. Ingkäna yatoo napabono' asang Puang Yesus.

²⁵Katämpä'anna mai'di liu pole' tau ang untindo' Puang Yesus ang sule di hao mai di Galilea, Sampulo Bohto, Yudea, yaho mai di Bohto Yerusalem anna di hipe mai di Salu Uhai Yordan.

Matius 5

¹Donetoo Puang Yesus unngita mai'di liu tau sule. Ya' dai'mi di mesa tanete anna mohko'i yaho mampakuhu. Sulei toune' yato sangngaka-sangngaka to pentindo'na.

²Napahandu'mi Puang Yesus mampakuhu pano diii naoatee,

³"Puang Alataala umbehe tau ang nasa'ding memase-mase di mendehatanna lambi' supung hannu dai' di Puang Alataala, aka' setonganna diaete' ang la unngampui Kapahentaanna Puang Alataala.

⁴Puang Alataala umbehe tau ang masuhsa yaling di katuhonna, aka' sika la napakahanga.

⁵Puang Alataala umbehe tau ang mahempo' inaha, aka' dianto ang la unngampui inde lino.

⁶Puang Alataala umbehe tau ang pemala lolo umbabe kamarohoang, sinnoa tau ang manono anna mahähäng pemala lolo supu mande anna menu', aka' inang la napasanta'i Puang Alataala aka siamo ang napemala.

⁷Puang Alataala umbehe tau ang marota' pano di solana, aka' yato tau la nakarota'i toe' Puang Alataala.

⁸Puang Alataala umbehe tau ang masero yaling di inahanna, aka' yato tau la unngita Puang Alataala.

⁹Puang Alataala umbehe tau ang supung nakärä'i mampasikapiai, aka' yato tau la disangai nei' petauanna.

¹⁰Puang Alataala umbehe tau ang napakauho-uho solana aka' umbabe kamarohoang, aka' yato tau la unngampui nei' Kapahentaanna Puang Alataala.

¹¹La nabeheo Puang Alataala ponna aha tau mangngita-ita naungngo anna mandahhao bahtu' napatanda'i tomande'o umbabe ingkäna hupanna kakarakeang aka' untindo'ä'.

¹²Penau-nauii yatoo anna kahsio, aka' setonganna daete' aha mallondo sahomu yaho di suruka. Daa untungke'du' ke ahai tau mandahhao, aka' umba sika napanoa undahha senabiang dolu, la napanoa tuntone' nadahhako'."

¹³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Dioa' sihapangkoa' sia yaling inde di lino. Ampo' ponna ke dang mäsing yato sia, ya' dante' aha lalang la dipamäsing sala. Supurante' yato sia ditibe anna nasiindä'-indä'i tau aka' dang aha kunanna.

¹⁴Dioa' sihapang toukoa'ne' kamabayaang yaling di lino. Ponna aha bohto mahoa' ang ma'ongeang yaho di tanete, ya' yato bohto mahoa' la naita asangngete' ingkäna tau.

¹⁵Noa tunne' daete' aha mesa tau la umpau' lampunna mane nasalohko'i baki, ampo' yato lampunna napatokoete' dai' di ongeang ang malängkä' anna malai umballoi yato huäng dasang.

¹⁶Noa tungnga' dio, pepaitaing pano di ingkäna tau kamapiaammu sinnoa mata allo ang umballoi lino, anna malai yato pembabemua' ang mapia la naita ingkäna tau, lambi' la umpamatande sanganna Ambemua' yaho di suruka."

¹⁷Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Daa unsangaia' inde kasuleangku tama di lino la umpa'daiä' Atohanna Musa anna yato ang puha napalambi' senabiang dolu. Aka' nasuhung suleä', anna malai kupasundung asang ingkäna yatoo.

¹⁸Kutula'ingkoa' setonganna sumbana dake' pa'da langi' anna lino, inang daete'ne' aha la pa'da moi poro mesa huru' bahtu' mesa titi' yaling mai di Atohanna Musa sibaha yato ang nauki' senabiang dolu, ke dake' dahi asang ang puha natula' lohpo' Puang Alataala ang nalombang nabi.

¹⁹Dahi menna-menna untehkai mesa di alla'na yato pahenta, moinnakato anna nasangai dai pahallu sakali yatoo, anna umpaturui tau senga' untehkai toe' yato pahenta, ya' yato tau la diangka' nei' mesa tau ang handang madihoi'ang yaling di Kapahentaanna Puang Alataala. Ampo' menna-menna

untuhu'i yato pahenta anna umpaturu toe' tau senga' untuhu'i yato pahenta, ya' yato tau la diangka'ne' mesa tau ang handang dipakeangka' yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.

²⁰Anna ponna dai umpala'bi puhaa' dio kamarohoammu andana kamarohoanna ingkäna to pampakuhu ada' anna to Farisi, ya' inang darea'te' la umpemitai la tama di Kapahentaanna Puang Alataala.”

²¹Nalombangngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Unghingngingnga' umba noa pepaturunna Puang Alataala pano di to baha' dolu ang naoatee, 'Dai tau mala papateang. Anna menna-menna ang papateang pahallu ditahungkung.'

²²Ampo' kutula'ingkoa' dinoa kuoatee: menna-menna ang keaha' pano di solana, ya' yato tau pahallu ditahungkung. Noa tunne' menna ang umbisi' solana pahallu dipapengngolo pano di to Mahkeada' anna ditahungkungngi. Anna tau ang untändoi solana la londo puha nei' anna sihatanne' dipatama di api nahaka.

²³Dahi ponna umbahao penombaammu pano di pantunuang penombaang, ampo' tahpamu lambi' pano yato di pantunuang penombaang, ya' unghingnging halirako dio siba'di solamu lambi' nakahiri'kangko,

²⁴ya' dakangngi dolu umpenomba, laoo dolu sikapiai yato solamu ang hali unsiba'diing. Puhaitoo mane umpatulu'i yato penombaammu dai' di Puang Alataala.

²⁵Dolummu nabaha pano di to panghohto' balimmu, ya' sikapiai lohpo'o dolu. Aka' ponna dai umpanoa, ya' la napapengngoloo pano di olona to panghohto', anna yato to panghohto' la napapengngoloo pano di polisi ang la mampatamao di tahungkung.

²⁶Kutula'ingkoa' setonganna darakoa'te' la mala nalahpa' yaling mai yato di tahungkung ke dai umbaya' asang dolu yato dendamu.”

²⁷Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Unghingngingnga' pahentana Puang Alataala ang naoatee, 'Dai tau mala ungnindä'-indä' pa'bannetauang.'

²⁸Ampo' kutula'ingkoa' dinao kuoatee: menna-menna ang unngita mesa bahine anna nakailuii lambi' yaling di inahanna la pemala nakamahoi, ya' yato tau ang noa diangka' unngindä'-indä'mite' pa'bannetauang yaling di inahanna anna diangka' madosang.

²⁹Dahi, ponna mata kuanammu mandosaio, ya' kahohe'i yato matammu anna untibei. Aka' dotanne' sambali supu matammu dinao andana tontongke' aha sibali matammu ampo' la tamao di api nahaka.

³⁰Noa tunne' ponna teyye kuanammu mandosaio, ya' bose'i yato teyyemu anna untibei. Aka' dotanne' sambali supu teyyemu dinao andana tontongke' aha sibali teyyemu ampo' la tamao di api nahaka."

³¹Nalombanggi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Aha toe' pepakuhu ang naoatee, 'Menna-menna ang untibe bahinena, pahallu umbabe suha' kasitibeang.'

³²Ampo' kutula'ingkoa' dinao kuoatee: ponna aha mesa muane untibe bahinena, ya' dianto disanga yato muane umpamadosa yato bahinena ke kemuane salang, sehalinna ke yatoi bahinena unngindä'-indä' pa'bannetauang. Noa tunne' tau senga' ang umpobahine sala yato bahine, ya' diangka' toete' unngindä'-indä' pa'bannetauang."

³³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Hali tungnga'ne' unghinggi umba noa pepaturu pano di to baha' dolu ang naoatee, 'Ponna mopindao dai' di Puang Alataala didiona aka ang pahallu la umbabe, ya' yato popindamu pahallu umpembabe si'daing; dai mala dai.'

³⁴Ampo' kutula'ingkoa' dinao kuoatee: daa umpopindai moi aka. Daa unsändä'i umpopindai langi', aka' yato langi' ongeannaete' Puang Alataala ma'pahenta.

³⁵Noa tunne' lino, daa unsändä'i umpopindai, aka' inde lino pengngindä'annaete' Puang Alataala. Londonang Bohto Mahoa' Yerusalem, aka' dianto bohto mahoa'na Puang Alataala Tomaraya ang matande.

³⁶Noa tunne' daa unsändä'i umpopindai bää'mu, aka' daeto dio aha kakuasaammu la umpamaloteng bahtu' la umpamabusa beluhä'mu moi poro la sallamba'.

³⁷Ampo' ang pahallu umbabe, dianto ponna inang la unngoate, 'io,' ya' pengngioo. Anna ponna inang la unngoate, 'dai' ya' oaite 'dai.' Aka' ponna ke unghängngängngi salake' tula'mu, ya' sule di haorante' mai di Pongkahana setang.”

³⁸Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Unghingngi tungnga' nei' umba noa pepaturu ang naoatee, 'Mata pahallu dibala'i mata anna isi pahallu dibala'i isi.'

³⁹Ampo' kutula'ingkoa' dinoa: daa umbala' kakarakeang anna kakarakeang. Ampo' diare', ponna aha tau mantampiling pape kuanammu, bea toine' pape kaihimmu natampiling.

⁴⁰Anna ponna aha tau ang la mambahao pano di to panghohto' aka' kaya'mu pemala la naala, ya' bea toine' kaya' kalambe'mu.

⁴¹Anna ponna aha tau mansuoo umposolai mesa kilo kahaona, ya' posolaii derua kilo.

⁴²Ponna aha tau mampalau aka-akammu, ya' beai. Anna ponna aha tau la ungnngindang aka-akammu, ya' paindangngii.”

⁴³Nalombungngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Unghingngi tungnga' nei' umba noa pepaturu ang naoatee, 'Kalemuio ingkäna solamu ampo' kahi'di'i nei' ingkäna balimmu.'

⁴⁴Ampo' kuoaingkoa'te dinoa: kalemuio ingkäna balimmu anna palauing behe ingkäna tau ang mandahhao

⁴⁵anna malao mendahi änä'-änä'na Puang Alataala, Ambemu, ang ma'ongegang yaho di suruka. Aka' Puang Alataala umpalle' allo pano di tau mapia anna tau karake, noa tunne' umpatuhung kene' pano di tau mapia anna pano di tau karake.

⁴⁶Anna ponna ungaklemuio supu tau ang mangkalemuio, ya' la unsangaraka kehängngämmei sahomu? Aka' ingkäna tau mala asangnete' membabe noa, moi tau ang handang mai'di dosanna mala tunne' membabe noa.

⁴⁷Anna ponna supung tau ang unsiinsang liuing untabe'i, ya' akang kala'biammu? Darakae' mala asang ingkäna tau membabe noa, bahtu' moi ang dai ungningsang Dehata mala tunne' membabe noa?

⁴⁸Dahi pahallukoa' ungaklemui asang ingkäna tau dai aha unsehalii, sinnoa Ambemu yaho di suruka ang ungaklemui asang ingkäna tau."

Matius 6

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Madakakoa' andana umbabekoa' kamapiaang di olona tau mai'di supung aka' pemalakoa' naita yato tau mai'di anna napudii yato pembabe mapiammu. Aka' ponna umpanoaa', ya' daete' aha sahomu yaho mai di Puang Alataala, Ambemu, yaho di suruka.

²Dahi ponna ke la umbeakoa' aka siamo pano di to pemase-mase, daumpepainsang lelungging sinnoa ang nababe to kalasi tama di pa'sambayangang bahtu' pano di lalang käyyäng anna malai napudi tau. Aka' kutula'ingkoa', setonganna tau ang mampanoa yato dai la ullambi' sala sahona, supung napudi hupatau.

³Ampo' ponna la umbeakoa' aka siamo pano di to pemase-mase, peängngi lalang anna malai dai aha moi poro la mesa tau ang mangnginsang yato pembabemu.

⁴Anna yato pembabemu supung Puang Alataala ang mangnginsang, lambi' la aha sahomu."

⁵Nalambungngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Anna ponna ma'sambayangkoa', daa umpensinnoai to kalasi. Sika nakärä'i nei' ke'de' tama di pa'sambayanganna to Yahudi bahtu' mao pano di kasitammuang lalang käyyäng anna ma'sambayangngi di hao, aka' anna malai naita tau mai'di.

Kutula'ingkoa' setonganna yato tau ang mampanoa dai la ullambi' salake' sahona, supung napudi hupatau.

⁶Ampo' ponna pemalao ma'sambayang, ya' tamao di tambimmu anna untutu'i baba, mane ma'sambayangngo dai' di Ambemu Puang Alataala ang dai landa'. Lambi' supung Ambemu Puang Alataala ang mangngitao anna Dianto la mantimba' yato sambayammu.

⁷Noa tunne' ponna ke ma'sambayangngo, daa umpa'sule-suleii yato tula'mu ang dai kekuna, sinnoa ang si nababe tau ang dai ungningsang Puang Alataala. Aka' sika napihki' naoatee tuhtuang kalambe'ito sambayanna, ya' tuhtuang natahimbo tunne' Puang Alataala.

⁸Dahi daa umponialaii yatoii. Aka' setonganna ingkäna kapahalluammu, dake' umpalau anna nainsang asang lohpo'mi Puang Alataala.

⁹Dahi panoaia' inde ma'sambayang dai' di Puang Alataala: O Ambeki' yaho di suruka, kihannuang la tontong dipa'käyyangngi sangammu.

¹⁰Suleo pahentaang anna padahii pangngelo'mu yaling di lino sinnoa ang dahi yaho di suruka.

¹¹Pasundungngingkang andeang ang kipahallu allo dinoa.

¹²Ampungngii ingkäna kasalaangki', sinnoa ungnampungngi touang kami' kasalaanna solaki' pano di kalaeki'.

¹³Anna daa umpabeii pesändä' nasändä'iang, ampo' pakahaoang di hao mai di ingkäna siamo kakarakeang. [Aka' Dio supu ang ungnampungui kapahentaang, kakuasaang anna kamatandeang lambi' sapano-panona. Aming]

¹⁴Aka' ponna ungnampungngi toukoa' dio yato kasalaanna solamu ang nababe pano di kalaemu, ya' la naampungngi tungnga'to dio kasalaammu Ambemu yaho di suruka.

¹⁵Ampo' ponna dai ungnampungngi yato kasalaanna solamu ang nababe pano di kalaemu, ya' datoeto dio la naampungngiingko kasalaammu Ambemu yaho di suruka."

¹⁶Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ponna ma'puasakoa', daa umpatandaangngi di hao di lindomu, sinnoa ang nababe ingkäna to kalasi. Aka' sika naangka'i nei' umpatingkuhsu lindona anna malai nainsang tau naoate menge ma'puasa. Kutula'ingkoa' setonganna yato tau ang mampanoa dante'ne' la nabea sahona Puang Alataala.

¹⁷Ampo' ponna ke ma'puasakoa', ya' pominnä'rambu'o anna undeä'i lindomu,

¹⁸anna malai dai nainsang tau naoatee mengeo ma'puasa, supung Ambemu ang dai landa' ang mangngitao anna dianto ang la mambeao bala'na yato pa'puasammu."

¹⁹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Daaa' unghimpung supu katomakakaang di lino, aka' katomakakaang yaling di lino la karake napobua' bu'bi' anna tähkä', anna dasammu la napentama to paboko lambi' yato katomakakaammu la naboko.

²⁰Ampo' diarea' nei' himpungkoa' katomakakaang yaho di suruka, aka' yaho di suruka daine' aha bu'bi' anna tähkä' ang la mangkarakei anna dato'i aha to paboko la mambongka' anna nabokoi.

²¹Aka' umba naongei aha ahtasa'mu, di hao tunto nei' naongei inahammu.

²²Mata dianto ang mendahi ballo yaling di kalae. Dahi ponna mapia matammu, ya' ingkäna kalaemu la naballoi asang.

²³Ampo' ponna karake matammu, ya' ingkäna kalaemu la malilling asang. Dahi ponna ballo ang aha di hao di kalaemu pi'de, ya' yato kamalillingang la unsa'ding si'da-si'da tama di kalaemu.

²⁴Noa tunne' daete' aha mesa sabua' la derua pongkahana, aka' ponna noa, ya' tantunte' anna ungkahi'di'i pongkahana ang mesa anna umpakamayaine' yato pongkahana ang senga', bahtu' untuhu'i liu yato pongkahana ang mesa ampo' daine' natuhu'i liu yato ang mesa. Noa tungnga' dio dakoa' mala la menge siamokoa' untuhu'i Puang Alataala ampo' menge sia tumokoa'ne' umpengkalambi'-lambi'i umpeäng katomakakaang yaling inde di lino."

²⁵Nalombunggi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Dahi kutula'ingkoa' dinoa kuoatee: dakoa' pahallu masuhsa umpihki' katuhoammu, hapanganna aka ang pahallu ungnande bahtu' ungnenu'. Anna datoukoa' pahallu masuhsa umpihki' bätäng kalaemu, hapanganna yato aka ang pahallu umpake. Darakaa' dio ungningsang pahallu puhaete'ne' katuhoang andana andeang? Noa tunne' pahallu puhaete'ne' bätäng kalae andana pakeang.

²⁶Itarea' dansi ang sika lolo' yaho di nähäng. Daine' nainsang mopinamula anna datoi nainsang umpepahe boa pengkähänganna. Datoi aha umpailoko aka ang la naande, ampo' tontong ture' motuho-tuho lolo aka' napakande Ambemu yaho di suruka. Darakaa' dio ungningsang keangka' puharakoato dio andana yato sedansiang?

²⁷Aharakaa' di alla'-alla'mu ang mala umpakalambe' sungnga'na moi poro santehte'mi aka' bata-bata didiona katuhoanna?

²⁸Anna datoukoa' pahallu masuhsa didiona pakeammu. Pihki'rea'too yato bunga ang kamahasaang ang tuho tomande' pano di alla' kalane. Dai aha mampamula anna dai mangki' mengkähäng bahtu' untannung pakeanna.

²⁹Ampo' kutula'ingkoa' dinoa: moinnakato to makahka' si'da-si'da Tomaraya Salomo, ampo' daete' aha yaling di katuhoanna la umpake pakeang mahahsa' ang umpensinnoai mahasanna inde pano bunga di alla' kalane.

³⁰Dahi aka' mala ture' napamalehke' Puang Alataala yato bunga ang tuho dinoa ampo' la naande siang api marondonna, ya' londonangnga'te' dio ang kuhan kapampetahpa'ammu mala turakoa'to dio nabea asang aka ang umpahallu.

³¹Dianto anna datomande'koa' la masaha ungnogatee, 'Aka ang la kiande?' Bahtu' ungnogaa'tee, 'Aka ang la kienu?' bahtu' 'Aka ang la kipake?'

³²Aka' ingkäna asang yatoo napeäng tau ang dai ungningsang Puang Alataala. Ampo' dioa' dio, inang nainsandea'to dio Ambemu yaho di suruka ingkäna kapahalluammu.

³³Ampo' diarea' nei', ang handang pahallua' dolu la umpihki' dianto: membabe maroho lolo di olona Puang Alataala aka' dianto tomarayammu. Ponna umpanoa, ya' ingkäna kapahalluammu la napasundung asangngingkoa'.

³⁴Dahi dako' la bata-bata didiona aka ang la dahi marondong, aka' ang la dahi marondong senga' toboete' kamasuhsaanna. Kamasuhsaang ang dahi yaling di sangngallona pabei tubunne' puha yaling di allo yatoo."

Matius 7

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Daa untanda' tahuhu solamu anna datouo dio ditanda' tahuhu.

²Aka' aka ang untanda' tahuhing solamu dia tuntone' la ditanda' tahuhingko. Noa tunne' lite' ang umpake pano di solamu dia tunne' la dipakeingko.

³Akarea' dio anna malakoa' ungnigita sahihsi' yaling di matanna solamu ampo' daine' ungnigita kayu sambehsä' yaling di matammu tobou dio?

⁴Umbang dio la umpanoa ungnigalaiing sahihsi' yaling di matanna solamu, aka' aha ture dio sambehsä' kayu yaling di matammu tobou dio?

⁵Oa' ingkämmu to kalasi, alaiia' dolu yato sambehsä' kayu ang aha yaling di matammu anna malai ungnigita ungnigalaiing yato sahihsi' ang aha yaling di matanna solamu."

⁶Napatahhi' bumi pepakuhunna Puang Yesus yaling di pohapangang naoatee, "Daumbeai asu aka-aka ang masero, aka' puhaitoo, ya' la nasempa-sempamo. Noa tunne' daumbeai bahi aka-aka ang masuli' allinna sinnoanna mutiara, aka' la naindä'-indä' supu."

⁷Nalombungngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Palauia' anna la dibeakoa'; peängngi anna ullambi'ia'; pende'de'koa' anna ditungka'ingkoa' baba.

⁸Aka' pano di tau ang malau la natahimbo yato palaunna, anna pano di tau ang mahpameäng la nalambi' yato pahpameänna; noa tunne' pano di tau ang mende'de' la ditungka'ing baba.

⁹Aharaka mesa tau di alla'mua' ang umbea batu änä'na ke umpalau andeang?

¹⁰Bahtu' la nabea ile ke umpalau bau? Kusanga daete' la aha, i?

¹¹Dahi dioa', moinnakato anna to karakekoa', ampo' ponna mala turakoa' dio umbea änä'mu aka-aka ang mapia, ya' londonne' Ambemu yaho di suruka tantunte' anna la nabeai aka siamo ang handang mapia pano di tau ang la malau dai'.

¹²Noa tunne' ingkäna-ingkäna siamo ang ungarä'i nababeingko solamu, ya' babe toinne' noa pano di solamu. Dianto yato punggu' tannunna ingkäna Atohanna Musa anna suha'na ingkäna nabi."

¹³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus umpake pohapangang naoatee, "Tamakoa' olai yato baba ang masihki', aka' baba ang malohäng anna lalang ang malua' lupano di katallangang anna mai'di tau la mangngola.

¹⁴Ampo' aka' sihpi'ne' baba anna masihki'ne' lalang ang lupano di katuhoang sapano-panona dianto anna sai'di'mi tau ang mangngola tama.

¹⁵Madakakoa' pano di tau ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadiaetee', ang la sule napellambi'ikoa' boheng mahamme' inaha sinnoa domba, ampo' setonganna yaling di inahannaii salamangnete' yato olo'-olo' peande.

¹⁶Ampo' la unnginsandea'tee' ke unngitang umba noa pembabenaii. Aka' la malarakae' tau umponge' boa pinamula di hao mai di lolo päräng? Bahtu' umponge' boa kayu di hao mai di balimbano?

¹⁷Noa tunne' poang kayu ang mapia tuhona tantunte' anna keboa mapiai, anna poang kayu ang dai huhu tuhona tantunte' unkeboaing boa ang dai mapia.

¹⁸Anna poang kayu ang inang si biasa mammi' boana, daete' aha la ungkeboaing boa ang dai mammi'. Noa tunne' poang kayu ang inang si dai mammi' boana, daete' aha la ungkeboaing boa ang mammi'.

¹⁹Anna ingkäna poang kayu ang dai keboa mapia la dilellengni nei' anna ditibeii tama di api.

²⁰Dahi yato tau ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadia la ungningsandea'tee' ke unngitang umba noa pembabenaii.

²¹Daa unsangaia' la mendahi petauanna Puang Alataala yato ingkäna tau ang katamba-tamba naoatee, 'O Puang, O Puang.' Aka' setonganna tau ang la mendahi petauanna Puang Alataala dianto tau ang umpembabeing ingkäna pa'elo'na Ambeku yaho di suruka.

²²Ponna ke lambi'mi dako' allo katämpä'anna lino, ya' la mai'diete' tau sika tamba pano di Kodi' naoatee, 'O Puang, O Puang, puhamang umpepainsangnging Bahtakara Dehata yaling di sangammu, anna puhamang unghambai setang yaling mai di inahanna si mesa-mesa tau yaling di sangammu; puha tumang umbabe tanda ang mepusa'-pusa' yaling di sangammu.'

²³Tempo donetoo la sika kupakalesoing pole' kuoaintee, 'Mennarakakoa' dio? Dakoa' kuinsang. Dahi palaikoa' done nee, aka' diongnga'to ne ang si umbabe katasampa'ang.' “

²⁴Nalombungni bumi tula'na Puang Yesus umpake pohapangang naoatee, "Pano di tau ang umpehingngii inde tula'ku anna napembabeing yaling di katuhoanna, sihapang mesa tau ang kepihki' ang umpake'de' dasanna napamatoto' si'da-si'da.

²⁵Lambi' moi sule kene' käyyäng anna mala'bu' sitonda pepahi käyyäng unghoa yato dasang, ampo' dai aha maaka aka' matoto' si'da-si'da.

²⁶Ampo' pano di tau ang umpehingngii inde tula'ku ampo' dai napembabeing yaling di katuhoanna, sihapang mesa tau ang dai kepihki' ang umpake'de' dasanna ampo' naloyo-loyo.

²⁷Pihsananna sule kene' käyyäng anna mala'bu' sitonda pepahi käyyäng unghoa yato dasang, lambi' yato dasang hompo anna pokä'-pokä'i aka' inang maloyo."

²⁸Tahpana untämpä'i pepakuhunna Puang Yesus, ya' sika pusa' asammi yato tau mai'di ang tihimpung di hao unghingngi umba noa pepakuhunna,

²⁹aka' mampakuhu sinnoa ang ma'kuasa si'da-si'da, dai sinnoa to pampakuhu ada'naii.

Matius 8

¹Tahpana puha mampakuhu Puang Yesus, ya' tuhummi yato yaho mai di tanete. Donetoo mai'di liu tau ang mampentindo'i.

²Pihsananna ahang mesa tau ang bosu lollo'na pano undungku'i Puang Yesus anna malimuntu'i di olona mane ma'karai naoatee, "O Puang, ponna ungnaku umpabono'ä, ya' la bono' siamä'te' dinao."

³Ungngehte' siang teyyena Puang Yesus anna ungnantii yato tau mane ma'karai naoatee, "Kuaku kupabono'o, dinao la bono'motee'." Ya' donetoo bono' siang yato tau.

⁴Mane naoa salaitee Puang Yesus, "Kalehaii daa umpepainsangnging pano di tau senga' inde aka ang dahi pano di kalaemu, ampo' laomo dinao do pepaitaing kalaemu pano di imang anna malai nainsang naoatee bono' si'damo. Anna umbahai penombaang ang la napenombaingko dai' di Puang Alataala situhu' aka ang puha mepahentaing Musa, ang la mendahi sa'bi pano di ingkäna tau."

⁵Tahpana lambi' Puang Yesus naung di Bohto Kapernaum, suleng mesa to pambahanang tantarana to Roma napellambi'i anna malau masei naoatee,

⁶"O Tuang, sabua'ku di hao di dasangku mate sambose' naung kalaena anna madahha si'da-si'da nasa'ding. Kalemuiä' pabono'ingkä'."

⁷Ma'karang Puang Yesus pano naoaintee, "Io, panorangkä' kupabono' ke lambi'mä'."

⁸Ampo' mentimba' sala yato to pambahanang tantara naoatee, "O Tuang, damong unsuhsai kalaemu la maoo pano di dasangku, aka' dai sihatang kusa'ding la umpengkende'i dasangku. Diare' tula' tomande'mi sambahta kara dinoa anna malai bono' yato sabua'ku.

⁹Aka' kodi' mesa touä' kodi' to dipahenta, ampo' aha tou kodi' änä' buaku ang kupadihoi'ang lambi' mala tomande' kupahenta. Hapanganna ke kuoainte yato mesa änä' buaku, 'Laoo!' ya' mao si'daetee', bahtu' pano di änä' buaku ang senga' kuoainte, 'Maio!' ya' sule si'daetee', bahtu' kuoainte pano di sabua'ku, 'Kähängngi indee!' ya' nakähäng si'daetee'."

¹⁰Tahpana nahingngi Puang Yesus umba noa yato tula'na to pambahanang tantara, ya' pusa' liung anna ma'karai yato pano di ingkäna tau ang mantindo'i naoaintee, "Kutula'ingkoa' setonganna dake' aha kulambi' yaling di alla'na to Israel kapampetahpa'anna tau ang sinnoa inde kapampetahpa'anna.

¹¹Dahi mapia ungningsangnga', la mai'diete' tau ang tadia to Yahudi ang sule yaling mai di katimbangallo allo anna sule di lau' mai di katempu'ang allo ang la mohko' mande anna menu' sibaha-baha Abraham, Ishak, anna Yakub yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.

¹²Ampo' mai'di di alla'na to Yahudi ang umpihki' kalaena sihatang la mentama di Kapahentaanna Puang Alataala la ditibeine' tama di ongeang ang handang mapähtäng, di haontoo ang la naongi tau sika umbu salamang ang kamateang."

¹³Ma'kara bumi Puang Yesus pano yato di to pambahanang tantara naoatee, "Sumulemote' pano di dasammu aka' la dahi si'dante' sinnoa aka ang umpetahpa'." Ya' donetoo bono' siang yato sabua'na.

¹⁴Donetoo le'ba'mi Puang Yesus pano di dasanna ta Petrus. Lambi'i pano ungnitang pasananna ta Petrus ang bahine matindo aka' maluhsu lambi' malla'.

¹⁵Nalumbang Puang Yesus pano di patindoanna anna natokeii teyyena, ya' bono' siang yato luhsunna anna kalehai umposaha Puang Yesus.

¹⁶Tahpana bengi donetoo, suleing mai'di tau umbaha ang napentamai setang. Yato setang ang umpentamai sangngaka-sangngaka tau nahambai asang Puang Yesus umpake sambahta supu kara. Donetoo ingkäna to makorong napabono' asang toe'.

¹⁷Ingkäna kaha-kaha yatoo dahi anna malai sundung tula'na Puang Alataala ang napalambi' Nabi Yesaya naoatee, "Dianto ang umbulle ingkäna kamalammaanta anna umpabono' ingkäna koronta."

¹⁸Donetoo tahpana naita Puang Yesus mai'di liu tau mallebo, ya' umpahentang pahsikolana anna sika maoi bete' di tando bete'na Le'bo' Galilea.

¹⁹Suleng mesa to pampakuhu ada' ullumba Puang Yesus anna naoatee, "O Tuang, la kutindo' leleinggo diamo-diamo unggola."

²⁰Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "Mangngohi aha leänna naongei tohho, anna dansi aha sehänna naongei membanua. Ampo' Kodi' indee Änä' to Lino dai Ko aha ongeangku ang la kuongei tohho mehile bahtu' hahe."

²¹Aha tunne' mesa di alla'na to pentindo'na ma'kara naoatee, "O Puang, pabeia' dolu mao do ullamung ambeku. "

²²Ampo' natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Tindo'ä' dinoa; pabei tubunne' tau ang mate di mendehatanna do ullamung to matenaii."

²³Donetoo dai'mi Puang Yesus di lopi sibaha-baha pahsikolana.

²⁴Lella' sika ullambang yato le'bo', pihsananna nei' sulee' pepahi käyyäng si'da-si'da lambi' kende' bombang ang käyyäng anna unghoi yato lopi ang sika naongei lambi' mentama uhai. Ampo' donetoo mengene' hanne Puang Yesus.

²⁵Ya' nalumbang pahsikolana anna nahekei naoantee, "O Puang, kalemuiang! La limmi'mi tau!"

²⁶Ma'karang Puang Yesus pano diii naoantee, "Oa' ingkämmu ang dai sundung kapampetahpa'ammu, akana mahea'rakoa' dio?" Ya' kalehang Puang

Yesus mane ke'de'i anna unghohaii yato pepahi käyyäng sibaha bombang. Donetoo naboli siang yato bombang anna mahtangngi sumule.

²⁷Sika pusa' asammi yato pahsikolana unghgita aka ang dahi anna sika kutanai naoatee, "Tau aka sakalirakae' indee lambi' moine' pepahi anna le'bo' tuhu'-tuhu'ammi pano?"

²⁸Tahpana sika lambi' bete' di mesa ongeang ang naongei tohho to Gadara, suleng derua tau ang napentamai setang untammui Puang Yesus. Inde derua tau sule di hao mai di ku'bu' anna si pakarakeang, dianto anna dang aha tau samangngolanna yato lalang ang naongei tohho.

²⁹Yato to deruai mekoha pano di Puang Yesus naoatee, "O Änä'na Puang Alataala, aka la umbabe pano di kami'? Sulerakako la undahhaang ke dake' lambi' tempona?"

³⁰Sidungku' yato ongeang aha mai'di liu bahi lella' sika mambuang.

³¹Malaung yato setang ang yaling di kalaena yato tau pano di Puang Yesus naoatee, "Ponna la unghambaiang, ya' kipalau ke la malai unsuoang tama indo di kalaena bahi."

³²Ma'karang Puang Yesus naoatee, "Laomo!" Ya' sohong siang yato setang anna maoi tama yato di ingkäna bahi. Ya' bungka' siang yato bahi anna sika tibe'i naung di behinna karakeang lutama di le'bo' lambi' matei yaling di le'bo'.

³³Yato ingkäna to undakai bahinnaii sika lumpa' pano di bohto tandana mahea' unghgita yato aka ang dahi. Tahpana sika lambi' pano, ya' natohodolung yato ingkäna aka ang dahi, natula' toe' aka ang dahi yato pano di derua tau ang napentamai setang.

³⁴Tahpana nahingngi asang yato ingkäna tau ang tohho di hao di bohto yato aka ang nababe Puang Yesus, ya' sika le'ba'mi umpellambi'i Puang Yesus. Nalambi'na, ya' sika napalau maseng anna malai umpellei yato bohtonaii.

Matius 9

¹Donetoo dai' bumi di lopi Puang Yesus sibaha pahsikolana anna ullambangngi yato le'bo'. Pihsananna lambi'mi bete' di bohto ang naonge tohho.

²Ya' suleng dilemba mesa tau ang mate sambose' naung kalaena matindo yaling yato di patindoanna. Tahpana naita Puang Yesus naoate matama si'da-si'da kapampetahpa'annaii, ya' ma'karang yato pano di to makorong naoatee, "O änä'ku, pamasannangngi inahammu. Ingkäna kasalaammu kuampungnging."

³Yato sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' ang aha di hao, tahpana unghingngi tula'na Puang Yesus ungnampungngi yato tau, ya' sika naoante yaling di inahannaii, "Ungngindä'-indä' sanganna Puang Alataala indo tau."

⁴Ampo' nainsang Puang Yesus aka ang yaling di pihki'naii, lambi' mekutana pano diiii naoatee, "Akana umpihki'rakoa' dio kaha-kaha tahuhu yaling di inahammu?"

⁵Umbarakae' kahang ang maromi' dioate, 'Diampungnging kasalaammu,' bahtu dioarakatee, 'Kalehao anna pellaoo'?

⁶Ampo' la pahallua' ungningsang unngoatee yaling inde di lino ma'kuasaä' Kodi' Änä' to Lino ungnampungngi dosa." Lambi' ma'kara bumi Puang Yesus pano yato di tau ang mate sambose' kalaena naoatee, "Kalehamo, ängkä'i ne patindoammu anna maoo sumule pano di dasammu."

⁷Ya' kaleha siang yato tau anna sumulei pano di dasanna.

⁸Ingkäna tau ang unngita yato kadahiang sika pusa' asang liu anna umpamatandei sanganna Puang Alataala ang umbea kakuasaang käyyäng pano di hupatau.

⁹Tahpana umpellei yato ongeang Puang Yesus, ya' unngitang mesa tau disanga Matius minge mohko' yaling di kânto' pambayaang sima. Nasilahaming Puang Yesus naoaintee, "O sammuane, maio tindo'ä'!" Ke'de' siang Matius anna mentindo'i.

¹⁰Donetoo le'ba'mi Puang Yesus pano di dasanna Matius anna mandei di hao, ya' sulei tunne' sangngaka-sangngaka to pahsinga' sima ang senga', anna tau ang naangka' to pa'bohto 'kekasalaang,' anna mandei sibaha-baha Puang Yesus anna pahsikolana.

¹¹Tahpana naita sangngaka-sangngaka to Farisi, mekutanang pano di pahsikolana Puang Yesus naoatee, "Akana mandee' indo tuangkuhummaa' sibaha to pahsinga' sima anna to kekasalaang? Dai sihatang la noa!"

¹²Ampo' nahingngi Puang Yesus yato aka ang sika natula', ya' mentimba'mi yaling di pohapangang naoatee, "Tadiaete' to makahsing ang umpahallu to pa'pakuli, ampo' to makorongnetee'.

¹³Dahi laokoa' anna umpellayai inde tula'na Puang Alataala ang naoatee, 'Ang handang kukärä'i dianto pa'kalemu, tadia penombaang.' Aka' dä' sule untambai tau ang ungnangka' kalaena maroho, ampo' tau ang nainsang naoatee kekasalaang."

¹⁴Donetoo suleing sangngaka-sangngaka pahsikolana Yohanes ullumba Puang Yesus anna mekutanai pano naoatee, "Akae kami' anna ma'puasaang sibahaang to Farisi, ampo' pahsikolamu dae'ne' ma'puasa?"

¹⁵Mentimba'mi Puang Yesus pano diii umpake pohapangang naoatee, "Malaraka ingkäna tau ang minge ma'tokabeng sika umbu salamang ang kamateang ke mingeke' mohko' sibaha-baha yato to kabeng? Ampo' la aha toböe' tempona dako', Kodi', la sihapangngä' to kabeng, la dialai yaling mai di alla'-alla'na yato pahsikolaku. Ya' donento yatoo la sika naongi ma'puasa.

¹⁶Kubeakoa' mesa pohapangang. Noa indee: Daete' aha mesa tau la ungnalli kaing ang bakahu anna napakei untampi' sahedorona ang malullu' liung, aka' ponna napanoa, ya' yato kaing ang bakahu la unghentu sahedoro lambi' tuhtuang umpakehängngängnete' seu'na yato sahedoro.

¹⁷Anna noa tunne' hapanganna monna aha pangnganang lollo' ang masaeng lambi' mato'do', dai la sihatang dipampatamai angkoro' bakahu aka' la

natehse, lambi' sahing ditibe. Ampo' angkoro' bakahu supung mala dipatama di pangnganang lollo' bakahu, lambi' sahing la tontong mapia.”

¹⁸Lella'ke' Puang Yesus umpa'karai yato pahsikolana Yohanes, ya' suleng mesa to pangngäto' yaling di pa'sambayangang anna mengkuntu'i di olona mane ma'karai naoatee, "O Tuang, mane samatena di langngena' änä'ku ang bahine, dianto anna sulemä' kupalau ke la malai maoo pano anna unnganti anna malai tuho sumule.”

¹⁹Ya' ke'de'mi Puang Yesus anna mengkalaoui sibaha pahsikolana mao untindo' yato tau.

²⁰Donetoo aha mesa bahine ang unsa'ding korong mallambi' ang daloloi aha nabolinna yaling di sampulo derua pahiamanna. Ya' mendungku' di kebo'na Puang Yesus anna naantii pote' kaya' kalambe'na.

²¹Aka' yaling di inahanna yato bahine naoatee, "Moi kuantu kale indo pote' kaya' kalambe'na, ya' bono'mä'tee'.”

²²Ampo' mensaile Puang Yesus unnenne'i yato bahine anna napa'karaii naoaintee, "O änä'ku, daummahea! Napabono'o kapampetahpa'ammu." Donetoo bono' siang yato koronna bahine.

²³Tahpana lambi' pano di dasanna yato to kepangka', unghingnging to posuling munge umposulingngi penaniang-penaniang pa'tomateang, anna unghingngi toi mai'di tau sika koha dumuseng.

²⁴Ma'karang Puang Yesus naoatee, "Laokoa' aka' inde änä' daete' mate, ahana kaleete' hahe." Ampo' sika napetaha-tahai supu.

²⁵Puhanna unghambai yato ingkäna tau Puang Yesus, ya' tamang yato di tambing ang naongei tilampa' yato änä', anna natokeii teyyena. Ya' tuho siang sumule.

²⁶Ya' lele sau tama siang kaheba didiona kaha-kaha yatoo yaling di ingkäna bohto di hao.

²⁷Donetoo umpatahhi' bumi lalanna Puang Yesus sibaha pahsikolana. Menge sika mellao, aha derua to buta mantindo'i laona siang kakoha-koha naoatee, "O Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiang kasi."

²⁸Lempämmi Puang Yesus tama di mesa dasang, ampo' yato derua to buta semata mentindo' toe'. Mekutanang Puang Yesus yato pano di to deruai naoatee, "Umpetahpa'rakaa' la malakoa' kupabono'?" Sika mentimba'mi naoatee, "Io, Puang, kipetahpa'."

²⁹Ya' naantiming Puang Yesus yato matannaii lella' ma'kara naoatee, "La bono'mokoa'tee' situhu' kapampetahpa'ammu."

³⁰Donetoo titungka' siang yato matannaii. Sika naoaminte Puang Yesus, "Dakaiia' anna malai dai aha tau mangnginsang didiona inde ang dahi."

³¹Ampo' yato to deruai le'ba' siang do napalele sau tama yaling di ingkäna bohto di hao yato aka ang dahi pano di kalaena.

³²Le'ba'na yato derua to buta, ya' aha bumi sule nabaha tau mesa tau ang dai mala ma'kara ang napentamai setang.

³³Tahpana nahambai Puang Yesus yato setang ang mampentamai, ya' ma'kara-kara siang yato tau. Ingkäna tau ang ungnigita yato kadahiang pusa' asang liu anna sika naoaitee, "Mane dianna si'da-si'daete' inde dahi yaling di alla'na to Israel."

³⁴Ampo' yato sangngaka-sangngaka to Farisi sika naoane'tee, "Nasuhunte' mala ungnigalai setang aka' kakuasaanna Pongkahana setang."

³⁵Napanoanto Puang Yesus sibaha pahsikolana ullelengngi asang ingkäna bohto mahoa' anna bohto saohko'. Lella' ma'kuliling lella' siang mampakuhu tama di ingkäna pa'sambayanganna to Yahudi umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala, anna umpa'dai toe' koronna anna kamalammaanna ingkäna tau.

³⁶Tahpana ungnigita yato tau mai'di Puang Yesus, ya' kende'mi pa'kalemu yaling di inahanna pano yato diiii, aka' yato ingkäna tau dai nainsang aka

ang la nababe anna buling di mendehatanna, sinnoa domba ang dai aha to pangkambi'na.

³⁷Ma'karang Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Itaia' inde mai tau masoo liu ang la dibaha tama di Kapahentaanna Puang Alataala. Kupasihapang boa kayu ang la pahallu dipupu, ampo' dai kannan' tau ang la mampupu.

³⁸Dahi palauia' pano di pu'anna inde pinamula anna malai nahängngängngike' tau ang la umpupu inde boa kayu."

Matius 10

¹Donetoo untambaing sampulo derua pahsikolana Puang Yesus anna nabeai kakuasaang la unghambai ingkäna setang ang umpentamai tau, noa tunne' la umpabono' korong anna kamalammaanna ingkäna tau.

²Sanga-sanganna yato sampulo derua rasul dianto: Simon (ang disanga toe' Petrus) anna ullu'na ang disanga Andreas, Yakobus äna'na Zebedeus anna ullu'na disanga Yohanes,

³Filipus, Bartolomeus, Tomas, Matius to pahsinga' sima, Yakobus äna'na Alfeus, Tadeus,

⁴Simon to Zelot anna Yudas Iskariot ang la umbeho dako' Puang Yesus pano di tau ang mampatei.

⁵Inde to sampulo derua nasuo Puang Yesus mao anna nabokungngii tula' naoaintee, "Daa ullao pano di bohto senga' ang tadia bohtona to Yahudi, anna datoune' ullao pano di bohtona to Samaria.

⁶Ampo' diare' laokoa' do peängngi yato ingkäna to Israel ang sähsä' lalang.

⁷Laokoa' anna umpainsangngii ungngoatee, 'Dang masae anna Kalaenang Puang Alataala ma'pahenta sinnoa tomaraya.'

⁸Pabono'koa' to makorong anna patuhoi sumule to mate. Pabono'koa' tau ang bosu lollo'na, hambaii ingkäna setang ang umpentamai tau. Anna aka' inde kakuasaang untahimbo tomande'a' dai mangki' umbaya' bahtu' unsaho, dianto

anna pahallu tunne' umpebea tomande'ing pano di ingkäna tau dao mangki' la nasahoi.

⁹Lao tomande'koa' daa umbaha aka-akammu sinnoanna doi'.

¹⁰Daaa' mangki' umpebokung, noa tunne' kaya'mu poro sahpasang tomande' umbaha, sapatummu poro sahpasang, huntummu poro mesa umbaha, aka' mesa to pengkähäng inang si napakandeete' ang mampopengkähäng.

¹¹Ponna mentamao di mesa bohto mahoa' bahtu' bohto saohko', peängngi mesa tau ang la naaku napadai'o di dasanna, dianto ongeii tohho lambi' umpatahhi' pellaammu.

¹²Ponna kende'o dai' di dasanna mesa tau, tula'o kara salama' pano yato di tau ang ullambi'.

¹³Ponna natahimbo manahpa yato tau kara salama'mu, ya' la kabeheang yato tau. Ampo' ponna dai natahimbo, ya' yato kara salama'mu sumule tobou dio pano di kalaemu.

¹⁴Anna ponna aha tau ang dao mantahimbo bahtu' dai naaku nahingngi aka ang untula', ya' pelleine' yato dasang bahtu' bohto ang naongi tohho yato tau anna umpentalahpi'ing tampo ang mendehke' pano di bihti'mu.

¹⁵Kutula'ingkoa' setonganna ponna lambi'mi tempona dihohto' inde lino, la mahingang puhaete'ne' tahungkunna Bohto Sodom anna Gomora andana yato bohto ang dakoa' mantahimbo.”

¹⁶Naoa bunte Puang Yesus pano di pahsikolana, "La kusuokoa' do umpepainsangnging Kaheba Mapia. La sihapangkoa' domba ang tama di alla'-alla'na olo'-olo' peande. Dianto anna pahallukoa' manähkäng sinnoa ile anna mahamme' inahakoa' sinnoa dangang-dangang.

¹⁷Madakakoa' pano di ingkäna tau, aka' aha tau ang la mambehokoa' pano di to panghohto' anna la napohetongkoa' yaling di pa'sambayanganna.

- ¹⁸Anna la napapengngolo toukoa'ne' pano di to ma'kuasa anna setomarayaang aka' untindo'ä', lambi' sika la unghingngi kasa'biammu didiona Kalaeku, noa tunne' tau ang dai ungningsang Puang Alataala la nahingngi toe'.
- ¹⁹Ponna nabehomokoa' pano di to panghohto', datomande'a' ummasuhsa yato aka ang pahallu la untula' ke dihohto'mokoa', aka' la napainsangngirakoa'te' Puang Alataala aka ang pahallu la untula' donetoo.
- ²⁰Aka' aka ang la untula'a' donetoo daete' sohong yaling mai di pihki'mu, ampo' sule yahoete' mai di Inaha Maserona Ambemu, Puang Alataala.
- ²¹La aha tau napapepatei ullu'na aka' natindo'ä'. Noa tunne' la aha to baha' la umpapepatei änä'na. Anna la aha änä' la umbali-bali to baha'na lambi' la napebeaing dipatei.
- ²²Inang mai'di tau la mangkahi'di'koa' aka' untindo'ä'. Ampo' menna ang la tontong mampetahpa' lambi' mate inang la salama'.
- ²³Ponna tamakoa' di mesa bohto anna nadahhako' yato tau ang aha yaling yato di bohto, ya' pelleii anna laokoa' penanda pano di bohto senga', aka' kutula'ingkoa' setonganna dake' la puha unngolai asang yato ingkäna bohtona to Israel anna sulemä' Kodi' inde Änä' to Lino.
- ²⁴Ungnginsammia' unnggoate daete' aha mesa pahsikola la keangka' puha andana tuangkuhunna, noa tunne' mesa sabua' anna pongkahana.
- ²⁵Sundummite' mesa pahsikola ke malai umpensinnoai tuangkuhunna, noa tunne' mesa sabua' umpensinnoai pongkahana. Ponna tau ang mendahi kapala yaling di mesa dasang disangai Pongkahana setang, ya' londonante' ingkäna sanghapunna disangai tunte' noa.
- ²⁶Dahi daa ummahea'a' pano diiii, aka' daete' aha aka-aka ang titutu' tala tibuhke, noa tunne' daete' aha kaha-kaha ang tibuni tala diinsang ke dako'mi.
- ²⁷Aka' ingkäna ang si kutula'ingkoa' mating di dio ang dake' maleso liu, sihapang yaling di kamalilingang, pahallu umpamakalesoing pano di ingkäna tau, sihapang yaling di kamabayaang. Anna aka ang dikuti'ingkoa'

tama di talingammu pahallua' umpekäyyängngi umpepainsangnging pano di ingkäna tau.

²⁸Anna daa ummahea'a' pano di tau ang mala supu umpatei bätäng kalae, ampo' daine' mala umpatei sungnga'. Ampo' ang pahallu la ungkahea'a' dianto Puang Alataala ang dai supung mala umpatei bätäng kalae ampo' mala toe' umpatei sungnga' yaling di api nahaka.

²⁹Ungnginsammia' ungngoatee derua dena' si nabalua' tau masempo si'da-si'da. Ampo' moinnakato noa, datoete' mala la mate tomande' moi poro mesa ke dai naelo'i Ambemu yaho di suruka.

³⁰Londonangnga' dio, moi lamba' beluhä'mu puha tung naihsa' asang.

³¹Dianto anna dakoa' pahallu mahea', aka' keangka' puharako'a'to dio andana mai'di dena'.

³²Menna ang mangngakuiä' di hao di olona tau senga', la kuakui toe' di hao di olona Ambeku yaho di suruka.

³³Ampo' tau ang mambahoiä' di hao di olona tau senga', la kubahoi toe' di hao di olona Ambeku yaho di suruka."

³⁴Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Daa unsangaia' inde kasuleangku tama inde di lino la umbahaä' kasikapiaiang di alla'na hupatau, aka' inde kasuleangku dä' sule umbaha kasikapiaiang ampo' suleä' umbaha kasikallaang.

³⁵Aka' inde suleä' la umpadahiä' kasikallaang di alla'na hupatau sinnoanna: 'änä' ang muane la umbali ambena, änä' ang bahine la umbali indona anna manitung ang bahine la umbali pasananna ang bahine.

³⁶Lambi' balinna tau, handang mai'di la sule yaling siang mai di hapunna.'

³⁷Menna-menna ang ungkalemui puhane' ambena anna indona andana Kodi', yato tau dai sihatang mendahi petauangku. Noa tunne' tau ang ungkalemui puhane' änä'na andana Kodi' datoe' sihatang mendahi petauangku.

³⁸Menna-menna dai sadia madahha bahtu' mate aka' natindo'ä' dai sihatang mendahi petauangku.

³⁹Aka' menna pemala umpamahendeng katuhoanna, la bilang mateete', ampo' menna ang tontong mampetahpa' moi dipatei aka' Kodi', dianto ang la dipasalama' sungnga'na.

⁴⁰Menna-menna mantahimbo manahpao, ya' natahimbo manahpa tumä'to Kodi', anna menna-menna ang mantahimbo manahpaä' untahimbo manahpa toe' Ambeku ang mansuoä' sule.

⁴¹Menna-menna untahimbo manahpa mesa nabi aka' inang nabi, la ullambi' saho ang sihatang sahona mesa nabi, anna menna-menna untahimbo manahpa mesa to maroho aka' inang to maroho, tau yatoo la ullambi' saho ang sihatang disahoiing to maroho.

⁴²Setonganna menna-menna ang membabe mapia pano di to pentindo'ku ang handang saohko', moi poro nabeang supu santangki' uhai kula' kalena, kutula'ingkoa' setonganna yato tau ang membabe noa, ya' ahaete' yato saho pembabena."

Matius 11

¹Tahpana puha Puang Yesus umpakanahke yato sampulo derua pahsikolana, ya' le'ba'mi umpesambai ingkäna bohto mampakuhu anna umepainsangnging Kaheba Mapia.

²Di tempona yalingke' di tahungkung Yohanes to Pantero', ya' unghingnging umba noa pembabena Kristus ang mepusa'-pusa'.

³Unsuong pahsikolana mao do nakutanai naoatee, "Diongka inde To Dilanti' la Mepasalama', bahtu' pahallurakakang unngempei tau senga'?"

⁴Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Laomokoa' anna untula'ing Yohanes ingkäna aka ang puha unngitaa' anna aka ang puha unghingngi, sinnoanna:

⁵To buta paita, to makule mellao, tau ang bosu lollo'na bono', to binga pahingngi, to mate tuho sumule anna pano di to pemase-mase dipainsangngi Kaheba Mapia.

⁶Anna oa toinne'tee: tau ang dai umpengkebo'i kapampetahpa'anna hao mai di Kodi', tau yatoo la kahsi nei'."

⁷Tahpana sika le'ba'i yato pahsikolana Yohanes, ya' napahandu'mi Puang Yesus ma'tula' pano di tau mai'di didiona Yohanes, naoatee, "Aka unngalaa' mao pano di ongeang makä'däng? Do unngitakoa' bulo ang napalusau lutama pepahi?

⁸Bahtu' maorakakoa'to do unngita tau ang mampake mahahsa'? Ponna pemalakoa' unngita tau ang mampake mahahsa', ya' dihaoke'te' supu di dasanna tomaraya.

⁹Dahi aka ang pemalaa' unngita pano di ongeang makä'däng? Pemalakoa' unngita nabi, i? Ahana tahpa' si'da. Anna kutula'ingkoa', yato ang unngitaa' londo puhane' andana mesa nabi.

¹⁰Aka' didiona yato Yohanes aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Itai, kusuo mesa tau napendoluo, anna dianto ang la mampatokaingko lalammu ang la unngola.'

¹¹Kutula'ingkoa' setonganna di alla'na ingkäna tau ang aha yaling inde di lino moi ang tuhoke', moi ang puhang mate, inang daete' aha la keangka' puha andana Yohanes to Pantero'. Ampo' tau ang handang madihoi'ang yaling di Kapahentaanna Puang Alataala setonganna keangka' puhane' andana Yohanes.

¹²Aka' mengkalao di tempona Yohanes to Pantero' lambi' dinoa, inang aha lolong ang umpa'bali Kapahentaanna Puang Alataala, anna yato ang mampa'bali pemala la nakuasai.

¹³Inang puhang natula' lohpo' ingkäna nabi, noa tunne' tiuki' yaling di suha'na Nabi Musa didiona Kapahentaanna Puang Alataala.

¹⁴Anna ponna unngakua', ya' mala umpetahpa'ä' ke kuoaitée Yohanes dianto yato Elia ang inang puha didandi la sule.

¹⁵Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!

¹⁶Aka la kupasihapangnging inde mai hupatau ang aha dinoa? Tau ang aha tempo dinoa kupasihapang änä' ang minge mangngino di hao di pasa' lella' siang unghohai solana anna naoaitée,

¹⁷Kiposulingngingko ampo' dai unngaku sumayo, kipenaniingko penaniang kamateang ampo' dai unngaku masuhsa.'

¹⁸Noa tunne' sule Yohanes anna si biasai dai mande anna dai menu', ya' naoaminte tau, 'Napentamai setang.'

¹⁹Pihsananna suleä' Kodi' inde Änä' to Lino anna si mandeä' Ko anna menu'ä', ya' sika naoa burantee, 'Itaia' indo tau sähäüäng anna pa'enu', sola-solana to pahsinga' sima anna ingkäna to madosa.' Ampo' kalehaiaa'to indee: kakeaka'anna Puang Alataala ang kipepaturuing mala diita yaling di pembabe.”

²⁰Donetoo napahandu'mi Puang Yesus untula' didiona umba la napanoa Puang Alataala untahungkung ingkäna bohto mahoa' ang dai naaku mengkatoba', londonang aka' yato siang bohto ang naongi umbabe ma'kahupa-hupa tanda ang mepusa'-pusa'.

²¹Naoatee, "Tilakakoa' Bohto Khorazim! Tilakakoa' Bohto Betsaida! Aka' ke la inang aha toine' dahi di hao di Bohto Tirus anna Sidon yato tanda ang mepusa'-pusa' ang puha dahi yaling di alla'-alla'mua', ya' la masaente' mengkatoba' lambi' umpekaya' kahung sibaha ulluläng täi hapu bää'na tandana unsohso yato kasalaanna.

²²Ampo' kutula'ingkoa': ponna lambi'mi Allo Panghohto'ang, ya' inang la mahingang puhaete'ne' yato tahungkunna to Tirus anna to Sidon andana dia'.

²³Noa tungga' dio Bohto Kapernaum, umbai pake unsangaa' la naängkä'koa' dai' di suruka Dehata, i? Setonganna dakoa' la naängkä' ampo' la natibekoa'

naung di nahaka! Aka' setonganna ke la aha toine' dahi di hao di Bohto Sodom tanda ang mepusa'-pusa' sinnoa aka ang dahi yaling di alla'-alla'mua', ya' umbai dai la tilaka lambi' la aha loloke'te' yato bohto lambi' dinoa.

²⁴Ampo' kutula'ingkoa': setonganna ponna lambi'mi Allo Panghohto'ang, la mahingang puhaete'ne' tahungkunna Bohto Sodom andana dioa'."

²⁵Donetoo ma'sambayang Puang Yesus naoatee, "O Ambe', ma'kuhhu'sumanga'ä' mating di Dio Dehatanna langi' anna lino, aka' dai umpabei tau ang unsanga kalaena manähäng si'da-si'da la umpähäng didiona kapahentaammu, ampo' umbeane' pepähängang pano di tau ang mahempo' inaha ang sinnoa inahanna änä'-änä'.

²⁶O Ambe', dianto yato pa'elo'mu anna ang umpemapiang."

²⁷Puhai yatoo mane ma'tula'i pano yato di tau mai'di naoatee, "Ingkänna-ingkänna siamo hali asammä' nabehoing Ambeku. Anna dai aha moi la mesa tau ang mangnginsang si'da-si'daä' sehalinna Ambeku, anna datoe' aha ang mangnginsang si'da-si'da Ambeku sehalinna Kodi'. Anna menna ang kupasihatangi, dianto ang kupakalesoing didiona Yatoo.

²⁸Mai asangkoa' ingkänna tau ang malamma anna ang matingngi durungammu, anna kubeakoa' kamalinoang.

²⁹Durunggia' durungang ang kupadai'ingkoa', anna pelaya'koa' di hao mai di Kodi'. Aka' Kodi', malunä' si'da-si'daä' anna mahempo' inaha, dianto anna la ullambi'koa' kamalinoang yaling di inahammu.

³⁰Aka' pahenta ang kubeakoa' mating mepamasannang, anna yato durungang ang kupadurungngiingko mahingang."

Matius 12

¹Donetoo di tempona allo katohhoang Puang Yesus sibaha pahsikolana unngolai sallimbo bela'. Ya' yato pahsikolana sika umponge'mi sangngaka-sangngaka boana pinamula anna naande laoi aka' sika manonong.

- ²Ampo' yato aka ang sika nababe naita sangngaka-sangngaka to Farisi. Ya' mekutanang yato to Farisi pano di Puang Yesus naoatee, "Akaboi indo pano pahsikolamu anna umbabei yato ang dai mala dibabe di allo katohhoang?"
- ³Ampo' mentimba' Puang Yesus pano diii naoatee, "Dakake'a' dio aha umbata yato aka ang nababe Daud sibaha änä' buana naonge manonoi?"
- ⁴Donetoo mentama di Dasanna Dehata anna unngalai dehpa ang puha dipopenomba yaling. Naala naande, sibaha ingkäna ang nasibahaing, ang setonganna yato dehpa dasi'da-si'dai mala naande tau sehalinna seimangang.
- ⁵Bahtu' darakaa' aha umbata yaling di suha'na Nabi Musa didiona umba noa ingkäna imang untehkai pahenta didiona allo katohhoang yaling di Dasang Ada', ampo' dasiang kekasalaang?
- ⁶Kutula'ingkoa' dinoa: dinne done indee aha ang keangka' puhane' andana Dasang Ada'.
- ⁷Ponna malaa' umpähäng aka bahtuanna inde karanna Puang Alataala ang naoatee, 'Ang handang kukärä'i dianto pa'kalemu tadia penombaang,' tantunte' anna dakoa' unsalla inde mai pahsikolaku ang dai kekasalaang.
- ⁸Aka' Kodi' inde Änä' to Lino ang unguasai allo katohhoang."
- ⁹Pihsananna Puang Yesus anna pahsikolana umpelleing yato bela' anna le'ba'i lupano di pa'sambayangang ang aha di hao yato di bohto.
- ¹⁰Di hao yato di pa'sambayangang aha tau ang mate sambali teyyena. Sika mekutanang yato to Farisi pano di Puang Yesus naoatee, "Malaraka tau umpabono' to makorong di allo katohhoang?" Nasuhung anna sika mekutana noai aka' yaling di pihki'naii pemala la sika umpasala Puang Yesus ke umpabono'i tau di allo katohhoang.
- ¹¹Ampo' ma'kara Puang Yesus pano diii umpake mesa pohapangang naoaintee, "Ponna ahaa' tau yaling di alla'-alla'mu ang kedomba mesa, anna manahoi yato dombana naung di kahoäng di allo katohhoang, daraka la tahpa naalai yato dombana di hoi' mai?"

¹²Darakae' keangka' puhane' mesa hupatau andana domba? Dahi, malaete' tau membabe mapia di allo katohhoang.”

¹³Pihsananna makarang Puang Yesus pano yato di to mate sambali teyyena naoatee, "Tandoingkä' teyyemu!" Napentando si'daming teyyena. Ya' bono' siang donetoo anna matohoi sinnoa teyyena ang sambali.

¹⁴Ya' sohongnging tama di aneang yato sangngaka-sangngaka to Farisi anna situla'-tula'i la umpatei Puang Yesus.

¹⁵Ampo' nainsang Puang Yesus yato pahtuyunnaii lambi' le'ba' napellei yato bohto. Donetoo mai'di liu tau mentindo'i Puang Yesus, lambi' mala napabono' asang di hao mai di ma'kahupa-hupa korong.

¹⁶Ampo' ullahang si'da-si'da yato tau mai'di anna malai dai napepainsangnging pano di tau senga' didiona Kalaena.

¹⁷Inde dahi anna malai sundung aka ang puha natula' dolu Puang Alataala ang nalambung Nabi Yesaya ang naoatee,

¹⁸"Itaia', Dianto inde Pesuoku ang kupillei anna ang kukalemui, Dia tunto nei' ang umpamahasa inahanku. La kupatamaing di Kalaena Inahanku, anna Dianto ang la umpepainsangnging kasalama'ang ang sule hao mai di Kodi' pano di ingkäna bohto di lino.

¹⁹Daine' la aha siba'di solana moi menna, anna dato'i la kakoha-koha lelung. Anna daine' aha la nahingngi kamahanna tau pano di lalang.

²⁰La umpatandaang pa'kalemunna pano di tau ang malamma kapampetahpa'anna sinnoa bulo mahäti' ang maromi' bose', anna la umpamatoho kapampetahpa'anna tau ang malamma sinnoa sombu lampu ang la pi'de, lambi' la mala umpapatalo katahpa'ang di alla'na kakarakeang.

²¹Anna ingkäna bohto di lino la hannu asang pano.”

²²Donetoo sika nabahang pano di Puang Yesus mesa tau ang buta anna pepe aka' napentamai setang. Ya' napabono'mi Puang Yesus lambi' mala paita anna ma'kara-karai.

²³Ingkäna tau ang unngita yato kadahiang pusa' asang liu, anna sipa'tula'-tula'i mesa anna mesa naoatee, "Noae' inde tau ang la Änä'na Daud ang didandi la sule!"

²⁴Ampo' nahingngi yato to Farisi aka ang minge sika nasitula'-tula'i. Sika ma'pihki'mi yaling di inahanna naoantee, "Nasuhungnete' mala inde tau unghambai setang aka' nabea kakuasaang Pongkahana setang, ang disanga Beelzebul."

²⁵Ampo' nainsang Puang Yesus aka ang yaling di pihki'na yato to Farisi lambi' ma'kara pano diii naoatee, "Ponna yaling di mesa kapahentaang dai mesa inaha lambi' sisähä'-sähä' anna sipa'balii mesa anna mesa, tantunte' anna la sitalei yato kapahentaang. Noa tunne' mesa bohto mahoa' bahtu' yaling di kasanghapuang ang dai mesa inaha lambi' sisähä'-sähä' anna sipa'balii mesa anna mesa tantunte' anna la sitalei.

²⁶Noa tuntone' yaling di kapahentaanna Pongkahana setang, daete' aha leleanna Pongkahana setang la unghambai solana siang, aka' ponna noa, ya' dante' la matoto' yato kapahentaanna Pongkahana setang.

²⁷Dahi ponna ke untanda'ä' unghambai setang umpake kakuasaanna Pongkahana setang, ya' mennea' kekakuasaang ang napake pahsikolamu unghambai setang? Dahi pahsikolamu siangnga'too ang mampatandaangnga' kasalaammu.

²⁸Ampo' aka' unghambaiä' setang unngolai Inahanna Puang Alataala, lambi' maleso dioatee napahandu'mi Puang Alataala ma'pahenta yaling di lino.

²⁹Pihki'ia': malaä' ullaba'i setang aka' ma'kuasa puhaä' Koo. Sinnoanna mesa pohapangang: dai aha mesa tau la mala mentama di dasanna to matoho, ang dipasihapang Pongkahana setang, anna mabokoi yaling ke dai matoho puha nei' unsangke' dolu yato to matoho, mane napabokoi.

³⁰Dahi menna ang dai mempako di Kodi', bahtuanna napa'balii' anna menna ang dä' mamposolai mengkähäng tantunte' anna la nakarakeii yato aka ang kukähäng.

31-32Dianto anna kuoainkoa'tee: Inggänna dosa anna kara ma'baho mala diampungngi. Noa toi ke ahai tau ang mambahoiä' naoatee, 'Puang Yesus tadia Änä'na to Lino,' ya' mala tuke'ne' diampungngi. Ampo' ponna ke umbahoi Inaha Masero, ya' inang dang mala la diampungngi, moi dinoa moi di allo ang la sule.

33Ponna mesa poang kayu keboa mapia, tantunte' anna unngoaia'tee poang kayu ang mapia. Ampo' ponna dai keboa mapia, tantunte' anna unngoaia'tee poang kayu dai huhu, aka' mesa poang kayu dipemapiang ke mapia toine' boana.

34Oa' ingkämму to karake, umbangnga' dio la umpanoa untula' kaha-kaha ang mapia ke punnoko' kakarakeang? Aka' ingkänna aka ang ditula' sule yalingngete' mai di ihsi inaha.

35Tau mapia mengngoya' mapia tubunte' aka' inang noa tubunne' ang yaling di kalaena, anna tau karake mengngoya' karake tubunte' aka' inang noa tubunne' yaling di kalaena.

36Ampo' kutula'ingkoa' dinoa: ingkänna tula' ang dai aha kunanna ang natula' mesa tau pahallu umpebayai toboe' kalaena di hao di olona Puang Alataala ke lambi'mi Allo Panghohto'ang.

37Aka' la dihohto'o, tahpa'arakako bahtu' salarakako, situhu' aka ang puha untula'."

38Donetoo ma'karang yato sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' anna sangngaka-sangngaka to Farisi pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, pemalaang la kiita mesa tanda ang mepusa'-pusa' di hao mai di dio."

39Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "Dionngga'to inde tau karake anna daia' unngaku umpetahpa'ä', anna la pemalako' unngita tanda ang mepusa'-pusa' ang kubabe? Inang dakoa' la kupaitai. Supungnga'te' tanda didiona Nabi Yunus ang mala dipaitaiko'.

⁴⁰Aka' umba noa Nabi Yunus tohho yaling di kompeng bau tallung allo, tallung bengi, noa tuntone' Änä' to Lino la tiku'bu' yaling di lino tallung allo, tallung bengi.

⁴¹To Niniwe la kende' dako', ke lambi'mi tempona dihohto' inde lino, anna untanda' inde mai tau ang aha dinoa. Aka' yatone' to Niniwe sika mengkatoba' nei' tahpana unghingngi umba noa kaheba katallangang ang napainsangngi Yunus. Ampo' setonganna dinoa aha dinne ang keangka' puhane' andana Yunus!

⁴²Ponna lambi'mi tempona dihohto' inde lino, ya' la kende'mi tomaraya bahine ang sule hao mai di selatang anna untanda' inde mai tau ang aha dinoa. Aka' yato tomaraya bahine sulene' di hao mai di pote'-pote'na lino aka' pemala umpehingngii kakeaka'anna Tomaraya Salomo. Ampo' dinne done dinoa aha ang keangka' puhane' andana Tomaraya Salomo.”

⁴³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ponna malai yaling mai di kalaena hupatau mesa setang, ya' maoke'te' dolu ma'kuliling lelung pano di ongeang makä'däng umpeäng ongeang ang la naongei tohho. Ampo' aka' dai aha nalambi' yato ongeang ang la naongei tohho,

⁴⁴lambi' ma'pihki' anna naoaite yaling di inahanna, 'La sumule burä' pano yato di ongeangu ang hali kupellei.' Ya' sumuleng. Lambi'na pano yato di ongeang dolunna, ya' nalambi'mi yato ongeanna lo'bäng, puha disapui manahpa anna mahahpi.

⁴⁵Ya' sohong salake' dolu anna untambaii pitu setang ang londo puhane' pakarakeang andana dia, anna naposolai tama yato di ongeanna anna sika tohhoi yaling sibaha-baha. Katämpä'anna, yato tau ang naongei tohho setang la tahuu puhane' katuhoanna andana ang dolu aka' tuhtuang kehängngäng yato setang ang mampentamai. La noa tungnga'to dio dahi pano di kalaemu ingkämmua' to karake ke daia' ungnaku mengkatoba'.”

⁴⁶Donetoo mengeke' Puang Yesus umpa'tula'i yato tau mai'di, ya' sika ke'de'mi yaling di aneang indona anna ullu'na munge umpeäng lalang umba la sika napanoa umpa'karai Puang Yesus.

⁴⁷Ya' ahang mesa tau di alla'na yato tau mai'di pano ullumba Puang Yesus anna naoantee, "O Tuang, indomu anna ullu'mu sika ke'de' yaling di aneang pemala la napa'karaio."

⁴⁸Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Mennaraka Ko setonganna indoku anna ullu'ku?"

⁴⁹Mane mentuho pano yato di pahsikolana minge siang naoatee, "Dianto inde mai indoku anna ullu'ku."

⁵⁰Aka' diamoto tau ang umpembabeing pangngelo'na Ambeku yaho di suruka dianto ullu'ku ang si'danna."

Matius 13

¹Allo donetoo le'ba'mi Puang Yesus umpellei yato dasang ang naonngai mampakuhu lunaung di behing Le'bo' Galilea anna mohko'i di hoi'.

²Ya' suleing tau mai'di si'da-si'da anna sika ulleboi Puang Yesus. Lambi' dai'mi Puang Yesus di mesa lopi anna mohko'i yaho. Yatone' tau mai'di sika ke'de' nei' di hoi' di behing le'bo'.

³Ya' napahandu'mi Puang Yesus umpaturu yato tau mai'di ma'kahupa-hupa pepaturu umpake pohapangang naoatee, "Pihsang tempo aha mesa petani la mao mangngambo'.

⁴Menge unngambo' yato bannena, aha piha ang manaho pano di lalang. Ya' sule siang sedang naandei lambi' puha.

⁵Aha toe' piha ang manaho naung di tampo ang di haho batu. Ya' tuhong yato banne. Ampo' aka' manipi' yato tampo ang naonngai tuho,

⁶ya' tahpana naalloi, ya' laonang malahso anna mabangii lambi' mate aka' dai manaung uhaka'na.

⁷Yato banne aha toe' piha ang manaho tama di alla' lohpo ang kedui. Inde lohpo kedui tuhtuang mahombo lambi' unngapupu' yato banne ang mane napahandu' tuho lambi' mate.

⁸Ampo' aha toe' piha banne ang manaho naung di tampo ang malambu. Yato banne tuho manahpa nei' lambi' keboa. Boana yato aha pentallumpulo luhpi', aha pengngunumpulo luhpi' anna aha pensangngatu' luhpi'."

⁹Natämpä'ing inde pohapanganna Puang Yesus naoatee, "Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"

¹⁰Donetoo sika mendungku'mi yato pahsikolana pano di Puang Yesus anna mekutanai naoatee, "Akae', Tuang, anna si umpakeo pohapangang ke umpaturuo tau mai'di?"

¹¹Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Pano di dioa' dibeakoa' dio kapainsangang la ungningsang umba noa Kapahentaanna Puang Alataala ang masaeng tibuni, ampo' pano diii dai nei'.

¹²Aka' menna ang inang ahang ang nainsang, inang la dihängngängngiking, lambi' mai'di si'da-si'da kapainsanganna, ampo' menna ang dai ma'pehingngi, ingkäna yato ang nainsang la dialai yaling mai di pihki'na.

¹³Dianto suhunna anna si mampakuhuä' pano diii umpake pohapangang, aka' moinnakato anna sika naitai ampo' setonganna daete' naita anna dai nakaleso; anna moinnakato sika nahingngi ampo' setonganna daete' tama di talinganna anna datoi napebahtuang aka yato ang sika nahingngi.

¹⁴Ya' sundummi pole' pano diii aka ang puha natula' lohpo' Nabi Yesaya dolu naoatee, 'La semata ma'pehingngikoa' ampo' dasiangnga' la umpebahtuang. Anna la semata ungnigita' ampo' dasiangnga' la ungkaleso aka yato ang ungnigita.

¹⁵Aka' sika makahha' bää' anna untimping talingannaii. Noa tunne' sika untutu'i matanna. Lambi' dai sika paita matanna, dai pahingngi talinganna anna dai mala umpähäng aka-aka siamo. Aka' ke daete' noa, ya' la sika paita matanna, pahingngi talinganna anna napähäng pihki'na, lambi' la sika sumule mai di Kodi' anna malai sika kupabono'.'

¹⁶Ampo' dioa' dio kehongko' si'da-si'dakoa' dio aka' malaa' paita matammu anna mala pahingngi talingammu.

¹⁷Aka' kutula'ingkoa' setonganna mai'diete' nabi anna tau ang aha dolu ang untuhu'i Puang Alataala, pemala toe' sika naita aka ang unngitaa' ampo' dang hali sika naita, anna pemala toe' sika nahingngi aka ang unghingngia' ampo' dang hali sika nahingngi.”

¹⁸Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus umpakuhu pahsikolana naoatee, "Pehingngiia' bahtuanna yato pohapangang didiona ma'kahupa-hupa tampo anna to petani.

¹⁹Noa indee: yato banne ang dondong pano di lalang sihapang tau ang untahimbo kaheba didiona Kapahentaanna Puang Alataala, ampo' dai napähäng. Lambi' sule Pongkahana setang anna nahampa'i yato aka ang puha natahimbo ang tiambo' sihapang banne yaling di inahanna.

²⁰Yatone' banne ang dondong di tampo ang di haho batu sihapanne' tau ang unghingngi yato Kaheba Mapia anna tahpa napatamang di inahanna sitonda kakahsiang,

²¹ampo' yato Kaheba Mapia ang nahingngi dai mengguhaka' yaling di inahanna lambi' dai mala masae tohho yaling. Aka' mane unngolai sanghupa kamasuhsaang bahtu' kamadahhaang aka' yato Kaheba Mapia, ya'arang natähäng anna ungkebo'i Puang Alataala.

²²Yatone' banne ang dondong tama di alla' lohpo kedui sihapanne' tau ang unghingngi Kaheba Mapia, ampo' semata umpihki' supu katuhoanna anna pemala mendahi to makaka. Lambi' yato Kaheba Mapia ang puha nahingngi tihimpi' yaling di inahanna lambi' dai mala memboa mapia.

²³Ampo' yatone' banne ang dondong di tampo malompo sihapanne' tau ang unghingngi Kaheba Mapia anna napepähängngi si'da-si'dai. Lambi' mala keboa ma'luhpi'-luhpi'; aha ang pentallumpulo luhpi, aha ang penggunnumpulo luhpi' anna aha ang pensangngatu' luhpi'.”

²⁴Ma'tula' bumi Puang Yesus pano di tau mai'di umpake pohapangang ang senga' naoatee, "Kapahentaanna Puang Alataala sinnoa inde pohapangang: mesa to pobela' mane puha umbubu' banne ang mapia pano di bela'na.

²⁵Ampo' tahpana tängngä bengi, naonge anna hahe asammi ingkäna tau, suleng ang umpa'bali yato to pobela' anna unsahu'i boa lohpo ang takekuna tama di alla'na yato banne. Puhai yato, ya' le'ba'mi.

²⁶Tahpana lobo' yato pahe anna napahandu'mi kehähtäng, ya' lobo' tunne' yato lohpo ang takekuna yaling di alla'na.

²⁷Ya' suleing yato sabua'na to pobela' anna mekutanai pano di pongkahana naoatee, 'O Tuang, darakate' banne mapia yato ang umbubu' di hao di bela'mu? Umbae' nakasulei yato lohpo ang takekuna anna pake aha ture' tuho yaling di alla'-alla'na pahe?'

²⁸Mentimba'mi yato to pobela' naoatee, 'Nasahu' tau ang mampa'baliä'. Mekutana sala bung yato sabua'na naoatee, 'Ungngakuraka, Tuang, ke maoang do kihe'bu'i yato lohpo ang takekuna?'

²⁹Ampo' naoate yato to pobela', 'Daa! Aka' ponna ungh'e'bu'ia' yato lohpo ang takekuna, ya' la tihe'bu' toe' yato pahe.

³⁰Diare' pabei tomande'mi lobo' toe' yato lohpo ang takekuna sibaha pahe lambi' tempo pepaheang. Doneke'to ke la dipepaheng, mane kuoainte tau ang la mampepahe: Himpung toboia' nei' ne mating lohpo ang takekuna, ba'ba'-ba'ba'angngii mane untunuii tama di api. Puhaitoo ya' unghimpung tungnga'ne' ne pahe anna umbe'beingkä'ne' tama di loko mapia-pia.' “

³¹Untula' bumi mesa pohapangang Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Kaphentaanna Puang Alataala sihapang sallisa' batunna pinamula ang handang saohko' ang napamula tau pano di bela'na.

³²Moinnakato anna saohko'i yato batu pinamula, ampo' ponna tuhong, ya' mala untondong asang ingkäna pinamula ang senga' anna mala toi malängkä' sinnoa poang kayu. Lambi' sulei sedansiang anna mesehängngi dai' di tangkena, tanda käyyänna.”

³³Nalombangngi bumi tula'na Puang Yesus untula' bou mesa pohapangang ang senga' pano yato di tau mai'di naoatee, "Kaphentaanna Puang Alataala

sihapang bibi' roti ang naala mesa bahine anna napasiuyä'i mai'di tahapung lambi' mala membea' asang yatoo.”

³⁴Ingkänna pepakuhunna Puang Yesus didiona Kapahentaanna Puang Alataala, natula' asang pano di tau mai'di umpake pohapangang. Dai aha untula' aka-aka siamo pano di tau mai'di ke dai umpake pohapangang.

³⁵Ya' sundummi pole' tula'na Puang Alataala ang napalambi' nabi dolu ang naoatee, "La ma'karaä' pano di ingkänna tau umpake pohapangang; pemalaä' untula' kaha-kaha ang dake' kainsangang mengkalao pampahandu'anna lino.”

³⁶Puhanna yatoo le'ba'mi Puang Yesus umpellei yato tau mai'di, anna lupanoi di mesa dasang. Dai masae suleing yato pahsikolana nalumba anna nakutanaii naoantee, "Malaraka umpakalesoingkang bahtuanna yato pohapangang didiona lohpo ang takekuna ang tuho tama di alla' pahe?”

³⁷Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Mala. Noa inde bahtuanna: yato tau ang umbubu' banne ang mapia sihapangngä' Kodi' inde Änä' to Lino.

³⁸Yato bela' sihapanne' lino, anna yato banne sihapanne' petauanna Puang Alataala, ampo' yatone' lohpo ang takekuna sihapanne' petauanna Pongkahana setang.

³⁹Yato ang umpa'bali to pobela' dianto Pongkahana setang. Tempo pepaheang sihapanne' katämpä'anna lino, anna yato to pepahe sihapanne' malaeka'.

⁴⁰Dahi umba noa yato lohpo ang takekuna dihimpung mane ditunui tama di api, la noa tuntone' ke katämpä'annang lino.

⁴¹Kodi', inde Änä' to Lino, la umpahentaä' ingkänna malaeka'ku unghimpung ingkänna yato ang umpasähsä' lalang hupatau anna ingkänna tau ang umbabe kakarakeang.

⁴²Ingkänna yatoo la ditibei tama di api nahaka, anna di haontoo ang la naongei tau sika umbu salamang ang kamateang, anna dianto kamadahhaang ang dai aha mantondong.

⁴³Ponna ke donentoo ingkäna tau ang untuhu'i Puang Alataala la pangngillo'ne' salamang mata allo yaling di kapahentaanna Ambenaii." Natämpä'ing inde tula'na Puang Yesus naoatee, "Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"

⁴⁴Napatahhi' bumi Puang Yesus umpa'tula'i pahsikolana naoatee, "Kpahentaanna Puang Alataala sihapang kulle ang tilamung yaling di tampo ang nalambi' mesa tau ampo' nalamung sala bou sumule tama yato di ongeanna. Ampo' aka' kahsi si'da-si'da yato tau ang mallambi', dianto anna le'ba'mi do umbalu'i asang ingkäna aka siamo ang aha naampui, mane unngallii yato tampo ang naongi tilamung yato kulle.

⁴⁵Kpahentaanna Puang Alataala sihapang toe' mesa to pa'bulele ang mao umpeäng leleng belo-belo ang handang malehke' la naalli.

⁴⁶Tahpana nalambi', ya' maong umbalu'i asang ingkäna aka-akanna anna unngallii yato belo-belo ang handang masuli' allinna."

⁴⁷Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Kpahentaanna Puang Alataala sihapang dala ang dipensamboing naung di le'bo', lambi' mala unghimpung ma'kahupa-hupa bau.

⁴⁸Ponna nasa'dimmi yato to podala punno bau yato dalana, ya' nahentung pano di behing le'bo', mane sika ohko'i pole' napille-pilleiangngi yato bau. Bau ang mahasa nahimpunne' tama di paongeannaii ampo' bau ang dai huhu natibei nei'.

⁴⁹La noa tuntone' ke katämpä'annang lino: ingkäna malaeka' la sule anna unghimpung asangngi ingkäna tau ang untuhu'i Pongkahana setang anna yato ingkäna tau ang untuhu'i Puang Alataala.

⁵⁰Anna ingkäna yato tau ang untuhu'i Pongkahana setang la natibeiine' tama di api nahaka, anna di haontoo ang la naongi tau sika umbu salamang ang kamateang."

⁵¹Mekutanang Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Umpähändakaa' ingkäna inde ang kutula?" Sika mentimba'mi naoatee, "Io, Tuang, kipähäng."

⁵²Ya' naoante Puang Yesus, "Dianto anna pano di to pampakuhu ada' ang mentamang di Kapahentaanna Puang Alataala sihapanne' mesa puäng dasang ang umpasohong aka-akanna ang bakahu yaling mai di tambing paongang, dai supu yato ang masaeng."

⁵³Donetoo, tahpana puha Puang Yesus untula' yato ingkäna pohapanganna pano di pahsikolana, ya' sika le'ba'mi sibaha-baha umpellei yato ongeang,

⁵⁴anna sika lupanoi di bohtona toboue' Puang Yesus ang disanga Bohto Nazaret. Lambi'na pano, ya' napahandu'mi Puang Yesus mampakuhu pano di tau tama di pa'sambayangang. Yato tau mai'di ang napakuhu sika pusa' asang liu anna sikutana-tanaii naoatee, "Mennarea'ne' mambea kamanähängang anna kakuasaang lambi' mala umbabe ma'kahupa-hupa tanda ang mepusa'-pusa'?"

⁵⁵Darakate' inde tau änä'na tukang kayu, anna indona disanga Maria, noa tunne' ullu'na dianto ta Yakobus, ta Yusuf, ta Simon anna ta Yudas?

⁵⁶Anna darakae' sibaha-baha siamingkea' dinne ingkäna ullu'na ang bahine? Dahi umbae' napangngalai indo kamanähängang anna kakuasaang?"

⁵⁷Lambi' dai sika napetahpa', aka' dai tama di ahkalannaii umba noa kakuasaanna Puang Yesus. Ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano diiii naoatee, "Mesa nabi moi umba naongi dipakeangka' toi, ampo' supung ke di haoi di bohtona toboue', bahtu' yaling di hapunna toboue' anna dai dipakeangka'."

⁵⁸Dianto anna dang umbabe mai'di tanda ang mepusa'-pusa' Puang Yesus donetoo, aka' yato tau mai'di dai sika mampetahpa'.

Matius 14

¹Donetoo kaheba didiona Puang Yesus lambi'mi pano di Tomaraya Herodes ang unguasai Poropensi Galilea.

²Ya' ma'tula'mi pano di to pengkähänna naoatee, "Tantu anna diante' inde yato Yohanes to Pantero' ang puha mate ampo' umbai tuho sumule. Dianto anna ahai kakuasaanna umbabe ang mepusa'-pusa'."

³⁻⁵Nasuhung ma'pihki' noa indee aka' sangngakang tempona ang puha inde Herodes umpobahine ipa'na ang disanga Herodias, ang hali natibe Pilipus, ullu'na siang Herodes. Pihsananna Yohanes to Pantero' unsängkäi Herodes naoaintee, "Setonganna untehkaio atohang aka' umpobahineo Herodias ang bahinena siang ullu'mu." Donetoo pemala siang Herodes la umpatei Yohanes ampo' mahea' pano di tau mai'di ang ungnangka' Yohanes mesa nabi. Dahi unsuong tantarana do nasahka, mane napungoi anna natahukungngi.

⁶Tahpana Herodes umpakahoa' allo kadahianna, ya' sumayong änä'na Herodias ang bahine di alla'-alla'na yato tau mai'di anna umpamasannang liui inahanna Tomaraya Herodes,

⁷lambi' mopinda la umbea yato änä' bahine diamo ang napalau.

⁸Yato änä' inang puhang napatuui indona aka ang la napalau, ya' naoante pano di Herodes, "Pemalaä' umpanaungnging done inde di baki' bää'na Yohanes to Pantero'."

⁹⁻¹⁰Donetoo masuhsa liu nasa'ding yato tomaraya, ampo' aka' sala' puhang mopinda anna la masili di hao di olona to sulena, lambi' unsuong mesa änä' buana do umpolengngi bää'na Yohanes to Pantero' pano yato di tahungkung,

¹¹anna napanaungngi di baki'. Ya' napanoa si'dang, mane nabeai pano yato di änä' bahine. Pihsananna inde änä' bahine nabaha salang pano yato di indona.

¹²Puhanna yatoo suleing pahsikolana Yohanes to Pantero' ungnkala yato bahke anna nalamungngi, mane sika maoui pano di Puang Yesus napainsangngi yato aka ang dahi.

¹³Tahpana nahingnging Puang Yesus yato aka ang dahi pano di Yohanes, ya' dai'mi di lopi anna maoui umpellei yato bohto mahoa' lupano di ongeang ang mahulla-hulla ang dai mai'di tau di hao. Ampo' nahingnginna tau mai'di

didiona yatoo, ya' sika maong do napelolai ampo' sika mangngola kalantanang nei' mengkalao di hao di bohtonaii.

¹⁴Tahpana tuhung Puang Yesus yaho mai di lopi, tahpa unngitang tau mai'di. Ya' kende'mi pa'kalemu yaling di inahanna pano yato diii, lambi' umpabono' yato ingkäna tau ang makorong yaling di alla'na yato tau mai'di.

¹⁵Tahpana mahammong, suleng yato pahsikolana anna naoate pano di Puang Yesus, "O Tuang, inde ongeang ang taongeia' mahulla-hulla, anna mengeng la bengi. Dahi ahante' unsuo le'ba'i indo pano tau anna malai sika unngalli andeang pano di sangngaka-sangngaka bohto saohko' ang marungku'."

¹⁶Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Daete' mangki' la sika mao, diongnga'te' mampakande!"

¹⁷Mentimba'mi yato pahsikolana naoatee, "Ahaete' andeangki', ampo' supung lima roti anna derua bau."

¹⁸Naoa bunte Puang Yesus, "Bahaingkä' mai ne rotimmu anna baummu."

¹⁹Umpahentang yato tau mai'di anna malai sika mohko' umpoampi' lohpo. Naalang yato lima roti anna derua bau, mane mentongai dai' di langi' menge siang umpalau behe dai' di Puang Alataala. Puhai yatoo, ya' nabika-bikang yato roti mane nabeai pano di pahsikolana anna malai nasusa pano di tau mai'di.

²⁰Ingkäna tau ang aha donetoo mampebohoi asang. Tahpana puha sika mande, ya' nahimpung salang pahsikolana yato la'binna ang dang napuha tau. Ya' ke punno salake'ne' sampulo derua baki.

²¹Yato tau ang mande donetoo umbai limang sa'bu mai'dinna muane, dake' diihsa' bahine anna änä'.

²²Puhanna yatoo, ya' unsuong pahsikolana Puang Yesus sika dai' di lopinna anna malai sika mendolung nei' bete' di tando bete'na yato Le'bo' Galilea, aka' mengeke'ne' unsuo yato tau mai'di sumulei pano di bohtonaii.

²³Tahpana yatoo sika le'ba'ing, ya' dai'mine' Puang Yesus di tanete ma'sambayang namesa. Donetoo benging anna namesa-mesarang supu yaho yato di ongeang.

²⁴Yato lopinna pahsikolana makahaong umpellei behing le'bo'. Ampo' aka' pepahi käyyäng donetoo lambi' yato lopinnai natammuing pepahi anna napalusau-lutamai.

²⁵Tahpana lehang tehte' tallu bengi, suleng Puang Yesus umpellambi'i yato pahsikolana mellao yaho di haho uhai.

²⁶Naitanna pahsikolana mellao yaho di haho uhai, sika tungke'du'mi anna sika ingngi'i tandana mahea' naoatee, "Äi! Anitua' indoo!"

²⁷Ampo' tahpa ma'kara Puang Yesus pano diii naoatee, "Pamahasaia' inahammu! Daummahea'! Kodi'ete' indee."

²⁸Ya' mentimba'mi Petrus napekäyyängngi naoatee, "O Puang, ponna Dio si'da nee, ya' bahaiä' mating anna mellaoä' yaho di haho uhai."

²⁹Naoante Puang Yesus, "Maimo!" Ya' tuhung siang Petrus yaho mai di lopi anna mellaoi yaho di haho uhai mao ullumba Puang Yesus.

³⁰Ampo' tahpana nasa'ding nasau pepahi, mahea'mi Petrus anna laonang la limmi', ya' mekohang naoatee, "O Puang, kalemuiä'! La limmi'mä!"

³¹Napenandai siang Puang Yesus untokei Petrus anna ma'karai naoatee, "Petrus, Petrus! Dake' sundung kapampetahpa'ammu pano di Kodi'."

³²Puhai yatoo, ya' sika dai'mi di lopi, ya' tahpa mahtang siang yato pepahi.

³³Ingkäna tau ang yaho yato di lopi umpenombai Puang Yesus anna sika naoaitee, "Ahana inang Änä'na si'dao Puang Alataala."

³⁴Tahpana sika lambi' di tando bete'na le'bo', ya' sika ullambi'mi mesa bohto ang disanga Genesaret.

³⁵Ungngitanna Puang Yesus yato ingkäna tau di hao, ya' napepainsang lelemming pano di ingkäna bohto ang sidungku' yato Genesaret. Ya' suleing tau umbahai ingkäna to makoronna.

³⁶Yato tau mai'di malau mase ke la malai sika ungnanti behing kaya'na Puang Yesus. Aka' moi behing kaya'na supu naanti, ya' tahpa bono' asang.

Matius 15

¹Pihsananna suleng sangngaka-sangngaka to Farisi anna to pampakuhu ada' yaho mai di Yerusalem umpellambi'i Puang Yesus anna mekutanai naoatee,

²"Akaboi pahsikolamu anna untehkaii atohang ada'na peneneanta? Aka' situhu' ada'na neneta ponna la mande tau, pahallu tau umbasei dolu teyye. Ampo' daine' umbasei teyyena pahsikolamu."

³Mentimba'mi Puang Yesus pano diiii naoaintee, "Aka toua' dio anna untehkaikoa' pahentana Puang Alataala supung aka' pemalakoa' untuhu'i ada'na peneneammu?"

⁴Aka' Kalaena Puang Alataala ma'tula' naoatee, 'Pakeangka'koa' to baha'mu.' anna 'Menna la untändoi to baha'na pahallu la dipatei.'

⁵⁻⁶Ampo' si aha ang mangngoatee, 'Moinnakato aha aka-akangku, dasiang la kubea to baha'ku aka' la kupopenomba dai' di Puang Alataala ke dako'mi.' Dahi situhu' ang unngoaa, yato tau ang ma'tula' noa dang mangki' umpakeangka' to baha'na. Dahi aka' umpanoaa' yatoo, ya' umpakekuna puharakoa'to dio disanga ada'na peneneammu andana Bahtakara Dehata aka' danne' umpakekuna.

⁷Oa' ingkämmu to kalasi! Tahpa'mi pole' tula'na Puang Alataala ang puha natula' lohpo' Nabi Yesaya didiomua' ang naoatee,

⁸Ingkäna inde mai tau tula'na kale anna dioaitee napamatandeä', ampo' yaling di inahanna nakahaoiä' nei'.

⁹Alla' sika napenombaiä' aka' pepakuhu ang sika napake dianto pepakuhunna hupatau, tadia pepakuhungku.' "

¹⁰Puhai ma'tula' noa yato Puang Yesus, ya' untambaing yato tau mai'di anna sika naoaintee, "Pehingngiia' anna malai ungningsang inde pohapangang:

- ¹¹Tadiaete' ang lutama di sua ang ungkärähko'i tau, ampo' ang sohongnete' yaling mai di sua dianto ang ungkärähko'i tau.”
- ¹²Pihsananna suleing mendungku' yato pahsikolana anna sika mekutanai naoatee, "O Tuang, ungningsandaka yato tula'mu umpatisiku ingkäna to Farisi ang manghingngi?”
- ¹³Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ingkäna pinamula ang tadia pampamulanna Ambeku la dihe'bu'i asang lambi' naung di uhaka'-haka'na.
- ¹⁴Pabei tomande'ia' ne mating to Farisi. Aka' diante' ne mating to buta ang umbahanang solana to buta, anna ponna to buta untehte santobutanna tantunte' anna sahing manahoi naung di kalo'.”
- ¹⁵Ma'tula'mi Petrus pano di Puang Yesus naoatee, "Pakalesoingkang ne pohapangammu pano di kami'.”
- ¹⁶Ampo' mentimba' Puang Yesus nakutanai sala naoatee, "O', datuke'a' dio umpähäng?
- ¹⁷Daraka' dio ungningsang unngoate aka-aka siamo ang mentama di sua lunaung di kompeng mane dipasohongngi?
- ¹⁸Ampo' ang sohong yaling mai di sua, sule yaling mai di inaha anna dianto yatoo ang mekärähko'i.
- ¹⁹Aka' yaling mai di inaha dianto nakasohongngi ingkäna pihki' karake sinnoanna: papateang, ungnindä'-indä' pa'bannetauang, samangkamahoinna, bokoti, umpa'loseng-losengnging sola anna untändä' tahuu sola.
- ²⁰Ingkäna yatoo dianto ang ungkärähko'i tau. Ampo' ke mande tomande'i tau dai mangki' umbasei dolu teyye, daete'ne' mekärähko'i.”
- ²¹Ya' le'ba'mi Puang Yesus umpellei yato ongeang anna tirendei pano di mesa ongeang ang sidungku' Bohto Tirus anna Sidon.
- ²²Lambi'na pano, ya' suleng nalumba mesa bahine to Kanaan ang tohho yato di bohto anna kakoha-kohai naoatee, "O Puang, Änä'na Daud! Kalemuiä'!

Pabono'ingkä' änä'ku aka' napentamai setang anna madahha si'da-si'da nasa'ding.”

²³Ampo' moi taahai natimba'i Puang Yesus yato aka ang naoa. Ya' sika mendungku'mi yato pahsikolana anna malau'i pano naoatee, "Suoi indo le'ba' bahine, andana napotindo'-tindo'ingkea' sibaha kakoha-koha!”

²⁴Mensaileng Puang Yesus pano yato di bahine anna ma'karai naoatee, "Disuoä' sule supung la umpeäng ingkäna to Israel ang sähsä' lalang.”

²⁵Ampo' yato bahine mendungku' anna menombai pano di Puang Yesus minge siang ma'tula' naoatee, "O Puang, kalemuiä'.”

²⁶Natimba'mi Puang Yesus yaling di pohapangang didiona to Yahudi ang sihapang 'änä" anna ang tadia to Yahudi ang sihapang 'asu,' naoatee, "Dai sihatang andeang ang inang dipatoka toboinne' änä' la dibe'a pano di asu.”

²⁷Ma'tula' bumi yato bahine naoatee, "Inang tahpa'ete' ne ang unngoa, Puang, ampo' yato asu malaete' unngande tahu'bi' ang manahoi yaho mai di mejana puänna.”

²⁸Ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano yato di bahine naoatee, "Ei, ahana inang mesao bahine ang mampetahpa' si'da-si'da. Dinoa la dahinte' yato aka ang umpemala." Ya' donetoo bono' siang yato änä'na.

²⁹Umpelleing yato ongeang Puang Yesus sibaha pahsikolana anna ma'oi unngundu' behing Le'bo' Galilea. Dai'mi di mesa tanete anna mohko'i yaho.

³⁰Pihsananna suleirang mai'di liu tau umbaha to makoronnai: aha ang makule, aha ang buta, aha ang hehpä', aha ang pepe anna mai'dike' to makorong ang senga', anna sika nabahai pano di behing bihti'na Puang Yesus. Lambi' ingkäna yato to makorong napabono' asang.

³¹Ya' pusa' asammi yato tau mai'di unngita to pepe mala ma'kara-kara, to makule mala mellao, to hehpä' mala bono', to buta mala paita, anna sika umpamatandei Dehatanna to Israel.

³²Donetoo untambaing pahsikolana Puang Yesus anna naoaitee, "Kukalemui liu kasi inde mai tau mai'di, aka' tallung allona sibahaä' ampo' dai sika keandeang. Dabure palla' inahangku la sika kusuo le'ba' ke manonoi, aka' daa-daa naala pali di tängngä lalang."

³³Naoante yato pahsikolana, "Ya' umbanne' la dipangngalai roti dinne done di ongeang mahulla-hulla la dipakandeing indo pano tau sahsamanna?"

³⁴Mekutanang Puang Yesus pano diii naoatee, "Sangngakake'a' rotimmu?" Sika mentimba'mi naoate, "Ahake' pitu roti anna aha tuke' sangngaka amo lisa'na bau sisaohko'."

³⁵Ya' unsuong yato tau mai'di Puang Yesus sika mohko' naung di tampo.

³⁶Mane ungnalai yato pitu roti sibaha bau anna ma'kuhhu'sumanga'i dai' di Puang Alataala. Puhai yato ya' umbika-bikang yato andeang mane nabeai pano di pahsikolana anna malai nasusa pano di tau mai'di.

³⁷Ingkäna tau ang aha donetoo mampebohoi asang. Pihsananna nahimpummi yato pahsikolana la'binna ang dang napuha tau, ya' punno salake' pitu dakang käyyäng.

³⁸Yato tau ang mande donetoo umbai uhpä' sa'bu mai'dinna muane, dake' diihsa' bahine anna änä'.

³⁹Puhai, ya' unsuong yato tau mai'di sika sumule pano di bohtonaii, anna dai'ine' di lopi sibaha pahsikolana lubete' di mesa ongeang ang sidungku' Bohto Magadan.

Matius 16

¹Donetoo suleing sangngaka-sangngaka to Farisi anna to Saduki pemala la sika unsändä'i Puang Yesus. Sika malau pano ke la malai napaitai mesa tanda ang mepusa'-pusa' anna malai sika nainsang naoatee sule si'daraka yaho mai di Puang Alataala.

²Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Ponna ungnitakoa' langi' malea di maloe, ya' ungngoaa'tee la kulla'.

³Anna ponna unngitakoa' langi' malea di mebengngi' sitonda salehu', ya' unngoaa'te la kene'. Dahi, unngingsangnga'ne' ullosa tanda kalane yaho di langi' ampo' bilang daia'ne' unngingsang ullosa aka ang la dahi di tempo dinoa.

⁴Diongnga'to inde tau karake anna daia' unngaku umpetahpa'ä', anna la pemalakoa' unngita tanda ang mepusa'-pusa' ang kubabe? Inang dakoa' la kupaitai. Supungnga'te' tanda didiona Nabi Yunus ang mala dipaitaikoa'. " Puhai ma'tula' noa, ya' le'ba'mi umpellei yato ingkäna tau.

⁵Menge sika molopi ullambang yato Le'bo' Galilea pahsikolana Puang Yesus, mane nakalehaii dae' aha sika umbaha roti ang la naande.

⁶Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Madakakoa' pano di raginna to Farisi anna to Saduki."

⁷Sika napihki'mi aka bahtuanna anna ma'tula' noai, lambi' sipa'kara-kara naoatee, "Aka' umbai daingkea' umbaha roti."

⁸Tahpana nainsang Puang Yesus yato ang sika nasitula'-tula'i, ma'karang pano diii naoatee, "Oa' ingkämmu ang dai kanna' kapampetahpa'ammu, akana unsitula'-tula'irakoa' dio yato roti ang dai umbaha?

⁹Dasiake'a' mala umpähäng kakuasaangku? Darangkaa' dio ungmalehai umbaha noa yato lima roti mala umpaboho limang sa'bu tau anna mai'di tuke' la'binna ang unghimpungnga'?

¹⁰Noa tunne' yato pitu roti ang umpaboho uhpä' sa'bu la'bi tau anna mai'di tuke' la'binna ang unghimpungnga'?

¹¹Akana darea' dio umpähäng? Aka' inde ang kutula' daete' aha kasilombunganna ne roti ang mengea' unsibehta-behtai. Aka' kuoae Kodi'te, 'Madakakoa' pano di raginna to Farisi anna to Saduki.' "

¹²Donetoo mane sika napähängngi pole' tadiae' yato rahi pebolo roti ang natula' Puang Yesus, ampo' pepakuhunnae' to Farisi anna to Saduki.

¹³Tahpana sika lambi' Puang Yesus sibaha pahsikolana pano di mesa ongeang ang sirungku' Bohto Kaisarea Filipi, ya' mekutanang pano di pahsikolana naoatee, "Situhu' tula'na tau ang unghingngia', mennaä' Ko are' inde Änä' to Lino?"

¹⁴Sika mentimba'mi naoatee, "Aha ang mansangao Yohanes to Pantero', aha toe' ang mansangao Nabi Elia, aha toe' piha ang mansangao Nabi Yeremia bahtu' mesa di alla'na yato nabi-nabi ang aha dolu."

¹⁵Ya' mekutana sala bumi Puang Yesus pano diii naoatee, "Ampo' ponna dioa', mennaä' Ko indee?"

¹⁶Mentimba'mi Simon Petrus naoatee, "Dio, Tuang, To Dilanti' la Mepasalama', Änä'nao Puang Alataala ang tuho."

¹⁷Ma'tula'mi Puang Yesus pano naoatee, "Kahsio, Simon änä'na Yunus, aka' ne ang untula' daete' sule di hao mai di pihki'na hupatau ampo' suleete' yaho mai di Ambeku Puang Alataala.

¹⁸Kutula' touingko mating: dionto Petrus, bahtuanna: batu, anna yaho di hahona inde batu la kupake'de' pa'alloangku, bahtuanna ingkäna tau ang la mentindo' pano di Kalaeku. Anna dai aha la mantalo moi kakuasaanna kakarakeang.

¹⁹Pano di dio la kubeao kakuasaang umbahanang petauangku, lambi' aka ang ullahang dai mala nababe tau yaling inde di lino la nalahang toete' Puang Alataala yaho di suruka. Anna aka ang umpabei dibabe yaling inde di lino la napabei toete' Puang Alataala yaho di suruka."

²⁰Puhai yatoo, ya' ullahang si'da-si'dang ingkäna pahsikolana anna malai dai napepainsangnging pano di tau senga' naoate Puang Yesus dianto To Dilanti' la Mepasalama'.

²¹Mengkalaonto donetoo napahandu'mi Puang Yesus untula'ing pahsikolana didiona kamadahhaang ang pahallu naolai, naoatee, "Dang masae anna la maomä' dai' di Yerusalem anna ungnolaiä' mai'di kamasuhsaang di hao mai

di setobaha'ang, kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' lambi' la dipateiä'. Ampo' yaling di tallu allona la tuhoä' sumule.”

²²Nahingginna ta Petrus umba noa yato tula'na, ya' nahui' siang pano di behinna anna napa'karaii naoaintee, "Daa Puang! Inang dai la napabei Puang Alataala ingkäna ne ang untula' la dahi pano di Kalaemu!”

²³Ya' mensaile siang Puang Yesus unsaile ta Petrus anna naoaitee, "Palaio done indee, Pongkahana setang! Menge ungalapai pa'elo'na Puang Alataala pano di Kalaeku, aka' dao dio umpihki' aka ang napihki' Puang Alataala, supung ang napihki' to lino.”

²⁴Mane ma'kara boi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Tau ang la pemala mampentindo'ia' pahallu ungalimpängngi pangngelo'na toboe' sibaha umbulle kayu sitambeng, mane napentindo'ia'.

²⁵Aka' menna ang pemala umpamahendeng katuhoanna, la bilang mateetee'; ampo' menna ang tontong mampetahpa' moi dipatei aka' Kodi', dianto ang la dipasalama' sungnga'na.

²⁶Dai aha suhunna mesa tau untahongkongngi ingkäna aka-aka ang aha yaling inde di lino ke dasiang la salama' sungnga'na. Aka' dai aha la mala nabea mesa hupatau ang la napopangngalli tama di suruka.

²⁷Aka' Kodi' inde Änä' to Lino la suleä' yaling di kamatandeanna Ambeku natindo'ä' ingkäna malaeka'ku. Tempo donento yatoo, ingkäna tau la kubala' situhu' pembabena.

²⁸Kutula'ingkoa' setonganna yalingnga' inde di alla'-alla'mu dinao aha sangngaka-sangngaka tau ang dai la mate, dolunna sika naitä' Kodi' inde Änä' to Lino kupahandu' ma'pahenta sihapang tomaraya.”

Matius 17

¹Tahpana unnung allona puhanna yatoo, ya' maong dai' di mesa tanete malängkä' umpasähä' Kalaena sibaha tallu pahsikolana, dianto ta Petrus, ta Yakobus anna ta Yohanes ullu'na.

²Sika lambi'na dai', ya' unngitang Puang Yesus tirende hupanna: lindona moballo salamang mata allo, anna pakeanna mabuhsa' pangngillo' sinnoa bulang baya.

³Ya' malesong sika unngita Musa anna Elia lella' sipa'kara Puang Yesus.

⁴Ma'karang ta Petrus pano di Puang Yesus, naoatee, "O Puang, masannang liu tau dinne. Ponna ke unngärä'i umbai mahasa ke kupake'de'ingkoa' bansuli umpopantangnga' simesa: dio mesa, Nabi Musa mesa anna mesa Nabi Elia."

⁵Lella'ke' ma'kara Petrus, ya' tuhummi yaho mai di langi' salehu' makambang pansillo' unsapu'ii. Ya' kahingngiammi kamaha yato yaling mai di salehu' naoatee, "Dianto inde Änä'ku ang kupakamaya, ang umpamasannang inahangku. Pehingngiia' tula'na."

⁶Lambi' yato pahsikolana sika mellumbängngi naung di tampo tandana mahea' unghingngi yato kamaha.

⁷Ya' napendungku'ing Puang Yesus anna natuhpa'i naoantee, "Ke'de'koa'. Daummahea'!"

⁸Tahpana sika umbua' bää'na, ya' ke dae' aha tau senga' ang sika naita supunne' Puang Yesus namesa.

⁹Donetoo sika tuhummi sumule yaho mai yato di tanete. Ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoantee, "Daa umpetula' sängkäingnga' pano di tau senga' yato aka ang puha unngitaa' ke dakä' dipatuho sumule, Kodi' inde Änä' to Lino, di hoi' mai di kamateang."

¹⁰Mekutanang yato pahsikolana pano naoatee, "Akana naoaite to pampakuhu ada', 'Nabi Elia pahallu nei' la mendolu sule andana To Dilanti' la Mepasalama"?"

¹¹Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Inang tahpa' la sule Nabi Elia anna umpasadiai ingkäna siamo,

¹²anna kutula'ingkoa', setonganna haling sule yato ang sinnoa Nabi Elia, ampo' dai nainsang hupatau lambi' sika membabe pano situhu' pampemalanna. Noa tuntone' Kodi' inde Änä' to Lino la sika nadahha.”

¹³Donetoo napähämmi pole' yato pahsikolana naoatee yato tula'na Puang Yesus didiona Nabi Elia setonganna Yohanes to Pantero'ete' ang naoaing.

¹⁴Donetoo sumuleng Puang Yesus sibaha pahsikolana ullumba yato tau mai'di. Suleng mesa tau umpellambi'i Puang Yesus anna mengkuntu' di olona naoatee,

¹⁵"O Puang, kalemuiingkä' änä'ku aka' si limpumane'ang anna madahha si'da-si'da. Si biasa manaho tama di api anna biasa toe' manaho tama di uhai.

¹⁶Puhang kubaha pano di pahsikolamu ampo' dai sika mala napabono'.”

¹⁷Ya' ma'karang Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Tehtereremokoa' dio indee! Umbarea' dio naola kapampetahpa'ammua' lambi' sähsä' lalangkoa'? La sangngakake' masaena tohhoä'a' yaling di alla'-alla'mu anna sa'bara' kuoloikoa'? Bahai ne mai änä'!”

¹⁸Nakarahta' siang Puang Yesus yato setang ang umpentamai yato änä' muane, ya' tahpa malai siang yaling mai di kalaena. Donetoo bono' siang yato änä' muane.

¹⁹Suleing yato pahsikolana Puang Yesus mendungku'. Tahpana dang aha tau senga' sika manghingngi, ya' mekutanang pano naoatee, "Akana darangkang mala unghambai yato setang yaling mai di kalaena tau?”

²⁰Mentimba'mi Puang Yesus pano diiii naoatee, "Aka' dake'a' sundung kapampetahpa'ammu. Aka' kutula'ingkoa' setonganna ke la poro ahangnga' kapampetahpa'ammu sama lisa'na batu pinamula ang handang saohko', ya' malamokoa'te' umpahenta inde tanete unngoaintee, 'Tirendeo bete' dono! Lambi' inde tanete la tirende si'daetee'. Anna dai aha aka-aka siamo ang la dai mala tala dahi ke umpemalai.”

²¹[Ampo' didionane' inde hupanna setang daete' mala dihambai ke dai dipasitonda ma'sambayang anna ma'puasa.]

²²Di tempona Puang Yesus sibaha pahsikolana sika tohho di hao di Galilea, ya' ma'karang pano di pahsikolana naoatee, "Kodi', inde Änä' to Lino, la dibehoä' pano di kakuasaanna to lino

²³anna sika la napateiä', ampo' tallu allona puhangu mate la tuhoä' sumule." Ya' masuhsa asammi inahanna ingkäna pahsikolana unghingngi yato tula'na Puang Yesus.

²⁴Tahpana Puang Yesus sibaha pahsikolana lambi' naung di Bohto Kapernaum, ya' suleng to pansima Dasang Ada'na Puang Alataala ullumba Petrus anna mekutanai naoatee, "Nabaya'raka tuanguhummu simanna inde Dasang Ada'?"

²⁵Mentimba'mi Petrus naoatee, "Io, nabaya'." Donetoo sika sumuleng pano di dasang ang naongi sika tohho. Tahpana sika lambi' pano yato di dasang, dake' aha ma'kara Petrus untula' didiona sima anna tahpa mekutanang Puang Yesus pano naoatee, "Umba noa situhu' pihki'mu, Simon, menna ang pahallu nasima ingkäna setomarayaang yaling inde di lino? Petauannaraka bahtu' to suleraka ang hali nakuasai?"

²⁶Mentimba'mi Petrus naoatee, "To sule." Ya' ma'tula' bumi Puang Yesus naoatee, "Dahi ke noai yatoo, ya' dante'ne' pahallu mambaya' yato petauanna.

²⁷Ampo' anna dai sika tisiku nasa'ding, ya' dinoa laoo do popekang naung di le'bo'. Anna yato bau ang uhuna naala pekammu, sahkai anna umbillängngi suana, ya' la ullambi'o doi' yaling yato di suana bau ang la sihoang tabaya'ing yato simanta. Alai yato doi' anna umbaya'ingke simanta pano yato di to pansima."

Matius 18

¹Donetoo suleing yato pahsikolana Puang Yesus mendungku' anna mekutanai naoatee, "O Tuang, menna' ang handang käyyäng yaling di Kapahentaanna Puang Alataala?"

²Ya' untambaing mesa änä' ang saohko'ke' Puang Yesus anna napake'de'i tama di alla'-alla'naii,

³mane ma'karai naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna ponna dako'a' mengkatoba' anna dako'a' ma'pihki' sinnoa pihki'na inde änä', ya' inang darakoa'te' la tama di Kapahentaanna Puang Alataala.

⁴Ampo' menna-menna umpadihoi'ang kalaena anna mendahii sinnoa inde änä', dianto ang handang käyyäng yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.

⁵Anna menna-menna ang untammui manahpa mesa änä' ang sinnoa indee yaling di sangangku, ya' setonganna Kodi'ete' yato ang natammui manahpa.

⁶Ampo' menna-menna ang umpasähsä' lalang moi poro mesa di alla'na inde mai änä' ang mampetahpa'mi di Kodi', dotanne' yato tau ang noa ditoke' batu käyyäng pano di bahokona mane dilimmi'i tama di le'bo'.

⁷Tilaka si'da-si'da inde lino sibaha pampasähsä'na! Inang la aha loloete' yato to pampasähsä', ampo' tilaka si'da-si'da tau ang mambabe noa yatoo.

⁸Ponna yato sambali teyemu bahtu' bihti'mu mandosaio, ya' dotante' umbose'i anna untibei. Aka' mahasa puhane' tamao di katuhoang sapano-panona dai keteyye sambali bahtu' hehpä'o andana tontong aha sibali teyemu anna bihti'mu ampo' ditibeo tama di api nahaka ang tontong sapano-panona.

⁹Anna ponna matammu ang mampadahi madosao, ya' dotanne' unghahohe'i anna untibei. Aka' mahasa puhane' tamao di katuhoang sapano-panona dai kemata sambali andana la kemata sibali ampo' ditibeo tama di api nahaka.

¹⁰Pengkakalehaiia' andana ungnigita-ita naungngia' sala' umbannai di alla'na inde mai änä', aka' kutula'ingkoa': aha toete' malaeka'na ang la mampalauing aka siamo pano di Ambeku yaho di suruka."

¹¹[Aka' nasuhung suleä' Kodi' inde Änä' to Lino dianto anna malai umpasalama' tau ang sähsä' lalang.]

¹²Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus umpake pohapangang naoatee, "Umbane' inde noa situhu' pihki'mu? Ponna aha mesa tau ang aha sangngatu' dombana, anna bulingngi mesa di alla'na yato dombana, darakae' la le'ba'

umpellei yato dombana ang kamehsake' pulona kamehsa do metanete lelung undaka' yato dombana ang pa'da?

¹³Anna kutula'ingkoa' setonganna ponna mala nalambi' sumule yato dombana, ya' la käyyäng puhaete'ne' kakahsianna pano yato di mesa dombana andana pano yato di ang kamehsa pulona kamehsa ang daine' pa'da.

¹⁴Noa tuntone' Ambemua' yaho di suruka, dai naaku ke ahai di alla'na inde mai änä' la pa'da.”

¹⁵Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Ponna aha solamu umbabe dosa mating di kalaemu, ya' sängkäii ke dang aha manghingngi. Ponna napehingngii yato ang umpakaenga'ing, ya' umpasulentoo pano di lalang ang tahpa'.

¹⁶Ampo' ponna dao napehingngii, ya' tambaii derua bahtu' tallu tau senga' anna malai nasa'bii yato pampakaenga'mu situhu' ang tiuki' yaling di Suha' Masero.

¹⁷Ampo' ponna ke dabure' umpehingngii yato derua tau ang umposola, ya' palambi'i yato kaha-kahanna tama di alla'na jumaa'. Anna ponna dabure' umpehingngii jumaa', ya' hekengngine' mendahi mesa tau ang dai ungningsang Puang Alataala bahtu' mesa to ma'kau'-kau' karake.

¹⁸Kutula'ingkoa' setonganna aka ang ullahang dai mala nababe tau yaling inde di lino la nalahang toete' Puang Alataala. Anna aka ang ungnangka' marohong yato ang nababe hupatau yaling inde di lino la naangka' maroho toete' Puang Alataala.”

¹⁹Anna kutula' tukungkoa': ponna aha moi poro deruakoa' yaling inde di lino ang mesa inaha umpalau aka siamo dai' di Ambeku, ya' yato palaummu la natahimboete' Ambeku yaho di suruka.

²⁰Aka' di umba-umba naongi derua bahtu' tallu tau tihimpung yaling di sanganku, ya' di hao tumä'to Koo yaling di alla'-alla'naii.”

²¹Donetoo mendungku'mi Petrus pano di Puang Yesus anna mekutanai naoatee, "O Puang, la lambi' pensangngaka tau ungnungngi sola ke ahai ang umbabe dosa pano di kalae? La lambi'raka pempitu?"

²²Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dai, ampo' kutula'ingko ang setonganna dai la lambi' supu pempitu ampo' diare' la lambi' pempitumpulo luhpi' diluhpi' pitu!

²³Aka' Kapahentaanna Puang Alataala sihapang mesa tomaraya ang menge umpahehsa indanna ingkäna sabua'na.

²⁴Tahpana napahandu' yato pampahehsaanna, ya' dipapengngolong pano mesa sabua' ang mai'di si'da-si'da indanna.

²⁵Ampo' aka' dai nabela umbaya' yato indanna, ya' ma'pahentang tomaraya la dibalu' yato tau sibaha ingkäna sanghapunna anna ingkäna aka ang aha naampui anna malai nabaya'ing yato indanna.

²⁶Ya' malimuntu'mi yato tau ang mai'di indanna pano di olona tomaraya anna ma'tula'i naoatee, 'Sa'bara'kangko dolu, Tuang, kulopo'irang yato ingkäna indangku.'

²⁷Nahingnginna yato tula'na, ya' kende'mi yaling di inahanna yato tomaraya pa'kalemu pano yato di tau, lambi' nalahpa' anna napa'daiing ingkäna indanna.

²⁸Ampo' tahpana sohong yaling mai di ongeang pampahehsaang yato sabua' ang mane puha napa'daiing indanna tomaraya, ya' sitammung mesa sabua' ang senga' ang keindang pano yato di kalaena ampo' sai'di' supu. Ya' unsah kang yato solana anna natehkei lella' siang naoantee, 'Baya'o indammu, leä!'

²⁹Ya' malimuntu'mi kasi yato solana di hao di olona anna ma'karai naoatee, 'Sa'bara'kangko sämpäi'. Inang la kubaya'ete' yato indangku lambi' lopo'.'

³⁰Ampo' dai napehingngii, anna umpatamai di tahungkung yato solana lambi' lopo' yato indanna.

³¹Naitanna solanaii yato aka ang nababe, ya' masuhsa asammi nasa'ding. Lambi' nahahpo' pano di tomaraya yato kaha-kaha ang dahi.

³²Napesuoing tomaraya ditambahi yato tau ang umpakauho-uho solana anna naoante, 'Dionto inde sabua' ang handang tau karake! Ingkäna indammu puha asammi kupa'dai aka' malau maseo mai.

³³Ampo' akana dae dio unngaku ungakemui solamu anna puhamo dio kukalemui?'

³⁴Ya' keaha' liung yato pongkahana anna nabehoi yato tau pano di setantaraang ang si undahha to ditahungkung, lambi' yato tau nadahha yato setantaraang lambi' ullopo'i yato indanna pano di tomaraya ang boheng haling napa'daiing dolu.

³⁵La napanoa tuntone' Ambeku yaho di suruka pano di dioa' ke dai unngampungngi solamu sibaha sangkalebu inahammu."

Matius 19

¹Tahpana puha mampakuhu Puang Yesus pano di pahsikolana, ya' sika mengkalaong umpellei Poropensi Galilea anna lupanoi di Poropensi Yudea tando bete'na Salu Uhai Yordan.

²Donetoo suleing mai'di liu tau mentindo' anna mai'di di alla'na ang napabono'.

³Sule tunne' sangngaka-sangngaka to Farisi unsändä'i Puang Yesus yaling di pekutananna naoatee, "Situhu' atohang ada'ta la malaraka mesa muane untibe bahinena, moi aka siamo suhunna?"

⁴Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dakake'a' dio aha umbata ang tiuki' yaling di Suha' Masero? Aka' tiuki' yaling naoatee naonge pampahandu'annai lino, To Metampa inang umpapia muane anna bahine

⁵anna ma'tula'i naoatee, 'Dianto suhunna lambi' mesa muane la umpelleii to baha'na anna sikolungngi bahinena, lambi' la mendahi mesang sibaha.'

⁶La noanto yatoii dang la derua, ampo' la mesang situhu' pangngitanna Puang Alataala. Dianto anna yato aka ang puhang napamesa Puang Alataala dai mala la napasisähä' hupatau.”

⁷Ya' mekutanang yato to Farisi pano naoatee, "Ponna noa, ya' akana napepahentarinne' Musa lambi' mesa muane ang pemala untibe bahinena mala umbea suha' kasitibeang pano yato di bahinena, mane nasuoi le'ba'?"

⁸Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Nasuhung napatiolaikoa' Musa untibe bahinemu aka' makahha' bää'koa' dai unngaku dipaturu! Ampo' mengkalao dolu inang daete' si aha kasitibeang.

⁹Ampo' kutula'ingkoa' dinoa: menna-menna untibe bahinena, mane unngabengngii bahine senga', tau yatoo dihekeng unngindä'-indä' pa'bannetauang, sehalinna ke yatoi bahinena unngindä'-indä' pa'bannetauang.”

¹⁰Ma'tula'mi yato pahsikolana naoatee, "Ponna noae' ne kasikenteanna to sipobahine, ya' dotante' tau dai kebahine bahtu' kemuane.”

¹¹Ampo' naoa sala boute Puang Yesus pano diii, "Si mesaete' supu tau ang mala tuho dai mangki' kebahine bahtu' kemuane, dianto tau ang inang puha toböe' napama'tantu Puang Alataala.

¹²Aha tau ang dai mala kabeng aka' inang noa tubunne' mengkalao dahi. Aha toe' tau ang dai kabeng aka' natumäng tau senga'. Anna aha toe' tau ang dai kabeng aka' pemala napengkabela-belai umpengkähängnging Puang Alataala. Menna-menna ang mala untahimbo inde pepakuhu, ya' mahasa ke napembabeing yaling di katuhöanna.”

¹³Donetoo suleing dibaha pano di olona Puang Yesus mai'di änä'-änä' anna malai napadai' teyyena Puang Yesus di bää'na anna napalauing behe dai' di Puang Alataala yaling di sambayang. Ampo' yato pahsikolana unngkeaha'i yato ingkänna tau ang umbaha änä'na pano.

¹⁴Ampo' ma'kara Puang Yesus naoatee, "Pabeiia' ne mating änä', daa ungalapaii ke pemalai di hao mai di oloku, aka' tau ang noanto inde mai ang ungnala taha yaling di Kapahentaanna Puang Alataala."

¹⁵Ya' naängkä'ming teyyena napalauing behe. Puhai yatoo, ya' le'ba'mi umpellei yato ongeang sibaha pahsikolana.

¹⁶Donetoo aha mesa änä' muane ullumba Puang Yesus anna mekutanai naoatee, "O Tuang, aka ang mapia ang pahallu kubabe anna malaä' ullambi' katuhoang ang lambi' sapano-panona?"

¹⁷Mentimba'mi Puang Yesus nakutanai sala naoatee, "Akana pake unjukanairä' Ko didiona aka ang mapia? Supunte' aha mesa To Mapia, dianto Puang Alataala. Ampo' ponna inang pemala si'dao mentama di katuhoang sapano-panona, ya' tuhu'i pahentana Puang Alataala."

¹⁸Mekutana sala bung yato änä' muane naoatee, "Pahenta ang umba kahang?" Natula'ming Puang Yesus naoante, "Daa umpapateang, daa ungnindä'-indä' pa'bannetauang, daa umbokoti, daa unsa'bii kalosengang,

¹⁹pakeangka'koa' to baha'mu anna kalemuiio para-parammu hupatau sinnoa ungakalemuikoa' kalaemu."

²⁰Naoa bunte yato änä' muane, "Ingkäna ne ang untula' kutuhu'i asammi. Akake' ang pahallu kutuhu'i?"

²¹Naoante Puang Yesus pano, "Ponna pemala si'da-si'dao sundung kapampetahpa'ammu naita Puang Alataala, ya' laoo dinoa balu' asangngi ingkäna katomakakaammu anna unsusai yato allinna pano di to pemase-mase, anna la ullambi'o katomakakaang yaho di suruka. Puhaito umbabe yatoo, ya' maimo anna untindo'ä'."

²²Nahingnginna yato änä' muane umba noa tula'na Puang Yesus, ya' le'ba'mi sitonda manaho inahanna aka' mai'di liu aka-akanna.

²³Ma'karang Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna mapahhi' si'da-si'da mesa to makaka la tama di Kapahentaanna Puang Alataala.

²⁴Anna kutula' touingkoa', setonganna maromi' puhane' onta mangngola lohso' pedai' andana la to makaka untindo' Kapahentaanna Puang Alataala, lambi' tama di suruka."

²⁵Nahingginna pahsikolana yato tula'na, ya' sika pusa' asammi anna sika mekutanai naoatee, "Ponna ke noai yatoo, ya' menna sakalike'ne' ang la mala dipasalama'?"

²⁶Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Ponna kakuasaanna hupatau inang daete' aha ang la dipasalama', ampo' ponna kakuasaanna Puang Alataala malaete' nei'. Aka' ingkäna aka-aka mala asangngete'ne' nababe Puang Alataala."

²⁷Ya' ma'tula'mi Petrus pano naoatee, "Kami' indee umpellei asangngang ingkäna aka-akangki' anna kitindo'o. Dahi akang kami' la sahoki'?"

²⁸Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna ponna ke nabakahui asammi Puang Alataala ingkäna inde ang aha yaling di lino, anna ke mohko'mä' Kodi' inde Äna' to Lino yaho di ongeang kamatandeangku, ya' dioa' ang mendahing to pentindo'ku la mohko' toukoa' dio yaho di sampulo derua ohko'ang dipakeangka' anna la unghohto'koa' yato sampulo derua peänä'anna Israel.

²⁹Anna ingkäna tau ang le'ba' umpellei dasanna, ullu'na, to baha'na, änä'na, bahtu' tampona aka' natindo'ä', la ullambi'ete' pebehena Puang Alataala ang ma'luhpi'-luhpi', anna la ullambi' katuhoang sapano-panona.

³⁰Ampo' mai'di tau ang dipakeangka' dinao, la dipadihoi'ang ke dako'mi; noa toi, mai'di tau ang dipadihoi'ang dinao, la dipakeangka' ke dako'mi."

Matius 20

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana umpake pohapangang naoatee, "Didiona Kapahentaanna Puang Alataala, sihapang puänna sallimbo bela' angkoro', ang le'ba' kalao-lao mebengngi'-bengngi' umpeäng tau ang la nasahoi mengkähäng yaling yato di bela'na.

- ²Ponna ke puhang sibohtu umba sama sahona yaling di sangngallona situhu' pa'pesaho ang si biasa, ya' nasuong sika mao mengkähäng pano di bela'na.
- ³Tahpana dai'-dai'mi allo, ya' kalao-lao bumi yato puäng bela'. Ungngitang sangngaka-sangngaka tau di hao di pasa' ang si kalao supu dai aha kähänganna.
- ⁴Ya' napa'karaing naoantee, 'Lao toukoa' dio pengkähäng pano di bela'ku anna kusahoikoa' ang la sihatang sahomu, andamu si kalao kale supu.'
- ⁵Ya' sika maong yatoii. Tahpana tängngä allo umbai tehte' sampulo derua, ya' kalao-lao bumi yato puänna bela' umpeäng bou tau ang la napopengkähäng pano di bela'na. Ya' noa tunne' tahpana tehte' tallu le'ba' bumi.
- ⁶Umbai tehte' lima di maloe kalao-lao bumi, ya' ullambi' bumi tau ang dai aha kähänganna. Ya' nakutanaing naoantee, 'Akana tohhorakoa' dio supu umpesangngalloi?'
- ⁷Sika mentimba'mi yatoii naoatee, 'Aka' daang aha mansahoi.' Naoa bumintee, 'Ya' lao toukoa' dio pano di bela'ku pengkähäng anna kusahoikoa.'
- ⁸Tahpana lambi'mi tempona la napasoho', umbai tehte' unnung, ya' untambaing to pandaka to pengkähänna yato puänna bela' anna nasuoi naoantee, 'Tambai asangngi indo pano to pengkähäng anna unsusaing sahona mengkalao ang handang di hundi tama lambi' ang handang uhuna mentama.'
- ⁹Ya' suleing yato to pengkähäng ang tama tehte' lima di maloe, ya' nabeang sahona pa'sangngalloang.
- ¹⁰Pihsananna suleing yato to pengkähäng ang handang dolu mentama. Yaling di pihki'naii nasanga la mai'di puhane' nabea yato puäng bela' aka' masaenne' mengkähäng. Ampo' sinnoa sianne' sahona yato tau ang mane tamane' di maloe.
- ¹¹Natahimbona yato sahonaii, ya' sika unsallang yato puänna bela' anna sika momämmängngi naoatee,

¹²'Umpasinnoa siangka sahoki' inde mai tau ang mane santehte'ne' mengkähäng anna kami'-kami' mengkähängngang mengkalao di mebungngi' nadä'dängngang allo?'

¹³Mentimba'mi yato puänna bela' pano yato di mesa to pengkähäng naoaintee, 'O solasohong, darakate' para-parang pa'pesahoku mating di dioa' aka' inang puha lohpo' dibohtu ang sihatang saho yaling di sangngallona, i?

¹⁴Dahi ala tungnga' dio ne sahomu anna umbahai, aka' pemala tukä'ne' la kusahoi inde mai tau ang di hundi tama sinnoa siang sahomu.

¹⁵Mennaraka kodi' la mansängkäiä' ke kupopa'inaha-nahai inde aka-akangku situhu' pampemalangku? Bahtu' ma'kasueherakakotoo aka' marota'ä'? " "

¹⁶Natämpä'ing tula'na Puang Yesus naoatee, "Mai'di tau ang dipadihoi'ang dinoa la dipakeangka' ke dako'mi, anna noa toi mai'di tau ang dipakeangka' dinoa la dipadihoi'ang ke dako'mi."

¹⁷Donetoo sika mengkalaong ludai' di Yerusalem Puang Yesus sibaha pahsikolana. Tahpana dang aha tau senga' manghingngi, ya' untambaing pahsikolana Puang Yesus anna napa'tula'ii lella' sika mellao naoaintee,

¹⁸"Dinoa la dai'ingkea' di Yerusalem anna la lambi'mi tempona Kodi' inde Änä' to Lino dibehoä' pano di kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' anna la sika natahungkung mateä',

¹⁹mane dibehoä' pano di tau ang dai ungningsang Puang Alataala, anna malai napakauho-uhoä' anna nadahha tuhoä' anna sika napateiä' yaho di kayu sitambeng, ampo' la tuhoä' sumule di allo katallunna."

²⁰Donetoo suleng bahinena ta Zebedeus sibaha derua änä'na, dianto ta Yakobus anna ta Yohanes, anna mengkuntu'i di olona Puang Yesus anna malau.

²¹Nakutanaing Puang Yesus naoaintee, "Aka ang umpemala la kubabeingko?" Mentimba'mi naoatee, "Kupalau ke la malai ponna ke ma'pahentamo yaling di katomarayaammu la umpaohko' touingkä'ne' inde derua änä'ku mesa tando di kuanammu anna mesa tando di kaihimmu."

²²Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Dai ne ungningsang aka ang minge umpalau." Mane nakutanaii naoatee, "La untuaraka ungnolai kamasuhsaang lambi' mate ang pahallu kuolai?" Sika mentimba'mi naoatee, "Io, kitua kiolai."

²³Naoa bunte Puang Yesus pano diii, "Ahana inang la ungnolairea'te' yato kamadahhaang ang la kuolai, ampo' didionane' menna ang la mohko' di hao di tando kuanangku anna tando kaihingku tadiaete'ne' Kodi' ang mampama'tantu, ampo' Ambekuate'ne' mampama'tantu pano di si mesa-mesa tau ang la sihatang nabea."

²⁴Nahingnginna yato sampulo pahsikolana Puang Yesus ang senga', ya' sika keaha'mi pano yato di derua to sipoari.

²⁵Ampo' sika natambai Puang Yesus anna napa'karaii naoantee, "Ungnginsammia' umba noa to pa'pahenta yaling inde di lino ma'pahenta sitonda kamakahha'anna, anna ingkäna to kepangka' umpalao kakuasaanna sitonda kamasahhu'ang pano di petauanna.

²⁶Ampo' daia' dio mala noa yaling di alla'-alla'mu. Menna ang pemala mendahi ang handang keangka' yaling di alla'mua' pahallu mendahi to pantahaiinna solana,

²⁷anna menna-menna ang pemala mendahi tau ang handang dipa'käyyängngi pahallu mendahi sabua'mu.

²⁸Sinnoä' Kodi' inde Änä' to Lino, suleä' mentama inde di lino, dä' la ditahiai, ampo' suleä' la mantahiai anna la umbehoä' sungnga'ku unsulängngi hupatau."

²⁹Tempo donetoo umpelleing Bohto Yerikho Puang Yesus sibaha pahsikolana, ya' mai'di liung tau mampentindo'i.

³⁰Aha derua to buta ang mohko' di hao di behing lalang unghingngi tula'na yato tau mai'di naoatee Puang Yesus liu. Ya' kakoha-kohang yato to derua naoatee, "O Puang, Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiang kasi."

³¹Ampo' yato tau mai'di ang untindo'i Puang Yesus sika unsängkäi yato to deruai anna dai kakoha-koha, ampo' yato to buta tuhtuang napekäyyängngi mekoha naoatee, "O Puang, Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiang kasi!"

³²Pihsananna tohhong Puang Yesus anna untambaii yato to derua mane nakutanaii naoantee, "Aka ang umpemala kubabeingkoa?"

³³Sika mentimba'mi naoatee, "O Puang, pemalaang paita."

³⁴Ya' kende'mi yaling di inahanna Puang Yesus pa'kalemu pano yato di to buta, ya' naantiming yato matannaii lambi' donetoo mala siang paita anna untindo'i Puang Yesus.

Matius 21

¹Tahpana la lambi'mi Puang Yesus anna pahsikolana dai' di Bohto Betfage yaho di Tanete Zaitun sidungku' Yerusalem, ya' unsuong derua pahsikolana mendolu

²anna naoantee, "Pendolumokoa' dai' indo di bohto ang landa'. Ke lambi'mokoa' dai', la unngitakoa' mesa keledai bihäng tisangke' sibaha änä'na. Buhkeii pesangke'na anna unghendengngingkä' yaho mai sibaha änä'na.

³Ponna aha tau mangkutanaio bahtu' mansängkäio, ya' oantee, 'Naphallu Puang ampo' la baha' napasule siang.' "

⁴Kaha-kaha yatoo dahi anna malai sundung aka ang puha natula' nabi naoatee,

⁵"Tula'i pano di ihsinna Yerusalem oantee, 'Itai sule Tomarayammu napellambi'io, mahamme' inaha si'da-si'da anna umpensakei mesa keledai ang mahäti'ke' ang dake' aha napensakei tau.' "

⁶Ya' le'ba' si'dang yato derua pahsikolana ludai' di Bohto Betfage, anna nababei aka ang naphentaing Puang Yesus.

⁷Sika nahendemmi sule yato keledai sibaha änä'na anna sika unngalai kaya'naii sallapi' anna naampi'ing yato keledai, mane nasakeii Puang Yesus.

⁸Mai'di si'da-si'da tau di hao yato di bohto ang naolai Puang Yesus sika ungnalai kaya'na sallapi', mane naampa'i naung di lalang tandana napakeangka'. Aha toi tau ang ungnala palapa mahäti' naampa' naung di lalang.

⁹Tau mai'di ang mellao di olona anna di kebo'na Puang Yesus sika koha napekäyyängngi tandana mampudi naoatee, "Pudii sanganna inde Änä'na Daud. La dibehe Inde ang nasuo Puang Alataala sule! Tapudii sanganna Puang Alataala ang tohho yaho di ongeang ang handang malängkä'!"

¹⁰Tahpana mentamang di Bohto Yerusalem Puang Yesus, ya' tilalla' asammi inahanna tau yaling anna sika kutanai naoatee, "Menna sakalia' ne tau?"

¹¹Natimba'mi yato tau mai'di ang molengko sibaha Puang Yesus naoatee, "Diangnga'to inde Puang Yesus, yato nabi ang sule di hoi' mai di Bohto Nazaret di Galilea."

¹²Donetoo mentamang Puang Yesus di Dasang Ada'na Puang Alataala anna unghambaii ingkäna tau ang ma'balu' di hao yato di tähämpä' Dasang Ada'na. Anna umpentibeing yato mejana to pansapi' doi'. Noa tunne' bangkunna yato to pa'balu' dangang-dangang napentibeing

¹³mane keaha'i pano diii naoatee, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, 'Dasangku la disangai dasang ang la naongi tau ma'sambayang.' Ampo' umpadahirea' dio pembunianna to bokoti."

¹⁴Suleing dibaha mai'di to buta anna to makule ang aha yaling di Dasang Ada' donetoo lambi' mai'di ang napabono'.

¹⁵Ampo' yato kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' mapalla ungnita aka ang nababe Puang Yesus ang mepusa'-pusa', anna sika mapalla toe' unghingngi pampudianna änä' naoatee, "Keangka' yato Peänä'anna Daud."

¹⁶Ya' sika mekutanang pano di Puang Yesus naoatee, "Unghinggiraka aka ang naoa indo pano änä'?" Natimba'mi naoatee, "Io, kuhingngi. Dakake'a' dio aha umbata yaling di Suha' Masero ang naoate, 'Moi änä'-änä' anna änä' ang mengeke' sumusu umpaturung umpudi sangammu.' "

¹⁷Puhai yatoo le'ba'mi Puang Yesus umpellei yatoii, lunaung di Bohto Betania di aneanna bohto mahoa' anna ma'bengii di hoi'.

¹⁸Tahpana marondong di mebengngi'-bengngi' le'ba'mi inde Puang Yesus sumule ludai' di bohto mahoa'. Yaling di pellaonna manono nasa'ding.

¹⁹Ungngitang mesa poang kayu ang si keboa disanga poang ara di hao di behing lalang. Panong nalumba aka' pemala la naita aha are boana, ampo' dae' aha keboa, lala'nake' supu mahombo. Naoante Puang Yesus pano yato di poang kayu, "Inang damo aha la keboa lambi' sapano-panona." Ya' malahso siang yato poang kayu anna matei.

²⁰Naitanna pahsikolana yato aka ang dahi, sika pusa' asammi anna sika kutanai naoatee, "Umba noa anna malai indo poang kayu pihsa' tomande' mabangi lala'na anna matei?"

²¹Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna ponna mampetahpa' si'da-si'damokoa' anna damokoa' bata-bata didiona kakuasaanna Puang Alataala, ya' mala tungnga' tou dio umbabe inde aka ang puha kubabe pano di poang kayu. Anna dai dia yato supu, ampo' noa toi ke ungnointe inde tanete, 'Tiängkä'o tama di le'bo', ya' inang la dahi noa yatoo.

²²Anna ingkäna palaummu yaling di sambayang la untahimbo asang ke mampetahpa' si'da-si'dao dai' di Puang Alataala."

²³Le'ba' bung Puang Yesus tama di Dasang Ada'na Puang Alataala. Tahpana lella' mampakuhu, ya' suleng sangngaka-sangngaka kapala imang anna setobaha'ang ullumba Puang Yesus anna sika mekutanai naoatee, "Umba nakasulei ne kakuasaammu anna malao unghambai to pa'bulele yaling mai di Dasang Ada' di pehengi? Anna menna ang mampopa'kuasao?"

²⁴Mentimba'mi Puang Yesus pano diii naoantee, "Aha tou Ko mesa pekutanangku mating di dioa'. Ponna mala tahpa'a' pentimba'mu, mane kutimba'i pekutanammua' didiona menna ang mambeaä' kakuasaang umbabe ingkäna yatoo.

²⁵Noa inde pekutanangku: Menna umbea kakuasaang pano di Yohanes to Pantero'? Dehataraka, hupatauraka?" Inggänna yato kapala imang anna setobaha'ang situla'-tula' anna naoaitee, "Ponna taoaa'te, 'Dehata mambea kakuasaang,' ya' la naoamingkea'totee, 'Ponna noa, ya' akana daia' umpetahpa'?"

²⁶Ya' la taoaa'tee, 'Hupatau mambea kakuasaang,' ampo' mahea' bure' tau pano indo di tau mai'di aka' inggänna tau ungnangka' Yohanes mesa nabi."

²⁷Dahi sika mentimba'mi pano di Puang Yesus naoatee, "Dai kiinsang kitimba'." Sika naoaminte Puang Yesus, "Ponna noa, ya' datoeto Ko kutula'ingkoa' didiona umba nakasulei kakuasaangku anna malaä' membabe noa."

²⁸Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Umbaa'ne' noa pampihki'mu didiona inde pohapangang? Aha dolu mesa ambe anna derua änä'na. Pihsang tempo inde ambena le'ba' pano di änä'na ang ulua anna naoaintee, 'O änä'ku, laoo pano di bela' dinoa anna mengkähänggo di hao.'

²⁹Mentimba'mi yato änä'na naoate, 'Dai kuaku mao,' ampo' tahpana ma'pihki' yato änä', ya' ke halie' unsohso yato tula'na anna maoui.

³⁰Mao salang inde ambena pano di änä'na ang kaderuanna anna naoa toinne' yato aka ang puha naoa pano di änä'na ang ulua. Mentimba' yato änä'na naoatee, 'Io, Ambe', maorangkä'.' Ampo' inde änä' dasianne' mao."

³¹Mekutanang Puang Yesus naoatee, "Ang umba kahang yato derua änä' ang untuhu'i tobaha'na?" Sika mentimba'mi yato kapala-kapala imang anna setobaha'ang naoatee, "Ang ulua." Naoante Puang Yesus pano diiii, "Kutula'ingkoa' setonganna inggänna to pahsinga' sima anna inggänna pahsundala' la mendoluate' tama di suruka andana dioa'.

³²Aka' nasuhung sule Yohanes to Pantero', anna malakoa' natuhoing lalang ang tahpa'. Ampo' daia' ungnaku umpehingngii pepakuhunna. Ampo' inggänna nei' to pahsinga' sima anna inggänna pahsundala' mampetahpa'ne'

pano. Ampo' dioa' dio, moinnakato ungnitangnga' ingkäna yatoo, dasiangnga' ungnaku manohso anna mampetahpa'."

³³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Pehingngii boia' inde pohapangang ang senga': Aha mesa to pobela' ang umpapia bela' angkoro'. Nahala lipu', napapiaing bombeng ang la napampihsäi angkoro' anna umpake'de' pa'hondaang malängkä'. Puhaitoo napopetesammi yato bela'na pano di sangngaka-sangngaka to pantesang, mane le'ba'i pano di bohto senga'.

³⁴Tahpana la lambi'mi tempo pantuhangang, ya' unsuong sangngaka-sangngaka sabua'na pano yato di to pantesang la ungnala toe' boana pinamulanna.

³⁵Ampo' yato ingkäna to pantesang unsahkai yato sabua'na puänna bela' mane nakaka'i, nasaleba'i batu piha anna napatei mesa.

³⁶Ya' unsuo bumi sangngaka-sangngaka sabua'na ang senga' inde puänna bela', napamai'di puhane' andana yato ang uhuna. Ampo' yato ang dahi pano di sabua' ang uhuna noa tuntone' dahi pano inde diii.

³⁷Kätämpä' unsuo änä' kalaena pano. Aka' napihki' naoatee, 'Umbato ke sika nakalaya'i nei.'

³⁸Ampo' tahpana sika ungnita yato änä' to pantesang, ya' sioa-oamintee, 'Diangnga'to indo ang la umpuängang inde bela' ke mateng ambena. Dahi tapateiia' anna malai kita'a' mampuängang inde bela'.'

³⁹Sika nasahkang yato änä' anna napentibeing tama di aneanna bela' mane napateii."

⁴⁰Mekutanang Puang Yesus pano diii naoatee, "Aka la dahi pano yato di to pantesang ke sumuleng puänna bela'?"

⁴¹Sika mentimba'mi naoatee, "La umpatei asang yato ingkäna to karake, anna bela'na la napapetesang sala pano di to pantesang senga' ang mapia, ang la mambea toe' tahana ke lambi'mi tempona dipupu yato angkoro'."

⁴²Naoa bunte Puang Yesus pano diii, "Dakake'a' dio aha umbata yaling di Suha' Masero ang tiuki' didioku naoatee, 'Batu ang puha natibei tukang, setonganna mendahi batu ang handang dipahallu. Dianto indee pembabena Puang Alataala ang takapusa'ia' mahasanna.'

⁴³Dahi kalehaiia' inde tula'ku: Yato tahamu yaling di Kapahentaanna Puang Alataala la dihampa'i asang, anna dibeai pano di ingkäna tau ang la untuhu'i anna umpembabe manahpaing pangngelo'na Puang Alataala.

⁴⁴[Anna menna-menna ang mampengkanahoi yato batu la bahe-bahe kalaena, ampo' menna-menna ang nakanahoi la londo puhane' mapehsä'.]"

⁴⁵Tahpana yato kapala-kapala imang anna sangngaka-sangngaka to Farisi unghingngi yato pohapangang ang natula' Puang Yesus, ya' nainsammi pole' sika diae' yato ang nahoa pohapangang.

⁴⁶Dianto anna sika mopahtuyung la unsahka Puang Yesus. Ampo' aka' mahea' pano di tau mai'di lambi' dai dahi yato pahtuyunna. Aka' yato tau mai'di ungnangka' Puang Yesus mesa nabi.

Matius 22

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus umpake pohapangang naoatee,

²"Kapahentaanna Puang Alataala sihapang mesa tomaraya ang umpaaha pa'rame-rameang kakabenganna änä'na ang muane.

³Tahpana lambi' tempona pa'rame-rameang, unsuong sabua'na inde tomaraya untambai yato tau ang inang puha dipainsangngi la sule ullumba pa'rame-rameang. Ampo' dai sika naaku sule.

⁴Unsoo salang sabua'na ang senga' anna nabokungngii tula' naoaintee, 'Oaite pano di ingkäna ang puha dipainsangngi la sule ullumba inde pa'rame-rameang: Inggäna ang la diande sadia asammi, noanna ingkäna tunuang puha asammi kutunu sinnoanna saping malompo anna saping lundaha. Inggäna yatoo sadia asammi. Dahi laomokoa' pano lumbai yato pa'rame-rameang.'⁵Ampo' yato ingkäna tau ang natambai dai naaku umpehingngii

yato petambana sabua'na tomaraya. Le'ba'i supu pantang unngola lalanna: aha ang mao pano di bela'na, aha ang mao ma'känto',

⁶anna aha toi ang senga' unsahka yato sabua' mane nadahhai anna napateii.

⁷Nahingnginna tomaraya yato ang sika nababe, ya' kende'mi pole' kakeaha'anna. Umpahentang setantaraanna anna malai mao do untallangngi yato ingkäna to papateang, noa tunne' bohtona la nasohe mämpu'.

⁸Puhanna yato, ma'karang tomaraya pano di ingkäna sabua'na ang senga' naoatee, 'Sadia asammi ang la dipake ma'rame-rame kakabengang, ampo' yato ingkäna ang hali kutambai ullumba inde pa'rame-rameang dai sihatang la kutambai sule.

⁹Dahi dinoa laokoa' pano di ingkäna lalang käyyäng anna untambaii sule samamo mai'dinna tau ang unsitammuing di lalang ullumba inde pa'rame-rameang kakabengang.'

¹⁰Sika le'ba'ing yato ingkäna sabua' anna untambaii dia siamo tau ang nasitammuing di lalang, moi tau mapia, noa tunne' tau karake. Lambi' punno yato ongeang pa'rame-rameang kakabengang tandana mai'di yato to sule.

¹¹Pihsananna inde tomaraya pemala la unngita ingkäna to sulena. Ya' tamang di ongeang pa'rame-rameang. Ungngitang mesa tau di alla'na yato to sule ang dai umpake yato pakeang ang setonganna pahallu napake to sule yaling di pa'rame-rameang to kabeng.

¹²Mekutanang tomaraya pano naoatee, 'O sammuane, akana malao sule done ullumba pa'rame-rameang anna dao mampake yato pakeang ang setonganna pahallu dipake tama di pa'rame-rameang kakabengang?' Ampo' yato tau mahtang supu dai aha ma'kara.

¹³Ungngoaminte sabua'na yato tomaraya, 'Pungoia' teyyena anna bihti'na inde tau mane umpentibeing sohong tama di ongeang ang handang mapähtäng, ang la naongi tau sika umbu salamang ang kamateang.' “

¹⁴Puhai yato ya' natämpä'ing pohapanganna Puang Yesus naoatee, "Mai'di tau ang ditambahi ampo' sai'di' supu ang dipillei.”

¹⁵Donetoo sangngaka-sangngaka to Farisi le'ba' umpaaha kasitammuang la unsitula'-tula'i ang la napanoa unnahoang Puang Yesus umpake sangngaka-sangngaka pekutana anna malai nasahka.

¹⁶Sika unsuong to pentindo'na inde to Farisi sibaha sangngaka-sangngaka petauanna Herodes mekutana pano di Puang Yesus. Ampo' sika nase'de' dolu naoatee, "O Tuang, kiinsang kioate maroho inahao anna tahpa' asang pepakuhummu pano di ingkäna tau, aka' mampakuhuo sitonda kamarohoang inaha anna katahpa'ang didiona lalang ang tahpa' ang nakäräi Puang Alataala. Anna dao aha mahea' pano di tau senga', moi to pa'kuasa; dao aha umpasisenga'-senga' tau.

¹⁷Dahi umba dio noa pihki'mu? Situhu' atohang ada'ta, la malaraka la tabaya'a' sima pano di to ma'pahentana Kaisar, daraka?"

¹⁸Ampo' nainsang Puang Yesus aka yato pahtuyu karakenai, lambi' napa'kara kahha'i naoante, "Oa' to kalasi! Akaboi anna sulekoa' unsändä'ia'?"

¹⁹Bahaingkä' mai kuita ne mesa doi' bahsi ang si napake tau umbaya' sima." Ya' sika nabahaming pano mesa doi' bahsi.

²⁰Napepaitaming Puang Yesus yato doi' anna mekutanai pano diii naoatee, "Menna inde kekambara' anna menna kesanga?"

²¹Sika mentimba'mi naoatee, "Kambara'na anna sanganna Kaisar." Naoante Puang Yesus, "Dahi monna noa, ya' beaia' pano di to ma'pahenta Kaisar aka ang la pahallu umbea anna beaia' pano di Puang Alataala aka ang la pahallu umbea."

²²Nahingnginna yatoo, ya' sika pusa' asammi anna le'ba'i umpellei Puang Yesus.

²³Allo donetoo suleing sangngaka-sangngaka to Saduki ullumba Puang Yesus. (Inde mai tau dai sika napetahpa' la aha katuhuang sumule di hoi' mai di kamateang.)

²⁴Sika mekutanang pano naoatee, "O Tuang, puha nauki' Musa inde pahenta pano di kita': 'Ponna aha mesa muane ang mate dake' hali keänä' bahinena,

ampo' ahake' ullu'na yato muane, pahallu la umpobahine sala inde bahinena ullu'na ang mate anna malai aha peänä'anna yato to mate.'

²⁵Ampo' puhang dahi dinne noa indee: Dolu aha pitu to siullu' ang tohho yaling inde di bohto. Yato ang ulua kebakine, ampo' mate dake' keänä'. Dahi yato bahinena napobahine sala ullu'na ang kaderuanna anna malai umpaaha peänä'ang pano di kakana ang puha mate.

²⁶Ampo' yato ullu'na mate toe' dai hali keänä'. Napobahine bumi ullu'na ang katallunna ampo' noa toe', lambi' yato ullu'na ang kapitunna noa asang, mate dai aha änä'na.

²⁷Katämpä'anna mate toe' yato bahine.

²⁸Dahi ponna ke tuhong sumule to mate di hoi' mai di kamateang, ya' mennang kahang di alla'na yato pitu to siullu' ang la mendahi muanena yato bahine? Aka' puha asammi umpomuane yato pitu to siullu'."

²⁹Sika natimba'mi Puang Yesus naoaintee, "Sala pähäng si'da-si'dakoa' ungngoaa'te dai aha katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang, aka' dakoa' umpähäng ihsi Suha' Masero anna kakuasaanna Puang Alataala.

³⁰Noarea'te' indee: ponna lambi'mi tempona katuhoanna sumule to mate di hoi' mai di kamateang, ya' dante' la aha tau ang dipakabeng. Ampo' katuhoanna hupatau la sinnoang katuhoanna malaeka' yaho di suruka, tala kebakine, tala kemuane.

³¹Ampo' didiona katuhoanna sumule to mate di hoi' mai di kamateang, umbai puhangnga'te' umbata yaling di Suha' Masero ang natula' Kalaena Puang Alataala naoatee,

³²Kodi'mito Dehata ang napenombai Abraham, Ishak anna Yakub.' Donetoo Abraham, Ishak anna Yakub inang puhang mate, ampo' naangka' tuhoke' Puang Alataala. Aka' tadiaete' to mate ang umpenombai Puang Alataala ampo' to tuhoetee'."

³³Yato tau mai'di sika pusa' asang liu tahpana unghingngi umba noa pepakuhunna Puang Yesus.

³⁴Tahpana nahingngi sangngaka-sangngaka to Farisi umba noa pampakalesona anna pentimba'na Puang Yesus, lambi' ingkäna to Saduki dai nainsang ma'kara, ya' sika tihimpummi anna maoui ullumba Puang Yesus yaling di mesa kombongang.

³⁵Pihsananna ahang mesa di alla'naii, dianto mesa to pampakuhu ada'na to Yahudi, unsändä'i Puang Yesus umpake mesa pekutana naoatee,

³⁶"O Tuang, ang umba kahang pahenta ang handang pahallu yaling di Atohanna Musa?"

³⁷Mentimba'mi Puang Yesus pano naoatee, "Kalemuikoa' Puang Alataala Dehata ang umpenombai, penumpuii yaling di inahammu, yaling di pihki'mu anna yaling di pembabemu.

³⁸Dianto pahenta ang handang uhuna anna handang pahallu.

³⁹Anna pahenta ang kaderuanna, sinnoa siang pahenta ang uhuna dianto: Kalemuikoa' para-parammu hupatau sinnoa ungakalemuikoa' kalaemu.

⁴⁰Yaling inde di derua pahenta tihimpung asammi ingkäna pepakuhunna Musa anna pepakuhunna ingkäna nabi."

⁴¹Tihimpungke' sangngaka-sangngaka to Farisi di hao di behinna Puang Yesus. Ya' mekutanang Puang Yesus pano diiii naoatee,

⁴²"Umbane' noa pampihki'mua' didiona To Dilanti' la Mepasalama'? Peänä'anna menna?" Sika mentimba'mi naoatee, "Peänä'anna Tomaraya Daud."

⁴³Naoamintee, "Ponna noa, akana malai inde To Pepasalama' naangka' Dehatanna Daud naonge mengei ungnuki' inde pampudiang yaling di petehtena Inaha Masero naoatee,

⁴⁴Puang Alataala ma'kara pano di Dehatangku naoaintee: Ohko'o di hao di tando kuanangku, lambi' ingkäna balimmu kusuo asang malimuntu' di olomu.'

⁴⁵Dahi ponna ke di mendehatannai nasangai Tomaraya Daud To Dilanti' la Mepasalama' dianto 'Dehatanna,' ampo' mala toi ke di mentolinonai 'peänä'annaetee'.' “

⁴⁶Dai pole' sika nainsang mentimba' moi poro mesa tau di alla'na yato to Farisi. Ya' napahandu'mito donetoo dang aha moi mesa tau la bahani la napekutana salaing.

Matius 23

¹Pihsananna ma'karang Puang Yesus pano di pahsikolana anna pano di tau mai'di ang tihimpung di hao naoatee,

²"Ingänna to pampakuhu ada' anna ingänna to Farisi ma'kuasa umpakaleso Atohanna Musa.

³Dianto anna tuhu'ia' anna pembabeing dia siamo ang napakuhuingkoa', ampo' dane' umponialaii pembabenaii. Aka' supung sika nainsang natula' anna napepakuhuing umba noa Atohanna Musa, ampo' daine' nainsang napembabeing yato aka ang napepakuhuing.

⁴Sika umpahsa tau untuhu'i atohang ang mapahhi', sihapang napabullei bahaang ang handang matingngi, ampo' daine' sika naaku undului tau umpembabeing yato atohang, sihapang dai naaku undului tau umbaha yato bahaang ang handang matingngi.

⁵Ingänna aka siamo ang nababe supung aka' pemala naita tau. Hapanganna sika naangka'i umpakäyyäng pahti-pahti sambayannaii anna umpakalambe' maho pesangke' kaya' kalambe'na.

⁶Anna ponna ke ahai pa'rame-rameang, ya' si nakärä'i mohko' di hao di ongeang ang dipasadiaing to dipakeangka'. Noa tunne' ke maoui ma'sambayang si umpeäng ohko'ang ang handang mahasa.

⁷Sika nakärä'i liu ponna natabe'ii ingänna tau di hao di pasa', anna ke natambaii ingänna tau naoainte, 'O Tuangkuhu.'

⁸Ampo' dioa' dio daa umpabeii ingkäna tau naoingkotee, 'O Tuangkuhu,' aka' supung mesaa' ang umpotuangkuhu, anna sisolasohong asangkoa' dio yaling di kasahaniang.

⁹Anna daa unsändä'i la unsangai moi poro la mesa tau yaling inde di lino unngoainte, 'Ambe" tandana umpakeangka'. Aka' supung mesa Ambemu dianto ang yaho di suruka.

¹⁰Anna datoune' umpabeii tau la nasangaio, 'Pongkaha,' aka' supung mesa pongkahamua' dianto Kodi' inde To Dilanti' la Mepasalama'.

¹¹Menna ang handang keangka' di alla'mua' la pahallu mendahi to pantahiainna solana.

¹²Anna menna-menna unsanga kalaena mayahoang la napadahi madihoi'ang Puang Alataala, ampo' ang unsanga kalaena madihoi'ang la napadahi mayahoang Puang Alataala."

¹³Mane umpa'karaii to pampakuhu ada' anna ingkäna to Farisi Puang Yesus naoatee, "Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Dakoa' umpabei tau la mendahi petauanna Puang Alataala, anna dio siangnga' dai unngaku mendahi petauanna Puang Alataala. Anna tau ang pemala mendahi petauanna Puang Alataala si unsarapa'ia'.

¹⁴[Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Si umbulitu'koa' balu bahine lambi' unghampa'i aka-akanna. Si ma'sambayang kalambe'koa' aka' pemalakoa' dioaintee, 'Ei, meimäng si'da-si'da!' Dio asammia'to indee ang la untahimbo tahungkung ang handang matingngi ke lambi'mi tempona nahohto' Puang Alataala.]

¹⁵Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Le'ba'koa' unsamba lino kalao-lao supung aka' pemalakoa' umpatama di ada'mu moi poro mesa tau ang tadia to Yahudi anna malai napensinnoaikoa'. Ampo' ponna ke mampetahpa'mi yato tau, ya'

umpadahingnga' mesa tau ang la sihatang tama di api nahaka liba' puhane' andana kalaemua'.

¹⁶Tilakakoa' ingkämmu to pambahanang ang buta. Noaa' inde ang umpepakuuing: Ponna aha mesa tau mopinda dai' di Puang Alataala umpake Dasang Ada' mendahi sa'binna, ya' dai aha suhunna yato popindana lambi' dai maaka ke dai napembabeing. Ampo' ponna mopinda umpake aka-aka bulahang ang aha yaling di Dasang Ada' mendahi sa'binna, ya' hoa liu yato popindana anna pahallu napembabe si'daing.

¹⁷Oa' ingkämmu semahoang to buta pihkihang, darakaa' dio ungningsang unngoate keangka' tubunte' Dasang Ada' andana bulahang ang aha yaling? Aka' Dasang Ada'ete' ang umpamasero bulahang ang aha yaling.

¹⁸Mampakuhu toukoa'ne' unngoatee: Ponna mesa tau mopinda dai' di Puang Alataala umpake pantunuang penombaang mendahi sa'bi, ya' dai aha suhunna yato popindana lambi' dai maaka ke dai napembabeing. Ampo' ponna mesa tau mopinda umpake penombaang ang aha yaho di pantunuang penombaang mendahi sa'binna, ya' hoa liu yato popindana anna pahallu napembabe si'daing.

¹⁹Ahana inang buta si'da-si'daa' pihkihammu. Darakaa' dio ungningsang unngoate keangka' tubunte' pantunuang penombaang andana penombaang ang aha yaho di hahona? Aka' pantunuang penombaangnete' ang umpamasero yato penombaang.

²⁰Dahi ponna mesa tau mopinda umpake pantunuang penombaang mendahi sa'bi, ya' naposa'bi asammitte' mengkalao di pantunuang penombaang lambi' ingkäanna penombaang ang aha yaho di hahona.

²¹Anna ponna mesa tau mopinda umpake Dasang Ada' mendahi sa'bi, ya' naposa'bi asammitte' moi Dasang Ada' noa tunne' Puang Alataala ang tohho yaling.

²²Anna ponna mesa tau mopinda umpake suruka mendahi sa'binna, ya' bahtuanna yato tau umposa'bi toe' Kapahentaanna Puang Alataala noa tunne' Kalaena Puang Alataala ang mohko' ma'pahenta yaho.

²³Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Umpenombaingnga' dai' di Puang Alataala bahe sampulona ingkäna rampa-rampa ang bomammi' anna lohpo ang si dipopakuli. Ampo' ang setonganna handang pahallua' la umbabe situhu' Atohanna Musa, sinnoanna mampapara-para, ma'kalemu pano di tau senga' anna tuho maroho ang la mala dipetahpa', bilang daia'ne' umbabe. Ponna untuhu'ikoa' atohang, ya' pahallu untuhu'i asang; dai mala untuhu'i piha anna daine' piha.

²⁴Oa' ingkämmu to pambahanang ang buta. Umpihki'a' supu kaha-kaha ang saohko' sinnoa mesa tau ang bilang naita nei' unngalai kampihsi' ang mentama di enu'anna, ampo' daia'ne' umpihki' kaha-kaha ang käyyäng puha nei'. Sinnoakoa' mesa tau ang tahhi' umpasienu' onta ang aha yaling di enu'anna.

²⁵Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Sihapangkoa' enu'ang bahtu' kahti ang supung di aneanna dipamabasei. Ampo' setonganna yalingnga' di inahammu supung punno kamakahha'ang anna kakarakeang.

²⁶Oa' to Farisi buta, pamabaseiia' dolu ang tando yaling di huänna, anna malai mabahhsi toe' tando di aneanna.

²⁷Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Sinnoakoa' mesa ku'bu' ang dimabusai anna malai mahasa diita di aneanna, ampo' setonganna tando yalinna punno karähko' ang bobohsi' anna punno bukunna to mate.

²⁸Noa tumokoa'to dio, di aneang noakoa' ang mapia anna meimäng naita tau, ampo' yalingnga' di inahammu punno kalosengang anna kamahoang.

²⁹Tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada' anna ingkämmu to Farisi. Diongnga'to to kalasi. Umpapiakoa' ku'bu'na ingkäna nabi, anna umpamalehke'koa' tanda pengkakalehaanna pano di tau ang maroho katuhoanna.

³⁰Anna unngoaa'tee, 'Ke la inang ahamang di tempona to baha' dolu, ya' dai kami' la kiaku sika kiponialai umpatei ingkäna nabi.'

³¹Ampo' dimangngakanna anna dio siangnga' umpatandaang kalaemu, anna diongnga'to peänä'anna yato to umpatei ingkäna nabi.

³²Dahi bilang patahhi'ke'a' lambi' puha yato ingkäna dosa ang napahandu'ingkoa' peneneammu.

³³Diongnga'to to karake anna peänä'anna to karake! Daia' aha lalang la lahpa'koa' di hao mai di tahungkunna Puang Alataala, dianto api nahaka.

³⁴Dahi pehingngii manahpaia' indee: La kusuoingkoa' mating sangngaka-sangngaka nabi, sangngaka-sangngaka tau ang manähäng anna sangngaka-sangngaka tuangkuhu. Ingkäna indee aha ang la umpateia', anna senga'nake' la untoke' dai' di kayu sitambeng anna ang senga' la undahhaa' yaling di pa'sambayangang anna la ullola lelengnga' pano di ingkäna bohto.

³⁵Dianto anna la natahungkungkoa' Puang Alataala. Anna la nahoa toukoa' nei' tahungkunna ingkäna to papateang ang umpatei tau ang dai kekasalaang dolu, napahandu' kamateanna Habel ang dai aha kasalaanna lambi' kamateanna Zakharia änä'na ta Berekia ang napateia' peneneammu di alla'na Dasang Ada' anna pantunuang penombaang.

³⁶Kutula'ingkoa' setonganna tahungkunna yato ingkäna ang puha membabe noa la natangkung tau ang aha tempo dinoa.”

³⁷Natämpä'ing tula'na Puang Yesus umpihki' yato ihsinna Bohto Yerusalem naoatee, "O ihsinna Yerusalem, palla'e dio inahammu umpatei ingkäna nabi anna unsaleba'i piha batu ang setonganna disuoingkoa' sule! Masae allong pemala liuä' la unghimpung ingkäna petauammu, sihapang indo mane' ang unsalohko'i änä'na di hoi' di pani'na, ampo' daia' ungnaku.

³⁸Dianto anna napelleimokoa' Puang Alataala lambi' mahulla-hulla Dasang Ada'na.

³⁹Pengkakalehaia', mengkalao dinoa inang dämä' aha la unngita lambi' ma'tula'koa' unngoatee, 'Dibehene' tau ang sule yaling di sanganna Dehata.' "

Matius 24

¹Donetoo le'ba'mi Puang Yesus umpellei Dasang Ada'na Puang Alataala. Ya' suleng pahsikolana nalumba anna sika untula'i umba noa kamalekeanna yato Dasang Ada'.

²Ma'karang Puang Yesus pano diii naoatee, "Ungngita asammi'ka' ingkäna indoo? Kutula'ingkoa' setonganna indo batu ang unngitaa' sipapa'-papa' manahpa daete' la noa lolo; ingkäna indoo la titale-tale asang ke dako'mi."

³Pihsananna maong bete' Puang Yesus di Tanete Zaitun anna mohko'i yaho. Menge mohko' suleng mendungku' sangngaka-sangngaka pahsikolana, aka' pemala sika sipa'kara sumbana dai aha tau senga' manghingngi. Sika mekutanang naoatee, "Tula'inggang, pihhang ne la dahii ang untula', anna umba noa tanda-tandana kasuleammu kapendoanna anna noa toi katämpä'anna inde lino?"

⁴Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Madaka lolokoa' andana napasähsä'lalangkoa' tau senga'.

⁵Aka' mai'di tau la kende' umpake sangangku naoatee, 'Kodi'mito indee To Dilanti' la Mepasalama!' lambi' la mai'di tau napasähsä' lalang.

⁶Anna ponna unghingngia' kaheba didiona to sitolla', bahtu' moi unghingngia' oninna, ya' dako' la pahallu mahea'. Aka' ingkäna yatoo inang pahallu la dahi ampo' tadiake' tempona la tallang lino.

⁷Bohto ang mesa la kende' umbali bohto senga', anna katomarayaang ang mesa la kende' umbali katomarayaang senga'. La aha kabuhohangang anna lino' käyyäng di umba-umba naonge di lino.

- ⁸Ampo' ingkäna yato kadahiang, mane pampahandu'annaete' kamadahhaang unngoloi lino bakahu, sinnoa mesa bahine ang mapi'di' aka' keänä'.
- ⁹Ponna dahing ingkäna yatoo, ya' la disahkamokoa' anna didahhako'a' lambi' dipateikoa'. La mai'di tau mangkahi'di'koa' di umba-umba naonge di lino aka' untindo'ä'.
- ¹⁰Anna mai'di di alla'na to pentindo'ku ang la umbahoi kapampetahpa'anna di Kodi', la umbeho solana dipatei anna la ungmahi'di' solana.
- ¹¹La mai'di mengkalanda' tau ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadia, lambi' mai'di tau la nabulingngi kapampetahpa'anna di Kodi'.
- ¹²La mai'di tau ang dang nainsang ungmalemui solana, aka' tuhtuang kehängngäng to karake di lino.
- ¹³Ampo' tau ang tontong mampetahpa' lambi' kapuhaanna yato kamadahhaang inang la salama'.
- ¹⁴Anna Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala la dipepainsangnging pano di ingkäna bohto di lino, anna malai nahingngi asang ingkäna tau. Puhaito yatoo, ya' mane katämpä'anna pole' lino.”
- ¹⁵Napatahhi' tula'na Puang Yesus naoatee, "Situhu' ang natula' Nabi Daniel, la unngitakoa' 'yato ang si pakarakeang anna ang mekärähko'i si'da-si'da' ke'de' yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala. (Ingkäna tau ang la mambata pahallu la napihki' liu aka yato bahtuanna.)
- ¹⁶Donetoo ingkäna tau ang aha dinne di Yudea pahallu la malai siang dai' di bohto mahulla-hulla anna dai dipatei.
- ¹⁷Tau ang sipatu yaling di aneang dasanna dang aha tempona la tamake' di huäng dasanna unngala aka-akanna.
- ¹⁸Anna tau ang di hao di bela'na datunne' aha tempona la sumuleke' pano di dasanna unngala pakeanna.
- ¹⁹Donetoo la madahha si'da-si'da nasa'ding to dipoindo ang sipatu munge kehähtäng, noa tunne' ang keänä'-änä' maleake'.

²⁰Pa'sambayangkoa' anna malai tempo ang la ungnongeia' le'ba' sika lumpa' membuni, dai sipatu uhangngallo anna dai sipatu allo katohhoang.

²¹Aka' donetoo la dahi kamasuhsaang ang dai aha mantondong, ang dake' aha dahi mengkalao uhuna napadahi inde lino lambi' dinoa, anna dang aha la dahi sala sumule.

²²Ponna ke dai napakapo'de' yato tempo Puang Alataala, inang dai aha tau ang la tuho. Ampo' la napakapo'de' aka' ungakemui petauanna, dianto tau ang napillei.

²³Ke donetoo ponna aha tau mangngoaingkoa'tee, 'Itare, inderanne' dinne To Dilanti' la Mepasalama', 'bahtu' naoatee, 'Indoranne' di hao,' daa umpetahpa'i yatoo.

²⁴Aka' mai'di la sule ang unsanga kalaena 'To Dilanti' la Mepasalama" ampo' setonganna tadiaetee'. Anna la aha toe' ang unsanga kalaena 'nabi' ampo' setonganna tadiaetee'. La umpapia ang mepusa'-pusa' anna malai disanga si'da 'to pepasalama" bahtu' 'nabinna Dehata,' ampo' pahtuyunna la umbulitu' hupatau, moi petauanna Puang Alataala.

²⁵Dahi patama si'da-si'daia' di inahammu, aka' kutula' lohpo'mingkoa'te' indee aka ang la dahi dako'.

²⁶Dahi ponna aha tau mangngoaingkotee, 'Itare, di hao di ongeang makä'däng To Dilanti' la Mepasalama', 'daa ungnakui pano ungnigita. Bahtu' naoatee, 'Itare, yaling membuni di tambing,' daa umpetahpa'ia' yato tula'naii.

²⁷Aka' kasuleangku Kodi' inde Änä' to Lino kapendoanna la sinnoa kila' ang tikila' yaling di katimbangallo allo anna mesilo lambi' sau di katempu'ang allo.

²⁸Anna ponna ke ahai kaheba kasuleangku, inang la tahpa nainsang tau di umba-umba naongei, sinnoa pohapangang ang natula' to baha' dolu naoatee, 'Umba naonge aha bahke di hao tuntone' naongei mokalipumpung karoaya.' “

²⁹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Dai masae puhanna dahi yato ingkäna kamadahhaang, 'ya' malillimmi kalane aka' dang la aha

pesilona mata allo, noa tunne' bulang. Bintäng la manahoi yaho mai di langi' anna ingkäna ang aha yaho di langi' la sisähä'-sähä.'

³⁰Puhanna yatoo, ya' kaitaammi yaho di langi' mesa tanda ang umpamaleso kasuleangku, Kodi' inde Änä' to Lino, anna ingkäna tau di lino la sika umbu salamang ang kamateang, anna la sika naitää' sule yaho di hahona salehu' sitonda kakuasaang anna kamatandeang käyyäng.

³¹Tahpana kahingngiang oninna terompe' ang handang käyyäng, ya' Kodi' inde Änä' to Lino la unsuoä' ingkäna malaeka'ku unghimpung samai petauangku di umba-umba naongi di lino, mengkalao di pote'na langi' ang tando tama lambi' sau di pote'na langi' ang tando sau."

³²Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Alai mesa pohapangang pano di poang ara. Monna yato tangkena mamata anna malunä' anna napahandu'mi mentahe', bahtuanna dang masae anna la kulla' bantimmi.

³³Noa tunto nei', ponna ungnitamokoa' tanda-tanda ang puha kupakalesoingkoa' langngena', la ungningsammi unngoatee marungku'mi tempona kasuleangku.

³⁴Kutula'ingkoa' setonganna ingkäna tau ang tuho tempo dinoa inang dake' la hopu asang akinna dake' dahi ingkäna inde aka ang mane kutula'.

³⁵Langi' anna lino la tallang, ampo' ingkäna aka ang kutula' la tontong lolo nei' lambi' sapano-panona."

³⁶Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Didiona di pihhang la dahii ingkäna yatoo, dai aha mesa tau ang mala mangnginsang. Moi ingkäna malaeka' yaho di suruka, moi Kodi' inde Änä', datuke' Ko kuinsang. Supung Ambeku ang mangnginsang.

³⁷Anna umba noa ang hali dahi di tempona Nabi Nuh, la noa tuntone' la dahi ke lambi'mi tempona kasuleangku, Kodi' inde Änä' to Lino.

³⁸Aka' umba noa sika nasa'ding dolu naonge dake' sompo' le'bo' dianto sika ma'sannang-sannang mande anna menu', sipakabeng-kabeng anna senga'nake'

ang biasa sika nababe, lambi' sika mentamane' Nabi Nuh sibaha sanghapunna yato di kahpala' uhainna.

³⁹Dai aha sika nainsang aka yato ang la dahi. Diarang sika nabängngähängngi, sompo'i le'bo' untallangngi ingkäna yatoii. La noa tuntone' dako' di tempo kasuleangku Kodi' inde Änä' to Lino.

⁴⁰Donetoo la aha derua tau di hao di bela'na minge mengkähäng, ya' mesa supu la diala anna dipatohhoiné' yato mesa.

⁴¹La aha toi derua bahine ang minge lumambu' sibaha, ampo' mesa supu la diala anna dipatohhoiné' yato mesa.

⁴²Dianto anna madakakoa' aka' inang darea'te' la ungningsang pihhang tempona la suleä', Kodi' inde Dehatammu.

⁴³Ampo' pengngingsangngiia' indee: ponna aha mesa puäng dasang ang inang nainsammi tehte' sangngaka di bengi la sulei to paboko, tantuntee' anna dai aha la hahe ampo' la madaka si'da-si'da anna malai yato to paboko dai mentama di dasanna.

⁴⁴Dianto anna pahallu toukoa' dio sadia lolo, aka' Kodi' inde Änä' to Lino la suleä' di tempo ang daia' ungningsang.

⁴⁵Dahi ang dioainte sabua' ang tuhu'-tuhu'ang anna manähäng dianto ang la naängkä' pongkahana umponkahai anna la umpakande ingkäna sabua' ang senga' ke lambi'mi tehte' ang sihatang.

⁴⁶La kahsi liu yato sabua' ang nalambi' pongkahana ungnähäng manahpa kähänganna naonge sulei yato pongkahana.

⁴⁷Kutula'ingkoa' setonganna yato pongkaha la umpetahpa' yato sabua' lambi' la naängkä' mendahi to pandaka ingkäna aka-akanna.

⁴⁸Ampo' sabua' ang meinaha-naha karake, la naoane'te yaling di pihki'na, 'Poso aka' masaeke'ne' mane sumulei pongkahaku, dahi beba'ä' aka siamo kubabe.'

⁴⁹Ya' napahandu'mi undahha ingkäna sabua' senga' ang nasibahaing mengkähäng, anna maoui ma'masannang-sannang mande, menu' sibaha tau ang si biasa ma'malango-lango.

⁵⁰Pihsananna sumulee' yato pongkahana di tempo ang dai nainsang.

⁵¹Lambi' yato sabua' la nadahha yato pongkahana napasinnoa kamadahhaanna ingkäna tau ang kalasi. Anna natibei tama di ongeanna kamadahhaang ang dai aha mantondong, di haontoo ang la naongi tau sika umbu salamang ang kamateang."

Matius 25

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ke donentoo ke sulemä' ma'pahenta, yato kasuleangku la sinnoa inde pohapangang: Aha sampulo änä' bahine ang si untindo' to kabeng, mao pano unngempei kasuleanna muane, pantang umbaha lampunna.

²Di alla'na yato to sampulo, aha lima ang keaka' anna lima ang dai keaka'.

³Yato änä' bahine ang dai keaka' umbaha lampunna, ampo' daine' umpasadia minnä' ang la naminnä'ing yato lampunna ke puhang minnä'na.

⁴Yatone' änä' bahine ang keaka' inang umpasadiane' minnä' yaling di buli-buli ang la naminnä'ing lampunna ke puhang yato minnä'na ang inang aha yaling.

⁵Ampo' aka' yato muane ang la kabeng masae' bengi daloloi aha sule, ya' sika situndung yato änä' bahine lambi' hahei.

⁶Tahpana tängngä bengi sika kohang tau naoatee, 'Suleng muane ang la kabeng! Maimokoa' tammuii!'

⁷Ya' kaleha asammi yato änä' bahine anna umpasadia manahpai lampunnaii.

⁸Yato änä' bahine ang dai keaka' malau pano di änä' bahine ang keaka' naoatee, 'Kalemuiang beang sai'di' minnä'mu aka' la pi'deng kami' lampungki', puha minnä'na.'

⁹Mentimba'mi yato änä' bahine ang keaka' naoatee, 'Ya' daete' mala, aka' datoikang la kannä' kipake ke kibeakoa'. Dotang nei' maokoa' do ungnalli pano di to pa'balu' minnä.'

¹⁰Ya' sika le'ba'ing do ungnalli minnä'. Di tempona sika le'ba' mangngalli, ya' suleng yato muane ang la kabeng anna le'ba'i pano di ongeang pa'tokabengang sibaha yato änä' bahine ang keaka' ang inang sadiang. Lambi'na pano, ya' ditutu'ing baba.

¹¹Pihsananna sule tunne' yato änä' bahine ang dai keaka' anna sika tambai yaling di aneang naoatee, 'O Tuang, O Tuang, buhkeiingkang babamu!'

¹²Ampo' mentimba' yato muane ang minge kabeng naoatee, 'Dakoa' kuinsang, mennarakakoa' dio?' “

¹³Natämpä'ing pohapanganna Puang Yesus naoatee, "Dianto anna pahallukoa' madaka si'da-si'da, aka' inang darea'te' la ungningsang allo anna tehte'na kasuleangku.”

¹⁴Nalombangngi tula'na Puang Yesus naoatee, "Kasuleangku umpasundung Kapahentaanna Puang Alataala la sinnoa toe' inde pohapangang: Aha mesa pongkaha la mao pano di ongeang senga' ang makahao. Dolunna la mao untambai dolu sangngaka-sangngaka sabua'na anna nasusaii aka-akanna ang pahallu nadakaiing.

¹⁵Inde sabua' pantang nasusai doi' pera' anna malai naputa' situhu' kamanähänganna. Sabua' ang uhuna nabea limansa'bu doi' pera', ang kaderuanna nabea donsa'bu doi' pera', ang katallunna nabea sansa'bu doi' pera'. Puhai yatoo, ya' mane le'ba'i.

¹⁶Yato sabua' ang untahimbo limansa'bu doi' pera' tahpa mao siang do naputa' yato doi'na. Ya' ullambi'mi kauntungang limansa'bu sala doi' pera'.

¹⁷Noa tunne' yato sabua' ang kaderuanna ang untahimbo donsa'bu doi' pera' le'ba' toe' naputa'. Ya' ullambi'mi kauntungang donsa'bu sala doi' pera'.

¹⁸Ampo' yatone' sabua' ang untahimbo sansa'bu doi' pera', le'ba'ne' do umbombeng tampo anna nalamungngi yato doi' ang nabea pongkahana la naputa'.

¹⁹Tahpana masae puhanna yatoo, ya' sumuleng yato pongkahana anna sika nakutanaii didiona yato doi' ang puha sika dibea la naputa'.

²⁰Suleng yato sabua' ang untahimbo limansa'bu doi' pera' umbaha yato doi'na sibaha yato kauntungang ang nalambi'. Naoante pano di pongkahana, 'O Tuang, yato doi' ang umbeaä' limansa'bu kuputa', ya' ullambi'mä' kauntungang limansa'bu sala doi' pera.'

²¹Naoante yato pongkahana, 'Mapia liu ne babemu. Dionto inde sabua' ang tuhu'-tuhu'ang anna mala dipetahpa'. Dahi aka' malamo dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang saohko', dinoa la kupetahpa' tumo nei' yaling di kaha-kaha ang käyyäng. Maimo anna ma'masannang-sannangngingke sibaha.'

²²Sule tunne' yato sabua' ang untahimbo donsa'bu doi' pera' umbaha yato doi'na anna kauntungang ang nalambi'. Naoantee pano di pongkahana, 'O Tuang, yato doi' ang umbeaä' donsa'bu doi' pera' kuputa', ya' ullambi'mä' kauntungang donsa'bu sala doi' pera.'

²³Naoante yato pongkahana, 'Mapia liu ne babemu. Dionto inde sabua' ang tuhu'-tuhu'ang anna mala dipetahpa'. Dahi aka' malamo dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang saohko', dinoa la kupetahpa' tumo nei' yaling di kaha-kaha ang käyyäng. Maimo anna ma'masannang-sannangngingke sibaha.'

²⁴Pihsananna sule tunne' yato sabua' ang untahimbo sansa'bu doi' pera' anna naoaite pano di pongkahana, 'O Tuang, kuinsang kuoate masahhu'o. Anna aha tomande' aka-akammu dai mangki' ungpapahtui aka' ungpkuasai asangngo ingkäna tau.

²⁵Dianto anna mahea'mä' lambi' maoä' kulamung yato doi' ang umbeaä'. Indeeng yato doi'mu, alai.'

²⁶Mentimba'mi yato pongkahana naoatee, 'Ahana inang dionto inde sabua' ang meinaha karake anna tengkong bosi! Dahi ungningsammi ungnogoate aha

tomande' aka-akangku dai mangki' kukapahtui aka' unguasai asangngä' ingkäna tau?

²⁷Ponna noae dio pihki'mu, ya' dotanne' umbea pano di tau senga' ne doi'ku ang la mala mambungai, lambi' ke sumulemä' mala kutahimbo ne doi'ku sibaha bunganna.'

²⁸Naoante yato pongkaha pano di suoanna ang senga', 'Hampa'ine' ne doi'na anna umbeai pano di sabua' ang untokei doi' sampulo sa'bu doi' pera'.

²⁹Aka' menna-menna ang inang ahang aka-akanna la dihängngängngiking lambi' la'bi kaleng, ampo' tau ang dai aha, moi sai'di' ang naampui bilang la dihampa'i asang nei'.

³⁰Anna ne sabua' ang dai huhu pembabena anna dai aha kunanna, pensaleba'ing tama di ongeang kamalillingang ang handang mapähtäng, di haontoo ang la naongi tau sika umbu salamang ang kamateang.' “

³¹Nalombungngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Kodi' inde Änä' to Lino la suleä' dako' sitonda kamatandeang anna natindo'ia' ingkäna malaeka'. Ke donentoo la mohko'ä' yaho di ohko'ang ang matande anna ma'pahenta salamang tomaraya.

³²Mane kuhimpungngi ingkäna tau di lino di hao di oloku. Yato ingkäna tau la kupasipataniang ang mapia pembabena anna ang tahuu pembabena, sinnoa mesa to pangkambi' ang umpasipataniang domba anna beke.

³³Tau ang membabe mapia situhu' pangngelo'na Puang Alataala la kupadihaone' di tando kuanangku, anna tau ang membabe karake la kupadihaone' di tando kaihingku.

³⁴Pihsananna Kodi' inde Tomaraya la kupa'karai yato tau ang di hao di tando kuanangku kuoaintee, 'Maimokoa', ingkämmu ang nabehe Ambeku Puang Alataala. Pentamamokoa' anna ungnala tahakoa' yaling inde di katomarayaang ang inang napasadiaingkoa' mengkalao pampahandu'anna lino dipapia.

³⁵Aka' naonge manonoä' umbeaä' andeang, naonge mahähängngä' umpaenu'ä', anna naonge liu lalangngä' umpalempängngä' tama di dasammu.

³⁶Naonge dä' mekaya', umbeaä' kaya'; naonge makorongngä', undama manahpaä'; anna naonge yalingngä' di tahungkung, ungngeka'ä' anna ungkalemuiä'.'

³⁷Yato tau ang kupa'karai la sika mekutana naoatee, 'O Puang, di pihhang anna aha kiita manono anna kipakandeo? Bahtu' kiitao mahähäng anna kipaenu'o?

³⁸Di pihhang anna aha kiita liu lalang anna kipalempängngo tama di dasangki'? Bahtu' kiitao dai mekaya' anna kibeao kaya'?

³⁹Di pihhang anna aha kiita makorong anna kidama manahpao? Bahtu' kiitao yaling di tahungkung anna kiekä'o tama di pantahungkungang?'

⁴⁰Pihsananna Kodi' inde Tomaraya la mentimba'ä' kuoatee, 'Kutula'ingkoa' setonganna ingkäna pa'kalemu ang puha umbabe, moinnakato anna umbabei pano inde di solasohongku ang memase-mase anna dai sundung tuhona, ampo' setonganna Kodi'ete' yato ang puha ungkalemui.'

⁴¹Puhaitoo, ya' la kupa'karai tunne' yato tau ang mohko' di hao di tando kaihingku kuoatee, 'Palaikoa' di hao di oloku, ingkämmu tau karake ang puha natändo Puang Alataala. Palaikoa' anna tamakoa' di api nahaka ang inang puha dipasadia la naongei Pongkahana setang anna ingkäna to pentindo'na.

⁴²Aka' naonge manonoä', dä' aha umpakande; anna naonge mahähängngä', dä' aha umpaenu'.

⁴³Naonge liu lalangngä', dä' umpalempäng tama di dasammu; naonge dä' mekaya', dä' aha umbea kaya'; naonge makorongngä' anna yalingngä' di tahungkung, dao aha sule ungkandapaiä'.'

⁴⁴Yato tau ang di hao di tando kaihingku la sika mekutana naoatee, 'O Puang, pihhang anna aha kiita manono, bahtu' mahähäng, bahtu' liu lalang, bahtu' dao mekaya', bahtu' yalingngo di tahungkung anna dao kikalemui?'

⁴⁵Pihsananna Kodi' inde Tomaraya la mentimba'ä' kuoatee, 'Kutula'ingkoa' setonganna naonge daia' ungnaku ungnakemui sala' umbannai inde di alla'na tau ang memase-mase anna dai sundung tuhona, tadiaete' dia yato ang daia' ungnaku ungnakemui ampo' setonganna Kodi'ete'.'

⁴⁶Anna dianto inde mai tau ang la ditahungkung tama di api nahaka ang naonngi kamadahhaang ang dai aha puhanna. Ampo' yatone' tau ang membabe mapia la tama nei' di ongeang kamasannangang ang dai aha puhanna."

Matius 26

¹Tahpana puha asang yato ingkäna pepakuhunna Puang Yesus, ya' ma'tula'mi pano di pahsikolana naoatee,

²"Ungnginsangnga' dongngallorang supu anna lambi'mi tempo pa'rame-rameang Paskana to Yahudi. Donetoo Kodi' inde Änä' to Lino la nabehoä' mesa tau pano di tau ang la mantoke'ä' dai' di kayu sitambeng."

³Donetoo sangngaka-sangngaka kapala imang anna setobaha'anna to Yahudi ma'limbo di hao di dasanna handang pongkahana imang ang disanga Kayafas.

⁴Sika untula' umba la napanoa unsahka Puang Yesus situhu' pihki' karakenaii, anna malai ditahungkung mate.

⁵Ampo' sika naoatee, "Dai mala disahka di tempona pa'rame-rameang aka' umbai la umpasiba'di-ba'di tau mai'di."

⁶Donetoo le'ba'mi Puang Yesus naung di Bohto Betania anna tohhoi di hoi' di dasanna mesa tau ang hali bosu lollo'na napobua' korong. Yato tau disanga ta Simon.

⁷Menge mohko' Puang Yesus mande, suleng mesa bahine umbaha mesa buli-buli maleke ang keihsi minnä'-minnä' bomammi' ang masu'li' allinna. Mane natolloi mapia-pia dai' di bää'na Puang Yesus.

- ⁸Ingkäna pahsikolana Puang Yesus unngita yato aka ang dahi. Lambi' sika keaha' anna sika sioa-oaintee, "Akakae' indo kunanna anna unγκaleäng-leängngii yatoo?"
- ⁹Indo minnä'-minnä'na mala nabalul' masu'li' liu, anna nasusai allinna pano di to pemase-mase."
- ¹⁰Ampo' nainsang Puang Yesus pihki'naii. Naoante pano diii, "Akana unγκambahoringkoa' dio inde bahine? Aka' inde ang nababe mapia liu toe' pano di Kalaeku.
- ¹¹To pemase-mase nei' dakoa' lengka' la sibaha lolo, ampo' Kodi' daingkea' la sibaha lolo.
- ¹²Setonganna inde ang nababe, dianto untollo minnä' bomammi' pano di Kalaeku, bahtuanna napasadiaä' la diku'bu'.
- ¹³Kutula'ingkoa' setonganna diamoto ang naongi dipepainsangnging Kaheba Mapianna Puang Alataala yaling di lino indee, ya' dia tuntone' la dipantula'i inde aka ang puha nababe bahine anna dikalehai loloi."
- ¹⁴Pihsananna mesa di alla'na yato sampulo derua pahsikolana Puang Yesus ang disanga Yudas Iskariot le'ba' do umpellambi'i kapala-kapala imang.
- ¹⁵Lambi'na pano mekutanang naoatee, "Aka la unsahoiingkä'a' ke kuduluikoa' unsahka yato Yesus?" Ya' naihsa' siaming tallumpulo doi' pera' anna nabeai.
- ¹⁶Napahandu' siang inde ta Yudas semata umpeäng lalang ang la naonge umbeho Puang Yesus pano diii.
- ¹⁷Tahpana lambi' allo ang uhuna pa'rame-rameang 'Roti Takeragi,' ya' suleng mengngolo pahsikolana Puang Yesus anna mekutanai naoatee, "Umba naongi ongeang ang unγκärä'i ang la taongeia' umpaaha pa'rame-rameang Paska? Tuhoinggang anna maoang kipasadia ang la dipake."
- ¹⁸Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Laokoa' dai' di dasanna ta Anu yaho di bohto mahoa' anna unγκoaintee: Nasuoang sule Tuangkuhu naoingkantee, 'Sämpäi'ke' are' anna lambi'mi tempona la mepellei. Dahi dinne are' di

dasammu la sihatang naongi umpaaha pa'rame-rameang Paska sibaha-bahaang.' “

¹⁹Ya' le'ba' si'dang yato pahsikolana anna nababei aka ang nasuoing Puang Yesus anna umpasadiai ang pahallu sika napake ma'rame-rame.

²⁰Benginna yato mohko'mi Puang Yesus sibaha sampulo derua pahsikolana mande.

²¹Menge sika mande, ya' ma'karang Puang Yesus pano diii naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna aha mesa di alla'mua' ang la mambalu'ä' dako' pano di tau ang la mampateiä'.”

²²Masuhsa asang liu nasa'ding yato ingkäna pahsikolana unghingngi yato tula'na Puang Yesus. Ya' sika mekutana simesang pano naoatee, "Tadiane' kodi' ne ang unngoang, Puang?”

²³Natimba'mi naoatee, "Diamoto ang kusibahaing untomme' roti naung inde di piring, dianto yato ang la mambehoä' pano di tau ang la mampateiä'.

²⁴Inang la materä'tee', Kodi' inde Änä' to Lino, situhu' aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero, ampo' la tilakane' yato tau ang mambalu'ä'. Malae' ke la danne' dipadahi tama di lino indee yato tau ang noa.”

²⁵Mekutana tunne' yato Yudas ang inang la umbeho Puang Yesus pano di tau ang la mampatei naoatee, "Tadiane' ne kodi' ang unngoang, Tuang?" Naoante Puang Yesus, "Io, dionto nee, sinnoa ne ang untula'.”

²⁶Mengeke' sika mande, ya' unngalang roti Puang Yesus anna umpalau behe dai' di Puang Alataala anna umbika-bikai yato dehpa, mane nasusai pano di pahsikolana anna naoaitee, "Alai indee anna unngandeia', dianto inde bätäng kalaeku.”

²⁷Puhai yato, ya' unngala bung enu'ang ang keihsi angkoro' anna umpalau behe dai' di Puang Alataala, mane nabei pano diii naoatee, "Enu' asangkoa' inde angkoro'.

- ²⁸Aka' inde angkoro' dianto hahaku ang napake Puang Alataala umpasundung pa'dandianna. Inde hahaku la titollo anna malai diampungngi dosanna ingkäna tau ang mampetahpa'."
- ²⁹Ampo' kutula'ingkoa', mengkalao dinoa dämä' aha la ungnenu' sala angkoro'. Diake' kuenu' salai ke sibaha-bahamingkea' ungnenu' angkoro' bakahu yaling di Kapahentaanna Ambeku."
- ³⁰Puhanna Puang Yesus sibaha pahsikolana umpenanii mesa penaniang pampudiang, ya' sika le'ba'mi bete' di Tanete Zaitun.
- ³¹Ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Bengi dinoa dangnga' la aha kapampetahpa'ammu mai di Kodi', aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki' tula'na Puang Alataala ang naoatee, 'Yato to pangkambi' la kupatei, lambi' ingkäna yato domba ang nakambi' la le'ba'i sisähä'-sähä'."
- ³²Ampo' ponna ke tuhomä' sumule dako', ya' la kupendoluirakoa'tee' lambi' naung di Galilea."
- ³³Mentimba'mi Petrus naoatee, "Moinnakato ingkäna inde mai solaku la pa'da asang kapampetahpa'anna ke ungnitang aka ang la dahi pano di Kalaemu, ampo' inang daeto ko la pa'da kapampetahpa'angku mating."
- ³⁴Naoaminte Puang Yesus,"Kutula'ingko setonganna bengi dinoa dolunna la mentuhturuu' mane', ya' puhamä' umbahoi pentallung."
- ³⁵Mentimba'mi Petrus naoatee, "Moinnakato anna la mate touä' kodi' sibahaingke, inang daete' aha lalang la kubahoio." Ingkäna yato pahsikolana ang senga' ma'tula' toe' noa.
- ³⁶Donetoo, lambi'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana bete' di mesa ongeang ang disanga Getsemani. Umpa'karaing pahsikolana naoatee, "Ohko'mokoa' done indee anna maokä' pano dono indoo ma'sambayang."
- ³⁷Umposolang ta Petrus sibaha derua änä'na ta Zebedeus mao sibaha. Ya' masuhsa liung nasa'ding inde Puang Yesus anna masaha inahanna.

³⁸Ma'karang pano yato di tallu pahsikolana ang nasibahaing naoatee, "Masuhsa si'da-si'da kusa'ding yaling di inahangku, noa kusa'ding ang la mate. Dahi tohhomokoa' done indee anna madakaingkea' sibaha-baha."

³⁹Ya' le'ba'mi sau-sau sai'di' Puang Yesus mane malimuntu'i ma'sambayang. Yaling di sambayanna naoatee, "O Ambeku, ke la malai anna umpakahaoi inde kamadahhaang ang la kuolai. Ampo' tadia pangngelo'ku la dahi, supung pangngelo'mu ang la dahi."

⁴⁰Puhai ma'sambayang, ya' sumuleng umpellambi'i yato tallu pahsikolana, ampo' sika hahe nalambi'. Ma'karang pano di Petrus naoatee, "Daraka dio untähäng moi poro santehte' madakaingke sibaha?"

⁴¹Madakakoa' anna pa'sambayangkoa' anna malai tähäng kapampetahpa'ammu ke disändä'i. Kuinsang inang pemalakoa' mepaihang, ampo' dasiang mala aka' inang noa tubunne' sipa'na hupatau malamma."

⁴²Puhai ma'kara, ya' le'ba' bumi ma'sambayang kapendoanna. Naoate yaling di sambayanna, "O Ambe', ponna inang pahallu kuolai inde kamadahhaang anna dai mala umpakahao, ya' pabeing dahi situhu' pangngelo'mu."

⁴³Puhai, sumule bumi umpellambi'i yato tallu pahsikolana. Ampo' yato pahsikolana hahe bou nalambi' aka' situndu liung.

⁴⁴Napabei tomande'mi sika hahe, anna mao bouine' ma'sambayang kapentallunna. Yaling di sambayanna, noa lolo siang yato ang natula'.

⁴⁵Puhanna ma'sambayang, sumuleng umpellambi'i pahsikolana anna naoaintee, "Akana mohaha-hahe lolorakoa' dio? Itai, la lambi'mi tempona Kodi', inde Änä' to Lino, dibeho pano di tau ang umpa'bali Puang Alataala.

⁴⁶Ke'de'mokoa'! Suleng yato tau ang la mambehoä'. Maimokoa' talao tapellambi'i."

⁴⁷Donetoo, mengeke' ma'kara Puang Yesus, suleng yato ta Yudas sibaha sangkombongang käyyäng tau ang nasuo kapala-kapala imang anna setobaha'ang: aha ang umbaha pa'dang, aha ang umbaha sumämbu. (Inde Yudas mesa di alla'na sampulo derua pahsikolana Puang Yesus.)

- ⁴⁸Inang puhang nabea Yudas tanda pano di tau ang nasibahaing naoaintee, "Diamoto tau ang kuurung dako', ya' Dianto ang la unsahkaa'."
- ⁴⁹Umpellambi'i siang Puang Yesus inde ta Yudas anna naoaitee, "Sitammu bung tau, Tuang." mane naurungngi.
- ⁵⁰Ampo' napa'karai Puang Yesus naoaintee, "O sammuane, babe tomande'i yato ang puha umpahtuyu." Ya' tahpa sika pano siang yato tau mai'di ang nasibahaing la unsahka Puang Yesus anna nasahkai.
- ⁵¹Aha mesa di alla'na pahsikolana ang unsintä' pa'danna mane natepä'ing talinganna mesa sabua'na handang pongkahana imang.
- ⁵²Ma'karang Puang Yesus pano naoatee, "Patamai sumule di banuanna ne pa'dammu, aka' menna ang si umpopanaka pa'dang la mate toete' nahoa pa'dang.
- ⁵³Unsangaraka dio dä' la nasuo siaming sule la'bike' anna pitumpulo sa'bu malaeka'na Ambeku naduluiä' ke malau maseä' dai'?
- ⁵⁴Ampo' ponna napanoa Ambeku, ya' dante' la sundung aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee pahallu la dahi ingkäna indee."
- ⁵⁵Donetoo ma'karang Puang Yesus pano yato di tau mai'di naoatee, "To pabokorakakä' indee anna sulekoa' umpesele'ingkä' anna umbaha sumämbu la unsahkää'? Allo-allo si mampakuhuä' di hipe di Dasang Ada'na Puang Alataala di tingngayomua', ampo' akana dä' unsahka?
- ⁵⁶Ampo' ingkäna inde dahi anna malai sundung aka ang puha nauki' ingkäna nabi yaling di Suha' Masero." Pihsananna yato ingkäna pahsikolana le'ba'ing sika lumpa' umpellei Puang Yesus.
- ⁵⁷Puhanna sika unsahka Puang Yesus, ya' sika nabahang mengngolo pano di handang pongkahana imang ang disanga Kayafas. Di hao yatoo, inang tihimpummi ingkäna to pampakuhu ada' anna setobaha'ang.
- ⁵⁸Yato Petrus mentindo' malamba' nei' di kebo'na Puang Yesus lambi' tama di tahämpä' dasanna handang pongkaha imang anna mohko'i tama di alla'-

alla'na yato to pandaka Dasang Ada', aka' pemala naita umba noa katämpä'anna yato panghohto'ang.

⁵⁹Ingkäna kapala imang anna to Mahkeada' Yahudi umpeäng si'da-si'da lalang anna malai ullambi' mesa tau ang la mala untula' kalosengang didiona aka ang hali nababe Puang Yesus anna malai ditahungkung mate.

⁶⁰Ampo' daloloke' aha nalambi' sa'bi ang maleso, moinnakato anna mai'ding tau untula' kalosenganna didiona Puang Yesus. Pihsananna ahang derua tau mengngolo pano di to panghohto',

⁶¹naoatee, "Inde tau hali ma'tula' naoatee, 'Malaä' Kodi' untalei Dasang Ada' anna kupake'de'i sumule yaling di tallu allona.' "

⁶²Ke'de'mi yato handang pongkahana imang anna mekutanai pano di Puang Yesus naoatee, "Ahanaraka inang dai unngaku untimba'i inde mai petanda'na tau ang natanda'ingko?"

⁶³Ampo' mahta-mahta supu Puang Yesus. Makara bumi yato handang pongkahana imang pano naoatee, "Yaling di sanganna Puang Alataala ang tuho, tula'inggang dinoa: Dioraka inde To Dilanti' la Mepasalama', dianto Änä'na Puang Alataala, bahtu' tadiarakako?"

⁶⁴Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Noanto ne ang untula'. Ampo' kutula'ingkoa': la aha tempona la unngitakoa' Kodi' inde Änä' to Lino mohko' yaho di ongeang kakeangka'ang, tando kuananna Puang Alataala ang handang ma'kuasa, anna la suleä' yaho mai di langi' di hahona salehu'."

⁶⁵Nahingginna yatoo, keaha' liung yato handang pongkahana imang lambi' unseu'-seu' kaya'na anna naoatee, "Dante' tau pahallu umpeäng sala to pansa'bii. Aka' unghingngingnga'ne' tula'na: unngangka' kalaena, pemala sinnoa Puang Alataala!

⁶⁶Umbaa' dio noa kabohtuammu?" Sika mentimba'mi naoatee, "Pahallu ditahungkung mate!"

⁶⁷Ya' sika untingkuring lindona Puang Yesus anna nasidanku'-danku'ii. Aha toe' piha ang mantampiling.

⁶⁸Anna sika umpakainu'-inu'i Puang Yesus naoaintee, "Ponna inang To Dilanti' la Mepasalama' si'dao, ya' lähpä'i, anna untula'ingkang menna kahang ang mantampilingngo!"

⁶⁹Lella' mohko' Petrus di aneang di tähämpä' dasang, ya' suleng mesa sabua' bahine mekutana pano naoatee, "Ponna dä' sala dio inde mesa ang si nasibahaing indo Yesus to Galilea?"

⁷⁰Ampo' ma'baho Petrus di olona tau mai'di naoatee, "Dai kuinsang aka ne ang ungngoing."

⁷¹Le'ba'mi pano di baba hala anna ke'de'i di hao. Aha bung mesa sabua' bahine ang senga' ungnigita Petrus. Ya' ma'karang pano di solana ang nasibahaing naoatee, "Inde tau kuita di langngena' sibaha toe' indo Yesus to Nazaret."

⁷²Ma'baho bumi Petrus naoatee, "Malaä' mopinda ke la kuinsang lelngngi ne tau ang ungngoing."

⁷³Dai masae, yato sangngaka-sangngaka tau ang sika ke'de' di hao, ullumba Petrus anna naoaintee, "Ahana inang dio inde mesa ang si nasibahaing indo Yesus, tandaang pa'tula'mu sinnoa pa'tula'na to Galilea."

⁷⁴Ya' napahandu'mi pole' Petrus untändo kalaena anna mopindai naoatee, "Madosaä' ke la kuinsang lelngngi ne tau." Donetoo ya' mentuhturuu' siang mane'.

⁷⁵Mane pa'kalehai pole' Petrus yato aka ang puha natula'ing Puang Yesus naoaintee, "Dolunna la mentuhturuu' mane', ya' puhamä' umbahoi pentallung." Le'ba'mi inde Petrus tama di aneang anna ma'duseng-dusengngi aka' masuhsa liu nasa'ding.

Matius 27

¹Tahpana marondonna mebengngi'-bengngi', ya' umpaahang kabohtuang ingkäna kapala imang anna setobaha'ang la untahungkung mate Puang Yesus.

²Sika umpungong Puang Yesus mane nabahai mengngolo pano di Tuambahsa' Pilatus ang unngkapalai yato Poropensi Yudea.

³Yato ta Yudas dianto tau ang umbeho Puang Yesus pano di tau ang la mampatei. Tahpana unghingngi kaheba ang naoate Puang Yesus ditahungkung mate, ya' manohsong anna maoui do umpasule yato doi' tallumpulo pera' ang hali natahimbo, pano di kapala-kapala imang anna setobaha'ang,

⁴anna naoaite pano, "Kusa'ding sala si'da-si'da aka' umbehoä' tau ang dai kekasalaang lambi' ditahungkung mate." Ampo' sika natimba' naoaintee, "Ya' dantokang kiinsang. Nee uhu'ammu tuburanto dio."

⁵Lambi' inde ta Yudas umpentibeming yato doi'na tama di Dasang Ada', mane maoui do mentuyo untoke' kalaena.

⁶Nadohe'mi kapala-kapala imang yato doi' anna sika naoaitee, "Inde doi' dianto doi' allinna sungnga'na mesa tau. Situhu' atohang ada'taa' inde doi' dai mala dipodoi' penombaang yaling di Dasang Ada'."

⁷Tahpana puha sika situla'-tula', ya' nabohtung naoate yato doi' la naalliing sallimbo tampo ang la si napangku'bu'i to mate ang sule di hao mai di bohto senga'. Sanganna yato ongeang dianto 'Bela'na to pantampa kohing tampo.'

⁸Ampo' aka' dialli umpake doi' allinna kamateanna mesa tau, dianto anna disangang yato tampo lambi' dinoa 'Tampo Haha.'

⁹Ya' sundummi yato ang puha natula' Nabi Yeremia naoatee, "Sika untahimbo sumule yato tallumpulo doi' pera', dianto doi' allinna mesa tau ang puha napama'tantu to Israel.

¹⁰Anna yato doi' la sika napake unnggalli bela'na to pambabe kohing tampo, situhu' tula'na Puang Alataala pano di kodi'."

¹¹Donetoo mengngolong Puang Yesus pano yato di tuambahsa' poropensi ang disanga Pontius Pilatus. Mekutanang Pilatus pano naoatee, "Diongka ne Tomarayanna to Yahudi?" Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Noanto ne ang untula'."

- ¹²Ampo' yatone' pantanda' tahuunnai ingkäna kapala imang anna setobaha'ang pano di Puang Yesus, daine' naaku natimba'i, mahtang supu.
- ¹³Ma'kara bumi Pilatus pano naoatee, "Mai'di inde mai tau ang mantanda'o membabe karake. Ahanaraka dai unghingngi, akaraka?"
- ¹⁴Ampo' tontong lolo dai aha mentimba' Puang Yesus, mahtang supu. Lambi' yato Pilatus pusa' si'da-si'da.
- ¹⁵Ang mendahi kabiasaang di hao yato di poropensi dianto: di tempona pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, mala dilahpa' mesa tau yaling mai di tahungkung, situhu' kabohtuanna tau mai'di.
- ¹⁶Anna donetoo sipatu aha mesa tau yaling di tahungkung ang handang kainsangang kakarakeanna. Yato tau disanga Barabas.
- ¹⁷Dahi aka' tihimpummi di hao di panghohto'ang mai'di liu tau, ya' mekutanang Pilatus pano diii naoatee, "Mennaa' kahang ang ungarä'i la kulahpa'ingkoa' yaling mai di tahungkung, Barabasdaka bahtu' Yesus ang si disanga toe' To Dilanti' la Mepasalama?"
- ¹⁸Ma'tula' noa inde Pilatus, aka' inang nainsang naoatee nasuhung ingkäna to pambahananna to Yahudi umbeho Puang Yesus pano, aka' sika nakasuehe.
- ¹⁹Di tempona munge mohko' Pilatus di hao di ohko'ang ang si naongi to pambohtu kaha-kaha, ya' lambi'mi pano pepasanna bahinena naoatee, "Daa umpentamii kaha-kahanna ne tau ang dai aha kasalaanna. Aka' mane puhaä' mangngipi didiona ne tau, anna inde pangngipingku napakahea'-hea'ä'."
- ²⁰Ampo' yato ingkäna kapala imang anna setobaha'ang semata unse'de' yato tau mai'di anna malai malau pano di Pilatus lambi' yato Barabas la dilahpa' anna ditahungkung matei nei' Puang Yesus.
- ²¹Mekutana bumi yato Pilatus pano diii naoatee, "Mennaa' kahang indo to derua ang ungarä'i la kulahpa'ingkoa'?" Sika kohang mentimba' naoatee, "Barabas!"

²²Mekutana sala bung Pilatus naoatee, "Ponna noa, ya' aka ang pahallu kubabe pano di Yesus ang si disanga toe' To Dilanti' la Mepasalama?" Sika kohang naoatee, "Pahallu ditoke' dai' di kayu sitambeng!"

²³Mekutana bung Pilatus naoatee, "Ampo' kakarakeang aka ang puha nababe?" Ampo' yato ingkäna tau tuhtuang sika koha napekäyyängngi naoatee, "Pateirea! Toke'ia!"

²⁴Tahpana nasa'ding Pilatus dang aha lalang senga' ang la mala nababe, anna la kende'rang nei' katadahiang yato di alla'na tau mai'di, ya' unngalang uhai anna umbaseii teyyena di olona tau mai'di, anna ma'karai naoatee, "Dä' tangkung didiona kamateanna inde tau! Tangkung toboia' dio kalaemu!"

²⁵Ingkäna yato tau mai'di mentimba' naoatee, "Pabeii, kami' mantangkung ne kamateanna lambi' naung di peänä'angki' la mantangkung toe'."

²⁶Ya' nalahpa'ming Barabas yato Pilatus situhu' palaunna tau mai'di. Pihsananna unsuoi tau umpohetong Puang Yesus, mane nabahai dai' la natoke' di kayu sitambeng.

²⁷Donetoo inde Puang Yesus nabahang tantara tama di dasanna tuambahsa', mane sika untambai asangngi solana tihimpung.

²⁸Mane sika unngalalai yato kaya' kalambe'na Puang Yesus ang napake anna nabala'i kaya' kalambe' malahtu ang si napake tomaraya.

²⁹Sika umpapiai songko' kedui mane nasongko'ing. Mane sika unngalalai huntung anna nabea pano di teyye kuananna. Puhai yatoo, ya' sika malimuntu'mi di tingngayona umpakainu'-inu' Puang Yesus naoatee, "Tabe', Tomarayanna to Yahudi."

³⁰Yato setantaraang sika unsitingkuru-kurui Puang Yesus, mane naalai yato huntunna ang sika napahuntungngiing napenghahi'ing dai' di bää'na.

³¹Tahpana puha sika napakainu'-inu', ya' sika naalaing sumule yato kaya' malahtu ang sika napapakeiing anna nabala'i sumule yato inang kaya'na toboue'. Mane nabahai sohong aka' la ditoke' dai' di kayu sitambeng.

³²Donetoo sika le'ba'mi yato setantaraang umbaha Puang Yesus la do natoke' dai' di kayu sitambeng. Yaling di pellaoannai, sitammung mesa tau disanga Simon ang sule di hao mai di Bohto Kirene. Ya' sika napahsang umbulle yato kayu sitambeng.

³³Tahpana sika lambi' dai' di mesa tanete saohko' ang disanga 'Golgota' (bahtuanna: ongeang kahuhhung),

³⁴sika umpaenu'mi Puang Yesus angkoro' ang puha dipasihau aka-aka ang mapäi'. Ampo' tahpana nasändä', ya' dai naaku naenu'.

³⁵Puhai yatoo, ya' sika untoke'mi Puang Yesus dai' di kayu sitambeng, mane nasusa-susa yato kaya'na umpake nomorö' anna pantangngi mandohe'.

³⁶Mane sika mohko'i di hao madaka.

³⁷Yaho di haho bää'na Puang Yesus dipadehke' papang ang naonge tiuki' aka suhunna anna ditahungkung matei naoate, |scYesus, Tomarayanna to Yahudi.|r

³⁸Donetoo aha toe' derua tau senga' nasibahaing Puang Yesus ditoke', mesa tando di kuananna anna mesa tando di kaihinna. Yato tau sahing to bokoti.

³⁹Yatoo ingkäna to liu lalang sika umbisi' Puang Yesus anna nabilli'ing matanna.

⁴⁰Aha ang mangngoatee, "Kusanga dio ne ang la ungarakei Dasang Ada'na Puang Alataala, mane umpake'de' salai yaling di tallu allona. Ke disangao Änä'na Puang Alataala, ya' tuhungngo yaho mai, pasalama'o kalaemu!"

⁴¹Noa tunne' ingkäna kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang, sika umbisi' toe' Puang Yesus naoatee,

⁴²"Mala nei' umpasalama' tau senga', ampo' akana bilang daine' umpasalama' kalaena? Ponna inang Tomarayanna si'da to Israel, ya' mapiae' ke la tuhungngi yaho mai di kayu sitambeng. Ponna noa, ya' kipetahpa'mitoo kioate To Pepasalama' si'da.

⁴³Mampetahpa' liu toe' la naposolai lolo Puang Alataala, anna mangngaku naoate Änä'na Puang Alataala. Dahi taitaia' dinoa la napasalama' si'daraka Puang Alataala bahtu' daraka."

⁴⁴Yato to bokoti ang nasibahaing Puang Yesus ditoke' yaho di kayu sitambeng ma'tula' toe' noa.

⁴⁵Donetoo umbai tehte' sampulo derua tängngä allo, ya' pihsa' malillimmi kalane lambi' tehte' tallu di solo' allo.

⁴⁶Tahpana tehte' tallu solo' allo, ya' mekohang Puang Yesus yaling di basana napekäyyängngi naoatee, "iEloi, Eloi lama sabakhtani?|r" ang bahtuanna, "O Puang Alataala, Dehatangku, akaboi anna umpelleiä'?"

⁴⁷Nahingnginna yato sangngaka tau ang ke'de' di hao ampo' sala' hingngi, ma'kara naoatee, "Hingngirea', untambai Nabi Elia!"

⁴⁸Mesa di alla'na yato tau mai'di tahpa lumumpa' ungnala lomo', mane natonängngi naung di angkoro' mainsung, nasengke'i di pote' bulo anna nadoangngi dai' umpaenu' Puang Yesus.

⁴⁹Ampo' yato tau senga' ang aha di hao donetoo sika unsängkäi yato tau naoatee, "Dakäi' dolu. Diare' taitaia' pole' dinoa la sule si'da are Elia napasalama'."

⁵⁰Ya' mekoaha sala bung Puang Yesus napekäyyängngi mane pohsu'i penanahanna.

⁵¹Yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala aha inni' kaing makambang ang ungnalla'i Tambing Masero anna Tambing Handang Masero. Donetoo matena Puang Yesus, tahpa tilällä' tibahe derua mengkalao yaho lambi' naung di pote'na. Ya' dahi siang lino' käyyäng anna ingkänna tanete batu bika-bika.

⁵²Noa tunne' mai'di ku'bu' titungka', lambi' mai'di petauanna Puang Alataala ang puhang mate tuho sumule di hoi' mai di kamateang.

⁵³Anna puhanna tuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang, ya' sika sohongngi tunne' di hoi' mai di ku'bu' yato petauanna Puang Alataala anna

sika umpalanda'i kalaena pano di mai'di tau yaho di Yerusalem ang si disanga 'bohto masero.'

⁵⁴Yato to pambahanang tantara anna ingkäna setantaraang ang nabahanang ang minge undakai Puang Yesus, sika mahea' asang liu unngita yato lino' käyyäng anna senga'nake' ang minge dahi, anna ma'karai naoatee, "Tahpa'e tora' indee tau Änä'na si'da Puang Alataala!"

⁵⁵Donetoo aha toe' sangngaka-sangngaka bahine ang sika ke'de' mangngita makahao. Inde mai bahine dianto ang umpotindo'-tindo'i anna umposaha Puang Yesus mengkalao di hao di Galilea.

⁵⁶Di alla'na yato bahine aha Maria Magdalena, Maria indona ta Yakobus anna ta Yusuf, anna bahinena ta Zebedeus.

⁵⁷Tahpana la benging, suleng mesa to Arimatea ang disanga Yusuf. Inde Yusuf to makaka anna inang to pentindo'na toe' Puang Yesus.

⁵⁸Le'ba' mengngolo pano di Tuambahsa' Pilatus umpalau bahkena Puang Yesus la naku'bu'. Ya' umpahentang setantaraanna Pilatus anna malai sika nabea yato bahkena naku'bu'.

⁵⁹Napatuhummi Yusuf yato bahke mane nabalungngi kaing bahahsi.

⁶⁰Anna napalampa'i tama di ku'bu' bakahu ang inang puha nabombeng tama di batu papang. Puhanna napatama, ya' unngisu'mi mesa batu käyyäng nalapa'ing yato baba ku'bu'na, mane le'ba'i napellei.

⁶¹Ampo' yato Maria Magdalena anna Maria ang senga' sika ohko' di hao yato di baba ku'bu' mangngempe.

⁶²Puhanna allo pampatokaang unngoloi allo katohhoang, suleng kapala-kapala imang anna sangngaka-sangngaka to Farisi mengngolo pano di Pilatus,

⁶³anna sika naoatee, "O Tuang, kikalehaike' naonge tuhoke' yato to la umbulingngi ingkäna tau, hali naoatee, 'Ponna lambi'mi tallu allona, ya' tuhomä' sumule di hoi' mai di kamateang.'

⁶⁴Dianto anna sulemang anna malai umpahenta asang ingkäna setantaraang umpamadakai yato ku'bu' lambi' allo katallunna. Ponna dai dipanoa, ya' umbai la sule yato pahsikolana anna umbokoi yato bahke mane unngoainte ingkäna hupatau, 'Tuho si'dang sumule di hoi' mai di kamateang.' Ponna dahi noa, ya' umbai la mai'di puhane' tau ang la nabulingngi inde kadahi ang katämpä' andana yato ang dahi dolu."

⁶⁵Naoante Pilatus pano diiii, "Inderang mai to pandaka. Dinoa laokoa' do dakai manahpai yato ku'bu'."

⁶⁶Ya' sika le'ba'mi yato to pandaka. Napamahha'mi yato batu pelapa'na baba ku'bu' mane umpapai tanda anna malai maleso dioate dai mala dibuhkei. Aha toi to pandaka ke'de' di olona anna malai dai aha tau mandungku'i.

Matius 28

¹Tahpana lehang yato allo katohhoanna to Yahudi, sipatu allo Minggu mebengngi'-bengngi', sika le'ba'mi Maria Magdalena sibaha Maria ang senga' do unngeka' yato ku'bu'na Puang Yesus.

²Donetoo pihsa' tomande'mi aha dahi lino' ang handang käyyäng, aka' aha mesa malaeka' tuhong yaho mai di langi' anna unngisu'i yato batu pelapa'na baba ku'bu' mane mohko'i yaho di hahona.

³Hupanna yato malaeka' pansillo' salamang pesilona kila', anna pakeanna mabuhsa' liu.

⁴Anna yato ingkäna to pandaka sikalalla' salamang ang diponno'i bukunna tandana mahea' unngita yato aka ang dahi.

⁵Ampo' ma'kara yato malaeka' pano yato di derua bahine naoatee, "Daa ummaheaa', aka' kuinsang sulekoa' umpeäng Puang Yesus ang hali ditoke' yaho di kayu sitambeng.

⁶Ampo' dang aha dinne dinoa, aka' tuhong sumule sinnoa aka ang puha natula'ingkoa' dolu. Mairakoa'too anna unnenne'i patindoanna lo'bämmi.

⁷Dahi dinoa penandamokoa' lao, anna umpainsangngii ingkäna pahsikolana ungngoantee, 'Tuhong sumule Puang Yesus di hoi' mai di alla'na to mate! Napendoluimokoa' are' naung di Galilea. Di hoi'ke' mane ungnitaia!' Kalehaia' inde tula'ku."

⁸Napenandai siang le'ba'i sika lumpa' umpellei yato ku'bu'. Yaling di pihki'nai nasa'ding alla' la mahea' ampo' menau-nau sakali bure, anna maoui do umpainsangngi ingkäna pahsikolana Puang Yesus yato aka ang puha natula'ing malaeka'.

⁹Pihsananna yaling di pellaonannai, pihsa'e' sule Puang Yesus napellambi' anna ma'karai naoatee, "Salama'a' mating!" Ya' sika mendungku' siang yato derua bahine anna malimuntu'i pano di bihti'na menomba.

¹⁰Ma'karang Puang Yesus pano diii naoatee, "Daa ummahea'a'. Dinoa laomokoa' anna umpainsangngii ingkäna pahsikolaku ang kuangka' solasohongku, anna malai sika mao naung di Poropensi Galilea aka' di hoi'mito la sika napangngitaiä'."

¹¹Tahpana sumule yato derua bahine, ya' le'ba'ing yato sangngaka-sangngaka tantara to pandaka pano di bohto mahoa', anna umpainsangngii kapala-kapala imang yato aka ang puha dahi.

¹²Umpaahang kasitula'ang yato kapala-kapala imang anna setobaha'ang. Ya' nabohtung sika la umbea mai'di doi' pano yato di sangngaka-sangngaka tantara to pandaka

¹³anna sika naoantee, "Pahallua' ungngoate pano di ingkäna tau, 'Sule pahsikolana tängngä bengi umboko yato bahkena mengeang hahe.'

¹⁴Anna ponna nahingngi inde kaheba to ma'pahenta Roma, ya' kami' ang la sitingngayo, dahi dako' dio la masuhsa aka' dako' dio la nalambangngi."

¹⁵Sika untahimbong yato doi' sangngaka-sangngaka tantara to pandaka, anna sika nababe si'dai yato aka ang puha sika dipahentaing. Dianto anna tisebu'mi yato kaheba kalosengang tama di alla'na to Yahudi lambi' dinoa.

¹⁶Yato sampulo mesa pahsikolana Puang Yesus sika mao naung di Poropensi Galilea anna dai'i di mesa tanete situhu' ang puha sika napahentaing Puang Yesus.

¹⁷Tahpana sika ungnita Puang Yesus yaho yato di tanete, ya' sika malimuntu'mi di olona menomba. Ampo' aha sangngaka-sangngaka yato pahsikolana ang bata-bata aka' naoate yaling di inahanna tadiaarang Puang Yesus si'da.

¹⁸Mendungku'mi Puang Yesus pano diii anna ma'karai naoatee, "Puhamä' nabea Ambeku ingkäna kakuasaang, la ma'kuasaä' yaho di suruka anna yaling di lino.

¹⁹Dahi laokoa' pano di ingkäna bohto di lino, anna mampaturukoa' di hao lambi' aha to pentindo'ku mengkalao yato di ingkäna bohto. Anna tero'ia' yaling di sanganna Ambeku Puang Alataala, anna sanganku, Kodi' inde Änä', anna Inaha Masero.

²⁰Anna paturuia' yato ingkäna tau membabe situhu' aka ang puha kupahentaingkoa'. Anna kalehaiia' indee: la tontongkoa' kuposolai lolo lambi' katämpä'anna lino."

Markus

Markus 1

¹Dianto indee Kaheba Mapia didiona Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', Änä'na Puang Alataala.

²⁻⁷Kaheba Mapia indee dipahandu' naonge mampakuhui Yohanes to Pantero' di hao di ongeang makä'däng. Katuhoanna inde Yohanes sinnoa sangngaka-sangngaka nabi ang dolu. Si umpake kaya' ang bulu onta dipapia, anna mesalipi lollo'. Andeanna dianto kakombäng anna duho pangngala'. Didiona inde Yohanes aha tiuki' yaling di Suha' Masero ang natula' Puang Alataala pano di Änä'na, naoatee, "Itai, kusuo mesa tau napendoluio, anna dianto ang la mampatokaingko lalammu." "Aha tau kakoha-koha di hao di ongeang makä'däng, naoatee, 'Patokaingnga' lalang ang la naola Dehata, pamarohoing lalanna.' " Si ma'tula' inde Yohanes naoatee, "Pengkato'ba'koa' anna behoi kalaemu ditero' anna malai naampungngi kasalaammu Puang Alataala." Suleing mai'di tau di hao mai di Yudea anna yaho mai di Yerusalem mellambi' pano di Yohanes. Sika ungnakui dosanna dai' di Dehata di olona tau mai'di. Puhai, ya' natero'mi Yohanes di hoi' di Salu Uhai Yordan. Dianto indee ang sika napainsangngi naoatee, "Ke puhang pengkähängangku la aha sule mesa Tau ang ma'kuasa puha nei' andana kodi'. Tandana keangka' yato Tau, moi la mensabua' pälli'ä' di olona datukä' sihatang.

⁸Puhamokoa' kutero' umpakeä' uhai, ampo' la natero'koa' nei' umpake Inaha Masero."

⁹Donetoo suleng Puang Yesus yaling mai di Bohto Nazaret di Galilea anna natero'i ta Yohanes di lau' di Salu Uhai Yordan.

¹⁰Menge kende' Puang Yesus di hoi' mai di uhai, tahpa ungnigita langi' tibilläng mane naolai yaho mai Inaha Masero ang sinnoa hupanna dangang-dangang sule yaho di hahona.

- 11**Pihsananna kahingngiammi kamahanna Puang Alataala yaho mai di langi', naoatee, "Dionto ne Änä'ku ang kupakamaya anna ang umpamasannang Inahangku."
- 12**Puhanna yatoo naposolaing Inaha Masero pano di ongeang makä'däng ang malua'.
- 13**Uhpa' pulo allona tohho di lau' Puang Yesus lella' nasändä'i Pongkahana setang di mesa ongeang ang naongei aha olo'-olo' mahaila. Anna nakandapaii malaeka'.
- 14**Naonge puhai ditahungkung ta Yohanes, maong Puang Yesus tama di Galilea, umpepainsangnging Kaheba Mapianna Puang Alataala.
- 15**Naoatee, "La lambi'mi tempona Kalaena Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya. Pengkatoba'mokoa' anna umpetahpa'i inde Kaheba Mapia."
- 16**Pihsang tempo munge mellao di behing Le'bo' Galilea, inde Puang Yesus unnggita derua tau to sipoari ang disanga ta Simon anna ta Andreas. Munge sika modala yaling di le'bo' aka' inang to podala bau.
- 17**Naoamintee, "Maikoa' tindo'ä' anna kupadahikoa' to podala tau, dianto la umpakuhukoa' hupatau ang la napanoa untindo' Kapahentaanna Puang Alataala."
- 18**Ya' tahpa sika umpellei siang dalana anna mentindo'i.
- 19**Umpatahhi' bung sai'di' pellaoanna Puang Yesus, ya' unnggita burang derua to podala ang sipoari, dianto änä'na ta Zebedeus ang disanga ta Yakobus anna ta Yohanes. Lella' sika umpapia dalana yaling di lopi.
- 20**Nabahaing mendahi pahsikolana. Ya' tahpa sika umpellei siang ambena sibaha sahoanna yaho di lopi anna mentindo'i.
- 21**Puang Yesus sibaha to pentindo'na lambi' pano di mesa bohto mahoa' disanga Kapernaum. Pihsananna lambi'mi allo katohhoang, tahpa sika tamang di pa'sambayangang anna mampakuhui yaling inde Puang Yesus.

²²Sika pusa'mi yato ingkäna tau unghingngi umba noa pepakuhunna, aka' mampakuhu sinnoa ang ma'kuasa si'da-si'da, dai sinnoa to pampakuhu ada'na to Yahudi.

²³Donetoo yaling di pa'sambayangang aha mesa tau ang napentamai setang. Pihsa' mekoha, naoatee,

²⁴"Eh, Dio ne Puang Yesus to Nazaret, aka suhunna anna ullumbaang? Suleo la unghopuiang? Kuinsang menno setonganna: Dionto to Masero, pesuona Puang Alataala."

²⁵Nakarahta'mi Puang Yesus naoatee, "Mahtangngo! Anna palaio mai done ne di tau!"

²⁶Menge kaingngi'-ingngi', yato setang unghoro-horo yato tau, mane sohongngi yaling mai di kalaena.

²⁷Anna ingkäna tau pusa' si'da-si'da anna situla'-tula'i naoatee, "Ahana inang bakahu inde pepakuhunna! Aka' sitonda kakuasaang umpahenta setang lambi' tuhu'-tuhu'ang."

²⁸Pihsananna tisebu'mi madihhi' kaheba didiona Puang Yesus pano di ingkäna bohto di Galilea.

²⁹Puang Yesus anna sangngaka-sangngaka to pentindo'na luhao mai di pa'sambayangang, lupano di dasanna ta Simon anna ta Andreas. Ta Yakobus anna ta Yohanes mao toe' sibaha-baha.

³⁰Pasananna ta Simon matindo aka' maluhsu lambi' malla'. Ya' tahpa sika natula'ming yato Puang Yesus, naoantee, "Makorong maho pasananna ta Simon."

³¹Ya' le'ba'mi nalumba tama di patindoanna inde bahine anna natokei teyena, napakaleha. Ya' malang mohko' anna tahpa bono' siang donetoo. Inde bahine tahpa le'ba' anna umposahai yatoii.

³²Tahpana tempu' allo, ya' suleng mai'di tau umbaha to makorong anna ang napentamai setang.

- ³³Mai'di tau yato ang di hao di bohto mahoa' sule mokalipumpung pano di olona dasang.
- ³⁴Ya' mai'ding tau napabono' Puang Yesus yaling mai di ma'kahupa-hupa korong anna unghambai toine' yato ingkäna setang ang umpentamai tau. Ampo' dai napabei yato setang la ma'kara-kara, aka' sika nainsang siang menna yatoo anna sule umba kakuasaanna.
- ³⁵Mebuhka' baya kaleha Puang Yesus anna le'ba'i tama di aneang lupano di ongeang mahulla-hulla anna ma'sambayangngi.
- ³⁶Ampo' napelolai ta Simon sibaha sola-solana.
- ³⁷Nalambi'na yatoo sika naoamintee, "Mai'di tau mampeänggo."
- ³⁸Natimba'mi naoatee, "Maio talao pano di bohto-bohto mahoa' ang marungku' anna malaä' umpepainsangnging Kaheba Mapia aka' inang dia ang kutuäng sule."
- ³⁹Ya' le'ba'mi Puang Yesus ullelengngi bohto-bohto Galilea umpepainsangnging Kaheba Mapia tama di pa'sambayangnging anna unghambai toine' mai'di setang.
- ⁴⁰Aha pihsang tempo mesa tau nahoa mesa korong tahuu, diantoo bosu lollo'na. Sule malimuntu' di tingngayona Puang Yesus anna naoatee, "O Puang, ponna unngaku umpabono'ä', ya' la bono' siamä'te' dinoa."
- ⁴¹Ya' nakalemuing Puang Yesus, lambi' unngengehte' siang teyyena naanti anna naoaintee, "Kuaku kupabono'o, dinoa la bono'motee'!"
- ⁴²Donetoo bono' siang yato tau.
- ⁴³Ya', tahpa nasuong le'ba' ampo' naoaintee,
- ⁴⁴"Kalehii daa umpepainsangnging pano di tau senga' inde aka ang dahi pano di kalaemu, ampo' laomo dinoa do pepaitaing kalaemu pano di imang anna malai nainsang naoatee bono' si'damo. Anna umbahai penombaang ang la napenombaingko dai' di Puang Alataala situhu' aka ang puha

mepahentaing Musa, ang la mendahi sa'bi kabono'ammu pano di ingkäna tau.”

⁴⁵Ampo' indee tau minge mellao, minge siang untohodoluing tau yatoo kabono'anna. Lambi' Puang Yesus dang mala satamanna di bohto mahoa'. Tohho supu di aneanna bohto, ongeang mahulla-hulla. Ampo' moi napanoa, laona siang sulei tau napellambi'i luhao mai di ma'kahupa-hupa bohto.

Markus 2

¹Tahpana sangngaka-sangngaka allona, ya' mao bung Puang Yesus naung di Bohto Kapernaum. Ya' napelele bung tau, naoatee, "Sule bumi di hao di dasang ang si biasa naongei.”

²Yato dasang ang naongei, mai'di liu tau punno sule. Moi di hao di tingngayona baba daliung aha ongeang la lo'bäng. Mengene' Puang Yesus untula' Kara Dehata pano yato di hupatau.

³Menge ma'kara, aha sule tau uha'. Sika umbulle mesa tau ang mate sambose' kalaena, ya' dang mala mellao. La nabaha pano di Puang Yesus,

⁴ampo' dai mala naola pano, aka' mai'di liu tau ungalapai lalang. Dahi indee tau ludai'ne' di ätu' ang mahante anna nabuhkeii yato ang sipatu naung Puang Yesus, mane napampaolaii naung yato to makoronna sibaha patindoanna.

⁵Tahpana naita Puang Yesus naoate matama si'da-si'da kapampetahpa'annaii, ya' ma'karang yato pano di to makorong naoatee, "O änä'ku, ingkäna kasalaammu kuampungnging.”

⁶Ampo' aha toe' sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' Yahudi sika mohko' anna naoaite yaling di inahanna,

⁷"Bahani liue' inde tau ma'kara noa! Ungngindä'-indä' sanganna Puang Alataala! Aka' Puang Alataalaete' supu ang mala unngampungngi kasalaang.”

- ⁸Ampo' donetoo, nainsang siang Puang Yesus aka ang minge sika napihki'. Ya' sika naoamintee, "Akaboi anna ma'pihki' noakoa' nee?"
- ⁹Umbarakae' kahang maromi' dioate pano di tau ang mate sambose' kalaena, 'diampungnging kasalaammu,' bahtu dioarakatee, 'kalehao, alai ne patindoammu anna pellaoo'?
- ¹⁰Ampo' la pahallua' ungningsang unngoatee, yaling inde di lino ma'kuasaä' Kodi' Änä' to Lino ungnampungngi dosa." Ma'kara bumi Puang Yesus pano yato di tau ang mate sambose' kalaena naoatee,
- ¹¹"Kalehao, ängkä'i ne patindoammu anna maoo sumule pano di dasammu."
- ¹²Ya' kalehang anna tahpa unngalai patindoanna, le'ba' tama di aneang nasa'bii tau mai'di. Yato ingkäna tau pusa' anna umpamatandei sanganna Puang Alataala, naoatee, "Tehterereete! Mane dianna liu diita inde ang noa!"
- ¹³Sumule bumi Puang Yesus naung di behing Le'bo' Galilea. Tahpana di hoi', sule bumi nalumba tau mai'di. Ya' sika napakuhung.
- ¹⁴Menge mellao Puang Yesus di hoi', ya' unngitung to pansima ang disanga ta Lewi, änä'na ta Alfeus, minge mohko' yaling di kânto' pambaya'ang sima. Nasilahaming Puang Yesus naoaintee, "O leä, maio tindo'ä!" Ke'de' siang ta Lewi anna mentindo'i.
- ¹⁵Pihsananna minge mande Puang Yesus sibaha pahsikolana di hao di dasanna ta Lewi, suleng sangngaka-sangngaka to pahsinga' sima ang senga' anna tau ang naangka' to pa'bohto 'kekasalaang,' aka' mai'di di alla'na to pentindo'na ang noa. Ya' mandeng sibaha-baha.
- ¹⁶Donetoo sika naitang sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' ang to Farisi lella' sika mande sibaha-baha. Tahpa mekutanang pano di pahsikolana Puang Yesus, naoatee, "Akana mandee' indo tuangkuhummua' sibaha to pahsinga' sima anna to kekasalaang? Dai sihatang la noa!"
- ¹⁷Nahingnginna yato Puang Yesus, natimba'mi naoatee, "Sinnoanna ang si natula' to baha', 'Tadiaete' to makahsing ang umpahallu to pa'pakuli, ampo' to

makorongnetee'.' Noa tunto Koo. Dä' sule untambai tau ang ungnangka' kalaena maroho, ampo' tau ang nainsang naoatee kekasalaang.”

¹⁸Aha mesa tempo naonge ma'puasai pahsikolana Yohanes to Pantero' anna to Farisi. Suleng sangngaka-sangngaka tau mekutana pano di Puang Yesus, naoatee, "Aka boi anna ma'puasaine' pahsikolana Yohanes sibaha pahsikolana to Farisi, ampo' dio dio sibaha pahsikolamu dako' Dio ma'puasa?"

¹⁹Mentimba'mi Puang Yesus pano diii umpake pohapangang naoatee, "Malaraka ingkäna tau ang menge ma'tokabeng sika ma'puasa ke mengeke' mohko' sibaha-baha yato to kabeng? Noa tunto Koo, dai la sihatang ke dai la masannang mande pahsikolaku naonge sibahakä'.

²⁰Ampo' la aha tobœ' tempona dako', Kodi' la sihapangngä' to kabeng, la dialai yaling mai di alla'-alla'na yato pahsikolaku. Ya' donento yatoo la sika naongei ma'puasa.

²¹Noa tunne' daete' aha mesa tau la ungnalli kaing ang bakahu anna napakei untampi' sahedorona ang malullu' liung, aka' ponna napanoa, ya' yato kaing ang bakahu la unghentu sahedoro lambi' tuhtuang umpakehängngängnete' seu'na yato sahedoro.

²²Anna noa tunne' hapanganna ponna aha pangnganang lollo' ang masaeng lambi' mato'do', dai la sihatang dipampatamai angkoro' bakahu aka' la natehse, lambi' sahing ditibe. Ampo' angkoro' bakahu supung mala dipatama di pangnganang lollo' bakahu.

²³Pihsang tempo di allo katohhoang Puang Yesus sibaha pahsikolana ungnolai sallimbo bela'. Menge sika mellao, yato pahsikolana Puang Yesus sika umponge'mi sangngaka-sangngaka boana pinamula.

²⁴Naitanna yato to Farisi naoamintee, "Akaboi indo pano pahsikolamu anna umbabei yato ang dai mala dibabe di allo katohhoang?"

²⁵Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dakake'a' dio aha umbata yato aka ang hali nababe Tomaraya Daud sibaha änä' buana naonge kakuhangngngi anna manonoi?"

²⁶Donetoo mentama di Dasanna Dehata, naonge Abyatar-i mendahi handang pongkahana imang, anna unngalai dehpa ang puha dipopenomba yaling. Naala naande, anna nabea toine' pano di ingkäna ang nasibahaing, ang setonganna yato dehpa dasi'da-si'dai mala naande tau sehalinna ingkäna imang."

²⁷Nalombungngike' tula'na Puang Yesus naoatee, "Allo katohhoang dipaaha anna malai mehile hupatau. Dai dioate dipaaha hupatau anna la untuhu'i ingkäna atohang allo katohhoang.

²⁸Dahi Kodi' Änä' to Lino dianto ang unguasai allo katohhoang."

Markus 3

¹Yato Puang Yesus tama bung di pa'sambayangang. Ullambi'mi mesa tau di hao ang mate sambali teyyena.

²Aha toe' di hao to Farisi ang inang pemala la umpeäng kasalaanna Puang Yesus. Lella' sika umpoimata Puang Yesus ke la umpabono'i tau doneto di allo katohhoang, aka' ponna nababe noa, ya' aha sika napolalang nasalla.

³Naoate Puang Yesus pano yato di tau ang mate sambali teyyena, "Maio done di olo ke'de!"

⁴Mane ungkutanaii yato ingkäna tau ang di hao, naoatee, "Situhu' ada'ta, aka ang mala la dibabe di allo katohhoang: kamapiaandaka, kakarakeandaka; ungkalemuiraka tau sola, la dipateiraka?" Ampo' sika mahtang supu aka' dai aha pa'kalemunna.

⁵Keaha' liung Puang Yesus, mapi'di' inahanna unngita dai aha pa'kalemunna inde mai tau. Naoante pano yato di to makorong, "Tandoingkä' teyyemu!" Napentando si'daming teyyena. Ya' bono' siang donetoo.

⁶Sika le'ba' siang yato sangngaka-sangngaka to Farisi, umpellei pa'sambayangang anna sipahtuyu-tuyui yato to pentindo'na Tomaraya Herodes pemala la sika umpatei Puang Yesus.

⁷Puang Yesus sibaha to pentindo'na sika lunaung di Le'bo' Galilea. Ya' mai'di liung to Galilea umpentindo'i Puang Yesus. Anna mai'di toe' tau luyaho mai di Yudea,

⁸luyaho mai di Yerusalem, luhao mai di Idumea, luhipe mai di Yordan anna luhao mai di Tirus anna Sidon sika sulei ullumba Puang Yesus aka' sika napelele aka ang puha nababe.

⁹Yatoo tau mai'di liu, lambi' Puang Yesus unsuo to pentindo'na unnggala mesa lopi ang la naongei ke sihpi' mahong ongeanna.

¹⁰Mai'di liung tau puha nabono'i, lambi' sibuhsu'-buhusu' kaleng yato ingkäna to makorong aka' pemala mendungku' anna naantii.

¹¹Anna tau ang napentamai setang unnggita boito Puang Yesus, suyu' bumi anna mekohai naoatee, "Äi, Dio liunto ne Änä'na Puang Alataala!"

¹²Ampo' dai napabei Puang Yesus napepainsangnging yato setang didiona menna si'da setonganna Kalaena Puang Yesus.

¹³Pihsananna dai'mi Puang Yesus di mesa tanete anna untambaii hupatau ang nakärä'i mendahi to pentindo'na. Sika suleing yatoo,

¹⁴⁻¹⁵mane napillei sampulo derua tau, ang la napadahi rasul, naoaintee, "Kupilleikoa' anna malai umposolaiä' la umpalele sau tama Kaheba Mapia sibaha la unghambai setang."

¹⁶Dianto inde sanga-sanganna yato to dipillei: ta Simon, ang nasangai Puang Yesus: Petrus;

¹⁷ta Yakobus anna ta Yohanes ang sipoari, dianto änä'na Zebedeus, (nasangai Puang Yesus: Boanerges, bahtuanna: sinnoa kundäng);

¹⁸ta Andreas, ta Filipus, ta Bartolomeus, ta Matius, ta Tomas; ta Yakobus, änä'na Alfeus; ta Tadeus; ta Simon, (ang disanga: Zelot, bahtuanna: tau ang si umpabali to ma'pahenta);

¹⁹anna Yudas Iskariot ang umbalu' Puang Yesus.

²⁰Pihsananna Puang Yesus sibaha pahsikolana mentama di mesa dasang. Dai sika hali mande aka' mai'di sule tau tihimpung. Aha tau mangngoatee, "Umbai tahta'mi aka' dai si naaku mande."

²¹Nahingnginna inde solasohonna Puang Yesus, yaho siang mai di bohtona la naala.

²²Donetoo sule tunne' sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' yaho mai di Yerusalem ma'kara naoatee, "Napentamai Beelzebul, dianto anna malai ullaba'i setang, aka' Beelzebul, dianto Pongkahana setang, ang mambea kakuasaang."

²³Natimba'mi yaling di pepakuhunna umpake pohapangang naoatee, "Mesa tau ang napentamai Pongkahana setang inang dai mala la unghambai pesuona Pongkahana setang ang umpentamai tau senga'.

²⁴Hapanganna ke ahai mesa kapahentaang ang dai mesa inaha, inang dai la mala masae kamesaanna, ampo' la maromi' sisähä'-sähä'.

²⁵Anna noa tunne' ke ahai to sanghapu ang dai mesa inaha, inang dai la tuho masannang, ampo' la madihhi' sisähä'-sähä'.

²⁶Dahi ponna ke ahai Pongkahana setang ullaba'i solana, inang dai aha ang la mampentindo'i.

²⁷Ampo' malake' dilaba'i setang ke ma'kuasa puha nei' tau. Hapanganna: dai aha mesa tau la mala mentama di dasanna to matoho, ang dipasihapang Pongkahana setang, anna mabokoi yaling ke dai matoho puha nei' unsangke' dolu yato to matoho, mane napabokoi."

²⁸Katämpä'ang tula'na Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna ingkäna kasalaang ang nababe hupatau, moi petändo tahuu, mala diampungngi.

²⁹Ampo' ponna mesa tau ma'tula' tahuu umpa'bali Inaha Masero, tau yatoo dante' mala la diampungngi lambi' sapano-panona."

³⁰(Inde natula' Puang Yesus aka' aha ang mangngoaintee, "Napentamai setang.")

³¹Puhanna yatoo, suleng indona anna ullu'na Puang Yesus. Sika naempeing yaling di aneang anna unsuoi tau nabahaiing.

³²Donetoo mai'di tau mohko' mangkulilingngi. Naoamintee, "O Tuang, napeängngo indomu sibaha ullu'mu yaling di aneang."

³³Natimba'mi naoatee, "Mennaraka Ko setonganna indoku anna ullu'ku?"

³⁴Mane nanenne'i yato ingkäna tau ang mohko' di behinna anna ma'karai naoatee, "Diante' inde mai indoku anna ullu'ku,

³⁵aka' ingkäna ang umpembabeing pangngelo'na Puang Alataala, dianto ullu'ku ang si'danna."

Markus 4

¹Donetoo mampakuhu bumi Puang Yesus di hao di behing Le'bo' Galilea. Suleng tau mai'di anna naleboi lambi' mendai' Puang Yesus di mesa lopi ang tohho sirungku' kalantanang anna mohko'i yaho. Yatone' tau mai'di sika ke'de' nei' di hipe di behing uhai.

²Mane mampakuhui Puang Yesus umpake ma'kahupa-hupa pepaturu umpake pohapangang, naoatee,

³"Pehingngiia! Pihsang tempo aha mesa petani la mao mangngambo'.

⁴Menge unngambo' yato bannena, aha piha ang manaho pano di lalang. Ya' sule siang sedasiang naandei lambi' puha.

⁵Aha toe' piha ang manaho naung di tampo di haho batu. Ya' tuhong yato banne. Ampo' aka' manipi' yato tampo ang naongei tuho,

⁶ya' tahpana naalloi, ya' laonang malahso, anna mabangii lambi' mate aka' dai manaung uhaka'na.

⁷Yato banne aha toe' piha ang manaho tama di alla' lohpo ang kedui. Inde lohpo kedui tuhtuang mahombo lambi' unngkapupu' yato ang tuhong, lambi' dai mala keboa.

⁸Ampo' aha toe' piha banne ang manaho naung di tampo malambu. Tuho manahpa nei' lambi' keboa. Boana yatoo aha pentallumpulo luhpi', aha pengngunumpulo luhpi', aha pensangngatu' luhpi'."

⁹Puhanna yato mopohapangang, naoantee, "Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"

¹⁰Tahpana namesa Puang Yesus, suleng pahsikolana sibaha to pentindo'na ang senga' mekutana didiona pohapangang indee.

¹¹Natimba'mi naoatee, "Pano di dioa' dibeakoa' dio kapainsangang la ungningsang umba noa Kapahentaanna Puang Alataala ang masaeng tibuni, ampo' pano di to tama'pehingngi dipalambi'ing yaling di pohapangang

¹²anna: 'Moi sika naita, dasiang nakaleso; moi sika nahingngi, datoi napebahtuang. Dianto anna dai mengkatoba' lambi' dai naampungngi Puang Alataala.' "

¹³Ma'kara sala bumi Puang Yesus, naoatee, "Darakato dio ungningsang bahtuanna pohapangang indee? Aka' ponna noa, ya' umbang dio la umpanoa ungningsang pohapangang senga'?

¹⁴To pangngambo' yatoo sinnoa to pambaha Kaheba Mapia.

¹⁵Yato lalang ang naongi manaho banne, sinnoantoo hupatau ang unghingngi kaheba didiona umba napanoa ma'pahenta Puang Alataala. Nahingnginna yatoo, suleng setang nabulitu' pihki'na lambi' dang nakalehai aka ang puha natahimbo yaho mai di Puang Alataala.

¹⁶Noa tunne' yato tampo manipi', ang naongi manaho banne, sinnoa hupatau ang unghingngi yato Kaheba Mapia anna tahpa napatamang di inahanna sitonda kakahsiang.

¹⁷Ampo' yato Kaheba Mapia ang nahingngi dai mengnguhaka' yaling di inahanna lambi' dai mala masae tohho yaling. Aka' mane ungnolai sanghupa kamasuhsaang bahtu' kamadahhaang aka' yato Kaheba Mapia, ya' darang natähäng anna ungkebo'i Puang Alataala.

¹⁸Noa tunne' yato alla' lohpo ang kedui, sihapanne' tau ang unghingngi Kaheba Mapia,

¹⁹ampo' semata umpihki' supu katuhoanna anna pemala mendahi to makaka ang untombong kullena. Lambi' yato Kaheba Mapia ang puha nahingngi tihimpi' yaling di inahanna lambi' dai mala memboa mapia.

²⁰Pihsananna nei' yatoo tampo ang malompo sinnoa hupatau ang umpehingngii yato Kaheba Mapia anna natahimbo manahpai, lambi' tuhtuang mai'di pembabe mapianna. Aha ang pentallumpulo luhpi', aha ang penggunnumpulo luhpi', aha ang pensangngatu' luhpi'."

²¹Napatahhi' bung Puang Yesus ma'kara pano di to pentindo'na, naoatee, "Aharaka tau ang si umpau' lampu mane nasalohko'i baki, bahtu' napatoko di hoi' langka'na? Darakate' napatoko yaho di ongeang ang malängkä'?"

²²Daete' aha mesa kaha-kaha ang tibuni la tibuni lolo, sinnoanna: ingkäna ang tadipetula'ing dinoa, la kainsangang siang ke dako'mi.

²³Dahi menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"

²⁴Pamapekalesoi ingkäna ang unghingngi; lite' ang umpake pano di solamu dia tuntone' la dipakeingko anna malake' dihängngängngi.

²⁵Aka' menna ang inang ahang ang nainsang, inang la dihängngängngiking, ampo' menna ang dai ma'pehingngi, ingkäna yato ang nainsang la dialai yaling mai di pihki'na."

²⁶Ma'tula' bung Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Noanto indee Kapahentaanna Puang Alataala: sihapang mesa popinamulaang ang napamula tau naung di tampo.

²⁷Moi hahe ke bengii anna kaleha ke di alloi, tontong tuhtuang lobo' yato ang napamula. Dai nasa'ding yato tau anna dai nainsang umba noa katuhoanna, ampo' lobo' tomande'.

²⁸⁻²⁹Pihsananna mentangke, lambi' keboa, mane mahei. Ya' dipupung aka' lambi'mi tempona."

- ³⁰Nalombungngike' pepakuhunna Puang Yesus, naoatee, "Akake' la dipasinnoaing Kapahentaanna Puang Alataala? Bahtu' pohapangang umbang la mahasa dipasinnoai?"
- ³¹O io, kuinsammi. Sinnoa sallisa' batunna pinamula ang handang saohko' ang napamula tau pano di bela'na.
- ³²Moinnakato anna saohko'i yato batu pinamula, ampo' ponna tuhong, ya' mala untondong asang ingkäna pinamula ang senga', anna mala toi malängkä' sinnoa poang kayu. Lambi' sulei sedansiang anna mesehängngi dai' di tangkena, tanda käyyänna."
- ³³Noanto ang napanoa Puang Yesus umpake mai'di pohapangang yaling di pepakuhunna, situhu' ang mala nainsang to pa'pehingngi.
- ³⁴Dai aha untula' aka-aka siamo pano di tau mai'di ke dai umpake pohapangang. Ampo' ponna pano di to pentindo'na napakalesoing nei'.
- ³⁵Tahpana di maloena yato ma'karang Puang Yesus pano di to pentindo'na naoatee, "Talaoa' bete' inde di tando bete'na le'bo'."
- ³⁶Sika umpellei yato tau mai'di anna le'ba'i molopi bete'. Aha toe' sangngaka-sangngaka lopi senga' sibaha-baha le'ba'.
- ³⁷Pihsananna sule pepahi käyyäng sibaha bombang, lambi' mai'di uhai mentama di lopinna anna sai'di' tala limmi'.
- ³⁸Donetoo Puang Yesus munge hahe meollong di lau' di bii' lopi. Nahekeng pahsikolana, naoantee, "O Tuang, akana la mekalembeirako Dio? Aka' la limmi'mi tau indee!"
- ³⁹Kalehang yato anna umpamahtang yato pepahi anna umpa'karai bombang naoatee, "Sihoang! Mahtangngo!" Tahpa naboli siang yato pepahi anna mahtang toine' sumule yato le'bo'.
- ⁴⁰Mane ma'karai pano di pahsikolana naoatee, "Akana dä' umpetahpa'a'? La darakoa'ne' mahea' aka' aha siamä'."

⁴¹Sika mahea' liu yatoii anna sipa'kara-karai naoatee, "Menna sakalirakae' inde tau anna moine' pepahi anna le'bo' tahu'-tahu'ammi pano?"

Markus 5

¹Sika lambi'na bete' di Bohto Gerasa,

²tuhummi yaho mai di lopi. Pihsananna ahang mesa muane ma'lumpa'-lumpa' sule luyaling mai di leäng ku'bu'. Yatoo tau napentamai setang.

³Ya' tohhong di hao di ku'bu' anna si ullelengngii leäng ku'bu'.

⁴Moi dipungo hante bahsi mala toi nakahtu-kahtu tandana matoho liu. Ya' dang aha tau mambela mantähäng.

⁵Allo bengi kalao-lao lelung supu di hao di ku'bu' anna si dai'i di tanete. Si katamba-tamba anna si ungnala batu nabila'ing kalaena.

⁶Tahpana ungnita Puang Yesus di lau' mai kahao, lumumpa'mi sau natammui anna malimuntu'i di olona.

⁷⁻⁸Naoaminte Puang Yesus, "Sohongngo setang yaling mai ne di tau!" Napekääyängngi liu metamba naoatee, "O Puang Yesus, Änä'na Dehata ang Handang Matande, aka la umbabe pano di kodi'? Kupalau mating ke la malai ma'dandio di tinggayona Dehata anna dä' undahha."

⁹Ya' nakutanaing, naointee, "Menna sangammu?" Natimba'mi, naoatee, "Sanganku 'Sambahanang.' Disangaä' noa aka' mai'diang setang ang yaling done di kalaeku."

¹⁰Napalau mase yato setang ke la malai anna dai nalaba'i malai yaling mai yato di bohto.

¹¹Di hao di ongeang donetoo sipatu aha mai'di liu bahi lella' sika mambuang yaho di ahe tanete.

¹²Malaung yato setang ang yaling di kalaena yato tau pano di Puang Yesus naoatee, "Palutamaang dono di ingkäna bahi."

¹³Napabei si'dang Puang Yesus. Ya' sohongnging yato setang yaling mai di kalaena yato tau anna mentamai yato di bahi. Ya' bungka' siang yato bahi

anna sika tibeï naung di behing karakeang lutama di le'bo' lambi' limmi'i yaling di le'bo'. Umbai donsa'bu mai'dinna.

¹⁴Yato ingkäna tau, ang lella' undakai yato bahi, tahpa sika lumpa' le'ba' do napalele pano di bohto mahoa' anna sangngaka-sangngaka bohto ang nasidungku'ing. Sohongnging tau la do unngita yato aka ang dahi,

¹⁵sika le'ba'i pano di Puang Yesus. Naitang di hao yato tau ang puha napentamai setang malinong mohko' anna mampake manahpang aka' marohong sumule pihki'na. Ya' sika mahea' asammi unngita umba noa kakuasaanna Puang Alataala.

¹⁶Ingkäna tau ang unngita yato aka ang dahi pano yato di tau anna yato di ingkäna bahi sika napalele lelung.

¹⁷Tahpana yatoo, ingkäna ihsi bohto unngoaintee Puang Yesus, "Kalemuiang, daung dinne lolo, laomo!"

¹⁸Dai'na di lopi Puang Yesus, yatoo tau ang nakuasai setang langngena' malau pano ke la malai mempola.

¹⁹Ampo' dai napabei. Naoaintee, "Lao sumule anna untula'ing solasohommu aka ang nababe Puang Alataala pano di kalaemu anna umba noa kamarota'anna tama di kalaemu!"

²⁰Le'ba'mi yato tau anna napalele lelungi pano di Sampulo Bohto yato aka ang hali nababe Puang Yesus pano di kalaena. Pusa' asang liu tau nahingngi.

²¹Tahpana sumule Puang Yesus bete' di Kapernaum, ya' mai'ding sule tau mallebo di hao di behing le'bo'.

²²Pihsananna suleng mesa tau ang disanga Yairus, mesa di alla'na to pangngäto' yaling di pa'sambayangang yato di bohto. Tahpana unngita Puang Yesus, ya' malimuntu'mi pano di olona.

²³Malau mase pano naoatee, "O Tuang, makorong maho änä'ku ang bahine. Ke la malai, maoo pano anna unnganti anna bono'i; dai la mate!"

- ²⁴Ya' le'ba'mi Puang Yesus sibaha inde ta Yairus. Mai'di liu tau mentindo', sisihpi'-sihpi' kale.
- ²⁵Yaling di alla'na aha toe' mesa bahine ang unsa'ding korong mallambi' ang daloloi aha nabolinna yaling di sampulo derua pahiamanna.
- ²⁶Puha liung kasi aka-akanna nabalu'i nabaya'ing mai'di to pa'pakuli, ampo' dasiang mio bono', tuhtuande' matama koronna, dahi masuhsa liu.
- ²⁷Indee bahine si unghingngi toe' aka ang si nababe Puang Yesus. Yaling yato di tängngäna tau kambang mengkasihpi' kasi yato bahine umpendungku'i kebo'na Puang Yesus,
- ²⁸aka' naoate are' inahanna, "Moi kuantu kale kaya'na, ya' bono'mä'tee'."
- ²⁹Naanti si'dang pano yato kaya'na. Ya' bono' siang yato korong ang nasa'ding.
- ³⁰Donetoo nasa'ding siang Puang Yesus aha tau ang puha nakalemui yaling di kakuasaanna. Kasaile-ileng pano yato di tau mai'di, anna mekutanai, naoatee, "Menna ang mangnganti kaya'ku?"
- ³¹Sika naoante yato ang mentindo', "Ungngita siang Dio, Tuang, mai'di liu tau ang mangkulimboio. Pake umpekutana buking Dio, menna ang mangngantio?"
- ³²Ampo' kasaile-ile lelung siang Puang Yesus umpeäng yato tau ang mangnganti.
- ³³Yato bahine nainsang nei' aka ang munge dahi di kalaena. Ya' sikalalla'mi mahea', le'ba' malimuntu' pano di olona. Bilang natula' pole' aka ang nababe langngena'.
- ³⁴Ya' naoamintee, "O änä'ku, napabono'o kapampetahpa'ammu. Paela'i, mahasante' inahammu le'ba' aka' bono' liumo."
- ³⁵Mengeke' ma'kara Puang Yesus, suleirang sangngaka-sangngaka tau luhao mai di dasanna ta Yairus, anna ungngoainte pongkahana, "Mateng änä'mu, Tuang! Damong unsaha-saha inde tuangkuhu."

³⁶Ampo' datomande' napehingngii Puang Yesus. Supung unngoaintee ta Yairus, "Daa ummahea', ampo' diare' pamatohoi kapampetahpa'ammu!"

³⁷Ya' le'ba'mi Puang Yesus pano, ampo' dai umpabei tau senga' mempola, supung ta Petrus, ta Yakobus anna ta Yohanes arinna.

³⁸Tahpana sika lambi' pano di dasanna ta Yairus, nahingnging pihsa' bongnga' tau sibaha to dumuseng, sika killa.

³⁹Ya' tamang anna naoainte, "Akana bongnga'rakoa' dio dumuseng? Aka' inde änä' daete' mate, ahana kaleete' hahe."

⁴⁰Ampo' sika napetaha-tahai supu. Nasuo asammi sika mao tama di aneang. Supung to baha'na anna yato pabsikolana tallu tama sibaha yato di tambinna to mate.

⁴¹Ya' natokeing teyyena Puang Yesus anna naoaintee yaling di basana, "iTalita kum!|r" Bahtuanna: "O Ai', kalehamo!"

⁴²Ya' kaleha siang di hoi' mai anna tahpa mellaoui. (Inde änä' sampulo deruang pahiamanna). Inggänna tau ang mangngita yato kadahiang pihsa' pusa' liu.

⁴³Ampo' dai napabei Puang Yesus sika napetula'ing pano di tau senga'. Mane naoaite Puang Yesus, "Pakandeia' inde änä'!"

Markus 6

¹Mengkalaong Puang Yesus sibaha pabsikolana sumule pano di bohtona, dianto Bohto Nazaret.

²⁻³Tahpana allo katohhoang napahandu'mi mampakuhu yaling di pa'sambayangang. Inggänna ang manghingngi sika pusa' liu naoatee, "Umbanne' napangngalai kamanähängang? Aka' tainsang siang inde tau: dianto tukang kayu, änä'na Maria anna kakana ta Yakobus, ta Yusuf, ta Yudas anna ta Simon. Aha toe' dinne arinna ang bahine. Akanna malae'ne' umpapia ang mepusa'-pusa'?" Ampo' aka' dai tama di ahkalanna yato tau mai'di didiona umba noa kakuasaanna Puang Yesus, lambi' dai sika napetahpa'.

⁴Sika napa'karaing Puang Yesus naoaintee, "Mesa nabi moi umba naongi dipakeangka' toi, ampo' supung ke di haoi di bohtona toboe', bahtu' yaling di hapunna toboe' sibaha solasohonna anna dai dipakeangka'."

⁵Daine' mala umbabe ang mepusa'-pusa' ke di hao toboine' di bohtona; supung unsahpa sangngaka-sangngaka to makorong anna malai bono'.

⁶Nakapusa'i Puang Yesus aka' sika dai mampetahpa'. Pihsananna le'ba'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana ullelengngi bohto-bohto anna mampakuhui.

⁷Untambaing yato pahsikolana sampulo derua, mane napahentai moderua-ruaang sibaha nabea kakuasaang ullaba'i setang.

⁸Akinna sika le'ba' naoainte dolu, "Dakoa' mala umbaha aka-aka yaling di pellaoammu, supung huntung. Moi bokung, moi tas, moi doi', dato' mala umbaha.

⁹Malakoa' mesapatu, ampo' dai mala umbaha derua kaya'mu.

¹⁰Anna ponna ke lambi'mokoa' di mesa bohto anna natahimbomokoa' puäng dasang, dia lolontoo la ungnongei tohho lambi' umpellei bohto.

¹¹Ampo' ponna ke lambi'mokoa' di mesa bohto anna dakoa' natahimbo to pa'bohto, bahtu' dakoa' sika napehingngii, ya' pelleii anna umpentalahpi'ing tampo ang mendehke' pano di bihti'mu anna malai mendahi pengkakalehaang pano diii. “

¹²Sika le'ba'ing inde pahsikolana umpepainsangnging kaheba, dianto hupatau pahallu mengkatoba'.

¹³Anna unghambai mai'di setang yaling mai di tau, sibaha umpabono' to makorong umpake minnä' zaitun.

¹⁴Tomaraya Herodes unghingngi kaheba didiona pembabena Puang Yesus, aka' kainsangang di umba-umba naongi. Londonang aka' aha tau ang mangngoatee, "Yohanes to Pantero' tuho sumule. Dianto anna ahai kakuasaanna umbabe ang mepusa'-pusa'."

¹⁵Ampo' aha toe' ang mangngoatee, "Nabi Eliaetee'." Aha salake' ang mangngoatee, "Nabi senga'etee' ang sinnoa nabi ang dolu."

¹⁶Nahingginna yatoo Tomaraya Herodes, ma'karang naoatee, "Diantee' inde ta Yohanes to Pantero' ang puha kupesuoi diletai' bää'na, ampo' dinao tuho sumule!"

¹⁷⁻²⁰Aka' aha dolu tula'na inde Yohanes ang umpakeaha' hapunna Tomaraya Herodes. Noa indee ang dahi: Tomaraya Herodes ungrabengngi ta Herodias, bahinena siullu'na. Tahpana nahingngi Yohanes, ya' si nakambaho loloming naoaintee, "Setonganna untehkaio atohang aka' umpobahineo Herodias ang bahinena siang ullu'mu." Ya' keaha'mi yato bahinena Herodes pano di Yohanes, napadiinahanna lambi' pemala napatei. Ampo' dai mala aka' nadakai Tomaraya Herodes aka' nainsang naoatee, "Inde Yohanes to maroho inahanna." Dianto anna mahea'i lambi' ditahungkung anna malai nadakai. Ponna ma'tula' ta Yohanes nakärä'i napehingngii Tomaraya Herodes moinnakatoo dai nainsang asang bahtuanna. Ampo' aka' kaha-kahanna bahinena dianto anna ditahungkummi.

²¹Tahpana masae-sae ma'rame-rame di allo kadahianna Tomaraya Herodes, umbahai ingkäna to kepangka' anna ang diangka' ihsi bohto luhao mai di ingkäna bohto di Galilea.

²²⁻²³Donetoo aha mesa änä' bahine, änä'na ta Herodias, sumayo. Yato sayona nakärä'i liu lambi' umpamasannang Tomaraya Herodes sibaha to sulena. Puhanna yatoo ma'danding sitonda mopinda naoatee, "Aka ang umpemala, palau tomande'i, kubearangko! Moi sambaheanna katomarayaangku kubea tukangko!"

²⁴Sohong yato änä' bahine do naoaminte indona, "Aka ang la mapia kupalau?" Natimba'mi indona, naoatee, "Palau anna naleta'ingko bää'na Yohanes to Pantero'!"

²⁵Sumuleng yato änä' bahine pano di tomaraya anna malaui naoatee, "Bea siamä' dinao bää'na Yohanes to Pantero'. Padihoi'ingkä' di baki'!"

- ²⁶Nahingnginna yatoo tomaraya, masuhsa liu nasa'ding, ampo' dai mala tala nabea, aka' sala' puha mopinda anna la masili di hao di olona to sulena.
- ²⁷Tahpa unsuo siang mesa änä' buana naoaintee, "Laoo leta'ingkä' bää'na Yohanes to Pantero'!" Ya' le'ba'mi pano di pantahungkungang anna tahpa napeleta'i bää'na.
- ²⁸Mane sulei nabaha, napanaungngi di baki' anna nabeai pano yato di änä' bahine. Pihsananna inde änä' bahine nabea salang pano yato di indona.
- ²⁹Nahingnginna pahsikolana Yohanes yato aka ang dahi, sika mao siang do naala bahkena anna naku'bu'i.
- ³⁰Pihsananna yato sampulo derua ang nasuo sohong mambaha Kaheba Mapia sumuleng tihimpung sibaha Puang Yesus. Sika napainsangnging ingkä'na ang nababe anna ang napakuhuing.
- ³¹Donetoo mai'di tau sisula'-sula' lambi' Puang Yesus sibaha pahsikolana dakaleng hali mande. Lambi' ma'karang Puang Yesus pano di pahsikolana, naoatee, "Maimokoa' talao bete' di ongeang mahulla-hulla aka' dia supu la mala diongei ma'lao mesa anna malakoa' mehile sämpäi'."
- ³²Dahi sika maong bete' molopi umpeäng ongeang mahulla-hulla.
- ³³Ampo' naonge mengkalaoui, mai'di tau mangngita anna mangnginsang ta menna anna umba la naola. Lambi' sika le'ba' yato tau mai'di do napendolui bete' naola yaho di kalantanang.
- ³⁴Tahpana tuhung Puang Yesus yaho mai di lopi, tahpa ungnitang yato tau mai'di. Ya' kende'mi pa'kalemu yaling di inahanna pano yato diii, aka' sika sinnoa domba ang dai aha to pangkambi'na. Dianto anna ma'kahupa-hupang pepakuhu napakuhuing.
- ³⁵Tahpana mahammong, ma'karang yato pahsikolana Puang Yesus naoatee, "O Tuang, inde ongeang ang taongeia' mahulla-hulla, anna mengeng la bengi.
- ³⁶Dahi ahante' unsuo le'ba'i indo pano tau anna malai sika ungnalli andeang pano di sangngaka-sangngaka bohto saohko' ang marungku'."

³⁷Ampo' natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Diongnga'tee' mampakande!" Naoante pahsikolana, "Ei! Ampo' la kami' disanga la mangngalliing andeang? Sinnoa pa'kahuaang bulanna nasaho mesa tau!"

³⁸Mekutanang Puang Yesus pano diii naoatee, "Ahake' ne andeammua'? Laokangkoa' itai." Puhanna sika naita, naoantee, "Ahake' lima roti anna aha tuke'ne' derua bau."

³⁹Nasuong Puang Yesus inde tau mai'di mohko' ma'kulimbo-limbo umpoampi' lohpo mamata.

⁴⁰Aha si limampulo yaling di sangkulimbona, aha si sangngatu'.

⁴¹Pihsananna naalang Puang Yesus yato lima roti anna derua bau, mane mentongai dai' di langi' menge siang umpalau behe dai' di Puang Alataala. Puhai yatoo, mane umbika-bikai yato roti sibaha umbose'-bose' bau, mane nabeai pano di pahsikolana nasusaing pano yato di tau mai'di.

⁴²Ingkäna yato tau ang aha donetoo mampebohoi asang.

⁴³Pihsananna nahimpung salang pahsikolana yato la'binna ang dang napuha tau. Ya' ke punno salake'ne' sampulo derua baki.

⁴⁴Ke diihsa'mi yato muane supu ang mangngande, umbai aha limang sa'bu.

⁴⁵Puhanna yatoo, ya' unsuong pahsikolana Puang Yesus sika dai' di lopinna anna malai sika mendolung nei' bete' di Betsaida, aka' mengeke'ne' unsuo yato tau mai'di sumulei pano di bohtonaii.

⁴⁶Tahpana yatoo sika le'ba'i, ya' dai'mine' Puang Yesus di tanete ma'sambayang.

⁴⁷Pihsananna yatoo benging anna yato lopinna pahsikolana yalimmi di tängnä le'bo', ampo' yaho loloke'ne' Puang Yesus yato di tanete.

⁴⁸Tahpana umbai lehang tehte' tallu, naitang sika masuhsa umbose lopinna aka' sika natammui pepahi. Ya' tahpa le'ba'mi Puang Yesus napellambi'i, mellao yaho di haho uhai, lambi' sai'di' tala nadolui.

⁴⁹Naitanna mellao yaho di haho uhai, sika ingngi'mi

⁵⁰aka' nasanga anitu anna mahea' liu. Ampo' sika tahpa napa'karai Puang Yesus, naoaintee, "Pamahasaia' inahammu! Daummahea! Kodi'ete' indee."

⁵¹Mane mendai'i di lopinna, ya' tahpa mahtang siang yato pepahi. Sika tingke'du' pahsikolana.

⁵²Moinnakatoo sika naita pembabena ang tanalambi' pihki', sinnoanna umpakande yato tau mai'di, ampo' dake' nainsang liu umba nasule kakuasaanna.

⁵³Tahpana sika lambi' di tando bete'na le'bo', ya' sika ullambi'mi mesa bohto ang disanga Genesaret, anna sika unsangke'mi lopinna di behing le'bo'.

⁵⁴Sohonna yaling mai di lopi, mai'di tau tahpa unnginsang yato ang sule naoate, "Puang Yesus!"

⁵⁵Sika madihhi' siang le'ba' pano di ingkäna bohto ang marungku' do unngala to makorong anna nasilembaii sule di olona.

⁵⁶Diamo naongei, dianto napambahai. Moi di ongeang mahulla-hulla, moi di bohto mahoa', aha toi sule tau umbaha to makorong pano di pasa' anna malau masei ke la malai sika unnganti kaya'na Puang Yesus. Aka' moi behing kaya'na supu naanti, ya' tahpa bono' asang.

Markus 7

¹Pihsang tempo sangkombongang to Farisi anna to pampakuhu ada' ang mengkalao yaho di Yerusalem, sule umpellambi'i Puang Yesus.

²⁻⁴(Si biasa to Yahudi, londonang to Farisi, untuhu'i si'da-si'da ada'na peneneanna. Sinnoanna: Dai mande ke dai umbasei dolu teyyena napanoa ang si napanoa peneneanna. Noa tunne' ke sumuleng ma'pasa' pahallu sika umpamabasei teyyena mane mandei. Anna mai'dike' ang nababe ang si napanoa peneneanna, sinnoanna: umbasei ingkäna poreha hapu ang ma'kahupa-hupa.) Pihsananna yato to sangkombongang unngita pahsikolana Puang Yesus mande dai umbasei teyyena situhu' ang si napanoa peneneanna.

⁵Lambi' sika ungkutanaing Puang Yesus naoatee, "Aka boi inde pahsikolamu anna dai untuhu'i ada'na peneneanta? Aka' mande ampo' dai umbasei dolu teyyena sinnoa ang si napanoa peneneanta."

⁶Nakeaha'ing Puang Yesus, naoantee, "O to kalasi, tahpa' si'da ang naoa Nabi Yesaya didiomua'. Sinnoa ang tiuki' ang naoatee, 'Ingkänna inde mai tau tula'na kale anna dioaitee napamatandeä', ampo' yaling di inahanna nakahaoiä' nei'.

⁷Alla' sika napenombaiä' aka' pepakuhu ang sika napake dianto pepakuhunna hupatau, tadia pepakuhungku.' "

⁸⁻⁹Napatahhi'ke' tula'na, naoatee, "Kaphentaanna Puang Alataala undotaingnga'ne' umpellei anna untuhu'i liukoa' ada' hupatau. Inang manähäng liukoa' umpengkebo'i Kaphentaanna Puang Alataala anna untuhu'ikoa' pepakuhummu toboua' dio.

¹⁰Aka' puhamokoa' nabea pahenta Musa, naoatee, 'Pakeangka'koa' to baha'mu.' anna 'Menna la untändoi to baha'na pahallu la dipatei.'

¹¹Ampo' ke ahai ang mangngoatee, 'Moinnakato aha aka-akangku, dasiang la kubea to baha'ku aka' la kupopenomba dai' di Puang Alataala ke dako'mi.'

¹²Yato tau ang mangngoa noa, damong umpabeii la undului to baha'na.

¹³Noanto umpakekuna puharaka'to dio disanga ada'na peneneammu andana Bahtakara Dehata. Anna mai'dike' senga'na ang noa si umbabe."

¹⁴Puhanna yatoo untambai bumi tau mai'di, naoantee, "Pehingngiia' anna malai ungningsang inde pohapangang:

¹⁵Dai aha mesa ang di aneang ang napatama di bätäng kalaena tau ang la mangkärähko'i. Ampo' supung ang sohong yaling mai di kalaena tau ang si mangkärähko'i.

¹⁶[Menna pemala mangngingsang, pamapehingngiingnga'too!"]

¹⁷Tahpana inde Puang Yesus umpellei tau mai'di anna mentamai di mesa dasang, ya' nakutanaing pahsikolana didiona kalemba'anna yato pohapanganna.

¹⁸⁻¹⁹Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "O', datuke'a' dio umpähäng? Darakaa' dio ungningsang? Aka' ingkäna andeang ang mentama di kalae dai mangngola di inaha lambi' mekärähko'i, ampo' mangngola di kompeng mane dipasohongngi." (Dianto anna naoate Puang Yesus: ingkäna andeang mala diande.)

²⁰Naoa sala bunte Puang Yesus, "Aka ang napasohong tau dianto ang mekärähko'i.

²¹Aka' mengkalao yaling di inahanna tau sohong pihki' karake, sinnoanna: samangkamahoinna, maboko, papateang,

²²ungngindä'-indä' pa'bannetauang, mantahongkongngi, pakahiri', ma'bulitu', ma'pihki' tahuhu, ma'sinuhung, untändä' tahuhu tau senga', ungnangka'-angka' kalaena, makahha' bää'.

²³Ingkäna inde kakarakeang sohong yaling mai di inaha, dianto ang unγκärähko'i tau."

²⁴Pihsananna Puang Yesus mao naung di Bohto Tirus. Mentamang di mesa dasang, dai naaku ke la ahai tau ang mangngingsang kasuleanna. Ampo' dasiang mala nabuni.

²⁵Aha mesa bahine unghingngi kaheba didiona kasuleanna Puang Yesus, tahpa sule malimuntu' di bihti'na aka' aha mesa änä'na ang napentamai setang.

²⁶Inde bahine tadia to Yahudi ampo' to Siria-Penisia. Mengkamala' pano di Puang Yesus naoatee, "Kalemuiä' laba'ingkä' setang yaling mai di änä'ku."

²⁷Menge ma'kara didiona to Yahudi ang sihapang 'änä" anna ang tadia to Yahudi ang sihapang 'asu' natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Pabeine' dolu napebohoi änä'. Aka' dai sihatang andeang ang inang dipatoka toboinne' änä' la dibea pano di asu."

²⁸Ampo' natimba' yato bahine, naoatee, "Tahpa', Puang, ampo' moi yato asu ang di hoi' meja mala ungnande tahu'bi' ang nanaho änä'."

²⁹Ma'karang Puang Yesus, naoatee, "Aka' pentimba'mu ang mapia situhu' kapampetahpa'ammu, dahi malamote' mao aka' malainne' yato setang yaling mai di änä'mu."

³⁰Maong yato bahine pano di dasanna. Lambi' pano, ullambi'mi yato änä'na ma'behe'-behe' yaho di patindoang masannang, aka' malaing yato setang.

³¹Tahpana Puang Yesus umpellei bohto Tirus, naola pano di Sidon, mane tahhi'i naung di Le'bo' Galilea. Naola bete' di Sampulo Bohto.

³²Di hao yato di bohto, suleng tau umposola mesa tau ang binga anna motohomämung supu ke ma'karai. Sika malau mase pano di Puang Yesus, naoatee, "O Tuang, kalemuiang antii inde solaki' anna bono'i."

³³Ya' napapensähä'mi Puang Yesus di hao mai di tau mai'di, mane ungnului hängkä'na tama di talinganna yato to binga. Puhai, ya' mentingkurung, mane untu'doi lilana yato tau.

³⁴Puhanna yatoo, ya' mentongang dai' di langi' anna menanaha malängkä'i, mane naoaitee yaling di karanna, "iEfata!|r" bahtuanna: "Tibuhkemo!"

³⁵Tibuhke si'dang talinganna, pahingnging pole' anna malang maleso pa'karanna.

³⁶Inde Puang Yesus ullahang liung yato ingkä'na tau ang sika mangngita la natula' lelung pano di tau senga'. Ampo' moi nalahang, tuhtuang siang sika napalele sau tama.

³⁷Ingkä'na tau ang manghingngi pusa' liu anna sika naoaitee, "Uu, ingkä'nane' ang nababe mepusa'-pusa' liue'! To binga mala napopahingngi, anna to tama'kara mala napopa'kara mahasa!"

Markus 8

¹Tempo yatoo aha bung sule tihimpung tau mai'di. Dai keandeang, dianto anna umbahaii pahsikolana Puang Yesus anna naoaintee,

²"Kukalemui liu inde kasi tau mai'di, aka' tallung allona sibahaä' ampo' dai sika keandeang.

³Dahi ponna la kusuo sumule lella' manono, ya' umbai la naala pali di tängnä lalang, londonang aka' aha bure' ang sule kahao."

⁴Natimba'mi pahsikolana naoatee, "Ya' umbanne' la dipangngalaiing andeang dinne di ongeang mahulla-hulla ang la sihoa dipakandeing inde tau mai'di?"

⁵Mekutanang Puang Yesus, naoatee, "Sangngakake'a' rotimmu?" Natimba'mi naoatee, "Ahake' pitu."

⁶Ya' unsuong yato tau mai'di Puang Yesus sika mohko' naung di tampo. Mane ungnalai yato pitu roti anna ma'kuhhu'sumanga'i dai' di Puang Alataala. Puhai yatoo, ya' umbika-bikang yato roti anna nabeai pano di pahsikolana, mane sika nasusaing pano yato di tau.

⁷Aha tuke'ne' sangngaka-sangngaka bau saohko'. Nakuhhu'sumanga'ing Puang Yesus yato bau mane unsuo boi pahsikolana, naoantee, "Susa toine' indee."

⁸⁻⁹Yato tau ang mangngande boho asang. Umbai aha uhpä' sa'bu tau mai'dinna. Pihsananna nahimpummi yato pahsikolana la'binna ang dang napuha tau, ya' punno salake' pitu dakang käyyäng. Puhanna yatoo napabeing sumule pano di bohtonaii,

¹⁰mane dai'i di lopi Puang Yesus sibaha pahsikolana, mao bete' di Bohto Dalmanuta.

¹¹Sangngaka-sangngaka to Farisi sule umpellambi'i Puang Yesus, siteläng anna malai unghingngi ke ahai tula'na ang dai sihatang la natula'. Sika malau pano ke la malai napaitai mesa tanda ang mepusa'-pusa' anna malai sika nainsang naoatee sule si'daraka yaho mai di Puang Alataala.

¹²Lella' umbi'bi' bää'na inde Puang Yesus, natimba'mi naoatee, "Aka suhunna änä' dinoa anna pemalai nasuoä' umbabe tanda ang mepusa'-pusa'? Ampo' kutula'ingkoa' setonganna dai la kuaku sika kubabeing."

¹³Mane umpelleii yatoii anna mendai'i di lopinna, mane le'ba'i lubete'.

- 14**Donetoo nakalimpängngi pahsikolana umbaha roti, supung mesa ang nabaha molopi.
- 15**Umpa'karaing pahsikolana Puang Yesus naoatee, "Madakakoa' pano di raginna to Farisi anna raginna Tomaraya Herodes."
- 16**Sika napihki'mi aka bahtuanna anna ma'tula' noai, lambi' sipa'kara-kara naoatee, "Aka' umbai daia' kannan' roti tabaha."
- 17**Tahpana nainsang Puang Yesus yato ang sika nasitula'-tula'i, ma'karang naoatee, "Akana unsitula'-tula'irakoa' dio yato roti ang dai kannan'? Dasiake'a' mala umpähäng kakuasaangku? Bahtu' makahha'rakaa' bää'mu?"
- 18-19**Bingarakakoa'too? Butarakakoa'too? Dangkaa' dio ungmalehai naonge umpakandä' yato limang sa'bu tau, ya' sangngakake'a' baki la'binna ang unghimpung?" Sika natimba'mi, naoatee, "Sampulo deruake' baki."
- 20**Mekutana bumi, naoatee, "Anna naonge umpakandä' yato uhpä' sa'bu tau, ya' sangngakake' la'binna dakang ang unghimpungnga?" Sika natimba' bumi naoatee, "Pituke' dakang."
- 21**Naoaminte Puang Yesus, "Daburakaa' dio ungmingsang kasuleanna kakuasaangku dinoa?"
- 22**Sika lambi'mi bete' di Bohto Betsaida. Donetoo naposolaing sule mesa tau ang buta. Malau pano di Puang Yesus ke la malai naanti anna bono'i.
- 23**Ya' untokeing teyyena yato to buta anna natehte' sohong yaling mai di bohto. Puhai, ya' natingkuring matanna anna naantii, mane nakutanaii, naoante, "Ahangka mala ungmigita dinoa?"
- 24**Mennenne'mi inde tau, mane naoante, "Io, kuita noa poang kayu sika mellao. Umbai tau."
- 25**Naanti bung Puang Yesus matanna. Ya' napamalohämmi matanna mennenne', bono' siang yato matanna. Ya' tandaang asammi naita.
- 26**Naoamintee, "Laomo sumule pano di dasammu, ampo' daumpalelei tama di bohto."

²⁷Pihsananna Puang Yesus sibaha pahsikolana le'ba'mi pano di bohto-bohto ang sirungku' Kaisarea Filipi. Lella' mellao mekutana pano di pahsikolana, naoatee, "Situhu' tula'na tau ang unghingngia', nasanga mennaä' are' indee?"

²⁸Sika natimba'mi naoatee, "Aha ang mansangao Yohanes to Pantero', aha toe' ang mansangao Nabi Elia bahtu' mesa di alla'na yato ingkäna nabi ang aha dolu."

²⁹Ya' mekutana sala bumi Puang Yesus pano diiii naoatee, "Ampo' ponna dioa', mennaä' Ko indee?" Mentimba'mi ta Petrus, naoatee, "Dio, Tuang, To Dilanti' la Mepasalama'."

³⁰Nalahang si'da-si'dang Puang Yesus anna malai dai sika napepainsangnging pano di tau senga' didiona Kalaena.

³¹⁻³²Puhanna yatoo, mampakuhung Puang Yesus pano di pahsikolana. Napakaleso liuing didiona kamateanna, naoatee, "Kodi' Änä to Lino pahalluä' la unngolai mai'di kamasuhsaang anna dä' natahimbo setobaha'ang, kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' lambi' la dipateiä'. Ampo' yaling di tallu allona la tuhoä' sumule." Nahingnginna yatoo ta Petrus, unghui' siang Puang Yesus pano di behing anna napa'karaii.

³³Mensaileng Puang Yesus pano di pahsikolana mane ungkeaha'i setang ang pemala ungalambotängngi pengkähänganna Puang Alataala, naoatee, "Palaio done indee, Pongkahana setang! Aka' dao dio umpihki' aka ang napihki' Puang Alataala, supung ang napihki' to lino."

³⁴Pihsananna untambaing tau mai'di sibaha pahsikolana anna naoaintee, "Tau ang la pemala mampentindo'ia' pahallu ungalimpängngi pangngelo'na toboe' sibaha umbulle kayu sitambeng, mane napentindo'ia'.

³⁵Aka' menna pemala umpamahendeng katuhoanna, la bilang mateetee'; ampo' menna ang tontong mampetahpa' moi dipatei aka' Kodi' anna Kaheba Mapia, dianto ang la dipasalama' sungnga'na.

³⁶Dai aha suhunna mesa tau ang untahongkongngi lino ke dasiang la salama' sungnga'na.

³⁷Aka' dai aha la mala nabea mesa hupatau ang la napopangngalli tama di suruka.

³⁸Di allo ang la di tingngayo la suleä' Änä' to Lino la sibaha kakuasaanna Ambeku anna la naposolaiä' semalaeka'ang masero. Dinoa tohhokoa' yaling di tängngä-tängngäna änä' dinoa ang dai mampetahpa'. Ampo' moinnakatoo, ke ahai ang mampengkasiliingkä' anna umpengkasili toinne' pepakuhungku, la kupengkasili toing nei' ke donentoo di allo kasuleangku.

Markus 9

¹Kutula'ingkoa' setonganna yalingnga' inde di alla'-alla'mu dinoa aha sangngaka-sangngaka tau ang dai la mate, dolunna unnggita Kapahentaanna Puang Alataala ang la sule sitonda kakuasaang.”

²Tahpana unnung allona puhanna umpainsangngi pahsikolana Puang Yesus didiona kamateanna, maong dai' di mesa tanete malängkä' umpasähä' kalaena sibaha tallu pahsikolana dianto: Petrus, Yakobus anna Yohanes. Dai sibaha solana ang senga'. Lambi' dai', sika unnggita Puang Yesus tirende hupanna.

³Kaya'na mendahi moballo mabusa ang dai aha nasinnoaing mabusanna di lino.

⁴Pihsa' tomande' lemba' Nabi Elia sibaha Nabi Musa. Lella' sipa'kara Puang Yesus, naita yato tallu pahsikolana.

⁵Ma'karang ta Petrus pano di Puang Yesus, naoatee, "O Tuang, masannang liu tau dinne. Umbai mahasa ke umpake'dei' tau bansuli umpopantangnga' simesa: dio mesa, Nabi Elia mesa anna mesa Nabi Musa.”

⁶(Inde ta Petrus ma'tula' tomande'; dai nainsang aka ang la natula' aka' pihsa' sika mahea' anna pusa' liu.)

⁷Pihsananna tuhummi yaho mai salehu' unsapu'ii. Ya' kahingngiammi kamaha yato yaling mai di salehu' naoatee, "Dianto inde Änä'ku ang kupakamaya. Pehingngiia' tula'na.”

⁸Sika menenne'-nenne' lelemmi di behinna, ampo' dai aha tau naita, supurang Puang Yesus.

⁹Tempona sika tuhungngi yaho mai di tanete, napa'karaing Puang Yesus, naoaintee, "Daa umpetula' sängkäingnga' pano di tau senga' yato aka ang puha unngitaa' ke dakä' dipatuho sumule Kodi', inde Änä' to Lino, di hoi' mai di kamateang."

¹⁰Inde to tallu napehingngii yato pahentana, dai natula', ampo' supung di kalaena ang nasitula'-tula'i aka bahtuanna: Änä' to Lino dipatuho sumule.

¹¹Mane sika ungkutanaii Puang Yesus naoatee, "Akana naoaite to pampakuhu ada', 'Nabi Elia pahallu nei' la mendolu sule andana To Dilanti' la Mepasalama"?"

¹²Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Io, inang tahpa' la sule ang sinnoa Nabi Elia anna umpasadiai ingkäna siamo, ampo' umbane' noa ang tiuki' yaling di Suha' Masero, dianto: pahallu Kodi' inde Änä' to Lino la unngolai kamasuhsaang anna napakauho-uho hupatau?"

¹³Anna kutula'ingkoa', setonganna haling sule yato ang sinnoa Nabi Elia, ampo' yato hupatau sika membabe pano situhu' pampemalanna. Dianto ang sinnoa aka ang puha tiuki' yaling di Suha' Masero didiona kalaena."

¹⁴Tahpana Puang Yesus anna yato tallu pahsikolana silambi'mi sumule pahsikolana ang senga', sika unngitang mai'di tau di hao. Sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' Yahudi minge sitimba'-timba' unsiala-alai tula'na sibaha yato pahsikolana Puang Yesus.

¹⁵Unngitanna Puang Yesus sule, sika pusa'mi, mane le'ba'i sika lumpa' natammui.

¹⁶Sika nakutanaing Puang Yesus, naoatee, "Aka ang unsitimba'-timba'i sibaha to pampakuhu ada'?"

¹⁷Ya' ahang mesa tau mentimba', naoatee, "O Tuang, umposolaä' änä'ku sule. Dai mala ma'kara aka' napentamai setang.

¹⁸Ponna nakasulei bumi, si umpembänsä'-bänsä'ing kalaena naung di tampo, si membuha uhalena di suana, si umpasikiki' isinna anna si mato'do' kalaena. Puhang kupalau pano di pahsikolamu unghambai yato setang ampo' dai sika mala naalai.”

¹⁹Ya' sika naoaminte Puang Yesus, "Tehtereremokoa' dio indee! Umbarea' dio naola kapampetahpa'ammua'? Akana sähsä' lalangkoa'? La sangngakake' masaena tohhoä'a' yaling di alla'-alla'mu anna sa'bara' unngoloikoa'? Bahai ne mai änä'!”

²⁰Ya' sika naposolaming. Tahpana unngita Puang Yesus yato setang, ya' mato'do' siang yato kalaena änä', lambi' loe naung di tampo, membuha suana.

²¹Mekutanang Puang Yesus pano di ambena yato änä', naoatee, "Masaengka inde si noa?" Natimba'mi ambena inde änä', naoatee, "Mengkalaoke' saohko'.

²²Si pemmai'ding la napatei inde setang, si manaho tama di api, bahtu' naung di uhai. Ke malai umbela Tuang, ya' kalemuiang kasi!”

²³Ya' natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Aka unngoa? Ke malai kubela? Dai aha tala mala, ahsala' mampetahpa'i tau!”

²⁴Tahpa mekohang yato ambena änä', naoatee, "O Puang, mampetahpa'ä' ampo' dake' kannä'. Kalemuiä' anna kehängngängngi kapampetahpa'angku!”

²⁵Tahpana naita Puang Yesus tuhtuang mai'di sule tau mokalipumpung, ya' unngkarahta'mi yato setang, naoaintee, "Setang ang mampabinga anna ang mampatomaho, palaio yaling mai done di änä'! Daunsumule bou tama!”

²⁶Yato setang mekoaha, mane umpasikalalla'i kalaena yato änä'. Puhai, ya' malaing yaling mai di kalaena. Indee änä', noa liung ang mate, lambi' mai'di tau mangngoatee, "Mateng!”

²⁷Ampo' natokei teyyena Puang Yesus, mane napakalehai. Ya' kalehang yato änä', malang ke'de' kalaena aka' bono' liung.

²⁸Tahpana di hao di dasang inde Puang Yesus, suleng pahsikolana nakutanai, naoatee, "Akana darangkang mala unghambai yato setang yaling mai di kalaena tau?"

²⁹Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Setang ang noa indoo dai mala sadilaba'inna, supung ke disambayangngii mane malai."

³⁰Mengkalaong Puang Yesus sibaha pahsikolana umpatahhi' lalanna lupano di Galilea. Dai naaku ke la ahai mangnginsang ongeanna dinoa

³¹aka' supung pahsikolana ang la napakuhu. Umpa'karaing pahsikolana, naoatee, "Kodi', inde Änä' to Lino, la dibehoä' pano di kakuasaanna to lino anna sika la napateiä', ampo' tallu allona puhangku mate la tuhoä' sumule."

³²Inde pahsikolana dai sika umpähäng yato ang natula' Puang Yesus, ampo' malaya' sika napekutanaing umba noa yato bahtuanna.

³³Lambi'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana pano di Kapernaum. Tahpana yaling di dasang ang si naongi, mekutana Puang Yesus pano di pahsikolana, naoatee, "Aka yato ang unsitula'-tula'ia' langngena' di tängngä lalang?"

³⁴Ampo' sika mahtang supu aka' yato ang sika natula' di langngena' dianto unsiba'di-ba'dii didiona menna ang handang dipakeangka' yaling di alla'naii.

³⁵Mane mohko'i Puang Yesus, umbahai pahsikolana anna naoaintee, "Ponna aha tau ang pemala dipakeangka', pahallu mendihoi'ang anna ungkalemui ingkäna solana."

³⁶Pihsananna unngalang mesa änä' saohko' inde Puang Yesus anna napake'de'i tama di alla'-alla'naii, mane naahingngi lella' ma'kara, naoatee,

³⁷"Menna ang untammui manahpa mesa tau aka' napetahpa'ä', ang diangka' dihoi'ang sinnoa inde änä' saohko', dianto ang mantammui manahpaä'. Anna menna ang mantammui manahpaä', tadia Kodi' supu ang natammui manahpa, ampo' Puang Alataalaetee' ang mansuoä'."

³⁸Ma'karang ta Yohanes pano di Puang Yesus, naoatee, "O Tuang, aha kiita mesa tau unghambai setang yaling di sangammu, ya' kisängkäing aka' kiinsang tadia solata ang mentindo' di Dio."

³⁹Ampo' natimba' Puang Yesus, naoatee, "Daunsängkäia'. Aka' daete' aha mesa tau ang umbabe ang mepusa'-pusa' umpake sangangku, la tahpa umpatahuhu sangangku.

⁴⁰Menna ang la daingkea' mambali, dianto solata.

⁴¹Kutula'ingkoa' setonganna ponna aha tau hapanganna mampaenu'koa', moi poro nabeang supu santangki' uhai kula' kalena aka' dioa' to pentindo'ku, ya' ahaete' yato saho pembabena.

⁴²Ampo' menna-menna ang umpasähsä' lalang moi poro mesa di alla'na inde mai änä' ang mampetahpa'mi di Kodi', dotanne' yato tau ang noa ditoke' batu käyyäng pano di bahokona mane dilimmi'i tama di le'bo'.

⁴³Ponna yato sambali teyyemu mandosaio, ya' dotante' umbose'i. Dotainne' tamao di katuhuang sapano-panona dai keteyye sambali andana la keteyye sibalio ampo' la napatamao di api nahaka ang dai aha pi'dena.

⁴⁴[ang naongei yaling ingkäna illi'-illi' bobosi ang aha lolo sibaha api ang dai mala pi'de lambi' sapano-panona.]

⁴⁵Noa tunne' ponna yato sambali bihti'mu la mandosaio, dotai tunne' umbose'i. Dotanne' tamao di katuhuang sapano-panona hehpä' andana la kebihti' sibalio ampo' la napatamao di api nahaka,

⁴⁶[ang naongei yaling ingkäna illi'-illi' bobosi ang aha lolo sibaha api ang dai mala pi'de lambi' sapano-panona.]

⁴⁷Anna ponna matammu ang mampadahi madosao, ya' dotanne' unghahohe'i. Dotainne' tuhoo sibaha Puang Alataala dai kemata sambali andana la kemata sibalio ampo' la napatamao di api nahaka,

⁴⁸ang naongei yaling 'ingkäna illi'-illi' bobosi ang aha lolo sibaha api ang dai mala pi'de lambi' sapano-panona.'

⁴⁹Ingkänna indee mapahhi' asang la ditindo', ampo' ingkänna ang pemala mantindo'ä', pahallu dipamasero sinnoa bale ang disiai, unngolai kamasuhsaang sinnoa bahsi ang napamakähhäng api.

⁵⁰Sinnoanna sia la umpamäsing lolo ingkänna andeang, ampo' ponna ke dang mäsing, ya' dai la kekuna. Noa tumokoa' dio, pahallukoa' kekuna noa sia. Pahallukoa' tohho sikalemu-lemui mesa anna mesa."

Markus 10

¹Pihsananna Puang Yesus sibaha pahsikolana umpelleing Galilea, sika la lusau di Yudea anna la lubete' di Salu Uhai Yordan. Nalebo bung sule tau mai'di lambi' napakuhi bou Puang Yesus.

²Sule tunne' sangngaka-sangngaka to Farisi unsändä'i Puang Yesus yaling di pekutananna, naoatee, "Situhu' atohang ada'ta, la malaraka mesa muane untibe bahinena?"

³Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Aka' akakae' ang napahentaingkoa' Nabi Musa?"

⁴Sika natimba'mi naoatee, "Napabei Nabi Musa mesa muane la untibe bahinena ke ahai suha' kasitibeang."

⁵Naoa salante Puang Yesus, "Nasuhung nauki'ingkoa' Nabi Musa pahenta ang noa, aka' inang makahha' bää'koa'.

⁶Aka' naonge pampahandu'annai lino, naonge untampa hupatau Puang Alataala, tiuki' naoatee, 'Puang Alataala umpapia muane anna bahine.

⁷Dianto suhunna anna mesa muane la umpelleii to baha'na anna sikolunggi bahinena

⁸lambi' la mesang sibaha.' La noanto yatoii dang la derua, ampo' la mesang situhu' pangngitanna Puang Alataala.

⁹Dianto anna yato aka ang puhang napamesa Puang Alataala dai mala la napasisähä' hupatau."

- ¹⁰Tahpana lambi' tama di mesa dasang, mekutanang pahsikolana didiona yato langngena' kasitibeang.
- ¹¹Sika naoaminte Puang Yesus, "Menna-menna untibe bahinena, mane unkgabengngii bahine senga', inang ungnngindä'-indä' pa'bannetauang.
- ¹²Anna noa tunne' menna-menna untibe muanena mane kabeng salai pano di muane senga' inang ungnngindä'-indä' pa'bannetauang."
- ¹³Pihsang tempo aha tau umbaha sangngaka-sangngaka änä'-änä' pano di Puang Yesus anna malai nasahpa anna nabehe. Ampo' yato pahsikolana ungkeaha'i yato tau ang umbaha änä'.
- ¹⁴Tahpana naita Puang Yesus, ya' keaha'mi pano di pahsikolana naoatee, "Pabeiia' ne mating änä', daa unkgalapaii ke pemalai di hao mai di oloku, aka' tau ang noanto inde mai ang ungnngala taha yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.
- ¹⁵Kutula'ingkoa' setonganna menna-menna ang dai untammui manahpa Puang Alataala ang ma'pahenta, sinnoa inde mai änä' saohko', ya' inang daete'ne' la mendahi petauanna Puang Alataala yaling di kapahentaanna."
- ¹⁶Puhanna ma'kara tahpa unkgalihpi'i yato sangngaka änä'-änä' lella' nabehe.
- ¹⁷Naonge la mengkalaoi Puang Yesus umpatahhi' pellaoanna, suleng mesa tau mampellambi'i menanda-nanda. Mengkamala' di olona Puang Yesus anna mekutanai, naoatee, "O Tuang, To mapia inaha, aka ang pahallu la kubabe anna malaä' ullambi' katuhoang sapano-panona?"
- ¹⁸Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Akana umpemapiaringkä' Kodi'? Daraka dio ungnnginsang daete' aha moi poro la mesa tau ang mapia sehalinna Puang Alataala.
- ¹⁹Tantunte' anna ungnnginsangngi ingkäna pahentana Puang Alataala, sinnoanna: dai tau mala papateang, dai tau mala ungnngindä'-indä' pa'bannetauang, dai tau mala maboko, dai tau mala unsa'bii kalosengang, dai tau mala mambulitu', pahallu tau umpakeangka' to baha'..."

²⁰Natimba'mi yato tau, naoatee, "O Tuang, ingkäna nee kutuhu'i asang mengkalao di mahäti'ku."

²¹Ya' nakalemui liung Puang Yesus yato tau naoantee, "Mesake' ang la pahallu umbabe: Laoo do balu' asangngi ingkäna aka-akammu anna unsusai allinna pano di to pemase-mase anna la ullambi'o katomakakaang yaho di suruka. Puhaito umbabe yato, ya' maimo anna untindo'ä."

²²Nahingnginna yato tau umba noa tula'na Puang Yesus, ya' le'ba'mi sitonda manaho inahanna aka' mai'di liu aka-akanna.

²³Pihsananna unnenne'ing pahsikolana Puang Yesus anna naoantee, "Ahana inang mapahhi' si'da-si'da to makaka la tama di Kapahentaanna Puang Alataala."

²⁴Pusa'mi pahsikolana tahpana nahingngi tula'na, aka' nasanga maromi'ne' to makaka la mentama di suruka. Ya' ma'kara sala bumi Puang Yesus, naoatee, "Oa' änä'ku, inang la mapahhi' to makaka mendahi to pentindo'na Puang Alataala.

²⁵Maromi' puhane' onta mangngola lohso' pedai' andana la to makaka untindo' Kapahentaanna Puang Alataala, lambi' tama di suruka."

²⁶Sika tuhtuang pusa' inde pahsikolana anna sipa'kara-karai, naoatee, "Ponna ke noae' yato, ya' menna sakalinne' ang la mala dipasalama'?"

²⁷Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Ponna kakuasaanna hupatau inang daete' aha ang la dipasalama', ampo' ponna kakuasaanna Puang Alataala malaete' nei'. Aka' ingkäna aka-aka mala asangngete'ne' nababe Puang Alataala."

²⁸Ma'karang ta Petrus pano di Puang Yesus, naoatee, "Kami' indee umpellei asangngang ingkäna aka-akangki' anna kitindo'o.

²⁹Natimba' Puang Yesus, naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna tau ang umpellei dasanna, ullu'na, to baha'na, änä'na, bahtu' tampona aka' natindo'ä' anna umpepainsangnging Kaheba Mapia,

³⁰dianto ang la untahimbo ma'luhpi'-luhpi' yaling inde di lino bala'na yato aka-akanna ang puha napellei, ampo' pahallu toe' unngolai kamasuhsaang. Anna la tuho masannang lambi' sapano-panona.

³¹Ampo' mai'di tau ang dipakeangka' dinao, la dipadihoi'ang ke dako'mi; anna noa toi, mai'di tau ang dipadihoi'ang dinao, la dipakeangka' ke dako'mi."

³²Naonge lella'i mellao Puang Yesus sibaha to pentindo'na ludai' di Yerusalem, yato pahsikolana ang di kebo'na sika pusa', anna noa tunne' yato to pentindo'na ang di hundi sika mahea'. Mane umbahai sala boi pahsikolana Puang Yesus anna naoaintee,

³³"Dinoa la dai'ingkea' di Yerusalem anna la lambi'mi tempona Kodi', inde Änä' to Lino, la dibehoä' pano di kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' anna la sika natahukung mateä'. Puhai yatoo, la dibehoä' pano di tau ang dai unngingsang Puang Alataala³⁴anna malai napakauho-uhoä' anna nasitingkuru-kuruiä', mane sika nadahha tuhoä' anna sika napateiä', ampo' la tuhoä' sumule di allo katallunna.

³⁵Suleng ta Yakobus anna ta Yohanes, änä'na Zebedeus umpendungku'i Puang Yesus anna naoaintee, "O Tuang, kipalau ke la malai umbeaang aka ang la kipahallu."

³⁶Nakutanaing Puang Yesus, naoaintee, "Aka ang umpemala la kubabeingkoa?"

³⁷Sika naoantee, "Kipalau ke la malai, ponna ke ma'pahentamo yaling di katomarayaammu, la umpaohko'ang di ongeang pa'pahentaammu, mesa di tando kuanammu anna mesa di tando kaihimmu."

³⁸Ampo' natimba' Puang Yesus, naoatee, "Daia' unngingsang aka ang munge umpalau. La untuaraka la unngolai kamasuhsaang lambi' mate, sinnoa ang la pahallu kuolai?"

³⁹Sika mentimba'mi, naoatee, "Io, kitua kiolai." Naoa buminte Puang Yesus, "Inang la unngolai kamasuhsaang lambi' mate, sinnoa ang la kuolai,

⁴⁰ampo' didionane' menna ang la mohko' di hao di tando kuanangku anna tando kaihingku tadiaete'ne' Kodi' ang mampama'tantu, ampo' Ambekuete'ne' mampama'tantu pano di si mesa-mesa tau ang la sihatang nabea.”

⁴¹Nahingnginna yato sampulo pahsikolana ang senga', ya' tahpa sika keaha'mi pano di Yakobus anna Yohanes.

⁴²Ampo' sika natambai asang Puang Yesus anna naoaintee, "Ungnginsammia' umba noa to pa'pahenta yaling inde di lino ma'pahenta sitonda kamakahha'anna, anna ingkäna to kepangka' umpalao kakuasaanna sitonda kamasahhu'ang pano di petauanna.

⁴³Ampo' daia' dio mala noa yaling di alla'-alla'mu. Menna ang pemala mendahi ang handang keangka' yaling di alla'mua' pahallu mendahi to pantahaiinna solana,

⁴⁴anna menna-menna ang pemala mendahi tau ang handang dipa'käyyängngi pahallu mendahi sabua'mu.

⁴⁵Aka' Kodi' inde Änä' to Lino sule mentama inde di lino, dä' la ditahiai, ampo' suleä' la mantahiai anna la umbehoä' sungnga'ku unsulängngi hupatau.

⁴⁶Tahpana sika unngolai Yerikho, ya' ullambi'mi mesa to buta ang munge kapalau-lau doi' di behing lalang. Disanga ta Bartimeus aka' änä'na ta Timeus.

⁴⁷Nahingnginna naoate, 'Ang liu dianto Puang Yesus to Nazaret,' ya' metambang naoatee, "O Puang Yesus, Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiä' kasi!”

⁴⁸Ya' sika nasängkäing yato tau mai'di, ampo' tuhtuang supu mekoha napekäyyängngi naoatee, "O Peänä'anna Daud, kalemuiä' kasi!”

⁴⁹Ya' tohhong Puang Yesus, mane naoaitee, "Tambaii mai." Sika natambaing, naoaintee, "Kehongko' liuo! Laomo pano aka' natambaimo Puang Yesus.”

⁵⁰Inde to buta tahpa umpentibeming kumbänna anna malai madihhi' mellao. Ya' ke'de'mi mane menandai pano di olona.

⁵¹Ya' nakutanaing naoantee, "Aka ang umpemala kubabeingko?" Mentimba'mi yato to buta, naoatee, "Pemalaä' paita, Tuang."

⁵²Naoamintee, "Laomo. Aka' umpetahpa'ä', ya' malamote' bono'." Donetoo bono' siang yato to buta anna malang paita. Puhai, ya' untindo'i Puang Yesus ungnola lalang.

Markus 11

¹Tahpana la lambi'mi Puang Yesus anna pahsikolana dai' di Bohto Betfage anna Betania yaho di Tanete Zaitun sidungku' Yerusalem, ya' unsuong derua pahsikolana mendolu,

²naoantee, "Pendolumokoa' dai' indo di bohto ang landa'. Ke lambi'mokoa' dai', ya' la ungnitakoa' mesa änä' keledai ang tisangke' ang dake' aha napensakei tau. Buhkeii anna unghendengnginkä' yaho mai.

³Anna ponna aha ang mangkutanaikoa', naoatee, 'Aka boi anna umbahaia'?' oantee, 'Napahallu Puang, ampo' la baha' napasule siantee!' “

⁴Lambi'na dai', sika ullambi'mi mesa keledai tisangke' di olo baba dasang di behing lalang. Ya' tahpa sika nabuhkeing.

⁵Aha sangngaka-sangngaka tau ang ke'de' yaho mekutana, naoatee, "E, akana ullahpa'ia' ne keledai?"

⁶Sika natimba'mi naoatee, "Napahallu Puang, ampo' la nabaha siang are' sumule." Sika napabeing nabaha.

⁷Tahpana lambi' naung di Puang Yesus, sika ungnalai kaya'naii sallapi' anna naampi'ing yato keledai, mane nasakeii Puang Yesus.

⁸Tandana umpakäyyäng Puang Yesus, donetoo mai'di tau ungnalai kaya'na sallapi' anna naampa'i naung di lalang. Aha toe' ang ungnampa' palapa mahäti' di tängngä lalang ang nabaha di hao mai di bela'.

⁹Ingkänna tau ang mangngita sika koha, naoatee, "Pudii sanganna Puang Alataala! La dibehe Inde ang nasuo Puang Alataala sule!

¹⁰Dibehe Kapahentaanna Puang Alataala ang la sule, dianto kapahentaanna Peänä'anna Tomaraya Daud! Tapudii sanganna Puang Alataala, Dehata ang Handang Malängkä'!"

¹¹Lambi'na dai' di Yerusalem, mentamang Puang Yesus di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala anna kanenne'-nenne'i yaling sämpäi'. Ampo' aka' la benging, ya' tahpa sumuleng le'ba' naung di Bohto Betania sibaha yato sampulo derua pahsikolana.

¹²Marondonnai yatoo, umpelleinna Betania sika ludai' di Yerusalem, manonong Puang Yesus.

¹³Aha mesa poang ara ang naita kahao mahombo lala'na. Nalumbang pano anna naitai umbato ke ahai boana, ampo' lambi'na pano dai aha nalambi' aka-aka, supung lala'na, aka' inang tadiake' tempona la keboa.

¹⁴Ma'karang Puang Yesus pano yato di poang kayu, naoatee, "Inang damo aha la keboa lambi' sapano-panona." Nahingngi toe' pahsikolana.

¹⁵Pihsananna sika lambi'mi dai' di Yerusalem, mentama bumi di Dasang Ada'na Puang Alataala. Nahambaing Puang Yesus ingkäna tau ang ma'balu' di hao di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala. Anna umpentibeing yato mejana to pansambe doi'. Noa tunne' bangkunna yato to pa'balu' dangang-dangang napentibeing

¹⁶anna dai umpabei yato ingkäna tau la umbaha aka-akanna mangngola di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala.

¹⁷Puhaitoo, sika nasängkäing Puang Yesus, naoatee, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee 'Dasangku la disangai dasang ang la naonngi tau ma'sambayang ang sule di hao mai di ingkäna bohto.' Ampo' umpadahirea' dio pembunianna to bokoti."

¹⁸Kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' unghingngi didiona aka ang dahi. Dianto anna sika umpeängngi lalang anna malai umpatei Puang Yesus, aka' ma'kasuehe unnggita yato tau tuhtuang umpehingngii pepakuhunna Puang Yesus.

- ¹⁹Mahammona yatoo, inde Puang Yesus sibaha pahsikolana le'ba'mi naung sumule di Betania.
- ²⁰Marondonnai di mebengngi' sika sumule bung ludai' di Yerusalem. Lella' mellao sika unngitang yato poang ara mabangi lambi' naung di uhaka'na.
- ²¹Nakalehaing ta Petrus yato aka ang puha nahingngi di pehengi lambi' unngointee Puang Yesus, "O Tuang, itare indo hipe poang ara ang puha untändoi: hehämmi!"
- ²²Naoante Puang Yesus, "Petahpa'ia' dai' di Puang Alataala!
- ²³⁻²⁴Kutula'ingkoa' setonganna ponna ma'sambayangkoa' anna malau, petahpa'itoo puhamokoa' nabea Puang Alataala yato ang umpalau. Hapanganna ke ahai tau ang umpa'karai tanete naoatee, 'Tiängkä'o tama di le'bo', ya' inang la dahi noa yatoo, ahsala' dai ma'derua inaha ampo' la napetahpa' si'da aka ang puha naoa.
- ²⁵Anna ponna ke ma'sambayangkoa' ampo' dasiang masannang inahammu pano di tau senga', ya' ampungngii dolu mane malai naampungngi toukoa' dio Ambemu ang yaho di suruka.
- ²⁶[Anna noa toi ponna dao mangngampungngi, ya' datoete'ne' la naampungngi Ambemu ang yaho di suruka yato kasalaammu.]
- ²⁷Sika lambi'mi dai' di Yerusalem. Tahpana yaho, ma'lao-laong Puang Yesus tama di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala. Suleng napellambi'i kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang.
- ²⁸Sika mekutanang, naoatee, "Umba nakasulei ne kakuasaammu anna malao unghambai to pa'bulele yaling mai di Dasang Ada' di pehengi? Anna menna ang mamropa'kuasao?"
- ²⁹Mentimba'mi Puang Yesus pano diii naointee, "Aha touko mesa pekutanangku mating di dioa'. Ponna mala tahpa'a' pentimba'mu, mane kutimba'i pekutanammua' didiona menna ang mambeaä' kakuasaang umbabe ingkäanna yatoo.

³⁰Noa inde pekutananku: Menna umbea kakuasaang pano di Yohanes to Pantero': Dehataraka, hupatauraka?"

³¹Ingkäna yato kapala imang anna setobaha'ang situla'-tula' anna naoatee, "Ponna taoaa'te, 'Dehata mambea kakuasaang,' ya' la naoamingkea'totee, 'Ponna noa, ya' akana daia' ungnaku umpetahpa?'"

³²Ampo' dabure' huhu la dioate, 'Sule di kakuasaanna hupatau.' " (Aka' sika mahea' la nakeaha'i tau mai'di, aka' ingkäna tau ungnangka' Yohanes mesa nabi.)

³³Dahi sika mentimba'mi pano di Puang Yesus naoatee, "Dai kiinsang kitimba'." Sika naoaminte Puang Yesus, "Ponna noa, ya' datoeto Ko kutula'ingkoa' didiona umba nakasulei kakuasaanku anna malaä' membabe noa."

Markus 12

¹Napahandu'mi Puang Yesus ma'tula' umpake pohapangang pano di kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' Yahudi anna setobaha'ang. Naoatee, "Aha mesa tau ang umpapia bela' angkoro'. Nahala lipu', napapiaing bombeng ang la napampihsä'i angkoro' anna umpake'de' pa'hondaang malängkä'. Puhaitoo napopetesammi yato bela'na pano di sangngaka-sangngaka to pantesang, mane le'ba'i pano di bohto senga'.

²"Tahpana lambi' tempo pantuhangang, yato puäng bela' unsuo mesa sabua'na pano di to pantesang la ungnala boa pinamulanna ang mendahi katahaanna.

³Ampo' sika nasahka anna nasibamba-bambaii supu anna nasuoi sumule tomande', dai aha aka nabaha.

⁴Pihsananna yato puäng bela' unsuo bumi sabua'na ang senga'. Lambi'na pano nabamba bumi yato to pantesang lambi' pehaha bää'na, mane napakasili-silii anna nahambaii yaling mai.

⁵Yato puäng bela' unsuo bumi sabua'na ang senga'. Indee sika napatei. Tontong napanoa: aha ang sika nabamba, aha ang sika napatei.

⁶Dahi dinoa mesarang supu tohho, diantoo änä'na ang napakamaya. Lambi' unsuo änä'na pano di to pantesang aka' napihki', naoatee, 'Umbato ke sika nakalaya'i nei.'

⁷Ampo' tahpana sika ungnigita yato änä' to pantesang, ya' sioa-oamintee, 'Diangnga'to indo ang la umpuängang inde bela' ke mateng ambena. Dahi tapateiia' anna malai kita'a' umpuängang inde bela.'

⁸Nasahka inde änä' mane napateii anna bahkena napentibeing yaling mai di huäng bela'."

⁹Mekutanang Puang Yesus, naoatee, "Dahi dinoa, akang la nababe yato puäng bela' pano di to pantesang? Tantunte' anna la panoi di bela'na anna umpatei asangngi yato ingkäna to pantesanna, mane napapetesang salai yato bela'na pano di tau senga'.

¹⁰Darakate' puha umbata ang yaling mai di Suha' Masero didioku naoatee, 'Batu ang puha natibei tukang, setonganna mendahi batu ang handang dipahallu.

¹¹Dianto indee pembabena Puang Alataala ang takapusa'ia' mahasanna.' "

¹²Nahingnginna yatoo ingkäna kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang, tahpa sika umpeäng lalang anna malai unsahka Puang Yesus, aka' sika nainsang naoate kalaenaii ang napahoai pohapanganna, ampo' mahea' pano di tau mai'di lambi' sika le'ba' umpellei tomande' Puang Yesus.

¹³Suleng sangngaka-sangngaka to Farisi sibaha sangngaka-sangngaka änä' buana Tomaraya Herodes umpellambi'i Puang Yesus. Sika nasuo pongkahana mekutana anna malai pentimba'na Puang Yesus umbali-bali to ma'pahenta.

¹⁴Nase'de', naoatee, "O Tuang, kiinsang dio mesa to maroho inaha anna dao aha mahea' pano di tau senga' moinnakato ang dipakeangka'. Dao aha umpasisenga'-senga' tau, ampo' mampakuhuo sitonda katahpa'ang didiona lalang ang nakärä'i Puang Alataala. La malaraka la tabaya'a' sima pano di to ma'pahentana Kaisar, daraka?

¹⁵Pahallu la tabaya'a' daraka?" Ampo' nainsang Puang Yesus kakalasiannai. Natimba'mi naoatee, "Akaboi anna sulekoa' unsändä'ä? Bahai mai mesa doi' bahsi anna malai kuita."

¹⁶Sika nabeang pano mesa doi' bahsi. Nakutanaing Puang Yesus naoatee, "Menna inde kekambara' anna menna kesanga?" Sika natimba'mi naoatee, "Kaisar."

¹⁷Naoamintee Puang Yesus, "Dahi ponna noa, ya' beaia' pano di to ma'pahenta Kaisar aka ang la pahallu umbea anna beaia' pano di Puang Alataala aka ang la pahallu umbea." Sika pusa' asammi tahpana nahingngi.

¹⁸Pihsang tempo suleing sangngaka-sangngaka to Saduki ullumba Puang Yesus. (Inde mai tau dai sika napetahpa' la aha katuhuang sumule di hoi' mai di kamateang.)

¹⁹Sika mekutanang naoatee, "O Tuang, puha nauki' Musa inde pahenta pano di kita': Ponna aha mesa muane ang mate dake' hali keänä' bahinena, ampo' ahake' ullu'na yato muane, pahallu la umpobahine sala inde bahinena ullu'na ang mate anna malai aha peänä'anna yato to mate.

²⁰Noa indee: Dolu aha pitu to siullu'. Yato ang ulua kebahine, ampo' mate di tempona dake' keänä'.

²¹Dahi yato bahinena napobahine sala ullu'na ang kaderuanna anna malai umpaaha peänä'ang pano di kakana ang puha mate. Ampo' yato ullu'na mate toe' dai hali keänä'. Napobahine bumi ullu'na ang katallunna ampo' noa toe',

²²lambi' yato ullu'na ang kapitunna noa asang, mate dai aha änä'na. Katämpä'anna mate toe' yato bahine.

²³Dahi ponna ke tuhong sumule to mate di hoi' mai di kamateang, ya' mennang kahang di alla'na yato pitu to siullu' ang la mendahi muanena yato bahine? Aka' puha asammi umpomuane yato pitu to siullu'."

²⁴Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Inang sala pähängkoa'. Aka' daia' ungningsang ihsi Suha' Masero anna kakuasaanna Puang Alataala.

²⁵Noarea'te' indee: ponna lambi'mi tempona katuhoanna sumule to mate di hoi' mai di kamateang, ya' dante' la aha tau ang dipakabeng. Ampo' katuhoanna hupatau la sinnoang katuhoanna malaeka' yaho di suruka, tala kebahine, tala kemuane.

²⁶Anna didiona umpatuho sumule to mate, kuinsammi puha umbataa' yaling di suha'na Musa, naonge ma'tula'i Puang Alataala pano di Musa yaling mai di alla' lohpo ang lella' puhpu sinnoa api. Naoaintee, 'Kodi'mito indee Dehata ang napenombai Abraham, Ishak anna Yakub.'

²⁷Donetoo Abraham, Ishak anna Yakub inang puhang mate, ampo' naangka' tuhoke' Puang Alataala. Aka' tadiaete' to mate ang umpenombai Puang Alataala ampo' to tuhoetee'. Inang dioa' nee sähsä' lalangkoa'."

²⁸Nahingnginna yatoo, aha mesa to pampakuhu ada' umpellambi'ing Puang Yesus aka' nahingngi pentimba'na Puang Yesus pano di to Saduki tahpa' si'da. Mekutanang pano di Puang Yesus, naoatee, "O Tuang, ang umba kahang pahenta ang handang pahallu yaling di Atohanna Musa?"

²⁹Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Pahenta ang handang pahallu diantoo: 'O to Israel, pehingngiia!' Dehatantaa' mesa supu, diantoo Puang Alataala.

³⁰Kalemuikoa' Puang Alataala Dehata ang umpenombai, penumpuii yaling di inahammu, yaling di pihki'mu, yaling di pembabemu anna yaling di kamatohoammu.'

³¹Anna pahenta kaderuanna ang pahallu diantoo: 'Kalemuikoa' para-parammu hupatau sinnoa uningkalemuikoa' kalaemu.' Dai aha pahenta senga' ang pahallu puha nei' supung inde derua."

³²Ma'karang inde to pampakuhu ada' pano di Puang Yesus naoatee, "Tahpa' liu ne tula'mu Tuang. Inang mesa supu Dehata, dai aha senga'na supung Puang Alataala.

³³Anna inang pahallu la uningkalemuiingkea' Puang Alataala umpakalebu bätäng sungnga'ta anna bätäng kalaeta anna para-paranta hupatau sinnoa

ungkalemuiingkea' kalaeta toboua' kita'. Mahasa puha nei' andana ingkäna petunu ang dipopenomba dai' di Puang Alataala.”

³⁴Nahingngi inde tula'na to pampakuhu ada' Puang Yesus mahasa liu, naoamintee, "Sai'di'kangko anna mendahimo to pentindo'na Puang Alataala." Ya' daliung aha moi mesa tau la bahani la napekutana salaing.

³⁵Temponang dinoa Puang Yesus mekutana. Lella' mampakuhu yaling di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala, mekutana naoatee, "Aka boi anna naoaite to pampakuhu ada', 'To Dilanti' la Mepasalama' dianto peänä'anna Tomaraya Daud?’

³⁶Aka' Inaha Masero ang umpatuhoi Tomaraya Daud aka ang la nauki' diantoo: Puang Alataala ma'kara pano di Dehatangku naoaintee, 'Ohko'o di hao di tando kuanangku, lambi' ingkäna balimmu kusuo asang malimuntu' di olomu.’

³⁷Dahi ponna ke di mendehatannai To Dilanti' la Mepasalama' nasangai Tomaraya Daud, 'Dehatanna,' ampo' mala toi ke di mentolinonai 'peänä'annaetee'." " Yato tau mai'di ang manghingngi pihsa' masannang liu lambi' pemalake' nahingngi.

³⁸Yaling di pepakuhunna Puang Yesus naoate, "Madakakoa' pano di to pampakuhu ada' ang pemala liu dipakeangka', sinnoanna umpake kaya' ang handang kalambe' anna malai dinenne'i lolo. Noa toi sika nakärä'i liu ponna natabe'ii ingkäna tau di hao di pasa'.

³⁹Ponna ke maoui ma'sambayang si umpeäng ohko'ang ang handang mahasa, bahtu' ke ahai pa'rame-rameang si nakärä'i mohko' di hao di ongeang ang dipasadiaing to dipakeangka'.

⁴⁰Sika umbulitu' balu bahine lambi' nahampa'i aka-akanna. Si ma'sambayang kalambe' aka' pemala dioaintee, 'Ei, meimäng si'da-si'da!' Dia asammito indee ang la untahimbo tahungkung ang handang matingngi ke nahohto'mi Puang Alataala ke lambi'mi tempona.”

⁴¹Pihsang tempo mohko' Puang Yesus di behinna pahti derema ang di behing baba yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala. Menge mohko' unnenne'-nenne'i tau mai'di ang menge umpatama derema yato di pahti. Mai'di to makaka mampatama mai'di doi'.

⁴²Suleng mesa balu bahine ang memase-mase anna umpatamai derua doi' bahsi, dianto doi' ang handang sai'di'.

⁴³Naitanna Puang Yesus, ya' untambaing pahsikolana anna naoaintee, "Kutula'ingkoa' setonganna inde deremana balu bahine keangka' puha nei' andana deremana ne pano to makaka.

⁴⁴Aka' ne pano to makaka umpoderema nei' la'bi katomakakaanna, ampo' indene' kasi to pemase-mase ulluhpe' nei' doi'na napoderema ang setonganna la napotuhu.

Markus 13

¹Naonge Puang Yesus sibaha pahsikolana umpelleii Dasang Ada'na Puang Alataala, naoaminte mesa pahsikolana, "O Tuang, itare indee! Matoto' liu inde inni' batunna. Inang mahasannae' tora', i?"

²Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Ungngitangnga'tee' maleke si'da-si'da anna matoto'. Kutula'mingkoa'te' dinoa, indo batu ang ungnitaa' sipapa'-papa' manahpa daete' la noa lolo; ingkäna indoo la titale-tale asang ke dako'mi."

³Pihsananna maong bete' Puang Yesus di Tanete Zaitun anna mohko'i yaho sipandipe Dasang Ada'na Puang Alataala. Suleng napellambi'i Petrus, Yakobus, Yohanes anna Andreas anna sika mekutanai akinna dai aha tau senga' manghingngi.

⁴Naoatee, "Tula'ing kang, pihhang ne la dahii ang untula', anna umba noa tanda-tandana ke la dahing nee?"

⁵Sika napa'karaing Puang Yesus, naoaintee, "Madaka lolokoa' andana napasähsä'lalangkoa' tau senga'.

⁶Aka' mai'di tau la kende' umpake sangangku anna naoaitee, 'Kodi'mito indee ang unngempeia!' lambi' la mai'di tau napasähsä' lalang.

⁷Anna ponna unghingnia' kaheba didiona to sitolla', bahtu' moi unghingnia' oninna, ya' dakoa' la pahallu mahea'. Aka' ingkäna yatoo inang pahallu la dahi ampo' tadiake' tempona la tallang lino.

⁸Bohto ang mesa la kende' umbali bohto senga', anna katomarayaang ang mesa la kende' umbali katomarayaang senga'. La aha lino' käyyäng di umba-umba naongi. Noa tunne' la kende' kabuhohangang. Ampo' ingkäna yato kadahiang, mane pampahandu'annaete' kamadahhaang unngoloi lino bakahu, sinnoa mesa bahine ang mapi'di' aka' keänä'.

⁹Ampo' diaa' indee pahallu madaka, aka' la dibehokoa' pano di to panghohto' anna dipohetongkoa' yaling di pa'sambayangang. Anna la napapengngolo toukoa'ne' pano di to pa'kuasa anna tomaraya aka' mampetahpa'koa' mai di Kodi', lambi' sika la unghingni kasa'biammu didiona Kalaeku.

¹⁰Ampo' Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala la dipepainsangnging pano di ingkäna bohto di lino akinna la tallang lino.

¹¹Anna ponna la dibahamokoa' pano di olona to ma'kuasa, dakoa' pahallu bata-bata didiona aka ang la untula'. Ampo' ke la lambi'mi tempona ma'tula'koa', tula' tomande'i aka ang yaling di pihki'mu, aka' ponna ke ma'tula'koa', tadia pihki'mu ampo' Inaha Masero ang mamposolaikoa'.

¹²La aha tau napapepatei ullu'na aka' natindo'ä'. Noa tunne' la aha to baha' la umpapepatei änä'na. Anna la aha änä' la umbali-bali to baha'na lambi' la napebeaing dipatei.

¹³Inang mai'di tau la mangkahi'di'koa' aka' untindo'ä'. Ampo' menna ang la tontong mampetahpa' lambi' kapuhaanna yato kamadahhaang inang la salama'.

¹⁴La unngitakoa' 'yato ang si pakarakeang anna ang mekärähko'i si'da-si'da' ke'de' di ongeang ang dai mala naongi. (Inkäna tau ang la mambata pahallu la napihki' liu aka yato bahtuanna.) Donetoo ingkäna tau ang aha

dinne di Yudea pahallu la malai siang dai' di bohto mahulla-hulla anna dai dipatei.

¹⁵Tau ang sipatu yaling di aneang dasanna dang aha tempona la tamake' di huäng dasanna ungnala aka-akanna.

¹⁶Anna tau ang di hao di bela'na datunne' aha tempona la sumuleke' pano di dasanna ungnala pakeanna.

¹⁷Donetoo la madahha si'da-si'da nasa'ding to dipoindo ang sipatu menge kehähtäng, noa tunne' ang keänä'-änä' maleake'.

¹⁸Pa'sambayangkoa' anna malai indee dai la dahi di uhangngallo.

¹⁹Aka' donetoo la dahi kamasuhsaang ang dai aha mantondong, ang dake' aha dahi mengkalao naonge Puang Alataala umpadahii inde lino lambi' dinoa anna dang la aha dahi sala sumule.

²⁰Ponna ke dai napakapo'de' yato tempo Puang Alataala, inang dai aha tau ang la tuho. Ampo' la napakapo'de' aka' uningkalemui petauanna, dianto tau ang napillei.

²¹Ke donetoo ponna aha tau mangngoaingkoa'tee, 'Itare, inderanne' dinne To Dilanti' la Mepasalama', 'bahtu' naoatee, 'Indoranne' di hao,' daa umpetahpai yatoo.

²²Aka' mai'di la sule ang unsanga kalaena: 'To Dilanti' la Mepasalama" ampo' setonganna tadiaetee'. Anna la aha toe' ang unsanga kalaena: 'nabi' ampo' setonganna tadiaetee'. La umpapia ang mepusa'-pusa' anna malai disanga si'da 'to pepasalama" bahtu' 'nabinna Dehata,' ampo' pahtuyunna la umbulitu' hupatau, moi petauanna Puang Alataala.

²³Dahi patama si'da-si'daia' di inahammu, aka' kutula' lohpo'mingkoa'te' indee aka ang la dahi dako'.

²⁴Ke puhang yatoo tempona kamasuhsaang, 'La malillimmi kalane aka' dang la aha pesilona mata allo anna bulang.

- ²⁵Ingkänna bintäng la manahoi yaho mai di langi' anna ingkänna kakuasaang ang aha yaho di langi' la sisähä'-sähä.'
- ²⁶Donento yatoo ingkänna tau la naitää' Kodi' inde Änä' to Lino sule yaling di alla'-alla'na salehu' sitonda kakuasaang käyyäng anna kamatandeang.
- ²⁷Pihsananna Kodi' inde Änä' to Lino la unsuoä' ingkänna malaeka'ku unghimpung samai petauangku di umba-umba naongi di lino, mengkalao di pote'na langi' ang tando tama lambi' sau di pote'na langi' ang tando sau.
- ²⁸Alai mesa pohapangang pano di poang ara. Monna yato tangkena mamata anna malunä' anna napahandu'mi mentahe', bahtuanna dang masae anna la kulla' bantimmi.
- ²⁹Noa tunto nei', ponna unngitamokoa' tanda-tanda ang puha kupakalesoingkoa' langngena', la unnginsammi unngoatee marungku'mi tempona kasuleangku.
- ³⁰Kutula'ingkoa' setonganna ingkänna tau ang tuho tempo dinoa inang dake' la hopu asang akinna dake' dahi ingkänna inde aka ang mane kutula'.
- ³¹Langi' anna lino la tallang, ampo' ingkänna aka ang kutula' la tontong lolo nei' lambi' sapano-panona.
- ³²Didiona pihhang la dahii ingkänna yatoo, dai aha mesa tau ang mala mangnginsang. Moi ingkänna malaeka' yaho di suruka, moi Kodi' inde Änä', datuke' Ko kuinsang. Supung Ambeku ang mangnginsang.
- ³³Dahi madakakoa' aka' daia' unnginsang di pihhang tempona sule.
- ³⁴Kasuleangku sihapang mesa tau ang le'ba' pano di bohto ang makahao. Umpakuasa sabua'na la undakai dasang anna umpahenta to pandaka baba, aka' dai diinsang tempona la sumule yato puäng dasang.
- ³⁵⁻³⁶Umbai la sule di maloe, ke dai di tängngä bengi, bahtu' mebuhka' baya, bahtu' di dai'-dai' allo; ya' dai diinsang tehte'na. Madakakoa' anna malai ke pihsa' sule tomande'ä' dako' hahe kulambi'.

³⁷Aka ang puha kuoainkkoa', la kuo a toing nei' pano di ingkäna hupatau, diantoo: madaka lolokoa!'"

Markus 14

¹Dongngalloke' mane temponai pa'rame-rameang Paskana to Yahudi anna pa'rame-rameang Ungngande Roti ang Dai Keragi. Kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' menge umpeäng lalang ang situhu' pihki' karakenaii, umba la napanoa unsahka Puang Yesus anna malai ditahungkung mate.

²Ampo' sika naoatee, "Dai mala disahka di tempona pa'rame-rameang aka' umbai la umpasiba'di-ba'di tau mai'di."

³Donetoo Puang Yesus di hoi' di Betania di dasanna ta Simon ang puha bosu lollo'na. Lella' mande suleng mesa bahine umbaha mesa buli-buli maleke ang keihsi minnä'-minnä' bomammi' ang masu'li' allinna. Mane natolloi mapia-pia dai' di bää'na Puang Yesus.

⁴Aha sangngaka tau keaha' sipa'kara-kara, naoatee, "Akakae' indo kunanna anna ungleäng-leängngii yato minnä'?"

⁵Aka' ke la nabalui'itoo umbai la sahtaung nasaho mesa tau allinna! Anna noa toi ke dibalu'i, ya' inde allinna mala disusaing pano di to pemase-mase." Mane sika ungleaha'i yato bahine.

⁶Ampo' ma'kara Puang Yesus, naoatee, "Akana unsuhsairakoa' dio inde bahine? Aka' inde ang nababe mapia liu toe' pano di Kalaeku.

⁷To pemase-mase nei' dakoa' lengka' la sibaha lolo, lambi' mala ungleamui ke ungnakuia', ampo' Kodi' daingkea' la sibaha lolo.

⁸Inde bahine umbabe aka ang la mala napapia. Dianto untollo lohpo' minnä' bomammi' pano di Kalaeku, bahtuanna napasadiaä' la diku'bu'.

⁹Kutula'ingkoa' setonganna diamoto ang naongi dipepainsangnging Kaheba Mapianna Puang Alataala yaling di lino indee, ya' dia tuntone' la dipantula'i inde aka ang puha nababe bahine anna dikalehai loloi."

¹⁰Pihsananna le'ba'mi ta Yudas Iskariot, mesa tunne' pahsikolana ang sampulo derua, pano di kapala-kapala imang, pahtuyunna la umbulitu' Puang Yesus.

¹¹Tahpana sika nahingngi pahtuyunna, sika kahsi liung lambi' ma'dandi la nabea doi'. Napahandu' siang inde ta Yudas semata umpeäng lalang ang la naonge umbeho Puang Yesus pano diii.

¹²Lambi'mi allo pampahandu'anna pa'rame-rameang 'Roti Takeragi.' Donetoo tau si untunu änä' domba, aka' la umpakahoa' Paska. Ya' mekutanang pahsikolana pano di Puang Yesus, naoatee, "Umba naongi ongeang ang unγκärä'i ang la taongeia' umpaaha pa'rame-rameang Paska? Tuhoingkang anna maoang kipasadia ang la dipake."

¹³Unsuong derua pahsikolana anna napasangngi naoaintee, "Laomokoa' dai' di Yerusalem. Yaho la sitammukoa' mesa muane sule tumimba. Tindo'i yato tau lambi' tama di dasang ang la napentamai,

¹⁴anna unγκoaintee yato puäng dasang, 'Nakutanaio Tuangkuhu didiona umba are' ongeang ang la naonge unγκande andeang pa'rame-rameang Paska sibaha pahsikolana.'

¹⁵Yato puäng dasang la natuhoingkoa' mesa tambing malua' yaho di loteng ang toka asammi yaho ingkäna pangkahka' ang la dipahallu. Diangnga'to ang la unγκonge umpatoka ang la taandea'."

¹⁶Le'ba'mi yato to deruai dai'. Tahpana yaho, nalambi' si'dang yato aka ang puha naoaing Puang Yesus. Ya' sika napasadiang ang sika napahallu ma'rame-rame.

¹⁷Benginna yatoo, dai'mi inde Puang Yesus sibaha yato sampulo derua pahsikolana.

¹⁸Tahpana sika lella' mande, ma'karang Puang Yesus, naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna aha mesa di alla'mua', ang lella' mande sibahaingke, ang la mambalu'ä' dako' pano di tau ang la mampateiä'."

¹⁹Sika nahingnginna yatoo, sika mapi'di' liung inahanna lambi' mekutana simesa-mesang naoatee, "Tadiane' kodi' ne ang unγκoaing?"

- ²⁰Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Inang ahanna mesa di ingkämmua' ang tapansolaiingnga' untomme' roti naung inde di piring.
- ²¹Inang la materä'tee', Kodi' inde Änä' to Lino, situhu' aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero, ampo' la tilakane' yato tau ang mambalu'ä'. Malae' ke la danne' dipadahi tama di lino indee yato tau ang noa."
- ²²Mengeke' sika mande, ya' ungnalang roti Puang Yesus anna umpalaui behe dai' di Puang Alataala anna umbika-bikai yato roti, mane nasusai pano di pahsikolana anna naoaitee, "Alai indee, dianto inde bätäng kalaeku."
- ²³Puhai yatoo, ya' ungnala bung enu'ang ang keihsi angkoro' anna umpalaui behe dai' di Puang Alataala, mane nabeai pano diii, naenu' nasibala'-bala'i.
- ²⁴Ma'karang Puang Yesus, naoatee, "Inde angkoro' dianto hahaku ang napake Puang Alataala umpasundung pa'dandianna. Inde hahaku la titollo unsulängngi ingkäna tau ang mampetahpa'.
- ²⁵Kutula'ingkoa' setonganna dang aha la kuenu' sala angkoro'. Diake' kuenu' salai ke ungnenu'ä' angkoro' bakahu yaling di Kapahentaanna Puang Alataala."
- ²⁶Puhanna Puang Yesus sibaha pahsikolana umpenanii mesa penaniang pampudiang, ya' sika le'ba'mi bete' di Tanete Zaitun.
- ²⁷Ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Dangnga' la aha kapampetahpa'ammu, aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki' tula'na Puang Alataala ang naoatee, 'Yato to pangkambi' la kupatei, lambi' ingkäna yato domba ang nakambi' la le'ba'i sisähä'-sähä'."
- ²⁸Ampo' ponna ke tuhomä' sumule dako', ya' la kupendoluirakoa'tee' lambi' naung di Galilea."
- ²⁹Mentimba'mi Petrus naoatee, "Moinnakato ingkäna inde mai solaku la pa'da asang kapampetahpa'anna, ampo' inang daeto ko la pa'da kapampetahpa'angku mating."

- 30**Naoaminte Puang Yesus, "Kutula'ingko setonganna bengi dinoa dolunna mane' mentuhturuu' kapendoanna, inang puhamä' umbahoi pentallung."
- 31**Mentimba'mi Petrus naoatee, "Moinnakato anna la mate touä' kodi' sibahaingke, inang daete' aha lalang la kubahoio." Ingkänna yato pahsikolana ang senga' ma'tula' toe' noa.
- 32**Lambi'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana bete' di mesa ongeang ang disanga Getsemani. Ya' ma'karang Puang Yesus pano diii naoatee, "Ohko'mokoa' done indee aka' la ma'sambayangkä'."
- 33**Umposolang Petrus, Yakobus anna Yohanes mao sibaha. Ya' unsa'dimmi kamasuhsaang inde Puang Yesus anna datung hapa' inahanna.
- 34**Ungngoaminte yatoii, "Masuhsa liu inahangku dinoa, sinnoa yato ang la mate kusa'ding. Tohhomokoa' dinne anna madakakoa'."
- 35**Ya' le'ba'mi sau-sau sai'di' Puang Yesus, mane mengkuntu'i ma'sambayang. Yaling di sambayanna napalau ke malai dai naolai yato kamadahhaang,
- 36**naoatee, "O Ambe', Ambeku, dai aha mesa ang tala mala umpadahi. Ke la malai anna umpakahaoingkä' inde kamadahhaang di hao mai di Kalaeku; ampo' tadia pangngelo'ku la dahi, supung pangngelo'mu ang la dahi."
- 37**Puhanna yatoo, sumuleng Puang Yesus umpellambi'i yato tallu pahsikolana ang lella' hahe. Ma'karang pano di Simon Petrus, naoatee, "Haherakako nee Simon? Daraka dio untähäng moi poro santehte' madaka?"
- 38**Madakakoa' anna pa'sambayangkoa' anna malai tähäng kapampetahpa'ammu ke disändä'i. Kuinsang inang pemalakoa' mepaihng, ampo' dasiang mala aka' inang noa tubunne' sipa'na hupatau malamma."
- 39**Le'ba' bumi do ma'sambayang inde Puang Yesus umpalau bou yato ang puha nasambayangngi langngena'.
- 40**Puhai, sumule bumi umpellambi'i yato tallu pahsikolana. Ampo' yato pahsikolana hahe bou nalambi' aka' situndu liung. Lambi' dai sika nainsang aka la naoa pano di Puang Yesus.

⁴¹Puhanna ma'sambayang kapentallunna, sumule bumi anna ma'kara boi, naoatee, "Akana mohaha-hahe lolorakoa' dio? Itai, la lambi'mi tempona Kodi', inde Änä' to Lino, la dibeho pano di tau ang umpa'bali Puang Alataala.

⁴²Ke'de'mokoa'! Suleng yato tau ang la mambehoä'. Maimokoa' talao tapellambi'i."

⁴³Donetoo, mengeke' ma'kara Puang Yesus, suleng yato ta Yudas sibaha sangkombongang käyyäng tau ang nasuo kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang: aha ang umbaha pa'dang, aha ang umbaha sumämbu. (Inde Yudas mesa di alla'na sampulo derua pahsikolana Puang Yesus.)

⁴⁴Yato ta Yudas inang puhang umbea tanda pano di tau ang nasibahaing naoaintee, "Diamoto tau ang kuurung dako', ya' dianto ang la unsahkaa'!"

⁴⁵Umpellambi'i siang Puang Yesus inde ta Yudas anna naoaitee, "O Tuang!" mane naurungngi.

⁴⁶Ya' tahpa sika pano siang yato tau mai'di ang nasibahaing unsahka Puang Yesus anna nasahkai.

⁴⁷Aha mesa di alla'na pahsikolana ang unsintä' pa'danna, mane natepä'ing talinganna mesa sabua'na handang pongkahana imang.

⁴⁸Ma'karang Puang Yesus, naoatee, "To pabokorakakä' indee anna sulekoa' umpesele'ingkä' anna umbaha sumämbu la unsahkaa'?"

⁴⁹Allo-allo si mampakuhuä' di hipe di Dasang Ada'na Puang Alataala di tingngayomua', ampo' akana dä' unsahka? Ampo' inang la noaete' anna malai situhu' aka ang diuki' yaling di Suha' Masero."

⁵⁰Ingkä'na yato to pentindo'na sika lumpa' umpellei Puang Yesus.

⁵¹Donetoo aha mesa änä' muane ang mekundai supu handu' umpentindo'i Puang Yesus. Pemala la sika nasahka yato tau, ampo' supung mala nahondongngi handu'na,

⁵²lambi' le'ba' ma'lumpa'-lumpa' mohobeläng.

⁵³Puang Yesus dibaha bete' di dasanna handang pongkahana imang. Di hipe aha ingkäna kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang tihimpung.

⁵⁴Yato Petrus mentindo' malamba' di kebo'na Puang Yesus lambi' mentama di tähämpä' dasanna handang pongkahana imang. Mohko'mi yaling sibaha to pandaka dasang mamindu di behing api.

⁵⁵Ingkäna kapala imang anna to Mahkeada' Yahudi umpeäng si'da-si'da lalang anna malai ullambi' mesa tau ang la mala untula' didiona aka ang hali nababe Puang Yesus anna malai ditahungkung mate. Ampo' dasiang mala nalambi' sa'bi ang maleso;

⁵⁶ingkäna ang nalambi' dai sinnoa-noa pansa'biinna.

⁵⁷Aha sangngaka to pansa'bii ang mangngoatee,

⁵⁸"Puha kihingngi inde tau ma'kara la untalei are' Dasang Ada'na Puang Alataala ang napapia hupatau, mane la napake'de' salai are' ang tadia pambabena hupatau yaling di tallu allona."

⁵⁹Ampo' moi indee pansa'biinna dinoa sisala-sala tula' toi.

⁶⁰Ke'de'mi yato handang pongkahana imang di olona to Mahkeada' anna ma'karai pano di Puang Yesus naoatee, "Ahanaraka inang dai ungnaku untimba'i inde mai petanda'na tau ang natanda'ingko?"

⁶¹Ampo' mahta-mahta supu Puang Yesus; dai aha natimba'i. Mekutana sala bumi yato handang pongkahana imang, naoatee, "Dionka ne To Dilanti' la Mepasalama', dianto Änä'na Puang Alataala?"

⁶²Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Io, Kodi'mito indee. Ampo' kutula'ingkoa': la aha tempona la unngitakoa' Kodi' inde Änä' to Lino mohko' yaho di ongeang kakeangka'ang, tando kuananna Puang Alataala ang handang ma'kuasa, anna la suleä' yaho mai di langi' di hahona salehu'."

⁶³Nahingnginna yatoo keaha' liung yato handang pongkahana imang lambi' unseu'-seu' kaya'na anna naoatee, "Dante' tau pahallu umpeäng sala to pansa'bii.

⁶⁴Aka' unghingngingnga'ne' tula'na: ungangka' kalaena, pemala sinnoa Puang Alataala! Umbaa' dio noa kabohtuammu?" Sika kohang, naoatee, "Tapateiia!"

⁶⁵Natingkurui siang anna nasampungngi matanna, mane nadangku'i sibaha naoatee, "Lähpä'ii: menna ang mandangku'o?" Pano tunne' yato to pandaka padangku'.

⁶⁶Yalingke' Puang Yesus di To Mahkeada'. Donetoo inde Petrus yalingke' di tähämpä'. Suleng mesa änä' bahine, sabua'na handang pongkahana imang.

⁶⁷Ungngitang ta Petrus mamindu, napamapekaleso lindona anna naoante, "Daraka' dio tung dio nee ang si nasibahaing Yesus to Nazaret?"

⁶⁸Ampo' nabahoi, naoatee, "Daeto ko kuinsang aka ne ang unngoang." Mane mendendei pano di baba hala. [Donetoo mentuhturuu'mi mane'.]

⁶⁹Ungngita sala bumi Petrus yato bahine, ma'karang pano di tau senga' ang sidungku' baba, naoatee, "Inang diante' indee mesa solana yatoii!"

⁷⁰Naoate, "Kodi'? Akana la ahae'?" Dai masae sika ma'karang yatoii pano di Petrus, naoatee, "Damong umpa'baho. Inang dionnang mesa, aka' to Galileo!"

⁷¹Naoantee, "Naitää' ko Dehata, ke la kodi'i! Dai ne kuinsang tau ang unngoangnga'!"

⁷²Tahpa mentuhturuu' bumi mane' kapendoanna. Ya' nakalehaing Petrus yato ang puha naoaing Puang Yesus, naoatee, "Dolunna la mentuhturuu' mane' kapendoanna, la umbahoiä' pentallung." Musemmi Petrus kasunggu'-sunggu'.

Markus 15

- ¹Mebengngi'-bengngi' ma'himpung sämpäi' ingkäna To Mahkeada' Yahudi, diantoo: kapala-kapala imang, to pampakuhu ada' anna setobaha'ang. Sika nabohtu la umpungo Puang Yesus anna nabahai pano di Tuambahsa' Pilatus.
- ²Lambi' pano nakutanaing Pilatus, naoantee, "Diongka ne tomarayanna to Yahudi?" Natimba'mi Puang Yesus, naoatee, "Noanto ne ang untula'."
- ³Kapala-kapala imang mangngoatee, "Mai'di pembabena ang tanoa ne tau, tahuu liu ang nababe."
- ⁴Mekutana sala bumi ta Pilatus, naoatee, "Daraka la ungnaku mentimba'? Hingngike' mai'di liu aka ang natanda'ingko!"
- ⁵Ampo' dai aha aka natimba'ing Puang Yesus. Dianto anna pusa'i Pilatus.
- ⁶⁻⁸Suleng tau mai'di anna napalau ke malai dinoa dituhu'i kabiasaang dianto: pihsang sahtaung di tempona pa'rame-rameang mala dilahpa' mesa tau yaling mai di tahungkung situhu' pampalaunna tau mai'di. Donetoo aha mesa tau ang disanga ta Barabas ditahungkung sibaha sangngaka-sangngaka solana ang papateang naonge ahai kaha-kaha ullabang to pa'pahenta.
- ⁹Mekutanang Pilatus, naoatee, "Oa' to Yahudi, la ungnakurakaa' ke kulahpa'ingkoa' inde Yesus, tomarayammu?"
- ¹⁰Aka' inang nainsang naoatee inde kapala-kapala imang umbeho pano Puang Yesus aka' nakasuehe.
- ¹¹Ampo' yato kapala-kapala imang unse'de' tau mai'di anna malai umpalau Barabas ang la dilahpa'.
- ¹²Mekutana sala bumi pano di tau mai'di, naoatee, "Ponna ke noai nee, ya' aka la kubabeing pano yato di tau ang ungnogaingnga'tee: Tomarayanna to Yahudi?"
- ¹³Sika kohang naoatee, "Pateiia! Toke'ia! Entengngia' teyyena!"
- ¹⁴Sika nakutanai sala bumi Pilatus, naoatee, "Ampo' kakarakeang aka ang puha nababe?" Ampo' tuhtuang mekoha, naoatee, "Pateirea! Toke'ia!"

¹⁵Inde Pilatus pemala umpamasannang yato inahanna tau mai'di, dianto anna nalahpa'ing ta Barabas. Mane unsuoi tau umpohetong Puang Yesus, mane nabahai do la natoke' dai' di kayu sitambeng.

¹⁶Nabahang tantara inde Puang Yesus tama di kanto' poropensi mane untambai asangngi solana tihimpung.

¹⁷Sika napakainu'-inu' sibaha napakauho-uho. Umpakei Puang Yesus kaya' ang sinnoa hupanna ang si napake tomaraya anna umpapiai songko' kedui mane nasongko'ing.

¹⁸⁻¹⁹Puhaitoo, kamba' natabe'ing malimuntu' naoatee, "Tabe', Tomarayanna to Yahudi." Pihsananna sika unngalang huntung anna napa'lengko'-lengko'i bää'na, mane napa'tingkuru-kuruii.

²⁰Puhanna sika napakainu'-inu', ya' sika naalaing sumule yato kaya' malahtu ang sika napapakeiing anna nabala'i sumule yato ang inang kaya'na toböe'. Mane nabahai sohong aka' la ditoke' dai' di kayu sitambeng.

²¹Di hao di tängngä lalang sitammu mesa tau ang disanga ta Simon. Inde ta Simon, dianto ambena ta Aleksander anna ta Rufus, to Kirene, sule di hoi' mai di bohto senga', la tama di bohto mahoa'. Sika napahsang umbulle yato kayu sitambeng.

²²Sika umbahang Puang Yesus dai' di mesa tanete saohko' ang disanga 'Golgota' (bahtuanna: 'ongegang kahuhhung').

²³Lambi' dai', sika napaenu' angkoro' ang dipasibolo sanghupa pakuli pepamasahhu' ang disanga mur, ampo' dai' naaku.

²⁴⁻²⁵Pihsananna di dai'-dai' allo, sika napäso'mi teyyena anna bihti'na naung di kayu sitambeng, mane napake'de'i naung di bombeng. Pihsananna nasusa-susa yato kaya'na Puang Yesus umpake nomorö' anna pantangngi mandohe'.

²⁶Yaho di haho bää'na aha papang ang dipangnguki'i suhunna anna ditoke'i ang naoatee |scTomarayanna to Yahudi.|r

²⁷Napake'de' tou nei' derua kayu sitambeng senga' ang napantoke'i derua to paboko, mesa tando di kuananna, mesa tando di kaihinna Puang Yesus.

²⁸[Dahi tahpa'mi ang tiuki' yaling di Suha' Masero, diantoo: mesa tunne' ang diangka' to pabali-bali.]

²⁹⁻³⁰Yatoo ingkäna to liu lalang sika umbisi' Puang Yesus anna nabilli'ing matanna. Aha ang mangngoatee, "Kusanga dio ne ang la ungkarakei Dasang Ada'na Puang Alataala, mane umpake'de' salai yaling di tallu allona. Ke disangao to manähäng, ya' tuhungngo yaho mai, pasalama'o kalaemu!"

³¹Noa tunne' inde kapala-kapala imang sibaha to pampakuhu ada' mambisi', naoatee, "Mala nei' umpasalama' tau senga', ampo' akana bilang daine' umpasalama' kalaena?"

³²Ponna inang To Dilanti' la Mepasalama', Tomarayanna si'da to Israel, ya' mapiae' ke la tuhungngi yaho mai di kayu sitambeng. Ponna noa, ya' kipetahpa'mitoo kioate To Dilanti' la Mepasalama' si'da." Moi yato derua to paboko ang ditoke' di behinna sibali mambisi' toi.

³³Donetoo umbai tehte' sampulo derua tängngä allo, ya' pihsa' malillimmi kalane lambi' tehte' tallu di solo' allo.

³⁴Tahpana tehte' tallu solo' allo, ya' mekohang yaling di basana Puang Yesus napekäyyängngi naoatee, "|iEloi, Eloi, lama sabakhtani?|r" ang bahtuanna: "O Puang Alataala, Dehatangku, akaboi anna umpelleiä?"

³⁵Nahingnginna yato sangngaka tau ang ke'de' di hao, ampo' sala' hingngi, ma'kara naoatee, "Hingngirea', untambai Nabi Elia!"

³⁶Mesa di alla'na yato tau mai'di tahpa lumumpa' ungnala lomo', mane natonängngi naung di angkoro' mainsung, anna nasengke'i di pote' bulo, anna nadoangngi dai' umpaenu' Puang Yesus, lella' ma'kara, naoatee, "Taempeiiia' umbato ke sulei Elia napatuhung."

³⁷Mekohang Puang Yesus napekäyyängngi, ya' pohsu'mi penanahanna.

³⁸Yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala aha inni' kaing makambang ang ungnalla'i Tambing Masero anna Tambing Handang Masero. Donetoo matena Puang Yesus, tahpa tilällä' tibahe derua mengkalao yaho lambi' naung di pote'na.

³⁹Yato to pambahanang tantara ang ke'de' di olona kayu sitambeng ungnita umba noa kamateanna Puang Yesus, mane ma'karai naoatee, "Tahpa'e' tora' indee tau Änä'na si'da Puang Alataala!"

⁴⁰Aha toe' sangngaka-sangngaka bahine ang mangngita makahao ang sibaha-baha Maria Magdalena, Salome anna Maria ang indona Yakobus ang mahäti' anna Yusuf.

⁴¹Dianto inde ingkäna bahine ang sika umposolai Puang Yesus naonge hoi'i di Galilea. Anna mai'dike' bahine senga' ang nasibahaing sule hoi' mai ang tohho di Yerusalem.

⁴²Donetoo di mahammo, ampo' tadiake' pampahandu'ang allo katohhoang,

⁴³sule mesa to Arimatea, ang disanga Yusuf, umpellambi'i Tuambahsa' Pilatus. Inde Yusuf mesa tunne' di alla'na To Mahkeada'na to Yahudi ang dipakeangka', ampo' ang ungnempei Kapahentaanna Puang Alataala. Mengkabahani umpalau bahkena Puang Yesus pano di Pilatus.

⁴⁴Tingke'du' inde Pilatus tahpana unghingngi kahebana Puang Yesus mate. Tahpa untambaing tantara ang mandakai anna nakutanaii, naoatee, "Mate si'dangka?"

⁴⁵Unghingnginna pentimba'na yato to pandaka, ya' umpabeing Yusuf inde Pilatus ungnala bahkena Puang Yesus.

⁴⁶Inde Yusuf tahpa ungnalli pebalung, mane umpatuhungngi bahkena Puang Yesus anna nabalungngi. Puhai yatoo napatamang di ku'bu' batutung ang puha dibombeng tama di batu papang, mane unγκisu'i mesa batu käyyäng pano di baba ku'bu' anna nalapa'ing.

⁴⁷Donetoo Maria Magdalena anna Maria, indona Yoses, sika nanenne'i umba naongeti dipangku'bu'i.

Markus 16

¹Puhanna yato allo katohhoang, ungnalling minnä'-minnä' inde derua bahine sibaha ta Salome ang la naminnä'ing bahkena Puang Yesus pano di ku'bu'na.

²Mebengngi'-bengngi' naonge le'ba' pano.

³⁻⁴Tahpana yato di tängngä lalang situla'-tula'mi naoatee, "Menna ang la mala manduluiingkea' ungnisu' indo pelapa'na baba ku'bu'? Aka' käyyäng liu." Ampo' lambi'na pano sika ungnitang yato batu pelapa' ku'bu' puha dikisu' lambi' titungka'mi.

⁵Sika mentamang yato di ku'bu', tahpa ungnita mesa to mahäti' ang mekaya' kalambe' mabusa mohko' di tando kuanang. Sika tingke'du'mi mahea'.

⁶Ampo' ma'kara yato tau, naoatee, "Daummahea'a' aka' kuinsang sulekoa' umpeäng Puang Yesus, to Nazaret ang hali ditoke'. Ampo' dang aha dinne. Tuhong sumule. Itake' dianto inde ang dipampaongi.

⁷Dahi dinoa sumulemoko'a', painsangngiia' pano di ingkäna pahsikolana londo-londona Petrus. Oaintee: Napendoluimoko'a' are' naung di Galilea, ne. Di hoi'ke' mane ungnitaia' sinnoa yato ang puha naoingkoa'."

⁸Sika sohommi yaling mai yato di ku'bu', mane le'ba'i sika lumpa' aka' sikadindi' mahea'. Daliu sika nasaha napepainsangnging, tandana mahea'.

⁹[Tahpana tuho sumule Puang Yesus yato di mebungngi', uhu-uhuna umpepaitaing Kalaena pano di ta Maria Magdalena, (ang dolu puha nahambaiing pitu setang yaling mai di kalaena).

¹⁰Puhanna naita, le'ba'mi inde bahine napepainsangnging pano di ingkäna ang si biasa naposola Puang Yesus. Donetoo lella' kamasuhsang.

¹¹Tahpana nahingngi kahebana tuho sumule ang naita ta Maria, dai sika napetahpa'.

¹²Puhai yatoo, umpepaita buming Kalaena pano di derua to pentindo'na umpake ang la dai mala tahpa nainsang, naonge lella'i mellao pano di bohto senga'.

- ¹³Puhanna naita, sika sumuleng inde to deruai anna do umpainsangngii yato solana ang senga'. Ampo' datoine' napetahpa' yato solana.
- ¹⁴Katämpä'anna umpepaitaing Kalaena pano yato di sampulo mesa pahsikolana naonge lella'i mande. Nakambahoming Puang Yesus aka' dai sika umpetahpa' tula'na yato tau ang hali mangngita.
- ¹⁵Sika naoaminte Puang Yesus, "Laomokoa' lelungi lino, anna umpopepainsangnging Kaheba Mapianna Puang Alataala pano di ingkäna hupatau.
- ¹⁶Menna-menna ang mampetahpa' anna umpebeaing kalaena la ditero' la salama'; ampo' menna ang dai mampetahpa' la ditahungkung nei'.
- ¹⁷Dianto inde tandana tau ang mampetahpa'. Sika la ullaba'i mai'di setang yaling di sangangku; sika la ma'tula' umpake basa ang dai aha sika napellaya'i;
- ¹⁸moi untokei ile bahtu' ungnenu' hasung datoi la sika maaka; ponna unsahpa to makorong la bono'."
- ¹⁹Puhanna yato sika napa'karai Puang Yesus, tahpa tiängkä' siang dai' di suruka anna mohko'i yaho di tando kuananna Puang Alataala, dianto ongeang kakeangka'ang.
- ²⁰Sika le'ba'i siang inde pahsikolana umpepainsangnging Kaheba Mapia di umba-umba naongi. Tontong naposolai Inaha Maserona Puang Alataala yaling di pengkähänganna si umpake tanda ang mepusa'-pusa' anna malai nainsang to pa'pehingngi naoate, "Tahpa' si'da ang natula'."]

Lukas

Lukas 1

¹O Teofilus ang dipakeangka', Mai'ding tau napengkabela-belai unnguki' manahpa yato ang hali dahi yaling di alla'-alla'ta didiona Puang Yesus.

²Yato ang sika nauki' sinnoa siang aka ang hali tahingngi di hao mai di tau ang mengkalao dulu inang unsa'bii yato kaha-kaha ang hali dahi, lambi' sika mendahi to pambaha Kaheba Mapia.

³Dahi aka' hali kupamapahehsa yato ingkäna kadahiang mengkalao di uhaka'na, ya' kubohtung kuuki' mesa suha' ang la mampakaleso manahpaingko ingkäna yato.

⁴Kupanoa anna malai unngingsang unngoatee ingkäna yato aka siamo ang hali dipaturuingko inang tahpa' si'da-si'da.

⁵Di tempona Herodes mendahi tomaraya di hao di Poropensi Yudea, aha mesa imang disanga Zakharia. Inde imang mesa di alla'na peänä'anna Imang Abia. Bahinena disanga Elisabet, peänä'anna toe' imang.

⁶Inde to sisangkolong sahing maroho di olona Puang Alataala anna tuho situhu' pahenta anna atohanna Dehata sitonda dai aha sallaanna.

⁷Ampo' aka' sahing matuang anna aka' inde Elisabet tämänäng, lambi' dai sika aha änä'na.

⁸Pihsang tempo lambi'mi tempona peänä'anna Imang Abia la umbabe pengkähänganna imang di olona Puang Alataala yaling di Dasang Ada'na. Dahi Zakharia umbabe yato pengkähängang,

⁹aka' naonge anna sika napilleii yato imang, menna ang la mangngala bahe, ya' Zakhariae' ang nahoa lotterei ang mentama di ongeang Masero untunu kayu-kayu bomammi' yaling ang mendahi penombaang, situhu' kabiasaanna imang.

¹⁰Dahi lella' untunu kayu-kayu bomammi' di olona Puang Alataala, ya' yato tau mai'di sika mangngempene' yaling di aneang lella' sika ma'sambayang.

¹¹Pihsananna mengkalanda'mi mesa malaeka'na Puang Alataala umpellambi'i Zakharia. Ke'de' di hao yato di tando kuananna ongeang pantunuang kayu-kayu bomammi'.

¹²Naitanna yatoo, ya' pihsa' tungke'du'mi sitonda mahea'.

¹³Ampo' ma'tula' yato malaeka' naoatee, "O Zakharia, daa ummahea', aka' la ahante' kalemba'anna yato sambayammu. Elisabet bahinemu la napadahiingko mesa muane-ane. Yato änä' pahallu unsangai Yohanes.

¹⁴La masannang liuo anna kahsi aka' kadahianna yato änä', anna dai dio supu la masannang liu, ampo' mai'dike' tau senga'.

¹⁵Yato änä' la keangka' liu di olona Dehata, anna dai aha la ungnenu' angkoro' bahtu' senga'na ang la melango, dia tuke' inang la napunnoi Inaha Masero mengkalao di kehähtängging.

¹⁶La mai'di to Israel natehte sumule umpenombai Puang Alataala Dehatannai.

¹⁷La mendahi pesuona Puang Alataala ang matoho anna ma'kuasa sinnoa Nabi Elia. Anna la umpasikapiai to baha' anna änä'na, anna tau ang dai untuhu'i atohang la sumule pano di lalang ang tahap' aka' pepakuhunna. Ingkäna yatoo la nababe anna malai tokang inahanna mai'di tau untammui manahpa Dehata. “

¹⁸Ya' mekutanang Zakharia pano yato di malaeka' naoatee, "Umbangko la kupangnginsangngi ke la pake dahi si'dai ne ang untula', aka' sahing matuamang inde bahineku?”

¹⁹Mentimba'mi yato malaeka' naoatee, "Kodi'mitoo inde Gabriel ang si napakasuo-suo Puang Alataala. Si ke'de'ä' di olona. Dinoa nasuoä' la kupa'karaio anna malai kupalambi' inde kaheba mapia mating.

²⁰Ampo' ahana inang la pepeo anna dao mala ma'kara lambi' dahi asang inde aka ang kutula', aka' dai umpetahpa' inde kaheba ang inang la dahi si'da ke dako'i.”

- ²¹Donetoo yato tau mai'di ang munge sika mangngempe yaling di aneang, sika pusa' nasa'ding unngempei Zakharia, aka' masae maho yaling di Dasang Ada'.
- ²²Tahpana sohommi Zakharia yaling mai, ya' mamansing supu pano yato di tau mai'di aka' dai mala ma'kara. Sika nainsammi yato tau mai'di naoatee mane hali kaita-ita yaling di Dasang Ada'.
- ²³Puhai unngola durunganna, ya' sumuleng pano di dasanna.
- ²⁴Sangngaka-sangngakai masaena puhanna yatoo, ya' kehähtämmi Elisabet anna dai umpepaitaing kalaena yaling di lima bulanna situhu' kabiasaanna tau donetoo.
- ²⁵Naoatee, "Kahsi liuä' dinoa aka' nakalemuiä' Dehata lambi' napa'daiingkä' inde tämänäng ang masaeng kuposili di olona tau mai'di."
- ²⁶Yaling di kaunnunna bulanna hähtänna Elisabet, Puang Alataala unsuo malaeka' Gabriel mao pano di mesa bohto di hao di Galilea disanga Nazaret.
- ²⁷Nasuo la umpellambi'i mesa änä' bahine ang munge sidohe Yusuf, mesa peänä'anna Tomaraya Daud. Yato bahine disanga Maria.
- ²⁸Tahpana lambi' yato malaeka' pano di dasanna Maria, ma'tula'mi naoatee, "Salama' mating di dio ang nabehe Puang Alataala, aka' inang naposolaio."
- ²⁹Nahingginna Maria yato tula', ya' tungke'du'mi anna mekutanai yaling di inahanna naoatee, "Pake akang indo bahtuanna kara salama'na?"
- ³⁰Ma'tula'mi yato malaeka' naoatee, "Daa ummahea' Maria, aka' dio ullambi'o pebehe käyyäng di olona Puang Alataala.
- ³¹La kehähtängngo dio anna la umpadahio mesa änä' muane-ane ang la pahallu unsangai 'Yesus.'
- ³²Yato änä' la keangka' liu anna la disangai Änä'na Puang Alataala To Handang Matande, anna Kalaena Puang Alataala ang la mangngangka' mendahi Tomaraya sinnoa Daud nenena.

- ³³Anna Dianto ang la umpahentai ingkäna peänä'anna Yakub lambi' sapano-panona aka' dai la aha katämpä'anna katomarayaanna.”
- ³⁴Mekutanang Maria pano yato di malaeka' naoatee, "Umbanne' ne la noa la mala dahi pano di kodi' aka' dake' aha sangkolungku?”
- ³⁵Mentimba'mi yato malaeka' naoatee, "Inaha Masero la mampentamaio anna kakuasaanna Puang Alataala ang dai aha mantondong la mansapu'o. Dianto suhunna anna ne änä' ang la umpadahi la masero anna la disangai Änä'na Puang Alataala.
- ³⁶Anna pahallu toi ungningsang, setonganna Elisabet solasohommu ang matuang anna masaeng tämänäng, dinoa minge toe' ungkehätängnging mesa änä' muane-ane ang mellaong kaunnunna bulanna dinoa.
- ³⁷Aka' dai aha ang tala mala nababe Puang Alataala.”
- ³⁸Ma'tula'mi Maria naoatee, "Ya' padahi si'danto ne ingkäna aka ang untula', aka' inang sabua'naä' Puang Alataala." Ya' le'ba'mi yato malaeka' umpellei Maria.
- ³⁹Donetoo mengkalaong Maria anna maoui pano di mesa bohto di alla'na tanetena Poropensi Yudea.
- ⁴⁰Di hao yatoo, ya' mentamang di dasanna Zakharia anna umpalambi'i kara salama' pano di Elisabet.
- ⁴¹Tahpana nahingngi Elisabet yato kara salama'na Maria, ya' tibihtung yato änä' yaling di kompenna, anna tahpa napunnoi Inaha Masero inde Elisabet.
- ⁴²Mane ma'tula'i kakoha-koha sitonda kakahsiang naoatee, "Inang la dibeheo di alla'na ingkäna bahine, noa tunne' ne änä' ang ungkehätängnging la dibehe toe'.
- ⁴³Pake menna turakä' ko indee lambi' indona Dehatangku sule mallumbaä'?
- ⁴⁴Aka' setonganna tahpana kuhingngi kara salama'mu inde änä' ang minge kukehätängnging tahpa tibihtu yaling di kompengku kahsi liu.

- ⁴⁵Anna inang kahsio aka' umpetahpa'mi ungngoatee yato ingkäna ang hali napainsangngio Dehata inang la sundung asang.”
- ⁴⁶Ma'tula'mi Maria naoatee, "Mengkalao di inahangku kupamatande Puang Alataala,
- ⁴⁷anna masannang liu inahangku aka' Puang Alataala, To Pepasalama'ku,
- ⁴⁸aka' dasiare' kasi ungalimpängngi kodi' inde sabua'na ang memase-mase. Setonganna napahtung dinoa ingkäna tau di lino la naoa asangngingkä'tee, 'kehongko'.
- ⁴⁹Aka' To Handang Ma'kuasa umpadahing pembabe-pembabe ang dai aha mantondong pano di kodi'. Ya' inang masero sanganna.
- ⁵⁰Anna dai aha nabolinna pa'kalemunna pano di ma'lapi'-lapi' tau ang mahea' pano.
- ⁵¹Napalanda' kakuasaanna anna pampadahi Kalaena anna umpasisähä'-sähä' ingkäna balinna ang ang malängkä' inaha.
- ⁵²Ingkäna to kepangka' napatuhungngi pangka'na anna umpakeangka'i ingkäna-ingkäna tau ang nasanga solana dai keangka'.
- ⁵³Pano di tau ang manono napapunnoi andeang ang mapia, anna panone' di to makaka nasuone' sumule dai aha aka nabea.
- ⁵⁴Ma'kalemu pano di kita' to Israel, sabua'na, aka' dai nakalimpängngi ma'kalemu pano di
- ⁵⁵peneneanta Abraham anna peänä'anna lambi' sapano-panona situhu' ang puha nadandiing.”
- ⁵⁶Donetoo tohhoke' Maria umbai tallu bulanna masaena mane sumulei.
- ⁵⁷Pihsananna sundummi bulanna hähtänna Elisabet, anna lambi'mi tempona la keänä', ya' ungkeänä'ing mesa änä' muane-ane.
- ⁵⁸Tahpana nahingngi ingkäna sola bohtona anna ingkäna solasohonna didiona umba noa pa'kalemu käyyänna Puang Alataala ang napalanda' pano, ya' sangka' ma'kahsi-kahsi asammi sibaha-baha.

⁵⁹Lambi'i kakahuanna allona kadahianna yato änä', ya' sika sule asammi untille yato änä', anna boheng sika la nasangaii Zakharia, napasikona ambena.

⁶⁰Ampo' ma'tula' indona naoatee, "Dai, inde änä' pahallu disangai Yohanes."

⁶¹Ma'tula'mi yatoi naoatee, "Dai aha di alla'na solasohommu ang muane ang disangai noa."

⁶²Ya' sika mamansing pano di ambena, anna sika napekutanaing didiona aka ang la nasangaiing yato änä'.

⁶³Ya' umpalaung ang dipangnguki'i anna nauki'i, noa indee: Sanganna dianto Yohanes. Ya' sika pusa' asammi yato ingkäna tau.

⁶⁴Done sianto naongi tibuhke suana Zakharia lambi' ma'tula' umpudi sanganna Puang Alataala.

⁶⁵Sika mahea' asammi ingkäna tau ang tohho sidungku' dasanna Zakharia anna yato aka ang dahi mendahi potula'ang di ingkäna pebohtang di Yudea.

⁶⁶Anna ingkäna tau ang manghingngi, napadipihki'na liu yato kaha-kaha ang dahi, anna sika naoatee, "Bahtu' la mendahi aka are' inde änä' ke dako'i?" aka' natehte lolo teyyena Dehata.

⁶⁷Zakharia, ambena yato änä', napunnoi Inaha Masero lambi' ma'kara-kara naoatee,

⁶⁸"Dipudi sanganna Puang Alataala, Dehatanna to Israel, aka' sule unsulängngi petauanna.

⁶⁹Nabeaingkea' To Pepasalama' ang matoho si'da-si'da, peänä'anna Tomaraya Daud, sabua'na,

⁷⁰situhu' ang puha natula' mengkalao dolu unngolai nabinna ang masero,

⁷¹anna malaingkea' nalahpa' di hao mai di balinta, anna di hao mai di teyyena tau ang mangkahi'di'ingkea'.

⁷²Lambi' landa' pa'kalemunna pano di peneneanta, anna la unglehahi pa'dandianna ang masero.

⁷³Dianto pa'dandiang ang hali natula' pano di Abraham, peneneanta sitonda napopindai, didiona pebehena pano di kita'a'

⁷⁴anna malaingkea' lahpa' di hao mai di teyyena balinta lambi' la malaingkea' dai mahea' umbeho kalaeta dai' di Puang Alataala,

⁷⁵yaling di kamaseroang anna kamarohoang di olona, yaling di salu katuhoanta lambi' mateta.

⁷⁶Anna dio, änä'ku, la disangaio nabinna Puang Alataala, To Handang Matande, aka' la umpendoluo Dehata anna malai umpatokaing lalang,

⁷⁷anna la umpainsangngi toi ingkäna petauanna didiona kasalama'ang ungnolai kaampungang di hao mai di dosannai.

⁷⁸Marota' si'da-si'da anna pa'kalemu Puang Alataala ang tapenombai. Tandana marota', ya' sule sinnoa lelle'na allo di mebengngi' anna malaingkea' napasalama'.

⁷⁹Noanto kasuleanna sihapang mata allo ang unsilo ingkäna tau ang tohho yaling di kamalillingang anna kamahea'ang. La natehteingkea' pano di lalang kamasahkeang."

⁸⁰Yato änä'na Zakharia tuhtuang lobo' anna tuhtuang matoho di mendehatanna. Motohho-tohho di hao di ongeang makä'däng lambi' sundung tempona la umpepaitaing kalaena pano di to Israel.

Lukas 2

¹Donetoo naonge ma'pahentai Kaisar Agustus, ya' umpasohong mesa pahenta la dipaaha pantekengang ingkäna tau di umba-umba naonge yaling di kaphentaanna.

²Dianto inde uhu-uhuna la dipaaha pantekengang, suka' diängkä'na Kirenius mendahi Tuambahsa' di hao di Poropensi Siria.

- ³Ya' le'ba'i asammi ingkäna hupatau umpapetekeng kalaena pano di bohtona simesa-mesa.
- ⁴Noa tunne' Yusuf le'ba' toe' umpellei Bohto Nazaret di hao di Galilea, lupano di Yudea, meroho pano di Bohto Betlehem, ongeang kadahianna Tomaraya Daud. Aka' inde Yusuf dianto peänä'anna Daud.
- ⁵Napanoa anna malai ditekeng toe' di hao sibaha tunanganna Maria ang minge kehähtäng.
- ⁶Tahpana sika lambi' pano, ya' lambi'mi tempona Maria la keänä'.
- ⁷Ya' ungkeänä'ing mesa muane-ane, änä' uluana. Nasapu'mi sahedoro, situhu' kabiasaanna tau donetoo, anna nalolingngi naung di pahahang, aka' dang aha dasang ang lo'bäng ang la mala sika naongei.
- ⁸Donetoo di bengi di hao yato di bohto, aha sangngaka-sangngaka to pangkambi' ang minge undakai pangkambi'na di hao di päsäng.
- ⁹Pihsananna ke pihsa'e' aha mesa malaeka'na Puang Alataala ke'de' di alla'-alla'naii anna landa'i kamatandeanna Puang Alataala lambi' sika mahea' liu.
- ¹⁰Ya' ma'tula'mi yato malaeka' pano diii naoatee, "Daa ummahea'a' aka' setonganna la kupainsangngikoa' Kaheba Mapia ang la napomasannang ingkäna tau di lino:
- ¹¹Allo dinoa dinne di bohtona Tomaraya Daud dipadahimingkoa' To Pepasalama', dianto Dehatanta, To Dilanti' la Mepasalama'.
- ¹²Anna malaia' umpetahpa' inde aka ang kutula'ingkoa', la noa indee tandana: la ullambi'koa' mesa änä' malea disapu' kaing, anna diloling di hoi' di pahahang."
- ¹³Yato malaeka' pihsa' halie' mai'di anna umpudii sanganna Puang Alataala naoatee,
- ¹⁴"Diängkä' kamatandeang dai' di Puang Alataala yaho di ongeang kamatandeanna, anna kamasahkeang yaling di lino pano di tau ang unsa'ding pa'kalemunna."

¹⁵Tahpana le'ba'i yato sumule malaeka' dai' di suruka umpellei yato sangngaka-sangngaka to pangkambi', ya' sika situla'-tula'mi naoatee, "Maikoa' talao pano di Betlehem anna malai taitaa' aka ang dahi di hao situhu' ang napainsangngiingkea' Dehata."

¹⁶Ya' sika napenandai siang mengkalao. Sika ullambi'mi Maria anna Yusuf anna yato änä'na ang diloling di hoi' di pahahang.

¹⁷Tahpana sika naita, ya' sika natula'mi aka ang hali sika nahingngi didiona yato änä',

¹⁸anna ingkäna tau ang unghingngi yato aka ang natula' yato sangngaka-sangngaka to pangkambi' sangka' pusa' asang.

¹⁹Ampo' napadiinahanna supu Maria ingkäna yatoo, laona siang napihki'.

²⁰Ya' sika sumuleng yato sangngaka-sangngaka to pangkambi' sitonda kakahsiang anna umpudi sanganna Puang Alataala, aka' samai ang sika nahingngi anna naita noa si'da-si'da yato ang hali sika natula'ing malaeka'na Puang Alataala.

²¹Tahpana sundummi kahua allona suka' dahinna anna lambi'mi tempona la ditille, ya' sika nasangaing yato Änä' 'Yesus,' situhu' ang inang hali natula' malaeka' dolunna anna nakehähtängnging indona.

²²Puhanna uhpapulo allona, ya' lambi'mi tempona Yusuf anna Maria la dai' di Dasang Ada'na Puang Alataala anna umpamasero kalaenaii situhu' pepakuhunna Musa. Ya' sika maong dai' di Yerusalem umbaha yato Änä' anna malai nabeho dai' di Puang Alataala.

²³Aka' situhu' pahentana Puang Alataala tiuki' naoatee, "Ingkäna änä' ang ulua ang muane pahallu dipamasero di olona Puang Alataala."

²⁴Anna sika mao toi umpenombaing tunuang situhu' pahentana Puang Alataala sahpasang buhku' bahtu' dangang-dangang mahäti' derua.

²⁵Yaho yato di Yerusalem aha mesa tau disanga Simeon. Inde tau maroho anna mampetahpa' si'da-si'da di olona Puang Alataala, lella' unngempei to

pepakahanganna to Israel, dianto To Dilanti' la Mepasalama'. Inde Simeon napunnoi Inaha Masero,

²⁶anna inang nadandi Inaha Masero naoatee dai la mate dolunna unngita To Dilanti' la Mepasalama'.

²⁷Sule toe' yaho di Dasang Ada'na Puang Alataala situhu' petehtena Inaha Masero. Yato Änä' ang disangai Yesus nabaha to baha'na tama di Dasang Ada' anna malai dibabe-babeangngi situhu' pahentana Dehata.

²⁸Ya' donetoo inde Simeon untammui manahpang yato Änä' anna naahingngi, lella' umpudi sanganna Puang Alataala naoatee,

²⁹"O Puang To Handang Ma'kuasa, dinoa malante' pole' inde sabua'mu untambai yaling di kamalinoang situhu' tula'mu,

³⁰aka' kuitanne' To Pepasalama' ang sule yaho mai di Dio,

³¹ang umpatokaing di olona ingkäna hupatau di lino,

³²ang sihapang kamabayaang ang la umballoi lalanna ingkäna tau ang tadia to Yahudi anna malai sika sule mengngolo di Dio, dianto kamabayaang ang la umpalanda' kakeangka'ang pano di petauammu to Israel."

³³Yato ambena anna indona Änä' pusa' liu nahingngi yato aka ang natula' didiona yato Änä'.

³⁴Ya' sika napalauming behe Simeon yatoii anna ma'tula'i pano di Maria indona yato Änä' naoatee, "Inde Änä' inang napillei Puang Alataala la untallangngi anna la umpasalama' mai'di to Israel. La mendahi toi tanda yaho mai di Puang Alataala ang napa'bali mai'di tau,

³⁵anna yato tau la umpalanda'ing ihsi inahannaii. Anna la masuhsa liu tou dio unsa'ding, sihapangngo natobo' pa'dang ang pahe'la'."

³⁶Di hao toi aha mesa bahine disanga Hana, änä'na Fanuel, peänä'anna Asyer. Indee bahine dianto mesa nabi, matua liung. Pitu supu taunna la'bi tohho sibaha sangkolunna puhanna kabeng,

³⁷ya' mateng muanena lambi' mendahing balu bahine inde Hana, anna dinoa kahuang pulona uhpä' pahiamanna. Motohho-tohho lolo yaling di Dasang Ada' ma'sambayang anna ma'puasa.

³⁸Donetoo sule tunne' mendungku' pano di Yusuf, Maria anna yato Änä' anna ma'kuhhu'sumanga'i dai' di Puang Alataala anna ma'tula'i didiona yato Änä' pano di ingkäna tau ang menge unngempei Yato ang la unsulängngi Yerusalem.

³⁹Puhanna inde Yusuf, Maria anna yato Änä' umbabe asang yato aka ang situhu' pahentana Puang Alataala, ya' sika sumuleng pano di bohtona, dianto pano di Nazaret di hao di Poropensi Galilea.

⁴⁰Yato Änä' tuhtuang lobo' anna tuhtuang matoho, napunnoi kapainsangang anna mana' pebehena Puang Alataala.

⁴¹Yaling di taung boi anna taung boi, ke lambi' bumi pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, yato to baha'na Puang Yesus si mao dai' di Yerusalem.

⁴²Di tempona anna sundungngi sampulo derua pahiamanna Puang Yesus, ya' sika mao bumi dai' situhu' ang inang sika napanoa.

⁴³Tahpana puha yato pa'rame-rameang, ya' sika sumuleng ampo' tohhoke'ne' Puang Yesus yaho, ampo' dai umpainsangngi to baha'na.

⁴⁴Inde to baha'na nasanga mempola tung nei' yaling di alla'na tau mai'di lambi' napatahhi' lolo pellaonannai. Ampo' tahpana sangngallo puhpu' sika mellao daloloi aha naita, ya' nadaka' lelemmi tama di alla'na solasohonna anna insananna.

⁴⁵Ampo' aka' dai aha sika nalambi', ya' sumuleng dai' di Yerusalem napeäng.

⁴⁶Tahpana katallunna allona napeäng, ya' sika nalambi'mi yaling di Dasang Ada' mohko' yaling di tängngä-tängngäna to pampakuhu ada', lella' ma'pehingngi laona siang mekutana pano diii.

⁴⁷Anna ingkäna tau ang manghingngi pusa' asang unghingngi kamanähänganna anna ingkäna pentimba'na Puang Yesus.

⁴⁸Tahpana naita to baha'na, ya' pihsa' pusa' liung, mane ma'tula'i yato indona pano naoantee, "O änä'ku, akana palla'e Dio inahammu umpanoaang? Masaemo kipeäng sibahaang ambemu sitonda kamahea'ang."

⁴⁹Mentimba' pano diii naoatee, "Aka' akae Kodi' anna pake la umpeängngä'? Darakaa' dio ungningsang unngoatee, Kodi' indee inang pahalluä' tohho yaling di dasanna Ambeku?"

⁵⁰Ampo' dai sika napähäng aka yato bahtuanna tula'na pano diii.

⁵¹Ya' sika sumuleng sibaha-baha pano di Bohto Nazaret, anna tohhoi sibaha to baha'na. Anna yato ingkäna ang mane puha dahi napayaling supu di inahanna indona.

⁵²Anna yato Puang Yesus tuhtuang lobo' anna tuhtuang kehängngäng kakeaka'anna anna tuhtuang napakamaya Puang Alataala anna ingkäna hupatau.

Lukas 3

¹Yaling di kasampulo limanna pahiamanna kapahentaanna Kaisar Tiberius, Pontius Pilatus menge unkapalai Poropensi Yudea, anna Herodes unkapalai Poropensi Galilea. Donetoo Filipus, ullu'na Herodes, mengene' unkapalai Poropensi Iturea anna Trakhonitas, Lisaniai nei' unkapalaine' Bohto Abilene,

²anna Hanas sibaha Kayafas mendahi handang pongkahana imang. Donetoo Puang Alataala umpa'tula'i Yohanes, änä'na Zakharia, di hao di ongeang makä'däng.

³Ya' le'ba'mi Yohanes unsamba kalane di hoi' di lembänna Yordan umpalambi' Bahtakaranna Puang Alataala anna kakoha-kohai naoatee, "Pangkatoba'koa' anna behoi kalaemu ditero' anna malai naampungngi kasalaammu Puang Alataala."

⁴Indee situhu' aka ang tiuki' yaling di suha'na Nabi Yesaya ang naoatee, "Aha tau kakoha-koha di hao di ongeang makä'däng naoatee, 'Patokaingnga' lalang ang la naola Dehata, pamaroing lalanna.

⁵Ingkänna ang mellembäng-lembäng pahallu ditabungngi, anna ingkänna ang mentanete-nete pahallu dihanteang. Lalang ang tiliko-liko la dipakaroho anna ang memmongko'-mongko' la dihanteang.

⁶Puhai yatoo mane la naita ingkänna tau to Pepasalama' ang nasuo sule Puang Alataala.' “

⁷Donetoo mai'di liu tau ullumba Yohanes aka' pemala ditero'. Ya' ma'tula'mi Yohanes unsängkäi yato tau mai'di naoatee, "Oa' ingkämmu peänä'anna ile keipo! Menna mangngoingkoa'tee, pake la malakoa' lahpa' di hao mai di aha'na Puang Alataala ang la sule?

⁸Dahi ponna pemalakoa' lahpa', ya' pembabe mapiakoa' situhu' pembabe pengkatoba'ang, anna daa umpihki'ia' ungngoatee la napa'daimingkoa' dosammu Puang Alataala aka' peänä'annakoa' Abraham. Aka' kutula' manahpaingkoa': ke naelo'i Puang Alataala, ya' malaete' inde mai batu napadahi peänä'anna Abraham. Dahi ponna daia' ungnaku mengkatoba' di hao mai di dosammua', ya' inang la natahungkundakoa'tee'.

⁹Aka' dinoa sadiang Puang Alataala la untahungkung tau ang membabe karake sinnoa yato uhase ang tokang di hao di poang kayu, anna ingkänna poang kayu ang dai keboa mapia la dilellengngi nei' anna ditibeei tama di api.”

¹⁰Mekutanang yato tau mai'di pano naoatee, "Ponna noa, ya' akae' ang pahallu kibabe?”

¹¹Natimba'mi naoatee, "Menna-menna ang aha derua pasang kaya'na pahallu nabea sahpasang pano di solana ang daine' aha kaya'na. Noa tunne' ang aha andeanna pahallu toe' nababe noa yatoo.”

¹²Donetoo sule toe' to pahsinga' sima. Ya' sika mekutana tunne' naoatee, "O Tuang, ya' aka kami' ang pahallu kibabe?”

¹³Natimba'mi naoatee, "Daa umpahsinga'a' londo anna ang inang si biasa.”

¹⁴Sule tunne' setantaraang mekutana pano naoatee, "O ya' kami', aka kami' ang pahallu la kibabe?" Natimba'mi naoatee, "Daa unghampa'i aka-akanna

tau, anna daa untanda' tau yaling di kalosengang, ampo' diare' tuhokoa' situhu' mai'dinna sahomu."

¹⁵Donetoo yato ingkäna tau mai'di kamenge-mengeanna unngempei To Dilanti' la Mepasalama' ang puha nadandi Puang Alataala, lambi' sika mekutana-tana yaling di inahannaii nasanga Yohanesmi yato ang menge naempei.

¹⁶Dianto anna ma'tula'mi Yohanes pano diii naoatee, "Dinoa supung kutero'koa' umpakeä' uhai, ampo' la lambi' tempona sule ang ma'kuasa puha nei' andana kodi'. Tandana keangka' yato Tau, moi la mensabua' pälli'ä' di olona, datukä' sihatang. La natero'koa' nei' umpake Inaha Masero anna api.

¹⁷Toka tung petapi di hao di teyyena anna sadiang la umpasisähä' banne anna engka. Yato banne la nabe'bei mapiane' tama di loko, ampo' yatone' engka la natunu nei' tama di api ang ma'nala-nala lolo."

¹⁸Mai'dike' pepaturu senga' ang natula' Yohanes lella' umpalambi' Kaheba Mapia pano di tau mai'di.

¹⁹Ampo' donetoo yato Herodes, ang ma'kuasa di hao di Galilea, nasängkäi Yohanes didiona kasialaanna Herodias, bahinena ullu'na siang, anna mai'dike' katadahianna ang hali nababe.

²⁰Ampo' yato Herodes bilang unghängngängngi supu katadahianna, bilang diang anna umpatamai di tahungkung Yohanes.

²¹Naonge anna mai'di liu tau ditero', ya' ditero' tunne' Puang Yesus. Donetoo anna lella' ma'sambayang, ya' tibillämmi langi'

²²mane naolai yaho mai Inaha Masero ang sinnoa hupanna dangang-dangang sule yaho di hahona. Pihsananna kahingngiammi kamahanna Puang Alataala yaho mai di langi' naoatee, "Dionto ne Änä'ku ang kupakamaya anna ang umpamasannang inahanku."

²³Di tempona umpahandu'i pengkähänganna Puang Yesus, ya' umbai tallumpulong pahiamanna donetoo anna, situhu' pampihki'na hupatau, Puang Yesus dianto änä'na Yusuf anna nenena dianto Eli.

²⁴Inde Eli dianto änä'na Matat. Matat dianto änä'na Lewi. Lewi dianto änä'na Malkhi. Malkhi dianto änä'na Yanai. Yanai dianto änä'na Yusuf.

²⁵Yusuf dianto änä'na Matica. Matica dianto änä'na Amos. Amos dianto änä'na Nahum. Nahum dianto änä'na Hesli. Hesli dianto änä'na Nagai.

²⁶Nagai dianto änä'na Maat. Maat dianto änä'na Matica. Matica dianto änä'na Simeï. Simeï dianto änä'na Yosekh. Yosekh dianto änä'na Yoda.

²⁷Yoda dianto änä'na Yohanan. Yohanan dianto änä'na Resa. Resa dianto änä'na Zerubabel. Zerubabel dianto änä'na Sealtiel. Sealtiel dianto änä'na Neri.

²⁸Neri dianto änä'na Malkhi. Malkhi dianto änä'na Adi. Adi dianto änä'na Kosam. Kosam dianto änä'na Elmadam. Elmadam dianto änä'na Er.

²⁹Er dianto änä'na Yesua. Yesua dianto änä'na Eliezer. Eliezer dianto änä'na Yorim. Yorim dianto änä'na Matat. Matat dianto änä'na Lewi.

³⁰Lewi dianto änä'na Simeon. Simeon dianto änä'na Yehuda. Yehuda dianto änä'na Yusuf. Yusuf dianto änä'na Yonam. Yonam dianto änä'na Elyakim.

³¹Elyakim dianto änä'na Melea. Melea dianto änä'na Mina. Mina dianto änä'na Matata. Matata dianto änä'na Natan. Natan dianto änä'na Daud.

³²Daud dianto änä'na Isai. Isai dianto änä'na Obed. Obed dianto änä'na Boas. Boas dianto änä'na Salmon. Salmon dianto änä'na Nahason.

³³Nahason dianto änä'na Aminadab. Aminadab dianto änä'na Admin. Admin dianto änä'na Arni. Arni dianto änä'na Hezron. Hezron dianto änä'na Peres. Peres dianto änä'na Yehuda.

³⁴Yehuda dianto änä'na Yakub. Yakub dianto änä'na Ishak. Ishak dianto änä'na Abraham. Abraham dianto änä'na Terah. Terah dianto änä'na Nahor.

³⁵Nahor dianto änä'na Serug. Serug dianto änä'na Rehu. Rehu dianto änä'na Peleg. Peleg dianto änä'na Eber. Eber dianto änä'na Salmon.

³⁶Salmon dianto änä'na Kenan. Kenan dianto änä'na Arpakhsad. Arpakhsad dianto änä'na Sem. Sem dianto änä'na Nuh. Nuh dianto änä'na Lamekh.

³⁷Lamekh dianto änä'na Metusalah. Metusalah dianto änä'na Henokh. Henokh dianto änä'na Yared. Yared dianto änä'na Mahalaleel. Mahalaleel dianto änä'na Kenan.

³⁸Kenan dianto änä'na Enos. Enos dianto änä'na Set. Set dianto änä'na Adam. Adam dianto änä'na Puang Alataala.

Lukas 4

¹Puang Yesus sumule di hoi' mai di Salu Uhai Yordan napunnoi Inaha Masero lambi' natehte pano di ongeang makä'däng.

²Di haonto naongi tohho uhpapulona allona masaena lella' nasändäli Pongkahana setang. Selama di hao dai aha naande moi la aka, dahi tahpana uhpapulona allona manonong nasa'ding.

³Ma'tula'mi Pongkahana setang pano naoatee, "Ponna inang tahpa' si'dao Änä'na Puang Alataala, ya' pahentai ne mating batu anna malai membali dehpa anna malai ungnande."

⁴Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Aha tiuki' bahtakara ang naoatee, 'Ang napotuhu tau tadiaete' supu andeang.' "

⁵Puhai yatoo, ya' umbaha bumi Puang Yesus dai' di mesa ongeang ang malängkä' anna napaitai asangngi samai katomarayaang di lino yaling di sangkapiri mata supu.

⁶Ma'tula'mi Pongkahana setang pano naoatee, "Inde sau ingkänna kakuasaang anna kamatandeang la kubeho asang mating di Dio, aka' ingkänna ne sau kuampui asammi anna mala kubeho tomande' pano di menna-menna ang kuelo'i.

⁷Dahi ponna ke malimuntu'o di oloku menomba, ya' ingkänna ne sau la kubea asangngo mendahi ampuammu."

⁸Ampo' natimba' Puang Yesus naoatee, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Pahalluo umpenombai Puang Alataala Dehatammu anna Dianto supu ang la pahallu untuhu'i.' "

⁹Ya' umposola bumi Puang Yesus dai' di Yerusalem anna naposolai dai' di ongeang ang handang malängkä' yaho di hahona Dasang Ada'na Puang Alataala mane ma'tula'i pano naoatee, "Ponna inang Änä'na si'dao Puang Alataala, ya' säändä'ke' pengkanahoo naung indo di tampo,

¹⁰aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "La napahentaingko malaeka'na anna malai sika nadakaio,

¹¹lambi' la namäntä'io anna malai dai tihahi' bihti'mu naung di batu.' "

¹²Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Aha tiuki' bahtakara ang naoatee, 'Daa unsändä'i Puang Alataala Dehatammu.' "

¹³Tahpana yato setang puha unsändä'i Puang Yesus ungnolai ma'kahupa-hupa pesändä', ya' le'ba'mi unghahoi Puang Yesus anna ungnempeii tempo ang la naonge nasändä'i sala bou.

¹⁴Ya' sumuleng Puang Yesus pano di Galilea sitonda kakuasaanna Inaha Masero lambi' kaheba didiona Kalaena kahingngiang di ingkäna Poropensi Galilea.

¹⁵Donetoo minge siang mampakuhu tama di pa'sambayangang, anna napudi asangngi ingkäna tau.

¹⁶Le'ba'mi Puang Yesus pano di Nazaret ang naonengi lobo' anna, situhu kabiasaanna, ponna lambi' bumi allo katohhoang, ya' mao bung tama di pa'sambayangang anna ke'de'i yaling umbata Suha' Masero.

¹⁷Donetoo nabeang suha' to pambahananna pa'sambayangang ang nauki' Nabi Yesaya. Tahpana nabuhkei, ya' nalambi'mi mesa baheang ang naonengi tiuki' naoatee,

¹⁸"Inaha Maserona Puang Alataala tohho yaling di Kalaeku, aka' puhämä nalanti' la umpalambi' Kaheba Mapia pano di to pemase-mase. Nasuoä' sule anna malaä' umpainsangngi to ditahungkung kuoatee, 'Lahpa'mokoa!' anna pano di to buta kuoatee, 'Paitamokoa!' anna pano di tau ang didahha kupabebe' toe'.

- ¹⁹La kupakaheba kuoatee, 'La lambi'mi tempona Puang Alataala la umpasalama' petauanna.' “
- ²⁰Puhai yatoo, ya' nalolommi sumule yato suha' anna nabeai sumule pano di to pambe'bei suha', mane mohko'i. Ya' sika nenne' asammi ingkäna tau pano.
- ²¹Napahandu'mi mampakuhu pano diii naoatee, "Allo dinoa dipasundummi inde baheang Suha' Masero di tempona anna unghingngiia'.”
- ²²Ingkäna yato tau ungnangka' tahpa' asang yato Puang Yesus anna sika pusa' unghingngi yato kara ang napasohong ang mepakahanga si'da-si'da. Lambi' sika situla'-tula' naoatee, "Tadiarakae' inde änä'na Yusuf?”
- ²³Ma'tula' bung Puang Yesus pano diii naoatee, "Tantunte' anna umpahingngi-hingngiä'a' sinnoa ang si natula' to baha' dolu unngoatee, 'O to pa'pakuli, pakulii dolu kalaemu tobou dio! Babe toine' dinne di bohto kalaemu ingkäna kadahiang ang kihingngi dahi di hoi' di Kapernaum!' “
- ²⁴Napasilombung tula'na naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna daete' aha mesa nabi ang dipakeangka' yaling di bohtona toboe'.
- ²⁵Anna kutula'ingkoa', di tempona Nabi Elia naonge anna dai aha kene' tallu setangnga taung masaena, lambi' dahi kabuhohangang ang dai aha mantondong, ya' donetoo aha mai'di liu balu bahine dinne di Israel.
- ²⁶Ampo' dai disuo Nabi Elia la ungaklemui mesa di alla'naii, ampo' panoe' di mesa balu bahine ang tadia to Yahudi, ang tohho di hoi' di bohto senga' dianto Bohto Sarfat, ang sidungku' Sidon.
- ²⁷Noa tunne' di tempona Nabi Elisa mai'di to Israel ang nahoa korong tamahamu', dianto bosu lollo'na, anna dai aha moi poro la mesa ang napabono' sehalinna mesa to Siria ang disanga Naaman.”
- ²⁸Ingkäna yato tau yaling di pa'sambayangang keaha' asang unghingngi yato tula'na Puang Yesus.

- ²⁹Tahpa sika ke'de' anna unghambaii Puang Yesus malai yaling mai di bohto. Di hao yato di bohto aha karakeang di behinna. Ya' inde Puang Yesus sika nabaha pano yato di karakeang aka' pemala sika nasumbäng naung.
- ³⁰Ampo' napealla' supu Puang Yesus yato ingkäna tau anna le'ba'i napellei.
- ³¹Puhai yatoo, ya' le'ba'mi Puang Yesus naung di mesa bohto mahoa'na Poropensi Galilea ang disanga Kapernaum, anna mampakuhui di hoi' ke allo katohhoang bumi.
- ³²Sika pusa'mi yato ingkäna tau unghingngi umba noa pepakuhunna, aka' ingkäna tula'na punno kakuasaang.
- ³³Yaling yato di pa'sambayangang aha mesa tau ang napentamai setang kakoha-koha napekäyyängngi naoatee,
- ³⁴"Eh, Dio ne Puang Yesus to Nazaret, aka suhunna anna ullumbaang? Suleo la unghopuiang? Kuinsang menao setonganna: Dionto to Masero, pesuona Puang Alataala."
- ³⁵Ampo' nakarahta' Puang Yesus naoaintee, "Mahtangngo! Anna palaio mai done ne di tau!" Yato setang tahpa umpensaleba'ing yato tau pano di alla'-alla'na tau mai'di anna malaii yaling mai, dai aha ungnaka-aka yato tau.
- ³⁶Anna ingkäna tau pusa' si'da-si'da anna situla'-tula'i naoatee, "Ahana inang bakahu inde pepakuhunna! Aka' sitonda kakuasaang umpahenta setang lambi' malai si'da."
- ³⁷Donetoo kaheba didiona Puang Yesus tiseмбу' sau tama di ingkäna bohto di hao di Galilea.
- ³⁸Puhai yatoo, ya' le'ba'mi Puang Yesus umpellei yato pa'sambayangang anna maui pano di dasanna ta Simon. Yato pasananna Simon ang bahine nahoa luhsu tamahamu', lambi' sika malau pano di Puang Yesus ke la malai napabono'.

³⁹Ke'de'mi Puang Yesus di hao di behinna yato bahine anna umpahentai yato korong malai, lambi' malai si'da. Yato bahine tahpa kaleha anna umposahai yatoii.

⁴⁰Tahpana solo' allo, ya' suleing mai'di tau umbahai ingkäna to makoronna ang nahoa ma'kahupa-hupa korong. Ya' pantammi nasahpa Puang Yesus anna napabono'.

⁴¹Aha toe' mai'di tau ang napentamai setang. Yato setang malai yaling mai di tau anna kakoha-kohai naoatee, "Dionto ne Änä'na Puang Alataala." Ya' sika nalahammi Puang Yesus anna dai sika napabei natula' yato aka ang sika nainsang, aka' sika nainsang naoatee, Dianto To Dilanti' la Mepasalama'.

⁴²Tahpana lelle'mi allo, le'ba'mi Puang Yesus umpellei yato bohto lupano di mesa ongeang ang mahulla-hulla. Ampo' nasipeäng-peängngi yato ingkäna tau. Tahpana sika nalambi', ya' napalau liung pano ke la malai anna dai le'ba' umpellei yatoii.

⁴³Ampo' ma'tula' pano diii naoatee, "Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala pahallu toe' kupepainsangnging pano di bohto senga' aka' dianto suhunna anna nasuoä' sule."

⁴⁴Dahi le'ba' Puang Yesus unsamba ingkäna bohtona Yudea umpepainsangnging Kaheba Mapia tama di pa'sambayangang.

Lukas 5

¹Pihsang tempo ke'de' Puang Yesus di hao di behing Le'bo' Genesaret anna punnoi tau di behinna aka' pemala sika umpehingngii Bahtakara Dehata.

²Di hao yato di behing le'bo' aha derua lopi naita Puang Yesus. Yato puänna lopi sika tuhummi anna mengei umbasei dalana.

³Mendai'mi Puang Yesus di mesa di alla'na yato lopi, dianto lopinna ta Simon, anna unsuoi ta Simon nabuhsu'-buhsu' sai'di' yato lopinna tama di malimbeng-limbenna. Mohko'mi yaho yato di lopi anna umpakuhui yato tau mai'di.

⁴Puhai ma'tula', ya' umpa'karaing ta Simon naoaintee, "Polopio tama di malimbenna anna umpensambangnging dalamu unsahka bau."

⁵Mentimba'mi ta Simon naoatee, "O Tuang, malupumang kipesambengii mengkähäng kahha' ampo' moi poro la anitunna tala ahai kilambi'. Ampo' aka' Dio unsuoä', ya' la maorä'te' do modala."

⁶Tahpana sika mao si'da modala, ya' undalang mai'di si'da-si'da bau lambi' la seu' kaleng dalana napobua' yato bau.

⁷Untambaing solana ang di hao di lopi senga' anna malai sika nadului umpealai yato bau. Ya' suleng yato solana anna sibaha-bahai umpangngihsi yato lopinnaii, lambi' yato derua lopi sai'di' kale tala limmi' napobua' mai'dinna yato bau.

⁸Yato Simon pusa' si'da-si'da unngita yato kadahiing lambi' mao malimuntu' pano di Puang Yesus anna naoaitee, "O Puang, kalemuiä' laoo pelleiä', aka' kodi' indee to madosää'."

⁹Dai dia supu ang pusa' si'da-si'da, ampo' yato toe' ingkäna solana ang nasibahaing yaling yato di lopi pusa' si'da-si'da unngita yato bau sahsamanna ang sika nasahka.

¹⁰Noa tunne' yato änä'na ta Zebedeus ang di hao di lopi senga', dianto ta Yakobus anna ta Yohanes, solana mengkähäng ta Simon, sika pusa' toe'. Ma'tula'mi Puang Yesus pano di ta Simon naoatee, "Daa ummahea! Mengkalao dinoa la mendahio to podala hupatau, dianto la umbahaikoa' hupatau mendahi to pentindo'ku."

¹¹Yato ta Simon sibaha yato sangngaka-sangngaka solana sika umbuhsu' lopinnaii pano di behing le'bo', mane sika umpelleing yato ingkäna pengkähänganna anna mentindo'i.

¹²Pihsang tempo Puang Yesus tohho yaling di mesa bohto mahoa'. Yaling yato di bohto aha mesa tau ang nahoa korong tamahamu', dianto bosu lollo'na. Tahpana unngita Puang Yesus yato tau, ya' malimuntu'mi di olona menge

ma'kara naoatee, "O Puang, ponna unngaku umpabono'ä', ya' la bono' siamä'te' dinoa."

¹³Ungngehte' siang teyyena Puang Yesus anna unngantii yato tau mane ma'karai naoatee, "Kuaku kupabono'o. Dinoa la bono'motee'." Ya' donetoo bono' siang yato tau.

¹⁴Pihsananna naoaminte Puang Yesus, "Kalehaii daa umpepainsangnging pano di tau senga' inde aka ang dahi pano di kalaemu, ampo' laomo dinoa do pepaitaing kalaemu pano di imang anna malai nainsang naoatee bono' si'damo. Anna umbahai penombaang ang la napopenombaingko dai' di Puang Alataala situhu' aka ang puha mepahentaing Musa, ang la mendahi sa'bi kabono'ammu pano di ingkäna tau."

¹⁵Ampo' tuhtuang tiseмбу' kaheba didiona Puang Yesus, lambi' sulei mai'di tau silumba-lumba pemala umpehingngii pepakuhunna anna pemala sika napabono' di hao mai di ma'kahupa-hupa koronna.

¹⁶Ampo' inang si biasa le'ba' Puang Yesus pano di ongeang mahulla-hulla ma'sambayang.

¹⁷Pihsang tempo naonge mengei Puang Yesus mampakuhu, aha sangngaka-sangngaka to Farisi anna to pampakuhu ada' sika ohko' toe' ma'pehingngi. Sika sulei di hao mai di ingkäna bohto yato di Galilea, anna aha toe' ang sule di hao mai di Yudea anna yaho mai di Yerusalem. Puang Yesus mala umpabono' to makorong aka' inang napunnoi kakuasaang Dehata.

¹⁸Pihsananna suleng sangngaka-sangngaka tau ullemba mesa tau ang mate sambose' naung kalaena napasilemba patindoanna. Inde sangngaka-sangngaka tau pemala liu la nabaha tama yato to makoronna di olona Puang Yesus.

¹⁹Ampo' aka' mai'di liu tau sisihpi'-sihpi' lambi' dai aha sika naola, ya' sika meleng dai' di ätu' ang mahante anna naläläi sängkäi yato ätu' sihoa la napangngului naung yato to makoronna sipatu di olona Puang Yesus. Ya' sika naulung naung di tängngä-tängngäna yato tau mai'di di olona Puang Yesus.

²⁰Tahpana naita Puang Yesus naoate matama si'da-si'da kapampetahpa'annai, ya' ma'tula'mi pano yato di to makorong naoatee, "O solasohong, ingkäna kasalaammu kuampungnging."

²¹Ampo' yaling di pihki'na yato to Farisi anna to pampakuhu ada' sika kutana naoatee, "Mennarakae' inde tau anna bahanie' ungnindä'-indä' sanganna Puang Alataala? Aka' Puang Alataalaete' supu ang mala ungnampungngi kasalaang."

²²Ampo' nainsang Puang Yesus yato aka ang napihki' yaling di inahanna, lambi' sika naoantee, "Akaboi anna ma'pihki' noakoa' nee?"

²³Umbarakae' kahang ang maromi' dioate, 'Diampungnging kasalaammu, bahtu dioarakatee, 'Kalehao anna pellaoo'?

²⁴Ampo' la pahallua' ungningsang unngoatee yaling inde di lino ma'kuasaä' Kodi' Änä' to Lino ungnampungngi dosa." Pihsananna ma'kara bumi Puang Yesus pano yato di tau ang mate sambose' kalaena naoatee, "Kalehamo, ängkä'i ne patindoammu anna maoo sumule pano di dasammu."

²⁵Ya' kaleha siang yato tau di alla'-alla'naii anna ullolongngii yato patindoanna nabulle sumule pano di dasanna lella' siang umpudi sanganna Puang Alataala.

²⁶Ingkäna yato tau pusa' si'da-si'da unngita yato kadahiang lambi' sika umpamatande sanganna Puang Alataala. Sangka' mahea' asang liu anna naoatee, "Allo dinoa kiitang pole' kaha-kaha ang handang mepusa'-pusa'."

²⁷Tahpana sohong Puang Yesus tama di aneang, ya' unngitang mesa to pahsinga' sima ang disanga Lewi minge mohko' yaling di kanto' pambaya'ang sima. Nasilahaming Puang Yesus naoantee, "O sammuane, maio tindo'ä!"

²⁸Ya' ke'de' siang ta Lewi umpellei yato kähänganna anna mentindo'i.

²⁹Puhai yatoo inde ta Lewi umpa'pehtaing Puang Yesus di hao di dasanna anna sulei mai'di liu to pahsinga' sima anna sangngaka-sangngaka tau senga' mande sibaha-baha Puang Yesus.

30Sika momämmämmi yato to Farisi anna to pampakuhu ada'naii pano di pahsikolana Puang Yesus naoatee, "Akana mandee' indo tuangkuhummua' sibaha to pahsinga' sima anna to kekasalaang? Dai sihatang la noa!"

31Ya' sika natimba'mi Puang Yesus yaling di pohapangang naoaintee, "Tadiaete' to makahsing ang umpahallu to pa'pakuli, ampo' to makorongnetee'.

32Dä' sule untambai tau ang ungnangka' kalaena maroho, ampo' tau ang nainsang naoatee kekasalaang, lambi' mala mengkatoba'."

33Aha ang ma'tula' pano di Puang Yesus naoatee, "Pahsikolana Yohanes si biasa ma'puasa anna ma'sambayang, noa tunne' pahsikolana to Farisi, ampo' pahsikolamu si mande anna menu'."

34Mentimba' Puang Yesus pano diii umpake pohapangang naoatee, "Malaraka ingkäna tau ang menge ma'tokabeng disuo ma'puasa ke mengeke' mohko' sibaha-baha yato to kabeng?"

35Ampo' la aha toboe' tempona dako', Kodi', la sihapangngä' to kabeng, la dialai yaling mai di alla'-alla'na yato pahsikolaku. Ya' donento yatoo la sika naongei ma'puasa."

36Nalombungngike' pohapanganna Puang Yesus naoatee, "Daete' aha tau la unseu'i kaing ang bakahu anna napakei untampi' sahedorona ang malullu' liung, aka' ponna napanoa, ya' yato kaing ang bakahu la karake anna yato pansehe'ang ang bakahu dai sihatang ditampi'ing yato sahedoro.

37Anna noa tunne' hapanganna monna aha pangnganang lollo' ang masaeng lambi' mato'do', dai la sihatang dipampatamai angkoro' bakahu aka' la natehse, lambi' labu' kaleng yato angkoro' anna yato pangnganang ditibeng aka' dang kekuna.

38Ampo' angkoro' bakahu supung mala dipatama di pangnganang lollo' bakahu.

³⁹Anna daete' aha mesa tau ang mane hali ungnenu' angkoro' ang masaeng dibe'bei la ungnenu' salake' angkoro' ang bakahu, la naoantotee, 'Mammi' puhane' indo angkoro' ang masaeng dibe'bei.' "

Lukas 6

¹Pihsang tempo di allo katohhoang, Puang Yesus sibaha pahsikolana ungnolai sallimbo bela'. Ya' yato pahsikolana sika umponge'mi sangngaka-sangngaka boana pinamula, mane napsii anna naande laoi di lalang.

²Ampo' aha sangngaka-sangngaka to Farisi unsängkäi yatoii naoatee, "Akana umbaberakoa' dio yato ang dai mala dibabe di allo katohhoang?"

³Ya' sika natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Dakake'a' dio aha umbata yato aka ang hali nababe Tomaraya Daud sibaha änä' buana naonge manonoi?"

⁴Donetoo mentama di Dasanna Dehata anna ungnalai dehpa ang puha dipopenomba yaling. Naala naande, anna nabea toine' pano di ingkäna ang nasibahaing, ang setonganna yato dehpa dasi'da-si'dai mala naande tau sehalinna ingkäna imang."

⁵Nalombungngike' tula'na Puang Yesus naoatee, "Kodi' inde Änä' to Lino ang unguasai allo katohhoang."

⁶Pihsang tempo di allo katohhoang senga' mentama bou Puang Yesus di mesa pa'sambayangang anna mampakuhui yaling. Yaling yato aha mesa tau ang mate teyye kuananna.

⁷Yato to Farisi anna to pampakuhu ada' sika umpoimata Puang Yesus ke hapang la umpabono'i tau di allo katohhoang, anna ahai sika napolalang nasalla.

⁸Ampo' nainsang Puang Yesus aka yato ang yaling di pihki'na anna ma'tula'i pano yato di tau ang mate sambali teyyena naoantee, "Maio done di olo ke'de'!" Ya' ke'de' si'dang pano di olo yato tau.

⁹Mane ungkutanaii yato ingkäna tau ang di hao, naoatee, "Situhu' ada'ta, aka ang mala la dibabe di allo katothoang: kamapiaandaka, kakarakeandaka; ungkalemuiraka tau sola, la dipateiraka?"

¹⁰Puhai yatoo unnenne'i asammi yato ingkäna tau anna ma'karai pano yato di tau ang mate sambali teyyena naoatee, "Tandoingkä' teyyemu!" Napentando si'daming teyyena. Ya' bono' siang donetoo.

¹¹Ya' tuhtuang sika kende'mi aha'na yato to pampakuhu ada' anna to Farisi, lambi' situla'-tula'i aka ang la nababe pano di Puang Yesus.

¹²Donetoo maong dai' di tanete Puang Yesus anna napesambengii yaho ma'sambayang dai' di Puang Alataala.

¹³Tahpana mabaya, ya' untambaing to pentindo'na mengngolo anna napilleii di alla'na sampulo derua ang la napadahi rasul, dianto:

¹⁴Ta Simon (ang si nasangai Puang Yesus: Petrus), ta Andreas ullu'na, ta Yakobus, ta Yohanes, ta Filipus, ta Bartolomeus,

¹⁵ta Matus, ta Tomas, ta Yakobus äna'na Alfeus, ta Simon (ang disangai toe' to Zelot),

¹⁶ta Yudas äna'na Yakobus anna ta Yudas Iskariot (ang umbalu' Puang Yesus ke dako'i).

¹⁷Sika tuhummi yaho mai di tanete Puang Yesus sibaha-bahaii anna tohhoi di menghante-hantena. Yato di ongeang tihimpung di hao mai'di to pentindo'na anna mai'di tau senga' ang sulei di hao mai di ingkäna Yudea, yaho mai di Yerusalem anna di hoi' mai di behing le'bo' di alla'na Tirus anna Sidon.

¹⁸Sika sulei pemala umpehingngii pepakuhunna Puang Yesus anna pemala sika napabono' di hao mai di ma'kahupa-hupa koronna, noa tunne' ang napentamai setang bono' toe'.

¹⁹Ingkäna tau donetoo sika umpeäng liu lalang anna malai ungningso Puang Yesus, aka' aha kakuasaang ang sohong yaling mai di Kalaena lambi' mala umpabono' ingkäna tau.

- ²⁰Pihsananna unnenne'ing pahsikolana Puang Yesus anna ma'karai naoatee, "Puang Alataala umbehekoa' dio ang memase-mase, aka' diongnga'too ang ungnghampuang Kapahentaanna Puang Alataala.
- ²¹Puang Alataala umbehekoa' dio ang minge manono, aka' la dipabohokoa' dako'. Puang Alataala umbehekoa' dio ang dumuseng dinoa, aka' la metahakoa' dako'.
- ²²Puang Alataala umbehekoa' dio ang nakahiri'o solamu aka' umpetahpa'ä' Kodi' inde Änä' to Lino anna dako' napatama di sihu-sihuanna, anna nabeakoa' tula' tahuu solamu sibaha nasangaikoa' to karake.
- ²³Kahsi si'da-si'dakoa' ke donentoo anna masannangkoa' aka' setonganna daete' aha mallondo sahomu yaho di suruka, aka' inang noa tubunne' peneneannaii pano di nabinna Puang Alataala.
- ²⁴Ampo' sumändä'koa' dio ingkämmu to makaka, aka' puha lohpo'mokoa' dio ullambi' pepakahangammu yaling di katomakakaammu.
- ²⁵Sumändä'koa' dio ang boho lohpo' dinoa, aka' la manonokoa' dako'. Sumändä'koa' dio ang metaha lohpo' dinoa, aka' la masuhsakoa' anna la sikaumbukoa'.
- ²⁶Sumändä'koa' ke napudio ingkäna tau, aka' napanoa tuntone' peneneannaii umpudi ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadia."
- ²⁷Nalombungngike' tula'na Puang Yesus naoatee, "Ampo' pano di dioa' ang ma'pehingngi di Kodi' kuoainkkoa'tee: kalemuiö ingkäna balimmu, pembabe mapiakoa' pano di tau ang mangkahiri'o.
- ²⁸Palauing behe tau ang mantändoikoa'; sambayangngii tau ang pemala mantilakaikoa'.
- ²⁹Ponna aha tau mantampiling sambali papemu, beai natampiling sibali. Anna menna ang mangngala kaya'mu, bea toine' pelapi'na.
- ³⁰Ponna aha tau ang mampalau aka-akammu, ya' beai, anna daa umpalau sumule aka-akammu ang naala tau.

31Anna umba noa ang ungaräi nababeingko solamu, ya' babe toinne' noa pano di solamu.

32Ponna ungaklemuio supu tau ang mangkalemuio, ya' la unsangaraka ahang kala'biammu? Aka' napanoa toete' to tamampetahpa'.

33Aka' ponna supung membabe mapia pano di tau ang membabe mapia toe' pano di dio, ya' dasiante' aha kunanna, aka' mala toete' napanoa to tamampetahpa'.

34Anna ponna ke umpaindangngio aka-akammu supung pano di solamu ang mala toune' mambeao bala'na, ya' akang kunanna? Aka' mala toete'ne' napanoa to tamampetahpa' umpaindangngi solana to tamampetahpa' anna malai nabala'i sinnoa yato aka ang nabea.

35Ampo' dioa' dio, kalemuio ingkäna balimmu anna pembabe mapiao pano. Dia tuke' paindangngii aka-akammu sitonda dai la umpemitaia' la nabala'i. Ponna umpanoa, ya' la ullambi'o saho ang dai aha mallondo anna mendahio änä'-änä'na Puang Alataala To Matande, aka' Puang Alataala marota' pano di ingkäna tau ang dai nainsang ma'kuhhu'sumanga' anna pano di tau karake.

36Dahi pahallu toukoa' dio punno pa'kalemu, sinnoa Ambemu yaho di suruka punno pa'kalemu.”

37Nalombangngi bung tula'na Puang Yesus naoatee, "Daa untanda' tahuhu solamu anna datouo dio ditanda' tahuhu. Anna daa umpapetahungkung solamu anna datouo dio ditahungkung. Ampungngio solamu lambi' la diampungngi touo dio.

38Beai aka-akammu pano di solamu anna malai dibea touo dio: la untahimbokoa' mai'di liu pebea ang sinnoa mai'dinna aka-aka ang dipe'dengngi tama di lite' lambi' tobong. Aka' lite' ang umpake pano di solamu dia tunne' la dipakeingko.”

39Sika napakuhi toi Puang Yesus yaling di mesa pohapangang naoatee, "La malaraka to buta untehte santobutanna? Daraka la sahing manaho naung di kalo'?

⁴⁰Noa tunne' daete' aha mesa pahsikola la keangka' puha andana tuangkuhunna, ampo' mesa pahsikola ang tamma'mi la umpensinnoai nei' tuangkuhunna.

⁴¹Akarea' dio anna malakoa' unnggita sahihsi' yaling di matanna solamu, ampo' daine' unnggita kayu sambehsä' yaling di matammu tobou dio?

⁴²Umbang dio la umpanoa unnggalaiing sahihsi' yaling di matanna solamu, aka' aha ture dio sambehsä' kayu yaling di matammu tobou dio? Oa' ingkämmu to kalasi, alaiia' dolu yato sambehsä' kayu ang aha yaling di matammu anna malai unnggita unnggalaiing yato sahihsi' ang aha yaling di matanna solamu.”

⁴³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Poang kayu ang inang si biasa mammi' boana, daete' aha la ungkeboaing boa ang dai mammi'. Noa tunne' poang kayu ang inang si dai mammi' boana, daete' aha la ungkeboaing boa ang mammi'.

⁴⁴Aka' mesa poang kayu mala diinsang ponna ke diitang boana. Aka' la malarakae' tau umponge' boa kayu di hao mai di lolo päräng? Bahtu' umponge' boa pinamula di hao mai di balimbano?

⁴⁵Tau mapia mengngoya' mapia tubunte' aka' inang noa tubunne' ang yaling di inahanna, anna tau karake mengngoya' karake tubunte' aka' inang noa tubunne' yaling di inahanna. Aka' ingkäna aka ang ditula' sule yalingngete' mai di ihsi inaha.

⁴⁶Nalombangngi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Akannga' suhummu unsangaiä' Puang, unnggoatee, 'O Puang,' ampo' daia' unnggaku umpembabeing aka ang kupakuhingkoa'?

⁴⁷La kupaitaiko' umba la noa pano di tau ang sule mellumbaä', umpehingngii inde tula'ku anna napembabeing yaling di katuhonna.

⁴⁸Tau ang noa yato la kupasihapanne' mesa tau ang umpake'de' manahpa dasanna. Yato tau mambombeng napamanaung liu anna napampake'de'ii ahhi

ang matoto' si'da-si'da. Dahi moi la käyyäng umba noa uhai buntu' sule unghoa yato dasanna, ampo' inang tala tiaka aka' matoto' si'da-si'da ahhinna.

⁴⁹Ampo' pano di tau ang umpehingngii tula'ku ampo' dai napembabeing, la kupasihapanne' mesa tau ang umpake'de' dasanna ampo' maloyo aka' dai napamatoto' ahhinna. Tahpana sule uhai buntu' unghoa yato dasanna, ya' loe siang sitale-tale."

Lukas 7

¹Tahpana Puang Yesus puha untula' ingkäna yatoo pano di tau mai'di, ya' maong naung di Bohto Kapernaum.

²Yaling yato di bohto aha mesa tau makorong kahha' sai'di' tala mate. Inde tau dianto sabua'na mesa kapala tantara ang handang napakamaya liu.

³Nahingnginna yato kapala tantara didiona Puang Yesus, ya' unsuong sangngaka-sangngaka to dipotobaha' yaling di alla'na to Yahudi do natammui anna malai napalau ke la malai sule napabono'ing yato sabua'na.

⁴Sika maong umpellambi'i Puang Yesus anna malau mase si'da-si'dai pano naoatee, "Yato kapala tantara sihatang si'da-si'da ungakalemui,

⁵aka' mapia inaha liu pano di sola bohtota, anna diaete' ang ungnongkoso'i inde pa'sambayanganki' dipake'de'."

⁶Ya' maong Puang Yesus sibaha-baha yatooi. Tahpana la lambi'mi pano yato di dasanna kapala tantara, ya' unsuong solana yato kapala tantara do untammui Puang Yesus anna naoantee, "O Tuang, damong unsuhsai Kalaemu la maoo pano di dasangku, aka' dai sihatang kusa'ding la umpengkende'i dasangku.

⁷Noa tunne' dai sihatang kusa'ding la mengngolo mating di Dio. Ampo' diare' tula' tomande'mi sambahta kara anna malai bono' yato sabua'ku.

⁸Aka' kodi' mesa touä' kodi' to dipahenta, ampo' aha tou kodi' änä' buaku ang kupadihoi'ang lambi' mala tomande' kupahenta. Hapanganna ke kuointe yato mesa änä' buaku, 'Laoo!' ya' mao si'daete'e', bahtu' pano di änä' buaku

ang senga' kuoainte, 'Maio!' ya' sule si'daete', bahtu' kuoainte pano di sabua'ku, 'Kähängngi indee!' ya' nakähäng si'daetee'."

⁹Tahpana nahingngi Puang Yesus yato tula'na, ya' pusa' liung anna mensailei pano yato ang mampentindo'i lella' ma'tula' naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna dake' aha kulambi' yaling di alla'na to Israel kapampetahpa'anna tau ang sinnoa inde kapampetahpa'anna."

¹⁰Tahpana sika sumuleng pano di dasang yato solana kapala tantara ang nasuo mao umpellambi'i Puang Yesus, ya' nalambi'mi yato sabua' makahsimmi noa yato ang dai aha makorong.

¹¹Umpatahhi' bumi pellaonna Puang Yesus anna lupanoi di mesa bohto ang disanga Nain. Mao toe' pahsikolana sibaha-baha anna mai'di liu tau mampentindo'i.

¹²Tahpana sidungku'mi yato baba käyyäng lutama di bohto, ya' sohongngi yaling mai sangngaka-sangngaka tau ullemba to matena. Yato to mate dianto mesa änä' muane, änä' samboana mesa balu bahine yaling yato di bohto. Inde balu bahine naposolai mai'di tau.

¹³Naitanna Puang Yesus yato balu bahine, ya' kende'mi pa'kalemunna yaling di inahanna, anna napamala'i naoaintee, "Daa unduseng,"

¹⁴lella' siang undungku'i yato to mate yaho di lembaanna anna nasahpai. Yato to pallemba to mate tohho asang. Ya' ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "O änä' muane, kutula'ingko dinoa, tuhomo sumule!"

¹⁵Ya' tuho siang sumule yato änä' muane anna mohko'i tahpa ma'kara-kara. Nabehong Puang Yesus pano di indona.

¹⁶Ingkäna tau ang aha donetoo mahea' asang anna umpamatandei sanganna Puang Alataala, sika koha naoatee, "Suleng pole' yaling di tängngä-tängngäta mesa nabi ang handang ma'kuasa! Ahana suleng Puang Alataala la umpasalama' petauanna."

¹⁷Ya' tiseмбу' siang kaheba didiona Puang Yesus di hao di ingkäna Poropensi Yudea anna pano di bohto-bohto senga'.

¹⁸Nahingngi Yohanes yato ingkäna kaha-kaha ang dahi, aka' napakahebai pahsikolana. Ya' untambaing derua pahsikolana

¹⁹anna nasuoi mao mekutana pano di Puang Yesus naoatee, "Diongka inde To Dilanti' la Mepasalama', bahtu' pahallurakakang unngempei tau senga'?"

²⁰Mao si'dang yato to derua. Tahpana lambi' pano di Puang Yesus, ya' sika mekutanang naoatee, "Nasuoang Yohanes to Pantero' mekutana mating anna malai nainsang naoatee Diongka inde To Dilanti' la Mepasalama', bahtu pahallurakakang unngempei tau senga'?"

²¹Donetoo mai'di liu tau ang napabono' Puang Yesus di hao mai di ma'kahupa-hupa korong, anna unghambai toe' mai'di setang ang umpentamai tau, noa tunne' mai'di to buta ang napapennenne'.

²²Ya' sika natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Laomokoa' anna untula'ing Yohanes ingkäna aka ang puha unghingngi anna aka puha unngitaa', sinnoanna to buta paita, to makule mellao, tau ang bosu lollo'na bono', to binga pahingngi, to mate tuho sumule, anna pano di to pemase-mase dipainsangngi Kaheba Mapia.

²³Tau ang dai umpengkebo'i kapampetahpa'anna mai di Kodi', tau yatoo la kahsi nei'."

²⁴Tahpana le'ba'i sumule yato ang nasuo Yohanes, ya' napahandu'mi Puang Yesus ma'tula' pano di tau mai'di didiona Yohanes naoatee, "Aka unngalaa' mao pano di ongeang makä'däng? Do unngitakoa' bulo ang napalusau lutama pepahi?"

²⁵Bahtu' maorakakoa'to do unngita tau ang mampake mahahsa'? Inang dai, aka' tau ang mampake mahahsa' anna ang tuho dai aha nakalala'i di haoete' supu di dasanna tomaraya.

²⁶Dahi aka ang pemalaa' unngita pano di ongeang makä'däng? Pemalakoa' unngita nabi, i? Ahana tahpa' si'da. Anna kutula'ingkoa', yato ang unngitaa' londo puhane' andana mesa nabi.

²⁷Aka' didiona yato Yohanes aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Itai, kusuo mesa tau napendoluo, anna dianto ang la mampatokaingko lalammu ang la unngola.'

²⁸Kutula'ingkoa' setonganna di alla'na ingkäna tau ang aha yaling inde di lino, moi ang tuhoke' moi ang puhang mate, inang daete' aha la keangka' puha andana Yohanes. Ampo' tau ang handang mahoi'ang yaling di Kapahentaanna Puang Alataala setonganna keangka' puhane' andana Yohanes."

²⁹Ingkäna tau ang manghingngi yato tula'na, moi yato ingkäna to pahsinga' sima, unngakui asang katahpa'anna pahtuyunna Puang Alataala, aka' hali sika umbeho asang kalaena natero' Yohanes.

³⁰Ampo' yatone' to Farisi anna to pampakuhu ada' daine' sika naaku untahimbo pahtuyunna Puang Alataala tama di kalaenaii, aka' daine' sika naaku umbeho kalaena natero' Yohanes.

³¹Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Aka la kupasihapangnging inde mai hupatau ang aha dinoa? Anna aka ang nasinnoaing?"

³²Tau ang aha tempo dinoa kupasihapang änä' ang minge mangngino di hao di pasa' lella' siang unghohai solana anna naoatee, 'Kiposulingngingko ampo' dai unngaku sumayo, kipenaniingko penaniang kamateang ampo' dai unngaku masuhsa.'

³³Aka' sule Yohanes to Pantero' anna si biasai dai unngande dehpa anna dai unngenu' angkoro', ya' unngoaminte, 'Napentamai setang.'

³⁴Pihsananna suleä' Kodi' inde Änä' to Lino anna si mandeä' Ko anna menu'ä', ya' si unngoä burantee, 'Itai indo tau sähäuäng anna pa'enu', sola-solana to pahsinga' sima anna ingkäna to madosa.'

³⁵Ampo' kalehaia'to indee: kakeaka'anna Puang Alataala ang kipepaturuing mala diita yaling di katuhonna ingkäna tau ang mampentindo'i."

³⁶Aha mesa to Farisi untambai Puang Yesus pano di dasanna anna malai mande sibaha-baha di hao. Mao si'dang Puang Yesus pano di dasanna anna mohko'i sibaha-baha mande.

³⁷Yaling yato di bohto aha mesa bahine ang supung nainsang tuho yaling di katasampa'ang lambi' kainsangang dosanna. Tahpana nahingngi naoatee Puang Yesus menge mande di hao di dasanna ta Simon ang to Farisi, ya' suleng umbaha mesa buli-buli ang keihsi minnä-minnä' bomammi'.

³⁸Panong ke'de' di behinna Puang Yesus sidungku' bihti'na menge siang dumuseng. Yato bahine umbonä'i bihti'na Puang Yesus umpake uhai matanna, mane napahsii beluhä'na, mane naurungngi anna nasihoii yato minnä'-minnä' bomammi' ang nabaha.

³⁹Tahpana yato to Farisi, ang naongei mande dasanna Puang Yesus, unngita aka yato ang nababe bahine, ya' ma'tula'mi yaling di inahanna naoatee, "Ponna inang nabi si'da indee, ya' la nalähpä'itoo menna bahtu' umba noa babena inde bahine ang menge mangnganti bihti'na, tantunte' anna la nainsangngi naoatee, indo bahine mesa to tasampa' ang punno dosa."

⁴⁰Ma'tula'mi Puang Yesus pano naoantee, "O Simon, aha ang umpemala la kutula'ingko." Mentimba'mi ta Simon naoatee, "Tula' tomande'i, Tuang!"

⁴¹Naoate Puang Yesus, "Aha dolu derua tau moindang pano di tau ang biasa umpapebungai doi'na, ang mesa keindang limangngatu' doi' pera', anna ang senga'na limampulo doi' pera'.

⁴²Ampo' aka' dai sika nabela umbaya' yato indanna lambi' napa'dai tomande'ing yato indannaii. Dahi ang umba kahang yato to deruai ang la handang ma'kalemu toe' pano yato di tau aka' napa'daiming indanna?"

⁴³Mentimba'mi Simon naoatee, "Situhu' kodi', ya' yato tubunte' ang mai'di indanna." Ma'tula'mi Puang Yesus naoantee, "Ahana tahpa' ne pentimba'mu."

⁴⁴Lella' mensaile pano yato di bahine, nalombungngike' tula'na pano di Simon naoatee, "Ungngitaraka inde bahine? Langngena' mentamaä' inde di dasammu

ampo' dä' umpatokaing uhai ang la kubaseiing bihti'ku. Dia nei' nabonä'ingkä' bihti'ku umpake uhai matanna anna napahsii beluhä'na.

⁴⁵Dio, dä' aha unngurung naonge anna mane suleä', ampo' dia nei' sallanggena'nang napa'urung-urung bihti'ku.

⁴⁶Dä' aha umminnä'ing bää'ku tanda umpotosuleä', ampo' dia nei' naminnä'ingkä'ne' bihti'ku umpake minnä'-minnä' ang handang bomammi'.

⁴⁷Dahi kupainsangngio dinoa: tandana diampungngiming dosanna inde bahine ang mai'di, ya' ma'kalemu si'da-si'da. Ampo' panone' di tau ang sai'di' supu diampungngi, ya' bahtuanna sai'di' toe' pa'kalemunna."

⁴⁸Puhai yatoo, ya' ma'tula'mi pano yato di bahine naoantee, "Diampungnging dosammu."

⁴⁹Yato tau senga' ang nasibahaing mande, sika kutana yaling di inahanna naoatee, "Mennaraka'e inde tau anna pake la malae' unngampungngi dosa?"

⁵⁰Ampo' ma'tula' sala Puang Yesus pano yato di bahine naoatee, "Kapampetahpa'ammuet'e ang mampasalama'o, dahi laomo sitonda pebehena Puang Alataala."

Lukas 8

¹Dai masae puhanna yatoo, le'ba'mi Puang Yesus ullelengngi lelung mai'di bohto, moi ang mahoa' moi ang saohko' umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala. Mao toe' yato sampulo derua pahsikolana sibaha-baha.

²Mempola toe' yato sangngaka-sangngaka bahine ang puha dipabono' di hao mai di ma'kahupa-hupa korong bahtu' ang puha dihambaiing yaling mai di kalaena setang ang mampentamai, sinnoanna Maria ang si disanga toe' Magdalena ang puha dialaiing yaling mai di kalaena pitu setang.

³Noa tunne' ta Yohana bahinena ta Khuza, to pambe'bei doi'na Herodes, ta Susana anna mai'dike' bahine senga'. Sika mempola asang anna untahiai Puang Yesus sibaha pahsikolana umpake katomakakaanna toboe'.

- ⁴Tahpana sulei tau mai'di' di hao mai di mobohto-bohtoang ullebo Puang Yesus, ya' napahtummi mampakuhu yaling di pohapangang naoatee,
- ⁵"Pihsang tempo aha mesa petani la mao mangngambo'. Menge unngambo' yato bannena, aha piha ang manaho pano di lalang, ya' nasiindä'-indä'ing tau anna sulei toine' sedansiang anna naandei lambi' puha.
- ⁶Aha toe' piha ang manaho naung di tampo di haho batu, ampo' tahpana napahandu' mengguhaka', ya' malahso siang lala'na anna matei aka' mabangi yato tampo.
- ⁷Yato banne aha toe' piha ang manaho tama di alla' lohpo ang kedui, lambi' lobo' sibaha yato lohpo kedui anna nakapupu'i lambi' mate.
- ⁸Ampo' aha toe' piha banne ang manaho naung di tampo malambu, lambi' mala tuho manahpa anna keboai pensangngatu' luhpi'." Puhai natula' inde pohapangang, ya' ma'tula'mi napekäyyängngi naoatee, "Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"
- ⁹Sika mekutanang yato pahsikolana naoatee, "Akae' bahtuanna ne pohapangang ang untula'?"
- ¹⁰Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Pano di dioa' dibeakoa' dio kapainsangang anna malakoa' unngingsang umba noa Kapahentaanna Puang Alataala ang masaeng tibuni. Ampo' panone' di tau senga' dipakahebaine' umpake pohapangang, anna malai 'moinnakato sika naitai, ampo' setonganna daete' naita anna dai nakaleso; anna moinnakato sika nahingngi, ampo' setonganna daete' tama di talinganna anna dato'i napebahtuang aka yato ang sika nahingngi.'
- ¹¹Noa inde bahtuanna yato pohapangang: Setonganna banne yatoo dianto Bahtakara Dehata.
- ¹²Yato ang manahoi pano di behing lalang dianto tau ang unghingnging yato Bahtakara Dehata, ampo' sule Pongkahana setang nahampa'i anna naalai yaling mai di inahanna anna malai dai sika mampetahpa' lambi' dai la dipasalama'.

¹³Ang manaho pano di tampo di haho batu dianto tau ang tahpana unghingngi yato bahtakara, ya' napatamang di inahanna sitonda kakahsiang, ampo' dasiang mengnguhaka' yaling di inahanna lambi' sämpäi' supu napetahpa', aka' tahpana ullambi'i pesändä', ya' unkebo'ing Puang Alataala.

¹⁴Ang dondong tama di alla' lohpo ang kedui dianto tau ang unghingnging yato bahtakara, ampo' dai mala lobo' anna dai mala keboa manahpa aka' bata-bata didiona katuhoanna, noa tunne' pemala supu katomakakaang anna pemala supu untuhu'i pampemala tahuhunna.

¹⁵Yatone' ang manaho pano di tampo malambu dianto tau ang mapia inaha ang tahpana unghingngi yato bahtakara, ya' napatamang di inahanna anna membabei situhu' yato aka ang nahingngi, dai aha namali'-mali'ang membabe mapia.

¹⁶Nalombangngi bung tula'na Puang Yesus umpake pohapangang naoatee, "Daete' aha mesa tau la umpau' lampunna mane nasalohko'i baki, bahtu' napatoko naung di hoi' langka'na. Ampo' napatokoete' dai' di ongeang ang malängkä' anna malai ingkäna tau ang mentama yato di dasang la naballoi pesilona.

¹⁷Aka' daete' aha mesa kaha-kaha ang tibuni la tibuni lolo, anna daete' aha mesa kaha-kaha ang dai dipepainsangnging la daloloi dipepainsangnging. Ampo' la ahaete' tempona ang dibuni la dipalanda' anna ang dai dipepainsangnging la kainsangang.

¹⁸Dahi, dianto anna pekaleso manahpaia' yato Bahtakaranna Dehata ang unghingngi, aka' menna ang inang ahang ang nainsang, inang la dihängngängngiking, ampo' menna ang dai ma'pehingngi, ingkäna yato ang nasanga nainsang la dialai yaling mai di pihki'na.

¹⁹Indona anna ullu'na Puang Yesus sule yato di ongeang ang naonge mengine mampakuhu Puang Yesus, ampo' dai sika mala mendungku' aka' mai'di liu tau sisihpi'-sihpi'.

- ²⁰Ya' ahang mesa tau umpainsangngi Puang Yesus naoaintee, "Indomu anna ullu'mu sika yaling di aneang pemala la napellambi'io."
- ²¹Ampo' natimba' supu Puang Yesus naoaintee, "Ang mendahi indoku anna ullu'ku dianto ingkäna tau ang umpehingngii Bahtakaranna Puang Alataala anna napembabeing yaling di salu katuhoanna."
- ²²Pihsang tempo ma'karang Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Talaoa' bete' inde di tando bete'na le'bo'." Ya' sika le'ba'mi bete' molopi.
- ²³Lella' sika molopi lella'ne' Puang Yesus hanne. Pihsananna pihsa'mi sule pepahi käyyäng, lambi' mendai' bombanna le'bo' anna sai'di'i tala sika limmi' yato lopinna aka' naonängnging uhai.
- ²⁴Ya' ullumbang Puang Yesus yato pahsikolana anna sika nahekei naoaintee, "O Tuang, kalemuiang, la limmi'mi tau!" Tahpa tipahteng siang Puang Yesus di hoi' mai di patindoanna anna unghohai yato pepahi käyyäng sibaha bombang tamahamu'. Ya' tahpa naboli siang yato pepahi anna bombang anna mahtai sumule yato le'bo'.
- ²⁵Mane ma'tula'i pano diii naoaintee, "Umbarea' dio naola kapampetahpa'ammu?" Ya' sika sangka' mahea'mi anna pusa', anna sioa-oainte, "Menna sakalirakae' inde tau anna pake moine' pepahi anna uhai tuhu'-tuhu'ammi pano di pahentana?"
- ²⁶Ya' sika lambi'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana molopi bete' di tando bete'na Galilea di bohtona to Gerasa.
- ²⁷Tahpana mengngindä'mi Puang Yesus dai' di kalantanang, tahpa suleng natammui mesa muane ang sule di hao mai yato di bohto mahoa'. Yato tau masaeng dai aha siita pakeang, mao mohobeläng lelung anna datoi tohho di dasang ampo' tohho di hao di ku'bu' aka' napentamai setang.
- ²⁸Tahpana ungnigita Puang Yesus, ya' kakilla-killang anna malimuntu'i pano di olona, lella' ma'kara napekäyyängngi naoatee, "O Puang Yesus, Änä'na Dehata ang Handang Matande, aka la umbabe pano di kodi'? Kupalau mating ke la malai dä' undahha."

²⁹Nasuhung ma'tula' noa yatoo, aka' minge Puang Yesus nahambaiing yato setang yaling mai di kalaena. Yato tau si dipungo bihti'na anna teyyena hante bahsi anna malai dai natilakai yato setang ang yaling di kalaena, ampo' dai masae si nabohtu-bohtu yato hante bahsi ang disangke'ing anna nabahai yato setang pano di ongeang ang mahulla-hulla.

³⁰Nakutanaing Puang Yesus naoantee, "Menna sangammu?" Mentimba'mi naoatee, "Sambahanang." Disanga noa aka' mai'di setang ang mampentama.

³¹Ya' sika malaung yato setang pano di Puang Yesus anna malai dai napalutama di kahoänna kamateang ang la naongi ditahungkung.

³²Di hao di ongeang donetoo sipatu aha mai'di liu bahi lella' sika mambuang yaho di ahe tanete. Ya' sika malaung yato setang ke la malai napabei mentama yato di bahi mai'di. Ya' napabei si'dang Puang Yesus.

³³Sohongnging yato setang yaling mai di kalaena yato tau anna mentamai yato di bahi. Ya' bungka' siang yato bahi anna sika tibe naung di behing karakeang lutama di le'bo' lambi' limmi'i.

³⁴Tahpana yato ingkäna tau ang minge sika undakai bahinna unngita kaha-kaha ang dahi, ya' tahpa sika lumpa'mi le'ba' do napalele pano di bohto mahoa' anna sangngaka-sangngaka bohto ang nasidungku'ing.

³⁵Sohongnging yato tau mai'di yaling mai di bohtona anna maoui ullumba yato ongeang ang naongi Puang Yesus, pemala la sika naita yato kaha-kaha ang mane puha dahi. Sika unngitang yato tau ang mane puha naalaiing Puang Yesus yato setang yaling mai di kalaena lella' malinong mohko' di behing bihti'na Puang Yesus. Yato tau mampake manahpang aka' marohong sumule pihki'na. Sika mahea' asammi yato tau mai'di unngita umba noa kakuasaanna Puang Alataala.

³⁶Yato ingkäna tau ang unngita yato aka ang dahi sika umpainsangngi yato tau mai'di didiona umba noa dipasalama' yato tau di hao mai di kakuasaanna setang.

³⁷Ampo' yato ingkäna to Gerasa sangka' mahea' liu lambi' malau pano di Puang Yesus anna malai baha' mao umpellei yato ongeang. Ya' dai'mi di lopinna Puang Yesus sibaha pahsikolana anna sika sumulei.

³⁸Yato tau ang puha nalahpa' di hao mai di kakuasaanna setang hali toe' malau pano di Puang Yesus ke la malai mempola. Ampo' nasuo sumule Puang Yesus naoaintee,

³⁹"Sumuleo pano di dasammu anna untohodolui aka ang puha nababe Puang Alataala pano di kalaemu." Ya' le'ba'mi yato tau unsamba bohto mahoa' anna napalele lelenggi yato aka ang hali nababe Puang Yesus pano di kalaena.

⁴⁰Tahpana sumuleng Puang Yesus lubete' yato di bohto ang napengkalaui, ya' natammuing mai'di liu tau ang inang sika napemitai kasuleanna.

⁴¹Donetoo suleng mesa tau ang disanga Yairus, mesa kapala pa'sambayangang yato di bohto. Sule malimuntu' di olona Puang Yesus malau pano anna malai mao pano di dasanna,

⁴²aka' änä' samboana ang mane sampulo derua pahiamanna makorong kahha' anna la mateng. Lella' Puang Yesus mellao lupano yato di dasanna ta Yairus, mai'di liu sule tau sisihpi'-sihpi' mampentindo'i di hao mai di ma'kahupa-hupa bohto.

⁴³Yaling di alla'na aha toe' mesa bahine ang unsa'ding korong mallambi' ang daloloi aha nabolinna yaling di sampulo derua pahiamanna. Dai aha mesa to pa'pakuli ang mala mampabono'.

⁴⁴Ya' mendungku' di kebo'na Puang Yesus anna naantii pote' kaya' kalambe'na. Ya' bono' siang yato korong ang nasa'ding.

⁴⁵Mekutanang Puang Yesus naoatee, "Menna inde mai tau ang mane hali unnganti kaya'ku?" Ampo' dai aha tau donetoo ang bahani mangngaku. Lambi' naoante Petrus, "O Tuang, mai'di liu tau ang mangkulimboio anna ang mansihpi'o."

⁴⁶Ampo' ma'tula' Puang Yesus naoatee, "Aha mesa tau ang mangngantiä' aka' kusa'ding aha sohong yaling mai di Kalaeku kakuasaang."

⁴⁷Tahpana nainsang yato bahine naoate yato ang mane nababe dai mala nabuni, ya' tahpa sikalalla'mi mao malimuntu' pano di olona Puang Yesus anna ma'tula'i pano yato di tau mai'di aka suhunna anna ungnantii Puang Yesus anna umba noa tahpa bono' yato koronna puhanna naanti.

⁴⁸Ma'tula'mi Puang Yesus pano yato di bahine naoatee, "O änä'ku, napabono'o kapampetahpa'ammu. Paela'i, mahasante' inahammu le'ba'."

⁴⁹Mengeke' Puang Yesus ma'tula', ya' suleng mesa tau luhao mai di dasanna ta Yairus, anna unngoainte pongkahana, "Mateng änä'mu, Tuang! Damong usaha-saha inde tuangkuhu."

⁵⁰Nahingginna Puang Yesus, ma'tula'mi pano di ta Yairus naoatee, "Daa ummahea', ampo' diare' pamatohei kapampetahpa'ammu aka' inang la bono'ete' änä'mu."

⁵¹Tahpana lambi' Puang Yesus pano yato di dasanna Yairus, ya' ullahang asammi yato ingkäna tau mempola tama yato di tambing ang naonge yato änä' tilampa'. Supung to baha'na sibaha ta Petrus, ta Yohanes anna ta Yakobus ang napabei mempola tama.

⁵²Ingkäna tau di hao yato di dasang sika ungnumbui yato änä', ampo' sika naoainte supu Puang Yesus, "Daa ungnumbua' aka' inde änä' daete' mate, ahana kaleete' hahe."

⁵³Ampo' sika napetaha-tahai supu aka' nainsang naoatee mate si'dang yato änä'.

⁵⁴Ampo' inde Puang Yesus untokei teyyena yato änä' anna naoatee, "O Äi', kalehamo!"

⁵⁵Ya' sumule siang sungnga'na yato änä' anna tahpa ke'de'i. Pihsananna Puang Yesus unsuo tau umpakande yato änä'.

⁵⁶Aka toiro pusa' ta mengkasilling yato to baha'na änä', ampo' sika nalhang Puang Yesus anna dai napepainsangnging pano di tau senga' yato aka ang mane puha dahi.

Lukas 9

¹Untambaing yato sampulo derua pahsikolana Puang Yesus anna sika nabea kamatohoang anna kakuasaang anna malai sika untalo ingkäna setang anna umpabono' ma'kahupa-hupa korong.

²Anna sika nasuoi mao do umpakaheba Kapahentaanna Puang Alataala anna umpabono' to makorong.

³Naoate pano diii, "Yaling di pellaoammu dako' mala kabaha-baha. Moi huntung, moi tas, moi bokung, moi doi', moi kaya' dai dibaha, supung ang menge umpake.

⁴Anna ponna aha tau mampalempängkoa' tama di dasanna, ya' tohhoko' di hao lambi' mengkalao boukoa' umpatahhi' pellaoammu.

⁵Anna ponna dai aha tau ang mampalempängkoa' tama di dasanna, ya' pelleia' yato bohto anna umpentalahpi'ing tampo ang mendehke' pano di bihti'mu anna malai mendahi pengkakalehaang pano diii. “

⁶Ya' sika le'ba' si'dang anna maoi do unukulilingngi ingkäna bohto saohko' lella' umpepainsangnging Kaheba Mapia, anna umpabono' ingkäna to makorong di ingkäna bohto ang naolai.

⁷Donetoo Tomaraya Herodes, ang unkapalai Poropensi Galilea, dai hapa' inahanna unghingngi yato ingkäna kaha-kaha ang nababe Puang Yesus. Aha tau ang mangngoatee, "Tuho sumule Yohanes to Pantero' di hoi' mai di alla'na to mate.”

⁸Aha toe' piha tau ang mangngoatee, "Landa' bumi sumule Nabi Elia." Anna aha toe' piha tau ang mangngoatee, "Mesa di alla'na yato senabiang dolu ang tuho sumule.”

⁹Ampo' ma'tula' Herodes naoatee, "Puhanne' kubose'i bää'na ta Yohanes. Dahi menna setonganna inde tau ang manuhu' kaheba mai'di umbabe kaha-kaha ang dikapusa'i?" Ya' pemala liung la silambi' Puang Yesus.

¹⁰Tahpana sika sumulei yato sampulo derua pahsikolana Puang Yesus, ya' sika natohodolung pano di Puang Yesus yato aka ang hali sika nababe. Ya'

sika natambaing Puang Yesus anna naposolai mendende pano di mesa bohto ang disanga Betsaida, anna malai sika diarang supung ang nasibahaing.

¹¹Ampo' nahingnginna tau mai'di didiona yatoo, ya' sika maong do napelolai. Ya' sika natammui manahpang Puang Yesus anna napatuirui didiona Kapahentaanna Puang Alataala anna umpabono' mai'di tau ang pahallu napabono'.

¹²Tahpana mahammong, ya' sika mellambi'mi pano di Puang Yesus yato sampulo derua pahsikolana anna sika naoatee, "Suoi indo pano tau mai'di anna malai sika do umpeäng dasang ang la naongei ma'bengi anna andeang ang la sika naande, aka' inde ang taongeia' dianto ongeang ang mahulla-hulla ang makahao umpellei bohto."

¹³Ampo' sika naoantee, "Diongnga'tee' mampakande!" Ya' sika mentimba'mi naoatee, "Supung lima roti anna derua bau ang aha dibe'bei. Supunte' ke maoang kialling inde mai tau mai'di ang la sika naande."

¹⁴(Tau ang aha donetoo aha umbai limang sa'bu muane, dake' diihsa' bahine anna änä'.) Ya' ma'tula'mi pano di pahsikolana naoatee, "Suoi ne pano tau mai'di mohko' moko'bong-ko'bongang: sangko'bongang boitoo, ya' aha bung limampulo tau."

¹⁵Ya' natuhu'i si'dang yato pahsikolana yato ang napahentaing anna unsuoi yato tau mai'di ma'ko'bong-ko'bong.

¹⁶Pihsananna Puang Yesus unngalang yato lima roti anna derua bau, mane mentongai dai' di langi' menge siang umpalau behe dai' di Puang Alataala. Puhai yatoo, ya' nabika-bikang yatoo mane nabeai pano di pahsikolana anna malai nasusa pano di tau mai'di.

¹⁷Ingkäna yato tau ang aha donetoo mampebohoi asang. Puhai sika mande, ya' nahimpung salang pahsikolana yato la'binna ang dang napuha tau. Ya' ke punno salake'ne' sampulo derua baki.

¹⁸Pihsang tempo naonge mengei Puang Yesus ma'sambayang namesa-mesa, suleing pahsikolana nalumba. Mekutanang pano diii naoatee, "Situhu' tula'na tau ang unghingngia', nasanga mennaä' are' indee?"

¹⁹Sika mentimba'mi naoatee, "Aha ang mansangao Yohanes to Pantero'; aha toe' ang mansangao Nabi Elia; aha toe' piha ang mansangao mesa di alla'na yato senabiang ang aha dolu ampo' tuho sumule."

²⁰Ya' mekutana sala bumi Puang Yesus pano diii naoatee, "Ampo' situhu' dioa', mennaä' Ko indee?" Mentimba'mi ta Petrus naoatee, "Dio, Tuang, To Dilanti' la Mepasalama' ang sule yaho mai di Puang Alataala."

²¹Ya' sika nalahang si'da-si'dang Puang Yesus anna dai napepainsangnging pano di menna-menna didiona yatoo.

²²Mane ma'tula'i Puang Yesus naoatee, "Kodi' inde Änä' to Lino pahalluä' la unngolai mai'di kamasuhsaang anna dä' natahimbo setobaha'ang, kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' lambi' la dipateiä'. Ampo' yaling di tallu allona la tuhoä' sumule."

²³Nalombungngike' tula'na pano di ingkännaii naoatee, "Tau ang la pemala mampentindo'ia' pahallu ungalimpängngi pangngelo'na toboe' sibaha umbulle kayu sitambeng allo-allo, mane napentindo'ia'.

²⁴Aka' menna pemala umpamahendeng katuhoanna, la bilang mateetee'; ampo' menna ang tontong mampetahpa' moi dipatei aka' Kodi', dianto ang la dipasalama' sungnga'na.

²⁵Aka' dai aha suhunna mesa tau untahongkongngi ingkänna aka-aka ang aha yaling inde di lino ke dasiang la salama' sungnga'na.

²⁶Ponna aha tau ang mampengkasiliingkä' anna umpengkasili toinne' pepakuhungku, la kupengkasili turinte'ne' ke sulemä' dako' sitonda kakuasaangku anna kakuasaanna Ambeku, noa tunne' kakuasaanna malaeka' masero yaho di suruka.

²⁷Kutula'ingkoa' setonganna yalingnga' inde di alla'-alla'mu dinoa aha sangngaka-sangngaka tau ang dai la mate, dolunna la dipahandu' Kapahentaanna Puang Alataala.”

²⁸Umbai kahua allona puhanna makara noa yato Puang Yesus, ya' untambaing ta Petrus, ta Yohanes anna ta Yakobus naposola dai' di mesa tanete aka' la ma'sambayang yaho.

²⁹Tahpana minge ma'sambayang, ya' tahpa tirendeng hupanna Puang Yesus anna yato pakeanna mendahi mabusa anna pangngillo'.

³⁰Anna ahai derua tau minge nasipa'karaing, dianto Nabi Musa anna Nabi Elia.

³¹Indo to deruai umpalanda' kalaena yaling di pesilo kamatandeang, anna ma'tula'i didiona kamateanna Puang Yesus ang mane la dipasundung yaho di Yerusalem.

³²Donetoo, yato Petrus anna solana mengene' supu hanne. Tahpana sika tungke'du', ya' unngitang umba noa kamatandeanna Puang Yesus anna sika naita toe' yato derua tau ang ke'de' di behinna.

³³Tahpana la le'ba'mi yato to deruai umpellei Puang Yesus, ya' ma'karang ta Petrus pano naoatee, "O Tuang, masannang liu tau dinne. Umbai mahasa ke umpake'de'i tau bansuli umpopantangnga' simesa: Dio mesa, Nabi Elia mesa anna mesa Nabi Musa." Ampo' noa supu Petrus ang maling ma'tula' noa yatoo, dai pa'kaleha.

³⁴Lella' Petrus ma'tula', ya' tuhummi yaho mai salehu' unsapu'ii, lambi' sika mahea' tahpana nasapu' yato salehu'.

³⁵Ya' kahingngiammi kamaha yaling mai di salehu' ang naoatee, "Dianto inde Änä'ku ang kupillei. Pehingngiia' tula'na.”

³⁶Puhanna kahingngiang yato kamaha, ya' inang namesarang supu Puang Yesus. Yato tallu pahsikolana napadiinahanna supu yato kaha-kaha ang dahi donetoo, anna dato'i aha natula' pano di moi poro la menna yato ang sika naita.

³⁷Tahpana marondonnaii naonge sika tuhungngi sumule yaho mai di tanete, ya' suleng tau mai'di ullumba Puang Yesus.

³⁸Aha mesa di alla'na yato tau mai'di untambai Puang Yesus naoatee, "O Tuang, kupalau ke la malai do ungnngitaingkä' änä'ku, aka' inang dia supu änä'ku.

³⁹Yato änä'ku si pihsa' napentamai setang, lambi' si pihsa' tomande' kakoha-koha anna sikadindi'i kalaena napobua' yato setang lambi' si membuha kale suana. Yato setang semata undahha änä'ku anna noa ang inang dang aha la napellei.

⁴⁰Puhang kupalau pano di pahsikolamu unghambai yato setang ampo' dai sika mala naalai."

⁴¹Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Tehtereremokoa' dio indee! Umbarea' dio naola kapampetahpa'ammua' lambi' sähsä' lalangkoa'? La sangngakake' masaena tohhoä'a' yaling di alla'-alla'mu anna sa'bara' ungnngoloikoa'? Bahai ne mai yato änä'!"

⁴²Tahpana sidungku'mi Puang Yesus yato änä', ya' tahpa tilumbämmi naung di tampo napobua' yato setang anna sikadindi'i kalaena. Ampo' tahpa nakarahta' Puang Yesus yato setang anna napabono'i yato änä', mane napolai sumule pano di ambena.

⁴³Aka toiro yato ingkäna tau ang aha donetoo pusa' asang liu ungnngita umba noa kakuasaang käyyänna Puang Alataala. Mengeke' yato tau mai'di pusa' ungnngita aka ang mane puha nababe Puang Yesus, ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee,

⁴⁴"Pehingngii manahpai anna patamai di inahammua' inde ingkäna aka ang kutula', dianto: Kodi', inde Änä' to Lino, la dibehoä' pano di kakuasaanna to lino."

⁴⁵Ingkäna yatoii dai sika umpähäng yato ang natula' Puang Yesus, aka' dai sika napakalesoing. Ampo' malaya' toe' yatoii napekutanaing umba noa yato bahtuanna.

⁴⁶Ya' dahing kasibehtaang di alla'na pahsikolana Puang Yesus, unsibehtai menna ang handang keangka' di alla'naii.

⁴⁷Ampo' nalosa Puang Yesus yato ang minge sika napihki' lambi' unngala mesa änä'-änä' anna napake'de'i di behinna.

⁴⁸Anna naoaite pano diiii, "Menna ang untammui manahpa änä' saohko' ang sinnoa indee yaling di sangangku, ya' bahtuanna Kodi' siante' natammui manahpa, anna menna ang mantammui manahpaä', ya' bahtuanna Yatoete' ang mansuoä' sule natammui manahpa. Aka' menna-menna ang unngangka' handang madihoi'ang kalaena yaling di alla'-alla'mua', ya' setonganna diaete' ang handang diangka' mayahoang."

⁴⁹Ma'tula'mi Yohanes naoatee, "O Tuang, aha kiita mesa tau unghambai setang yaling di sangammu, ya' kisängkäing aka' kiinsang tadia solata ang mentindo' di Dio."

⁵⁰Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Daa unsängkäii, aka' menna-menna ang daingkea' mampa'bali, ya' bahtuanna solatarea'tee'."

⁵¹Tahpana marungku'mi tempo katiängkä'anna Puang Yesus dai' di suruka, ya' nabohtung la mao dai' di Yerusalem.

⁵²Unsuong sangngaka-sangngaka tau mendolu mao. Sika maoui pano di mesa bohtona to Samaria, aka' sika la umpasadia ingkäna-ingkäna siamo ang la napahallu Puang Yesus.

⁵³Ampo' aka' nainsang yato to Samaria la mao dai' di Yerusalem yato Puang Yesus, lambi' dai sika natahimbo la tohho yaling di bohtona.

⁵⁴Tahpana naita Yakobus anna Yohanes yato babena to Samaria, ya' mekutanang pano di Puang Yesus naoatee, "O Puang, unngakuraka ke ma'sambayangngang anna malai tuhung api yaho mai di langi' unngämpu'i inde mai tau?"

⁵⁵Ampo' mensaile supu anna nasängkäii.

⁵⁶Ya' sika maong umpeäng bohto ang senga'.

⁵⁷Sika umpatahhi'mi pellaonna. Ya' ahang mesa tau ang ma'tula' pano di Puang Yesus lella' sika mellao naoatee, "La kutindo' lelngngo diamo-diamo ungnola."

⁵⁸Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "Mangngohi aha leänna naongei tohho, anna dansi aha sehänna naongei membanua. Ampo' Kodi' inde Änä' to Lino dai Ko aha ongeangu ang la kuongei tohho mehile bahtu' hahe."

⁵⁹Nalombungngike' tula'na umpa'tula'i mesa tau senga' naoantee, "Pentindo'o di Kodi'." Ampo' mentimba' yato tau naoatee, "O Puang, pabeiä' dolu mao do ullahung ambeku. "

⁶⁰Ampo' mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Pabei tubunne' tau ang mate di mendehatanna do ullahung to matenaii, ampo' dio-dio laoo do pakahebai Kapahentaanna Puang Alataala di umba-umba naongei."

⁶¹Ahake' bou mesa tau senga' ma'tula' pano di Puang Yesus naoatee, "La mentindo'ä' di Dio, Puang, ampo' pabeiä' dolu mao umpasa'bi to baha'ku."

⁶²Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "Mesa tau ang munge ma'dahkala dai la sihatang ke si mensaile loloi pano di kebo'na. Noa tunne' tau ang pemala mendahi to pentindo'ku dai la kekuna yaling di Kapahentaanna Puang Alataala ke umpihki' loloi katuhoang ang dolu."

Lukas 10

¹Puhai yatoo napilleing Puang Yesus pitumpulo to pentindo'na ang senga' anna nasuoi mao moderua-ruaang do mendolu pano di ingkäna bohto ang inang la naolai dako' Puang Yesus.

²Naoatee pano diiii, "Itaia' inde mai tau masoo liu ang la dibaha tama di Kapahentaanna Puang Alataala. Kupasihapang boa kayu ang la pahallu dipupu, ampo' dai kanna' tau ang la mampupu. Dahi palauia' pano di puänna inde pinamula anna malai nahängngängngike' tau ang la umpupu inde boa kayu.

³Pehingngiia! Kusuokoa' do umpepainsangnging Kaheba Mapia. La sihapangkoa' domba ang tama di alla'-alla'na olo'-olo' peande.

- ⁴Dakoa' mala umbaha doi'. Datoukoa' mala umbaha tas, moi sapatu. Anna daa umpa'lempäng-lempängnga' unsalama'i solamu di behing lalang.
- ⁵Ponna mendai'koa' di mesa dasang, ya' tahpa oaia'te dolu, 'Salama' mating! La nabehekoa' Puang Alataala yaling di hapummu!'
- ⁶Anna ponna aha tau tohho yaling yato di dasang ang sihatang untahimbo yato tula' pebehemua', ya' la kabeheanto yato tau. Ampo' ponna dai aha, ya' la sumuleete' tama di kalaemua' yato tula' pebehemua'.
- ⁷Tohhokoa' yaling di dasanna ang mantahimbokoa', andei anna enu'i aka ang nasohengngiingko, aka' inang noaete' mesa to pengkähäng sihatangnete' untahimbo saho pengkähänna. Daa untirende lelung ampo' tohhokoa' di mesa dasang.
- ⁸Anna ponna tamakoa' di mesa bohto anna natahimbo manahpakoa' tau yaling, ya' andeia' anna enu'ia' aka ang nasohengngiingko.
- ⁹Pabono'i yato ingkänna to makorong ang aha yaling yato di bohto anna tula'i pano diii oaite, 'Dang masae anna Kalaenang Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya.'
- ¹⁰Ampo' ponna mentamakoa' di mesa bohto anna dakoa' natahimbo tau yaling, ya' panokoa' di batahta anna sika kakohakoa' unnggoatee,
- ¹¹'Moia' ähäng tampomu ang mendehke' di bihti'ki' kipentalahpi' toinne' di olomua'. Ampo' pahallua' unngginsang: dang masae anna Kalaenang Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya.'
- ¹²Kutula'ingkoa' setonganna ponna lambi'mi tempona dihohto' inde lino, la mahingang puhaete'ne' tahungkunna Bohto Sodom andana bohto yatoo."
- ¹³Mane naoate Puang Yesus, "Tilakakoa' Bohto Khorazim! Tilakakoa' Bohto Betsaida! Aka' ke la inang aha toine' dahi di hao di Bohto Tirus anna Sidon yato tanda ang mepusa'-pusa' ang puha dahi yaling di alla'-alla'mua', ya' la masaente' mengkatoba' lambi' umpekaya' kahung sibaha ulluläng täi hapu bää'na tandana unsohso yato kasalaanna.

¹⁴Ampo' ponna lambi'mi tempona dihohto' inde lino, ya' inang la mahingang puhaete'ne' tahungkunna to Tirus anna to Sidon andana dioa'.

¹⁵Noa tungnga' dio Bohto Kapernaum umbai pake unsangaa' la naängkä'koa' dai' di suruka Dehata, i? Setonganna dakoa' la naängkä' ampo' la natibekoa' naung di nahaka!"

¹⁶Napatahhi' tula'na Puang Yesus pano yato di to nasuo naoatee, "Kutula'ingkoa', menna ang mampehingngiia' tula'mu, ya' sihapangngete' Kodi' napehingngii. Ampo' menna ang dakoa' mantahimbo, ya' sihapangngete' Kodi' ang dai natahimbo, anna menna ang dä' mantahimbo, ya' sihapangngete' dai untahimbo Ambeku ang mansuoä' sule."

¹⁷Puhanna ungtulilingngi ingkäna yato bohto saohko', sika sumuleing yato pitumpulo to pentindo'na sitonda kamasannangang anna ma'tula'i pano di Puang Yesus naoatee, "O Puang, ingkäna setang tuhu'-tuhu'ang asang pano di kami' ahsala' kihambaii yaling di sangammu."

¹⁸Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Kuita Pongkahana setang manaho yaho mai di langi' salamang kila'.

¹⁹Setonganna puhang kupatamaingkoa' di kalaemu kakuasaang lambi' malakoa' umpealla' lelung ile keipo anna alipang dakoa' aha maaka, anna mala toukoa' untalo kamatohoanna Pongkahana setang ang mampa'balikoa'. Lambi' dai aha moi aka siamo ang la mantilakaikoa'.

²⁰Ampo' moinnakato noa yatoo, daa umpa'kahsi-kahsi aka' malakoa' untalo setang, ampo' diare' kahsikoa' aka' titekeng sangammua' yaho di suruka."

²¹Done siantoo ya' masannang liung Puang Yesus aka' nakuasai Inaha Masero anna naoaitee, "O Ambe', ma'kuhhu'sumanga'ä' mating di Dio, Dehatanna langi' anna lino, aka' dai umpabei tau ang unsanga kalaena manähäng si'da-si'da la umpähäng didiona kapahentaammu, ampo' umbeane' pepähängang pano di tau ang mahempo' inaha ang sinnoa inahanna änä'-änä'. O Ambe', dianto yato pa'elo'mu anna ang umpemapiang."

²²Puhanna ma'sambayang, ya' ma'tula'mi pano yato di tau mai'di naoatee, "Ingkäna-ingkäna siamo hali asammä' nabehoing Ambeku, anna dai aha moi la mesa tau ang mangnginsang mennaä' setonganna sehalinna Ambeku, anna datoe' aha ang mangnginsang menna setonganna Ambeku sehalinna Kodi'. Anna menna ang kupasihatangngi, dianto ang kupakalesoing didiona Yatoo."

²³Puhai yatoo, ya' mensaileng Puang Yesus pano di pahsikolana, anna napa'karaii dai napahingngii tau senga' naoatee, "Kehongko'ne' tau ang munge ungnigita aka ang ungnigita'.

²⁴Aka' kutula'ingkoa' setonganna, mai'di nabi anna tomaraya pemala toe' sika naita aka ang ungnigita' ampo' dang hali sika naita, anna pemala toe' sika nahingngi aka ang unghingngia' ampo' dang hali sika nahingngi."

²⁵Pihsang tempo aha mesa to pampakuhu ada' mopahtuyu la unsändä'i Puang Yesus, ke'de' di olona anna mekutanai naoatee, "O Tuang, aka ang pahallu kubabe anna malaä' ullambi' katuhoang sapano-panona?"

²⁶Natimba'mi Puang Yesus nakutanai sala naoaintee, "Aka yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero? Anna umba noa pihki'mu didiona yatoo?"

²⁷Mentimba' salang yato tau naoatee, "Kalemuikoa' Puang Alataala, Dehata ang umpenombai, penumpuii yaling di inahammu, yaling di pihki'mu, yaling di kamatohoammu anna yaling di pembabemu. Anna kalemuikoa' para-parammu hupatau sinnoa unglalemuikoa' kalaemu."

²⁸Naoaminte Puang Yesus, "Ahana inang tahpa' ne tula'mu. Dahi pembabeing anna malao ullambi' katuhoang."

²⁹Ampo' yato tau pemala unsanga kalaena tahpa' pembabena, dianto anna unglutanai salang Puang Yesus naoatee, "Menna setonganna yato solaku ang pahallu kukalemui?"

³⁰Natimba'mi Puang Yesus umpake pohapangang naoaintee, "Aha mesa tau ang sule yaho mai di Yerusalem la lunaung di Yerikho. Yaling di tängngä lalang natammui to pa'maho-maho anna dai supung nahampa'i kaya'na anna

aka-akanna ampo' sika nasibamba-bambai lambi' sai'di' tala mate, mane sika napellei tomande'i tilampa' di tängngä lalang.

³¹Donetoo sipatu aha mesa imang liu, ya' ungngitang yato tau ampo' nalombongngi supu mangngola behing lalang.

³²Noa tunne' mesa to Lewi liu toe' donetoo. Tahpana ungnghita yato tau, ya' tahpa nalombongngi tunne' mangngola behing lalang.

³³Pihsananna liung mesa to Samaria, mangngola yato di lalang. Tahpana ungnghita yato tau, ya' kende'mi pa'kalemu yaling di inahanna.

³⁴Maong ullumba yato tau anna nabahahsiing yato bila'na umpake minnä' anna angkoro', mane nasapu' manahpaing anna napapensakei dai' di keledai kalaena, mane naposolai pano di mesa dasang ang si diseba anna nauhu' manahpai di hao.

³⁵Tahpana marondonnai, ya' umbeang doi' pano yato di puänna dasang ang la sihoang naalliing kapahalluanna yato tau, anna naoaitee, 'Dama manahpai inde to makorong, anna ponna ke ahake' kapahalluang senga' ang dang nalambi' inde doi', ya' daa ummalaya' kubaya'rang ke liu salamä'.' “

³⁶Natämpä'ing yato tula'na Puang Yesus mekutana naoatee, "Dahi situhu' pihki'mu, menna di alla'na yato tallu tau ang mendahi solana yato to makorong?"

³⁷Mentimba'mi yato to pampakuhu ada' naoatee, "Tantunte' anna yatoi ang ma'kalemu pano!" Naoa salaminte Puang Yesus, "Ya' laomotoo anna pembabeing sinnoa yato.”

³⁸Donetoo naonge anna sibahai pahsikolana Puang Yesus, yaling di pellaonna sika ullambi'mi mesa bohto saohko'. Yaling yato di bohto aha mesa bahine disanga Marta, untambaing Puang Yesus ma'saleo pano di dasanna.

³⁹Inde Marta tohho sibaha ullu'na ang disanga Maria. Inde ta Maria nakäräli moohko'-ohko' di behinna Puang Yesus umpehingngii pepakuhunna.

⁴⁰Yatone' ta Marta mengene' tapakali-kali yaling di hapu mantahiai, undungku'ing Puang Yesus anna ma'tula'i naoatee, "O Puang, akana umpabeie Dio ne supu ta Maria moohko-ohko' diting? Suoi naduluiä'."

⁴¹Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "O Marta, supung dio umpihki' ang tasanda-sanda anna malaya' di ingkäna-ingkäna siamo.

⁴²Ampo' setonganna mesaete' supu kaha-kaha ang pahallu, dianto umpehingngii Bahtakara Dehata. Dianto ang napilleine' ta Maria ang inang dai la dialai di hao mai."

Lukas 11

¹Pihsang tempo lella' Puang Yesus ma'sambayang di mesa ongeang. Tahpana puhang ma'sambayang, ya' ma'tula'mi pahsikolana pano naoatee, "O Puang, paturuang ma'sambayang, sinnoa Yohanes to Pantero' umpaturu toe' pahsikolana ma'sambayang."

²Sika natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Ponna ma'sambayangkoa', ya' pasinnoa indee: O Ambe', kihannuang la tontong dipa'käyyängngi sangammu. Suleo pahentaang.

³Pasundungngingkang allo-allo andeang ang kipahallu.

⁴Ampungngii ingkäna kasalaangki', aka' ungnungampungngi touang kami' kasalaanna solaki' pano di kami'. Anna daa umpabeii pesändä' nasändä'iang. "

⁵Nalombungngike' tula'na pano diii naoantee, "Ponna hapang ahaa' di alla'-alla'mu mesa tau ang mao pano di dasanna sammuanena di tängngä bengi anna naoatee, 'O sammuane, kalemuiä' pahama'ia' andeammu ang sihoa naande pa'mesaang tau,

⁶aka' aha mesa sammuaneku ang yaling di pallaoang lempäng di hao di dasanku, ampo' daliung aha akanku ang la mala kupakandeing .' "

⁷Ya' hapanganna ke mentimba'i yato puäng dasang naoatee, 'Daa ungnali-aliä' aka' hahe asammang! Tängngänte' inde bengi anna titana'mi baba! Dahi dä' mala kaleha dinoa kubeao aka ang umpahallu.'

⁸Kutula'ingkoa', moinnakato dai naaku kaleha yato tau aka' tängngäng bengi, moinnakato sammuanena liu yato ang pemala menghama' ampo' aka' dai unsa'ding sili yato to penghama' semata malau, lambi'ete' yato sammuanena kaleha anna nabeai yato aka ang pahallu.

⁹Dahi dianto anna kuoaingkoa'tee: Palauia' anna la dibeakoa'; peängngi anna la ullambi'ia'; pende'de'koa' anna la ditungka'ingkoa' baba.

¹⁰Aka' pano di tau ang malau la natahimbo yato palaunna, anna pano di tau ang mahpameäng la nalambi' yato pahpameänna; noa tunne' pano di tau ang mende'de' la ditungka'ing baba.

¹¹Bahtu' aharakaa' mesa di alla'mu to dipoambe ang la umbea ile pano di änä'na ke malau bau?

¹²Bahtu' nabea alipang ke malau lehsu'?

¹³Dahi dioa', moinnakato anna to karakekoa', ampo' ponna mala turakoa' dio umbea änä'mu aka-aka ang mapia, ya' londonne' Ambemu yaho di suruka tantunte' anna la nabeai Inaha Maserona pano di tau ang la mampalau dai'."

¹⁴Pihsang tempo Puang Yesus unghambai setang yaling mai di kalaena mesa to pepe. Tahpana malai yato setang, ya' tahpa ma'kara-kara yato tau. Ingkäna tau ang ungnigita yato kadahiäng pusa' asang liu.

¹⁵Ampo' aha sangngaka-sangngaka tau di alla'naii sika naoatee, "Nasuhunte' mala unghambai setang aka' nabea kakuasaang Pongkahana setang ang disanga Beelzebul."

¹⁶Aha toe' sangngaka-sangngaka tau ang pemala unsändä'i Puang Yesus. Sika malau pano ke la malai napaitai mesa tanda ang mepusa'-pusa' anna malai sika nainsang naoatee sule si'daraka yaho mai di Puang Alataala.

¹⁷Ampo' nalosa Puang Yesus pihki'naii lambi' ma'tula' naoatee, "Ponna yaling di mesa kapahentaang dai mesa inaha lambi' sisähä'-sähä' anna sipa'bali mesa anna mesa, ya' tantunte' anna la sitalei yato kapahentaang. Noa tunne' yaling di kasanghapuang ang dai mesa inaha, lambi' sisähä'-sähä' anna sipa'bali mesa anna mesa, tantunte' anna la sitalei.

¹⁸Noa tunne' yaling di kapahentaanna setang ke tibahe-bahei anna sika sipa'balii mesa anna mesa, ya' umbanne' la noa la mala matoho kapahentaanna? Unsangaa' unghambaiä' setang aka' naposolaiä' Pongkahana setang?

¹⁹Dahi ponna ke untanda'ä' unghambai setang umpake kakuasaanna Pongkahana setang, ya' mennea' kekakuasaang ang napake pahsikolamu unghambai setang? Dahi pahsikolamu siangnga'too ang mampatandaangnga' kasalaammu.

²⁰Ampo' aka' unghambaiä' setang umpake kakuasaanna Puang Alataala, lambi' maleso dioatee napahandu'mi Puang Alataala ma'pahenta yaling di lino.

²¹Setonganna malake' dilaba'i setang ke ma'kuasa puha nei' tau. Hapanganna, ponna aha mesa tau ang unsanga kalaena matoho liu undakai dasang kalaena, ya' tantunte' anna dai aha la bahani tau senga' ang la sule mampabokoi.

²²Ampo' ponna aha mesa tau ang matoho puha nei' sule umbobo' yato tau ang menge undakai dasanna, ya' tantunte' anna la nataloi anna nahampa'i yato la'bo'na ang napopa'taaha, mane nabokoi aka-akanna.

²³Dahi menna ang dai mempako di Kodi', bahtuanna napa'balii' anna menna ang dä' mamposolai mengkähäng tantunte' anna la nakarakeii yato aka ang kukähäng."

²⁴Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ponna malai yaling mai di kalaena hupatau mesa setang, ya' maoke'te' dolu ma'kuliling lelung pano di ongeang makä'däng umpeäng ongeang ang la naongeti tohho. Ampo' aka' dai aha nalambi' yato ongeang ang la naongeti tohho, lambi' ma'pihki' anna naoaite yaling di inahanna, 'La sumule burä' pano yato di ongeangku ang hali kupellei.'

²⁵Ya' sumuleng. Lambi'na pano yato di ongeang dolunna, ya' nalambi'mi yato ongeanna bahahsi puha disapui manahpa anna mahahpi.

26Ya' sohong salake' dolu anna untambaii pitu setang ang londo puhane' pakarakeang andana dia, anna naposolai tama yato di ongeanna anna sika tohhoi yaling sibaha-baha. Katämpä'anna yato tau ang naongi tohho setang la tahuhu puhane' katuhoanna andana ang dolu aka' tuhtuang kehängngäng yato setang ang mampentamai.”

27Tahpana puha ma'tula' noa yato Puang Yesus, ya' ahang mesa bahine ke'de' yaling di tängngä-tängngäna tau mai'di anna ma'tula'i naoatee, "Kahsi liui to dipoindo ang mampadahio anna ang mampasusuo!”

28Ampo' mentimba' Puang Yesus naoatee, "Kahsi puhane' tau ang bansa' umpehingngii ihsi Suha' Masero anna napembabeing yaling di salu katuhoanna.”

29Tuhtuang mai'di liu tau unukulimboi Puang Yesus, lambi' ma'karang Puang Yesus naoatee, "Ahana inang tau karake asang inde mai tau ang tuho dinoa. Sika pemala toe' are' la dibabeing tanda ang mepusa'-pusa' anna malai sika nainsang naoatee sule si'darakaä' yaho mai di Puang Alataala, ampo' inang dai la sika dipaitai. Supungnga'te' tanda didiona Nabi Yunus ang mala sika dipaitai.

30Aka' umba noa Nabi Yunus mendahi tanda pano di to Niniwe, noa tumä' Kodi' inde Änä' to Lino la mendahi tanda touä' pano di ingkäna hupatau ang aha dinoa.

31Ponna lambi'mi tempona dihohto' inde lino, ya' la kende'mi tomaraya bahine ang sule di hao mai di selatang anna untanda' inde mai tau ang aha dinoa. Aka' yato tomaraya bahine sulene' di hao mai di pote'-pote'na lino aka' pemala umpehingngii kakeaka'anna Tomaraya Salomo. Ampo' dinne done dinoa aha ang keangka' puhane' andana Tomaraya Salomo.

32To Niniwe la kende' dako', ke lambi'mi tempona dihohto' inde lino, anna untanda' inde mai tau ang aha dinoa. Aka' yatone' to Niniwe sika mengkatoba' nei' tahpana unghingngi umba noa kaheba katallangang ang napainsangngi Yunus. Ampo' setonganna dinoa aha dinne ang keangka' puhane' andana Yunus!”

³³Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Daete' aha mesa tau la umpau' lampunna, mane nabunii bahtu' nasalohko'i baki, ampo' napatokoete' dai' di ongeang ang malängkä' anna malai pesilona naita ingkäna tau ang mentama yato di dasang.

³⁴Matammua' dianto ang mendahi ballo yaling di kalaemu. Ponna mapia matammu, ya' ingkäna kalaemu la naballoi asang. Ampo' ponna karake matammu, ya' malilling asanto ingkäna baheang yaling di kalaemu.

³⁵Dianto anna poinaha manahpai anna malai kamabayaang ang ungnampui dai mendahi kamapähtängang.

³⁶Ponna mabaya asang ingkäna baheang yaling di kalaemu, dai aha malilling, ya' bahtuanna mabaya asanto ingkäna kalaemua', sihapang lampu ang umballoi ingkäna kalaemu."

³⁷Tahpana puha mampakuhu Puang Yesus, ya' naundammi mesa to Farisi pano di dasanna anna malai mande sibaha-baha. Ya' mao si'dang pano anna mandei di hao.

³⁸Donetoo yato Puang Yesus tahhi' mande dai umbasei dolu teyyena, lambi' pusa' liu mesa to Farisi naita.

³⁹Ma'tula'mi Puang Yesus pano naoatee, "Dioa' to Farisi sihapangkoa' enu'ang bahtu' kahti ang supung di aneanna dipamabasei. Ampo' setonganna yalingnga' di inahammu supung punno kamakahha'ang anna kakarakeang.

⁴⁰Ahana inang to mahokoa'! Darakaa' dio ungningsang unngoatee Puang Alataala ang mambabe aneanna anna Dia sia tunne' ang mambabe huänna, dianto inahanta?

⁴¹Ampo' diarea' nei', beai aka-akammu pano di to pemase-mase sitonda sangkalebu inahammu. Ponna umpanoa yatoo, ya' mala dioatee bahahsi si'da-si'dakoa'.

⁴²Ampo' ahana inang la tilakakoa' ingkämmu to Farisi, aka' supungnga' ungningsang umpenombaing bahe sampulona ingkäna rampa-rampa ang bomammi' anna lohpo ang si dipopakuli, ampo' ang setonganna handang

pahallua' la umbabe situhu' Atohanna Musa, sinnoanna mampapara-para anna pa'kalemu dai' di Puang Alataala, bilang daia'ne' umbabe. Ponna untuhu'ikoa' atohang, ya' pahallu untuhu'i asang; dai mala untuhu'i piha anna daine' piha.

⁴³Tilaka si'da-si'dakoa' ingkämumu to Farisi, aka' ke maokoa' ma'sambayang si umpeängkoa' ohko'ang ang handang mahasa, anna si unklärä'i liua' ponna natabe'ikoa' ingkäna tau di hao di pasa'.

⁴⁴Tilaka si'da-si'dakoa' aka' sinnoakoa' ku'bu' ang dai tandaang lambi' nasiindä'-indä'i hahona tau aka' dai nainsang naoatee hahona ku'bu'."

⁴⁵Ahang mesa di alla'na yato to pampakuhu ada' mentimba' anna ma'tula'i pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, ne tula'mu tadia to Farisi supu umpakasili ampo' umpakasili touang kami'."

⁴⁶Ampo' natimba' supu Puang Yesus naoatee, "Ahana inang tilaka toukoa' dio ingkämumu to pampakuhu ada', aka' supungnga' umpahsa tau untuhu'i atohang ang mapahhi' liu, ampo' daia' ungnaku undului tau umpembabeing yato atohang moi poro sai'di'.

⁴⁷Tilaka si'da-si'dakoa' aka' umpapiakoa' ku'bu'na ingkäna nabi ang dolu ang setonganna peneneammu siangnga' ang mampateiii.

⁴⁸Dahi tantunte' anna unsanga tahpa'ia' yato babena peneneammu ang umpatei ingkäna nabi aka' dio siangnga' ang mangku'bu' mapia.

⁴⁹Lambi' aha tula' kakeaka'anna Puang Alataala naoatee, 'La sika kusuoing sangngaka-sangngaka nabi anna rasul, ampo' aha piha ang la sika napatei, anna aha piha ang la sika nadahha tuho.'

⁵⁰Dianto anna inde mai tau ang tuho dinoa la untangkung yato kamateanna ingkäna nabi ang dipatei mengkalao di pampahandu'anna lino.

⁵¹Mengkalao di kamateanna ta Habel lambi' pano di kamateanna Zakharia ang mate di alla'na pantunuang penombaang anna Dasang Ada'na Puang Alataala, inang dianto napolalang la ditahungkung inde mai tau ang aha dinoa.

⁵²Ahana inang tilakakoa' ingkämmu to pampakuhu ada', aka' setonganna undakaimokoa'ne' lalang kapainsangang didiona Puang Alataala, ampo' dasiangnga' unngaku umpengnginsangngi yato kapainsangang. Supungnga' unnginsang ungalapai tau ang pemalane' umpengnginsangngi Puang Alataala.”

⁵³Tahpana Puang Yesus umpelleing yato ongeang, yato ingkäna to pampakuhu ada' anna ingkäna to Farisi sika semata ungkeaha'i Puang Yesus anna nakutanaii ma'kahupa-hupa pekutana.

⁵⁴Sika napanoa yatoo aka' anna ahai sika napolalang nasahka ke ahai timba'na ang dai sihatang.

Lukas 12

¹Donetoo mai'di liu tau ullebo Puang Yesus, lambi' siindä'-indä' kale aka' sihipi' liu. Lella' sisihpi'-sihipi' yato tau mai'di, ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Madakakoa' pano di raginna to Farisi! Bahtuanna pepakuhu kakalasiannaii.

²Daete' aha aka-aka ang titutu' tala tibuhke; noa tunne' daete' aha kaha-kaha ang tibuni tala diinsang ke dako'mi.

³Ingkäna ang hali untula' ang dake' maleso liu, sihapang yaling di kamalilingang, la dipamapekalesoing pano di ingkäna tau, sihapang yaling di kamabayaang. Anna aka ang hali ungkuti' tama di talinga la dipekäyyängngi lambi' nainsang ingkäna tau.

⁴Kutula'ingkoa', ingkäna sammuaneku, daa ummahea' pano di tau ang supung mala umpatei bätäng kalae ampo' dai mala membabe la'bi anna yatoo.

⁵La kutula'ingkoa' menna setonganna ang pahallu ungkahea'. Dianto pahallukoa' supung mahea' dai' di Puang Alataala ang dai supung mala umpatei bätäng kalae ampo' mala tuke' natibe tama di api nahaka. Kupakaenga' salakangkoa' kuoangkoa'tee: Diangnga'to supu kahea'i.

- ⁶Mapiaa' ungningsang, moinnakato masempo si'da-si'da allinna lima dena', ampo' datoete' la dioatee, nakalimpängnging Puang Alataala moi la mesa.
- ⁷Londonangnga' dio, moi lamba' beluhä'mu puha tung naihsa' asang. Dianto anna dakoa' pahallu mahea', aka' keangka' puharako'a'to dio andana mai'di dena'.
- ⁸Menna ang mangngakuiä' di hao di olona tau senga', la kuakui toe' di hao di olona semalaeka'anna Puang Alataala.
- ⁹Ampo' menna ang mambahoiä' di olona tau, la kubahoi toete' di olona semalaeka'anna Puang Alataala.
- ¹⁰Ponna aha tau ang ma'tula' napa'baliä' Kodi', inde Änä to Lino, ya' mala siake'te'ne' diampungngi. Ampo' pano di tau ang ma'tula' tahuhu umpa'bali Inaha Masero inang daine' la diampungngi.
- ¹¹Ponna dibehokoa' pano di to pampahehsa yaling di pa'limboanna pebulle ada', bahtu' pano di to pa'pahenta anna to pa'kuasa, anna malai napahehsa aka kasalaammu, daaa' ummasuhsa didiona aka bahtu' umba la umpanoa ma'tula' mengngolo pano diii.
- ¹²Aka' donetoo inang la naposolaikoa' Inaha Masero ma'tula' aka ang pahallu untula'a'.”
- ¹³Aha mesa di alla'na yato tau mai'di ma'tula' pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, kalemuiä' pa'karaiingkä' ullu'ku anna malai nabea touä' kodi' piha ahtasa'ki' ang napatohhoingkang to baha'ki'.”
- ¹⁴Ampo' natimba' Puang Yesus naoantee, "O sammuane, dä' aha diängkä' la mendahi to pambahe ahtasa'mua'.”
- ¹⁵Nalombungngike' tula'na pano di ingkäna tau ang aha donetoo naoatee, "Madaka manahpakoa', andamu la pemala supu untombong ahtasa', aka' moinnakato anna mai'di ahtasa'na mesa tau, ampo' daete' dioatee diang ang la umpamahendeng katuhoanna.”

¹⁶Mane napatahhi' boi tula'na untula' mesa pohapangang naoatee, "Aha mesa to makaka ang mai'di liu tampona. Yato tampona malambu liu lambi' ingkäna pinamulanna keboa mapia asang liu.

¹⁷Pihsang tempo mekutanang yaling di inahanna naoatee, 'Aka inde ang pahallu kubabe anna malai aha kupantombongngi ingkäna boana pinamulangku?'

¹⁸O' io, la kupanoa indee: la kutalei asang ingkäna lokoku ang sisaohko', mane kupake'de' salai loko ang sikäyyäng anna malai kupambe'bei asang ingkäna boa pinamulangku anna ingkäna ahtasa'ku.

¹⁹Puhaitoo, ya' la kutula'mi pano di kalaeku kuoatee: Mai'di si'da-si'da ahtasa'ku dinoa, mala kuande anna kuenu' ma'taung-taung masaena. Dahi la ma'masannang-sannangngä' pole' mengkalao dinoa, umpesanta'i andeangu!'

²⁰Ampo' ma'tula' Puang Alataala naoantee, 'O to maho, dinoa siang di bengi la mateo. Dahi mennang ne la umpesannangngi ingkäna ahtasa'mu ang masae allong untombongnging kalaemu tobou dio?'

²¹Noanto katämpä'anna tau ang supung pemala untombong ahtasa' kalaena, ampo' daine' aha kasikenteanna dai' di Puang Alataala ang setonganna keangka' puha nei'."

²²Ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Dahi kutula'ingkoa' dinoa kuoatee: dako' pahallu masuhsa umpihki' katuhoammu, hapanganna aka ang pahallu ungnande. Anna datoukoa' pahallu masuhsa umpihki' bätäng kalaemu, hapanganna yato aka ang pahallu umpake.

²³Daraka' dio ungningsang pahallu puhaete'ne' katuhoang andana andeang? Noa tunne' pahallu puhaete'ne' bätäng kalae andana pakeang.

²⁴Itarea' karoaya; daine' nainsang mopinamula anna datoe' nainsang la umpepahe pinamulanna, londonang la umpailoko boa pengkähänganna. Ampo' tontong ture' motuho-tuho lolo aka' napakande Puang Alataala. Daraka' dio ungningsang keangka' puha tubumokoa'to dio andana sedansi.

- ²⁵Aharakaa' di alla'-alla'mu ang mala umpakalambe' sungnga'na moi poro santehte'mi aka' bata-bata didiona katuhoanna?
- ²⁶Dahi ponna ke moia' dio kaha-kaha ang handang saohko' dang mala umbabe, ya' akana la masuhsakoa' umpihki' ang senga'na?
- ²⁷Pekalesoia' bunga ang tuho tomande' pano di alla' kalane. Dai aha mengkähäng bahtu' untannung pakeanna, ampo' kutula'ingkoa' dinoa, moinnakato to makahka' si'da-si'da Tomaraya Salomo, ampo' daete' aha yaling di katuhoanna la umpake pakeang mahahsa' ang umpensinnoai mahasanna inde pano bunga di alla' kalane.
- ²⁸Dahi aka' mala ture' napamalehke' Puang Alataala yato bunga ang tuho dinoa ampo' la naande siang api marondonna, ya' londonangnga'te' dio ang khang kapampetahpa'ammu mala turakoa'to dio nabea asang aka ang umpahallu.
- ²⁹Dahi datomande'a' pahallu semata la umpihki' yato aka ang la unngande anna ang la unngenu'; anna daa umpamasuhsaia' inahammu.
- ³⁰Aka' ingkäna asang yatoo napeäng tau ang dai unngingsang Puang Alataala. Ampo' dioa' dio, inang nainsandea'to dio Ambemu ingkäna kapahalluammu.
- ³¹Ampo' diarea' nei', ang handang pahallua' dolu la umpihki' dianto: kapahentaanna. Ponna umpanoa, ya' kapahalluammu la napasundungngingkoa'.
- ³²Moinnakato anna sai'di'koa' supu, ampo' daa ummahea' aka' inang la nabearakoa'te' Puang Alataala Ambemu yato kapahentaanna.
- ³³Dianto anna kuoatee, balu'ia' ingkäna ahtasa'mu anna umbeaia' allinna pano di to pemase-mase. Aka' unngolai pembabe ang noa yatoo, umbe'beia' ahtasa'mu yaho di suruka ang dai la aha puhanna, ang mala dipasihapang dompe' ang inang dai la aha karake, dai aha la naboko to paboko anna dai la aha nakarakei bu'bi'.

³⁴Dianto anna kuoatee, be'beia' ahtasa'mu yaho di suruka, aka' umba naongei aha ahtasa'mu, di hao tunto nei' naongei inahammu.”

³⁵Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Pahallukoa' madaka lolo, payaling loloi pakemu anna papuhpu loloi lampummu.

³⁶Anna pahallukoa' umpensinnoai mesa sabua' ang sadia lolo ungnempei kasuleanna pongkahana di hao mai di pa'rame-rameang kakabengang, anna malai, ke suleng yato pongkahana, la tahhi' umbuhkeiing baba, dai mangki' mende'de' masae.

³⁷Kahsi si'da-si'dane' sabua' ang madaka nalambi' pongkahana. Kutula'ingkoa' setonganna yato sabua' la umpatama pakena anna umpakandei yato pongkahana anna natahiai manahpai.

³⁸La kahsi si'da-si'da yato sabua' ke nalambi'i pongkahana madaka anna sadiai di tempona sule yato pongkahana, moi sule di tängngä bengi bahtu' sule dake' mebengngi'.

³⁹Ampo' pengnginsangngiia' indee: Ponna aha mesa puäng dasang ang inang nainsammi tehte' sangngaka la sulei to paboko, tantuntee' anna dai aha napabei yato to paboko mentama di dasanna.

⁴⁰Noanto pahallu toukoa' dio sadia lolo aka' Kodi' inde Änä' to Lino la suleä' di tempo ang daia' ungningsang.”

⁴¹Mekutanang Petrus naoatee, "O Puang, kami'raka ne supu ang nahoa pohapangammu, bahtu' ingkännaraka inde mai tau?”

⁴²Natimba'mi Puang Yesus yaling di mesa pohapangang naoaintee, "Ang dioainte sabua' ang tuhu'-tuhu'ang anna manähäng, dianto ang la naängkä' pongkahana umpongkakai anna la umpakande ingkänna sabua' ang senga' ke lambi'mi tehte' ang sihatang.

⁴³La kahsi liu yato sabua' ang nalambi' pongkahana ungnähäng manahpa kähänganna naonge sulei yato pongkahana.

⁴⁴Kutula'ingkoa' setonganna yato pongkaha la umpetahpa' yato sabua' lambi' la naängkä' mendahi to pandaka ingkänna aka-akanna.

⁴⁵Ampo' sabua' ang karake inaha, la naoane'te yaling di pihki'na, 'Poso aka' masaeke'ne' mane sumulei pongkahaku, dahi beba'ä' aka siamo kubabe.' Ya' napahandu'mi undahha ingkänna sabua' senga' ang nasibahaing mengkähäng, moi muane moi bahine, anna maoi ma'masannang-sannang mande, menu' anna ma'malango-lango.

⁴⁶Pihsananna sumulee' yato pongkahana di tempo ang dai nainsang. Lambi' yato sabua' la nadahha si'da-si'da yato pongkahana. Napasinnoa kamadahhaanna ingkänna tau ang dai mampetahpa' dai' di Puang Alataala.

⁴⁷Noa tunne' sabua' ang nainsang siang aka pangkärä'na pongkahana ampo' dai sadia anna dai nababe yato aka pangkärä'na pongkahana, ya' inang la nadahhaete' yato pongkahana.

⁴⁸Ampo' pano di sabua' ang inang daine' nainsang aka pangkärä'na pongkahana anna membabei aka ang dai nakärä'i pongkahana, ya' dasiaete'ne' la nadahha sakali. Pano di tau ang mai'di dibeä' aka-aka, la mai'di toete' dipemitaiing anna pano di tau ang dipetahpa' tatoo, ya' mai'di toete' dipemitaiing.”

⁴⁹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Kasuleangku tama inde di lino dianto anna malaä' umpapuhpu api. Mahasa liu kusa'ding ke puhpung yato api.

⁵⁰Ahake' kamadahhaang käyyäng ang pahallu kuoloi, dianto ang umpamakekung inahangku dolunna kuoloi yato kamadahhaang.

⁵¹Umbai unsangaa' tamaä' inde di lino la umbaha kasikapiaiang, ampo' setonganna dai. Tadia kasikapiaiang ang kubaha sule, ampo' setonganna kasikallaang.

⁵²Napahandu' dinoa la aha kasikallaang yaling di mesa dasang. Hapanganna yaling di mesa dasang aha lima tau: yato to tallui la umpa'bali yato to deruai, bahtu' to deruai umpa'bali yato to tallui.

⁵³La sika sikalla-kalla: to dipoambe la umpa'bali änä'na ang muane anna yato änä'na ang muane la umpa'bali ambena. Noa tunne' to dipoindo la umpa'bali änä'na ang bahine anna yato änä'na ang bahine la umpa'bali indona. Noa tunne' pasanang bahine la umpa'bali manintunna ang bahine anna yato manintunna ang bahine la umpa'bali pasananna ang bahine.”

⁵⁴Ma'tula'mi Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Ponna ungnitaa' malilling kalane, ya' ungningsangnga' unngoate la kene', anna ahana inang la kene' si'da.

⁵⁵Anna ponna unsa'dingnga' pepahi ma'tantu, ya' ungningsangnga' unngoate, la mapana' allo, anna inang la noa si'da yatoo.

⁵⁶Oa' ingkämmu to pa'manähäng-nähäng, supungnga' ungningsang ullosa tanda kalane yaho di langi' ampo' bilang daia'ne' ungningsang ullosa aka ang la dahi di tempo dinoa.

⁵⁷Anna datoia' mala umbohtu tobou dio kaha-kaha ang tahpa' ang pahallu untindo'ia'.

⁵⁸Ponna hapang aha mesa tau manghahpo'koa' pano di to pambohtu kaha-kaha, ya' dotangnga'te' umpengkalambi'-lambi'i sikapiai yato tau ang la manghahpo'o naonge mengekangkoa' yaling di pellaolang. Ponna daia' umpanoa, ya' la napapengngolokoa' pano di olona to panghohto', anna yato to panghohto' la napapengngolokoa' pano di polisi ang la mampatamakoa' di tahungkung.

⁵⁹Kutula'ingkoa', inang darakoa'te' la mala nalahpa' yaling yato mai di tahungkung ke dai umbaya' asang dolu yato indammu."

Lukas 13

¹Donetoo aha sangngaka-sangngaka tau ang ma'tula' pano di Puang Yesus didiona to Galilea ang napatei Pilatus naonge mengei umpenombaing penombaang dai' di Puang Alataala.

²Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Unsangarakaa' dio mai'di puhane' ne dosanna to Galilea ang napatei Pilatus ullondoi dosanna to Galilea ang senga' aka' sika dipateine' noa nee?"

³Kutula'ingkoa' setonganna, daetee'! Ampo' ponna ke daia' unngaku mengkatoba', ya' inang la noa turakoa'to dio.

⁴Bahtu' umbarakaa'to noa pihki'mu didiona yato sampulo kahua tau ang nakaloei candi malängkä' yaho di Siloam? Umbai unsangaa' madosa puhane' andana ingkäna tau senga' ang tohho yaho di Yerusalem.

⁵Kutula'ingkoa' daetee'! Ampo' ponna ke daia' unngaku mengkatoba', ya' inang la hopu turakoa'to dio sinnoaii."

⁶Puhai yatoo ya' ma'tula'mi Puang Yesus yaling di pohapangang naoatee, "Aha mesa puäng bela' ang aha tuho di bela'na mesa poang ara. Ya' maong pano di bela'na la undaka' boana yato kayu, ampo' dai aha nalambi' moi poro la mesa.

⁷Ma'tula'mi pano di to pandaka bela' naoatee, "Tallung taunna semata kueka' boana inde poang ara ampo' daloloi aha keboa. Dahi bilang lelleng pihsangngi, aka' ullimbi kale pinamula senga' takekuna!"

⁸Mentimba'mi yato tau naoatee, 'O Tuang, pabei siake' tuho sahtaung, la kusändä' kubingkungngi lipu' anna kupupu'i.

⁹Umbato ke malai keboa taung sala. Ponna dai, ya' dotante' bilang dilelleng.'
“

¹⁰Pihsang tempo di allo katohhoang Puang Yesus lella' mampakuhu yaling di mesa pa'sambayangang.

¹¹Donetoo di hao yato di ongeang aha mesa bahine ang sampulo kahuang taunna nadahha setang lambi' bingku' napobua' koronna ang dang mala ke'de' maroho.

¹²Tahpana naita Puang Yesus yato bahine, ya' natambaing anna naoantee, "O indona, bono'mi korommu dinao."

13Puhai yatoo, ya' nasahpang Puang Yesus, ya' ke'de' siang maroho-roho yato bahine anna umpamatandei sanganna Puang Alataala.

14Naitanna yato kapala pa'sambayangang aka ang nababe Puang Yesus, ya' keaha' liung aka' donetoo allo katohhoang anna ma'tula'i pano di tau mai'di naoatee, "Aha unnung allona tempona tau mengkähäng, dahi sulekoa' di allo yatoo anna dipabono'o, ampo' daane' ke di allo katohhoangngi."

15Ampo' natimba' Puang Yesus naoaintee, "Oa' ingkämmu to kalasi, darakae' si ullahpa'koa' patuhoammu di allo katohhoang anna do unghendengngi do umpaenu' pano di limbeng?"

16Darakae' sihatang toe' inde bahine, ang sampulo kahuang taunna nadahha setang, dilahpa' di hao mai di kamadahhaanna, londonang aka' inde bahine peänä'anna toe' Abraham!"

17Menge ma'tula' noa yato Puang Yesus, ya' sangka' masili asammi yato tau ang mampa'bali, ampo' yatone' ingkäna tau mai'di sika kahsi nei' anna masannang liu unngita yato aka ang nababe Puang Yesus ang mepusa'-pusa'.

18Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Akake' la dipasinnoaing Kapahentaanna Puang Alataala? Bahtu' pohapangang umba ang la mahasa dipasinnoai?"

19Kapahentaanna Puang Alataala sihapang sallisa' batunna pinamula ang handang saohko' ang napamula tau pano di bela'na. Moinnakato anna saohko'i yato batu pinamula, ampo' ponna tuhong, ya' mala untondong asang ingkäna pinamula ang senga', anna mala toi malängkä' sinnoa poang kayu. Lambi' sulei sedansiang anna mesehängngi dai' di tangkena, tanda käyyänna."

20Naoa buntree, "Akake' la kupasihapangnging Kapahentaanna Puang Alataala?"

21Sihipang bibi' roti ang naala mesa bahine anna napasuiyü'i mai'di tahapung lambi' mala membea' asang yatoo."

22Ya' le'ba'mi Puang Yesus mao dai' di Yerusalem, ampo' mampakuhu lao siang yaling di pellaoanna. Dahi ma'kuliling lelung ullelungngi bohto, noa ang mahoa', noa ang saohko'.

- ²³Ahang mesa tau mekutana pano naoatee, "O Puang, la sai'di'rakae' supu tau ang la dipasalama'?" Natimba'mi Puang Yesus naoaintee,
- ²⁴"Poinahaia' anna malao mangngola tama di baba masihki'. Aka' kutula' manahpaingkoa', mai'di liu tau pemala mangngola tama yato di baba masihki' ampo' dai sika mala tama.
- ²⁵Ponna ke kalehang yato puäng dasang anna untana'mi babana, ya' la sika ke'de'mokoa' yaling di aneang anna sika tambakoa' unnggoatee, 'O Tuang, kalemuiang buhkeiingkang babamu!' Ampo' la natimba'koa' supu naoatee, 'Dakoa' kuinsang umba unngkasulei.'
- ²⁶Ya' la unnggoa salangnga'tee, 'Umba isanga? Sanga haliingkea' mande anna menu' sibaha-baha anna hali touo mampakuhu di lalang käyyäng yato di bohtoki'?'
- ²⁷Ampo' la naoingkoa'tee supu, 'Mennarakakoa' dio? Dakoa' kuinsang umba unngkasulei. Dahi palaikoa' done nee, aka' dionngnga'to ne ang si umbabe katasampa'ang.'
- ²⁸Ponna ke unnggitamokoa' Abraham, Isak anna Yakub sibaha ingkäna senabiang masannang yaling di Kapahentaanna Puang Alataala, ya' la sikaumbumokoa' dio salamang ang kamateang aka' la dihambaikoa' dio yaling mai.
- ²⁹Anna la sule toune' mai'di tau yaling mai di katimbingang allo anna di lau' mai di katempu'ang allo anna di hao mai di utara anna selatang, anna sika ohko' toine' ma'rame-rame yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.
- ³⁰Ampo' inang la aha tau ang handang katämpä' dinoa la mendahi ang handang uhuna mentama di Kapahentaanna Puang Alataala, anna la aha tau ang handang uhuna dinoa la mendahi ang handang katämpä'."
- ³¹Donetoo suleng sangngaka-sangngaka to Farisi anna ma'tula'i pano di Puang Yesus naoatee, "Dotanne' laoo, pellei inde ongeang aka' mopahtuyu Herodes la napateio."

³²Sika natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Palambi'ingkä' tula'ku pano ne di to pa'manähäng-nähäng oaintee, 'Dinoa anna marondong la umpabono'kä' to makorong anna la unghambaikä' setang anna ponna ke allo katallunnang, ya' kupapuhang yato ingkäna kähängangku.

³³Ampo' dinoa, marondong anna dirombengi la umpatahhi'kä' pellaolangku, aka' inang Yerusalem loloete' supu ang naongei dipampatei ingkäna nabi.'

³⁴Oa' ihsinna Yerusalem, palla'e dio inahammu umpatei ingkäna nabi anna unsaleba'i piha batu ang setonganna disuoingkoa' sule! Masae allong pemala liuä' la unghimpung ingkäna petauammu anna malai kudakai, sihapang indo mane' ang unsalohko'i änä'na di hoi' di pani'na, ampo' daia' ungnaku.

³⁵Dianto anna napelleimokoa' Puang Alataala lambi' mahulla-hulla Dasang Ada'na. Pengkakalehaia', mengkalao dinoa inang dämä' aha la ungnita lambi' ma'tula'koa' unngoatee, 'Dibehene' tau ang sule yaling di sanganna Dehata.' "

Lukas 14

¹Pihsang tempo di allo katohhoang Puang Yesus mao pano di dasanna mesa to pambahananna to Farisi anna mandei di hao. Ingkäna tau ang aha di hao yato di dasang sika umpoimata asang aka ang nababe Puang Yesus.

²Pihsananna, ya' suleng mesa tau ang bängkä' teyyena anna bihti'na sibali ke'de' pano di olona Puang Yesus.

³Ya' mekutanang Puang Yesus pano di ingkäna to pampakuhu ada' anna to Farisi naoatee, "Situhu' atohang ada'taa', malaraka tau mampabono' di allo katohhoang, bahtu' daraka?"

⁴Ampo' sangka' sika mahtang supu yato tau mai'di. Ya' natokeing teyyena Puang Yesus yato to makorong anna napabono'i mane nasuoi le'ba'.

⁵Mane umpatahhi' boi pekutananna pano diiii naoatee, "Aharakaa' tau di alla'mu ang dai la tahap unghui' sumule änä'na bahtu' patuhoanna ke manahoi naung di kahoäng sipatu allo katohhoang?"

⁶Ampo' yato ingkäna tau dai sika nainsang aka ang la naoa mentimba'.

⁷Donetoo Puang Yesus unngita ingkäna to sule pemala asang mohko' pano di ongeanna to dipa'käyyängngi, ya' ma'tula'mi pano diii yaling di pohapangang naoatee,

⁸"Ponna ke naundangngo solamu pano di pehta kakabengang, ya' daa unngohko' pano di ohko'anna to dipa'käyyängngi, aka' daa-daa yato ohko'ang la napasadia toboinne' to sulena ang handang napa'käyyängngi.

⁹Andana ke mohko'mo di hao anna ke suleng yato to sulena ang dipa'käyyängngi, ya' la naoamingkotee, 'Kalemuiä' tirendeio dio done aka' inde ohko'ang dipatoka toboinne' to sule ang dipa'käyyängngi.' Ya' donetoo la tirendeio sitonda masili anna maoo mohko' pano di ongeang ang handang tahuu.

¹⁰Ampo' diarea' nei' ponna naundangngo solamu, ya' dotang nei' ohko'o di hao di ohko'ang ang handang di kebo' aka' umbai suletee' yato ang umpuängang pehta la naoingkotee, 'O sammuanee, ohko' panoo di olo.' Ponna noa yato, ya' napa'käyyängngio yato ang umpaaha pehta di olona tau mai'di.

¹¹Aka' menna-menna unsanga kalaena mayahoang la mendahi handang madihoi'ang, ampo' ang unsanga kalaena madihoi'ang la mendahi mayahoang."

¹²Puhanna ma'tula' pano yato di to sule, ya' ma'tula' salang Puang Yesus pano yato di tau ang mangngundang naoatee, "Ponna ke umpaahao pa'rame-rameang di allo bahtu' di bengi, ya' daa unngundang solamu, solasohommu, kasanghapuammu bahtu' tau ang di behing dasammu ang to makaka, aka' la sika naundang touo dio ke sika umpaahai pa'rame-rameang, lambi' la unsa'ding siang bala'na yato pangngundammu.

¹³Ampo' diare' ke umpaahao pa'rame-rameang, undangngo to pemase-mase, to tasundung kalaena, to makule anna to buta.

¹⁴Anna inang la dibeho aka' dai sika aha aka-akanna la nabala'ing yato undangammu. Dahi la ullambi' bala'na ke tuho asammi to mate ang untuhu'i Puang Alataala."

¹⁵Donetoo aha mesa tau ang mende sibaha Puang Yesus anna lella' siang umpamapehingngii yato aka ang natula' Puang Yesus. Lambi' ma'tula' yato tau naoatee, "La kalsine' tau ang la mende sibaha Puang Alataala yaling di kaphentaanna."

¹⁶Ya' naoaminte Puang Yesus yaling di pohapangang, "Aha mesa tau umpaaha pa'rame-rameang käyyäng anna ungnundangngi mai'di tau.

¹⁷Dolunna la dipahandu' yato pa'rame-rameang, yato pongkaha dasang unsuo sabua'na do umpakaenga' sala yato ingkäna undanganna napasang naoatee, 'Maimokoa' are' aka' sadia asammi.'

¹⁸Ampo' yato ingkäna ang puha naundang sangka' sika malau mase. Aha ang mangngoatee, 'Mane haliä' ungnalli pobela'ang, dahi pahallu do kueka'. Kuhannuang dä' umpatumpui.'

¹⁹Aha ang mangngoatee, 'Mane haliä' ungnalli lima pasang saping anna pahallu kuaya'i. Daa umpatumpuiä.'

²⁰Ang senga' naoatee, 'Mane haliä' kabeng, dahi dä' hali mao.'

²¹Ya' sumuleing yato suoang anna napalambi'i pano di pongkahana yato ingkäna ang naoa yato undanganna. Ya' keaha' si'da-si'dang yato pongkahana anna umpahentai yato suoanna naoantee, 'Laoo pebatahta lelung pano di lalang käyyäng anna pano di lalang saohko' yaling inde di bohto mahoa' anna untambaii sule ingkäna to pemase-mase, to tasundung tuhona, to buta anna to makule.'

²²Tahpana sumuleng yato suoanna di hao mai yato ang napansuoi, ya' naoante pano di pongkahana, 'O Tuang, puhang kubabe asang yato pahentamu. Ampo' dake' keihsi asang yato ohko'ang ang dipatokaing.'

- ²³Ya' naoa salante yato pongkaha pano di suoanna, 'Laoo pebatahta lelung pano di aneanna bohto mahoa' anna unsuoi tau sulei, anna malai punno tau yaling inde di dasangku.
- ²⁴Aka' kutula'mingkoa'tee', inang dai la aha moi poro la mesa tau ang puha diundang dolu la sule umpehasai inde aka ang puha dipatoka.' "
- ²⁵Pihsang tempo mai'di si'da-si'da tau umpentindo'i Puang Yesus lella' sika mellao. Ya' sika nasaileng Puang Yesus anna naoaintee,
- ²⁶"Ponna aha tau mampentindo'ia' ampo' umpakamaya puhane' ambena, indona, bahinena, äna'na, solasohonna bahtu' sungnga'na, ya' yato tau dai sihatang dahi to pentindo'ku.
- ²⁷Menna-menna ang dai sadia madahha bahtu' mate aka' natindo'ä' dai sihatang napentindo'ia'.
- ²⁸Aka' hapanganna aha mesa di alla'mua' mopahtuyu la umpake'de' mesa dasang käyyäng, ya' tantunte' anna napihki' manahpai dolu ke nabelai napake'de' bahtu' daraka.
- ²⁹Andana ke puhang nalaka' bätänna ampo' dabure' nabela napatahhi', ya' umbai la napetaha-tahai ingkänna tau ang mangngita,
- ³⁰lella' siang sika naoatee, 'Tilaka'mi kasi bätänna indo tau, ampo' la bosikalentoo aka' dasiang nabela napatahhi'.
- ³¹Bahtu' hapanganna mesa tomaraya ang la mao la untolla' katomarayaang senga' tantunte' anna napihki' manahpai dolu ke nabelai petauanna ang supung sampulo sa'bu la umbali balinna ang dompulone' sa'bu.
- ³²Ponna ke inang dai la nabela nabali, ya' la nadotainte' tahpa unsuo äna' buana do untammui yato balinna naonge anna makahaoke' anna sikapiaii.
- ³³Noa tunne' ingkänna tau di alla'mua': ke dai naaku ullahpa' asang dolu ingkänna aka-akanna siamo, ya' dai sihatang la mendahi to pentindo'ku.
- ³⁴Sia inang kekuna si'da-si'da, ampo' ponna ke dang mäsing, ya' dante' aha lalang la dipamäsing sala.

³⁵Lambi' dang aha kunanna, tala malang dipupu'ing bela', tala malang diande, supurante' ditibe. Menna pemala mangnginsang, pamapehingngiingnga'too!"

Lukas 15

¹Ingkänna to pahsinga' sima anna ingkänna tau diangka' madosa si mao ullumba Puang Yesus anna malai napehingngii pepakuhunna.

²Ya' sika momämmämmi yato to Farisi anna to pampakuhu ada' naoatee, "Pake naakue' sibaha-baha to madosa anna mande sibaha-baha."

³Ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano diiii yaling di mesa pohapangang naoantee,

⁴"Ponna ahaa' di alla'mu ang ungnngampuang sangngatu' domba anna pa'dai mesa di alla'na, ya' tantunte' anna la napelleii yato dombana ang kamehsa pulona kamehsa di hao di päsäng anna maoi do umpeäng yato domba ang pa'da lambi' nalambi'.

⁵Anna ponna nalambi'mi yato dombana, ya' kahsi liuetee' lambi' nasompo sasira sumule tandana kahsi.

⁶Lambi'ito sumule pano di dasanna, ya' untambaing yato ingkänna solana ang pa'solasohonganna sibaha ingkänna sola bohtona anna naoatee pano diiii, 'Maikoa' posolaiä' ma'masannang-sannang aka' mala mammi kulambi' sumule yato dombaku.'

⁷Kupainsangngikoa', la noa tunto nei' yaho di suruka la aha pa'rame-rameang ang käyyäng puha ke ahai mesa to madosa ang mengkatoba' andana ke ahai kamehsa pulona kamehsa tau ang danne' pahallu mengkatoba'."

⁸Napatahi'ke' tula'na Puang Yesus naoatee, "Ponna aha mesa bahine ang untokei sampulo doi' pera' anna dondongngi mesa, ya' tantunte' anna la umpau'i lampunna, unsapui dasanna anna nadaka' lelungngi lambi' nalambi'.

⁹Anna ponna mala sia nalambi' yato doi'na, ya' la untambai sambahinena anna sola bohtona anna naoatee, 'Maikoa' posolaiä' ma'masannang-sannang aka' mala siare' kudohe' sumule doi'ku ang pa'da.'

- 10**Kutula'ingkoa', la noa tunto nei' pa'kahsi-kahsinna malaeka'na Puang Alataala yaho di suruka aka' mesa to madosa mengkatoba'."
- 11**Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus untula' pohapangang naoatee, "Aha mesa tau derua änä'na, sahing muane.
- 12**Ma'tula'mi yato ang tämpä' pano di ambena naoatee, 'O Papa', beamä' kodi' mana'ku ang inang baheku tubung kodi'.' Ya' nabahe si'daming ambena yato mana'na.
- 13**Tahpana sangngaka allona, ya' nabalul' asammine' tahana yato änä' tämpä' anna maoui pano di bohto makahao. Yato doi'na napopa'kainaha-naha di hao lambi' puha.
- 14**Tahpana puha asang yato doi'na, ya' sipatu tunne' di hao yato di bohto ang naongei sule tempo kabuhohangang, lambi' luipano katuhoanna yato änä'.
- 15**Ya' maong pano di mesa pongkaha umpeäng kähängang di hao yato di bohto. Nasuong nadaka'ing bahinna di hao di bela'na.
- 16**Manono liung nasa'ding yato änä' lambi' moi andeang bahi pemalang naande ahsala' ahang naihsiing kompenna, ampo' dai aha mambea.
- 17**Mane pa'kalehai pole' anna naoaite yaling di inahanna, 'Ketaladara mai'di liu sabua'na ambeku anna tanapuha-puha andeanna, anna dinnemä'ko done inde la mate naala pali.
- 18**La umpatamarä'ne' inaha anna sumuleä' pano di ambeku kuoaintee: O Papa', ahana inang madosamä' pano di dio, londonang dai' di Puang Alataala.
- 19**Dämä' sihatang la umpoänä', dahi padahiä' sabua'mu.'
- 20**Ya' umpatama si'dang inaha anna maoui pano sumule umpellambi'i ambena. Makahaoke' anna naitang yato ambena, lambi' kende' pa'kalemu yaling di inahanna. Tahpa lumumpa' siang yato ambena natammui anna nakalihpi'ii napa'urung-urung.
- 21**Ma'tula'mi yato änä' naoatee, 'O Papa', ahana inang madosamä' pano di dio londonang dai' di Puang Alataala. Dämä' sihatang la umpoänä'.'

²²Ampo' ma'tula' yato ambena pano yato di sabua'na naoatee, 'Laokoa' do penandaii do ala kaya' kalambe' ang handang malehke' anna ungkaya'iing. Ala toine' sinsing anna umbeai napesinsing, anna ala toinne' sapatu napesapatu.

²³Mane unghepoia' mesa saping lundaha ang handang malompo anna ma'rame-rameingkea' sibaha-baha.

²⁴Aka' inde änä'ku sihapang tubunte' puha mate ampo' tuho sumule; sihapang pa'da ampo' dilambi' sumule! Ya' sika napahandu'mi ma'rame-rame.

²⁵Ampo' yatone' änä' uluana di haoke'ne' di bela'na. Tahpana di lalang sumule pano di dasanna, ya' mane kahao anna nahingnging yato poni-poniang moni di hao di dasanna noa ang la ma'mahoa'-hoa' anna noa ang aha to sumayo.

²⁶Untambaing mesa di alla'na sabua'na ambena anna nakutanaii didiona akaboi anna ma'mahoa'-hoa'i.

²⁷Mentimba'mi yato sabua' naoatee, 'Yato arimmu mane sumule, lambi' metunu ambemu mesa saping lundaha ang handang malompo aka' mala mammi kasi silambi' sumule änä'na sitonda kasalama'ang.'

²⁸Ya' keaha'mi yato änä' uluana anna dai naaku mentama di huäng dasanna. Sohommi ambena napellambi'i anna napa'karai manahpai.

²⁹Ampo' untimba' supu ambena naoatee, 'Sangngakang pahiamanna kupengkähängngingko, Ambe', anna dakangko aha kubali-bali, ampo' lambi' allo dinoa dake' aha la umbeää' moi poro la mesa beke kutunu anna kupopa'mahoa'-hoa'i sibaha ingkäna solaku.

³⁰Ampo' tahpana sumule änä' pakamayammu ang setonganna puhanne' ungkaleäng-leängngi mana'na sibaha pahsundala' pano di bohto mahoa', ya' bilang untunuinne' mesa saping ang handang malompo.'

³¹Naoa salaminte ambena, 'Dio dio sibaha loloingke anna ingkäna ahtasa'ku dio asang mangngampui.

³²Ampo' pahalluingke kahsi liu aka' mala mammi kasi indo arimmu ang setonganna mala dioate mateng ampo' tuho sumule, puhang pa'da ampo' mala mammi sumule.' "

Lukas 16

¹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Aha mesa to makaka ang ungnängkä' mesa tau ang la umbe'bei anna ungnäto' yato doi'na. Ampo' inde to pambe'be doi' ditanda' dioatee si umpake tasahua'-hua' yato doi' pongkahana.

²Ya' natambaing yato pongkaha anna naoantee, 'Yakana ahae' ko kaheba tahuu kuhingngi didiomu? Dahi dinoa beho asangngingkä' mai ne ingkäna doi'ku, aka' mengkalao dinoa damo mala kupopambe'be doi'.'

³Naoante yaling di inahanna yato to pambe'be doi', 'Ya' pake akang inde la kubabe aka' dämä' la napopengkähäng pongkahaku? La mobela', dai dibela; la mao tau mendahi to kapalau-lau, masili bure' tau!

⁴O' io, aha ahkalangku, anna malaä' aha mampadidasanna ke dämä' napopengkähäng pongkahaku.'

⁵Ya' le'ba'mi ullelengngi ingkäna tau ang moindang pano yato di pongkahana anna ungkutanaii yato tau ang uhuna nalambi' naoatee, 'Sangngaka dio indammu pano di pongkahaku?'

⁶Mentimba'mi yato tau naoatee, 'Sangngatu' buhso minnä' zaitun.' Ya' naoa salamintee, 'Indeng yato suha' buhtinna indammu, dahi dinoa penandaii uki' sala di mesa suha', pahoi'i supu limampulo buhso.'

⁷Pihsananna mao bung pano di tau ang senga' anna nakutanaii naoantee, 'O ya' dio, sangngaka dio indammu?' Mentimba'mi yato tau naoatee, 'Sansa'bu kahung banne.' Naoa bumintee, 'Indeeng yato suha' buhtinna indammu, dahi dinoa penandaii uki' sala di mesa suha' pahoi'i supung kahua atu'na kahung banne indammu.'

⁸Meroho bilang napudi sala yato pongkahana yato to pambe'be doi' aka' moinnakato anna dai maroho pembabena, ampo' malae' tahap madihhi'

umpeängging lalang kalaena. Ahana inang hupatau yaling inde di lino manähäng puhane' napihki' aka ang la nababe pano di solana andana hupatau ang tuho yaling di kamabayaang.

⁹Dahi kutula'ingkoa': Pakekunaia' aka ang aha yaling inde di lino anna malai undului solamu. Ponna umpanoai, ke dang kekuna aka-aka ang aha yaling inde di lino, ya' la sika natammui manahpao yaling di ongeang tohho sapano-panona.”

¹⁰Napatahhi'mi tula'na Puang Yesus naoatee, "Menna-menna ang mala dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang saohko', ya' mala toete' dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang käyyäng. Ampo' menna-menna ang dai mala dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang saohko', ya' datoete' mala dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang käyyäng.

¹¹Dahi ponna moia' dio kaha-kaha yaling inde di lino damo dipetahpa', ya' londonanne' kaha-kaha yaho di suruka.

¹²Noa tunne' ke dai aha tau mampetahpa'koa' la undakaiing aka-akanna, ya' daa umpemitai la aha tau naaku mambeao aka-aka ang la mala ungnampui tobou dio.

¹³Daete' aha mesa sabua' la derua pongkahana, aka' ponna noa, ya' tantunte' anna unghahi'di'i pongkahana ang mesa anna umpakamayaine' yato pongkahana ang senga', bahtu' untuhu'i liu yato pongkahana ang mesa ampo' daine' natuhu'i liu yato ang mesa. Noa tungnga' dio, dako' mala la munge siamokoa' untuhu'i Puang Alataala ampo' munge sia tumokoa'ne' umpengkalambi'-lambi'i umpeäng katomakakaang yaling inde di lino.”

¹⁴Ingäanna yato tula'na Puang Yesus napehingngii yato to Farisi ang doi' supu yaling di pihki'na, lambi' sika ungkembai Puang Yesus.

¹⁵Ya' napa'tula'ing Puang Yesus, sika naoaintee, "Akana inang kalasikoa', pemalakoa' supu unsanga tahpa' kalaemu di olona hupatau, ampo' setonganna nalosa Puang Alataala aka ang yalingnga' di ihsi inahammu. Aka' aka ang napudi hupatau nakahi'di'ete'ne' Puang Alataala.”

¹⁶Napatahhi'ke' tula'na Puang Yesus naoatee, "Pahentana Puang Alataala ang napepainsangnging Nabi Musa anna napepakuhuing ingkäna nabi, lambi' supu di tempona Yohanes to Pantero'. Napahandu' donetoo Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala dipepainsangnging, anna mai'di tau mampengkabela-belai mentama yato di kapahentaang.

¹⁷Maromi' puhane' langi' anna lino pa'da andana moi poro la mesa titi' ihsinna Bahtakaranna Puang Alataala dai dipasundungngi.

¹⁸Menna-menna untibe bahinena, mane ungnkabengngii bahine senga', inang ungnngindä'-indä' pa'bannetauang. Anna menna-menna ang umpobahine yato bahinena ang natibe muanena, inang ungnngindä'-indä' pa'bannetauang."

¹⁹Napatahhi'mi tula'na Puang Yesus untula' mesa pohapangang naoatee, "Aha mesa to makaka ang si mampake mahasa lolo allo-allo anna masuli' allinna yato pakeanna, anna allo-allo supung nainsang ma'mahoa'-hoa' aka' katomakakaanna.

²⁰Di hao di behing babana aha mesa to pemase-mase moohko'-ohko' disanga Lazarus. Inde to pemase-mase mekoa'-koa' ate diita aka' punno bila'.

²¹Pemala undohe'i yato tahu'bi'na to makaka ang dondongngi yaho mai di mejana naihsiing kompenna. Anna si sule asu nalepa'ing bila'na ang punno kalaena.

²²Pihsananna mateng yato to pemase-mase. Ya' nasiängkä'-ängkä'ing malaeka' nabaha dai' di behinna Abraham. Dai masae mate tunne' yato to makaka anna diku'bu'mi.

²³Lella' ungngolai yato kamadahhaang yato to makaka, ya' mentongang anna ungnngita makahaoi Abraham ungnghing yato ta Lazarus.

²⁴Ya' mekohang yato tau naoatee, 'O Abraham, ambeku, kalemuiä' suoingkä' ne Lazarus untu'do teyyena naung di uhai anna bonä'ingkä' inde pote' lilaku aka' madahha liung kusa'ding yaling inde di api nahaka.'

²⁵Ampo' napa'tula'i Abraham naoaintee, 'O änä'ku, kalehaii puhamo dio umpehasai kamasannangang selama tuho yaling di lino, anna ta Lazarus nei'

madahha liu nei' nasa'ding. Dahi dinoa ullambi'ne' kamasannangang anna dio-dio ullambi'o dio kamadahhaang.

²⁶Dia tuke' aka' naalla'ingkea' kahoäng ang dai mala dilambang anna malai tau ang dinne done dai tau mala mating, noa tunne' ang diting dai mala mai.'

²⁷Naoante yato to makaka, 'Ponna noa yatoo, ambe', ya' kupalau mating ke la malai unsuoingkä' mao umpellambi'i hapunna ambeku,

²⁸aka' ahake' lima ullu'ku. Suoi mao anna malai napakaenga' manahpa lambi' dai sika mentama di ongeang kamadahhaang sinnoa inde ang kuongei dinoa.'

²⁹Ampo' natimba' Abraham naoante, 'Aka' hali sianne' sika unghingngi atohanna Puang Alataala ang napalambi' Musa anna ingkäna nabi; mahasante' ke sika napehingngii manahpai anna natuhu'i.'

³⁰Naoa bunte yato to makaka, 'Dai, Abraham ambeku, kusanga ke ahai ang sule di hoi' mai di kamateang mampellambi'i, ya' umbai la mala sika mengkatoba'.'

³¹Naoa salaminte Abraham, 'Daete' noa nee. Ponna ke inang dai sika naaku umpehingngii kahebana Puang Alataala ang napalambi' Musa anna ingkäna nabi, inang daete' aha lalang la sika dipaturu pano di lalang maroho, moinnakato napellambi'i tau ang tuho sumule di hoi' mai di kamateang.' "

Lukas 17

¹Ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Inang la aha loloete' pesändä', ampo' yato tau ang umpaaha pesändä' ahana inang la tilaka si'da-si'da.

²Dotanne' yato tau ditoke' batu käyyäng pano di bahokona anna dipentibeing tama di tängngä le'bo' andana la umpasähsä' lalangngi moi poro la mesa inde mai änä'.

³Dahi madakakoa! Ponna ahai solasohommu ang membabe dosa, ya' sängkäii. Ponna mengkatoba' di hao mai yato di kasalaanna, ya' ampungngii.

⁴Bahtu' moinnakato pempitu yaling di sangngallona membabe kasalaang mating di dio ampo' semata sule mengkatoba' di hao mai yato di kasalaanna, ya' pahalluete' unngampungngi.”

⁵Ya' ma'tula'mi yato pahsikolana pano di Puang Yesus naoatee, "Pamatohoingkang kapampetahpa'angki'.”

⁶Natimba'mi naoantee, "Ke la poro ahangnga' kapampetahpa'ammu sama lisa'na batu pinamula ang handang saohko', ya' malamokoa'te' umpahenta inde poang ara unngoainte, 'Tisengkao anna titonde'o tama di tängngä le'bo!' Tantunte' anna dahi si'dai noa.”

⁷Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ke hapanganna ahai sabua'mu, ya' tantunte' anna dai aha di alla'mu ang la untahiai manahpa yato sabua'mu ke mane sulei malupu mamingkung bahtu' mane sule umpakande patuhoang.

⁸Ampo' tantunte' anna dioi la mangngoatee, 'Penandaii pampake manahpa anna umpasadiaingkä' ang la kuande, mane ke'de'o di behingku unngempeiä' lambi' puhaä' mande. Puhakä' mande mane malao dio mande.’

⁹Tantunte' mesa pongkaha anna dai la ma'kuhhu'sumanga' pano yato di sabua'na aka' umbabe kähänganna.

¹⁰Noa tungnga' dio, ponna puha asammi unγκähäng ingkänna kähängang ang dipatangkungngiingkoa', ya' pahallu unngoate supu, 'Kami' indee dianto sabua' ang takekuna. Inγκänna kähängang kibabe aka' disuoang.' “

¹¹Yaling di pellaoanna Puang Yesus ludai' di Yerusalem, unngolaing alla'na bohtona to Samaria anna bohtona to Galilea.

¹²Tahpana mentama di mesa bohto saohko', ya' natammuing sampulo tau ang makorong tamahamu' asang dianto bosi lollo'na. Inde mai tau ke'de' unγκahaoui

¹³anna unγκohaii Puang Yesus naoatee, "O Puang Yesus! Tuang! Kalemuiang kasi!”

- ¹⁴Tahpana sika naita Puang Yesus, ya' naoamintee, "Laomokoa' pepaitaing kalaemu pano di imang." Lella' sika mellao lupano di imang, ya' sika bono'rang nasa'ding yato koronna.
- ¹⁵Mesa di alla'na yato sampulo to makorong tahpana nasa'ding bono'mi yato koronna tahpa sumule nei' anna kakoha-kohai umpudi sanganna Puang Alataala.
- ¹⁶Ullumbang Puang Yesus anna malimuntu'i di olona. Yato tau dianto mesa to Samaria.
- ¹⁷Mekutanang Puang Yesus naoatee, "Darakate' bono' asammi yato langngena' sampulo tau? Umbae'ne' yato kamehsa solamu?"
- ¹⁸Akana indere' supu mesa to Samaria sule umpudi sanganna Puang Alataala, bilang daine' aha sika sule yato kamehsa to Yahudi moi poro la mesa?"
- ¹⁹Puhanna yato ma'tula' noa, ya' naoamintee, "Ke'de'mo anna maoo, aka' salama'mo napobua' kapampetahpa'ammu."
- ²⁰Aha sangngaka-sangngaka to Farisi ang mekutana pano di Puang Yesus didiona pihhang la napahandu'i Kapahentaanna Puang Alataala. Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Daete' aha tanda ang maleso ang la untandai kasuleanna Kapahentaanna Puang Alataala.
- ²¹Datoi aha tau ang mala mangngoatee, 'Itaia' inderanne' yato Kapahentaanna Puang Alataala,' bahtu' naoate, 'Indoranne' di hao,' aka' setonganna yato dahingnga' di alla'-alla'mu dinoa."
- ²²Ma'tula'mi Puang Yesus pano di to pentindo'na naoatee, "La ahaa' tempomu pemala liu unngita bouä' inde Änä' to Lino, moi yaling di sangngallo supu, ampo' dä'a' la unngita.
- ²³Anna la aha tau mangngoingkoa'tee, 'Itarea' inderanne' yato Änä' to Lino!' bahtu' naoatee, 'Indoranne'!' Daa ullumbaia' yato tau.
- ²⁴Aka' umba noa tikila'na kila' naita asang tau, la noa tuntone' kasuleangku Kodi', inde Änä' to Lino, ke lambi'mi allo kasuleangku.

- ²⁵Ampo' dolunna yatoo pahallu kuolai dolu kamadahhaang käyyäng, anna dä' la natahimbo tau ang aha dinoa.
- ²⁶Anna umba noa ang hali dahi di tempona Nabi Nuh, la noa tuntone' la dahi ke lambi'mi tempona kasuleangku, Kodi' inde Änä' to Lino.
- ²⁷Aka' umba noa sika nasa'ding dolu naonge dake' sompo' le'bo', dianto sika ma'sannang-sannang mande anna menu', sipakabeng-kabeng anna senga'nake' ang biasa sika nababe, lambi' sika mentamane' Nabi Nuh sibaha sanghapunna yato di kahpala' uhainna. Pihsananna sule yato sompo' le'bo' untallangngi ingkäna yatoii.
- ²⁸Noa tunne' naongi di temponai Lot, ingkäna tau umpobeba'-beba'na sika mande, menu', beba' ma'bulele, beba' mopinamula anna umpake'de' dasang.
- ²⁹Ampo' tahpana malai Lot yato yaling mai di Bohto Sodom, ya' tuhung siang yaho mai di langi' api sitonda batu ang meleä'-leä' anna unghopuii ingkäna tau.
- ³⁰Noa tunne' dako' di tempona dipalanda'ä' Kodi' inde Änä' to Lino.
- ³¹Tau ang sipatu yaling di aneang dasanna dang mala la tamake' di huäng dasanna unngala aka-akanna. Anna tau ang di hao di bela'na datunne' mala sumule unngala aka-akanna.
- ³²Kalehaia' aka ang dahi pano di bahinena ta Lot.
- ³³Aka' menna pemala umpamahendeng katuhoanna, la bilang mateete'; ampo' menna ang tontong mampetahpa' moi dipatei aka' Kodi', dianto ang la dipasalama' sungnga'na.
- ³⁴Kutula'ingkoa', ke donentoo di bengi la aha derua tau ang hahe sibaha yaling di tambinna ampo' mesa supu la diala anna dipatohhoine' yato mesa.
- ³⁵La aha toi derua bahine ang minge lumambu' sibaha, ampo' mesa supu la diala anna dipatohhoine' yato mesa.
- ³⁶[La aha toi derua tau minge mengkähäng di hao di bela'na, ya' supunte' mesa ang la diala anna dipatohhoine' mesa.]”

³⁷Sika mekutanang pahsikolana pano di Puang Yesus naoatee, "Umba naonge la dahi noa nee, Puang?" Sika naoaminte, "Ponna ke ahai kaheba, inang la tahpa nainsang tau di umba-umba naongi, sinnoa pohapangang ang natula' to baha' dolu naoatee, 'Umba naonge aha bahke, di hao tuntone' naongi mokalipumpung karoaya.' "

Lukas 18

¹Puang Yesus pemala umpakalesoing pahsikolana anna malai dai sika namali'-mali'ang semata ma'sambayang dai' di Puang Alataala, dianto anna natula'ing mesa pohapangang.

²Naoaintee, "Yaling di mesa bohto mahoa' aha mesa to pambohtu kaha-kaha ang dai mahea' dai' di Puang Alataala anna dai aha umpakeangka' tau, moi la menna.

³Aha toe' yaling yato di bohto mahoa' mesa balu bahine ang dai aha namali'-mali'ang semata malau pano yato di to pambohtu kaha-kaha naoatee, 'Kalemuiä' bohtuingkä' inde kaha-kahangu pano di balingku.'

⁴Sangngaka-sangngaka masaena yato to pambohtu kaha-kaha dai umpehingngii yato balu bahine. Ampo' katämpä'anna ma'pihki' yato to pambohtu kaha-kaha anna naoaite yaling di inahanna, 'Moinnakato dä' mahea' dai' di Puang Alataala anna dai aha tau ang kupakeangka',

⁵ampo' pabeinte' kubohtuing kaha-kahanna inde tau anna dä' semata nasosii, mase arang bilang nalupuiä' ke masae-saeng.' "

⁶Napakalesong Puang Yesus naoatee, "Patamaia' di inahammu aka ang naoa yato to pambohtu kaha-kaha tasampa'.

⁷Noa tuntone' Puang Alataala undului toete' petauanna ang napillei ke dai aha natothoi bengi allo semata ma'sambayang dai'. Inang daete' aha la naoate, 'Dako'ke.'

⁸Kutula'ingkoa', inang la tahpa naduluietee'. Ampo' ponna ke sulemä', Kodi' inde Änä' to Lino, umbai dai la mai'di to mampetahpa' la kulambi' yaling inde di lino."

⁹Puang Yesus untula' mesa pohapangang pano di tau ang ungnangka'-angka' kalaena anna ungnita-ita naung tau senga'. Naoatee,

¹⁰"Aha derua tau sahing mao dai' di Dasang Ada'na Puang Alataala do ma'sambayang. Yato ang mesa to Farisi anna ang mesa dianto to pahsinga' sima.

¹¹Yato to Farisi ke'de' ma'sambayang umpihki' supu kalaena naoatee, 'O Puang Alataala, ma'kuhhu'sumanga'ä' mating aka' mala dä' sinnoa inde mai tau senga': aha ang to paboko, pa'bulitu' anna ungnindä'-indä' pa'bannetauang. Ma'kuhhu'sumanga' touä' aka' mala dä' sinnoa inde to madosa ang si unsinga' sima.

¹²Si ma'puasaä' kodi' pendoang sammingku, anna kupenomba loloing mating bahe sampulo pallolonganku.'

¹³Yatone' to pahsinga' sima ke'de'ne' makahao-hao anna moi tanatuai poro la mentonga dai' di langi' supunne' undangku' kalaena tandana unsohso pembabena anna naoatee, 'O Puang Alataala, kalemuiä' kodi' inde to madosa.'

¹⁴Kutula'ingkoa', naonge anna sika sumulei pano di dasannaii, bilang yatoete' to pahsinga' sima ang napehingngii sambayanna Puang Alataala andana yato to Farisi. Aka' menna-menna unsanga kalaena mayahoang la napadahi handang madihoi'ang Puang Alataala, ampo' ang unsanga kalaena madihoi'ang la napadahi mayahoang Puang Alataala."

¹⁵Donetoo suleing dibaha pano di olona Puang Yesus mai'di änä'-änä' anna malai nasahpa anna nabehe. Ampo' tahpana naita pahsikolana, ya' sika ungkeaha'i yato ingkäna tau ang umbaha änä'na pano.

¹⁶Ampo' natambai Puang Yesus yato ingkäna änä'-änä' anna ma'karai pano di pahsikolana naoatee, "Pabeia' ne mating änä'; daa ungalapaii ke pemalai di hao mai di oloku, aka' tau ang noanto inde mai ang ungnjala taha yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.

¹⁷Kutula'ingkoa' setonganna menna-menna ang dai untammui manahpa Puang Alataala ang ma'pahenta, sinnoa inde mai änä' saohko', ya' inang daete'ne' la mendahi petauanna Puang Alataala yaling di kapahentaanna.”

¹⁸Aha mesa to pambahananna to Yahudi mekutana pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, to mapia inaha, aka ang pahallu la kubabe anna malaä' ullambi' katuhuonang sapano-panona?”

¹⁹Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Akana unpemapiaringkä' Kodi'? Daraka dio ungningsang daete' aha moi poro la mesa tau ang mapia sehalinna Puang Alataala?”

²⁰Tantunte' anna ungningsangngi ingkäna pahentana Puang Alataala, sinnoanna: Dai tau mala ungnindä'-indä' pa'bannetauang, dai tau mala papateang, dai tau mala maboko, dai tau mala unsa'bii kalosengang anna pahallu tau umpakeangka' to baha.' “

²¹Naoante yato tau, "Inkäna nee kutuhu'i asammi, mengkalao di mahäti'ku.”

²²Nahingginna yato Puang Yesus, ya' naoa salamintee, "Mesake' ang la pahallu umbabe: Laoo do balu' asangngi ingkäna aka-akammu anna unsusai yato allinna pano di to pemase-mase anna la ullambi'o katomakakaang yaho di suruka. Puhaito umbabe yato, ya' maimo anna untindo'ä.”

²³Nahingginna yato, ya' le'ba'mi yato tau masuhsa liu nasa'ding aka' to makaka liu.

²⁴Ya' nasaileng Puang Yesus anna naoatee, "Ahana inang mapahhi' si'da-si'da to makaka la tama di Kapahentaanna Puang Alataala.

²⁵Maromi' puhane' onta mangngola lohso' pedai' andana la to makaka untindo' Kapahentaanna Puang Alataala lambi' tama di suruka.”

²⁶Meroho sika pusa' yato ingkäna tau ang aha donetoo unghingngi tula'na Puang Yesus anna sika mekutanai naoatee, "Ponna ke noae' yato, ya' menna sakalinne' ang la mala dipasalama'?”

²⁷Naoante Puang Yesus, "Ke dipihki'i supu kapabelaanna hupatau, ya' inang dai aha ang la mala salama', ampo' nabelaete'ne' Puang Alataala umpellondoi kapabelaanna hupatau."

²⁸Ma'tula'mi Petrus naoatee, "Kami' indee umpellei asangngang ingkäna aka-akangki' anna kitindo'o."

²⁹Sika naoaminte Puang Yesus, "Kutula'ingkoa' setonganna menna-menna umpellei dasanna, bahinena, ullu'na, to baha'na bahtu' änä'na, anna malai tuhtuang mai'di tau untuhu'i Kapahentaanna Puang Alataala,

³⁰la untahimbo siang pebehena Puang Alataala ma'luhpi'-luhpi' di tempona tuho yaling di lino anna la ullambi' katuhoang sapano-panona."

³¹Untambaing yato sampulo derua pahsikolana Puang Yesus anna napa'tula'i di mesa ongeang ang dai aha tau senga' manghingngi naoaintee, "Pehingngiia', dinoa la maoingkea' dai' di Yerusalem anna yato ingkäna ang hali natula' ingkäna senabiang dolu didioku, inde Änä' to Lino, la dipasundungngi.

³²Aka' la dibehoä' pano di tau ang tadia to Yahudi, lambi' sika la napakauho-uhoä', napetae'-tae' anna nasitingkuru-kuruiä',

³³mane sika nadahha tuhoä' anna sika napateiä', ampo' la tuhoä' sumule di allo katallunna."

³⁴Ampo' dai sika napähäng yato aka ang minge natula' Puang Yesus; dai sika napebahtuang aka yato ang natula'.

³⁵Tahpana undungku'ing Bohto Yerikho Puang Yesus, ya' ahang mesa to buta ang minge mohko' di behing lalang kapalau-lau.

³⁶Nahingnginna yato to buta mai'di tau liu di behinna, ya' mekutanang naoate, "Akae' dahi?"

³⁷Ahang tau mangngoaintee, "Yato Puang Yesus to Nazaret liu!"

³⁸Ya' mekohang naoatee, "O Puang Yesus, Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiä' kasi!"

³⁹Ya' sika nasängkäing yato tau mai'di ang mangkadoluangngi, ampo' tuhtuang supu mekoha napekäyyängngi naoatee, "O Peänä'anna Tomaraya Daud, kalemuiä' kasi!"

⁴⁰Tohhong Puang Yesus anna napesuoii dibaha pano di olona yato to buta. Tahpana sidungku'mi, ya' nakutanaing Puang Yesus naoaintee,

⁴¹"Aka ang umpemala kubabeingko?" Mentimba'mi naoatee, "O Puang, pemalaä' paita!"

⁴²Naoaminte Puang Yesus, "Paitamo! Aka' umpetahpa'ä', ya' malamote' bono'."

⁴³Donetoo bono' siang yato to buta anna malang paita. Puhai, ya' untindo'i Puang Yesus lella' siang umpudi sanganna Puang Alataala. Inggänna tau donetoo unngita asang aka ang dahi anna sika umpudii Puang Alataala.

Lukas 19

¹Lambi'mi Puang Yesus tama di Bohto Yerikho. Ya' umpatahhi' lolong pellaoanna unngolai yato bohto mahoa'.

²Yaling yato di bohto aha mesa tau disanga Zakheus, mesa pongkahana to pahsinga' sima ang to makaka si'da-si'da.

³Pemala liu la unngita toe' umba noa yato Puang Yesus, ampo' dai mala aka' mahempo'-hempo', dahi nahehengngi solana.

⁴Ya' napenandaing le'ba' lumumpa' pano di lalang ang la naolai Puang Yesus, umpendolui inggänna tau mai'di, anna melei dai' di mesa poang ara anna malai naita ke liung.

⁵Tahpana liu Puang Yesus yato di hao di poang kayu, ya' mentongang dai' di lolo kayu anna untambaii ta Zakheus naoaintee, "O Zakheus, tuhummo aka' mane la lempänggä' pano di dasammu."

⁶Ya' tukung siang anna umposolai Puang Yesus pano di dasanna sitonda kakahsiang.

⁷Ampo' yato tau mai'di ang aha donetoo sika momämmäng naoatee, "Ii, älo' pake la naakue' la mao pano di dasanna to madosa."

⁸Tahpana sika di haong di dasanna, ya' ke'de'mi inde ta Zakheus anna ma'tula'i pano di Puang Yesus naoatee, "O Puang, inde sambaheang ahtasa'ku la kususa pano di to pemase-mase. Anna ponna ke ahai tau ang hali kubulitu' naonge kusinga'i simanna, ya' la kubala'ing pengguhpa' luhpi'."

⁹Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Allo dinoa dioa' sanghapu napasalama'mokoa' Puang Alataala aka' mampetahpa'koa' sinnoa Abraham peneneammu dolu.

¹⁰Nasuhung suleä' Kodi' inde Änä' to Lino anna malai umpasalama' sumule tau ang sähsä' lalang."

¹¹Donetoo yato tau mai'di mengeke' umpehingngii pepakuhunna Puang Yesus lambi' sika natula'ing mesa pohapangang. Aka' sika la lambi'mi dai' di Yerusalem anna mai'di tau di alla'-alla'naii ang ma'pikki' naoatee la napahandu'mi Kapahentaanna Puang Alataala.

¹²Dahi naoatee, "Aha mesa parengnge' mao pano di mesa bohto ang makahao aka' la dilanti' mendahi tomaraya. Puhake' dilanti' mane sumulei.

¹³Dolunna la mao, untambai dolu sampulo suoanna anna pantangngi nasusai modala', la pantang mesa doi' bulahang, naoantee, 'Putai' inde doi' lambi' sumuleä'.'

¹⁴Ampo' yato sola bohtona parengnge' sika unghahi'di' yato parengnge', lambi' sika unsuo sangngaka-sangngaka tau melola anna unghoainte yato ang la mallanti', 'Dai kiaku kipotomaraya inde parengnge'!'

¹⁵Pihsananna sumuleng yato parengnge' tahpana puha dilanti' mendahi tomaraya. Untambaing yato sampulo suoanna ang hali nabea modala' sika naputa', aka' pemala nainsang sangngaka kauntungang ang sika nalambi'.

¹⁶Suleng yato suoang ang uhuna mengngolo naoatee, 'O Tuang, yato doi' bulahang ang umbeä' haling kuputa' lambi' mendahing sampulo doi' bulahang dinoa.'

- ¹⁷Ya' naoaming yato tomaraya, 'Mapia liu ne babemu. Dionto suoang ang dai mantondong kamapiaammu. Dinoa la kubeao kakuasaang unguasai sampulo bohto mahoa' aka' malao dipetahpa' yaling di kaha-kaha ang saohko.'
- ¹⁸Sule tunne' yato suoang ang kaderuanna anna naoaitee, 'O Tuang, puhang kuputa' yato doi' ang umbeaä' lambi' mendahing lima doi' bulahang dinoa.'
- ¹⁹Naoaminne'tee, 'Kuasaio dio lima bohto mahoa.'
- ²⁰Pihsananna sule tunne' mesa suoang ang senga' anna naoaitee, 'O Tuang, indeeng yato doi' ang umbeaä', moi taahai tiu'bi' aka' kupoto' mahha' lenso.
- ²¹Nasuhung kupanoa aka' mahea'ä' mating di dio, aka' masahhu'o anna si unngala tomande'o pampatokana tau, anna umpepaheo bela'na tau ang dai aha ungalupui.'
- ²²Ya' naoaminte yato tomaraya, 'Eh, ahana inang diong inde to karake. La kuhohoto'o situhu' tula'mu tobou dio. Ungnginsammi umba noa sipa'ku dianto masahhu'ä', si unngalaä' pampatokana tau, anna si umpepaheä' bela'na tau ang dai aha kukalupui!
- ²³Ponna noa yatoo, ya' akana dai umbea pano di tau senga' ne doi'ku ang la mala mambungai, lambi' ke sumulemä' mala kualala sitonda bunganna?'
- ²⁴Ma'tula'mi yato parengnge' pano yato di tau ang sika ke'de' donetoo naoatee, 'Oa' hampa'ine' yato doi' ang dibeä' anna umbeai pano di suoang ang sampulo doi'na.'
- ²⁵Sika mekutanang naoatee, 'O Tuang, la naakake' nei' aka' mai'dinne' doi'na?'
- ²⁶Natimba'mi naoaitee, 'Menna-menna ang inang ahang aka-akanna la dihängngängngiking, ampo' tau ang dai aha, moi sai'di' ang naampui bilang la dihampa'i tuke'.
- ²⁷Anna ne mating tau ang mampa'baliä' ang dä' mantahimbo mendahi tomarayannai, bahai mai di oloku anna sika umpateii kuita.' “

²⁸Puhanna yato Puang Yesus untula' pepakuhunna pano di tau mai'di, ya' mengkalaong ungdoluangngi yato ingkännai umpatahhi' pellaonna ludai' di Yerusalem.

²⁹Tahpana la lambi'mi Puang Yesus anna pahsikolana dai' di Bohto Betfage anna Betania yaho di Tanete Zaitun sidungku' Yerusalem, ya' unsuong derua pahsikolana mendolu,

³⁰naoatee, "Pendolumokoa' dai' indo di bohto ang landa'. Ke lambi'mokoa' dai', la unngitakoa' mesa änä' keledai ang tisangke' ang dake' aha napensakei tau. Buhkeii anna unghendengngingkä' yaho mai.

³¹Anna ponna aha ang mangkutanaikoa' naoatee, 'Aka boi anna umbuhkeiia?' ya' oaintee, 'Napahallu Puang.' “

³²Ya' mao si'dang yato to derua anna nalambi' asangngi yato ang naoaing Puang Yesus.

³³Tahpana lella'mi nabuhkei pesangke'na yato keledai, ya' mekutanang yato puänna naoatee, "Akana la umbuhkeirakoa' dio ne keledai?"

³⁴Sika natimba'mi naoatee, "Napahallu Puang.”

³⁵Tahpana lambi' naung di Puang Yesus, sika unngalaing kaya'naii sallapi' anna naampi'ing yato keledai, mane umpapensakei Puang Yesus.

³⁶Lella' mellao yato keledai ang nasakei Puang Yesus, lella'ne' yato tau mai'di unngampa'i pakeannai naung di lalang ang la naola yato keledai, tandana sika umpakeangka' Puang Yesus.

³⁷Tahpana sika ullambi'mi ongeang naonge mesolo'i luyaho mai di Tanete Zaitun, ya' napahandu'mi yato ingkänna tau ang mentindo' di Puang Yesus sika koha masannang liu umpudi sanganna Puang Alataala aka' ingkänna kaha-kaha ang mepusa'-pusa' ang hali sika naita.

³⁸Sika koha naoatee, "La dibehe inde Tomaraya ang nasuo Puang Alataala sule! Kamasahkeang yaho di suruka anna matande sanganna Puang Alataala yaho di ongeang handang malängkä'.”

³⁹Aha sangngaka-sangngaka to Farisi ang mempola toe' yato di tau mai'di untindo' Puang Yesus. Sika naoatee, "O Tuang, sängkäii ne pano to pentindo'mu anna dai napanoa!"

⁴⁰Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Kupainsangngio, ponna ke sika mahtangngi, ya' inde mai batu di lalang ang la sika koha."

⁴¹Tahpana Puang Yesus undungku'ing Bohto Mahoa' Yerusalem anna unnggitang yato bohto, ya' nadusengnging

⁴²anna naoatee, "Boro'rakoa'etee', bayuke'ne' ke la pake malai unngingsang dinoa yato aka ang la umbahaingkoa' kamasahkeang yaho mai di Puang Alataala, ampo' la diaka dio aka' dai nalambi' pihki'mu didiona yatoo.

⁴³La aha tempona la sule balimmu unngkulilingngi bohtomu anna natolla'koa' umpake ingkäna pangkahka' pa'tolla'anna, lambi' dakoa' aha la mala le'ba' mengkalahsu'.

⁴⁴Mane hopu asangkoa' anna napasitale-tale asangngi tembo'mua'. Dai aha la napapela'bi moi sai'di', aka' daia' unngingsang unnggoatee suleng Puang Alataala napasalama'koa'."

⁴⁵Donetoo mentamang Puang Yesus di Dasang Ada'na Puang Alataala, anna napahandu'i unghambai asang ingkäna to pa'bulele ang aha yaling yato di tähämpä' Dasang Ada'na.

⁴⁶Naoante pano diii, "Aha tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, 'Dasangku dianto dasang ang la naongi tau ma'sambayang.' Ampo' umpadahirea' dio pembunianna to bokoti!"

⁴⁷Allo-allo Puang Yesus mampakuhu yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala. Masae allong yato kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' pemala la napatei.

⁴⁸Ampo' dai sika nainsang umba la napanoa napasulepano yato pampemalannai, aka' tuhtuang mai'di tau donetoo ang nakäräli umpehingngii pepakuhunna.

Lukas 20

¹Pihsang tempo menge Puang Yesus yaling di Dasang Ada' umpepainsangnging Kaheba Mapia, ya' suleing kapala-kapala imang sibaha to pampakuhu ada' anna setobaha'ang nalumba.

²Anna sika ungkutanaii Puang Yesus naoantee, "Umba nakasulei ne kakuasaammu anna malao unghambai to pa'bulele yaling mai di Dasang Ada' di pehengi? Anna menna ang mampopa'kuasao?"

³Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Aha tou Kodi' pekutanangku la kukutanaiingkoa' ke malai untimba' dianto:

⁴Menna umbea kakuasaang pano di Yohanes to Pantero': Dehataraka, hupatauraka?"

⁵Ingkäna yato kapala imang anna setobaha'ang situla'-tula' anna naoatee, "Ponna taoaa'te, 'Dehata mambea kakuasaang,' ya' la naoamingkea'totee, 'Ponna noa, ya' akana daia' ungnaku umpetahpa'?"

⁶Ampo' ponna taoaa'te, 'Hupatau mambea kakuasaang,' ya' la nasaleba'imingkea'to indo pano tau mai'di aka' ingkäna tau ungnangka' Yohanes mesa nabi."

⁷Dahi sika mentimba'mi pano di Puang Yesus naoatee, "Dai kiinsang kitimba'."

⁸Sika naoaminte Puang Yesus, "Ponna noa, ya' datoeto Ko kutula'ingkoa' didiona umba nakasulei kakuasaangku anna malaä' membabe noa."

⁹Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di tau mai'di untula' mesa pohapangang naoatee, "Aha mesa tau ang umpapia bela' angkoro'. Puhaitoo napopetesammi yato bela'na pano di sangngaka-sangngaka to pantesang, mane le'ba'i masae pano di bohto senga'.

¹⁰Tahpana lambi' tempo pantuhangang, yato puäng bela' unsuo mesa sabua'na pano di to pantesang la ungnala boa pinamulanna ang mendahi katahaanna. Ampo' sika nasahka anna nasibamba-bambaii supu anna nasuoi sumule tomande', dai aha aka nabaha.

¹¹Pihsananna unsuo salang mesa sabua'na ang senga', ampo' sika nabamba bumi yato to pantesang, mane napakasili-silii anna nasuo toine' sumule dai aha aka nabaha.

¹²Puhai yatoo, ya' unsuo sala bumi mesa sabua'na mao, ampo' bilang sika nasibamba-bambaine' lambi' bängkä'-bängkä' kalaena mane sika nasiängkä'-ängkä'i napentibeing pano di behing bela'.

¹³Ma'pihki'mi yato puäng bela' naoatee, 'Ya' akang inde la kubabe? Umbai la kusändä' kusuo inde änä' pakamayanku, umbato ke sika nakalaya'i nei.'

¹⁴Ampo' tahpana sika ungnigita yato änä' to pantesang, ya' sioa-oamintee, 'Diangnga'to indo ang la umpuängang inde bela' ke mateng ambena. Dahi tapateiia' anna malai kita'a' mampuängang inde bela'.'

¹⁵Ya' tahpa sika nasahkang anna sika napentibeing tama di aneanna bela' mane sika napateii. Dahi dinoa, akang la nababe yato puäng bela' pano di to pantesang?

¹⁶Tantunte' anna la panoi di bela'na anna umpatei asangngi yato ingkäna to pantesanna, mane napapetesang salai yato bela'na pano di tau senga'." Yato tau mai'di ang minge ma'pehingngi sika naoatee, "Daete' la palla' dipanoa."

¹⁷Ampo' sika nasaile Puang Yesus anna naoaintee, "Ponna noa, ya' aka bahtuanna inde ihsi Suha' Masero ang naoatee, 'Batu ang puha natibei tukang, setonganna mendahi batu ang handang dipahallu.'

¹⁸Anna menna-menna ang mampengkanahoi yato batu la bahe-bahe kalaena, ampo' menna-menna ang nakanahoi la londo puhane' mapehsä'."

¹⁹Donetoo pemala liung yato sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' sibaha kapala-kapala imang la sika unsahka Puang Yesus, aka' sika nainsang naoate kalaenaii ang napahoai pohapanganna, ampo' sika mahea' yato pano di tau mai'di.

²⁰Yato sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' sibaha kapala-kapala imang semata sika ungnahung lolo Puang Yesus. Sika unsuo tau ang puha sika napakanahke manahpa anna malai kamba' mendahi tau malunä' di olona

Puang Yesus anna malai namata-matai ingkäna aka ang nababe. Yatoii pemala sika unnahoang Puang Yesus unngolai sangngaka-sangngaka pekutana takekuna anna malai sika nabeho pano di to ma'pahenta ke sala timba'i.

²¹Dahi sika mekutanang pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, kiinsang kioate tahpa' asang pepakuhumu pano di ingkäna tau, aka' mampakuhuo sitonda kamarohoang inaha anna katahpa'ang. Dao aha umpasisenga'-senga' tau, ampo' mampakuhuo sitonda katahpa'ang didiona lalang ang nakära'i Puang Alataala.

²²Dahi, situhu' atohang ada'ta, la malaraka la tabaya'a' sima pano di to ma'pahentana Kaisar, daraka?"

²³Ampo' nainsang Puang Yesus yato pahtuyu karakenaii, anna naoaite pano diii,

²⁴"Paitaiä' mesa doi' bahsi. Menna inde kekambara' anna menna kesanga?"

²⁵Sika mentimba'mi naoatee, "Kambara'na anna sanganna Kaisar." Naoante Puang Yesus pano diii, "Dahi monna noa, ya' beaia' pano di to ma'pahenta Kaisar aka ang la pahallu umbea anna beaia' pano di Puang Alataala aka ang la pahallu umbea."

²⁶Dai sika mala nanahoang unngolai yato pentimba'na Puang Yesus di olona tau mai'di. Supung sika masili nahingngi yato pentimba'na anna sika mahtangngi.

²⁷Pihsang tempo suleing sangngaka-sangngaka to Saduki ullumba Puang Yesus. (Inde mai tau dai sika napetahpa' la aha katuhuang sumule di hoi' mai di kamateang.) Sika mekutanang pano di Puang Yesus naoatee,

²⁸"O Tuang, puha nauki' Musa inde pahenta pano di kita': Ponna aha mesa muane ang mate, dake' hali keänä' bahinena, ampo' ahake' ullu'na yato muane, pahallu la umpobahine sala inde bahinena ullu'na ang mate anna malai aha peänä'anna yato to mate.

²⁹Noa indee: Dolu aha pitu to siullu'. Yato ang ulua kebahine, ampo' mate di tempona dake' keänä'.

³⁰⁻³¹Dahi yato bahinena napobahine sala ullu'na ang kaderuanna anna malai umpaaha peänä'ang pano di kakana ang puha mate. Ampo' yato ullu'na mate toe' dai hali keänä'. Napobahine bumi ullu'na ang katallunna ampo' noa toe', lambi' yato ullu'na ang kapitunna noa asang, mate dai aha änä'na.

³²Katämpä'anna mate toe' yato bahine.

³³Dahi ponna ke tuhong sumule to mate di hoi' mai di kamateang, ya' mennang kahang di alla'na yato pitu to siullu' ang la mendahi muanena yato bahine? Aka' puha asammi umpomuane yato pitu to siullu'."

³⁴Sika natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Tau ang tuho tempo dinoa si biasa sipobahine anna sipomuane.

³⁵Ampo' ingkäna tau ang sihatang tuho sumule di hoi' mai di kamateang anna mentama di lino bakahu ang napahenta Kalaena Puang Alataala, dante'ne' la ungningsang kasipobahineang bahtu' kasipomuaneang.

³⁶Aka' ingkännai dante'ne' la siita kamateang, katuhoannai la sinnoante'ne' malaeka'-malaeka' yaho di suruka anna sika mendahinne' petauanna Puang Alataala ang napillei, aka' puhanne' sika ungnolai kamateang anna tuhong sumule.

³⁷Didiona katuhoanna sumule to mate, puhang natula' Musa di tempona anna unngitai Puang Alataala sinnoa puhpunna api yaling di alla' lohpo ang naoatee, 'Puang Alataala dianto Dehata ang napenombai Abraham, Isak, anna Yakub.'

³⁸Donetoo Abraham, Ishak anna Yakub inang puhang mate, ampo' naangka' tuhoke' Puang Alataala. Aka' tadiaete' to mate ang umpenombai Puang Alataala ampo' to tuhoetee', aka' Dianto ang mepatuho."

³⁹Sika ma'tula'mi yato sangngaka to pampakuhu ada' ang unghingngi tula'na Puang Yesus sika naoatee, "Ahana inang tahap' si'da-si'da ne pentimba'mu, Tuang!"

⁴⁰Ya' daliung aha moi mesa tau bahani la napekutana salaing.

⁴¹Mekutanang Puang Yesus pano yato di to Saduki naoatee, "Aka boi anna naoaite tau, 'To Dilanti' la Mepasalama' dianto peänä'anna Tomaraya Daud?'

⁴²Aka' kalaena Daud ang ma'tula' yaling di Suha' Pampudiang naoatee, 'Puang Alataala ma'kara pano di Dehatangku naoantee: Ohko'o di hao di tando kuanangku,

⁴³lambi' ingkäna balimmu kusuo asang malimuntu' di olomu.'

⁴⁴Dahi ponna ke di mendehatannai To Dilanti' la Mepasalama' nasangai Tomaraya Daud, 'Dehatanna,' ampo' mala toi ke di mentolinonai 'peänä'annaetee'.' "

⁴⁵Lella' yato tau mai'di ma'pehingngi, ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee,

⁴⁶"Madakakoa' pano di to pampakuhu ada', ang pemala liu dipakeangka', hapanganna umpake kaya' ang handang kalambe' anna malai dinenne'i lolo. Noa toi sika nakärä'i liu ponna natabe'ii ingkäna tau di hao di pasa'. Ponna ke maoi ma'sambayang si umpeäng ohko'ang ang handang mahasa, bahtu' ke ahai pa'rame-rameang si nakärä'i mohko' di hao di ongeang ang dipasadiaing to dipakeangka'.

⁴⁷Sika umbulitu' balu bahine lambi' nahampa'i aka-akanna. Si ma'sambayang kalambe' aka' pemala dioantee, 'Ei, meimäng si'da-si'da!' Dia asammito indee ang la untahimbo tahungkung ang handang matingngi ke nahohto'mi Puang Alataala ke lambi'mi tempona."

Lukas 21

¹Yaling yato di Dasang Ada'na Puang Alataala naitang Puang Yesus yato ingkäna to makaka pantang sika umpatama derema di pahti derema ang aha di behing baba.

²Naita tunne' mesa balu bahine ang memase-mase anna umpatamai derua doi' bahsi, dianto doi' ang handang sai'di'.

³Ya' ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna inde deremana balu bahine keangka' puha nei' andana deremana ne pano to makaka.

⁴Aka' ne pano to makaka umpoderema nei' la'bi katomakakaanna, ampo' indene' kasi to pemase-mase ulluhpe' nei' doi'na napoderema ang setonganna la napotuhu."

⁵Donetoo aha di alla'-alla'na pahsikolana ang unsitula'i umba noa malehke'na yato Dasang Ada'na Puang Alataala aka' dibunga-bungai umpake batu maleke anna ma'kahupa-hupa pebea ang dibeho dai' di Puang Alataala. Ya' ma'tula'mi Puang Yesus naoatee,

⁶"Kutula'mingkoa'te' dinoa, indo batu ang ungnitaa' sipapa'-papa' manahpa daete' la noa lolo; ingkäna indoo la titale-tale asang ke dako'mi."

⁷Mekutanang pahsikolana naoatee, "O Tuang, pihhang ne la dahii ang untula', anna umba noa tanda-tandana ke la dahing nee?"

⁸Natimba'mi naoatee, "Madaka lolokoa' andana napasähsä'lalangkoa' tau senga'. Aka' mai'di tau la kende' umpake sangangku anna naoaitee, 'Kodi'mi to indee ang ungnempeia'! Dang masae anna tallammi lino.' Daa untindo'i yato tau.

⁹Anna ponna unghingngia' kaheba didiona to sitolla', bahtu' moi unghingngia' oninna, ya' dako' la pahallu mahea'. Aka' ingkäna yatoo inang pahallu la dahi ampo' tadiake' tempona la tallang lino."

¹⁰Napatahhi'ke' tula'na pano diii naoatee, "Bohto ang mesa la kende' umbali bohto senga', anna katomarayaang ang mesa la kende' umbali katomarayaang senga'.

¹¹La aha lino' käyyäng di umba-umba naongi. Noa tunne' la kende' kabuhohangang anna korong silele ang tamahamu'. La dahi toi tanda-tanda yaho mai di langi' ang mepakahea'-hea'.

¹²Ampo' dolunna la dahi ingkäna indee, la disahkako' anna la didahha tuhokoa', mane dipapengngolokoa' pano di tomaraya bahtu' to pa'kuasa ang

senga'. La dihohto'koa' yaling di pa'sambayangang mane dipatamako'a' di tahungkung aka' mampetahpa'koa' mai di Kodi'.

¹³Doneto yatoo la aha tempomu ungnongeia' unsa'biiä' di olona tau.

¹⁴Ampo' datomande' umpihki'ia' yaling di inahammu aka ang la ungnoga pano di tau ang manghohto'koa'.

¹⁵Aka' Kalaeku ang la mambeakoa' tula' ang la sihatang untula' sitonda kakeaka'ang, lambi' ingkäna balimmu dai mala umbahoi yato aka ang untula'.

¹⁶Donetoo yato to baha'mu, ullu'mu, pa'solasohongammu anna ingkäna solamu la nabehokoa' pano di to panghohto' anna ahaa' piha di alla'mu la napatei.

¹⁷La mai'di tau mangkahi'di'koa' aka' untindo'ä'.

¹⁸Ampo' moinnakato noa, ya' dakoa' la aha maaka; moi poro la sallamba' beluhä'mua' dang la aha tituli.

¹⁹Anna ponna tähängnga' kapampetahpa'ammu, ya' la salama'koa'too."

²⁰Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "Ponna unngitamokoa' setantaraang unngkapupu' Yerusalem, ya' kalehaiia'too la lambi'mi tempona la sitale-tale.

²¹Donetoo ingkäna tau ang aha dinne di Yudea pahallu la malai siang dai' di bohto mahulla-hulla anna dai dipatei. Anna tau ang tohho yaling di bohto mahoa' pahallu le'ba'i umpasalama' kalaena. Panone' di tau ang inang tohho di aneanna bohto mahoa', dai la mala maoke' pano di bohto mahoa'.

²²Aka' doneto yatoo ang dioainte tempo kamadahhaang, anna malai sundung asang aka ang inang tiuki' yaling di Suha' Masero.

²³Donetoo la madahha si'da-si'da nasa'ding to dipoindo ang sipatu menge kehähtäng, noa tunne' ang keänä'-änä' maleake', aka' inde bohto la nahoa katilakaang käyyäng anna kamadahhaang pano di tau.

²⁴Aha piha tau ang la dipatei umpake pa'dang, anna aha piha ang la ditahungkung sau di bohto makahao, anna inde Bohto Mahoa' Yerusalem la naindä'-indä' ingkäna tau ang tadia to Yahudi, lambi' sundung yato tempo ang puha napama'tantu Dehata didiona Yerusalem.”

²⁵Nalombunggi bumi tula'na Puang Yesus naoatee, "La aha ma'kahupa-hupa tanda ang dahi yaho di langi' noanna mata allo, bulang anna bintäng. Anna yaling inde di lino la mahea' asang ingkäna tau anna pusa' unngita bombang tamahamu' di le'bo' ang nasau pepahi.

²⁶Ingkäna hupatau la sikalalla' kale bukunna tandana mahea' umpihki' aka ang tamahamu' ang la dahi yaling inde di lino, aka' ingkäna ang landa' yaho di langi' la sisähä'-sähä'.

²⁷Donento yato ingkäna tau la naitä', Kodi' inde Änä' to Lino, sule yaling di alla'-alla'na salehu' sitonda kakuasaang anna kamatandeang käyyäng.

²⁸Ponna ke napahandu'mi dahi ingkäna yato, ya' ke'de'mokoa' anna sika tongakoa' dai' di langi' aka' bahtuanna marungku'mia' kasalama'ammu.”

²⁹⁻³⁰Mane napake pohapangang Puang Yesus naoatee, "Alai mesa pohapangang pano di poang ara. Monna napahandu'mi mentahe', bahtuanna dang masae anna la kulla' bantimmi.

³¹Noa tunto nei', ponna unngitamokoa' tanda ang puha kupakalesoingkoa' langngena', la unngingsammi unngoatee marungku'mi tempona Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya.

³²Kutula'ingkoa' setonganna ingkäna tau ang tuho tempo dinoa inang dake' la hopu asang akinna dake' dahi ingkäna inde aka ang mane kutula'.

³³Langi' anna lino la tallang, ampo' ingkäna aka ang kutula' la tontong lolo nei' lambi' sapano-panona.

³⁴Dakaikoa' kalaemu andana daia' supu ma'rame-rame anna menu' ma'mahoa'-hoa' anna supung umpihki' aka ang umpahallua'. Aka' daa-daa pihsa'koa' napatungke'du' kasuleangku lambi' dako' sadia.

³⁵Aka' inde ang kutula' la unghoa asang ingkänna to lino.

³⁶Madaka lolokoa' sitonda sambayang anna malakoa' lahpa' di hao mai di ingkänna katilakaang ang la dahi donetoo, anna mala toukoa' tähäng mengngolo di Kodi' inde Änä' to Lino.”

³⁷Donetoo ponna di allo, ya' si mampakuhu Puang Yesus tama di Dasang Ada' ampo' ponna di bengi, ya' si maone' bete' di mesa tanete ang disanga Tanete Zaitun ma'bengi di hipe.

³⁸Anna ponna mebengngi'-bengngi'mi, ya' suleing ingkänna tau tihimpung di hao di Dasang Ada' sika umpehingngii pepakuhunna.

Lukas 22

¹Donetoo marungku'mi pa'rame-rameang unngande Roti Takeragi, ang si disanga pa'rame-rameang Paskana to Yahudi.

²Lella'mi yato kapala-kapala imang anna sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' umpeäng lalang umba la napanoa umpatei Puang Yesus, aka' sika mahea' umpihki' aka ang la nababe yato tau mai'di.

³Yato ta Yudas ang disangai toe' Iskariot, mesa di alla'na sampulo derua pahsikolana Puang Yesus, napentamai setang.

⁴Ya' le'ba'mi do umpellambi'i kapala-kapala imang anna ingkänna kapalana to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala, anna sika situla'i pahtuyunna la umbeho Puang Yesus pano diiii.

⁵Aka toiro tahpa sika kahsi liu anna sika ma'dandii la umbea doi' pano di ta Yudas mendahi sahona.

⁶Ya' naaku tunne' ta Yudas anna semata umpeängngi lalang umba la napanoa umbeho Puang Yesus pano diiii ke dang naita tau mai'di.

⁷Pihsananna lambi'mi tempona la umpakahoa' pa'rame-rameang Roti Takeragi ang si naongei toe' ingkänna tau pahallu pantang untunu domba umpakahoa' pa'rame-rameang Paskana to Yahudi.

⁸Ya' unsuong derua pahsikolana Puang Yesus dianto ta Petrus anna ta Yohanes naoante, "Laokoa' anna umpatokaingkea' kapahalluang ang la dipake umpakahoa' pa'rame-rameang Paska, anna malai mande toingkea' kita' sibaha-baha."

⁹Sika mekutanang pano naoatee, "Umba naongi ang ungaräi la kipampasadiai?"

¹⁰Natimba'mi naoante, "Ponna mentamamokoa' di Bohto Mahoa' Yerusalem, la sitammukoa' mesa tau sule tumimba. Tindo'i yato tau lambi' tama di dasang ang la napentamai,

¹¹anna unngoainte yato puäng dasang, 'Nakutanaio Tuangkuhu didiona umba are' ongeang ang la naonge unngande andeang pa'rame-rameang Paska sibaha pahsikolana.'

¹²Lambi' la natuhoingkoa' mesa tambing malua' yaho di loteng, ang toka asammi yaho ingkäna pangkahka' ang la dipahallu. Diangnga'to ang la unngonge umpatoka ang la taandea'."

¹³Ya' sika le'ba'mi yato deruai pahsikolana anna nalambi' asang si'dai yato samai ang natula'ing Puang Yesus. Ya' sika napasadiang ang sika napahallu ma'rame-rame.

¹⁴Tahpana lambi'mi tempona yato pa'rame-rameang, ya' mohko'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana la mande.

¹⁵Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Pemala liuä' la sibaha-bahaingkea' unngande inde roti pa'rame-rameang dolungku la unngolai kamadahhaang.

¹⁶Aka' kutula'ingkoa', setonganna inang dang aha la kuande sala inde roti pa'rame-rameang lambi' dipakahoa' sala bou yaling di Kapahentaanna Puang Alataala."

¹⁷Mane unngalai mesa enu'ang ang keihsi angkoro', mane malaui behe dai' di Puang Alataala anna naoatee, "Alaia' indee anna unsienu'-enu'ii.

¹⁸Aka' kutula'ingkoa', setonganna dang aha la kuenu' sala inde angkoro' lambi' Puang Alataala ma'pahenta sihapang tomaraya yaling inde di lino.”

¹⁹Mane unngalai roti anna ma'kuhhu'sumanga'i. Puhai, ya' nabika-bikang anna nasusaiing sikaii naoantee, "Diangnga'to inde bätäng kalaeku ang kubeho nasulängngikoa'. Babeia' indee anna malaä' ungcakalehai lolo.”

²⁰Noa tunne' puhanna sika mande, unngalang enu'ang punno angkoro' Puang Yesus anna naoatee, "Ihsinna inde enu'ang dianto pa'dandiang bakahunna Puang Alataala, ang la kupasundung unngolai hahaku ang titollo aka' dioa'.

“

²¹Ampo' itaia', tau ang la mambehoa' dipatei dinne toe' sibahaang dinoa mohko' di meja.

²²Inang la materä'tee', Kodi' inde Änä' to Lino, situhu' aka ang inang puha napama'tantu Puang Alataala, ampo' la tilakane' yato tau ang mambalu'ä!”

²³Ya' merohong yato pahsikolana sika kutana-tanai didiona yato menna ang la mambabe noa di alla'naii.

²⁴Donetoo dahi kasibehta-behtaang di alla'na pahsikolana unsiala-alai didiona menna yato di alla'naii ang handang keangka'.

²⁵Ya' sika napa'tula'ing Puang Yesus naoantee, "Ingkäna tomaraya ang dai unnginsang Puang Alataala supung nainsang undahha petauanna, anna yato ang naängkä' la umpalao kapahentaanna si disanga boheng to umpetundui hupatau.

²⁶Ampo' dioa' dio daia' dio mala umponialai yato, ampo' diare' tau ang handang keangka'a' di alla'-alla'mu pahallu mendahi sinnoa ang handang mahäti', anna ang la mendahia' to pambahanammu pahallu sinnoa sabua'mu.

²⁷Menna ang keangka' puha: tau ang ditahiai bahtu' tau ang mantahiai? Tantunte' anna keangka' puhaine' tau ang ditahiai. Ampo' unngitangnga' inde dinoa, ya' Kodi' ang mantahiaikoa'.

²⁸Yaling di ingkäna kamadahhaang ang kuolai si umposolai lolo'a'.

- ²⁹La kubeakoa' baheang ma'pahenta, sinnoa Kodi' nabea touä' Kodi' Ambeku.
- ³⁰Donetoo la mohko' boingkea' di mesa meja sibaha yaling di kapahentaangku, anna dioa' la mohko'koa' yaho di ongeang panghohto'ang anna unghohto'koa' yato sampulo derua peänä'anna Israel."
- ³¹Mane ma'tula'mi Puang Yesus pano di ta Simon naoatee, "O Simon, pehingngii. Napemala Pongkahana setang la nasändä'ikoa' sihapang banne ang dipasisähä' längkona anna lähpänna.
- ³²Ampo' puhamo kusambayangngi anna malai dai la malamma kapampetahpa'ammu. Anna ponna ke matoto'mi sumule kapampetahpa'ammu, ya' pakatoto' toine' kapampetahpa'anna ingkäna solamu."
- ³³Mentimba'mi Petrus naoatee, "O Puang, moi tamaä' di tahungkung, bahtu' moi mateä' sibahaingke."
- ³⁴Ampo' naoainte Puang Yesus, "O Petrus, kutula'ingko setonganna dolunna la mentuhturuu' mane' inang puhaä' umbahoi pentallung di olona tau."
- ³⁵Napatahhi' bumi tula'na Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Naonge do kusuokoa' mao do umpepainsangnging Kaheba Mapia anna dakoa' kupabei umbaha bokung bahtu' pangkahka' ang senga', ya' aharakakoa' kakuhangang?" Sika mentimba'mi naoatee, "Moi poro saidi' tala ahai kakuhangangki'."
- ³⁶Naoa bunte pano diiii, "Ampo' dinoa menna ang aha doi'na bahtu' pangngananna, ya' pahallu nabaha. Anna menna ang dai aha pa'danna, ya' pahallune' umbalu' kaya' lapi'na anna naalliing pa'dang.
- ³⁷Aka' kutula' manahpaingkoa' dinoa, pahallu dipasundung asang yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero didioku ang naoatee, 'La diangka' mesa di alla'na to karake.' Aka' ingkäna ang tiuki' didioku lella'mi dipasundungngi dinoa."
- ³⁸Sika mentimba'mi naoatee, "O Puang, ahang dinne derua pa'dangki'." Naoaminte, "Malante' nee supu."

³⁹Situhu' ang si biasa nababe Puang Yesus, ya' le'ba'mi dai' di mesa tanete ang disanga Tanete Zaitun di aneanna bohto mahoa'. Anna donetoo sibaha pahsikolana.

⁴⁰Lambi'na dai', ya' unngoaminte pahsikolana, "Pa'sambayangkoa' anna malai tähäng kapampetahpa'ammu ke disändä'i."

⁴¹Mane maoui unghahoi sai'di' pahsikolana anna ma'sambayangngi namesa naoatee,

⁴²"O Ambe', ke la malai ke la umpakahoi inde kamadahhaang ang la kuolai. Ampo' daete' situhu' pangngelo'ku, supunte' situhu' pangngelo'mu."

⁴³Ya' napengkalanda'ing mesa malaeka' yaho mai di langi' anna nabeai kamatohoang anna malai unngolai yato kamadahhaang.

⁴⁴Mapi'di' si'da-si'da inahanna nasa'ding lambi' tuhtuang napetatooi ma'sambayang. Yato kahpu'na sinnoa haha ang motaloro naung di tampo.

⁴⁵Puhanna ma'sambayang, ya' ke'de'mi mao umpellambi'i yato pahsikolana, ampo' nalambi' menge sika hanne aka' masuhsa sika nasa'ding.

⁴⁶Naoante pano diii, "Akana hahehako' dio? Kalehako' anna ma'sambayangkoa' andana dai la natähäng kapampetahpa'ammu ke disändä'i."

⁴⁷Mengeke' Puang Yesus umpa'tula'i pahsikolana, ya' suleing sambahanang tau, nakadoluangngi yato Yudas, mesa di alla'na sampulo derua pahsikolana Puang Yesus. Ya' mendungku'mi Yudas pano di Puang Yesus la naurung.

⁴⁸Napa'karaing Puang Yesus naoantee, "O Yudas, aka sakali anna palla' inahammu la umbehoä' Kodi' inde Änä' to Lino dipatei unngolai unngurungngä'?"

⁴⁹Tahpana yato pahsikolana Puang Yesus unngita yato aka ang dahi, ya' sika mekutanang naoatee, "O Puang, la kibaliraka ne pano tau umpakeang inde pa'dang?"

- 50**Aha mesa di alla'na pahsikolana untepä'i talinga kuananna sabua'na handang pongkaha imang.
- 51**Ampo' nasängkäi Puang Yesus naoantee, "Sihoang!" Anna nadohe'i sumule yato talinganna, napadehke'i sumule pano anna napabono'i.
- 52**Ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano di ingkäna kapala imang anna to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala sibaha ingkäna setobaha'ang ang sika sule la mansahka naoantee, "To pabokorakakä' indee anna sulekoa' umpesele'ingkä' anna umbaha sumämbu la unsahkää'?"
- 53**Allo-allo si mampakuhü' di hipe di Dasang Ada'na Puang Alataala di tingngayomua', ampo' akana dä' unsahka? Ampo' dinoang tempona mala unsahkää', di tempona inde kakuasaanna kamalilingang ma'kuasa."
- 54**Ya' disahkang Puang Yesus anna dibahai pano di dasanna handang pongkahana imang. Yatone' ta Petrus mentindo' malamba' nei'.
- 55**Di hao yato di tähämpä' dasanna handang pongkahana imang sika umpapeleä'-leä' api anna sika ma'kulilingngi di behinna mennenne'. Ya' mao tunne' Petrus tama di alla'-alla'na yato tau mennenne'.
- 56**Ahang mesa bahine to pantahiai ungnigita Petrus mohko' mennenne' anna napamanenne'-nenne'i mane ma'tula'i naoatee, "Inde toe' mesa tau nasibahaing langngena' Puang Yesus."
- 57**Ampo' ma'baho Petrus naoatee, "Tadiarä'to kodi'. Daeto kodi' kuinsang indo tau!"
- 58**Dai masae aha burang tau senga' mangngita anna naoatee, "Dio tou dio mesa to pentindo'na!" Ampo' naoate Petrus natimba', "Äh, tadiarä'to kodi'!"
- 59**Pihsananna umbai santehte' puhanna yatoo, aha sala bung mesa tau ma'tula' pano nakarahta' naoatee, "Ahana inang inde toe' mesa tau ang si nasibahaing, aka' to Galilea toe'!"
- 60**Ampo' naoate Petrus, "Tadiarä'to kodi'. Dai ne kupähäng aka ne ang menge untula'." Done siantoo mengeke' ma'tula' Petrus, ya' mentuhturuu'dang mane'.

⁶¹Ya' mensaileng Puang Yesus unnenne'i Petrus, ya' nakalehaing umba noa tula'na Puang Yesus pano naoatee, "Dolunna la mentuhturuu' mane' allo dinoa inang puhamä' umbahoi pentallung."

⁶²Ya' sohommi tama di aneang anna ma'duseng-dusengngi aka' mapi'di' liu inahanna.

⁶³Yato ingkäna tau ang menge mandaka sika umpetae'-tae' Puang Yesus lella' siang sika nasibamba-bambai.

⁶⁴Sika nasapu' lindona anna naoantee, "Lähpä'ii menna kahang ang mandangu'o!"

⁶⁵Anna mai'dike' kara tahuu ang natula' pano.

⁶⁶Tahpana mabaya, ya' tihimpummi setobaha'anna to Yahudi, kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada', anna sika umpopengngoloi Puang Yesus pano di to Mahkeada'na to Yahudi.

⁶⁷Sika naoantee, "Ponna dio si'da inde To Dilanti' la Mepasalama', ya' tula'ingkan." Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Moinnakato la kutula'ingko inang dasiang la umpetahpa'.

⁶⁸Anna moinnakato la mekutanaä' mesa pekutana mating, inang dasiang la ungnaku untimba'.

⁶⁹Ampo' napahandu' dinoa la mohko'mä' Kodi' inde Änä' to Lino yaho di ongeang kakeangka'ang, tando kuananna Puang Alataala To Handang Ma'kuasa."

⁷⁰Ya' sika para-parang mekutana naoatee, "Ponna noa, ya' Änä'narako Dio Puang Alataala?" Natimba'mi naoatee, "Tahpa' pangngoammu, aka' Kodi' si'danto indee Änä'na Puang Alataala."

⁷¹Ya' sika ma'tula'mi naoatee, "Damingkea' pahallu umpeäng sa'bi aka' tahingngingnga'ne' umba noa tula'na."

Lukas 23

- ¹Ya' sika paliängkä' asammi yato ang mänge manghohto', anna umbahai Puang Yesus mengngolo pano di Tuambahsa' Pilatus.
- ²Di hao di olona Pilatus sika napahandu'mi yato ingkäna tau untanda' Puang Yesus. Sika naoatee, "Indee tau hali kilambi' umpasähsä' lalang petauangki', anna ullahang tau umbaya' sima pano di to ma'pahenta. Anna unsanga toi kalaena To Dilanti' la Mepasalama', dianto tomaraya ang didandi la sule."
- ³Mekutanang Pilatus pano naoantee, "Dionгка ne tomarayanna to Yahudi?" Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Noanto ne ang untula'."
- ⁴Ma'tula'mi Pilatus pano di kapala-kapala imang anna pano di ingkäna tau naoatee, "Dai aha kulambi' kasalaanna inde tau. "
- ⁵Ampo' tuhtuang sika kakoha yato tau umpahsa Pilatus naoatee, "Indee tau umpasala'kuhu tau mai'di unngolai pepakuhunna unsamba kalanena Yudea, napahandu' di hao di Galilea lambi' dinne."
- ⁶Tahpana nahingngi Pilatus yato tula'naii, ya' mekutanang naoatee, "To Galilea turakane' inde tau?"
- ⁷Tahpana nahingngi Pilatus yato pentimba'naii, ya' nainsammi naoate Puang Yesus dianto mesa tau ang sule di hao mai di bohto kapahentaanna Herodes. Dahi napesuoiing do napapengngolo pano di Herodes, ang donetoo tohho sängkä toune' yaho di Yerusalem.
- ⁸Tahpana Herodes unngita Puang Yesus, ya' kahsi liung nasa'ding, aka' inang masaeng pemala la naita, ampo' supung si napelele umba noa kahebana. Londonang aka' pemala naita toe' tanda ang mepusa'-pusa' ang si nababe Puang Yesus.
- ⁹Mai'di liu pekutananna Herodes pano di Puang Yesus ampo' dai naaku natimba' Puang Yesus moi poro la mesa.
- ¹⁰Lella' siang yato kapala-kapala imang sibaha to pampakuhu ada' sika mao pano di olona Herodes anna untanda'i Puang Yesus sitonda keaha'.

11Ya' napahandu'mi Herodes sibaha setantaraanna umpetae'-tae' Puang Yesus sitonda napakasili-sili, naangka'i napapakei kaya' tomaraya anna nasuoi sumule napapengngolo pano di Pilatus.

12Donetoo sikapiai pole' sumule Herodes anna Pilatus, ang setonganna masae allong dai sibeana inaha.

13Ya' napatihimpummi Pilatus ingkäna kapala imang, ingkäna to pambahanang anna ingkäna hupatau.

14Anna ma'tula'i pano diii naoatee, "Indee tau umbahaingkä'a' sule di oloku la kuhohoto' anna ungnogaa'tee, 'Mai'ding tau nabulingngi.' Ya' ungnogita tubungnga' dio kalaemu umba kupanoa kupahehsa, ampo' dai aha moi poro la sai'di' kulambi' yato kasalaang ang untanda'ingnga' nababe.

15Noa tunne' Herodes datoe' aha nalambi' kasalaanna. Dianto anna napasule sia bung pano di kami' sumule. Setonganna dai aha pembabe tahuu ang nababe ang la napolalang ditahungkung mate.

16Dahi supung la kudahha dolu mane kulahpa'i sumule."

17[Donetoo di tempona pa'mahoa'-hoa'ang pahallu aha mesa to ditahungkung ang dipabeba'ingngii.]

18Ampo' sangka' sika koha supu naoatee, "Pa'daii sungnga'na ne tau! Lahpa'inggang ta Barabas!"

19(Inde ta Barabas ditahungkung aka' papateang anna aka' umpaaha pa'tolla'ang yaling di bohto mahoa' umpa'bali to ma'pahenta.)

20Nasulei salang Pilatus ma'tula' pano diii napekääyängngi liu, aka' pemala umpabeba' sumule Puang Yesus.

21Ampo' sika natimba' supu sika koha naoatee, "Toke'i ne tau dai' di kayu sitambeng! Toke'i!"

22Naoa bunte Pilatus kapentallunna pano diii, "Ampo' kakarakeang aka ang puha nababe? Dai aha moi poro sai'di' kasalaanna kulambi' menge kupahehsa ang la napolalang dipatei. Dahi supung la kupatoba' mane kulahpa'i sumule."

²³Ampo' tuhtuang sika koha yato tau mai'di umpahsa Pilatus anna malai ditahungkung mate yato Puang Yesus. Katämpä'anna patalo si'da yato tau mai'di aka' semata si koha.

²⁴Ya' nabohtung Pilatus anna malai dituhu'i yato palau pahsaanna yato tau mai'di.

²⁵Anna ullahpa'i yato tau ang ditahungkung napobua' pa'tolla'anna yaling di bohto mahoa' anna aka' papateang, situhu' palau pahsaanna tau mai'di. Ampo' Puang Yesusne' nabehone' pano di tantara diamo sika napanoa nadahha, situhu' pangngelo'na yato tau mai'di.

²⁶Sika le'ba'mi yato tantara ma'lulung umbaha Puang Yesus. Yaling di pellaoannaii sika sitammu mesa tau disanga Simon, to sule di hao mai di Kirene lella' lutama di bohto mahoa'. Sika nasahka tomande'mi di tängngä lalang anna nasuoi umbulle yato kayu sitambeng mentindo' di Puang Yesus.

²⁷Mai'di liu tau ma'lulung untindo' Puang Yesus. Di alla'na yato tau mai'di aha toe' sangngaka-sangngaka bahine mangngumbui.

²⁸Sika nasaileng Puang Yesus anna naoaintee, "Oa' ingkämmu bahine to Yerusalem, daa Kodi'i undusengngia' ampo' kalaemurea'ne' sibaha änä'mu la undusengngi!

²⁹Aka' itaia'too, la aha tempona ang la naoate tau, 'Kehongko'ne' bahine ang dai aha unsa'ding kakeänä'ang, anna ang dai aha mansusu susunna.

³⁰Ya' napahandu'mi tau naoate pano di ingkäna tanete malängkä', 'Kahuhsuiang mai!' anna pano di ingkäna buntu naoatee, 'Tambungngiang!'

³¹Aka' ponna Kodi' indee ang dai aha kasalaangku nahoa kakarakeang, ya' la londo puharea'to dio."

³²Donetoo aha toe' derua tau senga' ang sika nabaha toe' la dipatei sibaha Puang Yesus. Yato derua dianto to karake.

³³Tahpana sika lambi' dai' di mesa tanete saohko' ang disanga ongeang kahuhhung, ya' sika untoke'mi Puang Yesus dai' di kayu sitambeng yaho. Noa

tunne' yato derua to karake sika toke' toe', mesa tando di kuananna anna mesa tando di kaihinna Puang Yesus.

³⁴Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "O Ambe', ampungngii inde maiii, aka' dai sika nainsang aka ang menge sika nababe." Lella'ne' yato setantaraang unsusa-susa yato kaya'na umpake nomoro' anna pantangngi mandohe'.

³⁵Yato tau mai'di sika ke'de' lipu' mehele. Ingkäna to pambahanang sika unte'le-te'le Puang Yesus sika naoatee, "Tau senga' malane' napasalama! Dahi ponna inang Dia si'da yato To Dilanti' la Mepasalama' ang napillei Puang Alataala, ya' malato la umpasalama' Kalaena."

³⁶Noa tunne' yato setantaraang sika umpakauho-uho Puang Yesus. Sika napaenu' angkoro' mainsung dai' di kayu sitambeng,

³⁷lella' sika naoantee, "Ponna ke inang tomarayanna si'dao to Yahudi, ya' pasalama'o Kalaemu!"

³⁸Aha toi tiuki' yaho di hahona naoatee, |scTomarayanna to Yahudi.|r

³⁹Mesa di alla'na yato to karake ang ditoke' sibaha umpetae'-tae' Puang Yesus naoantee, "Tadiarakakote' ne Diong To Dilanti' la Mepasalama'? Ponna inang Dio, ya' pasalama'o Kalaemu anna kami' tou kami'."

⁴⁰Ampo' nasängkäi yato santokarakena naoantee, "Darakako ne mahea' dai' di Puang Alataala? Ke ladara ne aka' menge turako dio ditahungkung mate!

⁴¹Kita'-kita' inang sipäto'ingke ditoke' aka' bala'na kasalaang ang hali tababe, ampo' indene' Tau daine' aha aka nababe ang sala ang la sihatang ditahungkung mateing."

⁴²Mane natämpä'ii tula'na naoatee, "O Puang Yesus, kalehairangkä' kodi' ke sulemo dako' mendahi tomaraya."

⁴³Naoaminte Puang Yesus, "Kutula'ingko setonganna allo dinoa siang sibahaingke tohho yaling di ongeang kamasannangang."

⁴⁴Donetoo umbai tehte' sampulo derua tängngä allo, ya' pihsa' malillimmi kalane lambi' tehte' tallu di solo' allo.

⁴⁵Nasuhung noa aka' dai mesilo mata allo. Yato kaing malua' ang diehte' yaling di Dasang Ada' seu' tiperederua.

⁴⁶Ya' metambang Puang Yesus napekäyyängngi naoatee, "O Ambeku, kubeho sungnga'ku tama di pala' teyyemu." Puhanna ma'tula', ya' pohsu'mi penanahanna.

⁴⁷Tahpana naita to pambahanang tantara yato aka ang dahi, ya' umpuding sanganna Puang Alataala naoatee, "Ahana inang dai aha kasalaanna inde hupatau!"

⁴⁸Naitanna yato ingkäna tau ang sule mehele aka ang dahi donetoo, ya' sika sumuleing punno panohsoang.

⁴⁹Yato ingkäna ang mangnginsang liung Puang Yesus, noa tunne' yato ingkäna bahine ang mampentindo'i mengkalao di hao di Galilea, sika ke'de' asang unngita makahao yato ingkäna kadahiing.

⁵⁰⁻⁵¹Aha mesa tau disanga Yusuf ang sule di hao mai di Bohto Arimatea di Poropensi Yudea. Inde Yusuf mesa tau ang mapia inaha anna napakeangka' tau, anna munge toi unngempei Kapahentaanna Puang Alataala. Moinnakatoo mesa toe' di alla'na To Mahkeada'na to Yahudi, ampo' daine' naakui yato kabohtuannaii.

⁵²Le'ba' mengngolo pano di Tuambahsa' Pilatus umpalau bahkena Puang Yesus la naku'bu'.

⁵³Tahpana puha napatuhung yato bahkena yaho mai di kayu sitambeng, ya' nabalummi umpake kaing mahasa, mane napalampa'i tama di ku'bu' batutung ang dake' aha dipampatamai bahkena tau.

⁵⁴Donetoo dianto allo Juma' tempona tau mampatoka aka' la lambi'mi allo katohhoang.

⁵⁵Yato sangngaka-sangngaka bahine ang sulei di hoi' mai di Galilea sibaha Puang Yesus sika mentindo' toe' di Yusuf anna nитай umba noa tilampa'na yato bahke yaling di ku'bu' batutung.

⁵⁶Mane sika sumulei do umpatoka lohpo-lohpo bomammi' anna minnä'-minnä' ang la naminnä'ing yato bahke. Tahpana di allo katohhoang, ya' sika untohhoing kähängannai untuhu'i atohang ada'na to Yahudi.

Lukas 24

¹Donetoo di allo Mingku mebengngi'-bengngi', yato sangngaka-sangngaka bahine to pentindo'na Puang Yesus sika mao pano di ku'bu' umbaha yato minnä'-minnä' bomammi' ang inang puhang sika napatoka.

²Ya' sika ullambi'mi yato batu pelapa' ku'bu' puha dikisu' lambi' titungka'mi.

³Anna sika tamai yato di ku'bu' ampo' dang aha nalambi' yato bahkena Puang Yesus.

⁴Lella' sika ke'de' umpihki' yato aka ang dahi, ya' pihsa'mi aha derua tau ke'de' sidungku'ii mepakeang mabusa anna pangngillo' salamang pesilona kila'.

⁵Ya' sika moluhku-luhkung naung di tampo tandana mahea' liu, ampo' ma'tula' yato to deruai pano diii naoatee, "Akana la umpeändakoa' dio to tuho tama di alla'na to mate?"

⁶Dante' aha dinne aka' tuhong sumule di hoi' mai di kamateang. Kalehaia' yato ang si natula'ingko naonge di hoi'ke' di Galilea naoatee,

⁷'Kodi' inde Änä' to Lino pahalluä' dibeho tama di teyyena to madosa anna natoke'ä' dai' di kayu sitambeng, ampo' la tuhoä' sumule tahpana allo katallunna.' "

⁸Ya' sika nakalehai si'dang yato tula'na Puang Yesus.

⁹Tahpana sika sumule di hao mai di ku'bu', ya' napalambi'mi yato kaheba pano di sampulo mesa pahsikolana Puang Yesus anna pano toe' di ingkäna to mampetahpa' ang senga'.

¹⁰Yato ang umpalambi' kaheba pano di to pentindo'na Puang Yesus dianto: Maria Magdalena, Yohana, Maria indona Yakobus anna sambahinena ang senga'.

- ¹¹Ampo' yato to pentindo'na Puang Yesus dai umpetahpa' yato kaheba ang napalambi' yato sebahineang; nasanga supu ma'tula' tasanda-sanda.
- ¹²Ampo' tahpa kaliasa' sianne' ta Petrus anna menanda-nandai mao pano yato di ku'bu'. Tahpana nanenne'i yato ku'bu', ya' supung nalambi' yaling pebalunna. Ya' le'ba'mi sumule pano mekutana yaling di inahanna didiona aka setonganna ang dahi.
- ¹³Di allo donetoo aha derua to pentindo'na Puang Yesus le'ba' naung di Bohto Emaus luyaho mai di Yerusalem, umbai sampulo mesa kilo alla'na,
- ¹⁴anna semata sipa'tula'i didiona yato kaha-kaha ang mane dahi.
- ¹⁵Menge sika sipa'kara, ya' suleng Puang Yesus mendungku' anna mellaai sibaha-baha,
- ¹⁶ampo' noa ang aha manghehengngi matanna lambi' dai mala sika nainsang menna yato setonganna.
- ¹⁷Mekutanang Puang Yesus pano diii naoatee, "Akaa' inde mengea' unsitula'i yaling di pellaammu?" Ya' sika tohhong sämpäi' masuhsa liu nasa'ding.
- ¹⁸Mane mentimba'i yato ang mesa ang disanga Kleopas mekutana naoatee, "Mane sulerakako di hao di bohto senga' lambi' dai ungningsang kaha-kaha ang mane hali dahi yaho di Bohto Yerusalem?"
- ¹⁹Natimba' sala bung Puang Yesus mekutana sala naoatee, "Kaha-kaha akarakae' nee?" Sika natimba'mi naoatee, "Didiona kadahiang ang unghoa Puang Yesus to Nazaret, mesa nabi ang handang ma'kuasa. Ke dihingngii tula'na anna diita pembabena, ya' maleso dioatee umpamasannang Puang Alataala anna ingkäna tau.
- ²⁰Ampo' puhang napapetahungkung mate kapala-kapala imang anna ingkäna to pambahananta, anna puhang sika natoke' dai' di kayu sitambeng.
- ²¹Ketaladara Dia setonganna ang kisanga umbai Diang ang la umpabeba' to Israel. Yato kadahiang tallu allona ang puha.

- ²²Ampo' napapusa'ang sangngaka-sangngaka bahine di alla'ki' ang sika mao langngena' di mebengngi' pano yato di ku'bu'na,
- ²³ampo' dang aha sika nalambi' bahkena. Sika sumulei pano di kami' umpalambi' kaheba. Naoatee napengkalanda'i are' malaeka' ang mangngoantee tuhong sumule.
- ²⁴Anna aha tung sangngaka-sangngaka solaki' mao pano yato di ku'bu' anna sika nasa'bii yato aka ang sika napalambi' yato sebahineang, ampo' dai aha sika naita yato Puang Yesus ang sika nadaka'."
- ²⁵Ya' sika napa'tula'ing Puang Yesus naoantee, "Oa' ingkämmu to maho, ahana inang malammaa' pepähängammu lambi' daia' unngaku umpetahpa' ingkäna siamo ang hali napalambi' senabiang.
- ²⁶Darakae' inang la unngolai dolu kamadahhaang yato To Dilanti' la Mepasalama' mane mentamai di kamatandeanna?"
- ²⁷Mane napahandu'i pole' napakaleso pano diii ihsinna Suha' Masero ang tiuki' didiona Kalaena, napahandu' di suha'na Musa anna suha'na senabiang ang senga'.
- ²⁸Tahpana sika undungku'ing yato Bohto Emaus, ya' boheng naangka'inne' yato Puang Yesus umpatahhi' lolo pellaoanna.
- ²⁹Ampo' sika napahsa tohho naoantee, "Tatohhomokoa' dinne sibaha-baha, aka' la tempu'mi allo anna la benging." Ya' lempäng si'dang Puang Yesus tama di dasannaii anna tohhoi sibaha-baha.
- ³⁰Tahpana mohko' mande sibaha-baha, ya' unngalang roti anna malaui behe dai' di Puang Alataala, nabika-bikai mane nabeai sika naande.
- ³¹Donetoo ya' tibuhkeng pole' matannaii anna tahpa nainsangngi naoate Puang Yesus yatoo, ampo' tahpa pa'da siang yaling di alla'naii.
- ³²Sioamintee, "Darakae' inang noa ang tasa'ding masannang si'da-si'da sangngallo yaling di pellaoang naonge napakalesoingke didiona ihsi Suha' Masero lella' napa'karaiingke?"

³³Ya' sika mengkalao siang sumule dai' di Yerusalem. Yato sampulo mesa pahsikolana Puang Yesus minge sika ma'himpung sibaha to pentindo'na ang senga'.

³⁴Sika naoatee, "Ahana inang tuhong sumule Puang Yesus, anna puhang umpepaitaing Kalaena pano di ta Simon."

³⁵Ya' ma'tula' tunne' yato to deruai untula' yato aka ang dahi yaling di pellaonannaii anna umba noa sika ungningsang Puang Yesus, dianto tahpana naita umbika-bika roti.

³⁶Lella' sika unsitula'-tula'i yato kaha-kaha, pihsanannarang pihsa' tomande' Puang Yesus ke'de' yaling di alla'-alla'naii anna ma'tula'i pano diii naoatee, "Salama'ku mating di dioa'."

³⁷Sika sangka' tungke'du'mi mahea' aka' sika nasanga anitu ang sika naita.

³⁸Ampo' ma'tula' pano diii naoantee, "Akana tungke'du'rakoa' dio, anna akana bata-bataia' yaling di inahammu?"

³⁹Itangnga' indee teyyeku anna bihti'ku. Kodi' si'danto indee. Maikoa' antiä' anna umpekalesoä', aka' ponna anitu, ya' daete'ne' ke'ba'le bahtu' kebuku sinnoa ang ungnitaa' pano di Kalaeku."

⁴⁰Lella' ma'tula' noa yato minge siang umpepaitaing teyyena anna bihti'na pano diii.

⁴¹Mengeke' sika dai napetahpa' sakali napobua' sika pusa' si'da-si'da, ya' mekutana Puang Yesus pano diii naoantee, "Aharakaa' andeammu dinoa?"

⁴²Ya' sika natandoming sambose' bau ang puha ditunu.

⁴³Naalang anna naandei di olona matannaii.

⁴⁴Ma'tula'ke' pano diii naoatee, "Indee tula'ku dianto tula' ang inang hali kutula'ingkoa' naonge tohhokä' yaling di alla'-alla'mu sibaha-bahaingkea', dianto pahallu dipasundung asang ingkäna ang tiuki' didioku yaling di suha'na Musa, suha'na ingkäna nabi anna suha' Pampudiang.

⁴⁵Ya' nabuhkeing pihkihannaii anna malai sika umpähäng bahtuanna Suha' Masero.

⁴⁶Naoake'te pano diii, "Aha tiuki' naoatee, 'Yato To Dilanti' la Mepasalama' pahallu unngolai kamateang anna la tuho sumule di hoi' mai di alla'na to mate di allo katallunna.

⁴⁷Anna yaling di sanganna, kaheba pengkatoba'ang anna pampaampungang pahallu dipepakahebaing pano di ingkäna mobohto-bohtoang mengkalao yaho di Yerusalem.

⁴⁸Diongnga'to inde ang unsa'bii ingkäna indee.

⁴⁹Anna la baha' kusuoingkoa' yato Inaha Masero ang puha nadandi Ambeku, ampo' la tohho lolokoa' yaling inde di bohto mahoa' lambi' dipatamaikoa' kakuasaang ang sule yaho mai di ongeang malängkä'."

⁵⁰Donetoo yato sampulo mesa pahsikola sika naposola Puang Yesus umpellei bohto mahoa' mao pano di mesa ongeang ang sidungku' Bohto Betania. Di haonto sika naängkä'ing teyyena napalauing behe.

⁵¹Lella' umbehe yatoii, ya' tiängkä'mi dai' di suruka umpensähä'i yatoii.

⁵²Sika malimuntu'mi menomba, mane sumulei dai' di Yerusalem punno kamasannangang.

⁵³Anna sika umpudi lolo sanganna Puang Alataala tama di Dasang Ada'na.

Yohanes

Yohanes 1

- ¹Uhu-uhuna naonge dake' dipadahi inde lino, inang ahang Bahtakara. Yato Bahtakara sibaha Puang Alataala anna yato Bahtakara dianto Puang Alataala.
- ²Mengkalao dolu inang sibaha lolong Puang Alataala.
- ³Ingkänna-ingkänna siamo napadahi asang Puang Alataala unngolai Bahtakara. Dai aha moi poro la mesa ang dahi ke dai unngolai yato Bahtakara.
- ⁴Yaling yato di Bahtakara aha katuhoang anna yato katuhoang dianto ballo ang umballoi ingkänna hupatau.
- ⁵Yato ballo mesilo yaling di kamalilingang, anna inde kamalilingang dai mala umpi'dei pesilona yato ballo.
- ⁶Suleng mesa pesuona Puang Alataala ang disanga Yohanes.
- ⁷Sule umpepainsangnging yato ballo anna malai ingkänna tau mampetahpa'.
- ⁸Inde Yohanes tadiaete' diang yato ballo, ampo' supu kalente' nei' mampepainsangnging.
- ⁹Yato ballo ang setonganna, ang la umballoi ingkänna to lino, mentamang inde di lino.
- ¹⁰Mentamang inde di lino anna inde lino inang dipadahi unngolai inde Bahtakara, ampo' moinnakato noa dai sika nainsang naoate menna Yato setonganna.
- ¹¹Sule umpellambi'i bohtona tobœ', ampo' dai natahimbo sola bohtona.
- ¹²Ampo' pano di ingkänna tau ang mantahimbo nabea nei' kakuasaang anna malai mendahi änä'-änä'na Puang Alataala, dianto ingkänna tau ang mampetahpa' pano.
- ¹³Inde mai tau ang mendahing änä'-änä'na Puang Alataala, dai aka' supung dahi di hao mai di mentolinona, bahtu' aka' pampemala to lino, ampo' aka' Kalaena Puang Alataala ang mepadahi.

¹⁴Yato Bahtakara menghupataung anna tohhoi yaling di alla'-alla'ta, lambi' mala taita kamatandeanna, dianto kamatandeang ang nabea Ambeta Puang Alataala pano di Änä' samboana. Ungngolai yato Änä' lambi' mala tasa'ding pa'kalemunna sibaha katahpa'anna Puang Alataala.

¹⁵Yohanes untula' kasa'bianna didiona yato Bahtakara naoatee, "Dianto indee ang kuoaintee, 'La sule napelolaiä' ang ma'kuasa puha nei' andana kodi', aka' inang dakä' kodi' dahi anna inang ahang nei'." "

¹⁶Punno pa'kalemu di hao di Kalaena. Dai aha nabolinna nabeheingkea'.

¹⁷Yato Atohang napainsangngiingkea'ne' Nabi Musa, ampo' pa'kalemunna anna katahpa'anna Puang Alataala tatahimboa' nei' ungnolai Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

¹⁸Dake' aha moi poro la mesa tau ang hali ungnita Puang Alataala, supung Änä' samboana ang sinnoa siang Puang Alataala Ambena anna matama liu kasikenteanna. Dianto ang mampepaitaing umba noa setonganna Puang Alataala pano di kita'.

¹⁹Ingkäna to pambahananna to Yahudi yaho di Yerusalem unsuo sangngaka-sangngaka imang sibaha peänä'anna Lewi ang senga' mao pano di Yohanes do nakutanai naoatee, "Menna inde setonganna?"

²⁰Nasindohoing natimba' Yohanes naoatee, "Tadiaä' to Dilanti' la Mepasalama'."

²¹Nakutanai salang naoaintee, "Ponna noa nee, ya' menno? Nabi Eliarakako?" Natimba' bung Yohanes naoatee, "Tadia." Nakutanai bumi naoaintee, "Dioraka inde Nabi ang la sule?" Natimba' bumi Yohanes naoatee, "Tadia."

²²Naoa bumintee, "Ponna noa yato, ya' tula'inggang menno setonganna anna kiinsangngi kitula'ing pano di tau ang mansuoang, ke kihingnging tula'mu didiona kalaemu."

²³Natimba' Yohanes naoatee, "Kodi'mito indee ang puha natula' lohpo' Nabi Yesaya naoatee, 'Aha tau kakoha-koha di hao di ongeang makä'däng naoatee: Pamarohoing lalang ang la naola Puang.' "

²⁴Di alla'na yato tau ang disuo umpellambi'i Yohanes aha sangngaka-sangngaka to Farisi.

²⁵Sika mekutana bumi naoatee, "Ponna ke tadiao To Dilanti' la Mepasalama', tadiao Nabi Elia, tadia burako Nabi ang puha didandi la sule, ya' akana mantero'o?"

²⁶Mentimba'mi Yohanes naoatee, "Kodi' supung mantero'ä' umpake uhai. Ampo' yalingnga' di alla'-alla'mu dinao aha mesa tau ang daia' ungningsang.

²⁷Dianto ang sule mampelolaiä', ampo' moi la mensabua' pälli'ä' di olona, datukä' sihatang."

²⁸Kaha-kaha yatoo dahi di hipe di Bohto Betania, tando di katimbingang allona Salu Uhai Yordan ang naongeti Yohanes mantero'.

²⁹Tahpana marondonna Yohanes ungnita Puang Yesus sule napellambi'i. Ya' ma'karang Yohanes naoatee, "Itaia', Dianto indoo Änä'na Puang Alataala napasihapang Änä' Domba ang la napake umpa'dai dosanna to lino.

³⁰Dianto yato ang hali kutula' dolu, la sule napelolaiä' ang ma'kuasa puha nei' andana kodi', aka' inang dakä' kodi' dahi anna inang ahang nei'.

³¹Uhuna datoi ko kuinsang kuoate menna inde setonganna. Ampo' setonganna nasuhung suleä' mantero' umpake uhai anna malaia' ungningsang to Israel unngoate menna Yatoo."

³²Nasa'bii toe' Yohanes naoatee, "Kuita toe' Inaha Masero tukung yaho mai di langi' sinnoa dangang-dangang menghampo yaho di hahona anna tohhoi.

³³Donetoo dake' kuinsang menna Yatoo. Ampo' inang puhaä' napa'karai Puang Alataala ang mansuoä' mantero' umpake uhai naoingkä'tee, 'Ponna ke ungnitao Inaha Masero tukung yaho mai di langi' anna tohhoi yaho di

hahona mesa tau, ya' yato tau ang nakahampoi Dianto ang la metero' umpake Inaha Masero. ‘

³⁴Anna yato Inaha Masero kuita si'dang lambi' kusa'bii kuoatee Dianto yatoo Änä'na Puang Alataala.”

³⁵Marondonnai di hao bung Yohanes yato di ongeanna sibaha derua to pentindo'na.

³⁶Ungngitanna Puang Yesus liu, ma'karang naoatee, "Itai, Dianto indoo Änä'na Puang Alataala napasihapang Änä' Domba.”

³⁷Yato derua to pentindo'na unghingngi aka ang natula' Yohanes, ya' le'ba'mi untindo' Puang Yesus.

³⁸Mensaileng Puang Yesus pano di kebo'na, ya' ungngitang yato to derua mentindo'. Nakutanaing naoantee, "Aka umpeängnga?" Sika mekutana salang naoatee, "Rabi, (bahtuanna: O Tuangkuhu), umba ungnonge tohho?"

³⁹Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Maikoa' anna ungnigita toboia' dio kalaemu." Donetoo umbai tehte' uhpa' maloe. Ya' maong sibaha-baha anna naitai ang naonge tohho lambi' bengi.

⁴⁰Di alla'na yato derua tau dianto ta Andreas, ullu'na ta Simon.

⁴¹Napenandai siang ta Andreas le'ba' undaka' ta Simon anna naoantee, "O Simon, puhamang sitammu yato Mesias." ('Mesias' sinnoa siang 'Kristus' bahtuanna: To Dilanti' la Mepasalama'.)

⁴²Sumule bung Andreas pano di Puang Yesus umposola ta Simon. Tahpana naita, ma'karang Puang Yesus pano di ta Simon, änä'na ta Yona, naoante, "O Simon, la disangaio dio: 'Kefas.' " ('Kefas' sinnoa siang 'Petrus' ang bahtuanna: batu.)

⁴³Marondonnai nabohtung Puang Yesus la mao tama di Galilea. Yaling di pellaoanna lutama sitammu ta Filipus. Naoamintee, "O solasohong, maio tindo'ä!" Ya' mentindo' siang.

⁴⁴Inde ta Filipus mesa to Betsaida, sola bohtona ta Andreas anna ta Petrus.

⁴⁵Pihsananna inde ta Filipus sitammu ta Natanael, naoamintee, "O leä, kilambi'mi yato Tau ang hali natula' Nabi Musa yaling di Suha' Masero, Yato ang nauki' ingkäna nabi! Dianto Puang Yesus, änä'na ta Yusuf, to Nazaret."

⁴⁶Ampo' natimba' Natanael naoatee, "Pake la aharakae' ang mapia sule di hao mai di Nazaret?" Natimba'mi Filipus naoaintee, "Ya' maio anna unngitai kalaemu." Ya' le'ba' si'dang do naita.

⁴⁷Tahpana Puang Yesus unngिता ta Natanael sule, ma'tula'mi naoatee, "Itaia' indo tau dianto to Israel si'da-si'da ang tinahpa'."

⁴⁸Mekutanang ta Natanael naoatee, "Akana malaä' unngingsang, Tuang?" Natimba'mi Puang Yesus naoaintee, "Mane la mao ta Filipus natambaio anna inang kuitamo di hao di hoi'na indo poang ara."

⁴⁹Ya' naoante Natanael, "O Tuang, Dianto Änä'na Puang Alataala anna Tomarayanna to Israel!"

⁵⁰Naoa salaminte Puang Yesus, "Supungka umpetahpa'ä' aka' kuoaingkotee inang kuitamo di hao di hoi'na poang ara? Ya' la unngitake' kaha-kaha ang käyyäng puha!"

⁵¹Kutula'ingko setonganna la unngिताo langi' tibilläng, anna Kodi' inde Änä' to Lino la sihapangngä' eheng suruka ang la naola malaeka'na Puang Alataala mahka dai' mahka tuhung."

Yohanes 2

¹Tahpana kadongngallona aha pa'rame-rameang kakabengang di hao di Bohto Kana di Galilea. Donetoo di hao toe' indona Puang Yesus.

²Anna dibahai toe' Puang Yesus sibaha-baha to pentindo'na ullumba yato kakabengang.

³Mengeke' sika ma'rame-rame, ampo' sika kapuhaang angkoro'. Naoante indona pano di Puang Yesus, "O Änä'ku, kapuhaang angkoro'e' inde mai tau."

⁴Natimba'mi naoatee, "Dakä' mala unsuo, Indo', aka' dake' lambi' tempona la kupalanda' kakuasaangku."

- ⁵Ampo' inde indona umpa'karai yato to pantahiai naoaintee, "Babe tomande'i aka ang naoingkoa'."
- ⁶Donetoo di hao aha unnung buhso käyyäng ang si dipaongei uhai ang la dipembasei situhu' ada'na to Yahudi. Tandana käyyäng, mesa buhso sangngatu' lite' uhai tama.
- ⁷Naoante Puang Yesus pano di to pantahiai, "Pangngihsi asangngia' ne buhso uhai lambi' punno." Ya' sika napangngihsi si'dang lambi' punno asang.
- ⁸Ya' naoa bunte Puang Yesus, "Dinoa sengko'i sai'di' anna umbahai pano yato di olona pongkahana to pa'rame-rame." Ya' sika napanoa si'dang.
- ⁹Nasändä'ing yato pongkahana to pa'rame-rame inde uhai ang mendahi angkoro'mi. Ampo' dai nainsang umba nakasulei, supung to pantahiai ang mangnginsang. Umpellambi'ing yato to kabeng ang muane
- ¹⁰anna naoaintee, "O to bakahu, kabiasaanna tau si umpaenu'e' dolu to sulena angkoro' ang handang mammi'. Puhaitoo mane napaenu'i angkoro' biasa. Ampo' dio, to bakahu, umpobe'be-be'beirako dio angkoro' ang handang mammi' lambi' dinoa."
- ¹¹Dianto indee ang mepusa'-pusa' ang handang uhuna nababe Puang Yesus ang napalanda' di hao di Bohto Kana di Galilea. Yaling yato di tanda landa' si'da-si'dang kakuasaanna pano di to pentindo'na lambi' tuhtuang sika napetahpa'.
- ¹²Puhai yatoo, le'ba'mi Puang Yesus naung di Kapernaum sibaha indona, siullu'na anna to pentindo'na anna tohho di hoi' sangngaka amo benginna.
- ¹³Tahpana marungku'mi allo pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, le'ba'mi Puang Yesus dai' di Yerusalem.
- ¹⁴Ya' mentamang di Dasang Ada'na Puang Alataala ampo' ullambi'e' to pa'balu' yaling, minge umbalu' saping, domba anna dangang-dangang. Anna yaling toe' sika ohko' tau ang si umpasisapi'-sapi' doi'.

¹⁵Ungngalang kondaling nababe pehahi' anna unghambaii yato ingkäna olo'-olo' ang yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala, noa domba, noa saping. Noa tunne' meja ang si naongi to pansapi' doi' napasikatua' lambi' tisebu' asang yato doi'.

¹⁶Anna ungkeaha'i to pa'balu' dangang-dangang naoantee, "Ängkäi asangngia' sohong ne aka-akammu! Daumpadahia' pasa' Dasang Ada'na Ambeku!"

¹⁷Ya' sika nakalehaing pahsikolana aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Matama si'da-si'da pa'kalemungku pano di Dasang Ada'mu sinnoa api ang pemala manggande.'

¹⁸Ampo' yato to pambahananna to Yahudi umbali-bali Puang Yesus naoantee, "Babeingkang tanda ang mepusa'-pusa' anna malai kiinsang kioatee sihatang si'dao umbabe noa indee."

¹⁹Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Tale-taleia' inde Dasanna Puang Alataala anna kupake'de' salai sumule yaling di tallu allona."

²⁰Sika naoa buntee, "Inde Dasang Ada'na Puang Alataala napake'de'ete' tau yaling di uhpapulo unnung pahiamanna anna pake la umperomi' buming Dio umpake'de' yaling tallu supu allona?"

²¹(Ampo' setonganna ang aha yaling di pihki'na Puang Yesus dianto bätäng Kalaena.

²²Dahi tahpana tuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang, nakalehaing inde pahsikolana yato aka ang puha natula'. Ya' sika umpetahpa'mi yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero anna yato ang puha natula' Puang Yesus.)

²³Di tempona yahoke' Puang Yesus di Yerusalem minge umpakahoa' pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, ya' tuhtuang mai'ding tau ang mampetahpa' pano aka' puhang ungngita tanda ang mepusa'-pusa' ang nababe.

²⁴Ampo' inde Puang Yesus dai tahpa umpetahpa' yatoii aka' ungnginsang inahanna ingkäna tau.

²⁵Anna dai mangki' dipainsangngi aka ang aha yaling di inahanna hupatau, aka' nalosa asang nei'.

Yohanes 3

¹Aha mesa to pambahananna to Yahudi yaling mai di alla'na to Farisi ang disanga Nikodemus.

²Sule umpellambi'i Puang Yesus di bengi anna naoantee, "O Tuang, kiinsang kioate tuangkuhuo ang nasuo sule Puang Alataala. Aka' dai aha mesa tau ang la mala umbabe tanda ang mepusa'-pusa' sinnoa ang hali umbabe ke dai naposolai Puang Alataala."

³Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Kutula'ingko setonganna dai aha moi poro la mesa tau ang la mala mentama di Kapahentaanna Puang Alataala ke dai dipadahi sala."

⁴Mekutana bung Nikodemus naoatee, "Umbanne' la noa ke tobaha'mi tau la dipadahi sala? La malarakae' tau mentama sumule di kompenna indo anna mepadahi salai?"

⁵Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingko setonganna ponna mesa tau dai dipadahi sala unngolai uhai anna Inaha Masero, ya' daete' mala mentama di Kapahentaanna Puang Alataala.

⁶Situhu' mentolinona hupatau dahi di hao mai di to baha'na, ampo' situhu' mendehatanna dahi di hao mai di Inaha Maserona Puang Alataala.

⁷Daa umpusa' ke kuoaingkotee: pahallukoa' dipadahi sala.

⁸Supung Inaha Masero ang mala mebea katuhoang bakahu. Yato Inaha Masero sihapang pepahi ang tisau diamo-diamo naola. Mala dihingngi yato pepahi, ampo' dai diinsang umba nakasulei bahtu' umba la naola."

⁹Mekutana bung Nikodemus naoatee, "Umbanne' ne la noa pake la mala dahi?"

¹⁰Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Sanga mesao tuangkuhunna to Israel. Akana pake la dae dio unngingsang kaha-kaha yattoo?"

¹¹Kutula'ingko setonganna supung ma'tula'ang didiona aka ang puha kiinsang, anna kisa'bii aka ang puha kiita, ampo' daia' unngaku untahimbo yato kasa'biangki'.

¹²Umbangnga' dio la umpanoa umpetahpa' ke kitoroholoingkoa' kaha-kaha mendehatanna, aka' daia' unngaku umpetahpa' ke kitoroholoingkoa' kaha-kaha mentolinona?

¹³Dake' aha moi poro la mesa tau ang haling dai' di suruka, sehalinna Änä' to Lino ang tuhung yaho mai mentama inde di lino.

¹⁴Umba napanoa Musa umpake'de' mesa ahhi anna napampadai'i yato ile ang natampa naonge di haoi di ongeang makä'däng, ya' la noa tuntone' Kodi' Änä' to Lino pahallu touä' Ko dipadai',

¹⁵anna malai ingkäna tau ang mampetahpa' pano di Kodi' la ullambi' katuhuang sapano-panona.”

¹⁶Tandana käyyäng pa'kalemunna Puang Alataala pano di to lino, lambi' umbeho Änä' samboana, anna malai ingkäna tau ang mampetahpa' pano dai la tallang, ampo' la ullambi' katuhuang sapano-panona.

¹⁷Aka' nasuhung Puang Alataala unsuo Änä'na mentama inde di lino, dianto dai sule untahungkung inde to lino, ampo' sule mampasalama'.

¹⁸Ingkäna tau ang mampetahpa' pano daine' la ditahungkung, ampo' menna-menna ang dai mampetahpa' setonganna mellaonne' tahungkunna Puang Alataala yaling di katuhooanna aka' dai naaku mampetahpa' pano di Änä' samboana.

¹⁹Yato tahungkunna Puang Alataala noa indee: tandaammi katahpa'anna Puang Alataala yaling inde di lino sihapang kamabayaang, ampo' nakärä'i puhane' to lino tontong yaling di kamalilingang aka' pemala lolo sika umbabe kakarakeang.

²⁰Aka' tau ang si membabe karake unghahi'di'ete' nei' kamabayaang. Dai naaku ullumba yato kamabayaang aka' pemala tontong tibuni pembabe karakena.

²¹Ampo' tau ang si membabe ang situhu' katahpa'ang ungarä'iete'ne' kamabayaang anna malai tuhtuang tandaang yato pembabena dioatee naelo'i Puang Alataala.

²²Puhanna yatoo, le'ba'mi Puang Yesus sibaha pahsikolana lupano di Yudea anna sika tohhoi di hao sibaha-baha sangngaka-sangngaka masaena, lella' siang mantero'.

²³⁻²⁴Donetoo dake' dipatama di tahungkung Yohanes to Pantero'. Menge tuke' nei' mantero' di hoi' di mesa ongeang disanga Aion sidungku' Bohto Salim aka' di hoi' inde di ongeang mai'di timbu ang mahasa diongei mantero'. Lambi' mai'di tau sika sulei di hoi' pemala ditero'.

²⁵Donetoo aha sangngaka-sangngaka to pentindo'na ta Yohanes sibehta mesa to Yahudi didiona atohang kamabahahsiang ke la mengngoloi tau dai' di Puang Alataala.

²⁶Sika umpellambi'ing Yohanes anna ma'karai naoatee, "O Tuang, unglehaikake' yato tau ang hali unsibahaing di hipe di tando bete'na Salu Uhai Yordan, yato tau ang untuhoingkang dolu? Dinoa lella' toe' mantero' anna ingkäna tau le'ba'i nallumba."

²⁷Mentimba'mi Yohanes naoatee, "Dai maaka, aka' dai aha mesa tau ang la mala umbabe aka-aka siamo, ke dai napabei Puang Alataala.

²⁸Hali siangnga' unghingngi naonge ma'tula'ä' kuoatee, 'Tadiaä' To Dilanti' la Mepasalama', ampo' disuoä' sule kukadoluangngi.'

²⁹Hapanganna ang unngampui mesa bahine ang la kabeng, dianto muane ang la nasialaing. Ampo' yato sammuanena, supunte'ne' ke'de' di hao di behinna ma'pehingngi. Anna kahsi liu ke unghingngii kamahanna yato muane ang menge dipakabeng. Noa tumä'to kodi'. Dinoa sundung liu kakahsiangku.

³⁰Inde ang kupasihapang muane ang la kabeng, Dianto ang la pahallu tuhtuang dipakeangka', ampo' kodi' pahallumä' ko tuhtuang dai dipakeangka'.

³¹Menna ang sule yaho mai di suruka dianto ang mayahoang di ingkäna siamo. Ang sule yaling mai di lino inang to lino anna ma'tula' situhu' tula'na

to lino, ampo' Puang Yesus ang sule yaho mai, Dianto ang inang mayahoang di ingkäna siamo.

³²Untula' kasa'bianna didiona aka ang puha naita anna ang puha nahingngi, ampo' dai aha moi poro la mesa tau ang mantahimbo yato kasa'bianna.

³³Ampo' pano di tau ang untahimbo yato kasa'bianna, unngakuine' katahpa'anna Puang Alataala.

³⁴Aka' ang nasuo Puang Alataala Dianto ang umpalambi' ingkäna bahtakaranna, aka' Kalaena Puang Alataala umbeai Inaha Masero napasundung si'da-si'da.

³⁵Puang Alataala ang tapoambe ungakemui si'da-si'da Änä'na anna puhang nabehoing ingkäna kakuasaanna pano.

³⁶Dahi menna ang mampetahpa' pano di Puang Yesus la ullambi' katuhuang sapano-panona, ampo' tau ang dai mantahimbo daine' la ullambi' katuhuang, supung tahungkunna Puang Alataala ang la nalambi'."

Yohanes 4

¹Donetoo nahingngi sangngaka-sangngaka to Farisi naoatee mai'di puhanne' to pentindo'na Puang Yesus ang natero' andana to pentindo'na Yohanes to Pantero'.

²(Ampo' setonganna tadiaete' Kalaena Puang Yesus ang mantero', yatoete' pahsikolana.)

³Tahpana nainsang Puang Yesus didiona kaha-kaha yatoo, ya' sika mengkalao siang umpellei Yudea sumule pano di Galilea.

⁴Yaling yato di pellaonna pahallu unngolai Bohto Samaria.

⁵Ya' sika lambi'mi pano di mesa bohto di hao di Samaria ang disanga Sikhar, sidungku' tampona Yakub ang namana'ing dolu pano di änä'na, dianto Yusuf.

⁶Di hao yatoo aha mesa buyung ang nababe maang Yakub. Donetoo umbai tängngäng allo anna malupu liung mellao Puang Yesus, dianto anna mehileng di hao yato di behing buyung.

7-8Tahpana le'ba'ine' pahsikolana tama di bohto do sika unngalli andeang, ya' suleng mesa bahine to Samaria di hao yato di buyung la tumimba. Ma'tula'mi Puang Yesus pano naoatee, "O Tanta, malarakä' umbea uhai la kuenu?"

9Mentimba'mi yato bahine naoatee, "Akana la mane diannang aha to Yahudi la umpalau uhai pano di to Samaria?" (Aka' donetoo to Yahudi anna to Samaria dai sibe inaha.)

10Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ke la unngingsammone' pebeana Puang Alataala anna unngingsang toi menna ang mampalauio dinoa, tantunte' anna la malau touo dio pano di Kodi' uhai mepatuho anna inang la kubeao."

11Naoa bunte yato bahine, "O Tuang, umbang Dio la umpangngalai ne ang unngoaintee uhai mepatuho, aka' dai aha pesengko'mu. Dia tuke' inde buyung manaung si'da-si'da.

12La umpellondoi puharakako Dio peneneangki' Yakub ang mammana'ang inde buyung? Inde buyung dianto ang si napangngalai uhai kalaena Yakub dolu ang naenu' sibaha änä'na anna ingkäna patuhoanna."

13Natimba' bung Puang Yesus naoaintee, "Menna-menna ang unngenu' inde uhai la mahähängke' sumule,

14ampo' pano di tau ang la unngenu' uhai ang la kubea, dang aha la mahähäng lambi' sapano-panona. Anna yato uhai ang la kubea la sihapang timbu yaling di kalaena ang dai aha la mahti'-mahti'na ang mala mebea katuhoang ang lambi' sapano-panona.

15Naoa bunte yato bahine, "O Tuang, ya' tungka beamä' ne uhai ang unngoaing anna malai damä' mahähäng sala, lambi' damä' pahallu mosulesule done."

16Ma'kara bung Puang Yesus pano naoaintee, "Laoo do tambai muanemu anna sulekoa' sibaha."

17Mentimba'mi naoatee, "Ampo' dä' kemuane, Tuang." Natimba' salang Puang Yesus naoatee, "Ahana inang tahpa' ne tula'mu unngoatee,'Dä' kemuane,'

¹⁸aka' setonganna puhamo kabeng pellima kale, ampo' ang unsibahaing dinoa tadia muanemu si'da. Dahi yaling di kaha-kaha indee kuangka' tahpa' tula'mu.”

¹⁹Naoa bunte yato bahine, "O Tuang, malesong pole' pano di kodi' dinoa kuoate mesao nabi.

²⁰Mengkalao di peneneangki' si menombaang yaho done di tanete, ampo' dioa' dio to Yahudi si unngoaa'tee supunte' Yerusalem ang sihatang diongei menomba.”

²¹Naoa buminte Puang Yesus, "Pehingngiiä', kutula'ingko la lambi' tempona ingkäna tau la menomba dai' di Ambeta Puang Alataala dai yaho done inde di tanete anna datoi yaho di Yerusalem.

²²Dioa' to Samaria umpenombaiko' ang kipenombai ampo' daia' ungningsang mennae' setonganna, ampo' kami'-kami' to Yahudi menombaang kami' pano di Dia ang kiinsang si'da-si'da, aka' to Yahudi dianto ang napillei Puang Alataala la nakasulei To Pepasalama'.

²³Ampo' la lambi'mi tempona, anna yato tempona mala dioatee dahing dinoa! Moi dinoa to penomba ang setonganna minge natehte Inaha Masero umpenombai Ambeta situhu' katahpa'ang. Dianto indee to penomba ang napeäng Ambeta.

²⁴Puang Alataala dianto Inaha Masero, dahi supung mala napenombai tau situhu' katahpa'ang ungnolai petehtena Inaha Masero.

²⁵Ma'tula' bung yato bahine pano di Puang Yesus naoatee, "Kuinsang la sule To Dilanti' la Mepasalama' ang disangai toe' 'Kristus.' Ponna suleng, ya' la umpepainsangnging ingkäna-ingkäna siamo pano di kita'.”

²⁶Naoaminte Puang Yesus, "Aka' Kodi'mi nei' indee ang lella' unsipa'karaing dinoa.”

²⁷Donetoo sika sumuleing yato pahsikolana Puang Yesus yaling mai di bohto. Pusa'mi unnggita Puang Yesus lella' sipa'tula' mesa bahine, ampo' di alla'naii dai aha ang bahani mekutana pano yato di bahine naoatee, "Aka umpahallu,

Tanta?" bahtu' mekutana pano di Puang Yesus naoatee, "Akana sipa'tula'rakoa' Dio inde bahine, Tuang?"

²⁸Pihsananna yato bahine umpellei tomande'mi timbaanna anna le'ba'i lumumpa' pano di bohto anna ma'karai pano di ingkäna tau di hao

²⁹naoatee, "Mairakoa' do taitai! Aha di hao done mesa tau ang mantulai asangngingkä' ingkäna ang hali kubabe dolu. Umbai Diang ang disanga To Dilanti' la Mepasalama'?"

³⁰Lambi' ingkäna yato ihsi bohto le'ba' asang do ullumba Puang Yesus.

³¹Donetoo lella' siang yato pahsikolana unsuo Puang Yesus mande naoantee, "O Tuang, maio ande."

³²Ampo' mentimba' Puang Yesus pano diii naoatee, "Ahaeto Kodi' andeangu ang daia' ungningsang."

³³Ya' laonang sikutana-tanai yato pahsikolana naoatee, "La aharakae' ang hali mambahaing andeang, naande?"

³⁴Ma'tula' bung Puang Yesus naoatee, "Andeangu diantoo untuhu'i ingkäna pangngelo'na ang mansuoä' sule, anna umpepuhaiä' ingkäna kähängangu ang puha napama'tantu.

³⁵Ungngoaa' diotee, 'Uhpa'ke' bulanna mane pepaheangngi,' ampo' kuoainkkoa' dinoa: pennenne'koa' lipu' anna ungnitakoa' inde mai tau sihapang pahe ang maheng anna malang dipepahe.

³⁶Napahandu'mi ingkäna to pentindo'ku ang dipasihapang to pepahe untahimbo sahona dianto kamasannangang unghimpung boa pengkähänna ang la umbaha to mampetahpa' pano di katuhuang ang lambi' sapano-panona, lambi' to pambubu' anna to pepahe la masannang sibaha-baha.

³⁷Yaling di kaha-kaha indee tahpa' yato kara to baha' ang naoatee, 'Senga' to pambubu' anna senga' ang mampepahe.'

³⁸Kusuokoa' umpepahe aka ang dai aha unpkähäng; tau senga' ang mangkähäng anna sulekoa' dio supu umpepahe boa pengkähännaii."

³⁹Mai'di liu to Samaria ang mampetahpa' pano di Puang Yesus aka' unghingngi kasa'bianna yato bahine ang naoatee, "Natula'i asangngingkä' ingkäna aka ang puha kubabe dolu."

⁴⁰Tahpana silambi' Puang Yesus yato ingkäna to Samaria, ya' sika malaung pano ke la malai tohhoke' di hao sibaha-baha. Ya' tohho si'dang di hao dongngallo masaena.

⁴¹Donetoo tuhtuang mai'ding tau ang mampetahpa' pano aka' nahingngi tula'na.

⁴²Sika naoante pano yato di bahine, "Dinoa mampetahpa'mang, tadia aka' unghingngiang tula'mu, ampo' kalaeki' tubung kami' unghingngi tula'na anna kiinsang kioatee, Dianto To Pepasalama'na ihsinna lino."

⁴³Tahpana dongngallo Puang Yesus tohho di hao di Bohto Sikhar, ya' tahhi'mi lupano di Galilea.

⁴⁴(Inang puha natula' dolu naoatee, "Mesa nabi dai dipakeangka' di hao di bohtona toboe'.")

⁴⁵Tahpana lambi' pano di Galilea, ya' sika natammui manahpang tau di hao, aka' puha naita pembabena yaho di Yerusalem naonge anna pa'rame-rameang Paskanai to Yahudi.

⁴⁶Puhai yatoo, sumule bung Puang Yesus pano di Bohto Kana di hao di Galilea ang puha naonngi umpapendahi angkoro' uhai. Di hao yato di bohto aha mesa to pengkähänna tomaraya ang makorong kahha' änä'na di hoi' di Bohto Kapernaum.

⁴⁷Tahpana napelele sule Puang Yesus di hao mai di Yudea, ya' le'ba'mi do natammui napalau ke la malai mao naung di Kapernaum do umpabono'ing yato änä'na ang makorong kahha'.

⁴⁸Ampo' ma'tula' Puang Yesus naoatee, "Ponna ke dakoa' ungnigita tanda ang mepusa'-pusa', ya' dakoa' mampetahpa'."

⁴⁹Mentimba'mi inde to pengkähänna tomaraya naoatee, "Kalemuiä', Tuang, ke la malai ullumba akinna dake' mate."

⁵⁰Naoaminte Puang Yesus, "Laomote' aka' bono'mi änä'mu." Inde tau umpetahpa' si'da yato tula'na Puang Yesus anna le'ba'i.

⁵¹Dake' lambi' naung anna natammuing sangngaka-sangngaka änä' buana naoantee, "O Tuang, bono'mite' änä'mu!"

⁵²Mekutanang pano diii naoatee, "Tehte' sangngaka anna bono'i?" Ya' sika natimba'mi naoatee, "Di pehengi umbai tehte' mesa tängngä allo anna pihsa' pa'dai luhsunna."

⁵³Tahpa nakalehaing inde ambena änä' aka' tungka patunna liunto pehengi anna napa'tula'i Puang Yesus naoantee, "Bono'mite' änä'mu." Ya' sika mampetahpa' asammi samai ang aha yaling di hapunna inde to pengkähänna tomaraya.

⁵⁴Dianto inde tanda ang mepusa'-pusa' ang kaderuanna nababe Puang Yesus di hao di Galilea tahpana sumule di hao mai di Yudea.

Yohanes 5

¹Tahpana yatoo le'ba'mi Puang Yesus dai' di Yerusalem aka' aha pa'rame-rameanna to Yahudi.

²Yaho di Yerusalem aha limbeng ang yaling di basa Ibrani disanga 'Betesda,' sidungku' babana bohto maho' ang disanga 'Baba Domba.' Di behinna inde limbeng aha lima pentu'dungang

³ang naonpei mai'di to makorong: aha to buta, aha to hehpä' anna aha to makule. [Sika unngempei ke tisimbeng bung inde uhai.

⁴Aka' si aha tempona malaeka'na Dehata tuhung yaho mai anna napatisimbengngi. Diamo to makorong ang handang dolu mentama yato di uhai lella' tisimbeng, ya' mala tahpa bono' di hao mai di koronna, moi korong aka siamo.]

⁵Di hao yato di behinna aha mesa muane ang tallumpulo kahuang pahiamanna makorong.

⁶Naitang Puang Yesus yato tau matindo di hao di patindoanna anna nainsang naoatee masae liung makorong. Ya' nakutanaing naoantee, "Ungngakuraka ke bono'o?"

⁷Natimba'mi naoatee, "O Tuang, dai aha tau mangkalemuiä' tahpa mampatamaä' inde di uhai ke tisimbeng bumi. Aka' la mao bouä'to tama, ya' dakä' lambi' anna napendolui bumä' tau senga'."

⁸Naoaminte Puang Yesus, "Kalehamo! Lolongngii alemu umbaha anna mellaoo."

⁹Ya' kaleha siang donetoo aka' bono'mi. Ullolongngi siang alena anna nabahai le'ba' mellaoo. Donetoo sipatu allo katohhoang.

¹⁰Dianto anna naoaminte to pambahananna to Yahudi, "Allo dinoa allo katohhoang. Dao mala do umbulle alemu!"

¹¹Ampo' natimba' naoatee, "Tau ang mampabono'ä' di langngena' dianto ang mansuoä' do umbaha inde aleku."

¹²Nakutanaing naoantee, "Mennakae' ne ang mansuoo?"

¹³Ampo' inde tau ang mane puha bono' dai nainsang menna yatoo, aka' mentamang Puang Yesus di alla'-alla'na tau mai'di.

¹⁴Pihsananna silambi'mi Puang Yesus di hao di Dasang Ada'na Puang Alataala naoamintee, "Dinoa bono'mo. Dahi daumbabe lolo kasalaang anna dao nahoa kamasuhsaang ang matingngi puhake'."

¹⁵Ya' le'ba'mi inde tau anna napepainsangnging pano di to pambahananna to Yahudi naoatee Puang Yesusmitoo ang puha mampabono'.

¹⁶Donetoo napahandu'mi to pambahananna to Yahudi umpeängnging lalang Puang Yesus anna malai nadahha aka' umpabono' tau di allo katohhoang.

¹⁷Ampo' naoate Puang Yesus pano diiii, "Mengkähäng lolo Ambeku lambi' allo dinoa. Dahi pahallu mengkähäng lolo touä' Kodi'."

¹⁸Yato tula'na Puang Yesus tuhtuang umpakeaha' to pambahananna to Yahudi lambi' mopahtuyu sika la napatei. Ang napokeaha' to Yahudi dai supu aka' untehkai atohang didiona allo katohhoang, ampo' aka' unsanga toe' Kalaena Änä'na Puang Alataala, ang bahtuanna umpasinnoa Kalaena Puang Alataala.

¹⁹Ma'karang Puang Yesus pano diii naointee, "Kutula'ingkoa' setonganna Kodi', Änä'na Puang Alataala, darä'te' la mala umbabe aka-aka siamo situhu' pahtuyungku tobou Kodi', ke dai puha kuita nababe Ambeku. Aka' aka' ang puha nababe Ambeku dia tunto Kodi' kubabe.

²⁰Aka' pa'kalemunna Ambeku pano di Kalaeku lambi' napaitaiä' ingkäna kaha-kaha ang puha nababe Kalaena. Anna dai yato supu, ampo' la napaitai touä' nei' kaha-kaha ang käyyäng puha nei' andana yatoo, lambi' la pusa'koa' ungnigita.

²¹Aka' umba napanoa Ambeku umpatuho sumule to mate bahtu' mebea katuhoang, la kupanoa tunto Kodi' umbea katuhoang ang lambi' sapano-panona pano di diamo tau ang pemala kubea.

²²Tadiaete' Kalaena Ambeku ang la manghohto'. Ampo' ang la manghohto', dianto puhang nabeho pano di Kodi' Änä'na.

²³Napanoa yatoo Ambeku anna malai ingkäna tau mampa'käyyängngiä' sinnoa umpa'käyyängngi Ambeku. Pano di tau ang dä' mampa'käyyängngi datoete' umpa'käyyängngi Ambeku ang mansuoä' sule.

²⁴Kutula'ingkoa' setonganna menna-menna ang umpehingngii tula'ku anna mampetahpa' dai' di Ambeku ang mansuoä' sule, ya' ullambi'mi nei' katuhoang sapano-panona anna daine' la ditahungkung, ampo' lahpa'mine' di hao mai di kamateang lupano di katuhoang.

²⁵Kutula'ingkoa' setonganna la aha tempona, anna yato tempona mala dioatee dahing dinoa, naongi mai'di tau ang mate di mendehatanna la unghingngi tula'ku lambi' la sika tuho.

²⁶Aka' umba noa Ambeku nakasulei katuhoang, ya' napanoa tumä'to Kodi' lambi' nakasulei touä' Ko katuhoang.

- 27 Anna puhamä' nabehoiing kakuasaang unghohto' ingkäna to lino, aka' Kodi' indee Änä' to Lino.
- 28 Daumpusa'a' unghingngi inde kaha-kaha ang la dahi, aka' la lambi' tempona ingkäna to mate la unghingngi kamahangku,
- 29 anna sohongngi di hoi' mai di ku'bu'na. Lambi' ang membabe mapia la ullambi' nei' katuhoang, ampo' ang membabe karake la ditahungkung nei'.”
- 30 Napasilombung tula'na Puang Yesus naoatee, "Dä' mala umbabe aka-aka siamo ke la untuhu'ia' pangngelo'ku tobou Kodi'. Manghohto'ä' situhu' ang kuhingngi yaho mai di Ambeku, anna yato panghohto'ku maroho aka' dä' untuhu'i pangngelo'ku tobou Koo, ampo' untuhu'ia' Ambeku ang mansuoä' sule.
- 31 Ponna ke la unsa'bii tobouä' Ko Kalaeku, ya' daete' la napetahpa' tau yato kasa'biangku.
- 32 Ampo' aha ang senga' ang untula' kasa'biang didiona Kalaeku anna kuinsang kuoatee yato kasa'bianna tahpa'.
- 33 Puhamokoa' unsuo solamu mao do mekutana pano di ta Yohanes didiona Kalaeku, anna yato kasa'bianna Yohanes tahpa'.
- 34 Didiona kaha-kaha indee kutula'ingkoa' dai aka' pemalaä' untahimbo kasa'biang di hao mai di hupatau, ampo' pemalaä' anna dipasalama'koa'.
- 35 Yohanes dianto sihapang lampu ang puhpu makähhäng anna umpesa'dingngia' yato kamakähhänganna ampo' sampinehe' supu.
- 36 Ampo' aha tou Ko kasa'biangku didiona Kalaeku ang londo puha andana kasa'bianna Yohanes. Dianto didiona ingkäna pengkähhängang ang puhaä' nabehoiing Ambeku anna malai kukähhäng. Pengkähhängang yato dianto ang menge kubabe dinoa anna dianto ang mendahi kasa'biang dioate Ambeku ang mansuoä' mentama inde di lino.
- 37 Ang unsa'bii didiona Kalaeku dianto Ambeku ang mansuoä' mentama inde di lino. Moi kamahanna dake'a' aha unghingngi, londonang la umpehupa.

³⁸Anna yato bahtakaranna daia' tohho yaling di inahammu aka' dako'a' mampetahpa' pano di Kodi' ang nasuo sule.

³⁹Umpahehsakoa' Suha' Masero allo-allo aka' unsangaa' la malakoa' ullambi' katuhoang sapano-panona ke umbatakoa' Suha' Masero. Ampo' moinnakato umbatakoa' kasa'biang didiona Kalaeku yaling mai,

⁴⁰ya' dasiangnga' unngaku sule mai di Kodi' anna malai ullambi' yato katuhoang sapano-panona.

⁴¹Dä' pahallu napudi hupatau.

⁴²Anna kuinsangkoa' ahana inang dai aha pa'kalemummu pano di Ambeku Puang Alataala yaling di inahammu.

⁴³Kodi' ang sule yaling di sanganna Ambeku bilang dä'a' untahimbo, ampo' ponna aha tau ang sule yaling di sanganna toboe' bilang untahimboa' nei'.

⁴⁴Umbangnga' dio la umpanoa mampetahpa' ke supumokoa' pemala napudi solamu, ampo' daia'ne' unngaku umpengkabela-belai membabe mapia anna malakoa' napudi Puang Alataala ang setonganna?

⁴⁵Daunsangaia' Kodi' ang la mampasalakoa' di olona Puang Alataala. Ampo' setonganna ang la mampasalakoa' diante Nabi Musa ang mebea yato Atohang ang unghannuangnga' la mepasalama'.

⁴⁶Aka' ponna ke mampetahpa'koa' pano di Musa, tantunte' anna mampetahpa' toukoa'ne' pano di Kodi', aka' puha nauki' yaling di suha'na didioku.

⁴⁷Ampo' ponna ke daia' unngaku umpetahpa' yato aka' ang puha nauki' Nabi Musa dolu, ya' umbangnga' dio la umpanoa umpetahpa' ingkäna ang kutula'?"

Yohanes 6

¹Tahpana yatoo le'ba'mi Puang Yesus ullambang Le'bo' Galilea, bahtu' ang disanga Le'bo' Tiberias.

²Lambi'na bete', ya' unngitang mai'di liu tau mampentindo'i aka' puhang sika naita pembabena ang mepusa'-pusa', umpabono' to makorong.

- ³Pihsananna dai'mi Puang Yesus di mesa tanete anna mohko'i sibaha-baha pahsikolana yaho.
- ⁴Donetoo marungku'mi allo pa'rame-rameang Paskana to Yahudi.
- ⁵Tahpana umbua' matanna Puang Yesus, unngitaranne' mai'di liu tau sulei mallumba. Ya' unngoaminte Filipus, "Umbang la dipangngalii andeang anna malai dipakandeing inde mai tau noa mai'dinna?"
- ⁶(Ampo' inang nainsammi Puang Yesus aka ang la nababe. Supung ungkutanai kale ta Filipus aka' la napangngitai umba noa kapampetahpa'anna.)
- ⁷Natimba'mi Filipus naoatee, "Ampo' moi la mosaho tau pa'sahtaungang dialling andeang, datuke' la pantang inde pano tau mai'di moi poro napopantammi sisai'di."
- ⁸Mesa di alla'na pahsikolana ang senga' disanga Andreas, siullu'na Simon Petrus, ma'karang naoatee,
- ⁹"Aha inde änä' muane ang umbaha lima roti saohko' anna derua bau saohko', ampo' la napoakangkae' inde pano tau mai'di?"
- ¹⁰Naoante Puang Yesus, "Suo asangngi ne tau mai'di umpahapa' ohko'na." Di hao yato di ongeang ang sika naongi mai'di lohpo ang mahasa diohko'i. Ya' mohko' asammi yato tau mai'di umbai limang sa'bu muane mai'dinna, dake' diihsa' bahine anna änä'-änä'.
- ¹¹Pihsananna unngalang yato roti Puang Yesus anna ma'kuhhu'sumanga'i dai' di olona Puang Alataala. Mane nasusa-susaing pano di tau mai'di. Yato bau nasusa-susa toe' napasiandeing. Ya' sika mandeing lambi' boho.
- ¹²Tahpana boho yato tau mai'di, ya' ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Himpung asangngi ingkäna ang mela'bi. Dauntibeei."
- ¹³Sika nahimpungnging yato ang mela'bi, ya' punnoke'ne' sampulo derua baki.

¹⁴Tahpana naita yato tau mai'di inde pembabena Puang Yesus, ya' sika pusa'mi anna naoaite, "Ahana Diangnga'te' indee nabi ang masae liung diempei kasuleanna tama di lino."

¹⁵Ampo' aka' nainsang Puang Yesus naoate sika pemala la napahsa mendahi tomarayannaii, lambi' le'ba' namesa-mesa mendende dai' di mesa tanete ang mahulla-hulla.

¹⁶Tahpana tempu' allo tuhungnging pahsikolana Puang Yesus naung di behing le'bo',

¹⁷mane sika dai'i di lopinna anna sika lambangngi la lubete' di Bohto Kapernaum. Donetoo malillimmi kalane aka' la benging, ampo' daloloke'ne' sule Puang Yesus umpelolai yato pahsikolana.

¹⁸Menge sika ullambang le'bo', ya' merohong pepahi käyyäng lambi' aha bombang.

¹⁹Tahpana umbai unnung kilomete' sika umbose lopinna umpellei behing le'bo', ya' sika unngitaranne' Puang Yesus mellao yaho di haho uhai. Ya' sika mahea' liung.

²⁰Ampo' ma'kara Puang Yesus pano diii naoatee, "Daummahea'a! Kodi'ete' indee."

²¹Ya' sika mahasang inahanna napadai' di lopinna. Donetoo tahpa sika ullambi' siang bohto ang inang la nakalambi'i.

²²Marondonnai yato tau mai'di tohho loloke'ne' di hipe yato di ongeang ang napengkalaoui pahsikolana Puang Yesus. Anna sika nainsang naoatee inang mesa supu lopi ang aha di hipe pehengi, dianto ang napake pahsikolana le'ba', ampo' daine' mempola Puang Yesus.

²³Pihsananna suleng sangngaka-sangngaka lopi di hipe mai di Bohto Tiberias anna napatohhoi di behing le'bo' sidungku' yato ang puha naongei tau mai'di unngande roti ang nakuhhu'sumanga'i Puang Yesus.

²⁴Tahpana sika naita yato tau mai'di dai aha Puang Yesus di hiye, noa tunne' pahsikolana, ya' sika dai'mi di lopinnaii anna le'ba'i bete' di Kapernaum do napeäng.

²⁵Tahpana yato tau mai'di silambi' Puang Yesus di hiye di tando bete'na Le'bo' Galilea, sika mekutanang pano naoatee, "O Tuang, tehte' sangngaka anna lambi'o sule done?"

²⁶Sika natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Kutula'ingkoa' setonganna nasuhung umpeäng leleängä'a' dai aka' unngitakoa' tanda ang mepusa'-pusa' ang hali kubabe, ampo' aka' halikoa' kupakande lambi' boho.

²⁷Daumpengkähängnga' aka' pemalakoa' supu ullambi' andeang mentolinona ang la puha anna la bosu, ampo' diare' pengkähängkoa' anna malakoa' ullambi' andeang mendehatanna ang dai aha la puhanna anna dai aha la bosu ang la mala mebea katuhuang ang lambi' sapano-panona. Yato andeang Kodi' inde Änä' to Lino ang la mambeakoa', aka' puhamä' nalanti' Ambeku Puang Alataala anna malai yato kubabe."

²⁸Mekutana bung yato tau mai'di naoatee, "Dahi aka ang la pahallu kibabe anna malaang umpamasannang Puang Alataala?"

²⁹Natimba' bung Puang Yesus naoantee, "Noa indee pangngelo'na Puang Alataala: dianto pampetahpa'koa' mai di Kodi' ang nasuo mentama inde di lino."

³⁰Sika noa buntree, "Ponna noa yato, ya' paitaiang tanda anna malaang mampetahpa' mating di dio. Babeingkang tanda ang mepusa'-pusa'!

³¹Peneneanta dolu puha sika unngande andeang ang disanga manna di hao di ongeang makä'däng, situhu' ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, 'Sika napakande roti ang tukung yaho mai di suruka.' "

³²Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoantee, "Kutula'ingkoa' setonganna tadiaete' Musa ang mambeakoa' andeang yaho mai di suruka, ampo' Ambekuetee' ang mambeakoa', anna dianto yato andeang ang tahpa' si'da-si'da.

³³Aka' andeang ang mebea Puang Alataala, tuhung yaho mai di suruka anna dianto yato ang umbea katuhuang pano di to lino.”

³⁴Sika naoantee, "O Puang, tungka pobeabeamang ne andeang ang ungnogoing.”

³⁵Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Kodi'mito indee andeang ang mepatuho. Menna ang sule mampellambi'ia' danne' aha la manono di mendehatanna lambi' sapano-panona; anna menna ang mampetahpa' pano di Kodi' danne' la mahähäng di mendehatanna lambi' sapano-panona.

³⁶Ampo' umba noa inang puhakoa' kutula'ing, dianto moinnakato ungnitamä'a' ampo' daia' ungnaku umpetahpa'ä'.

³⁷Ingkäna tau ang inang puhang napama'tantu Puang Alataala la mendahi to pentindo'ku la sika nalumbaä', anna tau yatoo dai la sika kupasule.

³⁸Aka' nasuhung tuhungnä' yaho mai di suruka, tadia anna umpembabeingkä' pangngelo'ku tobou Kodi', ampo' anna malaä' umpembabeing pangngelo'na ang mansuoä' sule.

³⁹Dianto anna malai ingkäna tau ang puha napama'tantu la mendahi to pentindo'ku inang dai aha la kuhang moi poro la mesa, ampo' la sika kupatuho asang sumule ke lambi'mi katämpä'anna lino.

⁴⁰Aka' inang dianto indee pangngelo'na Ambeku anna malai ingkäna tau ang puhang ungnigita Änä' to Lino anna mampetahpa'i pano la ullambi' katuhuang sapano-panona anna la kupatuho sumule ke lambi'mi katämpä'anna lino.”

⁴¹Napahandu'mi to Yahudi momämmäng didiona Puang Yesus tahpana sika nahingngi naoatee, 'Kodi'mito indee andeang ang tuhung yaho mai di suruka.'

⁴²Sioa-oaintee, "Tadiarakae' inde Yesus, änä'na Yusuf ang tainsang liua', noa tunne' indona tainsang toua' nei'? Ampo' akana la naoae'tee, 'Tuhung yahoä' mai di suruka'? “

⁴³Ya' sika naoaminte Puang Yesus, "Daumpomämmängnga'.

⁴⁴Dai aha moi poro la mesa tau ang la mallumbaä' ke dai Kalaena Puang Alataala ang mansuoä' sule mambahaingkä' di hao mai, anna yato tau ang la mallumbaä' la kupatuho sumule ke katämpä'annang lino.

⁴⁵Aha tiuki' yaling di suha'na ingkäna nabi ang naoatee, 'Inkäna tau la napaturu Puang Alataala.' Dahi tau ang mellaya' pano di pepaturunna anna mampehingngii la sule nalumbaä'.

⁴⁶Kaha-kaha noa yato daete' dioatee ahang tau ang hali unngita Puang Alataala, aka' tau ang haling unngita Puang Alataala supunte' Yato ang nasuo sule.

⁴⁷Kutula'ingkoa' setonganna ingkäna tau ang mampetahpa' la ullambi'ne' katuhoang sapano-panona.

⁴⁸Kodi'mito inde andeang ang mepatuho.

⁴⁹Moinnakato yato peneneammua' haling sika unngande roti manna di hao di ongeang makä'däng, ampo' tontong sika unngolai kamateang.

⁵⁰Ampo' daine' noa yato andeang ang tuhung yaho mai di suruka. Tau ang unngande yato andeang daine' la mate.

⁵¹Kodi'mito indee andeang ang mepatuho ang tuhung yaho mai di suruka. Inde andeang ang kuoang dianto bale ang sule yaling mai di Kalaeku ang kubea pano di to lino. Kupanoa anna malai ingkäna tau ang mangngande la tuho lambi' sapano-panona.”

⁵²Yato ingkäna to Yahudi sibehta-behta naoatee, "Umbane' are' indo la noa tau la mebea bale ang sule yaling mai di kalaena diande?”

⁵³Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoaintee, "Kutula'ingkoa' setonganna ponna ke dakoä' unngande baleku, Kodi' inde Änä' to Lino, anna unngenu' hahaku, ya' inang dakoä' la unngampui katuhoang ang setonganna.

⁵⁴Pano di tau ang unngande baleku anna unngenu' hahaku, unngampui nei' katuhoang sapano-panona anna la kupatuho sumule ke katämpä'annang lino.

- ⁵⁵Aka' baleku dianto supu andeang ang setonganna, anna hahaku dianto supu uhai dienu' ang setonganna.
- ⁵⁶Menna-menna ang ungnande baleku anna ungnenu' hahaku la tohho yaling di Kalaeku anna la tohho touä' Kodi' yaling di kalaena.
- ⁵⁷Tuhoä' aka' Ambeku ang mansuoä' mentama inde di lino, aka' Dianto kasuleanna katuhoang. Ya' la noa tunto nei' ingkäna tau ang ungnande baleku la tuho aka' Kodi'.
- ⁵⁸Kodi'mito indee andeang ang tuhung yaho mai di suruka. Dä' sinnoa yato andeang ang hali naande peneneammua', aka' moinnakato anna sika naandei ampo' tontongke' ungnolai kamateang. Ampo' tau ang ungnande inde andeang ang kuoaing la tuho nei' lambi' sapano-panona.”
- ⁵⁹Noanto inde ang naoa Puang Yesus naonge mengei mampakuhu yaling di pa'sambayangang di hao di Bohto Kapernaum.
- ⁶⁰Tahpana sika nahingngi to pentindo'na yato tula'na Puang Yesus, ya' mai'ding di alla'na ang mangngoatee, "Inde pepaturunna makahha' si'da-si'da! Dai aha ang la mambela mantuhu'i!"
- ⁶¹Nainsang toboe' Puang Yesus naoatee to pentindo'na momämmäng aka' unghingngi pepaturunna. Lambi' ma'tula' naoatee, "Tisikurakakoa' dio unghingngi yato tula'ku lambi' pemalakoa' umpellei kapampetahpa'ammu?"
- ⁶²Ya' akangnga'ne' la umbabe ke ungnitamä'a' Kodi' Änä' to Lino sumule dai' di ongeangku ang inang kukasulei dolu?
- ⁶³Setonganna Inaha Maserotee' ang mebea katuhoang, tadiaete' kamatohoanna hupatau. Ingkäna inde ang kutula' mating di dioa' dianto tula'na Inaha Maserona Puang Alataala anna mala dioatee: tula' ang mepatuho.
- ⁶⁴Moinnakato noa aha siake'a' yaling di alla'-alla'mu ang dai mampetahpa'." (Natula' noa inde Puang Yesus aka' inang nainsammi mengkalao dolu menna yato tau ang dai mampetahpa' anna menna ang la mambalu'.)

⁶⁵Nalombungngike' tula'na naoatee, "Dianto suhunna anna kuoaingkoa'tee: dai aha moi poro la mesa tau ang la mallumbaä' ke dai Kalaena Ambeku mampama'tantu."

⁶⁶Mengkalao donetoo, ya' mai'ding di alla'na to pentindo'na ang mampensähä'i anna dang naaku mentindo'.

⁶⁷Mekutanang Puang Yesus pano yato di sampulo derua pahsikolana naoatee, "La mao turakakoa' dio umpelleiä'a?"

⁶⁸Mentimba'mi ta Simon Petrus naoatee, "O Puang, umba salangkang la kiola? Aka' yato tula'mu dianto tula' ang la mebaha pano di katuhuang sapano-panona.

⁶⁹Anna inang kiinsammi anna kipetahpa' kioatee Dianto To Masero ang nasuo Puang Alataala mentama inde di lino."

⁷⁰Naoa bunte Puang Yesus, "Darakae' Kodi' tobou Ko ang mampilleikoa' to sampulo deruakoa'? Ampo' moinnakato noa yatoo, aha mesa di alla'mua' setang!"

⁷¹(Ang nahoa inde tula'na Puang Yesus, dianto ta Yudas, änä'na ta Simon Iskariot. Aka' moinnakato anna mentama toine' di kamesaanna sampulo derua pahsikolana, ampo' inang nainsammi Puang Yesus naoate dianto ang la mambalu'.)

Yohanes 7

¹Puhai yatoo kalao-laong Puang Yesus di hao di Galilea. Dai naaku tohho di hao di Yudea aka' minge nasipeäng-peängngi to pambahananna to Yahudi la napatei.

²Donetoo marungku'mi pa'rame-rameanna to Yahudi ang disanga pa'rame-rameang Mebansuli-suli.

³Naoaminte arinna, "Pelleing inde bohto anna maoo pano di Yudea umpepaitaing pano di pahsikolamu aka ang si umbabe.

⁴Aka' mesa tau ang pemala kainsangang daete' nababe membuni aka ang mala nababe. Ampo' napepaitarinte' pano di olona tau mai'di. Dahi ponna ke umbabeo ang mepusa'-pusa', ya' do pepaitaing di olona ingkäna tau di lino. Daumpembuni.”

⁵(Aka' datuke'ne' sika mampetahpa' yato arinnai.)

⁶Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dake' lambi' tempoku mao dai' di Yerusalem, ampo' dioa' dio aha loloa' tempomu mao dai'.

⁷Dakoa' dio nakahiri' to lino, ampo' Kodi' nakahiri'ä', aka' kusa'bii umba noa pembabe karakena.

⁸Diare' laomokoa' dio dai' ullumba pa'rame-rameang. Kodi' dä' Ko la mao aka' dake' lambi' tempoku.”

⁹Noanto inde tula'na Puang Yesus pano di arinna anna tohhoine' di hao di Galilea.

¹⁰Tahpana le'ba'i arinna dai' di pa'rame-rameang, mengkalu'du tunne' Puang Yesus namesa-mesa le'ba' melola dai'.

¹¹Menge mellao yato pa'rame-rameang, mengene' yato to pambahananna to Yahudi umpeäng lelung Puang Yesus naoatee, "Umbarea'ne' naongei?"

¹²Laona tubunne' yato tau mai'di sikuti'-kuti' untula' Puang Yesus. Aha ang mangngoatee, "Tau mapia." Ampo' aha toe' ang mangngoatee, "Tadia tau mapia, aka' diaete' ang umpasähsä' lalang hupatau.”

¹³Ampo' dai aha moi poro la mesa tau ang bahani napekäyyängngi ma'tula' moinnakato nasa'ding mapia, aka' mahea' pano di to pambahananna to Yahudi.

¹⁴Tahpana lehang matängngäng yato pa'rame-rameang Mebansuli-suli, ya' suleng Puang Yesus anna mentamai yato di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala mampakuhu.

¹⁵Ya' pusa' asammi yato ingkäna to pambahananna to Yahudi anna sika naoatee, "Akana pake malae' inde tau manähäng liu anna dae' aha mahsikola?"

¹⁶Mentimba'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Inde pepakuhungku tadia pepakuhu Kalaeku, ampo' pepakuhunna ang mansuoä' sule.

¹⁷Tau ang pemala ungningsang pangngelo'na Puang Alataala la nainsang naoatee inde pepaturungku sule yaho mai di Puang Alataala, dai sule yaling mai di Kalaeku tobou Koo.

¹⁸Tau ang mampakuhu situhu' pihki' kalaena, dianto tau ang pemala supu undaka' kakeangka'ang kalaena. Ampo' tau ang undaka'ing kakeangka'anna ang mansuo, dianto tau ang tahpa' tula'na anna dai aha pa'bulitu' yaling di inahanna.

¹⁹Darakate' puhamokoa' natula'ing Nabi Musa pahentana Puang Alataala? Ampo' daia' ungnaku umpehingngii. Anna dinoa pemalakoa' umpateiä!"

²⁰Ma'karang yato tau mai'di naoatee, "Tahta'o! Pake mennaraka Dio la mampateio?"

²¹Natimba' bung Puang Yesus naoatee, "Mesa supu pengkähängang ang kubabe di allo katohhoang ampo' dia tubungnga' dio umpopusa'.

²²Nabeakoa' atohang Nabi Musa didiona kapotilleang lambi' moi di allo katohhoang untillemokoa' tau. Setonganna yato atohang inang mengkalaoete' di hao mai di peneneantaa' dolune' andana Nabi Musa.

²³Dahi ponna mesa tau malae' ditille di allo katohhoang situhu' atohanna Nabi Musa, ya' akana keaha'koa' ke umpabono' si'da-si'daä' tau di allo katohhoang?

²⁴Daunghohto'a' tau senga' situhu' aka ang landa' ungnita, ampo' hohto'i situhu' katahpa'ang anna kapara-paraang."

²⁵Donetoo ahang sangngaka-sangngaka to Yerusalem situla'-tula' naoatee, "Tadiarakate' Diang inde tau ang pemala sika napatei?"

²⁶Itarea', munge tomande' beba' ma'tula' anna dai aha moi la mesa tau ang bahani mansängkäi. Darakate' nainsang si'da-si'dang to pambahanantaa' naoatee, Dianto inde To Dilanti' la Mepasalama'?

²⁷Ampo' situhu' ang tainsangnga' dai aha mesa tau ang mangnginsang didiona kasuleanna To Dilanti' la Mepasalama', anna indene' tau tainsangnga' nei' umba nakasulei."

²⁸Donetoo munge mampakuhu Puang Yesus yaling di Dasang Ada', ya' ma'tula'mi napekäyyängngi naoatee, "Ungnginsang si'daraka umba kukasulei? Ampo' setonganna inde kasuleangku tadiate' baha inahangku, ampo' nasuhung suleä' aka' aha ang mansuoä', anna Yato ang mansuoä' tahpa' si'da-si'da ampo' daia' ungningsang.

²⁹Kuinsang Kodi' menna yato To Maroho, aka' Dianto ang kukasulei anna Dianto ang mansuoä' sule."

³⁰Donetoo yato tau mai'di sika pemala la unsahka Puang Yesus, ampo' dai aha moi la mesa tau ang mangnganti aka' dake' lambi' tempona.

³¹Ampo' aha sia tunne' mai'di tau ang mampetahpa' anna ma'tula'i naoatee, "Ponna ke hapang mane la sulei yato To Dilanti' la Mepasalama', ya' umbai inang daete' la umbabe tanda ang mepusa'-pusa' londo puha nei' andana ang nababeng inde tau."

³²Yato to Farisi unghingngi tau mai'di sibehta-behta didiona Puang Yesus. Lambi' mopahtuyu sibaha kapala-kapala imang anna unsuoi yato sangngaka-sangngaka to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala do unsahka Puang Yesus.

³³Ma'tula'mi Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Sämpäi'dang supu la yalingngä' di alla'-alla'mua'. Dang masae anna la sumulemä' dai' di Dia ang mansuoä' sule.

³⁴La maokoa' sikapeäng undaka'ä' ampo' dä'a' aha la ullambi', aka' yato ongeang ang la kuongi daia' dio mala umpentama."

³⁵Sikutana-tanaing yato sangngaka-sangngaka to Yahudi naoatee, "Umbarakae' are' indo la naola anna la dae' mala diita? La aharakae' pahtuyunna mao pano di bohto makahao di alla'na tau senga' ang tadia to Yahudi anna mampaturui di hao?

³⁶Aka bahtuanna indo naoatee, 'La maokoa' sikapeäng undaka'ä' ampo' dä' aha la ullambi,' anna 'Yato ongeang ang la kuongi daia' dio mala umpentama?'"

³⁷Tahpana lambi' allo ang handang katämpä' yato di pa'rame-rameang, bahtu' mala dioatee allo ang handang matanna, ke'de'mi Puang Yesus di alla'-alla'na tau mai'di anna mekohai naoatee, "Menna ang mahähäng, maio lumbää' anna kupaenu'o!

³⁸Pano di tau ang mampetahpa' pano di Kodi' aha Bahtakara Dehata ang naoatee, 'Yaling mai di inahanna la loleng timbu ang la mebea katuhoang.' “

³⁹(Ang napihki' Puang Yesus lambi' ma'tula' noa indee, dianto Inaha Masero ang la natahimbo ingkäna tau ang mampetahpa' pano. Aka' yato Inaha Masero dake' aha dipatuhungnging aka' dake' tiängkä' dai' di suruka Puang Yesus sitonda kamatandeang.)

⁴⁰Aha sangngaka-sangngaka tau ang umpehingngii yato tula'na Puang Yesus anna sika naoatee, "Ahana inang Diante' indee yato Nabi ang didandi la sule.”

⁴¹Aha piha ang mangngoatee, "Umbai Diante' inde To Dilanti' la Mepasalama!" Ampo' aha sia tunne' ang mangngoatee, "Pake umbanne' la noa To Dilanti' la Mepasalama' la sule di hao mai di Galilea?

⁴²Aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki' naoatee To Dilanti' la Mepasalama' la sule yalingngete' mai di peänä'anna Tomaraya Daud di hao mai di Bohto Betlehem, bohtona Tomaraya Daud.”

⁴³Donetoo kende'mi kasibehtaang di alla'na tau mai'di didiona Puang Yesus.

⁴⁴Aha sangngaka-sangngaka di alla'-alla'na pemala la unsahka Puang Yesus, ampo' moi mesa tau dai aha mangnganti.

⁴⁵Tahpana sumule yato to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala ang sika nasuo do unsahka Puang Yesus, ya' sika mekutanang yato kapala-kapala imang anna sangngaka-sangngaka to Farisi naoatee, "Akana daia' umbaha sule?"

⁴⁶Mentimba'mi yato to pandaka naoatee, "Mane diangki' unghingngi mesa tau mampakuhu noa yatoo!"

⁴⁷Mekutana bung yato to Farisi naoatee, "Umbai nabulingngi tumokoa' dio pepakuhunna!

⁴⁸La aharaka di alla'na to pambahanantaa' bahtu' kita' to Farisi ang mampetahpa' pano?

⁴⁹Kusanga dai la aha! Ampo' inde pano ingkäna tau ang dai ungningsang Atohanna Musa lambi' mampetahpa' pano, ahana inang la tilaka nei!"

⁵⁰Di alla'na yato sangngaka-sangngaka to Farisi aha ang disanga Nikodemus. Inde Nikodemus dianto ang hali umpellambi'i Puang Yesus. Ma'karang pano di solana naoatee,

⁵¹"Oa' solasohong, situhu' Atohanna Musa ang tainsangnga', dai mala ditahungkung mesa tau ke dake' dihingngi anna diinsang aka ang sala nababe."

⁵²Sika natimba'mi naoantee, "To Galilea turakako dio? Pahehsa manahpao Suha' Masero, lambi' la ungningsang ungnogoatee daete' aha mesa nabi la sule di hao mai di Galilea!"

⁵³Donetoo ingkäna tau sumule asammi pano di dasannaii.

Yohanes 8

¹Ampo' le'ba'ne' Puang Yesus bete' di Tanete Zaitun.

²Tahpana marondonna di buhka' baya tama bumi Puang Yesus di Dasang Ada'na Puang Alataala. Ya' suleng mai'di liu tau mallumba. Umpapiang ohko'na Puang Yesus anna napahandu'i mampakuhu.

³Suleng sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' anna to Farisi umposola mesa bahine ang sika nalambi' membabe tasampa' anna napake'de'i yaling di tängngä-tängngänai,

⁴mane sika ma'tula'i pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, inde bahine aha tau mallambi' lella' sikamahoi tadia muanena.

⁵Situhu' ang mepaturuing Nabi Musa, bahine ang noa indee pahallu disaleba'i batu lambi' mate. Dahi dinoa umba Dio noa situhu' pihki'mu, Tuang?"

⁶(Nasuhung sika naoa aka' pemala sika umpeäng lalang anna malai unsahka Puang Yesus ke sala timba'i.) Ampo' dai aha ma'kara Puang Yesus, supung moluhku-luhku mangnguki' naung di tampo umpopeuki' hängkä'na.

⁷Ampo' aka' tuhtuang sika napa'kutana-tanai, ya' umbua'mi bää'na anna ma'karai naoatee, "Mennakoa' ang unsanga kalaemu dai aha dosammu, ya' dionto ang handang dolu mala unsaleba' inde bahine."

⁸Puhanna naoa yatoo, moluhku-luhku bung sumule anna mangnguki' boi naung di tampo.

⁹Sika unghingnginna tula'na Puang Yesus, ya' laonang mono' simesa nakadoluangngi to baha'naii lambi' naderuarang supu Puang Yesus sibaha yato bahine ang menge moke'de'-ke'de' lolo di hao di ongeanna.

¹⁰Ya' umbua' bung bää'na Puang Yesus anna ungkutanaii yato bahine naoaintee, "Umbae' sika naola yato tau mai'di? Dae' aha ang mantahungkungngo?"

¹¹Mentimba'mi yato bahine naoatee, "Dae' aha, Tuang." Naoa buminte Puang Yesus, "Mapiantoo. Ponna noa, ya' daturä'to Kodi' la mantahungkungngo. Diare' laomo anna damong umbabe sala bou dosa."]

¹²Ma'tula' bung Puang Yesus pano di tau mai'di naoatee, "Kodi'mito ballo yaling di lino. Menna ang mantindo'ä' dai la mellao yaling di kamalillingang ampo' la ungnampui ballo ang la mamballoi pano di katuhuang."

- ¹³Sika naoante yato to Farisi, "Dinoa unsa'bii tobouo Dio Kalaemu. Ne kasa'biammu dai tahpa'."
- ¹⁴Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Moinnakato unsa'bii tobouä' Kodi' Kalaeku, ampo' inde kasa'biangku tahpa', aka' kuinsang Kodi' umba ang kukasulei anna umba la kuola. Ampo' daia' dio ungningsang didiona yatoo.
- ¹⁵Manghohto'koa' dio situhu' pihki' to lino, ampo' Koo Kodi', dä' Ko manghohto' noa yatoo pano di moi poro la mesamo tau.
- ¹⁶Anna ponna ke manghohto'ä', ya' tahpa'ete' yato panghohto'ku, aka' dai kumesa, ampo' sibahaä' ang mansuoä' sule.
- ¹⁷Yaling di Atohanna Musa aha tiuki' noa indee: Kasa'biang ang nasa'bii derua tau dianto ang diangka' tahpa'.
- ¹⁸Dahi ponna noa yatoo, ya' tahpa'ete' disanga kasa'biang didiona Kalaeku, aka' deruang ang mansa'bii, dianto Kodi' Kalaeku anna Ambeku ang mansuoä' sule."
- ¹⁹Sika mekutanang naoatee, "Umbaraka Dio naonge ambemu?" Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Moi Kodi', londonang Ambeku daia' ungningsang. Aka' ke la ungningsangnä'a' nei', tantunte' anna ungningsang toukoa' nei' Ambeku."
- ²⁰Ingkäna indee natula' Puang Yesus naonge mengei mampakuhu sidungku' pahti derema yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala. Ampo' dai aha moi poro la mesa tau ang mansahka aka' dake' lambi' tempona.
- ²¹Nalombungngike' tula'na Puang Yesus pano diii naoatee, "La maoä' lambi' la unsipeäng-peängngiä', anna yato ongeang ang la kuongei daia' dio mala ullumba. Ampo' lambi'koa' mate inang dai aha la diampungngi dosammu."
- ²²Sipa'kara-karang yato to pambahananna to Yahudi naoatee, "Umbai mopahtuyu la mentuyo lambi' naoatee yato ongeang ang la naongei mao daia' kita' mala talumba."

²³Ma'tula' bung Puang Yesus pano diii naoatee, "Dioa' dio sule yalingkoa' dio mai di lino, ampo' Kodi' tadiaä' Kodi' to lino.

²⁴Dianto suhunna anna kuoalingkoa'tee, 'Lambi'koa' mate inang dai aha la diampungngi dosammu,' aka' daia' ungnaku umpetahpa'ä' unngoatee Kodi'mito indee To Dilanti' la Mepasalama'."

²⁵Sika mekutanang pano naoatee, "Mennarakako Dio setonganna?" Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dang aha kunanna la kupa'tula'ikoa'!

²⁶Setonganna mai'di si'da-si'da kaha-kaha didiomua' ang pemala kutula' anna kuhohoto'. Ampo' umpehingngiiä' supu kabohtuanna ang mansuoä' sule, aka' Dianto ang tahpa' anna mala dipetahpa', anna ingkäna ang kuhingngi yaho mai dianto ang kupalambi' tama di lino."

²⁷Yato tau mai'di dai sika napähäng aka ang minge natula' Puang Yesus, dianto didiona Puang Alataala Ambena.

²⁸Dianto anna ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Ponna puhamokoa' untoke' Änä' to Lino, dianto Kodi', dai' di kayu sitambeng, mane ungningsangngia' pole' Kodi'mitoo indee Ang Tontong Aha. Anna la ungningsang toia' umba noa dä' membabe situhu' pangngelo'ku ampo' mampakuhuä' situhu' aka ang puha napakuhuingkä' Ambeku.

²⁹Dianto ang mansuoä' sule anna tontongngä' naposolai lolo. Dä' aha napamesa aka' membabe loloä' situhu' pangngelo'na."

³⁰Puhanna natula' asang Puang Yesus ingkäna yatoo, ya' mai'ding tau mampetahpa' pano.

³¹Ma'tula'mi Puang Yesus pano di to Yahudi ang mampetahpa'mi naoantee, "Ponna ke umpentokei si'da-si'damokoa' pepakuhungku, ya' la kuangka' to pentindo'ku si'damokoa'too,

³²anna la ungningsangkoa' aka ang tahpa' didiona Puang Alataala lambi' la dipabeba'koa'."

- ³³Sika mentimba'mi naoatee, "Kami' indee peänä'annaang Abraham anna dai aha di alla'ki' moi poro mesa tau ang mendahi sabua'. Dahi, aka ne nalahe' tula'mu unngoate, 'La dipabeba'koa'?"
- ³⁴Naoa bunte Puang Yesus pano diii, "Kutula'ingkoa' setonganna tau ang umbabe dosa tontong naposabua' dosa.
- ³⁵Mesa sabua' daete'ne' tihekeng lolo yaling di kasanghapuang, ampo' änä' nei' tihekeng lolone' yaling.
- ³⁶Dahi noa tungnga' dio, ponna ke mampetahpa' si'da-si'dakoa' pano di Kodi' dianto Änä', ya' la kupabeba'koa', lambi' beba' si'da-si'dakoa'.
- ³⁷Kuinsang kuoatee peänä'annakoa' Abraham, ampo' aka' daia' unngaku umpehingngii pepakuhungku, lambi' pemalakoa' umpateiä'.
- ³⁸Samai ang kuita nababe Ambeku, dia tunto Kodi' ang kutula'. Noa tungnga' dio aka ang napakuhuingkoa' ambemu, dia tungnga' dio umbabe."
- ³⁹Sika mentimba'mi naoatee, "Ambeki' dianto Abraham." Naoa sala buminte Puang Yesus, "Ponna inang änä'na si'dakoa' Abraham, ya' tantunte' anna la umpembabeingkoa' aka ang puha nababe Abraham.
- ⁴⁰Ampo' akaa' dio umbabe? Pemalakoa' umpateiä', moinnakatoo anna kupalambi'ingkoa' aka ang tahpa' ang kuhingngi yaho mai di Puang Alataala Ambeku. Anna nea' pembabemu daete'ne' aha nababe Abraham.
- ⁴¹Dahi umpembabe toboingkoa' dio aka ang nababe ambemu toboua' dio." Sika mentimba'mi naoatee, "Tadiaang änä' bule. Supung mesa Ambeki' dianto Puang Alataala."
- ⁴²Sika naoa bumintee Puang Yesus, "Ke la inang änä'na si'dakoa' Puang Alataala, ya' tantunte' anna umpakamayaä'. Aka' Kodi' sule yahoä' mai di Puang Alataala; dä' sule aka' pangngelo'ku tobou Kodi', ampo' nasuhung suleä' aka' nasuoä'.
- ⁴³Akaboi anna daia' unngingsang yato ang kutula'? Aka' inang daia' mala unngingsang!

⁴⁴Aka' änä'namokoa' ambemu Pongkahana setang! Dianto to papateang mengkalao dolu anna si unghahiri' katahpa'ang. Yaling di kalaena dai aha katahpa'ang. Si ma'loseng-loseng situhu' kau'na, aka' inang to pa'loseng-loseng anna ambena ingkäna to pa'loseng-loseng. Anna didionaa' dio, si unghärä'i umbabe samai pembabe karakena.

⁴⁵Dahi dinoa, aka' kutula'ingkoa' katahpa'ang, dianto anna daia' unghaku mampetahpa' pano di Kodi'.

⁴⁶Kusanga daia' aha di alla'mu ang la mala mantanda'ä' umbabe dosa. Dahi akaboi anna daia' unghaku umpetahpa'ä' ke kutula'ingko yato aka ang tahpa'?

⁴⁷Tau ang mendahi petauanna Puang Alataala umpehingngietee' ingkäna tula'na Puang Alataala, ampo' dioa' daia' unghaku umpehingngii, aka' tadiakoa' petauanna.”

⁴⁸Mekutanang yato ingkäna to Yahudi pano di Puang Yesus naoatee, "Salaraka ke kioaingkotee: Dianto ne mesa to Samaria ang napentamai setang?”

⁴⁹Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dä' napentamai setang, supung umpa'käyyängngiä' Ambeku, ampo' daia' dio unghaku umpa'käyyängngiä'.

⁵⁰Dä' umpeäng lalang anna malaä' dipa'käyyängngi, ampo' aha ang mampeängngingkä' anna Dianto ang la manghohto'.

⁵¹Kutula'ingkoa' setonganna tau ang untuhu'i pepakuhungku inang daine' aha la ungholai kamateang.”

⁵²Sika naoa buntée, "Dinoa kiinsang liung pole' kioatee napentamaio setang! Aka' unghogae Diotee, 'Tau ang untuhu'i pepakuhungku inang daine' aha la ungholai kamateang.' Ampo' akana matee' Abraham anna ingkäna senabiang dolu?

⁵³Dahi unsangarakako Kalaemu mayahoang puha andana Abraham anna senabiang ang puhang mate dolu? Bahtu' mennarakato la umpasinnoaing Kalaemu?”

⁵⁴Mentimba' bung Puang Yesus naoatee, "Ke la hapangannai umpa'käyyängngi tobouä' Kodi' Kalaeku, ya' setonganna dai aha kunanna. Ampo' ang mampa'käyyängngiä' dianto Puang Alataala Ambeku, ang unsanga Ambemu toua' dio,

⁵⁵moinnakato anna daia' dio ungningsang. Ampo' kuinsang Kodi'. Hapanganna ke kuoatee, dai kuinsang menna Yatoo, ya' losendä'te' disanga, kupensinnoaikoä'. Dahi kuoate dinoa, kuinsang si'da-si'da menna Yatoo anna kutuhu'i ingkäna tula'na.

⁵⁶Kahsi liu ambemua' Abraham tahpana la unnggita allo kasuleangku, anna yatoo puhang naita lambi' kahsi liu nasa'ding."

⁵⁷Sika mekutana bung yato to Yahudi naoatee, "Umbang Dio noa la hali sängkäo unnggita Abraham anna moi takanna'i limampulo pahiamammu?"

⁵⁸Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna dolunna dahi Abraham, inang ahamä' Kodi' Ang Tontong Aha."

⁵⁹Ya' sika pantammi unnggala batu la nasisaleba'-leba'i, ampo' tahpa membuni Puang Yesus anna le'ba'i umpellei yato Dasang Ada'na Puang Alataala.

Yohanes 9

¹Menge mellao Puang Yesus, unnggitang mesa tau ang buta suka' dahinna.

²Mekutanang pahsikolana pano di Puang Yesus naoatee, "O Tuang, akana butae' indo tau suka' dahinna? Ahanaraka aka' kasalaanna toböe', bahtu' kasalaannaraka to baha'na anna noai?"

³Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Tadia aka' kasalaanna, tadia toi kasalaanna to baha'na; ampo' nasuhung butai anna malai tandaang kakuasaanna Puang Alataala yaling di kalaena.

⁴Ingkäna pengkähänganna To mansuoä' pahallua' tapembabeing akinna mabayake'. Aka' mengeng la bengi anna dai tau mala mengkähäng.

⁵Akinna dinnekä' di lino Kodi'mito ang mendahi ballo ang la umballoi ingkänna to lino.”

⁶Puhai ma'tula' Puang Yesus, ya' mentingkurung naung di tampo, mane napasiuyä'i lambi' menghehsä' anna naalai napapano di matanna yato to buta

⁷anna naoantee, "Laomo pendeä' pano di Limbeng Siloam." ('Siloam' bahtuanna: to disuo.) Ya' le'ba'mi inde to buta do mendeä'. Tahpana sumule, ya' paitang yato to buta, ampo' le'ba'mine' Puang Yesus.

⁸Tahpana nasiita-itai sola bohtona anna tau senga' ang si mangngita dolu kapalau-lau, ya' situla'-tula'mi naoatee, "Diarakate' inde tau ang si biasa taitaa' mohko' kapalau-lau?”

⁹Ahang piha tau ang mangngoatee, "Tungka diantoo." Ampo' aha toe' piha ang mangngoatee, "Tadiaete'. Ahanaete' sinnoa hupanna." Ya' ma'tula' tubunne' kalaena yato tau naoatee, "Kodi' si'dantoo.”

¹⁰Sika nakutanaing naoantee, "Umbae' noa anna pake malao paita?”

¹¹Natimba'mi naoatee, "Tau ang disanga Yesus unngala sai'di' tampo anna napapenghehsä'i, mane napapanoingkä' di matangku. Mane nasuoä' mao mendeä' pano di Limbeng Siloam. Ya' do mendeä' si'damä'. Puhai yatoo, ya' malamä' paita.”

¹²Sika nakutanai bumi naoatee, "Ya' umbang yato tau?" Natimba'mi naoatee, "Ya' dante' kuinsang.”

¹³⁻¹⁴Donetoo sipatu allo katohhoang naongi Puang Yesus umpapenghehsä' tampo ang napake umpapennenne' yato to buta. Dianto anna dibahang yato to buta dolu ang mennenne'mi pano di olona to Farisi aka' sika pemala napahehsa.

¹⁵Mekutanang yato to Farisi pano, didiona umba noa anna malai paita. Ya' mentimba'mi naoatee, "Yato tau umpapenghehsä' tampo mane napadehke'i pano di matangku. Puhai yatoo, maomä' kudeä'i, ya' malamä' mennenne'.”

¹⁶Ahang sangngaka-sangngaka di alla'na to Farisi ang mangngoatee, "Daete' sule yaho mai di Puang Alataala yato tau, aka' dai umpa'käyyängngi allo katohhoang." Ampo' aha toe' piha ang mangngoatee, "Ya' umbanne' noa mesa to madosa la mala umbabe tanda ang mepusa'-pusa' sinnoa ang nababe?" Donetoo kende'mi kasibehtaang di alla'naii.

¹⁷Sika mekutana salang yato to Farisi pano naoantee, "Dahi umba dio noa pihki'mu didiona yato tau?" Mentimba'mi naoatee, "Dianto mesa nabi."

¹⁸Ampo' yato sangngaka-sangngaka to pambahananna to Yahudi dai napetahpa' ke inang buta si'dai yato tau mengkalao dolu, dinoarang mane mennenne'i. Dianto anna sika napapetambaing to baha'na yato tau,

¹⁹anna mekutanai pano naoantee, "Tahpa' si'daraka inde änä'mu inang buta mengkalao dahi? Dahi umba noa anna malai paita dinoa?"

²⁰Mentimba'mi yato to baha'na naoatee, "Ahana inang änä'ki' indee anna inang buta mengkalao dahi.

²¹Ampo' dai kiinsang umba noa anna malai paita dinoa anna datoi kiinsang menna ang mampapennenne'. Kutanai toboia' dio, aka' käyyämmi nei' anna nainsang tubunne' aka ang la natula'."

²²Nasuhung ma'tula' noa yato to baha'na, aka' mahea' pano di to pambahananna to Yahudi, ang puhang sipahtuyu-tuyu la ullahang tau mentama di pa'sambayangang ang ungnakui Puang Yesus naoatee, "Dianto To Dilanti' la Mepasalama'."

²³Dianto anna ma'tula'mi supu yato to baha'na naoatee, "Kutanai toboia' dio pano, aka' käyyämmi nei' anna nainsang tubunne' aka ang la natula'."

²⁴Ya' sika untambai salang yato tau ang buta dolu anna naoantee, "Pa'tula'o dinoa di olona Puang Alataala didiona aka ang setonganna. Kiinsang kioatee yato tau ang mampabono'o mesa to madosa."

²⁵Mentimba'mi naoatee, "Ponna ungnogaa'tee 'Madosa yato tau,' ya' danto ko kuinsang. Supung kuinsang kuoatee butaä' dolu ampo' paitamä' dinoa."

- ²⁶Sika mekutana bung naoatee, "Aka nababe pano di dio lambi' malao paita?"
- ²⁷Mentimba'mi naoatee, "Puhamokoa' kutula'ing ampo' daia' ungnaku umpehingngii. Akana la pemala burakoa' ditula' salaing? Pemala turakakoa' dio mendahi to pentindo'na?"
- ²⁸Ya' sika nasitungo-tungoing anna naoantee, "Dio tobou dio to pentindo'na. Kami' to pentindo'naang kami' Musa!
- ²⁹Kiinsang umba noa Puang Alataala puha umpa'karai Musa, ampo' didiona yato tau, daine' kiinsang hambu apinna."
- ³⁰Mentimba'mi naoatee, "Kukapusa'ikoa' la dai ungningsang hambu apinna anna ungnitangnga' aka ang nababe pano di kalaeku.
- ³¹Tainsangnga' umba noa Puang Alataala dai umpehingngii to madosa, ampo' pano di tau ang mampa'käyyängngi anna ang mampembabeing ingkäna pangngelo'na napehingngii nei'.
- ³²Mengkalao dolu dake' aha tahingngia' mesa tau la mala umpabono' to buta ang buta mengkalao dahi.
- ³³Ponna dai sule yaho mai di Puang Alataala yato tau, ya' daete' mala la umbabe aka-aka siamo."
- ³⁴Sika naoamintee, "Aka? Dio inde mesao to madosa si'da-si'da mengkalao dahi. Lungkang la umpaturuang?" Donetoo sika nahambai siang yaling mai di pa'sambayangang.
- ³⁵Napekahebang Puang Yesus yatoo. Pihsananna maong do napeäng anna nakutanaii naoantee, "Umpetahpa'rakako Änä' to Lino?"
- ³⁶Mentimba'mi naoatee, "Mennakae' ne ang dioaing, Tuang? Painsangngiä' anna malai kupetahpa'."
- ³⁷Ma'tula'mi Puang Yesus pano naoatee, "Dai ungnita kale yato ang unngoaing, ampo' mengemo sipa'kara dinoa, aka' Kodi'mite' indee."
- ³⁸Mentimba'mi yato tau naoatee, "Kupetahpa', Puang." Puhai naoa, ya' malimuntu'mi di tingngayona menomba.

³⁹Naoa buminte Puang Yesus, "Inde kasuleangku tama di lino dianto anna malaä' manghohto'. Suleä' umpapennenne' tau ang ungningsang kalaena buta, sibaha umpakalesoing tau ang unsanga kalaena paita anna malai nainsang naoate buta di mendehatanna."

⁴⁰Yato tula'na Puang Yesus nahingngi sangngaka-sangngaka to Farisi ang di hao donetoo, lambi' sika mekutana pano di Puang Yesus naoatee, "Ponna noa nee, ya' unsanga touang kami' to buta?"

⁴¹Sika natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Ke la dakoa'ne' inang unsanga kalaemu paita di mendehatanna, ya' mala dioatee dakoa' kekasalaang. Ampo' aka' unsangakoa' kalaemu paita, lambi' tontongkoa' kekasalaang."

Yohanes 10

¹Nalombangngike' tula'na Puang Yesus naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna ponna ke ahai tau ang mentama di hala domba, anna dai mangngola baba ang si biasa diola tama, ampo' lumelene' dai' di hala, ya' tau yatoo setonganna to pabokoetee' bahtu' tau karake.

²Ampo' panone' di tau ang mentama mangngola baba, dianto yatoo to pangkambi'.

³Pano di tau ang noa indee, la nabuhkeiinne' baba yato to pandaka anna malai naola tama. Inde tau la untambai simesa-mesa ingkäna dombana situhu' sanganna anna napasohongngi. Noa tunne' yato dombana la umpehingngii kamahanna yato to pangkambi'.

⁴Ponna ke napasohong asammi yato ingkäna dombana, ya' mellaong yato to pangkambi' nakadoluangngi, anna yato dombana la mentindo' aka' nainsang napekamaha.

⁵Ampo' pano di tau senga', daine' la napentindo'i yato domba, supung la sisähä'-sähä' napellei, aka' dai biasa nahingngi kamahanna."

⁶Ingkäna indee natula' Puang Yesus pano diii yaling di pohapangang, ampo' dasiang sika napebahtuang aka yato ang natula'.

⁷Nalombungngike' tula'na Puang Yesus umpakaleso yato pohapanganna naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna Kodi'mito indee sihapang babana yato hala domba.

⁸Ingkänna to pampakuhu senga' ang mampendoluiä' sule diangka'ne' to paboko anna tau karake. Anna yato ingkänna domba dai napehingngii.

⁹Kusulei salake' kuoatee: Kodi'mito indee baba. Menna ang mentama naolaä' dianto ang la salama' sihapang domba ang beba' lutama luyaling mai anna la ullambi' andeang.

¹⁰Kasuleanna to paboko dianto anna malai maboko, papateang anna pakarakeang. Ampo' kasuleangu Kodi', dianto anna malai ingkänna tau ullambi' katuhuang anna yato katuhuang dai aha nakalala'i.

¹¹Kodi'mito indee to pangkambi' ang handang mapia. Ang dioainte to pangkambi' ang handang mapia dianto ang umbeho sungnga'na anna malai salama' yato ingkänna dombana.

¹²Tau ang disahoi mangkambi', ang tadia puänna yato domba, la le'ba'ete'ne' lumumpa' umpellei yato domba ke ahai sule olo'-olo' peande. Lambi' yato domba la naande anna napolisähä'-sähä' yato olo'-olo' peande.

¹³Nasuhung napanoa yatoo aka' supung nainsang untahimbo sahona. Dianto anna dang undakai manahpa yato pangkambi'na.

¹⁴⁻¹⁵Kusulei salake' kuoatee: Kodi'mito indee to pangkambi' ang handang mapia. Umbehoä' sungnga'ku anna malai salama' yato pangkambi'ku. Aka' sika kuinsang yato ingkänna dombaku anna nainsang touä' nei', sinnoa nainsangngä' Ambeku anna kuinsang tou nei'.

¹⁶Ahake' dombaku ang senga' ang dake' mentama di pa'mesaanna inde dombaku ang aha dinoa. Dia tuntone' yatoo pahallu kutehte anna sika la umpehingngii kamahangku, lambi' la sika ma'mesa toe' anna mepakoi tama inde di dombaku ang ahang dinoa untuhu'i mesa to pangkambi'.

¹⁷Nakalemuiä' Ambeku aka' sadiaä' la umbeho sungnga'ku, mane kualai sumule.

¹⁸Dai aha mesa tau la manghampa'ia'. Yato kubeho aka' pampemalangku tobou Kodi'. Ma'kuasaä' kubeho anna ma'kuasa touä' kualala sumule. Dianto indee durungang ang kutahimbo yaho mai di Ambeku.”

¹⁹Donetoo kende'mi kasibehtaang di alla'na to Yahudi aka' unghingngi tula'na Puang Yesus.

²⁰Lambi' ahang piha ang mangngoatee, "Daumpehingngiia' indo tau, aka' umbai napentamaiete' setang, ke dai tahta!"

²¹Ampo' aha toe' ang mangngoatee, "Daete' mala ma'kara noa indo tau ke napentamarii setang! La miorakae' setang umpapennenne' to buta?"

²²Yaho di Yerusalem ingkäna tau lella' umpakahoa' pa'rame-rameang Pengkakalehaang Pantabisang Dasang Ada'. Donetoo sipatu tempo kamadingingang.

²³Lella'ne' Puang Yesus ma'saleo-leo di hao di Serambi Salomo yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala,

²⁴ya' suleng sangngaka-sangngaka to Yahudi unukulimboi Puang Yesus anna sika mekutanai naoatee, "O Tuang, sangngakake' masaena la umpabata-bata loloang? Dinoa tula'inggang setonganna ke inang Dio si'dang inde To Dilanti' la Mepasalama'.”

²⁵Sika natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Puha siamokoa' kutula'ing, ampo' daia' unngaku umpetahpa'. Ingkäna pengkähängang ang yaling di sanganna Ambeku, dianto ang mendahi buhti pano di Kalaeku.

²⁶Ampo' daia' unngaku umpetahpa' aka' dakoa' mentama di kamesaanna ingkäna ang kupasihapang dombaku.

²⁷Yato dombaku umpehingngii kamahangku anna sika napentindo'ia'. Anna sika kuinsang si'da-si'da.

²⁸La sika kubea katuhoang lambi' sapano-panona anna dai la sika tallang. Dai aha moi poro la mesa tau ang la manghampa'ia'.

²⁹Yato ingkäna dombaku dianto Kalaena Ambeku mambeaä' ang dai aha mantondong kakuasaanna. Dahi inang daete' aha ang la mangngala di hao mai di teyyena Ambeku.

³⁰Kodi' anna Ambeku mesaang.”

³¹Ya' pantang bung yato to Yahudi undohe' batu la unsaleba'i Puang Yesus.

³²Ampo' tahpa sika naointee Puang Yesus, "Ungngitangnga' mai'di liu kahängäng mapia ang kubabe ang napadurungngiingkä' Ambeku. Dahi, kähängang aka ang kubabe ang umpesalaingnga' lambi' la unsaleba'ia'?"

³³Sika mentimba'mi yato to Yahudi naoatee, "Tadia aka' ne pengkähängang mapia ang umbabe lambi' la kisaleba'io, ampo' aka' untula' tahuho sanganna Puang Alataala. Londonang aka' kiinsang mesa touo Dio tau biasa, ampo' akana la umpasinnoao Kalaemu Puang Alataala?"

³⁴Sika natimba' bung Puang Yesus naointee, "Darakate' aha tiuki' tula'na Puang Alataala yaling di Suha' Maseromua' naoatee, 'Diongnga'to indee dehata'?

³⁵Tainsangnga' para-para taoatee, aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero la tontong lolo tahpa' lambi' sapano-panona. Dahi ponna Kalaena Puang Alataala unsangai 'dehata' pano di tau ang mampehingngii tula'na,

³⁶ya' akana untanda'ä'a' untula' tahuho Puang Alataala aka' kuoatee, 'Änä'naä'? Anna inang napatania' Ambeku anna nasuoä' tama inde di lino.

³⁷Ponna ke dä' umpembabeing kähängang ang napadurungngiingkä' Ambeku, ya' malato dä'a' umpetahpa'.

³⁸Ampo' aka' kupembabeing ingkäna yato, dahi petahpa'ia' yato aka ang kubabe, moinnakatoo anna daia' ungngaku mampetahpa' pano di Kodi'. Aka' yalinna yato la malaa' umpähäng umba noa naposolai loloä' Ambeku anna tohho yaling di Kalaeku; noa tumä' Kodi' tohhoä' yaling di Ambeku.”

³⁹Donetoo yato to Yahudi pemalang sika unsahka Puang Yesus, ampo' le'ba' ungnalai Kalaena.

⁴⁰Mane le'ba'i lubete' di tando bete'na Salu Uhai Yordan, yato ang naongei dolu mantero' Yohanes to Pantero', anna tohhoi di hiye.

⁴¹Suleing mai'di tau mallumba anna situla'-tula'i naoatee, "Daine' aha umbabe tanda ang mepusa'-pusa' Yohanes, ampo' ingkäna ang natula' didiona inde tau tahpa' asang."

⁴²Donetoo mai'di liu tau di hiye ang mampetahpa' pano.

Yohanes 11

¹Aha mesa tau ang disanga Lazarus, tohho yaho di Bohto Betania sibaha derua ullu'na, dianto ta Maria anna ta Marta.

²(Inde Maria dianto mesa bahine ang hali umminnä'i bihti'na Puang Yesus umpake minnä'-minnä' bomammi' anna napahsii beluhä'na.) Pihsang tempo yato ta Lazarus, makorong maho.

³Inde derua ullu'na umpasang Puang Yesus naoatee, "O Puang, inde ullu'ki' ang umpakamaya, makorong maho dinne."

⁴Tahpana nahingngi Puang Yesus yato kaheba, ma'tula'mi naoatee, "Inde korong, katämpä'anna daete' la umbaha kamateang pano di Lazarus, ampo' la umpatandaang kamatandeanna Puang Alataala. Noa tunne' anna malai dipamatande Änä'na."

⁵Puang Yesus inang umpakamaya inde tallu to siullu'.

⁶Ampo' naonge napekahebai didiona kamakoronganna Lazarus, naangka'ike' Puang Yesus tohho di hoi' di ongeang ang naongei dongngallo masaena.

⁷Puhai yatoo ma'tula'mi Puang Yesus pano di pahsikolana naoatee, "Maikoa' talao bou sumule dai' di Yudea."

⁸Sika naoante yato pahsikolana, "O Tuang, mane di pihhang tiing anna sika pemalai tau yaho la nasaleba'io batu. Akana la mao burako dai' dinoa?"

⁹Naoatee Puang Yesus, "Yaling di sangngallo aha sampulo derua tehte', dahi tau ang mellao di allo, daete'ne' la titero aka' naballoi nei' pesilona mata allo.

- ¹⁰Ampo' tau ang mellao di bengi di tempo kamalillingang la titeroete'ne' pano di batu aka' dai aha mamballoi. Dahi daummahea'a', aka' sibahakingkea'."
- ¹¹Noanto inde tula'na Puang Yesus. Mane nalombangngi salake' tula'na naoatee, "Solasohonta Lazarus haheng. Ampo' la maoä' do kuheke."
- ¹²Sika naoante pahsikolana, "O Puang, ponna ke malae' hahe, ya' bahtuanna la bono'etee'."
- ¹³Ang napihki' Puang Yesus nasuhung naoate 'hahe,' dianto bahtuanna: mateetee', ampo' nasangane' pahsikolana hahe sinnoa biasa.
- ¹⁴Dianto anna nasindohoing Puang Yesus naoatee, "Lazarus mateng.
- ¹⁵Ampo' malanto dä' yaho anna malai unngolai kaha-kaha indee la tuhtuang matamaa' kapampetahpa'ammu. Dahi dinoa talaomokoa' dai'."
- ¹⁶Ma'tula'mi ta Tomas, ang si disangai toe' 'To Hambung,' pano di sola pahsikolana naoatee, "Maikoa' talao mempola di tuangkuhunta anna mateingkea' sibaha."
- ¹⁷Lambi'na Puang Yesus dai' di Betania, ya' inang uhpa'mi benginna Lazarus puhanna diku'bu'.
- ¹⁸Inde Bohto Betania sidungku' Yerusalem, umbai tallu supu kilo makahaona.
- ¹⁹Mai'di to Yahudi ang sule yaho ullumba Marta anna Maria anna malai napakahanga unngoloi kamateanna ullu'na.
- ²⁰Tahpana nahingngi ta Marta didiona kasuleanna Puang Yesus, ya' tahpa le'ba'mi do natammui, ampo' tohhone' ta Maria di hao di dasanna.
- ²¹Ma'karang Marta pano di Puang Yesus naoatee, "O Puang, ke la dinneone' donetoo, ya' tantu anna daete' la mate inde ullu'ku.
- ²²Ampo' moinnakato noa, kuinsang si'da-si'da dinoa kuoatee aka ang la umpalau dai' di Puang Alataala tantu anna nabeao."
- ²³Ma'tula'mi Puang Yesus pano di ta Marta naoatee, "La tuhoete' sumule ullu'mu."

- 24**Mentimba'mi naoatee, "Kuinsang kuoatee inang la tuho sumule Lazarus ke dipatuho asammi to mate di allo katämpä'anna lino."
- 25**Ma'tula' sala bung Puang Yesus naoatee, "Kodi'mito indee ang mala umbea katuhoang pano di tau anna mala umpatuho sumule to mate. Tau ang mampetahpa' pano di Kodi' la tuho moinnakato mateng.
- 26**Anna tau ang tuhoke' ke mampetahpa'i pano di Kodi', inang dai aha la unngolai kamateang di mendehatanna lambi' sapano-panona. Umpetahpa'raka indee?"
- 27**Mentimba'mi naoatee, "Io, Puang, kupetahpa' Dionto Änä'na Puang Alataala, To Dilanti' la Mepasalama' ang la tama inde di lino."
- 28**Puhanna ma'kara ta Marta, ya' le'ba' siang do untambai ta Maria nakuti' naoante, "Di hao dono indoo Tuangkuhunta, natambaio."
- 29**Nahingnginna yato Maria, napenandai siang ke'de' anna le'ba'i do untammui Puang Yesus.
- 30**Donetoo dake' lambi' tama di alla' bohto Puang Yesus. Di haoke' yato di aneanna bohto ang naongei sitammu ta Maria.
- 31**Yato tau mai'di ang sulei di hao di dasanna mampakahanga unngita Maria tahpa napenanda-nandai le'ba'. Ya' sika melola tung nei' aka' nasanga la mao pano di ku'bu' do undusengngi ullu'na.
- 32**Ullambi'na Puang Yesus, ya' tahpa malimuntu'mi di olona menomba anna ma'karai naoatee, "O Puang, ke la dinneone' donetoo, ya' tantu anna daete' la mate inde ullu'ku."
- 33**Tahpana Puang Yesus unngita Maria museng, sibaha yato tau mai'di ang nasibahaing dumuseng toe', ya' manahong inahanna naita anna masuhsa liu nasa'ding.
- 34**Mekutanang pano diii naoatee, "Umba umpangku'bu'ia'?" Sika mentimba'mi naoatee, "Maio, Puang, anna la unngitai."
- 35**Ya' musemmi Puang Yesus.

³⁶Ma'tula'mi yato tau mai'di naoatee, "Itarea' tandana umpakamaya liu Lazarus!"

³⁷Ampo' aha sangngaka-sangngaka di alla'na yato tau mai'di mangngoatee, "Akae' anna mioe'ne' umpapennenne' to buta anna la dae' mala umpabono' Lazarus anna dai mate?"

³⁸Donetoo manaho bung inahanna Puang Yesus, mane maoui pano di ku'bu'na Lazarus. Yato ku'bu' dianto mesa leäng ang dilapa' batu käyyäng.

³⁹Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Kisu'ia' ne batu pelapa'na." Ampo' mentimba' ta Marta naoatee, "O Puang, bouri'mi aka' uhpa'mi allona puhanna diku'bu'!"

⁴⁰Naoante Puang Yesus pano di Marta, "Daraka'e' halimo kuoaintee: Ponna mampetahpa'o mai di Kodi', ya' la unngitarakotee' kakuasaanna Puang Alataala."

⁴¹Ya' sika nakisu'mi yato batu pelapa'na ku'bu'. Puhai yato mentongang Puang Yesus dai' di langi' anna ma'sambayangngi naoatee, "Kuhhu'sumanga' kuängkä' mating di Dio, Ambe', aka' umpehingngiimo palaungku.

⁴²Kuinsang kuoatee si umpehingngii lolo ingkäna palaungku, ampo' nasuhung kutula' noa indee anna malai inde mai tau ang aha dinne dinoa napetahpa' naoatee Dionto ang mansuoä' sule."

⁴³Puhanna ma'sambayang dai' di Ambena, ya' mekohang napekäyyängngi naoatee, "O Lazarus, sohongngo!"

⁴⁴Yato to mate sohong si'da yaling mai, tontongke' tibalung teyyena anna bihti'na anna noa toi lindona napoto' tuke'ne' pebalung. Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Alaiia' indo pebalunna anna malai beba' mellao."

⁴⁵Donetoo mai'di to Yahudi ang sule ma'tomate di hao di dasanna ta Maria unngita yato kadahiang ang nababe Puang Yesus lambi' sika mampetahpa' pano.

⁴⁶Ampo' aha sangngaka-sangngaka tau di alla'na ang le'ba' pano di to Farisi unghahpo' yato aka ang mane puha nababe Puang Yesus.

⁴⁷Dianto to Farisi anna kapala-kapala imang anna umpaahai pa'limboang sibaha To Mahkeada' untula' didiona Puang Yesus. Sika naoatee, "Akannga' inde la tababe? Aka' yato tau umbabee' mai'di kaha-kaha ang mepusa'-pusa'.

⁴⁸Ponna la tapabei loloa' napanoa, ya' la mampetahpa' asang ingkänna tau anna tuhtuang mai'dii to pentindo'na. Ponna noa yato, ya' la mahea' to pa'pahentana to Roma lambi' la umpahenta tantarana ungarakei inde Dasang Ada'na Puang Alataala anna kita' toua' to Yahudi la nakarakei."

⁴⁹Ampo' aha mesa tau di alla'naii ang disanga Kayafas, ang setonganna handang pongkahana imang donetoo, ma'kara naoatee, "Dioa' dai aha aka-aka ungningsang.

⁵⁰Daraka' dio umpihki' tama di inahammu unngoatee ahante' mesa tau dipatei andana la mate asangngingkea' ingkänna to Yahudi?"

⁵¹(Inde ang natula' Kayafas setonganna dai sohong yaling mai di pihki' kalaena, ampo' donetoo mendahi handang pongkahana imang ang untula' lohpo' didiona kamateanna Puang Yesus ang la umpasalama' to Yahudi.

⁵²Anna tadia to Yahudi supu, ampo' yaling inde di kamateanna Puang Yesus lambi' dipopa'mesa ingkänna tau ang tisebu' yaling di lino ang la mendahi petauanna Puang Alataala.)

⁵³Mengkalao donetoo, mopahtuyung ingkänna to pambahananna to Yahudi la umpatei Puang Yesus.

⁵⁴Dianto inde Puang Yesus anna dang umpalanda' Kalaena di olona to pambahananna to Yahudi, lambi' le'ba' umpellei Yerusalem lunaung di Bohto Efraim ang sidungku' ongeang makä'däng anna tohhoi di hoi' sibaha ingkänna pahsikolana.

⁵⁵Donetoo marungku'mi allo pa'rame-rameang Paskana to Yahudi. Mai'di tau sulei di hoi' mai di bohto senga' ludai' di Yerusalem aka' pahallu umpamasero dolu kalaena mane malai umpakahoa' yato pa'rame-rameang.

⁵⁶Lella'mi sika umpeäng Puang Yesus. Tahpana sika ma'mesa-mesang yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala, ya' sikutana-tanaing naoatee, "Umba dio noa pihki'mu, la sulerakae' inde Puang Yesus di pa'rame-rameang, daraka?"

⁵⁷Donetoo kapala-kapala imang sibaha to Farisi inang puhang umpasohong pahenta pano di hupatau naoatee, "Menna ang ungnigita inde Yesus pahallu napenandai nahahpo' umba naongei anna malai disahka."

Yohanes 12

¹Tahpana la unnundang allona anna la dipahandu'mi pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, le'ba'mi Puang Yesus dai' di Betania, bohtona ta Lazarus ang puha napatuho di hoi' mai di kamateang.

²Lambi'i dai', sika natammuing anna natosule käyyängngi, natahiai ta Marta. Di alla'na ang mohko' mande donetoo dianto ta Lazarus sibaha-baha Puang Yesus anna to sule senga'.

³Pihsananna suleng ta Maria ullumba Puang Yesus umbaha umbai setangnga lite' minnä-minnä' ang bomammi' si'da-si'da, disanga 'narwastu.' Inde minnä-minnä' dai aha bängki'na anna masu'li' allinna. Natolloiming bihti'na Puang Yesus, mane napahsii beluhä'na. Lambi' inde huäng dasang bomammi' si'da-si'da napobua' yato minnä'-minnä'.

⁴Ampo' mesa di alla'na pahsikolana Puang Yesus ang disanga Yudas Iskariot, dianto ang la umbalu' Puang Yesus ke dako'mi, ma'kara naoatee,

⁵"Akana dae' ne dibalu' minnä'-minnä' anna malai allinna disusa pano di to pemase-mase, aka' ke dibalu'i umbai pa'sahtaungang nasaho mesa tau allinna."

⁶(Ma'tula' noa inde ta Yudas dai aka' ungakemui si'da to pemase-mase, ampo' aka' si umbokoi doi' ang nabe'bei, aka' inde Yudas dianto to pambe'bei doi'na ingkäna sola pahsikolana.)

⁷Naoaminte Puang Yesus, "Akana la unsängkäirako dio inde bahine ke napanoai? Aka' inde ang nababe sihapangnete' umminnä'i lohpo' bahkeku dolungku la mate.

⁸To pemase-mase nei' dakoa' lengka' la sibaha lolo, ampo' Kodi' daingkea' la sibaha lolo.”

⁹Donetoo mai'di to Yahudi mangnginsang naoatee di hao di Betania Puang Yesus. Dahi sika le'ba'ing pano, ampo' tadia Puang Yesus supu la sika nalumba, ampo' pemala toe' sika unngita Lazarus ang puha napatuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang.

¹⁰Dianto anna mopahtuyung kapala-kapala imang la umpatei toe' Lazarus,

¹¹aka' diaete' lambi' mai'ding to Yahudi umpellei pepakuhunnaii anna umpetahpa'i Puang Yesus.

¹²Marondonnai yato tau mai'di ang sulei umpakahoa' pa'rame-rameang Paskana to Yahudi yaho di Yerusalem sika napekaheba naoatee yalimmi di pellaoang Puang Yesus ludai' di Yerusalem.

¹³Ya' para-parang sika unngala palapa mahäti', ang la naampa' naung di lalang tandana napakeangka', anna do natammuii sibaha kakahsiang, lella' siang sika koha naoatee, "Pudii sanganna Puang Alataala! La dibehe Inde ang nasuo sule, dianto Tomarayanna to Israel!”

¹⁴Ullambi'mi mesa äinä' keledai Puang Yesus, ya' napensakeing lambi' sundung pole' ang aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee,

¹⁵"Daummahea' ingkämua' to Yerusalem. Itaia' suleng Tomarayammu umpensakei mesa keledai ang mahäti'ke'.”

¹⁶Donetoo dake' nainsang napebahtuang ingkänna pahsikolana yato aka ang dahi. Ampo' tahpana tuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateanna anna dai'i di suruka, mane sika napebahtuangngi pole' aka kalemba'anna yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero didiona Puang Yesus.

¹⁷Di alla'-alla'na yato tau mai'di aha piha ang puha unngita Puang Yesus naonge umpatuhoi sumule ta Lazarus di hoi' mai di kamateang. Ya' sika untula'mi kasa'bianna didiona yatoo.

¹⁸Dianto anna saundu' mai'ding tau pemala do unnenne'i Puang Yesus aka' unghingngi kaheba ang mepusa'-pusa' didiona yato ang puha nababe.

¹⁹Ya' sioa-oaminte yato to Farisi, "Dang aha malaa' tababe. Ita siarea' dio, napentindo'i asammine' ingkäna to lino."

²⁰Yato ingkäna tau ang mao dai' di Yerusalem la menomba di tempo pa'rame-rameang, aha sangngaka-sangngaka di alla'na to Yunani.

²¹Inde mai to Yunani le'ba' do umpellambi'i ta Filipus, to sule di hao mai di Betsaida di Galilea, anna sika naoantee, "O Tuang, pemalaang sitammu Puang Yesus."

²²Inde ta Filipus le'ba' sala do umpainsangngi ta Andreas, mane sibahai mao do umpellambi'i Puang Yesus anna napainsangngi toi nei'.

²³Mentimba'mi Puang Yesus pano diii naoantee, "Lambi'mi tempona dipalanda' kamatandeanna Änä' to Lino.

²⁴Kutula'ingkoa' setonganna ponna ke dai dilämmä' naung di tampo sallisa' batu pinamula sihapang unngolai kamateang, ya' la tontong loloetee' sallisa'. Ampo' ponna ke puhang unngolai kamateang, ya' la tuhtuang membea'etee'.

²⁵Menna ang unghahimanangngi katuhoanna lambi' unghahoi kamadahhaang la bilang nakapa'daiete' yato katuhoanna; ampo' menna ang dai unghahimanangngi katuhoanna yaling inde di lino, ya' la ullambi'ete' nei' katuhoang ang lambi' sapano-panona.

²⁶Tau ang pemala mendahi suoangku pahallu natindo' si'da-si'daä' anna malai sibaha loloang di umba-umba kuonge. Tau ang noa yatoo la napa'käyyängngi Ambeku.

²⁷Dinoa manaho si'da-si'da inahangku, dahi dai kuinsang aka ang la kutula'. Ampo' dä' mala malau dai' di Ambeku kuoate, 'Pakahaoingkä' inde kaha-kaha kamadahhaang ang la kuolai,' aka' nasuhung mentamaä' inde di lino anna malai kuolai inde kaha-kaha."

²⁸Nalombungngike' tula'na ma'tula' dai' di Puang Alataala naoatee, "O Ambe', pamatandei sangammu!" Puhanna yatoo, tahpa kahingngiammi kamaha yaho mai di langi' naoatee, "Puhang kupamatande sanganku anna inang la kupamatande lolo."

²⁹Yato tau mai'di ang aha di hao donetoo unghingngi yato kamaha anna sika ma'karai naoatee, "Ui kundängnga!" Ampo' aha sia tunne' piha ang mangngoatee, "Tadia, umbai malaeka'naete' Puang Alataala mampa'karai!"

³⁰Ma'tula'mi Puang Yesus pano diii naoatee, "Indo kamaha kahingngiang tadia aka' kapahalluang Kalaeku, ampo' kapahalluammua'.

³¹Dinoa lambi'mi tempona lino la dihohto', anna yato to pa'kuasa yaling di lino, bahtu' Pongkahana setang, la talong.

³²Anna Kodi', ponna ke dipadai'mä' di ongeang ang malängkä', ya' la kutambai asammi ingkäna tau nalumbaä'.

³³(Natula' noa indee naola umpakaleso umba la noa kamateanna.)

³⁴Sika ma'tula'mi yato tau mai'di pano di Puang Yesus naoatee, "Situhu' ang kiinsang yaling mai di Suha' Masero, ang dioainte To Dilanti' la Mepasalama' daete' aha la unngolai kamateang lambi' sapano-panona. Dahi akana unngoaitee pahallu dipadai' Änä to Lino di ongeang ang malängkä'? Menna ne ang unngoaite Änä' to Lino?"

³⁵Sika natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Sämpäi'dang supu la tohho kamabayaang yaling di alla'-alla'mua'. Dahi pellaokoa' akinna mabayake' anna dako' nakuasai kamalilingang, aka' menna ang mellao yaling di kamalilingang dai la nainsang umba la naola.

³⁶Pampetahpa'koa' pano yato di kamabayaang akinna ahake' yaling di alla'-alla'mua' anna malakoa' mendahi tau ang tuho yaling di kamabayaang." Puhanna ma'tula' noa yatoo Puang Yesus, ya' le'ba'mi membuni umpellei yato tau mai'di.

³⁷Moinnakato ma'kahupa-hupang tanda ang mepusa'-pusa' nababe Puang Yesus di olonaii, ampo' tontongke' dai sika naaku mampetahpa' pano.

³⁸Lambi' sundung pole' tula'na Nabi Yesaya ang naoatee, "O Puang, dai kanna' tau ang umpetahpa' kaheba ang kipepainsangnging. Anna pano di menna la umpatandaang inde kakuasaammu?"

³⁹Nasuhung tuhtuang dai sika mampetahpa' aka' inang hali toe' ma'tula' Puang Alataala unngolai Nabi Yesaya naoatee,

⁴⁰"Puhang kupabuta matannaii, anna kupakala'bang inahannaii. Kupanoa indee andana paitai sibaha matanna, anna andana napähäng pihki'na. Aka' andana sumulei pano di Kodi' lambi' kupabono'."

⁴¹Ma'tula' noa indee Nabi Yesaya aka' puhang unngita kakuasaanna Puang Yesus anna inang si natula' lolo.

⁴²Moinnakato noa yatoo, mai'di to Yahudi ang mampetahpa' pano, moi di alla'na to pambahanannaii. Ampo' dai sika bahani naakui di olona tau mai'di, aka' mahea' pano di to Farisi la daine' sika napabei mentama di pa'sambayanganna.

⁴³Aka' sika nakärä'i puha nei' napa'käyyängngi hupatau andana la napa'käyyängngi Puang Alataala.

⁴⁴Ma'karang Puang Yesus napekäyyängngi naoatee, "Tau ang mampetahpa'ä' setonganna tadiaete' Kodi' supu ang napetahpa', ampo' Yato toete' ang mansuoä' sule.

⁴⁵Anna menna ang mangngitaä' unngita toe' ang mansuoä' sule.

⁴⁶Tamamä' inde di lino sihapang kamabayaang anna malai tau ang mampetahpa'ä' dai la tuho yaling di kamalillingang.

⁴⁷Pano di tau ang ungnghingngi pepaturungku ampo' dai naaku napembabeing, tau yatoo la ditahungkung, ampo' tadia Kodi' ang la mantahungkung. Aka' kasuleangku tama di lino, dä' la untahungkung to lino, ampo' sika la kupasalama'.

⁴⁸Pano di tau ang dä' mampetahpa' anna dai naaku untahimbo tula'ku, tau yatoo la ditahungkung ke lambi'mi allo katämpä'anna lino, situhu' tula' ang haling kupepainsangnging.

⁴⁹Aka' inde ang kutula', tadiaeto Ko tula' Kalaeku, ampo' tula'naete' Ambeku ang mansuoä' sule. Anna Dianto ang mampahe'ä' umpalambi' tula' ang pahallu tama inde di lino.

⁵⁰Anna kuinsang kuoatee yato pepahe'na la mebea katuhoang sapano-panona. Dianto anna kupalambi'mi situhu' aka ang puha napaturingkä' Ambeku."

Yohanes 13

¹Donetoo di tempona la sangngalloke' anna lambi'mi allo pa'rame-rameang Paskana to Yahudi, inang nainsammi Puang Yesus naoatee dang masae anna lambi'mi tempona umpellei inde lino anna sumulei dai' di Ambena. Umpakamaya liu ingkäna tau ang mendahing petauanna anna inang la napakamaya lolo lambi' kapuhaanna lino.

²Lella' Puang Yesus anna pahsikolana sika mande sibaha-baha, ya' inang napatamaminne' pihki' tahuhu Pongkahana setang di inahanna ta Yudas, änä'na Simon Iskariot, la umbeho Puang Yesus pano di tau ang la mampatei.

³Nainsang Puang Yesus naoatee pano di Kalaena puhang nabeho asangnging ingkäna kakuasaang Ambena. Nainsang toi naoatee sule yaho mai di Puang Alataala anna inang la sumule bou dai'.

⁴Dianto anna ke'de'mi mane unngalalai kaya' kalambe'na. Puhai yatoo, unngalang handu' anna napensangke'ing di ähä'na.

⁵Mane umpangngihsii mesa loyang uhai anna mengkuntu'i umbasei simesa bihti'na pahsikolana. Puhai nabasei, ya' napahsiing umpake yato handu' ang napensangke'ing di ähä'na.

⁶Tahpana la umbasei tuminne' bihti'na Simon Petrus, ya' ma'karang Simon Petrus naoatee, "O Puang, daine' pole' aha lalang la umbaseiingkä' bihti'ku!"

⁷Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Inde ang kubabe dinoa, dake'te' ungningsang umpebahtuang, ampo' mane la ungningsang ke dako'mi."

⁸Ma'tula' bung Petrus naoatee, "Ahana inang dai mala la umbaseiingkä' bihti'ku lambi' sapano-panona, Puang!" Natimba'mi Puang Yesus naoantee, "Ponna ke dai kubaseiingko bihti'mu, ya' daeto dio aha bahemu yaling di pengkähänganku."

⁹Ma'tula' bung Simon Petrus naoatee, "Ponna noa yatoo, Puang, ya' daa bihti'ku supu umbasei, ampo' basei toingkä'ne' bää'ku anna teyyeku!"

¹⁰Natimba' bung Puang Yesus naoantee, "Tau ang puhang mendio' dante' pahallu mendio' sala. Aka' bahahsing kalaena, supurantee' pahallu umbasei bihti'na. Noa tungnga' dio, setonganna bahahsimokoa', ampo' dakangkoa' bahahsi asang."

¹¹(Nasuhung naoate Puang Yesus, 'setonganna bahahsimokoa', ampo' dakangkoa' bahahsi asang,' aka' inang nainsammi menna yatoo ang la mambeho pano di tau ang la mampatei.)

¹²Tahpana puha Puang Yesus umbasei bihti'na pahsikolana, ya' umpakeng sumule kaya'na, mane mohko'i anna ma'karai pano diii naoatee, "Ungnginsandakaa' aka ang mane puha kubabe mating di dioa'?"

¹³Unsangaiä'a' Tuangkuhu anna unsangai touä' Dehata. Anna inang noa si'da yatoo.

¹⁴Dahi, aka' puhamokoa' kubaseiing bihti'mu, Kodi', ang unsanga Dehata anna Tuangkuhummu, ya' pahallu toukoa' dio sitahiai mesa anna mesa.

¹⁵Nasuhung kubabe noa indee, anna malaia' umpadahi pohapangang lambi' membabe toukoa' dio situhu' aka ang puha kubabe.

¹⁶Kutula'ingkoa' setonganna mesa sabua' daete' mala la umpelondoi pongkahana.

¹⁷Ponna ke ungningsang asammi' ingkä'na indee anna umpembabeing, ya' la kahsikoa' aka' nabehekoa' Puang Alataala.

¹⁸Ingkäna inde ang kutula', dai didiona ingkämmua'. Kuinsang tobou Kodi' menna ang puha kupillei, ampo' pahallu dipasundung aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, 'Tau ang kusibahaing mande dianto ang la mampa'baliä.'

¹⁹Ingkäna yatoo kupainsangngi lohpo'koa' akinna dake' dahi anna malai ponna ke dahing dako', ya' la ungningsangnga' ungngoatee, Kodi'mito indee To Tontong Aha.

²⁰Kutula'ingkoa' setonganna menna ang untahimbo tau ang kusuo, ya' bahtuanna natahimbo touä' nei', anna menna ang mantahimboä', ya' bahtuanna untahimbo tou nei' Ambeku ang mansuoä'."

²¹Puhanna ma'kara noa yatoo Puang Yesus, ya' manaho liung nasa'ding inahanna. Ma'tula' sala bumi naoatee, "Kutula'ingkoa' setonganna aha mesa di alla'mua' ang la mambalu'ä' pano di tau ang la mampateiä'."

²²Yato ingkäna pahsikolana sinenne'-nenne'i aka' sika naoatee yaling di inahanna, "Menna ami indo ang naoaing?"

²³Mesa di alla'na pahsikolana Puang Yesus ang handang napakamaya mohko' di behinna.

²⁴Dianto inde ang nakahubi Simon Petrus anna nasuoi mekutana pano di Puang Yesus naoaintee, "Kutanaire, leä, menna ne ang naoaing."

²⁵Mendungku' tatoong yato pahsikola anna mekutanai napaela' naoatee, "Mennae' ne ang ungnogoing, Puang?"

²⁶Natimba'mi Puang Yesus napaela' naoatee, "Diamoto tau ang la kubea inde roti ke puhang kutomme' naung inde di kahti, dianto yatoo." Ya' ungnjala si'dang roti Puang Yesus mane natomme'i naung yato di kahti, mane nabeai pano di ta Yudas, änä'na Simon Iskariot.

²⁷Sipatu donetoo, ya' nakuasai siang Pongkahana setang ta Yudas. Naoaminte Puang Yesus, "Penandaing babei dinoa aka ang pemala la umbabe."

²⁸Ampo' dai aha moi poro la mesa di alla'na yato ingkäna pahsikolana ang nasibahaing mande ang mangnginsang aka yato bahtuanna tula'na Puang Yesus pano di Yudas.

²⁹Aha di alla'naii ang mansanga Puang Yesus unsuo Yudas la unngalli kapahalluang ang la sika napake ma'rame-rame. Aha toe' ang mansanga disuo unsusa doi' pano di to pemase-mase, aka' inde ta Yudas dianto to pambe'bei doi'naii.

³⁰Puhanna naande yato roti Yudas, ya' sohommi anna le'ba'i. Donetoo benging.

³¹Tahpana le'ba' ta Yudas, ma'karang Puang Yesus naoatee, "Dinoa mengeng la dipamatandëä' Änä' to Lino. Anna yato Puang Alataala la dipamatande yaling di aka ang la dahi pano di Kalaeku.

³²Puhanna dipamatande Puang Alataala unngolai yato ang la dahi pano di Kalaeku, ya' la napamatande touä' nei' Puang Alataala umpake kakuasaanna. Anna indee la baha' dahing.

³³Oa' änä'ku, dang masae anna la sisähä'mingkea'. La umpeängngä', ampo' sinnoa ang puha kutula' pano di to pambahananna to Yahudi pehengi: yato ang la kuongei le'ba' dake'a' dio mala unngongei pano.

³⁴Kubeakoa' atohang bakahu: sikalemuikoa' mesa anna mesa. Umba noa kukalemuikoa', noa tuntoa' dio: pahallukoa' sikalemui mesa anna mesa.

³⁵Aka' ponna ke sikalemuikoa' mesa anna mesa, ya' la nainsang asammi tau naoatee to pentindo'ku si'da-si'dakoa'."

³⁶Mekutanang Petrus naoatee, "O Tuang, umbae Dio la unngola?" Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ang la kuongei le'ba' dake' dio mala unngongei, ampo' la aha toboe' tempona malao le'ba' umpentindo'ia'."

³⁷Mekutanang Petrus naoatee, "Akaboi Tuang, anna dake' mala kupentindo'io dinoo? Dotante' kodi' mate andana Dio!"

³⁸Naoaminte Puang Yesus, "Sadia si'darakako mate aka' Kodi'? Kutula'ingko setonganna dolunna la mentuhturuu' mane', la umbahoimä' pentallung!"

Yohanes 14

¹Nalombungnging tula'na Puang Yesus naoatee, "Pamasannangnia' inahammu. Pampetahpa'koa' dai' di Puang Alataala anna pampetahpa' toukoa' nei' pano di Kodi'.

²Di hao di dasanna Ambeku mai'di ongeang la dionge tohho. Dianto anna la maoä' pano, la do kupatokaingkoa' ongeammu. Aka' ponna ke la dai noa, ya' darea'te' la kutula'ingko mating.

³Anna ponna ke maomä' pano, anna puhang kupatokaingkoa' ongeang, ya' la sumulemä' yaho mai anna kuposolakoa' pano yato di ongeang anna malai umba kuongei, dia tungnga' dio ungnongei.

⁴Ungnginsangnga' lalang yato ang la kuola pano."

⁵Naoante Tomas pano di Puang Yesus, "O Tuang, dai kiinsang umba ne ang la unngola. Dahi umbanne' noa la mala kiinsang ne lalang pano?"

⁶Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Kodi'mito indee lalang ang umpalanda' katahpa'anna Puang Alataala anna ang mepatuho. Dai aha moi poro la mesa tau ang la mala dai' di Ambeku ke dä' naolai.

⁷Aka' ponna ke la ungningsangngä', ya' la ungningsang tourakoa'te' Ambeku. Anna dinoa ungningsammia' anna unngitang menna Yatoo."

⁸Ma'karang ta Filipus naoatee, "O Tuang, palanda'inggang ne Ambe ang unngoaing, aka' sundummite' pano di kami."

⁹Ya' natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Aka' sangngakang masaena sibahaingkea', ya' daloloke' ungningsang mennaä' indee. Tau ang puhang mangngitaä', ya' puha tunte'ne' unngita Ambeku. Dahi umbang dio noa la mala unngoatee, 'Palanda'inggang ne Ambe'?

¹⁰Daraka dio umpetahpa' aka' Kodi' yaling siamä' di Ambeku anna Ambeku yaling siang di Kalaeku? Dahi aka ang kutula'ingko mating tadia aka'

pangngelo'ku, ampo' sule di Ambeku ang yaling di Kalaeku. Dianto ang umbabe ingkäna yato pengkähänganna.

¹¹Dahi petahpa'mä', aka' Kodi' yaling siamä' di Ambeku anna Ambeku yaling siang di Kalaeku. Bahtu' ke dake' umpetahpa' yato karangku, ya' petahpa'ia' aka' puha unngita ingkäna yato ang kubabe.

¹²Kutula'ingkoa' setonganna tau ang mampetahpa'ä' la umbabe toe' sinnoa yato ang puha kubabe, bahtu' käyyäng puhake'ne' ang la nababe andana ingkäna yato, aka' la maoä' pano di Ambeku tohhoang sibaha.

¹³Dahi ingkäna siamo ang umpalaua' yaling di sangangku, ya' la kubabeingkoa', anna malai yato ang kubabe umpamatande Ambeku.

¹⁴Anna ponna ke umpalauia' ingkäna siamo yaling di sangangku, ya' la kubabe asang yato.

¹⁵Ponna ke ungakalemuiä'a', ya' la untuhu'iete' ingkäna pahentaku.

¹⁶La kupalau pano di Ambeku anna malai nabeakoa' mesa to Pa'kalemu ang senga' ang la mamposolai lolokoa' lambi' sapano-panona.

¹⁷Dianto indee Inaha Masero ang la untehtekoa' pano di pepaturu ang tahpa'. Daete'ne' la natahimbo to lino ang dai mampetahpa', aka' daine' nainsang anna dai naita. Ampo' dioa' unngingsangnga' dio aka' naposolaikoa' dinoa anna la tohho yaling di kalaemu.

¹⁸Dakoa' la kupellei sinnoa änä' biung. Ampo' la suleä' sumule.

¹⁹Dang masae anna damä' naita to lino, ampo' dioa' la unngitaä'. Aka' tuhoä', ya' la tuho toukoa' dio.

²⁰Ponna lambi'mi tempona donetoo, diangnga'too la umpangngingsangngi unngoatee, Kodi' yaling siamä' di Ambeku, dioa' yaling siamo di Kalaeku anna Kodi' yaling siamä' di kalaemua'.

²¹Menna-menna ang umpentokei pahentaku anna napembabeing, dianto yato ang mangkalemuiä'. Anna menna-menna ang mangkalemuiä', la nakalemui toe' Ambeku anna la kukalemui toe' anna kupengkalanda'i."

- ²²Mekutanang Yudas (ang tadia Yudas Iskariot) naoatee, "O Tuang, aka suhunna anna la umpengkalanda'iang, anna daine' pano di to lino?"
- ²³Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Menna-menna ang mangkalemuiä' la untuhu'i bahtakaranku. Anna Ambeku la uningkalemui yato tau ang noa. La maoang Ambeku pano yato di tau anna tohhoang sibaha-baha.
- ²⁴Menna-menna ang dä' mangkalemui, ya' dai umpembabeing yato pepaturungku. Anna yato pepaturu ang unghingngia' dai sule di hao mai di Kalaeku, ampo' sule yaho mai di Ambeku ang mansuoä' sule tama inde di lino.
- ²⁵Ingkänna indee kutula'ingkoa' mating akinna tohhoingkea' sibaha-baha.
- ²⁶Ampo' yato Inaha Masero la sule nakalemuikoa' aka' la nasuo Ambeku nabala'ia'. Dianto ang la mampaturukoa' ingkänna siamo mating anna la napakalehakoä' ingkänna yato ang puha kuoainkkoa'.
- ²⁷Kamasahkeang kupatohhoingkoa', dianto yato kamasahkeang ang supung sule di hao mai di Kalaeku. Dai sinnoa ang nabeakoa' to lino. Dahi pamasannangngia' inahammu; daummahea'.
- ²⁸Puhangnga' unghingngi aka ang puha kutula' mating, dianto la maoä' ampo' la suleä' sumule tama di alla'mua'. Anna ponna ke uningkalemuiä', ya' tantunte' la kahsikoa' unghingngi ke la maoä' pano di Ambeku, aka' Ambeku ma'kuasa puha nei' andana Kodi' lambi' nasuoä' sule.
- ²⁹Kutula' lohpo'ingkoa' mating dinoa, dolunna la dahi yato kaha-kaha, anna malaia' umpetahpa' ke lambi'mi tempona la dahi.
- ³⁰Damä' la mai'di tula' mating aka' la lambi'mi tempona kende' to ma'kuasa yaling inde di lino, bahtu' Pongkahana setang. Ampo' dai ma'kuasa pano di Kalaeku moi poro la sai'di'.
- ³¹Ampo' moinnakato noa pahallu la dahi anna malai nainsang to lino naoatee ahana inang uningkalemuiä' Ambeku anna kubabe asang ingkänna aka ang puha napahentaingkä'. Ya' talaomokoa' tapelleii inde ongeang."

Yohanes 15

¹Naoa bunte Puang Yesus, "Kodi'mito indee poang angkoro' ang tahpa' anna Ambekuntoo puänna.

²Ingkäna tangke ang mendehke' di hao di Kalaeku ang dai keboa la dibahtai nei', anna ingkäna tangke ang mendehke' ang keboa la nabahahsi nei' Ambeku anna malai tuhtuang mai'di boana.

³Dioa' inang bahahsimokoa' aka' puhang kupalambi'ingkoa' pepakuhu mating.

⁴⁻⁵Kodi'mito inde poang angkoro' anna diongnga'too tangke-tangkena, dahi tohhokoa' yaling di Kalaeku anna la tohho touä' Kodi' yaling di kalaemu. Menna-menna ang tohho yaling di Kalaeku anna tohho touä' nei' yaling di kalaena la keboa mai'di. Aka' monna dako'a' yaling di Kalaeku, ya' daete' aha aka mala umbabe. Sinnoa yato tangke, dai mala keboa kalaena ponna dai mendehke' pano yato di poanna. Noa tungnga'to dio, dao mala keboa ponna dao tohho yaling di Kalaeku.

⁶Dahi menna-menna ang dai tohho yaling di Kalaeku la dipentibeing nei' sinnoa yato tangke ang dai keboa lambi' mabangi. Ingkäna tangke ang noa yatoo la nahimpung tau anna natunui.

⁷Anna ponna ke tohhokoa' yaling di Kalaeku anna umpentokei yato pepaturungku, ya' malakoa' umpalau aka siamo anna la nabeakoa' Ambeku.

⁸Aka' ponna mai'dia' boamu, ya' Ambeku la dipamatande. Anna ponna ke noang yatoo la mendahi si'da-si'damokoa' to pentindo'ku.

⁹Sinnoa Ambeku nakalemuiä', noa tunto Kodi' kukalemui'koa'. Dahi tohhokoa' yaling di Kalaeku anna malai unsa'ding lolo yato pa'kalemungku.

¹⁰Ponna ke untuhu'ikoa' yato pahentaku, ya' la unsa'ding lolo yato pa'kalemungku. Noa tung Koo untuhu'ia' pahentana Ambeku anna kusa'ding lolo pa'kalemunna.

¹¹Ingkäna yatoo kutula' asangngingkoa' mating anna malai kakahsiangku unsa'ding toua' dio lambi' sundung kakahsiammu.

- ¹²Dianto indee pahentaku: sikalemuikoa' mesa anna mesa, sinnoa pa'kalemungku mating.
- ¹³Dai aha pa'kalemu ang käyyäng puha andana pa'kalemunna mesa tau ang naaku mate sitonda unnä' inahanna anna malaine' tuho yato solana.
- ¹⁴Dioa' dianto solaku ponna ke unngakuia' umbabe aka ang kupahentaingko.
- ¹⁵Damokoa' la kusangai 'sabua', aka' yato sabua' dai nainsang aka pahtuyunna yato pongkahana. Ampo' kusangaikoa' 'solaku' aka' kupainsangngikoa' mating ingkäna siamo ang puha kuhingngi di hao mai di Ambeku.
- ¹⁶Tadiaa' dio ang mampilleiä', ampo' Kodi' ang mampilleikoa' sibaha kusuokoa' anna malakoa' do ungkeboaing kamapiaang tama inde di lino. Anna boa yatoo la tontong lolo anna malai aka siamo ang umpalau dai' di Ambeku yaling di sangangku, la nabeakoa' mating.
- ¹⁷Dianto indee pahentaku mating: sikalemuikoa' mesa anna mesa.
- ¹⁸La nakahiri'koa' to lino, ampo' kalehaiia' dolu puhaä' Ko nakahiri' mane dioia'.
- ¹⁹Aka' ponna ke la sule di haokoa' mai di lino, tantunte' anna la napakamayakoa' sinnoa yato ampuanna. Ampo' aka' Kodi' ang mampilleikoa' anna kupasähä'koa' di hao mai di lino, ya' dianto anna nakahiri'koa'.
- ²⁰Kalehaiia' aka ang puha kuoainkkoa' mating: Setonganna mesa sabua' daete' mala umpelondoi sala pongkahana. Dahi ke la sika nadahhaä', ya' la sika nadahha toukoa' dio; anna yatoii ang untuhu'i pepakuhungku, ya' la sika umpehingngii toete' aka ang umpakuhuing.
- ²¹Ampo' ingkäna yatoo la nababe mating di dioa' aka' to pentindo'kukoa', aka' dai sika unngingsang yato Ambeku ang mansuoä' sule tama inde di lino.
- ²²Aka' ponna ke la dä' sule anna dai kupalambi' ingkäna yatoo, ya' daete' la sika kekasalaang. Ampo' dinoa yato kasalaanna dai mala nabuni.
- ²³Menna-menna ang mangkahiri'ä', ya' unghahiri' toe' Ambeku.

²⁴Puha kubabe kaha-kaha ang dai aha nababe tau senga'. Ponna ke dai sika ungnigita inde kaha-kaha ang kubabe, ya' dai sika kekasalaang. Ampo' moinnakato anna sika ungnigita inde ang kubabe, ampo' tontongke' sika nakahiri'ä' sibahaang Ambeku.

²⁵Dianto anna tahpa'i Suha' Masero ang mangngoatee, 'Nakahiri'ä' tau, dai aha suhunna.'

²⁶La kusuo sule Inaha Masero ang la mengkalao yaho mai di Ambeku. Dianto ang la untula'ingkoa' katahpa'ang didiona Puang Alataala. Anna dianto to Pa'kalemu ang la mansa'biiä'.

²⁷Ampo' la pahallu toukoa' dio la unsa'biiä', aka' mengkalaoke' pampahandu'anna pengkähänganku yaling di lino anna sibaha-bahamingkea'.

Yohanes 16

¹Ingkänna indee kutula'ingkoa' mating anna malai daia' ulla'pa' kapampetahpa'ammu di hao mai di Kodi'.

²La dihambaikoa' yaling mai di pa'sambayangang. Dia tuke' la aha tempona yato ingkänna tau ang la mampateikoa' la nasanga untuhu'ing pangngelo'na Puang Alataala.

³Sika nababe noa yatoo aka' daang sika nainsang sibahaang Ambeku.

⁴Ampo' ingkänna indee kutula'ingkoa' mating anna malai ke lambi'mi tempona ungnigita yato ang puhang kutula' lohpo'ingkoa'." Nalombungni tula'na Puang Yesus naoatee, "Inde kaha-kaha dai kutula' lohpo'ingkoa' mengkalao dolu, aka' sibaha-bahakingkea' lambi' dinao.

⁵Dinoa la maomä' pano yato di Ambeku ang mansuoä' sule, anna dai aha moi poro la mesa yaling di alla'-alla'mua' mekutana mai ungnigita, 'Umbae Dio ungnigita?'

⁶Ampo' aka' kutula'ingkoa' yato kaha-kaha, lambi' umpamasuhsa inahammu.

⁷Setonganna yato ang kuoainkoa' mating tahpa', aka' kekuna puha nei' mating di dioa' ke maoä'. Aka' ponna ke dä' mao, ya' yato To Pa'kalemu dai la sule yaling di alla'-alla'mua', ampo' ponna ke maoä', ya' la kusuo sule tama di alla'-alla'mua'.

⁸La sule Inaha Masero dianto la umpepainsangnging dosanna hupatau anna katahpa'angku, noa toi petahungkunna Puang Alataala.

⁹Inde Inaha Masero la napakaleso naoatee madosa asang ingkäna tau ke dä' napetahpa'.

¹⁰Anna napakaleso toing nei' didiona katahpa'angku, aka' la maomä' pano di Ambeku anna damä' la unngita.

¹¹La napakaleso tou nei' didiona petahungkunna Puang Alataala pano di to lino, aka' puhang ditahungkung yato Pongkahana setang ang ma'kuasa yaling inde di lino.

¹²Mai'dike' kaha-kaha ang la pahallu kutula'ingkoa' mating, ampo' dinoa dake' umbela untahimboa'.

¹³La sule Inaha Masero anna Dianto ang la mantehtekoa' pano di ingkäna katahpa'ang. Dai la ma'kara-kara yaling mai di pihki'na toboe', ampo' la natula' aka ang puha nahingngi yaho mai di Ambeku. Anna la natula'ingkoa' mating kaha-kaha ang la sule bahtu' ang la dioloi.

¹⁴Inde Inaha Masero la napamatandeä', aka' ang napalambi' mating di dioa' dianto ang nahingngi di hao mai di Kodi'.

¹⁵Aka' ingkäna siamo ang naampui Ambeku, ya' kuampui tou Kodi'. Dianto anna kuoainkoa'tee: la natula'ingkoa' mating aka ang puha nahingngi di hao mai di Kodi'.

¹⁶Sämpäi'dang supu anna damä' unngita, ampo' la sämpäi' turang nei' supu anna unngita sia bumä'."

¹⁷Nahingnginna yato pahsikolana sikutana-tanaing mesa anna mesa naoatee, "Aka indo bahtuanna ma'kara noa pano di kita'a' naoatee, 'Sämpäi'dang supu

anna damä' unngita, ampo' la sämpäi' turang nei' supu anna unngita sia bumä"? Anna naoa tuke'tee, 'Maomä' pano di Ambeku?"

¹⁸Lambi' sikutana-tanai lolong naoatee, "Aka si'da inde bahtuanna ma'kara noa naoatee, ' Sämpäi'dang supu'? Daia' tainsang aka bahtuanna."

¹⁹Donetoo nainsang Puang Yesus sika pemala napekutanaing yato tula'na, ya' ma'karang pano diii naoatee, "Yato ang kutula' di langngena' kuoatee, ' Sämpäi'dang supu anna damä' unngita, ampo' la sämpäi' turang nei' supu anna unngita sia bumä'. Diangka yato ang umpekutanaing pano di solamu?"

²⁰Kutula'ingkoa' setonganna la musengkoa' anna mapi'di' si'da-si'da inahammu, ampo' to lino la kahsi nei'. Pihsananna yato kamasuhsaammu la dibala'i mendahi kakahsiammu.

²¹Sinnoanna mesa bahine ang madahha naonge la keänä'i, ampo' puhanna keänä', ya' dang nakalehai yato kamadahhaanna, aka' kahsing supu mala ungkeänä'ing mesa tau tama inde di lino.

²²Noa tungnga' dio dinoa lella' unsa'ding kamasuhsaang, ampo' la kuita boukoa' sumule lambi' la kaksikoa', anna yato kakahsiammu dai aha tau ang la mala manghampa'ikoa'.

²³La donento yatoo, damokoa' la kakutana-tana aka siamo pano di Kodi'. Kutula'ingkoa' setonganna aka siamo ang la umpalau pano di Ambeku yaling di sanganku la nabea asangka' mating.

²⁴Lambi' dinoa dakangka' aha malau aka siamo yaling di sanganku. Dahi palauia' anna la untahimboia' anna malai sundung kakahsiammu."

²⁵Nalombungngike' tula'na Puang Yesus naoatee, "Ingänna indee kutula'ingkoa' mating umpakekä' pohapangang. Ampo' la aha tempona damä' la umpake pohapangang, ampo' la kusindohoi kutula'ingkoa' mating didiona Ambeku.

²⁶Pehingngiiä'a': donetoo dangnga' la kupalauingko pano di Ambeku, aka' mala tubungnga' dio umpalau pano yaling di sanganku.

²⁷Kalaena Ambeku ang mangkalemuikoa' aka' uningkalemuiä' anna umpetahpa' unnggoate Kodi' indee sule yaho mai di Puang Alataala.

²⁸Inang sule yahoä' mai di Ambeku mentama inde di lino. Ampo' dinao la umpelleiä' inde lino sumule dai' di Ambeku.”

²⁹Ma'karang pahsikolana pano naoatee, "O Tuang, dinao ma'karamo unsindohoi anna dang umpake yato pohapangang.

³⁰Dahi dinao kiinsammi kioatee Dio unngingsang asang ingkänna siamo anna damang pahallu la mekutana mating. Aka' dianto anna kipetahpa'i kioatee sule yahoo mai di Puang Alataala.”

³¹Sika natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Dahi umpetahpa'raka dinao?

³²Ampo' kalehaiia' la suleng tempona, bahtu' mala dioate lambi'mi tempona anna la sisähä'-sähä'koa'. La sumulekoa' pano di dasammu la umpelleiä' kumesa. Ampo' setonganna dai la kumesa aka' la tontongngang sibaha Ambeku.

³³Ingkänna indee kutula' asangngingkoa' mating anna malai ullambi'koa' kamasahkeang aka' tohhokoa' yaling di Kalaeku. Yaling inde di lino inang la madahhakoä', ampo' pamatohoia' inahammu aka' kutalo asammi ingkänna ang umpa'bali Puang Alataala yaling inde di lino.”

Yohanes 17

¹Puhanna ma'kara noa yato Puang Yesus, mentongang dai' di langi' ma'sambayang naoatee, "O Ambe', dinao lambi'mi tempona la umpamatandeä', Kodi' inde Änä'mu, anna mala touä' Koo kupamatandeo.

²Aka' Dio Ambeku ang mambeää' inde kakuasaang pano di ingkänna hupatau, anna malai kubea katuhuang ang tontong lambi' sapano-panona pano di ingkänna hupatau ang puha umbeää'.

³Anna dianto indee katuhuang ang tontong lambi' sapano-panona, anna malai nainsangngo hupatau, dianto Dio, Dehata ang setonganna. Anna katuhuang

indee la mala nalambi' aka' sika nainsang naoatee Kodi' indee Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', ang unsuo tama di lino.

⁴Puhamo kupamatande yaling inde di lino unngolai yato pengkähängang ang umpadurunggiingkä' mai.

⁵O Ambe', dianto anna kupalaui la umpamatandeä' mating di olomu, yaling yato di kamatandeang ang kuampui naonge sibahaingke dolunna la dipadahi inde lino."

⁶Nalombungngike' sambayanna Puang Yesus naoatee, "Puhang kupepainsangnging umba noa kamatandeammu pano inde di tau ang puha umbeä' yaling mai inde di lino. Inde hupatau dianto ampuammu anna puhamä' umbea anna sika untuhu'ing bahtakarammu.

⁷Dinoa sika nainsammi naoatee yato ang umbeä' sule asang yaho mai di Dio, Ambeku.

⁸Anna puhang kupakalesoing pano diii yatoo ingkäna ang unngoaingkä', lambi' sika natahimbong. Sika nainsammi naoatee sule si'da-si'dä' yaho mai di Dio, Ambeku, anna sika napetahpa'mi naoatee Dianto ang mansuoä' sule tama inde di lino.

⁹Dä' la unsambayangngi yato ingkäna to lino, ampo' supung kusambayangngi inde mai tau ang puha umbeä', aka' dianto indeii ampuammu.

¹⁰Ingkäna tau ang kuampui dianto ampuammu tou Dio, anna ingkäna tau ang unngampui dianto ampuangku tou Kodi'. Dianto ang la umpamatandeä' unngolai pembabenaii.

¹¹O Ambe' ang Masero, mane la matingngä' di olomu, damä' la tohho yaling inde di lino. Ampo' tontongke'ne' sika yaling inde di lino. Dahi dakaii yaling yato di kakuasaang sangammu ang puha umbeä', anna malai sika mesa inaha toe' sinnoa Dio Ambeku anna Kodi' mesa inahaingke.

¹²Yaling inde di lino sika sibahaang, puhang kukambi' yaling yato di kakuasaang sangammu, dianto sanga ang puha umbeä'. Inde pahsikolaku

puhang kukambi' anna malai moi poro la mesa dai la tallang, sehalinna ang inang puha dipama'tantu la tallang. Inde la dahi anna malai sundung aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero.

¹³Dinoa matingngä'. Kutula' asangngingko akinna yalingkä' inde di lino anna malai inde pahsikolaku sundung toe' nasa'ding yato kakahsiangku.

¹⁴Puhang kupakalesoing pano diii yatoo ingkäna ang ungngoingkä', dianto anna sika nakahiri'mi inde to lino, aka' tadia solana. Sinnoa Kodi' tadiaä' solana to lino.

¹⁵Dai kuoatee kupalau mating anna sika ungnalai yaling mai inde di lino, ampo' kupalau anna malai umpakahaoing To handang karake.

¹⁶Sinnoa Kodi' tadiaä' solana lino, noa tuntone' inde pahsikolaku tadia solana lino.

¹⁷Pakuhui bahtakara katahpa'ammu anna malai masero.

¹⁸Sinnoa Dio, Ambeku, puhaä' unsuo tama inde di lino, dahi noa tunto Kodi' puha sika kusuo tama inde di lino.

¹⁹Puhang kubeho Kalaeku sitonda unnä' inahangku mating anna mala toine' inde pahsikolaku dipasenga' si'da-si'da mendahi petauammu.”

²⁰Nalombungngike' sambayanna Puang Yesus naoatee, "Tadia inde supu pahsikolaku ang kusambayangngi, ampo' noa toe' pano di ingkäna tau ang la mampetahpa'ä' ungnolai kasa'biannai.

²¹Kupalau anna malai sika mesa inaha sinnoa Dio Ambeku tohho yaling di Kalaeku anna Kodi' tohho yaling di Kalaemu, anna sika mala toine' tohho yaling di Kita' lambi' mala napetahpa' to lino naoatee, Dionto inde ang mansuoä' sule.

²²Anna puhang sika kubea yato kamatandeang ang puha umbeaä' anna malai sika mesa inaha sinnoa Kita' mesa inahaingke.

²³Dahi la tohhoä' yaling di kalaenaii, noa Dio tohho yaling di Kalaeku. Ke la malai sika mesa inaha si'da-si'da lambi' nainsang to lino naoatee Dionto ang mansuoä' sule anna Dionto ang sika uningkalemuii sinnoa uningkalemuiä'.

²⁴O Ambe', kupalau ke la malai inde ingkäna mai tau ang umbeaä', diamo-diamo kuongei, dia tunne' la sika naongei tohho sibaha-bahaang. Aka' ponna ke noang, ya' malang la sika unngita yato kamatandeangu ang puha umbeaä' aka' uningkalemuiä' dolunna la dipadahii inde lino.

²⁵O Ambeku, To Maroho, inang dao nainsang inde mai to lino, ampo' Kodi' Kodi' kuinsangngo anna sika nainsang inde maiii ang mampetahpa'ä' naoatee Dionto ang mansuoä' sule.

²⁶Puhang sika kupakalesoing didiomu, anna dinoa la kupakaleso salaing anna malai sika unsa'ding yato pa'kalemummu sinnoa ang kusa'ding, anna mala touä' Kodi' la tohho yaling di kalaenaii."

Yohanes 18

¹Tahpana puha ma'sambayang Puang Yesus, ya' sika mengkalaong sibaha pahsikolana lubete' ullambang Lembäng Kidron. Di hipentoo aha bela' zaitun, dianto sika naongei tama.

²Yato ta Yudas ang umbalu' Puang Yesus nainsang toe' yato ongeang aka' inang si biasa naongei Puang Yesus sibaha pahsikolana ma'himpung.

³Dai masae, ya' sulerang ta Yudas sibaha samparengge' tantarana to Roma anna sangngaka-sangngaka to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala ang nasuo kapala-kapala imang sibaha to Farisi. Sika para-para mesele' anna aha piha ang umbaha ballo.

⁴Donetoo inang nainsammi Puang Yesus aka ang la dahi pano di Kalaena. Ya' umpendungku'ing yato tau mai'di anna nakutanaii naoante, "Mennarea' dio umpeäng?"

⁵Sika mentimba'mi naoatee, "Yesus to Nazaret." Naoante Puang Yesus, "Aka' Kodi'mi nei'." (Ke'de' toe' ta Yudas sibaha-baha yato ingkäna tantara.)

⁶Puhanna ma'tula' Puang Yesus naoate, 'Aka' Kodi'mi nei,' ya' pihsa' sika mellao kebo'mi yato setantaraang lambi' loe kebo'.

⁷Sika nakutanai bung Puang Yesus naoante, "Mennarakaa' dio umpeäng?" Sika mentimba'mi naoatee, "Yesus to Nazaret."

⁸Naoaminte Puang Yesus, "Aka' puhamokoa'ne' kuoainte 'Kodi'mi nei.' Dahi ponna ke inang Kodi'a' ang umpeäng, ya' pabei asangngingkä'ne' solaku le'ba'."

⁹(Inde tula'na dianto kasundunganna yato ang puha natula' lohpo' naonge naoaitee, "O Ambe', di alla'na inde mai tau ang puha umbeää', dai aha la kupabei pa'da moi poro la mesa.")

¹⁰Donetoo Simon Petrus unsele'ne' mesa pa'dang. Ya' nasintä'mi mane natepä'ing talinga kuananna mesa sabua'na handang pongkaha imang ang disanga Malkus.

¹¹Naoante Puang Yesus pano di Petrus, "Patamai sumule di banuanna ne pa'dammu. Daraka dio umpihki' inang la unngolaiä' kamadahhaang situhu pangngelo'na Ambeku, sihapang unngenu'ä' ihsi tangki' ang mapäi'?"

¹²Pihsananna yato tantarana to Roma anna kapalana, sibaha to pandaka Dasang Ada' ang nasuo to pambahananna to Yahudi, unsahkang Puang Yesus anna napungoi teyyena.

¹³Uhuna sika napapengngolo dolu pano di Hanas, pasananna Kayafas, aka' inde Kayafas handang pongkahana imang donetoo.

¹⁴(Dianto inde Kayafas ang inang puha ma'tula' dolu pano di to pambahananna to Yahudi naoatee, "Ahante' mesa tau dipatei andana la dipatei asangngingkea' ingkä'na to Yahudi.")

¹⁵Donetoo Simon Petrus anna mesake' sola pahsikolana le'ba' umpelolai Puang Yesus. Inde solana siinsanne' handang pongkahana imang. Dahi mentindo' lolone' sibaha-baha Puang Yesus lambi' tama di tähämpä' dasanna,

¹⁶ampo' indene' ta Petrus tohhone' mangngempe yaling di aneang di behing baba hala. Pihsananna sohommi inde solana anna umpa'tula'i mesa bahine, dianto sabua' ang menge undakai baba. Puhai napa'tula'i, ya' dipabei tunne' tama ta Petrus.

¹⁷Mekutanang inde bahine pano di Petrus naoatee, "E, darakae' dio inde mesa to pentindo'na indo tau?" Natimba'mi Petrus naoatee, "Äh, tadiaä!"

¹⁸Donetoo madinging liu kalane. Dianto anna sika umpapuhung api yato to pandaka sibaha sabua' ang senga', mane sika ke'de'i di behinna mamindu. Mempako tunne' ta Petrus mamindu sibaha-baha.

¹⁹Napahandu'mi handang pongkahana imang, ang nabala'ing Kayafas donetoo, ungkutanai Puang Yesus didiona pahsikolana anna pepakuhunna.

²⁰Ma'tula'mi Puang Yesus mentimba' naoatee, "Kodi' ke mampaturuä' kupahingngii asang ingkäna tau mai'di; dai aha kubuni. Si mampakuhuä' yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala anna yaling di pa'sambayangang ang si naongeti ma'himpung to Yahudi.

²¹Dahi aka boi anna ungkutanaiä? Ponna ke pemalao ungningsang, ya' kutanaii ne pano tau ang puha unghingngi pepakuhungku aka' nainsang asangnete' yato aka ang puha kupakuhuing."

²²Puhanna ma'tula' noa yatoo Puang Yesus, ya' natampiling siang mesa to pandaka ang ke'de' di hao di behinna anna naoantee, "Dipanoanne' ne mentimba' di olona handang pongkahana imang?"

²³Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ponna ke salai yato tula'ku, ya' tula'ingkä' aka ang sala. Ampo' ponna ke tahpa'i, ya' akaboi anna untampilingngä?"

²⁴Pihsananna inde ta Hanas unsuong tau do umposola Puang Yesus, menge tipungo teyyena, pano di Kayafas ang handang pongkahana imang donetoo.

²⁵Donetoo Simon Petrus mengeke' ke'de' mamindu. Nakutanaing yato tau ang nasibahaing di hao naoatee, "Darakae' dio ne mesa pahsikolana inde yaling tau?" Ampo' natimba' Petrus ma'baho naoatee, "Äh tadiaä!"

²⁶Donetoo aha mesa sabua'na handang pongkahana imang, solasohonna yato tau ang puha natepä'i talinganna ta Petrus, mekutana toe' pano naoatee, "E, darakae' dio ang kuita di hipe yato di bela' sibaha-baha inde yaling tau?"

²⁷Mentimba' bung Petrus ma'baho naoatee, "Tadia kodi!" Donetoo, ya' tahpa mentuhturuu'mi mane'.

²⁸Tahpana buhka' baya, ya' sika umposolang Puang Yesus mengkalao di dasanna Kayafas lupano di dasanna Tuambahsa' Pilatus. Ampo' inde mai to Yahudi ang mamposola dai sika naaku mentama aka' la diangka' kărăhko' situhu' ada'na ke mentamai di dasanna tau ang tadia to Yahudi. Anna pemala toi unngande andeang Paska ampo' inang dai mala ke lella'i diangka' kărăhko'.

²⁹Dianto anna sohommi Tuambahsa' Pilatus untammui yato tau mai'di anna nakutanai naoantee, "Aka kasalaanna inde tau anna umposolai sule?"

³⁰Sika mentimba'mi naoatee, "Ponna ke la dai aha kasalaanna, ya' daete' la kibahaingko sule."

³¹Naoa buminte Pilatus, "Ya' do posolaia' anna unghohto' toboia' dio aka kasalaanna situhu' atohammua'." Sika mentimba'mi yato to Yahudi naoatee, "Ampo' daangkang dipabei untahungkung mate tau ang kekasalaang."

³²(Ingkäna inde dahi anna malai sundung tula'na Puang Yesus didiona lalang kamateanna ang hali natula' dolu.)

³³Sumuleng Pilatus tama di huäng dasanna ang si naongeti manghohto' anna untambaii Puang Yesus nakutanai naoantee, "Dionga ne tomarayanna to Yahudi?"

³⁴Mekutana salang Puang Yesus naoatee, "Lemba' yalindaka mai di inahammu nee pekutanammu, bahtu' aharaka tau senga' ang puha mampainsangngio didiona Kalaeku?"

³⁵Mentimba' Pilatus naoatee, "Ungnginsang siang tadiaä' to Yahudi! Inde mai tau ang mampapesahkao anna mambahao sule, dianto sola bohtomu siang sibaha kapala-kapala imang. Dahi aka ang puha umbabe?"

³⁶Ma'tula'mi Puang Yesus naoatee, "Katomarayaangku dai sule yaling mai inde di lino. Aka' ke la sule yalingngi mai di lino, ya' napetunduimä'te' ingkäna petauangku anna dä' nasahka to pambahananna to Yahudi. Ampo' inang dai sule yaling mai di lino katomarayaangku."

³⁷Nakutanai sala bung Pilatus naoantee, "Dahi ke noai nee, tomarayarakako?" Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ya' kalaemu tubung dio ang mansangaiä' tomaraya. Setonganna nasuhung dahiä' anna suleä' mentama di lino anna malaä' umpalanda' katahpa'ang. Dahi ingkäna tau ang untuhu'i katahpa'ang dianto ang umpehingngii pepakuhungku."

³⁸Naoa salake'te Pilatus "Akae' ne disanga katahpa'ang?" Donetoo le'ba' bung tama di aneang Pilatus anna ma'tula'i pano di to Yahudi naoatee, "Daponalae' aha kulambi' kasalaanna moi poro la mesa inde tau.

³⁹Ampo' situhu' ada'mua' si kulahpa' loloingkoa' mesa to ditahungkung ke lambi' bumi allo pa'rame-rameang Paska. La ungnakurakaa' ke kulahpai inde Yesus, tomarayammu?"

⁴⁰Para-parang sika mentimba' mekoha naoatee, "Dai! Tadia nee! Barabas lahpa'inggang!" (Inde ta Barabas dianto mesa tau karake ang si umpa'bali to ma'pahenta.)

Yohanes 19

¹Pihsananna Pilatus unsuong tantarana umpohetong Puang Yesus.

²Puhai napohetong, sika napapiaming songko' kedui mane nasongko'ing. Puhai yatoo, sika ungnalang kaya' ang sinnoa hupanna ang si napake tomaraya anna nakaya'ing,

³mane sibala'-bala'i pano di olona anna naoaitee, "Tabe', Tomarayanna to Yahudi," laona siang nasitampiling-pilingngi.

⁴Puhai yatoo, sohong bumi Pilatus anna naoaite pano yato di tau mai'di, "Itaia', kupamatimmingkoa' di olomu anna malai ungningsang asangnga' aka' dae ko aha kulambi' kasalaanna."

⁵Ya' sohommi Puang Yesus mesongko' dui anna mekaya' sinnoa kaya'na tomaraya. Naoante Pilatus, "Itangnga'to inde tau."

⁶Tahpana sika unngita Puang Yesus yato to pandaka anna kapala-kapala imang, sika kohang naoatee, "Toke'i! Toke'i dai' di kayu sitambeng!" Naoa bunte Pilatus, "Alaia' mai anna untoke' toboia' dio, aka' dai kodi' aha kulambi' kasalaanna."

⁷Mentimba'mi to Yahudi naoatee, "Situhu' ada'ki' ne tau sihatang ditahungkung mate aka' unsanga Kalaena Änä'na Puang Alataala."

⁸Tahpana nahinggi Pilatus yato ang sika natula', ya' tuhtuang mahea'mi.

⁹Dianto anna umposolang Puang Yesus sumule tama di dasanna anna nakutanaii naoantee, "Umbae Dio unngkasulei?" Ampo' dai aha mentimba' Puang Yesus.

¹⁰Naoa sala buminte Pilatus, "Akana dai unngaku untimba'ia'? Pahallu unngingsang kodi' indee ma'kuasaä'. Malao kulahpa', malao kupatei."

¹¹Mentimba'mi Puang Yesus naoatee, "Ponna ke tadiai Puang Alataala umbeao kakuasaang, dai aha kakuasaammu pano di Kalaeku. Dianto anna kekasalaang puhaine' tau ang mambehoä' mating andana kalaemu."

¹²Donetoo pemala liung Pilatus la ullahpa' Puang Yesus ampo' sika koha to Yahudi naoatee, "Ponna ke ullahpa'i ne tau, ya' umpa'balimote' disanga Kaisar. Aka' tau ang unsanga kalaena tomaraya umpa'bali Kaisar."

¹³Nahingginna Pilatus yato tula'naii, ya' umposolang Puang Yesus sohong yaling mai anna mohko'i di ohko'ang panghohto'ang di hao di mesa ongeang malua' ang yaling di basa Ibrani disanga 'Gabata,' bahtuanna: Sali Batu.

¹⁴Donetoo umbai durummi allo, sangngaloke' anna dipahandu'mi pa'rame-rameang Paskana to Yahudi. Naoante Pilatus pano di tau mai'di, "Indeengnga' tomarayammu."

¹⁵Sika koha bumi naoatee, "Pateii ne tau! Pateii! Toke'i dai' di kayu sitambeng!" Mekutana sala bung Pilatus naoatee, "La kutoke' si'daraka inde

tomarayammua'?" Mentimba' kapala-kapala imang naoatee, "Dai aha tomarayangki' ang senga', supung mesa, dianto Kaisar."

16Ya' nabehoming Pilatus inde Puang Yesus pano di tantara do sika natoke'. Donetoo yato setantaraang sika ungnalang Puang Yesus anna nabahai le'ba'.

17Ya' le'ba'mi Puang Yesus umbulle kayu sitambeng ang la dipantoke'i ludai' di mesa tanete saohko' ang yaling di basa Ibrani disanga 'Golgota,' bahtuanna: Ongeang Kahuhhung.

18Dianto inde ang dipantoke'i sibaha derua tau senga', mesa tando di kuananna anna mesa tando di kaihinna.

19Yato setantaraang nasuo toe' Pilatus umpadehke' papang-papang yaho di patu bää'na Puang Yesus. Di hao yato di papang tiuki' naoatee, |scYesus to Nazaret, Tomarayanna to Yahudi.|r

20Yato ongeang ang dipantoke'i Puang Yesus dai makahao umpellei bohto lambi' mai'di liu to Yahudi umbata yato pangnguki' aka' tiuki' yaling di tallu basa, dianto: Ibrani, Latin anna Yunani.

21Naoante kapala-kapala imang pano di Pilatus, "Daungnguki'i ungnogatee, 'Tomarayanna to Yahudi,' ampo' uki'i oaitee, 'Unsanga Kalaena Tomarayanna to Yahudi.' "

22Natimba'mi Pilatus naoatee, "Aka ang puha kuuki' dang mala dibala'-bala'i."

23Puhanna sika untoke' Puang Yesus yato uhpä' tantara, ya' sika naalang pakeanna anna napereuhpa'i napopantang. Mane naala toine' yato kaya' kalambe'na ang ditannung mahasa-hasa, dai aha pandäi'anna.

24Sika sioa-oaminte yato tantara, "Daaa'ne' taseu'-seu'i inde kaya' kalambe'na aka' manangngi ampo' tahui'ingnga'ne' sihsä' anna menna ang manghui' kalambe'na, ya' dianto mangngala." Ingkäna indee dahi anna sundungngi aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, "La sika untaha-taha pakeangku anna unghui'ing sihsä' kaya' kalambe'ku." Ingkäna indee nababe si'da yato tantara.

²⁵Sidungku' yato kayu sitambeng ang naongei Puang Yesus ditoke', ke'de' di hao indona sibaha indouhena, siullu'na indona. Noa tunne' Maria bahinena Klopas anna Maria Magdalena di hao toe' donetoo.

²⁶Tahpana Puang Yesus unnggita indona anna pahsikolana ang handang napakamaya ke'de' sibaha-baha, ya' unngoaminte indona, "O Indo', dianto ne änä'mu."

²⁷Mane mennenne'i pano yato di pahsikolana ang handang napakamaya anna naoaitee, "Dianto ne indomu." Napahandu' donetoo, ya' tohhong indona Puang Yesus sibaha di hao di dasanna yato pahsikolana.

²⁸Inang nainsang Puang Yesus naoate ingkäna ang la naolai dahi asammi. Dahi anna malai umpasundung aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero, dianto anna ma'tula'mi naoate, "Mahähängngä'."

²⁹Yato di hao aha mesa kahaho punno angkoro' ang mainsummi. Ya' sika unngalang lomo' anna natomme'i naung. Mane napadehke'i pano di pote'na mesa tangke kayu hisop anna nadoangngi dai' di suana Puang Yesus.

³⁰Ya' namimmi'mi Puang Yesus anna naoaitee, "Tehpu'mi pole'!" Pihsananna lumpeng bää'na anna pohsu'i penanahanna.

³¹Yato to pambahananna to Yahudi dai naaku ke titoke' loloi bahkena tau lambi' di allo katohhoang, londonang donetoo aka' la sika umpakahoa' pa'rame-rameang Paskana. Dianto anna sika napalaung pano di Pilatus ke la malai dibahe asang lono'na yato to ditoke' anna baha' matei. Mateitoo, ya' dipatuhummi bahkena yaho mai di kayu sitambeng. Aka' naonge ditoke'i Puang Yesus sangngallorang supu anna lambi'mi allo katohhoang.

³²⁻³³Ya' sika napabeing Pilatus, dahi le'ba'mi sangngaka-sangngaka tantara do umbahe lono'na to ditoke'. Ampo' yatorang supu derua to ditoke' ang sika nabahe lono'na aka' matenne' Puang Yesus, dahi danne' mangki' sika napanoa.

³⁴Ampo' mesa di alla'na yato tantara undoke kasihinna Puang Yesus, ya' sohommi haha sitonda uhai.

³⁵(Tau ang mangngita liu donetoo dianto ang mampepakahebaing anna malaia' umpetahpa'. Dahi tahpa' si'da-si'da ingkäna indee ang nasa'bii. Anna nainsang naoatee tahpa' si'da-si'da.)

³⁶Ingkäna indee dahi anna malai sundung asang samai ang tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, "Inang dai aha la dibahe moi poro mesa bukunna."

³⁷Anna aha toe' tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "La sika napahandang yato ang puha nabuno."

³⁸Puhai yatoo, le'ba'mi Yusuf to Arimatea mehumala' pano di Pilatus ke la malai ungu'bu' bahkena Puang Yesus. (Setonganna inde Yusuf mesa toe' to pentindo'na Puang Yesus ampo' dai napatandaang sakali aka' mahea' pano di to pambahananna to Yahudi.) Ya' natahimbo si'dang Pilatus yato palaunna. Le'ba'mi do naala.

³⁹Ang nasibahaing ta Yusuf donetoo dianto ta Nikodemus. (Inde Nikodemus mesa tau ang hali dolu umpellambi'i Puang Yesus di bengi.) Ya' le'ba'mi sibaha umbaha umbai tallumpulo kilo matingnginna pakuli disanga mur anna gaharu ang si dipapano di bahkena to mate anna dai baha' bosu.

⁴⁰Yato to deruai le'ba'mi umpatuhung bahkena Puang Yesus, mane nabalunggi napasibalung yato pakuli situhu' ada' pa'tomateanna to Yahudi.

⁴¹Sidungku' yato ang dipantoke'i Puang Yesus aha di hao sallimbo bela' ang naongeti yaling ku'bu' batutung ang dake' aha dipampatamai to mate.

⁴²Aka' marungku' yato ku'bu', londonang aka' la dipahandu'mi allo katohhoang, ya' diang meroho sika napangku'bu'i.

Yohanes 20

¹Tahpana allo Mingku di buhka' baya, le'ba'mi Maria Magdalena pano di ku'bu'. Lambi'na pano unngitang batu pelapa' ku'bu' tikisu'rang nei' umpellei ongeanna.

- ²Tahpa sumule siang ma'lumpa'-lumpa' do umpeäng Simon Petrus sibaha pahsikola ang napakamaya Puang Yesus. Natula'ing yato ang naita naoatee, "Oa', lo'bämmia' ku'bu'na Puang! Dai kuinsang umba napampaongei."
- ³Ya' tahpa le'ba' siang ta Petrus sibaha solana pano yato di ku'bu'.
- ⁴Inde to deruai sahing lumumpa' ampo' madihhi' puha nei' yato solana lambi' pano yato di ku'bu'.
- ⁵Melluhkung anna mengngollenggi tama yato di ku'bu' nanenne'i, ya' pebalundang supu naita yaling, ampo' dai mentama.
- ⁶Tahpana sule ta Simon Petrus, ya' tahhi'-tahhi'mine' tama yato di ku'bu' unnenne'i pebalung ang titoko yaling.
- ⁷Yato pebalung ang diba'ba'ing bää'na Puang Yesus tilolong nei' anna tipatoko senga'i.
- ⁸Pihsananna tama tunne' yato pahsikolana ang senga' ang dolune' lambi' pano di ku'bu'. Nanenne'ing yatoo anna napetahpa'i.
- ⁹(Lambi' tempo donetoo dake' sika nainsang aka bahtuanna ang tiuki' yaling di Suha' Masero didiona pahallu tuho sumule di hoi' mai di kamateang.)
- ¹⁰Puhai yatoo, ya' sika sumuleng pano di dasannai.
- ¹¹Ke'de'mi ta Maria di hao di behinna ku'bu' minge ma'duseng-duseng. Lella' dumuseng laona siang mengngolleng tama di ku'bu'.
- ¹²Tahpa unngitaranne' derua malaeka' mekaya' mabusa mohko' yaling yato ang naonge dolu tilampa' bahkena Puang Yesus, mesa tando di pembää'anna anna mesa tando di pembihti'anna.
- ¹³Mekutanang yato malaeka' yaling mai naoatee, "O Indo', akae dio undusengngi?" Naoante mentimba', "Puangku puha naala tau. Dai kuinsang umba napampaongei."
- ¹⁴Puhai ma'tula' inde Maria mensaileng pano di kebo'na. Ya' unngitang Puang Yesus ke'de', ampo' dai natandai naoate Puang Yesus yato ang naita.

¹⁵Mekutanang Puang Yesus naoatee, "O Indo', akae dio undusengngi? Mennae dio umpeäng?" Ampo' inde Maria nasangae' to pambahasi bela' yato ang menge mampa'karai. Dianto anna mentimba'mi naoatee, "O Pua', Diorakae' umparende' inde bahke ang aha yaling di ku'bu'? Ponna Dio, kalemuiä' tula' manahpaingkä' umba umpampaongi anna malai do kuala sumule."

¹⁶Naoa bunte Puang Yesus, "O Maria." Tahpa mengkolimmi ta Maria pano di Puang Yesus anna ma'karai yaling di basa Ibrani naoatee, "Rabuni!" ang bahtuanna "Tuangkuhungku!"

¹⁷Naoante Puang Yesus, "Dakä' mala ungnanti aka' dakä' aha mao dai' di Ambeku, ampo' inang la maorä'tee'. Dahi pahallu umpainsangngi asang to pentindo'ku ang kuangka' solasohongku. Oaingkä'tee, 'Dang masae anna maomä' dai' di Ambeku ang umpoambe toua' dio, Dehatangku ang umpodehata toua' dio.' "

¹⁸Dianto anna le'ba'mi Maria do napepakahebaing, aka' puhang silambi' Puang Yesus. Anna natula' asangnging yato ang puha naoaing.

¹⁹Donetoo di allo Mingku di bengi, ma'himpummi pahsikolana Puang Yesus di mesa dasang anna sika untana' asangngi babana aka' sika mahea' pano di to pambahananna to Yahudi. Pihsananna nei' sulee' Puang Yesus anna tahhi' ke'de' yaling di tängngä-tängngänaii anna ma'karai naoatee, "Salama' mating di dioa'."

²⁰Puhai ma'tula' noa, ya' umpepaitaming teyyena anna kasihinna. Sika kahsi liung aka' naita anna nainsang naoatee tuho si'dae' sumule.

²¹Naoa sala bunte Puang Yesus, "Salama' mating di dioa'. Umba noa nasuoä' Ambeku tama di lino, noa tunto Kodi' dinoa la kusuokoa' mao do umpepainsangnging inde kaheba."

²²Mane umpembuhhu'ing penanaha anna naoaitee, "Tahimboia' inde Inaha Masero.

²³Ponna ke ungnungngikoa' kasalaanna mesa tau, ya' naampungngi toete' Puang Alataala. Ampo' ponna ke daia' ungnungngi, ya' datoete' naampungngi Puang Alataala.”

²⁴Ta Tomas (ang si disangai toe' 'To Hamburg'), dianto mesa pahsikolana Puang Yesus di alla'na to sampulo derua. Donetoo daine' ma'himpung sibaha solana naonge sulei Puang Yesus.

²⁵Ya' napainsangnging solana naoantee, "Puhamang kami' unnggita Puang Yesus." Ampo' natimba' ta Tomas naoatee, "Ke dake' paita matangku anna ke dake' kupentohse'ing inde hängkä'ku pano di teyyena yato di lalang päso'; noa tunne' ke dake' kupengnguluing inde teyyeku pano di kasihinna, ya' inang dasi'da-si'dake' kupetahpa'.”

²⁶Sammingku puhanna yatoo, ma'mesa-mesa bumi pahsikolana Puang Yesus yato di dasang, ampo' di hao buke' inde Tomas donetoo. Dai masae sule buranne' Puang Yesus anna pihsa'i ke'de' di tängngä-tängngänaii, moinnakato anna titana' asangngi baba. Ma'tula'i naoatee, "Salama' mating di dioa'.”

²⁷Pihsananna unngoaminte ta Tomas, "O Tomas, itang inde lalang päso' di teyyeku anna maimo pentohse'ing hängkä'mu tama. Ita toine' inde lalang doke di kasihingku anna umpengnguluing teyyemu tama. Dahi damong umbata-bata, ampo' pampetahpa' si'da-si'damo.”

²⁸Naoante Tomas mentimba', "Dio Puangku anna Dehatangku!”

²⁹Naoa sala buminte Puang Yesus, "Umpetahpa'mi pole' aka' unnggitamä', i? Ampo' kaksine' tau ang mampetahpa' moinnakato dakä' naita.”

³⁰Mai'dike' tanda ang mepusa'-pusa' nababe Puang Yesus di olona pahsikolana, ang dai aha tiuki' yaling inde di suha'.

³¹Ampo' nasuhung tiuki' ingkäna ang aha done indee anna malai umpetahpa' unngoatee Puang Yesus dianto To Dilanti' la Mepasalama', Änä'na Puang Alataala. Dia tuke' anna malai untahimbo katuhoang sapano-panona aka' umpetahpa' yaling di sanganna.

Yohanes 21

- ¹Pihsananna umpepaita buming Kalaena Puang Yesus pano di pahsikolana di hoi' di behing Le'bo' Tiberias. Noa indee tohodolunna:
- ²Pihsang tempo indee sangngaka-sangngaka pahsikolana, dianto: Simon Petrus, Tomas ang si disanga 'To Hambung,' Natanael ang sule di hao mai di Bohto Kana di Galilea, derua änä'na ta Zebedeus anna ahake' derua ang senga', sika tihimpung di hoi' di behing le'bo'.
- ³Naoante Simon Petrus pano di solana, "La maoä' ko modala." Sika natimba'mi naoatee, "La mao touang kami' mempola." Ya' sika mendai' siang di lopinna anna le'ba'i. Ampo' donetoo napesambengii modala, daliui aha bau naala moi poro la mesa.
- ⁴Tahpana la timbimmi allo, ke'de'mi Puang Yesus di hipe di behing le'bo' ampo' dai sika nainsang naoate Puang Yesus yatoo.
- ⁵Mekutanang Puang Yesus pano diii naoatee, "Oa' sammuanne, aharaka pealammu?" Para-parang mentimba' naoatee, "Dai aha."
- ⁶Naoante Puang Yesus pano diii, "Pensambangngingnga' ne dalamu pano di tando kuananna lopimmu anna malaia' aha bau ungnala." Ya' sika napanoa si'dang. Tahpana nahui' yato dalana, dakale nabela nabua' dai' di lopi tandana matingngi si'da-si'da aka' punnong bau.
- ⁷Ya' ma'karang yato pahsikolana Puang Yesus ang napakamaya pano di Petrus naoatee, "Tantu anna Puangngi indoo!" Nahingnginna ta Petrus, Puang Yesus-e', tahpa mekaya' siang anna mengkahtibei naung di le'bo', molangi bete'.
- ⁸Yatone' pahsikolana ang senga' sika melolane' molopi lella' unghui' yato dala ang punno bau, aka' dasiang makahao, umbai sangngatu' supu mete' alla'na.
- ⁹Tahpana sika lambi' bete' anna tuhummi yaho mai di lopinna, ya' sika unngitang api meahha menge dipantunui bau anna aha toe' roti.
- ¹⁰Naoante Puang Yesus pano diii, "Bahaia' ne mai sisangngaka baummu ang mane ungnala."

11Ya' dai'mi Simon Petrus di lopinna anna unghui'i yato dala ang punno bau sikäyyäng pano di kalantanang. Mai'dinna yato bau sangngatu' limampulo tallu, ampo' moinnakato noa, ya' dai maaka yato dala.

12Ma'kara bung Puang Yesus pano diii naoatee, "Maimokoa', potindä'." Donetoo ingkäna pahsikolana, dai aha ang bahani mekutana naoate, "Menna setonganna?" aka' sika nainsammi yaling di inahanna naoate Puang Yesus yatoo.

13Pihsananna mendungku'mi Puang Yesus mane unngalai yato roti anna nasusaing pano diii, sika naande. Noa tunne' yato bau.

14Dianto inde kapentallunna Puang Yesus umpepaitaing Kalaena pano di pahsikolana tahpana tuho sumule di hoi' mai di kamateang.

15Puhai sika mande, mekutanang Puang Yesus pano di Simon Petrus, änä'na Yohanes, naoatee, "O Simon, ungakemui si'da-si'darakakä' la'bi andana pa'kalemunna solamu?" Mentimba'mi Simon Petrus naoatee, "Io Puang, unngingsang tobou Dio kukalemui si'da-si'dao." Naoaminte Puang Yesus, "Kambi'ingkä' petauangku sihapang änä' dombaku."

16Mekutana sala bumi Puang Yesus kapendoanna naoatee, "O Simon, ungakemui si'da-si'darakakä'?" Mentimba' bumi Simon Petrus naoatee, "Io Puang, unngingsang tobou Dio kukalemui si'da-si'dao." Naoa buminte Puang Yesus, "Kambi'ingkä' petauangku sihapang dombaku."

17Nakutanai sala bumi Puang Yesus kapentallunna naoante, "O Simon, ungakemui si'da-si'darakakä'?" Ya' mapi'di'mi inahanna Simon Petrus aka' pentallung kalerang nei' napa'kutana-tanai Puang Yesus. Mane mentimba'i naoatee, "O Puang, unngingsang asang ingkäna-ingkäna siamo. Unngingsang toi umba noa pa'kalemungku mating." Naoa buminte Puang Yesus, "Kambi'ingkä' petauangku sihapang dombaku."

18Kutula'ingko setonganna naonge mahäti'kangko si unsalipii tobouo dio kalaemu anna maoo kalao-lao situhu' pampemalanna inahammu. Ampo' ke to

baha'mo dako' la umpentandorangngingko supu teyemu anna napungoo tau, mane nabahao pano di ongeang ang dai la ungaräi."

¹⁹(Inde ang naoa Puang Yesus untula' lohpo' umba la noa kamateanna ta Petrus dako' ang la umpamatande Puang Alataala.) Puhai yatoo naoaminte Puang Yesus, "Tindo'ä."

²⁰Mensaileng ta Petrus pano di kebo'na, ya' unngitang yato pahsikolana Puang Yesus ang napakamaya, yato ang mohko' dolu di behinna Puang Yesus naonge sika mandei anna mekutanai naoatee, "O Puang, menna inde ang la mambalu'o?"

²¹Naitanna Petrus, ya' mekutanang pano di Puang Yesus naoatee, "O Puang, umbanne' la noa indee?"

²²Natimba'mi Puang Yesus naoante, "Ke la hapangannai pemalaä' anna tuho loloi lambi' kasuleangku kapendoanna, ya' tadia ang la unnginsang. Ampo' dio, tindo'ä!"

²³Dianto anna tisebu'mi kaheba di alla'na pahsikolana Puang Yesus naoatee, "Daine' are' la mate yatoo." Ampo' setonganna dai aha naoate Puang Yesus, "Daine' la mate," supunne' naoatee, "Ke la hapangannai pemalaä' anna tuho loloi lambi' kasuleangku kapendoanna, yatoo tadia ang la unnginsang."

²⁴Dianto inde pahsikolana ang mansa'bii didiona ingkäna indee ang dahi, anna dianto ang mangnguki'. Lambi' mala tainsang taoatee yato kasa'bianna tahpa' si'da-si'da.

²⁵Setonganna mai'di liuke' kaha-kaha senga' ang hali nababe Puang Yesus, ampo' ponna la diuki' asang ingkäna yatoo, ya' umbai dai la sihoa tama asang di lino yato ingkäna suha' ang la diuki'.

Pengkähänganna Rasul

Pengkähänganna Rasul 1

¹O Teofilus, yaling di suha'ku ang uhuna kupamalesong ingkäna pembabena Puang Yesus, noa pengkähänganna noa pepakuhunna,

²lambi' di tempona tiängkä' dai' di suruka. Naonge dake' dai' di suruka, sibaha kakuasaanna Inaha Masero umpahenta ingkäna rasul ang puha napillei ang la mampembabeing.

³Puhanna mate, pemmai'ding umpepaitaing Kalaena pano di ingkäna rasul. Anna umbabe mai'di tanda anna malesoi dioatee tuho sumule. Aka' uhpapuloke' allona si naola umpellambi'i rasulna anna natula'ing didiona Kaphentaanna Puang Alataala.

⁴Pihsang tempo tihimpung bumi mande sibaha rasulna anna ma'pahentai naoatee, "Daumpelleia' Bohto Mahoa' Yerusalem. Empeiia' pa'dandinna Ambeku situhu' ang puha kutula'ingkoa'.

⁵Aka' Yohanes supung uhai ang napake mantero', ampo' dioa' yaling di sangngakake' allona la ditero'koa' Inaha Masero."

⁶Tempona ma'himpung Puang Yesus sibaha rasulna, sika mekutanang pano naoatee, "O Puang, la dinoaraka la umpake'de'i sumule kaphentaantaa' to Israel?"

⁷Natimba'mi Puang Yesus naoatee, "Supung Ambeku ang mampama'tantu. Daia' dio mangki' ungningsang, aka' ingkäna yatoo kakuasaanna Ambeku.

⁸Ampo' dioa' la untahimbokoa' kakuasaang naonge anna tuhungngi Inaha Masero mating di dioa', anna la mendahikoa' sa'bingku mengkalao dinne di Yerusalem, di ingkäna Yudea, naung di Samaria, lambi' pano di siku-sikunna lino."

⁹Puhanna ma'tula', naitang rasulna tiängkä' dai' di langi' lambi' nahehengngi salehu'. Ya' dang landa' sika naita.

¹⁰Lella'ke' sika tonga dai' di langi', tahpa unngitarang derua tau mekaya' mabusa di behinna.

¹¹Ya' tahpa ma'karang yato tau naoatee, "Oa' to Galilea, akana sika ke'de' kalekoa' mennenne' dai' di langi'? Napelleimokoa' Puang Yesus tiängkä' dai' di suruka, ampo' inang la sumuleete' yaho mai sinnoa inde ang unngitaa' tiängkä' dai' di suruka."

¹²Ya' sumuleng yato rasulna lubete' di Yerusalem mengkalao di mesa tanete disanga Tanete Zaitun ang sipandipe siang Yerusalem.

¹³Tahpana lambi', dai'mi di mesa loteng, ongeang ang si naonge tohho Petrus anna Yohanes, Yakobus anna Andreas, Filipus anna Tomas, Bartolomeus anna Matius, Yakobus änä'na Alfeus, Simon, ang mentama di kakalebuanna to umbali kapahentaang Roma, anna Yudas änä'na Yakobus.

¹⁴Sangka' umpamesa lolo inaha ma'sambayang sibaha sangngaka-sangngaka bahine, sinnoanna Maria indona Puang Yesus, anna siullu'na Puang Yesus.

¹⁵Allo donetoo ke'de'mi Petrus yaling di alla'-alla'naii ang tihimpung, umbai sangngatu' dompulo tau mai'dinna, anna ma'karai naoatee,

¹⁶"Oa' ingkäna solasohongku, sundummi ihsinna Suha' Masero, yato ang napalambi' lohpo' Inaha Masero unngolai Tomaraya Daud, didiona ta Yudas ang umpatuhoi yato tau ang unsahka Puang Yesus,

¹⁷moinnakato anna dihekeng tuke'ne' dolu solaki' anna unngala toe' baheang yaling di pengkähängangki'.

¹⁸(Yato doi' sahona ta Yudas naonge umbabei kakarakeang, puhang naalliing sallimbo tampo. Ya' diang naongi tahpa tipalumbäng lambi' tehse kompenna anna sohongngi ihsinna.

¹⁹Anna kaha-kaha yatoo nainsang asang tau ang yaho di Yerusalem lambi' yato tampo sika nasangai situhu' tula'na: 'Hakal Dama' ang bahtuanna: Tampo Haha.)

²⁰Aka' puha tiuki' yaling di suha' Pampudiang naoatee: 'Pabei tomande'i lo'bäng ongeanna anna pabeii mahulla-hulla;' anna: 'La naala tau senga' pangka'na.'

²¹⁻²²Dahi la pahallu diala mesa tau ang la manghängngängngiang yaling mai di alla'-alla'na yato ang si kiposola lolo naonge sibahakang Puang Yesus, napahandu' di pantero'anna Yohanes lambi' di tempona Puang Yesus tiängkä' dai' di suruka napelleiang, anna malai para-paraang unsa'bii didiona katuhoanna sumule."

²³Ya' sika natuhong derua tau, mesa disanga Yusuf ang si disangai Barsabas, anna si disanga toe' Yustus, anna ang kaderuanna disanga Matias.

²⁴Sika ma'sambayammi anna malau naoatee, "O Puang, Dio ullosa tama di inahanna simesa-mesa tau. Tuhoi menna kahang la umpake inde derua tau

²⁵yaling inde di pengkähängang la mendahi rasulmu. Aka' pahallu la aha bala'na ta Yudas ang umpellei inde pengkähängang, aka' le'ba'mine' naung di ongeang ang inang sihatang naongi."

²⁶Sika undohe'mi sihsä' mane pantangngi manghui' yato to deruai. Ya' Matias ang manghui' yato kalambe'na. Ya' dianto ang la unghängngängngi yato to sampulo mesa rasulna Puang Yesus.

Pengkähänganna Rasul 2

¹Tahpana lambi' allo Pentakosta, ma'himpummi yato ingkäna to mampetahpa' di mesa ongeang.

²Pihsananna sika nahingnging noa memuhhunna pepahi käyyäng tukung yaho mai di langi' umpunnoi yato dasang ang naongi sika mohko'.

³Ya' sika unngitang noa lila api puhpu tisembu', unghampoi asang yato tau ang yaling di dasang.

⁴Sika napunnoi Inaha Masero lambi' manähäng asang umpake ma'kahupa-hupa basa, situhu' kara ang napalosai Inaha Masero ang la natula'.

⁵Donetoo yaho di Yerusalem aha tohho to Yahudi ang luhao mai di ma'kahupa-hupa bohto di lino ang si untuhu'i si'da-si'da Puang Alataala.

⁶Nahingnginna tau mai'di yato ang memuhhung, sibuhsu'-buhsu'mi sule sisihpi'-sihpi'. Sika tungke'du' asammi aka' pantang unghingngi basana napake yato to mampetahpa' ma'kara-kara.

⁷Pusa' asammi anna sipa'tula'-tula'i naoatee, "Tadiarakate' to Galilea inde ang ma'kara-kara?"

⁸Aka boi anna malai pantang unghingngiingkea' basata natula'?

⁹Noannaa' kita' to Partia, to Media, to Elam, ihsinna Mesopotamia, Yudea anna Kapadokia, Pontus anna Asia,

¹⁰Frigia anna Pamfilia, Mesir anna Libia ang sirungku' Kirene; anna ang sule di lau' mai di Roma

¹¹(noa ang inang to Yahudi noa toi tau senga' ang untuhu'i ada' Yahudi), to Kreta anna to Arab; tahingngi asangnga' ma'kara-kara umpake basataa' didiona kaha-kaha ang mepusa'-pusa' nababe Puang Alataala."

¹²Sika tungke'du'mi anna pusa'i lella' sipa'tula'-tula' naoatee, "Aka disanga bahtuanna indee?"

¹³Ampo' aha sia tung nei' sangngaka-sangngaka tau ang mampetaha-tahai naoatee, "Inde mai tau sika malango aka' mai'di liu angkoro' naenu'."

¹⁴Ampo' tahpa ke'de' ta Petrus sibaha yato to sampulo mesa solana napekäyyängngi ma'kara pano yato di tau mai'di naoatee, "Oa' to Yahudi anna ingkämua' ihsinna Yerusalem, pengnginsangngiia' anna umpayaling manahpai di inahammua' inde karangku.

¹⁵Inde mai tau daete' malango sinnoa pansangaimmua' aka' dinoa mane tehte' kamehsa mebengngi'.

¹⁶Ampo' dianto indee ang puha napepainsangnging Nabi Yoel naoatee,

¹⁷'La dahi yaling di allo katämpä'anna sinnoa karanna Puang Alataala naoatee: La kubea Inhangku pano di ingkäna hupatau, lambi'

peänä'ammua' la ullombung karangku. Noa toi pano di ingkäna to mahäti'mua' la kaita-ita, anna pano di ingkäna to baha'mua' la natikaitaing yaling di pangngipi.

¹⁸Noa toi pano di ingkäna sabua'ku muane anna bahine, la kubea Inahangku di allo yatoo anna la umpalambi'i samai kaha-kaha ang la kupainsangngiing.

¹⁹Anna la kupadahi mai'di tanda ang mepusa'-pusa' yaling di lino sinnoanna haha, api, sibaha hambu ang mapulu' anna ma'kahupa-hupa tanda yaho di langi'.

²⁰La dai aha mata allo lambi' la malilling, anna bulang la malehähhä' noa haha, akinna aha allo kasuleanna Dehata. Yato allo ang käyyäng la punnong pole' kamatandeang.

²¹Ampo' donetoo, pano di menna-menna ang mengkamala' dai' di Dehata, dianto ang la untahimbo kasalama'ang.'

²²O ingkämmua' to Israel, pehingngi manahpaia' inde karangku: Yato ang nahoa inde tula'ku dianto Puang Yesus to Nazaret, mesa ang natuho Puang Alataala. Aka' umbabe ma'kahupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' yaling di alla'-alla'mua' umpake kakuasaanna Puang Alataala anna nakapusa'i asang ingkäna hupatau sinnoa ang puha ungningsangnga'.

²³Dianto ang puha dibeakoa' anna umpapetoke'ia' anna umpapepateii umpake to karake situhu' pahtuyunna Puang Alataala.

²⁴Ampo' napatuhong sumule anna nalahpa' Puang Alataala di hoi' mai di kamateang aka' inang dai mala la mate lolo.

²⁵Indee tainsangnga' aka' puha natula' lohpo' Tomaraya Daud didiona karanna Puang Yesus ang naoatee, 'Puang Alataala kupahandang lolo aka' Dia pesahpi' matoto'ku di hao di behingku lambi' dä' mala tirende.

²⁶Lambi' napunnoi kakahsiang inahangku anna sohong kamasannangang yaling mai di suaku, noa toi bätäng puntingku la unsa'ding kamalinoang,

²⁷aka' dä' umpabei la tohho yaling di kamateang anna datuke' la umpabei inde To Maseromu la bosu.

²⁸Dio ang puha mampatuhoiä' lalang lupano di katuhoang sumule anna umpatiala inahanku di tingngayomu.'

²⁹Dahi ingkämua' solasohongku, kupasohongngingkoa' ihsi inahanku untula' didiona neneta Tomaraya Daud ang puhang mate anna puha diku'bu', anna ku'bu'na tontong loloke' taitaa' lambi' dinoa.

³⁰Dahi dai ma'tula' Tomaraya Daud didiona kalaena toboe', ampo' mesa toe' nabi, dahi nainsang naoate puha ma'dandi Puang Alataala anna napopindai pano, la napaohko'ing mesa peänä'anna yaho di ohko'anna.

³¹Puha nainsang Tomaraya Daud didiona ang la nababe Puang Alataala lambi' natula' lohpo'mi katuhoanna sumule To Dilanti' la Mepasalama'. Tula'na yatoo naoatee, 'Aka' dai la napabei tohho yaling di kamateang anna dato la bosu.'

³²Puang Yesusmitoo yato ang napatuho sumule Puang Alataala anna kami'mitoo ang mansa'bii.

³³Anna napaohko'mi Puang Alataala di tando kuananna, dianto ongeang kakeangka'ang, sibaha nabea kakuasaang, anna untahimbo Inaha Masero yato ang puha didandiing. Dianto ang nasuo yaho mai anna umpentamii yato ang puha taita anna tahingngia'.

³⁴Aka' tadia Tomaraya Daud ang le'ba' dai' di suruka ampo' diane' ang ma'kara naoatee, 'Puha ma'kara Dehata pano di Tuangku naoatee:

³⁵Ohko'o di hao di tando kuanangku, lambi' ingkäna balimmu la kupadihoi'angngingko.'

³⁶Dahi pahallu ungningsang si'da-si'da ingkämua' to Israel dianto Puang Yesus ang puha umpapetoke'a', naängkä'mi Puang Alataala mendahi Dehata anna To Dilanti' la Mepasalama'."

³⁷Tahpana sika nahingngi kaha-kaha yattoo, tahpa manahong inahanna ingkäna tau di hao, lambi' mekutana pano di Petrus anna ingkäna solana naoatee, "Akang la kibabe?"

³⁸Natimba'mi Petrus naoatee, "Pangkatoba' asangkoa' anna behoia' kalaemu ditero' yaling di sanganna Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', anna malai dosammu diampungngi anna la nabeakoa' Inaha Masero Puang Alataala.

³⁹Aka' diongnga'too sibaha peänä'ammua' anna tau senga' ang makahao nahoa toe' pa'dandiang yattoo. Anna la mai'dike' tau natambai situhu' pahtuyunna Puang Alataala."

⁴⁰Ya' mai'dike' tula' senga' ang natula' pano yato di tau mai'di anna napa'sule-suleii naoatee, "Alaikoa' kalaemu yaling mai di alla'-alla'na inde mai to karake ang la untahimbo kamadahhaang anna malakoa' salama'."

⁴¹Ingkäna ang untahimbo yato tula'na Petrus umbeho asang kalaena ditero'. Ya' allo donetoo kehängngämmi to mampetahpa' umbai tallung sa'bu tau.

⁴²Ya' sangka' tontong lolong untokei pepakuhunna rasulna Puang Yesus, anna tontong lolo ma'mesa. Si ma'mesa lolo mohko' umbika-bika roti naande para-para anna ma'sambayang.

⁴³Ingkäna tau ang di hao mahea' tahpana unnggita mai'di tanda mepusa'-pusa' sibaha ma'kahupa-hupa tanda ang napadahi Puang Alataala umpake rasulna.

⁴⁴Anna ingkäna yato to mampetahpa' ma'mesa lolo anna samai aka-akanna naampui sibaha-baha.

⁴⁵Noa ke ahai ang umbalu' aka-akanna, nabahe-bahe yato allinna pano di solana situhu' kapahalluanna.

⁴⁶Sibaha kamesaang inaha, si ma'himpung allo-allo yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala anna umpasibala'-bala'i dasannaii naonge umbika-bika roti ungkalehai Puang Yesus anna mande para-para sibaha kamasannangang anna sangkalebu inahanna,

⁴⁷laona siang umpudi sanganna Puang Alataala. Nakärä'i asang tau anna allo-
allo tuhtuang mai'di, aka' nahängngängngi lolo Puang Alataala ang lella'
napasalama'.

Pengkähänganna Rasul 3

¹Pihsang tempo di maloe tehte' tallu, ya' le'ba' bung Petrus sibaha Yohanes
dai' di Dasang Ada'na Puang Alataala aka' la lambi'mi tempona
ma'sambayang.

²Donetoo aha mesa muane dibulle sule aka' makule, inang noa mengkalao
dahi. Allo-allo si dipadiale di behing baba Dasang Ada'na Puang Alataala (ang
si disanga Baba Mahahsa') anna malai si umpalau aka-aka pano di tau ang
sule ma'sambayang.

³Tahpana unnggita Petrus sibaha Yohanes la tamang di Dasang Ada'na Puang
Alataala, ya' tahpa napalauing yato to makule.

⁴Ya' nanenne'ing Petrus sibaha Yohanes mane ma'karai Petrus naoatee,
"Nenne'iang mai."

⁵Unnenne'ing Petrus sibaha Yohanes yato to makule aka' naoate yaling di
inahanna, "Aka amo ang la nabeä'?"

⁶Ma'karang Petrus naoatee, "Bulahang sibaha pera' dai aha kuampui ampo'
aka ang aha di kalaeku, dianto la kubeao. Yaling di sanganna Puang Yesus
Kristus, to Nazaret, pellaomo!"

⁷Natokeing teyye kuananna anna napake'de'i, ya' tahpa matoho siang bihti'na.

⁸Tahpa ke'de' katibe-tibe anna kalao-lao lelungngi mane umpentindo'i Petrus
sibaha Yohanes tama di Dasang Ada' lella' siang kabuäng-buäng anna umpudi
sanganna Puang Alataala.

⁹Anna ingkäna tau ang mangngita yato ang dipabono' kalao-lao sibaha
umpudi Puang Alataala,

¹⁰sika tahpa nainsang naoatee, "Dianto ang si mohko' di hao di alena di Baba Mahahsa'na Dasang Ada' si kapalau-lau." Ya' sika pusa' liung anna tungke'du' unngita yato ang dahi pano di kalaena yato tau.

¹¹Umpentindo'i loloke' Petrus anna Yohanes yato tau tama di mesa ongeang ang si dioaintee: Serambi Salomo. Ya' suleng tau mai'di sisihpi'-sihpi' napellambi'i sika pusa' pihki'na.

¹²Ungngitanna yato tau mai'di inde Petrus, ma'karang naoatee, "Oa' to Israel, akana pusa'koa' unngita inde kadahiang, anna aka boi anna umpahandangngang noa yato ang kami' umpapellao inde tau umpake kakuasaang anna kamaseroang di kalaeki'?

¹³Dehatanna neneta Abraham, Ishak anna Yakub puha umpamatande Sabua'na disanga Puang Yesus ang puhang umbehoa' pano di Tuambahsa' Pilatus anna umbahoi di olona, moinnakato pemalane' nalahpa'.

¹⁴Ampo' umbahoikoa' dio To Masero ang To Maroho, anna umpalaukoa' to papateang pano di Pilatus la dilahpa'.

¹⁵Yato tau ang mebea katuhoang lambi' sapano-panona puhaa' dio umpatei, ampo' napatuho sumule Puang Alataala di hoi' mai di alla'na to mate, anna didiona kaha-kaha yato kami' ang mansa'bii.

¹⁶Aka' kapampetahpa'ang yaling di sanganna Puang Yesus lambi' matoho inde to makorong sinnoa ang unngitaa', anna inde tau inang unnginsammia'. Bono'mi koronna aka' kapampetahpa'anna yaling di sanganna Puang Yesus.

¹⁷Oa' ingkämmu solasohongku, kuinsammi nasuhung umbabea' noa aka' bala' taungnginsannaa', noa dioa' noa toi to pambahanammua'.

¹⁸Ampo' nasuhung napanoa Puang Alataala yato anna malai umpasundung aka ang puha natula' lohpo' unngolai ingkäna nabi, ang naoatee, 'To Puha Kulanti' la Mepasalama' inang la unngolai kamasuhsaang.'

¹⁹Dahi pengkatoba'mokoa' di hao mai di ingkäna dosammu, sumulekoa' dai' di Puang Alataala, anna malai nasapuiingkoa' dosammu.

²⁰Anna malai napatialaingkoa' inahammu Puang Alataala anna nasuo bouingkea' sule Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

²¹Puang Yesus la tohho yaho di suruka lambi' tempona umpadahi sumule ingkäna aka-aka, situhu' ang puha nadandi Puang Alataala umpake ingkäna nabi ang napillei mengkalao di pampahandu'anna.

²²Aka' puhang napepakuhuing Nabi Musa naoatee, 'Puang Alataala Dehatammu la umpaaha mesa nabi ang sinnoä' yaling mai di alla'na solasohontaa'. Pehingngi manahpaia' ingkäna tula'na.

²³Anna menna-menna dai umpehingngii tula'na yato nabi, la dialaine' yaling mai di alla'-alla'taa' anna dipa'daii.'

²⁴Noa tunne' ingkäna nabinna Puang Alataala ang puha umpalambi' Bahtakaranna, napatahhi' mengkalao Nabi Samuel sibala'-bala' untula' lohpo' pembabena Puang Yesus.

²⁵Tula' ang napalambi' nabinna, dianto ang la umpomana'a'. Anna la untahimbo toukoa' taha yaling di pa'dandianna Puang Alataala pano di nenetaa'. Aka' puhang ma'kara Puang Alataala pano di Abraham naoatee, 'Aka' mesa peänä'ammu, ingkäna hupatau yaling inde di lino la kubehe.'

²⁶Aka' yato Sabua'na Puang Alataala, napaaha yaling mai di alla'mua' anna dioa' ang handang dolu napalambi'i. Napanoa anna malakoa' nabehe, natehte mensohong yaling mai di lalang kakarakeang."

Pengkähänganna Rasul 4

¹Lella'ke' Petrus sibaha Yohanes umpa'tula'i tau mai'di, sulerang napellambi'i sangngaka-sangngaka imang sibaha to Saduki anna pongkahana to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala.

²Yato tau sule sika keaha' aka' yato ang napepakuhuing Petrus sibaha Yohanes naoatee, "Tandana inang aha katuhuang sumule di hoi' mai di kamateang, ya' puhang tuho sumule Puang Yesus hoi' mai."

- ³Sika unsahkang Petrus sibaha Yohanes anna napatamai di tahungkung. Ampo' aka' benging, ya' dipayalimmi di tahungkung lambi' mabaya.
- ⁴Ampo' mai'di tau ang manghingngi pepakuhunna mampetahpa'. Ya' kehängngäng bumi, lambi' limang sa'bu muane, dake' dipapola bahine anna änä'.
- ⁵Tahpana mabaya ma'himpummi to pambahananna to Yahudi sibaha setobaha'ang anna to pampakuhu ada' yaho di Yerusalem.
- ⁶Yaho, aha handang pongkahana imang disanga Hanas sibaha Kayafas ang mambala'i, aha toi Yohanes, Aleksander anna mai'di tau senga' ang tihekeng peänä'anna handang pongkahana imang.
- ⁷Dibahang Petrus sibaha Yohanes pano di olona yato ang ma'himpung anna sika napahehsai naoatee, "Kamatohoang aka yaling di kalaemu? Menna mambeakoa' kakuasaang anna malai umbabe yato kaha-kaha?"
- ⁸Tahpa mentimba'mi Petrus napunnoi Inaha Masero naoatee, "Oa' ingkämmu to pambahananna anna setobaha'anna to Yahudi,
- ⁹nasuhung dipahehsaang inde allo dinoa, aka' ungkalemuiang mesa to makule anna la pemalakoa' umpengnginsangngi kakuasaang aka ang mampabono'.
- ¹⁰Pahallua' ungningsang ingkämdua' to Israel, noa ang dinne dinoa noa toi ang dai dinne: yaling di sanganna Puang Yesus Kristus, to Nazaret, ang puha umpatei yaho di kayu sitambeng ampo' napatuho sumule Puang Alataala di hoi' mai di alla'na to mate, dianto ang umpabono' inde tau lambi' mala ke'de' di hao di olomua'.
- ¹¹Puang Yesus tuntoo ang ditula' sihapang batu yaling di Pampudiang naoatee, 'yato batu ang untibea' ingkämmu tukang, dianto ang handang pahallu diala dipobatu ke umbabei tau dasang.'
- ¹²Supung aka' Dia lambi' malaingkea' salama', aka' yaling inde di lino dai aha tau senga' ang nabea kakuasaang Puang Alataala la umpasalama' hupatau, ampo' supung Puang Yesus."

¹³Tahpana sika naita yato to ma'himpung kabahanianna Petrus sibaha Yohanes, ya' pusa' asammi aka' nainsang naoatee tau biasa ang taaha mahsikola. Dianto anna nainsammi naoatee to pentindo'nai Puang Yesus.

¹⁴Sika dai nainsang ma'kara la ma'baho aka' yato ang puha napabono' di hao siang di behinna ke'de'.

¹⁵Ya' sika unsuong yato to deruai mensohong mane sipahtuyu-tuyui inde to ma'himpung

¹⁶naoatee, "Aka la tababea' pano inde di tau? Aka' nainsang asammi ihsinna Yerusalem didiona inde pembabena ang mepusa'-pusa', anna dai aha lalanna la dibahoi.

¹⁷Dahi la dipakahea'i anna malai dai tuhtuang mai'di tau mangnginsang inde pembabena anna dang ma'tula'-tula' lolo pano di tau umpake yato sanga."

¹⁸Puhai sipa'tula'-tula', natambaing sumule tama yato to deruai anna naoaintee, "Damokoa' mala la untula' lolo sanganna Yesus anna dato' mala umpepakuhu loloingnga' pano di tau."

¹⁹Ampo' natimba' Petrus sibaha Yohanes naoatee, "Pihki'ia', umba kahang mapia di hao di olona Puang Alataala: dioa' dituhu'i bahtu' Puang Alataala?

²⁰Aka' inang dai mala tala kitula' lolo ingkäna kaha-kaha ang puha kiita anna kihingngi."

²¹Ampo' moinnakato napakahea'i, katämpä'anna nasuo le'ba' aka' dai aha sika nalambi' suhunna anna malai ditahungkung. Anna sika mahea' pano di tau mai'di ang umpudi sanganna Puang Alataala aka' ungnita kaha-kaha ang mane puha napadahi kakuasaanna Puang Alataala ungnolai rasulna.

²²Aka' yato to makule ang napabono' yaling di tanda ang mepusa'-pusa' la'bing uha' pulo pahiamanna anna makorong mengkalao dahi.

²³Tahpana dilahpa' Petrus sibaha Yohanes, ya' le'ba'mi umpellambi'i solana anna natula'i ingkäna tula'na yato kapala-kapala imang sibaha setobaha'anna to Yahudi.

²⁴Nahingnginna solana, ya' umpamesang kalaena anna umbehoi inahanna ma'sambayang naoatee, "O Dehatangki' ang umpadahi langi' sibaha lino, le'bo' anna ingkäna ihsinna.

²⁵Puhamo ma'kara unngolai sabua'mu Tomaraya Daud neneki' ang naposolai Inaha Masero unngoatee, 'Aka boi anna sika kohai keaha' to taungnginsang Puang Alataala? Aka boi hupatau anna mopahtuyui umbabe kaha-kaha ang taaha kunanna?

²⁶Tomaraya inde di lino umpasadia kalaena anna unghimpung ingkäna to umbali-bali Dehata anna To puha Nalanti' la Mepasalama'.'

²⁷Aka' setonganna puhang ma'himpung Tomaraya Herodes anna Tuambahsa' Pilatus sibaha to Roma anna to pambahananna to Israel yaling inde di bohto anna umbali-balii Sabua'mu dianto Puang Yesus, To Masero ang puha ullanti'.

²⁸Aka' la umpasule pano ingkäna yato kaha-kaha ang puha umpama'tantu mengkalao dolu situhu' kakuasaammu anna pa'elo'mu.

²⁹O Puang, pahandangngi umba noa napakahea'iang dinoa. Beang ingkänaang sabua'mu kabahaniang anna malai bahanikang umpepainsangnging Bahtakarammu.

³⁰Tandoingkang teyye pa'kalemummu la umbaha kabono'ang pano di hupatau anna la umpatandaang ma'kahupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' yaling di sanganna sabua'mu Puang Yesus To Masero."

³¹Puhai ma'sambayang, pahorong yato ongeang ang naonngi sika ma'himpung. Sika napunnoing Inaha Masero lambi' sika bahani umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala.

³²Ingkäna to mampetahpa' mesa inaha anna dai aha mesa la ma'kara naoatee, "Indee anu kalaeku." Ampo' samai aka-akanna naampui sibaha-baha.

³³Ingkäna rasul sitonda punno kakuasaang tontong umpepainsangnging katuhoanna sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang anna nabehe liui Puang Alataala.

³⁴Dai aha poro la mesa ang mansa'ding kakuhangang, aka' yato ang naampui: tampo bahtu'raka dasang, sika nabalul' anna yato allinna nabaha anna

³⁵nabehoing rasul anna malai nasusaing pano di tau ang kakuhangang.

³⁶Noa toi ta Yusuf ang si nasangai rasul 'Barnabas,' bahtuanna: to pepakahanga, mesa peänä'anna Lewi ang di lau' mai di Siprus.

³⁷Umbalu' toe' bela'na anna yato allinna nabaha anna nabehei pano di rasul ang la mansusa.

Pengkähänganna Rasul 5

¹Aha toe' to sisangkolong ang disanga Ananias anna Safira umbalu' toe' tampona.

²Kasibohtuanna yato allinna tampona la napatohho sambaheang anna sambaheangke' nabehoing rasul, anna naoantee, "Supung inde allinna tampoki'."

³Ampo' ma'kara Petrus naoantee, "O Ananias, napunnoi inahammu Pongkahana setang lambi' kaloseng-losenggo pano di Inaha Masero anna umpatohhoo sampuahe yato allinna tampomu.

⁴Naonge dake' umbalu' tampomu, ya' aka-akammuke'. Pihsananna puha umbalu', yato allinna tontong yaling di kakuasaammu. Dahi akana mopahtuyu noarako dio? Dai hupatau supu ang ulloseng, ampo' Puang Alataala toe'."

⁵Nahingnginna inde tula' Ananias, tahpa loe siang mampamate. Ingkäna ang manghingngi yato tula' sangka' sikalalla' aka' mahea'.

⁶Tahpa sule siarang sangngaka-sangngaka änä' muane nabalung anna do nalamungngi.

⁷Umbai tallu tehte' puhanna, suleng bahinena ampo' dai nainsang aka ang mane puha dahi.

⁸Mekutanang Petrus pano naoaintee, "Tula'ingkä' sama si'daraka inde umbalu'ingnga' tampomu?" Ya' natimba'mi yato bahine naoatee, "Io, samantoo."

⁹Naoaminte Petrus, "Akana mopahtuyurakoa' dio unsändä'i Inaha Masero? Nenne'i indo pano tau ang di haoke' di baba, mane sika sasulena ullamung muanemu, dia tunto nei' ang la mambulleo sohong."

¹⁰Tahpa loe sia tung nei' di behing bihti'na Petrus, mampamate. Tamanna yato änä' muane nalambi'mi mate. Ya' sika nabulle siang anna do nalamungngi napasitehe muanena.

¹¹Dai aha tala mahea' dai' di Puang Alataala ingkäna to mampetahpa' anna ang unghingngi didiona yato ang dahi.

¹²Ma'kahupa-hupa tanda anna mai'di ang mepusa'-pusa' napadahi ingkäna rasulna Puang Yesus yaling di alla'-alla'na tau mai'di. Ingkäna yato to mampetahpa' ma'mesa di hao di Serambi Salomo ang aha yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala.

¹³Anna dai aha la bahani tau senga' mampempakoi, ampo' moinnakattoo noa si napakeangka' tau mai'di,

¹⁴lambi' tuhtuang masae tuhtuang kehängngäng to mampetahpa' pano di Puang Yesus, noa muane noa toi bahine.

¹⁵Lambi' mai'di tau umbaha to makoronna pano di lalang anna napapatindoi di ale di hao di behing lalang aka' naoatee, "Liuito Petrus, moi poro kalihayonang unghoa sala' mennanna inde mai to makorong, ya' mala bono'."

¹⁶Noa toi to pa'bohto ang sirungku' Yerusalem sule mokalipumpung umbaha to makoronna anna ang napentamai setang. Anna ingkäna tau yatoo dipabono'.

¹⁷Pihsananna mengke'de' handang pongkahana imang sibaha to pentindo'na, dianto to Saduki ang sika timbuhu aka' mai'di tau untindo' pepakuhunna Puang Yesus,

¹⁸lambi' sika unsahkai ingkäna rasul anna napatamai di tahungkung.

¹⁹Ampo' tahpana bengi suleng mesa malaeka'na Puang Alataala untungka'i baba tahungkung mane sika napasohongngi anna naoantee,

²⁰"Laokoa' pano di Dasang Ada'na Puang Alataala anna ke'de'koa' di hao umpepainsangnging didiona katuhuang bakahu pano di tau mai'di."

²¹Ya' sika natuhu'i siang yato karanna. Mebengngi'na yatoo sika le'ba' siang tama di Dasang Ada'na Puang Alataala mampakuhu. Lella' mampakuhu inde rasul, yato handang pongkahana imang sibaha to pentindo'na untambai ingkäna To Mahkeada' Yahudi, bahtu' ang si dioantee setobaha'anna to Israel, ma'limbo. Lella' ma'limbo umpapealang yato ingkäna rasul tama di tahungkung.

²²Ampo' tahpana lambi' pano, danne' aha yato rasul yaling. Ya' sumuleng anna naoaitee,

²³"Kilambi' baba tahungkung ampo' tontong mahha' tikapu' anna yato ang mandakai tontong di hao di olona. Kitungka'i yatoo ke danne' aha yato yaling tau."

²⁴Nahingnginna yato pongkahana to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala sibaha ingkäna kapala-kapala imang inde tula'na tau, tahpa pusa'mi anna naoaitee, "Dai kiinsang aka ang dahi pano yato di tau!"

²⁵Dai masae sule siarang mesa tau umbaha kaheba naoatee, "Pehingngiia', ne! Yato tau ang umpatamaa' di tahungkung, yaling asammi di Dasang Ada'na Puang Alataala umpakuhu tau mai'di."

²⁶Ya' mengkalao siang yato pongkahana to pandaka Dasang Ada'na Puang Alataala sibaha sangngaka-sangngaka änä' buana le'ba' do unngala yato rasul, ampo' sika napaela'-ela' aka' mahea' pano di tau mai'di la nasaleba'i batu.

²⁷Sika naposolang tama do umpellambi'i To Mahkeada' Yahudi. Lambi'na tama, sika nakutanaing handang pongkahana imang naoatee,

²⁸"Kusanga puhamokoa' kikeaha'i anna malai dakoa' le'ba' lolo mampakuhu yaling di sanganna Yesus. Ampo' ang umbabea' dio tuhtuangkoa' mampakuhu di umba-umba naonge done di Yerusalem anna si umpatanda'iang yato kamateanna."

²⁹Mentimba'mi ta Petrus naoatee, "Aka' pahalluang untuhu'i Puang Alataala andana hupatau.

³⁰Aka' Dehatanna peneneanta umpatuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang ang puha untoke'a' anna umpatei yaho di kayu sitambeng.

³¹Anna Diantoo puha naängkä' Puang Alataala unngohko'i tando kuananna, dianto ongeang kakeangka'ang, aka' mendahi To Pambahanang anna To Pepasalama', anna malaingkea' to Israel aha tempona la mengkatoba' lambi' malaingkea' naampungngi.

³²Kami'mitoo ingkäna rasul mendahi sa'bi yaling di ingkäna kaha-kaha yatoo. Noa toi Inaha Masero ang la napatamaing Puang Alataala di ingkäna ang untuhu'i Puang Yesus."

³³Nahingnginna kara yatoo sika keaha'mi, lambi' mopahtuyu la umpatei yato rasul.

³⁴Ampo' di hao toi aha mesa to Farisi disanga ta Gamaliel dihekeng toi mesa To Mahkeada' Yahudi. Inde tau mesa ang umpalambi' pepakuhunna Musa anna napakeangka' si'da-si'da tau mai'di. Ke'de' anna naoatee, "Ne mating tau, pasohongngia' dolu sämpäi'."

³⁵Le'ba'na, ya' ma'karang pano yato di to ma'limbo naoatee, "O to Israel, pihki' manahpaingkea' aka la tababe pano inde di tau.

³⁶Aka' dolu aha disanga ta Teudas, mesa to unsanga-sanga kalaena, lambi' mai'di ang mantindo'i: umbai uhpä' atu' tau. Ampo' dipatei lambi' sisähä'-sähä' yato to pentindo'na anna katämpä'anna dai aha aka-aka.

³⁷Puhai yatoo, naonge temponai diihsa' hupatau, aha bung ang disanga ta Yudas to Galilea anna mai'di toe' mantindo' la umbali to pa'pahenta. Ampo' katämpä'anna dipatei toe' anna ingkäna to pentindo'na sisähä'-sähä'.

³⁸Dahi sinnoa toi inde mai kadahiang, kupainsangngikoa' anna daingkea' la ungnaka inde pano tau. Pabei tomande'ia' aka' ponna inde pahtuyunna anna pembabena sule hao mai di hupatau, ya' la pa'da toetee'.

³⁹Ampo' ponna sule yaho mai di Puang Alataala, ya' moite' la diaka, tala mala toi ditalo. Anna umbai bilang la umbaliingkea' Puang Alataala." Ya' yato pepaturunna inde Gamaliel sika natahimbo.

⁴⁰Puhai yato, untambaing sumule rasul anna napohetongngi mane naoantee, "Damongnga' si umpopampakuhu lolo kakuasaanna Yesus." Mane sika nalahpa'i.

⁴¹Yato rasul sika masannang liu umpellei pa'limboanna To Mahkeada' Yahudi aka' yaling di inahanna naoatee, "Naangka'ingkea' Puang Alataala inang la sihatang ungnolai kamadahhaang aka' umpetahpa'ingkea' Puang Yesus."

⁴²Allo-allo tontong umpepainsangnging Kaheba Mapia yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala anna pano di dasanna tau, dianto Puang Yesus To Dilanti' la Mepasalama'.

Pengkähänganna Rasul 6

¹Tempo donetoo tuhtuang mai'ding kehängngäng to mampetahpa'. Ya' kende'mi kaha-kaha yaling di alla'-alla'na to Yahudi ang ma'basa Yunani sibaha to Yahudi senga' ang ma'basa Ibrani, aka' si nakalimpängngi umpalambi'ing andeanna balu bahine to ma'basa Yunani ang inang tahana.

²Dahi yato sampulo derua rasul unghimpung ingkäna to pentindo'na Puang Yesus anna naoantee, "Dai sihatang la kitohhoi umpepainsangnging Bahtakara Dehata aka' la kiäto' umba la kipanoa untaha andeang.

³Dahi ingkämmua' solasohongki', pilleii pitu tau yaling mai di alla'mu ang ungningsang unngoatee, to napunnoi Inaha Masero anna keaka', anna malai tau yato la kiängkä' mendahi to pantaha andeang.

⁴Aka' la umpatontongngang inahangki' yaling di sambayang sibaha umpepainsangngingkang Bahtakara Dehata."

⁵Pahtuyu yatoo sika nakärä'i ingkäna ang ma'himpung, ya' umpilleing ta Stefanus mesa to mampetahpa' liu anna napunnoi Inaha Masero, sibaha ta Filipus, ta Prokhorus, ta Nikanor, ta Timon, ta Parmenas, anna ta Nikolaus mesa to Antiokhia ang mentama di ada'na to Yahudi.

⁶Inde to pitu, sika napapengngolo pano di ingkäna rasul anna nasambayangngii sibaha nasahpa situhu' kabiasaanna to Yahudi aka' dilanti'.

⁷Ya' tuhtuang tisembu'mi Bahtakara Dehata di umba-umba naongi anna tuhtuang kehängngäng to mampetahpa' yaho di Yerusalem anna mai'di toi imang ang umpetahpa' Puang Yesus.

⁸Stefanus nabehe si'da-si'da Puang Alataala anna napapunnoi kakuasaanna lambi' umpaaha ma'kahupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' yaling di alla'na tau mai'di.

⁹Pihsananna suleng sangngaka-sangngaka tau ang pemala la siteläng Stefanus. Tau yatoo di hao mai di Bohto Mahoa' Kirene anna Aleksandria, anna Poropensi Kilikia anna Asia. Si ma'sambayang yaling di mesa pa'sambayanganna to Yahudi ang disanga Pa'sambayanganna to dilahpa' yaling mai di kasabua'anna.

¹⁰Ampo' dai nabela sika umbali ta Stefanus aka' naposolaine' Inaha Masero lambi' manähäng ma'kara-kara pano yato di tau.

¹¹Ya' le'ba'mi umpaturui sangngaka-sangngaka tau ang la untanda' ta Stefanus naoatee, "Puhang kihingngi tula'na inde tau untändoi Musa sibaha Puang Alataala."

¹²Dianto anna kende'i aha'na tau mai'di sibaha kapala-kapala imang anna to pampakuhu ada' Yahudi lambi' le'ba' ullebo ta Stefanus anna nasahkai, mane nabahai pano di olona To Mahkeada' Yahudi.

¹³Anna umposola sangngaka-sangngaka sa'bi ang loseng do napapengngolo ma'tula' naoatee, "Inde tau supung nakähäng untula' salao-laona inde Dasang Ada'na Puang Alataala anna pepakuhunna Musa.

¹⁴Puha kihingngi naoatee, 'Yato Yesus to Nazaret la untalei inde Dasang ada'na Puang Alataala anna la umbala'i pepakuhu ang nabeaingkea' Musa.' “

¹⁵Ingkänna inde To Mahkeada' ang minge ma'limbo, sika umpahandang ta Stefanus, aka' naitang lindona sinnoa liu hupanna malaeka'.

Pengkähänganna Rasul 7

¹Mekutanang handang pongkahana imang pano di Stefanus naoatee, "Tahpa' si'daraka pantanda'na inde mai tau?"

²Ya' ma'tula'mi Stefanus naoatee, "Ingkänna ang kupotobaha' sibaha solasohongku, pehingngii tula'ku: Tempona anna di haoke' di Mesopotamia neneta Abraham, naonge dake' tohho di hao di Haran, napa'karai Puang Alataala To Handang Matande

³naoaintee, 'Pelleio bohtomu anna solasohommu anna le'ba'o pano di mesa bohto ang la kutuhoingko.'

⁴Ya' mengkalao siang Abraham umpellei Tampo Kasdim, mendende pano di Haran anna tohhoi di hao. Tahpana mate ambena, nasuo bung Puang Alataala mendende di hao mai done di bohto ang taongeia' dinoa.

⁵Tempo donetoo, dake' aha nabea Puang Alataala tampo la mendahi mana'na moi poro la sallama'. Ampo' ma'dandi Puang Alataala naoatee, 'Pihsang tempo inde tampo la kubeao ungnampuia' sibaha ingkänna peänä'ammu.' Napanoa ma'dandi, moinnakato dake' aha änä'na Abraham donetoo.

⁶Mane ma'kara boi Puang Alataala pano di Abraham naoatee, 'Ingkänna peänä'ammu la mendahi to sule di hao di bohtona tau senga', la naposabua' anna la nadahha uhpä' atu' pahiamanna.

⁷Ampo' yato ang mamposabua' la kubala' akinna mengkalahsu' peänä'ammu sule napenombaiä' done indee.'

⁸Mane napakuhui Puang Alataala didiona kapotilleang tanda pa'dandianna pano di hupataunna. Ya' tahpana kahua allona dahinna Ishak änä'na

Abraham, natilleng. Ishak umpadahi Yakub anna Yakub umpadahine' to sampulo derua ang mendahi peneneantaa' ingkäna to Yahudi.

⁹Yato sangngaka-sangngaka to siullu' umbalu' arinna disanga Yusuf mendahi sabua'na tau di hao di Mesir aka' natimbuhui. Ampo' inde Yusuf naposolai Puang Alataala

¹⁰lambi' si napakahaoing ingkäna kamasuhsaang. Tempona naonge mellambi'i Yusuf pano di Firaun, tomarayanna Mesir, nabea Puang Alataala inaha mapia anna kakeaka'ang. Nasuhung naängkä' tomarayanna Mesir mendahi bahke'na untokei kakuasaang di hao di Mesir anna ungpapai toi ingkäna ang mengkähäng yaling di dasanna tomaraya.

¹¹Donetoo dahing kabuhohangang di hao di Mesir anna Kanaan lambi' yato nenetaa' unsa'ding kamasuhsaang käyyäng aka' dang aha napangngalai andeang.

¹²Tahpana nainsang Yakub naoatee aha gandum di hao di Mesir, ya' unsuong änä'na pano. Donetoo yato napampahandu'i le'ba' yato neneta pano di Mesir.

¹³Tahpana le'ba' bumi pano kapendoanna, ya' umpepainsamming kalaena Yusuf pano di ullu'na. Lambi' inde tomarayanna Mesir ungningsammi solasohonna Yusuf.

¹⁴Ya' umpapealang ambena inde ta Yusuf sibaha ingkäna sanghapunna mendende pano di Mesir. Donetoo pitumpulo lima tau dia asanna.

¹⁵Ya' le'ba'mi Yakub pano di Mesir. Lambi' mate di hao sibaha yato neneta ang senga'.

¹⁶Anna bahkena dibaha sumule pano di Sikkhem anna dipatamai yato di ku'bu' ang puha naalli Abraham di hao mai di peänä'anna Hemor di Sikkhem.

¹⁷Tempona la marungku'mi Puang Alataala umpasundung pa'dandianna pano di Abraham didiona yato tampo ang la nabea peänä'anna, ya' tuhtuang membea'mi neneta di hao di Mesir.

- ¹⁸Pihsananna ahang pole' mesa tomaraya senga' ang ma'pahenta di hao di Mesir, ampo' dai nainsang didiona umba napanoa ta Yusuf undului to Mesir.
- ¹⁹Tomaraya yatoo umpakamaho-maho neneta lambi' nadahha anna napahentai naoatee, 'Ingkäna äinä'-änä'mua' ang mane sohong muane la untibei lambi' mate.'
- ²⁰Donentoo yatoo naonge dahi Musa. Naitang Puang Alataala dai aha tau senga' nasinnoaing. Tallu bulanna yaling di dasang naempei to baha'na
- ²¹mane dipasohongngi dipapembuni. Ampo' naala äinä'na tomaraya ang bahine anna napoänä'i sihapang äinä'na toboue'.
- ²²Inde Musa dipakuhu ingkäna kamanähänganna to Mesir, lambi' kainsangang ma'kuasa moi tula'na noa toi pembabena.
- ²³Tahpana uhpä' pulo pahiamanna dahinna, pemalang la mao umpellambi'i solasohonna dianto to Israel.
- ²⁴Pihsananna unngita mesa to Israel nadahha mesa to Mesir, ya' napetunduing, lambi' umpatei yato to Mesir.
- ²⁵Nasangang Musa la nainsammi yato solana to Israel naoatee dia ang la napake Puang Alataala mampasohong di hao mai di kasabua'ang, ampo' dae' nainsang.
- ²⁶Tahpana marondonna sule bumi, ke unngita buranne' derua tau sahing to Israel lella' siba'di. Tahpa napellambi'ing Musa aka' la napasikipiai anna naoaintee, 'O solasohongku, akana siba'dirakoa' dio? Sahing dio siangnga!'
- ²⁷Ampo' yato ang kekasalaang pano di solana umbuhsu' Musa anna naoaitee, 'Menna mangngängkä'o mendahi pongkahaki' anna la unghohto'o kaha-kahangki'?
- ²⁸Umbai umpahtuyu toe' la umpateiä' sinnoa yato to Mesir ang umpatei di pehengi.'
- ²⁹Nahingginna Musa yato tula', ya' tahpa lumumpa'mi anna le'ba'i pano di Midian. Ya' di haong tohho, lambi' dahi di hao derua äinä'na sahing muane.

30Tahpana puha uha' pulo pahiamanna, unghingning kamahanna mesa malaeka' yaling mai di alla' dui ang naongi api meleä'-leä', di hao di ongeang makä'däng sirungku' Tanete Sinai.

31Pusa' Musa unngita yato kadahiang. Tahpa le'ba'mi pano napendungku'i, ya' unghingning kamahanna Puang Alataala naoatee,

32'Kodi'mitoo Dehata ang si napenombai nenemu, dianto Dehatanna Abraham, Ishak anna Yakub.' Ya' tahpa sikalalla' siang Musa anna dai nasaha mennenne'.

33Ya' ma'karang Puang Alataala naoatee, 'Lälä'i sapatummu aka' ne tampo ang unngongei, tampo masero aka' ke'de'o di hao di oloku.

34Puhang kuita kamadahhaanna petauangku di hao di Mesir anna kuinsang kamasuhsaanna, dianto anna sulemä' la kulahpa'. Dahi maio anna kusuu sumule pano di Mesir.'

35Dianto inde Musa ang hali dai sika natahimbo to Israel yato naonge naoatee, 'Menna mangngängkä'o mendahi pongkahaki' anna la unghohto'o kaha-kahangi?' Dia siang ang puha nasuo malaeka'na Puang Alataala ang yaling mai di alla' dui mendahi pongkahana ang la ullahpa' to Israel.

36Anna dia siang umbaha mensohong to Israel yaling mai di Mesir umbabe ma'hupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' di hao di Mesir, di hao di Le'bo' Malea anna pano di ongeang makä'däng uha' pulo pahiamanna.

37Dia toi puha ma'tula' pano di to Israel didiona Puang Yesus naoatee, 'Puang Alataala la umpaha mesa Nabi ang sinnoä' yaling mai di alla'na solasohommua.'

38Anna dia siang yaling di alla'na petauanna Puang Alataala di hao di ongeang makä'däng ullombung tula'na malaeka' pano di neneta naonge ma'karai yaho di Tanete Sinai. Anna dia toboe' ang untahimbo kara ang tontong lolo ang puha napainsangngiingkea'."

³⁹Napatahhi' bumi tula'na Stefanus pano di to mantanda' naoatee, "Ampo' dai sika naaku neneta tuhu'-tuhu'ang pano di Musa, aka' dai sika natahimbo ampo' pemala sumule pano di Mesir.

⁴⁰Sika napalau pano di Harun naoatee, 'Papiaingkang sangngaka-sangngaka tau-tau ang la mala kipenombai anna ang la mampatehteang sumule, aka' dai kiinsang aka ang dahi pano di kalaena Musa ang umpatehteang yaling mai di Mesir.'

⁴¹Lambi' tempo donetoo umpapiang ang la napenombai, noa hupanna saping lundaha, mane umbahai penombaang pano anna ma'rame-ramei umpakahoa' pambabe kalaena.

⁴²Dianto anna napengkebo'i Puang Alataala anna napatiolaii umpenombai bintäng noa ang puha tiuki' yaling di suha'na nabinna ang naoatee, 'O to Israel inang tadia Kodi' ang umpenombai anna umbahaing penombaang yaling di uha' pulo pahiamanna naonge di haokoa' di ongeang makä'däng.

⁴³Aka' puhamokoa' umbaha lelung bansulinna dehata Molokh sibaha tau-taunna bintäng Refan. Dianto pampapia kalaemu ang umpenombaia'. Dahi la kuhambaikoa' le'ba' makahao pano di tando panona Babel.'

⁴⁴Yato bansuli ang si naongi Puang Alataala umpellambi'i petauanna, naparende lelung neneta di hao di ongeang makä'däng. Yato bansuli nababe Musa sinnoa ang puha napahentaing anna napaitai Puang Alataala pano.

⁴⁵Yato bansuli puha natahimbo neneta naonge nabahanangngi Yosua tama done inde di tempo. Donetoo yato tempo sika nakuasaing, aka' untalo ingkäna to pa'bohto ang nahambaiing Puang Alataala. Yato bansuli tontong lolo lambi' tempona Tomaraya Daud ma'pahenta.

⁴⁶Inde Tomaraya Daud nabehe liu Puang Alataala. Dahi napalau umbato ke la malai umpake'de' dasang ang la naongi Puang Alataala, ang la napenombai to Israel.

⁴⁷Ampo' Salomorang äna'na ang mampake'de' yato dasang.

⁴⁸Ampo' dai la dioatee Puang Alataala bahtu' dioatee to Handang Matande la tohho yaling di ongeang pampapianna hupatau. Sinnoa ang natula' nabi naoatee:

⁴⁹Ma'kara Puang Alataala naoatee, 'Ang di suruka Kodi' mangkuasai anna ihsinna lino kupahenta. Umba la noa hupanna dasang ang la umpake'de'ingkä', bahtu' ongeang aka la kuongi mehile?

⁵⁰Tadiarakate' pampapiangku asang siang?'

⁵¹O ingkämmua' to makahha' bää' anna ang tama'pehingngi! Supungnga' umbabe umbali-bali Inaha Masero. Sinnoa neneta, noa tumokoa' dio!

⁵²Dai aha nabi ang tala nadahha neneta. Sika umpatei pesuona Puang Alataala, ang umpepainsangnging kasuleanna To Takekasalaang. Anna dinoa dio siangnga' ang puha mambahoi lambi' umpapepateia'.

⁵³Puha siamokoa' unghingngi pepaondona Musa ang napalambi'ingkoa' malaeka', ampo' daia' untuhu'i."

⁵⁴Tahpana sika nahingngi To Mahkeada' ingkäna yato tula', sangka' keaha'mi anna ungkiki' isinna pano di Stefanus.

⁵⁵Ampo' naposolai Inaha Masero inde Stefanus lambi' mentonga dai' di suruka anna unngitai kamatandeanna Puang Alataala sibaha Puang Yesus ke'de' yaho di tandoi kuananna, bahtu' dioatee ongeang kakeangka'ang.

⁵⁶Tahpa ma'karang naoatee, "Nenne'ia' unngitaä' suruka tibilläng anna Änä' to Lino ke'de' yaho di tando kuananna Puang Alataala."

⁵⁷Ampo' sangka' untimping talinganna anna sika kohai napekäyyängngi, mane mengkahtibe'i ullebo Stefanus.

⁵⁸Sika nahui'mi tama di aneang bohto anna nasisaleba'-leba'i batu. Ingkäna yato ang mansaleba'i umpatoko kaya' kalambe'na di hao di olona mesa änä' muane disanga Saulus ang mampongkahai.

⁵⁹Yatoo lella' nasisaleba'-leba'i, ma'sambayammi Stefanus napekäyyängngi, naoatee, "O Puang Yesus, tahimboi sungnga'ku!"

⁶⁰Sitonda malimuntu' anna metamba napekäyyängngi naoatee, "O Puang, daa umpasuhungngii inde dosa pano inde di tau." Puhai naoa, ya' pohsu'mi penanahanna.

Pengkähänganna Rasul 8

¹Ya' natuhu'i toi Saulus ke dipateii ta Stefanus. Allo donetoo napahandu'mi aha kamadahhaang käyyäng pano di to mampetahpa' yaho di Yerusalem. Lambi' ingkäna to mampetahpa' sika le'ba'i tiseмбу' unsamba Yudea anna Samaria ampo' supung rasulna Puang Yesus ang tohho.

²Yato bahkena Stefanus naala sangngaka-sangngaka to mampetahpa' sika nalamung anna naumbuii.

³Donetoo pemala Saulus la umpa'dai kapeimänganna ingkäna to mampetahpa', dahi ullelengngi dasang napentama anna unghui'i sohong noa bahine noa muane anna napapetahungkungngi.

⁴Ingkäna to mampetahpa' le'ba' tiseмбу' unsamba bohto umpepainsangnging Kaheba Mapia.

⁵Anna Filipus lupanone' di mesa bohto di hao di Samaria umpepainsangnging To Dilanti' la Mepasalama', dianto Puang Yesus, pano di hupatau yaling yato di bohto.

⁶Tahpana sika nahingngi tula'na anna unngitang ma'kahupa-hupa tanda ang nababe, ya' sika natahimbo mapiang.

⁷Aka' mai'di setang malai yaling mai di kalaena mai'di tau minge kumihsä', anna mai'di toi to makule sibaha to kempäng napabono'.

⁸Lambi' umpamasannang liu yato to pa'bohto.

⁹Di hao yato di bohto aha mesa to pa'ihsang ang disanga Simon. Si umpapusa' asang to Samaria, anna si unsanga-sanga kalaena dang aha mantondong.

¹⁰Ingkäna tau moi to keangka' moi to pemase-mase mampekannang asang anna sika naoatee, "Dianto inde kakuasaanna Dehata Matande ang si disangai 'Kakuasaang Käyyäng' sule menghupatau."

- ¹¹Napentindo'i asang tau aka' masaeng sika napapusa' yato pa'ihsanganna.
- ¹²Ampo' tahpana sule Filipus umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Kapahentaanna Puang Alataala anna Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', sika napetahpa'mi anna sika umbehoi kalaena ditero', moi muane, noa toi bahine.
- ¹³Tahpa napetahpa' toi Simon lambi' umbeho toe' kalaena ditero'. Puhai, sibaha lolong Filipus anna si pusa' unngita ma'kahupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' nababe.
- ¹⁴Tahpana napelele rasulna Puang Yesus yaho di Yerusalem naoatee untahimbong Bahtakara Dehata ihsinna Samaria, ya' sika unsuo siarang Petrus sibaha Yohanes le'ba' naung.
- ¹⁵⁻¹⁶Lambi'na naung inde to deruai, tahpa unsambayangnging to Samaria aka' mane sika ditero' supu yaling di sanganna Puang Yesus, ampo' dake' aha untahimbo Inaha Masero moi poro la mesa. Ya' napa'sambayamming naoatee, "O Puang Alataala beai inde mai tau Inaha Maseromu."
- ¹⁷Sika nasahpang inde to deruai situhu' kabiasaanna to Yahudi, lambi' sika untahimbo pole' Inaha Masero.
- ¹⁸Tahpana nainsang ta Simon naoatee mala sule Inaha Masero ke mesahpai rasul, ya' suleng umbaha doi'na
- ¹⁹anna naoaitee, "Bea touä' kodi' ne kakuasaammua' kualli anna malai menna-menna kusahpa, la untahimbo toe' Inaha Masero."
- ²⁰Ampo' natimba' Petrus naoaitee, "La tallangngete' ne doi'mu sibaha kalaemu, aka' unsangae dio la mala dialli kakuasaanna Puang Alataala.
- ²¹Dai dio aha tahamu yaling di pengkähängangki' aka' dao maroho inaha di olona Puang Alataala.
- ²²Dahi pengkatoba'o anna pa'sambayangngo dai' di Dehata, anna malai naampungngi ne pahtuyu karakemu,
- ²³aka' kuita ma'kasueheo anna napunnoio kakarakeang."

- ²⁴Natimba'mi Simon naoatee, "Kalemuiä' sambayangngiä' anna malai yato tula'mu dai la dahi pano di kalaeku."
- ²⁵Tahpana puha unsa'bii didiona Puang Yesus anna umpalambi' Kaheba Mapia, sumuleng inde to deruai dai' di Yerusalem. Anna mai'dike' bohto naolai yaling di Samaria untula' kara Dehata pano di to pa'bohto.
- ²⁶Aha mesa malaeka'na Dehata ma'kara pano di Filipus naoatee, "Ke'de'o anna le'ba'o unngola lalang ang mengkalao di Yerusalem lunaung di Gaza." (Lalang yato mahulla-hulla.)
- ²⁷Ya' tahpa mengkalao siang ta Filipus. Donetoo aha mesa to Etiopia luyaho mai di Yerusalem menomba lella' sumule pano di bohtona. Inde tau mesa to käyyäng yaling di dasanna mesa tomaraya bahine ang disanga Kandake di hao di Katomarayaang Etiopia, si umponkahai ingkäna ang untokei doi'na tomaraya.
- ²⁸Yaling di pellaonna yaho di bendinna, lella' siang umbata suha' ang nauki' Nabi Yesaya.
- ²⁹Ma'karang Inaha Masero pano di ta Filipus naoatee, "Pendungku'o pano indo di bendi!"
- ³⁰Napenandai siang Filipus pano, ya' unghingnging yato tau lella' umbata suha' ang nauki' Nabi Yesaya. Tahpa nakutanaing naoaintee, "Ungnginsandaka kalemba'anna ne ang umbata?"
- ³¹Natimba'mi yato tau naoatee, "Umbang kodi' la kupangnginsangngi ke dai aha ang mampakalesoingkä'?" Mane umbahai Filipus dai' di bendinna anna mohko'i sitehe.
- ³²Ihsinna yato ang nabata naoatee, "Sihapang mesa domba ang dibaha pano di pangkehe'ang, sinnoa toi änä' domba ang mahtang ke lella'i dikonting. Noa tunto yato tau dai aha poro la tibuhke suana.
- ³³Dipakauho-uho anna dipaolai ang tadia lalang. Dai aha tau la mantula' didiona peänä'anna aka' mate yaling di kaänä'muaneanna."

³⁴Mekutanang inde tau pano di ta Filipus naoatee, "Malaraka untula'ingkä? Menna yato tau ang nahoa inde tula'na nabi? Kalaenaraka ne ang naoainte domba? Tau senga'raka?"

³⁵Ya' donetoo napakalesoming Filipus didiona Puang Yesus ang dipasihapang domba. Natula'ing mengkalao di ihsinna suha' ang nauki' Nabi Yesaya ang nabata langngena', lambi' Kaheba Mapia didiona Puang Yesus.

³⁶Sika umpatahhi'mi pellaoanna. Pihsananna ullambi'mi mesa uhai, tahpa ma'karang yato tau pano di Filipus naoatee, "Itare, ahang indo uhai. La malarakakä' untero'?"

³⁷[Natimba'mi Filipus naoatee, "Ponna ke kalebu si'da-si'dang inahammu mampetahpa', ya' malao ditero'." Natimba'mi naoatee, "Kupetahpa' kuoatee Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', dianto Änä'na Puang Alataala."]

³⁸Unsuong yato to pampalao bendinna tohho anna tuhungngi le'ba' naung di uhai naderua. Lambi' naung natero'mi Filipus.

³⁹Tahpana kende' di hoi' mai di uhai tahpa suleng Inaha Maserona Dehata unnggala Filipus anna nabahai le'ba', lambi' dang naita yato ang natero'. Ya' umpatahhi'mi pellaoanna napunnoi kakahsiang.

⁴⁰Ya' pihsanannane' Filipus lemba' di haoranne' di Asdod. Tahhi' umpepainsamming Kaheba Mapia pano di ingkäna bohto lambi' pano di Kaisarea.

Pengkähänganna Rasul 9

¹Donetoo yato Saulus pemala liu umpakahea'i anna la umpatei ingkäna ang umpetahpa' Puang Yesus. Dianto anna le'ba'mi umpellambi'i handang pongkahana imang yaho di Yerusalem.

²Umpalau suha' pahenta aka' la napepaitaing pano di pongkaha ada' di yaling di ingkäna pa'sambayanganna to Yahudi di hao di Damsyik anna malai dipabei unsahka tau ang untuhu'i Puang Yesus anna nabahai pano di Yerusalem, noa bahine, noa muane.

³Tahpana la lambi' pano di Damsyik umbaha yato suha', tahpa aha pansillo' yaho mai di langi' ungapupu' inde Saulus.

⁴Ya' tilumbäng siarang naung di tampo anna unghingngii kamaha ma'kara naoatee, "O Saulus, aka suhunna anna undahhaä'?"

⁵Natimba'mi Saulus naoatee, "Aka' mennao ne, Puang?" Naoantee, "Kodi'mi to indee Puang Yesus ang undahha.

⁶Ampo' dinoa kalehamo anna tamao di Damsyik, aka' di haoke' mane ditula'ingko aka la umbabe."

⁷Sika pusa' toe' yato ang nasibahaing Saulus aka' unghingngi toe' yato kamaha ampo' dai aha naita taunna.

⁸Kalehang Saulus anna ke'dei umbuhkei matanna la mennenne' ampo' dang paita. Ya' natehteng solana lambi' pano di Damsyik.

⁹Tallu allona dai mala paita, anna dai mande anna menu'.

¹⁰Yaling yato di Damsyik aha mesa to umpetahpa' Puang Yesus disanga Ananias. Napellanda'i Dehata anna napa'karaii naoatee, "O Ananias!" Ya' mentimba'mi naoatee, "Aka Puang?"

¹¹Ya' ma'kara bung naoatee, "Maio anna maoo pano di lalang ang disanga Lalang Maroho anna umpekutanaing di hao di dasanna Yudas didiona mesa to Tarsus disanga Saulus ang lella' ma'sambayang.

¹²Puha napaitai Dehata naoantee la sule mesa tau disanga ta Ananias nasahpa anna malai paita sumule."

¹³Natimba'mi Ananias naoatee, "O Puang, ampo' mai'ding tau mangngoatee tau yato si undahha ingkäna to mampetahpa' yaho di Yerusalem.

¹⁴Anna inde kasuleanna dinoa sibaha napakuasa kapala-kapala imang aka' la unsahka tau ang unghannuang sangammu."

¹⁵Ampo' naoatee Dehata pano di Ananias, "Laorako, aka' tau yato la kutuho mendahi pesuoku la umpepainsangnging sanganku pano di tau ang tadia to Yahudi anna pano di tomarayanna, noa toi pano di to Israel.

16Aka' Kodi' siang la umpainsangngii didiona kamasuhsaang anna kamapahhi'ang ang la nasitammuing anna nasa'ding aka' umpetahpa' sangangku.”

17Ya' le'ba'mi Ananias umpellambi'i Saulus di hao di dasanna ta Yudas. Tahpana lambi' pano unsahpang Saulus anna naoantee, "O solasohong, Dehatanta Puang Yesus puha umpepaitaing Kalaena mating naonge unngolao lalang sule dinne. Dianto ang mansuoä' mampellambi'io anna malao paita sumule anna la napunnoio Inaha Masero.”

18Ya' nasa'ding siarang Saulus malai yaling mai di matanna sinnoa sihsi' bau. Ya' tahpa paita siarang sumule, kalehang anna umbehoi kalaena ditero'.

19Tahpana puha mande, ya' matoho siarang nasa'ding. Inde Saulus tohhoke' di hao di Damsyik sangngaka-sangngaka allona sibaha to mampetahpa'.

20Anna lella' siang umpepainsangnging sanganna Puang Yesus dianto Änä'na Puang Alataala yaling di sangngaka-sangngaka pa'sambayanganna to Yahudi.”

21Pusa' asang ang manghingngi pepakuhunna anna sika kutanai naoatee, "Tadiarakate' ang umpapepatei to umpetahpa' Puang Yesus yaho di Yerusalem? Anna darakate' nasuhung sule aka' pahtuyunna la unsahka ingkäna to mampetahpa' anna nabahai mengngolo pano di kapala-kapala imang?”

22Tuhtuang mai'di tau umpehingngii pepakuhunna Saulus anna saundu' toi umpapusa' pihki'na to Yahudi di hao di Damsyik, aka' mala napakaleso si'da-si'da naoatee Puang Yesus dianto To Dilanti' la Mepasalama'.

23Tahpana sangngaka-sangngaka allona, ya' sipa'tula'-tula'mi sangngaka-sangngaka to Yahudi mopahtuyu la umpatei Saulus.

24Ampo' nainsang Saulus pahtuyunna. Allo bengi unghonda baba bohto yato to Yahudi anna malai umpatei Saulus ke mensohommi.

²⁵Moinnakato sika nahonda, ampo' mala siang napasohong to mampetahpa' donetoo, dianto tahpana bengi napayaling di mesa kalahohäng, mane sika nalehä'i naung di kebo' hala tembo'na bohto.

²⁶Le'ba'mi Saulus unngalai kalaena dai' di Yerusalem aka' pemala sibaha ingkäna to mampetahpa' yaho, ampo' dai sika natahimbo aka' sika dake' napetahpa' naoatee mampetahpa' tung nei'.

²⁷Supung ta Barnabas ang mantahimbo. Ya' naposolang umpellambi'i ingkäna rasul mane natula'ing umba noa Saulus unngita Puang Yesus anna napa'tula'i di hao di tängngä lalang. Noa toi didiona kabhanianna mampakuhu yaling di sanganna Puang Yesus di hao di Damsyik.

²⁸Ya' tohho tunne' pole' sibaha-baha yatoii yaho di Yerusalem anna dai aha mahea'na mampakuhu didiona kapampetahpa'ang yaling di sanganna Puang.

²⁹Si sipa'tula' anna si siteläng yato to Yahudi ang ma'basa Yunani, lambi' sika umpeäng lalang anna malai napatei.

³⁰Ampo' tahpana sika nainsang solana Saulus yato pahtuyunnaii, naposolang le'ba' naung di Kaisarea mane tahhi'i pano di Tarsus.

³¹Donetoo ingkäna to mampetahpa' di hao di Yudea, Galilea anna Samaria sika masannang asang anna malino yaling di katuhoanna. Matoto' yaling di kapampetahpa'ang aka' naposolai Inaha Masero anna napunnoi kamahea'ang dai' di olona Puang Alataala. Lambi' tuhtuang kehängngäng mai'dinna anna unsa'ding liu pepakahanganna Inaha Masero.

³²Le'ba'mi Petrus ullelenggi bohto umpellambi'i ingkäna to mampetahpa'. Lempäng toi di hao di Lida.

³³Di hao inde di bohto ullambi' mesa tau ang disanga Eneas, kahuang pahiamanna makorong anna matindo lolo aka' makule.

³⁴Tahpa ma'karang Petrus pano naoatee, "O Eneas, napabono'o Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'. Kalehamo, anna ullolongngii ne alemu." Ya' kaleha siang inde Eneas.

³⁵Tahpana naita ihsinna Bohto Lida anna Bohto Saron kabono'anna ta Eneas, ya' sika mengkatoba'mi di hao di olona Puang Alataala.

³⁶Donetoo aha toi mesa bahine to mampetahpa' di hao di Bohto Yope disanga ta Tabita, bahtu' ta Dorkas (aka' sinnoa bahtuanna yaling di basa Yunani, diantoo: donga). Yato bahine mesa ang si membabe mapia anna mai'ding to pemase-mase si nakalemui.

³⁷Pihsananna ke nahoe' korong, lambi' napobaha mate. Puha didio' bahkena, dipapatindong di mesa tambing yaho di loteng.

³⁸Inde Bohto Yope anna Bohto Lida sirungku' siang. Dahi tahpana napelele ingkäna to mampetahpa' ang di hao di Yope naoatee Petrus di hao di Bohto Lida, sika unsuong derua tau do natambai. Nalambi'na naoamintee, "La mao siamo are' madihhi!"

³⁹Ya' mengkalao siang Petrus sibaha yato to metamba. Tahpana lambi' pano, diposola siang dai' yato di tambing ang naonge yato to mate. Sika dusemmi samai balu bahine ullebo Petrus. Ya' sika umpaitaing Petrus yato ingkäna kaya' kalambe' sibaha poreha senga'na ang pandai' kalaenake' ta Dorkas naonge tuhoke'.

⁴⁰Ya' nasuo asammi Petrus mensohong mane malimuntu'i ma'sambayang. Puha ma'sambayang, mengkolimmi unngolo yato to mate anna ma'karai naoatee, "O Tabita, kalehao!" Tahpa tibuhke siang matanna ta Tabita. Ungngitanna ta Petrus, kalehang anna mohko'i.

⁴¹Tahpa natokei siang teyyena anna nadului ke'de'. Mane untambai asangngi yato ingkäna to mampetahpa' sibaha yato ingkäna balu bahine anna naoaintee, "Tuhong sumule ta Tabita!"

⁴²Tahpana napelele to pa'bohto Yope kaha-kaha yato, ya' tuhtuang mai'ding tau umpetahpa' Puang Yesus.

⁴³Donetoo tohhoke' di hao Petrus sangngaka-sangngaka allona di dasanna mesa to ma'dama lollo' ang disanga Simon.

Pengkähänganna Rasul 10

- ¹Di hao di Kaisarea aha mesa tau disanga Kornelius, mesa pongkahana tantara ang disanga tantara Italia.
- ²Inde tau to meimäng anna mahea' dai' di Dehata, noa toi ingkäna sanghapunna. Si ungakemui to Yahudi ang memase-mase, nabea aka-aka anna si ma'sambayang lolo.
- ³Pihsang tempo umbai tehte' tallu di maloe makaleso naita sule mesa malaeka'na Puang Alataala tama di dasanna anna ma'karai naoatee, "O Kornelius!"
- ⁴Ya' umpahandang-handammi yato malaeka' anna ma'karai sitonda kamahea'ang naoatee, "Kuhingnging Puang!" Naoa bunte yato malaeka', "Inggäna sambayammu sibaha pa'kalemummu lambi'mi dai' di olona Puang Alataala anna nakalehaimo.
- ⁵Dinoa la unsuo sangngaka-sangngaka tau le'ba' pano di Bohto Yope la untambai mesa tau disanga Simon ang si disanga toe' Petrus.
- ⁶Tohho di hao di dasanna mesa to ma'dama lollo' ang disanga toe' ta Simon, di hao di behing le'bo'."
- ⁷Tahpana mengkapa'da yato malaeka', untambaing derua sabua'na anna mesa tantarana ang handang meimäng yaling di alla'na solana.
- ⁸Sika natula'ming ingkäna yato ang naoaing malaeka', mane sika nasuoi pano di Bohto Yope.
- ⁹Marondonna umbai tängngä allo, yato to tallu la lambi'mi pano di Bohto Yope. Donetoo dai'mi Petrus di ätu'na dasang ang mahante, ma'sambayang.
- ¹⁰Manono liung anna pemala mande, ampo' mane lella' dipatokaing andeanna, ya' tahpa aha pangngitanna.
- ¹¹Ungngitang langi' tibilläng anna tuhungngi yaho mai noa kaing maluhhang ang titoke' yato uhpä' sikunna, tihulu' naung di olona.

¹²Ya' naitang yaling yato di kaing ma'kahupa-hupa olo'-olo' ang uha' bihti'na, olo'-olo' ang meme' anna sedansi'ang ang si dipemalii diande situhu' ada'na to Yahudi.

¹³Unghingnging kamaha naoatee, "O Petrus, kalehao anna untunui, mane ungnandei."

¹⁴Ampo' natimba' Petrus naoatee, "Daine' tora' Puang, aka' mengkalao dahingku dake' aha kuande andeang ang pemali diande."

¹⁵Ya' nahingngi bung kapendoanna naoatee, "Ang napemapiaing Puang Alataala, dai mala napemalii hupatau."

¹⁶Pentallung nasulei ma'tula' noa, mane tiängkä'i sumule dai' di langi' yato kaing.

¹⁷Lella'ke' pusa' Petrus umpihki' yato kalemba'anna ang naita, ya' sulerang yato to tallu ang nasuo Kornelius di hao di baba tahämpä' dasanna aka' haling napekutanaing yato dasang.

¹⁸Ya' unkutanaing tau yaling yato di dasang naoatee, "Diangka inde dasang ang si naongei Simon ang si disangai toe' ta Petrus?"

¹⁹Lella' loloke' napadiinahanna Petrus yato ang puha naita, ma'kararang Inaha Masero naoatee, "O Petrus, aha tallu tau sule mampeängngo.

²⁰Tuhummo naung anna le'ba'koa' sibaha. Daumpamatingngii inahammu moinnakato ungningsang unngoatee tadia to Yahudi anna ungnangka' kärähko', aka' Kodi' ang mansuo sule inde tau."

²¹Ya' tuhummi Petrus naung anna ma'karai pano yato di tau naoatee, "Kodi'mitoo indee ang umpeängnga'. Aka pahtuyummu sule?"

²²Natimba'mi naoatee, "Pesuonaang Kornelius, mesa pongkahana tantara ang meimäng anna ang mahea' dai' di Puang Alataala anna ang napakeangka' to Yahudi. Puhang napa'tula'i mesa malaeka'na Puang Alataala nasuo umpapetambaio pano di dasanna, anna malai nahingngi pa'tula'mu."

²³Ya' naoamintee, "Dai'koa' di dasang aka' la dinneingkea' ma'bengi." Tahpana mabaya kalehang anna sika mengkalaoi sibaha yato tau ang mantambai anna sangngaka-sangngakake' to Yope ang mampetahpa' naposola.

²⁴Marondonnai lambi'ing pano di Kaisarea, ya' ullambi'mi Kornelius sibaha sanghapunna anna sangngaka-sangngaka solana ang natambai lella' mangngempei.

²⁵Sulena Petrus natammuing Kornelius anna malimuntu'i di olona.

²⁶Ampo' tahpa napake'de' Petrus anna naoaintee, "Ke'de'o, aka' kodi' mesa touä' ko tau biasa."

²⁷Lella' sipa'tula'-tula', mentamang Petrus di dasanna Kornelius, ya' ullambi'mi mai'di tau tihimpung.

²⁸Ya' ma'karang pano yato di tau mai'di naoatee, "Puha ungningsangnga' unngoatee, napemalii ponala to Yahudi la mempako pano di tau ang tadia to Yahudi, londonang la tama di dasanna. Ampo' puhamä' napaitai anna napa'tula'i Puang Alataala dä' la mala unngoainte tau: karake bahtu' dai masero.

²⁹Dianto anna damä' mahea' sule dinoa. Dahi la kukutanaikoa' dinoa: Aka suhunna anna untambaiä'?"

³⁰Natimba'mi Kornelius naoatee, "Uhpa'mi allona dinoa, umbai tehte' tallu maloe, lella'ä' ma'sambayang yaling di dasang. Ya' tahpa ahang mesa tau ke'de' di hao di oloku makähhäng porehana

³¹napa'karaiä' naoatee, "O Kornelius, nahingnging sambayammu Puang Alataala anna nakalehaio aka' pa'kalemummu pano di to pemase-mase.

³²Suoi sangngaka-sangngaka tau le'ba' pano di Yope la untambai mesa tau disanga Simon ang si disanga toe' ta Petrus. Tohho di hao di dasanna mesa to pa'dama lollo', ang disanga toe' Simon, si di hao di behing le'bo'.

³³Dianto anna tahpa kusuong inde tau napellambi'io. Ya' sulemo dinoa sibaha kamasannangang inaha. Dinoa ma'mesamang inde di hao di olona Puang Alataala la umpehingngii tula'mu ang nabeao Dehata.”

³⁴Ya' napahtummi Petrus ma'tula' naoatee, "Setonganna mane kuinsang si'da pole' dinoa kuoatee, Puang Alataala dai umpasisenga'-senga' hupatau.

³⁵Aka' ingkäna tau done inde di lino ke mahea'i dai' di Puang Alataala anna umpembabeing kamapiaang, natahimbo asang Puang Alataala.

³⁶Dianto indee Bahtakaranna Puang Alataala ang puha napesuoi dipalambi' pano di kami' to Israel, Bahtakara ang umpepainsangnging kamalinoang yaling di Puang Yesus Kristus, Dehatanna ingkäna ma'hupatau.

³⁷Ungnginsammia' ingkäna ang puha nababe Puang Yesus yaling di Yudea napahandu' di hao di Galilea naonge puhannai pantero'ang ang napepainsangnging Yohanes.

³⁸Yato Puang Yesus to Nazaret puha nalanti' Puang Alataala anna nabea Inaha Masero anna kakuasaang. Ungnginsang toia' Puang Yesus si unsamba bohto umbabe kamapiaang anna umpabono' ingkäna to napentamai setang aka' naposolai Puang Alataala.

³⁹Anna kami'mitoo sa'binna ingkäna yato ang puha nababe yaling di Yudea anna Yerusalem. Sika natoke' anna napateii yaho di kayu sitambeng.

⁴⁰Yaling di allo katallunna napatuho sumule Puang Alataala mane napatandaangngi pano di hupatau.

⁴¹Dai dipatandaang pano di ingkäna tau, ampo' supung pano di kami' ingkäna sa'binna ang puha napillei Puang Alataala. Anna sibahaang Puang Yesus mande puhanna tuho di hoi' mai di alla'na to mate.

⁴²Nasuoang naoatee, 'La umpepainsangngingkoa' Kaheba Mapia anna unsa'bii pano di ingkäna tau unngoatee, Dianto ang puha natuho Puang Alataala mendahi To Panghohto'na to tuho anna to mate.'

⁴³Dianto ang nasa'bii ingkäna nabinna Puang Alataala naoatee, 'Menna-menna umpetahpa' Puang Yesus la diampungngi dosanna yaling di sanganna.'

⁴⁴Lella' ma'tula' Petrus, ya' napentamaing Inaha Masero ingkäna ang umpehingngii yato kasa'biang.

⁴⁵Ingkäna to Yahudi ang mampetahpa' ang naposola Petrus sule, sika tungke'du' asang unngita Inaha Masero napasule Puang Alataala moi pano di tau ang tadia to Yahudi.

⁴⁶Nainsang aka' sika nahingngi umpake ma'kahupa-hupa basa pengkähänna Inaha Masero sibaha umpamatande Puang Alataala. Ya' naoante Petrus,

⁴⁷"Inde mai tau untahimbong Inaha Masero noa kita'a', dahi la ahakake' tau la mallaba'i ke ditero'i umpake uhai?"

⁴⁸Ya' nasuong Petrus anna malai sika ditero' yaling di sanganna Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'. Puhai yato, sika malaung pano di Petrus anna malai tohhoke' sangngaka-sangngaka allona sibaha.

Pengkähänganna Rasul 11

¹Yato kaheba tahpa nahingngi tunne' ingkäna rasulna Puang Yesus sibaha to mampetahpa' di hao di Yudea didiona tau ang tadia to Yahudi untahimbong Puang Yesus.

²Lambi'na dai' di Yerusalem Petrus, sitelämmi to Yahudi ang mampetahpa'.

³Sika keaha'mi anna naoatee, "Akana tamarako dio di dasanna ang tadia to Yahudi anna sibaha-bahakoa' mande?"

⁴Dianto anna napahandu'mi pole' Petrus napamalesoing yato ang puha dahi mengkalao di pampahandu'anna naoatee,

⁵"Naonge ma'sambayangngä' di hao di Bohto Yope, tahpa kutikaitaing: aha tuhung yaho mai di langi' noa kaing maluhhang titoke' uhpä' sikunna, tihulu' naung di oloku.

⁶Tahpa kupahandammi, ya' kuitang ma'kahupa-hupa olo'-olo' ang uhpä' bihti'na, olo'-olo' mahaila, olo'-olo' meme' anna sedansiang.

⁷Ya' kuhingnging kamaha naoatee, 'O Petrus, kalehao, tunui anna ungnandei.'

⁸Ampo' kutimba' kuoatee, 'Inang dai, Puang, aka' mengkalao dahingku dake' aha kuande andeang ang dipemalii.'

⁹Ya' naoa bunte yato kamaha yaho mai di langi', 'Ang napemapiaing Puang Alataala, dai mala napemalii hupatau.'

¹⁰Pentallung nasulei napa'panoa-noa lolo, mane tiängkä' asangngi sumule dai' di langi'.

¹¹Donetoo di hao di olo dasang ang kiongei tohho, sule sia tunne' tallu tau ang mengkalao di hao di Kaisarea ang disuo sule natambaiä'.

¹²Kuhingnging kamaha naoatee, 'Laokoa' sibaha, daumpamatingngii inahammu, moinnakato ungningsang unngoatee tadia to Yahudi.' Ya' dianto inde unnung solaku ang kuposola naonge le'ba'ang tama di dasanna ta Kornelius.

¹³Ya' natula'mingkang inde Kornelius yato ang puha naita. Naita are' mesa malaeka' ke'de' yaling di dasanna anna naoatee, 'Suoi tau pano di Bohto Yope do untambai mesa tau disanga Simon bahtu' ang si disangai toe' ta Petrus,

¹⁴aka' la natula'ingkoa' kaheba ang la mampasalama'o sibaha ingkäna sanghapummu.'

¹⁵Tahpana kupahandu' ma'tula', ya' tuhummi Inaha Masero napunnoi asang, noa yato ang mallambi'ingkea' dolu.

¹⁶Ya' tahpa kukalehaing tula'na Puang Yesus yato naonge si naoatee, 'Yohanes supung uhai ang si napake mantero', ampo' dioa' la ditero'koa' Inaha Masero.'

¹⁷Dahi ponna la nabea toe' Inaha Masero Puang Alataala pano di tau ang tadia to Yahudi, sinnoa ang nabeaingkea' dolu naonge mampetahpa'ingkea' dai' di Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', ya' dai aha lalanna la kulaba'i."

¹⁸Ya' tahpana sika nahingngi yato kaha-kaha, sika mahtammi anna umpamatande Puang Alataala naoatee, "Napabei Puang Alataala moi tau ang tadia to Yahudi mengkatoba' ang la mantehte pano di katuhoang!"

¹⁹Yato puhanna dipatei Stefanus, ya' mai'ding kamadahhaang lambi' tisebu'mi ingkäna to mampetahpa'; aha pano di Fenisia, pano di Siprus anna pano di Antiokhia. Ya' tontongke' umpepainsangnging Kaheba Mapia ampo' supung lupano di to Yahudi.

²⁰Ampo' yaling di alla'-alla'na yato to mampetahpa' aha ang di hao mai di Siprus anna Kirene. Inde tau le'ba'i pano di Antiokhia untula'ing Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi naoatee, "Puang Yesus dianto Dehata."

²¹Kakuasaanna Puang Alataala sika mamposolai lambi' tuhtuang mai'di tau mampetahpa' anna untindo'i Puang Yesus.

²²Tahpana napelele ingkäna to mampetahpa' yaho di Yerusalem kaheba yatoo, ya' sika unsuo siarang Barnabas le'ba' pano di Antiokhia.

²³⁻²⁴Inde Barnabas mesa tau mapia anna to mampetahpa' si'da-si'da anna napunnoi Inaha Masero. Lambi'na pano, tahpa mahasang inahanna aka' ungnngita ingkäna to mampetahpa' di hao nabehe Puang Alataala. Ya' napahenta asammi naoaintee, "Patontong loloia' inahammu dai' di Dehata." Lambi' tuhtuang mai'di tau mentindo' di Puang Yesus.

²⁵Ya' le'ba'mi Barnabas pano di Bohto Tarsus umpeäng Saulus.

²⁶Tahpana silambi', naposolang pano di Antiokhia. Sahtaung di hao si ma'himpung lolo sibaha ingkäna to mampetahpa' anna umpakuhu tau mai'di. Ya' di haonto inde di Antiokhia pampahandu'anna to mampetahpa' disanga 'petauanna Kristus.'

²⁷Tempo donetoo aha sangngaka-sangngaka nabi di hao ang sule yaho mai di Yerusalem.

²⁸Aha mesa ang disanga Agabus naposolai Inaha Masero lambi' ke'de' ma'tula' lohpo' naoatee, "La kende' kabuhohangang tama di lino." (Kabuhohangang

yatoo dahing pole' tempona naonge Kaisar Klaudiusi ma'pahenta di Katomarayaang Roma.)

²⁹Ya' donetoo umpaahang kasibohtuang ingkäna to mampetahpa' la unghimpung aka-aka situhu' kapalambi'anna aka' la undului solasohonna ang mampetahpa' di hao di Yudea.

³⁰Tahpana tihimpung, ya' nabehong pano di Barnabas sibaha Saulus aka' dia la sika mampalambi' pano di pebulle ada'na to mampetahpa' di hao di Yudea.

Pengkähänganna Rasul 12

¹Umbai done tunto nei' anna napahandu'i Tomaraya Herodes unghahha'i sangngaka-sangngaka to mampetahpa' yaho di Yerusalem.

²Sinnoanna umpesuoi Yakobus kakana Yohanes dibose'i bää'na, umpake pa'dang.

³Tahpana nainsang Tomaraya Herodes naoatee nakärä'i to Yahudi yato babena, ya' napatahhi' liung lambi' umpesuoi Petrus disahka anna malai dipatei toe'. Tempo donetoo sipatu pa'rame-rameang Roti Takeragi.

⁴Tahpana disahka Petrus napesuoing ditahungkung. Anna dibehoi pano di uhpa' baheang tantara, la sibala'-bala' mandakai. Mesa boi baheang uhpa' bung tantara. Pahtuyunna la dihohto' di hao di olona tau mai'di ke puhang Paska.

⁵Dahi ditähämme inde Petrus yaling di tahungkung. Ampo' tontong lolo ingkäna to mampetahpa' napa'sambayangnging dai' di Puang Alataala.

⁶Yato benginna ke la nabahang Herodes ke mabayang pano di olona tau mai'di, ya' haheng ta Petrus napadialla'na derua tantara, anna dipungoi teyyena hante bahsi. Aha tuke'ne' senga'na ang mandaka di hao di olona baba tahungkung.

⁷Pihsananna tahpa ahang mesa malaeka'na Puang Alataala di behinna Petrus anna pansillo' umballoi yato tahungkung. Inde malaeka' untuhpa' kasihinna

Petrus naheke anna naoante, "Penandaii kaleha!" Ya' tibuhke siarang yato hante di hao di teyyena Petrus.

⁸Ya' ma'karang yato malaeka' naoatee, "Pesalipio anna pesapatuo." Ya' tahpa nababe siarang. Ma'kara bumi naoatee, "Pekaya' kalambe'o anna untindo'ä."

⁹Tahpa untindo' siarang yato malaeka' mensohong, ampo' dake' nainsang naoatee dahi si'da-si'da yato nababeing malaeka' aka' nasangake' menge mangngipi.

¹⁰Ya' ullehammi ongeanna to pandaka uhuna anna kaderuanna, ullambi'mi lalang tama di bohto mahoa' ang ditutu'i baba bahsi. Tahpa titungka' kalaena yato baba lambi' mala mensohong yaling mai di tahungkung. Tahpana unngola bung lalang senga', ya' pa'da tomande'mine' yato malaeka'.

¹¹Tahpa pa'kalehang pole' Petrus anna naoatee, "Mane kuinsang pole' dinoa kuoatee Dehata unsuo malaeka'na la nalahpa'ä di hao mai di pala' teyyena Tomaraya Herodes anna ingkäna pahtuyunna to Yahudi.

¹²Tahpana nainsang liung yato kaha-kaha Petrus, ya' tahhi'mi pano di dasanna Maria indona Yohanes ang disanga toe' ta Markus. Mai'di tau ma'himpung anna ma'sambayang yaling yato di dasang.

¹³Tahpana unde'de' baba hala, sulorang mesa sabua' bahine disanga Rode la umpengnginsangngi menna yato ang sule.

¹⁴Nainsanna naoatee Petrusmi sule aka' nahingngi kamahanna, ya' dakaleng hali untungka'i baba aka' kahsi. Lambi' lumumpa' tama umpainsangngi solana naoatee, "Ea', sule ta Petrus di hao di baba hala."

¹⁵Ya' sika naoante, "Tahta'o!" Ampo' tontong ma'kara naoatee, "Ahana inang ta Petrus sule." Ampo' sika naoante, "Umbai malaeka' to pandakainnaatee' sule mepakahebai."

¹⁶Tontong loloke' Petrus unde'de' baba, ya' suleing mai'di solana natungka'i. Tahpana unngita Petrus, ya' sika tungke'du' asammi anna pusa'i.

17Ungngängkä'mi teyyena Petrus napopampamahtang mane ma'tula'i naoatee, "Natehtëä' Dehata mensohong yaling mai di tahungkung! Painsangngii Yakobus sibaha ingkäna solasohontaa' to mampetahpa' didiona inde kaha-kaha ang puha dahi." Puhanna ma'tula', ya' mensohommi le'ba' pano di ongeang senga'.

18Tahpana mebengngi' sika sikutana-tanaing yato tantara to pandaka yaling di tahungkung naoatee, "Aka disanga ang dahi pano yato di Petrus?"

19Ya' unsuong tau Tomaraya Herodes umpeäng Petrus ampo' dang aha nalambi'. Ya' yatong to pandaka dipahehsa simesa-mesa mane dipesuoii dipatei. Puhai yatoo mengkalaong di Yudea Herodes le'ba' pano di Kaisarea anna tohhoi di hao.

20Tempo donetoo keaha' liung Tomaraya Herodes pano di to Tirus anna to Sidon. Dolunna inde derua bohto si unghannuang tomaraya napangngalai andeang, ampo' danne' nabea dinoa. Dianto anna sika suleng mengngolo. Sika unse'demi Blastus pongkahana to pengkähäng yaling di dasanna tomaraya. Ya' diang mangkadoluangngi mengngolo pano di tomaraya umpeäng kasikapiaiang situhu' pampemalanna to Sidon anna to Tirus.

21Pihsananna lambi' yato allo ang puha sika natandai, ya' umpakeng kaya' katomarayaanna Herodes anna mohko'i yaho di ohko'ang katomarayaang umpa'tula'i yato tau.

22Lella' ma'tula', ya' sika kohang yato tau naoatee, "Inde kamahanna dehata, tadia kamahanna hupatau."

23Tahpa napahoai siang mesa korong malaeka'na Dehata aka' untahimbo pampudianna tau andana umpakäyyäng Puang Alataala, lambi' karoroang anna napobahai mate.

24Bahtakaranna Dehata tuhtuang tisembu' lambi' tuhtuang kehängngäng ang mampetahpa'.

²⁵Tahpana sika umpapuha kähänganna inde Barnabas anna Saulus, dianto umpalambi' yato ang nabaha dai' di pebulle ada', ya' sika sumuleng yaho mai di Yerusalem umposola ta Yohanes bahtu' ang disanga toe' ta Markus.

Pengkähänganna Rasul 13

¹Tempo donetoo di hao di Antiokhia ahake' sangngaka-sangngaka nabi anna tuanguku solana Saulus dianto: Barnabas, Simeon ang si disangai ta Maloteng, Lukius mesa to Kirene, anna Menahem ang sibaha lobo' Tomaraya Herodes.

²Pihsang tempo yato tau lella' menomba dai' di olona Dehata anna ma'puasa, ya' ma'karang Inaha Masero naoatee, "Pasenga'ingkä' Barnabas anna Saulus aka' la unγκähäng pengkähängang ang puha kupama'tantuing."

³Puhanna ma'puasa sala anna ma'sambayang, nasahpang yato derua tau mane nasuoi le'ba'.

⁴⁻⁵Aka' pahentana Inaha Masero mengkalaong Barnabas anna Saulus naposolai Yohanes Markus ang la mandului, naung di Seleukia mane tahhi'i sau di Siprus mokahpala' uhai. Lambi'na di Bohto Salamis umpepainsamming Bahtakara Dehata yaling di pa'sambayanganna to Yahudi.

⁶Ya' napesambaing naola yato ongeang lambi' pano di Bohto Pafos. Tahpana di hao sitammung mesa to Yahudi disanga Bar-Yesus mesa to pa'ih sang ang unsangai kalaena nabi ampo' setonganna loseng.

⁷Si sibaha lolong tuambahsa' yato di ongeang ang disanga Sergius Paulus, mesa to manähäng. Ya' untambaing Barnabas sibaha Saulus yato tuambahsa' anna malai unghingngi Bahtakara Dehata.

⁸Ampo' Barnabas anna Saulus napamasuhsa yato to pa'ih sang (ang disanga ta Elimas yaling di basa Yunani) anna malai yato tuambahsa' dai mampetahpa'.

⁹Ta Saulus nei' bahtu' dioatee Paulus napunnoi Inaha Masero menge umpahandang Bar-Yesus

¹⁰anna ma'karai naoatee, "O änä'na setang, to supung mambulitu' anna ang si umbabe liu kakarakeang sibaha umpa'bali ingkäna kamapiaang, daliukake' la umboli umpabengko' lalang marohona Dehata?

¹¹Dinoa la unsa'ding teyyena Dehata sule napabutao. Yaling di sangngaka-sangngaka allona dao la unngita mata allo." Ya' buta siarang yato tau kasapu-sapu umpeäng tau ang la mantehte.

¹²Naitanna tuambahsa' yato kadahiang, ya' mampetahpa' siarang aka' tungke'du' toe' unghingngi pepakuhu didiona Puang Yesus.

¹³Ya' umpelleing Pafos Paulus sibaha solana le'ba' mokahpala' sau di Bohto Perga di Pampilia. Ampo' Yohanes nei' mensähä' di solana anna sumulei dai' di Yerusalem.

¹⁴Sika mengkalaong di Perga umpatahhi' pellaonna lambi' dai' di Bohto Antiokhia di Pisidia. Tahpana di allo katohhoang le'ba'mi tama di pa'sambayanganna to Yahudi anna mohko'i yaling.

¹⁵Puha dibata yaling mai di suha' pepakuhunna Musa anna yaling mai di suha'na ingkäna nabi, ya' sika nasuong pebulle ada' yaling di pa'sambayangang naoantee, "Oa' solasohong, ponna aha pepakahanga ang la untula' pano di tau mai'di, ya' tula'i."

¹⁶Ya' ke'de'mi Paulus anna unngängkä'i teyyena umpamahtang tau mai'di mane ma'karai naoatee, "O ingkämua' to Israel anna ingkäna ang mahea' dai' di Puang Alataala, pehingngi manahpaia' inde tula'ku!

¹⁷Puang Alataala ang tapenombaia' ingkänta to Israel puha umpillei neneta anna napapembea' naonge tohhoi di hao di Mesir. Sibaha kakuasaanna mantehte yaling mai di Mesir.

¹⁸Uhpa' pulo pahiamanna naongei Puang Alataala sa'bara' unngita pembabenaii di hao di ongeang makä'däng.

¹⁹Tahpana puha untalo ihsinna pitu katomarayaang di hao di Kanaan, nabahe-baheming yato tampo pano di neneta la napomana'.

²⁰Ingkänna kadahiang yatoo umbai uhpä' atu' limampulo pahiamanna masaena. Puhanna yatoo, sika nabeang Puang Alataala to manghohto' ang la ma'pahenta lambi' pano di tempona Nabi Samuel.

²¹Mane sika umpalau'i mesa tomaraya lambi' nabea Puang Alataala Saul änä'na Kis peänä'anna Benyamin. Uhpä' pulo pahiamanna ma'pahenta.

²²Tahpana Puang Alataala ungnalang inde Saul, ya' untuho bung Daud la mendahi tomaraya. Ma'karang Puang Alataala didiona inde Daud naoatee, 'Daud änä'na Isai ang naala inahangku aka' la diang pole' umpembabeing pa'elo'ku.'

²³Anna situhu' pa'dandianna Puang Alataala, peänä'anna Daud naängkä' mendahi To Mepasalama' yaling di alla'na to Israel, diantoo Puang Yesus.

²⁴Akinna sule Puang Yesus inang puhang natula' Yohanes pano di ingkänna to Israel naoatee, 'Pangkatoba'koa' anna umbehoi kalaemu ditero.'

²⁵Tahpana la puhang pengkähänganna Yohanes si ma'karang naoatee, 'Tadiaete' kodi' ang si unsangaa' To puha Dilanti' la Mepasalama' ampo' mane la suleete' dako'. Tandana keangka' yato Tau, moi la mensabua' pälli'ä' di olona datukä' sihatang.'

²⁶Dahi, ingkämmua' solasohongku, noa peänä'anna Abraham, noa toi to mahea' dai' di Puang Alataala, dipalambi'imingkea' kaheba kasalama'ang.

²⁷Aka' ihsinna Bohto Yerusalem sibaha ingkänna sepongkahaanna dai nainsang naoatee Puang Yesus To Mepasalama'. Datoi nainsang kalemba'anna tula'na ingkänna nabi, yato ang si dibata liu ke lambi' bung allo katohhoang. Dahi sika ungnalang kabohtuang anna napapepateii situhu' yato ang natula' ingkänna nabi.

²⁸Moinnakato dai aha nalambi' suhunna anna malai dipatei ampo' sika napalau liu siang pano di Pilatus anna malai dipatei.

²⁹Tahpana yato ihsinna Yerusalem sibaha ingkänna sepongkahaanna puha umpasundung yato ang puha tiuki' didiona Puang Yesus, sika napatuhummi yaho mai di kayu sitambeng anna napatamai di ku'bu'.

- ³⁰Ampo' napatuho sumule Puang Alataala di hoi' mai di alla'na to mate
- ³¹anna sangngaka-sangngakake' allona naonge si umpepaitaing Kalaena pano di ingkäna to pentindo'na, mengkalao di hao di Galilea lambi' dai' di Yerusalem anna dianto ang mendahi sa'binna pano di to Israel.
- ³²Dahi dinoa kitula'ingkoa' Kaheba Mapia: Pa'dandianna Puang Alataala pano di neneta
- ³³sundummi pano di kita'a' peänä'anna. Aka' umpatuho Puang Yesus di hoi' mai di alla'na to mate. Situhu' karanna Puang Alataala ang tiuki' yaling di suha' pampudianna Daud ang kaderuanna naoatee, "Diontoo änä'ku; mengkalao allo dinoa kupamalesong kuoatee Kodi'mitoo Ambemu."
- ³⁴Puha napatuho Puang Alataala di hoi' mai di alla'na to mate anna dang la napabei la unngolai sala kamateang, situhu' ang puha tiuki' yaling di Suha' Maserona naoatee, 'Inkäna pebehe maseroku ang mala dipetahpa' la kubea touo sinnoa ang puha kubea Tomaraya Daud.'
- ³⁵Anna naoa toitee Tomaraya Daud yaling di pampudiang senga'na: 'Dai la umpabei To Maseromu la bosu.'
- ³⁶Ampo' Tomaraya Daud naonge puhanna umpembabeing paelo'na Puang Alataala, ya' mateng anna diku'bu'i di behinna neneta anna inang bosiete' nei'.
- ³⁷Ampo' Puang Yesus ang puha napatuho sumule Puang Alataala daine' bosu.
- ³⁸Dahi pahallua' unngingsang ingkämmua' solasohongku: aka' sanganna Puang Yesus, dipepainsangnging didiona pangngampungang dosa.
- ³⁹Aka' menna-menna umpetahpa' Puang Yesus, la dilahpa' di hao mai di ingkäna dosa, ang dai aha dilambi' noa ke umpentokeike' tau pepakuhunna Musa.
- ⁴⁰Dahi pentokei manahpaia' inde tula'ku. Madakakoa' andana la dahii pano di kalaemua' yato aka ang puha natula' nabi yaling di suha'na dianto:
- ⁴¹'Kalehaiia' ingkämmu ang umpakauho-uho to mampetahpa'. La pusa'koa' lambi' mate aka' la kubabeng mesa pengkähängang yaling di tempo ang

ungngongeia' dinoa. Ampo' dasiangnga' la umpetahpa' moi la aha tau mantula'ingkoa.' “

⁴²Tahpana la mensohommi Barnabas sibaha Paulus sika napalaung tau mai'di ke la malai ma'tula' buke' ke lambi' bung allo katohhoang.

⁴³Soho' ma'sambayang, mai'ding ang inang to Yahudi anna ang senga' ang mahea' dai' di Puang Alataala untindo' Paulus sibaha Barnabas lambi' napakuhu anna napahenta anna malai tontong lolo untokei mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

⁴⁴Tahpana lambi' bung allo katohhoang sai'di' tala sule asang ihsinna yato bohto mahoa' ma'himpung la umpehingngii Bahtakara Dehata.

⁴⁵Ampo' naitanna to Yahudi yato tau mai'di, ma'kasueheng lambi' sika napetaha-tahai anna umbahoi yato tula'na Paulus didiona Puang Yesus.

⁴⁶Ampo' sibaha kabahaniang ma'kara Paulus sibaha Barnabas naoatee, "Setonganna inang dioete'a' la dolu umpehingngii inde Bahtakara Dehata, ampo' daia' ungnaku untahimbo. Sinnoanna unngoaa'tee, 'Daang kami' la sihatang untahimbo katuhuang sapano-panona.' Dianto anna mempakoang pano di tau ang tadia to Yahudi.

⁴⁷Aka' naoingkante Dehata, 'Puhakoa' kutuho la mendahi ballo pano di ingkäna tau ang tadia to Yahudi anna malakoa' umpepainsangnging kasalama'ang lambi' pano di sikunna lino.' “

⁴⁸Ya' tahpana nahingngi yato tula' ingkäna tau ang tadia to Yahudi, sika mahasang inahanna anna umpakäyyängngi Bahtakara Dehata. Ya' napetahpa' asammi pole' ingkäna tau ang puha natuho Puang Alataala la untahimbo katuhuang lambi' sapano-panona.

⁴⁹Lambi' tiseмбу' Bahtakara Dehata pano di umba-umba naonngi yaling yato di lembäng.

⁵⁰Ampo' to Yahudi umpakeaha' ingkäna to dipakeangka' yaling yato di bohto mahoa' sibaha bahine ang mahea' dai' di Dehata. Napakeaha' anna malai undahha Paulus sibaha Barnabas anna nasuoi le'ba' umpellei yato lembäng.

⁵¹Ya' unsapuing dolu ähäng tampo di bihti'na Paulus sibaha Barnabas, aka' la mendahi tanda pano yato di tau ang dai mantahimbo pepakuhunna, anna yato tau datoe' natahimbo Puang Alataala. Mane le'ba'i pano di Ikonium.

⁵²Ingkäna to mampetahpa' di hao di Antiokhia napunnoi kakahsiang anna Inaha Masero.

Pengkähänganna Rasul 14

¹Noa tunne' di hao di Ikonium Paulus sibaha Barnabas le'ba' tama di pa'sambayanganna to Yahudi anna mampakuhui didiona Puang Yesus, lambi' mai'di to Yahudi anna ang tadia to Yahudi mampetahpa'.

²Ampo' to Yahudi ang dai naaku untahimbo tula'na yato to deruai umpakeaha' tau senga' ang tadia to Yahudi anna malai sika unghahi'di' to mampetahpa'.

³Dianto anna masae-saeke' Paulus sibaha Barnabas tohho di hao anna untula' loloi Bahtakara Dehata napunnoi kabahaniang aka' unghannuang Puang Yesus. Ya' napatandaammi Dehata dianto kaheba ang sika napalambi' didiona mana' pa'kalemunna inang tahpa', aka' nabea kakuasaang anna malai umpapia ma'kahupa-hupa tanda anna mai'di ang mepusa'-pusa'.

⁴Ampo' ihsinna yato bohto mahoa' siteläng-teläng lambi' ahang ang untuhui' to Yahudi anna aha untuhui' yato derua rasul.

⁵Ya' sipahtuyu-tuyung sangngaka-sangngaka to Yahudi anna ang tadia to Yahudi sibaha pongkahana anna malai undahha yato rasul derua anna nasaleba'i batu.

⁶Ampo' tahpa nainsang yato to deruai lambi' le'ba' unghalai kalaena pano di Bohto Listra anna Bohto Derbe anna ongeang senga' yaling di Likaonia.

⁷Ya' dia bunto inde naongei umpepainsangnging Bahtakara Dehata.

⁸Di hao di Listra aha mesa muane ang dai mio mellao mengkalao sohong. Inde tau supung si mohko' lolo.

⁹Ampo' umpehingngii toe' tula'na Paulus. Ya' naitang Paulus yato tau anna tahpa nainsang naoatee, indo tau aha kapampetahpa'anna lambi' la mala dipabono'.

¹⁰Dianto anna ma'karang Paulus napekäyyängngi naoatee, "Ke'de'o!" Ya' tahpa ke'de' siarang katibe-tibe anna kalao-lao lelengngi.

¹¹Tahpana naita tau mai'di yato ang puha nababe Paulus, sika kohang ma'basa Likaonia naoatee, "Tuhung si'dang pole' dehata menghupatau tama di lino."

¹²Lambi' Barnabas disangai dehata Zeus anna Paulus disangaine' dehata Hermes aka' dia ang si ma'tula'.

¹³Pihsananna suleng di hao di baba bohto mahoa' sändona dehata Zeus di hao mai di pa'sambayanganna ang aha di aneang bohto, umbaha sangngaka-sangngaka saping laki nabelo-beloi la natunu, sibaha tau mai'di aka' pemala menomba pano yato di rasul.

¹⁴Ampo' tahpana nahingngi Paulus sibaha Barnabas pahtuyunna yato tau mai'di, ya' unseu'-seu'mi kaya'na tandana dai mahasa ke dipasinnoai dehata anna lumumpa'i tama di alla'-alla'na yato tau lella' mekoaha naoatee,

¹⁵"Tehterere! Akarea' dio umbabe? Hupatau biasa touang kami'; sinnoa siamingkea'! Ampo' suleang inde la umpepainsangnging Kaheba Mapia tama di alla'-alla'mua' anna malakoa' dai umbabe lolo kaha-kaha takekuna. Ampo' la mengkolingkoa' dai' di Dehata ang tuho. Dianto ang umpadahi langi' sibaha lino anna le'bo' sibaha ingkäna ihsinna.

¹⁶Aka' dolu inang napabeba'ke' Puang Alataala hupatau pantang untuhu'i inahanna.

¹⁷Ampo' moinnakato noa, dasiang nakalimpängngi umpepaitaing umba noa kamatandeanna. Aka' tontong umbabe ma'kahupa-hupa kamapiaang sinnoanna: umpatuhung lolo kene' yaho mai di langi', umpakeboa manahpa pinamulammua' ke lambi'mi tempona, nabea lolokoa' andeang anna kamasannangang inaha."

¹⁸Ampo' moinnakato noa yato tula'na to deruai, sai'di' tala dai nabela ullaba'i yato tau mai'di la untunu penombaang di olona.

¹⁹Pihsananna di hao yato di Bohto Listra suleing sangngaka-sangngaka to Yahudi di hao mai di Bohto Antiokhia di Pisidia anna di hao mai di Bohto Ikonium unse'de' yato tau mai'di, lambi' sika natindo'. Lambi' sika unsisaleba'-leba'i batu ta Paulus, mane nahui'i tama di aneang bohto aka' nasanga mateng.

²⁰Ya' suleng sika nalumba to mampetahpa'. Lella' nakapupu', ya' tahpa kalehang sumule Paulus anna le'ba'i tama di bohto maho'. Marondonna le'ba'mi pano di Derbe sibaha Barnabas.

²¹Tahpana di hao di Derbe umpepainsang buming Kaheba Mapia Paulus sibaha Barnabas lambi' mai'di tau mampetahpa'. Puhai, sumuleng pano di Listra mane panoi di Ikonium anna Antiokhia di Pisidia.

²²Yaling yato di tallu bohto maho' sika umpamatoho bung inahanna ingkäna ang untindo' Puang Yesus anna napepahenta loloing naoatee, "La tontong lolokoa' mampetahpa' dai' di Puang Yesus. Aka' inang ahanaatee' la mai'di kamasuhsaang taolai ke pemalaingkea' tama di Kapahentaanna Puang Alataala."

²³Anna pano di si mesa-mesa jumaa' Paulus sibaha Barnabas umpillei tau ang la mendahi pebulle ada'. Puhai sika ma'puasa anna ma'sambayang inde Paulus anna Barnabas, ya' sika nabehong yato ang puha napillei dai' di Puang Alataala ang sika napetahpa'.

²⁴Mane umpatahhi' boi pellaonna unngolai Pisidia lambi' pano di Pamfilia.

²⁵Puhai umpepainsangnging Bahtakara Dehata di hao di Perga, ya' le'ba'mi naung di Atalia.

²⁶Di haonto yato naonge Paulus anna Barnabas mengkalao, mokahpala' uhai sumule sau di Antiokhia. Dianto yato bohto maho' ang sika naongeti uhuna, naonge anna dibehoi dai' di mana' pa'kalemunna Puang Alataala anna malai umbabe kähängang ang dinoa napepuhaing.

²⁷Lambi' sau di Antiokhia untambaing ingkänna to mampetahpa', mane sika natula' asangnging ingkänna yato kaha-kaha ang puha napadahi Puang Alataala ang sika nababe. Natula' toi umba noa nabuhkeiing lalang Puang Alataala lambi' yato ang tadia to Yahudi mala mampetahpa' dai' di Puang Yesus.

²⁸Masaeke' tohho inde ta Paulus anna ta Barnabas sibaha ingkänna to mampetahpa' di hao.

Pengkähänganna Rasul 15

¹Ya' suleng di hao di Antiokhia sangngaka-sangngaka to Yahudi yaho mai di Yudea ang sika mampetahpa'mi dai' di Puang Yesus. Mampakuhung pano di tau ang tadia to Yahudi ang umpetahpa' toe' Puang Yesus naoatee, "Ke dakoa' ditille situhu' kabiasaang Atohanna Musa, inang dasiamokoa' la mala dipasalama'."

²Ampo' yato pepakuhunna dasi'da-si'dai natahimbo Paulus sibaha Barnabas. Lambi' ingkänna to mampetahpa' untuho Paulus sibaha Barnabas anna sangngaka-sangngaka tau di hao yato di jumaa' la le'ba' umpellambi'i rasulna Puang Yesus sibaha ingkänna pebulle ada' yaho di Yerusalem, anna malai ma'limbo untula' yato kaha-kaha.

³Ya' naposolang jumaa' ang aha di hao di Antiokhia lambi' tama di aneanna bohto. Mane le'ba'i sika naola pano di Fensia anna Samaria. Lambi'na pano sika natula'ing naoatee, "Mai'ding ang tadia to Yahudi untindo' Puang Yesus." Ya' sika tialang inahanna to mampetahpa' ang manghingngi.

⁴Tahpana lambi' dai' di Yerusalem natahimbo manahpang to mampetahpa' sibaha ingkänna rasul anna pebulle ada'. Ya' natula'iming yato aka ang puha nababe Puang Alataala yaling di pengkähängannaii.

⁵Ya' suleng sangngaka-sangngaka to Farisi ang mampetahpa'mi naoatee, "Inkänna ang tadia to Yahudi pahallu la ditille toe' anna disuoi untuhu'i pepakuhunna Musa anna malai salama'."

⁶Ya' ma'himpummi ingkäna rasul sibaha pebulle ada' yaho di Yerusalem unsitula'-tula'i yato kaha-kaha.

⁷Tahpana masae sitimba'-timba', ya' ke'de'mi Petrus naoatee, "Oa' solasohong, puhangnga' ungningsang unngoatee, dolunnake' anna napilleimä' Puang Alataala yaling mai di alla'-alla'mua', aka' mengkalao di tula'ku tau ang tadia to Yahudi la unghingngi Kaheba Mapia anna la mampetahpa'.

⁸Aka' Puang Alataala ang ullosa inahanna hupatau umbea Inaha Masero pano yato di tau, tandana natahimbo toe' sinnoa kita'a'.

⁹Anna daingkea' aha napasisinga'ang moi poro la mesa, kita'a' to Yahudi anna yato ang tadia to Yahudi, aka' sika napamasero yato inahannaii aka' mampetahpa'.

¹⁰Dahi monna ke noai, akana unsändä'irakoa' dio Puang Alataala la umpahsa petauanna la untuhu'i ingkäna Atohanna Musa, anna dasiangnga' tabela tatuhu'i yato atohang mengkalao di neneta lambi' pano di kita'?

¹¹Ampo' inderea'ne' tapetahpa'i: Supung aka' mana' pa'kalemunna Puang Yesus lambi' malaingkea' salama', noa tunne' pano yato di tau ang tadia to Yahudi."

¹²Sika mahtang asammi pole' anna umpehingngii Paulus sibaha Barnabas untula' yato ma'kahupa-hupa tanda anna ang mepusa'-pusa' ang napadahi Puang Alataala yaling di alla'-alla'na tau ang tadia to Yahudi naonge sika mengkähängngi.

¹³Puhai ma'tula' Paulus sibaha Barnabas, ma'kara tunne' Yakobus naoatee, "O ingkämmua' solasohongku, pehingngiia' tula'ku:

¹⁴Mane sapuhanna liu napakaleso Simon Petrus umba noa pampahandu'anna umpepaitaing pa'kalemunna Puang Alataala pano di tau ang tadia to Yahudi. Aka' pahtuyunna, yaling yato mai di alla'-alla'na la napillei la mendahi petauanna.

¹⁵Kaha-kaha yatoo situhu' tula'na Puang Alataala ang puha nauki' ingkäna nabi naoatee,

¹⁶Dako'itoo la sumuleä', anna katomarayaanna Daud sihapang dasang ang puha ditalei la kupake'de' sumule, lambi' ingkäna ang loe la ke'de' sumule, anna la kupamatoto'.

¹⁷La kupanoa anna malai ingkäna hupatau ang ahake' pemala untuhu'i Dehata, anna ingkäna ang tadia to Yahudi ang puha kutambai la mendahi petauangku.' Noantoo tula'na Dehata ang umpadahi ingkäna yato kaha-kaha

¹⁸anna puha napepainsangnging mengkalao dolu.

¹⁹Dahi situhu' pihki'ku, daingkea' mala umpaaha kamapahhi'ang pano di tau ang tadia to Yahudi, yato ang untindo'mi Puang Yesus.

²⁰Ampo' la tapapebaha suha' ang la naoatee, 'Daa unngandea' andeang ang puha dibeho pano di dehata senga', daa unsamangkamahoinna, daa unngande balena olo'-olo' mate ditehke anna daa unngande haha.'

²¹Aka' mengkalao dolu dipepainsangnging Atohanna Musa pano di ingkäna bohto anna lambi' dinoa ke allo katohhoang bumi yato atohanna dibata lolo tama di ingkäna pa'sambayangang."

²²Ya' unngalang kabohtuang ingkäna rasulna Puang Yesus sibaha pebulle ada' anna ihsinna jumaa' yaho, dianto la umpillei tau yaling mai di alla'-alla'naii ang la naposola Paulus anna Barnabas sumule pano di Antiokhia. Ya' sika umpilleing Yudas ang si disanga toe' ta Barsabas sibaha Silas, sahing dipakeangka' yaling di alla'-alla'na to mampetahpa'.

²³Ya' dibeang yato suha' nabaha. Ihsinna yato suha' naoatee, "Salama'ki' ingkänaang solasohommu, noa rasul, noa pebulle ada', mating di ingkämmua' solasohongki' ang tadia to Yahudi ang diting di Antiokhia, Siria, anna Kilikia.

²⁴Kihingngi aha tau ang yaling mai di alla'-alla'ki' to mampetahpa' dinne di Yerusalem moinnakato dai aha kisuo, lambi' tula'na didiona kapotilleang napapusa'koa'.

²⁵Dahi dianto anna kibohtung umpillei derua tau umposola Barnabas anna Paulus ang kipakamaya,

²⁶ang dai aha mahea'na umpebeaing kalaena dipatei ahsala' malai umpepainsangnging sanganna Dehatanta Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

²⁷Dahi kisuo Yudas sibaha Silas mating anna malai natula' manahpaingkoa' situhu' ihsinna inde suha'.

²⁸Aka' puhaang naposolai Inaha Masero lambi' ungnalaang kabohtuang anna malai dako' la dipapahsai bahaang ang tala umbelaa' umbaha. Ampo' supung indee la pahallu untuhu'ia':

²⁹Daa ungnande andeang ang puha dibeho pano di dehata senga'; daa ungnande haha anna balena olo'-olo' mate ditehke, anna daa unsamangkamahoinna. Ke umpakahaoi kalaemu di hao mai di kaha-kaha yatoo, ya' mapiantoo. Ya' samantoo indee supu. Salama'ki' mating.”

³⁰Puhai yatoo, ya' sipasa'bing mane mengkalaoi yato ang nasuo lupano di Antiokhia. Tahpana lambi' pano untambaing ingkänna to mampetahpa' ma'himpung anna nabeai yato suha'.

³¹Tahpana sika nabata, mahasa asammi inahanna aka' napakahanga yato ihsinna suha'.

³²Inde Yudas sibaha Silas nabi toe'. Masae ma'tula' umpahenta ingkänna to mampetahpa' anna malai umpamatoto' kapampetahpa'anna.

³³Tahpana masae-sae di hao inde to deruai, napabeing ingkänna to mampetahpa' ang di hao di Antiokhia le'ba' sitonda kamasannangang inaha sumule dai' di Yerusalem.

³⁴[Ampo' nabohtune' Silas naoatee, "La dinnemä' kodi'."]

³⁵Masae-sae tuke'ne' tohho Paulus anna Barnabas di hao, ya' mai'ding solana to mampetahpa' naposola mampakuhu anna umpepainsangnging Bahtakaranna Dehata.

³⁶Tahpana masae-sae di hao, naoante Paulus pano di Barnabas, "Umbai mapia ke le'ba'ingke sumule ullelengngi bohtona ingkäna solasohonta ang puha taongei umpepainsangnging Bahtakara Dehata anna malai tainsang umbane' noa."

³⁷Naaku toe' Barnabas ampo' pemala umposola Yohanes ang si disanga toe' ta Markus.

³⁸Ya' donetoo naonge sisala aka' naoate Paulus, "Dai la diposola aka' puha mepellei di hao di Pamfilia dolu anna dang naaku medului mengkähäng donetoo."

³⁹Ya' sikallang Paulus anna Barnabas lambi' sisähä'. Le'ba'mine' Barnabas umposola ta Markus mokahpala' uhai lusau di Siprus.

⁴⁰Ampo' Paulus umpillei Silas la naposola. Puhai yatoo, yato ingkäna to mampetahpa' di hao di Antiokhia umbehong Paulus anna Silas dai' di mana' pa'kalemunna Puang Alataala, mane sika mengkalaoi inde to deruai.

⁴¹Le'ba'ing ullelengngi bohto yaling di Siria anna Kilikia umpamatoto' ingkäna jumaa'.

Pengkähänganna Rasul 16

¹Donetoo le'ba' toe' Paulus dai' di Bohto Derbe anna Listra. Silambi'mi di hao mesa to mampetahpa' ang disanga Timotius. Indona dianto to Yahudi ang mampetahpa' toe' anna ambena nei' tadia to Yahudi.

²Inde Timotius nainsang asang ingkäna to mampetahpa' di hao di Bohto Listra anna Ikonium naoatee, 'Tau mapia.'

³Pemala ta Paulus ke umposola lelengngi ta Timotius umpatahhi' pengkähänganna. Dahi natille anna malai natahimbo to Yahudi aka' nainsang naoatee, ambena tadia to Yahudi.

⁴Yaling di pellaoanna Paulus sibaha Silas naonge unngolaii yato sangngaka-sangngaka bohto si umpalambi' yato kasibohtuanna rasul anna pebulle ada' yaho di Yerusalem, anna malai ingkäna to mampetahpa' la natuhu'i.

- ⁵Ya' noantoo ingkäna jumaa' dipamatoto' kapampetahpa'anna anna tuhtuang masae tuhtuang kehängngäng to mampetahpa'.
- ⁶Inde Paulus anna Silas sika mangngola pano di Frigia anna Poropensi Galatia aka' dai napabei Inaha Masero la umpepainsangnging Kaheba Mapia di hao di Poropensi Asia.
- ⁷Tahpana ullambi' alla'na Misia, ya' nasändä'mi boheng la lutama di Bitinia, ampo' dai napabei Inaha Maserona Puang Yesus.
- ⁸Ullehanna Misia, ya' lambi'mi naung di Troas.
- ⁹Tahpana bengi, ahang pangngitanna Paulus. Ang naita dianto aha mesa to Makedonia moke'de'-ke'de' anna malaui naoatee, "Lumbakang kami' mai anna unduluiang."
- ¹⁰Ya' puhanna yatoo mangkahahpi siamang la mengkalao sau di Makedonia, aka' kiinsang nasuo si'damang Puang Alataala la umpepainsangnging Kaheba Mapia di lau'.
- ¹¹Mengkalaoang di hao di Troas tahhi'ang mokahpala' uhai sau di Samotrake, ya' marondonnai lambi'mang yato di Bohto Neapolis.
- ¹²Ya' mengkalaomang di hao le'ba' pano di Filipi, mesa bohto mahoa' di Poropensi Makedonia ang napahenta to ma'pahenta Roma. Ya' dianto kiongei tohho sangngaka-sangngaka benginna.
- ¹³Tahpana lambi' allo katohhoang, umpelleimang bohto mahoa' anna maoang naung di behing salu uhai umpeäng ongeang ang si naonge ma'sambayang to Yahudi. Ya' kilambi'mi bahine ma'himpung; mohko'mang anna kipa'tula'ii.
- ¹⁴Donetoo ma'pehingngi toe' mesa bahine ang disanga Lidia, to pa'balu' kaing malahtu ang sule di hao mai di Bohto Tiatira. Inde bahine mesa toe' ang si menomba lolo dai' di Puang Alataala ampo' tadia to Yahudi. Nabuhkeeing inahanna Dehata lambi' umpehingngii manahpa yato ingkäna tula'na Paulus.
- ¹⁵Lambi' ditero'mi Lidia sibaha sanghapunna. Ya' puha ditero', nabahaimang naoatee, "Ponna umpetahpa' si'daa' kapampetahpa'angku dai' di Puang Yesus,

ya' tapanoa' di dasang anna di haoingkea' tohho." Lambi' napeäng lalang anna malai kipengngioi.

¹⁶Pihsang tempo naummang yato di ongeang ang si naongi to Yahudi ma'sambayang, ya' silambi'mang mesa sabua' bahine ang napentamai setang lambi' ma'ihsang-ihsang, lambi' ingkäna pongkahana sangka' mai'di asang pallolonganna.

¹⁷Ya' natindo' lolomang sibahaang Paulus lella' siang kakoha-koha naoatee, "Inde mai tau sabua'na asang Puang Alataala, To Handang Malängkä'. Dianto ang mampainsangngikoa' lalang kasalama'ang."

¹⁸Tahpana sangngaka allona napa'panoa-noa lolo, ya' maliping talinganna Paulus nahingngi, lambi' napengkolingngi anna ma'karai pano yato di setang naoatee, "Yaling di sanganna Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', kupahentao: palaio yaling mai di kalaena ne bahine!" Ya' tahpa malai siarang yato setang.

¹⁹Tahpana naita ingkäna pongkahana inde bahine, sika keaha'mi aka' naoatee, "La pa'dang pole' pallolongangki'." Tahpa unsahkang Paulus sibaha Silas anna sika nahui'i pano di pasa' aka' la nabaha pano di to ma'kuasa.

²⁰Ya' tahpana di hao di olona to panghohto' bohto mahoa' sika naoantee, "Inde to deruai sule done inde di bohto umpasisähä' to pa'bohto aka' to Yahudi

²¹anna umpopampakuhu ada' kabiasaang, aka' nasanga dai sihatang atohanna to ma'pahenta Roma. Dahi dai la mala tatahimbo, londonang la tatuhu'i."

²²Sule tunne' tau mai'di ullebo Paulus anna Silas anna nasitungo-tungoii. Pihsananna inde to panghohto' unsuong yato tau mai'di unseu' porehana inde to deruai yaling mai di kalaena mane nasuoi napohetong.

²³Puhai yatoo, ya' napesuoing dibaha tama di tahungkung. Umpahentang to pandaka tahungkung naoatee, "Dakai manahpaia'!"

²⁴Dahi situhu' yato pahenta, ya' sika napatamang to pandaka tahungkung di tängngä-tängngä anna napungoi bihti'na pano di ahhi.

²⁵Umbai tängngä bengi ma'sambayammi Paulus sibaha Silas anna menanii umpudi Puang Alataala. Ya' sika napehingngii tunne' ingkäna solana ang aha yaling di tahungkung.

²⁶Pihsananna tahpa ahang lino' käyyäng lambi' ingkäna batunna yato tahungkung pahoro anna tahpa tibuhke asang ingkäna baba anna tibuhke toi pepungona ingkäna to di tahungkung.

²⁷Tahpana kaleha yato to pandaka anna unngitang baba titungka' asammi, ya' tahpa unsintä'mi pa'danna la umpatei kalaena aka' nasanga le'ba' asammi yato ihsinna tahungkung.

²⁸Ampo' metamba Paulus naoatee, "Daungkarakei kalaemu aka' dinne asangkantee!"

²⁹Ya' umpalau siarang ballo inde to pandaka anna lumumpa'i tama lella' sikalalla' aka' mahea' anna malimuntu'i di hao di olona Paulus anna Silas.

³⁰Mane umposolai Paulus sibaha Silas mensohong anna mekutanai pano naoatee, "Oa' tuang, aka la pahallu kubabe anna malaä' salama'?"

³¹Ya' natimba'mi naoatee, "Petahpa'o Puang Yesus anna malao salama', noa dio, noa toi sanghapummu."

³²Ya' sika natula'ming Bahtakara Dehata sibaha ingkäna ang yaling di dasanna.

³³Tehte' doneto siang di bengi anna umbahai Paulus sibaha Silas do nabaseiing bila'na anna umbehoi kalaena sibaha sanghapunna ditero'.

³⁴Puhai, nabahaing pano di dasanna anna natahiai. Mahasa liu inahanna aka' mampetahpa'mi sanghapui dai' di Puang Yesus.

³⁵Tahpana mabaya ingkäna yato to panghohto' unsuo polisi naoatee, "Pellambi'i to pandaka tahungkung anna ungngoaintee, 'Lahpa'i ne to deruai.'"

“

³⁶Le'ba' tunne' yato to pandaka tahungkung umpellambi'i Paulus sibaha Silas anna naoantee, "Nalambi'ä' pahentana to panghohto' la kulahpa'mokoa'. Dahi laomokoa'. Paela'dang."

³⁷Ampo' ma'kara Paulus pano di pandaka tahungkung sibaha polisi naoatee, "Dihekeng touang kami' to Roma, dake' aha dihohto' pembabeki' anna tahpa dipohetommang di hao di olona tau mai'di mane dipatamaang di tahungkung. Ya' pihsananna dinoa dai pole' kiaku la ullahpa' tomande'ang. Supung ke diai sika sule yato to panghohto' dinne done ang la mambahanangngang sohong."

³⁸Ya' le'ba'mi yato polisi umpalambi' karanna Paulus pano di ingkäna to panghohto'. Tahpana sika nainsang naoatee yato to deruai to Roma toe', ya' sika mahea' liung aka' untehkai atohanna to Roma.

³⁹Ya' sika sule siarang umpellambi'i Paulus sibaha Silas anna sika unngakuii kasalaanna di olona. Mane sika naposolai mensohong anna naoantee, "Ke la malai anna umpelleiia' inde bohto."

⁴⁰Ya' le'ba'ing umpellei yato tahungkung anna tahhi'i pano di dasanna ta Lidia. Lambi' pano silambi'mi ingkäna to mampetahpa', ya' napakahangang mane napelleii.

Pengkähänganna Rasul 17

¹Ya' umpatahhi'mi pellaonna Paulus sibaha Silas mangngola Amfipolis anna Apolonia le'ba' pano di Bohto Mahoa' Tesalonika. Di hao aha pa'sambayanganna to Yahudi.

²Sinnoa biasa, le'ba'mi Paulus tama di pa'sambayangang. Pentallung allo katohhoang sihuntung-huntung naongei Paulus umpakaleso anna unsitula'-tula'i Bahtakara Dehata sibaha tau mai'di.

³Napakaleso si'da-si'da situhu' ihsinna Suha' Masero pano di tau mai'di naoatee, "Yato To Dilanti' la Mepasalama' dai mala tala unsa'ding kamadahhaang lambi' dipatei anna dipatuhoi di hoi' mai di alla'na to mate. Puang Yesus ang kupainsangngikoa', diantoo To Dilanti' la Mepasalama'."

⁴Ya' ahang sangngaka-sangngaka to Yahudi ang di hao donetoo mampetahpa' lambi' umpempakoi Paulus sibaha Silas. Anna mai'di tuke'ne' tau senga' ang mampetahpa', noa tau ang tadia to Yahudi ang mahea' dai' di Puang Alataala, noa toi bahine ang dipakeangka'.

⁵Ampo' mai'di to Yahudi ma'kasuehe lambi' unghimpung ingkäna to pa'maho-maho yaling di pasa' anna napopa'mesai umpaaha kasiba'diang yaling di bohto mahoa'. Ya' ullebong dasanna Yason umpeäng Paulus sibaha Silas aka' la nabaha pano di olona tau mai'di la dihohto'.

⁶Ampo' tahpana dai nalambi', ya' Yason-mi sibaha sangngaka to mampetahpa' nahui' pano di to keangka'na yato bohto lella' sika tamba naoatee, "Yato tau si umpaaha kakarakeang tama di lino, ya' dinoa sule tunne' dinne.

⁷Anna inde Yason untahimbo yato ang sule lambi' nadasangngi. Ingkäna babena dai sihatang atohanna Katomarayaang Roma aka' naoatee, 'Aha are' tomaraya senga' ang disanga Yesus.' “

⁸Tahpana nahingngi tau mai'di anna ingkäna to keangka'na bohto mahoa', ya' sika keaha'mi.

⁹Ya' umpalaung doi' pano di ta Yason anna pano di solana anna napalau toinne' anna ma'dandii dai la umpaaha bou kakarakeang. Ya' puharang nabaya' mane dilahpa'i.

¹⁰Benginna yatoo ingkäna to mampetahpa' di hao di Tesalonika sika unsuo siang Paulus sibaha Silas naoaintee, "Lupanokoa' di Berea." Lambi'na pano mentamang di pa'sambayanganna to Yahudi.

¹¹Ingkäna to Berea mapia inaha nei' andana to Tesalonika, aka' untahimbone' Bahtakara Dehata sibaha kamasannangang inaha lambi' allo-allo umpahehsa lolo Bahtakara Dehata, aka' naoatee, "Bahtu' tahpa' si'daraka'e' inde pepakuhunna Paulus?"

¹²Lambi' mai'di tau umpetahpa' Puang Yesus: noa to Yahudi, noa toi ang tadia to Yahudi, moi bahine ang dipakeangka', moi muane.

¹³Ampo' tahpana nainsang sangngaka-sangngaka to Yahudi di hao di Tesalonika naoatee umpepainsang buming Bahtakara Dehata Paulus di hao di Berea, sika le'ba'ing pano anna umpentama alla'i tau mai'di lambi' sika keaha' pano di Paulus anna Silas.

¹⁴Sika napenandai siang ingkäna inde to mampetahpa' di hao di Berea unsuo Paulus pano di behing le'bo'; supung Silas sibaha Timotius ang tohhoke' nei'.

¹⁵Ingkäna ang umposola Paulus naposola lambi' pano di Bohto Mahoa' Atena. Tahpana la sumule, sika napasammi Paulus naoantee, "Painsangngii Silas sibaha Timotius anna baha' sulei napellambi'ia'."

¹⁶Lella' Paulus unngempei Silas sibaha Timotius di hao di Bohto Mahoa' Atena, ya' mapi'di' liung inahanna unngita to di hao si umpenombai tau-tau.

¹⁷Lambi' umpa'tula'i to Yahudi anna tau senga' ang mahea' dai' di Puang Alataala yaling yato di pa'sambayangang. Noa tunne' allo-allo si sipa'tula' sibaha ingkäna ang si nasilambi'ing di hao di pasa'.

¹⁸Ya' sule tunne' samai tuankuhu yaling di pepakuhunna Epikuros anna Stoa anna sika sibehtai Paulus. Aha ang mangngoatee, "Aka ang natula' inde to si mai'di tula' kale?" Aha sangngaka ang mangngoatee, "Umbai ang umpepainsangnging pepakuhunna dehatanna ang dai diinsang dinne." Aka' ta Paulus umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Puang Yesus sibaha katuhoanna sumule di hoi' mai di alla'na to mate.

¹⁹Lambi' sika umposolang Paulus pano di pa'limboanna to panghohto' ang disanga Areopagus anna naoantee, "Pemalaang la umpainsangngi yato pepakuhu bakahu ang si umpepainsangnging.

²⁰Aka' yatoo pepakuhu ang umbaha, senga'-senga' kihingngi. Dahi pemalaang kiinsang aka kalemba'anna."

²¹(Ingkäna to di hao di Bohto Mahoa' Atena, noa ang inang to di hao, noa tunne' ang to sule, si nakära'i untibe tempona umpehingngii anna untula' didiona kaha-kaha bakahu.)

²²Ya' ke'de'mi Paulus yaling di alla'-alla'na to pa'himpung di hao di Areopagus anna ma'karai naoatee, "Oa' ingkämmu to Atena, kuita ingkäna pembabemu dakoa' aha tala meada' pano di ingkäna dehatammu.

²³Aka' tahpaku ma'lao-lao yaling di bohtomua', ya' kuitang ingkäna ongeang penombaammua'. Anna kulambi' toi mesa ongeang penombaang diuki' di hao naoatee, 'Penombaang dai' di dehata ang tadiinsang.' Yato Dehata ang umpenombaia' ampo' daia' ungningsang, dianto inde ang kupainsangngikoa' mating.

²⁴Puang Alataala ang puha umpadahi lino anna ingkäna ihsinna, dianto Dehatanna langi' anna lino. Dai tohho yaling di dasang ang napapia hupatau,

²⁵anna dato'i pahallu nadului hupatau, sinnoanna si aha kakuhanganna. Aka' Diaete' ang umbea katuhu'ang anna ingkäna aka-aka pano di hupatau.

²⁶Aka' supung mesa tau napake naonge umpadahii ingkäna hupatau anna malai la umpunoi inde lino. Dia toi ang puha unngäto' lohpo' tempona ingkäna hupatau anna unngalla'i ingkäna ongeannaii.

²⁷Napanoa Puang Alataala anna malai le'ba' lelung hupatau umpeäng Puang Alataala umbato ke malai nalambi'. Aka' setonganna dasiamingkea' sikahaoang Puang Alataala.

²⁸Aka' yaling di kakuasaanna lambi' malaingkea' tuho anna malaingkea' mengkähäng. Darakate' si natula' siamingkoa' to manähämmua' naoatee, 'Kita' toia' peänä'anna Dehata.'

²⁹Dahi ke peänä'annaingkea' Puang Alataala, daete' la mala tapasinnoaa' tau-tau bulahang, tau-tau pera' anna tau-tau batu, aka' ingkäna yatoo sangka' dipapia situhu' kamanähänganna hupatau.

³⁰Aka' dolu Puang Alataala dai umpasuhungngi babena hupatau aka' bala' sika tanainsanna yato pembabenaii, ampo' dinoa napainsangngimingkea' pole' Puang Alataala naoatee, 'Inggäna tau yaling di lino pahallu mengkatoba'.'

³¹Ma'kara noa aka' puhang napama'tantu lohpo' allo ang la naonge unghohto' maroho pembabena to lino. Pengkähängang yatoo la nabea pano di tau ang

puha napillei. Anna napepaitaing umpake tanda ang maleso naita hupatau, napatuho di hoi' mai di alla'na to mate.”

³²Tahpana sika unghingngi tula' didiona katuhoanna sumule to mate, ahang sangngaka-sangngaka tau ang mampetaha-tahai, ampo' aha toe' ang mangngoatee, "Allo sala buke' kipehingngii tula'mu.”

³³Ya' le'ba'mi Paulus umpellei yato pa'limboang.

³⁴Ampo' aha toe' sangngaka-sangngaka muane mentindo' pano di Paulus anna umpetahpa'i Puang Yesus, sinnoanna Dionisius, mesa toe' to panghohto'na Areopagus. Anna aha tuke'ne' mesa bahine disanga Damaris anna sangngaka-sangngakake' tau senga'.

Pengkähänganna Rasul 18

¹Puhai yatoo umpelleing Bohto Mahoa' Atena Paulus le'ba' pano di Bohto Mahoa' Korintus.

²Tahpana di hao sitammung mesa to Yahudi disanga Akwila to Pontus. Mane sule di lau' mai di Italia sibaha Priskila bahinena, aka' napahenta Tomaraya Klaudius naoatee, "Ingkäna to Yahudi pahallu umpellei Roma." Ya' lempämmi Paulus pano di dasanna

³anna tohhoi di hao sibaha. Si sibaha lolong mengkähäng aka' sahing manähäng umpapia tenda.

⁴Lambi' boito allo katothhoang, tama bung di pa'sambayanganna to Yahudi Paulus ma'tula' aka' umpeäng lalang anna malai ingkäna to Yahudi sibaha ang tadia to Yahudi mampetahpa'.

⁵Ya' tahpana sule Silas sibaha Timotius di hao mai di Makedonia napamesang pole' tempona Paulus umpepainsangnging Bahtakara Dehata anna umpellei pengkähänganna umbabe tenda. Mampasa'bing pano di to Yahudi naoatee, "Puang Yesus Diantoo To Dilanti' la Mepasalama'.”

⁶Ampo' sika umbali-bali Paulus anna napakauho-uhoi, ya' umpentahpi'ming ähäng tampo ang di kaya'na aka' la mendahi tanda pano yato di ingkäna tau

didiona kasalaanna. Mane naoatee, "Kalaemu toboua' dio la undurung kasalaammu. Ke nalambi'koa' pambala'na Dehata, ya' tadiano kodi' insangu. Yahoä' tanahambu, di hoi'ä' tanakati'doi. Dinoa, la lupanomä' di tau ang tadia to Yahudi."

⁷Ya' mensohommi anna le'ba'i pano di dasanna Titius Yustus, mesa toe' ang umpenombai Puang Alataala ampo' tadia to Yahudi. Yato dasanna sitehe pa'sambayanganna to Yahudi.

⁸Ampo' pongkahana yato pa'sambayangang, ang disanga Krispus, sibaha sanghapunna umpetahpa'mi Puang Yesus. Anna mai'dike' to Korintus ang umpehingngii Paulus umpepainsangnging pepakuhu didiona Puang Yesus, tahpa mampetahpa' lambi' umbeho kalaena ditero'.

⁹Pihsang bengi ahang pangngitanna Paulus: Sule Dehata anna napa'tula'i naoatee, "Daummahea'. Pa'tula' loloo, daummahtang,

¹⁰aka' la kuposolai lolorakotee' anna dai aha mesa tau la mampahoaio kakarakeang. Aka' yaling inde di bohto mahoa' la mai'di petauangu."

¹¹Ya' tohhong di hao Paulus sahtaung setangnga umpepainsangnging Bahtakara Dehata.

¹²Ampo' tahpana diängkä' Galio mendahi tuambahsa' di hao di Akhaya, ma'kamesang pole' sangngaka-sangngaka to Yahudi anna umbalii Paulus lambi' nasahka anna nabahai pano di olona to panghohto'.

¹³Ma'karang naoatee, "Inde tau mampakuhu anna malai tau ang menomba dai' di Puang Alataala dai sihatang pepakuhunna Musa."

¹⁴Ampo' tahpana la napahandu' Paulus ma'tula', ma'karang Tuambahsa' Galio ang to Roma pano di ingkäna to Yahudi naoatee, "Oa' to Yahudi, ponna inde tau untanda'a' umbabe ang tadia babe, bahtu' kakarakeandaka, sipäto' la kutahimbo hahpo'ammua'.

¹⁵Ampo' ponna inde unsiteläng-telängngia', supung aka' tula'mu toboua' dio, inang daine' la kuaku kuhuhohto'. Hohto' toboia' dio."

¹⁶Lambi' sika nahambai Galio.

¹⁷Ya' le'ba'mi yato tau ullebo Sostenes pongkaha pa'sambayanganna to Yahudi anna nasidangu'-dangu' di olona yato to panghohto', ampo' nanenne'i tomande' supu inde Tuambahsa' Galio.

¹⁸Puhai yatoo, masae-saeke' tohho Paulus di hao di Korintus mane umpellei yato ingkäna to mampetahpa' anna le'ba'i mokahpala' sibaha Priskila anna Akwila sau di Siria. Lambi' pano di Kengkrea mokontimmi situhu' ada'na to Yahudi aka' puha mopinda dai' di Puang Alataala lambi' umpakalambe' beluhä'na.

¹⁹⁻²¹Lambi' sau di Efesus mentamang Paulus di pa'sambayanganna to Yahudi anna unsitula'-tula'ii Bahtakara Dehata sibaha to Yahudi. Ya' sika napalaung anna malai masae-saeke' tohho di hao. Ampo' dai naaku, lambi' naoatee, "Pabeikä' le'ba'. Sule salarangkä' ke napabeiä' Dehata." Ya' mengkalao siang umpellei to Efesus ampo' umpatohhone' Priskila anna Akwila.

²²Lambi'na sau di Kaisarea, ludai'mi di Yerusalem umpensiitai ingkäna to mampetahpa', mane tahhi'i naung di Antiokhia.

²³Tahpana masae-sae di hoi', ya' mengkalao bung unngolai Poropensi Galatia anna Frigia do ullelengngi ingkäna to mampetahpa' anna napamatoto'i kapampetahpa'anna.

²⁴Tempo donetoo ahang mesa to Yahudi mao pano di Efesus ang disanga Apolos, to sule di lau' mai di Aleksandria. Mesa toi ang manähäng ma'tula' anna ang unngingsang si'da-si'da ihsinna Suha' Masero.

²⁵Anna puhang dipakuhu manahpa didiona Puang Yesus. Makahanga liu ma'tula' anna sihatang si'da-si'da umpepakuhuing didiona Puang Yesus, ampo' dake' nainsang didiona pantero'ang Inaha Masero. Supung nainsang didiona pantero'anna Yohanes.

²⁶Sibaha kabahaniang napahandu'mi mampakuhu tama di pa'sambayanganna to Yahudi. Ampo' tahpana nahingngi Priskila sibaha Akwila, nabahaing pano di dasanna anna napamaleso manahpaing didiona lalanna Puang Alataala.

²⁷Tahpana pemala Apolos le'ba' sau di Akhaya, sika umpapebahang suha' to Efesus sau di to mampetahpa' ang aha di lau', anna malai sika untahimbo manahpa Apolos. Lambi'na sau kekuna si'da-si'dang pano di ingkäna tau ang puha mampetahpa' aka' mana' pa'kalemunna Dehata.

²⁸Aka' dai aha mehe inahanna umbahoi to Yahudi di hao di olona tau mai'di naonge umpakalesoi ihsinna Suha' Masero, naoatee, "Puang Yesus diantoo To Dilanti' la Mepasalama'."

Pengkähänganna Rasul 19

¹Naonge di lau'ke' di Korintus Apolos, ya' napapuhang Paulus ullelengngi yato Frigia anna Galatia, ya' lambi'mi sumule naung di Bohto Efesus. Ullambi'mi di hoi' sangngaka-sangngaka to mampetahpa'.

²Mekutanang Paulus pano diii naoatee, "Ahangkaa' untahimbo Inaha Masero tahpamu mampetahpa'?" Sika mentimba'mi naoatee, "Dake', aka' moi ditula' datuke' aha kihingngi ang dioaintee Inaha Masero."

³Mekutana sala bung Paulus naoatee, "Ponna noa, pantero'ang aka ang puha ditero'ingkoa'?" Sika mentimba'mi naoatee, "Pantero'anna Yohanes."

⁴Ma'tula'mi Paulus naoatee, "Yato pantero'anna Yohanes supung tanda pengkatoba'ang. Si naoate pano di tau mai'di, 'Pahallukoa' mampetahpa' pano yato di tau ang la sule ke puhamä', aka' dianto Puang Yesus."

⁵Tahpana sika unghingngi yato tula', ya' sika umbeho siarang kalaena ditero' yaling di sanganna Puang Yesus.

⁶Lella' nasahpa Paulus, tahpa napentamai siang Inaha Masero lambi' sika manähäng asang pole' umpake ma'kahupa-hupa basa aka' napainsangngi Inaha Masero, anna tahpa manähäng untula' pangngelo'na Puang Alataala.

⁷Tau yatoo umbai sampulo derua dia asanna.

⁸Tallu bulanna naongei Paulus si mentama yato di pa'sambayanganna to Yahudi anna bahani ma'tula'. Si unsitula'-tula'i pepakuhu didiona Puang Yesus

sibaha to Yahudi, aka' umpeäng lalang anna malai yato tau mampetahpa' didiona Kapahentaanna Puang Alataala.

⁹Ampo' aha toi sangngaka-sangngaka tau tontong makahha' bää', dai umpetahpa' yato kaheba. Supung siumpetaha-tahai Lalanna Puang Yesus yaling di alla'na tau mai'di. Dianto anna umpasähä'mi kalaena Paulus sibaha ingkäna to mampetahpa' lupano di pahsikolaang Tiranus. Ya' diang naongei sika unsitula'-tula'i kara Dehata allo-allo.

¹⁰Dompahيامa naonge Paulus napanoa lolo lambi' ingkäna ihsinna Poropensi Asia umpehingngii pepakuhu didiona Puang Yesus, noa to Yahudi, noa toi ang tadia to Yahudi.

¹¹Puang Alataala umpake Paulus umpadahi tanda ang mepusa'-pusa',

¹²lambi' mai'di tau si unngala pondona, bahtu' lensonaraka ang hali nasahpa Paulus anna nabahai pano di to makoronnaii. Ya' malang yato ang makorong tahpa bono', anna ang napentamai setang mala malai yaling mai di kalaena.

¹³Donetoo aha sangngaka-sangngaka to Yahudi ang si ma'ihsang-ihsang kalao-lao toe' di bohto anna si unghambai toine' setang yaling mai di kalaena tau. Ya' sika nasändä'mi napanoa umpake sanganna Puang Yesus. Si naoate pano yato di setang, "Kuhambaio umpake sanganna Yesus situhu' ang si natula' Paulus."

¹⁴Aha toi pitu to siullu', änä'na mesa kapala imanna to Yahudi ang disanga Skewa, si le'ba' toe' napanoa.

¹⁵Ampo' pihsang tempo natimba'i yato setang yaling mai di kalaena tau naoaintee, "Yesus sibaha Paulus sahing kuinsang, ampo' dioa', mennakoa' dio indee? Aka dio kakuasaammu?"

¹⁶Lambi' yato ang napentamai setang sika unghopängngi anna umbobo'i yato pitu to ma'ullu', lambi' sika talo yato to pitui. Ya' sika lumpa'mi le'ba' mohobeläng kale anna bila'-bila' kalaena.

¹⁷Kaha-kaha yatoo napelele asang ingkänna tau yaling di Efesus, noa to Yahudi noa ang tadia to Yahudi lambi' sika mahea' asang. Ya' donento yatoo tuhtuang dipakäyyäng sanganna Puang Yesus.

¹⁸Mai'ding pole' to mampetahpa' donetoo unngakui ingkänna kasalaanna di olona tau mai'di ang puha nababe.

¹⁹Noa toi pano di to pa'ihsang-ihsang unghimpung asang suha' pa'ihsanganna anna natunui di hao di olona tau mai'di. Ponna ke diihsa'i allinna yato ingkänna suha', umbai pa'sahtaungang nasaho sangngatu' limampulo tau.

²⁰Lambi' napahandu'mi pole' donetoo tisebu' Bahtakara Dehata yaling di bohto yatoo anna tuhtuang mai'di tau tibali' pihki'na aka' tandaammi kakuasaanna Puang Alataala.

²¹Tahpana puha yato kadahiang, mopahtuyung Paulus la le'ba' dai' di Yerusalem unngola Makedonia anna Akhaya, aka' naoatee, "Puhaito kulelengngi asang ingkänna yato bohto, ya' la pahallu tukä' le'ba' sau di Roma."

²²Ya' unsuong derua änä' buana disanga Timotius sibaha Erastus mendolu pano di Makedonia aka' la tohhoke'ne' masae-sae di Poropensi Asia.

²³Umbai donento yatoo tempona naongi aha kasiba'di-ba'diang käyyäng yaling di Efesus didiona Lalanna Puang Yesus.

²⁴Aka' tempo yatoo di hao di Efesus aha mesa tau disanga Demetrius mesa to panampa pera', ang si umpapia ongeang penombaang pera' ang la dionge umpenombai dehata bahine Artemis. Yaling di pengkähänganna mai'di tau ang napopengkähäng. Inγκänna to panampa pera' donetoo mai'di asang pallolonganna.

²⁵Dianto anna untambaing ingkänna solana ang to panampa pera' toe', sibaha samai to pengkähänna anna tihimpungngi. Tahpana tihimpung asammi, ya' ma'tula'mi Demetrius naoatee, "Inγκännakoa' solasohongku, tasa'dimmia' para-para umba noa kamasannanganta yaling inde di pengkähängang aka' mai'di pallolongang.

²⁶Anna dinoa tasa'ding toi didiona pepakuhu ang napalao Paulus. Noa dinne di Efesus, noa toi pano di sikunna Poropensi Asia umpasähsä' lalang mai'di tau yato Paulus aka' naoatee, 'Pampapia teyyena hupatau dai mala dipodehata.'

²⁷Dahi ke dako'mi inde pengkähänganta la napetaha-tahai tau, anna dai dia supu, ampo' dasang ada'na toi dehatanta Artemis ang tapa'käyyängngia' la dai keangka'. Noa toi kalaena dehata Artemis ang napenombai mintu'na to Asia anna ingkäna to lino, la hali dipadihoi'ang."

²⁸Tahpana nahingngi solana ta Demetrius inde tula', sika kende'mi aha'na lambi' sika koha naoatee, "Matande Artemis, dehatantaa' to Efesus!"

²⁹Ya' kende'mi pole' kasiba'di-ba'diang käyyäng anna tisembu'i yaling di bohto mahoa'. Lambi' sika umpamesa kalaena inde ang keaha' anna ullumpa'ing ta Gayus sibaha ta Aristarkhus, sahing to Makedonia, solana Paulus, tama di ongeang pa'himpungang.

³⁰Paulus la mentama di alla'-alla'na yato tau mai'di ampo' dai napabei ingkäna to mampetahpa'.

³¹Noa toi sangngaka-sangngaka to käyyäng ang nasiinsangnging yaling di Asia umpasang Paulus naoatee, "Dauntama yato di ongeang pa'himpunganna tau mai'di."

³²Ingkäna yato ang minge ma'himpung bongnga' si'da-si'da. Sika koha tasanda-sanda natula'. Tuhtuang siba'di-ba'di anna mai'di ang tamangnginsang aka yato napa'himpungnging.

³³Pihsananna aha mesa to Yahudi disanga Aleksander unghingngi didiona yato kadahiang di hao mai di tau mai'di. Ya' nabuhsu'mi solana ang to Yahudi pano di olona tau mai'di anna malai ma'tula'. Ungngängkä'mi teyyena umpamahtang yato tau aka' boheng pemala la umpebayai kalae

³⁴Ampo' tahpana naita yato tau mai'di to Yahudie', sika kohang naoatee, "Matande Artemis, dehatantaa' to Efesus!" Umbai aha derua tehte' naonge sika koha napa'sule-sulei.

³⁵Tahpa ke'de' siarang bahke'na To Mahkeada'na bohto mahoa' umpamahtang tau mai'di mane naoaitee, "Oa' to Efesus, dai aha tau yaling inde di lino ang tala nainsang naoatee Efesus ongeanna to pandaka dasang ada'na dehata Artemis ang dipamatande, noa toi tau-taunna ang dondong yaho mai di langi'.

³⁶Aka' kaha-kaha yatoo dai mala la dibahoi. Dahi la malinokoa' anna dakoa' la maromi' umbabe aka-aka,

³⁷aka' puhamokoa' umbaha inde derua solana Paulus sule dinne, moinnakato dake' aha unghampa'i dasang ada'ta, anna dai aha untula' tahuhu sanganna dehatanta.

³⁸Dahi monna ke ahai kaha-kahanna ta Demetrius sibaha ingkäna to pengkähänna pano inde di tau, bahai pano di panghohto'ang kaha-kaha. Aka' inang aha, dianto anna pahallukoa' sahing pano umbaha kaha-kahammua'.

³⁹Anna monna ke ahake' pahtuyummua', ya' mala umbaha tama di pa'limboang ada' anna dipapuha yalingngi.

⁴⁰Aka' aka ang dahi allo dinoa malaingkea' natanda' to ma'pahenta Roma la umpakende' kakarakeang yaling inde di bohto mahoa'. Aka' dai aha malesona ang la mala tapentokei aka suhunna anna ma'himpungngingkea' umpaaha tau kasiba'di-ba'diang.”

⁴¹Puhai ma'tula', ya' unsuong ingkäna tau le'ba'.

Pengkähänganna Rasul 20

¹Tahpana malinong sumule to Efesus, ya' ingkäna to mampetahpa' di hao nahimpummi Paulus mane nabeai kara pepakahanga anna malai tuhtuang matoto' kapampetahpa'annaii. Puhai, ya' mampasa'bing Paulus, aka' la le'ba' sau di Makedonia.

²Ullelengngi asang samai inde bohto anna si umpamatoto' loloi kapampetahpa'anna ingkäna to mampetahpa'. Katämpä'anna lambi' pano di Yunani.

³Tahpana tallu bulanna inde Paulus di hao di Yunani, ya' boheng la le'ba'mi sau di Siria mokahpala' uhai. Ampo' pihsananna nei' ke ahae' pahtuyunna to Yahudi di hao la napatei, dahi nabala'i pahtuyunna la sumule sau unngola Makedonia.

⁴Sibaha-bahang mengkalao Sopater, änä'na Pirus to Berea, sibaha Aristarkhus anna Sekundus, sahing to Tesalonika; Gayus to Derbe anna Timotius sibaha deruake' solana, sahing to Asia, ang disanga Tikhikus anna Trofimus.

⁵Ampo' sika mendolung nei' mokahpala' sau di Troas aka' la naempeiang di hao.

⁶Ya' puharang pa'rame-rameang Roti Takeragi mane dai'ang di kahpala' di hao di Filipi. Lima allona mane malaang lambi' sau di Troas. Ya' di lau'dang mane silambi'ang yato solaki' ang mendolu. Tohhomang pitu allona di lau'.

⁷Tahpana allo Mingkui di bengi ma'mesamang mohko' umbika-bika roti. Ya' ma'kara bung Paulus pano di ingkäna to mampetahpa' di hao di Troas, aka' mopahtuyu bumi la mengkalao ke mabayang. Masae ma'tula' lambi' kale tängngä bengi.

⁸Yaho yato di loteng ang kionge ma'mesa mai'di lampu dipapuhpu.

⁹Ampo' aha mesa änä' muane mohko' yaho di pengngollengang, disanga Eutikhus. Natalo matanna aka' inang masaeng ma'tula' Paulus, pihsa' hahe tomande'. Pihsananna hanneng, manahong naung di tampo mengkalao yaho yato di loteng kaderuanna dasang. Le'ba'mi sika nalumba ampo' mateng.

¹⁰Tahpa tuhung siang Paulus nalumba anna nakalihpi'i mane ma'karai naoatee, "Daummahea'a' aka' menanahaete' sumule."

¹¹Tahpana yaho sumule yato di tambing, ya' umbika-bikang roti Paulus anna nasusai anna kiandei sibaha-baha. Puhai mande, ya' ma'tula' bumi. Pihsananna buhka' baya mengkalaomang.

¹²Sika le'ba' tunne' yato ang ma'himpung umposola yato tau ang manaho pano di dasanna aka' nabelang. Ya' sika mahasa asammi inahanna aka' unsa'ding pepakahanga ang käyyäng.

¹³Ya' mendolumang kami' le'ba' mokahpala' uhai pano di Asos. Di haoke' mane sibahaang Paulus mokahpala', aka' le'ba'mine' mellao bihti' situhu' pahtuyunna.

¹⁴Tahpana silambi'ang di hao di Asos sibahamang pole' mokahpala' bete' di Metilene.

¹⁵Mengkalao di Metilene tahhi' liuke' kahpala'ki', ya' marondonnai sipandipemang Bohto Khios. Mabaya sala boi lambi'mang sau di Bohto Samos, ya' sangngallo bukung mokahpala' mane lambi'ang sau di Miletus.

¹⁶Puhang nabohtu Paulus dang la lempäng pano di Efesus andana masae liui tohho di Poropensi Asia, aka' pemala liu umpellambi'i Pa'rame-rameang Pentakosta yaho di Yerusalem.

¹⁷Dahi di haona di Miletus inde Paulus unsuong mesa tau pano di Efesus untambai ingkäna pebulle ada' ang di hao anna suleii natammui.

¹⁸Ya' tahpana sika sule, napa'tula'ing Paulus naoaintee, "Puhangnga' unngita yato ang puha kubabe yaling di alla'-alla'mua', mengkalao di pampahandu'anna suleä' dinne di Asia.

¹⁹Sibaha kamahempo'ang inaha, mensabua'ä' di Dehata sitonda uhai mata aka' mai'dike' to tamampetahpa' anna unsa'dingngä' ma'kahupa-hupa kamasuhsaang napobua' pahtuyunna to Yahudi pano di kalaeku.

²⁰Ungnginsang toia' dä' mahea' kutula'ingkoa' yato aka ang la kekuna tama di kalaemua'. Setonganna kupakuhukoa' noa di hao di olona tau mai'di, noa toi yaling di pa'himpungang di hao di dasammua'.

²¹Kutula' lolo kasa'biang pano di ingkäna to Yahudi anna ang tadia to Yahudi, umbato ke malai mengkatoba' di hao mai di ingkäna dosanna anna mengkaalai dai' di Puang Alataala sitonda kapampetahpa'ang yaling di Dehatanta Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

²²Ampo' dinoa napahsä' Inaha Masero naposola dai' di Yerusalem anna dai kuinsang aka la dahi pano di kalaeku ke yahong,

²³supung yato aka ang puha napainsangngiä' yaling di mesa-mesa bohto ang puha kuolai naoatee, 'Kamadahhaang anna tahungkung la unngolai.'

²⁴Ampo' moinnakato noa, daete' aha kupihki' didiona kalaeku moi poro la sai'di', ahsala' malai kupapuha manahpa inde pengkähängangku ang nabeaä' Puang Yesus, dianto la umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

²⁵Puhamokoa' kupakahebai Kapahentaanna Puang Alataala. Anna dinoa kutula'ingkoa' mating aka' kuinsang kuoate, katämpä'annang la siitaingkea'.

²⁶Diantoo anna pahallung kupakalehako' allo dinoa kuoatee, yahoä' tala nahambu anna di hoi'ä' tala nakati'doi ke ahai tau di alla'mua' ang la dai ullambi' kasalama'ang.

²⁷Aka' dai aha kukalimpängngi anna dai aha malaya'ku untula'ingkoa' ingkäna paelo'na Puang Alataala tama di kalaemua'.

²⁸Dahi dakai manahpako' kalaemu, anna ungkambi' mapiaia' ingkäna dombana, aka' diongnga'too ang puha napillei Inaha Masero mendahi to pangkambi' yaling di jumaa'na Puang Alataala, yato ang puha naalli umpake haha tibollona änä'na.

²⁹Aka' kuinsang ponna ke le'ba'mä' la napentama alla'koa' to karake umpasisähä'-sähä' jumaa' sihapang asu pangngala' ang unghopängngi yato patuhoang ang dikambi'.

³⁰Anna la aha sia tunne' yaling mai di alla'mua' ang la umbaha pepakuhu ang sala-sala la pemala umbaha to mampetahpa' umpellei lalang kamarohoang anna lupanoi di lalang kakarakeang.

³¹Dianto anna la madaka si'da-si'dakoa'. Pengkakalehaiia'too tallu pahiamanna kuola dai aha tohho allo-bengi kupainsangngikoa' simesa-mesa sitonda uhai mata aka' mai'dike' to tamampetahpa'.

³²Anna dinoa kubehomokoa' dai' di Puang Alataala. Pahallu la umpentokei lolokoa' bahtakara mana' pa'kalemunna Dehata. Aka' aha kakuasaanna ang la mampamatohokoa' yaling di kapampetahpa'ang anna la mambeakoa' mana'

pebehena Puang Alataala yato ang inang puha natandai pano di ingkäna petauanna ang puha napasenga'.

³³Daliuke'too aha la kende' yaling di inahangku mailu pano di aka-akanna tau senga', pera'naraka, bulahannaraka, bahtu' porehanaraka.

³⁴Aka' ungngitangnga' umba kupanoa untanang sikungku mengkähäng anna malaä' umpatuho kalaeku sibaha ingkäna sola pengkähängku ang si kuposola lolo.

³⁵Puhamokoa' kupaitai pohapangang yaling di ingkäna kaha-kaha ang dipanoa mengkähäng manahpa, aka' la pahalluingkea' undului to pemase-mase. Aka' la tatokei loloa' yato tula' Kalaena Puang Yesus ang naoatee, 'Kehongko' puhane' ang pabea andana ang dibea."

³⁶Tahpana tehpu' tula'na Paulus, ya' malimuntu' asammi anna para-parai ma'sambayang.

³⁷Ya' siduseng-dusengnging anna unsikalihpi'-lihpi'i Paulus sibaha nasiurung-urunggi.

³⁸Sika manaho asammi inahanna londonang aka' naoaintee Paulus, "Katämpä'annang la siitaingkea'." Ya' sika le'ba'mi naposola sumule pano di kahpala'.

Pengkähänganna Rasul 21

¹Tahpana sisähä'-sähä'ang, ya' mokahpala'mang tahhi' lusau di Kos. Marondonnai, ya' lambi'mang sau di Rodos. Dianto kipengkalaoi tahhi' sau di Patara.

²Lambi'ang sau di Patara sipatu toe' aha kahpala' ang la mengkalao sau di Fenisia. Dai'mang yato di kahpala', ya' mengkalao siang.

³Pihsananna diitang Siprus di hao di tando kaihi ampo' dipellehangngi tahhi' sau di Siria. Tahpana lambi'ang sau di Tirus, tohhong yato kahpala' ang kiongei aka' la dipatuhung ingkäna aka-aka ang nabaha.

⁴Tohhokang di hao sammingku, ya' le'ba'mang umpellambi'i ingkäna to mampetahpa' di hao. Anna situhu' pekambi'na Inaha Masero pano di to mampetahpa' di hao, ullahang Paulus naoaintee, "Damong undai' di Yerusalem."

⁵Ampo' tahpana puhang tempoki' di hao, kipatahhi' bung pellaolangki'. Sika naposolaang to mampetahpa' di hao sibaha-baha sanghapunna mensohong yaling mai di bohto mahoa'. Tahpana kilambi' behing le'bo', ya' para-paramang malimuntu' anna ma'sambayang.

⁶Puhaang ma'sambayang sipasa'bi-sa'bimang lambi' sisähä'-sähä'ang. Dai'mang kami' di kahpala' anna sumuleine' pano di dasannaii.

⁷Mengkaloang di hao di Tirus kipatahhi' pellaolangki' lambi' pano di Ptolemais. Silambi' tumanne' ingkäna to mampetahpa' di hao, ya' sisalama'mang anna tohhokang sibaha sangngallo.

⁸Marondonna mengkalao bumang tahhi' pano di Kaisarea. Lambi'ki' pano, tahhi'mang pano di dasanna Filipus mesa toe' to umpepainsangnging Kaheba Mapia ang dihekeng toe' di alla'na to pitu yato ang puha dipillei unsusa andeang yaho di Yerusalem. Ya' di haong kiongei tohho.

⁹Inde Filipus aha änä'na uhpä' sangka' änä' bahineke', ang diangka' nabi aka' si ullombung kara Dehata.

¹⁰Tahpana sangngaka-sangngaka benginna di haoang, ya' ahang sule mesa nabi yaho mai di Yudea disanga Agabus.

¹¹Tahpa napellambi'iang anna unngalai salipinna Paulus. Yato salipi napungoing teyyena sibaha bihti'na anna naoaitee, "Noantoo situhu' karanna Inaha Masero naoatee, 'La dipanoanto inde puänna salipi, la napungo to Yahudi yaho di Yerusalem aka' la nabeho pano di tau ang tadia to Yahudi.' "

¹²Tahpana kihingngi inde tula', para-paramang sibaha to mampetahpa' di hao malau pano di Paulus anna malai dai le'ba' dai' di Yerusalem.

¹³Ampo' natimba' Paulus naoatee, "Daundusengnga' andana umpamanahokoa' inahangku. Aka' kodi' sadiamä', dai la supung dipungo, ampo' moi mate touä' yaho di Yerusalem aka' sanganna Dehatanta Puang Yesus."

¹⁴Ampo' aka' dai napehingngii tula'ki', ya' mahtammang supu. Supurang kioatee, "Tala Dehatarang."

¹⁵Tahpana puha sangngaka-sangngaka allona kionge tohho di hao di Kaisarea, ya' mangkahahpimang la mengkalao dai' di Yerusalem.

¹⁶Naposolaimang sangngaka-sangngaka to mampetahpa' di hao mai di Kaisarea. Sibaha lolomang yatoii pano di dasanna mesa to Siprus ang disanga ta Manason yaho di Yerusalem, ang masae tunne' mendahi to mampetahpa'. Ya' tohhomang di hao di dasanna.

¹⁷Yahoki' di Yerusalem natammuimang ingkäna to mampetahpa' yaho mahasa inahanna.

¹⁸Ya' marondonnai le'ba'mang sibaha Paulus umpellambi'i Yakobus, dianto to pambahanang yaho. Lambi'ang pano, di hao asang tunne' pebulle ada' kilambi'.

¹⁹Nasalama'i asammi Paulus mane natula' manahpaing yato samai ang puha napadahi Puang Alataala yaling di pengkähänganna, umbea lalang pengkatoba'ang pano di tau ang tadia to Yahudi anna malai ullambi' kasalama'ang.

²⁰Tahpana sika unghingngi tula'na Paulus sangka' umpamatandeng Puang Alataala, mane sika naoaitee, "O solasohongki', ma'sa'bu-sa'bu toe' to Yahudi dinne ang umpetahpa' Puang Yesus anna sika bansa' asang umpembabeing pepakuhunna Nabi Musa.

²¹Ampo' napelele toe' to dinne di Yerusalem didiona pepakuhu ang umbea pano di to Yahudi di lau' di bohto senga' ungngoatee, 'Dakoa' la untuhu'i pepakuhunna Nabi Musa.' Aka' nasanga umpakuhu loloo tau dai la untille änä'-änä'na anna dai la untindo' kabiasaanna to Yahudi.

²²Dahi umbang noa dinoa? Aka' la sika nainsammito inde kasuleammu.

²³Dahi yaling di kaha-kaha yatoo aha inde tula'ki' ang la pahallu umpembabeing. Aha uhpä' solaki' dinne ang puha mopinda.

²⁴Dianto ang la umposola umpamasero sumule kalaemua' untunu ang la pahallu ditunu. Ampo' dio la mantangkung ingkäna kapahalluang yaling indee, anna malai sika unguilli'i asang beluhä'na, aka' la donentoo pole' naongi tandaang dai tahpa' yato kaheba nahingngi to Yahudi dinne. Aka' tontong touo dio untokei pepakuhunna Nabi Musa.

²⁵Noa tunne' pano di tau ang tadia to Yahudi ang umpetahpa' tunne' Puang Yesus, puhang kipapebaha suha' didiona kasibohtuantaa' dai la unguande ingkäna andeang ang puha dipenombaing pano di dehata senga'; dai la unguande haha anna balena olo'-olo' mate ditehke; anna dai la samangkamahoinna.”

²⁶Marondonnai, naposolang Paulus yato to uhpä' do napembabeing situhu' kabiasaang umpamasero kalae. Ya' tahpana puha, tamang di Dasang Ada'na Puang Alataala la untula' lohpo' allo aka ang la naonge diangka' masero, anna tempona la pantang naongi umbeho penombaanna.

²⁷Tahpana la puhang pitu allona tempo pampamaseroang, aha sangngaka-sangngaka to Yahudi ang di lau' mai di Poropensi Asia sika unguita Paulus yaling di tähämpä' Dasang Ada'na Puang Alataala. Ya' sika naangka'ing umpakeaha' tau mai'di sibaha to Yahudi, mane unsahkai Paulus.

²⁸Sika koha naoatee, "O ingkämmua' to Israel, duluiang! Aka' dianto inde ang si le'ba' ullelengngi bohto umpakuhu tau anna malai nabaliingkea' anna umbali-bali pepakuhunna Musa. Napanoa toi pano inde di ongeang ang taongi. Anna dinoa umposola sule to Yunani tama di Dasang Ada'na Puang Alataala unguärähko'i inde ongeang masero.”

²⁹Aka' puhang sika unguita Trofimus ang to Efesus sibaha Paulus yaling di bohto mahoa', dahi sika nasanga naposola tama di Dasang Ada'na Puang Alataala.

³⁰Ya' bongnga' siarang ingkäna tau yaling di Yerusalem lambi' mokalipumpung ullebo Paulus nasahka anna sika nahui'i yaling mai di Dasang Ada'na Puang Alataala. Ya' tahpa natutu'i asammi baba hala Dasang Ada'na Puang Alataala.

³¹Mane lella' sika mopahtuyu la umpatei Paulus, ya' lambi' sia tunne' kaheba pano di pongkahana tantara Katomarayaang Roma naoatee, siba'di-ba'di samai ihsinna Yerusalem.

³²Nalambi'na kaheba, mengkalao siang inde pongkahana tantara sibaha sangngaka-sangngaka solana umposola änä' buana le'ba' pano yato di ongeang ang naongi tau mai'di. Ya' naitanna yato tau mai'di tantara sule, tahpa naboli siarang undangku' Paulus.

³³Lambi'na pano yato pongkahana tantara tahpa umpellambi'ing Paulus anna natokeii. Mane unsuoi änä' buana napungo umpake hante bahsi derua anna napekutanaing naoatee, "Menna inde tau? Aka nababe?"

³⁴Ampo' aka' sika koha sanda-sanda tanaoa, dahi dai aha maleso ang nahingngi yato pongkahana tantara aka setonganna ang dahi. Lambi' umpesuoi Paulus dibaha pano di ongeang tantara.

³⁵Tahpana lambi' pano di eheng inde Paulus, bilang nasiängkä'-ängkä'ing tantara aka' sibuhసు'-buhసు'mi yato tau mai'di la umbamba Paulus.

³⁶Yato tau mai'di sibuhసు'-buhసు' liung lella' sika koha naoatee, "Pateiia!"

³⁷Tahpana Paulus la mentamang di babana ongeang tantara, ya' ma'karang pano yato di pongkahana tantara naoatee, "Malaraka kupa'tula'io Tuang, aka' aha ang kupahallu." Ya' nakutanaing naoaintee, "Aka' ungningsang ma'basa Yunani, ne?"

³⁸Dahi tadiao yato to Mesir ang puha umposola uhpä' sa'bu tau ang käyyäng inaha pano di ongeang makä'däng aka' la umbali to ma'pahenta?"

³⁹Ya' natimba'mi ta Paulus naoatee, "To Yahudiä' ihsinnaä' Tarsus, mesa bohto mahoa' ang kainsangang di hao di Kilikia. Kupalau ke la malai anna dipabeiä' ma'tula' pano inde di tau mai'di.

⁴⁰Napabeing yato pongkahana tantara. Ya' ke'de'mi Paulus yaho di eheng anna ungnängkä'i teyyena umpamahtang yato tau mai'di. Tahpana mahtang naita, ya' ma'tula'mi ma'basa Ibrani anna malai nainsang naoatee,

Pengkähänganna Rasul 22

¹"O ingkännakoa' solasohongku anna ingkäna to baha', pehingngiia' inde tula' ang la kupalambi' mating di alla'-alla'mua' dinoa aka' la mendahi kamalesoang didiona kalaeku."

²Tahpana nahingngi yato tau mai'di ma'tula' Paulus ma'basa Ibrani, tuhtuang mahtang pole'. Nalombungnging tula'na naoatee,

³"Kodi' to Yahudiä', sohong di haoä' di Tarsus di Kilikia, ampo' lobo' dinneä' di Yerusalem. Dipakuhuä' yaling di pepakuhunna tuangkuhu Gamaliel situhu' atohanna neneta. Lambi' mala touä' ko mendahi mesa tau ang handang bansa' yaling di pengkähänganna Puang Alataala, sinnoa ang si umbabea' dinoa.

⁴Anna puha tumä' undahha mai'di tau ang untuhu'i Puang Yesus, dianto lalang dai' di Puang Alataala, lambi' dipatei, noa muane noa bahine kusahka anna kupatamai di tahungkung.

⁵Didiona kaha-kaha yatoo, handang pongkahana imang sibaha ingkäna to panghohto' mala mendahi sa'bi. Aka' dia ang sika kupangngalai yato suha' pahenta ang kubaha boheng la le'ba' umpellambi'i pebulle ada' di hao di Damsyik, aka' la kusahka ingkäna to pentindo'na Puang Yesus mane kubahai sule dinne di Yerusalem anna ditahungkungngi.

⁶Ampo' tahpana yalingngä' di pellaoang di tängngä allo la lambi'mä' pano di Damsyik, tahpa ahang makähhäng yaho mai di langi' mangngimba'ä'.

⁷Ya' tilumbäng siamä' naung di tampo anna kuhingngii kamaha naoatee, 'Saulus, O Saulus, aka suhunna anna undahhaä'?'

⁸Kutimba'mi kuoatee, 'Aka' mennarako Dio, Puang?' Naoamingkä'tee, 'Kodi'mito inde Puang Yesus to Nazaret ang undahha.'

⁹Yato ang kuposola sika unngita toe' yato ang makähhäng pansillo', ampo' daine' sika nainsang napebahtuang yato kamaha.

¹⁰Ya' ma'karamä' kuoatee, 'O Puang, aka ang la sihatang kubabe?' Ya' naoamingkä'tee, 'Kalehao anna le'ba'o pano di Damsyik. Di haoke' mane dipainsangngio ingkäna ang puha nääto' Puang Alataala ang la unγκähäng.'

¹¹Ampo' donetoo, damä' paita napobua' pansilona yato ang makähhäng ang kuita. Dahi natehteä' pole' solaku tahhi' pano di Damsyik.

¹²Di hao di Damsyik aha mesa tau disanga Ananias, mesa toi ang meada' anna ang meimäng anna umpentokei ingkäna pepakuhunna Nabi Musa. Napakeangka' toi ingkäna to Yahudi yaling yato di bohto mahoa'.

¹³Sule napellambi'ä' anna naoaingkä'tee, 'O Saulus solasohongku, paitamote' sumule!' Ya' paita siamä' sumule anna tahpa kuitai.

¹⁴Ma'kara bumi naoatee, 'Puang Alataala ang napenombai neneta ang mantuhoo la umpengnginsangngi pahtuyunna. Anna la unngitao To Maroho Inaha anna la unghingngi karanna ang sohong yaling mai di suana.

¹⁵Aka' la mendahio sa'binna pano di ingkäna hupatau didiona kaha-kaha ang puha unngita anna ang puha unghingngi.

¹⁶Dahi akake' unngempei? Kalehamo, behong kalaemu ditero' anna malauo dai' di Dehata anna malai napa'dai ingkäna dosammu.'

¹⁷Tahpana sumuleä' dinne di Yerusalem donetoo, lella' bumä' ma'sambayang yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala, tahpa mantikaitamingkä'.

¹⁸Ya' kuitang Puang Yesus anna napa'karaiä' naoatee, 'Penandaii le'ba' umpellei Yerusalem aka' dai aha tau dinne ang la untahimbo kasa'biammu didiona Kalaeku.'

¹⁹Ampo' kutimba' kuoatee, 'O Puang, nainsang asang liu tau dinne done yato naonge kulelengngii ingkäna pa'sambayang anna kusahkai tau ang mampetahpa'o, mane kupatamai di tahungkung anna dipohetongngi.

²⁰Noa toi yato naonge dipateii Stefanus mesa sa'bimmu. Kuakui anna situhu' tou ko pihki'ku ke dipanoai yatoo anna kodi'ke' ang mandakai yato kaya' kalambe'na ingkäna ang mampatei.'

²¹Ampo' ma'kara Puang Yesus naoatee, 'Laoo, aka' la kusuoo pano di ongeang makahao do umpellambi'i ingkäna tau ang tadia to Yahudi.' “

²²Tahpana nahingngi yato tau tula'na Paulus, naoatee la pano di tau ang tadia to Yahudi, ya' sika koha burang dai ma'pehingngi anna naoatee, "Alaii yaling mai di lino ne tau! Dai sihatang tuho!”

²³Ya' sika kohang yato tau mai'di lella' siang umpenghiä'ing kaya'na anna umpensahu'ing ähäng tampo dai' di nähäng.

²⁴Lambi' ma'pahentang yato kapalana tantara anna malai Paulus dibaha tama di ongeanna tantara anna napesuoi dipahehsa laona siang disämbä'i anna malai diinsang aka suhunna anna sika kohai yato tau mai'di nakeaha'i.

²⁵Tahpana lella' dipungo Paulus la dipohetong, ma'karang pano di mesa pongkahana tantara ang ke'de' di hao di behinna naoatee, "Situhu' atohanna to ma'pahenta Katomarayaang Roma, la tahpa dipohetong tomande'daka mesa to Roma ke dake' aha dihohto' kaha-kahanna?”

²⁶Nahingnginna pongkahana tantara inde tula'na tahpa le'ba' siang ungkutanai kapalana naoatee, "Akan la umbabe, aka' yato tau setonganna to Romae'?”

²⁷Tahpa le'ba'mi inde kapalana tantara umpellambi'i Paulus anna naoante, "Tula' manahpai, to Roma si'darakako?" Natimba'mi Paulus naoatee, "Io, tahpa' to Romaä!”

²⁸Ya' naoante yato kapalana tantara, "Masuli' kodi' kubaya'ing mane malaä' mendahi to Roma." Natimba' bung Paulus naoatee, "Aka' mengkalaoä' dahi inang to Romamä'.”

²⁹Ingkäna yato ang disuo la unsämbä'i Paulus le'ba'i asang aka' mahea', moi yato kapalana tantara aka' mane nainsang naoatee to Romae' yato ang napesuoi dipungo.

³⁰Ampo' moinnakato noa, yato kapalana tantara la umpengnginsangngi manahpa aka suhunna anna napahsalai to Yahudi. Ya' tahpana marondonna napesuoing dibuhkei pepungona anna ditambahi ingkänna kapala imang sibaha To Mahkeada' ma'limbo. Tahpana tihimpung, ya' umposolang Paulus yaling mai di ongeanna tantara anna napapengngoloi tama yato di pa'limboang.

Pengkähänganna Rasul 23

¹Inde Paulus unnio'-nio'mi yato To Mahkeada' anna ma'karai naoatee, "O ingkännakoa' solasohongku, lambi' allo dinoa tontong loloke' masero inahangku di olona Puang Alataala."

²Lambi' yato Ananias, ang handang pongkaha imang, tahpa unsuo siang yato tau ang ke'de' di hao di behinna Paulus la natampiling.

³Ma'karang Paulus naoatee, "Puang Alataalarang ang la mambala' inde pembabemu, aka' si umpatandaangngo kalaemu boheng to masero. Anna mohko'o done indee umpahehsää' situhu' pepakuhunna Musa, ampo' setonganna dai situhu' pepakuhunna Musa inde unsuoo tau natampilingngä'."

⁴Ya' naoaminte tau ang di hao donetoo, "Aka boi anna umbali-balio handang pongkaha imanna Puang Alataala?"

⁵Natimba'mi Paulus naoatee, "O ingkännakoa' solasohongku, dai kuinsang kuoate handang pongkahana imang. Aka' setonganna aha tiuki' naoatee, 'Daa umpasohong kara tamendiada' pano di pongkahamu.' "

⁶Ampo' nainsang Paulus naoatee, yaling di alla'na To Mahkeada' aha to Saduki anna aha to Farisi ang dai sinnoa kapampetahpa'anna. Dianto anna ma'karang napekääyängngi naoatee, "O ingkännakoa' solasohongku, kodi' mesa touä' ko to Farisi anna änä'na touä' to Farisi. Ampo' dihohto'ä' aka' umpetahpa'ä' aha katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang."

⁷Tahpana puha ma'kara, ya' kende' siarang kasiteläng-telängang yaling di alla'na to Saduki anna to Farisi. Lambi' siba'di-ba'di yato to pa'limbo.

⁸(Aka' to Saduki nei' si naoatee, "Dai aha katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang; dai aha malaeka' anna anitu." Ampo' to Farisi napetahpa' asang nei'.)

⁹Dianto anna tuhtuammi siba'di-ba'di. Sangngaka-sangngaka to pampakuhu ada' ang mentama di kakalebuanna to Farisi tahpa sika keaha' naoatee, "Setonganna dai aha kilambi' kasalaanna inde tau, aka' umbai aha anitu bahtu'raka malaeka' ang mampa'tula'i."

¹⁰Tuhtuammi pole' dahi kasiteläng-telängang käyyäng, ya' mahea'mi yato kapalana tantara aka' naoatee umbai la unsihui'-hui'i Paulus. Lambi' unsuo tantarana sitonda kabahaniang ungnala Paulus tama di alla'-alla'na tau, anna nabahai pano di ongeang tantara.

¹¹Pihsananna bengi, ya' suleng Puang Yesus ke'de' di behinna Paulus anna naoantee, "Pamatohoi inahammu, aka' umba noa kabahaniammu yaling done inde di Yerusalem unsa'bii didiona Kalaeku, la umpanoa tunne' le'ba' mendahi sa'bingku sau di Roma.

¹²⁻¹³Tahpana mabaya, la'bi uhp'a' pulo to Yahudi umpakamesa tula'na anna mopindai naoatee, "Dai tau aha la mande bahtu' menu' ke dake' tau hali umpatei Paulus."

¹⁴Le'ba'ing umpellambi'i ingkäna kapala imang anna setobaha'anna to Yahudi anna naoantee, "Puhamang umpakalebu tula'ki' anna mopinda kioatee, 'Dai tau aha la mande bahtu' menu' ke dake' tau hali umpatei Paulus.'

¹⁵Dahi pa'mesakoa' ingkäna To Mahkeada' anna umpalau'i pano di kapala tantara, ke la malai umpapengngolo sala bou Paulus tama di pa'limboammua', anna dipengkalesoi boi kaha-kahanna. Ya' malang pole' kiahung anna kipateii naonge dake' hali lambi' tama di pa'limboammua'.

¹⁶Ampo' nahingngi kuhena Paulus, änä'na siullu'na ang bahine, naoate la diahung, ya' le'ba'mi pano di ongeanna tantara anna natula'ing Paulus.

¹⁷Lambi' Paulus untambai mesa pongkahana tantara anna naoantee, "Posolai inde änä' pano di kapalana tantara aka' aha ang la pahallu natula'ing."

¹⁸Ya' le'ba'mi umposola yato änä' pano. Tahpana silambi' naoamintee, "Natambaiä' Paulus yato ang ditahungkung naoate, 'Laoo posolai inde änä' umpellambi'i kapalana tantara aka' aha pahallu la natula'ing.' "

¹⁹Pihsananna inde kapala tantara untehteng yato änä' pano di behinna ongeang tantara anna nakutanaii naoatee, "Aka la untula'ingkä'?"

²⁰Natimba'mi yato änä' naoatee, "Mai'di to Yahudi umpakamesa tula'na la napalauio anna malai marondong umpapengngolo sala bou Paulus pano di ingkä'na To Mahkeada' la dipengkalesoi bou are' kaha-kahanna.

²¹Ampo' kalemuiä' anna dai la umpatiolai aka' la'bi uhpa' pulo tau ang la mangngahung anna la umpatei Paulus. Puhang umpakalebu tula'na anna mopinda naoatee, dai are' la sika mande bahtu' menu' ke dake' hali umpatei ta Paulus. Supurang tula'mu naempei."

²²Ya' unsuong yato änä' sumule ampo' naoaintee, "Supure' indee, dasi'da-si'da la mala untula' pano di tau senga' moi poro la menna."

²³Mane untambaii derua pongkaha tantara anna napa'tula'i naoatee, "Patokaia' dongngatu' tantara aka' la naung di Kaisarea umbai tehte' kamehsa dinoa di bengi. Posolaia' pitumpulo to poarahang anna dongngatu' to podoke.

²⁴Patoka toinne' Paulus sangngaka-sangngaka arahang sakeang anna malai napasibala'-bala', anna umposola manahpaia' pano di Tuambahsa' Feliks."

²⁵Ya' umpapiang suha' inde kapalana tantara naoatee,

²⁶"Kodi' Klaudius Lisias umpalambi' salama' mating di dio, Tuambahsa' Feliks ang kupakeangka'.

²⁷Inde tau nasahka to Yahudi la napatei. Ampo' tempona la napatei, ya' sulemang sibaha tantara kilaba'i anna malai nalahpa' aka' kuhingngi dioate to Roma.

²⁸Anna malai diinsang aka suhunna anna ditanda'i, ya' kuposolang pano di To Mahkeada' Yahudi.

²⁹Ya' kuinsammi pole' nasuhung ditanda' aka' sika naangka' untehkai pepakuhunna Nabi Musa. Ampo' samai yato ang ditanda'ing dai aha suhunna la dipatei bahtu' ditahungkung.

³⁰Anna dioaingkä'tee aha kamesaanna to Yahudi mopahtuyu la napatei, dianto anna kusuo siang napellambi'io. Mane kusuo toine' ingkä'na ang mantanda' napellambi'io anna natula'ingko aka suhunna anna napanoai."

³¹Ya' unngalang Paulus yato tantara situhu' ang dipahentaing, anna naposola bengii pano di Antipatris.

³²Pihsananna mabaya, ingkä'na to poarahang anna Paulus dipabei umpatahhi' pellaoanna. Ampo' yato ang dai moarahang sumulene' pano di ongeang tantara.

³³Tahpana lambi' naung di Kaisarea yato ingkä'na to poarahang, nabeho siang yato suha' kamalesoang sibaha Paulus pano di tuambahsa'.

³⁴Puhai nabata yato suha' unngkutanaing Paulus naoatee, "Poropensi aka unngongei?" Naoantee Paulus, "Di haoä' mai di Kilikia."

³⁵Ya' naoa bumintee, "La kupahehsa kaha-kahammu ke suleing yato ang mantanda'o." Mane unsuoi Paulus pano di dasanna tomaraya ang disanga Istana Herodes anna ditähängngi.

Pengkähänganna Rasul 24

¹Tahpana limai allona, ya' suleng handang pongkahana imang Ananias sibaha sangngaka-sangngaka setobaha'anna to Yahudi anna mesa ang manähäng umpahehsa kasalaanna tau ang disanga Tertulus. Sika umpellambi'i tuambahsa' anna natula'ing aka suhunna anna ditanda'i Paulus.

²⁻³Ditambaing Paulus mengngolo pano di Tuambahsa' Feliks, ya' napahandu'mi Tertulus untula' pantanda'na naoatee, "O Tuang Feliks ang kipakeangka', aka' pengkähämmu anna kamanähängammu lambi' tontong loloang unsa'ding kamasannangang, anna mai'di aka-aka ang dahi lambi' tuhtuang mapia bohtoki'. Dianto anna moi umba kiongei, tontong loloang ma'kuhhu'sumanga' mating.

- ⁴Ampo' andana mai'di tempomu untibe, kupalau anna malai sa'bara'o sämpäi' umpehingngii inde tula'ku.
- ⁵Manahsa inde tau mendahi hasung aka' umbabe lolo kasiba'di-ba'diang tama di alla'-alla'na ingkäna to Yahudi yaling inde di lino. Anna mesa to pambahanang yaling di kakalebuanna to Sahani.
- ⁶Anna puhang nasändä' ungarakei kamaseroanna Dasang Ada'na Puang Alataala. Diantoo suhunna anna kisah kang [aka' la dihohto' situhu' ada'ki'.
- ⁷Ampo' sule kapalana tantara ang disanga Lisias naala sitonda kabahaniang di hao mai di kami'.
- ⁸Mane unsuoi ingkäna to mantanda' mengngolo mating.] Ponnatoo ke umpahehsang yato kaha-kaha, ya' ungningsammi suhunna anna kitanda'i."
- ⁹Noa tunne' to Yahudi nasa'bii naoatee, "Yato tula'na Tertulus didiona pembabena Paulus tahpa' si'da."
- ¹⁰Pihsananna yato tuambahsa' umpamansiming Paulus napabei ma'tula'. Ya' ma'tula'mi naoatee, "Kuinsang kuoatee masaeng ungnolaang si unghohto' kaha-kaha yaling inde di bohto. Dianto anna mahasa liung inahangku aka' dä' la malaya' umpamaleso kaha-kahangku mating di olomu.
- ¹¹Mala umpengnginsangngi aka' dake' la'bi sampulo derua allona ang puha anna maoä' ma'sambayang dai' di Yerusalem.
- ¹²Anna dä' aha nalambi' tau lella' siteläng bahtu' umpaaha kakarakeang, noa yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala, noa toi tama di pa'sambayang bahtu' pano di ongeang senga' yaling di bohto mahoa'.
- ¹³Datoi mala napamaleso yato ang sika natanda'ingkä' dinoa.
- ¹⁴Ampo' setonganna kuakui mating: Kodi' umpenombaiä' Puang Alataala ang napenombai toe' neneki', situhu' Lalanna Puang Yesus ang sika nasangai lalang ang sala. Anna kupetahpa' toi ingkäna yato ang tiuki' yaling di pepakuhunna Musa sibaha suha'na ingkäna nabi.

- ¹⁵Sinnoa siamang inde mai tau umpetahpa' touä' ko Puang Alataala kuoatee aha katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang, noa pano di tau mapia noa pano di tau karake.
- ¹⁶Dianto anna kupeämmi lalanna anna malai bahahsi inahangku di olona Puang Alataala anna pano di para-parangku ma'hupatau.
- ¹⁷Tahpana sangngaka-sangngaka pahiamanna dä' yaho di Yerusalem, ya' sumulemä' dai' umbahaing doi' ang la napokatuhong to Yahudi yaling di bohtoku sibaha penombaangku dai' di olona Puang Alataala.
- ¹⁸Lella' kubabe yato yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala anna puhangku umpamasero kalaeku, ya' nalambi'mä' sangngaka-sangngaka to Yahudi ang luihao mai di Poropensi Asia. Dai mai'di tau kuposola anna dai aha ang bongnga' donetoo.
- ¹⁹Setonganna diaete' la sika mengngolo mating anna natula'ingko ke ahai suhunna anna natanda'ä'.
- ²⁰Ampo' pabei tomande'i inde mai tau untula' aka kakarakeangku ang nahingngi di tempona naonge napahehsä' ingkäna To Mahkeada' Yahudi.
- ²¹Ke dai umbai diang sika napolalang napahehsä' aka' donetoo kuoatee yaling di alla'-alla'na, 'Dihohoto'ä' allo dinoa aka' kupetahpa' kuoatee aha katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang.' “
- ²²Ampo' aka' nainsang si'da-si'da Feliks didiona Lalanna Puang Yesus, ya' napatohho salake' yato kaha-kaha aka' naoatee, "Suleke' kapalana tantara Lisias mane kualai kabohtuanna inde kaha-kahammua'.”
- ²³Mane unsuoi pongkahana tantara untähäng Paulus, ampo' dai la nadahha anna napabei toi nalumba solana nabahaing kapahalluanna.
- ²⁴Ya' sangngaka-sangngaka allona suleng Feliks sibaha bahinena ang disanga Drusila, mesa to Yahudi. Umpapetambaing Paulus aka' la umpehingngii didiona lalang kapampetahpa'ang dai' di Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

²⁵Tahpana natula' Paulus didiona ingkäna tau pahallu maroho inaha anna unguasai kalaena, anna didiona tempona ingkäna hupatau la unngolai panghohto'anna Puang Alataala, ya' mahea'mi Tuambahsa' Feliks lambi' naoatee, "Samake'to dolu indee, laomo sumule. Aha buke' tempona mane kupapetambaio."

²⁶Ampo' setonganna Tuambahsa' Feliks umpemitai Paulus la nabea doi'. Dianto anna pemmai'ding si umpapetambai Paulus sipa'tula'.

²⁷Tahpana puha derua pahياما, ya' diängkä'mi Perkius Festus umbala'i Feliks mendahi tuambahsa'. Ampo' Feliks pemala unngala inahanna to Yahudi, lambi' napabei loloke' ditahungkung Paulus.

Pengkähänganna Rasul 25

¹Puhanna tallu allona Tuambahsa' Festus yaling di poropensi yatoo, ya' tahpa mengkalao siang ludai' di Yerusalem.

²Lambi'na dai', suleng ingkäna kapala-kapala imang anna to keangka'na to Yahudi ang senga' umpellambi'i Festus anna sika untula' sala boing Festus yato ang natanda'ing pano di Paulus.

³Anna sika unse'de' lolo Festus umba-umba aka ke la malai sika napatiolai anna unsuoi Paulus dai' di Yerusalem, aka' sika napahtuyu la naahung pano di tängngä lalang anna napateii.

⁴Dahi natimba' Festus naoatee, "Aka' ditähäng di hoi' di Kaisarea anna la baha' sumule siamä' naung.

⁵Ampo' la noa indee: Ponna la aha si'da sia unsa'dingnga' kasalaanna, ya' la maoang sibaha to manähämmua' naung anna di hoi'ke' mane natula'i yato ang ditanda'ing."

⁶Umbai la'bi kahua bahtu' sampulo allona Festus yaho di Yerusalem mane sumulei naung di Kaisarea. Marondonna mohko'mi Festus yaling di ongeang panghohto'ang aka' la manghohto'mi. Ya' dipapetambaing pole' Paulus.

⁷Sulena sika nakapupu'mi to Yahudi ang sule yaho mai di Yerusalem anna sika natula'iing pembabe karakena ampo' inang dai aha la mala sika napepaitaing tanda ang maleso.

⁸Ya' untula' tunne' katahpa'anna Paulus naoatee, "Kodi' dä' aha umpentehkai pepakuhunna Nabi Musa, datouä' aha ungkarakei Dasang Ada'na Puang Alataala, anna datouä' aha untehkai atohanna Kaisar."

⁹Ampo' pemala Tuambahsa' Festus unngala inahanna to Yahudi, ya' ungkutanaing Paulus naoatee, "Dahi la unngakuraka dai' di Yerusalem anna yaho' mane kubohtui inde kaha-kahammu?"

¹⁰Ampo' natimba' Paulus naoatee, "Dinoa di haomä' di olona mesa to panghohto' ang nabea kakuasaang Kaisar anna dai mala tala dibohtung kaha-kahangu done indee, aka' unnginsang dai aha kasalaangu pano di to Yahudi moi poro la sai'di'.

¹¹Ampo' ke ahai pembabe karakeku ang la sihatang dipateiä', ya' pabeimä'te' mate. Ampo' monna ke dai aha maleso ingkäna inde hahpo'ang didiona kasalaangu, daine' pole' la sihatang umbehoä' pano inde mai di tau. Dahi kupalau anna malai inde kaha-kahangu dihohto' di olona Kaisar."

¹²Ya' sipa'tula'-tula'mi yato ang si naposola Festus umbohtu kaha-kaha mane ma'karai naoatee, "Dahi aka' puhang umpalau la nahohto'o Kaisar, ya' dianto la dipanghohto'io."

¹³Puhai sangngaka-sangngaka allona, sulorang Tomaraya Agripa sibaha Bernike arinna di hao di Kaisarea umpensiitai anna unsalama'i Tuambahsa' Festus.

¹⁴Tahpana sangngaka-sangngaka allona di hao, ya' natula'ming Tuambahsa' Festus yato kaha-kahanna Paulus naoatee, "Setonganna aha tau ang ditähäng dinne, napellei Tuambahsa' Feliks naonge le'ba'i.

¹⁵Naonge yahoä' di Yerusalem natula'imingkä' ingkäna kapala imang sibaha setobaha'anna to Yahudi naoatee, 'Setonganna mai'di ponala kakarakeang nababe yato Paulus. Ke la malai anna umpahsalai.'

¹⁶Ampo' kutimba' kuoaintee, 'Setonganna tadia kabiasaanna to ma'pahenta Roma la dipebea tomande'ing supu mesa tau ke dake' aha dipahehsa dolu kasalaanna di olona tau ang mantanda' anna malai natula' katahpa'anna.'

¹⁷Ya' sibahamang sule dinne. Marondonnai yatoo, tama siamä' di ongeang panghohto'ang, anna kupapetambai Paulus.

¹⁸Ampo' tahpana ma'tula' yato ingkäna ang mantanda', daliu aha la mantula' pembabe karakena situhu' ang kupihki'.

¹⁹Ampo' supung ang kuhingngi unsiteläng-telängngi didiona peada'anna anna mesa tau disanga Yesus ang puha mate. Ampo' naoa liune'te Paulus, 'Tuhoete' sumule.'

²⁰Anna pusa'ä' unngoloi inde kaha-kaha aka' dai kuinsang la kubohtu. Dianto anna kuoaminte Paulus, 'Ungngakuraka dai' di Yerusalem anna yahoke' mane kubohtui kaha-kahammu?'

²¹Ampo' napalau dihohto' di olona Kaisar anna ditähängke' lambi' mala dihohto'. Dahi kusuo ditähäng dinne lambi' mala dipalupano di Kaisar."

²²Ya' ma'karang Tomaraya Agripa pano di Tuambahsa' Festus naoatee, "Pemalaä' kalaeku umpehingngii tula'na ne tau." Natimba'mi naoatee, "Marondongke' mane umpehingngii tula'na."

²³Marondonnai suleng Tomaraya Agripa sibaha Bernike, ya' ditammui manahpang. Le'ba'mi tama yato di panghohto'ang sibaha ingkäna kapalana tantara anna ang dipakeangka' yaling yato di bohto mahoa'. Ya' unsuong tau Festus le'ba' untambai ta Paulus anna napolai sule.

²⁴Ma'karang Tuambahsa' Festus naoatee, "O Tomaraya Agripa sibaha ingkämmua' ang dinne done: Pahandangngia' inde tau. Dianto inde ang puha natanda' ingkäna to Yahudi, noa yaho di Yerusalem, noa dinne di Kaisarea lambi' nabaha pano di kodi'. Anna sika koha naoatee, 'Pateii!'

²⁵Ampo' daliu aha kulambi' pembabena suhunna la mala dipatei. Anna dia toboue' mampalau ke la dihohto'i di olona Kaisar, dahi kuoaminte supu, 'La dipalupano di Kaisar.'

²⁶Ampo' dake' aha ang menumpu kupentokei ang la kutula' yaling di suha'ku pano di Kaisar. Dianto anna kupapengngolong tama di alla'-alla'mua' dinoa londo-londona pano di Tomaraya Agripa, anna malai ke puhang inde dipahehsa la ahang pole' aka-aka ang la kuuki'.

²⁷Aka' situhu' pihki'ku dake' sihatang la dibeho pano di to panghohto' senga' mesa ang ditähäng ke dai dipakaleso dolu aka suhunna anna ditanda'i.

Pengkähänganna Rasul 26

¹Ma'karang Tomaraya Agripa pano di Paulus naoatee, "Dibeamo tempo la umpebayai kalaemu." Tahpa ungnängkä'mi teyyena Paulus mane ma'tula'i naoatee,

²⁻³"O Tomaraya Agripa, natanda'ä' to Yahudi, ampo' dio ang mangnginsang si'da-si'da ingkäna ada'na to Yahudi sibaha ingkäna kaha-kaha ang si nasiteläng-telängngi. Dahi kehongko'ä' kusa'ding allo dinoa aka' malaä' sule di hao di olomu la umpebayai kalaeku. Ampo' kupalau ke malai anna sa'bara'o umpehingngii pa'tula'ku.

⁴Ingkäna to Yahudi nainsang pembabeku mengkalao di mahäti'ku, noa di hao di bohtoku, noa toi yaho di Yerusalem.

⁵Aka' setonganna ke la naakui, la malaä' nasa'bii aka' mengkalaoke' di hao mai, anna mentama tumä' ko di kakalebuanna to Farisi ang umpentokei si'da-si'da peada'angki'.

⁶Ampo' dinoa ke'de'ä' di hao di olomua' dipahehsa aka' umpetahpa'ä' pa'dandiang ang puha nabea Puang Alataala pano di peneneanta.

⁷Pa'dandiang yatoo napemitai liu toe' ingkäna peänä'anna sampulo derua änä'na Israel. Lambi' menomba lolo dai' di Puang Alataala allo anna bengi. Dahi dianto suhunna anna napahsalaä' to Yahudi aka' kupetahpa' yato pa'dandiang, Tuang.

⁸Darakate' mentama di ahkalang ke to matei napatuho sumule Puang Alataala?

⁹Setonganna dolu kuoatoukotee, 'La umbaliä' pengkähänganna Puang Yesus to Nazaret sibaha ingkäna kamatohoangku.'

¹⁰Anna kaha-kaha yatoo puhang kubabe yaho di Yerusalem. Aka' tahpana puhaä' untahimbo suha' pahenta di hao mai di kapala-kapala imang, dä' supung umpatama di tahungkung to pentindo'na ampo' kuakui toi ke dipateii.

¹¹Lambi' si bansa'ä' tama di pa'sambayangang undahha ingkäna ang untindo' Puang Yesus. Anna kusuo' nabahoi. Tandana keaha'ä' donetoo, si le'ba'kä' kupalola pano di bohto mahoa' senga'."

¹²⁻¹³Napatahhi'ke' tula'na Paulus naoatee, "O Tomaraya, pihsang tempo lella'ä' unngola lalang lupano di Damsyik, aka' napakuasaä' anna nasuoä' ingkäna kapala imang la kupanoa toe' di hao. Tahpana yalingngä' di tängngä lalang donetoo di tängngä allo, kuitang makähhäng pansillo' yaho mai di langi' makähhäng puhane' andana mata allo, naimba' asangngang solaku.

¹⁴Tahpana tipallumbängngang naung di tampo, ya' kuhingnging kamaha napa'karaiä' ma'basa Ibrani naoatee, 'Saulus, O Saulus, aka' suhunna anna undahhaä'? Aka' la ungkarakeio kalaemu ke la umbalio pahtuyunna Dehata sihangngong ullahpi' bahsi pahela.'

¹⁵Kutimba'mi kuoatee, 'Aka' mennarako Dio, Puang?' Natimba'mä' naoatee, 'Kodi'mito inde Puang Yesus ang undahha.

¹⁶Ampo' kalehao anna ke'de'o aka' la umpepaitaingkä' Kalaeku mating aka' la kuängkä'o mendahi pesuoku anna sa'bingku. Samai kaha-kaha ang unngita allo dinoa, noa tuntone' ang mane la kupaitaio, la untula'ing tau senga'.

¹⁷Aka' la kupasalama'o di hao mai di to Yahudi anna ang tadia to Yahudi. Anna la kusuo' le'ba'

¹⁸umbuhkeiing matanna hupatau anna malai mensohong yaling mai di kamalilingang mentama di kamabayaang, bahtu' mensohong yaling mai di kakuasaanna Pongkahana setang anna mentamai di kakuasaanna Puang Alataala. Anna malai diampungngiing dosanna anna la untahimbo pebehena

Puang Alataala lambi' mendahi hupataunna ang puha napamasero aka' kapampetahpa'anna pano di Kodi.'

¹⁹Dianto suhunna, Tuang, anna dai mala tala kutuhu'i inde pahenta ang napalosaiä' Dehata yato ang puha kuita anna kuhingngi yaho mai di suruka.

²⁰Uhuna kupepainsangnging pano di to Yahudi di hao di Damsyik, mane yahoi di Yerusalem, anna Yudea. Kupepainsang toinne' pano di tau ang tadia to Yahudi kuoatee, 'Pangkatoba'koa' anna sumulekoa' dai' di Puang Alataala anna malakoa' membabe ang la sihatang pengkatoba'ang.'

²¹Lambi' nasahkää' to Yahudi yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala anna sai'di'ä' tala napatei.

²²Aka' pa'kalemunna Puang Alataala lambi' malakä' tuho lambi' dinoa. Dianto anna malakä' untula' didiona Puang Yesus, noa pano di to pemase-mase, noa pano di to keangka'. Aka' yato ang kupepainsangnging sinnoa siang yato ang puha natula' lohpo' Nabi Musa sibaha ingkäna nabi senga'.

²³Aka' naoatee, 'To Dilanti' la Mepasalama' la unsa'ding kamadahhaang anna Dia handang la dolu kaleha di hoi' mai di alla'na to mate anna malai umpepainsangnging lalang kamabayaang, noa pano di to Yahudi, noa toi pano di tau ang tadia to Yahudi.' “

²⁴Lella'ke' ma'tula' Paulus umpebayai kalaena, tahpa napentama alla'mi Tuambahsa' Festus napekäyyängngi ma'kara naoatee, "Tahta'o Paulus aka' napobua' kamanähängammu.”

²⁵Ampo' natimba' Paulus naoatee, "O Tuang Festus ang dipakeangka', dä tahta' aka' inde ang kutula' tahpa' anna suhaka pihki'ku.

²⁶Dianto anna bahanimä' untula' inde kaha-kaha aka' nainsang ture' Tomaraya Agripa. Aka' maleso nainsang asang anna nahingngi toi, aka' dai dahi di hao di ongeang ang membuni.

²⁷O Tomaraya Agripa, umpetahpa'raka tula'na ingkäna nabi? Aka' kuinsang umpetahpa'.”

²⁸Mentimba'mi Tomaraya Agripa naoatee, "Unsangaraka la maromi'ä' umpadahi to pentindo'na Kristus?"

²⁹Natimba' salang Paulus naoatee, "Setonganna la ma'sambayangnä' dai' di Puang Alataala anna malai dai la dio supu ampo' ingkäna ang unghingngi inde karangku la sinnoä', ampo' daine' la dipungo. Dianto ang kuhannuang, supung dai kuinsang la madihhi'daka, la malelandaka mane la mampetahpa'koa'."

³⁰Ya' ke'de'mi yato tomaraya anna tuambahsa' sibaha Bernike anna ingkäna tau ang aha di hao donetoo.

³¹Tahpana di aneang sipa'tula'-tula'mi naoatee, "Inde tau dai aha nababe ang la sihatang ditahungkung bahtu' la dipatei."

³²Ma'karang Tomaraya Agripa pano di Tuambahsa' Festus naoatee, "Setonganna inde tau malang la dilahpa' ke la dai napalau bure' dipalupano di Kaisar."

Pengkähänganna Rasul 27

¹Tahpana puhang dibohtu la mokahpala'ang sau di Roma, ya' dibehong Paulus sibaha sangngaka-sangngaka to ditahungkung ang senga' pano di Yulius, mesa pongkahana tantara ang disanga tantara Kaisar.

²Dai'mang di mesa kahpala' uhai ang luhao mai di Adramitium la le'ba' ullelengngi sangngaka-sangngaka kahampoang kahpala' uhai di Poropensi Asia. Ya' diang kiongei le'ba'. Anna aha mesa to Makedonia ang luhao mai di Tesalonika disanga Aristarkhus ang mamposolaiang.

³Marondonnai, ya' lambi'mang sau di Sidon. Yato Yulius umpakamaya Paulus lambi' napabei umpellambi'i ingkäna insananna napangngalai kapahalluanna.

⁴Dia bunto kionge mengkalao mebehing le'bo' lolo kahpala'ki' unngolai Siprus aka' metammui pepahi käyyäng.

- ⁵Puhai kilambang yato le'bo' ang natingngayoi Kilikia anna Pamfilia, ya' lambi'mang sau di Bohto Mira di Likia.
- ⁶Donentoo yato pongkahana tantara ullambi' mesa kahpala' ang luihao mai di Aleksandria la lusau di Italia. Ya' diparendemang pano yato di kahpala'.
- ⁷Umbai sangngaka allona naola moela'-ela' kahpala'ki' aka' dai mala tilao manahpa. Ya' napahsarang mane malaang undungku'i Knidus. Aka' metammui lolo pepahi lambi' mebehing le'bo' bumang di lau' di Kreta unngolai behing kalantanang Salmone.
- ⁸Masuhsa asangngang unngolai yato behing le'bo' mane malaang ullambi' mesa ongeang disanga Kahampoang Mapia ang sirungku' Bohto Mahoa' Lasea.
- ⁹Ya' masaemang tohho donetoo, lambi' mai'di tempo ang huki. Lehang tunne' allo pa'rame-rameanna to Yahudi ang si dioaintee Allo Sikapiai. Tempona toi tahuu lolo pepahi, dahi umbai la sumändäingkea' ke umpalaoi tau kahpala'. Dianto anna sika napakaenga'mi Paulus naoaintee,
- ¹⁰"Oa' solasohongku, situhu' pihki'ku ponna la tapatahhi'ia' inde pellaoanta, ya' la ullambi'ingkea' kasumändä'ang anna kahukiang käyyäng. Dai la supung kahpala' sibaha aka-aka ampo' la nalambangngi tuke'ne' sungnga'taa'."
- ¹¹Ampo' yato pongkahana tantara umpetahpa' puhane' yato ang umpalao kahpala' sibaha puänna kahpala' andana tula'na Paulus.
- ¹²Ampo' yato kahampoanna kahpala' donetoo dai mapia diongei tohho ke temponai kamadingingang aka' nahoa pepahi käyyäng. Lambi' mai'di pemala umpellei yato ongeang, umbato ke malai ullambi' kahampoanna kahpala' pano di Feniks ang la naonge tohho masae mangngempe lambi' puha tempona kamadingingang. Inde Feniks mesa kahampoang kahpala' di Kreta si nasala pepahi käyyäng.
- ¹³Tempo donetoo pepahi saohko'mi ang luihao mai di tando kaihinna kahpala', lambi' sika nasanga la mala lambi' pano yato di pahtuyunnaii. Ya'

unghentung pesangke' anna umpalaoi kahpala'na mebehing le'bo' ang sidungku' Kreta.

¹⁴Ampo' dai masae anna suleng pepahi käyyäng tisau yaho mai di kalantanang ang disanga Pepahi Timurlaut,

¹⁵lambi' unghoa kahpala'ki'. Ya' dang mala mellao untammui pepahi, lambi' kipabei tomande' nabaha pepahi yato kahpala'ki'.

¹⁶Ya' labu lolomang untuhu'i bombang nabaha pepahi, lambi' pano di behing le'bo' ang dai nahoa liu pepahi di mesa kalantanang saohko' ang disanga Kauda. Lambi'ang pano masuhsa asammang aka' mapahhi' dihentu tama di kahpala' yato lopi ang si dipake di hao mai di kalantanang.

¹⁷Tahpana puha dipadai' di kahpala' yato lopi, dipamatoto'mi yato kahpala' diuta'i umpake kondaling. Mane dipatuhungngi yato layarna kahpala', aka' naoate yato ang yaho, 'anna malai mähäng supu,' aka' mahea' la titoko' pano di bunging ang mentanete di hao di le'bo' sirungku' Sirtis.

¹⁸Marondonna boi ditibeing bahaang naung di le'bo' aka' käyyäng liu pepahi unghoro kahpala'ki'.

¹⁹Tahpana allo katallunna sika untibeing pole' pangkahka' kahpala'na.

²⁰Aka' sangngaka-sangngakang allona tala bintämmi tala mata allong diita anna tuhtuang masahhu' pepahi käyyäng, mepakahea'i lolo. Ya' daasammang hannu la salama'.

²¹Tahpana masaeng dai sika mande yato tau, ke'de'mi Paulus yaling di alla'na naoatee, "Oa' solasohong, ke la tula'kung dituhu'i naonge kuoaittee, 'Daingkea' la umpalao kahpala'ta umpellei Kreta,' inang dai la aha kasumändä'ang anna daiingkea' la huki.

²²Ampo' indee yalingngingkea' di kamasuhsaang, kupahentakoa' anna umpamatoto'koa' inahammu: daingkea' aha la pa'da, supung inde kahpala'.

²³Aka' sambengi napensiitaiä' malaeka'na Dehata ang kupenombai anna ang mampuängngiä', ke'de' sule di behingku

²⁴anna naoaitee, 'O Paulus, daummahea' aka' inang la sitammuo Kaisar. Anna ingkäna inde tau ang yaho di kahpala' dai aha la maaka aka' dio nakalemui Puang Alataala.'

²⁵Ingkännakoa' solasohongku, diantoo suhunna anna kuoalingkoa'tee: Pamatoto'i inahammu aka' kupetahpa' Puang Alataala anna kuinsang kuoatee inde ang natula' dai mala tala dahi.

²⁶Ampo' moinnakato noa, inde kahpala' la titoko' pano di behinna mesa kalantanang."

²⁷Kasampulo uhpa'na benginna tontong lolokang napalupano napaluihao mai pepahi di hao di Le'bo' Adria. Tahpana tängngä bengi nasa'dimmi tau ang mengkähäng yaling di kahpala' naoate marungku'mi kalantanang.

²⁸Ya' umpatuhummi batu naung di le'bo' mane nahentui di hoi' mai anna nadahpaii. Ya' dompulo dahpana malimbenna. Napalao bumi sämpäi' mane nadahpai sala boi. Ya' sampulo limaranne' supu dahpana malimbenna.

²⁹Ampo' mahea'ang la tihambi pano di batu, ya' dipatuhummi pesangke' uhpa' naung di bii'na kahpala' anna kipabei tomande'i lella'ang umpemitai kamabayaang.

³⁰Ingkäna ang mengkähäng yaho yato di kahpala' sika umpeäng ahkalang anna malai lumumpa' umpellei kahpala'. Sika umpatuhummi lopi naung di le'bo' boheng la le'ba' umpatuhung pesangke' tandoi bää'na kahpala'.

³¹Ampo' ma'kara Paulus pano yato di pongkahana tantara sibaha änä' buana naoaitee, "Ponna la le'ba'i inde pano ang si mengkähäng yaling di kahpala', ya' la tallang asangkoa'."

³²Ya' nahahta'i siang tantara yato pesangke'na lopi anna napabei tomande'i le'ba' mähäng.

³³Tahpana la mabaya unsuong yato tau mai'di Paulus mande naoaitee, "Sampulo uhpa'mi benginna untähängngingkea' kamanonoanta. Daingkea' aha mande, supung makaludärä' babuataa' unngempei aka ang la dahi.

³⁴Ampo' kupainsangngikoa' anna mandekoa' andamu mate, aka' dai aha la dondong moi poro bulu sallamba'mua'."

³⁵Puhai ma'tula', ungnalang roti anna nakuhhu'sumanga'i dai' di Puang Alataala di hao di olona yato tau mai'di, mane nabika-bikai sika naande.

³⁶Ya' sika suhakang pole' inahanna aka' mandeng.

³⁷Ingkäna yato ang yaho di kahpala' dongngatu' pitumpulo unnung dia asanna.

³⁸Tahpana bohong, sika untibeing gandum ang yaho di kahpala' naung di le'bo' anna malai mahingang kahpala'.

³⁹Ya' mabayannai sika unngitang kalantanang mahante di behinna. Moinnakatoo dai nainsang sanganna, ampo' sika naoatee, "Umbato ke malai dipadai' di kalantanang inde kahpala'."

⁴⁰Dihahta'ing yato pesangke'na uhpä' anna dipabei tomande'i limmi' yato pesangke'. Puhai, dibuhkeing pesangke'na bose anna dipadai'i layar di olona anna malai nabuhsu' pepahi lupano di kalantanang.

⁴¹Ampo' yato kahpala' titumbu bää'na di bunging ang mentanete anna bii'na natallangngine' bombang käyyäng.

⁴²Ya' pemalang yato ingkäna tantara la umpatei ingkäna to ditähäng andana le'ba'i mengkalahsu' molangi.

⁴³Ampo' sika nalaba'i yato pongkahanaii aka' pemala umpasalama' Paulus. Umpahentang yato tau mai'di naoatee, "Ingkäna ang nainsang molangi, pendolumokoa' naung mengkahtibe anna molangikoa' bete' di kalantanang.

⁴⁴Anna ang dai nainsang molangi pakekoa' papang bahtu'raka pangkahka'na kahpala' umpolopia' lambang." Ya' kipanoantoo anna mala asangngang salama' lambi' bete' di kalantanang.

Pengkähänganna Rasul 28

¹Kende'dangkang dai' di kalantanang mane kiinsangngi sanganna dianto Malta.

²Sangka' marohta' yato to pa'bohto aka' natammuiang nasalama'i anna napakamayaang. Sika mehompommi umpapuhpu api anna natambaiang mamindu aka' napahandu'mi kene' anna madi'ngi'.

³Ya' le'ba'mi Paulus unngala hängkäng napatamai di api. Tahpa tisollo' siang ile keipo yaling mai yato di alla' hängkäng aka' maluhsung, anna ungkeki'i teyyena Paulus.

⁴Tahpana naita yato to pa'bohto mendehke' di teyyena Paulus yato ile, sipa'tula'-tula'mi naoatee, "Si papateang setonganna inde tau aka' moinnakato anna malang umpasalama' kalaena yaling mai di tängngä le'bo', ampo' inang dai napabei dehata bahine ang si umbala' kasalaanna tau la tuho."

⁵Ampo' napentahpi'ing tama di api Paulus; dai aha maaka nasa'ding.

⁶Ya' laonang sika naempei lolo naoatee la bängkä'mitoo bahtu' la tilumbäng mate, ampo' dae' aha maaka. Katämpä'anna sika naoante pole', 'Setonganna indee umbai dehatae!'

⁷Yato ang kiongei tohho sirungku' tampona Publius, tuambahsa' yato di hao di ongeang. Marota' liu natahimboang lambi' tallung allo tallung bengi napotosuleang.

⁸Donetoo sipatu makorong ambena lumalla' anna metäi haha. Ya' le'ba'mi Paulus tama di tambinna yato to makorong. Nasambayangning anna nasahpai. Ya' bono' siang donetoo.

⁹Tahpana napelele inde kaha-kaha tau, suleing ingkäna ang makorong senga' yaling yato di bohto, ya' sangka' napabono' tung nei'.

¹⁰Napakeangka' liuang anna mai'di aka-akanna si nabea tomande'ang. Tahpaki' la le'ba', napatoka bumingkang samai ang kipahallu.

¹¹Tahpaki' tallu bulang di hao di Malta, ya' mengkalao bumang. Aha mesa kahpala' ang luilau' mai di Aleksandria tohho lolo tuke'ne' di hao yaling di tempona kamadingingang aka' pepahi tahuu. Kahpala' yatoo disanga Dioskuri bahtu' dioatee dehata To Hendu. Ya' diang kiongei.

- ¹²Lambi'ang sau di Sirakusa, ya' tohhomang di lau' tallu benginna.
- ¹³Mane kipalao boi kahpala'ki' unngolai behing le'bo', ya' lambi'mang sau di Bohto Mahoa' Regium. Tahpana marondonna, suleng pepahi di hao mai di tandoi kebo'na kahpala', ya' dombengirang mane lambi'ang sau di Putioli.
- ¹⁴Donetoo sitammuang mai'di ang umpetahpa' Puang Yesus. Sika napalau anna tohhokang di hao, ya' di haomang sammingku. Mane kipatahhi'i pole' pano di Roma.
- ¹⁵Nainsanna to mampetahpa' di hao di Roma naoatee la sule, ya' sika sule siang natammuiang di hao di Pasa' Apius anna pano di 'Tres Taberne,' ang bahtuanna: Tallu Pa'bengiang. Sitammungki', ya' ma'kuhhu'sumanga'mi Paulus dai' di Puang Alataala aka' masannang liu.
- ¹⁶Tahpana di haomang di Roma, ya' dipabei tubunne' Paulus di dasang senga' sibaha mesa tantara ang la mandakai.
- ¹⁷Tahpana tallu bengingki' di hao, inde Paulus untambaing ingkäna pongkahana to Yahudi. Tihimpunna, ya' ma'karang Paulus naoatee, "O ingkännakoa' solasohongku, setonganna dai aha umbabeä' kakarakeang pano di solataa' anna umpa'bali ada' kabiasaanna neneta. Ampo' moinnakato noa, disahka siamä' yaho di Yerusalem anna dibehoä' pano di to ma'pahenta Roma.
- ¹⁸Puhaä' dipahehsa, ya' pemalang la nalahpa'ä' yato to pampahehsa aka' dai aha kasalaangku ang la sihatang dipateiingkä'.
- ¹⁹Ampo' aka' daliui naaku to Yahudi ang yaho la dilahpa'ä', ya' kupalaung sitonda kabahaniang anna malai yato kaha-kahangku dihohto' pano di olona Kaisar; dai dioatee suleä' indee anna la unghahpo'ä' solata to Yahudi.
- ²⁰Dianto suhunna anna kutambaimokoa' anna malaingkea' siita aka' la kupa'tula'ikoa'. Dinoa dipungoä' aka' umpetahpa'ä' yato ang masaeng tapemitaia' ingkänta to Israel."

²¹Ampo' natimba' to Yahudi naoatee, "Daang aha untahimbo suha' yaho mai di Yudea didiomu. Datoi aha solataa' ang sule yaho mai mantula'inggang kakarakeammu.

²²Ampo' pemala kihingngi ihsi inahammu, aka' kiinsang kioatee inde peada'ang ang umpepakuhuing, mai'di tau ang mambahoi."

²³Ya' sika umbohtung mesa allo ang la naongei bou sitammu. Tahpana lambi' tempona, mai'di liung tau sule di hao di ongeanna Paulus. Dahi mengkalao di mebengngi' lambi' di maloe umpakaleso anna umpepainsangnging didiona Kapahentaanna Puang Alataala. Anna untula' toi ihsinna pepakuhunna Musa sibaha tula'na ingkäna nabi aka' umpeäng lalang anna malai yato to Yahudi mampetahpa' dai' di Puang Yesus.

²⁴Ampo' yato tula'na, aha ang mampetahpa' anna aha ang dai mampetahpa'.

²⁵Ampo' aka' dai para-para mampetahpa', ya' sika le'ba'ing umpellei yato dasang puhanna naoate Paulus, "Inang tahpa'ete' yato ang puha natula' lohpo' Inaha Masero, umpake Nabi Yesaya pano di neneta ingkäntaa' to Yahudi, ang naoatee:

²⁶Laoo pano di alla'-alla'na inde tau anna unngoointee, 'La unghingngi loloa' ampo' dai la mentama di ahkalammu, anna la unnggita loloa' ampo' dai la unngingsang.'

²⁷Aka' sika makahha' bää'mi anna ma'binga-binga, anna noa toi sika kamba' buta. Sika napanoa inde andana paitai sibaha matanna, pahingngi sibaha talinganna anna andana sika napähängngi. Aka' andana sika sumulei di Kalaeku lambi' kupabono'.

²⁸Dianto anna pahalluke'a' la umpengngingsangngi unngoatee: Kasalama'ang yaho mai di Puang Alataala puha tunne' dipalambi' pano di tau ang tadia to Yahudi anna la natahimbo manahpai."

²⁹[Tahpana puha ma'tula' Paulus, ya' le'ba'mi yato to Yahudi anna siteläng-telängngi aka' dai mala mesa inaha.]

³⁰Dompahiana tohho Paulus yaling yato di dasang ang naseba tobœ' di hao di Roma, anna si untahimbo mapia ingkäna tau ang sule mampellambi'i.

³¹Sibaha kabahaniang umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala anna umpepakuhuing didiona Dehatanta Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', anna dai aha tau mangkalapai.

Roma

Roma 1

¹Pano di ingkäna solasohongku di lau' di Roma. Hao mai di Paulus, sabua'na Kristus Yesus. Napilleiä' anna nasuo umbaha Kaheba Mapia ang sule yaho mai di Puang Alataala.

²Inde Kaheba Mapia inang puhang nadandi Puang Alataala unngolai ingkäna nabinna dolu, sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero.

³⁻⁴Inde Kaheba Mapia untula' didiona Änä'na Puang Alataala, dianto Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', Dehatanta. Situhu' mentolinona, Puang Yesus dianto Peänä'anna Tomaraya Daud. Ampo' situhu' mendehatanna setonganna Änä'naete' Puang Alataala, aka' masero sinnoa Puang Alataala. Maleso indee aka' napatuho sumule Puang Alataala di hoi' mai di alla'na to mate umpake kakuasaanna, anna dianto indee mampatandaang dioate inang Änä'na si'da Puang Alataala.

⁵Ungngolai tula'na inde Puang Yesus, nabehe liuä' Puang Alataala anna napadahiä' rasulna, anna malaä' umpepainsangnging inde Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi di umba-umba naongi di lino, anna kupakuhui mampetahpa' anna untuhu'i Puang Yesus, lambi' sanganna Puang Yesus dipamatande.

⁶Dahi, ingkämmua' to Sahani diting di Bohto Mahoa' Roma, mai'dikoa' diting tadia to Yahudi ampo' natambai tumokoa' dio Puang Alataala mendahi to pentindo'na Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama'.

⁷Dianto suhunna anna kupapebahai inde suha' mating. Aka' nakalemuikoa' Puang Alataala sibaha natambaikoa' mendahi to pentindo'na ang masero. Kuhannuang Ambeta Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus la mambeakoa' behe anna kamasahkeang.

⁸Oa' ingkämmu solasohongku, uhu-uhuna ma'kuhhu'sumanga'ä dai' di Puang Alataala Dehatangku yaling di sanganna Puang Yesus Kristus aka' dioa'. Aka'

kuhingngi umba noa kapampetahpa'ammua' kainsangang di umba-umba naonge di lino.

⁹Mengkähängngä' sibaha sangkalebu inahangku unγκähäng pengkähängang ang nabeaä' Puang Alataala, dianto umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Änä'na. Nainsang Puang Alataala ihsi inahangku, dianto umba kupanoa kusambayangngi lolokoa'.

¹⁰Kusambayangngi lolokoa', solasohongku, anna kupalau liu dai' di Puang Alataala ke la malai nabuhkeiingkä' lalang umba ke malaä' mating kupellambi'ikoa'.

¹¹Aka' pemala liuä' kupellambi'ikoa', umba ke malakoa' kubea behe di hao mai di Inaha Masero ang la umpamatohoa' kapampetahpa'ammu.

¹²Pahtuyungku anna mala toi kodi' matoho kapampetahpa'angku, lambi' la malaingkea' sipakatoto'-toto' yaling di kapampetahpa'ang.

¹³Oa' solasohong, pemalaä' anna malaia' unγκingsang umba noa pemmai'dimä' mopahtuyu la mating kupellambi'ikoa', ampo' aha lolo pekalakahta. Pahtuyungku anna pemalaä' mating umba ke malai aha boana pengkähängku diting di bohtomua', sinnoa aha boa pengkähängku di alla'na tau ang tadia to Yahudi di hao di bohto senga'.

¹⁴Aka' kusa'ding keindangngä' pano di ingkäna tau, anna supung lalang ang la mala kuola umbaya' inde indangku dianto umpepainsangnging Kaheba Mapia pano di ingkäna tau, dai aha kupasisenga'-senga' to haoraka mai di bohto mahoa', bahtu' to haoraka mai di bohto saohko'; dai kupihki' pahsikolaraka, tadiaraka.

¹⁵Dianto suhunna anna pemala liuä' umpepainsangnging inde Kaheba Mapia mating di dioa' ang tohho diting di Bohto Mahoa' Roma.

¹⁶Dä' masili umpepainsangnging Kaheba Mapia. Aka' menna ang umpetahpa' inde Kaheba Mapia la napasalama' kakuasaanna Puang Alataala di hao mai di dosa. Dolu inde Kaheba Mapia dipepainsangnging pano di to Yahudi, ampo' dinoa dipepainsang tuming nei' pano di tau ang tadia to Yahudi.

¹⁷Yaling inde di Kaheba Mapia taitaa' umba noa lalang lambi' naangka'ingkea' Puang Alataala maroho di olona. Lalang indee supung unngolai kapampetahpa'ang pano di Puang Yesus, dai aha lalang senga'. Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu, naoate, "Tau ang naangka' maroho Puang Alataala, dianto tau ang la ullambi' katuhoang lambi' sapano-panona aka' kapampetahpa'anna."

¹⁸Napalanda' kakeaha'anna Puang Alataala yaho mai di suruka pano di ingkänna dosanna anna kakarakeanna hupatau ang umpa'bali katahpa'ang unngolai pembabe karakenaii.

¹⁹Aka' maleso pano di ingkänna hupatau naoatee aha Puang Alataala, aka' Kalaena Puang Alataala ang mampakalesoing.

²⁰Aka' moinnakato daingkea' mala unngita Kalaena Puang Alataala, ampo' mengkalaoke' uhuna anna dipapai inde lino anna nainsammi hupatau naoate inang aha Puang Alataala. Aka' di hao mai di ingkänna ang napapia, taitaa' umba noa kadehataanna anna taita toe' kakuasaanna ang dai aha kapuhaanna. Dahi dai aha tau ang la mala mangngoatee, "Dä' ko unngingsang Puang Alataala."

²¹Sika nainsang siang naoate aha Puang Alataala, ampo' dai sika napakeangka' anna dai napa'kuhhu'sumanga'i. Pihki'naii tuhtuang sikahaoang Puang Alataala, nasuhung mendahi malillimmi inahannaii, lambi' dang sika unngingsang pepakuhu ang tahpa'.

²²Sika unsanga kalaena manähäng, ampo' setonganna to maho!

²³Dai sika naaku umpenombai Puang Alataala ang tontong lolo aha. Supung sika umpenombai tau-tau pampapia kalaena ang napasinnoa hupatau, dansi, ile bahtu' olo'-olo' senga'ke' ang dai la aha lolo.

²⁴Dahi, aka' dai sika naaku umpenombai Puang Alataala, nasuhung napabei tomande' untuhu'i pampemala kalaenaii umbabe kakarakeang, lambi' sika membabe tasampa' pano di solana.

²⁵Dai sika naaku umpehingngii pepakuhu ang tahpa'; supung umpehingngii kalosengang. Datoe' sika naaku umpenombai To Metampa; supung pampapianna Puang Alataala ang sika napenombai anna napehingngii. Ampo' setonganna To Metampaete' ang sihatang dipenombai lambi' sapano-panona. Aming!

²⁶Dahi, aka' dai sika naaku umpenombai Puang Alataala, nasuhung napabei tomande' untuhu'i pampemalannai ang tasampa'. Moi bahine dang membabe situhu' ang sihatang nababe bahine, ampo' inde mai bahine siala sambahinena!

²⁷Noa tunne' muane: dang sika siala bahine, ampo' umpemala supu sammuanena! Muane umbabe ang tadia babe sibaha solana muane, lambi' katämpä'anna sika untahimbo tahungkung ang sihatang, bala'na pembabe karakenai.

²⁸Aka' dai sika naaku unngakui Puang Alataala yaling di pihki'nai, dianto anna napabei tomande'mi Puang Alataala pihki'nai mendahi karake, lambi' sika umbabe ang dai sihatang nababe.

²⁹⁻³⁰Punno yaling di inahannai dosa anna pihki' karake, sinnoanna: kaso'bängang, mengkero karake, ma'sihiate, pemala papateang, pa'siba'diang, ma'bulitu', umpa'pihki' karakeing solana, ma'kara-kara bu'bu', unkahiri' Puang Alataala, dai meada', malängkä' inaha, anna pemala supu dipa'käyyängngi. Umpeäng lolo lalang anna malai tuhtuang kehängngäng yato kakarakeang ang nababe. Sika umpa'bali to baha'nai,

³¹dai keaka', dai umpasulepano pa'dandinna, dai aha pa'kalemunna anna dai undului solana.

³²Sika unngingsang pahentana Puang Alataala ang naoate menna ang mampanoa yato sihatang ditahungkung mate. Ampo' moinnakato noa, tontong lolo siang sika napanoa, anna ang handang naposala aka' sika napokahsi liu ke ahai solana ang mampanoa toe'.

Roma 2

¹⁻²Oa' solasohongku, tainsammi taoate tahpa' liu yato kabohuanna Puang Alataala ponna ke untahungkunggi tau ang membabe karake. Ampo' dai kita' sihatang ke unsallaingke solata, aka' ponna unsallaingke tau senga', sinnoa siante' unsallaingke kalaeta, aka' yato pembabeta sinnoa siante' pembabena tau senga'. Dahi dai aha lalang ang la taola umbahoi kasalaanta.

³Ponna ke membabe toingkea' kita' sinnoa yato pembabena solata ang tasalla, ya' dai mala tapihki'a' taoate daingkea' la natahungkung Puang Alataala.

⁴Daa tapihki'i taoatee daingkea' pahallu kamarota'anna Puang Alataala pano di kita' anna kamapiaanna sibaha kasa'bara'anna ang dai aha mantondong. Darakaa' dio ungningsang unngoatee nasuhung marota' anna sa'bara' Puang Alataala pano di kita' aka' anna malai tau mengkatoba' di hao mai di dosa?

⁵Dahi, daummakahha' bää'a', solasohong. Daumatontong loloia' pembabemu ang dolu. Aka' ponna ke umpatontong loloi yato pembabemu, la matingngi liu tahungkummu di allo kakeaha'anna Puang Alataala. Aka' di allo yatoo, la mepahehsa Puang Alataala sitonda kamarohoanna anna la untahungkung ingkäna tau ang membabe karake.

⁶Ingkäna tau la nabala' Puang Alataala situhu' pembabena.

⁷Aha tau ang tontong membabe mapia, aka' pemala untahimbo kamatandeang, kakeangka'ang anna katuhuang ang dai aha kapuhaanna di hao mai di Puang Alataala. Pano di tau ang noa yatoo, la nabea Puang Alataala katuhuang lambi' sapano-panona.

⁸Ampo' aha toe' tau ang umpihki' supu kalaena. Dai naaku untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala, supung untuhu'i pampemala karakena. Dianto yato tau ang la handang dolu nahoa kakeaha'anna Puang Alataala sibaha tahungkunna.

⁹Ingkäna tau ang membabe karake la madahha anna masuhsa, dipadolu pano di to Yahudi, mane pano toine' di tau ang tadia to Yahudi.

¹⁰Ampo' tau ang membabe mapia la untahimbo nei' kamatandeang, kakeangka'ang anna kamasahkeang, dipadolu pano di to Yahudi, mane pano toine' di tau ang tadia to Yahudi.

- ¹¹Aka' Puang Alataala dai unse'la-se'laangngi hupatau.
- ¹²Tau ang dai ungningsang Atohanna Musa anna madosa, tontongke' kekasalaang anna sihatang la ditahungkung. Tau ang noa yatoo natahukung Puang Alataala aka' dosanna, tadia aka' untehkai Atohanna. Noa tunne' tau ang ungningsang Atohanna Musa ampo' madosa, la natahukung toe' Puang Alataala. Nasuhung ditahungkung inde mai tau ang noa, dianto aka' untehkai yato Atohanna.
- ¹³Aka' tadiaete' tau ang ungningsang kale Atohang ang naangka' maroho Puang Alataala. Ampo' ang untuhu'iete' Atohang, dianto ang naangka' maroho.
- ¹⁴Tau ang tadia to Yahudi dai ungningsang yato Atohang ang napepainsangnging Musa. Ampo' moinnakato noa, si aha tempona sika membabe mapia sinnoa yato ang tiuki' yaling di Atohanna Musa. Dahi moinnakato anna dai sika ungningsang yato Atohang ang tiuki', ampo' inahannai mendahi sinnoa yato Atohang.
- ¹⁵Ungngolai yato pembabenai maleso tainsang taoate inang aha pahenta di hao mai di Atohanna Musa yaling di inahannai. Aka' pihki'nai mampakaleso dioatee aha atohang yaling di inahannai, aka' sika naoate yaling di inahannai, "Pembabe indee mapia," bahtu' naoatee, "Pembabe indoo tahuu."
- ¹⁶Noanto inde ang la dahi di Allo Pampahehsang. Situhu' ihsinna Kaheba Mapia ang kupepainsangnging, donetoo Puang Alataala ungnolai Puang Yesus Kristus la umpahehsa ihsi inahanna anna pihki'na ingkäna tau.
- ¹⁷Oa' solasohongku, ahakoa' ne yaling di alla'-alla'mu ang unsangakoa' kalaemu to Yahudi ang umpentokei si'da-si'da Atohanna Musa, lambi' ungnangka'-angka'koa' kalaemu aka' umpihki' unngoate aha kasikenteammu Puang Alataala.
- ¹⁸Ungngingsang toukoa'ne' pa'elo'na Dehata, anna ungningsang umpasisenga' ang mapia anna ang tahuu aka' untahimbokoa' pepakuhu di hao mai di Atohanna Musa.

19-20 Umpihki'a' unngoatee kami'mito ang mala untehte tau ang buta di mendehatanna, anna unsanga toukoa' kalaemu ballo pano di tau ang yalingke' di kamalillingang ang dake' unnginsang pepakuhu ang tahpa'. Aka' untokeikoa' pepakuhu ang handang poko' ang tiuki' yaling di Atohanna Musa.

21 Si umpakuhu tau senga'. Ampo' bilang daia' dio umpoinaha! Si umpakuhukoa' tau senga' unngoatee, "Dai tau mala maboko." Ampo' dio siangnga' dio maboko!

22 Umpaturukoa' tau senga' unngoatee, "Dai tau mala unngindä'-indä' pa'bannetauang." Ampo' dio siangnga' dio unngindä'-indä' pa'bannetauang! Ungngoa toe'a'tee, "Dai tau mala umpenombai dehata lino." Ampo' dio siangnga' dio umbokoi aka-aka yaling mai di ongeang penombaanna!

23 Ungngangka'-angka'koa' kalaemu aka' untokeimokoa' yato Atohang ang napepainsangnging Nabi Musa dolu. Ampo' setonganna unγκärähko'ikoa' sanganna Puang Alataala aka' dasiang untuhu'i yato atohanna!

24 Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Aka' pengkero karakemua', to Yahudi, lambi' tau ang tadia to Yahudi untula' tahuu sanganna Puang Alataala."

25 Kita' to Yahudi si taoatee kekuna yato ada'ta didiona tille situhu' Atohanna Musa. Ya' ahana inang kekuna si'da yato, ahsala' untuhu'ikoa' Atohanna Musa. Ampo' ponna ke untehkaikoa' Atohanna Musa, ya' daete' aha kunanna yato kapotilleang.

26 Ponna mesa tau ang tadia to Yahudi dai motille situhu' ada'na to Yahudi, ampo' maroho pembabena situhu' Atohanna Musa, ya' inang la natahimbo toete' Puang Alataala sinnoa siang yato tau ang motille.

27 Ponna ke noai, ya' yato pembabena tau ang tadia to Yahudi la umpalanda' kasalaammua' to Yahudikoa'. Aka' untokeikoa' dio Atohanna Musa ang tiuki', anna motillekoa' situhu' Atohanna Musa, ampo' si untehkaia' pahentana. Anna yatone' tau ang tadia to Yahudi, daine' sika motille, ampo' untuhu'ine' Atohanna Musa.

²⁸To Yahudi motille situhu' Atohanna Musa, ampo' yato kapotilleanna supung nababe aka' kabiasaanna kale pano di kalaena. Ampo' setonganna tadiaete' indee nasuhung sika naangka' Puang Alataala naoate petauanna.

²⁹Ampo' ang dioainte to Yahudi ang setonganna, bahtu' petauanna Puang Alataala, dianto tau ang untuhu'i Puang Alataala mengkalao yaling di inahanna, anna yato kapotilleang napayaling toe' di inahanna. Bahtuanna indee dianto pengkähänganna Inahanna Puang Alataala yaling di inahannaii nasuhung sika naangka' Puang Alataala naoate petauanna, dai aka' sika untuhu'i atohang ang tiuki'. Tau ang noa yatoo tadia hupatau mampudi ampo' Puang Alataalaetee'.

Roma 3

¹Tadia aka' ada' kapotilleanna Yahudi lambi' to Yahudi naangka' Puang Alataala naoatee petauanna. Ampo' daa tapihki'i taoatee dai aha kala'bianna to Yahudi andana tau senga' anna dai kekuna yato ada' kapotilleanna.

²Inang aha kala'bianna, anna inang aha kunanna! Ang uhuna, dianto aka' Puang Alataala umbea bahtakaranna pano di to Yahudi dolu.

³Aha sangngaka-sangngaka to Yahudi ang dai umpatontong kapampetahpa'anna dai' di Puang Alataala. Ampo' moinnakato noa, tontongke' Puang Alataala umpatontong pa'dandianna pano diii.

⁴Moinnakato anna loseng asangngi ingkänna hupatau, ampo' tula'na Puang Alataala tahpa' lolo nei'. Aka' aha tiuki' yaling di suha'na Tomaraya Daud naoatee, "O Puang, ahana inang tahpa' pa'karammu. Sihatangnete' umpasalaä' aka' tahpa' pambohtummu."

⁵Dahi, kamarohoanna Puang Alataala tuhtuang tandaang aka' pembabena hupatau ang dai maroho. Ampo' dai mala tapihki' taoatee: "Ponna ke noai, ya' dai maroho Puang Alataala ke keaha'i pano di kita' aka' pembabeta ang dai maroho." Inang aha tau ang mampihki' noa yatoo,

⁶ampo' dai tahpa' inde pihki'na. Aka' ponna ke dai maroho Puang Alataala, ya' dai la sihatang umpahehsa ingkänna tau di Allo Pampahehsaang.

⁷Ampo' umbai aha tau ang mampihki' naoatee, "Dai sihatang la nasallaingkea' Puang Alataala aka' yato dosanta, aka' nasuhung tuhtuang tandaang kamarohoanna lambi' dipudi, dianto aka' pembabe karaketa."

⁸Ponna ke noai, ya' mala setonganna taoatee, "Dotanne' membabe karake tau anna malai kende' kamapiaang." Anna setonganna aha tau ang mantanda'ä', naoate haliä' ma'kara noa indee. Tau ang noa yato sihatang natahungkung Puang Alataala.

⁹Dahi noa indee: kita' to Yahudi daete' mala taoatee mapia puhaingke andana tau senga'. Aka' sinnoa ang kutula' di langngena' kuoatee: ingkäna tau kekasalaang anna madosa, noa to Yahudi, noa tau senga'.

¹⁰Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee: "Dai aha tau ang maroho, moi poro la mesa.

¹¹Dai aha ang bahahsi inahanna di olona Puang Alataala. Dai aha ang umpeäng Puang Alataala,

¹²Ingkäna tau ungkebo'i Puang Alataala, dang kekuna katuhoannaii. Dai aha ang mengkero mapia, moi poro la mesa."

¹³"Pa'karanna punno pa'bulitu' ang la mebaha pano di kamateang, Punno yaling di suana kara kalosengang." "Karanna supung pemala untilakai solana sinnoa pekeki'na ile keipo."

¹⁴"Karanna punno petändo tahuu pano di tau senga'."

¹⁵"Sadia lolo ma'siba'di, pemala umpatei solana.

¹⁶Diamo naongei si umbabe lolo kakarakeang anna umpaaha kamadahhaang.

¹⁷Dai sika naaku umpeäng lalang kasikapiaiang."

¹⁸"Dasi'da-si'dai sika nainsang mahea' dai' di Puang Alataala."

¹⁹Dahi dinoa tainsang si'da-si'da taoatee, ingkäna ang tiuki' yaling di Atohanna Musa dianto didiona to Yahudi ang untahimbo yato Atohang. Dahi, dai aha tau ang la mala unsanga kalaena to maroho, aka' kekasalaang asang di olona Puang Alataala.

²⁰Dai aha tau ang naangka' maroho Puang Alataala aka' untuhu'i Atohanna Musa. Setonganna unngolai ingkänna Atohanna Musa ang tiuki' lambi' tainsang si'da-si'dai taoatee puhaingke umbabe dosa.

²¹Ampo' dinoa napaitaiingkea' lalang Puang Alataala anna malai tau maroho di olona. Tadia aka' untuhu'i tau Atohanna Musa anna malai tau maroho, ampo' inang puhang tiuki' yaling di suha'na Musa anna yaling di suha'na senabiang dolu ang napanoa Puang Alataala umpamaroho hupatau:

²²Napamarohoingkea' Puang Alataala ke mampetahpa'ingke pano di Puang Yesus Kristus. Napanoa indee pano di ingkänna tau ang mampetahpa', dai aha nasehalii.

²³Aka' madosa asangngingkea', anna daiingkea' umbabe kamarohoang ang situhu' pahtuyunna Puang Alataala pano di kita'.

²⁴Ampo' aka' mana' pa'kalemunna Puang Alataala lambi' nalahpa'ingkea' di hao mai di tahungkunna dosanta; naangka'ingkea' maroho aka' puhaingkea' nasulängngi Kristus Yesus.

²⁵Situhu' pahtuyunna Puang Alataala, nasuhung umpebeaing Puang Yesus dipatei anna titollo hahana anna malai untangkung dosanna hupatau, lambi' la diampungngi dosanta ke mampetahpa'ingke pano. Naonge dake' aha unngolai kamateang Puang Yesus, sa'bara'ke' Puang Alataala didiona dosanna hupatau lambi' dake' sika natahukung. Napanoa inde Puang Alataala anna malai tandaang dai manse'la-se'laang.

²⁶Dianto lalanna anna umpalanda'i kamarohoanna Puang Alataala unngolai kamateanna Puang Yesus naonge unsulängngi hupatau. Dahi dinoa, tandaammi kamarohoanna Puang Alataala, anna unngangka' maroho ingkänna tau ang mampetahpa' pano di Puang Yesus.

²⁷Dahi, dang aha lalang la unngangka'-angka'ingkea' kalaeta. Aka' daingkea' natahimbo Puang Alataala aka' pembabe mapianta, ampo' natahimboingkea' aka' kapampetahpa'anta pano di Puang Yesus.

²⁸Aka' ang handang pahallu yaling inde di suha'ku, dianto: marohoingkea' di olona Puang Alataala aka' kapampetahpa'anta, tadia aka' pembabe mapianta untuhu'i Atohanna Musa.

²⁹Aka' tadia to Yahudi supu ang nakalemui Puang Alataala. Ampo' ingkäna tau nakalemui asang, moi tau ang tadia to Yahudi.

³⁰Aka' mesa supu Puang Alataala, anna Dianto ang umpamaroho to Yahudi supung aka' kapampetahpa'annaii, anna umpamaroho toe' tau ang tadia to Yahudi, supung aka' kapampetahpa'annaii toe'.

³¹Dahi, ponna noa, ya' daingkea' mala ma'pikki' taoatee dai kekuna Atohanna Musa. Daa! Aka' unngolai kapampetahpa'anta, setonganna tapembabeing yato ang tiuki' yaling di Atohanna Musa.

Roma 4

¹Dahi dinoa taala pohapangangngi Abraham, peneneanna to Yahudi. Umba noa anna malai naangka' maroho Puang Alataala?

²Ponna ke diai nasuhung Abraham anna naangka' marohoi Puang Alataala aka' pembabe mapianna, ya' malato unngangka'-angka' kalaena. Ampo' dai aha suhunna Abraham la unngangka'-angka' kalaena di olona Puang Alataala, aka' tadia pembabe mapianna nasuhung naangka' marohoi.

³Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero didiona Abraham naoatee, "Abraham umpetahpa'mi pa'dandianna Puang Alataala, anna aka' kapampetahpa'anna lambi' naangka' marohong Puang Alataala."

⁴Hapang ke ahai mesa to posaho ang untahimbo sahona, ya' yato sahona daete' dibea kale ampo' inang anu kalaenaetee'.

⁵Ampo' kasikenteanta Puang Alataala dai sinnoa yato to posaho. Tadia aka' pembabeta nasuhung natahimboingkea' Puang Alataala, ampo' aka' kapampetahpa'anta. Moinnakato anna kekasalaangngingkea', tontong naangka' marohoingkea' di olona.

⁶Pepakuhu indee sinnoa siang karanna Tomaraya Daud dolu. Aka' naoate Daud, tau ang naangka' maroho Puang Alataala, tadia aka' pembabenaii, dianto ang ullambi' kamasannangang.

⁷Ma'kara Daud naoatee, "Masannanne' tau ang diampungngi kasalaanna, ang dipa'dai dosanna.

⁸Masannang hupatau ang kasalaanna dai napadiinahanna Puang Alataala."

⁹Inde kamasannangang ang natula' Tomaraya Daud dai pano supu di to Yahudi ang motille ampo' pano toi di tau ang dai motille. Aka' sinnoa ang hali kutula' langngena', Abraham naangka' maroho Puang Alataala supung aka' kapampetahpa'anna.

¹⁰Pihhang anna diangka' marohoi Abraham? Puhannaraka motille, bahtu' naonge dakake' motille? Ponna tabata tohodolunna, ya' maleso diita: Abraham diangka' maroho di olona Puang Alataala naonge dake' motille.

¹¹Puharang naangka' maroho Puang Alataala mane motillei, anna yato tillena mendahi tanda dioatee maroho di olona Puang Alataala. Dahi maleso taita taoate Abraham naangka' maroho Puang Alataala aka' kapampetahpa'anna naonge dake' motille. Dianto anna sihatangngi Abraham tapoambe. Tau ang tadia to Yahudi ang umpetahpa' Puang Yesus umpoambe Abraham, aka' moinnakato anna dai motille situhu' Atohanna Musa, ampo' sika naangka' maroho toe' Puang Alataala aka' kapampetahpa'anna sinnoa siang Abraham.

¹²Noa tunne' to Yahudi umpoambe toe' Abraham, aka' mendahi pohapangang pano di ingkäna to Yahudi ang motille anna umpetahpa' Puang Alataala, sinnoa siang Abraham naonge dake' motille.

¹³Dolu Puang Alataala ma'dandi pano di Abraham lambi' naung di peänä'anna la nabea inde lino mendahi ampuanna. Pahtuyunna Puang Alataala dianto anna malai sika untahimbo yato pa'dandiang aka' kapampetahpa'anna, tadia aka' untuhu'i yato Atohanna Musa. Anna unngolai inde kapampetahpa'anna lambi' la naangka' maroho Puang Alataala.

¹⁴Aka' hapanganna ponna tau ang untuhu'i supu Atohanna Musa mala untahimbo yato pa'dandianna Puang Alataala, ya' daete' disanga kekuna kapampetahpa'anta dai' di Puang Alataala, anna datoine' kekuna yato pa'dandianna.

¹⁵Ang tatahimbo di hao mai di Atohanna Musa dianto kakeaha'anna Puang Alataala, aka' tatehkai yato Atohanna. Ponna ke dai aha yato Atohanna, ya' daturinkete' la kekasalaang aka' dai aha atohang ang tatehkai.

¹⁶Dahi, naangka'ingkea' maroho di olona Puang Alataala supung aka' kapampetahpa'anta, anna malai tatahimbo yato ang puha nadandi la mebea kale, lambi' ingkäna peänä'anna Abraham la untahimbo yato ang nadandi Puang Alataala. Yato pa'dandinna dai pano supu di to Yahudi ang ungningsang Atohanna Musa, ampo' moi pano di menna ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala sinnoa Abraham. Aka' Abraham dianto ambetaa' ingkänaingke to mampetahpa'.

¹⁷Puha ma'tula' Puang Alataala pano di Abraham naoatee, "La kupadahio ambena mai'di tau di umba-umba naongi di lino." Di olona Puang Alataala, Abraham mendahi ambetaa' ingkänaingke to mampetahpa' aka' Abraham umpetahpa' Puang Alataala ang umpatuho to mate anna ang umpadahi aka ang dake' aha dahi; natula' supu anna dahi bumi.

¹⁸Abraham mampetahpa' anna hannu dai' di Puang Alataala, lambi' mendahi ambena mai'di tau di umba-umba naongi di lino. Aka' naonge dake' aha änä'na Abraham, ma'dandi Puang Alataala pano, naoaintee, "Peänä'ammu la sinnoa bintäng yaho di langi' mai'dinna."

¹⁹Ampo' donetoo sai'di'dang anna sangngatu'mi pahiamanna Abraham; malamma liung kalaena napobua' kamatuaanna. Dia tuke' Sara bahinena tamänäng. Dahi, yaling di inahanna Abraham naoatee dang aha lalang la aha änä'na. Ampo' moinnakato noa, tontong lolo matoto' kapampetahpa'anna.

²⁰Tontong lolo kapampetahpa'anna Abraham anna dai aha bata-bata inahanna yato di pa'dandianna Puang Alataala, lambi' tuhtuang matoho kapampetahpa'anna anna umpudi Puang Alataala,

²¹aka' mampetahpa' naoate ma'kuasa Puang Alataala umpasundung pa'dandianna.

²²Dianto suhunna anna naangka' marohong di olona Puang Alataala.

²³Inde kara: "naangka' maroho," tadia pano di Abraham supu,

²⁴ampo' pano di kita' toua' kita'. Ya' natahimbo toingkea' kita' Puang Alataala sibaha naangka'ingkea' maroho di olona ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala, To umpatuho sumule Dehatanta Puang Yesus.

²⁵Puang Yesusmitoo ang umbeho Kalaena dipatei unsulängngi dosanta. Anna napatuhoi sumule Puang Alataala anna malaingkea' maroho di olona.

Roma 5

¹Dinoa marohomingkea' di olona Puang Alataala aka' kapampetahpa'anta. Dahi mengkalao dinoa mapiang kasikenteantaa' Puang Alataala aka' Dehatanta Puang Yesus Kristus.

²Ungngolai Puang Yesus Kristus lambi' malaingkea' umpesa'dingngi mana' pa'kalemunna Puang Alataala ang tatahimbong dinoa aka' mampetahpa'ingkea'. Anna kahsiingkea' aka' hannu loloingke taoate la untahimboingkea' taha yaling di kamatandeanna Puang Alataala.

³Anna tadia inde supu, ampo' kahsi toingkea' yaling di kamadahhaang ang manghoaingkea'. Aka' tainsang taoatee inde kamadahhaang mala unkeboaing kamatoto'ang yaling di kapampetahpa'ang,

⁴anna inde kamatoto'ang yaling di kapampetahpa'ang mala unkeboaing katähängang yaling di pesändä', anna inde katähängang yaling di pesändä' mala unkeboaing kapahannuang dai' di Puang Alataala.

⁵Anna ponna ke hannuingke dai' di Puang Alataala, ya' daingkea' la bundu. Tainsang indee aka' tasa'ding umba noa pa'kalemunna Puang Alataala yaling di inahanta unngolai Inaha Masero ang nabeaingkea'.

⁶Di tempona ang puha napama'tantu Puang Alataala, naonge daingkea' kekaya napobua' dosa, donetoo Kristus mate aka' kita', moinnakato anna daingkea' untuhu'i Puang Alataala.

⁷Yaling di pembabena hupatau, dai biasa talambi' mesa tau ang naaku mate aka' solana ang maroho. (Umbai la aha siane' simesa tau ang naaku mate aka' solana ang mapia inaha liu.)

⁸Ampo' daine' noa pa'kalemunna Puang Alataala, aka' napalanda'ne' pa'kalemunna pano di kita' noa indee: naonge madosakingkea', ya' umbeho Kristus dipatei aka' kita'.

⁹Dahi mendahimingkea' maroho di olona Puang Alataala aka' puhamingkea' nasulängngi Puang Yesus unngolai kamateanna. Dianto anna mengkalao dinoa tainsammi taoate la dipabeba'ingkea' di hao mai di kakeaha'anna Puang Alataala unngolai Puang Yesus ke lambi'mi yato Allo Pampahehsaang.

¹⁰Donetoo, naonge tontongkingkea' umpa'bali Puang Alataala, unsuo Änä'na tama di lino anna dipateii aka' kita', lambi' malaingkea' sikapiai Puang Alataala. Dahi, mengkalao dinoa sikapiaimingkea' Puang Alataala, anna tuho lolomingkea' yaling di Puang Yesus. Dianto anna malesong dioate la dipabeba'ingkea' di hao mai di kakeaha'anna Puang Alataala ke lambi'mi Allo Pampahehsaang.

¹¹Anna tuhtuang kehängngäng kakahsiang yaling di inahanta aka' sikapiaimingkea' Puang Alataala unngolai Dehatanta Puang Yesus Kristus. Aka' unngolai Puang Yesus Kristus mendahi mahasang kasikenteanta Puang Alataala.

¹²Dosa mentama inde di lino napobua' mesa tau ang untehkai atohanna Puang Alataala, dianto Adam. Anna aka' yato dosanna, lambi' aha kamateang yaling inde di lino. Mengkalao yato di mesa tau, inde dosa tiseмбу' pano di ingkäna hupatau lambi' la mate asammingkea'.

¹³Dolu, naonge dake' aha yato atohang ang napepainsangnging Musa, inang madosa asammi ingkänna tau. Ampo' yato dosa dolu dake' nahekeng Puang Alataala aka' dake' aha atohang.

¹⁴Ampo' moinnakato noa, mengkalao di tempona Adam lambi' pano di Nabi Musa, ingkänna hupatau unngolai asammi kamateang. Moinnakato anna dai sika untehkai mesa atohanna Puang Alataala sinnoa yato atohang ang natehkai Adam, ampo' tontongke' mate sinnoa Adam. Adam mala dipasiita mesa tau ang donetoo mane la sule, dianto Puang Yesus.

¹⁵Ampo' sisenga'ang pengkähänna Puang Yesus anna pengkähänna Adam, aka' pebeana Puang Alataala pano di kita' londo puha nei' andana yato dosanna Adam. Aka' yato dosanna mesa tau, lambi' pahallu mate hupatau. Ampo' käyyäng puha nei' kamapiaanna Puang Alataala ang nabea tomande' pano di hupatau unngolai Puang Yesus Kristus.

¹⁶Pebeana Puang Alataala pano di kita' senga' andana yato dosanna Adam. Aka' puhanna yato mesa tau untehkai atohanna Puang Alataala, lambi' ingkänna tau kekasalaang di olona Puang Alataala anna pahallu ditahungkung. Ampo' unngolai yato pebeana Puang Alataala pano di kita', umpa'dai dosanta anna naangka'ingkea' maroho di olona.

¹⁷Unngolai pantehkainna yato mesa tau, lambi' ingkännaingkea' hupatau peänä'anna nakuasai kamateang. Ampo' yato mesa tau senga', dianto Puang Yesus Kristus, inang londo puha nei' pembabena! Menna-menna mampetahpa' pano la ullambi' kakuasaang anna katuhoang lambi' sapano-panona. Talambi' yatoo sihapang pebea kale yaho mai di Puang Alataala, tandana käyyäng pa'kalemunna pano di kita'. Anna naangka'ingkea' maroho di olona aka' kasikenteanta Puang Yesus Kristus.

¹⁸Dahi, aka' kasalaanna Adam, ingkänna hupatau kekasalaang anna sihatang ditahungkung. Noa tunne' aka' pembabe marohona Puang Yesus, lambi' mala ingkänna tau mendahi maroho di olona Puang Alataala anna untahimbo katuhoang lambi' sapano-panona.

¹⁹Nasuhummi ingkäna hupatau mendahi to madosa, aka' Adam dai untuhu'i Puang Alataala. Noa toi nasuhung mala maroho ingkäna tau di olona Puang Alataala, aka' Puang Yesus untuhu'ine' Puang Alataala, dianto umbeho Kalaena dipatei.

²⁰Yato atohang ang napepainsangnging Nabi Musa dianto atohanna Puang Alataala. Pahtuyunna umbea yato atohang pano di hupatau anna malai maleso kasalaanna hupatau, aka' mai'di liu atohang ang natehkai. Ampo' moinnakato anna mai'di liui dosanna hupatau, londo puha nei' mana' pa'kalemunna Puang Alataala pano!

²¹Dolu dosa ma'kuasa yaling di katuhonna hupatau, nasuhung ingkäna hupatau pahallu ditahungkung mate. Ampo' mengkalao dinoa, mana' pa'kalemunna Puang Alataala ma'kuasa yaling di katuhonta. Aka' mana' pa'kalemunnantoo nasuhung naangka'ingkea' maroho di olona anna nabeaingkea' katuhong lambi' sapano-panona unngolai Puang Yesus Kristus, Dehatanta.

Roma 6

¹Puang Alataala unngampungngi dosanta aka' mana' pa'kalemunna pano di kita'. Ampo' daingkea' mala ma'pihki' taoatee: "Ponna ke noai, dotanne' tau umpobabe-babe dosa, anna malai tuhtuang mai'di pa'kalemunna Puang Alataala ang la unngampungngiingkea'."

²Dai mala tapihki' noa yatoo! Aka' daete' sihatang ke tontong loloi tau madosa, aka' setonganna matemingkea' di mendeatanna sibaha Puang Yesus Kristus anna malai lahpa'ingkea' di hao mai di dosa.

³Oa' solasohong, inang unngingsammia' unngoatee puhamingkea' ditero' yaling di sanganna Kristus Yesus, anna bahtuanna yatoo dianto matemingkea' sibaha.

⁴Naonge ditero'ingkea', mala dioate matemingkea' anna dilamungngingkea' sibaha Kristus anna malai tatahimbo katuhong bakahu sibaha pengkero

bakahu, sinnoa Kristus ang napatuho sumule kakuasaanna Puang Alataala Ambena di hoi' mai di alla'na to mate.

⁵Dahi, ponna ke mesamingkea' sibaha Puang Yesus yaling di kamateanna, tantu anna la dipatuho toingkea' kita' sumule yaling di katuhoanna.

⁶Tainsangnga', solasohong, taoatee kamadosaanta ang dolu puhang dipatei sibaha kamateanna Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng, anna malai kakuasaanna dosa yaling di katuhoanta dipa'dai, lambi' damingkea' naposabua' dosa.

⁷Hapanganna ponna ke matei tau, ya' dilahpa'mi tau di hao mai di kakuasaanna dosa.

⁸Dahi, ponna ke matemingkea' sibaha Kristus, sinnoa ang kuo'a di langngena', ya' tantunte' anna la tuho boingkea' sibaha-baha yaling di katuhoanna sumule.

⁹Aka' tapetahpa', solasohong, taoatee Kristus dipatuho sumule, anna dinoa tuhong lambi' sapano-panona. Dang la nakuasai kamateang.

¹⁰Kamateanna Puang Yesus pihsang supu, anna yato kamateanna untalo kakuasaanna dosa lambi' sapano-panona. Ampo' dinoa tuhong untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala lambi' sapano-panona.

¹¹Noa tunne' pahallua' taoate yaling di inahanta, "Matemä' sibaha Puang Yesus anna lahpa'mä' di hao mai di dosangku. Ampo' mengkalao dinoa tuhomä' anna untuhu'ia' pa'elo'na Puang Alataala yaling di Kristus Yesus."

¹²Dianto anna kupakaenga'koa', anna malai dang la tapabei dosa unguasai katuhoanta yaling inde di lino, anna damingke la untuhu'i pampemala karaketa.

¹³Aka' dilahpa'mingkea' di hao mai di katuhoanta ang dolu anna puhang tatahimbo katuhoang bakahu, dahi daa tapakei ingkäna aka ang aha yaling di kalaeta umbabe dosa anna pembabe karake. Ampo' la tabeho kalaeta dai' di Puang Alataala, anna malai sangkalebu kalaeta la tapake umbabe pembabe ang maroho di olona Puang Alataala.

- 14**Aka' damingkea' nakuasai dosa, aka' damingkea' natokei Atohanna Musa, ampo' dinoa hannuingkea' yaling di mana' pa'kalemunna Puang Alataala.
- 15**Dahi naangka'mingkea' maroho di olona Puang Alataala supung aka' mana' pa'kalemunna, tadia aka' tatuhu'ia' atohanna. Ampo' dai mala tapadiinahanta taoatee ponna ke noai, ya' malaingke umbabe dosa. Daa, solasohong!
- 16**Ungnginsangnga', solasohong, unngoatee hapanganna ke untuhu'iingke pahentana mesa tau, ya' mendahiingke sabua'na yato tau. Noa tunne' dosa: ponna ke tatuhu'i loloi pampemala karakena inahanta, ya' naposabua'ingke dosa. Katämpä'anna la untahimboingke kamateang ang mepasikahaoang Puang Alataala lambi' sapano-panona. Ampo' ponna ke untuhu'iingke Puang Alataala, ya' naposabua'ingke Puang Alataala anna naangka'ingke maroho di olona.
- 17**Dolu anna dakangkoa' umpetahpa' Puang Yesus, inang naposabua'koa' dosa. Ampo' kuhhu' sumanga' dai' di Puang Alataala! Aka' umpakalebumokoa' inahammu mengkaala pano di kaheba ang puhamokoa' dipainsangngi.
- 18**Dahi mengkalao dinoa dilahpa'mokoa' di hao mai di kasabua'anna dosa, anna mendahimokoa' sabua'na Puang Alataala ang untuhu'i pa'elo'na.
- 19**Inde pohapangang tanda di kasabua'ang kupake anna malai maromi' ungningsangnga' pepaturungku. Dolu naposabua'koa' dosa aka' umpabeia' kalaemu untuhu'i pampemala karakemu ang dai sihatang, lambi' tuhtuang karakea' pengkeromu. Noa tunne' dinoa, behoia' kalaemu dai' di Puang Alataala anna malakoa' mendahi sabua'na lambi' la maroho pengkeromu anna la masero katuhoammu.
- 20**Naonge naposabua'kangkoa' dosa, dakoa' untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala.
- 21**Donetoo behe aka ang untahimboa' di hao mai yato di katuhoammu? Masilikoa' supu aka' yato pembabemua' ang dolu, aka' yato pembabemua' nabahakoa' pano di kamateang anna napasikahaoangkoa' Puang Alataala.

²²Ampo' dinoa dilahpa'mokoa' di hao mai di kakuasaanna dosa anna naposabua'mokoa' Puang Alataala. Behemua' dianto tuho maseromokoa' anna kalemba'anna dianto la untahimbokoa' katuhoang lambi' sapano-panona.

²³Aka' sahona dosa dianto kamateang ang la umpasikahaoang yato to madosa di hao mai di Puang Alataala. Ampo' pebeana Puang Alataala dianto katuhoang lambi' sapano-panona. Pebeana yatoo tatahimbo aka' tuhoingke yaling di Kristus Yesus, Dehatanta.

Roma 7

¹Oa' ingkämmu solasohongku, ungningsammokoa' laoanna atohang. Dahi ungningsammia' unngoatee kita' hupatau nakuasaiingkea' atohanna to ma'pahenta sama masaena tuhokingkea' yaling inde di lino. Ampo' ke matemingkea', ya' damingkete' nakuasai yato atohang.

²Hapanganna mesa bahine ang kemuaneng: naonge tuhoke' yato muanena, ya' umpentokeike' yato atohang kakabenganna sibaha muanena. Ampo' ponna ke mateng muanena, ya' lahpa'mite' di hao mai yato di atohang.

³Dahi hapanganna ke kemuane salai yato bahine naonge tuhoke' yato muane dolunna, ya' diangka'ete' ungnindä'-indä' pa'bannetauang. Ampo' ponna ke mateng muanena, ya' dang umpentokei yato atohang. Anna ponna ke kemuane salai, ya' dante' diangka' ungnindä'-indä' pa'bannetauang.

⁴Noa tou kita', solasohong. Yato Atohanna Musa mala tapasihapang muane dolunta. Dolu natokeiingkea' Atohanna Musa. Ampo' aka' puhaingkea' mate yaling di Puang Yesus Kristus lambi' yato kasikenteanta sibaha Atohanna Musa bohtung. Anna dinoa naampuimingkea' Puang Yesus Kristus ang tuho sumule di hoi' mai di kamateang. Dinoa aka' yato kasikenteanta Kristus, ya' malaingkea' kekuna dai' di Puang Alataala.

⁵Dolu, naonge dakingke mampetahpa' pano di Puang Yesus, punno yaling di inahanta pampemala karake. Anna ingkäna yatoo kende' yaling di inahanta aka' melahang Atohanna Musa. Dianto anna yaling di katuhoanta ang dolu pemmai'diingke umbabe dosa, lambi' sihatangningkea' ditahungkung mate.

⁶Ampo' dinao, lahpa'mingkea' di hao mai di Atohanna Musa ang mantokeiingke dolu. Puhamingkea' mate yaling di Puang Yesus Kristus lambi' damingkea' untuhu'i yato lalang masae unngolai atohang ang tiuki', ampo' dinao untuhu'imingkea' Puang Alataala unngolai lalang bakahu yaling di kakuasaanna Inaha Maserona.

⁷Tatula' langngena' taoate lahpa'mingkea' di hao mai di Atohanna Musa. Ampo' dai mala tapihki'a' taoatee tahuhu yato Atohang. Tula' ang noa indee dai tahpa'! Aka' setonganna mapia Atohanna Musa, aka' unngolai yatoo tainsang aka yatoo ang disanga dosa. Hapanganna ke dai aha atohang ang mangngoate, "Dakoa' mala umpemala aka-akanna parammu hupatau," ya' dai la kuinsang kuoate karake yatoo ang aha yaling di inahangku.

⁸Tahpana kuhingngi yato atohang, ya' mengkähämmi yaling di inahangku dosa lambi' tuhtuang mai'di ang kupemala. Hapanganna ke la dai aha Atohanna Musa, ya' datoete' aha kakuasaanna dosa.

⁹Dolu naonge dake' kuinsang Atohanna Musa, kusanga mapia katuhoangku. Ampo' setonganna, tahpana kuhingngi Atohanna Musa, yato dosa ang aha yaling di inahangku kende' tomande',

¹⁰anna kuinsang kuoate sihatangngä' ditahungkung mate. Setonganna suhunna Atohanna Musa dianto anna malaä' ullambi' katuhoang mapia. Ampo' tahpana kuinsang yato Atohanna Musa, ya' kusa'dimmi tama di kalaeku madosa anna sihatangngä' ditahungkung mate.

¹¹Tahpana kuhingngi Atohanna Musa, ya' tuhtuang kehängngämmi pengkähänna dosa yaling di inahangku. Mala dioatee: unngolai Atohanna Musa yato dosa mantumängngä' lambi' sihatangngä' ditahungkung mate anna dipasikahaoangngä' Puang Alataala.

¹²Dahi yato Atohanna Musa masero, maroho anna mapia.

¹³Natahungkung materakakä' yato Atohanna Musa? Tantu anna dai. Ampo' Atohanna Musa ang mapia napolalanne' dosa mantahungkung mateä' anna

napakahaoä' di hao mai di Puang Alataala. Ungngolai Atohanna Musa ang mapia maleso dioate madosaä', anna maleso toi dioate karake yato dosa.

¹⁴Oa' solasohong, tainsangnga' taoatee mapia Atohanna Musa aka' sule di hao mai di Inaha Masero. Ampo' kodi', malammaa' sinnoa ingkäna hupatau, aka' naposabua'ä' dosa.

¹⁵Pembabe mapia ang pemala kubabe, dai si kubabe. Pembabe ang kukahiri', bilang dianto si kubabe! Dai kuinsang akaboi anna si kupanoai.

¹⁶Ampo' ponna ke umbabeä' pembabe ang dai kukära'i, maleso dioatee unkahiri'ä' pembabe karakeku anna kuakui kamapiaanna yato Atohanna Musa.

¹⁷Dahi, tadiaete' kodi' ang umbabe inde pembabe karake, ampo' dosa ang aha yaling di inahangku ang mambabe.

¹⁸Aka' inang kuinsang kuoate dai aha kamapiaang yaling di kalaeku, aka' to madosaä'. Pemalaä' la membabe mapia, ampo' dai kubela.

¹⁹Pembabe mapia ang kukära'i, bilang daine' kubabe. Ampo' pembabe karake ang dai kukära'i, bilang dia kubabe.

²⁰Dahi ponna ke umbabeä' pembabe ang dai kukära'i, ya' setonganna tadiaete' kodi' ang mambabe, ampo' dosa ang aha yaling di inahangku, dianto ang mambabe.

²¹Dahi noanto inde ang dahi yaling di katuhoangku: pemalaä' membabe mapia, ampo' setonganna pembabe karake ang si kubabe.

²²Yaling di unnä' inahangku kukära'i atohanna Puang Alataala.

²³Ampo' kusa'ding yaling di kalaeku dai si kutuhu'i, aka' aha kakuasaang senga' yaling di katuhoangku ang mantaloä'. Yaling di inahangku pemala liuä' untuhu'i Atohanna Musa, ampo' yato kakuasaanna dosa yaling di katuhoangku umpetaloi yato Atohang, lambi' nataloä' dosa anna katämpä'anna untuhu'ia' pampemala karakeku.

24-25 Dahi, yaling di inahangku pemala liuä' untuhu'i Atohanna Musa, ampo' madosa loloä' aka' pampemala karakeku, nasuhung sihatangngä' ditahungkung mate anna dipasikahaoangngä' Puang Alataala. Tilaka si'da-si'da inde kalaeku! Yaling di inahangku kuoatee, "Umbai damä' aha la mangngalai di hao mai di kakarakeangku ang la mambahaä' pano di kamateang." Ampo' kuhhu' sumanga' dai' di Puang Alataala! Aka' Dianto ang mangngalaiä', yaling di Puang Yesus Kristus, Dehatanta!

Roma 8

1 Dahi dinoa, pano di kita' ang tuho yaling di Kristus Yesus, damingkea' la unngolai pantahungkungang.

2 Aka' unngolai kasikenteanta Kristus Yesus, kakuasaanna Inaha Masero umbeaingkea' katuhoang bakahu anna ullahpa'ingkea' di hao mai di kakuasaanna dosa ang la mebaha pano di kamateang.

3 Atohanna Musa dai mala ullahpa'ingkea' di hao mai di kakuasaanna dosa, lambi' dai tabela untuhu'i yato Atohang aka' to madosaingkea'. Ampo' yato ang dai mala nababe Atohanna Musa, nababene' Puang Alataala yaling di Änä'na ang nasuo mentama di lino menghupatau. Situhu' mentolinona bätäng puntinna sinnoa siang bätäng puntinna to madosa. Anna yato Änä'na mate unsulängngi hupatau, lambi' natalo Puang Alataala kakuasaanna dosa ang yaling di inahanna hupatau.

4 Pahtuyunna Puang Alataala napanoa indee anna malai nabeaingkea' pengkero maroho ang situhu' Atohanna Musa, lambi' damingke la untuhu'i pampemala karakena inahanta ampo' untuhu'imingke pa'elo'na Inaha Masero.

5-6 Ingkäna tau ang untuhu'i pihki' mentolino, nakuasai yato pihki'na lambi' dia supu napihki'. Tau ang noa yato la untahimbo kamateang ang la mampakahao di hao mai di Puang Alataala. Ampo' menna-menna ang untuhu'i pa'elo'na Inaha Masero, ya' nakuasai pa'elo'na Inaha Masero lambi' dia supu napihki', anna la untahimbo katuhoang anna kamasahkeang.

⁷Tau ang untuhu'i pihki' mentolino sipa'bali Puang Alataala. Aka' yato tau dai untuhu'i pahentana Puang Alataala aka' dai nabela.

⁸Tau ang untuhu'i pihki' mentolino dai aha lalang umpamasannang Puang Alataala.

⁹Ampo' dioa', solasohong, dakoa' dio untuhu'i pihki' mentolino, ampo' untuhu'ikoa' dio pa'elo'na Inaha Masero, aka' yato Inaha Masero inang tohhongnga' yaling di inahammu. Ampo' tau ang daine' aha Inaha Maserona Kristus yaling di inahanna, ya' tadiane' petauanna Kristus.

¹⁰Moinnakato anna pahallui mate bätäng puntinta aka' dosa, ampo' ponna ke inang ahang Kristus yaling di inahanta, ya' sungnga'ta la untahimbo katuhoang lambi' sapano-panona, aka' marohingkea' di olona Puang Alataala.

¹¹Puang Alataala umpatuho sumule Kristus unngolai kakuasaanna Inaha Masero, anna yato Inaha Masero dianto ang tohho yaling di inahanta. Dahi, moinnakato anna la matei bätäng puntinta, ampo' la napatuho sumule Puang Alataala unngolai kakuasaanna Inaha Masero ang tohho yaling di inahanta.

¹²Dahi, ingkämmua' solasohongku, dinoa pahalluingkea' untuhu'i Puang Alataala. Daingkea' pahallu untuhu'i pampemala karaketa.

¹³Aka' ponna untuhu'iingke pampemala karaketa, ya' kalemba'anna la mateingkea' anna kahaoingkea' di hao mai di Puang Alataala. Ampo' ke dai tatuhu'i yato pembabe karaketa unngolai kakuasaanna Inaha Masero, ya' la untahimboingke katuhoang sibaha Puang Alataala lambi' sapano-panona.

¹⁴Ingkäna tau ang natehte Inaha Masero, dianto änä'na Puang Alataala.

¹⁵Dolu, naonge naposabua'ingkea' Atohana Musa, mahea'ingkea' pano di tahungkunna Puang Alataala. Ampo' dinoa damingkea' mahea', aka' puhamingkea' untahimbo Inaha Masero. Ungngolai inde Inaha Masero lambi' mendahiingkea' änä'na Puang Alataala anna malaingkea' umpoambe si'da-si'da Puang Alataala taoate, "O Papa', O Ambe!"

¹⁶Aka' yato pengkähänna Inaha Masero yaling di inahantaa', lambi' tainsang taoate kita' indee änä'naa' Puang Alataala.

¹⁷Dia tuke', ponna ke inang änä'namingkea' Puang Alataala, ya' maleso dioate la untahimboingkea' mana' yaho mai di Puang Alataala. Yato mana' la tatahimbo sinnoa ang puha natahimbo Kristus, aka' madahhaingke yaling inde di lino sinnoa Kristus anna la untahimbo toingke kita' kamatandeang sinnoa kamatandeanna di allo ang la sule.

¹⁸Di kodi'na koo, ingkänna kamasuhsaang ang manghoaingkea' dinoa kuangka' santäi kanuku supu, ke dipasiitai kamatandeang ang la nabeaingke di allo ang la sule.

¹⁹Dinoa ingkänna ang napapia Puang Alataala lella' unngempei anna unkarohhengngi si'da-si'da tempo ang la naonge Puang Alataala umpalanda' kamatandeanna ingkänna änä'na.

²⁰Aka' dolu inde lino sibaha ingkänna ihsinna ditändo lambi' dai mala umpasundung yato ang napopahtuyuing Puang Alataala. Tadia aka' pampemalanna inde lino, ampo' aka' Kalaena Puang Alataala mantändo.

²¹Dianto anna ingkänna ang napapia Puang Alataala unghannuang tempo ang naonge Puang Alataala la ullahpa' lino di hao mai inde di kamadahhaang. Donetoo lino la dilahpa' di hao mai di kamasuhsaang, korong anna kamateang anna la untahimbo kamatandeang sibaha ingkänna änä'na Puang Alataala.

²²Aka' tainsangnga', solasohong, taoate inang mai'dinna kamasuhsaang yaling inde di lino. Mala dioate lino indee mohahaeng lolo sinnoa pohahaenna mesa bahine ang la keänä', lella' unngempei tempo ang la naonge Puang Alataala umpabakahu ingkänna aka-aka.

²³Anna dai lino supu ang mohahaeng, ampo' kita' tou kita' to Sahani mohahaeng yaling di inahanta. Puhamingke untahimbo pebeana Puang Alataala ang uhuna, dianto Inaha Maserona. Ampo' mangngempe tuingke

kita' di pihhang la napabeba'ingkea' Puang Alataala di hao mai di dosa anna kamateang, anna napadahiingkea' änä'-änä'na.

²⁴Dinoa puhamingkea' dipasalama', anna tahannuang dai' di Puang Alataala la nabeaingkea' ingkäna ang hali medandiing. Anna yato ang tahannuang, dake' aha tatahimbo. Aka' daete' aha tau ang la unghannuangke' aka ang puhang natahimbo.

²⁵Dahi, ponna ke unghannuangngingkea' aka-aka ang dake' aha tatahimbo, la sa'bara'ingkea' mangngempei.

²⁶Noa toi Inaha Masero unduluiingkea' yaling di kamalammaanta. Aka' daia' tainsang aka ang pahallu tatula' yaling di sambayanta. Ampo' naposolaingkea' Inaha Masero untula' palaunta dai' di Puang Alataala ang daine' mala natula' hupatau.

²⁷Anna yato pihki'na Inaha Masero napähäng Puang Alataala ang ullosa inahanna hupatau. Aka' Inaha Masero ma'sambayang situhu' pa'elo'na Puang Alataala, nasambayangngi asangngingkea' ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala.

²⁸Tainsangnga' taoatee yaling di ingkäna kaha-kaha nääto' asang Puang Alataala, lambi' la unkeboaing kamapiaang pano di tau ang mangkalemui, ang natambai mendahi änä'na, situhu' pahtuyunna pano di kita' mengkalao dolu.

²⁹Aka' mengkalao dolu inang nainsammi Puang Alataala naoate menna yato ang la naangka' mendahi änä'na. Anna napama'tantu mengkalao di pampahandu'anna naoate la napadahi sinnoa Puang Yesus, anna malai Puang Yesus mendahi Änä' Ulua anna kita' to mai'di la mendahi arinna.

³⁰Dahi, kita' ang napama'tantu mengkalao dolu, natambai toingkea' kita' anna malai mendahiingkea' änä'na. Anna kita' ang natambai mendahi änä'na, inang napamarohingkea' di olona. Anna kita' ang napamaroho di olona, inang la nabea kamatandeang di allo ang la sule.

31Ponna ke tapihki'i ingkäna indee ang puha nababe Puang Alataala, mala taoatee, "Aka' naduluiingkea' Puang Alataala, lambi' dai aha ang nabela mambaliingkea'."

32Änä' Kalaena anna dai nakahimanangngi, ampo' nasuo tama di lino unsulängngiingkea'. Dahi, ponna ke moi Änä' Kalaena dang nakahimanangngi, ya' tantu anna la nabea toingkea' nei' ingkäna aka-aka ang senga'.

33Menna ang la bahani mantanda'ingkea' to napillei Puang Alataala? Dai aha! Aka' Kalaena Puang Alataala ma'kara naoate damingkea' sihatang ditahungkung!

34Menna ang la bahani mampapetahungkungngingkea'? Dai aha! Aka' Kalaena Kristus Yesus mate napobua' dosanta, la'bi-la'binna dipatuho sumule anna mohko'i yaho di ongeang kakeangka'ang, tando kuananna Puang Alataala. Puang Yesusmitoo ang la mepa'tula'ing di olona Puang Alataala.

35Dai aha ang la mala mampasisähä'ingke pa'kalemunna Kristus. Moinnakato ke ahai kamasuhsaang bahtu' kamadahhaang, kabuhohangang bahtu' kapemase-maseang, bahtu' kaha-kaha ang la mala metilakai bahtu' kamateang, ingkäna indee daingkea' mala nalahpa' di hao mai di pa'kalemunna Kristus.

36Yaling inde di lino nahoa si'damingkea' kamasuhsaang, sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "O Puang, allo-allo mai'di tau pemala mampateiang aka' kituhu'io. Dipasinnoang patuhoang ang la ditunu."

37Ampo' moi aka ang manghoaingkea', tontongngingkea' patalo, anna yato kapataloanta sundung si'da-si'da aka' kakuasaanna Puang Yesus ang ungkalemuiingkea'!

38-39Kupetahpa' kuoatee dai aha ang la mala mampasisähä'ingkea' pa'kalemunna Puang Alataala. Mala dioate: moi mateingkea' bahtu' tuho, tontongkingkea' nakalemui. Moi malaeka' bahtu' kakuasaanna setang, moi aka ang aha di tempo dinoa bahtu' di allo ang la sule, moi kakuasaang yaho

di langi' bahtu' yaling di lino, dai aha ang la mala mampasisähä'ingkea' pa'kalemunna Puang Alataala ang talambi' aka' Kristus Yesus, Dehatanta.

Roma 9

¹⁻²Inde ang la kutula' dinoa dianto tanda di solaku to Yahudi ang dai sika naaku umpetahpa' Puang Yesus, lambi' dai aha naboli mapi'di' liu inahangku. Inde kutula' lambi' tama di inahangku anna naitää' Kalaena Kristus. Anna nasa'bii Inaha Masero katahpa'anna inde tula'ku.

³Tandana mapi'di' inahangku pano di solaku, ya' sadiaä' la umbeho kalaeku natändo sibaha dä' la napasalama' Kristus, ahsala' malai solaku to Yahudi la dilahpa' di hao mai di tahungkunna dosannai.

⁴Inde mai tau dianto to Israel ang puha untahimbo mai'di' behe yaho mai di Puang Alataala, sinnoanna: pa'dandiang pano di peneneanna, atohanna, ada'na kapenombaang, napalanda'ing kamatandeanna anna mai'dike' pa'dandi mapianna ang senga'. Aka' dianto ang naangka' mendahi petauanna mengkalao dolu; napasihapang änä' Kalaena.

⁵Dianto peänä'anna Abraham, Ishak anna Yakub, peneneang mengkalao dolu ang napillei Puang Alataala, anna ang nakadahii Kristus. Inde Kristus dai aha mantondong kakuasaanna. Dianto Dehata ang sihatang dipudi lambi' sapano-panona. Aming!

⁶Dinoa handang mai'di to Yahudi tadia petauanna Puang Alataala. Ampo' daa tapihki'i taoatee, "Ponna ke noai, ya' dai napasundung pa'dandinna Puang Alataala pano di to Yahudi." Dai tahpa' yato kara! Aka' dai napillei asang Puang Alataala ingkäna peänä'anna to Israel mendahi petauanna.

⁷Tadia ingkäna peänä'anna Abraham ang diangka' mendahi peänä'ang si'danna situhu' pa'dandianna Puang Alataala pano di Abraham. Aka' ma'tula' Puang Alataala pano di Abraham naoatee, "Inang la ta Ishak-ete' nakadahii yato ingkäna peänä'ammu ang kudandiingko."

⁸Bahtuanna indee tadia ingkäna ang napadahi Abraham ang la mendahi änä'na Puang Alataala. Ampo' supung peänä'anna ang dahi situhu' pa'dandiang ang la mendahi änä'na Puang Alataala.

⁹Änä'na Abraham ang disanga Ishak dahi situhu' pa'dandinna Puang Alataala. Ma'tula' Puang Alataala pano di Abraham naoatee, "La sahtaungke' sumule bumä'. Donetoo bahinemu ta Sara la ahang änä'na, muane."

¹⁰Anna mane ahai, yaling di tohodolunna Esau anna Yakub maleso taita umba napanoa Puang Alataala umpillei tau ang la mendahi petauanna. Inde Esau anna Yakub hendu ang nakeänä'ing Ribka, ambena dianto Ishak peneneantaa'.

¹¹⁻¹²Naonge la baha' sohommi yato derua änä', ma'kara Puang Alataala pano di Ribka naoatee, "Änä'mu ang kaka la untuhu'i pahentana arinna." Donetoo yato derua änä' dake' aha membabe mapia bahtu' karake aka' yalingke' di kompeng. Ampo' napama'tantu lohpo'ne' Puang Alataala umba kahang ang napillei ang la untahimbo pebehena. Nasuhung napanoa inde Puang Alataala anna malai maleso taita taoatee, ponna ke napilleii Puang Alataala tau ang la untahimbo pebehena, dai napillei aka' pembabena, ampo' aka' pa'elo'na toboe'.

¹³Yaling di Suha' Masero ma'kara Puang Alataala naoatee, "Yakub-ete' ang kupillei, tadia Esau."

¹⁴Ampo' daa tapihki'i taoatee, ponna ke Puang Alataalai umpillei mesa tau anna daine' napillei tau ang senga', ya' manse'la-se'laangngete' disanga! Inde kara dai tahpa'!

¹⁵Kalehaii karanna Puang Alataala pano di Nabi Musa dolu naoatee, "Kodi'mito ang mambohtu menna ang la kupalanda'ing pa'kalemungku anna menna ang la kukalemui."

¹⁶Dahi, ponna pemala Puang Alataala umpalanda' pa'kalemunna pano di simesa-mesa tau, ya' tadiaete' pampemalanna hupatau ang mambohtu, tadia toi pengkähänna hupatau, ampo' Puang Alataalaete' supu ang mambohtu.

¹⁷Kalehai toine' karanna Puang Alataala pano di Firaun, Tomarayanna Mesir dolu, naoantee, "Nasuhung kuängkä'o mendahi tomaraya, dianto anna malaä' umpalanda' kakuasaangku ungnolai kamakahha'ang bää'mu, lambi' dipamatande sangangku di ingkäna lino."

¹⁸Dahi, maleso taitaa' umba noa Puang Alataala umpalanda' pa'kalemunna pano di sangngaka-sangngaka tau situhu' pa'elo'na, anna umpamakahha' bää' sangngaka-sangngaka tau situhu' pa'elo'na.

¹⁹Dahi, tantu anna la ahai tau ang ma'tula' naoatee, "Ponna ke noai, ya' aka bure' anna nasallai Puang Alataala pembabe karaketa, aka' yato pembabeta supung untuhu'i pa'elo'na."

²⁰Dai mala tatula' noa yatoo, solasohong! Aka' dai sihatang ke umbali-baliingke Puang Alataala. Aka' hapanganna mesa kohing tampo daete' sihatang ke ma'tula'i pano di tau ang mantampa naoatee, "Aka boi anna untampä' noa indee?"

²¹Yato to panampa daete' aha mansängkäi ke untampai kohing situhu' pampemalanna toböe'. Umpake sambekong tampo pulu' mala untampa mesa kohing ang napamalehke' anna mesake' ang dai maleke liu ang la napake allo-allo.

²²Noa tunne' Puang Alataala: ma'kuasa toe' pano di ingkänaingkea' hupatau. Pemala umpalanda' kakuasaanna anna kakeaha'anna pano di tau karake ang sihatang ditahungkung lambi' sapano-panona. Ampo' moinnakato noa, sa'bara'ke' pano yato di tau karake.

²³Napanoa anna malai umpalanda' kamatandeanna ang käyyäng ang puha napasadia pano di kita' ang nakalemui, dianto kita' ang puha napatoka la untahimbo yato kamatandeanna.

²⁴Kita' indee dianto ang napillei untahimbo yato pebehe, dai la pano supu di alla'na to Yahudi, ampo' di alla'na toi tau ang tadia to Yahudi.

²⁵Aka' yaling di Suha'na Nabi Hosea ma'tula' Puang Alataala didiona tau ang tadia to Yahudi, naoatee, "Tau ang tadia to pentindo'ku anna ang dai

ungnginsang pa'kalemungku, la kusangai to pentindo'ku anna la kupalanda'ing pa'kalemungku.”

²⁶"Anna pano di bohto ang naoante dolu Puang Alataala, 'Tadiakoa' petauangku,' la aha tempona naonge la dioaintee, 'Dionto änä'na si'da Puang Alataala ang tuho!' “

²⁷Noanto karanna Puang Alataala didiona tau ang tadia to Yahudi. Ampo' didiona to Yahudi, aha karanna Nabi Yesaya naoatee, "Peänä'anna Israel mai'di si'da-si'da, sinnoa mai'dinna bunging di behing le'bo'. Ampo' moinnakato noa, sai'di' supu ang la dipasalama'.

²⁸Aka' la suleng Puang Alataala anna tahhi'i untahungkung ingkäna hupatau ang sihatang ditahungkung.”

²⁹Natula' lohpo' toi Nabi Yesaya naoatee, "Hapanganna ke la dai napatohho siakingkea' piha Puang Alataala To Ma'kuasa sangngaka-sangngaka peänä'ang, ya' hopumingkea'te' dinoa, sinnoa to Sodom anna to Gomora hopu dolu.”

³⁰Dahi pungngu' tannunna noa indee: Tau ang tadia to Yahudi dai naaku umpeäng lalang anna malai mendahi maroho di olona Puang Alataala unngolai untuhu'i atohang. Ampo' aha sangngaka-sangngaka di alla'na ang napamaroho Puang Alataala di olona aka' kapampetahpa'anna.

³¹To Israel nei', masaeng anna pemalai mendahi maroho di olona Puang Alataala. Ampo' dai mala.

³²Nasuhung dai sika mala maroho di olona Puang Alataala, aka' supung unghannuang pembabe kalaena, dai hannu dai' di Puang Alataala. Lambi' sika manaho titero pano di 'Batu Katiteroang.'

³³Inde Batu Katiteroang inang puhang natula' lohpo' Puang Alataala yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Kalehii inde tula'ku: Tomaraya ang hali kupake'de' yaho di Tanete Sion kupasihapangang mesa batu käyyäng. Mai'di tau la titero pano yato di batu lambi' manaho. Ampo' menna-menna ang mampetahpa' pano yato di batu, daine' la manaho.”

Roma 10

¹Oa' solasohongku, kupemala si'da-si'da anna malai to Yahudi la dipasalama'. Dianto ang si kupalau loloing dai' di Puang Alataala.

²Kusa'bii kuoatee, sika untuhu'i si'da-si'da ada' penombaang dai' di Puang Alataala. Ampo' dai sika ungningsang lalang tahpa' ang la mantehte dai' di Puang Alataala.

³Sika untutu'i matanna pano di lalang ang napatokaing Puang Alataala. Dai sika naaku untuhu'i Puang Yesus Kristus anna malai maroho di olona Puang Alataala; nakärä'i puha nei' untuhu'i lalanna toboe', anna sika pemala umpamaroho kalaena unngolai Atohanna Musa.

⁴Kristus untuhu'i si'da-si'da Atohanna Musa. Dahi ponna ke mampetahpa'ingkea' pano, ya' naangka'ingkea' Puang Alataala maroho di olona.

⁵Aha karanna Nabi Musa dolu ang ma'tula' didiona mendahi maroho di olona Puang Alataala naoatee, "Menna-menna ang untuhu'i ingkäna Atohanna Musa la ullambi' katuhoang mapia."

⁶⁻⁷Ampo' malaingkea' mendahi maroho di olona Puang Alataala aka' kapampetahpa'anta. Aka' aha tiuki' yaling di suha'na Nabi Musa ang senga' naoatee, "Daumpekutana yaling di inahammu unngoatee, 'Menna ang la mala dai' di suruka?' " bahtu' "Menna ang la mala naung di ongeanna to mate?" (Bahtuanna: daingkea' pahallu dai' di suruka umpeäng kasalama'ang, aka' haling tuhung Kristus yaho mai. Anna daingkea' pahallu naung di ongeanna to mate, aka' Kristus hali tuho sumule di hoi' mai.)

⁸Ma'tula' toi Nabi Musa naoatee, "Kahebana Dehata marungku' liu, dianto yaling siang di tula'mu anna yaling di inahammu." Dianto inde kaheba kapampetahpa'ang ang kipepainsangning pano di ingkäna tau. Yato kaheba naoatee:

⁹Ponna ke unngakuii yaling di tula'mu unngoatee, "Puang Yesus, Dianto Dehata," anna ke umpetahpa'i yaling di inahammu unngoatee, napatuho sumule Puang Alataala di hoi' mai di kamateang, ya' la dipasalama'o.

¹⁰Aka' yaling di inahanta umpetahpa'ingkea' Puang Yesus, lambi' natahimboingkea' Puang Alataala, sibaha naangka'ingkea' maroho. Anna aka' mangngakuiingkea' yaling di tula'ta, lambi' dipasalama'ingkea'.

¹¹Tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Menna-menna ang mampetahpa' pano di Dia dai la bundu."

¹²Kara indee unghoa ingkäna tau, aka' dai aha dipasisenga' to Yahudi anna tau ang tadia to Yahudi. Mesa supu Dehatanna ingkäna tau, anna käyyäng pa'kalemunna pano di ingkäna tau ang mehumala' dai'.

¹³Aka' "Menna-menna ang mehumala' dai' di Dehata la dipasalama'."

¹⁴Ampo' dai aha tau ang la mala mehumala' dai' di Dehata ke dake' mampetahpa'. Anna dai aha tau ang la mala mampetahpa' ke dake' unghingngi Kaheba Mapia didiona Puang Yesus. Anna dai aha tau la mala unghingngi yato Kaheba Mapia ke dai aha ang mampepainsangnging.

¹⁵Anna dai aha tau ang la mampepainsangnging ke dai disuo. Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Mapia liu kasuleanna tau ang umbaha Kaheba Mapia."

¹⁶Ahang sangngaka-sangngaka tau ang disuo umpepainsangnging Kaheba Mapia. Ampo' mai'di tau ang dai umpetahpa' yato Kaheba Mapia. Sinnoa ang nauki' Nabi Yesaya dolu naoatee, "O Puang, dai kannan' tau ang umpetahpa' kaheba ang kipepainsangnging."

¹⁷Dahi dianto suhunna anna mampetahpa'mi hupatau aka' sika unghingngi yato Kaheba Mapia didiona Kristus, anna nasuhung mala sika nahingngi aka' aha ang mampepainsangnging.

¹⁸Dai mala tapihki' taoatee, dake' aha unghingngi Kaheba Mapia to Israel. Aka' setonganna puhang sika nahingngi. Yaling di Suha' Masero tiuki'

naoatee, "Kahebana lele sau tama yaling di lino, anna pa'karanna lambi' pano di siku-sikunna lino."

¹⁹Datoi mala tapihki' taoatee, to Israel dai ungningsang pahtuyunna Puang Alataala. Aka' setonganna sika nainsammi. Aka' aha bahtakara Puang Alataala ang napepainsangnging Nabi Musa naoatee, "Oa' to Yahudi, la kupopa'kasuehekoa' unngita pa'kalemungku pano di tau ang tadia to Yahudi. Anna la kupakeaha'koa' unngita pekambi'ku pano di tau ang dä' mangnginsang."

²⁰Aha toi bahtakara Puang Alataala ang maleso liu, ang napepainsangnging Nabi Yesaya sitonda kabhanianna ang naoatee, "Tau ang dä' mampeäng, dianto ang la kupengkalandai. Anna tau ang dai mehumala' di Kodi', dianto ang la kupainsangngi mennaä' setonganna."

²¹Ampo' didionane' to Israel, naoate Puang Alataala unngolai Nabi Yesaya, "Tuhtu' allong kutandoing teyyeku pemalaä' la sika kutambai, ampo' napa'baliä' supu anna makahha' bää."

Roma 11

¹Dahi mekutanaä' kuoatee, natibe si'daraka Puang Alataala yato to Yahudi ang napadahi petauanna dolu? Tantu dai. Aka' kodi' tou kodi' mesaä' to Yahudi. Peampoannaä' Abraham, peänä'anna Benyamin.

²Dai natibe Puang Alataala yato petauanna ang puhang napillei mengkalao dolu. Kalehahi tohodolunna Nabi Elia ang tiuki' yaling di Suha' Masero. Inde Elia unsalla to Israel di olona Puang Alataala, naoatee,

³"O Puang, ingkäna nabimmu puhang sika napatei anna sika untale-tale pantunuang penombaangki' mating. Kodi'dang supu ang tuhoke', ampo' mengeng sika napeängngingkä' lalang la napateiä'!"

⁴Mentimba' Puang Alataala naointee, "Daa umpihki'i unngoatee diorang supu ang mantuhu'ia'. Aka' ahake' pitung sa'bu mai'dinna petauangku ang puha kupatani, ang dai sika umpenombai tau-tau ang disanga Baal."

⁵Aka ang dahi di tempona Nabi Elia dolu, noa tung nei' ang dahi dinoa: handang mai'di to Yahudi dai umpetahpa' Puang Yesus, ampo' ahake' sangngaka-sangngaka ang mampetahpa', aka' inang puha napillei Puang Alataala mengkalao dolu mendahi petauanna unngolai mana' pa'kalemunna.

⁶Sika napillei situhu' mana' pa'kalemunna, tadia aka' pembabenaii. Aka' hapanganna ke sika napillei aka' pembabe mapiannaii, ya' daete' unngolai mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

⁷Dahi, noa indee punggu' tannunna: to Israel umpeäng lalang anna malai maroho di olona Puang Alataala, ampo' dai sika mala nalambi' yato ang sika napeäng. Supung simesa ang mala mallambi', dianto ingkäna ang puhang napillei Puang Alataala mengkalao dolu. To Israel ang senga' napamakahha' bää' nei'.

⁸Sinnoa yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Sika napakala'bang Puang Alataala, lambi' sika titutu' matanna dai mala unngita lalang ang tahpa' anna titimping talinganna dai mala unghingngi kaheba ang tahpa' lambi' dinoa."

⁹Naoa toune'te Tomaraya Daud, "O Puang, kupalau anna malai ingkäna pa'rame-rameanna inde mai tau, la sika mantumäng lambi' sika nahoa kamadahhaang anna tahungkung.

¹⁰Pamalillingngi pennenne'naii anna malai dai sika mala unngita lalang ang tahpa'. Pamasuhsai, anna malai bingku' umbulle kamasuhsaanna."

¹¹Dahi, handang mai'di to Yahudi ditibe. Ampo' dai mala tapihki' taoatee la ditibe lambi' sapano-panona. Dasi'da-si'dai mala tapihki' noa yatoo! Aka' to Yahudi dai untuhu'i Puang Alataala, lambi' tau ang tadia to Yahudi mala mampetahpa' dai' di Puang Yesus lambi' dipasalama'. Katämpä'anna pemala tunne' to Yahudi la umponialai tau ang tadia to Yahudi.

¹²Handang mai'di to Yahudi dai untuhu'i Puang Alataala, lambi' mai'di tau ang tadia to Yahudi di umba-umba naongei di lino untahimbo mai'di behe

yaho mai di Puang Alataala. Londonang ke la mengkatoba'mi to Yahudi dai' di Puang Alataala, ya' la londo puhaete' behe ang la mebea Puang Alataala.

13Inde karangku kupamatingnga' di dio, solasohongku ang tadia to Yahudi. Kodi'mitoo rasulna Puang Yesus ang nasuo umbaha Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi. Inde pengkähängangku kupakeangka' liu.

14Aka' kuhannuang la aha tau di alla'na solaku to Yahudi ang timbuhu unngita tau ang tadia to Yahudi umpetahpa' Puang Yesus, lambi' la mampetahpa' tou nei', anna la dipasalama'.

15Aka' tahpana Puang Alataala untibe to Yahudi, ya' tibuhkeng lalang pano di ingkäna to lino la mendahi mapia kasikenteanna sibaha Puang Alataala. Londonang ke la untahimbong sumule to Yahudi Puang Alataala, ya' la londo puhaete' behe ang la mebea Puang Alataala. Kaha-kaha yatoo la sinnoa mesa tau ang dipatuho sumule di hoi' mai di kamateang.

16Ponna ke tabehoi dai' di Puang Alataala uluana pinamulanta, bahtuanna ingkäna pinamulanta naampui asang Puang Alataala. Noa tunne' ponna uhaka'na mesa poang kayu naampui Puang Alataala, ya' naampui toete' tangkena.

17To Yahudi mala dipasihapang mesa poang zaitun ang dipamula. Uhaka'na dipasihapang peneneanna to Yahudi ang mendahi petauanna Puang Alataala. Tangkena dipasihapang peänä'annai. Yato tangkena piha puhang natotoi Puang Alataala. Anna napabala'i pano tangkena mesa poang zaitun ang tuho salao-laona, lambi' yato tangkena la tuho anna untahimboi kamapiaang di hoi' mai di uhaka'na yato poang kayu ang dipamula. Yato tangke kayu ang mane dipadehke', dianto dioa' tau ang tadia to Yahudi.

18Ampo' dakoa' mala unngangka'-angka' kalaemu, solasohong, anna dakoa' mala unngita-ita naung yato tangke kayu ang puha ditotoi. Pahallua' ungakalehai, dianto untahimbokoa' kamapiaang di hoi' mai di uhaka'na yato poang kayu ang dipamula, tadiaete' dioa' ang la umbea kamapiaang pano yato di poang kayu, aka' dioa' tangke kalekoa' dio.

- ¹⁹Anna daungngoaité yaling di inahammu, "Kami'mitoo ang nakärä'i Puang Alataala, aka' Puang Alataala untotoi yato tangke anna malai kibala'i."
- ²⁰Inang tahpa' yatoo, solasohong. Ampo' kalehai: nasuhung sika ditotoi aka' dai sika mampetahpa', anna nasuhung dipadehke'koa' aka' mampetahpa'koa' dio. Dahi daummälängkä' inaha, ampo' diare' mahea'koa'!
- ²¹Aka' ponna ke natotoii Puang Alataala yato tangke kayu ang mengkalao dolu aha, ya' daumpihki'ia' unngoate dakoa' dio la natotoi Puang Alataala ponna ke dakoa' mampetahpa'!
- ²²Yaling inde di kaha-kaha taitaa' umba noa pa'kalemunna Puang Alataala anna taita toi umba noa kamaroanna yaling di pampahehsang. Kamaroanna dianto untahungkung tau ang dai mampetahpa'. Ampo' ma'kalemune' mating, solasohong, ke tontongkoa' mampetahpa' yaling di pa'kalemunna. Ampo' ponna ke dai, ya' la natotoi toukoa' dio!
- ²³Dia tuke' yatone' tangke kayu ang hali ditotoi, ponna ke sika mampetahpa'i, ya' la napadehke'ete' sumule Puang Alataala, aka' ma'kuasa napanoa.
- ²⁴Aka' dioa' ingkämmu solasohongku ang tadia peänä'anna to Yahudi, dipasihapangkoa' tangkena poang zaitun ang tuho salao-laona. Ponna ke mala turakoa' dio dipadehke' pano di poang kayu ang dipamula, ya' londoke'ne' tangke kayu ang inang di hao mai yato di poang kayu ang dipamula mala toete' dipadehke' sumule pano yato di ongeanna.
- ²⁵Oa' solasohongku, daunsangaa' kalaemu ungningsang asammokoa' ingkäna pahtuyunna Puang Alataala. Aka' setonganna ahake' pangngelo'na Puang Alataala ang mengkalao dolu dai nainsang ingkäna hupatau, anna pemalaä' ke ungningsangnia' dianto indee: tempo dinoa sambaheang to Israel makahha' bää'mi. Ampo' yato kamakahha'ang bää'na la sämpäi' supu lambi' sundung mai'dinna tau ang tadia to Yahudi ang umpetahpa' Puang Yesus.
- ²⁶Noanto yatoo, ingkäna to Israel la dipasalama'. Kadahiäng indee situhu' tula'na Puang Alataala yaling di Suha' Masero naoatee, "La sule tempo ang la

naongi To Pepasalama' la sule yaho mai di Tanete Sion, anna la umpa'dai kakarakeang di hao mai di peänä'anna Yakub.”

²⁷Donetoo, ingkäna kasalaannai la kuampungngi, situhu' pa'dandiangku pano diii.”

²⁸Dinoa to Yahudi mendahi balinna Puang Alataala, aka' dai sika naaku umpetahpa' yato Kaheba Mapia. Aka' yatoo, ya' kehongko'koa' dio ang tadia to Yahudi. Ampo' moinnakato noa, tontongke' to Yahudi nakalemui Puang Alataala, aka' mengkalao dolu sika napillei anna nakalehai lolo pa'dandinna pano di peneneannai.

²⁹Aka' daete'ne' aha la nasohso ke umpilleii anna umbehe tau.

³⁰Sinnoa dioa' dolu, dakoa' untuhu'i Puang Alataala. Ampo' dinoo puhangnga' untahimbo pa'kalemunna, aka' to Yahudi ang dai tuhu'-tuhu'ang.

³¹Noa tunne' to Yahudi dinoo, dang tuhu'-tuhu'ang lambi' pa'kalemunna Puang Alataala lupano di dioa'. Ampo' yato pa'kalemunna Puang Alataala la sika natahimbo toetee' ke dako'mi sinnoa dioa'.

³²Dahi Puang Alataala umpabei tau dai tuhu'-tuhu'ang, noa to Yahudi anna noa toi tau ang tadia to Yahudi, anna malai napalanda' pa'kalemunna pano di ingkäna tau.

³³Tehterereete' kamapiaanna Puang Alataala! Tehterereete' kamanähänganna anna kakeaka'anna! Dai aha moi poro la mesa tau ang la mala mallosa pahtuyunna! Dai aha moi poro la mesa tau ang la mala mangnginsang lalanna!

³⁴Yaling di Suha' Masero tiuki' naoatee, "Menna ang la mangnginsang pihki'na Puang Alataala? Menna ang la mala mambea pepaturu?"

³⁵"Menna ang hali umbea aka-akanna pano di Puang Alataala, lambi' sihatang napalau bala'na?"

³⁶Aka' ingkäna ang aha, pampapianna asang Puang Alataala. Ingkäna yatoo nakuasai asang anna naampui asang. Pudii lambi' sapano-panona! Aming!

Roma 12

¹Oa' ingkämму solasohongku, aka' yato kamapiaanna Puang Alataala pano di kita' ang dai aha mantondong, dianto anna kupalau si'da-si'dai ke la malai umbehokoa' bätäng puntimmu dai' di Puang Alataala, umpasihapang penombaammua' ang tuho. Ponna ke umpanoai, ya' mala naäto' katuhoammu Puang Alataala anna mala toe' masero pembabemu. Dianto ada' penombaammu ang sihatang anna umpamasannang Puang Alataala.

²Dauntuhu'i pembabena tau yaling inde di lino ang dai ungningsang Puang Alataala. Ampo' pabeii pihki'mu anna pembabemu nabakahui Puang Alataala. Aka' ponna ke umpanoai yato, ya' la ungningsang si'da-si'da aka pahtuyunna Puang Alataala yaling di katuhoammu. La ungningsang aka ang mapia, ang la umpamasannang inahanna anna ang sundung.

³Aka' pebehena Puang Alataala pano di kodi' lambi' mendahiä' rasulna, dianto anna kupakaenga'koa' kuoatee, daingkea' mala umpihki' mayahoang kalaeta. Pahalluingke umpihki' kalaeta sitonda kamahempo'ang inahanta didiona kapabelaang ang nabeaingke Puang Alataala situhu' kapampetahpa'anta pano di Puang Yesus Kristus.

⁴Hapanganna yaling di kalaena mesa tau aha mai'di hupanna pangkahka' kalae ampo' tontongke' dioatee mesa. Anna ingkäna yato hupanna pangkahka' kalae, pantang aha pengkähänganna.

⁵Noa tungnga' kita' to mampetahpa': moinnakato anna mai'diingke, ampo' tontongningkea' mesa yaling di Kristus, anna aha kasikenteantaa' mesa anna mesa.

⁶Dahi, noantoo simesa-mesaingkea' pantang aha pebea ang dai sinnoa-noa pano di kita', situhu' pangngelo'na Puang Alataala. Yato pebea pahallu tapakekuna. Hapanganna tau ang dibea behe umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala, pahallu napembabe liuing situhu' kapampetahpa'anna.

⁷Tau ang dibea behe undului tau senga', pahallu undului si'da-si'da tau senga'. Tau ang dibea behe mampakuhu, pahallu mampakuhu si'da-si'da.

⁸Tau ang dibea behe umpamatoto' inahanna solana, pahallu umpamatoto' si'da-si'da inahanna solana. Tau ang dibea behe umbea aka-akanna pano di tau senga', pahallu nabea sitonda unnä' inahanna. Tau ang dibea behe mendahi to pambahanang, pahallu mambahanang sitonda sangkalebu inahanna. Anna tau ang dibea behe ungkalemui tau ang mai'di kapahalluanna, pahallu membabe sitonda inaha mapia.

⁹Kalemui si'da-si'dakoa' solamu. Kahaoii pembabe karake, ampo' tokei liui pembabe mapia.

¹⁰Sikalemuikoa' mesa anna mesa sinnoa pa'kalemunna to siullu' ang sipakamaya, anna sipakeangka'koa' mesa anna mesa.

¹¹Bansa'koa' pengkähäng, dauntengkong bosu. Pakesumanga'ia' inahammu anna bansa' toukoa'ne' umpengkähängnging Dehata sitonda sangkalebu inahammu.

¹²Pamasannanggia' inahammu, aka' matoho kapahannuammu yaling di Dehata. Sa'bara'koa' yaling di kamasuhsaang, anna pa'sambayang lolokoa'.

¹³Duluikoa' solamu to mampetahpa' ang yaling di kamasuhsaang. Anna tosulemapiai tau, moi ang dai ungningsang.

¹⁴Ponna ke ahai tau ang mandahhako'a', palauing behe dai' di Puang Alataala. Behei, dauntändoi.

¹⁵Penau-naukoa' sibaha tau ang masannang, dusengkoa' sibaha tau ang masuhsa.

¹⁶Tuhokoa' mesa inaha sibaha solamu. Daunsanga mayahoang kalaemu pano di tau ang mahoi'ang katuhoanna, ampo' tuhokoa' sibaha. Anna daunsanga manähängnga' kalaemu.

¹⁷Ponna ke ahai tau ang membabe karake pano di dioa', daumbala'i. Babeia' aka ang naangka' mapia ingkäna tau.

¹⁸Pengkalambi'-lambi'ia' anna malakoa' sikapiai lolo ingkäna tau.

¹⁹Oa' solasohongku ang kukalemui, daumbala' toboia' dio kakarakeanna tau. Ampo' pabeii Puang Alataala ang la mambala'. Aka' yaling di Suha' Masero ma'kara Puang Alataala naoatee, " 'Kodi'mito to pambala'. Kodi' supu ang sihatang mampembala'ingkoa.' Noanto pa'karanna Dehata."

²⁰Ampo' diare', tuhu'i pepaturunna Suha' Masero ang naoatee, "Ponna ke manonoi balimmu, ya' pakandei. Bahtu' ponna ke mahähängngi, ya' paenu'i. Ponna ke umpanoai yatoo, ya' katämpä'anna la masiliete' yato balimmu anna manohsoi."

²¹Daumpabeii kalaemu manaho tama di kakarakeang, ampo' petalooi yato kakarakeang yaling di kamapiaang.

Roma 13

¹Ingkännaingkea' pahallu untuhu'i to ma'pahenta. Aka' ingkänna to ma'pahenta untahimbo kakuasaanna yaho mai di Puang Alataala. Anna ingkänna to ma'pahenta ang aha, napama'tantu Puang Alataala.

²Dahi tau ang umpa'bali to ma'pahenta setonganna mengeete' umpa'bali aka ang napama'tantu Puang Alataala. Anna tau ang membabe noa indee inang la ditahungkung.

³Ponna ke membabe mapiaingkea', solasohong, ya' daingkea' pahallu mahea' pano di to ma'pahenta. Aka' ang mahea' pano di to ma'pahenta dianto tau ang membabe karake. Dahi, anna malaingkea' dai mahea' pano di to ma'pahenta, ya' pahalluingkea' membabe mapia, lambi' napudiingkea' to ma'pahenta.

⁴Aka' to ma'pahenta dianto sabua'na Puang Alataala ang mengkähäng anna malai mapia katuhoanta. Ampo' ke umbabeingke kasalaang, ya' la mahea'ingke pano di to ma'pahenta, aka' ma'kuasa natahungkungningkea'. Yato to ma'pahenta dianto sabua'na Puang Alataala ang umpalao tahungkunna Puang Alataala pano di to karake.

⁵Dianto anna pahalluingkea' untuhu'i atohanna to ma'pahenta. Dai supung tatuhu'i aka' mahea'ingkea' ditahungkung, ampo' la'bi andana yatoo, dianto

untu'u'ingkea' to ma'pahenta aka' tainsang yaling di inahanta taoatee sihatang tapanoa.

⁶Dia tuntone' suhunna anna pahalluingkea' umbaya' sima, anna malai to ma'pahenta umpembabe manahpaing pengkähänganna ang napadurungngiing Puang Alataala.

⁷Dahi, baya'i pano di ingkäna tau ang sihatang dipambaya'i, sinnoanna sima bahtu' senga'nake' ang si dibaya'. Tuhu'i tau ang sihatang dituhu'i. Pakeangka'i tau ang sihatang dipakeangka'.

⁸Daa umpoindang parammu hupatau. Ampo' pahalluingkene' moindang pa'kalemu pano. Aka' tau ang uningkalemui paranna hupatau dianto tau ang umpasundung Atohanna Musa.

⁹Aka' yaling di Atohanna Musa aha pahenta ang naoatee, "Daungngindä'-indä' pa'bannetauang, daumpapateang, daumbokoti, daumpemala aka-akanna para-parammu." Ingkäna yatoo, sibaha pahenta ang senga'ke', tatuhu'i asammittee' ke tatuhu'ing inde mesa pahenta, dianto: "Kalemuio parammu hupatau sinnoa uningkalemui kalaemu."

¹⁰Ponna ke uningkalemuiingkea' paranta hupatau, tantu anna daingke la umbabe kakarakeang pano. Dahi ponna ke pa'kalemuingke, ya' umpasundummingkete' Atohanna Musa.

¹¹Kaha-kaha indee pahallua' umpembabeing, aka' ungningsammia' aka ang sihatang la umbabe dinoa. Dianto lambi'mia' tempomu la kaleha di hao mai di kahaheammu, aka' marungku'mi tempona Puang Yesus la sule napasalama'ingkea' di hao mai inde di lino ang punno kakarakeang. Yato kasalama'ang tuhtuang marungku'mi dinoa andana naonge mane tapahandu'i mampetahpa' pano di Puang Yesus.

¹²Inde kamalillinganna lino ang punno kakarakeang sai'di'dang anna la pa'dang nabala'i kamabayaang. Dianto anna pahalluingkea' untibe ma'kahupa-hupa pembabe kamalilingang, anna umpakeingkea' pangkahka' pa'tolla'ang kamabayaang.

¹³Pahallukoa' umbabe ang sihatang dibabe di kamabayaang. Daumpa'rame-ramea' lambi' dakoa' uningkalehai kalane. Daungngindä'-indä' pa'bannetauang bahtu' untindo'i pembabe kakarakeang. Daumpa'siba'diang bahtu' ma'sihiate.

¹⁴Ampo' tuhu'ikoa' pembabena Puang Yesus Kristus yaling di katuhoammu. Daumpemalaa' supu untuhu'i toboua' dio pampemala karakemu.

Roma 14

¹Aha di alla'na solata to mampetahpa' ang dake' matoho kapampetahpa'anna, dianto bata-batake' inahanna aka' dake' nainsang aka setonganna ang mala nababe. Tahimbo manahpai yato tau ang noa. Daumpaaha kasibehtaang pano yato ang noa.

²Hapanganna, aha tau ang matoho kapampetahpa'anna naoatee malaingkea' unngande ingkänna hupanna andeang. Ampo' aha toi tau ang dai matoho kapampetahpa'anna ang naoane'tee, "Dai nakärä'i Dehata ke unngandeingkea' bale, supung lohpo ang mala diande."

³Dioa' ang unngande aka-aka siamo, dakoa' mala unngita-ita naung tau ang lohpo supu naande. Anna tau ang lohpo supu mala naande, datoi mala unsalla solana ang si unngande aka-aka siamo. Aka' inde mai solata puhang natahimbo Puang Alataala mendahi petauanna.

⁴Yato solata dianto sabua'na Dehata. Daingkea' unsalla sabua'na tau senga', aka' moi maroho, moi sala, nainsang toboe' pongkahana. Anna yato solata inang la maroho, aka' mala napamaroho Puang Alataala.

⁵Aha tau ang unngangka' mesa allo masero puhane' andana allo senga'. Ampo' aha tau ang unngangka' ingkänna allo sinnoa-noa siang. Ang handang pahallu dianto aka ang taangka' tahpa' dianto la tapetahpa' si'da-si'da lambi' tama di inaha.

⁶Tau ang unngangka' masero puha mesa allo, napanoa anna malai umpamatande Dehata. Tau ang si unngande moi aka, napanoa anna malai umpamatande Dehata, aka' ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala. Noa tunne' tau ang si unngande supu andeang ang ma'tantu, napanoa yatoo anna

malai umpamatande Dehata, anna ma'kuhhu'sumanga' toi dai' di Puang Alataala.

⁷Aka' kita' to Sahani, tuhoingkea' bahtu' mateingkea', pahalluingke untuhu'i supu pangngelo'na Puang Alataala. Daingke mala untuhu'i pampemala kalaeta.

⁸Aka' ke tuhoingke, ya' tuhoingke untuhu'i pa'elo'na Dehata. Noa tunne' ke mateingke untuhu'i toingkene' pa'elo'na Dehata. Dahi tuho bahtu' mateingke tontongngingke petauanna Dehata.

⁹Aka' suhunna anna matei Kristus anna tuho sumule, dianto anna malai mendahi Dehatanna ingkäna tau, noa ang tuhoke', noa toi ang mateng.

¹⁰Dahi, aka boi anna unsallao solamu ang mesaingke yaling di kapampetahpa'ang? Noa tunne' aka boi anna unnggita-ita naungngo solamu ang mesaingke yaling di kapampetahpa'ang? Aka' ingkänaingkea' la mengngolo asang pano di olona Puang Alataala ke mepahehsang.

¹¹Aka' yaling di Suha' Masero ma'tula' Puang Alataala naoatee, " 'Kalehaii indee: Ingkäna tau la mengkuntu' di oloku napenombaiä'. Anna ingkäna tau la mangngakuiä' naoate Kodi'mito Puang Alataala.' Noanto Bahtakara Dehata."

¹²Dahi, ingkänaingkea' pahallu untangkung tobouingkea' kita' ingkäna pembabeta di olona Puang Alataala.

¹³Dianto anna daingkea' mala unsalla solata. Ampo' diare' tadakaii andana ahai pembabeta ang la untumäng solata tama di dosa.

¹⁴Aka' tuhöä' yaling di Puang Yesus, lambi' kuinsang anna kupetahpa' lambi' tama di inahangku kuoate dai aha andeang ang pemali di olona Puang Alataala. Ampo' ponna ke ahai tau ang umpemalii sanghupa andeang, ya' inang daete' sihatang ke naandei yato ang napemalii.

¹⁵Dia tuke', ponna ke unnggandeingkea' andeang di olona tau senga' ang mampemalii, lambi' kaita-ita yato tau anna madosai, ya' madosa turingketo kita', aka' daingkea' pa'kalemu pano yato di solata. Dianto anna kuoaitée,

dakaii andana untumängngingkea' solata lambi' tallang kapampetahpa'anna aka' yato andeang ang taande. Aka' yato solata solasohonta siang yaling di Dehata, ang nasulängngi Kristus unnggolai kamateanna.

¹⁶Dahi, ponna ke ahai ang tapemapiaing ampo' daine' napemapiaing solata, ya' dotanne' dai tababe yato, andana nasallai pembabeta tau senga'.

¹⁷Aka' yaling di Kapahentaanna Puang Alataala, tadiaete' atohang didiona ang la diandena supu bahtu' ang la dienu' supu. Ampo' ang handanna dianto inaha maroho, kasikapiaiang mesa anna mesa, anna kamasannangang inaha ang nabeaingke Inaha Masero.

¹⁸Ponna ke untuhu'ingkea' Kristus anna tapanoai indee, ya' la umpamasannang Puang Alataala pembabeta, anna la napakeangka'ingkea' solata.

¹⁹Dianto anna pahalluia' tapengkabela-belai tuho sikapiai mesa anna mesa anna sipakatoto' yaling di kapampetahpa'ang.

²⁰Daingkea' mala unngkarakei pengkähänna Puang Alataala yaling di katuhoanna solata napobua' unnggandeingkea' andeang ang napemalii tau senga'. Setonganna dai aha andeang ang pemali diande. Ampo' ponna ke yato ang taande untumäng solata manaho tama di dosa, ya' salaringketee'.

²¹Dotanne' daingkea' unnggande bale bahtu' unnggenu' ang makahha' bahtu' umbabe aka ang la untumäng solata manaho tama di dosa.

²²Ponna ke umpetahpa'i unnggoatee dai sala yato pembabemu, ya' patitanangngi yaling di inahammu yato aka ang umpihki' di olona Puang Alataala. Masannanne' tau ang dai unsohso pembabena aka' yaling di inahanna nainsang naoate maroho.

²³Ampo' pano di tau ang bata-bata inahanna unnggande dia siamo andeang, anna katämpä'anna naandee', ya' salaete' yato tau, aka' yato ang hali nababe dai situhu' aka ang aha yaling di inahanna. Aka' moi aka ang tababe, ke dai sitonda kapampetahpa'anta dai' di Dehata, ya' dosaete' pano di kalaeta.

Roma 15

¹Kita' ang matoho kapampetahpa'anta dai' di Puang Alataala pahalluingkea' sa'bara' pano di tau ang malamma kapampetahpa'anna. Anna daingkea' mala umpamasannang supu kalaeta.

²Pahalluingkea' umbabe aka ang la umpamasannang inahanna tau senga' ang la napomapia, anna malai tapakatoto' kapampetahpa'annaii.

³Aka' datoine' umpeäng kamasannangang Kalaena Kristus, ampo' naaku unngolai kamasuhsaang untuhu'i Puang Alataala. Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Ingkäna tula' tahuhunna tau ang la napamating di Dio lupanong di kodi'."

⁴Nasuhung tiuki'i ingkäna ang aha yaling di Suha' Masero, dianto anna malai napaturingkea'. Aka' unngolai inde pepaturu, malaingkea' sa'bara' yaling di kamasuhsaang anna matoho aka' mepakahanga, lambi' hannuingke dai' di Puang Alataala.

⁵Puang Alataalarang si umpamatohoa' inahammu lambi' sa'bara'koa' yaling di kamasuhsaang. Kuhannuang la naduluikoa' tuho sikapiai mesa anna mesa untuhu'i pembabe mapianna Kristus Yesus,

⁶anna mala toukoa' dio umpamesa inaha anna umpamesa tula' umpudi Puang Alataala, Ambena Puang Yesus Kristus, Dehatanta.

⁷Dahi, solasohong, dianto anna kuoaingkoa'tee, tahimbo mapiakoa' solamu to mampetahpa', sinnoa natahimbo mapia touingkea' kita' Kristus. Aka' ponna ke sikapiaingkea' solata to mampetahpa', ya' umpamatandeingkea' Puang Alataala yaling di katuhoanta.

⁸Kalehaiia' indee: Kristus tama inde di lino untahiai to Yahudi, anna malai sundung pa'dandianna Puang Alataala pano di peneneanna to Yahudi, lambi' la maleso pano di ingkäna tau naoate tahpa' si'da-si'da Bahtakaranna Puang Alataala.

⁹Tama di lino la umbuhkei lalang anna malai tau ang tadia to Yahudi la dipasalama' anna umpudi Puang Alataala aka' pa'kalemunna pano. Yaling di Suha' Masero aha tiuki' naoatee, "O Puang Alataala, kupakeangka'o.

Nahingngi mai'di tau ang tadia to Yahudi, anna menaniä' umpudi sangammu.”

¹⁰Aha toe' tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Oa' ingkämmu ihsinna lino ang tadia to Yahudi, penau-naukoa' sibaha to Yahudi ang napillei Puang Alataala mengkalao dolu.”

¹¹Anna ahake' tiuki' naoatee, "Oa' ingkämmu ihsinna lino ang tadia to Yahudi, pudii Puang. Ingkämdua' hupatau pudii!”

¹²Anna mane ahai inde ang natula' lohpo' Nabi Yesaya naoatee, "Mengkalao di peänä'anna Isai la kende' mesa ang la umpahenta tau ang tadia to Yahudi Dianto ang la sika nahannuang.”

¹³Puang Alataala Dianto ang tahannuang! Dianto anna mehumala'ä' dai', kupalauingkoa' kamasannangang anna kamasahkeang ang sundung, aka' kapampetahpa'ammua' yaling di Puang Yesus. Kupalau anna malai napamatoto' inahammua' unngolai kakuasaanna Inaha Masero anna malai tuhtuang hannukoa' pano di Puang Yesus.

¹⁴Oa' ingkämmu solasohongku, kupetahpa' si'da-si'da anna kuinsang umba sama pembabe mapiammu. Ungnginsangkoa' pepaturu di hao mai di Bahtakara Dehata, lambi' malakoa' sipaturu mesa anna mesa.

¹⁵Ampo' moinnakato noa, yaling inde di suha'ku dä' masili kupakaenga'koa', untula' sangngaka-sangngaka pepaturu. Pahtuyungku dianto anna malakoa' kupakaleha aka' dianto pengkähängang ang nabeaä' Puang Alataala.

¹⁶Naängkä'ä' mendahi sabua'na Kristus Yesus pano di tau ang tadia to Yahudi. Anna yato pengkähängangku mala dipasiita pengkähänganna mesa imang, aka' umpepainsangngingkä' Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi, anna ingkäna tau ang mampetahpa' pano di Puang Yesus kupasihapang penombaangku ang kupopenomba dai' di Puang Alataala. Anna inde penombaangku natahimbo mapia Puang Alataala, aka' sika napamasero Inaha Masero anna napadahi petauanna Puang Alataala.

¹⁷Dahi, aka' kasikenteangku Kristus Yesus, suhaka inahangku umpokale'de pengkähängangku ang kukähängnging Puang Alataala.

¹⁸Ponna ke untula'ä' pengkähängangku, ya' dianto supu kähängang ang unngolai kakuasaanna Kristus yaling di katuhoangku. Aka' aha tau ang tadia to Yahudi ang untuhu'ing Puang Yesus aka' unghingnging pepaturungku anna pengkähängangku,

¹⁹anna aka' tanda ang mepusa'-pusa' ang kupadahi unngolai kakuasaanna Inaha Masero. Mengkalao yaho di Bohto Mahoa' Yerusalem lambi' sau di Poropensi Ilirikum halimä' umpepainsangnging Kaheba Mapia pano di tau mai'di, kupaturu menna setonganna ang dioainte Kristus.

²⁰Pahtuyungku dianto pemalaä' umbaha Kaheba Mapia pano di bohto ang dake' unngingsang Kristus. Aka' dai sihatang kusa'ding ke umpatulu'ä' aka ang puha napahandu' tau senga'.

²¹Pemalaä' umpasundung tula'na Suha' Masero ang naoatee, "Tau ang dake' aha umpelele kahebana, la nainsang naoate mennae' setonganna Yatoo. Anna tau ang dake' aha unghingngi yato kaheba, la unghingngi anna napebahtuang yato kaheba."

²²Aka' inde pengkähängangku si mangkalapai loloä' ke pemalaä' mating kupellambi'ikoa', solasohong.

²³Ampo' dinoa, puhang pengkähängangku dinne done. Inang sangngakang pahiamanna pemalaä' mating di Bohto Mahoa' Roma kupellambi'ikoa'.

²⁴Kupahtuyu la lusauä' di Bohto Spanyol, dahi ke liumä' diting di bohtomua', mane lempängngä' diting. Ponna puhamingkea' sitammu sämpäi', kuhannuang ke la malai unduluiä' yaling di pellaolangku lusau di Spanyol.

²⁵⁻²⁶Ampo' dinoa la maokä' dolu dai' di Bohto Mahoa' Yerusalem. Aka' to pentindo'na Puang Yesus dinne di Poropensi Makedonia anna Akhaya puhang mopahtuyu sika la umbea doi' pano di solana to mampetahpa' ang memase-mase yaho di Yerusalem. Dahi, dianto la kubaha dai'.

²⁷Yato pahtuyunnaii sika nababe aka' pa'kalemunna. Anna inang sihatang liu ke sika undului solana to Yahudi ang dai nabela tuho. Aka' ungnolai to Yahudi lambi' tau ang tadia to Yahudi mala untahimbo Kaheba Mapia sihapang andeang mendehatanna. Dahi, sihatang toe' tau ang tadia to Yahudi untahakangnging andeang mentolinona pano di solana to Yahudi.

²⁸Dahi, ponna ke haling kubaha dai' di Yerusalem inde doi' panduluinnaii ang puha sika nahimpung, ya' mane maoä' sau di Spanyol, kuola mating di bohtomu.

²⁹Anna kuinsang ke lambi'ä' mating, inang la kubahaingkoa' mai'di behe di hao mai di Kristus.

³⁰Oa' solasohongku, aka' kamesaantaa' yaling di Dehatanta Puang Yesus Kristus, anna aka' sikalemuiingkea' ungnolai pengkähänganna Inaha Masero yaling di inahanta, dianto anna kupalaui mating ke la malai umpehumala'ingkä' dai' di Puang Alataala yaling di sambayang.

³¹Palauingkä' anna malai nadakaiä' Puang Alataala di hao mai di tau ang dai mampetahpa' ke sumulemä' tama di Bohto Yudea. Palau touingkä' nei' ke malai to pentindo'na Puang Yesus yaho di Bohto Mahoa' Yerusalem la untahimbo mapia inde doi' pandului ang la kubaha dai'.

³²Ponna noa, katämpä'anna ke naelo'i Puang Alataala, la malaä' mating di bohtomu sitonda kakahsiang, anna la makahangaä' yaling di alla'-alla'mua'.

³³Kuhannuang Puang Alataala ang mebea kamasahkeang la mamposolai lolokoa'. Aming!

Roma 16

¹Sibaha inde suha'ku la kupainsangngikoa' menna ang disanga Febe. Dianto mesa bahine, solata to mampetahpa' ang si undului to pentindo'na Puang Yesus di hao di Bohto Kengkrea.

²Kupalau anna malai untahimbo sinnoa solasohommu yaling di Puang Yesus, aka' dianto pembabe ang sihatang pano di kita' ang untuhu'i Puang Yesus.

Ponna aha ang napahallu, ya' beai pano, aka' puhang undului mai'di tau, sinnoanna kodi', mesa touä' ko ang puha nakalemui.

³Kalemuiä' palambi'ingkä' salama'ku pano di ta Priskila anna ta Akwila, muanena. Dianto solaku mengkähäng yaling di Kristus Yesus.

⁴Haling sai'di' tala sika mate aka' pemala naduluiä'. Dahi ma'kuhhu'sumanga'ä' aka'ii. Anna tadia kodi' supu ang ma'kuhhu'sumanga', ampo' ingkäna toe' tau ang mampetahpa' yaling di Puang Yesus ang tohho pano di bohtona tau ang tadia to Yahudi ma'kuhhu'sumanga' toe'.

⁵Palambi' touingkä'ne' salama'ku pano di ingkäna to mampetahpa' ang si ma'himpung yaling di dasanna. Salama'ku pano di ta Epenetus ang kukalemui. Dianto tau ang handang uhuna mampetahpa' pano di Kristus di hao di Poropensi Asia.

⁶Anna salama'ku toe' pano di ta Maria, ang puha napengkähäng kahha'ingkoa'.

⁷Palambi' touingkä'ne' salama'ku pano di ta Andronikus anna ta Yunias. Dianto sola bohtoku to Yahudi, ang hali kusibahaing yaling di tahungkung. Inde to deruai dolune' mampetahpa' pano di Kristus andana kodi', anna napakeangka' ingkäna rasul.

⁸Salama'ku pano di ta Ampliatus ang kukalemui yaling di Puang Yesus.

⁹Salama'ku pano di ta Urbanus, solataa' mengkähäng yaling di Kristus. Salama'ku toi pano di ta Stakhis ang kukalemui.

¹⁰Salama'ku toi pano di ta Apeles ang tontong lolo untindo'i Kristus moinnakato nahoa mai'di kamadahhaang. Salama'ku pano di hapunna ta Aristobulus.

¹¹Salama'ku pano di ta Herodion, solaku to Yahudi. Salama'ku toi pano di solata ang mampetahpa' yaling di hapunna ta Narkisus.

¹²Salama'ku toi pano di ta Trifena anna Trifosa ang mengkähäng untanang sikunna yaling di pengkähänganna Puang Yesus, anna pano di ta Persis ang kukalemui, ang mai'di toe' pengkähänganna dai' di Dehata.

¹³Salama'ku pano di ta Rufus, mesa to Sahani ang dipakeangka'; anna salama'ku toi pano di indona, ang kupasihapang indoku tou kodi'.

¹⁴Palambi'ingkä' salama'ku pano di ta Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas sibaha ingkäna solasohong ang nasibahaing.

¹⁵Salama'ku pano di ta Filologus anna ta Yulia, pano di ta Nereus anna ullu'na ang bahine, anna pano di ta Olimpas sibaha ingkäna to mampetahpa' ang nasibahaing.

¹⁶Sisalama'koa' mesa anna mesa umpakalebu inahammua' yaling di ingkäna kasitammuammu. Ingkäna to mampetahpa' yaling di Kristus ang dinne umpalambi' asang salama'na mating di dioa', solasohong.

¹⁷Oa' solasohong, kupakaenga'koa' anna malakoa' madaka pano di tau ang la mampasisähä'-sähä'koa' anna ang la pemala mampatinahokoa' unngolai pepaturunnaii ang dai sihatang pepaturu ang haling untahimbo. Kahaoii yato tau ang noa!

¹⁸Aka' tau ang membabe noa yatoo daine' umbabe pengkähänganna Kristus Dehatanta, ampo' sika untuhu'ine' pampemala kalaena. Sika unse'de' tau ang dai aha aka nainsang lambi' nabulitu'.

¹⁹Ampo' dioa', solasohong, kainsangammi umba umpanoaa' untuhu'i pepaturunna Puang Alataala. Anna kahsi touä' kodi' kuhingngi yato pembabemu. Kuhannuang la bansa' lolokoa' membabe mapia, ampo' unghahaoine' pembabe karake.

²⁰Puang Alataala ang mebea kamasahkeang la baha' untalo anna umpasitale-tale kakuasaanna Pongkahana setang yaling di katuhuammu. Kuhannuang mana' pa'kalemunna Dehatanta, Puang Yesus Kristus la umposolai lolokoa'.

²¹Salama'na toe' are' mating ta Timotius, solaku dinne mengkähäng. Noa toi ta Lukius, Yason anna Sosipater, santoyahudingku umpalambi' toe' salama' mating.

²²Noa tunne' ta Tertius, ang mangnguki'ingkä' inde suha'ku, umpalambi' toune' salama'na yaling di Puang Yesus mating di dioa' solasohongku diting di Roma.

²³Umpalambi' toe' mating salama'na ta Gayus ang kuongei tohho dasanna, anna ingkäna to mampetahpa' yaling di Puang Yesus ang si ma'himpung dinne. Noa tunne' ta Erastus, to pambe'bei doi'na to ma'pahenta dinne di bohto, sibaha solasohonta ta Kwartus umpalambi' toe' salama'na mating.

²⁴[Kuhannuang mana' pa'kalemunna Puang Yesus Kristus la tontong mamposolai lolokoa'. Aming.]

²⁵Dipudi Puang Alataala! Dianto ang ma'kuasa umpamatohoa' kapampetahpa'ammu, solasohongku, situhu' Kaheba Mapia ang si kupepainsangnging didiona Puang Yesus Kristus. Inde Kaheba Mapia ang kupepainsangnging, dianto pahtuyunna Puang Alataala ang masae dai nainsang hupatau.

²⁶Ampo' dinoa napalanda'mi Puang Alataala yaling di suha' ang nauki' ingkäna nabi dolu, anna dipepainsangnging pano di ingkäna hupatau, situhu' pahentana Puang Alataala ang tuho sapano-panona, anna malai ingkäna tau mampetahpa' anna untuhu'i Puang Alataala.

²⁷Dianto Dehata ang ungningsang asang ingkäna ang aha, ang dai aha mansinnoaing! Kuhannuang la dipudi anna dipamatande yaling di sanganna Puang Yesus Kristus lambi' sapano-panona. Aming!

1 Korintus

1 Korintus 1

¹⁻²Pano di ingkäna to mampetahpa' di hao di Korintus, ang napillei Puang Alataala mendahi petauanna. Puhamokoa' napatani yaling di kasikenteammu sibaha Kristus Yesus, dioa' sibahakoa' ingkäna tau di umba-umba naonge ang metamba dai' di Puang Yesus Kristus, Dehatanta, anna ang sika napodehata toe'. Hao mai di Paulus, sibahaang solasohonta ta Sostenes. Nasuhung anna kuuki' inde suha' mating, aka' naängkä'ä' Puang Alataala mendahi rasulna Kristus Yesus situhu' pangngelo'na.

³Salama'ku mating. Ke la malai Puang Alataala Ambetaa' sibaha Dehatanta Puang Yesus Kristus la umbehekoa' anna namana' kamasahkeang sibaha kamasannangang.

⁴Oa' solasohong, puhamokoa' nabehe Puang Alataala aka' mana' pa'kalemunna yaling di kasikenteammu sibaha Kristus Yesus. Dianto anna si ma'kuhhu'sumanga' loloä'.

⁵Yaling yato di kasikenteammu sibaha Puang Yesus Kristus, puhamokoa' nabea ingkäna ang umpahallu: noanna tau yaling di jumaa' ang manähäng ma'ho'ba, noa tunne' tau ang punno kapainsangang.

⁶Dahi maleso dioatee inang matoto' kapampetahpa'ammu pano yato di Kaheba Mapia didiona Kristus ang kipepainsangnging mating,

⁷lambi' dang pole' aha ungalala'i behe, ampo' diare' puhamokoa' nabea kakuasaang Inaha Masero ang la manduluikoa' umbabe ingkäna hupanna pengkähängang di mendehatanna, lella' yato unnggempei kasuleanna sumule Puang Yesus Kristus, Dehatanta.

⁸La napamatohokoa' lambi' katämpä'anna lino anna malai dai la aha ang mansallakoa' ke lambi'mi allo kasuleanna Puang Yesus Kristus.

⁹Natambaimokoa' Puang Alataala mendahi mesa sibaha Änä'na, Puang Yesus Kristus, Dehatanta, anna tainsang taoatee, yato ang nadandi inang la napasundung.

¹⁰Oa' solasohong, yaling di kakuasaang ang nabeaä' Puang Yesus Kristus, kupalau anna malakoa' mesa inaha. Daumpaaha kasibehtaang, ampo' diare' mesa inahakoa' yaling di ingkäna pahtuyummu anna pihki'mua'.

¹¹Nasuhung anna ma'kara noaä' indee, solasohong, aka' napainsangngiä' solasohonna ta Kloe naoatee aha are' kasibehta-behtaang di alla'-alla'mua'.

¹²Ang kupelele aha yaling di alla'-alla'mu ang mangngoatee, "To pentindo'naä' kodi' Paulus." Anna aha piha ang mangngoatee, "To pentindo'naä' kodi' Apolos." Aha tuke' piha ang mangngoatee, "To pentindo'naä' kodi' Petrus." Anna noa toi aha tuke' piha ang mangngoatee, "Supung kodi' Kristus ang kupentindo'i."

¹³La mahasaraka ke dio siangnga' to pentindo'na Kristus la tibahe-bahe? Kodi'raka ko ang mate yaho di kayu sitambeng umbaya' dosammu? Bahtu unngoarakatee nasuhung ditero'koa' aka' anna malai mendahi to pentindo'ku?

¹⁴Setonganna kusanga kehongko'ä' aka' damamokoa' aha kutero', supung ta Krispus anna ta Gayus,

¹⁵dahi dai aha ang la mala mangngoatee, "Natero'ä' Paulus aka' pemala la mendahiä' to pentindo'na."

¹⁶(O' io, ahake' ta Stefanus sanghapui ang kutero'. Ampo' sehalinnai dai kukalehai ke ahai tau senga' ang kutero'.)

¹⁷Naängkä'ä' Kristus mendahi pesuona, dai aka' anna malaä' untero' tau. Ampo' nasuoä' umbaha Kaheba Mapia. Ponna ke kupepainsangnging inde Kaheba Mapia, tadia kamanähänganku ang si kupake ma'kara, anna dai aha arang tau ang la mampetahpa' supung aka' kamanähänganku, lambi' dai sika unnginsang kakuasaanna Kristus naonge mate yaho di kayu sitambeng.

¹⁸Kaheba ang kipepainsangnging dianto kamateanna Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng ang umbaya' dosanna hupatau. Ponna ke nahingngii yato tau ang la lupano di nahaka inde kaheba, ya' la nasanga pa'karanna to maho. Ampo' pano di kita' ang puha nalahpa' Puang Alataala di hao mai di

tahungkunna dosanta, ke tahingngii yato kaheba, ya' la tasangaa' kita' kakuasaanna Puang Alataala.

¹⁹Aka' tiuki' yaling di Suha' Maserona naoatee, "La kupa'dai kakeaka'anna hupatau, anna pahtuyu kamanähänganna la kutallangngi."

²⁰Aka kunanna to manähäng? Aka kunanna to pampakuhu ada'na to Yahudi? Aka kunanna tau ang diangka' manähäng ma'kara? Aka' di olona Puang Alataala yato kamanähängang mentolinona katomahoang kaleetee'.

²¹Aka' moi manähäng liu hupatau, dai aha ang la mala ungningsang Puang Alataala ungnolai yato kamanähänganna. Aka' situhu' kakeaka'anna Puang Alataala, nabohtu naoatee menna-menna ang mampetahpa' pano di Kaheba Mapia la nalahpa' di hao mai di tahungkunna dosanna, moinnakato inde kaheba anna si nasangaii tau ang dai mampetahpa': "tula'na to maho."

²²Yato to Yahudi dai naaku mampetahpa' ke dai dipaitai tanda ang mepusa'-pusa'. Anna yatone' to Yunani, daine' naaku mampetahpa' ke dai dipainsangngi ungnolai kamanähängang di mentolinona.

²³Dahi ponna ke kipepainsangnging kaheba didiona Kristus ang mate yaho di kayu sitambeng, ya' daine' naaku napetahpa' yato to Yahudi, anna yatone' tau ang tadia to Yahudi naangka' nei' pa'karanna to maho.

²⁴Ampo' inang aha tau ang natambai Puang Alataala mendahi petauanna, moi to Yahudi, noa tunne' tau ang tadia to Yahudi. Tahpana inde mai tau unghingngi yato Kaheba Mapia anna mampetahpa' pano di Kristus, ya' sika ungningsammi kakuasaanna anna kakeaka'anna Puang Alataala.

²⁵Aka' pahtuyunna Puang Alataala, ang nasangai to lino "katomahoang," setonganna manähäng puha nei' andana kamanähänganna to lino. Noa tunne' yato pembabena Puang Alataala, ang nasangai to lino "kamalammaang," setonganna ma'kuasa puha nei' andana kakuasaanna to lino.

²⁶Oa' solasohong, kalehaiia' katuhoammu naonge dakangkoa' natambai Puang Alataala mendahi petauanna: daia' mai'di ang diangka' manähäng, bahtu' ang ma'kuasa, bahtu' ang dipakeangka' di olona hupatau.

²⁷Ampo' naangka'i Puang Alataala umpillei tau ang nasangane' to lino "to maho," anna malai masili yato tau ang si unsanga kalaena "to manähäng." Noa tunne' umpillei tau ang malamma anna malai masili yato tau ang si unsanga kalaena matoho.

²⁸Puang Alataala umpillei tau ang dai keangka' naita solana, ang diangka' dai kekuna anna dikahiri', anna malai maleso dioatee yato ingkäna ang napakeangka' to lino setonganna daine' kekuna.

²⁹Dahi dianto anna dai aha tau ang la mala malängkä' inaha di olona. Dai aha ang la mala mangngoatee, "Aka' kamanähängangku lambi' napilleiä' Puang Alataala."

³⁰Ampo' supung aka' Puang Alataala lambi' sikenteingkea' Kristus. Ungngolai Kristus tainsang kakeaka'anna Puang Alataala. Dianto ang mampamarohingkea' di olona Puang Alataala anna mampasenga'ingkea' mendahi petauanna. Noa tunne' napakahaoingkea' di hao mai di ingkäna kakarakeang.

³¹Dahi, situhu' ang tiuki' yaling di Suha' Masero, "Menna-menna ang pemala male'de, pahallu sika umpokale'de yato ang puha nababe Dehata."

1 Korintus 2

¹Oa' solasohong, naonge anna matingngä' di bohtomu kupainsangngikoa' yato kaheba ang sule yaho mai di Puang Alataala, dai kutula' mating situhu' kamanähängangku bahtu' dioatee kuse'de'koa'.

²Aka' yaling di inahangku puha kubohtu donetoo kuoatee, ponna ke ditimmä', supung ang la kutula' dianto Puang Yesus, To Dilanti' la Mepasalama', ang mate yaho di kayu sitambeng.

³Donetoo anna lambi'ä' mating, ya' malammaä' anna sikalalla'ä' mahea'.

⁴Anna yato kaheba ang kupainsangngikoa' mating, dai kupepainsangnging sitonda kamanähängang anna datoukoa' aha kuse'de'. Ampo' kakuasaannaete' Inaha Masero lambi' ungningsammi ungnogoatee tahpa si'daetee' yato kaheba ang kubaha mating.

⁵Dahi nasuhung anna umpetahpa'ia' yato kaheba, tadia aka' kakeaka'anna hupatau, ampo' aka' kakuasaanna Puang Alataala.

⁶Ampo' moinnakato noa, ke yalingngang di alla'na tau ang matamang kapampetahpa'anna pano di Puang Yesus Kristus, ya' si ma'tula'ang umpake kara kakeaka'ang. Ampo' yato kakeaka'angki' tadia kakeaka'ang ang si napake to karake yaling di lino, bahtu' dioatee kakeaka'anna to pambahananna to lino, aka' yato ingkännaii la tallang.

⁷Yato ang kipepainsangnging dianto kakeaka'ang ang sule yaho mai di Puang Alataala, ang puha napahtuyu anna malaingkea' mangngala taha yaling di kamatandeanna. Inde pahtuyunna dake' nainsang tau dolu, moinnakato anna napopahuyuming Puang Alataala naonge anna dake' napapia inde lino.

⁸To ma'pahenta yaling di lino dai ungningsang inde pahtuyunna Puang Alataala. Aka' ponna ke la nainsammi, ya' tantu anna daete' la untoke' Dehatanta ang matande dai' di kayu sitambeng.

⁹Ampo' inang aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Pano di tau ang ma'kalemu dai' di Puang Alataala, puha napatokaing ang mahahsa', ang dake' aha naita bahtu' nahingngi hupatau anna dake' aha mentama di pihki'na."

¹⁰Ampo' tainsangnga' kita' inde pahtuyunna Puang Alataala, aka' puhamingkea' kita' napainsangngi ungnolai kakuasaanna Inaha Maserona. Inde Inaha Masero umpahehsa ingkänna-ingkänna siamo, moi pahtuyunna Puang Alataala ang dake' nainsang hupatau.

¹¹Aka' sinnoanna tau, supung kalaena ang ungningsang ihsi inahanna, noa tunne' supung Inaha Masero ang ungningsang ihsi inahanna Puang Alataala.

¹²Daingkea' aha untahimbo paturu ang situhu' pihki'na to lino, ampo' ang tatahimbo dianto Inaha Maserona Puang Alataala anna malaingkea' ungningsang yato ingkänna ang puha nabeaingkea' yaling di mana' pa'kalemunna.

¹³Dahi ponna ke kipepainsangnging yato Kaheba Mapia, dai kikamanähängngi sinnoa kakeaka'anna to lino, ampo' kara ang si kipake sule

yaho mai di Inaha Masero, kipakaleso didiona kaha-kaha mendehatanna umpake kara mendehatanna.

¹⁴Tau ang dai ungningsang Puang Alataala dai si umpetahpa' inde pepakuhu ang sule yaho mai di Inaha Maserona Puang Alataala, ampo' si nasanga nei' pa'karanna to maho. Aka' tau ang hali untahimbo Inaha Masero, dianto supu ang la mala ungningsang yato ang natula' Inaha Masero.

¹⁵Kita' ang hali untahimbo Inaha Masero umpähäng ingkäna hupanna kaha-kaha, lambi' tainsang umpasisenga' ang mahasa anna ang tahuu. Ampo' yatone' tau ang dai ungningsang Puang Alataala, datoi la mala ungningsang yato aka ang yaling di inahanta.

¹⁶Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Dai aha tau ang la mala ungningsang pihki'na Dehata; dai aha ang la mala mambea pepakaenga' dai'." Ampo' pano di kita', puha nabeaingkea' Puang Alataala pihki' ang sinnoa pihki'na Kristus.

1 Korintus 3

¹Oa' solasohong, naonge anna sibahaingkea' diting dakoa' mala kupa'karai sinnoa tau ang puhang untahimbo Inaha Masero. Donetoo kupa'karaikoa' sihapang tau ang untuhu'ike' pampemala di mentolinona, aka' donetoo dake' matama kapampetahpa'ammu, sinnoakangkoa' änä' malea yaling di kapampetahpa'ang.

²Änä' ang sumusuke' dai si dibeaa andeang kahha'. Noa tumokoa' dio, donetoo kupakuhukoa' pepakuhu ang sihatang tau ang dake' matama kapampetahpa'anna, aka' daia' umbela untahimbo pepakuhu ang matama. Anna moi dinoa dake'a' mala untahimbo,

³aka' untuhu'ikangkoa' pampemala karakemu. Aka' ponna ma'kasuehekoa' anna sibehta-behta, ya' maleso dioatee untuhu'i si'dakoa' pampemala karakemu sinnoa tau ang dake' ungningsang Puang Alataala.

⁴Aha di alla'mua' ang si mangngoatee, "To pentindo'naä' kodi' Paulus." Anna tau senga' naoane'tee, "Kukärä'i puhane' Apolos." Pembabe ang noa indee sihatang tau ang dake' ungningsang Puang Alataala.

⁵Kami' ta Apolos, ya' sabua'na kaleang kami' Puang Alataala ang nasuo mantehtekoa' anna malakoa' mampetahpa' pano di Puang Yesus. Kikähäng yato kähängang ang puha napadurungngiang Puang Alataala.

⁶Kodi' ang mangngambo', Apolos ang mambayai, ampo' Puang Alataalaete'ne' ang mampalobo', tadia kami'.

⁷Yato tau ang mangngambo' anna yato ang mambayai daine' pahallu liu. Ang handang pahallu, dianto Puang Alataala aka' dianto ang mampalobo'.

⁸Tau ang mangngambo' anna tau ang mambayai sinnoa siang pahtuyunna. Anna sahing la untahimbo sahona situhu' pengkähänganna.

⁹Kami'mitoo sihapang mesa kombongang to pobela' ang napotau Puang Alataala, anna dioa'-dio, solasohong, sihapangkoa' dio bela'na. Mala toukoa' dipasihapang dasanna Puang Alataala.

¹⁰Aka' mana' pa'kalemunna Puang Alataala lambi' naängkä'ä' mendahi rasulna, to handang dolu umbahaingkoa' Kaheba Mapia. Malaä' dipasihapang mesa to pampake'de' dasang ang manähäng, ang hali umpake'de' busung di hahona batu. Anna tau senga' ang umpatulu' yato pengkähängangku umpake'de' yato dasang yaho di busung. Ampo' ingkäna tau ang mengkähäng yato di dasang pahallu la umpihki' liu yato pengkähänganna anna malai mahasa liu.

¹¹Supung ke mampetahpa'i tau pano di Puang Yesus anna malai mendahi petauanna Puang Alataala. Mala dioatee Puang Yesus Kristus dianto yato batu ang natanang Puang Alataala ang naongi dipampake'de'i yato dasang, dai aha senga'na.

¹²Ponna ke ahai to pengkähänna Puang Alataala ang mahasa pengkähänganna, ya' mala dipasihapang mesa tau ang umpake'de' dasang umpake ma'kahupa-hupa aka-aka ang mapia, hapanganna: bulahang, pera'

anna batu masu'li'. Anna ponna ke ahai to pengkähänna Puang Alataala ang dai mahasa pengkähänganna, ya' malane' dipasihapang mesa tau ang umpake'de' dasang umpake ma'kahupa-hupa aka-aka ang dai mapia liu, hapanganna: kayu, päräng anna lora.

¹³Dahi ponna ke naämpu'ii api yato dasang, ya' la landa' pole' aka yato ang dipake mampake'de' ang mahasa anna ang tahuu, aka' yato ang mahasa la tontong, ampo' yatone' ang tahuu la mämpu' nei'. Noa tunne' pengkähänna yato ingkänna petauanna Dehata la landa' pole' ke sumuleng Puang Yesus, aka' di allo yatoo la napahehsa Dehata pengkähänna ingkänna tau: la mahasaraka, daraka.

¹⁴Ponna ke malai tontong yato pengkähänna mesa tau, ke puhang unngolai pampahehsaanna Dehata, ya' la untahimbo sahona.

¹⁵Ampo' ponna ke dai tontong yato pengkähänna ke puhang napahehsa Dehata, ya' la huki nei'. Bahtuanna kalaena la dilahpa' di hao mai di tahungkunna dosanna, ampo' daine' la disahoi. Anna mala nei' dipasihapang tau ang naämpu'i api dasanna: ingkänna porehana pa'da, ampo' kalaena nei' salama'.

¹⁶Darakaa' dio unngingsang unngoatee sihapangkoa' Dasanna Puang Alataala? Bahtu' Inaha Maserona Puang Alataala tohho yaling di alla'-alla'mu?

¹⁷Tau ang ungkarakei inde Dasang Ada'na la nakarakei toe' Puang Alataala. Aka' yato Dasang Ada'na masero, anna diongnga'too yato Dasang.

¹⁸Daa umbulitu' kalaemua'. Ponna ke ahai di alla'mu tau ang unsanga kalaena manähäng situhu' pangngitanna to lino, ya' pahallu la mentomaho di olona hupatau anna malai mendahi manähäng si'da-si'da di olona Puang Alataala.

¹⁹Aka' yato ang nasangai hupatau kamanähängang setonganna katomahoangngete' di olona Puang Alataala. Aha tiuki' yaling di Suha' Maserona naoatee, "Tau ang unsanga kalaena keaka' anna manähäng, la napatinaho Puang Alataala yaling di kamanähänganna toboe'."

²⁰Anna aha toi tiuki' naoatee, "Nainsammi Puang Alataala pihki'na to manähäng, naoatee dai aha kunanna."

²¹Dahia', solasohong, daa umpokale'dei ke untindo'ikoa' supu mesa tau ang ma'tantu, aka' ingkäna aka-aka ang umpahallu, puhamokoa' nabea Puang Alataala mendahi ampuammu:

²²Apolos, Petrus anna kodi', puhamokoa' nabea Puang Alataala anna malai kiduluikoa'. Puhamokoa' nabea katuhöang bakahu anna nalahpa'koa' di hao mai di kamateang ang sapano-panona. Ingkäna ang aha yaling inde di lino, ingkäna ang dahi dinoa, moi ang la dahi di allo-allo ang la sule, naäto' asang anna la mahasa pano di dioa'. Ingkäna aka-aka puha nabeakoa' mendahi ampuammu.

²³Anna dioa'-dio ampuannamokoa' Kristus, anna Kristus dianto ampuanna Puang Alataala.

1 Korintus 4

¹Pano di kami' ang mendahi to pambahanammu, pahallukoa' unsangaang sabua'na Kristus ang nasuo umpakalesoing kahebana Puang Alataala, yato ang dake' aha nahingngi to lino.

²To disuo pahallu tuhu'-tuhu'ang liu umpembabeing pangngelo'na yato ang mansuo.

³Dahi ponna ke ahai di alla'mu ang pemala unsalla pengkähängangku, ya' dai maaka di kodi'. Moi menna ang mansallaä' dai maaka. Kodi'-kodi', dai si kupihki' mahasaraka pengkähängangku, daraka.

⁴Yaling di inahangku kusa'ding mapia lambi' kuinsang kuoatee dai aha kubabe ang sala. Ampo' tadia yato inahangku ang mampamarohöä'. Aka' ang la mampahehsä' anna mambohtu, setonganna Dehataetee'.

⁵Dahi, solasohong, daa umpahehsa pengkähänganna solamu unngoatee bahtu' la mahasaraka, daraka. Empeike' kasuleanna Puang Yesus, aka' Dianto ang la umpalanda' asang ingkäna ang tibuni tama di kamalillingang. La

umpalanda' ingkäna pahtuyunna inahanna hupatau. Anna ke donentoo mane la napudii Puang Alataala ingkäna yato ang sihatang dipudi.

⁶Oa' solasohong, inde kaha-kaha ang mane kuuki' nahoaang ta Apolos. Kami' inde kiderua kupohapangang anna malakoa' kupaturu untuhu'i pahenta ang tiuki' andana umpakeangka' arangkoa' to pambahanammu la'bi andana ang sihatang. Pahtuyungku dianto anna dai aha di alla'mu ang la malängkä' inaha lambi' unngoatee, "Di kodi'na kodi', to pentindo'naä' ta Anu."

⁷Unsangaraka' kalaemu londo puha nei' andana tau senga'? Pihki'i, ingkäna ang aha pano di kalaemu, nabea asangka' Puang Alataala. Dahi, ponna ke inang napanoai, ya' akana malängkä'ia' inahammu?

⁸Unsangaa' dang aha ang ungalalai? Bahtu' umpihki'rakato unngoate sihoang kamatoto'anna kapampetahpa'ammu dai' di Dehata? Lambi' umpakeangka'koa' kalaemu sihapang tomaraya ang dai pahallu kidului. Ya' la mahasa si'da ke la pake malai mendahikoa' tomaraya, aka' ponna ke noai, ya' la malamingkea' ma'pahenta sibaha-baha.

⁹Ampo' daang kami' aha mentomaraya, aka' situhu' pihki'ku, setonganna kami' ang mendahi rasul inang napabeiang Puang Alataala mendihoi'ang liu di olona hupatau. Didahhaang sinnoa to ditahungkung mate ang si napakauho-uho tau mai'di. Mengeang nahele ihsinna lino, moi hupatau, noa tunne' malaeka'.

¹⁰Yato tau mai'di si nasangaang to maho aka' kipepainsangnging yato kahebana Kristus, ampo' dioa'-dio si unsangaa' kalaemu keaka' yaling di Kristus! Kami' diangka'ang malamma, ampo' dioa'-dio unsangangnga' kapampetahpa'ammu matoto'mi! Dioa' napakeangka' hupatau, ampo' kami'-kami' napakauho-uhoang.

¹¹Lambi' dinoa dai kannä' andeangki', enu'ki', porehaki'. Si dipohetong loloang. Anna dai aha ongeangki' tohho.

¹²Si mengkähäng kahha'ang umpake tobouang kami' teyyeki'. Ponna ke ahai ang mantändoang, ya' kibala' kipalauing behe. Anna ponna ke ahai ang mandahhaang, ya' sa'bara' tomande'ang.

¹³Noa toi ponna ke ahai ang mangkeaha'iang, ya' si kitimba' malunä'. Lambi' dinoa si naindä'-indä'ang to lino, si napasihapangngang supu oyo kalane.

¹⁴Oa' solasohong, nasuhung anna kuuki'i noa indee tadia anna malakoa' kupakasili. Ampo' diare' anna malakoa' kukambahoing sihapang änä' ang kupakamaya.

¹⁵Aka' moinnakato anna ma'sa'bu-sa'bui tuangkuhummu ang la mala mantehtekoa' mentindo' pano di Kristus, ampo' supung kodi' ang sihatang umpoambe, aka' kodi' ang handang dolu umbahaingkoa' yato Kaheba Mapia lambi' mampetahpa'koa' pano di Kristus Yesus.

¹⁶Dianto anna kupalau si'da-si'dai la untindo' manahpa pembabeku.

¹⁷Dahi dianto anna kuangka'ing unsuo ta Timotius mating la napellambi'ikoa'. Inde ta Timotius kupasihapang änä' ang kupakamaya, mesa tau ang tuhu'-tuhu'ang yaling di pengkähänganna Dehata. Ponna ke lambi'mi mating, ya' la napakalehako' umba kupanoa untindo'i Kristus Yesus, ang situhu' yato ang si kupepakuhuing di umba-umba naongei.

¹⁸Kuinsammi aha di alla'mu ang malängkä' inaha lambi' unsangaa' damä' bahani la kupellambi'ikoa'.

¹⁹Ampo' inang la baha' matingngä' ke naelo'i Dehata. Doneke'too mane kuitai pole' aka ang la nababe yato tau ang si mayahoang tula'na. La kuita ke inang ma'kuasa si'dai, bahtu' to pa'kara-kara kaleraka.

²⁰Aka' ke tuhoi tau yaling di Kapahentaanna Puang Alataala, ya' dai la tandaang yaling yato supu di tula'na, ampo' la tandaang aka' landa'mi kakuasaanna Puang Alataala yaling di pembabenaii.

²¹Ponna ke matingngä' anna la tontong loloi pembabemu, ya' la umbahaä' petahungkung anna kara kahha'. Ampo' ke mahasang pembabemu, ya' la malunä'ä' anna ma'kalemu mating. Dahi umba kahang ang ungarä'i puha?

1 Korintus 5

¹Pusa'ä' kupelele yato babemua' ang tasampa' liu. Ang naoatee, aha are' tau yaling yato di jumaa'mu ang umpobahine pohona. Aka' moi tau ang dai mampetahpa' anna dai si nababe ang karake liu noa yatoo.

²Ampo' dioa'-dio, moinnakato anna napanoai solamu, ya' malängkä'ke' inahammu. Akana daia' mapi'di' inahammu unsohso yato pembabena? Sihatang ke la umpasohongnia' yato tau yaling mai di alla'-alla'mu.

³⁻⁴Moinnakato anna sikahaoangngingkea', ampo' diting inahangku lambi' malakoa' kupahenta. Dahi yaling di kakuasaang ang hali nabeää' Puang Yesus Kristus, puha kubohtu kuoatee pahallu ditahungkung yato tau. Ponna ke ma'himpummokoa', kalehain diting inahangku. Dahi kupalau mating yaling di sanganna Puang Yesus Kristus

⁵dianto la umbeho inde tau pano di Pongkahana setang, bahtuanna dai la umpabei ma'himpung sibaha-bahakoa'. Panoaia' anna ullambi'i tahungkung pano di kalaena anna malai salama' sungnga'na ke lambi'mi allo kasuleanna Dehata.

⁶Akana palla'rakoa' dio malängkä' inahammu umpabei yato tau lella' napanoa yatoo? Aha karanna to baha' ang naoatee, "Sampi'du' supu bibi' roti anna malang umpabängkä' samai tahpung." Bahtuanna: mesa tau ang madosa mala unkarakei kamesaanna samai solana.

⁷Sinnoa to Yahudi, ke lambi'mi tempona Pa'rame-rameang Paska, si umpasohong samai bibi' roti ang aha yaling di dasannai, mane untunui dombana ang la mendahi pesulänna. Noa tumokoa' dio, pahallua' umpasohong yato to madosa yaling mai di alla'-alla'mua' anna malakoa' tontong masero, aka' inang maserokoa' yaling di Kristus ang tapasihapang domba Paska aka' mate nasulängngingkea'.

⁸Dahi, solasohong, tatibei yato bibi' roti, dianto yato pembabe karaketa ang dolu anna la umpenombaiingkea' Puang Alataala sitonda sangkalebu inaha ang maroho di olona.

⁹Yaling yato di suha' ang kupapebaha mating dolu, kulahangkoa' ma'sola-sola sibaha tau ang si membabe tasampa'.

¹⁰Ampo' daete' kuoatee anna la damokoa' ma'sola-sola sibaha tau ang dake' ungningsang Puang Alataala ang si membabe tasampa', ang so'bäng karake, ang si ma'bulitu' anna menomba pano di tau-tau. Aka' ponna la kulahangkoa' ma'sola-sola sibaha tau ang noa, ya' la pahallukoa' umpellei inde lino.

¹¹Bahtuanna yato pangnguki'ku dianto: daa umpa'sola-sola sibaha tau ang unsanga kalaena to mampetahpa' pano di Puang Yesus, ampo' setonganna yato tau si membabe tasampa', si so'bäng karake, si umpenombai tau-tau, si untändoi solana, si umpamalango kalaena, bahtu' si ma'bulitu'. Moi poro la mande sibaha tau ang noa indee, ya' dai mala!

¹²⁻¹³Pano di tau ang tadia to Sahani, tadia kodi' ang la umpahehsa pembabenaii. Puang Alataalaetee' ang la mantahungkung. Ampo' kalaemua' ang la pahallu untahungkung yato santosahanimmu ang sala babena. Dahi situhu' yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Pasohongngi yato to membabe karake yaling mai di alla'-alla'mu."

1 Korintus 6

¹Ponna ke ahai kaha-kaha ang pahallu dipahehsa, ya' akana la umbahae dio pano di to pambohtu kaha-kaha ang dai mampetahpa' pano di Puang Yesus? Akana daia' umbaha pano di solamu to mampetahpa' ang la mala mambohtu?

²Daraka' dio ungningsang, solasohong, la sule tempona ang la taongeia', kita' ang napasenga' Puang Alataala mendahi petauanna, la umpahehsa ihsinna lino. Dahi ke la umpahehsakoa' ihsinna lino dako', ya' inang la malakoa' umbohtu kaha-kahanna solamu dinoa.

³Daia' ungningsang, kita' to mampetahpa' la umpahehsa malaeka'. Dahi inang la malakoa' umbohtu kaha-kahanna solamu yaling inde di lino.

⁴Ponna ke ahai kasibehta-behtaang di alla'-alla'mu, ya' aka boi anna umpadiolonai to pambohtu kaha-kaha ang tadia santosahaninta, ang dai aha kakuasaanna yaling di jumaa'?

⁵Nasuhung anna ma'tula'ä' noa indee anna malakoa' masili. Darakae' aha moi poro mesa di alla'-alla'mu ang la mala umbohtu kaha-kahanna solamu yaling di jumaa'?

⁶Dahi akana bilang ahae' nei' to mampetahpa' ang unsalla solana to mampetahpa' di hao di olona tau ang dai mampetahpa'?

⁷Dinoa daia' pahallu tapihki' yato tau ang umbaha kaha-kahanna pano di tau di aneang. Moi ke la ahai kaha-kaha di alla'-alla'mu, ya' ahana inang sundummi mepakasilinna. Anna tandaammi dioatee dakoa' membabe ang sihatang to pentindo'na Puang Yesus. Ponna ke ahai ang mambulitu'koa' bahtu' unghukiangkoa', ya' pabeii napanoa. Daa umbahai pano di to pambohtu kaha-kaha; dotanne' nabulitu'koa'.

⁸Ampo' bilang diorea' dio ang unghukiang anna umbulitu'koa' moi solamu to mampetahpa'.

⁹Darakaa' dio ungningsang, solasohong, unngoatee tau ang si membabe tasampa' dai la mentama di Kapahentaanna Puang Alataala? Daumpabei kalaemua' nabulitu' setang. Aka' tau ang si membabe tasampa', tau ang umpenombai tau-tau, tau ang si ungnindä'-indä' pa'bannetauang, noa tunne' muane ang umpobahine sammuanena anna bahine ang umpomuane sambahinena,

¹⁰to paboko, to so'bäng karake, to pa'malango-lango, tau ang si untädo solana, to pa'bulitu', ingkäna tau ang noa dai la mendahi petauanna Puang Alataala yaling di Kapahentaanna.

¹¹Naonge dolui ahakoa' ang sinnoa inde mai tau, ampo' dinoa dosammu puhang nabasei Puang Alataala sibaha naangka'koa' maroho di olona lambi' mendahimokoa' petauanna. Napanoa Puang Alataala aka' kasikenteammua' sibaha Puang Yesus Kristus ungnolai kakuasaanna Inaha Maserona.

¹²Aha ang si manggoatee, "Aka' nalahpa'ingkea' di hao mai di tahungkunna dosanta, ya' malaingkea' umbabe moi aka." Moinnakato anna tahpa'i yatoo, ampo' kutimba' kuoatee: Ponna ke tababe moi aka, ya' la aha ang tababe ang

dai la mahasa pano di kalaeta. Bahtu' dioatee: Mala kubabe ang kuelo'i, ampo' dai kuaku la naposabua'ä' yato ang kubabe.

¹³Si unngoaa'tee, "Aha andeang ang la mala dipatama di kompeng; aha kompeng ang la dipampatamai andeang," lambi' si umpihki' unngoatee, "Mala tababe moi aka, aka' di allo-allo ang la sule la napa'dai asang ingkäna yatoo Puang Alataala." Unsanga si'daraka' dio unngoatee dai maaka yato ang tababe yaling di bätäng kalaeta? Unsangaraka'to Puang Alataala nabeakoa' bätäng kalae anna malai umpake membabe ang tasampa' sibaha bahine ang tadia bahinemu? Napapia Dehata bätäng kalaeta anna malaingkea' umpasundung pangngelo'na, aka' dianto Kalaena ang napapiaing.

¹⁴Anna inde bätäng kalaeta la napatuho sumule Puang Alataala unngolai kakuasaanna, sinnoa puha umpatuho sumule Dehatanta.

¹⁵Daraka' dio unnginsang, solasohong, unngoatee bätäng kalaemua' dianto baheang bätäng kalaena Kristus? Dahi la mahasaraka ke tapakei inde bätäng kalaeta, ang naampui Kristus, yaling membabe ang tasampa' sibaha mesa pahsundala'? Inang dai!

¹⁶Daraka' dio unnginsang unngoatee tau ang sibaha pahsundala' mendahi mesa sibaha? Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "To sipobahine mendahi mesa."

¹⁷Ampo' tau ang sikente Dehata mendahi mesa inaha sibaha.

¹⁸Pakahaoi pembabe tasampa', solasohong! Aka' dai aha dosa senga' ang unkarakei katuhoanta ang noa inde pembabe tasampa'. Aka' ke unngindä'-indä'o pa'bannetauang, ya' dianto yato dosa pano di bätäng kalaemu.

¹⁹Daraka' dio unnginsang, solasohong, unngoatee bätäng kalaemu dianto mesa dasanna Inaha Masero ang tohho yaling di inahammu? Inde Inaha Masero, Kalaena Puang Alataala mambeakoa'. Dakoa' unngampui katuhoang kalaemu,

²⁰ampo' naallikoa' Puang Alataala masuli'. Dianto anna pahallukoa' umbabe ang sihatang yaling di bätäng kalaemu ang la umpakeangka' Puang Alataala.

1 Korintus 7

¹Dinoa pemalaä' untimba' yato pekutanammu ang yaling yato di suha'mu ang umpapebahaingkä'. Ya' inang tahpa'ete' la mahasa ke dai tau siala.

²Ampo' di kodi'na kodi', dotanne' mesa boi muane la kebahine anna mesa boi bahine la kemuane, andana ahai tau ang la membabe tasampa', sinnoa yato ang pemmai'ding dahi.

³Dai sihatang ponna muane dai umpabei bahinena sibaha matindo, bahtu' ponna bahine dai umpabei muanena. Sahing pahallu umpasundung kabiasaanna yato kasialaang pano di sangkolunna.

⁴Bätäng kalaena bahine tadia ampuang kalaena kale, ampo' naampui toe' muanena. Noa tunne' bätäng kalaena muane tadia ampuang kalaena kale, ampo' naampui toe' bahinena.

⁵Dahi daa ungalapai sangkolummu yaling inde di kasikenteanna muane anna bahine. Supung malakoa' dai sibaha matindo ke puhaia' unsitula'i sibaha ungngoatee la umboli buke'a' sämpäi' anna malakoa' ma'sambayang sitonda sangkalebu inaha. Puhai yato tempo kapo'de', ya' la pahallukoa' sibaha matindo sumule anna dako'a' la mala nasändä'i setang umbabe ang tasampa' napobua' kapemalaammu ang masuhsa dikuasai.

⁶Indee ang mane kutula' pihki' kalaeku, tadia pahenta.

⁷Setonganna kusanga ang handang mahasa ke la malai ingkäna tau dai siala, noa kalaeku. Ampo' daingkea' sinnoa-noa. Piha tau nabea Puang Alataala behe kasialaang; piha tau nabea kakuasaaang la dai siala.

⁸Pano di tau ang dai aha sangkolunna, moi ang dake' siala, noa tunne' ang mate sangkolunna, kuoatee dotanne' ke la malakoa' tontong dai mohapu, sinnoaä'.

⁹Ampo' ke dai mala untähäng kapemalaammu, ya' dotanne' daka'koa' sangkolung. Aka' mahasa puha nei' ke sialai tau andana la nakuasaikoa' kapemalaammu, sinnoa api ang dai mala dipi'dei.

- ¹⁰Panone' di tau ang inang sialang, aha inde pahenta yaho mai di Dehata, tadia pihki' kalaeku: dianto bahine dai mala untibe muanena.
- ¹¹Ampo' ke inang sitibeng, ya' mala tontong namesa, bahtu' mala siala sumule yato muanena. Noa tunne' muane dai mala untibe bahinena.
- ¹²Panone' di tau senga', pehingngii inde tula'ku, moinnakato anna tadiai pahenta ang mebea Dehata. Ponna to mampetahpa' inang umpobahineng ang tadia to Sahani, ampo' inde bahinena pemala tontong sibaha-baha, ya' dai mala la sitibe.
- ¹³Noa tunne' ponna to mampetahpa' inang umpomuaneng ang tadia to Sahani, ampo' inde muanena pemala tontong sibaha-baha, ya' dai mala la sitibe.
- ¹⁴Aka' yato muane ang dai mampetahpa' dibeho dai' di Dehata aka' bahinena ang mampetahpa'. Noa tunne' yato bahine ang dai mampetahpa' dibeho dai' di Dehata aka' muanena. Ponna ke dai noa, ya' änä'mu dai la dipatani, ampo' setonganna puha dibeho dai' di Dehata anna dipatani aka' kapampetahpa'anna mesa to baha'na.
- ¹⁵Ampo' yato tau ang dai mampetahpa' dai' di Dehata, ponna ke inang napemalai la sitibe, ya' pabeii le'ba'. Ponna ke noai, ya' yato sangkolunna ang mampetahpa' pano di Puang Yesus daine' tisangke' pano di kabiasaanna yato kasialaang, aka' natambaiingkea' Puang Alataala tuho dai sikalla-kalla.
- ¹⁶Oa' bahine, pahallukoa' uningkalehai: yato muanemuui ang dai mampetahpa' umbai la mampetahpa' dako' aka' dioa'. Noa tunne' dioa' muane, yato bahinemuui ang dai mampetahpa' umbai la mampetahpa' dako' aka' dioa'.
- ¹⁷Pano di simesa-mesa tau puha nabea Puang Alataala katuhuang ang senga'. Dahi pahallua' tontong yaling di katuhooammu ang inang aha, daa unsändä'i umbalai. Dianto indee atohang ang si kupepakuhuing pano di mesa boi jumaa'.

¹⁸Hapanganna to Yahudi, ke mampetahpa'mi pano di Puang Yesus, ya' dai pahallu ullahpa' katoyahudianna. Noa tunne' tau ang tadia to Yahudi, ke mampetahpa'mi pano di Puang Yesus, ya' dai pahallu ditille sinnoa to Yahudi.

¹⁹Aka' di olona Puang Alataala, moi tau ditille, moi dai, ya' dai maaka. Ampo' ang kekuna, dianto untuhu'i tau pahentana Puang Alataala.

²⁰Ingkänna tau, moi umba noa katuhuonna naonge anna natambaii Puang Alataala mampetahpa' pano di Puang Yesus, ya' pahallu umpatontong katuhuonna ang aha.

²¹Hapanganna dioa' ang sabua' naonge anna natambaikoa' Puang Alataala mampetahpa' pano di Puang Yesus, ya' daumpamapi'di'i inahammu ke tontongkoa' sabua'. (Ampo' ke la malai tau dai mensabua' lolo, ya' mahasa bouetee'.)

²²Moi tau sabua', moi tau beba', ya' sinnoa siang di olona Puang Alataala. Aka' sabua' ang natambai Puang Alataala mampetahpa' beba'mi dinoa di hao mai di dosanna unngolai Kristus. Noa tunne' tau ang tadia sabua' ang natambai Puang Alataala, mendahing pole' sabua'na Kristus.

²³Puhamokoa' naalli Puang Alataala anna yato allimmua' puhang nabaya' masuli' liu. Daa umpabeii naposabua' lolokoa' pihki'na to lino.

²⁴Dahi solasohong, sinnoa ang kutula' langngena', aka' sikentemingkea' Puang Alataala, ya' pahalluingke tontong yaling di katuhuonta ang inang ahang naonge anna mampetahpa'ingke.

²⁵Pano di tau ang dake' siala, dai aha kutahimbo pahenta yaho mai di Dehata didionaii, ampo' aha pihki' kalaeku ang mala dipetahpa' aka' yaling di pa'kalemunna Dehata puha nabeaä' kakeaka'ang.

²⁶Noa indee pihki'ku: dinoa kita' to Sahani munge unngoloi ma'kahupa-hupa kamadahhaang, lambi' kusanga dotanne' dai la tabala'i katuhuonta ang inang ahang.

²⁷Ponna ke inang ahang sangkolummu, ya' daa untibei. Ponna ke dakangko siala, ya' daunsiala.

²⁸Ampo' ke la sialakoa', ya' tadia toete' dosa. Supung kuoatee, tau ang sialang inang la aha kamasuhsaanna yaling inde di lino, anna pemalaä' ke la dakoa' nahoa kamasuhsaang.

²⁹Pahtuyungku, solasohong, dianto anna malaia' ungningsang unngoatee kapo'de' liu tempota yaling inde di lino, lambi' kasialaammu dai la mala mendahi pungngu' tannunna pihki'mu.

³⁰Moi kamasannang, moi kamasuhsaang, moi kulle, ingkäna yatoo daasangni aha mala ullondo pengkähänganna Dehata.

³¹Tau ang minge umpeäng kapahalluanna yaling di katuhonna, dai la mala dia lolo supu napihki'. Aka' inde lino sibaha ingkäna ihsinna mengeng la puha.

³²Ang kupemala, solasohong, dakoa' la naposabua' pihki'na katuhong. Tau ang dai kebahine mala supu umpihki' pengkähängang di mendehatanna anna umba ang la napanoa umpamasannang Puang Yesus.

³³Ampo' yatone' tau ang kebahineng pahallu tunne' umpihki' kapahalluang di mentolinona anna umba noa umpamasannang bahinena,

³⁴lambi' pihki'na tipereduang. Noa tunne' bahine ang dang kemuane bahtu' ang dake' kemuane mala umpihki' supu pengkähängang di mendehatanna, lambi' la pemala supu tuho umpamasannang Dehata. Ampo' yatone' bahine ang kemuane pahallu tunne' umpihki' kapahalluang di mentolinona anna umba noa umpamasannang muanena.

³⁵Nasuhung anna ma'tula' noaä' indee, aka' pemalaä' kubeao ang la manduluikoa'. Daia' la kuaku tisangke'koa' pano di ma'kahupa-hupa atohang. Pemalaä' anna malaia' la umbabe lolo ang sihatang, anna malai dai la aha ang mangkalapaikoa' yaling untuhu'i Puang Yesus.

³⁶Hapanganna mesa tau ang pemala siala dohena aka' mapahhi' unguasai kapemalaanna bahtu' aka' tuhtuang matuang, ya' dai diangka' dosa. Malaete' siala.

³⁷Ampo' ke yalingngi di inahanna naoatee, "Dotanne' dä' kebahine," aka' nainsang unguasai kalaena anna dai aha mampahsa, ya' mahasa ke dai la siala.

³⁸Dahi pano di tau ang siala, inang mahasa ke nababei noa, anna yatone' tau ang dai siala, ya' mahasa puha.

³⁹Situhu' atohang kasialaang, mesa bahine ang kemuaneng tisangke' pano yato di muanena naonge anna tuhoke'. Ampo' ponna ke mateng yato muanena, ya' lahpa'mi pole' di hao mai yato di atohang kasialaang, lambi' mala siala tau senga', ahsala' inde muane ang napomuane to mampetahpa' toe'.

⁴⁰Ampo' la masannang puha nei' ke dai la siala sala. Dianto indee pihki'ku kale, ampo' moinnakato noa kusanga sihatang toe' ihsi Inahanna Puang Alataala.

1 Korintus 8

¹Dinoa pemalaä' untula' yato andeang ang puha dipopenomba pano di dehata lino. Tahpa' yato ang ungnuki', yato ang naoatee, "Aha kapainsanganta ingkänaingkea' to Sahani." Ampo' aha di alla'-alla'mua' ang malängkä' inaha napobua' yato kapainsangammua'. Mahasa puha nei' ke la unglalemuikoa' solamu sitonda kamahempo'ang inaha ang la umpamatoto' jumaa'.

²Tau ang unsanga sundung kapainsanganna ampo' dai ma'kalemu, setonganna dake' kannan' yato ang nainsang.

³Ampo' tau ang ma'kalemu si'da-si'da dai' di Puang Alataala, dianto ang nainsang Puang Alataala.

⁴Dahi, didiona yato andeang ang puha dipopenomba pano di tau-tau, malaraka diande? Aka' yato kapainsanganta lambi' tainsang taoatee dai aha dehata ang tahpa' sehalinna Puang Alataala. Ingkäna tau-tau anna aka-aka senga' ang dipenombai yaling inde di lino, dehata loseng kaleetee'.

⁵Inang aha ma'kahupa-hupa ang si napenombai hupatau, ang si disangai dehata lino, moi ang yaho di langi', noa toi ang dinne inde di lino.

⁶Ampo' tainsangnga' kita' taoatee supung mesa ang dioaintee Puang Alataala, dianto Ambeta ang puha umpapia ingkäna ang aha, ang mampapiaingkea' kita' anna malaingkea' mendahi petauanna. Noa tunne' supung mesa ang dioaintee Dehata, dianto Puang Yesus Kristus. Ungngolai Puang Yesus ingkäna ang aha napapia Puang Alataala, anna dianto ang mebea katuhuang.

⁷Ampo' indee ang mane hali kutula' dake' nainsang ingkäna to Sahani. Aha dolu ang si umpenombai tau-tau naonge anna to kape'ke', lambi' moi dinoa, ke sika unngandei andeang ang puha dipopenomba pano di tau-tau, ya' nasalla inahanna aka' bata-batake' kapampetahpa'anna.

⁸Setonganna andeang dai mala umbahaingkea' mendungku' pano di Puang Alataala, bahtu' napasikahaoangngingkea'. Dai aha behe ang tatahimbo ke unngandeingkea' yato andeang ang ma'tantu. Dasia tunne' tau huki ke dai diande yatoo.

⁹Ampo' pahallu tadakai inde kabeba'anta. Moinnakato anna malai taande moi aka, aka' dai nasalla inahanta, ampo' daa umbahaingkea' solata ang dake' matoto' kapampetahpa'anna lambi' naande, mane napodosai aka' nasalla inahanna.

¹⁰Hapanganna ahakoa' ang matoto' kapampetahpa'ammu lambi' unsanga dai aha maaka ke unngandei yato andeang ang puha dipopenomba pano di tau-tau. Pihsananna naitakoa' tau ang malamma kapampetahpa'anna yato lella'koa' mande di hao di ongeanna tau-tau, lambi' bahani toe' napempolaikoa', moinnakato anna bata-batake' inahanna.

¹¹Ungnginsammia' unnggoatee beba' tau unngande moi aka ampo' kalemba'anna yatoo, dianto disanga untehtekoa' solamu ang bata-batake' inahanna lambi' manaho tama di dosa, moinnakato yato tau anna solamui mampetahpa' ang nasulängngi toe' Kristus unngolai kamateanna.

¹²Dahia', solasohong, madosaingkea' di olona Kristus ponna ke untehteingkea' solata umbabe yato ang nabata-batake' inahanna la nababe.

¹³Dianto anna kuoaitée: ponna ke hapanganna la napomanahoi tama di dosa solaku napobua' yato bale ang kuande, ya' dasi'da-si'dang la kuande yato bale. Dai ko kuaku ke la kodi'i napobua' lambi' napomanaho solaku.

1 Korintus 9

¹Darakaä' beba' sinnoa tau senga'? Unsangarakaa' tadiaä' rasulna Puang Yesus? Bahtu' unsangaraka dä' aha unngita Puang Yesus Dehatanta? Inang kuita, lambi' naängkä'ä' mendahi rasulna anna dioa' mendahimokoa' boa pengkähängku yaling di Dehata.

²Moinnakato anna ahai tau senga' mangngoate kodi' inde Paulus tadiaä' rasulna Puang Yesus, ampo' pahallua' dio unngakui. Aka' kodi'mito ang mambahaingkoa' mating yato Kaheba Mapia. Anna kapampetahpa'ammungnga'too lambi' maleso dioatee inang rasulnä'.

³Pano di tau ang pemala mansallaä', la kutimba' kuoatee:

⁴Kami' ang mendahi rasulna Puang Yesus, darakaa' inang sihatang ke ullambi'ang aka ang kipotuhu unngolai pengkähängangki' umbaha Bahtakara Dehata?

⁵Daraka malaang naposolai lelung bahineki' ang to Sahani, sinnoa ang nababe bahinena ta Petrus anna rasul senga', noa tunne' bahinena ullu'na Puang Yesus?

⁶Unsangarakaa'too supung Barnabas anna kalaeku ang pahallu umpeäng andeang, andana untahimbo saho sinnoa rasul senga'?

⁷Dai aha tantara ang unsahoi kalaena ke mao bung ma'tolla'. Dai aha to pobela' ang dai la mala unngande boa pengkähänganna. Datoi aha to pangkambi' ang dai la mala unngenu' bumbunganna patuhoanna.

⁸Indee kuala kale pohapangang ang sule yaling mai di katuhoanta. Ampo' sinnoa siang pepaturu ang aha yaling di Suha' Masero.

⁹Aka' aha tiuki' yaling di Atohanna Musa naoatee, "Daa ungkambung patuhoang ang minge dipopengkähäng; pabeii mande." Patuhoandaka supu ang napihki' Puang Alataala?

¹⁰Tadia turakakingkea' kita' ang nahoa yato karanna? Inang noa. To dipotau malleko' bahtu' lumambu' inang nainsang naoatee la untahimbo tahana yato di hao mai di boa pengkähänna. Noa tumang kami' ang napotau Dehata.

¹¹Puhamang kami' unngambo' banne di mendehatanna yaling di katuhoammu. Darakae' sihatang tou kami' ke untahimboang andeang mentolinona di hao mai di dioa'?

¹²Ponna ke si ungkalemui' tau senga' ang mampakuhukoa', ya' londo puha nei' la sihatang ke ungkalemui' touang kami'. Ampo' moinnakato anna sihatangngi ke malauang mating anna kitahimbo yato ang kipahallu, ampo' ahana kiangka'i anna dai aha kipanoa. Sa'bara'ang supu unngolai ma'kahupa-hupa kamasuhsaang anna malai dai aha moi aka ang la mangkalapaikoa' umpetahpa' yato Kaheba Mapia didiona Kristus.

¹³Daraka' unnginsang yato peada'anna to Yahudi? Tau ang mengkähäng yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala untahimbo andeanna di hao mai yato di Dasang Ada'. Anna seimangang, ang si untunu penombaanna tau, untahimbo toe' tahana di hao mai yato ang dipopenomba.

¹⁴Noa tunne' napahenta Puang Yesus naoatee: tau ang umpepainsangnging yato Kaheba Mapia sihatang untahimbo kapahalluanna di hao mai yato di tau ang manghingngi.

¹⁵Ampo' moinnakato anna inang malaä' malau mating, dai aha kupanoa. Dahi daumpihki'i unngoatee nasuhung anna kuuki' inde suha' dinoa anna malaä' untahimbo aka-aka di hao mai di dioa'. Mahasa inahangku aka' dai aha kupalau mating. Setonganna di kodi' dotanne' mateä' andana untahimboä' sahoku aka' mampakuhuä', aka' kupokahsi puha nei' ke dä' disahoi.

¹⁶Dä' mala malängkä' inaha ke kupepainsangnging inde Kaheba Mapia, aka' nasuoä' Puang Alataala kupanoa. Setonganna la tilakaä' ke dai kupembabeing.

¹⁷Ponna ke la suhunnai kupepainsangnging inde Kaheba Mapia aka' kuoate dianto supu ang pemala kubabe, ya' sihatang la kupemitai untahimbo saho. Ampo' dai kupihki' pampemalanku; supung kupanoa aka' dianto pengkähängang ang napadurungngiingkä' Puang Alataala.

¹⁸Dahi aka sahoku? Dianto kamahasaang inaha ang kusa'ding aka' umpepainsangngingkä' Kaheba Mapia ang dai pahallu naalli tau ang manghingngi. Dä' untuntu' saho ang la sihatang kutahimbo.

¹⁹Dä' naposabua' tau; malaä' beba' yaling di pembabeku. Ampo' moinnakato noa, si kuangka'i tohhoä' sihapang sabua'na ingkäna tau. Kupanoa anna malai tuhtuang mai'di tau ang kutehte pano di Puang Yesus Kristus.

²⁰Ke yalingngä' di alla'-alla'na to Yahudi, ya' si kubabe ang sihatang to Yahudi anna malai aha to Yahudi ang kubaha pano di Puang Yesus Kristus. Aka' sika si untuhu'i Atohanna Musa, ya' si kutuhu'i tou kodi' yato atohang. Ampo' setonganna dä' tisangke' pano yato di Atohanna Musa, supung kutuhu'i naonge anna sibahakä' yatoii ang si mantuhu'i anna malai la aha di alla'naii ang kubaha pano di Puang Yesus Kristus.

²¹Ke yalingngä' di alla'-alla'na tau ang daine' ungningsang yato Atohanna Musa, ya' kupensinnoai anna malai la aha toe' ang kubaha pano di Puang Yesus Kristus. Ampo' dai mala dioatee dai kutuhu'i atohanna Puang Alataala, aka' untuhu'i lolomä' atohanna Kristus.

²²Noa tunne' ke yalingngä' di alla'-alla'na tau ang malammake' kapampetahpa'anna, ya' kupensinnoai yaling di pembabeku anna malai kudului untuhu'i Puang Yesus Kristus. Pano di ingkäna hupanna tau kuangka'i kupasinnoa pembabeku anna pembabena anna malai, ke inang ahai lalanna, ya' la aha ang kubaha pano di Puang Yesus Kristus.

²³Ingkäna indee kubabe anna malai la tuhtuang mai'di tau ang umpetahpa' yato Kaheba Mapia anna malai unsa'ding touä' koo yato behe sibaha-baha.

²⁴Oa' solasohong, ungningsang unngoatee ke silumbai tau lumumpa', moi mai'di tau ang mentama, ampo' mesa supu ang la ullambi' yato saho kapataloang. Dahi yaling di ingkäna pembabemu pensinnoaii yato to lumumpa': pengkabela-belaii untuhu'i pangngelo'na Puang Alataala lambi' untahimboo sahomu.

²⁵Tau ang ma'silumba si unguasai kalaena anna malai sika ullambi' saho kapataloang. Yato saho kapataloanna dianto bunga supu ang la madihhi' malahso. Ampo' la tapengkabela-belai kita' anna malaingkea' ullambi' saho ang la tontong lambi' sapano-panona.

²⁶Dahi dä' sinnoa tau ang lumumpa' sau tama, bahtu' sinnoa to pa'sidangu' ang dai nainsang umpehoai balinna.

²⁷Ampo' diare' unguasaiä' yato pampemala kalaeku, anna ke puhang kupepainsangnging Kaheba Mapia pano di tau senga', ya' katämpä'anna dä' la talo, ampo' la ullambi' touä' koo yato saho kapataloang.

1 Korintus 10

¹Oa' solasohong, kalehaii yato ang dahi pano di neneta di hao di ongeang makä'däng dolu. Natehte Puang Alataala umpake salehu' ang mellao di olonaii anna nabaha asangngi unngolai le'bo' ang napatissillängnging.

²Mala dioatee: sinnoa anna ditero'ingkea', tanda mendahimingkea' to pentindo'na Puang Yesus, ya' noa tunne' sika unngolai asang salehu' anna le'bo' ang mendahi tanda dioatee to pentindo'na Nabi Musa.

³⁻⁴Ingkäna yato tau, unngande asang andeang sibaha-baha anna menu' sibaha-baha. Yato andeang anna ang la naenu', Kalaena Puang Alataala ang mampaaha. Yato uhai ang sika naenu' sohong yaling mai di batu papang, anna yato batu papang mala dipasihapang Kristus ang sika mamposolai.

⁵Ampo' moinnakato noa, mai'di di alla'naii ang dai nakärä'i Puang Alataala pembabena lambi' sika mate yato di hao di ongeang makä'däng.

⁶Ingkänna yatoo ang dahi pano di to Yahudi dolu mendahi pohapangang pano di kita' anna malai daingkea' mailu pano di aka-aka ang karake, sinnoa yato ang sika nababe.

⁷Daa umpenombai tau-tau sinnoa ang nababe piha yato neneta dolu. Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Yato tau mai'di ma'rame-rame mande anna menu', mane umpensinnoai to malilling ang lella' umpenombai dehata lino."

⁸Daingkea' unngindä'-indä' pa'bannetauang, sinnoa ang nababe piha yato neneta dolu. Aka' yato pembabe tasampa'naii lambi' pihsang matena dompulo tallu sa'bunna tau.

⁹Datoingkea' la unsändä'i Dehata, sinnoa ang nababe piha yato tau lambi' mai'di mate nakeki' ile.

¹⁰Anna daa umpomämmäng sinnoa ang nababe pihaii lambi' mai'di napatei malaeka' ang umbaha kamateang.

¹¹Ingkänna yatoo dahi pano diii dolu ang la mendahi pohapangang pano di kita'. Tiuki' anna malaingkea' madaka inde ang tuho dinao di tempo ang marungku'mi allo katämpä'.

¹²Dahi, ponna ke unsangaia' kalaemu matoho yaling di kapampetahpa'ang, ya' madakakoa' andana manaho arangkoa' tama di dosa sinnoa yato neneta dolu.

¹³Kalehaii, dai aha pesändä' ang unngolaia' ang daine' nasa'ding ingkänna hupatau. Anna kalehai loloi yato pa'dandianna Puang Alataala pano di kita': dianto dai la napabeiingkea' disändä'i la'bi anna ang mala ditähäng. Ponna ke taolai bumi pesändä', ya' la mebea Puang Alataala lalang anna malaingkea' lahpa' di hao mai lambi' tontongngingkea' matoho anna tähäng.

¹⁴Dahi, solasohong, pakahaoia' peada'ang ang menomba pano di tau-tau.

¹⁵Anna dioa' tau ang keaka', pamapahehsai tula'ku anna pihki' manahpai la tahpa' si'daraka, daraka.

¹⁶Ponna ke ungnenu'ingkea' angkoro' ang la mampakalehaingkea' didiona hahana Kristus anna ma'kuhhu'sumanga'ingkea' dai' di Puang Alataala, ya' dianto ang tapotanda taoatee petauannamingkea' Kristus ang nasulängngi ungnolai kamateanna. Noa tunne' ke umbahe-bahe bumingkea' yato roti ang la mampakalehaingkea' kamateanna, ya' dia tunto nei' ang tapotanda taoatee mendahimingke baheang yaling di bätäng kalaena Kristus.

¹⁷Aka' mesa supu roti ang dibahe-bahe anna ingkänaingkea' mangngande asang yatoo. Bahtuanna inde ang tababe: kita' tau mai'di sangkalebumingke yaling di kasikenteanta sibaha Puang Yesus Kristus, sihapang mesa bätäng kalae.

¹⁸Noa tunne' peada'anna to Israel. Naonge yato tau anna umbahai penombaang ang la ditunu, ya' naande sibaha-baha solana anna sika ma'mesa yaling yato di peada'ang.

¹⁹Daa pake unsangai kuoatee yato tau-tau ang napenombai to malilling, dehata si'da, bahtu' ang dipopenomba pano di tau-tau aha kakuasaanna lambi' dai mala diande.

²⁰Dai nei'. Bahtuanna inde tula'ku noa indee: yato ang dipopenomba pano di tau-tau setonganna dipopenomba pano di setang, anna dai kuaku ke la ma'mesakoa' sibaha yato tau ang mampanoa.

²¹Ke ungnenu'ingke angkoro' yaling umpenombai Puang Yesus Kristus, daingke mala ungnenu' angkoro' sibaha tau ang minge umpenombai setang. Daingke mala ungnande roti yato ang la mampakalehaingkea' didiona kamateanna Puang Yesus anna la mande toingkea'ne' sibaha tau ang minge umpenombai setang.

²²Unsangarakaa' dio dai maaka ke umpakeaha'ingkea' Puang Alataala aka' mandeingkea' sibaha-baha to umpenombai setang? Unsangarakatoo matoho puhamingkea' andana Dehata?

²³Ahako' ang mangngoatee, "Aka' napabeba'mingkea' Dehata, ya' mala tababe moi aka." Tahpa'etee', ampo' kodi' kuaa kotee: ponna ke tababei

ingkänna ang tapemala, dai la kekuna asang pano di kalaeta, bahtu' dai la umpamatoho inahanna solata.

²⁴Dotanne' dai tababe yato supu ang takärä'i, ampo' yato toi ang la undului solata.

²⁵Ingkänna andeang ang dibalu' di hao di pasa' mala asangnga' taande. Dai tau mangki' mekutana dolu la taoatee, dipopenombaraka pano di tau-tau yato andeang, daraka. Dai pahallu bata-bata inahanta,

²⁶aka' "Inde lino sibaha ingkänna ihsinna, naampui asang Puang Alataala."

²⁷Ponna ke ahai solamu ang tadia to Sahani anna nabahaio mande sibaha-baha di hao di dasanna, ke ungnakui, ya' malao mao. Mala ungnande yato ang napakandeingko, dai pahallu dipekutanaing dolu umba yato nakasulei.

²⁸Ampo' ke ahai ang mangngoate mating, "Inde bale puha dipopenomba pano di tau-tau," ya' daungngandei, aka' umbai la mapi'di' inahanna yato solamu ang mantula'ingko ke ungnandei.

²⁹Pihki'i inahanna yato solamu anna daungngandei. Umbai dai maaka yaling di unnä' inahammu, ampo' kalehaike' solamu. Umbai la aha ang la mangngoatee, "Akaboi yato pampemalangku anna la malai nakalapai tau senga'?"

³⁰Ponna ke ma'kuhhu'sumanga'ä' dai' di Puang Alataala naonge anna kuandei yato bale, ya' akana nasallaä'ne' tau senga'?"

³¹Ampo' situhu' pihki'ku, ponna mandeingke, bahtu' menu'ingke, bahtu' moi aka ang tababe, pahallu tababe situhu' lalanna ang la umpamatande Puang Alataala.

³²Daa umbabei ang la umpamanaho solamu, moi to Yahudi, moi ang tadia, anna moi solata to mampetahpa'.

³³Dianto inde pahtuyungku ang si kutuhu'i. Kupengkabela-belai umbabe yato aka ang mahasa pano di ingkänna tau, dai kupihki' kamasannanganna

kalaeku, bahtu' ang kekuna pano di kalaeku, ampo' yato ang la kekuna pano di tau senga' anna malai sika salama'.

1 Korintus 11

¹Dahi tuhu'i pembabeku, sinnoa untuhu'ia' pembabena Kristus.

²Masannangnä', solasohong, anna kupudikoa' aka' si ungmalehai loloä' anna si untuhu'ikoa' yato pepaturu ang kupamating.

³Ampo' aha mesa ang pahallu kupakalehaingkoa': dianto Kristus ang ungmalehai ingkäna muane, muane ang ungmalehai bahinena anna Puang Alataala ang ungmalehai Kristus.

⁴Ponna muane ke unsapu'i bää'na naonge anna ma'sambayangngi bahtu' untula' Bahtakara Dehata yaling di pa'himpungang, ya' tau yato ang noa dai umpakeangka' Puang Yesus Kristus ang mangkapalai.

⁵Ampo' bahine nei', ponna daine' unsapu' bää'na naonge anna ma'sambayangngi bahtu' untula' Bahtakara Dehata yaling di pa'himpungang, ya' bahine yato dai umpakeangka' muanena ang mangkapalai. Bahine ang noa yato mepakasili sinnoa siang bahine ang dikulli' bää'na.

⁶Dahi ponna ke ahai bahine ang dai naaku unsapu' bää'na yaling di pa'himpungang, ya' dotanne' dikonting asang beluhä'na. Ampo' ke la masilii ke dikontingngi beluhä'na, bahtu' bää'na dikulli'i, ya' pahallu unsapu' bää'na.

⁷Muane nei' umpamatande Puang Alataala aka' dipapia sinnoa hupanna, dahi dai sika mala unsapu' bää'na ke ma'sambayangngi bahtu' untula' Bahtakara Dehata. Bahine nei' umpamatande muanena.

⁸Aka' muane ang uhuna dai sule yaling mai di bahine, ampo' bahine nei' dipapia di hao mai di muane.

⁹Dia tuke' muane dai dipapia aka' dioatee anna malai undului bahine, ampo' bahineete' ang dipapia anna malai undului muane.

- 10**Dianto bahine anna pahallui unsapu' bää'na, ang la napotanda dioatee tuhu'-tuhu'ang pano di muanena, anna malai nainsang malaeka' ang mangngita.
- 11**Ampo' yaling di kasikenteanna petauanna Dehata, muane umpahallu bahine anna bahine umpahallu muane.
- 12**Aka' sinnoanna bahine ang uhuna dipapia yaling mai di muane, noa tunne' muane sohong yaling mai di bahine. Anna ingkäna ang aha sule asang yaho mai di Puang Alataala.
- 13**Pihki'i: sihatandaka ponna bahine ma'sambayang yaling di pa'himpungang ke dai unsapu' bää'na?
- 14**Situhu' kabiasaanta dai sihatang ponna muane umpakalambe' beluhä'na.
- 15**Ampo' ponna bahine, ya' diangka' mahasa ke kalambe'i beluhä'na. Aka' yato beluhä'na ang kalambe' mendahi kamalekeanna, aka' inang dibea pano di bahine ang la mendahi petutu' bää'na.
- 16**Ponna ke ahai ang pemala sikalla-kalla aka' yato inde ang kutula' dinne, ya' pehingngii: dianto indee kabiasaang ang si kituhu'i, noa tunne' ingkäna jumaa'na Puang Alataala ang senga'.
- 17**Mane ahai inde ang pemala kutula'ingkoa' mating, anna yaling inde di kaha-kaha dako' mala kupudi. Aka' yaling are' di pa'himpungammua' bilang umbahae' are' kakarakeang andana kamapiaang.
- 18**Uhuna ang kupelele, naoate are' ke ma'allo bumokoa' sibaha-baha, ya' si tibahe-bahekoa', anna inde kaheba kusanga aha ang tahpa'.
- 19**Umbai umbahae-bahea' kamesaammu anna malai tuhtuang landa' mennakoa' ang handang maroho!
- 20**Naonge anna ma'himpungkoa' unngande roti anna unngenu' angkoro' daia' si umpihki' bahtuanna kamateanna Puang Yesus.

²¹Aka' naoate are' aha mai'di di alla'mu ang tahhi' unngande yato andeanna anna unngenu' yato angkoro' lambi' baha' boho anna malango. Ampo' solamune' piha ang kakuhangang, ya' manono nei' anna mahähäng.

²²Tahpa'raka inde ang kupelele? Darakaa' aha dasammu ang la malaa' unngongei mande anna menu'? Ampo' umpakasilikoa' to pemase-mase di alla'-alla'mu anna dakoa' umpakeangka' yato kasahaniang. Aka ang la mala kutula' mating? Malaraka kupudi'koa'? Inang dai mala!

²³Halimokoa' kupaturu bahtuanna aka suhunna anna mandei anna menu'i tau sibaha-baha, dianto ang la mampakalehaingkea' kamateanna Puang Yesus. Anna yato ang hali kutula' mating puha kutahimbo yaho mai di Kalaena Dehata: Doneto yato di bengi naonge anna dibalu'i Puang Yesus, ya' unngalang roti

²⁴anna ma'kuhhu'sumanga'i dai' di Puang Alataala, mane nabika-bikai anna ma'karai pano di pahsikolana naoatee, "Inde roti dianto bätäng kalaeku ang kubeho nasulängngikoa'. Babeia' indee anna malaä' ungcakalehai lolo."

²⁵Noa tunne' puhanna sika mande, unngalang enu'ang punno angkoro' Puang Yesus anna naoatee, "Ihsinna inde enu'ang dianto pa'dandiang bakahunna Puang Alataala, ang la kupasundung unngolai hahaku. Babeia' indee anna malaä' ungcakalehai lolo ke unngenu' bumia'."

²⁶Dahi ponna ke tapanoai unngande yato roti anna unngenu' yato angkoro', ya' tapepainsamminto disanga kamateanna Puang Yesus lambi' kasuleanna sumule.

²⁷Dianto anna kuoaita mating: tau ang dai sihatang pembabena, sinnoa ang mane hali kutula' langngena', lella' unngande inde rotinna Dehata anna unngenu' inde angkoro'na, ya' salaetee', aka' sihapanne' dai umpakeangka' bätäng kalaena sibaha hahana Puang Yesus.

²⁸Dianto anna pahallukoa' umpahehsa pembabe kalaemu dolu, mane malakoa' unngande yato roti anna unngenu' yato angkoro'.

²⁹Aka' tau ang ungnande yato roti anna ungnenu' yato angkoro' sitonda pembabe ang dai sihatang, la natahukung Puang Alataala, aka' dai sika umpakeangka' bätäng kalaena Puang Yesus Kristus.

³⁰Dianto anna ahai di alla'-alla'mu ang makorong anna malamma kalaena, anna aha piha solamu ang mateng.

³¹Ampo' ponna ke tapahehsai dolu pembabeta, ya' daingkea' la natahukung Puang Alataala.

³²Aka' nasuhung anna natahukungngingkea' noa, dianto nakambahoingkea' anna malai daingkea' la natahukung sibaha to lino ang dai ungningsang Dehata.

³³Dahi, solasohong, ke ma'himpung bumokoa' ungnande yato roti anna angkoro' ang mendahi pengkakalehaang kamateanna Puang Yesus, ya' siempeikoa' mesa anna mesa, mane ungnandeia' sibaha-baha.

³⁴Ponna ke ahai tau ang manono, ya' dotanne' mande dolu di dasanna anna malai dai ditahukung aka' sala pembabena yaling di pa'himpungang. Anna didionane' yato kaha-kaha ang senga', ya' lambi'kä' mating mane kuäto'i.

1 Korintus 12

¹Dinoa, solasohong, la kutula'ingkoa' mating kakuasaang ang si nabea Inaha Masero pano di ingkänaingkea', aka' pemalaä' la ungningsang aka ang tahpa' yaling inde di kaha-kaha.

²Ungningsangnga' unngoatee naonge anna dakangkoa' mampetahpa', ya' sähsä' lalangkangkoa' lambi' umpenombaikoa' tau-tau ang dai mala ma'tula'.

³Dahi pemalaä' la ungningsang si'da-si'da aka ang sule yaho mai di Puang Alataala. Dai aha tau ang natehte Inaha Masero ma'tula' ang la mala naoatee, "Titändo Puang Yesus!" Noa tunne' dai aha ang la mala mangngoatee, "Dehataete' Puang Yesus!" ponna dai natehte Inaha Masero.

⁴Ma'kahupa-hupa kakuasaang ang nabea, ampo' mesa supu Inaha Masero ang mebea.

⁵Ma'kahupa-hupa pengkähängang ang si tababe, ampo' mesa supu Dehata ang tapengkähängnging.

⁶Ma'kahupa-hupa lalang ang napake Puang Alataala umpalanda' kakuasaanna yaling di katuhuanta, ampo' mesa supu Puang Alataala ang unγκähäng asang ingkänna yato yaling di kalaeta.

⁷Inγκännaingkea' untahimbo kakuasaang yaho mai di Inaha Masero anna malaingkea' membabe ang la kekuna pano di solata.

⁸Pano di mesa tau aha ang nabea kakuasaang Inaha Masero untula' pepakaenga' ang keaka' si'da-si'da. Anna pano di tau senga' aha ang nabea kakuasaang unγκnginsang yato ang dai si nainsang tau.

⁹Pano di mesa tau aha ang nabea kakuasaang Inaha Masero mampetahpa' si'da-si'da. Anna pano di tau senga' aha ang nabea kakuasaang mampabono'.

¹⁰Pano di mesa tau aha ang nabea kakuasaang umbabe ang mepusa'-pusa'. Anna pano di tau senga' aha ang nabea kakuasaang untula' pangngelo'na Puang Alataala. Noa toi pano di tau senga'nake' aha ang nabea kakuasaang umpasisenga'ang yato ang nahingngi anna naita, lambi' nainsang ang nakasulei: yahoraka mai di Inaha Masero, bahtu' di hao mai di inaha ang senga'. Pano di mesa tau aha ang nabea kakuasaang ma'tula' umpake ma'kahupa-hupa basa ang nabea Inaha Masero. Anna pano di tau senga' aha toi ang nabea kakuasaang umpebahtuang yato basa anna malai napähäng solana.

¹¹Mesa supu ang dioaintee Inaha Masero anna Dianto ang mebea asang ingkänna inde kakuasaang. Kalaena ang mambohtu naoate kakuasaang aka ang la dibea pano di simesa-mesa boi tau.

¹²Kita' ang mampetahpa' pano di Kristus mala dipasihapang mesa bätäng kalaena tau. Mesa supu bätäng, ampo' mai'di baheanna. Mai'diingkea' ang mala dipasihapang baheang, ampo' malaingkea' dipasihapang mesa bätäng kalae.

¹³Aka' haliingkea' natero' Puang Alataala yaling di Inahanna ang mesa. Aha di alla'ta ang to Yahudi, aha ang tadia to Yahudi; aha ang sabua' anna aha ang beba'. Ampo' moinnakato noa, ya' haliingkea' untahimbo Inaha Masero ang mesa.

¹⁴Yaling di mesa bätäng kalae mai'di baheanna, dai mesa supu.

¹⁵Dai mala napihki' bihti' naoatee, "Tadiaä' teyye, dahi tadiaä' sambaheang bätäng kalae." Moi ke la napihki' noai indee, ampo' tontongke' sambaheanna yato bätäng kalae.

¹⁶Bahtu' ponna ke ma'pihki'i talinga naoatee, "Tadiaä' mata, dahi tadiaä' sambaheang bätäng kalae," ya' tontongke' sambaheanna yato bätäng kalae.

¹⁷Hapanganna ponna ke ingkännai baheanna bätäng kalaeta mendahi asang mata, ya' umba noa tau la pahingngi? Bahtu' ke mendahi asangngi talinga, ya' umba noa tau la pauri'?

¹⁸Dianto anna naäto'i Puang Alataala kalaeta lambi' ma'kahupa-hupa baheanna yaling. Ingänna hupanna baheang napayaling di ongeang ang sihatang naongei situhu' pangngelo'na.

¹⁹Setonganna tadia bätäng kalae ke la hapangannai ingkänna yato baheang mesa asang hupanna.

²⁰Dahi mai'di baheanna ampo' mesa supu bätäng kalae.

²¹Dai mala mata unngoainte teyye, "Dao kupahallu!" Noa tunne' dai mala bää' unngoainte bihti', "Dao kupahallu!"

²²Setonganna mai'di baheang yaling di bätäng kalaeta ang si diangka' malamma, dianto ang handang pahallu.

²³Baheanna bätäng kalaeta ang si disanga dai maleke diita, dianto ang tapakeangka' lambi' dipakeing ang maleke. Baheanna bätäng kalaeta ang taangka' dai sihatang naita tau senga', ya' dianto ang tadakai anna dai landa'.

²⁴Ampo' baheang ang si disanga mahasane' diita, ya' daine' si dipakeing ang maleke. Ingänna baheang yaling di bätäng kalaeta naäto' asang Puang

Alataala lambi' yato baheang ang diangka' dai maleke, dianto ang dipakeangka'.

²⁵Dianto ang napolalang Puang Alataala anna malai dai la aha kasibehtaang yaling di bätäng kalae, ampo' diare' ingkäna baheang si undakai solana lambi' masahke mahodinding asang.

²⁶Ponna ke makoronggi mesa, ya' nasa'ding toi solana; ke dipakeangka'i mesa, ya' masannang yato solana sibaha.

²⁷Noa tumokoa' dio mendahi mesang bätäng kalae yaling di kasikenteammu sibaha Puang Yesus Kristus. Mala dioatee ingkämmu simesa-mesa mendahimokoa' baheang yaling di bätäng kalaena Kristus.

²⁸Anna yaling inde di kamesaantaa' naäto' Puang Alataala pengkähänganta simesa-mesa: ang uhuna aha rasul, kaderuanna aha nabi, katallunna to pampakuhu. Pihsananna mane ahai tau ang napakuasa umbabe ang mepusa'-pusa', anna tau ang nabea kakuasaang mampabono'. Mane aha toi tau ang nabea kakuasaang undului solana anna tau senga' nabea kakuasaang umbahanang solana, anna noa toi tau senga'nake' nabea kakuasaang ma'kara yaling di ma'kahupa-hupa basa ang nabea Inaha Masero.

²⁹Dai dia asanna ang mendahi rasul, bahtu' nabi, bahtu' to pampakuhu. Tadia asang toi ang ma'kuasa umbabe ang mepusa'-pusa',

³⁰bahtu' mampabono'. Dai dibeas asang kakuasaang ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa, bahtu' umpebahtuang yato basa anna malai napähäng solana.

³¹Ampo' di alla'na inde ma'kahupa-hupa kakuasaang yaho mai di Inaha Masero, ya' malakoa' umpemala yato ang la handang undului solamu. Dahi dinoa la kupakalesoingkoa' lalang ang handang mapia.

1 Korintus 13

¹Ponna ke la malaä' ma'kara yaling di ma'kahupa-hupa basa, noa basana to lino, noa basana malaeka', ampo' ke dä' ma'kalemu pano di tau senga', ya' dai

aha kunanna. Pa'karangku la sinnoa supu padaling bahtu' kändäng ang moni, ampo' dai kekuna pano di solaku.

²Hapanganna ponna ke la malaä' untula' pangngelo'na Puang Alataala sibaha sundung kapainsangangu lambi' kuinsang ang dai nainsang tau senga', ampo' ke dä' ma'kalemu, ya' dä' la kekuna pano di tau senga'. Anna ke la malai sundung kapampetahpa'angu lambi' mala unsuoä' tanete tirende, ampo' ke dä' ma'kalemu, ya' dä' la kekuna pano di moi menna.

³Hapanganna ponna ke la kubeai ingkäna aka-akangku pano di to pemase-mase, moi la umbehoä' kalaeku ditunu aka' untindo'ia' Puang Yesus, ampo' ke dä' ungakemui solaku, ya' dai la kekuna katuhoangu.

⁴Aka ang dioaintee "pa'kalemu"? Pa'kalemu si sa'bara' anna marota', dai ma'kasuehe bahtu' malängkä' inaha, bahtu' napeäng anna malai dipudi.

⁵Pa'kalemu dai makahha' pano di sola, dai si umpihki' supu kalaena, dai pa'keaha'ang, dai umpihki' lolo kasalaanna tau.

⁶Pa'kalemu dai menau-nau ke ullambi'i pembabe karake, ampo' menau-naune' pole' ke ullambi'i pembabe maroho.

⁷Pa'kalemu si tähäng lolo unngolai ingkäna siamo, si umpetahpa' lolo kamapiaanna solana, si hannu lolo la mapia pembabena solana anna si tontong lolo sa'bara'.

⁸Pa'kalemu dai la aha puhanna. Ampo' tau ang ma'kuasa untula' yato pangngelo'na Puang Alataala, dai sika la napanoa lolo. Anna tau ang ma'kara yaling di ma'kahupa-hupa basa, bahtu' unngingsang ang dai si nainsang tau, datoi la sika napanoa lolo.

⁹Aka' dinoa yato ang tainsang dake' sundung, anna kakuasaanta untula' pangngelo'na Puang Alataala dake' kannä'.

¹⁰Ampo' ke lambi'mi tempona napasundung asang Puang Alataala, ya' daingkea' la pahallu yato kakuasaang ang tasundung.

¹¹Hapanganna naonge anna änä'kä', ya' si ma'tula'ä' sinnoa änä', si ma'pikki'ä' sinnoa änä', poko'na inahangku sinnoa inahanna änä'. Ampo' dinoa aka' lobo'mä', ya' kulahpa'mi kamaänä'angku.

¹²Dinoa sihapangngingkea' tau ang mennenne' tama di dahammeng ang kärähko', aka' dake' tapähäng ingkänna aka-aka, ampo' ke donentoo la maleso asang diita aka' la tahhi' tau sitingngayo Puang Alataala. Dinoa dake' kanna' kapainsangangku. Ampo' ke donentoo, ya' la kuinsammi pole', sinnoa inang nainsangnä' Puang Alataala.

¹³Dahi dinoa aha tallu ang pahallu tababe, diantoo: mampetahpa' dai' di Puang Alataala, hannu tau la umpasundung pa'dandianna, anna uningkalemuiingkea' tau senga'. Ampo' di alla'na inde tallu kaha-kaha, ang handang mapia dianto pa'kalemu.

1 Korintus 14

¹Dahi, solasohong, pahallu tapengkabela-belai uningkalemui tau senga'. Anna mahasa toi ke tapemalai yato kakuasaang ang nabeaingkea' Inaha Masero, londonang kakuasaang untula' pangngelo'na Puang Alataala.

²Aka' ponna mesa tau ma'kuasa ma'kara yaling di ma'kahupa-hupa basa ang nabea Inaha Masero, ya' tadia hupatau ang si napa'karai, ampo' Puang Alataalaetee'. Yato solana ang nasibahaing dai si nainsang aka' ma'kara ang dai si napähäng hupatau, situhu' ang naoa Inaha Masero tama di inahanna.

³Ampo' yatone' tau ang ma'kuasa untula' pangngelo'na Puang Alataala, ma'tula' panone' di hupatau. Karanna umpamatoto' anna umpasumanga' inahanna solana sibaha napakahanga.

⁴Yato tau ang ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa ang nabea Inaha Masero umpamatoto' inahanna toboe', ampo' yatone' tau ang untula' pangngelo'na Puang Alataala umpamatoto'ne' inahanna solana ang tihimpung.

⁵Ke la malai anna ingkämmuia' la ma'kuasa ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa. Ampo' mapia puha nei' ke umbelai untula' pangngelo'na Puang

Alataala. Aka' tau ang untula' pangngelo'na Puang Alataala kekuna puha nei' pano di jumaa' andana tau ang ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa. Supung ke ahai ang la mala umparende karanna tama di basa solana lambi sika napähäng, anna malai umpamatoto' inahanna yato tau ang manghingngi.

⁶Oa' solasohong, ke la hapangannai anna tamaä' di pa'himpungammu mane ma'karaä' umpake basa ang daia' ungningsang umpebahtuang, ya' la kekunaraka pano di dioa'? Ampo' ponna ke la kupakalesoingkoa' mating pahtuyunna Puang Alataala, bahtu' untula'ä' Bahtakara Dehata ang dake' ungningsang, bahtu' untula'ä' pangngelo'na Puang Alataala, bahtu' kupatururakakoa', ya' inang la kekuna si'da mating.

⁷Hapanganna poni-poniang, noanna suling anna katapi, ponna dai diponi mahasa, ya' dai la nainsang tau ang manghingngi naoatee penaniang aka yatoo.

⁸Bahtu' hapanganna terompe', ponna dibuhhu'i untambai tantara umpasadiai kalaena la ma'tolla', ampo' sadibuhhu'inna, ya' dai la aha tantara ang sadia la mao ma'tolla'.

⁹Noa tumokoa' dio, solasohong, ponna ma'tula'koa' umpake basa ang dai nainsang tau senga', umbane' noa la napähäng yato ang untula'? La sinnoakoa' tau ang umpa'karai supu pepahi.

¹⁰Mai'di basa yaling inde di lino anna ingkäna yatoo kebahtuang asang.

¹¹Ampo' ponna ke la ahai ang mampa'karaiä' anna dai kuinsang kupebahtuang, ya' la kupasihapang to sule di lau' mai di bohto senga'. Noa tunne' pano di kalaena, la sihapangngä' to sule ponna ke kupanoai.

¹²Noa tumokoa' dio. Aka' umpemalaa' umpake yato kakuasaang ang nabeakoa' Inaha Masero, ya' palau dai' di Puang Alataala anna ke la malai anna nabeakoa' ang la handang napahallu jumaa'.

¹³Dianto anna kuoaittee: menna-menna ang si ma'tula' yaling di mesa basa ang nabea Inaha Masero, ya' la mahasa ke napalau dai' di Puang Alataala anna

nabea toinne' kakuasaang mamparende tama di basa ang la mala napähäng solana.

¹⁴Aka' ponna ke ma'sambayangngä' yaling di mesa basa ang nabeaä' Inaha Masero, ya' inahangu ang ma'sambayang, ampo' daine' aha aka ang kupihki'.

¹⁵Dahi aka ang la sihatang tababe? Mahasa ke ma'sambayangngingkea' yaling di inahanta umpake basa ang nabeaingkea' Inaha Masero, anna ma'sambayang toingkea' nei' umpake basa ang la napähäng tau senga'. La menaniingkea' yaling di inahanta umpudi Puang Alataala umpake basa ang nabeaingkea' Inaha Masero, anna menani toingkea'nei' umpudi Puang Alataala umpake basa ang la napähäng tau senga'.

¹⁶Aka' ponna ke umpudii Puang Alataala yaling di basa senga' ang nabeaingkea' Inaha Masero, ya' dai la nainsang solamu napebahtuang lambi' dai mala mengngio naoate, "Aming."

¹⁷Moinnakato anna mahasai yato pampudianta ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala, ampo' dai la umpamatoto' inahanna tau senga'.

¹⁸Ma'kuhhu'sumanga'ä' dai' di Puang Alataala aka' didiona yato tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa ang mebea Inaha Masero, ya' mala kupanoa la'bi puha nei' andana ingkämmua'.

¹⁹Ampo' ke ma'himpung bumi tau, ya' si pemala puhaä'ne' ma'tula' moi lima supu kara ke diang ang la napebahtuang solaku, andana sampulo sa'bunna yaling di basa senga' ang dai napähäng.

²⁰Oa' solasohong, didiona membabe karake, kuhannuang la sinnoakoa' änä' ang dake' nainsang nababe. Ampo' didionane' ma'pihki', ya' daa umpa'pihki' lolo sinnoa pihki'na änä', ampo' diare' pa'pihki' tobaha'koa'.

²¹Anna yaling di Suha' Masero aha tiuki', "Naoate Puang Alataala, 'La kupa'karai petauangku umpake basana to sule ang dai diinsang, ampo' moinnakato noa, ya' dai la sika naaku umpehingngii bahtakarangku.' "

²²Dahi, ke ma'karai tau yaling di basa senga' ang mebea Inaha Masero, ya' yato karanta mendahi tanda kakuasaanna Dehata pano di tau ang dake'

umpetahpa' Puang Yesus, tadia pano di tau ang inang mampetahpa'mi. Ampo' ponna tau ke untula'i pangngelo'na Puang Alataala, ya' yato karanta mendahi tanda kakuasaanna Dehata pano di tau ang inang umpetahpa'mi Puang Yesus, tadia to tamampetahpa'.

²³Hapanganna ke ma'himpung bumokoa' anna ahai to sule yato di pa'himpungammu ang tadia to Sahani, bahtu' ang dake' ungningsang Bahtakara Dehata, anna napahandu' asammi tau ma'kara yaling di ma'kahupa-hupa basa, ya' aka la naoa yato to sule? Tantu anna la nasangakoa' to tahta'.

²⁴Ampo' ke untula'koa' pangngelo'na Puang Alataala, anna ahai sule tau ang dai mampetahpa', bahtu' tau ang dake' ungningsang Bahtakara Dehata, ya' la tahpa nainsang tama di inahanna naoatee, "to madosää'," ke nahingnging yato ang untula'.

²⁵Lambi' ingkäna ang tibuni yaling di inahanna la landa' pole'. Katämpä'anna la mengkuntu' anna menombai dai' di Puang Alataala anna naoatee, "Tahpa'etee'. Inang di alla'-alla'mua' Puang Alataala!"

²⁶Oa' solasohong, la tapihki' kalemba'anna ingkäna yatoo. Ponna ke ma'himpungkoa' la menomba, ingkäna tau aha baheanna: dianto aha piha la menani, aha piha la mampakuhu, aha piha la untula' pangngelo'na Puang Alataala, aha piha la ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa ang sule yaho mai di Inaha Masero, aha piha la mamparende yato aka ang natula' anna malai napähäng ingkäna tau. Ampo' ingkäna ang umbabe pahallu kekuna yaling umpamatoto' inahanna solamu.

²⁷Ponna ke ahai ang la ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa ang sule yaho mai di Inaha Masero, ya' dotanne' derua bahtu' tallu supu ang la mampanoa. Anna dai sika mala napihsangngi ma'tula', ampo' pahallu sibala'-bala'. Dia tuke' pahallu la aha tau ang ma'kuasa umparende yato tula'na tama di basa ang napähäng tau.

²⁸Ponna ke dai aha ang ma'kuasa umparende yato tula', ya' yato ingkäna tau ang ma'kuasa ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa pahallu mahtang yato

di pa'himpungang, supung mala sika ma'tula' dai' di Puang Alataala yaling di inahanna.

²⁹Didionane' tau ang ma'kuasa untula' pangngelo'na Puang Alataala, ya' noa toi dotanne' derua bahtu' tallu supu ang la mampanoa, lella' napehingngii tau senga' ang la mampahehsa tula'na naoatee sule si'daraka yaho mai di Puang Alataala, daraka.

³⁰Ponna ke ahai ang minge ma'tula', mane ahai tau ang mingeke' mohko' ang nabea Puang Alataala kara, ya' yato ang minge ma'kara pahallu naboli anna malai yato solana ke'de' toe' ma'tula'.

³¹Ponna ke la umpanoia', ya' mala asangkoa' sibala'-bala' untula' pangngelo'na Puang Alataala lambi' ingkämua' untahimbo pepaturu anna ingkänna inahammua' dipamatoto' asang.

³²Tau ang untula' pangngelo'na Puang Alataala mala unguasai kalaena; mala ma'kara, mala toi naboli ma'kara situhu' inaha kalaena.

³³Aka' pangngelo'na Puang Alataala ke tiäto' mapiai ingkänna aka-aka ke ma'himpung bumi tau lella' menomba. Aka' dai nakärä'i kaha-kaha ang dai tiäto'. Sinnoa lalanna ang si napake ingkänna jumaa' senga',

³⁴bahine pahallu mahtang lella' tau menomba. Dai sika mala ma'tula', ampo' pahallu mohko' ma'pehingngi sinnoa ang tiuki' yaling di Atohanna Musa.

³⁵Ponna ke sika pemalai ungningsang kaha-kaha ang dake' maleso, ya' pahallu sika mekutana pano di muanena di hao di dasanna, aka' dai sihatang la napanoa lolo ma'tula' yaling di pa'himpunganna to penomba.

³⁶Unsangarakaa'to unngoatee yato Bahtakaranna Puang Alataala sule yaling mai di alla'mua'? Bahtu' supung dioa' ang hali mantahimbo?

³⁷Ponna ke ahai di alla'mu ang unsanga kalaena nabi, bahtu' tau ang mai'di kakuasaanna yaho mai di Inaha Masero, ya' tantunte' anna la nainsangngi naoatee indee ang minge kutula' pahentaete' yaho mai di Kalaena Dehata.

³⁸Ampo' ponna ke ahai ang dai untahimbo inde karangku, ya' daa untahimboia' yato tau.

³⁹Dahi, solasohong, sihatang ke la pemalako'a' untula' pangngelo'na Puang Alataala, ampo' daa ullahang tau ang si ma'tula' yaling di ma'kahupa-hupa basa yaho mai di Inaha Masero.

⁴⁰Kalehai: ingkäna ang dibabe pahallu untuhu'i lalang ang la sihatang anna tiäto' mapia.

1 Korintus 15

¹Oa' solasohong, pemalaä' kupakalehako'a' sumule ihsinna Kaheba Mapia ang kupepainsangnging mating dolu. Donetoo untahimbo mapia yato kaheba, anna lambi' dinoa matoto' kapampetahpa'ammu aka' yatoo.

²Ungngolai inde Kaheba Mapia malako'a' dipasalama', ahsala' umpetahpa' liui yato bahtakara ang kupakahebaiingko'a'. Daa-daa labu' arang yato kapampetahpa'ammu.

³Yato Kaheba Mapia ang kupainsangngikoa', dianto sinnoa siang ang kutahimbo tou kodi'. Ang handang pahallu diantoo: Kristus mate umbaya' dosanta, sinnoa ang aha tiuki' yaling di Suha' Masero,

⁴anna diku'bu'i. Pihsananna yato di allo katallunna dipatuhong sumule, sinnoa ang aha tiuki' yaling di Suha' Masero.

⁵Puhai yatoo, umpepaitaming Kalaena pano di ta Petrus, mane panoi di pahsikolana ang senga'.

⁶Puhai yatoo umpepaita buming bou Kalaena pano di tau napihsangngi la'bi limangngatu'. Handang mai'di di alla'naii tuhoke' lambi' dinoa, ampo' aha sangngaka-sangngaka ang mateng.

⁷Puhai yatoo, umpepaita sala buming Kalaena pano di ta Yakobus, mane panoi di ingkäna rasul.

⁸Katämpä'anna napengkalanda'i tumä' kodi'. Dä' sinnoa rasul senga'na, aka' mendahiä' ko rasul di tempo ang senga', sihapang änä' ang dahi di tempo ang dai dipemitai.

⁹Aka' kodi'mitoo ang handang madihoi'ang di ingkäna rasulna. Setonganna dä' sihatang disangai rasul aka' dolu si undahhaä' to pentindo'na Puang Yesus.

¹⁰Ampo' aka' mana' pa'kalemunna Puang Alataala nasuhung mendahiä' noa indee. Anna inang kekuna yato pa'kalemunna pano di kalaeku, aka' puhamä' mengkähäng la'bi puha nei' andana rasul senga'. Ampo' tadia kakuasaang kalaeku anna malai kupanoa, ampo' mana' pa'kalemunnantoo Dehata ang mampamatohoä'.

¹¹Dahi dai maaka ke unghingngii yato Kaheba Mapia di hao mai di kodi' bahtu' rasul senga'na. Ang handang pahallu dianto umpetahpa'a' yato ang kipepainsangnging mating.

¹²Ponna ke kipepainsangnging kioatee dipatuho sumule Kristus di hoi' mai di kamateang, ya' akana ahakoa' piha ang si mangngoatee: dai la dipatuho sumule hupatau ke dako'mi?

¹³Aka' ponna ke dai aha katuhoang sumule, ya' datunte' dipatuho sumule Kristus.

¹⁴Anna ponna ke dai dipatuho sumule Kristus, ya' dai aha kunanna pepakuhungki', datoi aha kunanna kapampetahpa'ammua'.

¹⁵Dia tuke', la maleso dioatee kami' rasul ma'loseng-loseng didiona Puang Alataala, aka' puha kioatee Kristus napatuho sumule Puang Alataala. Ampo' dai mala tahpa' ke dai la dipatuho sumule to mate.

¹⁶Aka' ponna ke dai dipatuho sumule to mate, ya' datoete' dipatuho sumule Kristus.

¹⁷Anna ke dai dipatuho sumule, ya' dai aha kunanna kapampetahpa'ammu anna la ditahungkungkoa' napobua' dosammu.

- ¹⁸Ponna ke noai nee, ya' to Sahani ang mateng tallammi nei' aka' mate naonge yalingke' di dosa.
- ¹⁹Ponna panghannuanta dai' di Kristus supung kekuna naonge tuhokingkea', ya' kita'mitoo tau ang handang meuh-uho di lino.
- ²⁰Ampo' ang tahpa' si'da-si'da, dianto: inang dipatuhong sumule Kristus. Anna katuhonna sumule sinnoa pa'dandiang ang naoatee: ingkäna tau ang mantindo'i la dipatuho toe' sumule.
- ²¹Aka' natumäng dosanna mesa tau, dianto Adam, lambi' ingkäna to lino pahallu la mate asang. Noa tunne' unngolai pembabena mesa supu tau, dianto Puang Yesus Kristus, lambi' to mate mala dipatuho sumule.
- ²²Ingkäna tau pahallu mate aka' peänä'anna asangngingkea' Adam. Noa tunne' ingkänaingkea' ang sikente Kristus la ullambi' katuhong bakahu.
- ²³Ampo' la tiäto' noa indee: Uhuna Kristus tuho sumule. Pihsananna ke sumule bung tama inde di lino, mane la dipatuhoi sumule petauanna.
- ²⁴Puhai yatoo, mane tallangngi lino. Ke donentoo Puang Yesus Kristus la untalo setomarayaang anna to ma'kuasa senga' mane ma'pahentai sihapang tomaraya. Puhai yatoo, ya' la umbehong yato katomarayaanna pano di Puang Alataala Ambena.
- ²⁵Aka' Puang Yesus Kristus pahallu ma'pahenta sihapang tomaraya lambi' ingkäna balinna napadihoi' di pala' bihti'na.
- ²⁶Anna balinna ang la natallangngi katämpä'anna dianto kamateang.
- ²⁷Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Puang Alataala la umpadahi ingkäna balinna tuhu'-tuhu'ang pano." Dahi maleso dioatee ingkäna ang ma'kuasa la tuhu'-tuhu'ang pano di Kristus. Supung Puang Alataala ang la dai tuhu'-tuhu'ang pano, aka' dianto ang umpadihoi'angnging ingkäna yatoo.
- ²⁸Pihsananna, ponna ke ingkännai aka-aka tuhu'-tuhu'ang pano di Puang Yesus Kristus, ya' la Kalaena toe' Puang Yesus tuhu'-tuhu'ang pano di Ambena

aka' dianto ang mampadihoi'angnging ingkäna yato aka-aka. Mengkalao yato Puang Alataala la umpahenta ingkäna ang aha, anna sanganna la käyyäng puha nei' andana ingkäna aka-aka di umba-umba naongi.

²⁹Oa' solasohong, ke inang tahpa'i dioatee dai la tuho sumule to mate, ya' akana ahai tau ang ditero' unsulängngi solana ang mateng? Ponna ke inang dai la tuho sumule dako' yato solana, ya' aka boi anna sika napanoai?

³⁰Umbaang kami' noa? Dai aha naboli balingki' nadahhaang aka' umbahaang Kaheba Mapia. Ampo' ponna ke inang dai la tuho sumule to mate, ya' aka kunanna yato kamadahhaangki'?

³¹Allo-allo si unngoloi loloä' kamadahhaang ang la si mampateiä'. Inang tahpa'etee', solasohong, anna dioa' kupokale'dekoa' aka' mampetahpa'mokoa' pano di Kristus Yesus, Dehatanta.

³²Dinne di Bohto Efesus puhaä' nakalipumpung tau ang sinnoa olo'-olo' peande. Ampo' dai aha kunanna kuolai ang noa yato ke dai la dipatuho sumule to mate. Ponna ke dai la aha katuhuang sumule, dotanne' "Taandea' lambi' boho anna menu' lambi' malango, aka' marondong, ya' la mate asangngingkea'." Inang aha tau ang ma'pihki' noa yato.

³³Daa unsähsä' lalang. Ponna ke untuhu'i tau ang ma'baho naoatee, "Dai la tuho sumule to mate," ya' pembabemua' ang mapia dinoa la senga' ke dako'mi umpensinnoai yato pembabe karakenaii.

³⁴Dianto anna kuoaito mating: Pihki'koa' ang sihatang katahpa'ang anna daumbabe dosa. Aka' kusanga ahakoa' piha ang dake' unngingsang Puang Alataala. Pahallukoa' masili ke tahpa'i yato.

³⁵Umbai aha ang la mekutana naoatee, "Umba la noa to mate dipatuho? Bahtu' umba la noa bätäng kalaena ang dibea pano ke tuhong sumule?"

³⁶Yato pekutananna, pekutananna to maho! Aka' hapanganna ke la mampamulai tau, ya' yato lisa'na pinamula ang la dipamula dake' mala tuho ke dai ditutu'i dolu sihapang to mate ang dilamung.

³⁷Anna yato ang dipamula tadia pinamula ang lobo'mi, ampo' tillisa'ke' hapanganna dille, bahtu' ang senga'nake'.

³⁸Puhanna dipamula, ya' Puang Alataala toboue' ang la mambea bätänna. Mesa boi pinamula la tuho yato bätänna situhu' hupanna ang naelo'i Puang Alataala.

³⁹Ponna ke tapihki'i ingkäna hupanna olo'-olo', sinnoanna patuhoang, dansi anna bau, noa tunne' hupatau, ya' dai sinnoa-noa diita.

⁴⁰Anna ponna ke tapihki' toi nei' ingkäna ang yaho di langi', noanna mata allo, bulang anna bintäng, ya' dai sinnoa ang dinne di lino. Yato ang di langi' mesa hupanna kamalekeanna, ampo' yatone' ang di lino senga' kamalekeanna.

⁴¹Anna senga' pesilona mata allo, pesilona bulang anna pesilona bintäng. Pihsananna inde pesilona mesa boi bintäng, ya' sisenga'-senga'ang boetee'.

⁴²⁻⁴³Noa tunne' to mate ke dipatuhong sumule. Naonge anna tuhokingkea' dinne di lino, ya' malamma anna tahuu bätäng kalaeta. Tahpana ke mateng tau, ya' la dilamung yato bätäng kalaeta mane bosii. Ampo' naonge anna dipatuhokingkea' sumule, ya' la tirende yato bätäng kalaeta mendahi ang matoho anna maleke, ang dang la mate bahtu' la bosii.

⁴⁴Ang dilamung dianto bätäng kalaeta di mentolinona. Ampo' ke tuhoi tau sumule, ya' la dibala'i mendahi bätäng kalaeta di mendehatanna. Dahi ponna ke ahai bätäng kalaeta di mentolinona, inang la aha tunne' bätäng kalaeta di mendehatanna.

⁴⁵Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Tau ang uhuna, dianto Adam, mendahi to tuho." Ampo' Puang Yesus Kristus nei', ang la mala disangai "Adam katämpä'," dianto ang mebea katuhoang sapano-panona.

⁴⁶Ang dolu sule dianto ang mentolinona, mane sulei ang mendehatanna. Noa tunne' bätäng kalaeta.

⁴⁷Tau ang uhuna natampa Puang Alataala umpake tampo anna tohhoi done inde di lino. Ampo' Puang Yesus Kristus nei', ang disangai "Adam kaderuanna," sulene' yaho mai di suruka.

⁴⁸Ingkänna to lino aha bätäng kalaena sinnoa bätäng kalaena Adam, ampo' bätäng kalaeta yaho di suruka la sinnoa bätäng kalaena Puang Yesus Kristus.

⁴⁹Dinoa katuhoanta sinnoa katuhoanna Adam, aka' bätäng kalaeta sihatang tuho yaling inde di lino. Dako' la tuhoingkea' sinnoa Puang Yesus Kristus anna ke donentoo bätäng kalaeta la sihatang tuho yaho di suruka.

⁵⁰Oa' solasohong, noa indee pahtuyungku: bätäng kalaeta dinne di lino dipapia di hao mai di bale anna haha; daingkea' la mala tuho di Kapahentaanna Puang Alataala yaho di suruka ke noai indee bätäng kalaeta. Dai la mala tuho sapano-panona bätäng kalae ang noa indee.

⁵¹Pemalaä' kutula'ingkoa' mesa pepakuhu ang masaeng dai kainsangang, ampo' ang napalanda'mingkang Puang Alataala dinoa. Dianto, ponna ke sumuleng Puang Yesus, la aha di alla'ta ang dake' mate, ampo' ingkännaingkea' la pahallu tirende, moi ang mate, noa tunne' ang dake' mate.

⁵²La pihsa' dahi di sangkapiri mata supu, ke moning terompe' ang katämpä'. Aka' naonge anna monii terompe', tau ang mateng la dipatuho sumule anna dang la mate sala, anna tau ang tuhoke' la tirende toi lambi' danne' la mate.

⁵³⁻⁵⁴Aka' inde bätäng kalaeta ang la mala mate anna bosu pahallu tirende mendahi bätäng kalae ang dai la mala mate bahtu' bosu. Dahi tahpana inang tirende noa, ya' la sundummi pole' yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu, naoatee, "Puang Alataala hali untalo kamateang lambi' dang la aha."

⁵⁵"Dang aha kakuasaanna kamateang, dang aha kamapi'di'anna."

⁵⁶Aka' kamapi'di'ang ang mebaha pano di kamateang, dianto dosa. Anna dosanna hupatau pahallu ditahungkung aka' atohang ang puha tatehkai.

⁵⁷Ampo' kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala, aka' puhang nabeaingkea' kapataloang di hao mai di dosa anna kamateang unngolai Puang Yesus Kristus, Dehatanta.

⁵⁸Dahi, solasohong, pamatoto'ia' kapampetahpa'ammu anna daa umpabeii tihoro. Pengkabela-belaii umbabe pengkähänganna Dehata, aka' unnginsammi unngoatee ingkänna ang unpembabeing Dehata dai la labu'.

1 Korintus 16

¹Didiona yato doi' ang munge unghimpungning solata ang memase-mase yaho di Yerusalem, ya' kupalau anna la umbabei sinnoa ang kupahentaing ingkäna jumaa' di hao di Galatia.

²Ke lambi' bumi allo Mingku, ya' inang pasenga'mi piha doi'mu yaling di dasammu, situhu' ang sihatang sahomu. Be'beii lambi' kasuleangku anna dangnga' pahallu la unghimpung ke donentoo.

³Ke lambi'mä' mating, ya' pilleii sangngaka-sangngaka solamu ang umpetahpa'. Aka' la kusuo dai' sibaha la kubea suha' ang la nabaha.

⁴Anna ke unsangai la mahasa ke mao touä' koo, ya' la kalaeku mamposolai dai'.

⁵Puhake' kuolai Makedonia, mane matingnä', aka' pemalaä' unngolai Makedonia dolu.

⁶Ke la malai la masaeä' diting, umbai la lambi' puha tempo madinging. Anna ke donentoo malakoa' unduluiä' le'ba' pano di umba-umba ang la kuongei.

⁷Aka' dai kuaku la lempäng kale sämpäi', dahi ke napabeiä' Dehata, ya' la masaeä' diting.

⁸Ampo' la donekä' dolu di Bohto Efesus lambi' allo pa'rame-rameang Pentakosta,

⁹aka' mai'dike' ang la mala kubabe dinne, moinnakato anna aha toi ang mampa'baliä'.

¹⁰Ke matimmi ta Timotius, ya' potosule manahpai anna dai la malaya' sibahakoa', aka' sinnoa siang pengkähängangki' ang kibabe aka' Dehata.

¹¹Daa umpabeii la aha ang dai mampakeangka'. Duluii ke la mengkalaong sumule mai di kodi' anna malai masahke yaling di pellaoanna. Kuempei dinne, sibahaang to Efesus ang mampetahpa'.

¹²Didionane' ta Apolos, kupengkabela-belai anna malai mating sibaha-baha to mampetahpa' ang senga' natammuikoa', ampo' dake' naaku. Ampo' ponna ke la halii, ya' la mating.

¹³Dakaii anna pamatoto'i kapampetahpa'ammu; pengkabahanii anna matohokoa'.

¹⁴Ingkäna ang umbabea', babe asangngi sitonda pa'kalemu.

¹⁵Ungnginsangnga' unnggoatee Stefanus sanghapu ang handang dolu mendahi to Sahani di Poropensi Akhaya anna puha sika umbeho katuhoanna dai' di Dehata undului to pentindo'na. Dahi kupalau, solasohong,

¹⁶la tuhu'-tuhu'angkoa' pano inde di tau, sibaha tau senga' ang nasibahaing umpengkähängnging Dehata.

¹⁷Masannang liuä' aka' lambi'mi sule ta Stefanus, ta Fortunatus anna ta Akhaikus. Sika kupasihapang bala'mua' ang manduluiä' dinne.

¹⁸Sika umpamatoho inahangku, sinnoa naonge sika umpamatoho toine' inahammua' dolu. Tau ang noa indee sihatang dipakeangka'.

¹⁹Salama'na mating ingkäna jumaa' dinne di Poropensi Asia. Noa tunne' ta Akwila anna ta Priskila sibaha to mampetahpa' ang si ma'himpung yato di dasanna umpapebaha salama'na mating.

²⁰To mampetahpa' senga' ang kusibahaing dinne umpapebaha toe' salama'na mating. Sisalama'koa' mesa anna mesa mengkalao di inahammu ke si ma'himpung bumokoa'.

²¹Salama'ku mating. (Inde salama'ku, teyye kalaeku ang mangnguki'.) Paulus.

²²Tau ang dai ungkalemui Puang Yesus, la ditändo nei'. Maio, Puang!

²³Kuhannuang namana'koa' Puang Yesus kamasahkeang!

²⁴Kukalemui asangkoa' yaling di Kristus Yesus. Samantoo.

2 Korintus

2 Korintus 1

¹Pano di ingkäna petauanna Puang Alataala di hao di Korintus, sibaha ingkäna to mampetahpa' di hao di Poropensi Akhaia. Hao mai di Paulus, sibahaang ta Timotius. Nasuhung anna kuuki'i inde suha' mating, aka' naängkä'ä' Puang Alataala mendahi rasulna Kristus.

²Salama'ku mating. Ke la malai Puang Alataala Ambetaa' sibaha Dehatanta Puang Yesus Kristus la umbehekoa' anna namana'koa' kamasahkeang sibaha kamasannangang.

³Tapudii Puang Alataala, Ambena Puang Yesus Kristus, Dehatanta. Inde Ambe si mekalemui lolo anna Dianto kasuleanna ingkäna pepakahanga.

⁴Si umpamatoho inahangki' yaling di ma'kahupa-hupa kamasuhsaang ang mehoa, lambi' mala touang kami' umpamatoho inahanna tau senga' yaling di ingkäna kamasuhsaannai, umpake kamatohoang ang kitahimbo yaho mai.

⁵Yato kamasuhsaang ang nasa'ding dolu Kristus, ya' mai'di ang kisa'ding tou kami'. Ampo' mai'di toe' kamatohoang inaha ang kitahimbo yaho mai di Kristus.

⁶Ungngolai kamasuhsaangki', dianto napolalang Puang Alataala umpamatoho inahammua', solasohong, anna malakoa' salama', aka' si masuhsa toukoa' dio, sinnoaingkea'. Dahi, ke napamatohoi inahangki' Puang Alataala yaling di kamasuhsaangki', ya' la napamatoho toua' dio inahammu, lambi' la tähängkoa' unngolai kamasuhsaang.

⁷Dianto anna dai bata-bata inahangki' didiomua', aka' kiinsang kioatee si unngolai toukoa' dio kamasuhsaang sinnoaingkea', anna inang la napamatoho inahammu Puang Alataala sinnoaingkea', lambi' la tähängkoa'.

⁸Oa' solasohong, pahallu unngingsang unngoatee yato ingkäna kamasuhsaang ang manghoaang di lau' di Poropensi Asia matingngi liu, lambi' sai'di' tala dai kibela kitähäng anna kisanga la mateang.

⁹Kipihki' kioatee, "Dang aha lalang la malaang tuho." Ampo' nasuhung dahii noa yatoo, anna malaang dai umpetahpa' kamatohoang kalaeki', ampo' la umpetahpa'ang supu Puang Alataala, aka' Dianto ang mala umpatuho sumule to mate.

¹⁰Dahia', solasohong, nalahpa'ang tora' di hao mai yato di kamasuhsaang matingngi di allo ang lehsu' lambi' daang mate. Noa tunne' la nalahpa'ang di hao mai di kamasuhsaang ang dahi dinoa. Anna kipetahpa' kioatee la nalahpa' touang nei' di hao mai di kamasuhsaang ang la dahi di allo-allo di tingngayo.

¹¹La napanoa, solasohong, aka' si unsambayangngiang. Aka' ponna ke mai'dii tau ang mansambayangngiang, ya' la nabeheang Puang Alataala lambi' mai'di tau la ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala.

¹²Oa' solasohong, male'deang aka' yaling di unnä' inahangki' maroho pembabeki' pano di ingkäna tau, londonang pembabeki' mating. Dai aha ang kibuni yaling di ingkäna siamo, maroho pahtuyungki' untuhu'i paelo'na Puang Alataala. Daang untuhu'i kamanähänganna hupatau, ampo' pembabeki' situhu' pa'kalemunna Puang Alataala pano di kami'.

¹³⁻¹⁴Yato ang kiuki' mating, supung ang la maromi'a' umbata anna ungningsang. Ahakoa' ang inang ungningsammi pahtuyungki', ampo' aha piha ang dake'. Dahi kuhannuang la ungningsang asangkoa' pahtuyungki', lambi' ke suleng Puang Yesus, ya' la umpokale'deang, sinnoa kipokale'de toukoa' dio.

¹⁵⁻¹⁶Dianto anna ahai dolu pahtuyungku la pendoang lempäng diting di bohtomua' anna malakoa' pendoang ullambi' behe. Noa indee setonganna pahtuyungku dolu: la lempängngä' mating naonge anna panoä' di Makedonia. Pihsananna ke sumulemä' di hao mai, ya' lempäng bumä' anna malai unduluiä'a' yaling di pellaoangku sau di Yudea.

¹⁷Ampo' dai dahi yato pahtuyungku. Umbai damä'a'te' umpetahpa'? Bahtu' unsangaa' mopahtuyu salaä' situhu' pampemala kalaeku, aka' mahka kuoantee "io," mahka kuoantee "dai"?

¹⁸Daete' noa yatoo, solasohong! Sinnoanna pa'dandianna Puang Alataala dai nabala'i, ya' noa tunne' pa'karangki' mating daete' mahka mengngio, mahka la dai.

¹⁹Aka' kami' ta Silas anna ta Timotius puhaang umbaha mating kaheba yaho mai di Puang Yesus Kristus, Änä'na Puang Alataala. Anna yato Puang Yesus Kristus daete' umpakarende-rende pahtuyunna, mahka mengngiong, mahka dai. Ampo' pahtuyunna pano di kita' mala lolo dipetahpa'.

²⁰Aka' mai'di liu pa'dandianna Puang Alataala pano di kita', anna inang la dahi asang aka' kasikenteanta sibaha Kristus. Dianto anna ke umpudiingkea' Puang Alataala si taoatee, "Aming! Inang noang!" Aka' pa'dandianna Puang Alataala pano di kita' ahana inang la sundung yaling di Kristus.

²¹Kalaena Puang Alataala ang mampamatohoingkea', noa kami' noa toi dioa', lambi' sikenteingkea' sibaha Kristus. Anna napilleiingkea' mendahi ampuanna,

²²anna nabeaingkea' Inaha Masero ang mendahi tanda dioatee ampuannaingke. Inde Inaha Masero sinnoa tanda yaling di inahanta ang umpamatoto' pa'dandianna Puang Alataala pano di kita', lambi' maleso taoatee yato ingkäna ang nadandiingkea' inang la tatahimbo di allo-allo ang la sule.

²³Oa' solasohong, dä' loseng, naitaä' Puang Alataala anna Dianto ang ungningsang ihsi inahanku. Nasuhung dai dahi yato pahtuyungku di pihhang tiing mao mating, aka' dai kuaku la kukahha'ikoa'.

²⁴Daang pemala mentuambahsa' mating, aka' kapampetahpa'ammu pano di Puang Yesus matoto'mi. Ampo' diare' pemalaang mengkähängngingkea' sibaha anna malakoa' masannang.

2 Korintus 2

¹Dahi kuoatee dotanne' dakangkoa' kulumba, aka' dai kuaku ke mapi'di' sala boia' inahammu, sinnoa ang dahi dolu naonge lempängngä'.

²Aka' ke kupamapi'di'ia' inahammu, ya' dante' aha la mampakahangäa', aka' dio siarea' ang la mampakahangäa'.

³Dianto anna ungnuki'ä' yato suha' mating dolu. Dai kuaku mating kupellambi'ikoa' anna la unnaho-naho inahaä'. Aka' setonganna diorea' nei' la umpamasannangnä'. Anna maleso pano di kodi', ponna ke masannangnä', ya' la masannang toukoa' dio.

⁴Naonge anna kuuki'i yato suha', manaho inahanku lambi' dondong uhai matangku. Tadia pahtuyungku ungnuki' yato suha' la umpamapi'di'a' inahammu. Ampo' kuuki' yato suha' anna malaia' ungningsang umba noa pa'kalemungku liu mating di dioa'.

⁵Didiona yato solata ang inang sala babena: tadia inahanku supu ang napamapi'di', ampo' inahammu toua' dio napamapi'di', (bahtu' inahanna sangngaka-sangngaka tau di alla'mua', aka' dai kuaku kuhängngäng-hängngängngi inde kaha-kaha.)

⁶Mai'dia' di alla'-alla'mu ang hali mangkambahoing. Ya' di kodi'na koo, sundummi yatoo.

⁷Dinoa sihatang ke diampungngii anna dipakahangai anna malai dai mapi'di' liu inahanna lambi' mono' inahanna.

⁸Dianto anna kupalaui mating la ma'kalemukoa' pano.

⁹Pahtuyungku ungnuki' yato suha' dolu aka' la kupangngitai katuhu'-tuhu'ammua' mai di kodi'. Ya' kuinsammi dinoa inang tuhu'-tuhu'angkoa'.

¹⁰Dinoa ke ungnampungngii inde tau, ya' la kuampungngi tou kodi', ke ahai kasalaanna mai di kodi'. Kupanoa yatoo di olona Kristus ang la umpomapiaa'.

¹¹Dianto anna kuoaittee pahallu taampungngi, anna malai dai aha napolalang nasändä'ingke Pongkahana setang. Aka' tainsammi pahtuyu karakena.

¹²Naonge anna mengkalaoä' di hao di Bohto Efesus, ya' lupanoä' di Bohto Troas do umbaha Kaheba didiona Kristus. Lambi'ku pano, ya' nabuhkeimingkä' lalang Dehata anna malaä' mengkähäng di hao.

¹³Ampo' moinnakato noa, tilä'bä'-lä'bä'ke' inahanku, aka' dakang aha silambi' ta Titus ang kuhannuang la umpalambi' kaheba didiomua'. Dianto anna sika

kupasa'bii ingkäna solasohong di hao, mane kupatahhi'i pellaolangku sule dinne di Makedonia.

¹⁴Ampo' kuhhu' sumanga' dai' di Puang Alataala, aka' nabahanang loloingke yaling di kapataloanna aka' sikenteingke Kristus. Lambi' moi umba-umba kiola, tontong kipepainsang loloing Kaheba Mapia anna malai tuhtuang lele sau tama sinnoa uri'na minnä'-minnä' bomammi'.

¹⁵⁻¹⁶Di olona Puang Alataala, sihapangngang kayu-kayu bomammi' ang ditunu anna malai nauri' ingkäna tau, aka' kami'mitoo ang nasuo umpepainsangnging kaheba didiona Kristus. Pano di tau ang menge dipasalama', ya' napasihapangngang aka-aka bomammi', aka' yato ang kipakaheba mebea katuhoang sapano-panona. Ampo' panone' di tau ang la ditallangngi, ya' napasihapangnganne' aka-aka bobosi, aka' ang dai untahimbo Kaheba Mapia, untahimbone' kamateang. Dahi menna yaling di alla'-alla'taa' ang la nabela undurung inde pengkähängang matingngi?

¹⁷Aha tau ang untula' Bahtakara Dehata supung aka' sika pemala mendahi to makaka. Ampo' masero kami' pahtuyungki' anna tahpa' pa'karangki' yaling di Kristus, aka' kiinsang kioatee Puang Alataala ang mansuoang, anna Dianto ang mangngita.

2 Korintus 3

¹Ampo' daumpihki'ia' ungngoatee umpudi bumang kalaeki' dinoa! Daang sinnoa yato piha to pampakuhu ada' diting. Ke lambi'mi mating di bohtomu si napaitaiko' suha' ang umpudi kalaena anna malaia' sika untahimbo. Anna ke la maong, ya' si umpalau bung suha' di hao mai di dioa' ang la umpudi kalaenaii. Ampo' kami'-kami' daang umpahallu suha' ang noa yato.

²Aka' kalaemua' mendahi suha' pampudiang ang kitokei. Sinnoakoa' mesa suha' ang tiuki' yaling di inahangki'. Lambi' di umba-umba kiola, si kitula' pano di ingkäna tau umba noa untahimbomokoa' Kaheba Mapia ang kibaha.

³Dia tuke', solasohong, malesong pano di ingkäna tau boa pengkähängki' umbaha Bahtakaranna Puang Yesus Kristus mating. Mala dioatee sinnoakoa'

mesa suha' ang nauki' Puang Yesus. Yato ang nauki' tama di inahammu mahasa puha nei' andana suha' biasa ang diuki' umpake tinta, bahtu' suha' masae ang si tiuki' dolu pano di batu lohpa'. Aka' yaling di inahammu dianto ang napangnguki'i Kristus yaling di kakuasaanna Inaha Masero ang tuho.

⁴Nasuhung anna bahaniang ma'tula' noa indee, aka' mampetahpa'ang dai' di Puang Alataala unngolai Kristus.

⁵Dai kioate kibela kibabe inde pengkähängang. Tadia kapabelaang kalaeki', ampo' Puang Alataala supu ang mambeaang kapabelaang.

⁶Nabeaang kapabelaang mendahi to pengkähänna ang umbaha pa'dandiang bakahunna pano di hupatau. Yato pa'dandiang bakahu tadia supu atohang ang tiuki', ampo' diare' katuhuang bakahu ang nabeaingkea' unngolai Inaha Masero. Aka' ponna pemalaingke maroho di olona Puang Alataala, anna supumingke untuhu'i atohang ang tiuki', ya' inang la untahimboringkete' kamateang. Ampo' ponna untuhu'ingke Puang Alataala yaling di kakuasaanna Inaha Masero, ya' la untahimboingke katuhuang ang lambi' sapano-panona.

⁷Dolu atohanna nauki' Puang Alataala pano di batu lohpa' mane nabeai pano di Nabi Musa. Inde atohang umbaha supu kamateang pano di tau aka' dai aha ang mambela mantuhu'i. Moinnakato noa, ya' pansillo' sämpäi' lindona Musa napobua' yato atohang lambi' dai natua nanenne'i to Yahudi.

⁸Dahi yato pa'dandiang ang nabaha Inaha Masero ahana inang mahasa puha nei'.

⁹Ponna ke matandei yato pa'dandiang ang dolu ang umbaha kamateang, ya' inang matande puha nei' inde pa'dandiang bakahu ang mampamarohingkea' di olona Puang Alataala.

¹⁰Setonganna, yato pa'dandiang ang dolu danne' matande ke dipasiitai kamatandeanna inde pa'dandiang bakahu.

¹¹Aka' ponna matande yato pa'dandiang ang dolu, ang sämpäi' supu, ya' inang matande puha nei' inde pa'dandiang bakahu ang tontong lolo lambi' sapano-panona.

¹²Dahi, aka' kihannuang pano inde di pa'dandianna Puang Alataala ang bakahu, lambi' bahaniang umpepainsangnging Kaheba Mapia.

¹³Dai aha aka ang kibuni. Daang sinnoa Nabi Musa dolu ang unsapu' lindona. Napanoa anna malai dai sika naita to Yahudi yato pesilona ang tuhtuang mallung lambi' pa'da.

¹⁴Makahha' bää' yato to Yahudi, anna lambi' dinoa ahake' ang mekalapai sihapang unsapu' lindo, lambi' dai sika umpetahpa' katahpa'ang naonge anna dibatai yato Atohanna Musa. Supung Kristus ang la mala ungnalai yato pesapu' ang ungalapai pihki'naii.

¹⁵Lambi' dinoa, ponna ke sika umbatai suha'na Musa, ya' mala dioatee tisapu' inahanna.

¹⁶Ampo' ponna sika umbala'i pihki'na lambi' mampetahpa' dai' di Dehata, ya' la dialaimintoo yato pesapu'naii.

¹⁷Aka' Dehata dianto Inaha Masero. Anna ponna ke tohhoi yaling di inahanta, ya' lahpa'mingke di hao mai di ingkäna ang ungalapai kasikenteanta.

¹⁸Dahi, ingkäntaa' ang mampetahpa' dai' di Dehata, dang aha ang unsapu' inahanta. Tainsammi kamatandeanna Dehata ang tuhtuang umpamapia lolo inahanta. Napanoa lolo Inaha Masero tama di inahanta anna malai tuhtuang mendahiingkea' sinnoa Dehatanta ang matande.

2 Korintus 4

¹Naängkä'ang kami' Puang Alataala mendahi to pengkähänna, anna pa'kalemunnantoo lambi' malaang umbabe inde pengkähängang. Dianto anna dai mono' inhangki'.

²Daang umbabe aka-aka ang la melongko'i. Dai aha ang kibuni anna daang umbulitu' tau senga'. Daang umputa'-puta' Bahtakaranna Dehata, ampo' di

olona Puang Alataala kitula' aka ang tahpa', dai kiseming-seming, lambi' napetahpa' tau naoatee tahpa' yato kaheba ang kibaha.

³Ponna ke tibunii yato Kaheba Mapia ang kibaha, ya' supung tibuni pano di tau ang inang la lupano di nahaka.

⁴Pihki'na tau ang noa yato hali nabutai Pongkahana setang ang ma'kuasa yaling inde di lino, lambi' dai sika umpetahpa' Kaheba Mapia. Kamabayaang ang sule di hao mai yato di Kaheba Mapia dai mesilo tama di inahannai, lambi' dai sika ungningsang kamatandeanna Kristus ang mepaitai didiona Puang Alataala.

⁵Daang umpepainsangnging sanga kalaeki'. Ang kipepainsangnging dianto kaheba ang naoatee Puang Yesus Kristus dianto Dehata. Anna kami'mitoo sabua'mua' situhu' pahentana Puang Yesus.

⁶Naonge anna napadahii Puang Alataala langi' anna lino ma'kara naoatee, "Dahio mabaya yaling mai di kamalilingang!" Anna Puang Alataalantoo ang umballoi inahanta lambi' mala tainsang kamatandeanna ang mesilo yaling di lindona Kristus.

⁷Dai aha ang mantondong yato kakuasaanna ang mengkähäng yaling di inahangki', aka' nabeaang Puang Alataala ballona ang la kibaha. Ampo' tau biasa touang kami'. Sinnoang supu kohing tampo, ampo' napangngihsiang aka-aka ang masu'li'. Lambi' maleso pano di ingkäna tau dioatee kakuasaang ang kitokei sule yaho mai di Puang Alataala, tadia kakuasaang kalaeki'.

⁸Pemmai'diang unngoloi kamadahhaang, ampo' dai dioatee lambi' la madahha liuang. Si aha tempona dai kiinsang aka la kibabe, ampo' dai aha mono' inahangki'.

⁹Mai'di balingki', ampo' naposoloi loloang Dehata. Aha si mambambaang lambi' tisulunggang ampo' malaang ke'de' sumule.

¹⁰Si unngoloi loloang kamadahhaang ang la mampateiang, sinnoa ang naoloi dolu Puang Yesus, lambi' mala maleso pano di ingkäna tau dioatee katuhonna Puang Yesus unguasai katuhongki'.

¹¹Bahtuanna indee: akinna tuhokang yaling inde di lino, ya' aha lolo tau ang pemala mampateiang aka' untuhu'iang Puang Yesus. Nasuhung anna noai yatoo anna malai maleso pano di ingkäna tau dioatee tuhong sumule Puang Yesus, aka' sika naita kakuasaanna yaling inde di kalaeki' ang malamma.

¹²Dahi di hao loloang kami' di olona kamateang, ampo' kalemba'anna yatoo, ya' malakoa' tuho lambi' sapano-panona.

¹³Aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Mampetahpa'ä", dianto anna bahaniä' ma'tula'." Noa tumang kami'. Kipetahpa' dai' di Puang Alataala lambi' bahaniang ma'tula'.

¹⁴Puang Alataala umpatuho sumule Puang Yesus. Dianto anna kiinsangngi kioatee la lambi'mi tempona la napatuho touang kami' sumule sibaha Puang Yesus, anna la nahimpungngingkea' sibaha di olona.

¹⁵Ingkäna indee kidurungngingkoa' anna malakoa' untahimbo kamapiaang. Aka' tuhtuang mai'di tau ang unghingngi yato Kaheba Mapia lambi' dilahpa' di hao mai di tahungkung, ya' tuhtuang mai'di ang la ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala, lambi' dipamatande sanganna.

¹⁶Dianto anna daang mono' inaha. Moinnakato anna tuhtuang malammai bätäng kalaeki', ampo' allo-allo si dipamatoho lolo inahangki'.

¹⁷Kamadahhaang ang kioloi dinoa dianto kamadahhaang sämpäi' supu anna mahingang. Anna aka' sa'bara'ang munge unngolai inde kamadahhaang, lambi' la untahimboang kamatandeang ang la lambi' sapano-panona. Yato kamadahhaang ang kiolai dinoa dai umba sama ke dipasiitai yato kamatandeang ang la kitahimbo di allo ang la sule.

¹⁸Dahi, daia' kita' tapihki' liu yato aka ang landa' diita. Ampo' ang tapihki' liua' dianto ang dai landa' diita. Aka' yatoo ang landa' diita kaha-kaha sämpäi' supu. Ampo' yato ang dai landa' diita, dianto ang la lambi' sapano-panona.

2 Korintus 5

¹Yaling inde di lino aha bätäng kalaeta ang mala dipasihapang bansuli ang diongei sängkä. Ponna ke mateng tau, ya' mala dioatee tallammi yato bansuli.

Ampo' la napapiaingkea' Puang Alataala bätäng kalae bakahu ang mala dipasihapang dasang yaho di suruka ang la tontong lambi' sapano-panona.

²Naonge anna tuhokingkea' yaling inde di lino, ya' mohahaeng tau anna pemala liuingkea' ullambi'mi yato bätäng kalaeta yaho di suruka ang dipasihapang dasanta.

³Aka' ke mateng tau, ya' inang la aha bätäng kalaeta ang bakahu; dai la tuho tomande' sungnga'ta dai kebätäng kalae.

⁴Aka' ke tuhokingkea' yaling inde di lino, ya' mohahaengngingkea' anna matingngi durunganta. Ampo' dai mala tapihki' taoatee, pemala tau mate anna malai lahpa' di hao mai di bätäng kalae. Ang tahannuang dianto daingkea' mangki' la mate, ampo' tahpa kebala' inde bätäng kalaeta ang mala mate mendahi bätäng kalae ang la tuho sapano-panona.

⁵Kalaena Puang Alataala ang mepapiaing ingkäna indee, anna nabeaingkea' Inaha Masero ang la mendahi tanda dioatee inang la nabeaingkea' yato bätäng kalae bakahu yaho di suruka.

⁶Dianto anna matoho lolo inahangki'. Tainsangnga' taoatee inde bätäng kalaeta sinnoa bansuli ang taongi sängkä done inde di lino. Dahi, naonge anna tuhokingkea' yaling inde di lino, ya' sikahaoang tau Dehata,

⁷aka' naonge anna tuhokingkea' yaling inde di lino untuhu'ingkea' Dehata mengkalao di kapampetahpa'anta, tadia mengkalao di aka ang mala taita.

⁸Dahi matoho lolo inahangki'. Moi la unngoloiang kamateang, ya' kiangka' supu pebehe, aka' ponna ke lahpa'mi tau di hao mai inde di bätäng kalae, ya' la sibahang tau Dehata!

⁹Ang handang kipemala dianto la umpamasannang loloang Puang Alataala, noa tuhoang yaling inde di bätäng kalae, noa toi ke matemang.

¹⁰Aka' la lambi'mi tempona ang la pahallu taongeia' mengngolo asang pano di Kristus ang la umpahehsa pengkähänganta. Pihsananna la untahimboingkea' aka ang sihatang situhu' yato ingkäna pembabeta naonge anna tuhokingkea', noa pembabe mapia, noa toi pembabe karake.

¹¹Dahi, mahea'ang umbabe aka-aka ang la dai nakärä'i Dehata, aka' kiinsang kioatee la napahehsa asangngingkea'. Dianto anna kipengkabela-belai umbea pepähängang pano di ingkäna tau lambi' sika mampetahpa' pano di Puang Yesus. Nainsang Puang Alataala ihsi inahangki'. Anna kuhannuang dang aha di alla'-alla'mua' ang bata-bata inahanna didioki'; kuhannuang la ungningsang asammokea' ihsi inahangki'.

¹²Daumpihki'ia' unngoatee munge bumang umpudi kalaeki' ke ma'tula'ang noa inde ang mane hali kitula'. Aka' nasuhung anna kipanoai indee anna malakoa' ungningsang aka-aka ang mapia lambi' la umpokale'deang anna malaia' umpakaleso pano yato di ingkäna tau ang daang mantahimbo. Tau ang noa yato umpihki' supu aka ang landa' diita, daine' umpihki' ihsi inahanna tau.

¹³Aha toi ang mansangaang to tahta'. Ampo' nasuhung kipanoa yato aka' pemalaang untuhu'i Puang Alataala sitonda sangkalebu inahangki'. Ampo' dioa' dio, ya' maleso anna marohoi yato pihki'ki', aka' ungnolai yato, ya' malakoa' kikalemui.

¹⁴Nasuhung anna noai yato pembabeki' aka' pa'kalemunna Kristus. Noa indee pihki'ki': Puang Yesus Kristus mate unsulängngi ingkäna tau, dahi sihapang mate asangngingkea'.

¹⁵Napanoa anna malai tau ang tuhoke' dai untuhu'i pampemala kalaena. Ampo' la untuhu'i pampemalanna Kristus, aka' dianto ang mate, mane tuhoi sumule, nasulängngiingke.

¹⁶Dahi, dianto anna damang umpahehsa tau situhu' aka ang mala diita di aneanna. Setonganna dolu kisanga tau biasa Kristus, ampo' dinoa dang kipihki' noa yato.

¹⁷Dahi, ponna sikenteng tau Kristus, ya' mendahing tau hupatau bakahu. Pa'dang yato katuhuang ang dolu, anna untahimbong tau katuhuang bakahu.

¹⁸Kalaena Puang Alataala ang mampanoa yato. Ungnolai Kristus, to di alla', lambi' sikapiaiingke sumule Puang Alataala. Anna nabeaingkea'

pengkähängang umpepainsangnging inde kaheba pano di tau senga' lambi' sika mala toe' sikapiai Puang Alataala.

¹⁹Noa indee kaheba ang kipepainsangnging: yato ang nababe Kristus, dianto ang napolalang Puang Alataala umpasikapiai hupatau sibaha Kalaena, lambi' dang napadiinaha kasalaannai. Anna kami'mitoo ang napopengkähäng umbaha Bahtakaranna pano di tau senga' lambi' sika mala toe' sikapiai Puang Alataala.

²⁰Kami' pesuonaang Kristus, sihapang Kalaena Puang Alataala umpake kamahangki' ma'tula' pano di dioa'. Dahi, yaling di sanganna Kristus kipalau la sikapiaimokoa' Puang Alataala.

²¹Daine' madosa Puang Yesus Kristus, ampo' nasuo Puang Alataala undurung dosanta. Bahtuanna napasihapang to madosa lambi' mala nasulängngiingke. Napanoa anna malai ingkännaingkea' ang sikente Puang Yesus Kristus la naangka' maroho di olona.

2 Korintus 6

¹Dahi, aka' mengkähängngang kami' sibaha Puang Alataala, dianto anna mengkamala'mang, solasohong, anna dakoa' ungcakaleäng-leängngi mana' pa'kalemunna Puang Alataala ang hali untahimbo.

²Yaling di Suha' Masero aha tiuki' tula'na Puang Alataala naoatee, "Yato di tempo ang kupama'tantu kuhingngi pehumala'mu, donetoo kukalemuio lambi' kupasalama'o." Oa' solasohong, pehingngiia' inde tula'ku: dianto indee tempo ang napama'tantu Puang Alataala. Allo dinoantoo sadia Puang Alataala la napasalama'koa'.

³Maenga'ang yaling di ingkänna pembabeki' anna malai dai aha tau unsalla pengkähängangki' yaling mengeang umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala.

⁴Kipamapia lolo pengkeroki' di ingkänna siamo anna malai maleso dioatee to pengkähännaang Dehata. Si sa'bara' loloang yaling ungnolai ma'kahupa-hupa pesändä', kamasuhsaang anna kamadahhaang.

⁵Si nabambaang tau, si natahungkungang, si nasibobo'-bobo'iang. Si mengkähäng kahha' loloang, lambi' aha tempona daang mala hahe anna daang mala mande.

⁶Maleso diinsang dioatee inang to pengkähännaang Puang Alataala, aka' masero pembabeki', kiinsang umba noa Bahtakaranna Dehata, sa'bara'ang anna marota'ang pano di tau senga'. Aha lolo Inaha Masero yaling di kalaeki' anna ma'kalemuang pano di tau senga' mengkalao yaling di inaha.

⁷Maleso dioatee to pengkähännaang Puang Alataala, aka' pepaturu ang kipepainsangnging dianto pepaturu ang tahap' anna aka' kakuasaanna Puang Alataala ang mala diita yaling di pengkähängangki'. Maroho lolo pembabeki' anna inde kamarohoangki' mala dipasihapang pa'dang anna unta ang la kipake untolla' balingki'.

⁸Moi dipakauho-uhoang, bahtu' dipudiang, moi disallaang bahtu' dipakeangka', maleso diinsang dioatee to pengkähännaang Puang Alataala. Aha ang mansangaang to pa'bulitu', ampo' setonganna katahpa'ang ang si kitula'.

⁹Naangka'ang tau dai kainsangang, ampo' setonganna mai'di tau mangnginsangngang. Nasangaang tau to mate, ampo' setonganna tuhokang! Moinnakato anna dipohetong si'da-si'daang, ampo' dasiakang mate.

¹⁰Mai'di kamasuhsaangki' ampo' mahasa lolo inahangki'. To memase-maseang ampo' kami'mitoo ang umbaha behe pano di tau mai'di. Nasanga tau dai aha aka-akangki', ampo' setonganna ingkänna-ingkänna siamo kiampui.

¹¹Oa' solasohong diting di Korintus, puha kipamaleso karangki' mating, dai aha aka ang kibuni. Ungnginsang pa'kalemungki' mating.

¹²Tadia kami' ang dai ma'kalemu mating, ampo' dioa' ang dai ma'kalemu di kami'.

¹³Ma'tula'ä' sihapang ma'tula'ä' pano di änä' kalaeku: kupalau mating la ma'kalemukoa' mai di kami' sihapang umpasule pa'kalemungki' mating.

¹⁴Daunsiba'ba' leleng londonang daunsiala tau ang dai mampetahpa' pano di Puang Yesus, aka' inang dai sihatang. Unsangarakaa'to sinnoa siang tau ang untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala anna tau ang dai untahimbo Puang Alataala? Bahtu' la malaraka kamabayaang sihaui kamalillingang?

¹⁵Sikapiairaka Kristus anna Pongkahana setang? Malaraka la aha kasikenteanna to mampetahpa' anna to tamampetahpa'?

¹⁶Sinnoaraka Dasang Ada'na Puang Alataala anna pampahahi'ang? Daete' pole' aha la noa. Ampo' kita'mitoo Dasang Ada'na Puang Alataala, aka' Puang Alataala To Tuho lolo inang tohho yaling di inahanta. Sinnoa ang natula' dolu Puang Alataala yaling di Suha' Masero naoatee, "La tohhoä' di alla'-alla'naii, anna kusibahaing. La mendahiä' Dehatanna, anna sika la mendahi petauangku."

¹⁷"Dahi, damong untuhu'i pengkerona tau ang dä' mangnginsang, damong unsiba'ba' lelengngi! Pakahaoi pembabe karake. Ponna umpanoa yatoo, ya' la kutahimbokoa'."

¹⁸" 'La mendahiä' Ambemu, anna la mendahikoa' änä'ku.' Noanto natula' Dehata, To Handang Ma'kuasa."

2 Korintus 7

¹Oa' solasohong ang kukalemui, ingkäna inde pa'dandiang nababe Puang Alataala pano di kita'. Dahi pahalluingke sikahaoang ingkäna aka-aka ang mekärahko'i, noa ang mala diita, noa ang yaling di inahanta. Pahalluingke untuhu'i Puang Alataala sibaha sangkalebu inahanta, anna pahalluingke mahea' umbabe ingkäna siamo ang la dai nakärä'i.

²Oa' solasohong, tahimboang lambi' tama di inahammu! Daang aha ummahomaho tau senga', bahtu' kibulitu', datouang aha ummahomaho tau senga' aka' la kipokauntungang.

³Ma'tula'ä' noa indee, solasohong, dai anna malai kusallakoa'. Aka' sinnoa ang kutula' langngena', dai aha mantondong pa'kalemungki' mating, noa tuhoang, noa toi mateang.

⁴Kuinsang kuoatee malakoa' dipetahpa'. Kupokale'dekoa', solasohong. Moinnakato anna mai'dii kamasuhsaang ang manghoaang, ampo' matohong dinoa inahangku anna masannangngä' aka' dioa'.

⁵Naonge anna suleang dinne di Makedonia, dai aha tempoki' mehile. Donetoo ma'kahupa-hupa kamasuhsaangi': kasibehtaang sibaha tau ang mepa'bali anna kamahea'ang yaling di inahangi'.

⁶Ampo' Puang Alataala, ang mepakahanga, umpakahanga inahangi' naonge anna sulei ta Titus.

⁷Tadia supu kasuleanna ang mampakahangaang, ampo' makahanga touang unghingngi kaheba ang nabaha. Naoatee umpakahangaa' inahanna naonge anna sibahakoa'. Naoa toe'tee makarohhengkoa' are' pano di kodi' anna pemalakoa' sitammu sala boingkea'. Naoa toitee unsohsoa' are' yato ang dahi dolu di alla'ta anna pemalakoa' mesa inahaingkea' sumule. Kihingnginna yatoo, ya' mahasa liu inahangi'.

⁸Moinnakato anna umpamapi'di'ia' inahammu yato suha'ku ang dolu, ampo' dai kusohso aka' kuuki'. Uhuna kusohso, aka' kuinsang kuoatee la mapi'di' inahammu umbata yato suha'. Ampo' yato kamapi'di'ang inaha dai masae.

⁹Dianto anna kuoaiter dai kusohso yatoo. Setonganna masannangngä'. Ampo' ang kuposannang tadia aka' mapi'di' inahammu, ampo' aka' mengkatoba'koa' di hao mai di pembabemu ang dai huhu, napobua' yato kamapi'di'ang inahammu. Yato kamapi'di'ang inahammu napolalang Puang Alataala la nabehekoa'. Dahi dakoa' huki aka' yato suha'ki'.

¹⁰Aka' kamapi'di'ang inaha ang situhu' pa'elo'na Puang Alataala napolalang la natehteingke mengkatoba', lambi' malaingke napasalama'. Kamapi'di'ang inaha ang noa yatoo dai mala tasohso. Dai sinnoa kamapi'di'ang inaha ang situhu' pihki' mentolinona, ang dai sitonda kapengkatoba'ang, aka' mebahane' pano di kamateang.

¹¹Yato kamapi'di'ang inahammu umbata yato suha'ku inang situhu' pa'elo'na Puang Alataala. Itai boana yatoo: pemalakoa' umbabe aka ang maroho.

Pemala liukoa' umpebayai kalaemu. Keaha'koa' aka' dosanna to kekasalaang. Mahea'koa' untuhu'i pembabenaii. Ungkarohhengngiä'a'. Umpengkabela-belaia' untuhu'i Dehata. Sadiakoa' untahungkung to kekasalaang. Umpamaleso di ingkäna siamo lambi' nainsammi tau naoatee bahahsi inahammu yaling inde di kaha-kaha.

¹²Dahia', solasohong, dai kuuki' yato suha' dolu aka' tau ang kekasalaang, bahtu' aka' tau ang nahoa kasalaang. Ampo' nasuhung anna kuuki'i yato suha', anna malakoa' napainsangngi Puang Alataala umba noa setonganna pa'kalemummu pano di kami'.

¹³Dianto anna matohong inahangki'. Inang matohong inahangki', la'bi-la'binna unngita umba noa mahasa inahanna Titus aka' untahimbo mapia anna umpakahangaa'.

¹⁴Akinna kusuo mating, kupainsangngi ta Titus umba noa kupokale'dekoa'. Kuhhu' sumanga' aka' dä' umpakasili. Umba noa ingkäna tula'ku tahpa' asang, noa tunne' ingkäna yato ang kupainsangngi ta Titus didiomua', ya' tahpa' asang.

¹⁵Anna tuhtuangkoa' nakalemui ta Titus, aka' nakalehai umba noa untuhu'i ingkäna pahentana, anna untammui umpotosule sitonda kamahea'ang aka' tandana umpakeangka'.

¹⁶Oa' solasohong, mahasa liu inahangku aka' kuinsang kuoatee malakoa' kupetahpa' di ingkäna siamo.

2 Korintus 8

¹Oa' solasohong, pemalaang anna malaia' unngingsang aka ang dahi di ingkäna jumaa' done di Makedonia napobua' kamarota'anna Puang Alataala.

²Masuhsa si'da-si'da kamadahhaang anna kapemase-maseang ang sika nasa'ding. Ampo' moinnakato noa yatoo, ya' mahasa liu inahannaii lambi' mai'di doi' sika nahimpung ang la napake undului solana.

³Kusa'bii kuoatee yato pentandonaii situhu' kapabelaanna, bahtu' la la'bike'. Anna dai aha tau ang mampahsa, ampo' inang mengkalao toboue' yaling di unnä' inahanna.

⁴Napalau toe' la kipabei sika unghimpung doi'na ang la napake undului to pemase-mase di lau' di Yerusalem.

⁵Yato pentandonaii la'bi andana ang kipemitai. Tadia doi' supu ang nabea ampo' sika umbeho dolu inahanna dai' di Puang Alataala untuhu'i pa'elo'na. Noa tunne' natuhu'iang aka' pa'elo'na Puang Alataala.

⁶Dahi, mane kisuo ta Titus sumule mating anna malakoa' nadului yaling inde di pengkähängang mapia, aka' inang ta Titus ang handang dolu manduluikoa' unghimpung yato doi' ang la umpapebaha sau di Yerusalem.

⁷Oa' solasohong, untondongkoa' tau senga' di ingkäna siamo: dai aha mantondong kapampetahpa'ammua', ungningsangnga' pepaturu ang tahpa' anna umba noa umpaturu tau senga'. Mai'di ang umbabe yaling undului tau senga' anna ma'kalemu si'da-si'dakoa' pano di kami'. Dianto anna kupalaui la umpellondoikoa' tau senga' yaling inde di pengkähängang mapia, dianto umbea doi' pano di to pemase-mase.

⁸Tadia pahenta ang kutula'ingkoa'. Supung kupainsangngikoa' umba noa pa'kalemunna to Makedonia yaling umbea doi'na ang la medului, anna mala toi kuita umbane' noa pa'kalemummu pano di tau senga'.

⁹Ungningsangnga' umba noa pa'kalemunna Dehatanta Puang Yesus Kristus pano di kita'. Tandana malemu, ya' moinnakato anna matande si'da-si'dai, ampo' napellei yato kamatandeanna anna malaingkea' nakalemui. Noa tunne' mendahi to pemase-mase anna malaingkea' untahimbo katomakakaang.

¹⁰Di kodi'na kodi' mahasa ke umpepuhii yato ang umpahandu' taung ang puha, dianto ungakalemui jumaa' senga'. Aka' dioa' ang handang dolu umpahandu' anna umpahandu' inde pengkähängang.

¹¹Dahi dinoa pengkabela-belaiia' umpapuha yato, sinnoa naonge mane umpahandu'i. Pebeaing dia siamo ang mala umpebeaing, situhu' aka ang aha.

¹²Aka' ponna mampebeaingkea' mengkalao di inahanta anna situhu' yato ang aha di kita', ya' masannang Puang Alataala untahimbo yato pentandota. Dai napalau la'bi andana kapabelaanta.

¹³Dai kupanoa indee anna matingngiia' durungammu lambi' kakuhangangkoa' anna kehongko'ine' tau senga'. Ampo' nasuhung kupanoa indee anna malai la sinnoa-noa katuhoammua'.

¹⁴Dinoa, aka' mai'di buke' aka-akammu, ya' sihatang ke unduluikoa' solamu ang kalala' di lau' di Yerusalem. Dako'-dako'ke' ke kalala' toukoa' dio, ya' malamokoa' sika nadului. Dahi ke tuhoi tau sikarota'i noa yatoo, ya' ingkänna tau dai aha la kakuhangang.

¹⁵Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Yato tau ang mai'di nahimpung, dai la bosa' aka-akanna. Anna yato tau ang sai'di' nahimpung, ya' dai la kakuhangang."

¹⁶Kuhhu' sumanga' dai' di Puang Alataala aka' mengkähäng yaling di inahanna ta Titus lambi' pemala la naduluikoa', napensinnoaiä'.

¹⁷Tahpana kisuo ta Titus la mao mating, ya' naaku si'dae' aka' inang pemala liue' la naduluikoa'.

¹⁸La kisuo mesa solasohonta mating nasibahaing ta Titus. Inde tau napudi ingkänna jumaa' aka' pengkähänganna umbaha Kaheba Mapia.

¹⁹Dia tuke', hali napillei ingkänna jumaa' dinne anna malai naposolaiang lusau di Yerusalem umbaha yato pentandomu pano di santosahaninta ang menge masuhsa. Aka' nasuhung anna la maoang anna malai dipamatande sanganna Dehata anna la nainsang solasohonta di lau' naoatee, "Aha si'dae' inahanna mekalemui."

²⁰Kidakai liu anna dai la aha tau ang mansallaang yaling inde di kaha-kaha umbaha yato mai'di doi' pentandonaii.

²¹Dianto anna kipihki' lohpo'mi menna ang la mamposolaiang anna malai maleso dioatee maroho pahtuyungki', noa di olona Dehata, noa di olona hupatau.

²²Dahi ta Titus sibaha yato solasohong ang mane hali kutula' anna ahake' mesa tau senga' ang la kisuo mating. Pemmai'ding kisa'bii pengkerona inde solasohonta lambi' kiinsang kioatee bansa' yaling di ma'kahupa-hupa pengkähängang. Ya' dinoa pemala liukoa' nadului aka' napetahpa'koa'.

²³Didionane' yato ta Titus ang la kusuo mating naduluikoa', dianto solaku yaling di pengkähängang. Pihsanannane' yato to deruai ang la mamposolai, dianto ang napillei jumaa' dinne unngäto' katihimpunganna yato doi'. Pengkerona si umpamatande sanganna Kristus.

²⁴Dahi kupalau ke la malaia' untahimbo mapia anna uningkalemui. Ponna ke umpanoiaia', ya' la nainsang ingkäna jumaa' naoatee to pa'kalemu si'dakoa' anna tahpa' yato ang si kipokale'de didiona kamapiaammua'.

2 Korintus 9

¹Setonganna dai pahallu kuuki' moi aka didiona inde doi' ang la kibaha sau di Yerusalem.

²Kuinsammi kuoatee pemalako' undului solamu. Setonganna puhakoa' kupokale'de pano di to Makedonia, kuoatee, "Yatone' solasohonta di hao di Poropensi Akhaya inang napahandu'ke' taung ang puha anna sadiang la umbea yato doi'na ang la naduluiing solana." Dahi, tahpana sika nahingngi kalebu inahammua' undului sola, ya' sika pemala tunne' napanoa.

³Ampo' moinnakato noa, ya' dotanne' kusuo lohpo' ta Titus sibaha solana mating anna malakoa' nadului unngäto' yato pentandomu. Dahi kuhannuang ke lambi'mä' mating la tokangnga' kulambi' sinnoa ang kutula'ing to Makedonia. Daa-daa nasanga sika kuloseng yato aka ang puha kutula' pano diii.

⁴Aka' ponna ke ahai to Makedonia ang mamposolaiä' mating, anna dake' tihimpung yato doi' ang la umpopanduluia', ya' la masili si'da-si'daang aka' puhakoa' kipudi yaling inde di kaha-kaha. Kusanga la masili toukoa' dio ke noai yattoo.

⁵Dianto anna kusanga mahasa ke kusuo'i mating ta Titus sibaha solana, anna malai sika naäto' lohpo' yato doi' pentandomua' ang undandi. Dahi, ke lambi'mä' mating, ya' la toka asammi yatoo. Ponna ke noai yatoo, ya' la maleso dioatee mebeakoa' mengkalao yaling di inahammu, dai aka' dise'de'koa'.

⁶Pihki'i inde kara: yato tau ang sai'di' naambo', ya' sai'di' toe' ang la nakohti'. Yato tau ang mai'di' naambo', ya' mai'di' toe' ang la nakohti'.

⁷Pahallu tau simesa-mesa umpihki' lohpo' sangngaka ang la dipebeaing. Dai sihatang ke umpebeaing tau aka-aka sitonda matingngi inaha, bahtu' supung aka' nase'de' tau senga'. Aka' Puang Alataala ungkalemui tau ang umpebeaing aka-akanna sitonda kamasannangang inaha.

⁸Ma'kuasa nabehekoa', lambi' taumpuha-puhaa', mala dioatee yato ingkäna ang umpahallu la aha asang lolo. Yato kala'biammua' la umpake umbabe ma'kahupa-hupa kamapiaang pano di tau senga'.

⁹Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu, "Mai'di' pebehe ang nabea Puang Alataala pano di to pemase-mase. Kamapiaanna la lambi' sapano-panona."

¹⁰Puang Alataala umbea banne pano di to pangngambo' anna nabeaingkea' kita' boana la taande. Noa tunne' pentando ang la umbea pano di tau senga' la nabehe Puang Alataala anna malai tuhtuang kehängängke' yato kamapiaang inahammu.

¹¹Ma'kahupa-hupa behe ang la nabeakoa' anna malakoa' undului lolo tau senga'. Dahi, ke kibahaing pentandomu pano di solata ang memase-mase di lau' di Yerusalem, ya' la mai'di' tau ang ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala.

¹²Inde pengkähängang mapiammu la umpasundung kakuhanganna to pentindo'na Dehata di lau'. Londonang la tuhtuang mai'di' tau ang ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala aka' naita pengkähängang mapia ang umbabe.

¹³La umpamatandea' Puang Alataala unngolai yato pentandomu. Aka' napobua' yato pentandomu pano diii, ya' la maleso dioatee tahu'-tahu'angkoa' pano di Kaheba Mapianna Kristus.

¹⁴Anna sika la nasambayangngikoa' mengkalao yaling mai di inahannaii, aka' la napihki' naoatee mana' pa'kalemunna Puang Alataala ang mahasa liu mengkähäng yaling di inahammu.

¹⁵Kuhhu' sumanga' dai' di Puang Alataala aka' dai tabela tatula' asang kamatandeanne pebeana pano di kita'!

2 Korintus 10

¹Oa' solasohong, aha palaungku mating. Aha tau ang si mangngoatee, "Ponna ke makahaoi Paulus, ya' makahha' dihingngi ihsi suha'na, ampo' ke dinnei di olota, ya' malunä'." Dahi kupamahempo' inahangku, sinnoa inahanna Kristus ang malunä' anna marota',

²anna kupalau ke malai dai la aha tau di alla'-alla'mua' ang tontong dä' mantahimbo, anna malai dang makahha' karangku ke lambi'ä' mating! Aka' aha tau ang si umpasinnoa pembabeki' anna pembabena to lino ang dai unngingsang Dehata. Ponna ke aha loloi yatoo, ya' inang sika la unghingngi kara makahha'ku!

³⁻⁴Inang to linoang. Ampo' ke kipa'balii tau ang mampa'baliang, ya' umpakeang kakuasaang ang sule yaho mai di Puang Alataala. Pembabeki' dai sinnoa pembabena tau ang dai unngingsang Dehata, datouang umpake pangkahka' ang si napake to lino. Ang kipake dianto kamatohoang yaho mai di Puang Alataala. Malaang dipasihapang to pa'tolla' ang umpasitale-tale behtenna bali. Bahtuanna, aka' kipake kamatohoang yaho mai di Puang Alataala,

⁵lambi' malaang untalo yato ingkäna tau ang umpa'bali pepaturu ang tahap'. Malaang umpa'bali yatoii ang malängkä' inahanna sibaha yatoii ang ungalapai tau ang pemala unngingsang Puang Alataala. Si umpakeang

kamatohoang ang sule yaho mai di Puang Alataala, lambi' inahanna yato tau ang mampa'baliang mendahi tuhu'-tuhu'ang pano di Kristus.

⁶Dahi solasohong, ke malesomokoa' tuhu'-tuhu'ang pano di kami', ya' sadiaang la untahungkung yato tau ang tontongke' dai tuhu'-tuhu'ang.

⁷Pihki' liuia' yato ang ungnigita. Ponna ke ahai tau ang unsanga kalaena petauanna Kristus, ya' pahallu sika umpahehsa ihsi inahanna lambi' nainsang naoatee petauanna touang kami' Kristus, sinnoaii.

⁸Ke hapangannai liba' inde karangku umpudi kalaeku, ya' dä' masili. Aka' yato ang kupudi di kalaeku dianto kakuasaang ang nabeaä' Dehata la umpamatoto' kapampetahpa'ammua', tadia ang la ungarakei kapampetahpa'ammua'.

⁹Dai kuaku la aha tau ang mampihki' naoatee, "Makahha' tula'na Paulus yaling di suha'na naola mepakahea'i kale."

¹⁰Aka' aha are' tau diting ang mekara-kara bu'bu' didioku, naoatee, "Yaling di suha'na, ya' makahha' karanna anna boheng matoto' pepakaenga'na, ampo' ke dinnei kalaena di alla'-alla'ta, ya' malammaetee' anna dai ma'bahtuang tula'na!"

¹¹Dahi, aka' noa nee karanna, ya' painsangngii oaintee: umba noa makahha'na karangki' yaling di suha'ki', ya' la noa tunne' makahha'ki' ke lambi'ang mating.

¹²Inang dai la kipasiita kalaeki' anna yato tau ang ungnangka'-angka' kalaenaii. Yato tau ang noa, to maho asang, aka' sika unghohto' toboe' kalaena situhu' pihki'na toboe', mane umpasiitai kalaena anna solana.

¹³Daang kami' noa. Ponna ke umpudiang kalaeki', ya' dai kihängngäng-hängngängngi, ampo' meämpä' tobou kami' supu yato pengkähängang ang sihapang bela'ki' ang nabeaang Puang Alataala. Anna dioa', solasohong, tihekeng tumokoa' dio yaling yato di bela' pengkähängangki'.

¹⁴Daang liba' yaling umpokale'de pengkähängangki'. Aka' inang halikoa' kipellambi'i umbaha Kaheba Mapianna Kristus.

¹⁵Daang liba'-liba' umpudi kalaeki' umpokale'de pengkähänganna tau senga' sihapang pengkähängang kalaeki'. Ampo' kihannuang, solasohong, ke kehängngämmi kapampetahpa'ammu, ya' la kehängngäng buntoo pengkähängangki' di alla'-alla'mua',

¹⁶lambi' ongeang pengkähängangki' la tuhtuang malua'. Aka' pemalaang umbaha Kaheba Mapia pano di bohto senga' ang sikahaokoa' ang dake' aha unghingngi didiona Kaheba Mapia. Daang pemala umpokale'de pengkähängangki' ang setonganna kibabe di bela'na tau senga'.

¹⁷Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Menna-menna ang pemala umpokale'de aka-aka, ya' pahallu umpokale'de yato ang nababe Puang Alataala."

¹⁸Aka' tau ang dipakeangka' si'da-si'da, supung tau ang napudi Dehata, tadia tau ang umpudi kalaena.

2 Korintus 11

¹Oa' solasohong, kalemuiä' sa'bara'koa' kupatulu'ke' sai'di' inde karangku umpudi kalaeku, ang umbai unsangaa' karanna to maho.

²Keaha'ä' situhu' kakeaha'anna Puang Alataala ke ahai ang untehtekoa' umpellei Puang Yesus Kristus. Aka' kodi'mitoo ang handang dolu umpaturukoa' mampetahpa' pano, anna ang kupemala dianto la tontongkoa' mampetahpa'. Malakoa' dipasihapang änä' bahine ang puha ma'dandi la siala mesa muane. Anna Kristusmitoo mala dipasihapang muane ang la unsialaingnga'.

³Ampo' malaya'ä' dinoa, daa-daa la aha ang mambulitu'koa' lambi' damokoa' umpatontong kapampetahpa'ammu sibaha sangkalebu inahammu. Sinnoa Hawa dolu ang nasändä'i ile kamba' malunä' karanna, ya' noa tunne' si aha tau ang pemalakoa' nasändä'i natehte umpellei yato kapampetahpa'ammu pano di Kristus.

⁴Puhamokoa' kipaturu didiona Puang Yesus anna umpehingngii yato pepaturungki' lambi' untahimbokoa' Inaha Masero. Ampo' puhai yato,

umpabeirea' dio are' tau senga' mampaturukoa' didiona Yesus ang senga'. Dinoa sadiamokoa' are' umpehingngii pepaturunna anna untahimbokoa' inaha senga'!

⁵Ampo' dä' ungangangka' kalaeku madihoi'ang andana inde solamu ang unsanga kalaena "pesuo tehtongang."

⁶Moinnakato anna dä' manähäng ma'kara, ampo' datouä'ne' to maho. Kuinsang koo pepaturu ang tahap'. Puhakoa' kipamaleso loloing inde kaha-kaha yaling di ma'kahupa-hupa lalang.

⁷Naonge anna kupainsangngikoa' Kaheba Mapia dolu, dä' aha malau saho moi poro la sai'di'. Kupamahempo' katuhoangku anna malakoa' diängkä' di hoi' mai di dosammu. Salarakakä' aka' dä' umpalau saho di hao mai di dioa'?

⁸Naonge anna ditingngä' di bohtomu, ya' to mampetahpa' di bohto senga' ang mampapebahaingkä' doi'. Mala dioatee sika huki nei' anna mala toukoa' dio kupainsangngi Kaheba Mapia.

⁹Donetoo anna ahai kapahalluangku, ya' dakoa' kupalau. Aka' sule solasohonta di hao mai di Makedonia nabahaingkä' doi' ang umpasundung kapahalluangku. Mengkalao dolu dai aha si kupalau aka-aka di dioa'. Noa toi di allo ang la sule dai aha ang la kupalau.

¹⁰Indee tula'ku ang kupokale'de dä' aha mala mansängkäi moi menna di ingkäna Poropensi Akhaya, aka' ahana inang tahap' sinnoa tahap'na pa'karanna Kristus.

¹¹Aka anna ma'tula'ä' noa indee? Umbai unsangaa' dakoa' kukalemui, i? Kukalemui liukoa', naitäa' Puang Alataala.

¹²Dahi la kupatulu' kabiasaangku, dianto dai la kupalau mating saho, anna yato tau dai sika mala umpudi kalaenaii naoatee sinnoa siang pembabena anna pembabeki'.

¹³Tau ang noa yatoo dianto rasul ang ma'loseng-loseng. Sika mengkähäng di alla'-alla'mua' sihapang rasulna si'da Kristus, ampo' setonganna to pa'bulitu'!

¹⁴Ampo' daingkea' pahallu pusa' napobua' yato pembabenaii, aka' moi Pongkahana setang mala toe' umpasenga' hupanna anna nasangai tau malaeka' ang umbaha kamabayaang.

¹⁵Dahi daingkea' pahallu pusa' ponna sabua'na Pongkahana setang umbuni pembabe karakenaii anna kamba' membabe mapiai boheng sabua'na Dehata. Katämpä'anna sika la ditahungkung situhu' pembabena.

¹⁶Sinnoa ang kutula' langgena', moinnakato anna sihapang mentomahoä' dinoa, ya' pabeiä' untula' sämpäi' yato ang kupokale'de. Daumpihki'ia' unngoatee to maho si'daä', hapang ke la ahai tula'ku ang mentomaho, ampo' pabeiä' ma'tula' noa.

¹⁷Ke umpudiä' kalaeku noa indee, ya' kupanoa sihapang to maho, dai sihapang pesuona Dehata.

¹⁸Mai'di tau ang si umpudi kalaena untula' yato ingkäna ang nakähäng mentolinona, ya' noa tunto koo umpudiä' kalaeku.

¹⁹Kupanoa aka' unsangakoa' kalaemu manähäng lambi' si umpehingngikoa' to maho!

²⁰Ponna ke ahai to pambahanang ang mamposabua'koa', ya' sika untahimbo. Anna ponna ke ahai ang mambulitu'koa' bahtu' napabokoikoa', ya' umpabei tomande' napanoa. Noa tunne' tau ang ungangangka'-angka' kalaena umpabei tomande' natampilingkoa'.

²¹Unsangarakaa' la kuposili aka' daang bahani untindo' pembabena yato to ungangangka'-angka' kalaena diting? Ampo' ponna ke sika umpudii kalaena, ya' la mengkabahaniä' umpudi touä' kodi' kalaeku. (Kalehaiia', mengeä' ma'tula' sihapang to maho.)

²²Si unsanga are' kalaena to Ibrani. Ya' noa tunto koo. Si unsanga are' kalaena to Yahudi. Ya' noa tunto koo. Si unsanga are' kalaena peänä'anna Abraham? Ya' noa tunto koo.

²³Si unsanga are' kalaena to pengkähänna Kristus. Ya' la'bi puhaä' kodi' andanaii. (Mengeä' ma'tula' sihapangngä' to sala-salaang.) Inang sika

kutondongnete' yaling di pengkähänganku. Pemmai'diä' ditahungkung la'bi andanaii! Pemmai'diä' dipohetong la'bi andanaii! Pemmai'diä' sai'di' tala mate.

²⁴Pellimamä' natahungkung to Yahudi. Si napohetongngä' pentallumpulo kamehsa, situhu' kabiasaanna.

²⁵Pentallung natahungkungngä' to Roma. Si napohetongngä'. Pihsang tempo naleboä' tau mai'di, nasaleba'i batu, pemalaä' sika napatei. Pentallung kahpala' ang kuongi limmi' tama di le'bo'. Pihsang tempo molangiä' di le'bo' sangngallo sambengi aka' limmi' kahpala'ku.

²⁶Yaling di pellaolangku pemmai'di kuoloi ang mehea'-hea', sinnoanna mala'bu', to bokoti, napakauho-uhoä' noa to Yahudi, noa ang tadia to Yahudi. Kuoloi ang mehea'-hea' yaling di bohto, pano di alla' kalane, yaling di le'bo'. Kuoloi ang mehea'-hea' di hao mai di tau ang kamba' unsanga kalaena to mampetahpa', ampo' setonganna tadia.

²⁷Si untanangngä' sikungku mengkähäng. Pemmai'di dä' hali hahe, dä' hali menu' bahtu' mande. Pemmai'diä' manono, madinging anna dai kannä' kaya'ku.

²⁸Diakantoo anna matingngi durunganku umpihki' lolo ingkäna jumaa'.

²⁹Ponna matingngi inahanna solaku aka' malamma kapampetahpa'anna, ya' matingngi tou ko inahanku. Ponna ke ahai ang manaho tama di dosa, ya' mapi'di' liu inahanku.

³⁰Ponna ke la umpudiä' kalaeku, ya' supung yaling untula' kamalammaanku.

³¹Yato ingkäna ang mane kutula', tahpa' asang, dä' loseng. Puang Alataala, Ambena Puang Yesus ang mansa'bii. Pudii sapano-panona!

³²Naonge anna di haoä' di Damsyik di tempona Tomaraya Aretas, ya' pemalaä' napatei Tuambahsa'. Lambi' unsuo änä' buana undakai baba hala bohto anna malaä' nasahka.

³³Ampo' naduluiä' solaku. Sika napatuhungnä' yaho mai di mesa pengngollengang yaho di hala bohto, napatamaä' di mesa kalahohäng lambi' malaä' lahpa' di hao mai diii.

2 Korintus 12

¹Dai aha kunanna ke unsanga-sangai tau kalae. Ampo' moinnakato noa, ya' la unsanga-sangakä' kalaeku. La kutula'ingkoa' yato ang haliä' napaitai Dehata uhuna.

²Kuinsang mesa to Sahani. Sampulo uhpä' pahiamanna ang lehsu' tiängkä' dai' di suruka mentama di ongeang ang naongi tohho Puang Alataala. Dai kuinsang bätäng kalaena si'daraka ang tiängkä' dai', bahtu' sungnga'naraka, ampo' supung Dehata ang mangnginsang.

³⁻⁴Ang maleso di kodi', inde tau tiängkä' dai' di mesa ongeang ang mahahsa', sanganna Firdaus. (Kutula' sala bou, dai ko kuinsang ke tiängkä' si'daraka bahtu' pangngita kaleraka. Supung Puang Alataala ang mangnginsang.) Tahpana yaho inde tau, ya' unghingnging kara ang mahasa liu ang dake' aha nahingngi hupatau anna dake' mala natula'.

⁵Sihatang kupokale'de yato tau ang hali kaita-ita ang noa yato ang kutula'. Ampo' dai kuaku umpokale'de kalaeku. Supung ke untula'ä' kamalammaangku dianto supu ang kupokale'de.

⁶Setonganna ke pemalaä' umpokale'de kalaeku, ya' dä' la loseng, aka' inang aha ang sihatang kupokale'de. Ampo' dai la kupanoa, aka' dai kuaku la aha ang mampakeangka'ä' napobua' inde tohodolungku. Ponna ke ahai ang pemalaä' mampokale'de, ya' pahallu napahehsa dolu pembabeku anna napehingngii dolu karangku.

⁷Dahi, aka' mahasa liu yato ang napaitaiä' Dehata, ya' nabeaä' Puang Alataala sanghupa kamadahhaang anna malai dä' umpamalängkä' inahangku. Inde kamadahhaang sinnoa dui ang mantohse' loloä', bahtu' sinnoa pesuona Pongkahana setang ang mampakauho-uhö loloä'.

⁸Pentallung mengkamala'ä' dai' di Puang Alataala anna malai inde kamadahhaang napa'dai.

⁹Ampo' natimba' naoatee, "Ang umpahallu supu dianto mana' pa'kalemungku mating. Aka' ponna ke malammao, ya' maleso diita kamatohoangku yaling di katuhoammu." Dianto anna kupokale'dei kamalammaangku, aka' ke malammaä', ya' nadakaiä' kamatohoanna Kristus.

¹⁰Dahi ke malammaä', ya' kuposannang. Masannangngä' ke dipakauho-uhoä', bahtu' didahha, bahtu' unngolai kamasuhsaang anna kamadahhaang aka' to pentindo'naä' Kristus. Aka' naonge anna malammaä', ya' donetoo matohoä'.

¹¹Ke dihingngii inde karangku ang kutula' langngena', ya' sihapangngä' to maho aka' umpudiä' kalaeku. Ampo' nasuhung kupanoai aka' dioa', solasohong. Setonganna sihatang ke dioia' ang mampudiä'. Aka' moinnakato anna tau biasaä', ampo' naangka'ä' Puang Yesus Kristus mendahi pesuona, anna dä' madihoi'ang puha andana ne mating ingkäna ang boheng "pesuo tehtongang" diting ang unngangka'-angka' kalaena.

¹²Naonge anna ditingngä', ya' kupamaleso dioatee pesuona si'daä' Puang Yesus. Sa'bara'ä' lella' umbabe ma'kahupa-hupa tanda ang mepusa'-pusa' ang umpatandaang kakuasaanna Puang Alataala.

¹³Unsangarakaa' dake' kannä' behe ang kubahaingkoa'? Aka' sinnoa siang ang kubahaing jumaa' senga'. Pano di jumaa' senga' umpalauä'ne' sahoku. Ampo' mating di dioa' dä'ne' aha umpalau sahoku. Unsangarakaa'to salaä' ke kupanoa indee, solasohong? Ahana dai noa yatoo!

¹⁴Mengeä' dinoa mopahtuyu la kulumbakoa' mating kapentallunna. Anna dai aha aka-aka ang la kupalau mating. Tadia aka-akammu ang kupeäng, ampo' inahammu. Aka' tadia änä' ang si umpeängnging andeang to baha'na, ampo' to baha' ang umpeängnging andeang änä'na.

¹⁵Dahi, masannangngä' kupake dia siamo ang aha di kalaeku anna kuduluiingkoa'. Sadiaä' umpebeaing kalaeku aka' kamapiaammua'. Dahi akana dära' ko ungakalemui liu anna kukalemui liukoa' dio?

¹⁶Ungnginsangnga', solasohong, unngoatee dakoa' aha kusaha-saha. Ampo' aha siake' tau ang si mansangaiä' to pa'bulitu' ang unngala tomande' aka-akammu.

¹⁷Dai tahpa' yatoo. Yato tau ang kusuo mating, aharakakoa' nabulitu' lambi' naala aka-akammu? Daine' pole' aha.

¹⁸Naonge kusuo mating ta Titus sibaha mesa solasohong ang senga', ya' nabulitu'rakakoa' donetoo? Ungnginsangnga', solasohong, unngoatee mesa inahaang ta Titus anna sinnoa siang pembabeki'.

¹⁹Unsangaraka nasuhung anna kiuki'i ingkäna inde suha' anna malaang umpebayai kalaeki'? Daete' aha la noa. Setonganna ma'tula'ang di olona Puang Alataala aka' kasikenteangki' sibaha Kristus. Anna yato ingkäna ang kibabe, kibabe anna malai dipamatoto' kapampetahpa'ammu.

²⁰Malaya'ä' mase arang ke lambi'ä' mating, dai la kukärä'i yato ang kuita di alla'-alla'mu anna dai la ungkärä'i yato ang unghingngi di hao mai di kodi'. Daa-daa kulambi'koa' siba'di-ba'di, ma'sinuhung pano di solamu, sikeaha'i, umpihki' supu kalaena, si umpakauho-uho tau senga', kekara-kara bu'bu', anna malängkä' inaha. Kapo'de'na tula', daa-daa kulambi'koa' dai mesa inaha.

²¹Malaya'ä' mase arang, ke lambi'ä' mating, la masiliä' aka' dioa' situhu' pa'elo'na Puang Alataala, Dehatangku. Lambi' la musengngä' umpihki' ne mating mai'dike' solamu ang madosa ang dai naaku mengkatoba' di hao mai di pembabe karake, sinnoanna unngindä'-indä' pa'bannetauang anna membabe tasampa'.

2 Korintus 13

¹La kapentallunnang indee la kulumbakoa'. Kalehaini yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu: "Ponna ke ahai tau ang nasalla tau senga', ya' pahallu la aha deruaraka, talluraka tau ang mansa'bii anna malai dibohtu yato kaha-kaha."

²Naonge anna kapendoannaä' diting kupakaleso kuoatee tau ang dai ullahpa' dosanna inang la ditahungkung. Dahi sikahaoingkea' dinoa, ya' kutula' sala

bou pano diii anna pano di menna-menna ang pahallu dipakaenga' kuoatee: ke lambi'ä' mating, ya' la makahha'ä' anna ingkäna yato tau la nahoa asang kakeaha'angku.

³Ahako' ang dai mampetahpa' ke dioaitee Kristus ma'tula' unngolai kamahangku, lambi' umpalau tanda. Ya' empeii! Ke lambi'ä' mating la unngitako' kakuasaang ang nabeaä'. Dai la malamma pano di dioa', ampo' la unsa'ding kamatohoanna.

⁴Inang malamma Puang Yesus naonge anna ditoke'i yaho di kayu sitambeng. Ampo' tuhong sumule dinoa unngolai kakuasaanna Puang Alataala. Noa tumang kami', malammaang yaling di katuhongki' sibaha Puang Yesus. Ampo' untahimboang katuhong bakahu sibaha Puang Yesus di hao mai di kakuasaanna Puang Alataala. Anna ke lambi'ä' mating, ya' la unngita inde kakuasaang ang nabeaang Puang Alataala.

⁵Pahehsako' inahammu anna malai unngingsang unngoatee tuho si'darakako' situhu' kapampetahpa'ammu, daraka. Ponna dai maleso dioatee Kristus Yesus tohho yaling di inahammu, ya' bahtuanna dai noa kapampetahpa'ammu.

⁶Kuhannuang, solasohong, ke umpihki'ang kami', la maleso dioatee kapampetahpa'angki' tahpa' si'da-si'da.

⁷Kisambayangngiko' anna malako' dai membabe karake. Nasuhung anna kipanoai, tadia anna malai maleso dioatee rasulna si'daang Puang Yesus Kristus, ampo' anna malako' membabe mapia. Moi la aha tau ang dai mantahimbo kakuasaangki', ya' dai maaka ahsala' membabe mapiako'.

⁸Aka' daang mala membabe dia siamo ang umpa'bali katahpa'ang, ampo' membabe loloang situhu' katahpa'ang.

⁹Mahasa inahangki' moi malammaang, ahsala' matohoko' dio. Ma'sambayangngang anna tuhtuang matoto'i inahammu untuhu'i Dehata.

¹⁰Dianto anna kuuki'i inde suha' naonge anna sikahaoangngingkea', anna malai ke lambi'ä' mating, damä' pahallu makahha' umpake kakuasaang ang

nabeää' Dehata. Aka' yato kakuasaang nabeää' anna malai umpamatoto' kapampetahpa'ammu, dai anna la kukarakeii kapampetahpa'ammu.

¹¹Katämpä'anna, solasohong, pamahasai inahammu. Sändä'i tuhtuang membabe ang handang mapia, pehingngii yato ingkäna ang hali kupaturuingkoa', mesa inahakoa' anna tuhokoa' sikapiai. Anna la naposolaikoa' Puang Alataala ang si mebea pa'kalemu anna kamasahkeang.

¹²Sisalama'ikoa' sitonda inaha bulahang ke sitammu-tammukoa' di pa'himpungang. Salama'na are' ingkäna to mampetahpa' dinne.

¹³Ke la malai nabehekoa' Puang Yesus Kristus, nakalemuikoa' Puang Alataala anna napamesakoa' anna ingkämmu naposolai lolokoa' Inaha Masero. Samantoo.

Galatia

Galatia 1

¹⁻²Pano di ingkäna jumaa' di Bohto Galatia. Hao mai di kodi' Paulus, mesaä' rasulna Puang Yesus Kristus. Mendahiä' rasul tadia aka' pantuhona hupatau, tadia toi hupatau ang mangngängkä'ä', ampo' Puang Yesus Kristus untuhoä' anna Ambeta Puang Alataala ang puha umpatuho sumule di hoi' mai di alla'na to mate. Salama' kibalambi' mating ingkänaang solasohommua' to mampetahpa' dinne.

³Ke la malai Puang Alataala Ambetaa' sibaha Dehatanta Puang Yesus Kristus la umbehekoa' anna namana' kamasahkeang sibaha kamasannangang.

⁴Puang Yesus Kristusmitoo ang puha umpebeaing Kalaena dipatei anna malai nasulängngiingkea' di hao mai di dosanta anna nalahpa'ingkea' di hao mai di kakuasaanna inde lino ang punno kakarakeang. Napanoa aka' situhu' pangngelo'na Ambeta Puang Alataala ang tapenombai.

⁵Dipudi anna dipakäyyäng Puang Alataala lambi' sapano-panona. Aming.

⁶Kukapusa'ikoa' pole'. Puhamokoa' natambai Puang Alataala mendahi petauanna aka' mana' pa'kalemunna Kristus. Dahi akana maromi'rakoa' dio umpengkebo'i anna maokoa' untuhu'i yato kaheba senga' ang nasangai hupatau "Kaheba Mapia"?

⁷Setonganna dai aha Kaheba Mapia senga' sehalinna yato ang puha kipakuhuingkoa'. Ampo' nasuhung anna umpanoiaia', aka' aha yato tau umbulitu' inahammu, umputa'-puta' sala anna umbala'i bahtuanna Kaheba Mapia didiona Kristus.

⁸Ampo' menna-menna umpepakahebaing "Kaheba Mapia" senga' sehalinna yato Kaheba Mapia ang puha kipakahebaiingkoa', ya' la napahoai petahungkung Puang Alataala yaling di allo katämpä'anna lino! Moi kami' ke umbahaang kaheba senga' bahtu' malaeka'raka yaho mai di suruka, tontommi la napahoai asang petahungkunna Puang Alataala!

⁹La kusulei bou yato ang puha kutula'ingkoa' kuoatee: menna-menna umpepakahebaing "Kaheba Mapia" senga' sehalinna yato ang puha untahimboa', Puang Alataala la mantahungkung yaling di allo katämpä'anna lino!

¹⁰La unsangarakaa'to ke ma'kara noää' la kupemitai kuoatee, "Anna malaä' napudi hupatau?" Ampo' daete' noa. Aka' sanghupa supu ang kupemitai, dianto la napudiä' Puang Alataala. Aka' ponna ke la kupeängngi lalang umba la kupanoa anna malai nakärä'ia' hupatau, ya' tadiarä'te' disanga sabua'na Kristus.

¹¹Oa' ingkäna solasohongku, pahallua' ungningsang unngoatee inde Kaheba Mapia kupepakahebaing tadia di hao mai di hupatau.

¹²Aka' dai kutahimbo yato Kaheba Mapia di hao mai di hupatau, bahtu' la dioarakatee aha mesa tau umpakuhuä'. Ampo' Kalaena Puang Yesus Kristus ang mampalosaiä' ihsinna yato Kaheba Mapia.

¹³Inang ahangnga' unghingngi didiona pembabeku dolu yato anna untuhu'ikä' peada'anna to Yahudi. Yato dai aha nasinnoaing kamasahhu'angku pano di petauanna Puang Alataala ang umpetahpa' Puang Yesus Kristus. Si kupeäng lalang umba la kupanoa anna malai pa'da yato to Sahani.

¹⁴Anna yaling umpembabeing peada'anna to Yahudi, mai'di para dahingku to Yahudi kupellonoi. Anna untuhu'i si'da-si'dää' ada' kabiasaanna peneneangku, lambi' ke pahallui moi la kupomate.

¹⁵Moinnakato noa pembabeku dolu, ampo' inang puhamä' natuho Puang Alataala naonge yalingkä' di kompenna indoku. Anna aka' mana' pa'kalemunna lambi' natambaiä' la mendahi pesuona.

¹⁶Situhu' pangngelo'na Puang Alataala puhang umpepainsangnging Änä'na pano di kalaeku anna malai yato Kaheba Mapia didiona Änä'na kupepakahebaing pano di tau ang tadia to Yahudi. Donetoo inang dä' aha umpeäng tau moi poro la mesa ang la mala mampakuhuä' didiona kasahaniang.

¹⁷Datouä' aha dai' di Yerusalem umpellambi'i yatoii ang dolu nei' anna kodi' mendahi rasul, ampo' tahpa lupanoä' di Bohto Arab. Ya' di haonto kuongi mengkalao sumule pano di Bohto Mahoa' Damsyik.

¹⁸Tallurang pahiamanna mane le'ba'ä' pole' dai' di Yerusalem umpengnginsangngi Petrus. Ampo' supung sampulo lima benginna sibahaang yaho.

¹⁹Anna dä' aha silambi' rasul senga' sehalinna Yakobus siullu'na Puang Yesus Dehatanta.

²⁰Inde tula'ku Puang Alataala unsa'biii, dai kutula' kale ampo' kara tahpa'.

²¹Puhai yatoo, ya' le'ba'mä' pano di Poropensi Siria anna Kilikia.

²²Donetoo ingkäna jumaa'na Kristus di hao di Poropensi Yudea dakä' nainsang aka' dakang aha silambi'.

²³Supung si napelele ang natula' tau naoatee, "Yato ang si undahhaingkea' dolu, ya' diang dinoa umpepakahebaing kapampetahpa'ang yaling di Puang Yesus Kristus, yato kapampetahpa'ang dianto ang pemala napa'dai dolu."

²⁴Lambi' sika umpamatande sanganna Puang Alataala aka' nahingngi yato kaha-kaha ang dahi pano di kalaeku.

Galatia 2

¹Sampulo uhpai' pahiamanna, ya' le'ba' bumä' dai' di Yerusalem sibahaang ta Barnabas anna kubahai toe' ta Titus.

²Le'ba'ä' dai' di Yerusalem donetoo aka' inang napalosaiä' Puang Alataala naoatee, "La dai'o di Yerusalem." Lambi'ang dai', ya' ma'himpummang, ampo' supung pebulle ada' yaho ang kisibahaing ma'himpung. Ya' kutula'ming didiona yato pepakuhungku ang si kupakahebaing pano di tau ang tadia to Yahudi. Kutula'ing supu pano di pebulle ada' aka' mahea'ä' labu' arang yato pengkähängangku, aka' ke hapang dai naakui yato pebulle ada' yaho, ya' la labu' kale ingkäna yatoo.

³Ampo' katämpä'anna dasiae' labu' aka' yato Titus ang mamposolaiä', moinnakato mesa to Yunani ampo' dasiae' dipahsa la untuhu'i kabiasaanna to Yahudi motille.

⁴Inang aha sangngaka-sangngaka tau ang mangngoatee, "Pahallu tau ditille." Ang ma'tula' noa yatoo si mentama mahta-mahta di kakalebuanta boheng solata anna memata-matai yaling di alla'-alla'taa'. Napanoa anna malai nainsang aka ang si tababe ang dai tisangke' yaling di ada' kabiasaanna to Yahudi aka' mesamingkea' kita' Kristus Yesus. Nasuhung napanoa, aka' umpeäng lalang anna malai napatisangke' toingkea' kita' pano di ingkäna pahenta yaling di peada'anna to Yahudi, sihapang sabua' ang dai beba'.

⁵Ampo' moi poro sai'di' dai kitahimbo yato tula'na, aka' kidakai kamarohoanna yato Kaheba Mapia anna malai tontong lolo noa anna kekuna pano di kalaemua'.

⁶Anna yato pebulle ada' yaho di Yerusalem, ang disangai to dipakeangka' donetoo, dang aha unsitelängngi yato pepakuhungku. (Aka' di kodi'na kodi' dai aha alla'na kusa'ding to dipakeangka' anna tau biasa. Aka' Puang Alataala daine' mampasise'la-se'la.)

⁷Dai aha aka ang nahängngängngiing pepakuhungku, ampo' nainsammi anna nakaleso naoatee kodi' nahannuang Puang Alataala umpepakahebaing Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi umba noa unghannuang Petrus umpepakahebaing Kaheba Mapia pano di to Yahudi.

⁸Aka' Puang Alataala umbea kamatohoang pano di Petrus mendahi rasulna Puang Yesus pano di to Yahudi, anna kodi'-kodi' nabeaä' kamatohoang mendahi rasulna Puang Yesus pano di tau ang tadia to Yahudi.

⁹Dahi naakui Yakobus, Petrus, anna Yohanes, yato to diangka' ahhi matoto'na di ingkäna to mampetahpa', naoatee, "Inang dimana' Paulus pengkähängang yatoo." Lambi' sika nasalama'iang, sibahaang ta Barnabas, mendahi tanda kasikenteangki'. Mane sipahtuyu-tuyuang lambi' kibohtu kioatee, "Kodi' sibaha Barnabas la mengkähängngang pano di tau ang tadia to Yahudi, anna Yakobus sibaha Petrus anna Yohanes la mengkähängngang pano di to Yahudi."

¹⁰Supung mesa ang napalau naoatee, "La si umpayaling loloa' di inahammu kapahalluanna to pemase-mase ang yaling di alla'-alla'ki'." Anna setonganna dianto mesa toe' ang kukärä'i si'da-si'da la kupembabeing.

¹¹Tahpana sulei ta Petrus napellambi'iiä' di hao di Antiokhia, ya' dä' mahea' kusalla di olona tau mai'di aka' sala pembabena.

¹²Dolu si mandeke' sibaha to mampetahpa' ang tadia to Yahudi. Ampo' tahpana sule sangngaka-sangngaka solana Yakobus yaho mai di Yerusalem, ya' umpelleing tau ang tadia to Yahudi anna dang naaku sibaha mande aka' mahea' pano yato di to Yahudi ang si mangngoatee, "Pahallu tau ditille asang."

¹³Anna noa sia tunne' to Yahudi senga' ang mampetahpa'mi: sisenga' tula'na anna senga' di inahanna sinnoa Petrus, dato'i naaku mande sibaha tau ang tadia to Yahudi lambi' umpasähsä' toe' Barnabas aka' kapola-polaang.

¹⁴Tahpana sika kuita dang membabe situhu' yato pepakuhu maroho ang talambi' yaling di Kaheba Mapia, ya' kupakalesoming pano di ta Petrus di hao di olona tau mai'di kuoatee, "Dio-dio mesao to Yahudi ampo' tuhoo noa ang tadia to Yahudi ang si untuhu'i pembabena tau ang tadia to Yahudi. Dahi, akana palla'rako dio la umpahsa to mampetahpa' ang tadia to Yahudi untuhu'i pembabena to Yahudi?"

¹⁵Di kami'na kami' naonge anna dipadahiang inang to Yahudiang, tadiaang tau senga', bahtu' dioatee 'to madosa.'

¹⁶Ampo' moinnakato noa, kiinsang kioatee dai aha moi poro la mesa tau napamaroho Puang Alataala aka' untuhu'i Atohanna Musa. Ampo' supung mala mepamaroho Puang Alataala ke mampetahpa'i tau pano di Puang Yesus Kristus. Dahi mampetahpa'ang kami' pano di Kristus Yesus anna malaang napamaroho Puang Alataala aka' yato kapampetahpa'angki', tadia aka' untuhu'iang Atohanna Musa. Aka' dai aha moi poro la mesa tau dipamaroho aka' untuhu'i Atohanna Musa.

¹⁷Mane ahai indee, ponna kami' to Yahudi pemalaang napamaroho Puang Alataala unngolai kasikenteangki' Kristus, ampo' naita siamang tau dai untuhu'i ingkäna Atohanna Musa, noa yato tau ang tadia to Yahudi (ang si dioaintee 'to madosa'), ya' la malaraka dioatee Kristus umbahaang pano di dosa? Maleso anna daete' noa yatoo!

¹⁸Ponna ke la sumuleä' untuhu'i yato Atohanna Musa ang puha kupellei, sihapang puha kutalei mane la kupake'de'i sumule, ya' dianto disanga maleso anna madosaä'.

¹⁹Aka' unngolai ihsinna Atohanna Musa ang kupellaya'i, kuinsammi kuoatee dai kubela kutuhu'i lolo. Dahi bohtung kasikenteangku Atohanna Musa anna malaä' untuhu'i pangngelo'na Puang Alataala. Naonge dipateii Kristus yaho di kayu sitambeng, naangka' Puang Alataala mate touä' ko sibaha Kristus.

²⁰Anna tadiang kalaeku kale ang tuho dinoa, ampo' Kristusmi tuho yaling di kalaeku. Inde katuhuangku dinoa kuolai sibaha punno kapampetahpa'ang pano di Änä'na Puang Alataala ang mangkalemuiä' anna puha umbeho Kalaena nabala'ia' dipatei.

²¹Dä' unsumbäng mana' pa'kalemunna Puang Alataala. Aka' ponna dioatee Puang Alataala umpamaroho hupatau aka' umpembabeing ingkäna Atohanna Musa, ya' labu' kaleete' disanga yato kamateanna Kristus, aka' sule Kristus dipatei anna malai mapia sumule kasikenteanna hupatau anna Puang Alataala.

Galatia 3

¹Ingkämua' inde to Galatia, to maho si'da-si'dakoa'! Akana noarakoa' dio? Menna umpakuhukoa' yato katomahoang? Kusanga halimokoa' kupakalesoing didiona kalemba'anna kamateanna Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng.

²Aha kaha-kaha ang pahallu si'da-si'da la kukutanaiingkoa': unsangaraka' dio napentamaimokoa' Inaha Maserona Puang Alataala aka' untuhu'imokoa'

Atohanna Musa? Ampo' daete' noa, aka' nasuhung napentamaikoa' aka' unghingngikoa' anna umpetahpa'a' yato Kaheba Mapia.

³Akana noa sakaliia' katomahoammu? Aka' naonge anna uhunai mampetahpa'koa', pengkähänganna Inaha Masero umbakahui katuhoammua'. Ampo' akana pemalarakoa' dio la umpalempäng senga' katuhoammu? La malaraka pembabe kalaemu umpasundungkoa' di olona Puang Alataala?

⁴Darakato aha kunanna yato ang puhaa' ungnolai? Ampo' dai aha nalambi' pihki'ku la malaa' ungngoatee, "Dai aha kunanna."

⁵Unsangaraka' dio nabeakoa' Puang Alataala Inaha Maserona anna napadahii tanda ang mepusa'-pusa' yaling di alla'-alla'mua' aka' untuhu'ikoa' Atohanna Musa? Daete' noa yato, ampo' nasuhung napanoa aka' umpehingngiikoa' anna umpetahpa' yato Kaheba Mapia.

⁶Noa sia tunne' Abraham dolu situhu' ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Aka' umpetahpa' Puang Alataala Abraham lambi' naangka' to maroho."

⁷Dahi pahallua' ungningsang ungngoatee tau ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala, ya' dianto peänä'anna Abraham ang setonganna.

⁸Tiuki' lohpo'mi yaling di Suha' Masero naoatee la napemarohoing Puang Alataala tau ang tadia to Yahudi aka' kapampetahpa'anna. Yato Kaheba Mapia puhang napepainsang lohpo'ing yaling di bahtakaranna pano di Abraham naoatee, "Dionto napolalang la dibehe ingkäna ihsi bohto yaling di lino."

⁹Dahi ingkäna hupatau ang mampetahpa' la dibehe umba noa dibehe Abraham ang mampetahpa'.

¹⁰Ampo' menna-menna manghannuang la dipemarohoing aka' untuhu'i Atohanna Musa, ya' tau yato tuho yaling di petändo. Sinnoa ang puha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Menna-menna dai umpembabe asangning ingkäna yato ang tiuki' yaling di Atohanna Musa, ingkäna yato tau titändo."

11Dahi maleso dioatee dai aha moi poro la mesa tau la napemaroing Puang Alataala aka' umpembabeing Atohanna Musa. Aka' yato inang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Tau ang naangka' maroho Puang Alataala la ullolongang katuhoang mapia aka' kapampetahpa'anna."

12Yato Atohanna Musa dai sikente kapampetahpa'ang. Aka' tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Menna-menna pemala la ullolongang katuhoang mapia ungnolai Atohanna Musa, tau yatoo la pahallu untuhu'i asang ingkänna pahentana."

13Moinnakato sihatang la titändoingkea', ampo' Kristus umbala'iingkea' lambi' malaingkea' kita' lahpa' di hao mai yato di petändo. Aka' tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Menna-menna mate ditoke' yaho di kayu, tau yatoo nahoa petändo."

14Nabala'iingkea' anna malai yato pebehe ang puha nadandi Puang Alataala pano di Abraham la dibeae toe' pano di tau ang tadia to Yahudi aka' pengkähänganna Puang Yesus Kristus. Anna la untahimboingkea' Inaha Masero ang puha nadandi Puang Alataala ke umpetahpa'ingkea' pano.

15Oa' ingkämmu solasohongku, mapia ke ungnalaiä' mesa pohapangang ang si dibabe allo-allo: Ponna aha tau umpaaha pa'dandiang anna naakuii tempatomali yato pa'dandiang, ya' dang aha moi poro la mesa tau la mala umpasala, bahtu'raka la nahängngängngi.

16Noa tunto nei' ingkänna pa'dandianna Puang Alataala ang puha nadandiing pano di Abraham lambi' peänä'anna. (Yaling di Suha' Masero dai aha naoatee pano di Abraham, "ingkänna peänä'ammu," bahtuanna ingkänna peänä'anna Abraham. Ampo' naoate supu: "peänä'ammu," bahtuanna supung mesa peänä'anna Abraham ang nahoa yato pa'dandiang, dianto Kristus).

17Dahi, noa inde bahtuanna yato tula'ku langngena': yatoo pa'dandianna Puang Alataala pano di Abraham inang ahang. Uhpä' atu' tallumpulorang pahiamanna puhanna yato pa'dandiang, mane nabea toine' Puang Alataala Atohanna Musa pano di hupatau. Dahi dai aha lalanna Atohanna Musa la mala umpasala bahtu' dioatee umpä'dai yato pa'dandiang.

18Aka' ponna hapanganna ke la mangki'ke' tau la untuhu'i Atohanna Musa mane malai tau ullambi' yato mana'na Puang Alataala, ya' dianto disanga tadiaete' pa'dandianna Puang Alataala ang napolalang tau la dibea yato mana'. Ampo' pa'dandiannarante' Puang Alataala pano di Abraham lambi' nabea situhu' pa'kalemunna.

19Dahi ponna noa, ya' akae' kunanna dipaaha yato Atohanna Musa? Yato Atohanna Musa dihängngängngiing anna malai umpakaleso bahtu' umpalanda'ing kasalaanna hupatau ponna ke untehkaii pangngelo'na Puang Alataala. Atohanna Musa supung dipake lambi' kasuleanna yato mesa peänä'anna Abraham ang puha nadandi Puang Alataala. Mai'di malaeka' umpalambi' yato atohang pano di Musa. Anna dianto ang mendahi to dialla'na ang la mampalambi' pano di hupatau.

20Maleso anna pahallui la aha to sisambaliang mane la pahallu toi nei' aha to dialla'. Ampo' naonge anna ma'dandii Puang Alataala pano di Abraham, ya' dai pahallu la aha to dialla' aka' kalaena ang mambohtu.

21Dahi ponna noa, ya' la sisalaraka Atohanna Musa anna pa'dandianna Puang Alataala? Maleso anna dai! Aka' ponna yato Atohanna Musa dibea anna malai mepatuho, ya' mala tau naangka' maroho Puang Alataala unngolai yato atohang.

22Ampo' dai noa, aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki' naoatee, "Ingkänna hupatau naposabua' kakuasaanna dosa." Dahi supung unngolai kapampetahpa'ang pano di Puang Yesus Kristus anna malai talambi' yato ang puha nadandiing Puang Alataala.

23Naonge anna dake' lambi' tempona tau mampetahpa' pano di Puang Yesus Kristus, ya' tisangke' si'da-si'dakingkea' pano di Atohanna Musa. Sihapangngingkea' to dikuhung aka' nasangke'kingkea' ingkänna yato pahenta. Anna noa lolo lambi' napatandaang Puang Alataala yato kapampetahpa'ang pano di Puang Yesus Kristus.

24-25Ampo' temponang pole' dinoa hupatau mala mampetahpa' pano, dahi damingkea' la napatehte lolo Atohanna Musa. Dahi yato Atohanna Musa

napatehte kaleingkea' supu lambi' kasuleanna Kristus, anna malaingkea' mampetahpa' pano lambi' napemarohingkea' Puang Alataala.

²⁶Dahi aka' kapampetahpa'ammua' pano di Kristus Yesus lambi' mendahi asamkoka' änä'na Puang Alataala.

²⁷Aka' ingkännakoa' ang puhang ditero' mendahi to pentindo'na Kristus, lambi' yalimmia' di kalaemu ingkänna pengkerona.

²⁸Dahi dang pole' dipasisenga'-senga'ang hupatau ke yalimmi di Kristus Yesus, to Yahudi anna tau ang tadia to Yahudi, sabua' anna ang tadia sabua', muane anna bahine, aka' para-para asammi yaling.

²⁹Dahi aka' to pentindo'namokoa' Kristus, ya' diongnga'too peänä'anna Abraham ang la namana' Puang Alataala yato ang puha nadandi.

Galatia 4

¹Inde tula'ku langngena' la unngalaä' mesa pohapangang: mesa änä'-änä' ang namana' kulle ambena dake' mala unguasai yato kullena aka' saohko'ke'. Moinnakatoo anna naampui asammi yato kulle, ampo' sihapangke' sabua' aka' nakuasaik'e' tau senga'.

²Aka' aha tau senga' ang mangnguhu'ing kapahalluanna anna undakai yato kullena lambi' di tempona ang puha napama'tantu ambena.

³Noa tunto nei' pano di kita'a' naonge anna dakingkea' mampetahpa', sihapangngingkea' yato änä'-änä' saohko' aka' nakuasaikingkea' ingkänna kakuasaanna inde lino.

⁴Ampo' tahpana lambi' yato tempo ang puha napama'tantu Puang Alataala, ya' unsuong Änä'na mentama inde di lino. Yato Änä'na nakeänä'ing mesa bahine anna mendahii to Yahudi ang nakuasai Atohanna Musa,

⁵anna malai unsulängngi tau ang nakuasai Atohanna Musa, lambi' kami' to Yahudi malaang pole' natahimbo Puang Alataala mendahi änä'na.

⁶Aka' änä'na tumokoa' dio Puang Alataala, lambi' unsuong Inaha Maserona Änä'na tohho yaling di kalaetaa'. Yato Inaha Masero mengkähäng yaling di inahanta lambi' metambaingkea' taoatee, "O Papa', O Ambeku!"

⁷Dahi dinoa tadiamokoa' sabua', ampo' mendahimokoa' änä'na Puang Alataala. Aka' änä'namokoa' Puang Alataala, dahi sihatang tungnga' dio untahimbo yato pema'na ang puha napatokaing pano di tau ang mendahi änä'na.

⁸Dolunna dako' ungningsang Puang Alataala lambi' nakuasaikoa' yato ang disanga dehata ampo' setonganna tadia Dehata si'da.

⁹Ampo' dinoa ungningsammokoa' Puang Alataala. (Setonganna mapia puha ke dioaitee nainsammokoa' Puang Alataala.) Dahi akana pemala burakoa' dio la sumule pano di kakuasaanna lino ang dai aha kamatohoanna anna ang tala mala dihannuang la medului? Akana pemala burakoa' la naposabua' sumule?

¹⁰Nasuhung anna kuoaittee pemalakoa' la naposabua' sumule, aka' si untuhu'i ada' kabiasaanna to Yahudi noanna: umpakahoa'koa' allo ma'tantu, bulang ma'tantu anna pahama ma'tantu.

¹¹Lambi' mahea'ä' labu' kale arang dako' yato pengkähänganku aka' dioa'.

¹²Oa' ingkämму solasohongku, kupalau si'da-si'da anna umpensinnoaiä' aka' kodi'-kodi' halimä' umpellei yato ada' kabiasaanna to Yahudi, anna dinoa kupensinnoaikoa' ingkämму ang tadia to Yahudi. Anna dake' aha umbabea' kakarakeang pano di kalaeku naonge anna sibahakingkea'.

¹³Ungkalehaik'e'a' naonge anna kupahandu'i kupainsangngikoa' yato Kaheba Mapia, dianto naonge anna makorongngä'.

¹⁴Donetoo yato korongku nasuhsaikoa' lambi' mendahi pesändä' käyyäng pano di kalaemua'. Moinnakato noa yatoo, ampo' dä' ungkahi'di'a'. Ampo' diare' untahimboä' sihapang untahimbo mesa malaeka' yaho mai di Puang Alataala bahtu' dioatee sihapangkoa' untahimbo Kalaena Kristus Yesus.

¹⁵Donetoo masannang si'da-si'dakoa'. Ampo' akana dai mala tontong yato kamasannangammua' lambi' dinoa? Kuinsang si'da-si'da kuoatee donetoo

tandana ungkalemuiä', ya' umbai moi la untähsu'ia' matammu, la umbea tukä'.

16Ya' la unsangairakakä' dinoa balimmua' aka' kutula'ingkoa' yato katahpa'ang?

17Pano yato di tau senga' ang umparende ihsinna Kaheba Mapia, napeäng si'da-si'da lalang anna malai umpempolaia'. Ampo' dai mapia pahtuyunna, aka' pemala la umbohtui kasikenteantaa' anna malai untuhu'ia' sibaha sangkalebu inaha.

18Inang mapia ke tapengkabela-belaii membabe mapia. Ampo' pahallu la umpanoa loloa', daa supung ke yalingngä' di alla'-alla'mu.

19Oa' ingkämumu änä'ku ang kukalemui, dinoa masuhsa bouä' kupenanahaingkoa', sihapangngä' mesa bahine ang lella' mansa'ding. Anna yato kamasuhsaang la tontong kusa'ding lambi' mengnguhaka' manahpa pengkerona Kristus yaling di kalaemua'.

20Pemala si'da-si'daä' la yaling di alla'-alla'mua' dinoa, anna malai kuparende buke' tula' makahha'ku mating aka' dakaleng pole' kuinsang aka buke' ang la mala kubabeingkoa'.

21Oa' ingkämumua' ang pemala nakuasai Atohanna Musa, aha ang la kukutanaiingkoa': Daia' disanga umpebahtuang yato aka ang tiuki' yaling di Atohanna Musa?

22Yaling yatoo tiuki' naoatee aha derua änä'na Abraham: yatoo mesa änä'na nasibalii sabua'na ang disanga Hagar anna yato mesa nasibalii ang inang bahinena disanga Sara, tadia sabua'na.

23Yato bahine ang naposabua' ungkeänä'ing mesa änä' situhu' pahtuyunna hupatau. Ampo' yato bahinena ang tadia sabua' ungkeänä'ing mesa änä' situhu' pa'dandianna Puang Alataala.

24Dahi yato derua bahine mala diala pohapangang. Aka' sika mala dipasihapang pa'dandianna Puang Alataala pano di hupatau. Hagar dianto sihapang yato pa'dandiang ang puha dibeä pano di Musa yaho di Tanete

Sinai. Umba noa ingkäna änä'na Hagar inang di hoi' di pala'na la dipadahi sabua', noa tunto nei' ingkäna tau ang untuhu'i yato pa'dandiang ang dibea pano di Musa aka' napatisangke' Atohanna Musa.

²⁵Dahi yato Hagar dipasihapang Tanete Sinai di hao di Bohto Arab. Anna dipasihapang toe' Bohto Mahoa' Yerusalem dinoa aka' ihsinna Yerusalem tuho sihapang sabua' aka' naposabua' Atohanna Musa.

²⁶Ampo' yato bahine ang tadia sabua' sihapang nei' Yerusalem Bakahu yaho di suruka. Anna dianto ang tapoindo aka' beba'mingkea', damingkea' naposabua' Atohanna Musa.

²⁷Aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki' naoatee, "O bahine ang tamänäng, la kahsio anna mahasa inahammu; anna la mekohao mahasa inahammu, dio ang dake' aha unsa'ding kamapi'di'ang keänä'; aka' bahine ang dake' aha keänä' anna ang napellei sängkä muanena, la mai'di puha nei' änä'na andana yato bahine ang tohho sibaha muanena."

²⁸Dahi sinnoa Ishak änä'na Sara ang dipadahi situhu' pa'dandianna Puang Alataala pano di Abraham, ya' noa toukoa' dio ingkämua' solasohongku, änä'namokoa' Puang Alataala aka' situhu' pa'dandianna.

²⁹Donetoo yato Ishak, ang dipadahi situhu' pengkähänganna Inaha Masero, nadahha yato Ismael, änä' ang dipadahi situhu' pahtuyunna hupatau. Noa tunto nei' dinoa, tau ang napentamai Inaha Masero nadahha yato ang si unghannuang Atohanna Musa.

³⁰Ampo' aka yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero? Naoatee, "Hambaii lao yato sabua' bahine sibaha änä'na, aka' yato änä'na ang sabua' daine' la mala untahimbo mana' di hao mai di ambena, aka' yato mana' la dibea asang pano yato di änä' ang nasibalii bahinena ang tadia sabua'."

³¹Dahi ingkämua' solasohongku ang mampetahpa', daiingkea' kita' sihapang änä'na sabua' bahine ampo' sihapangningkea' änä'na bahine ang tadia sabua'.

Galatia 5

¹Dinoa beba'mingkea' aka' nalahpa'mingkea' Kristus. Dahi la pahallua' untokei mahha' yato kabeba'ammu, daumpemalaa' la naposabua' sumule Atohanna Musa.

²Pehingngii manahpaia' inde tula'ku! Kalaeku Paulus mangngoatee: ponna unngoaa'tee, "Pahalluang la ditille situhu' Atohanna Musa," ya' dianto disanga dai aha kunanna Kristus pano di kalaemua'.

³Anna kupakaleha buke' pano di tau ang malau la ditille kuoatee: yato tau pahallu la untuhu'i asang toe' ingkäna Atohanna Musa, tadia supu kapotilleang.

⁴Anna ingkämmua' ang pemala la napamaroho Puang Alataala unngolai untuhu'i Atohanna Musa, ya' dianto disanga umbohtuikoa' kasikenteammu sibaha Kristus anna umpengkebo'ikoa' mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

⁵Ampo' kami'-kami', aka' petehtena Inaha Masero anna kapampetahpa'angki' pano di Puang Yesus Kristus, lambi' kihannuang anna kipemitai sibaha sangkalebu inaha la napamarohoang Puang Alataala.

⁶Aka' ponna ke mesamingkea' sibaha Kristus Yesus, ya' moi tau ditille bahtu' daraka, setonganna sinnoa siang di hao di olona Puang Alataala. Aka' supung ang handang pahallu dianto kapampetahpa'anta pano di Puang Yesus. Anna yato kapampetahpa'anta la tandaang yaling di pa'kalemu pano di paranta hupatau.

⁷Dolu silumba-lumba kalekoa' umpembabeing kapampetahpa'ammu. Ampo' dinoa menna ang manghalang-halangngikoa' lambi' damokoa' untuhu'i yato pepaturu ang tahpa'?

⁸Maleso dioatee yato pepakuhunnaii dai sule yaho mai di Puang Alataala ang puha mantambaikoa' mendahi petauanna.

⁹Pepakuhunnaii sihapang bibi' roti aka' aha tula' naoatee, "Sampi'du' bibi' roti mala unsamba mai'di tahpung lambi' membea' ke la dipapiai roti.

¹⁰Moinnakato noa, ampo' aka' kasikenteanta Dehata lambi' kuhannuang kuoatee dasiakoa' la tontong umpehingngii yato tau ang la mampasähsä'

lalangkoa'. Anna moi la menna ang la mampabulingnga' pihki'mu dai mala tala nalambi' tahungkunna Dehata.

¹¹Oa' ingkämmu solasohongku, aha tau ang mangngoatee, "Paulus mepakuhu naoatee pahallu tau ditille." Ampo' ponna ke la tahpa' si'dai kupanoa, maleso anna dä' la nadahha yato to Yahudi. Ampo' suhunna anna keaha'i lambi' nadahhaä', aka' yato ang kupakuhuing, dianto kamateanna Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng.

¹²Ampo' ne mating tau ang noa ang si umpasähsä' lalangkoa', mapia puhane' ke dai la ditille supu, ampo' bilang la unsasa'i pihsang nei' lao pambahanna!

¹³Oa' ingkämmu solasohongku, halimokoa' natambai Puang Alataala la mendahi to beba'. Ampo' dai la malaa' umpake yato kabeba'ammu membabe ang situhu' sipa' dosanna hupatau. Ampo' diare', la sidulu-duluikoa' mesa anna mesa aka' pa'kalemummua'.

¹⁴Aka' ingkäna ihsinna Atohanna Musa tipungngu' tannung yaling di mesa pahenta naoatee, "Kalemuiio parammu hupatau sinnoa unglalemui kalaemu."

¹⁵Ampo' dakoa' mala siba'di-ba'di sinnoa olo'-olo' ang siande-ande. Aka' ponna sikalla-kalla lolokoa', ya' la dio siangnga' sikarake-rakei.

¹⁶Dahi indee tula'ku noa inde bahtuanna: ingkäna pembabemua' la umpembabeing situhu' pantehtena Inaha Masero. Aka' ponna ke untuhu'i lolongnga', ya' dangnga' la untuhu'i pampemalanna sipa' dosanna hupatau.

¹⁷Aka' pampemalanna sipa' dosanna hupatau umpa'bali pangngelo'na Inaha Maserona Puang Alataala. Anna pangngelo'na Inaha Masero umpa'bali sipa' dosanna hupatau. Dahi indee derua kaha-kaha sipa'bali yaling di inahanna hupatau lambi' dai la mala dipembabeing yato ang pemala la umbabe.

¹⁸Ampo' ponna umbehokoa' kalaemu napatehte Inaha Masero, ya' damokoa' la nakuasai Atohanna Musa.

¹⁹Pembabena hupatau ang untuhu'i sipa' dosanna landa' liu diita, noanna: ungnindä'-indä' pa'bannetauang, ma'pihki' karake, supung untuhu'i aka ang naoa inahanna,

²⁰umpenombai kaha-kaha di lino, umpake ihsang-ihsang, sikahiri'-hiri', sikalla-kalla, sikasuehe-ehe, pa'keaha'ang, umpihki' supu kalaena, dai tuho malino sibaha sola bohtona, anna umpakende' kasisähä'-sähä'ang yaling di kamesaang.

²¹Noa toe' ma'sihi ate, menu' lambi' malango, liba'-liba' ke ahai kamahoa'ang, anna senga'nake' pembabe karake ang nababe. Pano di pembabe ang noa yatoo kupakaleha boukoa' dinoa sinnoa yato ang halimokoa' kutula'ing dolu kuoatee: Menna-menna si umbabe inde kaha-kaha, inang dai la mangngala taha yaling di Kapahentaanna Puang Alataala.

²²Ampo' pengkähänna Inaha Masero yaling di kalaeta la unkeboaing pembabe mapia noanna: pa'kalemu, kamasannangang, kamasahkeang, kasa'bara'ang, kamarota'ang, pembabe mapia, mala dipetahpa',

²³kamalunä'ang inaha, unkuasai kalae. Dai aha moi poro la mesa pahenta ang ullahang pembabe ang noa yatoo.

²⁴Anna ingkänna petauanna Kristus Yesus sihapang puha tunne' dipatei yaho di kayu sitambeng sibaha, bahtuanna: dang nakuasai pangngelo' inahanna sibaha pampemala matoho ang sule di hao mai di sipa' dosanna.

²⁵Dahi, aka' puhamingkea' nabea katuhuang bakahu Inaha Masero, lambi' yaling di ingkänna pembabeta la pahallu untuhu'i petehtena.

²⁶Daingkea' kita' la mala malängkä' inaha, sipi'di'-pi'di' inaha anna ma'sihi ate pano di solata.

Galatia 6

¹Oa' ingkämumu solasohongku, ponna ullambi' solamu to mampetahpa' umbabe dosa, dioa' ang tuho situhu' petehtena Inaha Masero la umpakalehaa' anna malai sumule pano di lalang kamarohoang. Ampo' la umpakalehaa' sibaha kamalunä'ang inaha anna kasa'bara'ang. Anna la undakaikoa' kalaemu andana bilang diongnga' pemala membabe noa.

²Anna la sidulu-duluikoa' mesa anna mesa undurung kamasuhsaang. Aka' ponna umpanoaa', ya' untuhu'imokoa'to pahentana Kristus.

- ³Ponna aha tau ang unsanga-sanga kalaena anna setonganna dai sihatang, dianto disanga tau yatoo umbulitu' kalaena.
- ⁴Ingkänna tau pahallu umpihki' lolo umba noa pembabena. Aka' ponna mapia, ya' mala napomahasa inaha. Ampo' dai mangki' la napasiita umba noa pembabena anna pembabena tau senga'.
- ⁵Aka' ingkänna tau la pantang toboe' untangkung pembabe kalaena.
- ⁶Menna-menna untahimbong pepakuhunna Bahtakara Dehata la pahallu toe' unglehai yato tuangkuhunna, bahtu' dioatee la nabea sambaheang aka-akanna.
- ⁷Daumbulingga'. Puang Alataala dai mala dipopangngino. Aka' aka ang dipamula, dia sia tunto nei' ang la dipupu boana.
- ⁸Noanna ke membabeingke untuhu'i sipa' dosanta, ya' boana yatoo la ullambi'ingke kamateang, anna ponna ke membabeingke situhu' pangngelo'na Inaha Masero, ya' boana yatoo la ullambi'ingke katuhuang ang lambi' sapano-panona aka' nabeaingkea' Inaha Masero.
- ⁹Dahi daummali'-mali'angngi umbabe kamapiaang. Aka' ponna ke umbabe lolomingke kamapiaang, ya' la aha tempo ang puha dipama'tantu la nalambi' toingkea'ne' boana lupunta.
- ¹⁰Dahi akinna ahake' tempo, ya' la pahallua' tapake yato tempo umbabe kamapiaang pano di paranta hupatau, la'bi-la'binna pano di solasohonta to mampetahpa'.
- ¹¹Ita manahpaia' inde pangnguki'ku sikäyyäng, aka' kalaekung pole' ang mangnguki'.
- ¹²Yato ang pemala umpahsako' ditille mesa supu suhunna anna sika napanoai. Dianto aka' mahea' la nadahha to Yahudi, aka' keaha' ke dioatee supung mala tau dipemarohing ke umpetahpa'i tau Kristus ang puha mate yaho di kayu sitambeng.

¹³Anna yato tau ang noa moinnakato untuhu'i ada' didiona tille, ampo' dasiang untuhu'i asang ingkäna ihsinna Atohana Musa. Ampo' napeäng lalanna anna ditillekoa' anna malai aha napolalang ungnangka'-angka' kalaena ke untuhu'ia' pepakuhunna.

¹⁴Ampo' di kodi'na koo tantu anna dai kuaku la ungnangka'-angka' kalaeku aka' kaha-kaha ang senga' sehalinna yato ang puha nababe Dehatanta Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng. Dianto ang la kupa'käyyängngi. Naonge dipatei Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng, sihapang mate touä' kodi' sibaha Puang Yesus Kristus lambi' dang la kupayaling di inaha yato ang si nakärä'i tau ang taungnginsang Puang Yesus Kristus; anna sika noa toi nei' damä' aha napayaling di inahannaii.

¹⁵Aka' ditilleraka tau bahtu' daraka, ya' dai maaka, aka' setonganna tontong sinnoa siang di olona Puang Alataala. Ang handang pahallu supung ke mendahing tau to bakahu ang senga'mi.

¹⁶Anna ingkäna tau ang untuhu'i inde pepakuhu la namana' Puang Alataala kamasannangang anna pa'kalemu. Ingkäna yato tau sipäto' disanga to Israel si'da-si'da bahtu' dioatee petauang ang napillei Puang Alataala.

¹⁷Mane ahai kuoatee: dang aha tau moi poro la mesa ang la mala umpamasuhsa bouä'. Aka' mai'ding bila' pano di kalaeku tandana to pentindo'naä' Puang Yesus.

¹⁸Oa' ingkämmu solasohongku, ke la malai Dehatanta Puang Yesus Kristus umbehekoa' para-para. Aming.

Efesus

Efesus 1

¹Pano di ingkäna petauanna Puang Alataala diting di Efesus ang tontong lolo mampetahpa' yaling di Kristus Yesus. Hao mai di kodi' Paulus, mesa touä' kodi' rasulna Kristus Yesus aka' pangngelo'na Puang Alataala.

²Kuhannuang ke la malai Puang Alataala Ambetaa' sibaha Puang Yesus Kristus Dehatanta la umbehekoa' anna namana'koa' kamasahkeang sibaha kamasannangang.

³Dipudi sanganna Puang Alataala, Ambena Dehatanta Puang Yesus Kristus. Puhang nabeaingkea' ingkäna pebehe mendehatanna yaho di suruka aka' sangkalebumingkea' Kristus.

⁴Aka' dake' aha dipadahi inde lino anna puhamingkea' napillei la mesa sibaha Puang Yesus Kristus anna malaingkea' mendahi petauanna ang masero, lambi' dang la aha kasalaanta. Aka' pa'kalemunna Puang Alataala,

⁵lambi' puha napama'tantu mengkalao dolu naangka'ingkea' mendahi änä' Kalaena unngolai pengkähänganna Puang Yesus Kristus aka' ahana inang la nababe.

⁶Dipudi Puang Alataala aka' mana' pa'kalemunna ang matande, dianto nakalemui liuingkea' unngolai pengkähänganna Änä'na ang napakamaya.

⁷Aka' titollo hahana Puang Yesus Kristus lambi' nalahpa'ingkea' Puang Alataala, bahtu' dioatee ingkäna dosanta naampungngi. Nababe yatoo aka' nakalemui si'da-si'daingkea',

⁸anna napapunnoi toingkea'ne' kamanähängang anna kakeaka'ang.

⁹Aka' pangngelo'na Puang Alataala lambi' napainsangngiingkea' pahtuyu membuninna. Yato pahtuyu puhang nabohtu la napasundung yaling di pengkähänganna Kristus.

¹⁰Ihsinna yato pahtuyunna dianto: ingkäna-ingkäna siamo, moi ang yaho di suruka anna moi ang yaling di lino, la napamesa yaling di Kapahentaanna

Kristus. Kaha-kaha yatoo la napasundung Puang Alataala ke lambi'mi tempona.

¹¹Ingkänna-ingkänna siamo nakähäng Puang Alataala situhu' pahtuyunna. Dianto anna mengkalaoke' dolu inang napilleimang situhu' pangngelo'na la mendahi petauanna aka' la sangkalebu tau yaling di Puang Yesus Kristus.

¹²Kami' to Yahudi ang handang uhuna hannu pano di Puang Yesus Kristus, napilleiang anna malaang umpudi Puang Alataala ang matande.

¹³Anna dioa' ang tadia to Yahudi dipamesa tumokoa' dio sibaha Puang Yesus Kristus naonge anna unghingngiia' yato kaheba katahpa'ang, bahtu' dioatee Kaheba Mapia ang mebaha pano di lalang kasalama'ang. Tahpana mampetahpa'mokoa' pano di Puang Yesus Kristus, ya' nabeamokoa' Puang Alataala Inaha Maserona ang puha nadandiingkoa'. Yato Inaha Masero ang nabeakoa', ya' mendahi tanda yaling di kalaemu lambi' diinsang dioatee mendahi tumokoa' dio petauanna Puang Alataala.

¹⁴Maleso toi dioatee dai mala tala tatahimbo asangnga' aka-aka ang puha nadandiingkea' Puang Alataala, aka' kita'a' petauanna nabeamingkea' Inaha Maserona ang la mamposolaiingkea' lambi' tempona la napabeba'ingkea' di hao mai di kakarakeang. Dahi la sihatangngingkea' umpudi Puang Alataala ang matande.

¹⁵Mengkalao donetoo anna kupelelei didiona kapampetahpa'ammua' pano di Puang Yesus Dehatanta anna pa'kalemummua' pano di ingkänna petauanna Puang Alataala,

¹⁶ya' ma'kuhhu'sumanga' lolomä' dai' di Puang Alataala aka' dioa'. Anna si kukalehai lolokoa' yaling di sambayangku ke ma'sambayang bumä',

¹⁷aka' kupalau anna malai Puang Alataala, Dehatanna Puang Yesus Kristus, bahtu' dioatee Ambetaa' To Handang Matande, la umbeakoa' inaha ang punno kakeaka'ang anna kapainsangang didiona Kalaena lambi' la ungtaleso manahpaa' menna setonganna Puang Alataala.

¹⁸Anna si kupalau tuke' dai' di Puang Alataala anna malai napamalesoingkoa' yaling di pihki'mu, lambi' la umpähäng manahpaa' yato pebehe ang unghannuang la nabeakoa', aka' natambaimokoa' mendahi petauanna. Anna la ungningsang tuke'a' unngoatee yato pebehe ahana inang napatokaing Puang Alataala pano di petauanna;

¹⁹anna la umpähäng toia' unngoatee, dai aha ang nasinnoaing kakuasaanna Puang Alataala ang mengkähäng yaling di kalaeta, ingkännaingkea' to mampetahpa'. Yato kakuasaang ang mengkähäng yaling di kalaeta, dia tunto nei' ang napake

²⁰naonge umpatuhoi sumule Kristus di hoi' mai di alla'na to mate, mane napaohko'i yaho di suruka di tando kuananna, dianto ongeang kakeangka'ang.

²¹Kamatandeanna Puang Yesus Kristus matande puha nei' andana kamatandeanna ingkänna to ma'pahenta, tomaraya anna ingkänna to ma'kuasa senga'. Anna noa toi kakuasaanna matande puha nei' andana ingkänna kakuasaang ang mala ditula', moi ang ahang dinoa, noa toi ang mane la aha di allo ang la sule.

²²Puang Alataala umpapatalo Puang Yesus Kristus yaling di ingkänna siamo. Anna naängkä' la umpahenta ingkänna ang aha. Napanoa anna malai uningkalemui yato kakalebuanna to mampetahpa'.

²³Kakalebuanna ingkänna to mampetahpa' sihapang bätäng kalaena Puang Yesus Kristus. Anna yato bätäng kalae sangkalebung sibaha bää' lambi' sundung, anna Puang Yesus Kristusmitoo ang umpasundungngi ingkänna siamo.

Efesus 2

¹Dolu matekoa' di mendehatanna aka' madosakoa' anna umbali Puang Alataala.

²Dianto ang si umbabea' naonge anna si untuhu'ikangkoa' kakarakeanna lino anna Pongkahana setang. Yato Pongkahana setang si unguasai ingkänna

setang yaho di langi' anna tontong lolo tuke' dinoa unguasai inahanna ingkäna tau ang dai untuhu'i Puang Alataala.

³Noa sia tumang kami' dolu, si membabe touang kami' situhu' pampemala karakeki' lambi' moi aka la kibabe ahsala' masannangngi inahangki' anna bätäng puntingki'. Donetoo setonganna la sihatang touang kami' napahoai aha' käyyänna Puang Alataala, sinnoa yato tau senga' ang dai mampetahpa'.

⁴Ampo' dai aha ullonoi pa'kalemunna Puang Alataala! Anna sundung yato pa'kalemunna pano di kita'

⁵lambi' napatuhoingkea' sumule sibaha Kristus moinnakato anna matekingkea' di mendehatanna donetoo aka' daingkea' tuhu'-tuhu'ang. Pa'kalemunnantoo Puang Alataala lambi' napasalama'mingkea'.

⁶Anna kasikenteanta Kristus lambi' napatuhoingkea' sumule Puang Alataala sibaha Kristus Yesus di hoi' mai di alla'na to mate anna napaohko'ingkea' sibaha yaho di suruka yato di ongeang kamatandeang.

⁷Napanoanto Puang Alataala anna malai di allo ang la sule la tandaang pa'kalemunna pano di kita'a' yaling di kamapiaang inahanna aka' kasikenteanta Kristus Yesus.

⁸⁻⁹Aka' pa'kalemunnantoo Puang Alataala lambi' napasalama'mokoa' aka' mampetahpa'koa' pano di Puang Yesus Kristus. Tadia aka' pembabe mapiammu lambi' napasalama'koa', ampo' aka' mana' pa'kalemunna. Dahi dai aha mesa tau ang la mala mangngoatee, "Pembabekuntoo anna malaä' salama'."

¹⁰Aka' kita' indee dianto pampadahinna Puang Alataala. Ungngolai kasikenteanta Kristus Yesus lambi' malaingkea' umpembabeing ingkäna yato pembabe mapia ang puhaingkea' napatoka lohpo'ing.

¹¹Ingkämmua' solasohongku ang inang tadia to Yahudi, naonge anna dakangkoa' mampetahpa' si naita-ita naungkoa' to Yahudi, nasangaikoa' "to taditille," bahtu' dioatee "tadia petauanna Puang Alataala," aka' sika

unsangane' kalaena "to ditille," aka' dianto tanda ang nakähäng hupatau di hao kale di kalaena. Pahallua' ungmalehai ungmaletee

¹²donetoo dakangkoa' sikente Kristus, anna disangaikangkoa' "tau senga'," tadia to Israel, petauanna Puang Alataala. Daia' dio aha tahamu yaling yato di pa'dandiang ang nadandi Puang Alataala pano di petauanna. Daia' dio la unghannuang anna dai aha kasikenteammua' Puang Alataala, ampo' tuho kalekoa' dio yaling inde di lino.

¹³Ampo' dinoa, sikente tumokoa' dio Kristus Yesus. Moinkakato dolunna anna sikahaoangkoa' Puang Alataala, ampo' dinoa sirungku'mokoa' aka' hahana Kristus ang titollo.

¹⁴Aka' Puang Yesus Kristusmitoo ang umpakapiai alla'na to Yahudi anna tau ang tadia to Yahudi lambi' ma'mesang pole'. Moinkakato anna sipa'balii dolu sihapang naalla'i hala batu, ampo' puhang napa'dai Puang Yesus Kristus yaling di kamateanna.

¹⁵Kamateannantoo lambi' dang tau pahallu la untuhu'i yato ingkäna atohang anna pepaturu yaling di peada'anna to Yahudi. Napanoa anna malai to Yahudi sibaha tau ang tadia to Yahudi la mendahi mesa tau bakahu ang sangkalebu sibaha. Dianto lalang ang napake umpaaha kasikenteang mapia.

¹⁶Kamateanna Puang Yesus Kristus yaho di kayu sitambeng umpamesa to Yahudi anna tau ang tadia to Yahudi, anna umpakapiai sumule kasikenteanna hupatau anna Puang Alataala lambi' mapia liu.

¹⁷Dianto anna suleng Puang Yesus Kristus napepainsangnging naoatee la mala dipakapiai sumule kasikenteanna hupatau anna Puang Alataala. Yato napainsangngi pano di dioa' ang tadia to Yahudi, ang dolu diangka' sikahaoang Puang Alataala, noa toi to Yahudi, ang diangka' sirungku'ne' Puang Alataala.

¹⁸Aka' supung ungmole pengkähänganna Puang Yesus Kristus lambi' malaingkea' mengmole di Ambeta, moi to Yahudi, moi tau ang tadia to Yahudi. Malaingkea' sule di hao di olona ungmole mesa Inaha Masero.

¹⁹Dahi tadiumokoa' pole' tau senga' bahtu' to sule. Ampo' dinoa mendahi asamokoa' petauanna Puang Alataala, anna sanghapumokoa' sibaha Puang Alataala.

²⁰Kasikenteantaa' to mampetahpa' sihapang mesa dasang ang napake'de' Puang Alataala di hahona ingkäna rasul sibaha nabi. Aka' rasul sibaha nabi sihapang busung. Anna Kristus Yesus nei', sihapang lapohki'.

²¹Aka' kasikenteanta Puang Yesus Kristus, lambi' sangkalebumingkea' sihapang dasang ang napake'de' ang la mendahi ongeang maserona Puang Alataala.

²²Aka' sikentekoa' Puang Yesus Kristus dahi munge toukoa' dio dipapia la mendahi ongeang ang la naonge tohho Inaha Maserona Puang Alataala.

Efesus 3

¹Aka' ingkäna yato ang puha nababeingkoa' Puang Alataala, lambi' kodi' Paulus, ang ditahungkung aka' unγκähängngä' pengkähänganna Kristus Yesus yaling kuduluikoa' ingkämmu ang tadia to Yahudi, kusambayangngi lolokoa'.

²Tantunte' anna unγκingsammia' unγκgoatee nakalemuiä' Puang Alataala lambi' nabeää' inde pengkähängang anna malakoa' kudului.

³Aka' napalosaiä' pahtuyu membuninna Puang Alataala, lambi' kuinsang. Anna didiona inde kaha-kaha, ya' puhang kuuki' sai'di'.

⁴Ponna ke umbatangnga', ya' la unγκingsammia' pole' unγκgoatee kukalesong anna kupähämmi yato kara membuninna didiona Kristus.

⁵Dolu yato pahtuyu nabunike', dake' aha napepainsangnging pano di hupatau. Ampo' dinoa napepainsamming pole' Inaha Maserona Puang Alataala pano di ingkäna to napama'tantu mendahi rasulna sibaha nabinna.

⁶Yato ang dioainte kara membuni, bahtuanna: moi tau ang tadia to Yahudi, noa tunne' to Yahudi, mendahi mesang anna para-para la untahimbo yato mana'na Puang Alataala, ang inang puha nadandi aka' pengkähänganna Kristus Yesus. Ingkäna yatoo mala dahi aka' umpetahpa' tau Kaheba Mapia.

⁷Mana' pa'kalemunnanto Puang Alataala anna malamä' nasuo umpepainsangnging yato Kaheba Mapia. Anna mala kutahimbo yato pengkähängang aka' kakuasaanna.

⁸Di alla'na ingkäna petauanna Puang Alataala kodi'mito ang handang madihoi'ang. Ampo' moinnakato noa, nabea touä' kodi' Puang Alataala mana' pa'kalemunna la umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona pa'kalemunna Kristus ang dai aha puhanna pano di ingkäna tau ang tadia to Yahudi.

⁹Anna kupakaleso toinne' pano di ingkäna tau umba napanoa Puang Alataala ang umpadahi ingkäna aka-aka umpembabeing yato pahtuyunna ang tibuni mengkalao dolu.

¹⁰Yato pahtuyunna Puang Alataala la umpamesa ingkäna to mampetahpa' anna malai nainsang pole' ingkäna malaeka' anna kakuasaang senga' yaho di langi' naoatee, "Ingkäna aka-aka nainsang asang Puang Alataala."

¹¹Dianto yato pahtuyunna Puang Alataala mengkalao dolu ang la nakähäng yaling di Kristus Yesus, Dehatanta.

¹²Aka' kapampetahpa'anta anna kasikenteanta Puang Yesus Kristus, lambi' damingkea' la mahea' anna bata-bata mengngolo dai' di Puang Alataala.

¹³Dianto anna kupalauia' mating kuoatee, dakoä' la kuhang inaha didiona kamasuhsaangku mengeä' yaling di tahungkung aka' dianto ang la mambahaingkoa' kamapiaang.

¹⁴⁻¹⁵Aka' yato ingkäna ang puha nababeingkoa', dianto anna menombaä' anna ma'sambayangngä' dai' di Ambeta Puang Alataala, to napoambe ingkäna kasanghapuang, noa ang yaho di suruka, noa ang yaling di lino.

¹⁶Kupalau dai' anna malai kakuasaanna, ang dai aha mantondong kamatandeanna, la umpamatohoa' inahammu unngolai pengkähänganna Inaha Maserona,

¹⁷anna malai tohho lolo Kristus yaling di bätäng sungnga'mua' aka' kapampetahpa'ammua'. Anna ma'sambayang touä' anna malai ingkäna pembabemua' la mengnguhaka' anna menumpu yaling di pa'kalemu,

¹⁸lambi' malakoa', ingkämmu petauanna Puang Alataala, para-para umpähäng manahpa umba noa malua'na, kalambe'na, malängkä'na, anna matamanna pa'kalemunna Kristus.

¹⁹Moinnakato anna dai mala nalosa lahpa' pihki'na hupatau, ampo' kupalauke' dai' di olona Puang Alataala anna malai unsa'dingnga' yato pa'kalemunna lambi' malakoa' napunnoi sipa'na Puang Alataala.

²⁰Yato kakuasaanna Puang Alataala yaling di kalaetaa', dianto ang mengkähäng lambi' nabeaingkea' pampemalanta la'bi puha nei' andana yato ang tapalau, moi yato ang dake' nalambi' pihki'ta.

²¹Dahi sihatang pano di ingkänaingkea' to mampetahpa' la umpa'käyyängngi Puang Alataala unngolai Kristus Yesus mengkalao dinoa lambi' sapano-panona! Aming.

Efesus 4

¹Aka' yato kaha-kaha ang puha kutula' langngena', dianto suhunna anna kupalauia' mating. Lella'ä' ditahungkung aka' umbabeä' pengkähänganna Dehata, pemalaä' ke la malai yaling di katuhoammu anna pembabemua' la umbabe aka ang sihatang, aka' puhamokoa' natambai Dehata la mendahi petauanna.

²La pahallukoa' punno kamahempo'ang inaha anna kamalunä'ang inaha. La sisa'bara'angkoa' mesa anna mesa anna sikalemuikoa'.

³Peäng si'da-si'daia' lalang anna malakoa' tontong lolo mesa inaha. Aka' puhamokoa' napamesa inaha Inaha Masero anna la tontong lolokoa' sangkalebu ke mesa inahakoa'.

⁴Ingkänaingkea' to mampetahpa', sangkalebumingkea' sihapang mesa bätäng kalae, anna supung aha mesa Inaha Masero. Noa tuntone' supung aha mesa panghannuang ang dibeaingkea' naonge ditambaiingkea'.

⁵Supung aha mesa Dehata, mesa kapampetahpa'ang, mesa pantero'ang

⁶anna mesa Puang Alataala ang tapoambe ingkännaingkea' hupatau. Dianto ang unguasai anna ang mengkähäng yaling di ingkänna siamo. Anna tohho toi yaling di kalaetaa'.

⁷Ampo' pantangngingkea' namana' pengkähängang di mendeatanna situhu' aka ang mebea Kristus.

⁸Aka' yaling di Bahtakara Dehata aha tiuki' naoatee, "Tahpana dai' di ongeang ang matande mai'di to natalo ang nabaha anna ma'kahupa-hupa pebeana ang nasusa pano di hupatau."

⁹Nasuhung anna dioaitee, "dai' di ongeang ang handang matande," aka' haling tukung mentama inde di lino, bahtu' mala dioate ongeang ang handang madihoi'ang.

¹⁰Anna Yato ang hali tukung, Dia sia tunto nei' ang hali dai' di ongeang ang handang matande anna handang mayahoang andana langi', anna malai umpasundung ingkänna siamo.

¹¹Dia sia tunto nei' ang umbeaingkea' yato pengkähängang. Sinnoanna aha ang nabea pengkähängang mendahi rasulna, aha ang nabea pengkähängang mendahi nabi, anna aha toi ang nasuo umpepainsangnging yato Kaheba Mapia. Senga'na mendahi to pangkambi' anna to pampakuhu yaling di jumaa'.

¹²Nabeaingkea' yato pengkähängang anna malai ingkänna petauanna Puang Alataala dipaturu manahpa lambi' mala asang mengkähäng yaling di bela'na Dehata, anna malai umpamatoho kakalebuanna to mampetahpa' ang dipasihapang bätäng kalaena Kristus.

¹³Lambi' mesa inahaingkea' yaling di kapampetahpa'anta anna kapainsanganta didiona Änä'na Puang Alataala. Anna yato lalang kapampetahpa'anta la mendahi kabiasaang lambi' sundungngingkea' sinnoa Kristus.

¹⁴Ponna ke noamingkea' yato, ya' damingkea'to la noa änä'-änä' ang mala dipakamaho-maho, bahtu' sihapang lopi ang napalusau-lutama bombang.

Aka' ingkäna tau ang mala dipakamaho-maho napalupano luihao mai ma'kahupa-hupa pepakuhunna ingkäna to pampasähsä' lalang. Dahi damingkea' kita' la napasähsä' lalang to pa'bulitu' ang la mebulingngi.

¹⁵Ampo' kita'a'-kita', la umpembabe si'da-si'daingkea' kita' katahpa'ang sitonda punno pa'kalemu anna malai yaling di ingkäna kaha-kaha tuhtuang masae tuhtuang malaingkea' umpensinnoai Puang Yesus Kristus. Anna Kristusmitoo ang unkapalai kakalebuanna to mampetahpa' sihapang bää' unkapalai kalae.

¹⁶Yaling di kakuasaanna, yato kalaena sikente-kente mapia. Sanghupa boitoo, pantang tubunne' umbabe kähängang ang sihatang nababe. Anna yaling inde di pengkähänganna mala sidului, ya' tuhtuammi lobo', lambi' sanghupa boitoo yato di kalae la tuho masahke anna punno pa'kalemu.

¹⁷Dahi yaling di sanganna Dehata la kutula'ingkoa'. Aha ang pahallu la umpehingngii manahpaa', dianto: Damokoa' la tuho anna membabe sinnoa tau ang dake' ungningsang Puang Alataala, ang supung nainsang ma'pihki' takekuna.

¹⁸Yato tau ang noa, dai kepihki'. Dai ungnampuang yato katuhoang ang mebea Puang Alataala, aka' dai ungningsang Puang Alataala. Nasuhung sika noa aka' makahha' bää' asang.

¹⁹Dai sika ungningsang sili, supung untuhu'i ihsi inahanna, tuho beba' supu ungnindä'-indä' pa'bannetauang.

²⁰Ampo' ingkäna yato dai noa yato ang dipaturuingkoa' didiona Kristus.

²¹Aka' puhangnga' unghingngi didiona Kalaena. Anna yaling di kasikenteammua' Puang Yesus Kristus puhamokoa' dipaturu didiona yato kara katahpa'ang ang dilambi' yaling di Puang Yesus.

²²Dahi la umpellei asammokoa' yato sipa' karakemu ang dolu yato naonge anna dakangkoa' umpetahpa' Puang Yesus Kristus. Yato kalaemu nakarakei kamailuammua' ang mampasähsä' lalangkoa'.

²³Dianto anna la pahallui, noa inahammu, noa toi pihki'mu, la nabakahui Inaha Masero,

²⁴anna la umpabala'ia' sipa' bakahu ang napadahi Puang Alataala napasinnoa sipa' Kalaena, dianto sipa' ang tahpa' si'da-si'da anna masero.

²⁵Dahi la umpelleia' yato kalosengammu anna la untula'koa' katahpa'ang pano di solamu mesa anna mesa. Aka' kita'a'-kita' tama asammingkea' di kakalebuanna to mampetahpa'.

²⁶Ponna ke keaha'koa', ya' la undakai manahpa andana nabahakoa' yato aha'mu pano di dosa. Anna daumpabeii yato aha'mu tontong yaling di kalaemu lambi' tempu' allo,

²⁷andana mengkähängngi Pongkahana setang yaling di inahammu.

²⁸Noa tunne' tau ang si biasa maboko dang mala la si maboko. Ampo' diare' la untanang sikunna mengkähäng anna malai la aha toe' pallollonganna ang la napake undului solana ang kakuhangang.

²⁹Dia tuke' dakoa' mala umpasohong tula'-tula' karake. Ampo' pa'tula' mapiakoa' anna malai kekuna yato tula'mu pano di tau ang manghingngi, aka' dianto ang la umbaha hupatau pano di lalang mapia ang la sihatang diola.

³⁰Datoukoa' la mala umpi'di'-pi'di' Inaha Maserona Puang Alataala. Dianto ang puha napatamaiingkoa' di kalaemu mendahi tanda pano di dioa' dioatee petauannamokoa' Puang Alataala ang la nalahpa' yaling mai inde di lino ang punno kakarakeang ke lambi'mi allo katämpä'anna.

³¹Pa'daiia' ingkäna pi'di' inahammu sibaha kakeaha'ang anna pahtuyu karake pano di solamu. Datoukoa' la siba'di-ba'di anna si untula' tahuhu solamu. Anna datumokoa' la sikahiri'-hiri' mesa anna mesa.

³²Ampo' la pahallukoa' mapia inaha anna sikalemui mesa anna mesa anna siampungngi, umba noa Puang Alataala puhamokoa' naampungngi aka' pengkähänganna Kristus.

Efesus 5

- ¹Dinoa aka' mendahimokoa' änä' pakamayanna Puang Alataala, dahi la pahallua' umpensinnoai pembabena.
- ²Ingkänna pembabemua' la umbabe sitonda punno pa'kalemu pano di solamu situhu' pa'kalemunna Kristus pano di kita'. Puhang umbeho Kalaena dipatei mendahi mesa penombaang bomammi' di olona Puang Alataala aka' kita'a'.
- ³Dioa' dio petauannamokoa' Puang Alataala ang napamasero. Dahi ingkänna pembabe karake noanna: ungnindä'-indä' pa'bannetauang, ma'kahupa-hupa pembabe tasampa' anna kamauiuang, dasi'da-si'dai la sihatang ditula', londonang la umbabe yaling di alla'-alla'mua'.
- ⁴Noa tunne' dakoa' la sihatang umpasohong tula' tahuhu, tula' takekuna anna ingkänna tula' tasampa'. Ampo' ang pahallua' untula' dianto pa'kuhhu'sumanga'ang dai' di olona Puang Alataala.
- ⁵Pehingngii liuia' indee: ang ungnindä'-indä' pa'bannetauang, ang membabe tasampa' anna ang mailu di doi', tau ang si membabe noa lolo yatoo dai la ungnigala taha yaling di Kapahentaanna Kristus anna Puang Alataala. Aka' yato ang umpihki' supu kalaena supung umpenombai kaha-kaha di lino.
- ⁶Madaka manahpakoa' andana nabulingngikoa' tula'na tau ang si ma'tula' takekuna. Aka' ingkänna pembabe ang noa yatoo umpakende' aha' käyyänna Puang Alataala pano di tau ang dai mantuhu'i pahentana.
- ⁷Dahi dasi'da-si'daia' la mala umbea inaha yato ingkänna tau ang noa.
- ⁸Aka' dolu yaling toukoa' dio di kamalillingang bahtu' mala dioatee napunnoikoa' kakarakeang, ampo' dinoa yalimmokoa' di kamabayaang aka' kasikenteammua' Dehatanta. Dahi la membabekoa' umba noa ang sihatang nababe to yalimmi di kamabayaang.
- ⁹Aka' kamabayaang dianto naongi kende' supung ang mapia, maroho anna tahpa'.
- ¹⁰Anna la umpeäng toia' lalang anna malai ungningsang manahpa umba kahang pembabe ang la umpamasannang inahanna Dehata.

- ¹¹Daa untuhu'ia' pembabe takekuna sinnoa ang si nababe to malilling, ampo' diare' la pahallua' umbelängngi kakarakeanna yato pembabe ang noa.
- ¹²Aka' yato pembabe, ang si biasa nababe membuni tau karake, moi ditula' kale mepakasiling.
- ¹³Ampo' ingkäna yato pembabe karake la malesong pole' diita ke napatandaammi pembabe mapianna tau ang yaling di kamabayaang.
- ¹⁴Aka' kamabayaammitoo ang mala umpatandaang ingkäna-ingkäna siamo. Dianto bahtuanna tula' ang naoatee, "Kalehamokoa' ingkämmu to hahe, tuhokoa' sumule di hoi' mai di kamateang! Anna naballoiingkoa' inahammu Kristus."
- ¹⁵Dahi dakai manahpako' pembabemu. Daumpensinnoaia' yato babena to maho, ampo' diare' pengkakeaka'koa' dio.
- ¹⁶Pakekuna manahpaia' tempomu umbabe kamapiaang aka' mengeke' dinoa kende' kakarakeang.
- ¹⁷Dakoa' mala mentomaho-maho ampo' la umpeäng manahparea'ne' lalang anna malai ungningsangnga' umbabe pangngelo'na Dehata.
- ¹⁸Dakoa' mala la nalango angkoro' aka' la nabahakoa' pano di kakarakeang. Ampo' diare' la tontong lolokoa' napunnoi Inaha Masero
- ¹⁹lambi' tontong lolokoa' sipakatoto' umpakende' pampudiang anna penaniang mendehatanna. Popenanikoa' yato pampudiang sitonda kakahsiang anna sangkalebu inaha dai' di olona Dehata.
- ²⁰Moi aka ang manghoakoa', la tontong lolokoa' ma'kuhhu'sumanga' dai' di olona Puang Alataala Ambeta yaling di sanganna Puang Yesus Kristus, Dehatantaa'.
- ²¹La pahallukoa' situhu'i manahpa, aka' umpakeangka'koa' anna umpa'käyyängngi Kristus.
- ²²Ingkämmua' to dipoindo, tuhu'ikoa' muanemu sinnoa untuhu'i Dehata.

²³Aka' to dipoambe inang la unkapalai bahinena sihapang bää' unkapalai kalae. La pahallu napanoa to dipoambe, sinnoa Kristus unkapalai ingkäna bätäng kalaena bahtu' dioatee kakalebuanna ingkäna to mampetahpa'. Anna Dia sia tunne' ang mendahi To Pepasalama'na.

²⁴Dahi sinnoa kakalebuanna ingkäna to mampetahpa' untuhu'i Kristus, la noa sia tuntone' to dipoindo pahallu untuhu'i muanena yaling di ingkäna kaha-kaha.

²⁵Ingkämua' to dipoambe, pakamayakoa' bahinemu sinnoa Kristus umpakamaya kakalebuanna ingkäna to mampetahpa', lambi' umpebeaing Kalaena dipatei anna malaingkea' salama'.

²⁶Nasuhung anna napanoai Puang Yesus Kristus dianto anna ahai napolalang umpasähä' kakalebuanna ingkäna to mampetahpa' mendahi petauanna. Nabaseingkea' aka' tapetahpa' kara pepaturunna anna aka' ditero'ingkea' ang mendahi tanda dioatee mampetahpa'ingkea'.

²⁷Napanoa anna malai sika mahasa anna bahahsi, dai aha kakarakeanna anna sallaanna naonge anna napapenggolo di Kalaena.

²⁸La noa tuntone' to dipoambe la pahallu umpakamaya bahinena sinnoa undama manahpa bätäng kalaena. Menna-menna umpakamaya bahinena sihapang sia tunne' umpakamaya kalaena.

²⁹Aka' daete' aha tau ang la unkahiri' bätäng kalaena, ampo' nadama anna nadakai manahpa sinnoa Kristus undama anna undakai manahpa kakalebuanna ingkäna to mampetahpa'.

³⁰Nasuhung napanoa aka' sihapamingkea' bätäng kalaena Puang Yesus Kristus.

³¹Yaling di Bahtakara Dehata aha tiuki' naoatee, "Dianto anna pahallui muane la umpellei tobaha'na anna sikolunggi bahinena, lambi' la mendahi mesang sibaha."

³²Bahtakara yatoo matama bahtuanna lambi' masuhsa dipähäng, ampo' kupasihapang kasikenteanna Kristus anna kakalebuanna ingkäna to mampetahpa'.

³³Ampo' yato bahtakara nahoa toukoa' dio. Dahi la pahallu ingkäna to dipoambe umpakamaya bahinena sinnoa ungkalemui kalaena anna la pahallu toe' ingkäna to dipoindo la umpakeangka' muanena.

Efesus 6

¹Ingkämua' to dipoänä', tuhu'ikoa' to baha'mu aka' dianto pembabe ang sihatang nababe tau ang mampetahpa'mi dai' di Dehata.

²La umpakeangka'koa' to baha'mu. Dianto atohanna Puang Alataala ang uhuna ang napasitonda pa'dandiang naoatee,

³"Anna malakoa' kehongko' anna mahendeng tuho yaling inde di lino."

⁴Ingkämua' solasohongku to dipotobaha', daa ummaromi' umpamapalla änä'mu. Ampo' paturu manahpai umpake pepaturu anna pepakaenga' ang tiuki' yaling di Bahtakara Dehata.

⁵Ingkämua' to diposabua', tuhu'i manahpakoa' pahentana pongkahamu yaling inde di lino. Dia tuke' pakeangka'i anna pa'käyyängngii. Pembabeing ingkäna pahentana sitonda unnä' inaha sihapang Kristus ang mampopengkähängkoa'.

⁶Daa supung ke naitakoa' anna la tuhu'-tuhu'angngo, aka' unngoaa'te yaling di inahammu, "Anna malaä' napudi pongkahaku," ampo' aka' sabua'namokoa' Kristus dahi la untuhu'ikoa' pangngelo'na Puang Alataala sitonda sangkalebu inahammu.

⁷La umpembabe manahpaingkoa' kähängammu sihapang Dehata ang umpengkähängnging, tadia hupatau.

⁸Aka' unnginsammia' unngoatee ingkäna hupatau, moi sabua', noa tunne' ang tadia sabua', la nabea asang Dehata sahona situhu' pembabe mapia ang puha nababe.

⁹Anna ingkämmua' to dipopongkaha, la membabe mapia toukoa' dio ke unngoloi bumokoa' sabua'mu. Anna daia' mala la si umpakahea'-hea', ampo' la unglehaia' unngoatee, "Moi kalaeku moi sabua'ku aha mesa Pongkahaki' yaho di suruka ang dai mampasise'la-se'la."

¹⁰Katämpä'anna, la pahallukoa' matoho umpake kamatohoang ang sule yaho mai di Dehata yaling di kakuasaanna ang dai aha mallondo.

¹¹Pakeia' yato ingkäna pangkahka' pa'tolla'ang di mendehatanna, yato ang puha nabeakoa' Puang Alataala. Aka' ponna ke diangnga' umpake, ya' la tontong lolokoa' matoho umbali pa'bulitu'na Pongkahana setang.

¹²Nasuhung la umpakea' yato aka' tadia hupatau ang tabali, ampo' umbaliingkea' ingkäna setang ang ma'kuasa yaling inde di lino kamalillingang bahtu' dioatee lino kakarakeang. Anna umbali toingkea'ne' kakuasaanna ingkäna dehata karake ang unguasai lino.

¹³Dianto anna la umpake asammia' yato ingkäna pangkahka'na Puang Alataala ma'tolla' anna malakoa' matoho umbali balimmu ke lambi'mi yato tempona kakarakeang. Lambi', ponna ke puhamokoa' ma'tolla', la tontong lolokangkoa' matoho anna matihta.

¹⁴Sadia lolokoa' ke'de' mangngempe anna pamatohoia' kapampetahpa'ammu pano di katahpa'ang ang sihapang salipi ang napantoke'i pangkahka'na to pa'tolla'. Anna pembabe marohokoa' anna malai yato kamarohoammu la sihapang kaya' pa'tolla'ang ang la umpake anna dao nalosa pangkahka'na balimmu.

¹⁵Pahallukoa' sadia lolo umpepainsangnging Kaheba Mapia ang la umpakapiai sumule kasikenteanna hupatau anna Puang Alataala, anna malai yato kasadiaammu la sihapang sapatu ang napake to pa'tolla' ke sadia bumi la mao ma'tolla'.

¹⁶Anna pake loloia' yato kapampetahpa'ammu dai' di Puang Alataala dianto pekalapaimmu, bahtu' sihapang untamu, aka' supung kapampetahpa'ammu

ang la mala untihpa' anna umpi'dei batu sapingka'na Pongkahana setang ang sitonda api.

¹⁷Hannuangngia' kasalama'ammu sihapang songko' bahsi yaho di bää'mu, anna pakeia' yato Bahtakaranna Puang Alataala ang puha nabeakoa' Inaha Masero sihapang pa'dammu.

¹⁸Yaling di ingkäna yatoo, pa'sambayangkoa' anna umpalau dai' di Puang Alataala anna naduluikoa'. Pa'sambayang lolokoa' situhu' pengkähänganna Inaha Maserona Puang Alataala. Madaka lolokoa' anna pa'sambayang lolo toingnga'ne' ingkäna petauanna Puang Alataala.

¹⁹Pa'sambayang toingkä' kodi' anna malai ke ma'tula' bumä' nabeää' tula' Puang Alataala, lambi' bahaniä' umpepainsangnging Kaheba Mapia, yato ang tibuni lambi' dinoa.

²⁰Dinoa mengeä' ditahungkung aka' umpepainsangngingkä' yato Kaheba Mapia, aka' pesuonää' Puang Alataala. Dahi pa'sambayangngingkä' anna malaä' bahani ma'kara, aka' ahana inang la sihatang kubabe yatoo.

²¹La napainsangngikoa' ta Tikhikus, solasohontaa' ang tapakamaya, ingkäna siamo didiona kalaeku anna malaia' ungningsang didiona kalaeku noa tunne' pengkähänganku. Inde ta Tikhikus dianto solaku mengkähäng ang tontong mendahi sabua'na Dehata.

²²Kusuo mating dinoa aka' kuoatee anna malakoa' ungningsang kahebaki' lambi' matohoa' inahammu.

²³Ke la malai Puang Alataala Ambetaa' anna Puang Yesus Kristus Dehatanta la umpamesa inahanna ingkäna to mampetahpa' anna la tuhtuang umpakende' pa'kalemummu pano di solamu mesa anna mesa sibaha kapampetahpa'ammu pano di Puang Yesus Kristus.

²⁴Ke la malai Puang Alataala la umbehe ingkäna tau ang dai aha naboli ma'kalemu pano di Dehatantaa' Puang Yesus Kristus.

Filipi

Filipi 1

¹Pano di ingkäna petauanna Puang Alataala ang mampetahpa' pano di Kristus Yesus diting di Bohto Mahoa' Filipi. Noa toi ingkäna pebulle ada' ang mendahi to pangkambi' yaling di jumaa' anna ang si undului tau yaling di jumaa'. Hao mai di kodi' Paulus, sibahaang ta Timotius, ang sahing sabua'naang Kristus Yesus.

²Kuhannuang ke la malai Puang Alataala Ambetaa' sibaha Puang Yesus Kristus Dehatanta la umbehekoa' anna namana'koa' kamasahkeang sibaha kamasannangang.

³Ponna ke kukalehai bumokoa', ya' ma'kuhhu'sumanga' bumä' dai' di Puang Alataala ang kupenombai.

⁴Ma'sambayang bouä'too, ya' kupa'sambayang tumingkoa' dio sitonda kakahsiang,

⁵aka' mesa inaha loloiingkea' umpepainsangnging sau tama yato Kaheba Mapia mengkalao anna umpahandu'ia' mampetahpa' lambi' dinoa.

⁶Inde pengkähängang mapia puhang napahandu' Puang Alataala yaling di inahammua'. Anna kuhannuang liu kuoatee la napatahhi' lolo Puang Alataala lambi' napasundung yato di allo kasuleanna Kristus Yesus kapendoanna.

⁷Ahana sihatang kusa'ding ma'pihki' noa indee aka' tontong lolokoa' yaling di inahangku anna aka' mangngala taha tumokoa' dio yaling yato di pengkähängang ang namana'ingkä' Puang Alataala. Tontong lolokoa' unduluiä', noa dinoa lella'ä' ditahungkung, noa tunne' yato naonge anna kupakaleso manahpaing pano di hupatau ang umbahoi yato Kaheba Mapia.

⁸Nainsang Puang Alataala umba noa kukarohhengngi anna kupakamayakoa' sinnoa pepakamayanna Kristus Yesus di dioa'.

⁹Anna dianto indee ihsinna sambayangku: kupa'sambayangngingkoa' anna malai tuhtuang napunnoikoa' pa'kalemu sibaha kapainsangang anna kakeaka'ang.

¹⁰Kupalau yatoo anna malakoa' ungningsang umpasise'la aka ang handang mapia la dibabe anna malai masero katuhuammua' anna dai aha ang mansallakoa' lambi' kasuleanna Kristus kapendoanna.

¹¹Anna la punnoa' yaling di salu katuhuammu ingkäna pembabe maroho aka' pengkähänganna Puang Yesus Kristus, lambi' la dipa'käyyängngi anna dipamatande Puang Alataala.

¹²Oa' ingkämmu solasohongku, masannang liuä' ke la malai ungningsangnga' unngoatee inde yalingngä' di tahungkung dinoa, bilang diang napolalang tuhtuang tisembu' sau tama yato Kaheba Mapia.

¹³Lambi' ingkäna tau ang si undakai dasanna tomaraya anna ingkäna tau senga' ang yaling inde di bohto mahoa', sika nainsang asammi suhunna anna ditahungkungngä' aka' umpepainsangngingkä' Kristus.

¹⁴Mane ahai, mai'di solasohonta to mampetahpa' yaling inde di bohto mahoa' tuhtuang hannu dai' di Dehata, aka' nainsang naoatee naduluiä' yaling inde di tahungkung dinoa, lambi' tuhtuang sika bahani umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala.

¹⁵Aha toe' sangngaka-sangngaka tau ang pemala sika umpepainsangnging kahebana Kristus aka' naolanna kale timbuhu anna ma'kasuehe di kodi'. Ampo' aha toe' tau senga' ang umpepainsangnging kahebana Kristus aka' mopahtuyu mapia.

¹⁶Inde mai tau ang mopahtuyu mapia membabe noa aka' nakalemuiä'. Aka' nainsammi naoate nasuoä' Puang Alataala sule dinne umpakaleso manahpaing yato Kaheba Mapia pano di tau ang mambahoi.

¹⁷Ampo' yatone' ang ma'kasuehe umpepainsang toinne' Kristus aka' pemala la dipa'käyyängngi. Sika napanoa anna malai tuhtuang masuhsää' yaling di tahungkung.

¹⁸Ampo' pabei tomande'i. Aka' pano di tau ang umpepainsangnging Kaheba Mapia, moi mopahtuyu mapia, bahtu' mopahtuyu karake, sahing

umpepainsang siaming Kristus. Dahi yaling inde di kaha-kaha masannang loloä'. Anna la tontong loloä' kahsi

¹⁹Aka' kuinsang kuoatee pa'sambayammua' anna petehtena Inaha Maserona Puang Yesus Kristus lambi' la malaä' dilahpa'.

²⁰Aka' kuhannuang si'da-si'da anna pemalaä' anna dai la aha ang kuposili kubabe di hao di olona Kristus yaling inde di pengkähängangku. Ampo' noa yato ang inang si kubabe, la bahani loloä' umpainsangngi hupatau didiona Kristus anna malai, noa yaling di katuhöangku noa toi yaling di kamateangku, Kristus supu la dipamatande yaling di pengkähängangku.

²¹Aka' di kodi'na kodi', tuhöä' anna mate, ya' sinnoa siang. Tuhöä', umpasatutu inahangku dai' di Kristus; noa tunne' ke mateä', ya' la ullambi'ä' kakehongko'ang.

²²Ampo' dakaleng kuinsang kupillei, aka' ponna ke tuhöä' yaling inde di lino, ya' malakä' umbabe pengkähängang kekuna. Dianto anna dang kuinsang umba kahang ang la kuola.

²³Aka' nasialaiä' inde derua kaha-kaha. Pemalaä' la kupellei inde lino mao umpempakoi Kristus, aka' ahana inang dianto ang handang mapia kusa'ding.

²⁴Ampo' aka' pahallu burakoa' la kudului, dahi dotante' tohhökä' yaling inde di lino.

²⁵Aka' kupetahpa' kuoatee la mapia puha ke tohhökä' yaling inde di lino, lambi' kuinsang kuoatee la tuhökä' anna la sibaha-bahakingkea' anna malakoa' kudului, lambi' la tuhtuang matohoa' kapampetahpa'ammu anna la tuhtuang käyyäng kakahsiammua' yaling mampetahpa' pano di Puang Yesus Kristus.

²⁶Dahi ponna ke sumulemä' mating, ya' la tuhtuang masannang inahammu umpudi Kristus Yesus ang mandakaiä'.

²⁷Ang handang pahallu, dianto yaling di ingkäna pembabemua' la membabekoa' situhu' pembabena tau ang untuhu'i yato Kaheba Mapia didiona Kristus. Aka' ponna ke umpanoia' yato, ya' moi silambi'ingkea'

bahtu' daingkea' silambi', la kuinsang lolo kuoatee tontongkoa' mesa inaha anna mesa pahtuyu yaling di kakalebuang ang ke'de' matoto' anna matihta unngoloi pa'tolla'ang. Kuhannuang la umpasatutu loloa' inahammu pano yato di Kaheba Mapia anna malai tuhtuang kehängngäng to mampetahpa'.

²⁸Anna moi aka ang la nababe ingkäna balimmu mating di dioa', dakoa' la mahea'. Aka' ponna ke dakoa' mahea', ya' tandaammi dioatee la sika ullambi'ne' katallangang, ampo' dioa'-dio la ullambi'koa' kasalama'ang. Ingkäna yatoo Puang Alataala tobœ' mangkähäng.

²⁹Aka' puhamokoa' namana' Puang Alataala behe, anna malakoa' dai supung mampetahpa' pano di Kristus, ampo' la unngoloi toukoa' nei' kamadahhaang yaling inde di lino aka' mampetahpa'koa' pano.

³⁰Dinoa mangngala taha tumokoa' dio yalinginde di pa'tolla'ang umba noa ang puhaa' unngita dolu yato ang kuoloi, anna unngingsangngia' unngoatee tontong loloke' kuoloi lambi' dinœa.

Filipi 2

¹Aka' mesamokoa' Kristus lambi' matohœa' inahammu anna aka' pa'kalemunna lambi' makahanga lolokœa'. Tontong lolokœa' naposolai Inaha Maserœna Puang Alataala, si umpoinahakœa' kapahalluanna tau senga' anna ma'kalemukœa'.

²Dahi pasundungngi kakahsiangku unngoloi mendahikœa' mesa inaha, sikalemuikœa' mesa anna mesa, anna mesa inahakœa' yaling di pahtuyummu.

³Yaling di ingkäna pembabemua' dasi'da-si'dakœa' la mala umpihki' supu kalaemu, anna datoukœa' la malängkä' inaha. Ampo' la mahempo' inahakœa' anna sipakeangka'koa' mesa anna mesa la'bi andana kalaemu.

⁴Pihki' liu toia'ne' kapahalluanna solamu, daa supung kalaemu la umpihki'.

⁵Anna penggoyœa'mua' pahallu la sinnoa Kristus:

⁶Aka' moinnakato anna Puang Yesus Kristus inäng Puang Alataala, ampo' datoete' umpentœkei sakali kadehataanna.

⁷Ampo' umpellei ingkäna ang aha di Kalaena, tama inde di lino menghupatau anna mendahii sinnoa siang mesa sabua'.

⁸Tahpana mendahi hupatau, ya' umpamadihoi'ammi Kalaena anna tuhoi untuhu'i pangngelo'na Puang Alataala lambi' mate yaho di kayu sitambeng.

⁹Dianto anna napamatandeng Puang Alataala anna nabeai kakuasaang ang la unguasai asang ingkäna kakuasaang senga',

¹⁰anna malai ingkäna aka-aka, noa ihsinna suruka, noa ihsinna inde lino, anna noa toi ang di hoi' di apa' tampo, la malimuntu' asang di hao di olona Puang Yesus,

¹¹anna la sika mangngaku naoatee, "Puang Yesus Kristus dianto Dehata ang setonganna," lambi' dipamatande Puang Alataala Ambetaa'.

¹²Dahi ingkämmua' solasohongku ang kukalemui, la tuhu'-tuhu'ang lolokoa' di allo-allo ang la sule sinnoa ang si umpanoa tuhu'-tuhu'ang di allo-allo ang puha. Dai supung ke ditingngä' sibahaingke, ampo' la la'bi puha nei' ke dä' diting. Babe loloia' yato aka ang la sihatang dibabe aka' puha mepasalama' Puang Alataala. Pembabeingnga' yato sitonda mahea' anna sikalalla' di hao di olona.

¹³Aka' Kalaena Puang Alataala mengkähäng yaling di inahammua', lambi' aha kapemalaammua' umbabe yato pangngelo'na anna umbela si'daa' umbabe.

¹⁴Yaling di ingkäna pembabemu dakoa' la mala momämmäng anna datoukoa' la mala sibehta-behta.

¹⁵La umpanoaa' yato anna malakoa' masero, dai aha sallaammua', anna tandaangngi dioatee änä'-änä'na si'damokoa' Puang Alataala, dai aha sahsaimmu yaling di alla'-alla'na tau ang karake yaling di inahanna anna babena. La pahallukoa' sihapang pesilona bintäng ang umballoi kamalillingang

¹⁶ke umpa'tula'i bumokoa' yato to karake babena didiona Bahtakara Dehata ang la mebaha pano di katuhoang. Aka' ponna ke umpanoangnga' yato, ya' ahang ang la umpamahasa liu inahangku ke suleng Kristus kapendoanna.

Aka' la tandaang dioatee yato pengkähängangku dai labu' kale ampo' la keboa.

¹⁷Mampetahpa'mokoa' nei' dai' di Puang Alataala anna yato kapampetahpa'ammu mendahing mesa penombaang yaho di olona ang tandaang yaling di ingkäna pembabemua'. Ponna ke dipateiä' aka' inde pengkähängangku yaling umpaturukoa' lalang kasalama'ang, ya' yato hahaku sihapangnete' la ditollo di hahona penombaammua' bahtu' dioatee kapampetahpa'ammua'. Ponna ke ahanai inang la noang, ya' la ma'kuhhu'sumanga'ä' anna ingkänaingkea' la masannang anna kahsi.

¹⁸Noa sia tungnga' dio la pahallukoa' ma'kuhhu'sumanga', anna la masannang asangngingkea' sitonda kakahsiang.

¹⁹Oa' ingkämmu solasohongku, aha pahtuyungku ke naelo'i Dehatanta Puang Yesus, dianto pemalaä' la baha' unsuo mating ta Timotius napellambi'ikoa' anna malai tiala inahangku ke sumuleng natula'ingkä' kahebamua'.

²⁰Aka' ta Timotius supu ang kusitamaing anna si napihki' si'da-si'daingkoa' kamasannangammu.

²¹Ingkäna inde mai tau senga' supunne' nainsang umpihki' pengkähängang kalaena anna umpa'sele-seleiine' pangngelo'na Puang Yesus Kristus.

²²Ampo' inde nei' ta Timotius, ungningsammia'ne' unngoatee inang mala dipetahpa'. Puhamang mengkähäng kahha' sibaha-baha, sihapangngang to sipoänä', umpepainsangnging Kaheba Mapia.

²³Dahi bohtuke' inde kaha-kahangku mane kusuo'i mating.

²⁴Anna hannu liuä' dai' di Dehata kuoate la nabuhkeingkä' lalang anna malai baha' mating touä' koo kupellambi'ikoa'.

²⁵Didionane' solasohongku ta Epafroditus, yato ang unsuo'a' sule naduluiä', ya' sibaha lolomanne' yaling di pengkähängangku anna dai lengka' di behingku naduluiä' yaling umbali pengkähänganna setang. Ampo' pahallu la kusuong sumule mating ²⁶aka' nakarohhengngi liukoa', la'bi-la'binna dai masannang inahanna tahpana nainsang naoate umpelelengnga' mating makorong.

²⁷Moinnakato anna tahpa' si'dai makorong anna sai'di'i tala mate, ampo' aka' pa'kalemunna Puang Alataala lambi' bono'mi. Dai dia supu nakalemui Puang Alataala, ampo' nakalemui touä' kodi' anna malai dai tuhtuang masuhsa inahangku.

²⁸Dianto anna kuoaita yaling di inahangku, "Mapia ke baha' sumulei mating." Kutula'ingkoa' noa anna malakoa' kahsi ke silambi'mokoa', dia tuke' anna malai kuhanng kamasuhsaangku ke damokoa' unnaha-naha ta Epafroditus.

²⁹Dahi tammuiia' sibaha punno kakahsiang sihapangkoa' untammui solasohonta ang mampetahpa' dai' di Dehata. Pakeangka'ia' ingkäna tau ang sinnoa ta Epafroditus

³⁰aka' sai'di' tala mate unghäng yato pengkähängang ang nabea Kristus. Napentuyoi liu anna malai naduluiä' unghäng yato ang daia' mala unghäng aka' makahaokoa'.

Filipi 3

¹Dia tuke', ingkämmua' solasohongku, sihatang la kahsiko' aka' sangkalebumokoa' Dehata. Dai maaka ke kusulei salai yato ang puha kutula'ingkoa', aka' kudakai andana napasähsä' lalangkoa' pepaku' ang senga'.

²Dakai manahpaia' yato ang si unghängngängngi atohang yaling di peada'ang, aka' babe ang noa yato sihatang disangai "pembabena asu" aka' mepasähsä' lalang. Daa umpehingngii tula'na yato to pembabe karake ang si naoatee, "Dai tau mala tala ditille ke pemalai tau mendahi petauanna Puang Alataala."

³Aka' kita'rea'ne' ang mala disangai "to puha ditille si'da-si'da" aka' mendahimingkea' kita' petauanna Puang Alataala. Malaingkea' kita' umpenombai Puang Alataala aka' petehtena Inaha Maserona, anna kahsiingkea' umpudi Dehata aka' yalimmingkea' di Kristus Yesus. Tadia tumingkea' kita' ang la unghannuang pembabe kalaeta.

⁴Ke la ahai kunanna yatoo, setonganna kodi'e' la mala unghannuang pembabe kalaeku. Aka' ponna ke ahai tau ang la unngangka' kalaena sihatang unghannuang pembabe kalaena, ya' londonang kodi'.

⁵Aka' kodi'-kodi', mane pitu benginna sohongku anna ditillemä' situhu' Atohanna Musa. Anna inang to Israelä' mengkalao dahingku, aka' peänä'annaä' Benyamin, dahi inang to Ibraniä'. Dia tuke', ponna ke ma'tula'i tau didiona menna ang untuhu'i ingkäna atohanna peada'anna to Yahudi, ya' kodi' mesaä' to Farisi ang untuhu'i si'da-si'da ingkäna yato atohang.

⁶Kodi' ang handang bansa' yaling di peada'anna to Yahudi lambi' si undahhaä' kakalebuanna to mampetahpa'. Ponna ke ma'tula'i tau didiona katuhu'ang pano di Atohanna Musa, ya' kodi'mi mesa ang dai aha sallaangku.

⁷Ingkäna yatoo kuangka' mapia dolu, ampo' dang dinoa, aka' kuoatee mehukiang kale aka' sikentemä' Kristus.

⁸Dai yato supu, ampo' ingkäna siamo yaling inde di lino kuangka' asang mehukiang kale, ke kupasiitai unngingsang si'da-si'da Kristus Yesus Dehatangku. Ingkäna yato ang aha di lino kuangka' oyo kalane. Anna kupellei asammi anna malaä' mendahi to pentindo'na Kristus

⁹lambi' malaang sangkalebu. Dai mala dioatee nasuhung anna malaä' maroho di olona Puang Alataala aka' pembabe kalaeku untuhu'i Atohanna Musa. Ampo' nasuhung anna naangka' marohoä' Puang Alataala, dianto aka' mampetahpa'ä' pano di Kristus. Dahi kamarohoangku sule yaho mai di Puang Alataala aka' umpetahpa'ä' Kristus.

¹⁰Ang handang kupemala ke la malaä' unngingsang manahpa Kristus anna kusa'ding toe' yato kakuasaanna ang mampatuho sumule di hoi' mai di kamateang. Kupokahsi ke didahha touä' kodi' sinnoa ang nasa'ding anna mate touä' kodi' sinnoa matena.

¹¹Anna kuhannuang la ullambi' touä' kodi' katuhoang sumule di hoi' mai di kamateang.

¹²Dai kuoatee umpensinnoaimä' Puang Yesus, bahtu'raka la kuoatee sundummä' koo. Ampo' la tontong lolo kupengkabela-belai umpellambi'i yato pebea ang napasadiaingkä' Kristus Yesus. Aka' dianto suhunna anna napellambi'imä' napillei mendahi petauanna.

¹³Oa' ingkämmu solasohongku, setonganna dai aha kuoatee kulambi'mi yato pebea ang napasadiaingkä' Puang Yesus Kristus. Ampo' ang kubabe diantoo: kupellei asammi ingkäna yato pembabeku ang puha kubabe dolu anna kupengkabela-belaii kupellambi'i yato aka ang kuhannuang.

¹⁴Sihapangngä' mesa to silumba lumumpa'. Noa tuntone' pembabeku, dä' mensaile pano di kuanangku bahtu' kaihingku anna malaä' ullambi' kapataloang, dianto katuhoang lambi' sapano-panona yaho di suruka, aka' dianto suhunna anna natambaimä' Puang Alataala unngolai yato aka ang nababe Kristus Yesus.

¹⁵Dahi kita' ang matohong kapampetahpa'anta pahallu ma'pihki' noa yatoo. Ampo' ke ahai yaling di alla'-alla'mua' ang dai ma'pihki' noa, supung senga'nane' napihki', ya' Kalaena Puang Alataala la mampakalesoing.

¹⁶Ampo' supung yato ang inang tainsammi, dianto ang pahallu tatuhu'i.

¹⁷Oa' ingkämmu solasohongku, kupalau anna malai untindo'ia' pembabeku. Noa tunne' ita manahpaia' ne mating ingkäna tau ang untindo'i pembabeki' anna umpensinnoaii. Si membabe mapiaang aka' kioatee anna malaia' unngingsang aka ang la sihatang dibabe.

¹⁸Setonganna pemmai'ding kupainsangngikoa' dolu, ampo' dinoa la kusulei sala bou kupasitonda uhai matangku kuoatee, mai'di tau yaling di salu katuhoanna si membabe karake sihapang dai umpakekuna kamateanna Kristus yaho di kayu sitambeng.

¹⁹Tau ang noa yatoo katämpä'anna la lutamane' di nahaka aka' dai naaku untuhu'i pangngelo'na Dehata, ampo' nakuasai puha nei' kamailuang bätäng kalaena. Yato ingkäna pembabe kalaena, ang setonganna diposili, bilang

diane' sika napokale'de. Anna supunne' kaha-kaha yaling inde di lino ang si napihki'.

²⁰Ampo' daingkea' kita' la membabe noa, aka' ihsinnaingkea' kita' suruka. Dianto la naongi sule Dehatantaa' Puang Yesus Kristus, To Pepasalama'ta ang tapemitai lolo.

²¹Ke donentoo mane la napapia salai pole' inde kalaetaa' ang mai'di sallaanna, la napadahi sinnoa Kalaena ang daine' aha sallaanna. Inggänna yatoo la nakähäng asang aka' Dianto ang unggampuang kakuasaang di inggänna siamo.

Filipi 4

¹Inggämmua' ang kukalemui, diongnga'too ang mampamasannanggä' lambi' kupokale'dekoa'. Dahi, inggämmua' solasohongku ang kukalemui anna kukarohhengngi, la noa indee: yaling di salu katuhoammua' la tontong lolokoa' umpamatoho kapampetahpa'ammu dai' di Dehatanta.

²Kupalau si'da-si'da pano di solasohongku ta Euodia anna ta Sintike anna malai sika tuho mesa inaha sinnoa ang sihatang nababe tau ang mampetahpa' dai' di Dehata.

³Anna kupalau toe' mating di dioa' sampengkähängku ang mala dipetahpa', ke la malai umpasikapiai sumule inde derua bahine. Inde to deruai sahing si naduluiä' mengkähäng kahha' di allo-allo ang puha, umpepainsangnging Kaheba Mapia. Noa tunne' ta Klemen anna inggänna tau senga' ang mamposolaiä' mengkähäng. Tiuki' asammi sanganna yaling di Suha' Katuhoang yaho di suruka.

⁴Kahsi lolomokoa' aka' sangkalebumokoa' Dehata. Kusulei sala bou kuoatee la tontong lolokoa'too kahsi!

⁵Anna mapia toe' ke nainsang asangngi tau naoate malunä' inahakoa', aka' marungku'mi kasuleanna Dehata.

⁶Dakoa' la malaya' unngoloi aka siamo. Ampo' yaling di inggänna kaha-kaha la tontong lolokoa' ma'sambayang malau dai' di Puang Alataala. Samai

kapahalluammua', palau tomande'i dai' di Puang Alataala sitonda ma'kuhhu'sumanga'.

⁷Ponna ke umpanoaia' yatoo, ya' la unsa'ding kamasahkeang ang nabea Puang Alataala. La nadakai loloa' inahammu anna pihki'mu aka' mesamokoa' Kristus Yesus. Yato kamasahkeang ang nabeakoa' Puang Alataala la nakapusa'i hupatau anna daine' mala napähäng.

⁸Mane ahai, ingkämmua' solasohongku, kupalau mating ke la malai supung ang mapia anna ang sihatang dipudi la umpayalingnga' di inahammu, noanna: kara ang tahpa', pembabe ang tahpa', katahpa'ang, kamaseroang anna ang la mapia dipihki'. Noa tunne' ke ahai aka-aka ang mahasa bahtu'raka sihatang la dipa'käyyängngi, dia tuntone' ang la umpayalingnga' di inahammu.

⁹Ingkänna yato ang puha kupaturuingkoa' pahallua' la umpembabeing. Anna ingkänna pembabemu la situhu' yato tula'ku ang puhaa' unghingngi anna pembabeku ang puhaa' unnggita. Ponna ke umpanoangnga', ya' la naposolai lolokoa' Puang Alataala, ang nakasulei kamasahkeang.

¹⁰Kahsi liuä' kusa'ding dinoa lambi' ma'kuhhu'sumanga'ä' dai' di Dehata aka' mala boukoa' unduluiä' yaling di ma'kahupa-hupa ongkoso' dinoa ang kupake yaling inde di kamasuhsaangku sinnoa yato ang dolu. Dai kuoatee ungalimpängngimä', ampo' ahanaete' dake'a' aha tempomu umpembabeing.

¹¹Dai aka' kakuhangangku lambi' ma'kara noaä' yato langngena', aka' kuinsang kupengkaolaangnging katuhuangku situhu' yato aka ang aha.

¹²Yaling di salu katuhuangku haling kusa'ding kakuhangang anna kabosa'ang. Kuinsang toe' umpamasannang inahangku unngoloi ingkänna kaha-kaha, noa bohoä', noa manonoä', noa kekulle mai'di, noa memase-maseä'.

¹³Kubela unngoloi ingkänna kaha-kaha ang manghoaä' aka' napamatoho inahangku Puang Yesus Kristus.

¹⁴Ampo' kupemapia toing nei' yato naongei unduluiä' yaling di kamasuhsaangku.

¹⁵Oa' ingkämmu solasohongku diting di jumaa' Filipi, naonge la umpelleiä' Poropensi Makedonia dolu, dianto ang naonge kupampahandu'i umpepainsangnging Kaheba Mapia diting, ungningsammia' unngoatee dioa' supu jumaa' ang mambeää' ongkoso'.

¹⁶Anna dai yatoo supu ampo' pemmai'dike' si umpakatuingkä' yatoo naonge kakuhangangnä' di hao di Tesalonika.

¹⁷Dai aka' pemalaä' untahimbo pebea lambi' ma'tula' noää', ampo' masannangnä' ke tuhtuang kehängngängngi boana pembabe mapiammua' yaho di suruka.

¹⁸Mane ahai, yato ingkäna ang umbeää' puha asammi kutahimbo. Anna mala dioatee la'bi puha nei' andana yato aka ang kupahallu. Dai aha kakuhangangku aka' ingkäna yato ang umpapebahaingkä' di ta Epafroditus, kutahimbo asammi. Ingkäna yato ang umbeää' sihapang tunuang bobahängngo' ang dipopenomba di hao di olona Puang Alataala. Nakärä'i liu anna masannang inahanna natahimbo.

¹⁹Anna Puang Alataala ang kupenombai la umpasundung ingkäna kapahalluammua' situhu' katomakakaanna ang dai aha mallondo, aka' sikentemokoa' Kristus Yesus.

²⁰Dipamatande sanganna Puang Alataala Ambetaa' mengkalao dinoa lambi' sapano-panona! Aming.

²¹Palambi'ingkä' salama'ku pano di ingkäna to mampetahpa' yaling di Kristus Yesus, dianto ang napasähä' Puang Alataala. Anna salama'na toe' are' mating ingkäna solasohonta ang kusibahaing dinne.

²²Kupalambi' asang toing mating salama'na ingkäna petauanna Puang Alataala ang tohho yaling inde di bohto mahoa', la'bi-la'binna yato ang si tohho di hao di dasanna tomaraya.

²³Ke la malai Dehatanta Puang Yesus Kristus umbehekoa' para-para.

Kilose

Kilose 1

¹⁻²Pano di ingkäna solasohongku ang masero diting di Kolose, ang tontong mampetahpa' pano di Kristus. Hao mai di Paulus ang naängkä' Puang Alataala mendahi rasulna Kristus Yesus. Anna di hao toi mai di ta Timotius, solasohonta. Ambetarang Puang Alataala ang la mambehekoa' anna mampamasahkekoa'.

³⁻⁴Puha kihingngi umba noa kapampetahpa'ammua' pano di Kristus Yesus anna pa'kalemummu pano di solata to mampetahpa'. Dianto anna naonge si kisambayangngikoa', ya' si ma'kuhhu'sumanga' loloang dai' di Puang Alataala, Ambena Puang Yesus Kristus ang tapodehata.

⁵Malakoa' mampetahpa' anna ma'kalemu aka' unghannuang yato ang napatokaingkoa' Puang Alataala yaho di suruka. Puhangnga' unghingngi didiona yato naonge dipainsangngikoa' yato Kaheba Mapia ang tahpa'.

⁶Inde Kaheba Mapia puha dipepainsangnging pano di siku-sikunna lino lambi' tuhtuang mai'di tau mampetahpa' pano di Puang Yesus anna membabe mapia. Noa tumokoa' dio, solasohong. Tahpana unghingngi yato Kaheba Mapia, ya' umpetahpa'mokoa' Puang Yesus lambi' unsa'ding si'da-si'dakoa' mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

⁷Kaheba yato puhangnga' unghingngi di hao mai di ta Epafras, solaki' mengkähäng ang kikalemui. Dianto mesa sabua'na Kristus ang mala dipetahpa' yaling di pengkähänganna aka' kapahalluammua'.

⁸Dianto ang mampainsangngiang naoatee, ungakalemuikoa' solata to mampetahpa' aka' kakuasaanna Inaha Masero yaling di kalaemua'.

⁹Dianto anna si kisambayangngi lolokoa', tahpana kihingngi didiomua'. Kipalau dai' di Puang Alataala anna malai nabeakoa' kapainsangang ang sundung lambi' mala ungningsang si'da-si'da aka pangngelo'na.

¹⁰Ponna noang, malamokoa'to tuho situhu' pangngelo'na Puang Alataala anna umpamasannang lolo Inahanna, yaling umbabe ma'kahupa-hupa kamapiaang anna la tuhtuang kehängngäng kapainsangammua' dai' di Puang Alataala.

¹¹Kipalau anna malai Puang Alataala umpamatoho inahammu umpake kakuasaanna ang matande lambi' malakoa' tontong lolo sa'bara' unngolai moi aka ang manghoakoa'.

¹²Ma'sambayangngang anna malai inahammua' tontong lolo ma'kuhhu'sumanga' dai' di Ambeta Puang Alataala. Aka' Diaete' ang mampasihatangngikoa' untahimbo mana' yaling di kapahentaanna sibaha ingkäna solamu to pentindo'na ang tuho yaling di kamabayaang.

¹³Puhamingkea' nalahpa' yaling mai di kakuasaanna kamalillingang anna naparendeingkea' tama di kapahentaanna Änä' samboana ang napakamaya.

¹⁴Ungngolai yato Änä'na malaingkea' nasulängngi anna unngampungngi dosanta.

¹⁵Puang Alataala dai landa'. Ampo' yaling di pengkerona anna kakuasaanna Änä'na, ya' taita tou nei' pengkerona anna kakuasaanna Puang Alataala. Inde Änä'na mala disangai Änä' Ulua, aka' mayahoang di ingkäna siamo ang puha napadahi Puang Alataala.

¹⁶Aka' Dianto ang napake Puang Alataala umpadahi samai ang aha, noa yaho di suruka, noa inde di lino; noa ingkäna ang landa', noa ang dai landa'; moi setomarayaang ang ma'pahenta, moi ma'kahupa-hupa malaeka' ang ma'kuasa. Ingkäna yato napapia unngolai Änä'na, anna yato ang napapia supung napapiaing Änä'na.

¹⁷Dolu naonge dake' aha aka-aka, ya' inang ahanne' Puang Yesus. Anna ingkäna ang aha dinoa naäto' anna nadakai yaling di kakuasaanna.

¹⁸Kita' ang mampetahpa' mala dipasihapang mesa kalae anna Puang Yesus dipasihapang bää'na. Sinnoa bää' unngkapalai kalae, noa tuntone' Puang Yesus unngkapalai ingkäna to pentindo'na. Dianto Änä' Ulua, bahtuanna: ang

handang dolu tuho di hoi' mai di alla'na to mate, lambi' ungpalaing ingkäna siamo.

¹⁹Aka' Puang Alataala tobœ' mambohtu anna malai samai pengkerona anna kakuasaanna la sundung toe' yaling yato di Änä'na.

²⁰Anna ungnolai inde Änä'na nabohtu Puang Alataala umpasikapiai sumule Kalaena anna ingkäna ang napadahi, noa ang yaling di lino, noa toi ang yaho di suruka. Napanoa indee ungnolai hahana Änä'na ang titoke' yaho di kayu sitambeng.

²¹Dolu sikahaoangkoa' Puang Alataala, umpa'bali aka' pembabe anna pihki' karakemua'.

²²Ampo' dinoa aka' kamateanna Kristus, lambi' mala mapia sumule kasikenteammua' sibaha Puang Alataala. Dinoa napamarohomokoa' lambi' maserokoa' anna dang aha kasalaammu di hao di olona.

²³Ampo' pahallu la tontong lolokoa' umpamatoho kapampetahpa'ammua'. Daa-daa unkebo'i sumule panghannuammua' ang puha untahimbo naonge anna unghingngii Kaheba Mapianna Puang Alataala. Yato kaheba puhang dipepainsangnging lambi' pano di siku-sikunna lino. Anna Kodi' Paulus puhamä' ko napadahi mesa sabua'na ang la mampalele sau tama.

²⁴Dinoa masannangngä' umbulle kamasuhsang aka' kuduluikoa'. Aka' inang ahake' kamasuhsang ang la pahallu kuolai yaling di pengkähänna Kristus. Anna yato kamasuhsang ang minge kuolai dinoa, kuolai aka' umpengkähängngingkä' ingkäna tau ang mampetahpa' pano di Puang Yesus Kristus, dianto ingkänaingkea' ang dipasihapang bätäng kalaena.

²⁵Nasuoä' Puang Alataala mendahi sabua' pano di petauanna anna malai kupepainsangnging ingkäna bahtakaranna mating di dioa'.

²⁶Dianto kaheba ang masae liung dai napabei Puang Alataala la nainsang tau bahtuanna, ampo' dinoa napakalesoming pano di petauanna.

²⁷Nasuhung napanoa Puang Alataala anna mala toukoa' dio ang tadia to Yahudi ungningsang pole' umba noa kamapiaanna anna kamatandeanna inde

kaheba ang masaeng dai dipepainsangnging bahtuanna. Yato kaheba dianto indee: Kristus tuho yaling di kalaemua' lambi' ungningsang unngoatee inang la ullambi' katuhuang matande sibaha Puang Alataala lambi' sapano-panona.

²⁸Dahi Puang Yesusmitoo ang kipepainsangnging pano di ingkäna tau sitonda kakeaka'ang. Kipakaleha anna kipakuhu ingkäna tau anna malai yatoii kipadiolona Puang Alataala sihapang tau ang sundung kapampetahpa'anna anna tuho yaling di Kristus.

²⁹Dianto anna kupengkabela-belaii mengkähäng umpake kamatohuang ang nabeää', aka' inang matoho yato kakuasaanna yaling di katuhuangku.

Kilose 2

¹Pemalaä' ke malai ungningsangnga' umba noa kupengkabela-belai kupengkähängngingkoa' to Kolose anna to Laodikia, moi ingkäna ang dakä' mangnginsang.

²Pahtuyungku anna malai sika matoho inahanna anna sikalemu-lemui lambi' matoto' kamesaanna. Ang kupemala, dianto la keaka' liukoa' lambi' umpebahtuang pahtuyunna Puang Alataala ang dai kainsangang dolu, dianto la ungningsang si'da-si'da Kristus.

³Aka' Puang Yesusmitoo ang umbuhkeiingkea' ingkäna kakeaka'anna anna kapainsanganna Puang Alataala yato ang tibuni dolu.

⁴Indee kutula' mating anna malai dai aha ang mambulitu'koa' moi ang mammi' tula'na.

⁵Aka' moinnakatoo sikahaoangngingkea', ampo' yaling di inahangku sinnoa ang ahaä' yaling di alla'mu. Anna masannangngä' kuhingngi mesa inahakoa' anna tontong lolo kapampetahpa'ammua' yaling di Kristus.

⁶Dahi solasohong, aka' puhamokoa' untahimbo Kristus Yesus mendahi Dehatammu, lambi' samai pembabemu pahallu sihatang yaling di kasikenteammua' Kristus.

⁷Pamatamai inahammu yaling di Puang Yesus, sinnoa poang kayu ang manaung uhaka'na. Noa toi pahallu umpasande' samai katuhoammu pano, sinnoa dasang ang dipake'de' matoto'. Tuhtuang pampetahpa'koa' situhu' yato aka ang puha dipakuhuingkoa'. Anna yaling di inahammu pa'kuhhu'sumanga' lolokoa'.

⁸Madakakoa' anna dakoa' nabulitu' tau umpake kamanähänganna ang dai kekuna lambi' napasähsä' lalangkoa'. Yato kamanähänganna daete' sule yaho mai di Kristus, ampo' suleete' di hao mai di pihki'na hupatau anna di hao mai di dehata lino bahtu' setang.

⁹Aka' ingkäna kau'na anna kakuasaanna Puang Alataala tohho asang yaling di Kalaena Kristus.

¹⁰Anna napasundunggi toukoa' dio unngolai kasikenteammu sibaha Kristus, ang ma'kuasa puha nei' andana samai ang ma'kuasa anna ma'pahenta.

¹¹Naonge anna mampetahpa'koa', ya' mala dioatee, "Ditillemokoa'." Ampo' tadia tille mentolinona ang nababe hupatau, ampo' tille mendehatanna ang nababene' Kristus anna malai sipa' dosammu dipa'dai.

¹²Anna naonge anna ditero'koa' yaling di sanganna Puang Yesus Kristus, ya' mala dioatee, "Matemokoa' anna dilamung tumokoa'tee' sibaha." Noa toi mala dioatee, "Puhamokoa' tuho sumule sibaha," aka' umpetahpa' kakuasaanna Puang Alataala ang umpatuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang.

¹³Dolu puhamokoa' diangka' mate aka' yato sipa' dosammu dake' dialai sihapang motille. Pihsananna napatuhomokoa' Puang Alataala yaling di Kristus anna naampungngiingkoa' ingkäna dosammu.

¹⁴Ingkänaingkea' puha untehkai atohang, ampo' puha napa'dai kasalaanta naonge anna untehkaiingkea' yato mai'di atohang ang mampa'baliingke, sinnoanna napäso' asang dai' di kayu sitambeng ang naonge Puang Yesus mate unsulängngiingkea'.

¹⁵Yaho di kayu sitambeng, Puang Yesus untalo yato samai setang ang ma'kuasa anna ma'pahenta lambi' masili. Anna donetoo sika nahele asang ingkäna ang napapia Puang Alataala.

¹⁶Dahi daumpehingngiia' ke ahai tau ang mansallakoa' aka' yato ang unngande anna ang unngenu', bahtu' ke dai si umpakahoa' allo kamahoa'ang peada'anna to Yahudi, hapanganna pa'rame-rameang bulang bakahu anna allo katohhoang.

¹⁷Ingkäna yato kabiasaang ang noa, hapang kaleete' kalihayona yato aka ang puha nababe Kristus di tempo ang puha napama'tantu.

¹⁸Dahi, ponna ke ahai tau ang mansallakoa' aka' dai untuhu'i pepakuhunna, ya' daumpehingngii. Tau ang noa yato unsanga kalaena tau ang mai'di nainsang aka' yato ang hali naita. Si naoatee dakoa' la natahimbo Puang Alataala ke dakoa' umpadihoi'ang liu kalaemu sibaha umpenombai semalaeka'ang. Si malängkä' inaha napobua' pihki' mentolinona, moinnakato anna yato pihki'na mentomaho.

¹⁹Lambi' danne' untokei pepakuhu ang umpakeangka' liu nei' Puang Yesus, ampo' setonganna Puang Yesusmitoo ang tapasihapang bää' anna kita' tapasihapang bätäng kalaena. Sinnoa mesa kalae matoho aka' kasitammuang bukunna anna ihsinna ang mampasikente-kente, noa tunne' Puang Yesus umpamesaingkea' anna umpamatohingkea' situhu' pa'elo'na Puang Alataala.

²⁰Kita' ang mampetahpa', mala dioatee, puhamingkea' mate sibaha Kristus lambi' beba'mingkea' pole' dinoa di hao mai di peada'anna anna atohanna to lino. Dahi akana umpihki'i unngoatee pahallu tau untuhu'i pahentana to lino?

²¹Hapanganna: "Dai mala unnganti indee," "Dai mala unngande indoo," anna "Dai mala untuli nee."

²²Samai inde atohang dai kekuna di mendehatanna, aka' hupatau ang mampaaha, anna didiona andeang anna senga'nake' ang la puha siang.

²³Ponna dipihki' inde atohang, ya' disanga mahasa, aka' yato ang mantuhu'i sinnoanna ang meada', mahempo' inaha anna undahha kalaena, ampo' setonganna ingkäna indee daasangngi aha kunanna, aka' dai mala untähäng pampemala karakena hupatau.

Kilose 3

¹Puhamokoa' dipatuho sumule sibaha Kristus. Dahi pahallua' umpayaling di inahammu aka ang dipatoka yaho di suruka, ang naonge Kristus mohko' di tando kuananna Puang Alataala, ongeang kakeangka'ang.

²Pihki' loloi kaha-kaha ang aha kasikenteanna suruka. Daumpihki' loloi ang sikente inde lino.

³Aka' mala dioatee: puhamokoa' mate naonge anna matei Kristus, anna dinoa dake' tandaang katuhoammu ang la noa si'da, ampo' tuhomokoa' sikente Puang Alataala sinnoa Kristus.

⁴Pengkalaoanna yato katuhoammu ang si'danna dianto Kristus. Ponna lambi'mi tempona la umpalanda' Kalaena dako', ya' la landa' tumokoa' dio sibaha yaling di kamatandeanna.

⁵Dahi aka' puhamokoa' dipatuho sumule sibaha Puang Yesus Kristus, dianto anna pahallumokoa' umpa'dai yato pembabemu ang mentolinona sinnoanna: unngindä'-indä' pa'bannetauang, umbabe kamahoang, pemala samangkamahoinna, pampemala didiona kakarakeang ang senga' anna kamailuang, aka' tau ang mampanoa yatoo, ya' hapang nei' umpenombai yato aka ang napemala.

⁶La keaha' liu Puang Alataala pano di hupatau ang membabe tasampa' sinnoa ingkäna inde kaha-kaha ang puha ditula', lambi' la sika natahukung.

⁷Dolu membabe noa toukoa' dio, naonge anna untuhu'ikangkoa' pampemala mentolinona.

⁸Ampo' dinoa, pahallu umpa'dai ingkäna yato kaha-kaha. Daumpa'keaha'ang, daunsipaonge-ongei inaha, daumpakahiri', dauntula' tahuu solamu anna daumpa'kara tahuu.

⁹Damong si umpa'loseng-loseng pano di solamu, aka' samai kau'mu ang dolu puhangnga' umpa'dai.

¹⁰Dinoa untahimbomokoa' katuhuang bakahu yaho mai di Puang Alataala, To Metampa. Nabakahui lolo inahammu anna malaia' tuhtuang ungningsang si'da-si'da lambi' la umpensinnoia' pengkerona.

¹¹Dahi dang aha aka-aka ang mampasisenga' di alla'na to Yahudi anna ang tadia to Yahudi, ang si disangai tau ang motille anna ang dai motille; noa toi tau ang mahsikola malängkä' anna tau ang dai mahsikola; noa toi sabua' anna to beba', aka' Kristus ang handang pahallu anna Dianto ang tuho yaling di ingkäna kalaetaa'.

¹²Aka' napakamayakoa' Puang Alataala anna puhamokoa' napillei anna napatani mendahi petauanna, dahi pepaitaing pa'kalemu, kamarota'ang, kamahempo'ang inaha, kamalunä'ang inaha, anna kasa'bara'ang.

¹³Sa'bara'koa' pano di solamu, daunsipaonge-ongei inaha, ampo' siampungngikoa' mesa anna mesa umba noa naampungngi toukoa' dio Puang Alataala.

¹⁴Anna ang handang pahallu dianto pa'kalemu, aka' mala mepopa'mesa anna umpasundung ingkäna yato kaha-kaha mapia.

¹⁵Natambaimokoa' Puang Alataala mendahi sihapang mesa bätäng kalae yaling di kasikenteammua' sibaha Puang Yesus. Dahi patontongngia' kamesaammu anna kamasahkeammu ang nabeakoa' Kristus. Anna pa'kuhhu'sumanga' toukoa' nei'.

¹⁶Bahtakaranna Kristus pahallu la umpatama di inahammu lambi' umpunnoi pihki'mu. Pahallu sipakuhi lolokoa' anna sikambahoingkoa' mesa anna mesa situhu' kakeaka'ang ang sundung. Popenanii pampudiang anna penaniang ang napaturingkoa' Inaha Masero. Penaniing sitonda ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala.

¹⁷Samai tula' anna pembabemua' dipembabeing yaling di sanganna Puang Yesus. Anna penau-naukoa' dai' di Puang Alataala, Ambeta, aka' Puang Yesus.

¹⁸Oa' ingkämmu bahine, tuhu'ikoa' muanemu, aka' inang sihatang pano di bahine ang to pentindo'na Puang Yesus.

¹⁹Oa' ingkämmu muane, pakamayakoa' sangkolummu anna daa untkamasahhu'i.

²⁰Oa' ingkämmu änä', tuhu'i pahentana to baha'mu di ingkäna siamo, aka' dianto ang umpamasannang Puang Alataala.

²¹Oa' ingkämmu to dipoambe, daumpamapi'di'i inahanna änä'mu andana manahoi inahanna.

²²Oa' ingkämmu ang diposabua', tuhu'ii pongkahamu yaling inde di lino. Daa la supung membabe mapiao ke di olonai aka' pemalao napudi. Ampo' diare' tuhu'ii sitonda unnä' inahammu sibaha umpakeangka'koa' Puang Alataala.

²³Dia siamo ang umbabea', pahallu untkähäng sitonda unnä' inaha sihapang Puang Alataala ang umpengkähängngingnga', tadia hupatau.

²⁴Aka' ungningsang, la untahimbo mana' ang la mendahi sahomu dako' yaho mai di Puang Alataala. Aka' Kristus, Dehatammu, Dianto pongkahamu ang setonganna.

²⁵Menna-menna ang umbabe kasalaang, dia toboe' ang la untahimbo tahungkunna, aka' Puang Alataala dai mampasise'la-se'la.

Kilose 4

¹Oa' ingkämmu pongkaha, beai pano di sabua'mu yato aka ang mahasa anna sihatang. Kalehaii aha tou dio Pongkahamu yaho di suruka.

²Pahallukoa' ma'sambayang lolo anna madaka, laona siamokoa' ma'kuhhu'sumanga' dai' di Puang Alataala.

³Sambayangngi touang kami' anna malai nabuhkeiingkang Puang Alataala mesa lalang ang la kiongei umpepainsangnging Kaheba Mapianna Kristus ang masaeng dai kainsangang. Aka' dianto indee nasuhung yalingngä' di tahungkung.

⁴Sambayangngiä' anna malai kupamaleso si'da-si'da umba noa ang la pahallunna.

⁵Ponna ke sitammukoa' tau ang dai mampetahpa', ya' pahallukoa' keaka' yaling di pembabemu pano, anna pakekunai yato tempomu membabe mapia, andana labu' kalei.

⁶Samai tula' ang sohong yaling mai di suamua', pahallu mepamasannang anna mala toe' tama di ahkalang. Anna pahallu toine' ungningsang mentimba' pano di tau ang mangkutanaikoa'.

⁷⁻⁸Oa' solasohong, kusuoingkoa' mating ta Tikhikus ang la mampainsangngikoa' kahebaku. Dianto mesa solasohonta ang kikalemui liu, si tontong lolo mengkähäng anna si sibahaang untahiai Puang Alataala. Kusuo mating anna malai napakahangakoa' ke ungningsammi umba noa kahebaki'.

⁹La mating sibaha ta Onesimus, mesa toune' solasohonta ang takalemui, ang sule yaling mai di alla'-alla'mua'. Sika la napainsangngikoa' ingkäna ang dahi dinne.

¹⁰Salama'na ta Aristarkhus ang kusibahaing dinne di tahungkung. Noa toi ta Markus sampona ta Barnabas. (Didiona inde ta Markus puhang kupalau mating di dioa' la untammui manahpa ke matimmi.)

¹¹Salama'na toi ta Yesus ang disangai toe' ta Yustus. Dianto inde supu tallu to Yahudi di alla'na solaku to mampetahpa' ang umpengkähängnging Kapahentaanna Puang Alataala. Sika napengkalambi'-lambi'i liu tora' napakahangaä'.

¹²Salama'na ta Epafras, mesa sabua'na Kristus Yesus ang sule toe' yaling mai di alla'mua'. Si nasambayangngi lolokoa' sitonda sangkalebu inahanna. Napalau dai' di Puang Alataala anna malai kapampetahpa'ammua' tontong matoho, noa toi la keaka'koa' yaling di ingkäna siamo lambi' mala umpembabe si'da-si'daing pa'elo'na Puang Alataala.

¹³Kusa'bii tung kodi' umba noa mengkähäng kahha' aka' dioa' sibaha to Laodikia anna to Hieropolis.

¹⁴Salama'na toe' are' Tuandohto' Lukas, ang takalemui, anna ta Demas.

¹⁵Palambi'ing kang salama'ki' mating di santosahaninta to Laodikia. Noa toi pano di ta Nimfa anna samai to mampetahpa' ang si ma'himpung di hao di dasanna.

¹⁶Ponna ke puhang umbata inde suha' tama di alla'-alla'mua', poinaha toine' papebahaing tama di to mampetahpa' yaling di Laodikia anna malai sika nabata. Noa tunne' suha' ang la napapebaha mating to Laodikia, pahallu umbata toe'.

¹⁷Oaintee ta Arkhipus, "Papuhai kähängammu ang nabeao Puang Alataala!"

¹⁸Salama'ku mating di dioa'. Teyyeku tobou kodi' ang kupake ungnuki' inde salama' mating. Anna kalehaiä'a' aka' yalingkä' di tahungkung. Pa'kalemunnarang Puang Alataala ang la mambehekoa'.

1 Tesalonika

1 Tesalonika 1

¹Pano di jumaa' di hao di Bohto Mahoa' Tesalonika ang mendahi petauanna Ambeta Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus. Hao mai di kodi', Paulus, sibahaang ta Silas anna ta Timotius. Ke la malai ullambi'koa' behe anna kamasahkeang yaho mai di Puang Alataala.

²⁻³Si kipa'sambayang loloingkoa' anna ma'kuhhu'sumanga'ang dai' di olona Ambeta Puang Alataala ke kikalehai bung umba noa pembabemua' aka' kapampetahpa'ammua' dai' di Puang Yesus. Kikalehai toi pa'kalemummua' pano di tau senga' lambi' mengkähäng kahha'koa' undului, anna tontongkoa' hannu si'da-si'da dai' di Puang Yesus Kristus Dehatantaa'.

⁴O solasohongki' ang nakalemui Puang Alataala, kiinsang kioatee napilleikoa' la mendahi petauanna.

⁵Aka' indee Kaheba Mapia ang kipalambi'ingkoa' tadia tula' kale, ampo' kitula' sibaha kakuasaanna Inaha Masero anna kiinsang si'da-si'da kioatee mepahannu aka' manahsa tahpa' liu. Anna ungningsangnga' umba kipanoa tuho kiduluikoa' naonge yalingkang di alla'-alla'mua'.

⁶Anna umbelaa' umpensinnoaiang anna umpensinnoai Puang Yesus. Moinnakato anna ullambi'koa' kamadahhaang, ampo' tontong lolokoa' untahimbo manahpa Kaheba Mapia anna napunnoikoa' kakahsiang ang nabeakoa' Inaha Masero.

⁷Lambi' napohapangangkoa' ingkäna to mampetahpa' yaling di ingkäna Poropensi Akhaya anna Makedonia.

⁸Kiinsang indee aka' kaheba didiona Dehatanta Puang Yesus mengkalao yaling di alla'-alla'mua' samba pano di bohto senga', dai yaling supu di ingkäna Makedonia anna Akhaya, ampo' samba toe' pano di ongeang senga' kaheba didiona kapampetahpa'ammua' dai' di Puang Alataala lambi' dang mangki' kitula'ing didiona kaha-kaha yatoo.

⁹Aka' dia tubunne' sika mantula' umba umpanoa untahimboang anna umba noa umpengkebo'ikoa' dehata lino anna menombakoa' dai' di Puang Alataala To tahpa' ang tuho sapano-panona,

¹⁰anna unngempeii kasuleanna sumule Änä'na yaho mai di suruka, dianto Puang Yesus ang puha napatuho sumule di hoi' mai di alla'na to mate. Dia supu mala ullahpa'ingkea' di hao mai di kakeaha'ang käyyänna Puang Alataala ang la melambi' ke dako'i.

1 Tesalonika 2

¹Ingkämmua' solasohongku unnginsammia' unngoatee dai labu' kasuleangki' tama di alla'-alla'mua' aka' malakoa' untahimbo Kaheba Mapia.

²Setonganna unnginsang toe'a' unngoatee puhaang didahha anna dipakauho-uho di hao di Filipi naonge dakang mating. Moinnakato anna mai'di tau mampa'baliang, ampo' malakang bahani mating umpainsangngikoa' Kaheba Mapia aka' naduluiang Puang Alataala.

³Yato kara pepakaenga'ki' tadia tula' salao-laona, dato'i lembe' yaling mai di pahtuyu karake, tadia toi pa'bulitu'.

⁴Ampo' aka anna ma'tula'ang, dai la umpamahasa kaleang inahanna hupatau, ampo' umpamahasa inahanna Puang Alataala ang umpangngitai ihsi inahanna mesa-mesa tau. Dianto anna naangka'mang Puang Alataala la sihatang umpepainsangnging Kaheba Mapia.

⁵Anna unnginsangngia' unngoatee daang manse'de'. Datoi aha yaling di inahangki' ma'pihki' karake ang la umpohukia'. Yaling di kaha-kaha indee Puang Alataala mansa'bii.

⁶Anna datouang mengkähäng aka' kioatee anna malai napudiang hupatau, noa dioa', noa tau senga'. Setonganna sihatang toe' ponna ke kipalauikoa' aka ang kipahallu aka' rasulnaang Kristus.

⁷Ampo' malunä'ang di alla'-alla'mua' sinnoa mesa indo ang undama manahpa änä'na.

⁸Noantoo aka' pa'kalemungki' mating nasuhung kibeakoa' sibaha kakahsiang Kaheba Mapia yaho mai di Puang Alataala. Dai dia supu, ampo' sadia touanne' umbeho salu katuhongki', moi aka la dibabeingkang aka' kikalemuikoa'.

⁹Ungkalehai loloke'a'tee' ingkämmua' solasohongku, kiaka noa untanang sikungki' mengkähäng allo bengi, aka' kioatee dai kiaku la unsuhsai moi poro la mesa tau yato lella'ang kipainsangngikoa' kaheba mapia yaho mai di Puang Alataala.

¹⁰Tuho maseroang anna maroho, dai aha sallaangki' di hao di olomua' ang mampetahpa' dai' di Kristus. Inggänna yattoo unsa'bii asangnga' sibaha Puang Alataala.

¹¹⁻¹²Ungnginsangnga' simesa-mesa umba noa pengngoya'ki' mating, noa pengngoya'na mesa ambe pano di änä'na. Noanna kipakaenga'koa' anna kipamatoho inahammu. Kipaturukoa' umba dipanoa tuho situhu' pa'elo'na Puang Alataala ang mantambaikoa' tama di kapahentaang kamatandeanna.

¹³Ma'kuhhu'sumanga' lolo touang kami' dai' di olona Puang Alataala aka' untahimbomokoa' kara Dehata ang kipepainsangnging. Yattoo dai ungnangka'a' kara to lino ampo' ungnangka'a' Bahtakaranna Puang Alataala aka' inang noa si'daetee'. Yato Bahtakara Dehata mengkähäng lolo yaling di kalaemua' ang mampetahpa' dai' di Puang Yesus.

¹⁴Aka' ingkämmua' solasohongku, ingkänna yato ang puhaa' unsa'ding, noa tuntone' nasa'ding dolu ingkänna jumaa'na Puang Alataala di hao di Yudea ang mendahi petauanna Kristus Yesus. Yato kamadahhaang unsa'dingnga' di hao mai di sola bohtomu siang, noa sia tuntone' nasa'ding ingkänna jumaa'na Puang Alataala di hao di Yudea di hao sia tunne' mai di sola bohtona to Yahudi.

¹⁵Sika dia sianto yattoo ang puha umpatei Puang Yesus sibaha ingkänna nabi anna dia sia tunne' ang manghambaiang. Umpa'bali ingkänna tau, anna yato pembabenaii dai nakärä'i Puang Alataala,

¹⁶aka' sika napa'baliang umpepainsangnging Kaheba Mapia pano di tau ang tadia to Yahudi ang la mala mampasalama'. Noanto yato ingkäna to Yahudi umpohängngäng-hängngängngi lolo dosanna lambi' mai'di liu. Katämpä'anna nalambi' pole' aha'na Dehata.

¹⁷Oa' ingkämmu solasohongki', mengkalao yato anna sisähä'ingkea' sämpäi' makarohheng liuang mating. Dianto anna umpeäng loloang lalang umbato ke malaiingkea' siita bou. Moinnakato anna sisähä'i bätäng puntintaa', ampo' tontongngingkea' ma'mesa yaling di inaha.

¹⁸Aka' pemala liuang la mating kipellambi'ikoa'. Kodi', Paulus, pensangngakang kusändä' umpeäng lalang la mating ampo' nakalapai loloang Pongkahana setang.

¹⁹Dioa' supu ang la mendahi tanda kapataloangki' ang la kihannuang anna ang la umpamahasa inahangki' lambi' la kahsiang ma'tula' didiomu ke suleng dako' Dehatantaa' Puang Yesus anna sitingngayomingkea'.

²⁰Inang diongnga'too ang kipokale'de anna ang umpamahasa inahangki'.

1 Tesalonika 3

¹Dahi aka' makarohheng liumang, ya' kibohtung la tohhoang kami' deruaang ta Silas di hao di Atena

²anna kisuoine' mating solasohonta, ta Timotius. Diantoo solaki' mengkähäng naposabua' Puang Alataala umpepainsangnging Kaheba Mapia didiona Kristus. Kisuo mating napellambi'ikoa' anna malai napakatoto'koa' anna napakaenga' lambi' tontong loloa' kapampetahpa'ammu pano di Kristus

³andana ahakoa' tuhtuang malamma kapampetahpa'ammu aka' inde mai kamadahhaang. Ungnginsang siangnga' ungngoatee inang puha napama'tantu Puang Alataala la nahoingkea' yato kaha-kaha

⁴aka' si kitula' siamingkoa' yato anna sibahakingke kioatee la ullambi'ingkea'too kamadahhaang. Anna ungnginsammia' ungngoatee inang tasa'ding si'dang noa yato tula'ki'.

⁵Dianto anna kusuong ta Timotius mating aka' dai hapa' inahangku umpihki' didiona umbang noa kapampetahpa'ammua', aka' malaya'ä' nahoa arangkoa' pesändä'na Pongkahana setang lambi' labu' kaleng kähängki'.

⁶Ampo' mane lambi' sule ta Timotius natula'ing kang Kaheba Mapia didiona kapampetahpa'ammua' anna pa'kalemummua'. Natula' toi naoatee si ungkalehai loloang anna pemalakoa' la silambi'ingke, ya' noa sia tung kami'.

⁷Dianto anna ingkämmua' solasohongki', yaling di kamasuhsaang anna kamadahhaangki' kahsiang anna matoho inahangki' sumule aka' kiinsang kioatee tontong lolo kapampetahpa'ammua'.

⁸Ya' dinao matohong sumule inahangki' aka' tontong loloa' kapampetahpa'ammu dai' di Dehata.

⁹Dai aha mallondoi pa'kuhhu'sumanga'angki' dai' di olona Puang Alataala aka' unsa'dingngang kapenau-nauang di hao di olona aka' kapampetahpa'ammua'.

¹⁰Allo bengi ma'sambayang loloang kipetatooi, kipalau umba ke malai silambi' bouingkea' anna kipaturu boukoa' yato ang la pahalluke' ungningsang anna malai tuhtuang matoto' kapampetahpa'ammua'.

¹¹Umbato ke malai Kalaena Ambeta Puang Alataala sibaha Dehatantaa' Puang Yesus la umpakahaoing kang ingkänna ang la mekalapai anna malaang mating kipellambi'ikoa'.

¹²Kihannuang Dehata la umpapunnoikoa' pa'kalemu anna tuhtuangkoa' sikalemui mesa anna mesa, noa toe' ma'kalemu pano di ingkänna tau senga' umba kipanoa kikalemuikoa'.

¹³Ke noai yatoo mala napakatoto' inahammua' Dehata lambi' dako' kekasalaang ampo' la maserokoa' di hao di olona Ambeta Puang Alataala ke suleng Dehatantaa' Puang Yesus sibaha ingkänna to maserona.

1 Tesalonika 4

¹Katämpä'anna, ingkämmua' solasohongki', puhamokoa' kipakaenga' anna kipaitai pohapangang umba dipanoa tuho anna malai umpamasannang

inahanna Puang Alataala. Moinnakato anna inang si umpanoangnga', ampo' dinoa kipalau buke' mating anna kipaturukoa' sibaha sanganna Dehatantaa' Puang Yesus la tuhtuang umpamatama loloke' kaha-kaha yatoo.

²Aka' unnginsammia' ingkäna yato pepaturu ang puha kitula'ingkoa' yaling di sanganna Dehatantaa' Puang Yesus.

³Situhu' pa'elo'na Puang Alataala la tuho maserokoa'. Dakoa' membabe tasampa'.

⁴Pahallukoa' la unguasai kalaemu, londonang dioa' muane ke mohapumokoa' pahallukoa' tuho masero sibaha sangkolummu anna pahallu umpakeangka'.

⁵Dakoa' mala untuhu'i pampemala karakemu, sinnoa ang si nababe to tamampetahpa' dai' di Puang Alataala,

⁶andana umbabekoa' tadia babe anna umbulitu' santomampetahpa'mu. Aka' pano di ingkäna ang umbabe katasampa'ang, la nahoa kakeaha'anna Dehata, noa yato ang puha kitula' anna kipakaenga'ingkoa'.

⁷Aka' daingkea' natambai Puang Alataala la umbabe katasampa'ang, ampo' la tuhoingkea' yaling di kamaseroang.

⁸Dahi menna-menna ang dai untahimbo inde pepaturungki', tadia hupatau ang dai natahimbo, ampo' Puang Alataalaetee' ang mambeaingkea' Inaha Maserona.

⁹Dang mangki' kipayaling inde di suha'ki' umba la umpanoaa' ungakemui ingkäna solasohommu to mampetahpa', aka' puhamokoa' napaturu Puang Alataala didiona yatoo.

¹⁰Ya' inang si ungakemuikoa' ingkäna solamu to mampetahpa' yaling di ingkäna Poropensi Makedonia. Ampo' moinnakato noa, kipaturu boukoa', ingkämmua' solasohongki', anna tuhtuang umpamatamake'a' pa'kalemummu.

¹¹Peängngia' lalang umba la umpanoa anna malakoa' malino yaling di katuhoammu. Daa umpentamai kaha-kahanna solamu, ampo' diare' la

untanangkoa' sikummu mengkähäng umpeäng katuhöammu, sinnoa yato ang puha kipaturuingkoa'.

¹²Aka' ponna umbelaa' umpanoa, ya' la tandaangkoa' meada' naita to taumpetahpa' Puang Yesus, anna damokoa' la si unghannuang lolo kähänna solamu.

¹³Anna mane ahai ingkämua' solasohongki', dai mapia ke daia' ungningsang manahpa didiona laoanna to mampetahpa' pano di Kristus ang puhang mate, andana masuhsaia' inahammu sinnoa tau senga' ang dai aha panghannuanna.

¹⁴Tapetahpa'a' taoatee puhang mate Puang Yesus anna dinao tuho sumule. Dianto anna tapetahpa' toia' nei' taoatee, ponna ke suleng dako' Puang Yesus, ya' la napasibaha-bahang sule Puang Alataala yato ingkänna to mampetahpa' ang puhang mate napasilambi' Puang Yesus.

¹⁵Didiona kaha-kaha yato, situhu' kara Dehata kitula'ingkoa' dinao kioatee: ingkänntaa' ang tuho loloke' yaling di lino lambi' sule Puang Yesus, inang daringkea'te' la umpendolui tau ang puhang mate umpellambi'i Puang Yesus.

¹⁶Aka' tahpana kahingngiang pahenta sitonda kamaha käyyäng di hao mai di kapalana malaeka' anna ke moning terompe'na Puang Alataala, ya' Kalaena Puang Yesus la tuhung yaho mai di suruka. Inkänna to mate ang mampetahpa' dai' di Kristus dia dolu la napatuho.

¹⁷Puhaitoo mane kita'i ang tuho loloke' yaling di lino la tiängkä' sibaha-baha yato to mate dai' di salehu' anna silambi'ingkea' Puang Yesus yaho di nähäng. La noamingkea'too sibaha-baha lolomingkea' Puang Yesus lambi' sapano-panona.

¹⁸Dahi dianto inde tula' ang la umpakea' sipakahanga-hanga.

1 Tesalonika 5

¹Inkämua' solasohongki', didiona di pihhang la dahii inde kaha-kaha, dang mangki' kipayalingngingkoa' inde di suha'ki',

²Aka' ungningsang manahpangnga' nei' unngoatee allo kasuleanna Dehata la sihapang kasuleanna to paboko ke bengii.

³Di tempona ma'kara hupatau naoatee, "Mapia asang inaha anna malinong tau," ya' donetoo sule siang katallangang, sihapang mesa bahine ang pihsa' tomande' mansa'ding aka' la keänä'. Anna dai mala tala nahoa asang to tamampetahpa'.

⁴Ampo' dioa' dio ingkämmu solasohongki', dakoa' dio noa tau senga' ang tuho yaling di kamalilingang. Dahi, ke suleng allo yattoo, dakoa' dio la tungke'du' sinnoa tau ang tungke'du' aka' pihsa' nakasulei to paboko.

⁵Aka' tuho asangkoa' dio yaling di kamabayaang, sinnoa tau ang mellao di allo. Daingkea' tuho yaling di kamalilingang, sinnoa tau ang mellao di bengi.

⁶Dianto anna daingkea' kita' la noa tau senga' ang mohaha-haha supu. Ampo' la suhaka loloingkea' kita' anna la unguasaiingkea' kalaeta, dai sinnoa to mäbo'.

⁷Aka' bengiete' supu ang si naonge tau hahe anna naonge tau mäbo'.

⁸Ampo' kita' indee dianto tau ang tuho yaling di kamabayaang, dahi pahalluingkea' la unguasai kalaeta. Pahallu touingkea' mampetahpa' dai' di Puang Yesus anna ma'kalemu pano di para-paranta. Dianto yato kaya' pa'tolla'ang ang la mandakaiingkea' umbali kamalilingang. Pahallu touingkea' hannu lolo la napasalama' Puang Yesus. Yato panghannuanta sihapang songko' bahsi.

⁹Aka' daingkea' napillei Puang Alataala la natahungkung ampo' napilleiingkea' la namana' kasalama'ang yaling di Dehatanta Puang Yesus Kristus.

¹⁰Puang Yesus mate napasalama'ingkea' anna malai ke sumulei dako' tontongningkea' kita' la sibaha-baha lolo, diaraka tuhokingkea' nalambi' bahtu' matemingkea'.

¹¹Diantoo anna la sipakaleha-lehako' anna sipakatoto' lolokoa' noa yato ang inang si umbabea'.

¹²Kipalau mating ingkämmua' solasohongki', pahallukoa' umpakäyyäng tau ang mengkähäng kahha' yaling di alla'-alla'mua', dianto ang napillei Puang Alataala la mampatehtekoa' yaling di salu katuhuammu ang la mampakalehako'a' andana umbabekoa' kakarakeang.

¹³La umpakeangka'a' anna umpakäyyäng si'da-si'daia' sitonda pa'kalemu aka' pengkähänganna yaling di alla'-alla'mua'. Anna la tontong lolokoa' sikalemui mesa anna mesa.

¹⁴Anna kipalau si'da-si'da toukoa' nei' kioatee, pa'karaii solamua' ang tengkong bosi mengkähäng ampo' pakahangaine' tau ang pa'mahea'ang. Duluiine' tau ang malamma anna sa'bara'koa' pano di ingkänna tau.

¹⁵Pengkakalehaiia' andana sipatumpu-tumpuikoa', ampo' peäng loloi lalang anna membabe mapia lolokoa' pano di para-parammu mesa anna mesa, noa toe' pano di tau senga'.

¹⁶⁻¹⁸Yaling di ingkänna kaha-kaha pahallukoa' tontong lolo umpamahasa inahammu, ma'sambayang anna ma'kuhhu'sumanga', aka' dianto pa'elo'na Puang Alataala tama di kalaemua' aka' tuhokoa' yaling di Kristus Yesus.

¹⁹Daungkalapai Inaha Masero.

²⁰Daungngita-ita naung tula' ang nasanga tau sule yaho mai di Inaha Masero.

²¹Ampo' sändä'i asangngia' dolu, mane untuhu'ia' ang mapia

²²anna umpakahaoine' ingkänna ang karake.

²³Kuhannuang Puang Alataala, ang mebea kamasahkeang anna kamalinoang, la napadahikoa' tau ang punno kamaseroang. Anna malai noa inahammu, noa sungnga'mu, noa bätäng puntimmu dai aha sallaanna ke suleng Dehatantaa' Puang Yesus Kristus.

²⁴Puang Alataala ang mala dipetahpa' ang untambaikoa' dianto ang la umpadahi kaha-kaha yatoo.

²⁵Oa' solasohongki', pa'sambayang touinggang kami'.

²⁶Sisalama'koa' anna sikalemu-kalemuikoa' ingkäna solasohong yaling di Puang Yesus.

²⁷Sibaha sanganna Dehata kupalau liu mating anna malai inde suha' la dibata nahingngi ingkäna solasohontaa' to mampetahpa'.

²⁸Ke la malai Dehatanta Puang Yesus Kristus umbehekoa' para-para.

2 Tesalonika

2 Tesalonika 1

¹Pano di jumaa' di hao di Tesalonika ang mendahi petauanna Ambeta Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus. Hao mai di kodi', Paulus, sibahaang ta Silas anna ta Timotius.

²Ke la malai Ambeta Puang Alataala sibaha Puang Yesus Kristus umbehekoa' kamasahkeang sibaha kamalinoang.

³Kisa'ding pahalluang la umbaha lolo pa'kuhhu'sumanga'ang dai' di olona Puang Alataala aka' dioa', ingkämua' solasohongki'. Anna sihatang kipanoa aka' tuhtuang umpetahpa'koa' Puang Yesus anna tuhtuang sikalemu-lemuikoa'.

⁴Diantoo anna yaling di ingkänna jumaa'na Puang Alataala kipokale'de lolokoa' umba umpanoa umpatontong kapampetahpa'ammu yaling di kamadahhaang anna pesändä' yato ang unsa'dingnga'.

⁵Dianto naongei tandaang anna maleso dioatee Puang Alataala unghohto' ma'hupatau napapara-para lambi' naangka'koa' sihatang la tama di kapahentaanna aka' puhamokoa' unsa'ding yato kamadahhaang aka' untuhu'ikoa' Puang Alataala.

⁶Puang Alataala la membabe situhu' kamarohoanna lambi' la umbala' kamadahhaang pano di ingkänna tau ang mandahhako'

⁷anna la nalahpa'ingkea' kita' di hao mai di ingkänna kamadahhaang. La napanoantoo ke suleng Puang Yesus yaho mai di suruka umpalanda' kamatandeanna yaling di api ang meleä'-leä' sibaha mai'di malaeka'na ang ma'kuasa.

⁸Ingkänna ang dai ungningsang Puang Alataala anna dai naaku tuho situhu' Kaheba Mapia didiona Dehatanta Puang Yesus, la ditahungkung nei'.

⁹Tau yattoo la natahungkung napasa'dingngi kamadahhaang masuhsa ang dai aha kapuhaanna. La dipapensähä' lambi' sapano-panona yaling mai di olona Dehata ang punno kamatandeang anna kakuasaang.

¹⁰Ke lambi'mi yato allo kasuleanna, la naongi napa'käyyängngi anna napamatande ingkäna to mampetahpa', bahtu' dioatee ingkäna petauanna ang puha napasähä'. Anna nahekeng toukoa' dio aka' umpetahpa'mi yato ang puha kipepainsangnging yaling di alla'-alla'mua'.

¹¹Dianto anna kipa'sambayang lolomingkoa' umba ke malakoa' napasihatangngi Dehatanta la nasangai to puha natambai. Kihannuang Puang Alataala sibaha kakuasaanna la umpasundung pampemalammua' umbabe kamapiaang anna umpasundung ingkäna pembabemua' ang puha umbabe aka' kapampetahpa'ammua'.

¹²Noantoo sambayangki' anna malai sanganna Dehatanta Puang Yesus dipa'käyyängngi aka' dioa', anna napa'käyyängngi toukoa' Puang Yesus. La napanoa indee aka' Ambeta Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus ma'kalemu si'da-si'da.

2 Tesalonika 2

¹Didiona kasuleanna Dehatantaa' Puang Yesus Kristus kapendoanna, anna didiona la dihimpungngingkea' sibaha Puang Yesus, kipalau mating, ingkämmua' solasohongki',

²anna dakoa' la maromi' malaya' anna kaängkä'-ängkä' inaha ke ahai kaheba ang dai tahpa' naoatee lambi'mi allo kasuleanna Dehata. Hapang ke ahai kaheba unghingngia' boheng ang sule yaho mai di Inaha Masero, bahtu'raka pa'tula'na tau, bahtu'raka unsangaa' kami' ungnuki'i yaling di suha'ki', dakoa' la pusa'.

³Moi la umba noa tula'na tau, daungngakuia' la nabulingngi. Aka' ahaete' kaha-kaha ang la dahi dolu mane sulei allo yatoo, sinnoanna: la mai'di tau umbali Dehata anna la aha kende' mesa tau karake ang si umbali pahentana Puang Alataala. Yato tau inang la natallangngi nei' Dehata.

⁴Yato tau karake la umbali ingkäna ang si napenombai hupatau anna la unsanga kalaena mayahoang puha nei' andana ingkäna yatoo. Setonganna la

tamake'too di Dasang Ada'na Puang Alataala anna mohko'i yaling naoatee,
"Kodi'mitoo Puang Alataala."

⁵Darangkaa' dio ungtalehai yato anna sibaha-bahakingkea' si kutula'
loloingkoa' kaha-kaha yatoo?

⁶Anna dinoa ungtinsammia' aka ang ungtalapai yato tau karake nasuhung
ungngempeike' yato tempo ang napama'tantu Puang Alataala mane kende'i.

⁷Aka' yato ang umbabe kakarakeang napahandu'mi umpake kakuasaanna,
lambi' mai'di tau umpa'bali pahentana Puang Alataala, ampo' dake' tandaang
yato kakuasaanna, aka' ahake' ang mangkalapai. Ampo' ponnato ke dialaing
yato ang mangkalapai

⁸mane tandaangngi pole' yato tau karake. Anna la matei yatoo ke nahoang
penanahanna Puang Yesus anna la pa'dai ke nahoang kamakähhänganna.

⁹⁻¹⁰Aka' ungtolai pengkähhänganna Pongkahana setang yato to karake la sule
sibaha kakuasaang ang käyyäng, lambi' umpadahi ma'kahupa-hupa tanda ang
mepusa'-pusa' ang la umbulingngi hupatau. La umpake ingkänna hupanna
kakarakeang la umbulitu' tau ang inang la ditallangngi aka' dai naaku
umpehingngii anna dai ungtärä'i kaheba ang tahpa' didiona Puang Yesus ang
la mala mepasalama'.

¹¹Dianto anna la napakende'ming Puang Alataala kakuasaang ang
mambulingngi anna malai sika umpetahpa' kalosenganna yato to karake

¹²lambi' ingkänna ang dai umpetahpa' kaheba ang tahpa', ampo' nakärä'i
puhane' ke madosai, la ditahungkung.

¹³Kisa'ding pahalluang ma'kuhhu'sumanga' lolo dai' di olona Puang Alataala
aka' dioa', ingkämumu solasohongki' ang nakalemui Dehata, aka' mengkalaoke'
uhu-uhuna anna napilleimokoa' la napasalama'. Napasalama'koa' ungtolai
pengkähhänganna Inaha Masero anna malakoa' masero ungtolai
kapampetahpa'ammua' pano di kaheba ang tahpa'.

¹⁴Dianto pahtuyunna Puang Alataala anna natambaimokoa' unngolai Kaheba Mapia ang puha kipakahebaiingkoa' anna mala toukoa' dio mangngala taha yaling di kamatandeanna Dehatanta Puang Yesus Kristus.

¹⁵Diantoo, ingkämmua' solasohongki', anna la tontong lolomokoa' yaling di kapampetahpa'ammu anna la untokei manahpako' kara pepaturu ang puha kikalambi'ingkoa', noa yatoo ang kitula'ingkoa', noa tunne' yato ang kiuki' yaling di suha'ki'.

¹⁶⁻¹⁷Ke la malai Dehatanta Puang Yesus Kristus sibaha Ambeta Puang Alataala umpamatoho loloa' inahammu anna napakatoto', lambi' mala mapia lolo, noa babemua', noa tula'mu. Diaetoo ang ungakalemuiingkea' anna umbeheingkea' pepakahanga sapano-panona anna memana' panghannuang ang mapia.

2 Tesalonika 3

¹Katämpä'anna, ingkämmua' solasohongki', pa'sambayang loloingkang anna malai kara Dehata madihhi' tiseumbu' anna dipa'käyyängngi, noa ang puha dahi yaling di alla'-alla'mua'.

²Pa'sambayang toingkang umba ke malaang lahpa' di hao mai di tau karake, aka' dai mampetahpa' asang ingkäna tau.

³Ampo' Dehata ang mala dipetahpa' la umpakatoto'koa' anna ungakambi'koa' unngoloi yato tau karake.

⁴Nabeaang Dehata kapampetahpa'ang lambi' kioatee si umbabe lolongnga', anna tontong la umpanoa lolo yato ang puha kisuoingkoa'.

⁵Ke la malai Kalaena Dehata umpatehtekoa' anna mala tuhtuang unnginsangnga' unngoatee Puang Alataala mekalemui anna la nabeakoa' kasa'bara'ang Kristus sinnoa ang puha nasa'ding unngolai kamadahhaang.

⁶Ingkämmua' solasohongki', kisuokoa' yaling di sanganna Puang Yesus Kristus dako' la umponialai ingkäna santosahaninta ang tengkong bosi mengkähäng anna ang dai naaku untuhu'i yato pepaturu ang puha kipaturuingkoa'.

- ⁷Aka' ungningsang tubungnga' dio umba la umpanoa pahallu umponialaiang. Aka' daang kami' tengkong mengkähäng yato anna sibaha-bahakingkea'
- ⁸anna dakang aha si ungnande andeanna tau ke dai kibaya' dolu, ampo' untanangngang sikungki' mengkähäng allo bengi andana ahakoa' manii kisuhsai ke untahiaiang.
- ⁹Yato kipanoa dai kioatee dai sihatang ke kisuokoa' untahiaiang aka' pesuonaang Puang Yesus, ampo' kipanoa anna malai umpohapangngang.
- ¹⁰Aka' si kipakaenga' siamokoa' yato anna sibahakingkea' kioatee, "Pano di to tengkong bosi mengkähäng, dai mala dibeaa andeang."
- ¹¹Kitula' noa indee aka' kipelele aha yaling di alla'-alla'mua' ang tengkong bosi mengkähäng. Yato tau dai naaku mengkähäng, supung nainsang kalao-lao lelung lupano luihao mai umpenghau uhu'anna tau senga'.
- ¹²Tau ang noa yato kipakaleha anna kipaturu yaling di sanganna Puang Yesus Kristus kioatee, la hapa' anna mengkabansa' mengkähäng anna malai aha toe' naande ang napeäng kalaena.
- ¹³Ampo' dioa' dio, ingkämua' solasohongki', daummali'-mali'anggi membabe mapia.
- ¹⁴Ke ahai tau ang dai naaku untuhu'i tula'ki' yaling inde di suha', tandaii nei', anna daunsibahaing anna malai masili.
- ¹⁵Ampo' dai la ungnangka'a' sinnoa balimmu, diare' la umpa'karaia' sihapang solasohommu.
- ¹⁶Kalaena Dehatantaa', dianto kasuleanna kamasahkeang anna kamalinoang, la tontong lolo umbehekoa' kamasahkeang anna kamalinoang yaling di ingkäna kaha-kaha. Kihannuang la naposolai lolokoa'.
- ¹⁷⁻¹⁸Salama'ku mating. Kalaeku ungnuki' inde kara salama'ku, aka' diantoo ang mendahi tanda yaling di ingkäna suha'ku. Noantoo indee pangnuki'ku. Ke la malai Dehatanta Puang Yesus Kristus umbehekoa'.

1 Timotius

1 Timotius 1

¹⁻²Pano di Timotius, änä'ku ang si'danna yaling di kapampetahpa'ang. Hao mai di Paulus, ang napillei Puang Alataala To Pepasalama'ta anna Kristus Yesus Panghannuanta la mendahi rasulna Kristus Yesus. Ke la malai ullambi'o behe, pa'kalemu anna kamasahkeang yaho mai di Ambe' Puang Alataala anna Kristus Yesus, To Pepasalama'ta.

³Kupemala anna malai tontongngo tohho diting di Efesus, sinnoa ang puha kutula'ingko naonge maoä' pano di Poropensi Makedonia, aka' diting di Efesus mai'di tau ang umbaha pepakuhu salao-laona. Dianto ang la pahallu ullahang anna dai napanoa lolo.

⁴Pa'karaii anna malai dai sika umpehingngii supu tohodolu kalosengang anna ma'nene lolo ang si umpakende' kasiba'di-ba'diang. Aka' indee dai aha kasilombunganna yaling di pahtuyunna Puang Alataala pano di kita' ang supung mala diinsang ke mampetahpa'i tau dai'.

⁵Inde pahtuyungku anna malai sikalemu-lemui tau umpake inaha ang masero anna mampetahpa' si'da-si'da.

⁶Ampo' inang ahang sangngaka-sangngaka tau ang dang mantuhu'i, nasuhung si ma'tula' tomande' ang dai aha kunanna lambi' sähsä' lalammi nei'.

⁷Pemala la sika mendahi to pampakuhu ada' Yahudi, ampo' dasiang sika nainsang bahtuanna yato ang napepakuhuing.

⁸Tainsammi yato Atohanna Musa mapia ahsala' dipembabe manahpaing.

⁹Pahallu dipengkakalehai: ingkäna atohang tadia pano di to maroho inaha, ampo' pano di tau ang untehkai bahtu' umpa'bali atohang, to unkebo'i pa'elo'na Puang Alataala bahtu' to madosa, to taungkahea' Dehata ampo' untuhu'i supu elo'na toboe'; to umpatei tobaha'na, to papateang senga';

¹⁰to sikamaho-mahoi ang dipemalii, noa muane anna bahine, noa muane anna muane, noa toi bahine anna bahine; to umbalu' tau mendahi sabua', to

pa'loseng-loseng bahtu' to saboä anna ingkäna ang dai situhu' pepakuhu ang tahpa'.

11Inde pepakuhu situhu' Kaheba Mapia ang umpamaleso kamatandeanna Puang Alataala. Puhang kutahimbo indee yaho mai di Puang Alataala, ang sihatang dipudi, anna malai kupopepainsangnging.

12Ma'kuhhu'sumanga'ä' dai' di Kristus Yesus, Dehatanta, ang puha mambeaä' kamatohoang yaling di pengkähängangku aka' naangka'ä' sihatang mendahi sabua'na.

13Napanoa moinnakato dolu anna puhai kutula' tahuu sanganna sibaha kudahha to pentindo'na anna maromi'ä' pakambeang. Ampo' nakalemuiä' Puang Alataala aka' dakä' mampetahpa' donetoo, dahi dai kuinsang aka ang kubabe.

14Napunnoiä' pa'kalemunna ang mepasalama' nasuhung malaä' mampetahpa' anna ungkalemuiä' para-parangku hupatau. Mala asangngingkea' membabe noa aka' ma'kamesaingkea' yaling di Kristus Yesus.

15Tula' indee tahpa' si'da-si'da anna sihatang ditahimbo manahpa, diantoo: Kristus Yesus mentama di lino anna malai umpasalama' to madosa, anna kodi'mito indee mesa ang handang madosa.

16Ampo' nakalemuiä' Puang Alataala anna malai napalanda' Kristus Yesus umba noa ingkäna kasa'bara'anna aka' napasalama'ä'. Anna aka' to handang madosaä', malaä' mendahi pohapangang pano di ingkäna tau ang la mampetahpa' dai' lambi' untahimbo katuhuang sapano-panona.

17Puang Alataala, Tomaraya ang tontong aha, pahallu dipamatande anna dipudi lolo aka' Dianto supu ang tontong sapano-panona, dai mala mate anna dai tandaang. Aming.

18O änä'ku Timotius, pengkähängang indee kupamatingngingko situhu' karanna Puang Alataala ang puha natula' umpake nabinna yaling di jumaa' didiomu. Pahallu la umpake inde kara sinnoa pa'dang yaling di pa'tolla'ang kamapiaang.

¹⁹Dahi pa'tolla'o mentoke di kapampetahpa'ang anna di inaha bahahsi. Aka' inang ahang ang dai mampentokei lambi' pa'da kapampetahpa'anna sinnoa kahpala' ang tallang tama di le'bo'.

²⁰Sinnoa ta Himeneus anna ta Aleksander ang puha kubeho pano di kakuasaanna Pongkahana setang anna malai dai untula' tahuhu lolo Puang Alataala yaling di pampakuhu salao-laona.

1 Timotius 2

¹Ang handang pahallu liu kupalau dianto ke la malai anna dipa'sambayangnging ingkäna tau, dipehumala'ing sibaha ma'kuhhu'sumanga' dai' di Dehata.

²Pahallu tapa'sambayangnging tomaraya, to ma'pahenta anna to ma'kuasa senga' anna malai tau tuho malino anna masahke untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala sitonda pembabe ang la sihatang dipakeangka'.

³Noanto inde ang mapia anna umpamasannang Puang Alataala To pepasalama'ta,

⁴aka' inang pemala anna malai ingkäna tau ungningsang katahpa'ang lambi' dipasalama'.

⁵Aka' mesa supu Dehatanna ingkäna hupatau anna mesa toi supu ang la mala umbahanang hupatau dai' di olona, dianto Kristus Yesus ang mentolino.

⁶Dianto ang umbeho Kalaena unsulängngi hupatau. Di tempo ang napama'tantu kainsangammi dioate pemala Puang Alataala umpasalama' ingkäna hupatau.

⁷Dianto indee suhunna anna disuomä' pano di tau ang tadia to Yahudi anna malai sika kupainsangngi didiona Kaheba Mapia sibaha kupakuhi didiona kapampetahpa'ang ang si'danna. Ingkäna indee tahpa'etee'; dä' loseng.

⁸Kupemala anna malai ingkäna muane di umba-umba naonge yaling di jumaa' ma'sambayang sitonda kamaseroang, dai pa'keaha'ang bahtu' sibehta-behta.

⁹Kupemala toi anna malai ingkäna bahine yaling di jumaa' mampake biasa tomande' ang makanang, daine' mala ang masu'li', sinnoanna: umpake bulahang, mutiara, beluhä' ang kebelo-belo anna senga'nake' ang la mendahi supu pennenne'ang.

¹⁰Ampo' pahallu nei' mengkero mapia ang la mampamahasa diita, situhu' ang inang sihatang nababe bahine ang unsanga kalaena bansa' ma'sambayang dai di Puang Alataala.

¹¹Pahallu bahine mellaya' anna ma'pehingngi manahpa supu sibaha mahempo' inaha yaling di jumaa'.

¹²Dai kupabei la mampakuhu anna datoi la kupabei umpahenta muane. Pahallu la mahtang.

¹³Aka' ang handang dolu napadahi Puang Alataala dianto Adam, mane Hawaii.

¹⁴Noa tung nei' tadia Adam ang nabulitu' Pongkahana setang, ampo' yato bahine, lambi' untehkai pahentana Puang Alataala.

¹⁵Ampo' moinnakato anna la masuhsa liui di tempona keänä', mala toi salama' ahsala' tontongngi mampetahpa', ungakemui para-paranna hupatau, masero anna makanang di olona Puang Alataala.

1 Timotius 3

¹Tula' indee tahpa' si'da-si'da dianto: Tau ang pemala mendahi pebulle ada' ang kähänganna undakai jumaa', dianto disanga pemala pengkähängang ang mapia.

²Dahi pahallu dai kekasalaang, noanna: mesa supu bahinena, nainsang undakai kalaena, matahging inaha, keaka', untahimbo mapia to sulena, mala mampakuhu,

- ³dai ma'malango-lango, dai pa'keaha'ang ampo' malunä', dai mala ma'siba'di anna dai mailu di doi'.
- ⁴Pahallu nainsang unngäto' manahpa sanghapunna anna umpaturu änä'na anna malai tuhu'-tuhu'ang sibaha keangka'.
- ⁵Aka' ponna ke dai unngingsang unngäto' hapunna, ya' umbanne' la napanoa unngäto' jumaa'?
- ⁶Daine' mala tau ang mane tama Sahani mendahi pebulle ada' ang kähänganna undakai jumaa', aka' umbai la malängkä' inaha lambi' manaho sinnoa ang dahi pano di Pongkahana setang naonge malängkä' inahai di olona Puang Alataala dolu.
- ⁷Ampo' pahallu tau ang mapia sanganna di alla'na hupatau, moi ang dai Sahani, andana nasangai: 'to karake' ang la mala napampolalangngi Pongkahana setang umpetaha-tahai to Sahani.
- ⁸Noa tunne' pano di tau ang pemala mendahi pebulle ada' ang kähänganna undului jumaa'. Pahallu mapia sanganna aka' pembabena noanna: tadia to kalasi, dai ma'malango-lango, dai unγκailui maho doi'.
- ⁹Pahallu bahahsi inahanna anna mampetahpa' si'da-si'da pano di pepakuhu ang tahpa' ang puha napalanda' Puang Alataala.
- ¹⁰Pahallu dipahehsa dolu mane malai dipille mendahi to undului jumaa' ke malesong dai kekasalaang.
- ¹¹Pihsananna bahinena to undului jumaa' pahallu toi mapia sanganna aka' pembabena noanna: dai kekara-kara bu'bu', nainsang undakai kalaena, anna mala dipetahpa' yaling di ingkänna siamo.
- ¹²Anna yato to undului jumaa' pahallu toi mesa supu bahinena anna nainsang unngäto' mapia sanghapunna.
- ¹³Inγκänna ang umpembabe si'da-si'daing kähänganna yaling di jumaa' la mapia sanganna anna la tuhtuang bahani untula' kapampetahpa'ang yaling di Kristus Yesus.

¹⁴Pahtuyungku la mating siamä' kupellambi'io, ampo' moinnakato noa, mapia puhane' ke kupapebahaingko inde suha' dolu.

¹⁵Dahi monna ke dä' baha' lambi', ya' la ungningsammi umba noa ke tuhoi tau ma'solasohong yaling di jumaa'na Puang Alataala ang tontong aha. Aka' jumaa'rang ang umpamatoto'i anna undakai katahpa'ang didiona Puang Alataala, sinnoa ahhi anna busung.

¹⁶Inang mahasanna pepakuhu ang la mebahanang untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala. Dolu dai kainsangang, ampo' dinoa napalanda'mi Puang Alataala. Aka' pepakuhu ang tapetahpa' dianto: Puang Yesus Kristus ang menghupatau, ang napakaleso Inaha Masero naoate Dianto ang tahpa', ang nasa'bii malaeka'. Dipopepainsangnging kahebana di umba-umba naonge yaling di lino, lambi' napetahpa' mai'di tau. Anna tiängkä' dai' di suruka yaling di kamatandeang.

1 Timotius 4

¹Inang puha natula' Inaha Masero la aha sangngaka-sangngaka tau umbahoi pepakuhu ang tahpa' di allo ang la sule. La sika untuhu'i puhane' to pampasähsä' lalang anna untindo'i pepakuhunna setang.

²Pepakuhu ang noa napopepainsangnging to kalasi ang si ma'loseng-loseng lolo, nasuhung inahanna dang nainsang umpasisenga' ang mapia anna ang tahuu.

³Si ullahang tau kabeng; si ullahang tau ungnande andeang ang dipemalii, moinnakato anna napadahii Puang Alataala anna malai naande anna nakuhhu'sumanga'i tau ang mampetahpa' anna ungningsang katahpa'ang.

⁴Aka' ingkäna ang napadahi Puang Alataala mapia asang. Dai aha poro la mesa ang la dipemalii ke ditahimboi sibaha ma'kuhhu'sumanga',

⁵aka' ingkäna yatoo puha napamasero Bahtakara Dehata anna sambayang.

⁶Ponna ke umpopepakuhui inde pano di pa'solasohongang yaling di kapampetahpa'ang, ya' mendahimotoo sabua'na Kristus Yesus ang mapia anna

la umpamatoho inahammu umpake Bahtakara Dehata anna pepakuhu mapia ang inang masaeng untuhu'i sinnoa andeang ang umpamatoho kalae.

⁷Daumpehingngii tohodolu kalosengang ang dai mebahanang dai' di Puang Alataala, ampo' pelaya'o untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala.

⁸Aka' umpamatoho kalae sämpäi' supu kunanna, ampo' untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala kekuna lambi' sapano-panona.

⁹Ang mane kutula' indee tahpa' si'da-si'da.

¹⁰Tahannuang dai' di Puang Alataala To Tontong Aha, ang mambuhkei lalang anna malai umpasalama' ingkäna hupatau, ampo' supung to mampetahpa'. Aka' tapetahpa' indee, dahi pahallu tapengkalambi'-lambi'i mengkähäng si'da-si'da.

¹¹Popepakuhui anna unsuoi ingkäna tau natuhu'i.

¹²Daumpehingngii ke ahai tau ang mangngita-ita naungngo aka' mahäti'o, ampo' ang handang pahallu umbabe dianto la umpatandaangnging pohapangang mapia yaling di pa'tula'mu, pembabemu, pa'kalemummu, kapampetahpa'ammu anna kamaseroammu.

¹³Lella' unngempei kasuleangu, pamabata liuing Suha' Masero pano di tau, umpakuhu anna umpamaleso lambi' nainsang bahtuanna.

¹⁴Pakekuna loloi samai behe ang nabeao Puang Alataala naonge lella'o nasahpa pebulle ada' tanda nalanti'o sibaha naonge nabokungngio tula' sangngaka-sangngaka nabi.

¹⁵Tuhtuang allo tuhtuang pembabe manahpaing ingkäna yatoo anna malai tandaang naita hupatau.

¹⁶Dakaii katuhooammu anna undakai toine' pepakuhummu. Pahallu la umpanoa lolo yatoo anna malai dai dio supu la salama', ampo' ingkäna toe' tau ang mampehingngiio sitonda mampetahpa' dai' di Puang Yesus.

1 Timotius 5

¹⁻²Daungkasahhu'i to baha' ampo' pahalluo malunä' lella' mampakuhu sinnoa ke umpa'karaio ambemu anna indomu. Monna to mahäti' ang muane, pasinnoai siullu'mu. Noa tunne' pano di änä' bahine, pasihapangngi arimmu sitonda inaha bahahsi.

³Pakeangka'o ingkäna balu bahine ang inang namesa-mesarang ang dang aha mangkalemui.

⁴Ampo' monna ke ahai ang ahake' änä'na bahtu' ampona, pahallu la sika mellaya' untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala, dianto untangkung toboue' hapunnaii anna la sika umpengkähängnging to baha'na bahtu' nenena, bala'na pa'kalemunna. Monna ke napanoai, ya' umpamasannammite' Puang Alataala.

⁵Balu bahine ang inang tohho namesa-mesa, panghannuanna supung dai' di Puang Alataala. Umbeho lolo katuhooanna allo bengi yaling di sambayang.

⁶Ampo' mesa balu bahine ang sahging babeang, diangka' mate moinnakato tuhoke', aka' dai untuhu'i Inaha Masero.

⁷Painsangngi asammito indee pano di jumaa' anna malai dai kekasalaang.

⁸Ampo' monna ke ahai ang dai nainsang undakai solasohonna, londonang sanghapunna, alla'mite' mampetahpa', aka' tasampa' puhane' andana ang dai mampetahpa'.

⁹Balu bahine ang dihekeng sihatang nadului jumaa' anna napopengkähäng dianto ang unumpulo ludai' pahiamanna ang pihsang supu kemuane.

¹⁰Pahallu diita pembabena ang mapia, sinnoanna umpopentau änä'na, untahimbo mapia to sulena, mensabua' pano di para-paranna to Sahani anna uningkalemui tau ang masuhsa. Napengkalambi'-lambi'i lolo umbabe kamapiaang.

¹¹Ampo' balu bahine ang mahäti'ke' daumpasihekengngi ang matua. Aka' umbai dako' la pemala bung kemuane, ya' dang uningkalehai Kristus.

¹²Dahi kekasalaang aka' untehkai yato pa'dandinna ang nadandi dolu dai' di Puang Yesus.

¹³Noa toi si tengkong bosi anna si mao ullelengngi to kedasang, anna ang handang tasampa' nababe dianto ma'kara-kara bu'bu', umpentama alla' uhu'anna tau senga' anna untula' kara ang dai sihatang natula'.

¹⁴Dianto kupemala anna malai ingkäna balu bahine ang mahäti'ke' anna kemuane salai, keänä' anna ungnghu' hapunna. Ponna noa, ya' dang aha tau la mampatahuhu sangantaa' to Sahani.

¹⁵Aka' inang ahang balu bahine ang ungkebo'ing Puang Yesus anna untuhu'i Pongkahana setang.

¹⁶Sinnoa ang kutula' di langngena', monna mesa bahine ang Sahani aha solasohonna ang balu bahine, pahallu nadului andana unsuhsaii jumaa'. Pihsananna, balu bahine ang inang dai kesolasohong mala nadului jumaa'.

¹⁷Penatua ang umbabe manahpa kähänganna yaling di jumaa' sihatang untahimbo pendoang luhipi' saho, londonang ang si ma'ho'ba anna ang mampakuhu.

¹⁸Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero ang naoatee, "Daungkabung patuhoang ke lella'i mengkähäng." Noa tunne', "Tau ang mengkähäng pahallu untahimbo sahona."

¹⁹Daumpehingngii ke ahai ang untanda' mesa penatua, supung ke ahai derua bahtu' tallu tau ang mansa'bii.

²⁰Monna aha ang inang umbabe kasalaang ang ditanda'ing, ya' la ditula' tama di olona jumaa' anna malai ingkäna ang manghingngi mahea'.

²¹Di olona Puang Alataala, Kristus Yesus anna ingkäna malaeka' masero, kupalau liu anna malai untuhu'i inde ang kutula'ingko sibaha umpapara-para asangngo hupatau.

²²Daa pihsa' tomande'i umpillei tau mendahi penatua andana ahai tau ang mangkeaha'io ke umbabei kasalaang. Pamapahehsai dolu kau'na mane ullanti'i. Insang touo dio undakai kalaemu anna malai masero lolo.

23-25 Aka' aha sangngaka-sangngaka tau ang inang diinsammi dosanna akinna dipahehsa, ampo' aha toe' tau ang mane diinsang ke yalimmi di pampahehsang. Noa tunne' samai pembabe mapia tahpa kaitang. Bahtu' moinnakato ke ahai ang dai kaitang, dai mala dibuni lolo. O' io, anna dai kukalimpängngi, daungngenu' supu uhai ke malamma bung kalaemu, ampo' enu' toine' angkoro' sai'di'.

1 Timotius 6

¹Ingkäna to Sahani ang diposabua' pahallu umpengkähäng manahpaing pongkahana anna napakeangka' anna malai sanganna Puang Alataala anna pepakuhunta dai napatahuhu tau senga'.

²Londonang ang to Sahani pongkahana, dai mala naoatee, "Dä' malaya' aka' santosahaningku siang." Ampo' pahallu tuhtuang bansa' napengkähäng manahpaing aka' solana siang yaling di Puang Yesus ang nakalemui. Ingkäna indee la sika umpakuhuing anna malai napadiinahanna liu.

³Monna ke ahai ang mampakuhu senga' anna dai umpehingngii pepakuhu ang tahpa' didiona Puang Yesus Kristus, Dehatanta, anna didiona untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala,

⁴⁻⁵dianto tau ang ma'tomanähäng-nähäng ang setonganna to tapainsang. Supung nababe umpeäng kaha-kaha ang la mala umpadahi kasitelängang didiona kara, lambi' aha ang sikasuehe, siba'di, situla'-tula' tahuu, sitanda' tahuu. Tau ang mampanoa dang aha katahpa'ang yaling di pihki'na. Supung napihki' ke mengkähängngi yaling di kasahaniang la to makaka!

⁶Inang aha ang la dilambi' yaling di kasahaniang ahsala' masannangngi inaha didiona aka ang aha di kalae.

⁷Aka' naonge dahii tau tama di lino, daete' aha aka ang dibaha. Noa tunne' ke mateng tau, datoi aha aka ang la dibaha.

⁸Sundummite' ke ahang ang la diande anna dipake.

⁹Ampo' ang la pemala mendahi to makaka mentomaho aka' mailu si'da-si'da supu yaling di inahanna ang sinnoa ah pang ang la mampatallang ke dako'mi.

¹⁰Aka' kamailuang di doi' umpakende' ma'kahupa-hupa kakarakeang. Aha sangngaka-sangngaka tau ang supung mailu di doi', napolalang dang mampetahpa' lambi' nahoa kamasuhsaang.

¹¹Ampo' dio to untuhu'i Puang Alataala, dahi pahallu unghahoi ingkäna yatoo. Pengkalambi'-lambi'i tontongngo maroho inaha di olona Puang Alataala, tuhu' loloi pa'elo'na, pampetahpa' tatooo, kalemuiio para-parammu hupatau, sa'bara'o unngoloi kamasuhsaang anna mahempo' inahao.

¹²Pa'silumba si'da-si'dao yaling di kapampetahpa'ang aka' nasuhung natambaio Puang Alataala naonge unsa'biio Puang Yesus di hao di olona tau mai'di anna malai ullambi'o kapataloang dianto tuho sapano-panona.

¹³Dahi dinoa di olona Puang Alataala, ang umpatuho ingkäna sia anna Kristus Yesus ang umpaitai kasa'biang ang tahpa' pano di Pontius Pilatus, kuoainkotee,

¹⁴Tuhu'i ingkäna inde pahenta sitonda inaha maroho anna dao kekasalaang lambi' kasuleanna Puang Yesus Kristus.

¹⁵Tempona yatoo la napama'tantu toboue' Puang Alataala, To ma'kuasa anna ang sihatang dipamatande, Tomaraya ang handang malängkä', Dehata ang umpadihoi'ang ingkäna dehata senga'.

¹⁶Dianto supu ang dai mala mate. Tuho toi yaling di kamabayaang ang pansillo' ang dai mala nadungku'i moi poro la mesa tau. Dake' aha tau ang puha mangngita anna dato'i aha ang mala mangngita. Supunte' dia ang dipudi anna ma'kuasa lambi' sapano-panona. Aming!

¹⁷Pakalehai pano di santosahaninta ang to makaka anna dai sika malängkä' inaha anna dai supu hannu pano di katomakakaanna ang inang dai la tontong. Ampo' pahallu la sika hannu dai' di Puang Alataala ang mambea liu ingkäna behe ang mepasuhaka.

¹⁸Pakalehai anna malai sika membabe mapia lolo, marota' anna si umpebea tomande'ing aka-akanna.

¹⁹Aka' monna ke napanoai, ya' unghimpummite' katomakakaang yaho di suruka ang la mala dipetahpa' di allo di hundinna, lambi' malang untahimbo katuhoang lambi' sapano-panona ang setonganna.

²⁰O Timotius, dakai manahpai samai ang dipetahpa'ingko. Kahaoii kasitula'-tula'ang ang dai ma'bahtuang anna ang dai mebahanang dai' di Puang Alataala sibaha pepakuhu salao-laona, ang disanga kamanähängang ampo' setonganna tadia, ang umpa'bali pepakuhu ang tahpa'.

²¹Aha ang mantindo'i lambi' umpellei kapampetahpa'anna didiona pepakuhu ang tahpa'. Puang Alataalarang ang la mambeheingkea' para-para.

2 Timotius

2 Timotius 1

¹⁻²Pano di Timotius, änä'ku ang kupakamaya. Hao mai di Paulus, to napillei Puang Alataala mendahi rasulna Kristus Yesus. Nasuoä' umpepainsangnging katuhoang ang puha nadandi Puang Alataala pano di tau ang ma'mesa yaling di Kristus Yesus. Ke la malai ullambi'o behe, pa'kalemu anna kamasahkeang yaho mai di Ambe' Puang Alataala anna Kristus Yesus, To Pepasalama'ta.

³Ma'kuhhu'sumanga'ä' dai' di Puang Alataala ang kupengkähängnging sibaha inaha bahahsi sinnoa ang puha nababe neneku dolu. Daliu lengka' kusambayangngi touo dio allo bengi ke ma'sambayang bumä'.

⁴Kukalehai liu kamakarohhengammu sitonda uhai matammu naonge sisähä'ingke. Dianto anna pemala liumä' sitammu boingke anna malai sahing masannang liuingke.

⁵Ma'kuhhu'sumanga' touä' aka' kukalehai kapampetahpa'ammu ang si'da-si'da dai' di Puang Yesus Kristus sinnoa kapampetahpa'anna nenemu Lois anna indomu Eunike. Kusanga noa tunto dio kapampetahpa'ammu.

⁶Dianto anna kupakalehamo anna malai tuhtuang unγκähäng manahpa yato pengkähängang sinnoa api ang meleä'-leä' ang puha nabeao Puang Alataala naonge kusahpao tanda dilanti'.

⁷Aka' monna ke ahai kamahea'ang yaling di inahanta, daete' sule yaho mai di Puang Alataala. Aka' puha nabeaingkea' Puang Alataala Inaha Maserona anna malai tau matoho umpembabeing pengkähänganna, unγκalemui tau para-paranta sibaha matahging inaha.

⁸Dahi daummasili unsa'bii Puang Yesus anna daumpengkasiliingkä' moi yalingngä' di tahungkung aka' kusa'bii. Ampo' pahalluo unγκolai kamasuhsaang sinnoa kodi' aka' Kaheba Mapia. Puang Alataalarang la mambeao kamatohoang unγκolai yato kamasuhsaang.

⁹Dianto ang mampasalama'ingkea' anna mantambaiingkea' yaling di kamaseroang, tadia aka' pembabe kalaeta, ampo' aka' pa'elo'na toboe' anna

mana' pa'kalemunna. Aka' dake' aha lino, inang ahang pa'elo'na Puang Alataala umpalanda' mana' pa'kalemunna pano di kita' yaling di Kristus Yesus.

¹⁰Dinoa mane tainsangngia' pole' mana' pa'kalemunna aka' dipalanda'mi yaling di kasuleanna Kristus Yesus, To Pepasalama'ta. Dianto ang untalo kamateang, bahtuanna moi mateingkea', la napatuho toi sumule anna malaingkea' tuho lambi' sapano-panona ang dipalanda' yaling di Kaheba Mapia.

¹¹Dianto inde suhunna anna dipilleimä' mendahi rasul anna malai umpopepainsangnging anna umpopepakuhuing Kaheba Mapia.

¹²Dianto suhunna anna masuhsamä' dinoa. Ampo' moinnakato noa, tontong toi dä' masili, aka' kuinsang Ang kupetahpa' anna kuinsang kuoatee Dianto ang ma'kuasa undakai pengkähängang ang puha napetahpa' pano di kalaeku lambi' allo kasuleanna Dehata.

¹³Tuhu'i manahpai ingkäna ang puha unghingngi di hao mai di kodi' sihapang pepakuhu ang tahpa'. Pentokei loloi kapampetahpa'ang anna pa'kalemu ang inang taampuang aka' ma'mesa tau yaling di Kristus Yesus.

¹⁴Dakai liui yato aka ang puha napetahpa' pano di kalaemu. La napolairakote' Inaha Masero.

¹⁵Ungnginsammi ingkäna tau ang luilau' mai di Poropensi Asia le'ba' asammi nakebo'ia'. Dang aha moi poro la mesa sule mangngo'de'ia', moi ta Figelus anna ta Hermogenes.

¹⁶Ampo' supung ta Onesiforus ang si sule mampasuhakaä'. Daine' aha mahea'na, moi yalingngä' di tahungkung. Puang Alataalarang ang la mambehe yaling di hapunna.

¹⁷Naonge dinneke' di Roma, napeäng lelungngä' lambi' nalambi'ä'.

¹⁸Anna ungningsang tung dio umba noa naonge naduluiä' diting di Efesus. Umbato ke la untahimboi pa'kalemu yaho mai di Puang Yesus Kristus ke lambi'mi Allo Panghohto'ang.

2 Timotius 2

¹O Timotius änä'ku, pamatohoi inahammu umpake kamatohoang ang tatahimbo yaling di Kristus Yesus aka' mana' pa'kalemunna Puang Alataala.

²Pepakuhu ang puha unghingngi di kodi' naonge nasa'bii mai'di tau pahallu umbea toe' pano di tau ang umpetahpa' ang manähäng mampakuhu.

³Pengkatähängngii unngolai kamasuhsaang sihapang mesa tantarana Kristus Yesus ang sa'bara'.

⁴Mesa tantara ang lella' mengkähäng daete' aha umpihki' kapahalluang kalaena aka' pemala umpamasannang inahanna pongkahana.

⁵Noa toi ke ahai tau ang ma'silumba ampo' dai untuhu'i atohang pa'silumbaang, ya' daete' la ullambi' piala.

⁶Noa tuntone' mesa to pobela', bahtu' to pangnguma ang mengkähäng kahha', inang dia tubunte' ang handang dolu sihatang umpeuhaii pengkähänna.

⁷Pihki' manahpai inde samai ang kuoaingko. Dehatarang ang la mambeao kapainsangang anna malai unngingsang asang ingkänna siamo.

⁸Kalehai loloi Puang Yesus Kristus, peänä'anna Tomaraya Daud, ang tuho di hoi' mai di alla'na to mate situhu' Kaheba Mapia ang kupopepainsangnging.

⁹Pengkatähängngii unngolai kamasuhsaang aka' moinnakato anna nahoamä' aka' kupopepainsangnging inde Kaheba Mapia lambi' dipungoä' sinnoa mesa to karake, ampo' Bahtakara Dehata daine' tipungo.

¹⁰Dianto anna kusa'bara'ammi kutahimbo asang. Kupanoa anna malai ingkänna hupatau ang napillei Puang Alataala mala salama' yaling di Kristus Yesus anna tuho di kamatandeang lambi' sapano-panona.

¹¹Tula' indee tahpa' si'da-si'da dianto: Monna ke tapetahpa'ia' Puang Yesus mate aka' kita', aka' puha talahpa' katuhoantaa' ang dolu sibaha pembabe ang tahuu, sinnoa mate toingkea' kita' sibaha. Monna noa, la tuho toingkea' kita' sibaha.

¹²Monna ke unngolaikingkea' kamasuhsaang sitonda kasa'bara'ang, ya' la ma'pahenta toingkea' kita' sibaha. Monna ke tapengkasiliing, ya' la napengkasilii toingkea' kita'.

¹³Monna ke daingkea' mala dipetahpa', tontonne' mala dipetahpa' aka' daine' mala umbahoi pengkerona toboe'.

¹⁴Pahallu la umpakaleha asangnging indee pano di jumaa'. Di olona Puang Alataala pakalehai anna malai dai sika unsiba'di-ba'dii kara, ang dai ma'bahtuang. Aka' katämpä'anna la untallangngi tau ang mampehingngii.

¹⁵Pengkalambi'-lambi'i liui anna malai naangka' mapiao Puang Alataala anna dao pahallu masili didiona pengkähängammu. Pahalluo sitonda katahpa'ang umpopepakuhuing Bahtakara Dehata.

¹⁶Kahaoii kasitula'-tula'ang ang dai ma'bahtuang anna ang dai mebahanang dai' di Puang Alataala. Aka' tau ang situla'-tula' noa, tuhtuang ungkebo'i pa'elo'na Puang Alataala.

¹⁷Pepakuhunnaii sinnoa korong kanker ang madihhi' mokalao-lao yaling di kalaena tau. Di alla'naii dianto ta Himeneus anna ta Filetus.

¹⁸Sika ungkebo'inne' pepakuhu ang tahpa' anna umpasähsä' lalang kapampetahpa'anna sambaheang tau. Sika naoatee, "Katuhoanna hupatau di hoi' mai di kamateang puhang dahi." Ampo' setonganna la dahi di allo di hundinna.

¹⁹Ampo' katahpa'anna Puang Alataala dai maloyo, sinnoa batu ang untumpung busung tontong matoho. Di hao yato di batu aha tiuki' naoatee, "Puang Alataala unngingsang petauanna." anna, "Ingkäna tau ang unngingsang kalaena petauanna Puang Alataala pahallu unghahoi pembabe ang tahuu."

²⁰Yaling di dasang ang handang käyyäng aha ma'kahupa-hupa poreha hapu: aha ang kebulahang anna kepera'; aha toi ang dibabe kayu bahtu' tampo. Aha ang dipake ma'tosule; aha toi ang dipake allo-allo.

²¹Ponna aha tau ang umbahahsii kalaena di hao mai di kakarakeang, la napopengkähänne' Puang Alataala di kähängang ang keangka'. Mendahi tau ang napatani Puang sinnoa poreha ang kekuna liu. Dipatoka la umbabe ingkäna pengkähängang ang mapia.

²²Kahaoii pampemala karakena to mahäti' anna malai maroho inahao. Petahpa'i pepakuhu ang setonganna sibaha ma'kalemu anna mesa inahao sibaha para-parammu ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala sitonda inaha bahahsi.

²³Daumpenghau to unsiala-alai tula' ang dai ma'bahtuang, aka' ungningsammi yatoo umpakende' supu kasiba'di-ba'diang.

²⁴Ampo' sabua'na Puang Alataala daete' mala ma'siba'di; pahalluete' malunä' pano di ingkäna tau, mala mampakuhu anna sa'bara'.

²⁵Pahallu toi napaitai manahpa lalang sitonda kamahempo'ang inaha pano di ingkäna ang mampa'bali. Aka' monna napanoa, yato tau umbai la mala mengkatoba' lambi' ungningsang katahpa'ang.

²⁶Pihsananna malang pole' pa'kaleha sumule aka' malaing di hao mai di kakuasaanna Pongkahana setang, ang puha mandahha nababeing pa'elo'na, sinnoa olo'-olo' ang mengkalahsu' di hao mai di sea'.

2 Timotius 3

¹Kalehahi indee: Di allo-allo di hundinna la mai'di kamasuhsang.

²Hupatau la umpihki' supu kalaena noanna: unghailui doi', unghangka'-angka' kalaena, pa'pesalaang, dai tahu'-tahu'ang di to baha'na, dai nainsang ma'kuhhu'sumanga', dai unghahea' Dehata,

³dai nainsang unghakalemui moi solasohonna, dai naaku unghampungngi solana, si untula'-tula' tahuhu solana, dai nainsang undakai kalaena, si masahhu', dai unghärä'i kamapiaang,

⁴si mambulitu', dai ma'pihki' kalambe', si ma'tomanähäng-nähäng, untuhui pampemalanna toböe' andana pa'elo'na Puang Alataala.

⁵Di mentolinona si kamba' mampetahpa', ampo' di mendehatanna ungkebo'i kakuasaanna kapampetahpa'ang. Maleke diita ampo' längko. Daumpenghauui yato tau ang noa.

⁶Tau ang noa, ahang ang si mentama di dasanna tau senga' anna umpakuhu sala-salai bahine ang maromi' dise'de' anna ang unsa'ding mai'di dosanna sibaha mai'di pampemalanna ang karake.

⁷Yato bahine ang noa pemala loloke' dipakuhu, ampo' dasiang aha ungningsang pepakuhu ang tahpa' yaho mai di Puang Alataala.

⁸Sinnoa ta Yanes anna ta Yambres naonge umbali-balii Nabi Musa, la noa tunte'ne' yato tau ang umbali-bali pepakuhu ang tahpa' yaho mai di Puang Alataala. Pampihki'naii karake si'da-si'dang anna kapeimänganna dai ditahimbo ke dipahehsai.

⁹Ampo' inang dannang la aha ullambi' pahtuyu karakena, aka' katomahoannaii la nainsang asang hupatau sinnoa yato ang puha naolai ta Yanes anna ta Yambres.

¹⁰⁻¹¹Ampo' dio Timotius, inang ungningsammi pepakuhungku, pembabeku, pampemalaangku, kapampetahpa'angku, kasa'bara'angku, pa'kalemungku, umba noa kupengkatähängngi yaling di kamasuhsaang naonge dipakauho-uhoä', sinnoa ang puha kuolai di hao di Antiokhia, di Ikonium anna di Listra. Ampo' ingkäna yato kamasuhsaang nalahpa'ingkä' Puang Yesus.

¹²Ingkäna tau ang pemala untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala anna ma'mesa yaling di Kristus Yesus inang la ungnolaiete' kamasuhsaang.

¹³Ampo' to umbulitu' solana la tuhtuang mentokarake, aka' lella' mambulitu', menge toe' dibulitu'.

¹⁴Ampo' dio Timotius, pahallu tontong umpentokei si'da-si'da yato pepakuhu ang tahpa' ang puha untahimbo anna umpetahpa' liu aka' ungningsang menna yato ang mampakuhuo.

¹⁵Kalehai toine' naonge mengkalaokangko saohko' anna inang untahimbomo Suha' Masero. Yato Suha' Masero mala nabeao kapainsangang nasuhung mala tau untahimbo kasalama'ang yaling di Kristus Yesus.

¹⁶Ingkänna ang tiuki' yaling di Suha' Masero sohong yaling mai di Inahanna Puang Alataala anna kekuna mepakuhu katahpa'ang, ungkambahoing kasalaang anna mepatuhoi lalang ang tahpa', anna umpakuhu hupatau anna malai tuho maroho.

¹⁷Monna ke untuhu'i Suha' Masero, ya' sabua'na Puang Alataala mala dipasundung lambi' umbabe ingkänna pengkähängang ang mapia.

2 Timotius 4

¹Di olona Puang Alataala anna Kristus Yesus ang la unghohto' tau ang puhang mate anna ang tuhoke', anna aka' la sule ma'pahenta sinnoa mesa tomaraya, kupalau si'da-si'da anna malai umbabe indee:

²Pepakahebai pepakuhu ang tahpa', pahalluo umpatoka lolo kalaemu mampakuhu, moi dai aha ang mampehingngii, moi aha ang mampehingngii. Pamarohoi lalanna tau ang bengko', kambahoing ang umbabe kasalaang, pakaengi' tau sitonda kasa'bara'ang anna malai sika membabe maroho.

³Aka' la aha tempona naongi hupatau dai umpehingngii pepakuhu ang tahpa'. Ampo' la sika untuhu'i toboe' pahtuyu karakena anna unghimpung mai'di to pampakuhu salao-laona anna malai sika umpehingngii supu ang la mampamasannang.

⁴La sika untimping talinganna di hao mai di katahpa'ang, ampo' la untungka'i talinganna pano di tohodolu kalosengang.

⁵Ampo' dio Timotius, pahallu la undakai manahpa kalaemu di ingkänna sia. Sa'bara'o unngolai kamasuhsaang. Popepainsangnging Kaheba Mapia anna umpatilao mapiai pengkähängammu ang nabeao Puang Alataala.

⁶Ingkänna inde kupainsangngio aka' dang masae anna la dipateimä'. Katuhoangku kubeho dai' di Puang Alataala sinnoa penombaang.

⁷Tontongngä' tuhu'-tuhu'ang yaling di kapampetahpa'ang lambi' dinoa. Sinnoa ang puhamä' ma'silumba yaling di pa'silumbaang kamapiaang anna pataloä'.

⁸Dinoa la ullambi'mä' katuhoang sapano-panona aka' kamarohoang inaha ang nabeaä' Puang Yesus Kristus, To Panghohto' ang dai mampasisenga'-senga', ang la nabeaä' di allo kasuleanna. Anna tadia kodi' supu la nabea, ampo' ingkäna toe' tau ang unghannuang liu kasuleanna Puang Yesus Kristus tama di lino.

⁹Pengkalambi'-lambi'i baha' suleo

¹⁰aka' ta Demas le'ba'mi napelleiä' sau di Tesalonika untuhu'i linona. Ta Kreskes le'ba'mine' sau di Galatia anna ta Titus lupanone' di Dalmatia.

¹¹Ta Lukas dang supu ang kusibahaing dinne. Humbui ta Markus anna maikoa' sibaha aka' dipahallu liu yaling di pengkähänganku.

¹²Puhante'ne' kusuo ta Tikhikus sau di Efesus.

¹³Ponna ke maimo, bahaingkä' yato ang si kupekumbäng ang kupatohho di Troas di dasanna ta Karpus. Baha toi yato suha'-suha'ku, londonang yato ang dipapia di lollo'.

¹⁴Ta Aleksander yato pande puha umbabe kakarakeang ang makayang pano di kodi'. Puang Alataala tuburanne' ang la mambala' yato samai pembabe karakena.

¹⁵Kahaoii inde tau aka' inang umpa'bali si'da-si'da pepakuhunta.

¹⁶Naonge uhunai umpebayaiä' kalaeku, dai aha moi poro la mesa tau ang mamposolaiä', sika le'ba' asang napelleiä'. Umbato ke dai nasalla Puang Alataala yato pembabenaii.

¹⁷Ampo' donetoo Puang Yesus tontong di behingku. Nabea loloä' kamatohoang nasuhung malaä' bahani umpopepainsangnging yato samai ihsinna Kaheba Mapia anna malai napehingngii ingkäna tau ang tadia to Yahudi. Anna nalahpa'ä' di hao mai di kakuasaanna to la mampateiä'.

¹⁸Dianto anna la nalahpa'mä' Puang Yesus di hao mai di ingkäna kakarakeang ang la manghoaä' lambi' napasalama'ä' anna naposolaä' dai' di suruka, dianto ang naonge Puang Alataala ma'pahenta sinnoa tomaraya. Dipamatanderang lambi' sapano-panona. Aming.

¹⁹Salama'ku mating di ta Priska sibaha ta Akwila anna sanghapunna ta Onesiforus.

²⁰Ta Erastus tohho di Korintus anna ta Trofimus kupellei di Miletus lella' makorong.

²¹Pengkalambi'-lambi'i mai akinna uhangngallo. Salama'na are' ta Ebulus, ta Pudes, ta Linus, ta Klaudia anna ingkäna solasohonta.

²²Ke la malai Puang Yesus umposolai sungnga'mu. Puang Alataalarang ang la mambeheingkea' para-para.

Titus

Titus 1

¹⁻⁴Pano di Titus, ang kupoänä' si'da-si'da aka' sinnoa kapampetahpa'anta. Hao mai di Paulus, ang naängkä' Puang Alataala mendahi sabua'na anna rasulna Puang Yesus Kristus lambi' la undakaiä' ingkäna ang napillei Puang Alataala mendahi petauanna anna malai matoho kapampetahpa'annai. Noa tunne' anna malai la sika ungningsang didiona pepakuhu ang tahpa' ang la mebahanang untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala. Ponna dipanoa la aha panghannuang katuhuang lambi' sapano-panona, ang inang puha nadandi Puang Alataala akinna umpapia lino. Anna inang dai si loseng Puang Alataala. Dahi di tempo ang napillei, napakalesong inde bahtakaranna umpake sabua'na ang la mampepainsangnging. Di alla'naii kodi' mesa ang napetahpa' Puang Alataala to Pepasalama'ta ang la mampepainsangnging pano di hupatau. Ke la malai ullambi'o behe anna kamasahkeang yaho mai di Ambe' Puang Alataala anna Kristus Yesus, To Pepasalama'ta.

⁵Pahtuyungku anna kupelleio diting di Kreta anna malai unngäto'o ang pahalluke' diäto'. Londonang pahallu la umpilleio sangngaka-sangngaka tau ang la mendahi pebulle ada' ang kähänganna undakai jumaa' yaling di mesa boi bohto sinnoa ang puha kupahentaingko. Noa indee pengkerona ang la pahallu umpillei:

⁶Pahallu dai kekasalaang, mesa supu bahinena, änä'na dai mala la membabe karake, ampo' mala dipetahpa' anna tuhu'-tuhu'ang pano di to baha'na.

⁷Aka' to pangngäto' pengkähänganna Dehata, dahi supung ang mala mendahi pebulle ada' yaling di jumaa' dianto ang dai kekasalaang, dai unngangka'-angka' kalaena, bahtu' pa'keaha'ang, dai ma'malango-lango, dai maromi' ma'siba'di anna tadia to unghailui maho doi'.

⁸Ampo' pahallu si untahimbo mapia to sulena, si unghärä'i kamapiaang, matahging inaha, maroho inaha yaling di pembabena, masero anna si undakai kalaena.

⁹Tontong la umpentokei Bahtakara Dehata ang puha natahimbo. Aka' monna noang yatoo, ya' malantoo umpakuhu tau situhu' inde pepakuhu ang mala dipetahpa' anna mala umpalanda' kasalaanna tau ang mampa'bali.

¹⁰Aka' mai'di to mampetahpa' diting ang dai si untuhu'i yato pepakuhu ang tahpa', londo-londona ang tontong umpentokei ada' Yahudi. Si umbulitu' tau senga' yaling di kalosengannai.

¹¹Tau ang sinnoa indee pahallune' dikapu' suana aka' si umpasala' lalang sangngaka-sangngaka to pohapu yaling di pepakuhunna ang dai tahpa'. Napanoa indee aka' pemala supu la ullambi' pallolongang ang setonganna dai la sihatang nalambi'.

¹²Aha dolu mesa nabinna to Kreta toe' mangngoatee, "To Kreta si loseng. Sinnoa toi kau'na olo'-olo' mahaila aka' dai aha atohanna, so'bäng anna tengkong bosu."

¹³Ingäanna inde ang natula', tahpa' asang. Dianto anna pahallui sika uningkambaho manahpaing anna malai sika untokei lolo pepakuhu ang tahpa'.

¹⁴Lambi' dang la umpentokei tohodolunna to Yahudi sibaha atohang ang nababe to ungmahi'di' katahpa'ang.

¹⁵Ingäanna tau ang masero, masero asang ingkäanna aka-aka ang naoloi; ampo' ingkännane' tau ang ma'pihki' karake anna dai ma'petahpa', la tahuu asang ingkäanna aka-aka ang naoloi, aka' pihki'na sibaha inahanna tahuu moinnakato anna nasanga mapiai.

¹⁶Si ungnangka' kalaena ungningsang Puang Alataala, ampo' dasiang nainsang napembabeing yaling di katuhoanna. Sika mehiri'-hiri' liu, dai tahu'-tahu'ang anna dai aha pembabena ang mahasa, moi poro la mesa.

Titus 2

¹Ampo' dio Titus, pahalluo mampakuhu situhu' pepakuhu ang setonganna.

²Ingäanna to baha' ang muane pakuhui anna malai sika matahning inaha, tuho maroho ang la sihatang la dipakeangka' anna undakai kalaena. Pahallu

toe' la sika tontong mampetahpa' si'da-si'da moi yaling di kamasuhsang, anna ma'kalemu liu.

³Noa tunne' ingkäna to baha' ang bahine, pahallu toe' umpakuhu anna malai sika tuho mapia, situhu' pepakuhu ang sule yaho mai di Puang Alataala. Dai mala sika untula' tahuhu tau senga' anna dai mala menu' lambi' malango. Pahallu sika umpepakuhuing didiona kamapiaang

⁴anna mala toine' sika umpakuhu bahine ang mahäti' la ungtalemui muanena sibaha änä'na,

⁵la matahging inaha, tuho masero lella' ungtäto' mapia hapunna, marota' anna tuhu'-tuhu'ang pano di muanena. Aka' monna noang yatoo, ya' dang aha tau ang la umpesalai pepakuhu ang tahpa'.

⁶Noa tunne' muane ang mahäti' pahallu la umpakuhu, anna malai sika matahging inaha.

⁷Yaling di ingkäna kaha-kaha, pahalluo mendahi pohapangang la membabe mapia. Monna ke mampakuhuo, pahallu la umpesi'da-si'dai ang la sihatang dipakeangka'.

⁸Pakei tula' ang mapia ang la dai napesalai tau senga', anna malai balimmu masili aka' dai aha aka-aka ang la napolalang metula' tahuhuing.

⁹Ingkäna sabua', pahallu tuhu'-tuhu'ang anna umpamasannang inahanna pongkahana yaling di ingkäna siamo. Dai mala sika pabali-bali,

¹⁰damong la maboko. Pahallu sika la umpalanda' lolo kamapiaanna lambi' mala napetahpa' pongkahana anna malai naaku tau mampehingngii pepakuhunna didiona Puang Alataala, dianto To Pepasalama'ta.

¹¹Pahallu la umpakuhu inde sangngaka-sangngaka kombongang la tuho situhu' pepakuhu ang setonganna aka' Puang Alataala puhang umpalanda' mana' pa'kalemunna pano di ingkäna hupatau, dianto ang mepasalama'.

¹²Dianto indee ang mampaturuingkea' anna malai daingkea' ungkebo'i pa'elo'na Puang Alataala. Noa toi anna malaingkea' dai untuhu'i pangngelo'na

to lino. Dipakuhuingkea' anna malai tuho matahging inaha, maroho inaha yaling di pembabe anna untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala.

¹³Dinoa lella'ingkea' unngempei allo kamasannangang ang tahannuang ang la tapangngitai kasuleanna anna kamatandeanna Puang Yesus, dianto Dehata To Handang Ma'kuasa anna To Pepasalama'ta.

¹⁴Puha umpebeaing Kalaena dipatei anna malai unsulängngi ingkäna hupatau di hao mai di kasalaanna. Napamaseroingkea' anna malaingkea' mendahi petaunna toboe' ang bansa' la si membabe mapia.

¹⁵Moi umpakalesoing, moi unγκambahoing, pepakuhu asangnging indee pano di ingkäna ang la mampehingngiio sitonda kakuasaang ang nabeao Puang Yesus Kristus. Ampo' daumpabeii moi poro la mesa tau ang la mangngita-ita naungngo.

Titus 3

¹Pakalehai santosahanimmu anna malai tuhu'-tuhu'ang pano di to pa'pahenta anna ingkäna pongkaha di umba-umba naongei. Pahallu toi la sadia umbabe ma'kahupa-hupa kamapiaang.

²Sika painsangngi toi nei' anna malai dai sipesalai bahtu' siba'di mesa anna mesa. Ampo' la pahallu makara anna mahempo' inaha pano di ingkäna tau senga'.

³⁻⁴Aka' Puang Alataala, To Pepasalama'ta, umpalanda' pa'kalemunna anna kamapiaanna pano di kita', moinnakato dolu noaingkea' to maho sibaha daingkea' tuhu'-tuhu'ang anna nakuasaiingkea' ma'kahupa-hupa pampemalaang ang tahuhu, sinnoanna ma'kau' karake, ma'sinuhung anna unγκahiri' tau sola.

⁵Napasalama'ingkea' tadia aka' puhamingkea' umbabe kamapiaang, ampo' aka' pa'kalemunna pano di kita'. Napasalama'ingkea' umpake kakuasaang Inaha Maserona ang mepadahi sumule anna mebea katuhoang bakahu sibaha umbahahsii ingkäna kasalaanta.

- ⁶Nabea liuingkea' Inaha Maserona Puang Alataala yaling di sanganna Puang Yesus, To Pepasalama'ta.
- ⁷Napanoa indee anna malaingkea' naangka' maroho aka' mana' pa'kalemunna anna malaingkea' tuho masannang lambi' sapano-panona, aka' inang dianto ang tanah-naha la tatahimbo.
- ⁸Indee ang mane kutula' tahpa' si'da-si'da. Pahallu umpengnginsangngi si'da-si'da indee anna malai ingkäna ang mampetahpa' dai' di Puang Alataala napoinaha umbabe ingkäna pengkähängang ang mapia, aka' la kekuna pano di ingkäna tau.
- ⁹Kahaoii kasitelängang ang la dai ma'bahtuang, ma'nene, siba'di didiona atohanna ada'. Aka' ingkäna indee dai aha kunanna anna datoe' aha kauntunganna.
- ¹⁰Monna aha tau ang umpadahi kasiba'diang, kambahoing meämpä' sipendoang. Ampo' monna dao napehingngii, ya' kahaoii.
- ¹¹Aka' tau ang noa indee, inang danne' unngakui pepakuhi ang tahpa', anna pembabena ang inang nainsang tahuhi dianto ang mantumäng lambi' ditahungkung.
- ¹²Ke haling kusuoingko mating ta Artemas bahtu' ta Tikhikus, ya' baha' poinahai sule umpellambi'ia' di lau' di Nikopolis aka' pahtuyungku la tohhoä' di lau' yaling di uhangngallo indee di tempona masahhu' bombang.
- ¹³Poinaha si'da-si'dai undului ta Zenas, dianto to manähäng yaling di pambohtuang kaha-kaha ada', anna ta Apolos ke mengkalaong anna malai dai kakuhangang aka-aka.
- ¹⁴Petauanta pahallu mellaya' si'da-si'da umbabe kamapiaang anna malai umpasundung ang la napokatuhoang. Daa-daa sika tuho takekuna.
- ¹⁵Ingkäna solasohong ang kusibahaing dinne umpalambi' salama' mating di dio. Palambi'ing kang salama'ki' pano di ingkäna santosahaninta ang mekalemui. Puang Alataalarang ang la tontong mambeheingkea' para-para.

Filemon

Filemon 1

¹⁻²Pano di solasohongki' Filemon ang kisibahaing mengkähäng. Noa tunne' pano di solasohonta ta Apfia anna ta Arkhipus ang tasibahaing mengkähäng kahha' yaling di kapampetahpa'ang sibaha ingkäna to Sahani ang si ma'himpung diting di dasammu. Hao mai di Paulus, to yaling di tahungkung aka' umpepainsangngingkä' kaheba didiona Kristus Yesus, sibahaang solasohonta ta Timotius.

³Ke la malai ullambi'o behe anna kamasahkeang yaho mai di Ambeta, Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus, To Pepasalama'ta.

⁴Daliu lengka' kutula' sangammu, Filemon, ke ma'kuhhu'sumanga' bumä' dai' di Puang Alataala yaling di sambayang,

⁵aka' puha kuhingngi umba noa umpesi'da-si'dai mampetahpa' dai' di Puang Yesus anna pa'kalemummu pano di ingkäna petauanna.

⁶Kusambayangngi anna malai kamesaang ang unsa'ding sibaha solamu to mampetahpa' la tuhtuang matoto' anna la tuhtuang unngingsang ingkäna behe ang puha nabeaingkea' Kristus.

⁷O solasohongku Filemon, kahsi liuä' kuhingngi umba noa pa'kalemummu pano di petauanna Puang Alataala lambi' tiala liu inahangku aka' samai to mampetahpa' umpasuhaka asang liu.

⁸⁻⁹Kodi', mesa to baha' ang tontongke' ditahungkung aka' untindo'ä' Kristus Yesus, aha ang la kupalau mating. Setonganna mala kupahe' tomande'o aka' kakamuä' yaling di kapampetahpa'ang, ampo' moinnakato noa, aka' pa'kalemummu ang kainsangang anna aka' kupakamayao, ya' malauä' supu mating.

¹⁰Palaungku mating dianto didiona ta Onesimus ang kupoänä' yaling di kapampetahpa'ang, aka' dinne di tahungkung kupainsangngi didiona Puang Yesus lambi' mampetahpa'.

- ¹¹Dolu dai kekuna di kalaemu, ampo' dinoa dai dio supu naongi kekuna ampo' kekuna tou ko pano di kalaeku.
- ¹²Dinoa indee tau ang kupakamaya la kusuoingko mating sumule.
- ¹³Setonganna pemalakä' kupamasae dinne naposolaiä' sihapang bala'mu lella'ä' ditahungkung aka' umpepainsangngingkä' Kaheba Mapia.
- ¹⁴Ampo' dai kuaku membabe ke dai aha kasibohtuanta. Masannang liuä' ke unnä' inahammu tubung dio, daone' la kukehke'i.
- ¹⁵Umbai diante' suhunna napensähä'io sämpäi' anna malai sibaha lolokoa' lambi' sapano-panona.
- ¹⁶Dinoa tadiang sabua' pälli' kale, ampo' mendahing siullu'ta ang dikalemui. Kusa'ding si'da-si'da tama di kalaeku, londonang dio, sihapang sabua' noa toi sihapang mesa solasohong yaling di Puang Yesus.
- ¹⁷Dahi, ponna ke unsanga liuä' solasohommu yaling di kapampetahpa'ang, tahimboi inde ta Onesimus sumule sihapang kodi' ang untahimbo.
- ¹⁸Ponna ke inang ahae' kasalaang ang nababe diting bahtu' keindang, kodi'dang ang la mantangkung asangnging.
- ¹⁹Dahi mapia kuuki' kalaeku done indee dianto: Kodi' Paulus la mambaya' asangnging indanna. Anna dao mangki' la kupakaleha didiona indammu pano di kodi', dianto katuhoammu ang bakahu mendahi to Sahani.
- ²⁰O solasohong, kalemuiä' babeingkä' indee aka' siullu'ingke yaling di Kristus. Ke la malai, umpasuhakaä'.
- ²¹Suha' inde kuuki' aka' kuinsang la umpembaberintee' samai ang kupalau. Anna kuinsang la mai'di puhake' ang la umbabe.
- ²²Mesake' ang pahallu kupalau, aka' kuhannuang natahimboete' Puang Alataala sambayammua' lambi' natehteä' sumule mating. Ke la malai ungakalemuiä' anna tohho sängkäkä' di dasammu ke donentoo.
- ²³Salama'na are' ta Epafra ang kusibahaing dinne di tahungkung aka' untindo' Kristus Yesus.

²⁴Salama'na toi solaku ang kusibahaing mengkähäng dianto: ta Markus, ta Aristarkhus, ta Demas anna ta Lukas.

²⁵Pa'kalemunnarang Puang Yesus Kristus ang la mambehekoa'.

Ibrani

Ibrani 1

¹Dolu pemmai'di ma'tula' Puang Alataala pano di neneta nalombung senabiang, anna mai'di lalanna ang napake ma'tula' pano.

²Ampo' tempo dinoa ang marungku'mi allo katämpä'anna, napa'tula'ingkea' yaling di Änä' Kalaena. Ungngolai inde Änä'na, langi' anna lino natampa Puang Alataala. Anna nadandi pano yato di Änä'na ingkäna aka-akanna la namana'ing.

³Dianto ang mampalanda'ingkea' kamatandeanna Puang Alataala. Pengkerona anna kakuasaanna sinnoa siang pengkerona anna kakuasaanna Puang Alataala. Dianto ang unguasai anna undakai ingkäna-ingkäna siamo unngolai bahtakaranna ang ma'kuasa. Puhanna umbasei hupatau di hao mai di dosannaii, ya' le'ba'mi dai' anna mohko'i yaho di tando kuananna Puang Alataala yaho di suruka.

⁴Ohko'ang ang natahimbo yato Änä'na malängkä' puha nei' andana ohko'anna ingkäna malaeka', aka' yato sanga ang nabea Puang Alataala londo puha andana yato sanga ang nabea pano diii.

⁵Dai aha natula' Puang Alataala pano di moi poro la mesa malaeka' sinnoa yato ang natula' pano di Änä'na naoatee, "Dionto Änä'ku. Mengkalao dinoa umpoambemä'." Datuke' aha natula' Puang Alataala didiona malaeka' sinnoa yato ang natula' didiona Änä'na naoatee, "Kodi' la napoambe anna Dia nei' la kupoänä'."

⁶Anna tahpana Puang Alataala unsuo Änä' uluana mentama inde di lino, ma'tula'mi naoatee, "Inggäna malaeka'ku pahallu umpenombai yato Änä'ku."

⁷Yatone' malaeka' nasangai nei' Puang Alataala, "Pesuoku ang madihhi' noa pepahi, bahtu' sabua'ku ang meahha noa api."

⁸Ampo' panone' di Änä'na naoatee, "O Dehata, Dionto Tomaraya lambi' sapano-panona. Umpahenta sitonda kamarohoang.

⁹Ungkärä'i pengkero maroho ampo' unghahiri' nei' pengkero karake. Dianto anna napakeangka'o Puang Alataala, Dehatammu, londo puha andana ingkäna solamu. Naminnä'io tandana napakeangka'o anna malai mahasa inahammu.”

¹⁰Naoa toe'tee Puang Alataala pano di Änä'na, "O Puang, Dianto ang umpadahi lino mengkalao dolu, teyyemuntoo ang umpadahi langi'.

¹¹Ingkäna yatoo inang la ditallangngi, ampo' Dio nei' dao la tirende. Langi' anna lino la mendahi sinnoa kaya' malullu'.

¹²La ulluhpi' mane umbala'ii ang bakahu. Ampo' Dio, la tontong loloo. Dai la aha kapuhaanna katuhoammu.”

¹³Dake' aha natula' Puang Alataala pano di mesa malaeka' sinnoa yato ang puha natula' pano di Änä'na naoatee, "Ohko'o done di tando kuanangku lambi' ingkäna balimmu kupadihoi'ingko di pengngindä'ammu.”

¹⁴Ampo' semalaeka'ang nei', dianto sabua'na Puang Alataala ang nasuo undului ingkäna tau ang la dipasalama'.

Ibrani 2

¹Dahi, aka' Puang Yesus londo puhane' andana malaeka', pahallu liu tatokei yato kaheba ang hali tahingngi, andana tuhtuang sikahaoangngingkea' kapampetahpa'anta.

²Aka' yato bahtakara, ang napapebaha Puang Alataala pano di neneta ang napalambi' malaeka', tontong tahpa', anna ingkäna tau ang mantehkai, bahtu' dai umpetahpa' yatoo, ditahungkung situhu' yato pembabena.

³Dahi la matingngi puha nei' yato tahungkunna Puang Alataala pano di tau ang dai umpehingngii yato kaheba kasalama'ang ang natula' Änä' Kalaena pano di kita'! Aka' mahasa puha yato kaheba andana yato tula'na malaeka'. Dahi ke daingkea' umpehingngii yato kaheba kasalama'ang, ya' inang daingkea' la lahpa' di hao mai di tahungkung! Kalaena Puang Yesus ang handang dolu umpepainsangnging inde kaheba. Anna kalaena toe' yato tau

ang manghingngi donetoo, dianto ang mampainsangngiang lambi' kiinsang kioatee tahpa'.

⁴Anna napamatoho Puang Alataala yato kasa'biannai unngolai kakuasaang ang nabea pano, lambi' mala sika umbabe ma'kahupa-hupa tanda ang mepusa'-pusa'. Anna umbea toi kakuasaang Inaha Maserona pano di simesa-mesa yato pahsikolana situhu' pangngelo'na.

⁵Tadia malaeka' ang la umpahenta yato lino bakahu dako' ang tatula' dinoa, ampo' kita' hupatau.

⁶Aka' yaling di Suha' Masero aha tiuki', "Aka turakae'ne' hupatau lambi' uningkalemui? Umba turakae'ne' noa to lino anna umpemapiang?"

⁷Ampo' puha umpadahi sämpäi' napadihoi'ang malaeka', mane umpadurungngi kamatandeang anna kakeangka'ang.

⁸Umpopa'kuasa pano di ingkänna ang puha umpadahi yaling inde di lino." Dahi yato ang mane tabata ang naoatee, "ingkänna ang puha umpadahi yaling inde di lino," bahtuanna dai aha disehalii. Pano di ingkänna asang yato napopa'kuasaingkea' Puang Alataala. Ampo' lambi' dinoa dake' taitaa' yato kakuasaanta ang noa.

⁹Ampo' taita Puang Yesus, ang sämpäi' supu dipadihoi'ang puha andana semalaeka'ang naonge anna dinneke' di lino, anna dinoa dipadurungnging kamatandeang anna kakeangka'ang aka' madahha anna mate aka' kita'. Tahpa'etee', aka' mana' pa'kalemunna Puang Alataala lambi' nabohtu naoatee Puang Yesus la unngolai kamateang aka' yato kamateanna la unsulängngi ingkänna hupatau.

¹⁰Puang Alataala umpapia asang ingkänna yato ang aha, anna ingkänna yato untuhu'i asang pangngelo'na. Pahtuyunna anna malai nabea taha yaling di kamatandeanna pano yato di mai'di tau ang mendahi änä'-änä'na. Dianto anna nabohtui naoatee pahallu Puang Yesus unngolai kamadahhaang lambi' mate. Sihatammite' inde napanoa, aka' unngolai kamadahhaanna Puang

Yesus, ya' mendahing To Pesuläng ang sundung ang sihatang untehteingkea' pano di kasalama'ang.

¹¹Puang Yesus, ang mampamaseroingkea' di hao mai di dosanta, anna kita' ang napamasero, mesa siang Ambetaa' sibaha. Dianto anna dai masili Puang Yesus nasangaiingkea' solasohonna.

¹²Ma'tula'mi Puang Yesus dai' di Puang Alataala naoatee, "La kupamatande sangammu pano di solasohongku. La kupudio di alla'na ingkäna petauammu."

¹³Naoa toe'tee, "Ang kuhannuang supung Puang Alataala." Mane nalombungngii naoatee, "Dinnemä', sibahaang ingkäna änä' ang nabeaä' Puang Alataala."

¹⁴Yato ingkäna tau ang nasangai "änä'" dianto hupatau ang kekalae biasa ang la mate. Dahi dianto Puang Yesus anna mentolinoi anna tuhoi sinnoa siangnga' kita' hupatau, anna malai yaling di kamateanna umpa'dai kakuasaanna Pongkahana setang, yato ang ma'pahenta di hoi' di ongeanna to mate.

¹⁵Yato kamateanna Puang Yesus dianto ang napolalang nalahpa'ingkea' di hao mai di kamateang. Aka' dolu tuhoingkea' sihapang sabua' aka' mahea'ingkea' pano yato di kamateang.

¹⁶Dahi tainsang taoatee tadia malaeka' ang nakalemui, ampo' kita'rea'te' peänä'anna Abraham ang nakalemui.

¹⁷Dianto Puang Yesus anna pahallui mentolino anna napensinnoaiingkea' inde solasohonna, anna malai mendahi Handang Pongkahana Imang ang ma'kalemu anna tontong lolo unghäng yato kähängang ang nabea Puang Alataala anna malai umbaya' yato dosanna ingkäna tau.

¹⁸Puang Yesus madahha liu naonge disändä'i, dianto anna nainsangngi unghalemui tau ang lella' disändä'i, aka' puha toe' nasa'ding Kalaena.

Ibrani 3

- ¹Oa' solasohong, petauanna Puang Alataala ang natambai la dai' di suruka, padiinahammui Puang Yesus, dianto pesuona Puang Alataala ang mendahing Handang Pongkahana Imang yaling di kapampetahpa'ang ang taakui.
- ²Tontong lolo tahu'-tuhu'ang dai' di Puang Alataala, unghängang yato pengkähängang ang nasuo nababe, sinnoa Nabi Musa dolu ang tahu'-tuhu'ang unghängang pengkähänganna, dianto undakai manahpa Dasanna Puang Alataala.
- ³Padiinahammui Puang Yesus, aka' sihatang dipakeangka' puha andana Nabi Musa, sinnoa tau ang umpake'de' mesa dasang sihatang dipakeangka' puha andana yato dasang ang napake'de'.
- ⁴Inghänna dasang, ya' inang aha ang mampake'de'. Ampo' ang umpapia asang inghänna siamo, dianto Puang Alataala.
- ⁵Nabi Musa tahu'-tuhu'ang unghängang pengkähänganna, dianto undakai Dasanna Puang Alataala, sinnoa mesa sabua' ang tahu'-tuhu'ang yaling di dasanna pongkahana. Yato ang nababe Musa mesa pohapanganna inghänna ang la napalanda' ke dako'mi Puang Alataala.
- ⁶Ampo' Kristus nei' tadia sabua' ampo' inang Änä'na Puang Alataala, ang tahu'-tuhu'ang lolo umponkahai Dasanna Puang Alataala. Ihsinna yato Dasanna, dianto kita'a' inghännaingke, solasohong, ponna inahantaa' tontong lolo unghannuang supu Puang Yesus, anna daingkea' bata-bata.
- ⁷Dahi, solasohong, pehingngii pepakaenga'na Inaha Masero ang tiuki' dolu naoatee, "Allo dinoa pahallua' umpehingngii kamahanna.
- ⁸Daumpamakahha' inahammu dai', sinnoa ang nababe peneneammua' to Israel dolu naonge dai tahu'-tuhu'ang di hao di ongeang makä'däng anna sika unsändä'i kasa'bara'anna Puang Alataala.
- ⁹Naoate Puang Alataala, 'Dianto ang naongeti peneneammu unsändä'i kasa'bara'angu moinnakattoo anna sika ungnita asangngi inghänna ang kupembabeing yaling di uhpä' pulo pahiamanna.

¹⁰Dianto anna kukeaha'i aka' daloloi tuhu'-tuhu'ang; daloloi sika untuhu'i yato aka ang kupahentaing.

¹¹Dahi yaling di kakeaha'angku mopindaä', kuoatee: Daliui la kupabei sika mentama yato di ongeang kapehileang ang kupatokaing.' “

¹²Oa' solasohong, dakaii andana meinaha karakekoa' sinnoa yatoii, lambi' unkebo'ikoa' Puang Alataala ang tuho.

¹³Selama ahake' tempo pahallukoa' sipakaleha lolo solamu allo-allo, anna malai dako' nabulitu' dosa lambi' meinaha kahha'koa' dai' di Puang Alataala.

¹⁴Ponna ke tontong loloingkea' untokei yato kapampetahpa'anta lambi' kapuhaanna, sinnoa mengkalao dolu, ya' la aha kasikenteanta yaling di Kristus.

¹⁵Daungkalimpängngii pepakaenga' ang tiuki' naoatee, "Allo dinoa pahallua' umpehingngii kamahanna. Daumpamakahha'i inahammu sinnoa ang nababe peneneammua' to Israel dolu naonge dai tuhu'-tuhu'ang.”

¹⁶Inde to Israel, ang nabahanang Nabi Musa umpellei Mesir dolu, unghingnging kamahanna Puang Alataala, ampo' katämpä'anna dai sika natuhu'i.

¹⁷Dianto anna keaha'i pano yaling yato di uhpä' pulo pahiamanna, lambi' mate asang di hao di ongeang makä'däng aka' akatoo yato dosannaii.

¹⁸To Israelmitoo ang nalahe' tula'na Puang Alataala naonge ma'tula'i naoatee, "Daliui la kupabei sika mentama yato di ongeang kapehileang ang kupatokaing." Dai napabei sika mentama yato di ongeang kapehileang, aka' dai sika untuhu'i pahentana.

¹⁹Dahi malesong tainsang taoatee dai sika mentama yato di pehileanna Puang Alataala aka' dai mampetahpa'.

Ibrani 4

¹Tontong loloke' pa'dandianna Puang Alataala la mala tau ullambi' yato pehileanna, dahi pahallu tadakai andana ahai di alla'-alla'ta ang daine' la nalambi'.

²Aka' yato Kaheba Mapia napainsangngi toingkea' kita', sinnoa ang napainsangngi toe' pano di to Israel dolu. Ampo' yato Kaheba Mapia dai umbaha behe pano diiii, aka' sika nahingngi supu, dai sika mampetahpa'.

³Supung kita' ang mampetahpa' ang la ullambi' yato pehileang sibaha Puang Alataala. Pano di tau ang dai mampetahpa', naoane'tee Puang Alataala, "Yaling di kakeaha'angku mopindaä', kuoatee, 'Daliui la kupabei sika mentama yato di ongeang kapehileang ang kupatokaing.' " Ma'tula' noa, moinnakato anna yato ongeang kapehileanna puha napatokaing mengkalao anna dipapai inde lino.

⁴Tainsammi taoatee tokang aka' aha tiuki' didiona allo katohhoang yaling di Suha' Masero naoatee, "Pihsananna di allo kapitunna mehileng aka' puhang pengkähänganna."

⁵Anna yato tula'na Puang Alataala ang tahingngia' di langngena' naoatee, "Daliui la kupabei sika mentama yato di ongeang kapehileang ang kupatokaing."

⁶Dai sika ullambi' kapehileang sibaha Puang Alataala aka' dai sika untuhu'i pahentana. Ampo' situhu' pahtuyunna Puang Alataala pahallu aha tau ang la ullambi' yato kapehileang.

⁷Dianto anna napilleing Puang Alataala tempo ang senga' ang naonge mala tau ullambi' yato kapehileanna, dianto allo dinoa. Indee napepainsangnging Puang Alataala ungnolai Tomaraya Daud, masaeng puhanna naonge anna tuhoi Nabi Musa, umpake yato tula' ang tahingngi langngena' naoatee, "Allo dinoa pahallukoa' umpehingngii kamahanna. Daumpamakahha'i inahammu dai'."

⁸Dolu Yosua umbahanang to Israel mentama di Bohto Kanaan, ampo' tadia yatoo ang disangai "kapehileang" dinne. Ponna ke dianto supu yatoo ang

mendahi kapehileang sibaha Puang Alataala, ya' dai la ma'tula' Puang Alataala didiona allo ang senga'na.

⁹Dahi ahake' kapehileang sibaha Puang Alataala pano di petauanna. Kapehileang yatoo sinnoa kapehileanna di allo kapitunna.

¹⁰Aka' ingkäna tau ang mentama yato di kapehileanna Puang Alataala la mehile di hao mai di pengkähängannaii, sinnoa Puang Alataala mehileng puhanna pengkähänganna dianto untampa lino.

¹¹Dahi, solasohong, la tapengkabela-belaia' anna malaingkea' ullambi' yato kapehileang, andana ahai di alla'-alla'ta ang umpellei kapampetahpa'anna sinnoa yato to Israel dolu.

¹²Aka' Bahtakaranna Puang Alataala tuho anna ma'kuasa, pahela puha nei' andana pa'dang ang pahe'la' sibali. Aka' noanna mesa pa'dang ullosa kasitammuang buku, moi lambi' tama di eti'na buku, ya' noa tunne' Bahtakaranna Puang Alataala ullosa pihki'ta anna ihsi inahanta. Yaling inde di Bahtakaranna, Puang Alataala umpalanda'mi umba noa kalaeta ang setonganna.

¹³Dai aha ang tibuni di hao mai di matanna. Dia asanna yatoo landa' anna maleso di olona. Di olonantoo la pahallu taakui asang ingkäna pembabeta.

¹⁴Dahi aha Handang Pongkahana Imang ang tahannuang ang käyyäng si'da-si'da, dianto Puang Yesus, Änä'na Puang Alataala, ang hali dai' di suruka mengngolo pano di Ambena. Dianto anna pahallui tatokei mahha' kapampetahpa'anta pano, sibaha taakui lolo taoatee Puang Yesus dianto Dehatanta.

¹⁵Aka' inde Handang Pongkahana Imang ang tahannuang, ungningsang kamalammaanta aka' hali nasa'ding ingkäna pesändä' ang tasa'ding, ampo' daine' umbabe dosa.

¹⁶Dahi mala tapengkabahanii undungku'i ohko'ang kamatandeanna Puang Alataala ang punno pa'kalemu. Aka' yaho di olona la talambi' mana' pa'kalemunna ang la mekalemui ke ahai kapahalluanta.

Ibrani 5

¹Ingkänna ang mendahi handang pongkahana imang dipillei di alla'-alla'na solana hupatau la umbabe pengkähänganna Puang Alataala. Mengngolo pano di Puang Alataala umpa'tula'ing yato ingkänna tau anna untunu patuhoang ang la umbaya' dosanna tau sibaha umbaha penombaang senga'.

²Aka' mesa handang pongkahana imang dianto hupatau biasa, ya' si aha kamalammaanna. Dianto anna sika uningkalemui to madosa ang dake' ungningsang lalang ang tahpa', aka' nainsang umba noa kamalammaanna.

³Dahi, aka' malamma toe', dianto anna pahallui umpopenomba penombaang umbaya' dosa kalaena. Dai la umbaya' supu dosanna hupatau senga', ampo' moi dosa kalaena.

⁴Anna dai aha ang ungnängkä' kalaena mendahi handang pongkahana imang, pahallu napillei anna naängkä' Puang Alataala la ungnähäng inde pengkähängang, sinnoa ang dahi pano di ta Harun dolu.

⁵Noa tunne' Kristus, dai ungnängkä' Kalaena mendahi Handang Pongkahana Imang, ampo' Kalaena Puang Alataala ang mangngängkä' naoantee, "Dionto Änä'ku. Mengkalao dinao umpoambemä'."

⁶Yaling di sallaoang ang senga' naoante Puang Alataala, "Dionto Imang lambi' sapano-panona, sinnoa siang Melkisedek dolu."

⁷Naonge Puang Yesus anna tohhoi yaling done inde di lino ma'sambayammi anna mehumala'i sitonda dumuseng malau dai' di Puang Alataala. Nainsammi naoatee Puang Alataala ma'kuasa anna mala nalahpa' di hao mai di kamateang, ampo' dai naaku untuhu'i pampemala Kalaena, untuhu'i nei' pangngelo'na Puang Alataala. Dianto anna napehingngiing Puang Alataala palaunna.

⁸Moinnakato anna inang Änä'nai Puang Alataala, ampo' napellaya'i untuhu'i pangngelo'na Puang Alataala yaling di kamadahhaang sinnoa siang hupatau.

⁹Napanoanto Puang Alataala umpasihatangngi Puang Yesus mendahi Handang Pongkahana Imang ang sundung anna mendahi toi pengkalaoanna kasalama'ang pano di ingkäna tau ang mantuhu'i.

¹⁰Anna naängkä' Puang Alataala mendahi Handang Pongkahana Imang sinnoa Melkisedek.

¹¹Oa' solasohong, yaling inde di kaha-kaha mai'dike' ang pemala kutula' mating, ampo' masuhsa kupakalesoingkoa' aka' tengkongkoa' ma'pehingngi.

¹²Masaemokoa' untindo'i Puang Yesus. Dahi dinoa setonganna malamokoa' umpakuhu tau senga'. Ampo' aka' pahallukangkoa' dipakuhu sala, dahi dake' mala, aka' dake' ungningsangnga' moi pepakuhunna kasahaniang ang uhuna. Sinnoakoa' änä' malea ang supung sumusuke' aka' dake' mala ungnande andeang kahha'.

¹³Aka' tau ang sumusuke', ya' maänä'-änä'ke'. Bahtuanna dake' matoho yaling di kasahaniang anna dake' nainsang umpasise'la aka ang mapia anna aka ang tahuu.

¹⁴Ampo' andeang makahha' nei' andeannane' tau ang lobo'mi, bahtuanna tau ang untuhu'i pepakuhu ang tahpa' aka' nainsammi umpasise'la yato aka ang tahpa' anna yato aka ang karake.

Ibrani 6

¹⁻²Dahi, solasohong, dotanne' tabolii untula' lolo pepakuhu ang uhuna didiona Kristus ang sihatanne' pano di tau ang mane mendahi to Sahani. Tau ang noa inang pahallu dipakuhu mengkatoba' di hao mai di pembabena ang takekuna anna mampetahpai' dai' di Puang Alataala. Pahallu sika dipakuhu aka suhunna ditero' yaling di sanganna Puang Yesus. Pahallu dipakuhu umba noa mesa pebulle ada' umpake teyyena umpalauing behe hupatau. Pahallu dipakuhu aka ang la dahi di allo ang la sule, dianto Puang Alataala la umpatuho sumule ingkäna to mate. Anna la untahungkung ingkäna tau ang membabe karake lolo. Ingkäna inde pepakuhu sihatang pano di tau ang

mane mendahi to Sahani, ampo' daia' mangki' tapa'sule-sulei, dotanne' tatula'i pepakuhu ang matama puha.

³Anna, ke naelo'i Puang Alataala, ya' dianto ang la tababe.

⁴Tau ang naangka'i umpellei kapampetahpa'anna, dang mala ditehte sumule mengkatoba' di hao mai di dosannaii. Aka' dolu sika yaling di kamabayaang, sika unsa'ding pebehena Puang Alataala yaling di katuhoannaii anna untahimbo Inaha Masero sinnoa tau senga'.

⁵Nainsang naoatee mapia Bahtakaranna Puang Alataala anna sika unsa'ding kakuasaanna Puang Alataala ang sule yaling mai di kapahentaanna.

⁶Ampo' puhanna yatoo, ponna sika naangka'i umpellei kapampetahpa'anna, ya' dang mala ditehte sumule mengkatoba' di hao mai di dosannaii. Aka' mala dioatee sika umpäso' sumule Änä'na Puang Alataala dai' di kayu sitambeng anna napakauho-uhoi di olona tau mai'di.

⁷Ponna aha tampo ang si nakene'i, ya' pinamula yatoo la mai'di boana anna la kekuna pano di puänna, lambi' tampo yatoo mala dioatee nabehe Puang Alataala.

⁸Ampo' ponna yato tampo ke nakatuhoii supu päräng, balimbano sibaha lohpo kedui senga'nake', ya' dai kekuna anna la ditändo. Katämpä'anna la disohe lambi' mämpu'.

⁹Ampo' dioa', solasohong ang kikalemui, moinnakato anna noai inde tula'ki', ampo' kihannuang dakoa' la sinnoa yato tampo ang ditändo. Kiinsang kioatee mahasa puha boamu, dianto kapampetahpa'ammu sibaha pembabemu ang sihatang pano di tau ang napasalama' Puang Alataala.

¹⁰Aka' Puang Alataala ke mambohtui maroho lolo. Dai la nakalimpängngi pengkähängammu ang umbabeing, bahtu' pa'kalemummu ang umpepaitaing yaling uningkalemui solamu to mampetahpa', noa ang inang si umbabe lolo.

¹¹Pemala liuang, solasohong, anna indee ang si umbabea' la umpatontong lolo lambi' kapuhaanna katuhoammu anna malai ullambi' si'da-si'da yato ang unghannuang yaho mai di Puang Alataala.

¹²Daumpabeii ke la ahai di alla'-alla'mua' ang la tengkong ma'pehingngi. Ampo' diare' tindo'i pohapanganna tau ang umpetahpa' Puang Alataala sitonda kasa'bara'ang, aka' inang tau ang noa la untahimbo yato ang nadandiing Puang Alataala.

¹³Naonge anna ma'dandii Puang Alataala pano di Abraham, mopinda umpake sanga Kalaena anna malai matoto' yato pa'dandinna. Napanoa aka' dai aha ang londo puha.

¹⁴Naointee, "La kubehe loloo anna la kupamai'diingko peänä'ammu."

¹⁵Tontong lolo Abraham umpetahpa' Puang Alataala lambi' untahimbo yato ang nadandiing pano di kalaena.

¹⁶Ponna ke mopindai mesa tau, ya' biasa umpake sanganna mesa ang londo puha nei' andana kalaena. Yato popindana umpamatoto' tula'na lambi' dai aha ang bahani la sibehta-behta.

¹⁷Noa tunne' Puang Alataala. Naonge ma'dandii pano di Abraham sibaha peänä'anna, pemala umpamatoho inahannaii lambi' sika la nainsang naoatee inang la dahi yato ang nabohtu. Dianto anna mopindang naola umpamatoto' tula'na.

¹⁸Dahi puha nabeaingkea' Puang Alataala pa'dandinna anna popindaanna. Inde derua hupanna tula' sahing dai mala dibala'i, aka' inang daine' aha ma'loseng-loseng Puang Alataala. Dahi kita' ang hali ullambi' pentu'dungang yaling di Puang Alataala tontong hannu anna mampetahpa' la nabeaingkea' yato kasalama'ang ang nadandi.

¹⁹Inde panghannuanta sihapang ahhi ang umpamatoto' inahantaa' anna malai dai pahoro kapampetahpa'anta. Anna inde panghannuanta natehteingkea' umpellosai sapa'na suruka lambi' tama di olona Puang Alataala.

²⁰Mendolune' Puang Yesus tama do nabuhkeiingkea' lalang. Mendahing Handang Pongkahana Imang ang mambahanangngingkea' sapano-panona, sinnoa Melkisedek dolu.

Ibrani 7

¹Indee Melkisedek dianto tomaraya Bohto Salem dolu anna imanna Dehata ang Handang Malängkä'. Tahpana sumule Abraham di hao mai di pa'tolla'ang naonge untaloi sangngaka-sangngaka tomaraya, ya' suleng inde Melkisedek natammui anna nabehei.

²Puhai yatoo, naalang Abraham bahe sampulona ingkäna aka-aka ang nahampa'i yaling di pa'tolla'ang anna nabeai pano di Melkisedek. Sanganna inde Melkisedek bahtuanna: 'Tomaraya ang Maroho.' Anna, aka' untomarayai Bohto Salem ang bahtuanna: 'Kamasahkeang,' mala disangai: 'Tomaraya Kamasahkeang.'

³Ponna tabata tohodolunna, dai aha tiuki' pengkalaoanna didiona ambena, indona, bahtu' peneneanna. Datoi aha tiuki' didiona pampahandu'anna bahtu' katämpä'anna katuhoanna. Mala dioatee indee Melkisedek sinnoa Änä'na Puang Alataala aka' tontong mendahi imang lambi' sapano-panona.

⁴Yaling inde di tohodolunna taita umba noa kamalängkä'anna Melkisedek. Panone' di Abraham, ya' malängkä' toe' aka' naponene ingkäna to Israel. Ampo' moinnakato noa, Abraham umpakeangka' Melkisedek lambi' umbea bahe sampulona ingkäna aka-aka ang nahampa'i yaling di pa'tolla'ang.

⁵Situhu' atohanna ada' Yahudi, peänä'anna Lewi ang mendahi imang pahallu untahimbo bahe sampulona aka-aka di hao mai di solana to Israel moinnakato anna peampoanna asangngi Abraham.

⁶Indene' Melkisedek, tadia peänä'anna Lewi, ampo' moinnakatoo noa untahimbo toe' bahe sampulona di hao mai di Abraham. Dia tuke', moinnakato anna halii Abraham untahimbo pa'dandinna Puang Alataala, ampo' tadia Abraham ang umbehe Melkisedek, ampo' Melkisedek-ete' ang umbehe Abraham.

⁷Anna maleso tainsang taoatee tau ang dibehe madihoi'ang nei' andana tau ang mambehe. Dahi Melkisedek malängkä' puha nei' andana Abraham.

⁸Panone' di ingkäna seimangang, si untahimbo toe' bahe sampulona di hao mai di solana to Israel. Ampo' si mate asang toe' sinnoa ingkäna hupatau.

Ampo' indene' Melkisedek untahimbone' bahe sampulona di hao mai di Abraham anna dai aha tiuki' kamateanna, mala dioatee tuho loloke'.

⁹Dia tuke', mala dioatee seimangang, bahtu' peänä'anna Lewi ang si untahimbo bahe sampulona, puha umbaya' bahe sampulona pano di Melkisedek unngolai Abraham peneneannaii.

¹⁰Aka' Lewi ampo kuntu'na Abraham, dahi naonge Abraham anna umbeai yato bahe sampulona pano di Melkisedek, ya' yalingke' di kalaena inde ta Lewi ampona.

¹¹Puang Alataala unngängkä' sangngaka-sangngaka di alla'na peänä'anna Lewi mendahi imang ang la umbahanang to Israel yaling untuhu'i atohanna. Ampo' hupatau dai mala mendahi maroho unngolai pengkähänna yato seimangang. Dianto anna pahallung kende' imang senga', dianto mesa imang ang sinnoa Melkisedek, tadia mesa peänä'anna Lewi hapanganna Harun.

¹²Dahi, ke dibala'i seimangang ang peänä'anna Lewi anna malai aha imang senga', ya' pahallu toe' dibala'i atohanna ada' Yahudi.

¹³Ang ditula' dinao dianto Dehatanta Puang Yesus ang sule di hao mai di peneneang senga'. Dai aha di alla'na solasohonna ang mendahi imang.

¹⁴Tainsang taoatee Puang Yesus umponene Yehuda, dai umponene Lewi. Anna dai aha kasikenteanna Yehuda anna seimangang situhu' atohanna ada' Yahudi ang nauki' Nabi Musa.

¹⁵Anna maleso puha nei' ke taitaia' anna taoaitee kende'mi mesa Imang senga', ang sinnoa Melkisedek.

¹⁶Tadia aka' atohang ang mangngoatee: supung peänä'anna Lewi ang mala mendahi imang, ampo' inde Imang senga' diängkä'mi aka' kakuasaanna anna katuhoanna ang dai aha kapuhaanna.

¹⁷Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Dionto imang lambi' sapano-panona, sinnoa siang Melkisedek dolu."

¹⁸Dahi yato atohang ang masae dang dipake aka' malamma anna dai kekuna.

¹⁹Aka' dai nabela yato atohanna ada' Yahudi umpamaroho tau. Ampo' dinoa Puang Yesus mebea panghannuang ang mahasa puha, anna yaling yatoo mala tadungku'i Puang Alataala.

²⁰Dia tuke', Puang Yesus mendahi imang aka' popindaanna Puang Alataala.

²¹Dai aha imang senga' ang tiängkä' noa. Ampo' tahpana Puang Yesus diängkä' mendahi imang, mopindang Puang Alataala naoatee, "Kodi' Puang Alataala kupopindai anna dai la tirende tula'ku: Dionto imang lambi' sapano-panona."

²²Aka' inde popindaang maleso tainsang taoatee Puang Yesus umpamatoto' mesa pa'dandiang ang mahasa puha andana yato pa'dandiang ang dolu.

²³Ahake' bou mesa: seimangang ang peänä'anna Lewi mai'di, anna tau biasa asang. Ponna mateng mesa, ya' pahallu aha ang mambala'i.

²⁴Ampo' tuhone' Puang Yesus lambi' sapano-panona, anna pengkähänganna tontong lolo, mendahi imang, dai aha ang mambala'i.

²⁵Dianto anna ma'kuasai lambi' sapano-panona umpasalama'ingkea' ang mendungku' pano di Puang Alataala yaling di sanganna. Aka' tuho lolo anna tontong napehumala'ingkea' dai' di Puang Alataala.

²⁶Dahi Puang Yesus dianto Handang Pongkahana Imang ang tapahallu, aka' masero, dai aha kasalaanna bahtu' dosanna. Dinoa dipasähä'mi di hao mai di to madosa anna dipadai'i di ongeang ang handang malängkä' yaho di suruka.

²⁷Dai sinnoa imang biasa ang pahallu umpopenomba penombaang allo-allo: ang napadolu dianto aka' dosanna toboe', mane dosannai tau senga'. Ampo' indene' Puang Yesus pihsang supu umpopenomba penombaang dai' di Puang Alataala naonge umbehoi Kalaena dipatei. Yato penombaanna dai pahallu dipa'sule-sulei.

²⁸Tau ang mendahi handang pongkahana imang yaling di atohanna ada' Yahudi malamma aka' hupatau biasa. Ampo' puhanna atohang ada' Yahudi dibea unngolai Nabi Musa, Puang Alataala mopinda aka' la unngängkä'

Änä'na mendahi Handang Pongkahana Imang. Anna inde Änä'na dianto To Pepasalama' ang sundung lambi' sapano-panona.

Ibrani 8

¹Dianto indee punggu' tannunna karangku: Aha kita'a' mesa Handang Pongkahana Imang ang inang noa ang mohko'mi di tando kuananna Puang Alataala To Matande yaho di suruka.

²Yahontoo unγκähäng pengκähänganna yaling di Tambing Handang Masero yaling di Bansuli Masero. Inde bansuli dianto Bansuli Masero ang setonganna yaho di suruka, ang napake'de' Puang Alataala, tadia hupatau.

³Ang dioaintee handang pongkahana imang pahallu si umpopenombaing penombaanna petauanna Dehata sibaha penombaang ang senga'. Noa tunne' Handang Pongkahana Imang ang tahannuang pahallu toe' umpopenomba penombaang, dianto Kalaena.

⁴Naonge anna dinnei di lino Puang Yesus, ya' daine' mendahi imang aka' inang ahake' imang ang si umpopenomba penombaang ang situhu' atohang ada' Yahudi ang nauki' Nabi Musa.

⁵Sika mengκähäng yaling di mesa ongeang menomba ang mala dioatee sihapang "kalihayona supu" yato Bansuli Masero ang setonganna yaho di suruka. Aka' dolu Musa, naonge mengei umpasadia aka-aka ang la napake umbabe Bansuli Masero, ya' ma'tula'mi Puang Alataala naoaintee, "Kalehaii inde tula'ku: la pahalluo umpapia ingκänna aka-aka sinnoa siang yato kambara' ang kupaitaio done inde di tanete."

⁶Ampo' pengκähänganna Puang Yesus londo puha nei' andana pengκähänganna seimangang ang aha done di lino, aka' Dianto ang umpamatoto' pa'dandianna Puang Alataala pano di kita'. Anna inde pa'dandiang bakahu mahasa puha nei' andana yato ang masae, aka' mahasa puha nei' yato ang la talambi' situhu' yato ang nadandiing.

⁷Ke la sundummine' yato pa'dandiang ang uhuna, ya' dante' pahallu la aha pa'dandiang sala bou ang la mambala'i.

⁸Ampo' Kalaena Puang Alataala mangnginsang pahallu la nabala'i aka' kasalaanna petauanna, lambi' naoatee, "La aha tempona la kuonge umpapia pa'dandiang bakahu pano di ingkäna to Yahudi, noa peänä'anna Yehuda, noa toi to Israel ang senga'nake'.

⁹Inde pa'dandiang dai la sinnoa yato ang kupapia sibaha peneneanna dolu naonge kutehte yaling mai di Bohto Mesir. Dai sika tontong untuhu'i yato pa'dandiangku, dahi kupengkebo'ing.

¹⁰Ampo' dianto indee pa'dandiang ang la kupapia sibaha petauangku to Israel di allo ang la sule: Atohangku la kupatama di pihki'naii, la kuuki' asang tama di inahanna. La mendahiä' Dehatannaii anna sika la mendahi petauangku.

¹¹Anna dai la pahallu sika umpakuhu solana, datunne' la pahallu umpakuhu solasohonna, naoatee, 'Pahalluo ungningsang Puang Alataala,' aka' inang sika la nainsanggä', moi ang saohko', moi ang käyyäng.

¹²Donetoo la kuampungngi kasalaannaii, anna ingkäna dosanna dang la kukalehai." Noantoo Bahtakara Dehata.

¹³Dahi, solasohong, ke natula'mi Puang Alataala mesa pa'dandiang bakahu, bahtuanna yato ang masae dang la kekuna, lambi' dang dipake aka' masaeng.

Ibrani 9

¹Yaling di pa'dandianna Puang Alataala ang dolu pano di to Israel, aha atohang menomba anna aha toe' ongeang menomba ang nababe to lino.

²Ongeang menomba disangai "Bansuli Masero." Yaling aha derua tambing. Ang uhuna sihapang kale yaling di mesa dasang, disangai "Tambing Masero." Dianto naonge aha pampaongeang lampu sibaha meja ang si dipampaongi roti masero.

³Ang kaderuanna disangai "Tambing Handang Masero." Di alla'na yato derua tambing aha samping disapa'ing.

⁴Yaling di Tambing Handang Masero aha pantunuang penombaang, bulahang dibabe naongi si dipantunui kayu-kayu bomammi'. Aha toe' pahti ang kayu

dipapia mane dilapi'i bulahang, disanga "Pahti Pa'dandiang." Yaling yatoo aha dehpa 'manna' ang puha dipatama di mesa paongeang bulahang, huntunna ta Harun ang mentahe'mi anna yato derua batu lohpa' ang dipangnguki'i yato Sampulo Atohanna Puang Alataala.

⁵Yaho di tutu'na Pahti Pa'dandiang aha derua kerub ang bulahang dibabe. Pani'na untu'dungngi ang disanga "Ohko'ang Pa'kalemunna Puang Alataala" yaho di tutu'na. Ampo' ingkänna indee dake' mala dipakaleso asang dinoa.

⁶Noanto umba noa diäto' dolu yaling yato di Bansuli Masero. Pihsananna allo-allo si mentamang imang biasa yato di tambing ang uhuna la mengkähäng yaling.

⁷Ampo' mesa supu ang la mala mentama di tambing kaderuanna, dianto handang pongkahana imang. Pihsang supu sahtaung si napentama anna dai mala mentama ke dai umbaha haha. Haha yatoo dianto hahana patuhoang ang natunu umbaya' dosa kalaena sibaha dosanna tau ang dai sika naangka'i.

⁸Ungngolai inde ada' napakuhuingkea' Inaha Masero naoatee dake' tibuhke lalang lutama di Tambing Handang Masero ponna ke tontongke' yato tambing ang uhuna di hao di olona.

⁹Ingkänna yatoo mesa bou pohapangang pano di kita' ang tuho dinoa. Bahtuanna daingkea' mala umpamasero inahanta di olona Puang Alataala aka' untunu patuhoang sibaha popenombaang senga'.

¹⁰Aka' ingkänna yato peada'ang ang noa unghoa supu bätäng puntinta, noanna pemali pano di enu' anna andeang, bahtu' atohang pano di mendeä' anna mambase. Anna supung la tontong lambi' tempona Puang Alataala mebea pa'dandiang bakahu.

¹¹Ampo' suleng pole' Kristus sihapang Handang Pongkahana Imang ang mebahaing yato kamasahkeang ang ahang dinoa. Mentamang di Bansuli Masero ang aha yaho di suruka, ang mahasa anna masero puha andana yato ang napake'de' Nabi Musa dolu. Aka' yato ang napentamang dinoa Kristus tadia pampapianna hupatau, bahtuanna dai yaling mai inde di lino.

¹²Mentamang di Tambing Handang Masero tahhi' lambi' pano di olona Puang Alataala. Anna yato haha ang nabaha, tadiane' hahana beke bahtu' änä' saping, ampo' umbahane' haha Kalaena. Anna pihsanne' supu mentama, dai pahallu napa'sule-sulei, aka' unngolai yato hahana ang nabaha, ya' nasulänggimingkea' di hao mai di dosanta lambi' sapano-panona.

¹³Situhu' Atohanna Nabi Musa, tau ang diangka' kekasalaang pahallu dipamasero unngolai popenombaang. Natahpi' hahana beke bahtu' saping laki, mane napalolaii täi hapunna änä' saping ang puha ditunu. Puhai yatoo, ya' diangka'mi masero situhu' peada'ang mentolinona.

¹⁴Dahi, ponna yato hahana patuhoang mala umpamasero tau, ya' la'bi puhake'ne' hahana Kristus! Yaling yato di hahana mala napamaseroingkea' di hao mai di pembabe karaketa ang mebaha pano di kamateang, anna malai menombaingkea' dai' di Puang Alataala ang tuho. Aka' unngolai Inaha Masero ang ma'kuasa sapano-panona, umbehong Kalaena Puang Yesus dai' di Puang Alataala mendahi popenombaang ang sundung umbaya' dosantaa'.

¹⁵Naonge anna tontongke' pa'dandiang ang uhuna, ya' natehkai hupatau yato atohang. Dianto Kristus anna matei unsulängngi hupatau di hao mai di pantehkainna anna mendahi to dialla' ang mebahaing mesa pa'dandiang ang bakahu di alla'na Puang Alataala anna hupatau. Napanoa anna malai ingkäna tau ang natambai Puang Alataala ullambi' mana'na ang lambi' sapano-panona ang nadandiing Puang Alataala pano.

¹⁶Ponna ke la ahai mana', ya' pahallu toe' aha buhtinna ang naoatee matente' yato tau ang mammana'.

¹⁷Aka' suha' mana' dake' kekuna ke tuhoke' yato tau ang mambabe; supung kekuna ke mateng yato tau.

¹⁸Noa tunne' yato pa'dandiang ang uhuna ang nabaha Nabi Musa napamatoto' toe' umpake hahana patuhoang ang dipopenomba. Noa indee lalanna:

¹⁹Puhanna napepainsanging Nabi Musa yato ingkäna pahenta ang aha tiuki' yaling di Atohang, ya' unngalang hahana änä' saping anna hahana beke laki,

mane napasihau-hau i uhai. Pihsananna ungnalang lohpo hisop ang hali naba'ba' bulu domba ang namaleai, mane natomme'i naung yato di haha anna natahpi'ing yato suha' Atohang anna ingkäna tau.

²⁰Lella' yato nababe naoantee, "Dianto indee haha ang umpamatoto' pa'dandianna Puang Alataala pano di dioa' ang pahallu la untuhu'i."

²¹Noa tung nei' Musa untahpi' Bansuli Masero sibaha ingkäna pangkahka' maserona umpake yato haha.

²²Mala dioatee, situhu' Atohanna Musa, sai'di' tala dipamasero asang umpake haha. Ponna ke dai aha haha titollo, ya' dai mala la diampungngi dosa.

²³Yato Bansuli Masero ang dolu di lino, sibaha ingkäna pangkahka'na, dianto pohapanganna supu ingkäna aka-aka ang aha yaho di suruka. Pahallu dipamasero umpake hahana patuhoang ang dipopenomba. Ampo' yatone' ingkäna aka-aka ang yaho di suruka pahallu aha popenombaang ang mahasa puha.

²⁴Aka' Kristus dai mentama di Bansuli Masero ang napapia hupatau, ang napasihapang supu Bansuli Masero ang si'danna. Dai, ampo' mentamane' di suruka anna dinoa napa'tula'mingkea' di olona Puang Alataala.

²⁵Yaling di peada'anna to Yahudi yato handang pongkahana imang si mentama yato di Tambing Handang Masero pihsang sahtaung umbaha hahana patuhoang. Ampo' Puang Yesus Kristus daine' napa'sule-sulei mentama umpopenomba Kalaena.

²⁶Aka' ponna noa, ya' mengkalao di pampahandu'anna lino pemmai'ding ungnola kamadahhaang lambi' mate. Ampo' dinoa, yaling di tempo ang madungku'mi pano di Allo Pampahehsaang, umpalanda'mi Kalaena Kristus pihsang supu anna malai dosanna hupatau napa'dai aka' umbeho Kalaena dipatei.

²⁷Puha napama'tantu Puang Alataala naoatee ingkäna tau pihsang supu mate mane napahehsai.

²⁸Noa tunne' Kristus, pihsang supu mate mendahi popenombaang ang la umpa'dai dosanna tau mai'di. La sumule bou tama inde di lino, tadia aka' dosanta, ampo' anna malai umbaha kasalama'ang pano di tau ang mangngempei kasuleanna.

Ibrani 10

¹Yato Atohang ang napepainsangnging Nabi Musa noa supu kambara'na bahtu' kalihayona ingkäna kamasahkeang ang la sule aka' Puang Yesus. Situhu' yato Atohanna Musa taung boitoo ingkäna tau ang pemala undungku'i Puang Alataala umbaha popenombaang ang noa lolo, ampo' dasiang mala mendahi maroho unngolai yato popenombaannaii.

²Yato ingkäna tau, ponna ke malai mendahi maroho noa, ya' inang la naboling umbaha yato popenombaannaii. Aka' la nainsang naoatee ingkäna dosanna puhang diampungngi, lambi' sika la nasa'ding tama di inahanna naoatee dang kekasalaang.

³Ampo' setonganna daete' noa. Aka' mengkalao yato penombaannaii taung boi anna taung boi nakalehai lolo naoatee, "To madosää'."

⁴Aka' hahana saping anna beke inang dai mala umpa'dai dosa.

⁵Dianto anna Kristus, naonge anna mentamai inde di lino, ma'kara dai' di Puang Alataala naoatee, "Dai unγκärä'i ma'kahupa-hupa penombaang, ampo' moinnakato noa, umpatoka bätäng puntingku ang la mendahi penombaang.

⁶Dai unγκärä'i penombaang metunu bahtu' penombaang hahana patuhoang ang la umbaya' kasalaang,

⁷Dahi kuoatee, 'Suleä' umpembabeing pa'elo'mu, O Dehatangku, sinnoa ang tiuki' lohpo' didiona Kalaeku yaling di Suha' Masero.' "

⁸Naoante Puang Yesus, "Dai unγκärä'i ma'kahupa-hupa penombaang. Dai unγκärä'i penombaang metunu bahtu' penombaang hahana patuhoang ang la umbaya' kasalaang," moinnakato anna ingkäna yatoo pahallu situhu' Atohanna Musa.

⁹Pihsananna naoa buntée, "Suleä' umpembabeing pa'elo'mu, O Dehatangku." Dahi napa'dai Puang Alataala yato ingkäna penombaang masae, anna nabala'i pole' penombaanna Puang Yesus.

¹⁰Anna inang Puang Yesus Kristus umpembabeming pa'elo'na Puang Alataala lambi' umpopenomba pihsang Kalaena anna malaingkea' masero lambi' sapano-panona.

¹¹Yaling di peada'anna to Yahudi, allo-allo si ke'de' imang anna umbabe popenombaang napa'sule-sulei ang inang dai mala umpa'dai dosa.

¹²Ampo' Puang Yesus, ang mendahi Handang Pongkahana Imang, umpopenomba Kalaena aka' dosanta, ang pihsang liu supu nababe anna sihoang lambi' sapano-panona. Puhai yatoo, dai'mi di suruka anna mohko'i yaho di tando kuananna Puang Alataala.

¹³Dinoa lella'mi mangngempe lambi' ingkäna balinna dipadihoi'ing di pengngindä'anna.

¹⁴Dahi aka' yato mesa popenombaang, napamaseromingkea' di hao mai di dosanta anna napamarohoingkea' di olona Puang Alataala, lambi' dang aha takalala'i lambi' sapano-panona.

¹⁵Anna nasa'bii toe' Inaha Masero didiona inde kaha-kaha, naoatee,

¹⁶"Dianto indee pa'dandiang bakahu ang la kubabe sibaha petauangku di allo ang la sule: Atohangku la kupatama di pihki'naii, la kuuki' asang tama di inahanna." Noantoo Bahtakaranna Puang Alataala.

¹⁷Mane naoaitee, "Kasalaannaii anna ingkäna dosanna dang la kukalehai."

¹⁸Dahi ponna ke inang diampungnging dosanta anna kasalaanta, ya' dang pahallu la aha penombaang senga'na.

¹⁹Oa' solasohong, sinnoa mesa handang pongkahana imang mala mentama di Tambing Handang Masero aka' yato haha ang nabaha, noa tunne' kita' malang pole' beba' undungku'i Puang Alataala aka' hahana Puang Yesus ang titollo naonge matei.

²⁰Dianto indee lalang bakahu ang mepatuho ang nabuhkei Puang Yesus Kristus! Dinoa tibuhkeng pole' pesapa'na Tambing Handang Masero yaho di suruka ang la diola tama. Aka' yato pesapa' mesa tunne' pohapanganna Kalaena Puang Yesus.

²¹Dianto ang mendahi Handang Pongkahana Imang ang umpahenta ingkäna petauanna Puang Alataala.

²²Dahi maimokoa' mendungku' pano di Puang Alataala sitonda unnä' inaha anna kapampetahpa'ang matoto', aka' Puang Yesus puha umpamasero inahanta umpake hahana lambi' tainsang taoatee dang aha kasalaanta. Anna haliingke nadio' uhai ang mendahi tanda kabahahsianta.

²³La hannu loloingkea' pano di Puang Yesus, anna daingkea' mahea' taakui taoatee dianto Dehatanta, aka' inang Puang Alataala la umpasundung pa'dandianna pano di kita'a'.

²⁴Pahallu umpihki' toingkea'ne' solata anna sidulu-duluiingkea' mesa anna mesa umpalanda' pa'kalemu anna pembabe mapia.

²⁵Daa tabolii ma'himpung sibaha-baha, sinnoa ang nababe piha tau. Ampo' diare' pahalluingkea' tontong sipakaenga' mesa anna mesa. Anna tuhtuang la tapanoa lolo aka' tuhtuang madungku'mi allo kasuleanna Puang.

²⁶Oa' solasohong, ponna ke taangka'i umbabe lolo dosa puhanna tatahimbo anna tainsang yato kaheba katahpa'ang, ya' dang la aha popenombaang ang la mala mansulängngiingkea' di hao mai di dosa.

²⁷Ponna ke noai pengkerota, ya' inang la mahea'ingkea' unngempei pampahehsaanna Puang Alataala, aka' tahungkung ang la nalambi' balinna Puang Alataala dianto api ang meleä'-leä'.

²⁸Dolu tau ang dai naaku untuhu'i Atohanna Musa tahpa ditahungkung mate ahsala' ahai deruaraka bahtu' talluraka ang mantanda'.

²⁹Londo puhane' la makahha' tahungkunna pano di tau ang hali umpellei kapampetahpa'anna pano di Puang Yesus! Aka' tau ang noa yatoo sinnoa nei' untehkai Änä'na Puang Alataala. Sika nasanga dai kekuna yato hahana Puang

Yesus, ang setonganna umpamatoto' pa'dandianna Puang Alataala anna mepamasero! Sika ungkebo'i Inaha Masero ang nabeaingkea' Puang Alataala aka' mana' pa'kalemunna.

³⁰Dahi solasohong, daumpellei kapampetahpa'ammu, aka' tainsang yato karanna Puang Alataala ang naoatee, "Kodi'mito ang mambala! Kodi'mito ang mantahungkung!" Anna naoa toe'tee, "Puang Alataala la umpahehsa petauanna."

³¹Tau ang noa kasalaanna la mahea' liu ke la napahehsang Puang Alataala ang tuho lolo.

³²Daungkalimpängngii naonge anna mane untahimbokoa' kaheba katahpa'ang ang umballoi katuhooammu. Donetoo mai'di kamadahhaang ang manghoakoa', ampo' moinnakato noa umpatontongnga' kapampetahpa'ammu.

³³Si aha tempona dipakauho-uhokoa' di olona tau mai'di, anna aha toi tempona si unduluikoa' solamu ang madahha noa.

³⁴Si ungarota'ia' tau ang ditahungkung aka' kapampetahpa'anna, anna naonge dihampa'ikoa' ingkäanna aka-akammu, ya' daia' unsa'ding maaka aka' ungningsangnga' unngoatee ungnampui ang mahasa puha ang la tontong lambi' sapano-panona.

³⁵Dahi daumpabeii pa'da yato kapampetahpa'ammu dolu ang matoto' si'da-si'da. Aka' ponna ke tontongkoa' mampetahpa', la ullolongangkoa' ang mahahsa'.

³⁶Pahallua' tontong lolo umpembabeing pangngelo'na Puang Alataala sitonda kasa'bara'ang anna malai untahimbokoa' yato ang nadandiingkoa' mating.

³⁷Aka' sämpäi'dang supu anna dahing aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Dianto ang la sule inang la sule, dang aha ang la mangkalapai kasuleanna.

³⁸Tau ang maroho di oloku la tuho mapia aka' kapampetahpa'anna, ampo' daliune' kukärä'i tau ang ungkebo'i kapampetahpa'anna."

³⁹Ampo' kita', solasohong, tadiaingkea' tau ang unkebo'i kapampetahpa'anta lambi' ditahungkung. Kita'mia'too ang mampetahpa' lambi' dipasalama'.

Ibrani 11

¹Aka ang dioaintee kapampetahpa'ang? Bahtuanna: yato ang tahannuang yaho mai di Puang Alataala, tapetahpa' taoatee inang la dahi. Moinnakato anna dake' taita yato ang taempei, ampo' matohong yaling di inahanta taoatee inang ahang.

²Aka' kapampetahpa'anna, sangngaka-sangngaka peneneanna to Yahudi dolu umpamasannang Puang Alataala.

³Aka' kapampetahpa'anta, lambi' tainsang taoatee naonge Puang Alataala umpapia langi' anna lino, ya' ma'kara supu anna dahing. Dahi ingkäna ang taita dinoa napapia mengkalao yato ang dai mala diita.

⁴Aka' kapampetahpa'anna ta Habel, lambi' umpopenomba mesa penombaang ang mahasa puha andana penombaanna kakana, dianto ta Kain. Tainsammi taoatee mampetahpa', aka' natahimbong Puang Alataala yato penombaanna ta Habel, anna aka' yato kapampetahpa'anna lambi' naangka' marohong Puang Alataala. Mateng pole' ta Habel, ampo' yato kapampetahpa'anna napakalehakingkea' lambi' dinoa.

⁵Aka' kapampetahpa'anna ta Henokh daine' mate, bilang tahpa tiängkä' yaling mai di lino. Dai aha tau mallambi' aka' naängkä' Puang Alataala yaling mai di lino. Aka' naonge anna dake' tiängkä', ya' dipakeangka'mi sihapang mesa ang umpamasannang Puang Alataala.

⁶Anna ke dai aha kapampetahpa'ang, ya' dai tau mala umpamasannang Puang Alataala. Aka' ingkäna tau ang pemala mendungku' pano, pahallu napetahpa' naoatee Puang Alataala inang ahang, anna inang umbehe tau dia siamo ang mampeäng sitonda sangkalebu inahanna.

⁷Aka' kapampetahpa'anna Nabi Nuh, lambi' untuhu'i pahentana Puang Alataala. Aka' inang puha napa'karai Puang Alataala pano naoaintee: la aha sompo' le'bo' ang la untallangngi lino. Dahi moinnakato anna dake' aha naita

yato ang la dahi, ampo' untuhu'i pahentana Puang Alataala lambi' umpapia kahpala' käyyäng anna dai mala limmi' sanghapunna. Aka' yato kapampetahpa'anna lambi' maroho nei' di olona Puang Alataala, ampo' yato ingkäna tau di lino ditahungkung nei'.

⁸Aka' kapampetahpa'anna Abraham lambi' untuhu'i toe' pahentana Puang Alataala. Natambai Puang Alataala anna nasuoi le'ba' pano di bohto makahao ang la natahimbo dako' mendahi mana'na. Dahi moinnakato anna dake' nainsang yato ongeang ang la naongei, ampo' untuhu'i tomande' nei' pahentana Puang Alataala.

⁹Aka' kapampetahpa'anna lambi' mebansuli lelung sihapang to sule yato di bohto ang nadandiing Puang Alataala. Noa tunne' Ishak änä'na anna Yakub ampona ang untahimbo toe' yato pa'dandianna Puang Alataala sinnoa Abraham.

¹⁰Mebansuli Abraham aka' unngempei bohto ang la napahtuyu anna napake'de'ing Puang Alataala, mesa bohto ang dibatui matoto' anna la lambi' sapano-panona.

¹¹Aka' kapampetahpa'annaii lambi' Abraham anna Sara mala umpadahi mesa änä', moinnakato anna matuang Abraham anna Sara tamänäng toe'. Mala aka' nainsang naoatee Puang Alataala ang puha ma'dandi mala dipetahpa'.

¹²Donetoo bätäng puntinna Abraham matua liung, noa ang la mateng. Ampo' mengkalao inde mesa tau, mai'di liu peänä'anna, noa bintäng yaho di langi' bahtu' sama mai'dinna bunging di behing le'bo'.

¹³Ingkäna yato tau tontong mampetahpa' lambi' matena. Donetoo dake' sika ullambi' yato ang didandiing, supung nainsang naoatee la masae mane dipasundungii. Mala dioatee sika naita makahao anna masannang naoate la dipasundung dako', aka' unghekeng supu to sule kalaenaii ang lempäng sämpäi' done inde di lino.

¹⁴Tau ang ma'pihki' noa yato maleso anna umpeängngi bohto ang la mala naongei tohho.

¹⁵Tadia bohto ang puha napengkalaoui napeäng, aka' ponna ke noai, ya' mala sika sumule.

¹⁶Ampo' yato ang napeäng dianto suruka, mesa bohto ang mahasa puha nei'. Dianto Puang Alataala anna dai masili sika nasangai Dehatanna, aka' umpapiaing mesa bohto ang la naonge sika tohho yaho di suruka.

¹⁷⁻¹⁸Aka' kapampetahpa'anna Abraham lambi' la umpopenomba Ishak änä'na, naonge anna nasändä'i Puang Alataala kapampetahpa'anna. Naoamintee Puang Alataala, "Mengkalao yato di änä'mu la aha mai'di liu peänä'ammu sinnoa yato ang puha kudandiingko." Ampo' moinnakato noa, ya' sadiake' Abraham la umbeho yato änä' samboana la ditunu.

¹⁹Aka' naoate inahanna Abraham, ma'kuasa Puang Alataala lambi' mala la umpatuho sumule Ishak di hoi' mai di kamateang. Ampo' setonganna malang dioatee, sinnoa ang ungnalang sumule änä'na di hoi' mai di kamateang.

²⁰Aka' kapampetahpa'anna Ishak lambi' umbehe yato derua änä'na, Yakub anna Esau anna untula' lohpo' yato ang la dahi di allo ang la sule.

²¹Aka' kapampetahpa'anna Yakub naonge anna la mateng, lambi' umbehe yato derua ampona, änä'na Yusuf, anna menomba dai' di Puang Alataala mengngohho' pano di huntunna aka' matua liung.

²²Aka' kapampetahpa'anna Yusuf naonge anna la pohsu'i penanahanna, lambi' untula' lohpo' kamalaianna to Israel yaling mai di Mesir. Tandana nainsang naoatee la dahi si'da, ya' nasuo sika umbaha bukunna ke la sika malaing.

²³Aka' kapampetahpa'anna to baha'na Musa, lambi' umbuni yato änä'na tallu bulanna puhanna dahi. Naita naoatee tadia änä' biasa anna dai sika mahea' untehkai pahentana tomaraya Mesir.

²⁴Aka' kapampetahpa'anna Nabi Musa tahpana lobo', lambi' dai naaku disangai ampona tomaraya Mesir.

²⁵Naaku puhane' madahha sibaha petauanna Puang Alataala andana tuho masannang sängkä yaling di kamadosaang.

²⁶Nasanga dotanne' dipakauho-uho aka' mampetahpa' pano di To Dilanti' la Mepasalama' ang la sule, andana untombong kulle di hao di Mesir, aka' napemitai yato ang la natahimbo dako' aka' kapampetahpa'anna.

²⁷Aka' kapampetahpa'anna, lambi' inde Musa malai yaling mai di Mesir, dai ungkahea' kakeaha'anna tomaraya. Napatahhi' pellaonna, dai unsaile kebo'na, aka' sinnoang ang unngitang Puang Alataala ang dai landa'.

²⁸Aka' kapampetahpa'anna Musa lambi' umpahentang to Israel umpaaha pa'rame-rameang Paska. Pahallu sika untahpi' haha babana dasannaii anna malai änä' uluanaii dai napatei yato malaeka' ang umbaha kamateang.

²⁹Aka' kapampetahpa'anna to Israel dolu, lambi' sika ullambang Le'bo' Malea sihapang mellao di kalantanang, ampo' tahpana nasändä' toe' to Mesir, ya' limmi' nei'.

³⁰Aka' kapampetahpa'anna lambi' inde to Israel unukulilingngi Bohto Yerikho pitu allona, lambi' ingkäna hala tembo'na yato bohto pihsa' titale-tale.

³¹Aka' kapampetahpa'anna ta Rahab, mesa pahsundala' di hao di Yerikho, lambi' daine' dipatei naonge anna tallangngi ingkäna sola bohtona. Aka' supung inde ta Rahab ang tahu'-tahu'ang dai' di Puang Alataala, lambi' untosule manahpa mata-matanna to Israel.

³²Akake' ang pahallu kuoa? Aka' la masae maho ke la kutula' toinne' tohodolunna kapampetahpa'anna ta Gideon, ta Barak, ta Simson, ta Yefta, Tomaraya Daud, Nabi Samuel anna senabiang senga'nake'.

³³Aka' kapampetahpa'anna, lambi': Sika untalo sangngaka-sangngaka bohto ang ketomaraya. Sika ma'pahenta maroho, lambi' sika untahimbo aka yato ang nadandiing Puang Alataala. Sika natutu'ing Puang Alataala suana yato singa.

³⁴Dai sika mate naonge anna dipatamai di api. Dai sika mate naonge anna nalolai to popa'dang. Moi malamma ampo' mendahi matoho. Sika bahani yaling di pa'tolla'ang. Sika untalo tantarana balinna.

³⁵Aka' kapampetahpa'anna, lambi' aha bahine ang dang masuhsa, aka' yato solasohonna ang hali mate dipatuhong sumule. Ampo' ahane' tau ang naaku didahha lambi' mate aka' kapampetahpa'anna. Tau ang noa yatoo hannu la untahimbo katuhoang ang mahasa puha nei' naonge ke dipatuhong sumule.

³⁶Aha piha ang dipakauho-uho anna dipohetong, aha toi ang disangke' anna dipatamai di tahungkung.

³⁷Ahake' piha ang disaleba'i batu lambi' mate; aha ang disasa' diperedua; aha toi ang dipatei umpake pa'dang. Sika mekaya' lollo' olo'-olo' tandana memase-mase anna didahhai unsamba kalane.

³⁸Sika mengkaala pano di ongeang makä'däng, dai' di tanete, membuni tama di leäng anna naung di kahoäng. Setonganna inde lino ongeang ang dai sihatang pano diii.

³⁹Ingkänna yato tau umpamasannang Puang Alataala aka' kapampetahpa'annaii. Ampo' dai tahhi' sika untahimbo yato ingkänna ang nadandiing Puang Alataala.

⁴⁰Ampo' suhunna anna dai sika tahhi' natahimbo, aka' aha pahtuyunna Puang Alataala pano di kita'a' sibaha-baha ang mahasa puha nei'. Pahtuyunna dianto supung la mala ke sibaha-bahamingkea' mane tatahimboia' yato kamapiaang ang sundung lambi' sapano-panona.

Ibrani 12

¹Oa' solasohong, ingkänna yato ang mampetahpa' dolu mendahi sa'bi di behinta umpamatoto' kapampetahpa'anta. Dahi, aka' kasa'biannaii, kupakaenga'koa' kuoatee: Tatibei ingkänna aka-aka bahtu' kaha-kaha ang mangkalapaiingkea'. Tatibei yato dosanta ang si yaling lolo di kalaeta. Anna pahalluingke tontong lolo yaling di lalang ang puha napama'tantuingkea' Puang Alataala, sinnoa tau ang ma'silumba lumumpa'.

²Pahalluingkea' untindo' lolo Puang Yesus ang umpaaha anna umpasundung kapampetahpa'anta. Naaku unngolai kamateang yaho di kayu sitambeng aka' umpihki' yato kakahsiang ang la nalambi' ke dako'mi, moinnakato

kamateang ang noa yatoo mepakasili. Dinoa nalambi'mi pole' aka' mohko'mi yaho di ongeang kakeangka'ang tando kuananna Puang Alataala yaho di suruka.

³⁻⁴Masuhsa liu yato kamadahhaang ang naolai Puang Yesus naonge anna napa'balii mai'di to madosa. Didionaa' dio solasohong, aha tungnga' dio balimmu, ampo' yaling untolla' kamadosaang dakangka' aha dipatei sinnoa Puang Yesus. Dahi pihki' liui inde Puang Yesus anna daia' malamma inahammu lambi' umpelleikoa' kapampetahpa'ammu.

⁵Anna daungkalimpänggii pepakuhunna Suha' Masero naonge anna napa'karaikoa' Puang Alataala sihapang änä'na naoatee, "O änä'ku, padiinahammui pepakuhunna Dehata, anna daumpamasuhai inahammu ke lella'i nakambahoingko,

⁶aka' nakambahoing Dehata ingkäna ang nakalemui, anna natahungkung ingkäna ang naangka' änä'na.”

⁷Pahallukoa' sa'bara' unngolai kamasuhsaang. Pasihapangngi pepakuhunna bahtu' pebambana Ambemu yaho di suruka, aka' nakambahoingkoa' Puang Alataala sinnoa mesa ambe ungkambahoing änä'na. Aka' daete' aha änä' ang dai nakambahoing bahtu' nabamba ambena.

⁸Ingkäna tau ang napoänä' Puang Alataala nakambahoing. Dahi ponna ke dao nakambahoing Puang Alataala, bahtuanna tadio änä'na si'da.

⁹Moi ambeta yaling inde di lino mangkambahomingkea' anna tapakeangka' liu. Dahi londo puha nei' Ambena sungnga'ta. Ponna ke nakambahoingkea', ya' la tuhu'-tuhu'angngingke anna malai tatahimbo katuhoang ang lambi' sapano-panona.

¹⁰Tobaha'ta done inde di lino nakambahoingkea' yaling di sangngaka-sangngaka pahiamasupu, situhu' aka ang nasa'ding mahasa. Ampo' Puang Alataala nei' nakambahoingkea' situhu' ang nainsang ang la handang mahasa pano di kalaeta, anna malaingkea' mendahi masero sinnoa Kalaena.

¹¹Ponna ke lella'i nakambahoingkea' anna tasa'dingngi pebambana, ya' daliuingkea' masannang anna mapi'di' inahanta. Ampo' ke masae-saeng, ya' ungueboaming kamarohoang anna kamasahkeang yaling di katuhoanta aka' puha taolai.

¹²Dahi, dakoa' la malamma. Ampo' diare' pamatohoi kapampetahpa'ammu.

¹³Anna pamarohoi lalang ang la unngolai untuhu'i Puang Yesus anna malai solamu ang bata-batake' inahanna dai la manaho, ampo' la tuhtuang matoho kapampetahpa'anna.

¹⁴Yaling di katuhoammua' pengkabela-belaii sikapiai ingkäna tau. Anna poinahai tuho masero, aka' dai tau mala unngita Puang Alataala ke dai tau masero.

¹⁵Dakaii andana ahai di alla'-alla'mua' ang umpengkebo'i mana' pa'kalemunna Puang Alataala. Daumpabeii la aha di alla'-alla'mu tau ang umpaaha kasibehtaang ang la untehte mai'di solamu pano di dosa. Aka' tau ang noa sinnoa lohpo kehasung sinnoanna lelating ang si unsohe ingkäna ang mangnganti.

¹⁶Dakaii andana ahai di alla'-alla'mu ang samangkamahoinna hapanganna unngindä'-indä' pa'bannetauang. Dakaii andana ahai ang mengkero tahuu sinnoa ta Esau, aka' dai umpakeangka' behena Puang Alataala. Yato mana'na ang la dimana'ing aka' änä' ulua, nasapi' supu mesa piring andeang!

¹⁷Puhai yatoo, pemalake' untahimbo yato mana' di hao mai di ambena, ampo' danne' mala aka' moinnakato anna napalaui napa'sule-sulei sitonda dumuseng, ampo' tontong dang aha lalang ang la naola umpapia sumule yato aka ang puha nababe.

¹⁸Dakoa' dio aha umpellambi'i mesa tanete mentolinona ang mala dianti sinnoa ang napellambi'i to Israel dolu, dianto Tanete Sinai ang naonge sika unngita api ma'nala-nala, kamalillingang anna pepahi käyyäng.

¹⁹Tahpana sika unghingngi oninna terompe' anna kamaha ang sinnoa kundäng, ya' napalaung anna malai dang sika napa'tula'i bou,

²⁰aka' dai sika nabela umbulle yato pahenta ang nasanga matingngi ang naoatee, "Menna-menna ang untuli inde tanete, noa hupatau, noa patuhoang, la disaleba'i batu lambi' mate."

²¹Yato ang sika mangngoloi napakahea'i si'da-si'da. Moi Nabi Musa ma'tula' naoatee, "Sikalalla'ä' mahea'."

²²Ampo' dioa' solasohong, umpellambi'imokoa' Tanete Sion, dianto Bohto Mahoa' Yerusalem yaho di suruka, ang naonge tohho Puang Alataala ang tuho, anna ang naonge ma'himpung masannang ma'sa'bu-sa'bu malaeka'na.

²³Sulemoko' umpellambi'i pa'himpunganna ingkäna änä'na Puang Alataala ang tiuki' sanganna yaho di suruka, dianto ang la sihatang ullambi' mana' sinnoa ang nalambi' änä' ulua. Dinoa mentingngayomokoa' pano di Puang Alataala ang la mampahehsa pembabena ingkäna tau. Anna unngoloimokoa' sungnga'na to disulängngi ang puha dipamaroho di olona Puang Alataala.

²⁴Dinoa mentingngayomokoa' pano di Puang Yesus, To dialla', ang umpamatoto'ing pa'dandiang bakahunna Puang Alataala pano di hupatau. Anna unngoloimokoa' hahana Puang Yesus ang londo puha andana hahana ta Habel dolu aka' napalaune' Puang Yesus ke la malai dosanta diampungngi, dai la dibala'.

²⁵Dianto anna pahallukoa' madaka anna umpehingngii manahpai Puang Alataala ang mampa'karaikoa' dinoa. Aka' ponna yato to Israel dolu ditahungkung ke dai umpehingngii Nabi Musa dinne di lino, ya' la matingngi puhane' tahungkuntaa' ke daingkea' umpehingngii Puang Alataala ang mampa'karaiingkea' yaho mai di suruka.

²⁶Naonge anna ma'karai Puang Alataala yaho mai di Tanete Sinai, padanta' lino napobua' kamahanna. Ampo' dinoa ma'dandi naoatee, "Tadia supu lino ang la kudanta', ampo' suruka tuke' nei'."

²⁷Bahtuanna indee: ingkäna ang napapia la padanta' lambi' pa'da. Pihsananna yato ang la lambi' sapano-panona ang dai mala padanta' dianto supu ang la tontong.

²⁸Dahi solasohong, aka' la mangngalatahaingkea' yaling di Kapahentaanna Puang Alataala ang dai mala padanta', ya' pahalluingkea' ma'kuhhu'sumanga' anna menomba dai' di Puang Alataala sitonda mahea' aka' dianto ang la mampamatande,

²⁹aka' inde Puang Alataala ang tapenombai sinnoa api ang mangngämpu'i.

Ibrani 13

¹Patontongnia' sikalemu-lemui mesa anna mesa ang sihatang pano di to pentindo'na Puang Yesus Kristus.

²Daummali'-mali'angngi umpotosule tau ang dake' unsiinsangnging. Aka' aha ang mampanoa, aka' si ungaklemui tau, ampo' setonganna tadia tau ang napotosule ampo' malaeka'etee'!

³Daungkalimpängngi solamu ang yaling di tahungkung, ampo' pihki'i sihapang ditahungkung toukoa' dio sibaha-baha. Kalemuii tau ang didahha aka' kapampetahpa'anna, anna pihki'i sihapang didahha toukoa' dio.

⁴Pakeangka'koa' kasialaang anna dauntehkaii. Aka' ingkäna ang unngindä'-indä' pa'bannetauang, bahtu' samangkamahoinna la natahungkung Puang Alataala.

⁵Pakahaoi kmailuang di doi', ampo' diare' masannangkoa' yaling yato di ingkäna aka-akammu ang inang ahang. Aka' ma'kara Puang Alataala naoatee, "Dakoa' la kupellei, dakoa' la kupabei kalala'."

⁶Dahi malaingkea' bahani lambi' ma'tula' taoatee, "Puang Alataalantoo ang mangkalemuiä', dahi dä' la mahea' pano di tau. Aka' aka ang la mala nababe hupatau pano di kalaeku?"

⁷Daungkalimpängngi to pambahanammu ang mampainsangngikoa' Bahtakara Dehata dolu. Padiinahammui umba noa pengkerona naonge tuhoi anna di tempona la mate, anna tindo'i yato kapampetahpa'annaii.

⁸Puang Yesus Kristus daine' mokarende-rende, ampo' tontong lolo mengkalao dolu, moi dinoa, lambi' sapano-panona.

⁹Dauntuhi' pepakuhu ang umpasähsä' lalang tau di hao mai di lalang tahpa'. Aka' kamatohoang inaha tatahimbo yaling di mana' pa'kalemunna Puang Alataala, tadia yaling untuhu'i atohang pano di andeang. Aka' atohang ang noa dai aha kunanna pano di tau ang mantuhu'i.

¹⁰Ampo' kita'-kita' aha mesa pantunuang penombaang, ang mala taongi mangngala taha, ang daine' mala naonge mande moi imang ang sule yaling mai di Bansuli Masero.

¹¹Situhu' peada'ang Yahudi, yato handang pongkahana imang si umbaha hahana patuhoang tama yato di Tambing Handang Masero ang la mendahi popenombaang aka' dosa. Ampo' yatone' bahkena patuhoang ditunu nei' tama di aneanna pebansuliang.

¹²Noa tunne' Puang Yesus mate di aneanna Bohto Mahoa' Yerusalem anna malai umpamasero tau di hao mai di dosa yaling yato di haha Kalaena.

¹³Dahi, solasohong, sinnoa Puang Yesus umpellei bohto anna dipakauho-uhoi, pahallu toingkea' kita' umpellei pepakuhu senga' anna untindo'ingkea' supu Puang Yesus, moinnakato anna napakauho-uhoingkea' tau.

¹⁴Aka' yaling inde di lino dai aha bohtota ang la tontong. Ampo' bohtota yahoete' di suruka ang la talambi' dako'.

¹⁵Ungngolai Puang Yesus ang ma'kadialla', la tapatontong menomba dai' di Puang Alataala. Yato penombaanta dianto tula'ta umpudi Puang Alataala ang la umpamatande sanganna.

¹⁶Daia' la taboli membabe mapia anna umbea aka siamo pano di tau ang kalala', aka' dianto ang umpamasannang Puang Alataala sinnoa penombaang.

¹⁷Tuhu'i to pambahanammu anna umpembabeing pahentana, aka' sika undakai bätäng sungnga'mu anna pahallu sika unghahpo' yato pandakainna dai' di Puang Alataala. Dahi tuhu'i anna malai sika masannang mengkähäng. Aka' ke umpamapi'di'i inahannaii, ya' dako'a' la ullambi' behe.

¹⁸Kipalau la tontong unsambayangngiang. Aka' kiinsang kioatee bahahsi inahangki' aka' yaling di ingkäna siamo pemala loloang la tuho maroho.

¹⁹Kupalau si'da-si'da la unsambayangngiä' anna malaä' baha' sumule mating.

²⁰⁻²¹Anna kusambayangngikoa' anna malai Puang Alataala umbeakoa' ingkäna ang mapia lambi' malakoa' umpasundung pangngelo'na. Dianto ang umpatuho sumule Puang Yesus di hoi' mai di alla'na to mate, naonge anna titolloi hahana umpamatoto' pa'dandianna ang tontong sapano-panona. Inde Puang Yesus mangkambi'ingkea' aka' sihapangngingkea' dombana. Ke la malai Puang Alataala la mengkähäng yaling di katuhonta umpaaha yato ang napomasannang, unngolai Puang Yesus Kristus, ang la dipamatande lambi' sapano-panona. Aming.

²²Oa' solasohong, kuhannuang la sa'bara'koa' umpehingngii inde pepakahanga ang kuuki' mating, aka' kapo'de' supu inde suha'ku.

²³Anna malaia' unngingsang, solasohonta ta Timotius lahpa'mi pole' di hao mai di tahungkung. Ponna ke baha' sulei dinne, ya' la naposolaiä' mating.

²⁴Palambi'ingkang salama'ki' pano di ingkäna to pambahanammu sibaha ingkäna petauanna Puang Alataala diting. Salama' toi are' di hao mai di to Italia ang mampetahpa'.

²⁵Puang Alataalarang ang la mambehekoa' para-para.

Yakobus

Yakobus 1

¹Pano di ingkämmua' peänä'anna yato ang sampulo derua änä'na Israel, ang tiseumbu' pano di bohto senga'. Hao mai di Yakobus, sabua'na Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus, Dehatanta. Salama'kua' mating.

²Ingkämmua' solasohongku, ke nalambi'koa' ma'kahupa-hupa pesändä', pasihapangngi mesa kakehongko'ang käyyäng,

³aka' ungningsammia' unngoatee yatoo mendahi pesändä' pano di kapampetahpa'ammua' anna malai umpakende' kamatohoang inaha yaling di kalaemua'.

⁴Pamatoto' loloi yato kamatohoang inaha yaling di kalaemu lambi' keboa mapia, anna malai umpasundung anna umpamatoto' kapampetahpa'ammua' lambi' dang aha la ungakuhangngia'.

⁵Ponna aha tau yaling di alla'-alla'mua' ang dai nainsang aka ang la nababe unngoloi pesändä', ya' la umpalau kakeaka'ang dai' di olona Puang Alataala, ang si mebea sibaha kamarota'ang sitonda unnä' inahanna, anna nabeai yato ang napalau.

⁶Ampo' mampetahpa' liu minge napalau, dai la bata-bata inahanna, aka' tau ang bata-bata inahanna sihanne' bombang ang nabuhhu' lusau lutama pepahi.

⁷⁻⁸Aka' yato tau ang ma'derua inaha anna dai tontong pembabena dai la napemitai la untahimbo aka-aka yaho mai di Dehata.

⁹Ingkämmua', solasohongku ang memase-mase, sipäto'koa' la masannang lolo aka' napaohko'mokoa' Puang Alataala yaho di ongeang matande.

¹⁰⁻¹¹Anna dioa' dio to makaka, la kahsi tumokoa'. Noakoa' dio bunga-bunga la malahso tomande', aka' ponna mapana'mi allo, la ullahso lohpo lambi' dondongngi bunganna, ya' pa'da tubunne' kamalekeanna. Noa tuntone' pano di to makaka lella'ke' umpakende' katomakakaanna, pihsananna pa'da asang

tomande'. Dahi pano di dioa' to makaka, la kahsimokoa' aka' dipamahempo'mingkoa' inahammu.

¹²Kahsine' tau ang matoho unngoloi pesändä', aka' ke patalong yaling yato di pesändä', ya' la untahimbong tanda kapataloang, dianto katuhoang ang lambi' sapano-panona, ang puha nadandi Puang Alataala pano di tau ang mangkalemui.

¹³Ke ahai tau nahoa pesändä' dai mala la naoatee, "Nasändä'ia' Puang Alataala." Aka' Puang Alataala dai mala nasändä'i kakarakeang, anna datoi aha la sule yaho mai pesändä' pano di hupatau.

¹⁴Ampo' simesa-mesa tau nasändä'i toboue' pampemalanna ang karake ang manse'de' umbabe kakarakeang.

¹⁵Ya' ponna patalong yato pampemalanna ang karake, ungkeboaming dosa. Pihsananna tuhtuang matamang yato dosa ungkeboaming kamateang.

¹⁶Ingkämmua' solasohongku ang kukalemui, daungngakuia' nabulitu' pihki' ang naoatee: yato pesändä' yaho mai di Puang Alataala.

¹⁷Aka' ingkänna pebea ang mapia anna sundung sule yaho mai di Puang Alataala ang umpaaha kamabayaang yaho di langi'. Dianto ang tontong lolo, dai noa kalihayo ang tirende lelung.

¹⁸Aka' pa'elo'na lambi' naängkä'ingkea' mendahi änä'-änä'na unngoloi yato bahtakara katahpa'ang, lambi' malaingkea' mendahi tau ang handang napakäyyäng yaling di alla'-alla'na pampadahinna.

¹⁹Ingkämmua' solasohongku ang kukalemui, pengkakalehai manahpaia' unngoate pano di simesa-mesa tau pahallu si'da-si'da tau bansa' ma'pehingngi, la undakai tula'na anna datoi la maromi' keaha'.

²⁰Aka' yato tau ang si keaha', ya' dai si maroho pembabena situhu' pa'elo'na Puang Alataala.

²¹Dianto anna pahallui ditibe ingkänna kakarakeang, yato ang mai'di liu yaling di kalaeta. Anna tatahimboi sibaha inaha malunä' Bahtakara Dehata

ang napatitanang yaling di inahanta, aka' dianto ang ma'kuasa umpasalama'ingkea'.

²²Anna pahallukoa' bansa' umpembabeing aka ang tiuki' yaling di Suha' Masero, dai bansa' supu ma'pehingngi. Aka' ke bansa'koa' supu ma'pehingngi, umpasalanduangka' kalaemu.

²³Pano di tau ang bansa' supu umpehingngii Bahtakara Dehata ampo' dai napembabeing, dipasihapang tau ang ungalimpängngi lindona puhanna modahammeng.

²⁴Puhai umpahandang kalaena, le'ba'mi. Ya' nakalimpängngi siarang umba noa hupanna.

²⁵Ampo' menna-menna bansa' umpellaya'i manahpa atohang ang setonganna, bahtu' ang dioatee Kaheba Mapia, anna dai nakalimpängngi yato ang puha napehingngii ampo' napembabe loloing, ya' la nabehe Puang Alataala yaling di ingkäna pembabena. Atohang yato dai aha kakuhanganna anna ma'kuasa ullahpa' hupatau yaling mai di kakuasaanna dosa.

²⁶Ponna aha tau unsangai kalaena mesa tau ang tuhu'-tuhu'ang yaling di peada'ang, ampo' dai undakai tula'na, tau yato umpasalanduanga kalaena, aka' labu' yato lupunna tama di kapeada'ang.

²⁷Ponna ke ungalēmuiingke änä' biung sibaha balu bahine yaling di kamasuhsaanna, anna undakaiingkea' kalaeta andana nakärähko'ingkea' lino, dianto kapeada'ang ang masero anna dai aha kakuhanganna di hao di olona Puang Alataala Ambeta.

Yakobus 2

¹Ingkämua' solasohongku, aka' to mampetahpa'koa' dai' di Puang Yesus Kristus Dehatanta ang matande, daa unse'la-se'laang tau yaling di inahammu.

²Ponna ke ahai sule tau mentama di pa'himpungammua' mesinsing bulahang anna meporeha mapia, mane sule toine' mesa to pemase-mase meporeha tahuu,

³anna umpa'käyyängngii yato ang meporeha mapia lambi' ungnogoingnga'tee, "Ohko'ingke done inde di ongeang mapia," ampo' ungnogoinne'te yato to pemase-mase, "Ke'de'o di hipe done," bahtu' ungnogointee, "Ohko'o di hoi' inde di pengngindä'angku,"

⁴daraka umpasisenga'mi yaling di inahammu anna daraka umpadahimokoa' kalaemu to pambohtu kaha-kaha ang ma'pikki' karake?

⁵Pehingngiia', ingkämua' solasohongku ang kukalemui! To pemase-mase yaling inde di lino napilleine' Puang Alataala mendahi to makaka yaling di kapampetahpa'ang, anna dianto sihatang ungnuala taha yaling di Kapahentaanna Puang Alataala yato ang puha nadandiing pano di tau ang mangkalemui.

⁶Ampo' dioa' dio ungnigita-ita naungkoa' dio to pemase-mase. Anna setonganna yatore' to makaka umpakauho-uhokoa' anna nahendengkoa' pano di olona to pambohtu kaha-kaha.

⁷Anna daraka tau yato ang untula' tahuhu sanga ang handang matande, ang umpolalamia' mendahi petauanna?

⁸Ampo' ponnatoo ke untuhu'i si'da-si'dakoa' punggu' tannunna yato atohanna Tomarayanta, noa ang tiuki' yaling di Suha' Maserona naoatee, "Kalemuikoa' parammu hupatau noa ungnokalemui kalaemu," ya' membabe mapiamokoa'too.

⁹Ampo' monna ke unse'la-se'laang lolokoa' tau situhu' ang landa' ungnigita pano, ya' umbabekoa' dosa, anna donentoo naonngi tandaang dioatee untehkaikoa' atohang.

¹⁰Menna-menna untuhu'i asang atohang ampo' ahake' mesa dai natuhu'i, diangka'ke'ne' untehkai ingkäna atohang.

¹¹Aka' Kalaena mangngoatee, "Daa ungnindä'-indä' pa'bannetauang," Dia sia tunne' mangngoatee, "Daa umpapateangnga'." Dahi ke dakoa' ungnindä'-indä' pa'bannetauang ampo' papateangkoa' nei', ya' tontong siamokoa'te' disanga untehkai atohang.

- ¹²Dahi la umpapiaa' tula'mu sibaha pembabemu aka' la napahehsakoa' Puang Yesus situhu' atohanna ang ma'kuasa ullahpa' hupatau.
- ¹³Aka' yaling umpahehsa lino Puang Alataala, dai la uningkalemui tau ang dai pa'kalemu. Ampo' tau ang pa'kalemu la napa'daiinne' yato tahungkung pano di kalaena.
- ¹⁴O ingkämmua' solasohongku, akang kunanna ke ahai tau mangngoatee, "Kodi' mesa to mampetahpa'," ampo' dai aha tandaang pembabe mapia nababe? Malaraka napasalama' kapampetahpa'ang ang noa?
- ¹⁵Ponna hapang aha mesa solata, muaneraka bahtu' bahineraka, ang dai aha porehana anna dai aha andeanna,
- ¹⁶akang kunanna ke ahakoa' ma'kara unngoointee, "Paela'i! Pekaya' makambanggo anna pebohooi," ampo' dai aha umbea yato ang napahallu pano di kalaena?
- ¹⁷Noa tuntone' tanda di kapampetahpa'ang: ke dai dipasitonda pembabe mapia, ya' setonganna yato kapampetahpa'ang dai aha kunanna.
- ¹⁸Ponna aha toe' tau mangngoatee, "Aha tau ang supung unghannuang kapampetahpa'ang anna ahake' tau senga' ang supung unghannuang pembabe mapia." Ya' la kutimba'i kuoatee, "Sändä' paitaikä' kapampetahpa'ammu dai sitonda pembabe, anna la kupaitaio dio kapampetahpa'angku sitonda pembabeku ang mampatandaang."
- ¹⁹Umpetahpa'a' unngoatee supung mesa Puang Alataala, i? Mapia toe' yatoo! Ampo' ingkänna setang napetahpa' toete' noa yatoo, anna sika lalla'i mahea'.
- ²⁰Oa' to maho, mangki'dakakoa'to la dipaitai dioate kapampetahpa'ang ang dai sitonda pembabe dai aha kunanna?
- ²¹Daraka Abraham ang taponene nasangai Puang Alataala to maroho aka' pembabena tempona anna umpenombaing Ishak änä'na yaho di pantunuang penombaang?

²²Dahi maleso diita ahana inang pahallu dipasitonda kapampetahpa'ang anna pembabe. Anna yaling di pembabe naongi sundung kapampetahpa'ang.

²³Ya' sundummitoo yato aka ang puha tiuki' yaling di Bahtakara Dehata naoatee, "Abraham nasangai Puang Alataala 'to maroho' aka' mampetahpa'." Dianto suhunna anna disangai Abraham 'to napakamaya Puang Alataala.'

²⁴Dahi malesongnga' ungningsang unngoatee hupatau disangai 'to maroho' aka' pembabena, tadia aka' kapampetahpa'anna supu.

²⁵Noa sia tuntone' ta Rahab, dolunna mesa bahine pahsundala', ampo' nasangai toe' to maroho Puang Alataala aka' undului yato ang nasuo ta Yosua anna nabahai tama di dasanna, mane napaitai lalang senga' unngalai kalaena.

²⁶Aka' ponna bätäng punti supu, dai aha sungnga', ya' mateetee'; noa sia tuntone' kapampetahpa'ang ke dai sitonda pembabe, ya' mateetee', bahtu' dai kekuna.

Yakobus 3

¹Ingkämua' solasohongku, daa mai'dii di alla'mua' pemala mendahi tuangkuhu, aka' ungningsammia' unngoatee kami' ang mampakuhu la masuhsa puha durungangki' di hao di olona pampahehsaanna Puang Alataala ke dako'i!

²Aka' mai'di kaha-kaha taongi umbabe kasalaang. Ampo' menna-menna nabela lolo undakai lilana andana satula'-tula'nai, tau yatoo sundung kamapiaanna, aka' la nabelang unguasai kalaena.

³Hapanganna mesa ngangnga', moinnakato saohko', ke tapatamai di suana arahang mala umpahe' yato arahang, lambi' mala takuasai asang kalaena.

⁴Taala pohapangang toe' mesa kahpala', moi umba noa käyyänna ke nasui pepahi käyyäng mala nakoling pebosena, moinnakato saohko', situhu' pa'elo'na tau ang mampalao.

⁵Noa tuntone' lila, mesa pangkahka' saohko' yaling di kalaeta, ampo' mala umpakende' kaha-kaha käyyäng. Taita toe' pano di api, moinnakato anna saohko'i ampo' mala toe' ungnängpu'i pangngala' malohäng.

⁶Lilana tau sihapang api, pembanuaanna kakarakeang ma'ongean yaling di kalaeta anna paleleang pano di ingkäna aka ang aha yaling di kalaeta. Lila ma'nala-nala lolo noa api la ungnängpu'i lalang katuhoanta napapuhpu pengkähänganna setang.

⁷Ingkäna olo'-olo' mahaila ang uha' bihti'na, sedansiang, olo'-olo' meme' sibaha olo'-olo' yaling di le'bo' mala dipakanähäng anna ahang napakanähäng hupatau.

⁸Ampo' lila nei', dake' aha mesa tau la unguasaii lambi' mala napakanähäng. Lila punno kakarakeang, dai mala dipahe' anna mepatei noa ile balu pekeki'na.

⁹Lila tapake umpudi Dehata ang tapoambe, anna dia siang tapake untädo paranta hupatau ang natampa Puang Alataala sinnoa hupanna.

¹⁰Yaling mai di sua naongi lemba' pa'kuhhu'sumanga'ang anna petädo. Ingkämua' solasohongku, dai sihatang tapake lilata tapanoa.

¹¹Aka' la aharakae' mesa timbu naongi uhai mapia anna la dia siang naongi uhai karake?

¹²Ingkämua' solasohongku, noa tunne' aharakae' poang ara la unkeboaing boa zaitun, bahtu'raka poang angkoro' la unkeboaing boa ara? Ya' datoete' la aha timbu uhai karake la umpasohong uhai mapia.

¹³Ke ahakoa' to keaka' anna to manähäng, pahallu umpatandaang kakeaka'aammu anna kamanähängammu yaling di katuhoammua' ungnolai kero mapia anna kamahempo'ang inaha ang lemba' di hao mai di kakeaka'ang.

¹⁴Ampo' ke ahai yaling di kalaemua' inaha pa'kasueheang sitonda ma'sihiate anna umpihki' supu kalaena, ya' daa umbaha kahsiia' yatoo anna ungnangka' kakeaka'ang aka' setonganna yato ang umbabea' dai situhu' katahpa'ang.

¹⁵Aka' yato ang unsanga kakeaka'ang dai sule yaho mai di Puang Alataala ampo' yaling mai di lino, di hao mai di nahsunna hupatau anna di hao mai di setang.

¹⁶Aka' umba naongi aha inaha pa'kasueheang anna umpihki' supu kalaena, di hao tunto nei' naonge kende' kasiba'diang anna ingkäna pembabe karake.

¹⁷Aka' kakeaka'ang ang sule yaho mai di Puang Alataala umpakende' inaha bahahsi, dai ungarä'i kasiba'diang, marota' pano di solana, tuhu'-tuhu'ang, si ma'kalemu lolo, anna membabe mapia. Dai mampille-pillei anna umba noa yaling di inahanna, noanto napasohong.

¹⁸Anna pano di tau ang ungarä'i kasikapiaiang, la unngambo' banne kasikapiaiang anna la unkeboaing kamarohoang.

Yakobus 4

¹Umba nakasulei kasiba'diang anna kasikallaang yaling di alla'-alla'mua'? Daraka yato sule yaling mai di inaha manahsummua' ang sitolla' yaling di kalaemu?

²Mailukoa' pano di aka-aka ampo' dai mala ullambi', ya' umpolalammia' papateang. Anna ma'sihiatekoa' ampo' dasiang aha ullambi' pampemalammua', diang nasuhung umpolalang siteläng-teläng anna sikalla-kalla. Ampo' nasuhung anna dakoa' mala ullolongang aka-aka, aka' dakoa' aha si malau dai' di Puang Alataala yaling di sambayang.

³Bahtu' malau siamokoa' ampo' dai mapia lalang inahammu lambi' dasiangnga' aha ullolongang, aka' yato palaummua' pemalakoa' supu umpakekuna situhu' pampemalammu.

⁴Oa' ingkämmu tau ang dai mesa inahammu dai' di Puang Alataala, darakaa' dio unnginsang unngoatee tau ang untuhu'i lino sipa'bali Puang Alataala? Dahi menna-menna untuhu'i lino sipa'baline' Puang Alataala.

⁵Pahallua' unnginsang unngoatee ahaete' suhunna anna diuki'i bahtakara masero naoatee, "Yato inaha ang yaling di kalaeta, ang napatamaingkea' Puang Alataala, mai'di pampemalanna ang matoho si'da-si'da."

⁶Ampo' mana' pa'kalemunna ang nabeaingkea' matoho puhane' andana yato pampemalantaa'. Dianto anna naoantee, "Puang Alataala umpa'bali to malängkä' inaha, ampo' umbehene' to mahempo' inaha."

⁷Dahi malimuntu'koa' di hao di olona Puang Alataala. Bali Pongkahana setang anna la le'ba' nakahaoikoa'.

⁸Pengkarungku'koa' pano di Puang Alataala anna narungku'i toukoa' nei'. Oa' ingkämmu to madosa, bahahsiii' teyyemu, anna dioa' ingkämmu ang ma'derua inaha, pamaseronii inahammu.

⁹Sohsokoa' babemu anna dusengkoa' anna manahoi inahammu. Daa ungkaksia' anna metaha, ampo' la dumusengkoa' anna manaho inaha.

¹⁰Pamahempo'ia' inahammu di hao di olona Dehata anna la napakeangka'koa'.

¹¹Oa' ingkämmu solasohongku, daa ungkekara-kara bu'bu' pano di solamu! Aka' menna-menna untula'-tula' karake solana anna unghohto' tomande' solana, tau yato umpasala atohang. Ponna umpasalakoa' atohang, tadiakoa' tau ang untuhu' pahenta ampo' tau ang unghohto' karake Bahtakara Dehata.

¹²Aka' supung Puang Alataala umbabe atohang anna Dia supu To Pampahehsa. Dia tunto ang untokei kakuasaang mepasalama' anna metallangngi. Dahi dioa' dio dakoa' sipäto' la umpahehsa tomande' solamu.

¹³Pehingngiia' inde tula'ku pano di dioa' ang si mangngoatee, "Allo dinoa bahtu' marondong la panoang yato di bohto mahoa' anna la di haoang sahtaung ma'bulele umpeäng kauntungang."

¹⁴Si umpanoaa' yato moinnakato dake' ungningsang yato aka ang la dahi marondong. Pihki'ke'a' umba noa katuhoammu. Aka' inde katuhoammu sihapang sahobo ang tandaang sämpäi' ampo' dai masae anna pa'da tomande'mi.

¹⁵Setonganna la si ungngoarea'ne'tee anna mane, "Ponna naelo' i Dehata, ya' malaang tuho, anna la mala tukang ungkähäng ma'hupa-hupa kähängang."

¹⁶Ampo' dinoa unsanga-sangarako' dio kalaemu aka' kamalängkä'ang inahammu anna moi ke la dara babe noa yatoo karake.

¹⁷Dahi pano di tau ang ungningsang pembabe mapia ampo' dai naaku napembabeing, tau yatoo madosa.

Yakobus 5

¹O ingkämmua' to makaka, pehingngiia': dusengkoa' anna sikakillakoa' aka' la nalambi'koa' kamadahhaang.

²Aka' ingkäna kullemua' bosu tomande' anna porehamu kebu'bi'mi.

³Bulahang anna pera'mu naandeng tähkä'. Anna yato tähkä'na la umpatandaang kakarakeammu, dianto kadindingbosiammu. Aka' puhamokoa' untombong tomande' kulle yaling inde di tempo diongei ungnempei kapuhaanna lino, dianto anna la naämpu'ikoa' sinnoa api.

⁴Sika koha napekäyyängngi yato ingkäna tau ang umpopengkähäng umpupuingkoa' ihsi bela'mu dai aha unsahoi. Nahingnging Puang Alataala Dehata ang handang ma'kuasa yato pekohanaii.

⁵Puhamokoa' dio unsa'ding katuhuang masannang anna dangnga' aha aka ungalala'i yaling inde di lino. Sihapangkoa' patuhuang ang dipelompoi aka' la ditunu.

⁶Puhamokoa' untahungkung anna umpatei tau ang dai aha kasalaanna, datomande'koa' nabali.

⁷Ingkämmua' solasohongku, inang la nalambi'koa' kamadahhaang. Dahi dianto anna la sa'bara'mokoa' ungnempei kasuleanna sumule Dehatanta Puang Yesus sinnoa mesa to pangnguma sa'bara' ungnempei boa pengkähänna la kende' mapia. Aka' nasa'bara'ang ungnempei tempona uhangngallo ke la mangngambo'i anna tempona uhangngallo ke la mantanammi.

⁸Pamatoho toia'ne' inahammu punnokoa' kasa'bara'ang, aka' marungku'mi kasuleanna Dehatanta.

⁹Ingkämmua' solasohongku daumpomämmäng pano di solamu andana ditahungkungkoa'. Aka' setonganna dang masae anna suleng To Pambohtu kaha-kaha.

¹⁰Ingkämmua' solasohongku ala pohapangangnia' kasa'bara'anna ingkäna nabi yaling di kamadahhaanna umpalambi' Bahtakara Dehata.

¹¹Setonganna taangka' kabsine' tau ang tähäng yaling di kamadahhaang. Unghingngi tungnga' yato kasa'bara'anna Ayub, anna ungningsang toia' umba napanoa nabehe Dehata katämpä'anna. Aka' Dehata ang marota' anna sundung pa'kalemu.

¹²Ang handang poko', ingkämmua' solasohongku, daumpopindaa', sinnoanna umpopindai suruka, lino bahtu' senga'nake'. Ampo' diare', ponna inang io, ya' oiaia'te, "Io." Ke dai, ya' oiaia'te, "Dai," andana nalambi'koa' tahungkunna Puang Alataala.

¹³Ke ahai tau yaling di alla'-alla'mua' nalambi' kamadahhaang, mapia ke ma'sambayangngi. Ke ahai tau ullambi' kamasannangang, mapia ke umpenanii penaniang pampudiang.

¹⁴Ponna aha ang makorong yaling di alla'-alla'mua' pahallu la untambai pebulle ada' yaling di jumaa' anna malai sika napa'sambayangnging anna nasuhsu'i minnä' peuhu' yaling di sanganna Dehata.

¹⁵Aka' ponna dipenumpui ma'sambayang anna sule yaling mai di kapampetahpa'ang, umpabono' yato to makorong, anna Dehata la umpamakahsingngi sumule. Noa tunne' ke ahai umbabe dosa la naampungngiing.

¹⁶Dahi la sipangngakuikoa' anna sipa'sambayangngingkoa' anna malakoa' napabono' Puang Alataala. Sambayanna mesa tau ang maroho di hao di olona Puang Alataala käyyäng kuasanna.

¹⁷Elia mesa hupatau biasa sinnoa siamingkea', ampo' ma'sambayang sibaha sangkalebu inahanna anna malai dai kene'. Lambi' dasi'dai aha kene' yaling di tallu setangnga taung.

¹⁸Pihsananna ma'sambayang bumi umpalau kene', ya' tuhung si'da bumi kene' lambi' keboa pinamula.

¹⁹Ingkämmua' solasohongku, ke ahai solamua' ang sähsä' lalang di hao mai di katahpa'ang anna ahakoa' mesa mamposola sumule pano di olona Puang Alataala,

²⁰pengnginsangngiia' ungngoatee menna-menna ang umpasumule to madosa di hao mai di lalang kabulingang, ya' umpasalama' sungnga'na yato to madosa, anna mai'di dosa ang la diampungngi.

1 Petrus

1 Petrus 1

¹Pano di ingkäna tau ang napillei Puang Alataala, ang tisebu' pano di Poropensi Pontus, Galatia, Kapadokia, Asia anna Bitinia, ang tohho sihapang to sule di alla'-alla'na tau ang dake' ungningsang Puang Alataala. Hao mai di Petrus, rasulna Puang Yesus Kristus.

²Situhu' pahtuyunna Puang Alataala mengkalao dolu lambi' napilleikoa', anna napananikoa' mendahi petauanna ungnolai pengkähänganna Inaha Masero, lambi' untuhu'imokoa' Puang Yesus Kristus anna napamaseromokoa' yaling di hahana. Ke la malai tuhtuangkoa' untahimbo behe anna kamasahkeang yaho mai di Puang Alataala.

³Tapudii Puang Alataala, Ambena Dehatanta Puang Yesus Kristus! Aka' pa'kalemunna ang käyyäng lambi' puhamingkea' nabea katuhuang bakahu. Inde katuhuang bakahu tatahimbo ungnolai katuhuanna sumule Puang Yesus di hoi' mai di kamateang. Dianto anna matoto'mi panghannuanta.

⁴Tahannuang la untahimboingkea' dako' yato mana' ang puha napatoka lohpo'ingkea' Puang Alataala pano di ingkäna änä'-änä'na. Yato mana' nabe'beingkoa' yaho di suruka dai mala la karake anna bosu bahtu' pa'da.

⁵Anna la nadakaikoa' Puang Alataala ungnolai kakuasaanna ang käyyäng lambi' la napasalama'koa' di allo katämpä'anna aka' mampetahpa'koa' dai'.

⁶Dianto anna kahsikoa' solasohong. Moinnakato anna mapi'di' inahakoa' dinoa aka' mai'di kamadahhaang ang manghoakoa', ampo' la umpamahasa inahammu aka' inde kamadahhaang sämpäi' supu.

⁷Nasuhung anna ahai inde kamadahhaang dianto anna malai umpatandaang kamatoto'anna kapampetahpa'ammua'. Sinnoa bulahang, si disändä'i ditunu tama di api anna malai diinsang dioatee bulahang si'daraka, daraka. Ampo' kapampetahpa'ammua' masuli' puhaete' nei' andana bulahang, aka' inde bulahang daine' la lambi' sapano-panona. Dahi, sinnoa bulahang ang disändä'i ungnolai api, ya' noa tuntone' kapampetahpa'ammu disändä'i ungnolai

kamadahhaang. Dahi ponna ke maleso liung dioatee mampetahpa' si'damokoa', la napudikoa' Puang Yesus Kristus sibaha napakeangka'koa' anna napamatandekoa' ke sumuleng tama inde di lino.

⁸Inde Puang Yesus Kristus, moinnakato anna dake' aha ungnitaa' dolu, ampo' uningkalemuia'. Noa tunne' moinnakato anna dake' aha ungnita dinoa, ampo' mampetahpa'koa' pano, lambi' yato kakahsiammua' dakalei diinsang ditula' tandana mahasa.

⁹Pamahasaia' inahammu aka' halimokoa' untahimbo boana kapampetahpa'ammu, dianto kasalama'ang.

¹⁰⁻¹¹Yato senabiang dolu untula' lohpo' inde kasalama'ang ang halingnga' untahimbo dinoa. Sika naoatee la aha tempona nasalama'koa' Puang Alataala. Inahanna Kristus mengkähäng yaling di inahannaii lambi' sika napainsangngi Puang Alataala didiona kamadahhaang ang la unghoa Kristus, sibaha kamatandeang ang la natahimbo ke puhang yatoo. Ampo' yato senabiang dolu dake' nainsang umba la noa la dahi ingkäna indee. Dianto anna sika umpeängngi lalang anna malai sika nainsang pihhang anna umba noa la dahi yato ingkäna ang puha natula' lohpo'.

¹²Sika napainsangngi Puang Alataala naoatee yato ang sika natula' lohpo', tadiate' kalaenaii ang la napahoai, ampo' setonganna diorea'te' ang la nahoa. Dinoa, yato ang natula' lohpo' senabiang dolu, dipamalesoingkoa' mating, aka' aha tau ang mampainsangngikoa' Kaheba Mapia yaling di kamatohoanna Inaha Masero. Noa tunne' moi semalaeka'ang pemala liu sika ungningsang yato kasalama'ang ang halingnga' untahimbo.

¹³Dahi, solasohong, inang aha inde panghannuang. Dianto anna kuoaito mating: pakekunaia' pihki'mu, madaka lolokoa' anna hannu liuo pano di behe ang la untahimbo ke sumuleng Puang Yesus Kristus.

¹⁴Naangka'koa' Puang Alataala änä'-änä'na, dahi tuhu'ia' atohanna. Daumpemala lolo untuhu'i pampemala kalaemua', sinnoa ang si umbabe dolu naonge yalingkangkoa' di kamalillingang.

¹⁵Pahallukoa' masero yaling di ingkäna siamo, aka' inang masero Puang Alataala, anna Dianto ang untambaikoa' mendahi änä'-änä'na.

¹⁶Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Pahallu toukoa' dio masero, aka' Kodi' maseroä'."

¹⁷Oa' solasohong, yalingkoa' inde di lino sihapangkoa' supu to lempäng. Anna ke ma'sambayangkoa' dai' di Puang Alataala, ya' si untambai ungngoatee, "O Ambe." Dianto anna pahallumokoa' tahu'-tahu'ang dai' akinna tohhokangkoa' yaling inde di lino. Aka' inde Puang Alataala ang umpoambe, dianto to Pambohtu ang umbohtu kaha-kahanna ingkäna tau situhu' pembabenaii, dai mampasise'la-se'la.

¹⁸Tuhu'-tuhu'ammokoa' dai' di Puang Alataala, aka' ungningsammia' yato ang nabaya' Puang Alataala anna malakoa' beba' di hao mai yato di pengkeromu ang dolu. Yato pengkeromua' ang dolu, ang namana'ingkoa' tobaha'mu, setonganna dai kekuna. Ampo' napabeba'mokoa' Puang Alataala di hao mai, anna yato pebaya'na dai umpake aka-aka ang dai la lambi' sapano-panona, hapanganna bulahang bahtu' pera',

¹⁹ampo' yato pebaya'na masuli' puha nei', dianto hahana Kristus. Aka' Puang Yesus Kristus dipasihapang änä' domba ang dai aha bila'na bahtu' kärähko'na, ang dipatei unsulängngikoa'.

²⁰Naonge anna dake' dipadahi inde lino, inde Puang Yesus inang puha napama'tantu Puang Alataala la mendahi to Pesuläng. Anna yaling inde di tempo ang sidungku' allo katämpä', puha tunne' kende' umbaya' dosammu.

²¹Ungngolai inde Puang Yesus lambi' mampetahpa'koa' dai' di Puang Alataala. Napatuhong sumule Puang Alataala sibaha napamatande, lambi' mampetahpa'koa' anna hannu dai'.

²²Dinoa malamokoa' sikalemu-lemui sihapang to sisolasohong yaling di pa'kalemu ang tahpa', aka' puhamokoa' dibasei di hao mai di dosa naonge anna umpetahpa'ia' yato pepaturu ang tahpa'. Dianto anna kupakaenga'koa' kuoatee sikalemuikoa' mesa anna mesa sitonda sangkalebu inaha.

²³Aka' puhamokoa' untahimbo katuhoang bakahu ang dai sule di hao mai di tau ang la mate. Ampo' yato katuhoammua' sule yahoete' mai di Puang Alataala ang dai aha matena. Untahimboa' inde katuhoang aka' umpetahpa' Bahtakaranna Puang Alataala ang tuho anna tontong lambi' sapano-panona.

²⁴Sinnoa ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu naoatee, "Katuhoanna hupatau sämpäi' sinnoa lohpo, anna kamalekeanna sämpäi' sinnoa bunga lohpo. Moinnakato la malahso yato lohpo anna la dondong bunganna,

²⁵ampo' Bahtakaranna Dehata la tontonne' lambi' sapano-panona." Yato Bahtakaranna Dehata dianto Kaheba Mapia ang dipainsangngikoa'.

1 Petrus 2

¹Dahi, solasohong, pakahaoi ingkäna hupanna kakarakeang sibaha ingkäna kara pa'bulitu' anna kakalasiang. Daumpa'kasuehe anna dauntula'-tula' tahuu tau senga'.

²Sinnoa mesa änä' malea-leake' unnaha-naha uhai susunna indona, ya' la noa tumokoa'to dio pahallu unnaha-naha uhai susu mendehatanna, ang dai aha hau-haunna, dianto Bahtakaranna Dehata, lambi' mengkalao yato di Bahtakaranna Dehata, la sundung yato katuhoanna sungnga'mu lambi' salama'.

³Dahi patontong loloi unnaha-naha Bahtakaranna Dehata aka' puhangnga' unsändä' anna ungningsammia' unngoatee mapia liu Dehata.

⁴Anna dioa', solasohong, maikoa' lumba Dehata, ang dipasihapang batu ang tuho. Inde batu natibe hupatau aka' sika nasanga dai kekuna. Ampo' napillei anna napakeangka' Puang Alataala mendahi batu esengang matoto' yaling di dasanna.

⁵Anna mala toukoa' dio napadahi batu ang tuho ang la napake umpake'de' dasang di mendehatanna. Yaling yato di dasang la mendahikoa' imang masero ang la menomba dai' di Puang Alataala yaling di mendehatanna. Anna inde penombaammu la natahimbo Puang Alataala aka' sikentemokoa' Puang Yesus Kristus.

⁶Yaling di Suha' Masero dolu yato To Pepasalama' ang la sule dipasihapang batu ang napillei Puang Alataala, ang naoatee, "Pehingngii! Puha kupillei mesa batu masuli'. Kupatoko yaho di Tanete Sion mendahi batu esengang yaling di dasangku. Menna-menna ang mampetahpa' pano yato di batu dai la manaho inahanna."

⁷Yato To Pepasalama' sinnoa mesa batu ang inang masuli' pano di dioa' ang mampetahpa' pano. Ampo' ingkäna tau ang dai mampetahpa' pano inang la ditahungkung, lambi' la sundung yato ang tiuki' yaling di Suha' Masero dolu ang naoatee, "Yato batu natibe to pedasang. Ampo' setonganna yato batu mendahing batu esengang yaling yato di dasang." Anna

⁸"Yato batu mendahing batu ang naonge sika titero bahtu' batu ang sika napengkanahoi." Sika titero aka' dai naaku umpetahpa' Bahtakaranna Dehata, lambi' ditahungkung situhu' yato pahtuyunna Puang Alataala pano diii.

⁹Ampo' dioa' solasohong, puhakoa' napillei Puang Alataala. Napadahikoa' imang ang si umbabe pengkähänganna Tomarayanta. Puhamokoa' napatani mendahi petauanna ang masero lambi' naampui tubumokoa' dio. Napanoa anna malakoa' umpainsangngi ingkäna tau didiona pembabena ang ma'kuasa, aka' puhamokoa' natambai yaling mai di kamalilingang, mentama di kamabayaanna.

¹⁰Dolu dakangkoa' naampui, ampo' dinoa naampuimokoa'. Dolu dake'a' ungningsang pa'kalemunna, ampo' dinoa ungningsammia'.

¹¹Oa' solasohong ang kukalemui, katuhuanta yaling inde di lino sihapangngingkea' to sule, bahtu' tau ang lempäng kale, aka' tohhoingkea' di alla'-alla'na tau ang dake' ungningsang Dehata. Dianto anna kupakaenga'koa' kuoatee: dauntuhi' pampemala karakena inahammu, aka' yato pampemala karake umpa'bali katuhuammu di mendehatanna.

¹²Aha tau ang dai ungningsang Dehata anna dianto yato ang si mampakauhohokoa' anna ang si mantanda'koa' naoatee karake babemu. Dianto anna pahallukoa' madaka yaling di pembabemu anna malai sika naita lolo

kamapiaammu. Katämpä'anna la sika naita yato pembabe mapiammu lambi' sika la umpudi Puang Alataala di allo kasuleanna.

¹³Tuhu'-tuhu'angkoa' pano di ingkäna to ma'pahenta di mentolinona, aka' dianto pa'elo'na Dehata. Tuhu'-tuhu'angkoa' pano di tomaraya, dianto pongkaha ang handang mayahoang di alla'-alla'na hupatau.

¹⁴Tuhu'-tuhu'angkoa' pano di tuambahsa', aka' dianto ang napake tomaraya untahungkung to pembabe karake anna umpudi tau ang membabe mapia.

¹⁵Aka' dianto indee pa'elo'na Puang Alataala, lambi' mengkalao di pembabe mapiammu damokoa' la natanda' tau ang dai ungningsang Puang Alataala.

¹⁶Setonganna kita'a' to Sahani damingkea' naposabua' dosa. Bahtuanna, beba'mingkea' aka' puhamingkea' nalahpa' Puang Alataala di hao mai di kakuasaanna dosa. Ampo' daa yato kabeba'ammu diang la umpolalang umbabe kakarakeang. Ampo' diare' tuhu'i pa'elo'na Puang Alataala, aka' inang sabua'nakoa'.

¹⁷Pakeangka'koa' ingkäna tau, kalemuikoa' solamu to mampetahpa', tuhu'-tuhu'angkoa' dai' di Puang Alataala anna pakeangka'koa' tomaraya.

¹⁸Oa' ingkämmu sabua', tuhu'i anna pakeangka'koa' pongkahamu, daa ang mapia supu pengkerona anna marota'. Ampo' moi pongkaha ang makahha' pengkerona pahallua' untuhu'i.

¹⁹Ponna ke ahai di alla'-alla'mu ang nadahha pongkahamu, moinnakato anna dai aha kasalaanna, anna ke natähängngi unngolai yato kamadahhaang aka' umpihki' lolo pa'elo'na Dehata, ya' la umpamasannang Puang Alataala.

²⁰Daumpihki'i unngoatee la napudikoa' Puang Alataala ke sa'bara'koa' unngolai kamadahhaang aka' pembabemu ang karake. Ampo' ang la umpamasannang Puang Alataala, dianto ke sa'bara'koa' unngolai kamadahhaang aka' pembabemu ang mapia.

²¹Aka' dianto suhunna lambi' natambaikoa' Puang Alataala: anna malai mapiaa' pembabemu moinnakato anna unngolaikoa' kamadahhaang. Aka'

Kristus hali unngolai kamadahhaang aka' dioa' anna Dianto yattoo ang mendahi pohapangang ang pahallu untindo'i.

²²"Dai aha umbabe dosa moi poro la pihsang anna dai aha ma'loseng-loseng."

²³Sika natändoi ampo' dai nabala'. Sika nadahha, ampo' daine' aha nabala' napakahea'i. Supung umbeho katuhoanna dai' di Puang Alataala ang si umbohtu kaha-kaha anna dai si mampasise'la-se'la.

²⁴Kalaena Puang Yesus ang umbulle tahungkunna dosanta yaling di Kalaena naonge anna dipateii yaho di kayu sitambeng, lambi' dipabeba'ingkea' di hao mai di kakuasaanna dosa anna tuhoingkea' untuhu'i pa'elo'na Puang Alataala. Anna dianto yato bila'na ang mampabono'koa'.

²⁵Dolu sinnoakoa' domba ang sähsä' lalang. Ampo' dinoa sumulemoko' pano di to Pangkambi' ang mandakai sungnga'mu.

1 Petrus 3

¹Noa tumokoa' dio bahine, tuhu'-tuhu'angkoa' pano di muanemu, lambi' ke ahai muanemu ang dake' mampetahpa' pano di Bahtakaranna Dehata, ya' mala napetahpa' aka' pembabemua'. Dai pahallu untula'ing aka-aka pano,

²aka' ke naitai pembabemu ang masero sibaha katuhu'-tuhu'ammu, ya' yato pembabemu la mendahi pepakuhu lambi' la mampetahpa' dai' di Dehata.

³Ponna pemalakoa' maleke, ya' daa ang di aneanna supu kalaemu umpamaleke, hapanganna umpamahasakoa' beluhä'mu bahtu' umbelo-beloikoa' kalaemu umpake bulahang anna kaya' masuli'.

⁴Aka' yato kamalekeang ang tahpa' sohong yaling mai di inaha, hapanganna mesa bahine ang malunä' anna marota'. Dianto yattoo kamalekeang ang tontong lolo anna ang masuli' allinna di olona Puang Alataala.

⁵Aka' noanto indee yato pengkerona mai'di bahine dolu ang masero anna mampetahpa' dai' di Puang Alataala. Bahine yattoo umpamaleke kalaena unngolai tuhu'-tuhu'ang pano di muanena.

⁶Sinnoanna Sara untuhu'i pahentana Abraham, muanena, anna nasangai "pongkahana." Anna dioa', solasohong, mala disangai "änä'na Sara" ke untindo'ia' pengkerona ang mahasa anna dakoa' mahea' pano di aka-aka siamo.

⁷Noa tumokoa' dio muane, pahallukoa' tuho sikarota'i bahinemu. Pihki' liui umba la umpanoa undului, aka' kamatohoannai dai sinnoa kamatohoanna muane. Ampo' moinnakato noa, bahineta sinnoa siamingkea' kita' di olona Puang Alataala, aka' sika nabea toe' Puang Alataala katuhong ang lambi' sapano-panona sinnoa ang nabeaingkea'. Dianto anna pahalluia' umpakeangka' sinnoa ang sihatang. Aka' ponna ke dakoa' tuho sikarota'i bahinemu, ya' yato sambayammu dai la nahingngi Puang Alataala.

⁸Katämpä'anna, ingkämmua' solasohong, tuhokoa' sikapiai mesa anna mesa, mesa kara anna mesa inahakoa'. Sikalemuikoa' sihapang to sisolasohong. Sikarota'ikoa' mesa anna mesa anna mahempo' inahakoa' pano di ingkäna tau.

⁹Ponna ke ahai tau ang membabe karake mating, ya' daumbala'i kakarakeang. Noa tunne' ke ahai tau ang mantändokoa', ya' daumbala'i petändo. Ampo' diare' bala'ia' yato pembabe karakenai umpalauing behe dai' di Puang Alataala, aka' nasuhung natambaikoa' Puang Alataala mendahi to pentindo'na anna malakoa' untahimbo behe yaho mai.

¹⁰Yaling di Suha' Masero aha tiuki' naoatee, "Menna-menna ang pemala masannang anna mahasa katuhonna pahallu undakai pa'karanna anna dai la umpasohong tula' karake bahtu' tula' bulitu'.

¹¹Pahallu naboli membabe karake ampo' diare' membabe mapia. Pahallu napengkabela-belai tuho sikapiai tau senga'.

¹²Aka' Puang Alataala si undakai ingkäna tau ang tuhu'-tuhu'ang pano di pa'elo'na, anna si nahingngi lolo sambayannai. Ampo' tau ang si membabe karake, ya' napa'bali nei'."

¹³Menna ang la membabe karake mating di dioa' ke membabe mapia lolokoa'?

¹⁴Ampo' hapanganna ke la unngolaikoa' kamadahhaang aka' pembabe mapiammu, ya' setonganna yatoo kehongko'koa'. Dahi daummahea' pano diii bahtu' la bata-bata inahammu.

¹⁵Ampo' diare' behoi katuhoammu pano di Kristus, anna pakeangka'ia' situhu' ang inang sihatang pano di Dehata. Patoka lohpo'i pentimba'mu ang la untimba'ing ke ahai tau ang mangkutanaikoa' didiona panghannuammu dai' di Puang Alataala. Ampo' yaling yato di pentimba'mu pahallukoa' umpake kara ang malunä' sibaha mahempo' inaha.

¹⁶Noa tunne' pembabemua' pahallu mapia liu, lambi' ke ahai tau ang unsalla pembabe mapiammu aka' to pentindo'nakoa' Kristus, katämpä'anna la masili.

¹⁷Setonganna ke naelo'i Puang Alataala, mahasa puha nei' unngolaiingkea' kamadahhaang aka' pembabe mapianta andana unngolaiingkea' kamadahhaang aka' pembabe karaketa.

¹⁸Aka' Kristus puhang unngolai kamadahhaang moinnakato anna dai aha kasalaanna. Pihsang supu mate aka' dosanna hupatau, dai pahallu dipa'sule-sulei. Daine' kekasalaang, ampo' kita' indee ang kekasalaang ang nabala'i anna malaingkea' nabaha dai' di Puang Alataala. Dipatei di mentolinona ampo' napatuho sumule Inaha Masero.

¹⁹Donetoo le'ba'mi natehte Inaha Masero umpepainsangnging kaheba kapataloanna pano di sungnga'na ingkäna tau ang yaling di tahungkung.

²⁰Sika ditahungkung aka' umbali Puang Alataala dolu naonge anna tuhoke' Nabi Nuh. Donetoo Puang Alataala masae mangngempe anna sa'bara' yaling di pa'kalemunna anna malai tau mengkatoba', naonge lella'i Nuh umpapia kahpala'na. Ampo' tahpana sompo' le'bo' untallangngi lino, ya' supung kahua tau ang mentama yato di kahpala'na lambi' salama'.

²¹Yato uhai ang untallangngi lino donetoo dianto ang umpatandaang lohpo' ada' kasahaniang, dianto yatoo pantero'ang ang mendahing tanda

kasalama'ammu. Yato ada' pantero'ang daete' dioatee anna malai umbasei bätäng kalaeta di hao mai di kakärähko'anta, ampo' la mendahi tanda pa'dandianta dai' di Puang Alataala mengkalao di unnä' inahanta ang mapia. Inde ada' mepasalama' aka' mampetahpa'ingkea' pano di kakuasaanna Puang Alataala ang umpatuho sumule Puang Yesus Kristus.

²²Puhanna yatoo, dai'mi di suruka anna mohko'i yaho di tando kuananna Puang Alataala, dianto ongeang kakeangka'ang. Dinoa semalaeka'ang sibaha ingkäna to pa'kuasa senga' pahallu tuhu'-tuhu'ang pano.

1 Petrus 4

¹Dahi Kristus unngolai kamadahhaang naonge tuhoi yaling inde di lino. Dianto anna pahallu toukoa' dio umpamatoho inahammu lambi' sadia tumokoa' dio unngolai kamadahhaang. Aka' menna-menna naaku madahha aka' Puang Yesus Kristus, ya' bahtuanna naboling umbabe dosa.

²Dahi, akinna tuhokangkoa' yaling inde di lino, damong untuhu'i lolo pampemalanna hupatau, ampo' diare' tuhu'i pa'elo'na Puang Alataala.

³Aka' samangnga' allona si umbabe sinnoa ang nababe tau ang dake' unngingsang Dehata. Donetoo tasampa'a' keromu, si untuhu'ikoa' pampemala kalaemu, si ma'malango-langokoa', si ma'rame-rame lolokoa', si samangkamahoinnako' anna si menombakoa' pano di dehata lino.

⁴Ampo' dinao nakapusa'imokoa' yato solamu aka' dangnga' si umposolai yaling umbabe ingkäna yatoo ang tasampa'. Dianto anna sika napakauho-uhokoa'.

⁵Ampo' la lambi'mi tempona la sika pahallu untimba' pekutananna Puang Alataala didiona yato pembabe karakenaii. Aka' tokang Puang Alataala la unghohto' pembabena ingkäna tau, noa ang tuhoke', noa ang mateng.

⁶Dianto anna dipepainsangnging yato Kaheba Mapia pano di tau ang puha mate. Nasuhung anna dipanoai, aka' moi sika mateng di mentolinona, sinnoa ang dahi pano di ingkäna tau, ampo' la tuhoke' di mendehatanna situhu' pa'elo'na Puang Alataala.

- ⁷La lambi'mi katämpä'anna lino sibaha ingkäna ihsinna. Dianto anna pahallukoa' madaka sibaha matoho inaha anna malakoa' ma'sambayang.
- ⁸Ang handang pahallu, dianto sikalemuikoa' mesa anna mesa sitonda sangkalebu inaha, aka' ponna ke sikalemuiingkea' solata, ya' la tainsang toe' siampungngi mesa anna mesa.
- ⁹Sipotosulekoa' mesa anna mesa anna daumpomämmäng.
- ¹⁰Ingkänaingkea' pantang untahimbo pebea ang sisenga'-senga' yaho mai di Puang Alataala. Dahi mahasa ke tapake manahpai yato pebea yaling ungkalemui tau senga', hapanganna:
- ¹¹menna-menna nabea pengkähängang ma'ho'ba, ya' pahallu untula' Bahtakaranna Puang Alataala. Anna menna-menna nabea pengkähängang ungkalemui tau senga', ya' pahallu napanoa umpake kamatohoang ang sule yaho mai di Puang Alataala. Lambi' yaling di ingkäna siamo Puang Alataala la dipudi ungnolai Puang Yesus Kristus, aka' Dianto ang ma'kuasa anna sihatang dipamatande lambi' sapano-panona. Aming.
- ¹²Oa' solasohong ang kukalemui, mengekoa' ungnolai kamadahhaang ang sinnoa maluhsunna api anna malaia' disändä'i kamatohoanna kapampetahpa'ammu. Ampo' daumpusa'a' anna daumpihki'i ungnogatee, "Liba' maho yato kamadahhaangki' andana tau senga'."
- ¹³Ampo' diare' pamasannangngia' inahammu aka' puhang untahimbo taha yaling di kamadahhaang ang puha naolai Kristus. Mengkalao yato la kahsi liukoa' ke dipalanda'mi kamatandeanna.
- ¹⁴Ponna ke napakauho-uhokoa' tau aka' untindo'koa' Kristus, setonganna kehongko'koa', aka' bahtuanna puhamokoa' untahimbo Inaha ang matande, dianto Inaha Maserona Puang Alataala.
- ¹⁵Ampo' daaa' ahai di alla'-alla'mua' ang la didahha aka' papateang, bahtu' maboko, bahtu' ma'maho-maho, bahtu' umpentamai ang tala napentamai.

¹⁶Ampo' ponna ke didahhako' aka' to Sahanikoa', ya' daummasili. Pa'kuhhu'sumanga'koa' dai' di Puang Alataala aka' inang to pentindo'nakoa' Puang Yesus Kristus.

¹⁷La lambi'mi tempona kaha-kahanna ingkäna tau la nahohto' Puang Alataala. Anna kita'mia'too ang la handang dolu nahohto'. Anna ponna ke kita'ia' inde änä'-änä'na la nahohto', ya' londo puhaete'ne' pano di tau ang dai umpetahpa' yato Kaheba Mapia ang sule yaho mai di Puang Alataala.

¹⁸Aka' aha tiuki' yaling di Suha' Masero naoatee, "Moi tau ang maroho pengkerona masuhsang dipasalama', ya' la londoke'ne' pano di to karake pembabena anna tau ang dai tahu'-tahu'ang dai' di Puang Alataala!"

¹⁹Dahia', solasohong, ponna ke ahakoa' madahha situhu' pa'elo'na Puang Alataala, ya' behoi katuhoammu dai' di Puang Alataala To Metampa. Aka' inang la napasundung yato pa'dandianna mating di dioa'. Anna daa ummali'-mali'anggia' membabe mapia.

1 Petrus 5

¹Oa' ingkämmu pebulle ada', aha ang pahallu kupalau mating. Kuuki' noa indee aka' puha tumä' kodi' mendahi pebulle ada', anna puha tung kusa'bii kamadahhaang ang hali naolai Kristus dolu. Anna ke sumuleng dako' umpalanda' kamatandeanna, ya' la mangngala taha touä' koo yaling.

²Kupalau la undakai manahpa yato ingkäna to mampetahpa' ang uningkambi' sihapang domba. La sika undakaia' sitonda sangkalebu inaha situhu' pa'elo'na Puang Alataala anna daia' umbabe noa yatoo aka' umpahsa. Sika kalemuii mengkalao di unnä' inahammu; daumpihki'a' supu saho.

³Anna dauntomarayai yato ingkäna tau ang puha dibeakoa' la undakai, ampo' diare' mendahikoa' pohapangang pano diii.

⁴Anna ke suleng yato ang Handang Pongkaha To Pekambi', la nabeakoa' kamatandeang ang la lambi' sapano-panona ang sihapang songko' malekena tomaraya.

⁵Noa tumokoa' dio ang mahäti'kangko, tahu'-tuhu'angkoa' pano di pebulle ada'. Mahempo' inaha asangka' anna sitahiaikoa' mesa anna mesa. Aka' "tau ang malängkä' inaha napa'baline' Puang Alataala, ampo' tau ang mahempo' inaha nakalemui nei'."

⁶Dahia', solasohong, mahempo' inahakoa' anna tahu'-tuhu'angkoa' dai' di Puang Alataala ang ma'kuasa, anna malakoa' napakeangka' ke lambi'mi tempona.

⁷Behoi dai' di Puang Alataala ingkäna aka siamo ang mampabata-batakoa' aka' Dianto ang mandakai lolokoa'.

⁸Madakakoa' anna pa'kaleha loloo. Aka' balimmu, dianto Pongkahana setang, si kalao-lao lelung sinnoa singa ang lella' menggehheng umpeäng tau ang la nahopängngi.

⁹Balii umpake kapampetahpa'ammu ang matoho. Aka' ungningsammia' unngoatee ingkäna solasohommu to mampetahpa' di umba-umba naongi di lino si unngolai kamadahhaang sinnoa yato ang si unngolaia'.

¹⁰Anna ke puhang yato kamadahhaang ang sämpäi' supu, ya' la napasundummingkoa' Puang Alataala ingkäna yato ang ungalala'i. Bahtuanna: la napamatohokoa', napakesumanga'koa' sibaha napatontongkoa'. Aka' Dianto pengkalaoanna ingkäna pa'kalemu. Dianto ang mantambaikoa' yaling di Kristus, anna malakoa' untahimbo taha yaling di kamatandeanna ang la lambi' sapano-panona.

¹¹Pudii, aka' Dianto ang ma'kuasa lambi' sapano-panona. Aming!

¹²Lella' kuuki' inde suha' ang kapo'de' mating, naduluiä' ta Silwanus ang taangka' mesa solasohonta ang mala dipetahpa'. Suhunna kuuki' inde suha' mating anna malakoa' kupakesumanga' sibaha kupainsangngikoa' umba noa pa'kalemunna Puang Alataala pano di kita'. Pentokei loloiä' yato pa'kalemunna.

¹³Salama'na are' mating solasohommu to mampetahpa' dinne di Bohto Babel. Noa toi ta Markus ang kupoänä', salama'na toe' are' mating.

¹⁴Sisalama'koa' mesa anna mesa yaling di pa'kalemu. Anna kuhannuang la nabeakoa' Puang Alataala kamasahkeang aka' sikentekoa' Kristus. Samantoo.

2 Petrus

2 Petrus 1

¹Pano di dioa' ang tadia to Yahudi, ang mampetahpa' pano di Puang Yesus Kristus sinnoa kami' to Yahudi. Hao mai di Simon Petrus, sabua'na anna rasulna Puang Yesus Kristus. Kalaena Puang Yesus Kristus, To Pepasalama', Dehata ang tapenombai, ang mampopampetahpa'koa' sinnoaingkea' aka' maroho pembabena anna dai mampasise'la-se'la.

²Ke la malai tuhtuangkoa' untahimbo behe anna kamasahkeang aka' ungningsammokoa' Puang Alataala sibaha Puang Yesus, Dehatanta.

³Puang Alataala matande anna mapia inahanna. Mengkalao di kamatandeanna anna kamapiaang inahanna natambaiingkea' lambi' aha kasikenteanta sibaha. Anna mengkalao di kakuasaanna ang käyyäng, ya' halimingkea' nabea yato ingkäna aka-aka ang tapahallu yaling di katuhoanta anna yaling untindo' pengkerona.

⁴Mengkalao di kamatandeanna anna kamapiaang inahanna, nabeaingkea' pebehe ang käyyäng anna kealli si'da-si'da ang puha medandiing. Nasuhung mebeai yato pebehe, anna malakoa' umpensinnoai pengkerona Puang Alataala anna damokoa' la untuhu'i pampemala karakemu. Aka' yato pampemala karake si ungarakei katuhoanna tau ang dai ungningsang Puang Alataala.

⁵Dahi, solasohong, aka' puhamokoa' nakalemui, ya' tuhtuang hängngängngike'a' pengkero mapia pano yato di kapampetahpa'ammu. Anna pano yato di pengkero mapiammu, ya' hängngängngike' kakeaka'ang.

⁶Tahhi'na, ya' la pahalluke' unghängngängngi pengkero ang noa indee: dianto unguasai tau kalae, sa'bara' yaling di kamasuhsaang, tuhu'-tuhu'ang tau dai di Puang Alataala

⁷anna ungakalemui tau solata to mampetahpa'. Ampo' dai la solata supu to mampetahpa' dikalemui, ampo' pahallu toe' tau ungakalemui tau senga'.

⁸Aka' tuhtuang umpanoa, ya' la tuhtuang toe' maleso dioatee kekuna si'da katuhoammu mengkalao di kapainsangammua' didiona Puang Yesus Kristus Dehatanta.

⁹Ampo' ingkäna tau ang dai noa yatoo pembabena, ya' sinnoa to buta. Aka' sinnoa mesa to buta dai maleso pennenne'na, ya' noa tunne' pano di tau ang noa yatoo: dai maleso pihki'na aka' dai nakalehai naoatee haling dibasei di hao mai di dosanna.

¹⁰Dahi, solasohong, pengkabela-belaii untuhu'i Puang Alataala, anna malaia' ungningsang unngoatee puhamokoa' napillei sibaha natambai. Ponna ke umpanoai, ya' inang dakoa' la manaho.

¹¹Anna di allo ang la sule la nabuhkeingkoa' baba Puang Alataala ang lutama di suruka; la natahimbokoa' tama di Katomarayaanna Puang Yesus Kristus, dianto To Pepasalama' anna Dehata ang tapenombai. Anna yato Katomarayaanna inang dai aha kapuhaanna.

¹²Dahia', solasohong, moinnakato anna ungningsammi ingkäna indee, anna moinnakato matohomokoa' untindo' pepakuhu ang tahpa', ampo' la kupakaleha lolokangkoa'.

¹³Kuangka' sihatang ke kuuki'ingkoa' suha' pepakaleha didiona ingkäna indee sumbana tuhokä',

¹⁴aka' puha napakalesoingkä' Dehatanta Puang Yesus Kristus naoatee dang masae anna la matemä'.

¹⁵Dianto anna mengkähäng si'da-si'damä' anna malaia' ungakalehai ingkäna indee ke matemä'.

¹⁶Naonge anna kipaturukoa' kioatee ma'kuasa Puang Yesus Kristus anna la sumule bou tama inde di lino, ya' tadiaete' tohodolu kale sinnoa ang napihki' hupatau. Anna nasuhung kiinsang kioate tahpa', aka' matangki' tobou kami' paita unsa'bii kamatandeanna.

¹⁷Dolu yahoang di mesa tanete anna kiitai Puang Yesus mesilo napobua' kamatandeang anna kakeangka'ang ang natahimbo yaho mai di Puang

Alataala, Ambena. Donetoo kahingngiang kamahanna Puang Alataala To Handang Matande naoatee, "Dianto inde Änä'ku ang kupakamaya, ang umpamasannang inahangku."

¹⁸Kalaeki' ang unghingngi inde kamaha yaho mai di suruka naonge sibaha-bahaang yaho yato di tanete masero.

¹⁹Dahi, aka' yato ang kisa'bii, lambi' kiinsang kioatee tahpa' yato ang natula' senabiang dolu. Ya' mahasa ke umpehingngiia' yato tula'naii, aka' sihapang ballo ang mesilo yaling di kamalilingang. Dahi pehingngiia' yato tula'na senabiang lambi' sumule sala Puang Yesus tama inde di lino. Kasuleanna la sinnoa lelle'na allo, bahtu' sohonna bintäng pambaha allo.

²⁰Ang handang pahallu ungningsang, dianto dai aha moi poro la mesa tau ang la mala umpekaleso bahtuanna tula'na nabi yaling di Suha' Masero situhu' pihki'na tobœ'.

²¹Aka' senabiang dolu umpepainsangnging tula'na Puang Alataala, dai situhu' pa'elo'na hupatau, ampo' situhu' petehtena Inaha Masero lambi' mala sika untula' Bahtakaranna Puang Alataala.

2 Petrus 2

¹Dolu inang aha toe' nabi ang si ma'loseng-loseng yaling di alla'-alla'na tau ang untuhu'i Puang Alataala. Noa tunne' dinoa inang la aha to pampakuhu ada' ang si ma'loseng-loseng yaling di alla'-alla'mua'. Sika la umbaha pepakuhu ang dai tahpa' ang la untilakai tau, anna sika la umbahoi Dehata ang mansulängngi. Lambi' kalemba'anna yatoo la sika baha' untilakai kalaenaii.

²Ampo' moinnakato noa, mai'di tau la untindo'i yato lalang karakenaii, lambi' la aha tau senga' ang untula' tahuhu pepakuhunna Puang Yesus ang tahpa'.

³Aka' napobua' kamiluanna pano di doi', lambi' la sika untula' tohodolu kalosengang mengkalao di pihki'na tobœ' anna malai sika ungnala yato doi'mua'. Ampo' inang masaeng napatokaing Puang Alataala yato tahungkunna ang la sika manghoa ang tokang dinoa.

⁴Moi semalaeka'ang ang madosa dolu, inang dai aha sika nalahpa' Puang Alataala, ampo' napatama di nahaka anna natahukungngi tama di kahoäng malilling lambi' tempona allo panghohto'ang.

⁵Noa tunne' tau karake dolu, dai sika nalahpa' Puang Alataala di hao mai di tahungkunna. Ihsinna inde lino dolu ang dai untuhu'i Puang Alataala natallangngi unngolai sompo'na le'bo'. Supung Nabi Nuh sibaha pitu tau senga' nakalemui lambi' dai mate, aka' inde Nuh umpepainsangnging lalang kamarohoang situhu' pa'elo'na Puang Alataala.

⁶Noa tunne' ihsinna Bohto Sodom anna Bohto Gomora naämpu'i apinna Puang Alataala napobua' pembabe karakenaii. Lambi' inde tahungkunnaii mendahi pengkakalehaang pano di ingkäna tau ang dai naaku tuhu'-tuhu'ang dai'.

⁷Ampo' donetoo aha mesa tau ang disanga Lot natehtene' sohong lambi' salama' aka' maroho nei' anna mapi'di' lolo inahanna unngita pembabe karakena yato to Sodom.

⁸Alloboi anna alloboi madahha unngita anna unghingngi lolo yato pembabenaii ang untehkai atohanna Puang Alataala.

⁹Dahi, mengkalao inde di pohapangang, maleso taitaa' kakuasaanna Puang Alataala ungakalemui tau ang tuhu'-tuhu'ang dai', lambi' dai sika manaho ke unngoloi pesändä'. Anna unngita toingkea'ne' kakuasaanna untahungkung tau karake lambi' di Allo Panghohto'ang,

¹⁰londonang pano yato di ingkäna tau ang naangka'i untuhu'i pampemala karakenaii anna unte'le-te'le kakuasaanna Puang Alataala. Yato to pampakuhu ang ma'loseng-loseng bahani si'da-si'da anna malängkä' inahannaii lambi' dai sika mahea' untula' tahuhu ingkäna to ma'kuasa ang matande.

¹¹Aka' moi semalaeka'ang, ang matoho anna ma'kuasa puha nei' andana yato to pampakuhu kalosengang, datoi sika bahani untula' tahuhu bahtu' unsalla yato ingkäna to ma'kuasa ang matande di olona Puang Alataala.

¹²Ampo' inde to pampakuhu ang ma'loseng-loseng, dai ma'pihki' seha'. Sika untula' tahuu aka-aka ang dai sika napähäng. Kau'na sinnoa olo'-olo' mahaila ang dai umpihki' pembabena, bahtu' sinnoa olo'-olo' ang tuho supung anna malai napatei to poasu. Ya' la sika sinnoanto yato olo'-olo' mahaila yatoii, sika la tallang toe'.

¹³Yato tahungkung ang la natahimbo sihatang pano yato di pembabe karakenaii. Aka' moi di tängngä allo sika untuhu'i lolong pampemala kalaena. Sika ma'toso'bäng-so'bäng ke lella'koa' mande sibaha-baha yaling di pa'himpungammu, lambi' masilikoa' anna nako'-koa' atekoa' ungnita.

¹⁴Anna ponna ke ahai bahine naita, ya' tahhi' sika pemala nakamahoi. Dai aha namali'-mali'ang umbabe dosa. Tau ang malamma kapampetahpa'anna si nabulitu' lambi' manaho tama di dosa. Si mailu lolo pano di aka-akanna tau senga'. Tilaka tau ang noa yatoo!

¹⁵Sika ungkebo'i yato lalang ang tahpa' anna untindo'i lalang ang karake. Sika untindo'i lalang ang natindo' dolu Nabi Bileam, änä'na Beor, ang si umpihki' supu doi' ang la natahimbo ke membabe karakei.

¹⁶Pahtuyunna inde Bileam nakalapai Puang Alataala umpake keledai kalaena Bileam. Napopa'kara yato keledai anna malai ungnambahoing inde nabi aka' katomahoanna.

¹⁷Didionane' yato to pampakuhu kalosengang, puha napatokaing Puang Alataala ongeang ang mapähtäng. Sika sinnoa timbu ang mahti' bahtu' sinnoa salehu' ang nasau pepahi ampo' dai undondong kene'.

¹⁸Malängkä' inahannaii untula' ingkäna pembabena ampo' dai kekuna samai yato ang natula'. Sika si umpake pampemala karake anna malai napolalang unse'de' tau ang mane umpellei lalang karake, lambi' sumule yato tau pano yato di lalang ang mane puha napellei.

¹⁹Si naoatee yato to pampakuhu ang ma'loseng-loseng, "Ponna ke untuhu'i pepakuhungki', ya' damokoa'ne' pahallu untuhu'i yato atohang, la beba'koa'!" Ampo' setonganna yatoii dia siang ang sihapang sabua', aka' nakuasai

pengkero ang unnahoang hupatau. Aka' ponna ke nakuasaiingke yato pampemala, ya' naposabua'ringkea'te' disanga yato pampemala.

²⁰Ponna ke sika ungningsammi Puang Yesus Kristus, To Pepasalama' ang tapodehata anna lahpa'mi di hao mai di pembabe karake ang aha yaling inde di lino, pihsananna sika nakuasai sala bou yato pembabe karake, ya' setonganna tahuu puhaete' nei' yato katuhoanna ang bakahu andana yato ang dolu.

²¹Pano di tau ang noa yatoo, ya' mahasa puhane' ke dake' ungningsang dolu yato lalang ang tahpa', andana ke nainsammi ampo' dasiang natuhu'i yato pahentana Puang Alataala ang haling natahimbo.

²²Ponna noa yatoo, ya' yato tau nahoane' yato pohapangang ang naoatee, "Asu ang hali tiloa sumule sala ungnande yato tiloana." Noa toi "Bahi ang hali didio' sumule mentumbäng naung di hehsä'."

2 Petrus 3

¹Oa' solasohong ang kukalemui, dianto indee suha'ku ang kaderuanna ang kuuki' mating. Inde derua suha' kuuki' anna malakoa' ma'pihki' maleso anna masero sibaha kupakalehako' didiona yato pepakuhu ang tahpa'.

²Noa tunne' anna malaia' uningkalehai yato ang natula' dolu ingkäna nabi ang masero sibaha pahentana Dehatanta, To Pepasalama', ang nabea ungnolai rasulna.

³Ampo' ang handang pahallu uningkalehaia', dianto indee: di allo-allo ang la sule la kende' tau ang nakuasai pampemala karakenaii.

⁴La sika naoatee, "Puang Yesus ma'dandi are' naoate la sumule dako'. Ya' umbang naongei? Dai kami' kipetahpa' aka' mengkalao di peneneanta ang mate dolu dai aha aka-aka senga'na. Tontong lolo ingkäna ang aha mengkalao anna dipadahi inde lino lambi' dinoa."

⁵Yato tau ang ma'tula' noa naangka'i untutu'i matanna. Bahtuanna, dai sika naaku uningkalehai umba napanoa Puang Alataala umpadahi langi' dolu

umpake supu bahtakaranna. Anna umpapia lino sibaha uhai lambi' aha tunne' kalantanang di alla'na uhai.

⁶Anna yato uhai napake toe' Puang Alataala untallangngi lino ang dolu.

⁷Anna langi' anna lino ang aha dinoa nadakai toe' umpake supu bahtakaranna, lambi' di tempona Allo Panghohto'ang. Ke donentoo inde langi' anna lino la natallangngi umpake api, anna ingkäna tau ang dai tahu'-tahu'ang dai' la natahungkung.

⁸⁻⁹Ampo' dioa', solasohong ang kukalemui, daungkalimpängngi indee: Aha tau ang mangngoatee, "Masae liung ampo' daloloke' sule Dehata." Ampo' di olona Puang Alataala sansa'bu pahiamanna sinnoa siang sangngallo supu, anna sangngallo sinnoa siang sansa'bu pahiamanna. Daete' dioatee napoela' Puang Alataala umpasundungngi yato pa'dandianna. Ampo' nasuhung anna dake' sule, aka' sa'bara' pano di dioa'. Dai naaku moi poro la mesa tau la ditahungkung. Aka' ang naelo'i dianto anna malai ingkäna tau aha tempona mengkatoba'.

¹⁰Ampo' inang la sule Dehata! Anna yato kasuleanna la mepusa'-pusa', sihapang kasuleanna to paboko. Donetoo la pa'da langi' sitonda oni käyyäng ang moduru-duru, ingkäna aka-aka ang landa' yaho la pa'da, naande api. Noa tunne' inde lino sibaha ingkäna ihsinna la mämpu'.

¹¹Dahia', solasohong, ponna ke inang la ditallangngi ingkäna aka-aka ang aha, ya' umbangnga'ne' noa pano di kita'? Pahalluingkea' umpamasero pembabeta anna untuhu'i Puang Alataala.

¹²Aka' lella'ingkea' unngempei Allo Panghohto'anna Puang Alataala. Ya' mahasa ke tapengkabela-belaii untuhu'i Dehata anna malai baha' sule yato Allo Panghohto'ang. Anna ke donentoo yato di allo, la mämpu' langi' anna ingkäna ang aha la naande asang api, lambi' loleng napobua' luhsunna.

¹³Ampo' la taempei yato ang hali nadandi Puang Alataala: dianto langi' bakahu sibaha lino bakahu ang la naongi tuho to maroho.

¹⁴Dahi, solasohong ang kukalemui, lella' unngempei yato allo, pengkabela-belaii membabe mapia anna malai mahasa kasikenteammu sibaha Puang Alataala, lambi' dako'a' sala bahtu' masili ke lambi'mokoa' dai' di olona.

¹⁵Kalehii indee: kasa'bara'anna Dehata umbea tempo pano di tau anna malai sika salama'. Dia tuntone' inde ihsinna suha'na Paulus, solasohong ang takalemui, ang nauki' pano di dioa' yaling di kakeaka'ang ang nabea Dehata.

¹⁶Yaling di ingkäna suha'na nauki' noa yato ke mampakuhu bumi didiona inde kaha-kaha. Aha di alla'na pepakuhunna ang mapahhi' dipähäng. Anna aha toi tau, ang si dai maroho pihki'na anna dai matoho kapampetahpa'anna, ang si umputa' pepakuhunna Paulus sibaha ihsinna Suha' Masero. Ya' yatoii la sika ullambi' tahungkung napobua' inde pembabenaii.

¹⁷Ampo' dioa', solasohong ang kukalemui, unnginsammi ingkäna indee. Dahi madakakoa' anna dako'a' napasähsä' lalang kasalaanna to karake, lambi' la manahokoa' yaho mai di ohko'ammu ang matoto'.

¹⁸Ampo' diare' la tuhtuangnga' unghängngängngi kapainsangammu didiona Puang Yesus Kristus, Dehatanta ang mepasalama', anna malai tuhtuang unsa'ding mana' pa'kalemunna. Pudii mengkalao dinoa lambi' sapano-panona. Aming.

1 Yohanes

1 Yohanes 1

¹Yaling inde di suha' kuuki' didiona To inang ahang di tempona dake' aha lino. Puhang kiita sibaha matangki' anna kihingngi sibaha talingangki' tula'na Yatoo. Puha tung kianti sibaha teyyeki' anna kiitang pembabena. Diantoo Bahtakara ang Mepatuho.

²Puhang dipepaitaing anna kiitang kami'. Ya' kisa'biing anna kipakahebai Yato ang Mepatuho ang la tontong lolo lambi' sapano-panona. To Mepatuho indee inang ahang sibaha Ambeta mengkalao dolu, anna puhamang kami' dipaitai.

³Aka ang puha kiita anna kihingngi dianto kipakahebaiingkoa', anna malaingkea' mesa yaling di kakalebuang. Dia tuke' kami'-kami' tohhomang yaling di Ambeta anna Puang Yesus Kristus Änä'na.

⁴Kitula'ingkoa' indee, anna malai sundung kakahsiangki'.

⁵Dianto inde kaheba ang kihingngi di hao mai di Puang Yesus kipakahebaiingkoa': Puang Alataala dianto kamabayaang bahtu' dioatee kamapiaang, anna dai aha kamalillingang bahtu' dioatee kakarakeang yaling di Kalaena.

⁶Ponna taoatee, "Tohhomingkea' yaling di Puang Alataala," ampo' tuhoingkea' yaling di kamalillingang, ya' losendingkea'te' disanga aka' daingkea' membabe situhu' katahpa'anna Puang Alataala.

⁷Ampo' ke tuhoingkea' yaling di kamabayaang, noa kamabayaanna Puang Alataala, ya' sangkalebumingkea'too anna ingkäna dosanta nabaseiingkea' haha titollona Puang Yesus, Änä'na.

⁸Ponna taoatee, "Dai aha dosanta," ya' umpasähsä' lalangngingkea' kalaeta anna dai tapadiinaha katahpa'anna Puang Alataala.

⁹Ampo' ponna ungnakuiingkea' dosanta dai' di Puang Alataala, la tontonne' umpasulepano pa'dandinna anna membabe situhu' katahpa'anna lambi' la

naampungngiingkea' dosanta anna nabaseiingkea' ingkäna pembabe karaketa.

¹⁰Ampo' ponna taoatee, "Daingkea' aha madosa," ya' dianto disanga unsangaiingkea' Puang Alataala to pa'loseng-loseng anna dai tapadiinaha yato bahtakaranna, ang unsangai ingkäna tau: 'to madosa.'

1 Yohanes 2

¹O ingkämmua' änä'ku, tula' yatoo kupayalingngingkoa' inde di suha' anna malai dako' umbabe dosa. Ampo' ke ahai tau umbabe dosa, dai la mahea' aka' aha Puang Yesus Kristus To Tahpa' ang la mampa'tula'ingkea' di hao di olona Ambeta.

²Anna Dianto umbala'iingkea' dipatei lambi' mala naampungngiingkea' dosanta Puang Alataala. Anna dai supung dosanta, ampo' dosanna toe' ingkäna hupatau yaling inde di lino.

³La malesong dioatee ungningsang si'daingkea' Puang Alataala ke dituhu'i loloi ingkäna pahentana.

⁴Ke ahai tau mangngoatee, "Kuinsang si'da Puang Alataala," ampo' dai si natuhu'i pahentana, maleso tau yatoo to pa'loseng-loseng anna dai umpadiinaha katahpa'anna Puang Alataala.

⁵⁻⁶Ampo' menna-menna si untuhu'i si'da-si'da pahentana, tau yatoo sundummi pa'kalemunna pano di Puang Alataala. Menna-menna mangngoatee, "Ungningsangngä' Puang Alataala," pahallu membabe sinnoa Puang Yesus. Noantoo la dipangngingsangi dioatee tohhoingkea' yaling di Puang Alataala.

⁷Oa' solasohongku ang kukalemui, inde kuuki'ingkoa' tadia pahenta ang mane dianna ditula', ampo' pahenta ang masaeng unghingngi, yato ang puha ditula'ingkoa' mengkalao pampahandu'anna mampetahpa'koa' pano di Puang Yesus.

⁸Moinnakato noa, inde pahenta mala toi dioatee bakahu, aka' tandaang si'da-si'dang pole' yaling di pembabena Puang Yesus anna yaling di kalaemua'. Aka'

tuhtuang umpelleimokoa' kamalilingang anna mesilong pole' kamabayaang yaling di pembabemua'.

⁹Ponna aha tau mangngoatee, "Tuho yalimmä' di kamabayaang; dai aha sallaanna pembabeku." ampo' unghahiri' solana to mampetahpa', ya' tau yatoo tuho yalingke'te' di kamalilingang.

¹⁰Ampo' menna-menna unghalemui solana to mampetahpa', tau yatoo tuho yalimmi di kamabayaang, anna dang aha katiteroanna la napolalang manaho tama di dosa.

¹¹Ampo' menna-menna unghahiri' solana, tau yatoo meinaha karake, dianto yaling loloke' di kamalilingang, anna dai nainsang naoatee, "Umba la kuola?" aka' dai nainsang umpasise'la kamapiaang anna kakarakeang.

¹²Oa' änä'ku, kuuki'ingkoa' yaling inde di suha' aka' diampungngimingkoa' dosammu ungholai pengkähänganna Puang Yesus.

¹³Anna noa toi dioa' to dipoambe, kuuki'ingkoa' aka' unghingsammokoa' Puang Yesus, To inang ahang di tempona dake' aha lino. Anna ingkammu toia' änä' muane, kuuki'ingkoa' aka' untalomokoa' Pongkahana setang.

¹⁴Ya' kuuki'ingkoa' yaling inde di suha', änä'ku, aka' unghingsammokoa' Ambeta. Anna kuoa salakingkoa', to dipoambe, aka' unghingsammokoa' Puang Yesus, To inang ahang di tempona dake' aha lino. Noa toi ingkammua', änä' muane, aka' matoto'mia' kapampetahpa'ammu anna umpayalimmia' di inahammu karanna Puang Alataala, untalo tumokoa' Pongkahana setang.

¹⁵Daa umpalupano inahammu di ingkäna kakarakeang yaling inde di lino. Aka' ponna umpanoa, maleso anna dai la lupano inahammu di Ambeta.

¹⁶Aka' yato sipa' karakena hupatau yaling inde di lino, sinnoanna: membabe situhu' pampemalanna, kamailuang, anna kaungngangka'-angka'ang kalae, dai sule yaho mai di Ambeta, ampo' dahi yaling di lino.

¹⁷Inde ihsinna lino sibaha ingkäna kamailuang karakena daete' la tontong lolo. Ampo' menna-menna umpembabeing pa'elo'na Puang Alataala dianto ang la tuho lolo lambi' sapano-panona.

¹⁸Oa' änä'ku, tempo dinoa la unngoloimingkea' kapuhaanna lino. Puhamokoa' dipainsangngi dioate la sule mesa to pambahananna tau ang la umpa'bali Puang Yesus Kristus. Anna mai'ding kende' dinoa, dianto anna tainsammi taoatee dinoa la kapuhaannang lino.

¹⁹Yato ingkäna tau ang umpa'bali Puang Yesus sule yaling siang mai di alla'-alla'taa', ampo' maleso anna tadiaia' solata. Aka' ke la solata si'da-si'daia', la tontong loloingkea' sibaha-baha. Ampo' napelleiingkea' anna malai tandaang dioatee ingkäna yato tau tadia solata.

²⁰Ampo' dioa' dio puhamokoa' dipatamai Inaha Masero ang napatuhung Puang Yesus Kristus lambi' unnginsang asammia' pepakuu ang tahap'.

²¹Yaling inde di suha' kuuki'ingkoa', dai kuoate dake'a' unnginsang yato kaheba katahpa'ang, ampo' setonganna unnginsammia' yato kaheba katahpa'ang. Anna unnginsang toia' unngoate dai aha kaheba ang dai tahap' la sule yaling mai.

²²Darakate' tau ang dioantee to pa'loseng-loseng dianto ang mangngoatee, "Puang Yesus tadia To Dilanti' la Mepasalama"? Tau yato dianto balinna Puang Yesus Kristus, anna dia tunto ang umbahoi Ambeta sibaha Änä'na.

²³Menna-menna umbahoi yato Änä', tau yato dai tohho yaling di Ambeta. Ampo' menna-menna tontong lolo unngakui Änä', inang unnginsang Ambeta.

²⁴Dahi pahallu umpayaling loloa' di inahammu yato Kaheba Mapia ang puha unghingnia' mengkalao pampahandu'anna anna mampetahpa'koa'. Aka' ponna ke umpanoangnga', ya' la tohho lolomokoa'too yaling di Ambeta anna Änä'na.

²⁵Aka' Kalaena Puang Yesus ma'dandi naoatee, "La kubeakoa' katuhoang lambi' sapano-panona."

²⁶Ingkäna inde kuuki'ingkoa' didiona tau ang la mampasähsä' lalangkoa'.

²⁷Ampo' dioa' dio puhamokoa' nabea Puang Yesus Inaha Masero. Anna yato Inaha Masero tontong lolo tohho yaling di kalaemua' lambi' dang pahallu aha

tau senga' la umpakuhukoa' pepakuhu ang bakahu. Aka' napakuhu lolomokoa' Inaha Masero ingkäna ang la pahallu; anna yatoo tahpa', dai ditula' kale. Dianto anna la umpatontong lolongnga' kapampetahpa'ammu pano di Puang Yesus.

²⁸Dahi, ingkämmua' änä'ku, la umpatontong lolokoa' kapampetahpa'ammu pano di Puang Yesus. Aka' ke umpanoai, suleito umpepaitaing Kalaena, ya daingkea' la mahea' anna masili di hao di olona.

²⁹Dahi aka' ungningsammia', lambi' ungningsang toe'a' unngoate ingkäna tau ang membabe katahpa'ang disanga änä'-änä'na Puang Alataala.

1 Yohanes 3

¹Pihki'mitoo, tandana käyyäng pa'kalemunna pano di kita', lambi' disangaiingkea' änä'-änä'na. Anna inang änä'na si'damingkea' Puang Alataala. Dianto anna damingkea' nainsang to tamampetahpa' yaling inde di lino, aka' dai ungningsang Dehata.

²Oa' solasohongku ang kukalemui, dinoa änä'namingkea' Puang Alataala, ampo' dake' nalambi' pihki'ta la umbaingkea' noa ke dako'mi. Moinnakato noa, tainsang taoatee la sinnoaingkea' Puang Yesus ke umpepaitaming Kalaena, aka' la taitang pole' umba noa Kalaena ang setonganna.

³Anna menna-menna ang hannu pano, la umpamasero pembabena yaling inde di lino, umba noa Puang Yesus masero.

⁴Menna-menna umbabe dosa untehkai pahentana Puang Alataala, aka' pembabe yatoo umpa'bali pahentana Puang Alataala.

⁵Ungningsammi unngoatee sule Puang Yesus tama inde di lino anna malai umpa'dai dosanta. Anna ungningsang toia' unngoatee daine' madosa Puang Yesus.

⁶Dahi menna-menna tohho lolo yaling di Puang Yesus dang la si umbabe dosa. Ampo' menna-menna si umbabe dosa, tau yatoo daine' ungningsang Puang Yesus anna dake'ne' la nakaleso pa'elo'na.

⁷O ingkämmua' änä'ku, daa umpabeia' tau napasähsä' lalangngo. Menna-menna umbabe pa'elo'na Puang Alataala, tau yatoo mesa to tahpa' umba noa Puang Yesus tahpa'.

⁸Ampo' menna-menna si umbabe lolo dosa, tau yatoo änä'-änä'na Pongkahana setang, aka' mengkalaoke' anna dake' aha lino anna inang madosanne' Pongkahana setang. Diantoo anna mentamang di lino Änä'na Puang Alataala aka' la umpa'dai pengkähänganna Pongkahana setang.

⁹Menna-menna mendahing änä'-änä'na Puang Alataala, tau yatoo dang la si umbabe dosa aka' sipa'na Puang Alataala yalimmi di kalaena, dia tuke' aka' Puang Alataala mendahing Ambena.

¹⁰Dahi maleso anna sisenga'angngi diita änä'-änä'na Puang Alataala anna änä'-änä'na Pongkahana setang. Aka' menna-menna dai umbabe katahpa'ang bahtu'raka dai ungkalemui to mampetahpa', tau yatoo tadia änä'-änä'na Puang Alataala.

¹¹Dianto inde kaheba ang puha unghingngia' mengkalao pampahandu'anna mampetahpa'koa': la sikalemuiingkea' mesa anna mesa.

¹²Daingkea' la membabe sinnoa ta Kain, aka' yato ta Kain mendahing änä'na To handang karake babe lambi' umpatei arinna. Akana umpatei arinna? Aka' si membabe karakene' ta Kain anna si membabe mapiane' arinna.

¹³O solasohongku, daa ungapusa'i ke nakahiri'koa' to tamampetahpa' yaling inde di lino.

¹⁴Tainsammia' taoatee lahpa'mingkea' di hao mai di kamateang lutama di katuhoang. Tandana umpelleimingkea' kamateang, ya' si ungkalemuiimingkea' solata to mampetahpa'. Ampo' menna-menna dai ma'kalemu, tontong loloke'ne' yaling di kamateang.

¹⁵Anna menna-menna unghahiri' solana to mampetahpa', tau yatoo sihapang papateang anna maleso dioatee yato to papateang daine' aha katuhoang sapano-panona yaling di kalaena.

¹⁶Puang Yesus Kristus puha umpapepatei Kalaena aka' nakalemuiingkea'. Diantoo tapohapangangnga' ma'kalemu. Dahi la tapalla'ang toua' kita' umbeho kalaeta la unsa'ding ma'kahupa-hupa kamasuhsaang aka' ungakalemuiingkea' solata to mampetahpa'.

¹⁷Ampo' mesa tau ang sundummi katuhoanna, ke dai ma'kalemu ungnigita solana ang dai sundung kapahalluanna, ya' dai ma'kalemu sinnoa Puang Alataala.

¹⁸Oa' ingkämmu änä'ku, yato ang dioaintee pa'kalemu si'da-si'da dai di hao supu di sua, ampo' la pahallu mengkalao yaling di unnä' inaha lembe' di pembabe.

¹⁹Ponna si ungaklemui si'da-si'daingkea' solata to mampetahpa', tainsammia'too taoatee änä'-änä'na si'damingkea' Puang Alataala. Anna la masannammi inahanta aka' daingkea' la bata-bata di hao di olona.

²⁰Aka' moinnakato ma'tula'-tula' inahanta naoatee, "Umbai damä' aha la salama' aka' karake pembabeku," ampo' dai la dipehingngii aka' käyyäng puhane' kakuasaanna Puang Alataala andana inahanta, aka' Dianto ang ullosa ihsi inahanta.

²¹Oa' solasohongku ang kukalemui, ponnato dang bata-bata inahanta, damingkea'to la mahea' di hao di olona Puang Alataala.

²²Anna la nahingnging ingkäna palaunta, aka' si tapembabeming pahentana anna si tapembabeming pampemalanna.

²³Ideranne' pahentana Puang Alataala pano di kita': La umpetahpa'ingkea' sanganna Puang Yesus Kristus, Änä'na, anna la sikalemuiingkea' mesa anna mesa umba noa ang puha napahentaingkea'.

²⁴Menna-menna si umpembabeing yato pahentana, tau yatoo tohho yaling di Puang Alataala anna Puang Alataala tohho yaling di kalaena. Anna tainsammi taoatee tohhong yaling di kalaeta aka' puhamingkea' napatamai Inaha Maserona.

1 Yohanes 4

¹Oa' solasohongku ang kukalemui, dakoa' la si madihhi' umpetahpa' tau moi la naoatee, "Nakuasaimä' Inaha Masero." Aka' mai'ding ang unsanga kalaena nabi, ampo' setonganna tadia, kende' anna mao mampakuhu tama inde di lino. Dahi la pahallua' umpemalesoi dolu bahtu' la Inaha Maserona si'daraka Puang Alataala unguasaii minge mampakuhu, bahtu' la tadiaare.

²La malesongnga' unngita tau ang nakuasaing Inaha Masero ke naakui naoatee, "Puang Yesus To Dilanti' la Mepasalama' tamang inde di lino menghupatau."

³Ampo' menna-menna ang dai mangngakui, tau yatoo dai napentamai Inaha Maserona Puang Alataala, ampo' napentamaine' inahanna setang bahtu' dioatee balinna Puang Yesus Kristus. Puhangnga' unghingngi la sule inaha yatoo anna ahana suleng yaling inde di lino.

⁴Oa' änä'ku, dioa' dio änä'-änä'namokoa' Puang Alataala anna puhamokoa' untalo ingkäna ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadia, aka' ma'kuasa puhane' Inaha Masero unguasaikoa' andana yato inaha ang unguasai to tamampetahpa'.

⁵Yato ingkäna ang unsanga kalaena nabi ampo' setonganna tadia, yaling mai di alla'-alla'na to tamampetahpa' lambi' tula'na situhu' pampemalanna solana anna napehingngii.

⁶Kami'mitoo änä'-änä'na Puang Alataala. Dahi menna-menna unnginsammi Puang Alataala, tau yatoo la umpehingngii pepakuhungki'. Ampo' menna-menna tadia änä'-änä'na Puang Alataala, tau yatoo daine' umpehingngii pepakuhungki'. Noantoo tapangnginsangngi alla'na pepakuhu tahpa'na Inaha Masero anna pepakuhunna inaha ang la mepasähsä' lalang.

⁷Ingkämua' solasohongku ang kukalemui, la sikalemuiingkea' mesa anna mesa aka' yato pa'kalemu yaho mai di Puang Alataala. Anna menna-menna ang si ma'kalemu, tau yatoo maleso anna änä'-änä'nai Puang Alataala anna unnginsammi Puang Alataala.

⁸Aka' sipa'na Puang Alataala ma'kalemu. Dahi menna-menna ang dai uningkalemui solana, tau yatoo maleso daine' ungningsang Puang Alataala.

⁹Puang Alataala puha unsuo Änä' samboana mentama di lino anna malai nabeaingkea' katuhoang lambi' sapano-panona. Noantoo napaitaiingkea' pa'kalemunna pano di kita'.

¹⁰Aka' ang dioainte pa'kalemu tadia kita' ang uningkalemui Puang Alataala, ampo' Puang Alataala uningkalemuiingkea' anna unsuo Änä'na umbala'iingkea' dipatei lambi' mala diampungngi dosanta.

¹¹Oa' solasohongku ang kukalemui, aka' noa yato pa'kalemunna Puang Alataala pano di kita', dahi pahallu touingkea' kita' sikalemui mesa anna mesa.

¹²Moinnakato dake' aha tau moi poro la mesa ungnigita Puang Alataala, ampo' ponna sikalemuimingkea' mesa anna mesa, ya' keboanto pa'kalemunna Puang Alataala yaling di kita', anna tontong lolo Puang Alataala tohho yaling di kalaeta.

¹³Aka' nasuhung tainsangnga' taoatee tohhomingkea' yaling di Puang Alataala anna tohho toi yaling di kalaeta, aka' puhamingkea' napatamai Inaha Maserona.

¹⁴Anna puhang kami' kiita anna kisa'biing kioatee Ambeta unsuo Änä'na mentama di lino mendahi To Pepasalama'.

¹⁵Menna-menna mangngakui naoatee, "Puang Yesus Dianto Änä'na Puang Alataala," tau yatoo tohhong yaling di Puang Alataala anna Puang Alataala tohho yaling di kalaena.

¹⁶Anna tainsammi sibaha tapetahpa' taoatee pa'kalemunna Puang Alataala mentama di kalaeta. Sipa'na Puang Alataala ma'kalemu. Menna-menna uningkalemui lolo solana, tau yatoo tohhong yaling di Puang Alataala anna Puang Alataala tohho yaling di kalaena.

¹⁷Dipasundung pa'kalemu yaling di kalaeta anna malai daingkea' mahea' di hao di olona Puang Alataala ke lambi'mi Allo Panghohto'ang. Daingkea' la mahea' aka' sinnoang pembabeta Puang Yesus.

¹⁸Ke ahai pa'kalemu yaling di kalae, daingkea' la mahea'. Aka' ponna sundummi pa'kalemu yaling di kalae, dianto ang la umpa'dai kamahea'ang. Aka' daingkea' la nahoa pantahungkungang yato ang si napihki' hupatau. Dahi menna-menna mahea', tau yatoo dake' sundung pa'kalemunna yaling di kalaena.

¹⁹Dianto anna si ma'kalemumingkea' aka' dolu puhane' Puang Alataala uningkalemuiingkea'.

²⁰Ponna aha tau mangngoatee, "Ungkalemuiä' Puang Alataala," ampo' unghahiri' solana to mampetahpa', tau yatoo ma'loseng-loseng. Aka' solana ang naita anna dai nakalemui, londonanne' Puang Alataala ang dai naita.

²¹Anna Diae' ang umbeaingkea' inde pahenta naoatee, "Menna-menna uningkalemui Puang Alataala pahallu toi la uningkalemui to mampetahpa'."

1 Yohanes 5

¹Menna-menna mampetahpa' naoatee, "Puang Yesus To Dilanti' la Mepasalama'," tau yatoo änä'na Puang Alataala. Anna menna-menna uningkalemui Ambeta, tau yatoo uningkalemui toe' änä'-änä'na Ambeta.

²Ponna uningkalemuiingkea' Puang Alataala anna tatuhu'i pahentana, tainsammi taoatee uningkalemuiingkea' änä'-änä'na Puang Alataala.

³Aka' ponna untuhu'ingke pahentana Puang Alataala, ya' takalemui tunto nei'. Anna yato pahentana dai matingngi,

⁴aka' ingkäna änä'-änä'na Puang Alataala untalo ingkäna kakarakeang yaling di lino. Kapampetahpa'ammitoo pano di Puang Yesus anna malaingkea' untalo kakarakeang.

⁵Mennakae' la mala untalo ingkäna kakarakeang yaling inde di lino, ke tadiai kita'a' ingkäna ang mampetahpa' dioatee, "Puang Yesus Dianto Änä'na Puang Alataala."

⁶Puang Yesus Kristusmitoo ang puha sule ditero' uhai anna umpatitollo hahana. Dai sule supung la ditero' uhai, ampo' ditero' uhai sibaha umpatitollo hahana. Anna Inaha Maserontoo unsa'biii naoate Puang Yesus Dianto Änä'na Puang Alataala, aka' ahana tahpa' sipa'na Inaha Masero.

⁷aka' aha tallu ang unsa'bii didiona Puang Yesus Kristus:

⁸Inaha Masero, uhai pantero'anna, anna haha titollona; inde tallu dai aha sisala kasa'bianna.

⁹Aka' kasa'bianna hupatau anna tapetahpa', londoke'ne' kasa'bianna Puang Alataala, aka' Kalaena unsa'bii didiona Änä'na.

¹⁰Menna-menna umpetahpa' Änä'na Puang Alataala, tau yatoo umpayalimmi di inahanna yato kasa'biang. Ampo' menna-menna dai umpetahpa' Puang Alataala, tau yatoo unsangai Puang Alataala to pa'loseng-loseng, aka' dai napetahpa' kasa'bianna didiona Änä'na.

¹¹Anna dianto inde kasa'bianna naoatee: Puhamingkea' nabea Puang Alataala katuhoang sapano-panona, anna Änä'nantoo Dianto kasuleanna yato katuhoang.

¹²Menna-menna tohho yaling di Änä'na Puang Alataala, tau yatoo ullambi'mi katuhoang. Ampo' menna-menna dai tohho yaling di Änä'na Puang Alataala, tau yatoo dai ullambi' katuhoang.

¹³Oa' ingkämmu ang umpetahpa'mi sanganna Änä'na Puang Alataala, kuuki'ingkoa' yaling inde di suha' anna malai ungningsang si'da-si'daa' unngoatee, "Ullambi'mang katuhoang sapano-panona."

¹⁴Anna daingkea' la bata-bata pano di olona Puang Alataala, aka' la nahingngimingkea' ke umpalauingkea' aka-aka situhu' pa'elo'na.

- ¹⁵Aka' tainsammia' taoatee nahingnging ingkäna palaunta, dahi la tainsang toe'a' taoatee taampuing yato palaunta.
- ¹⁶Ponna ahakoa' unngita solamu to mampetahpa' umbabe dosa, la umpa'sambayangngingnga' dai' di Puang Alataala, anna malai umpamasero sumule katuhoanna. Ampo' dako' kuoainte la pahallu umpa'sambayangnging yato tau ang umbabe dosa ang la mebaha pano di kamateang sapano-panona. Aka' aha tau ang membabe noa yatoo.
- ¹⁷Ingkäna babe karake dipomadosa. Ampo' aha dosa dai la mebaha pano di kamateang sapano-panona.
- ¹⁸Tainsang taoatee menna-menna mendahing änä'-änä'na Puang Alataala, tau yatoo dang la si umbabe dosa. Ampo' pengkähänganna Pongkahana setang la nadakai lolo Änä'na Puang Alataala anna malai dai umpasähsä' lalang änä'-änä'na.
- ¹⁹Tainsang taoatee änä'-änä'naingkea' Puang Alataala; anna tainsang toia' taoatee ingkäna to tamampetahpa' nakuasaine' Pongkahana setang.
- ²⁰Tainsang toia' taoatee suleng Änä'na Puang Alataala anna nabuhkeiingkea' inahanta anna malaingkea' unngingsang si'da-si'da Puang Alataala. Ya' tohho si'da-si'damingkea' yaling di Puang Alataala anna Puang Yesus Kristus Änä'na. Dianto Dehata ang setonganna anna Dianto Katuhoang lambi' sapano-panona.
- ²¹Oa' änä'ku, la undakai manahpako' kalaemu andana umpenombaiko' dehata ang tadia Dehata ang si'da.

2 Yohanes

2 Yohanes 1

¹⁻²Pano di jumaa' ang napillei Puang Alataala. Hao mai di kodi', pebulle ada'. Kukalemui si'da-si'dakoa'. Dai kodi' supu, ampo' ingkäna toi to uningkalesong katahpa'anna Puang Alataala. Kikalemuikoa' aka' ingkänaingkea' umpetahpa' pepakuhu ang tahpa'. Anna yato pepakuhu la tohho lolo yaling di kalaeta, lambi' sapano-panona.

³Ke la malai Puang Alataala, Ambeta, anna Puang Yesus Kristus, Änä'na, la umbeheingkea' anna uningkalemuiingkea' sibaha memana' kamasahkeang anna kamalinoang. Ingkäna yato tipungngu' anna tandaang yaling di katahpa'ang anna pa'kalemu.

⁴Kahsi liuä' tahpana kuinsang kuoatee ahang yaling di alla'-alla'mua' membabe situhu' katahpa'ang ang napahentaingkea' Ambeta.

⁵Anna dinoa aha palaungkua' mating dianto: Ke la malai anna sikalemui loloingkea' mesa anna mesa. Inde ang kuuki'ingkoa' tadia pahenta ang mane dianna ditula', ampo' pahenta ang inang masaeng tahingngi, yato ang puha ditula'ingkea' mengkalao pampahandu'anna mampetahpa'ingkea' pano di Puang Yesus.

⁶Yato ang dioantee pa'kalemu, dianto untuhu'i ingkäna pahentana Puang Alataala. Anna yato pahenta inang puhangnga' unghingngi mengkalao pampahandu'anna anna mampetahpa'koa' pano di Puang Yesus ang naoatee, la si uningkalemui lolokoa' solamu.

⁷Aka' mai'ding to pampasähsä' lalang kende' anna mao mampakuhu tama inde di lino. Tau yato dai naakui naoatee, "Puang Yesus To Dilanti' la Mepasalama' tamang inde di lino menghupatau." Tau ang noa yato dianto to pampasähsä' lalang anna to umpa'bali Puang Yesus Kristus.

⁸Dahi la undakai manahpakoa' kalaemu andana labu' kalei yato pengkähängangki' anna malai untahimbo asangnga' sahomu yaho mai di Puang Alataala.

⁹Menna-menna dai umpentokei pepakuhunna Kristus, ampo' untuhu'i toboe' pihki' kalaena, tau yattoo dai aha kasikenteanna dai' di Puang Alataala. Ampo' menna-menna umpentokei manahpa pepakuhunna, ya' ahane' kasikenteanna dai' di Puang Alataala Ambeta sibaha Änä'na.

¹⁰Ponna ke ahai sule tau mampellambi'ikoa' umbaha pepakuhi ang tadia pepakuhunna Puang Yesus Kristus, daa untahimboi yato tau yaling di dasammu anna daa umbeaia' inaha.

¹¹Aka' menna-menna umbeai inaha, tau yattoo mempola toe' yaling di pengkähängang karakena.

¹²Moinnakato anna mai'dike' ang pahallu kutula'ingkoa', ampo' dai kuaku kupayaling asang inde di suha', aka' mopahtuyumä' la mating anna malai sitingngayoingkea' ma'tula', lambi' la sundung kakahsiantaa'.

¹³Salama'na toi are' mating solasohommu dinne di jumaa' ang napillei Puang Alataala.

3 Yohanes

3 Yohanes 1

¹Pano di Gayus ang kupakamaya, anna ang kukalemui si'da-si'da. Hao mai di kodi', pebulle ada'.

²O solasohongku ang kupakamaya, kupa'sambayangngingko anna malai masahke lolo anna malino katuhohammu yaling di ingkäna sia sinnoa kamasahkeanna anna kamalinoanna inahammu.

³Kahsi ponalaä' tahpana sule inde dinne sangngaka-sangngaka solasohonta natula'ingkä' didiona katontongammu umpentokei katahpa'anna Puang Alataala, aka' si membabeo situhu' katahpa'ang yattoo.

⁴Dai aha nasinnoaing kakahsiangku ke aha boi kupelele kuoatee membabeng änä'-änä'ku situhu' katahpa'ang.

⁵O solasohongku ang kupakamaya, dai aha ummali'-mali'ang si ungakemui solata to mampetahpa' ang si lempäng diting, moinnakato anna dakangkoa' siinsang.

⁶Anna puhang natula' pano di jumaaki' dinne yato pa'kalemummu. Ke la malai tontong loloo ungakemui diting tau ke mengkalaoi anna malai dai aha kakuhangang yaling di pellaonna. Ponna ke umpanoai, yato pembabemu la sipäto'mi di hao di olona Puang Alataala.

⁷Aka' yaling di pellaonna umpakaheba sanganna Puang Yesus Kristus, dai aha aka-aka siamo la natahimbo di hao mai di to taungnginsang Puang Alataala.

⁸Dahi kita' to mampetahpa', la pahalluingkea' ungakemui yatoii anna malai mangngala taha toingkea' kita' yaling umpakaheba katahpa'ang.

⁹Ahang suha' kuuki' mating di jumaä', ampo' daloloang naakui yato ta Diotrefes ang si pemalane' handang ma'kuasa.

¹⁰Dahi ponna malaä' lambi' mating, mane kupamalesoing jumaä' yato tula' tahuu ang napalele didioki'. Anna dai dia supu yato si nababe, ampo' datoe'

naaku untahimbo solata to mampetahpa' anna dai umpabei jumaa' untahimbo yatoii. Anna ponna ke ahai ang untahimbo yato solata, ya' si naalai yaling mai di jumaa'.

¹¹O solasohongku ang kupakamaya, daa umpensinnoai tau ang membabe karake, ampo' la umpensinnoaio tau ang membabe mapia. Menna-menna umbabe kamapiaang, tau yatoo änä'-änä'na Puang Alataala. Ampo' menna-menna si umbabe kakarakeang, tau yatoo daine' ungningsang Puang Alataala.

¹²Anna yatone' ta Demetrius natula' mapia asanne' tau. Anna pembabenantoo umpatandaang kamapiaanna, aka' situhu' katahpa'anna Puang Alataala. Anna kami' toi unsa'bi'i didiona kamapiaanna, anna ungningsammi unngoatee tahpa' tula'ki'.

¹³Moinnakato anna mai'dike' la pahallu kutula'ingko, ampo' dai kuaku kupayaling asang inde di suha',

¹⁴aka' mopahtuyuä' la baha' mating anna malai sitingngayoingkea' ma'tula'.

¹⁵Kuhannuang la tontongngo masahke anna malino. Salama'na toi mating ingkäna solata dinne. Anna la umpalambi' toingkä' salama'ku pano di simesa-mesa solata diting.

Yudas

Yudas 1

¹Pano di ingkäna tau ang natambai Puang Alataala mendahi petauanna. Nakalemuikoa' Puang Alataala, Ambeta, anna nadakaikoa' Puang Yesus Kristus. Hao mai di kodi' Yudas, arinnaä' Yakobus, anna mesaä' sabua'na Puang Yesus Kristus.

²Ke la malai tuhtuang nabeakoa' Puang Alataala behena, kamasahkeanna anna pa'kalemunna.

³Oa' solasohong ang kukalemui, dolu inang kupahtuyu la kuuki'ingkoa' mating suha' didiona kasalama'ang ang tatahimbo sibaha-baha. Ampo' dinoa ang sihatang kusa'ding dianto la kuuki' suha' mating anna malai kupamatoto' inahammu lambi' malakoa' untolla' yato ingkäna ang umbali pepakuhu ang tahpa'. Pihsang supu Puang Alataala umbea inde pepakuhu pano di petauanna anna sundung.

⁴Aka' aha tau ang dake' ungningsang Dehata, ang mahta-mahta tama di alla'-alla'ta. Si napihki' naoatee, "Dai maaka ke membabe karakeingke, aka' la naampungngiingke Puang Alataala aka' mana' pa'kalemunna." Sika umbahoi Tomarayanta anna Dehatanta ang mesa supu, dianto Puang Yesus Kristus. Ampo' masaeng anna tiuki'i didiona katallangang ang la naolai inde tau ang noa.

⁵Setonganna ungningsammia' indee ingkäna ang mane kutula'. Ampo' moinnakato noa, kupemala la ungnikalehai umba noa Dehata untahungkung ingkäna tau ang si membabe karake. Dolu to Yahudi napabeba' Dehata di hao mai di Mesir. Ampo' puhai yatoo aha di alla'naii ang dai mampetahpa', lambi' napatei piha di hao di ongeang makä'däng.

⁶Kalehain yato malaeka' dolu yaho di suruka. Aha piha di alla'naii ang dai tontong umbabe pengkähängang ang nabea Dehata, ampo' umpellei ongeanna. Lambi' napungo Dehata yato malaeka' umpake hante ang dai la mala bohtu, mane natutu'i tama di mesa ongeang ang malilling. Sika dipungo

lolo yaling, lambi' sule tempona la natahungkung Dehata yato di Allo Panghohto'ang.

⁷Kalehai toine' Bohto Sodom anna Gomora dolu sibaha yato sangngaka-sangngaka bohto ang nasidungku'ing. Ihsinna yato bohto membabe sinnoa yato malaeka' langngena'. Sika umbabe ma'kahupa-hupa pembabe tasampa' ang mekarakei, lambi' yato bohtona natallangngi Puang Alataala umpake api. Tahungkunnaii mendahi pohapangang pano di ingkäna tau, anna mala dipasihapang apinna nahaka ang dai la pi'de, ang la dipantahungkungngi ingkäna tau karake.

⁸Yato tau karake dolu sinnoa siang inde mai tau ang si mampakuhu loseng anna ungangangka'-angka' kalaenaii napobua' pangngipinna. Aka' sahing membabe tasampa' ungarähko'i kalaena anna sahing unngita-ita naung kakuasaanna Puang Alataala, noa toi si untula' tahuu ingkäna to ma'kuasa ang matande.

⁹Ampo' moi kalaena Mikhael, to pambahananna semalaeka'ang masero, daine' bahani untula' tahuu Pongkahana setang. Naonge anna matei Nabi Musa, siba'ding inde Mikhael anna Pongkahana setang untula' didiona la naaka yato bahkena Musa. Donetoo inde Mikhael dai untula' tahuu Pongkahana setang umpake kakuasaang kalaena. Supung naoate pano, "Ke la nakambahoingko Dehata!"

¹⁰Ampo' indene' to pampakuhu ang si ma'loseng-loseng si untula' tahuu aka-aka ang ma'kuasa ang dai nainsang. Ang supung nainsang: membabe situhu' pampemalanna toboue', sinnoa olo'-olo' ang dai ma'pihki'. Anna katämpä'anna la sika tallang napobua' yato pembabenaii.

¹¹La masuhsa liu pano diiii! Aka' sika umpensinnoai ta Kain ang papateang dolu. Sika untindo' pembabena ta Bileam, aka' moinnakato anna sika nainsangngi naoatee tahuu yato ang la nababe, ampo' tontong nababe aka' mailu pano di doi'. Sika umbali Puang Alataala sinnoa ta Korah dolu, lambi' sika la natahungkung mate Puang Alataala sinnoa ang dahi pano di ta Korah.

¹²Naonge anna ma'himpungkoa', ya' inde to pampakuhu ang si ma'loseng-loseng si mande sibaha-bahakoa' sihapang solamu, ampo' mepakasili yato pembabenaii. Si ma'so'bäng-so'bäng ke mandei yato di pa'himpungang anna umpihki' supu kalaena. Sika sinnoa ke malillingngi kalane ampo' dasiang kene' aka' nasau pepahi. Sika sinnoa poang kayu ang puha dilelleng lambi'dang keuhaka': ke lambi'mi tempona keboa, ya' daine' keboa aka' mateng anna malahsong.

¹³Pembabena ang mepakasili landa' liu sinnoa buhana bombang ang mähäng di le'bo'. Sika sinnoa bintäng ang unsamba langi', lambi' ke ditindo'i, ya' la sähsä' lalang tau. Inde to pampakuhu ang si ma'loseng-loseng la natahukung Puang Alataala tama di ongeang ang malilling si'da-si'da lambi'sapano-panona.

¹⁴Henokh, mesa peampoanna Adam lapi' kapitunna, ma'tula' lohpo' didiona inde mai tau. Naoatee, "Itai! Mengeng la sule Dehata naposolai ma'sa'bu-sa'bu to pentindo'na ang masero.

¹⁵La umpahehsa ingkäna hupatau, anna yato ingkäna ang si mampa'bali la natahukung aka' pembabe karakenaii. La natahukung yato ingkäna ang dai tahu'-tahu'ang dai', anna la nabala' yato ingkäna tula' tahuhunnaii."

¹⁶Inde to pampakuhu ang si ma'loseng-loseng si momämmäng lolo anna si unsalla tau senga'. Sika si untuhu'i pampemala karakenaii. Si malängkä' inaha anna sanda-sanda si natula' ang si nababe, anna si unse'de' tau senga' anna malai sika ullambi' kauntungang.

¹⁷Ampo' dioa', solasohong ang kukalemui, kalehaii yato ang naoa dolu rasulna Puang Yesus Kristus, Dehatanta.

¹⁸Sika naoate mating, "Ke la lambi'mi Allo Panghohto'ang, ya' la aha tau ang si unngita-ita naung kapampetahpa'anta. Dai sika la untuhu'i Puang Alataala, ampo' la untuhu'i pampemala karakena."

¹⁹Dianto inde mai tau ang si umpasisähä'-sähä' kamesaanna hupatau. Nakuasai pampemala inahanna toböe', aka' daine' aha Inaha Masero yaling di inahannaii.

²⁰Ampo' dioa', solasohong ang kukalemui, sipamatoto' lolokoa' yaling di kapampetahpa'ammu sibaha solamu, aka' masero liu yato pepakuhu ang tapetahpa'. Pa'sambayang lolokoa' situhu' petehtena Inaha Masero.

²¹Yaling di katuhoammu pengkero lolokoa' ang la sihatang pano di tau ang nakalemui Puang Alataala. Anna empeii yato pebehe ang la nabeakoa' Puang Yesus Kristus ke suleng, dianto katuhoang ang lambi' sapano-panona.

²²Ponna ke ahake' tau ang bata-bata inahanna, ya' paitaii pa'kalemummu pano.

²³Ponna ke ahai tau ang ungkebo'i kapampetahpa'anna, ya' tehte sumule sihapang umpasalama'o tau yaling mai di api. Noa tunne' pano di tau ang si untuhu'i pampemala karake, paitai toine' pa'kalemu, ampo' madakakoa' anna dakoa' natumäng dosanna. Paitaii pa'kalemu pano di to madosa ampo' kahiri'ine' dosannaii, pasihapangngi kaya' karähko' ang dang diaku dipake.

²⁴Pudii Puang Alataala, aka' ma'kuasa medakai anna dakoa' la manaho, lambi' dai la aha kasalaammu anna la kahsi liukoa' ke nabahamokoa' tama di olona ang matande.

²⁵Mesa supu Puang Alataala. Dianto ang mepasalama' unngolai Puang Yesus Kristus, Dehatanta. Sihatang dipamatande anna dipakeangka', aka' Dianto ang untokei ingkäna kamatohoang anna kakuasaang mengkalao dolu, dinao anna lambi' sapano-panona. Aming!

Pangngitanna Yohanes

Pangngitanna Yohanes 1

¹Ihsinna inde suha' dianto didiona kaha-kaha ang la baha' dahi ang napalanda' Puang Alataala pano di Puang Yesus Kristus anna malai napepainsangnging pano di to pentindo'na. Puang Yesus unsuo malaeka'na pano di ta Yohanes sabua'na do napaitai yato kaha-kaha.

²Ya' natula' tunne' ta Yohanes yato ingkäna ang naita didiona Bahtakaranna Puang Alataala ang nasa'bii Puang Yesus Kristus.

³Menna ang la mambata inde suha' didiona ang la dahi anna ang mampehingngii sibaha natuhu'i ihsinna dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala. Aka' ingkäna indee dang la masae anna dahing.

⁴Pano di pitu jumaa' di hao di Poropensi Asia. Hao mai di Yohanes. Oa' solasohongku, ke la malai nabehekoa' anna napamasahkekoa' Puang Alataala, dianto ang aha, ang inang ahang anna ang la sule. Noa toi yaho mai di pitu inaha ang aha yaho di olona ohko'ang katomarayaanna,

⁵anna yaho mai di Puang Yesus Kristus sa'bi ang mala dipetahpa'. Dianto ang handang dolu tuho di hoi' mai di alla'na to mate anna unguasai setomarayaang di lino. Puang Yesus mekalemui liu. Tandana yato naaku mate tibollo hahana anna malai nalahpa'ingkea' di hao mai di dosanta

⁶anna napakamesaingkea' tama di mesa kapahentaang ang napatani mendahi imang ang la untahiai Puang Alataala dianto Ambena. Puang Yesus dianto ang handang matande anna ma'kuasa lambi' sapano-panona. Aming.

⁷Itaia', mengeng la sule yaling di salehu' anna ingkäna hupatau la mangngita moi yato ang puha mantobo'. Ingkäna ihsi bohto di lino la dumuseng napobua'. Tahpa' si'daete' inde la dahi. Aming.

⁸Naoate Puang Alataala, "Kodi'mito indee Ang Handang Uhuna anna Ang Katämpä', dianto To Handang Ma'kuasa ang aha anna ang inang aha anna ang la sule."

⁹Kodi' Yohanes, solasohommua' yaling di kapampetahpa'ang, ang unsinnoaing didahha aka' untindo' Puang Yesus Kristus. Dahi sa'bara'ingkea' madahha aka' napakamesaingkea' tama di kapahentaanna. Dihambaiä' pano di Kalantanang Patmos aka' umpepainsangngingkä' Bahtakaranna Puang Alataala sibaha mangngakuä' kuoate, Puang Yesus Kristus dianto Dehatangku.

¹⁰Aha pihsang allo Dehata nakuasaiä' Inaha Masero, ya' unghingngimä' kamaha ang handang käyyäng sinnoa oninna terompe' ma'kara di hao di kebo'ku.

¹¹Yato kamaha naoatee, "O Yohanes, uki'i aka ang unngita, anna umpapebahaing ne suha' pano di pitu jumaa' dianto: to Efesus, to Smirna, to Pergamus, to Tiatira, to Sardis, to Filadelfia, anna to Laodikia."

¹²Tahpa mensailemä' pano di kebo'ku unnenne'i yato ang mampa'karaiä'. Ungngitamä' pitu pampatokoang lampu bulahang dibabe.

¹³Di alla'na yato pampatokoang lampu aha ke'de' mesa sinnoa liu hupanna tau. Umpake kaya' kalambe' ang lambi' naung di bihti'na. Mesalempäng bulahang.

¹⁴Bää'na sibaha beluhä'na mabuhsa' sinnoa kapa' bahtu' dähko-dähko, matanna pähä'lä' sinnoa api.

¹⁵Bihti'na pangngillo' sinnoa yato bahsi ang mane dihui'i yaling mai di ahha baya. Kamahanna sinnoa yato oninna sälänsäng ke buntu'i.

¹⁶Teyye kuananna untokei pitu bintäng anna di suana sohong mesa pa'dang ang pahela sibali. Lindona mesilo sinnoa yato allo koro ke maloe bumi.

¹⁷Tahpana kuita, ya' tilumbäng siamä' di olona salamang to mate. Ampo' tahpa nasahpää' teyye kuananna anna ma'karai naoatee, "Daummahea', Kodi'mito indee Ang Handang Uhuna anna Ang Handang Katämpä'.

¹⁸Kodi'mito ang tuho moinnakato puhämä' mate, ampo' itai tuhoä' lambi' sapano-panona. Kodi' ungkuasai kamateang anna ongeanna to mate.

¹⁹Dahi uki'i samai kaha-kaha ang unngita, dianto kaha-kaha dinoa anna kaha-kaha ang la dahi di allo ang la sule.

²⁰Anna didiona bahtuanna inde pitu bintäng ang unngita di teyye kuanangku anna yato pitu pampatokoang lampu bulahang, dianto pitu bintäng bahtuanna pitu malaeka' di pitu jumaa' anna yato pitu pampatokoang lampu bulahang, bahtuanna pitu jumaa'."

Pangngitanna Yohanes 2

¹Nalombungnging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Efesus, noa indee ang la unnguki': Dianto inde pepasanna ang untokei pitu bintäng di teyye kuananna, anna mellao di alla'na pampatokoang lampu bulahang.

²Kuinsang samai ang umbabea', umpengkähäng si'da-si'daingkä' anna sa'bara'koa' unngolai kamadahhaang. Kuinsang toi dakoa' umbea inaha pano di to karake. Anna tau ang unngangka' kalaena rasul ampo' setonganna tadia, puhangnga' unsändä'i, ya' ullambi'mi kalosengannaii.

³Masuhakoa' anna sa'bara'koa' aka' kodi', dakoa' unngingsang lupu umpengkähängngingkä'.

⁴Ampo' ahake' ang kusallaingkoa', dianto dang aha pa'kalemu yaling di inahammu sinnoa dolu.

⁵Kalehaii, makahao liungnga' unngongei manaho! Pengkatoba'koa' di hao mai di dosammu, anna umpembabeing yato aka ang puha umbabea' dolu. Ponna daia' umpanoa, ya' la suleä' kualai yato pampatokoang lampu.

⁶Ampo' aha ang mapiaa' di kalaemu, dianto: unghahi'di'koa' pembabena to pentindo'na Nikolaus ang kukahi'di' tou kodi'.

⁷Ponna ke pemalakoa' unngingsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa'! Tau ang patalo la kupabeine' unngande boana poang kayu ang mepatuho ang tuho yaling di bela'na Puang Alataala."

⁸Nalombungging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Smirna, noa inde ang la ungnuki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di To Handang Uhuna anna Katämpä'na, Ang puhang mate ampo' tuho sumule.

⁹Kuinsang kamasuhsammua'. Kuinsang memase-masekoa' ampo' setongnganna to makakakoa' di mendehatanna. Kuinsang umba noa kara-kara ang napatanda'ikoa' ang unsanga kalaena to Yahudi, ang napillei Puang Alataala, ampo' setonganna kuangka' tadia to Yahudi. Yato tau petauanna Pongkahana setang.

¹⁰Daungkahea'a' kamadahhaang ang dang masae anna ullambi'mi. Inang la ahaete' sangngaka-sangngaka di alla'mua' ang la napatama Pongkahana setang di tahungkung nasändä'i. Sampulo allona naongei madahha. Pahallukoa' umpamatoto' lolo kapampetahpa'ammu di Kodi' lambi' mate. Ponna umpanoang, ya' la kubeamokoa'te' saho kapataloang dianto katuhuang lambi' sapano-panona.

¹¹Ponna ke pemalaia' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa'! Tau ang patalo danne' la unsa'ding kamadahhaang di kamateang kapendoanna. “

¹²Nalombungging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Pergamus, noa inde ang la ungnuki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di tau ang kepa'dang pahela sibali.

¹³Kuinsang ang ungnongei tohho, dianto ongeanna Pongkahana setang ma'kuasa. Ampo' inang umpetahpa'ä'a', lambi' daia' tora' aha umbahoi'ä' yato naonge dipateii ta Antipas diting ang naonge tohho Pongkahana setang. Indee Antipas dianto mesa sa'bingku ang tontong lolo kapampetahpa'anna di Kodi'.

¹⁴Moinnakato noa, ahake' sangngaka-sangngaka kaha-kaha ang kusallaingkoa'. Ahakoa' sangngaka-sangngaka ang untuhu'i pepakuhunna Bileam. Inde Bileam umpakuhu ta Balak dolu ang la napanoa umpatinaho to Israel tama di dosa. Napaturui ungnande andeang ang puha dipopenomba pano di dehata lino anna ungnindä'-indä' pa'bannetauang.

- ¹⁵Noa toi aha di alla'mua' ang untuhu'i pepakuhunna to pentindo'na Nikolaus.
- ¹⁶Dahi pengkatoba'mokoa' di hao mai di dosa. Ponna dai umpanoa, ya' dante' masae anna tamamä' di alla'-alla'mu anna kutolla'i yato tau umpakeä' pa'dang ang aha di suaku.
- ¹⁷Ponna ke pemalako'a' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa'! Tau ang patalo kupabeine' unngande dehpa manna ang tibuni, anna pantang la sika untahimbo mesa batu mabusa di Kodi'. Di hao yato di batu aha tiuki' mesa sanga ang bakahu, ang dai aha moi poro la mesa tau mangnginsang supung ang mantahimbo toboe'."
- ¹⁸Nalombungnging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Tiatira, noa inde ang la unnguki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di Änä'na Puang Alataala, ang päh'lä' matanna sinnoa api, anna bihti'na pangngillo' sinnoa bahsi ang mane dihui'i yaling mai di ahha baya.
- ¹⁹Kuinsang samaia' ang umbabe. Ungkalemuikoa' para-parammu hupatau, mampetahpa'koa', mengkähäng, anna sa'bara'koa' unngolai kamasuhsang. Kuinsang mai'di puhane' ang ungnähäng dinoa andana dolu.
- ²⁰Ampo' ahake' ang kusallaingkoa', dianto umbearakoa' dio inaha ta Izebel, mesa bahine ang unsanga kalaena nabinna Puang Alataala. Mai'ding petauangku ang napasähsä' lalang anna napaturui unngindä'-indä' pa'bannetauang sibaha unngande andeang penombaang pano di dehata lino.
- ²¹Puhang kubea tempo mengkatoba' ampo' dasiang aha nabolinna unngindä'-indä' pa'bannetauang.
- ²²Dahi la kupamakorong. La sika kudahha si'da-si'da sibaha tau ang nasikamahoiing. Supung tora' ke nabling unngindä'-indä' pa'bannetauang, ya' dai la kupanoa.
- ²³Ingkäna to pentindo'na la kupatei asang, anna malai nainsang samai jumaa' naoatee, Puang Yesus ang ungningsang anna ullosa ihsi inahanna hupatau. La kubala'koa' situhu' pembabemu.

²⁴Ampo' senga'na to Tiatira ang dai untuhu'i yato pepakuhu salao-laona anna dai umpellaya'i aka ang dioaintee, 'kamanähänganna Pongkahana setang,' kuoane'te tora' daine' la kupahoai durungang ang matingngi,

²⁵supung pahallua' umpatontong kapampetahpa'ammu di Kodi' lambi' suleä' dako'.

²⁶⁻²⁷Tau ang patalo anna umpembabeing samai pa'elo'ku lambi' mate, la kubea kakuasaang sinnoa ang kutahimbo yaho mai di Ambeku. La sika sundung kakuasaanna umpahenta bohto-bohto käyyäng anna untallangngi yato bohto sinnoa unghämu-hämu kohing tampo.

²⁸La sika untahimbo bintäng pambaha allo di hao mai di Kodi'.

²⁹Ponna ke pemalako' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa'!"

Pangngitanna Yohanes 3

¹Nalombungnging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Sardis, noa inde ang la ungnuki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di tau ang umpahenta pitu inaha ang aha yaho di olona ohko'ang katomarayaanna Puang Alataala anna untokei pitu bintäng. Kuinsang ang umbabea'. Boheng untindo'ä' anna naoate tau, 'tuho' ampo' setonganna matekoa'.

²Dahi kalehako' anna pamatohoi ang ahake' di kalaemu akinna pa'da. Aka' samai pengngoya'mu ang kulambi', dake' sundung di olona Puang Alataala.

³Dahi, pengkakalehaii sumule samai ang puha dipakuhuingkoa' anna ang puha unghingngi. Pembabeing yatoo anna mengkatoba'koa' di hao mai di dosammu. Ponna dakoa' madaka, la suleä' kudahhako', sinnoa to paboko kasuleangku daia' la ungningsang.

⁴Moinnakato noa, ahake' tau diting di Sardis ang madaka anna malai pengngoya'na tontong mapia sinnoa kaya' ang mabahahsi. Ingänna yatoo la kusibahaing mellao umpake kaya' mabusa ang mabahahsi, aka' sihatang nei'.

⁵Tau ang patalo dipakei noa nei'. Sangannai dai la kukoso'i yaling di suha' pantekenganna to tuho lambi' sapano-panona. Anna di olona Ambeku anna samai malaeka'na kuakune' kuoate to pentindo'ku.

⁶Ponna ke pemalako'a ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa'!"

⁷Nalombangnging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Filadelfia, noa inde ang la ungnuki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di To Masero ang tahpa'. Dianto ang untokei peklinna Tomaraya Daud. Ponna diang mantungka'i, dante' aha moi poro la mesa tau ang la mala mantutu'i. Ponna diang mantutu'i, dante' aha moi poro la mesa tau ang la mala mantungka'i.

⁸Kuinsangnga' pembabemu. Kuinsang toi dai umba sama kamatohoammua', ampo' untuhu'imokoa' pepakuhungku, anna umpetahpa'ä'. Puhang kubuhkeiingkoa' baba ang la dai mala natutu'i moi poro la mesa tau.

⁹Itai, tau ang mendahi to pentindo'na Pongkahana setang la kusuo sule malimuntu' di olomu. Anna la nainsang pa'kalemungku mating di dioa'. Yato tau to pa'loseng-loseng ang si unsanga kalaena to Yahudi ang napillei Puang Alataala, ampo' setonganna tadia.

¹⁰Untuhu'imokoa' pahentaku, dianto sa'bara' ungnolai kamasuhsang, dahi la kudakaikoa' di tempona kamasuhsang ang la unghoa inde lino. Inde la dahi anna malai unsändä'i ingkäna tau di lino.

¹¹Dang masae anna sulemä'. Pahallua' umpatontong kapampetahpa'ammu di Kodi', anna malai dai aha tau manghampa'ikoa' saho kapataloammu.

¹²Tau ang patalo la kupadahi ahhi yaling di Dasang Ada'na Puang Alataala, anna la tohho yaling lambi' sapano-panona. Pano yato di kalaena tau la kuuki' bohto mahoa'na Dehatangku dianto Yerusalem Bakahu ang la tuhung yaho mai di Dehatangku di suruka. La kuuki' toi sanganna Dehatangku anna sangangku ang bakahu.

- ¹³Ponna ke pemalako'a' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa!"
- ¹⁴Nalombungging yato tula'na naoatee, "Pano di malaeka'na jumaa' Laodikia, noa inde ang la ungnuki': Dianto inde pepasanna ang sule yaho mai di To Tontong Aha, Sa'bi ang tahpa' ang mala dipetahpa', ang nakasulei ingkäna siamo ang napadahi Puang Alataala.
- ¹⁵Kuinsang samai ang umbabea'. Dakoa' masumanga' di Kodi' anna datoukoa' masumanga' mambaliä'. Malae' ke la poro ahai mesa, masumanga' di Kodi' bahtu' bilang masumanga' mambaliä'.
- ¹⁶Ampo' aka' noang babemua' makuhtu, dahi la kupentibeingkoa' yaling mai di oloku.
- ¹⁷Ungngoaa'tee, 'To makakaang anna sundung; daang aha kalala.' Ampo' daia' ungningsang kalaemu meuho-uho anna masuhsa diita katuhooammu. To pemase-masekoa', dai paita anna mohobeläng.
- ¹⁸Dianto suhunna anna kupainsangngikoa' anna malai ungnalli bulahangku, dianto bulahang ang dai aha mampenghau, lambi' malakoa' mendahi to makaka. Noa toi pakeang mabusa la umpake anna malai dakoa' mohobeläng ang mepakasili. Noa tunne' minnä' la unsuhsu'ing matammu anna malai paita.
- ¹⁹Tau ang kukalemui dianto ang kukambahoing anna kupaturu. Dahi pahallukoa' suhaka anna mengkatoba' di hao mai di dosammu.
- ²⁰Itai, ke'de'ä' di hao di olo baba anna ma'karaä'. Ponna aha tau ang manghingngi kamahangku, anna umbuhkei baba, la tamaä' kupellambi'i. La mandeang sibaha-baha.
- ²¹Tau ang patalo, la kupabeine' mohko'ang sibaha di ongeang katomarayaangku, sinnoa Kodi' puha patalo anna dinoa mohko'mä' sibaha Ambeku di katomarayaanna.
- ²²Ponna ke pemalako'a' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai samai ang natula' Inaha Masero pano di pitu jumaa!"

Pangngitanna Yohanes 4

¹Tahpana kupahandang bou, aha bumi kuita mesa baba tibuhke yaho di suruka. Pihsananna aha bung yato kamaha sinnoa terompe' ang puha kuhingngi dolu. Yato kamaha naoatee, "Maio done indee anna kupainsangngio didiona ang la dahi dako'."

²Nakuasai siamä' Inaha Masero. Ungngitamä' ohko'ang tomaraya yaho di suruka anna aha mesa tau mohko' yaho.

³Yato tau pangngillo' sinnoa batu masuli' anna maleke, mamata anna malea hupanna. Mesa tahaue ullikoi yato ohko'ang tomaraya. Inde tahaue pangngillo' sinnoa mesa batu melälähäng ang mamata hupanna noa lala' upe.

⁴Di aneanna inde ohko'ang tomaraya aha dompulo uhpä' ohko'ang senga' mallipu'i. Pantang naongi mesa to dipakeangka' umpake kaya' mabusa anna mesongko' bulahang.

⁵Yato di ohko'ang tomaraya aha kila' anna ma'kundäng-kundängngi. Aha toi pitu ballo ang meleä'-leä', dianto pitu inahanna Puang Alataala ang aha yaho di olona ohko'ang tomaraya.

⁶Aha toi di olona yato ohko'ang tomaraya noa le'bo' mahändäng mala dipodahammeng. Ohko'ang indee nalipu'i uhpä' hupanna ang menanaha ang napunnoi mata di olona anna di kebo'na.

⁷Lindona hupanna ang menanaha ang uhuna sinnoa singa. Ang kaderuanna sinnoa saping laki. Katallunna sinnoa lindona tau. Ang kauhpä'na sinnoa sahebaki ang lella' lumolo'.

⁸Uhpä' inde hupanna ang menanaha pantang unnung pani'na anna napunnoi mata moi ang nasamboi pani'na. Allo bengi dai aha natothoi ma'penani-nani naoatee, "Masero, Masero, Masero Puang Alataala, To Ma'kuasa, Ang aha, anna ang inang ahang anna ang la sule."

⁹Inde hupanna ang menanaha umpopenani pampudiang, malimuntu' anna menau-nau pano yato ang mohko' di ohko'ang tomaraya, dianto ang tuho lambi' sapano-panona.

¹⁰Lella' menani malimuntu' asammi yato to dipakeangka' pano di olona yato ang tuho lambi' sapano-panona. Mane umpentibeing yato songko' bulahanna pano di olona yato ohko'ang, tandana umpakeangka' puha yato ang mohko' di ohko'ang tomaraya, lella' siang menani naoatee,

¹¹"O Puang Alataala Dehatangki', Dio supu ang sihatang untahimbo pampudiang anna kakeangka'ang aka' ma'kuasao. Aka' dio ang umpadahi ingkäna siamo, anna aka' pa'elo'mu toi nasuhung mala dahi anna tuho."

Pangngitanna Yohanes 5

¹Pihsananna kupahandang bou unngitamä' sallolongang suha' di teyye kuananna yato tau ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya. Suha' yatoo keuki' yalinna anna di aneanna sibaha dipadehke'i pitu ang ma'hupa katahpe ang mampatandaang dake' aha dibuhkei.

²Mane unngitaä' mesa malaeka' matoho kakoha-koha napekäyyängngi naoatee, "Menna ang sihatang ullohka'i katahpena inde suha' tilolong anna nahuhka'i?"

³Ampo' moi ang yaho di suruka, yaling di lino anna di hoi' di apa' tampo, dai aha ang sihatang mambuhkei anna nanenne'i ihsinna.

⁴Tahpa musemmä' tora' masuhsa, aka' dai aha mesa tau ang la sihatang mambuhkei anna mannenne'i ihsinna.

⁵Ampo' naoamingkä'te yato mesa to dipakeangka', "Mahtangngo! Itai! Ang disangai 'Singa sule yaling mai di alla'-alla'na to Yehuda' anna 'Peänä'anna Tomaraya Daud ang lele sau tama,' puhang patalo. Sihatanne' ullo'bä'i yato pitu katahpena suha' anna nabuhkeii."

⁶Ungngita bumä' mesa Änä' Domba ke'de' sitehe yato ohko'ang tomaraya ang nakulimboi yato uhpä' hupanna ang menanaha anna ingkäna yato to dipakeangka'. Yato Änä' Domba noaranne' ang puhang dikehe'. Pitu tandi'na anna pitu matanna dianto yato pitu inaha ang puha nasuo Puang Alataala tama di lino.

⁷Panong inde Änä' Domba untahimbo yato suha' di tau ang mantokei ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya.

⁸Lella' untahimbo suha' inde Änä' Domba, ya' malimuntu'mi yato uhpa' hupanna ang menanaha sibaha yato dompulo uhpa' to dipakeangka' di olona. Pantang sika untokei mesa katapi anna mesa kahti bulahang ang napunnoi kayu-kayu bomammi' dianto sambayanna petauanna Puang Alataala.

⁹Sika umpopenani mesa penaniang bakahu, ang naoatee, "Sihatangngo unngala ne suha' anna ullohka'i katahpena. Aka' puhamo dipatei. Anna kamateammu puhang unngalliing Puang Alataala yato hupatau di hao mai di ingkäna bohto di lino.

¹⁰Puhang sika umpakamesa tama di mesa kapahentaang ang napatani la untahiai Dehatanta, sibaha ma'pahenta yaling di lino."

¹¹Pihsananna kupahandang bumi anna kuhingngii kamahanna malaeka' ang ma'sa'bu-sa'bu masoona. Sika unngulimboi yato ohko'ang tomaraya anna yato uhpa' hupanna ang menanaha sibaha to dipakeangka'.

¹²Sika menani napekäyyängngi naoatee, "Änä' Domba ang puha dikehe' ma'kuasa anna sihatang untahimbo katomakakaang, kamanähängang anna kamatohoang; Sihatang dipakeangka', dipamatande anna dipudi!"

¹³Mane unghingngiä' ingkäna ang menanaha ang aha yaho di langi', di lino, di hoi' di apa' tampo anna ang aha yaling di le'bo'. Ingkäna indee menani asang naoatee, "Ke la malai Ang mohko' yaho di ongeang kamatandeang, anna yato Änä' Domba dipudi anna dipakeangka' sibaha dipamatande anna ma'kuasa lambi' sapano-panona!"

¹⁴Puhai yatoo, natimba'mi yato uhpa' hupanna ang menanaha naoatee, "Aming!" Tahpa malimuntu' tunne' yato samai to dipakeangka' menomba.

Pangngitanna Yohanes 6

¹Pihsananna unngitamä' yato Änä' Domba ullohka'i katahpena suha' ang uhuna sibaha kuhingngi kamahanna mesa yato uhpa' hupanna ang menanaha salamang kundäng naoatee, "Maio!"

²Kupahandang bumi anna unngitaä' mesa arahang mabuhsa' anna yato tau ang mampensakei untokei pana anna dipasongko'i bulahang, pano sihangang mesa tau ang inang si patalo ang mao bou umpealai sala kapataloang.

³Tahpana ullohka'i bung yato katahpena suha' ang kaderuanna yato Änä' Domba, unghingngi bumä' kamahanna yato hupanna ang kaderuanna naoatee, "Maio!"

⁴Ya' sohong bung mesa arahang ang senga'. Inde arahang pähä'lä' anna ang mampensakei dibeä kakuasaang la umpadahi pa'tolla'ang yaling di lino, anna malai hupatau sipate-patei. Dibeang mesa pa'dang kalambe'.

⁵Ullohka'i bung yato Änä' Domba katahpena suha' ang katallunna. Unghingngimä' yato hupanna ang katallunna naoatee, "Maio!" Kuita burang landa' mesa arahang maloteng. Ang mampensakei untokei sahpasang timbangang anna dibeä kakuasaang unkarakei pinamula.

⁶Ahang kuhingngi noa kamaha di alla'-alla'na yato uhpä' hupanna ang menanaha naoatee, "Sallite' gandum mahasa pa'sangngalloang disaho allinna, anna tallu lite' gandum tahuu pa'sangngalloang toe' disaho allinna tandana kabuhohangang. Ampo' daungkarakei bela' zaitun anna bela' angkoro' anna malai dai liba' maho yato kabuhohangang."

⁷Pihsananna ullohka'i bung yato Änä' Domba katahpena suha' kauhpä'na. Unghingngi bumä' yato hupanna ang kauhpä'na naoatee, "Maio!"

⁸Ungngitamä' mesa arahang alla'na mamata anna mahihi anna ang mampensakei disanga Kamateang. Mane napelolaii ang disanga Ongeang Kamateang. Sika dipakuasa umpatei sambahe uhpä'na tau yaling inde di lino unngolai pa'tolla'ang, kabuhohangang, kamakorongang anna olo'-olo' peande.

⁹Puhanna, yato Änä' Domba ullohka'i bung katahpena suha' kalimanna. Ungngitamä' di hoi'na yato pantunuang penombaang aha sungnga'na tau ang dipatei aka' umpepainsangnging Bahtakaranna Puang Alataala anna mampetahpa' dai' di Puang Yesus.

¹⁰Sika koha naoatee, "O Puang, To Handang Ma'kuasa ang masero anna tahpa', sangngakake' masaena mane umpahehsai to lino anna umbala'i aka' napateiang?"

¹¹Sika pantang dibea kaya' kalambe' mabusa anna disuoi mangngempei sämpäi', lambi' sundung yato solana ang la dipatei sinnoa inde maiii.

¹²Mane unngita bouä' yato Änä' Domba ullohka'i katahpena suha' kaunnunna. Tahpa dahi siang lino' ang käyyäng liu. Mataallo malilling sinnoa kaya' maloteng, anna bulang malea sinnoa haha.

¹³Bintäng dondongngi yaho mai di langi' sinnoa boa kayu ara ang dake' matua anna dondongnging di tempona nahoa pepahi käyyäng.

¹⁴Langi' tilolong sinnoa ale mane mengkapa'dai, anna ingkäna tanete anna kalantanang masihki' diparende di ongeanna.

¹⁵Pihsananna setomarayaang di lino, to keangka', to pambahananna setantaraang, to makaka anna to ma'kuasa, anna tau senga', moi sabua', moi to beba', le'ba' asang membuni tama di leäng anna tama di sihping-sihping batu yaho di tanete.

¹⁶Yaling yato di pembunianna sika koha naoatee, "O tanete! O batu! Kahompoiang mai. Buniang indo di hao mai di Tau ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya anna kakeaha'anna indo Änä' Domba!

¹⁷Aka' tempo kakeaha'ang suleng. Dinoa sika umpalanda'mi kakeaha'annaii, anna dai aha moi poro la mesa tau ang mantähäng di olona."

Pangngitanna Yohanes 7

¹Puhanna yatoo, unngitamä' uhpa' malaeka' ke'de' di uhpa' kasuleanna pepahi di lino. Sika untähäng pepahi di lino anna malai dai tisau di haho tampo, di le'bo' anna di poang-poang kayu.

²Mane unngitaä' mesa malaeka' senga' lemba' yaling mai di katimbinganna mata allo umbaha ang la dipake untandai sabua'na Dehata, dianto Dehata ang inang aha. Anna ma'karai napekäyyängngi pano di uhpa' malaeka' ang

dibea kuasa la untallangngi kalantanang anna le'bo'³naoatee, "Daungkarakei sängkäi kalantanang bahtu' le'bo' sibaha poang-poang kayu ke dake' puha kupadehke' tanda pano di kandinna sabua'na Dehatanta!"

⁴Ang kuhingngi yato ang la dibea tanda, sangngatu' uhpa'pulo uhpa' sa'bu mai'dinna. Tau yatoo diala yaling mai di sampulo derua peänä'anna Israel.

⁵⁻⁸Mesa boito bohto sampulo derua sa'bu bung tau. Dianto: to Yehuda, to Ruben, to Gad, to Asyer, to Naftali, to Manasye, to Simeon, to Lewi, to Isakhar, to Zebulon, to Yusuf anna to Benyamin.

⁹Tahpana yatoo, unngita bumä' hupatau mai'di si'da-si'da, dai aha ang mala mangngihsa' tandana mai'di. Yato tau sule di hao mai di ingkäna bohto di lino. Sika meporeha mabusa anna untokei palapa kelala' tandana mampudi. Sika ke'de' mengngolo pano di ohko'ang tomaraya anna pano yato di Änä' Domba.

¹⁰Sika koha napekäyyängngi naoatee, "Dehatanta dianto ang mepasalama', ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya anna yaho mai di Änä' Domba!"

¹¹Ingkäna yato malaeka' sibaha to dipakeangka' anna yato uhpa' hupanna ang menanaha ke'de' nakulimboi. Sangka' malimuntu' di olona yato ohko'ang tomaraya menomba di Puang Alataala

¹²anna ma'karai naoatee, "Aming! Sihatang dipudi, dipamatande, dipakeangka', dipenanu-naui Dehatanta aka' kakeaka'anna, kakuasaanna, anna kamatohoanna lambi' sapano-panona! Aming."

¹³Pihsananna ahang mesa yato to dipakeangka' nakutanaiä' naoatee, "Menna inde mai tau ang mekaya' mabusa anna umba sika nasule?"

¹⁴Kutimba'mi kuointee, "Dai kuinsang, Tuang. Tuang tubure' ang mangnginsang." Ya' naoantee, "Dianto inde tau ang puha salama' naonge unngolaii kamadahhaang käyyäng. Sika puhang untahpa' pakeanna napamabuhsa' umpake hahana yato Änä' Domba.

¹⁵Dianto suhunna anna sika ke'de'mi di olona ohko'ang katomarayanna Puang Alataala, sibaha menomba allo-bengi yaling di Dasang Ada'na. Anna yato ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya la mandakai.

¹⁶Danne' la sika manono anna mahähäng, anna dang la napandasa maluhsunna mata allo.

¹⁷Aka' yato Änä' Domba ang sitehe ohko'ang tomaraya ang la sika mambahanang sinnoa mesa to pangkambi'. Sika naposolai pano di kasuleanna uhai ang mebea katuhoang. Puang Alataala ang la mampahsiiing uhai matannaii."

Pangngitanna Yohanes 8

¹Tahpana ullohka'i katahpena suha' kapitunna yato Änä' Domba, mahulla-hulla siang yaho di suruka umbai setangnga tehte' masaena.

²Ungngitamä' pitu malaeka' ang ke'de' di hao di olona Puang Alataala, sika dibeapitu terompe'.

³Tahpa ahang sule mesa malaeka' senga' umbaha kahti bulahang ang si dipaongei kayu-kayu bomammi' anna ke'de'i di olona yato pantunuang penombaang. Dibeapitu mai'di liu kayu-kayu bomammi' ang la dipopenomba sibaha sambayanna samai petauanna Puang Alataala di hao di ongeang pantunuang bulahang ang aha di olona ohko'ang tomaraya.

⁴Sibaha sambayanna petauanna Puang Alataala, hambunna yato kayu-kayu bomammi' ang mänge meleä'-leä', mapulu' ludai' mengkalao di kahti ang natokei malaeka' di olona Puang Alataala.

⁵Pihsananna naalang inde paongeang bulahang yato malaeka', anna napangngihsii api ang naala di hao mai di pantunuang penombaang mane napentibeing tama di lino. Ya' tahpa mellihpä' siang kundäng, sibaha kila' anna lino'.

⁶Pitu malaeka' ang untokei pitu terompe' sadiang la mamponi.

⁷Malaeka' ang uhuna umponi terompe', tahpa kene' batu siang anna api masahhu' sihou haha. Inggänna indee dipentibeing tama di lino. Sambahe tallunna lino mämpu', lambi' sambahe tallunna poang-poang kayu anna lohpo mämpu' toe'.

⁸Malaeka' kaderuanna umponi terompe', tahpa kaitaang siang mesa ang käyyäng noa tanete ang meleä'-leä' dipentibeing tama di le'bo'. Sambahe tallunna le'bo' mendahi haha.

⁹Ya' mateng sambahe tallunna inggänna ihsi le'bo' ang tuho anna sambahe tallunna kahpala' tallang.

¹⁰Malaeka' katallunna umponi terompe', tahpa dondong siang mesa bintäng käyyäng ang meleä'-leä' sinnoa ballo yaho mai di langi' anna unghoi sambahe tallunna salu uhai sibaha timbu.

¹¹Yato bintäng disanga 'Apsintus' ang bahtuanna: mapäi'. Ya' mapäi'mi sambahe tallunna yato uhai, lambi' mai'di tau mate napobua' yato uhai ang mapäi'.

¹²Malaeka' kauhpa'na umponi terompe', tahpa tisampung siang sambahe tallunna mata allo, lambi' malilling sambahe tallunna lino. Noa toi di bengi, bulang anna bintäng tisampung sambahe tallunna lambi' dai mesilo pano di sambahe tallunna lino.

¹³Kupahandammi, ya' kuitang mesa sahebaki molo' yaho di nähäng mane kuhingngii mekoha naoatee, "Tilaka! Tilaka! Tilaka inggänna to lino, ke kahingngiammi tallu malaeka' senga'na umponi terompe'na!"

Pangngitanna Yohanes 9

¹Pihsananna umponing terompe'na yato malaeka' kalimanna. Ya' unngita bumä' mesa bintäng dondong yaho mai di langi'. Yato bintäng dibeä pekilinna kahoäng ang lunaung di ongeanna to mate.

²Umbuhkeing kahoäng yato bintäng, ya' sohommi hambu di hoi' mai sinnoa hambu to pesohe. Malilling siang mata allo anna nähäng napobua' yato hambu.

- ³Yato hambu naongei sohongngi kakombäng tuhungngi naung di lino, anna dibeai kakuasaang sinnoa alipang.
- ⁴Dai dipabei ungkarakei lohpo, bahtu' poang-poang kayu anna pinamula. Supung mala ungkeki' tau ang dai dipadehke'i kandinna tanda petauanna Puang Alataala.
- ⁵Yato kakombäng dai dipabei umpatei yato tau, supung la nadahha lima bulanna masaena. Mapi'di'na yato ang napaaha kakombäng sinnoa mapi'di'na pekeki'na alipang.
- ⁶Yaling yato di lima bulanna, pemala sika mengkamate, ampo' dasiang mala, aka' kahaoke' kamateannaii.
- ⁷Hupanna yato kakombäng sinnoa arahang ang la dibaha ma'tolla'. Yaho di bää'na aha sinnoa songko' bulahang. Lindona sinnoa lindo tau.
- ⁸Beluhä'na sinnoa beluhä' bahine, anna isinna sinnoa isi singa.
- ⁹Babuana ditutu'i noa hupanna kaya' bahsi. Oninna pani'na sinnoa memuhhunna mai'di bendi ang nahui' arahang ke le'ba'i ma'tolla'.
- ¹⁰Aha okinna sinnoa okinna alipang. Di okinnantoo naongei petohse'na ang pabisa ang undahha tau yaling di lima bulanna.
- ¹¹Aha toboe' tomarayanna ang mampahenta. Yato tomaraya dianto malaeka' ang untokei peklinna kahoäng to mate. Sanganna yato malaeka' yaling di basa Ibrani dianto 'Abadon' anna yaling di basa Yunani disanga 'Apolion.' Bahtuanna inde sanga dianto 'Pakarakeang.'
- ¹²Katilakaang uhuna lehammi. La deruake' katilakaang ang la sule.
- ¹³Tahpana malaeka' kaunnunna umponi terompe'na, ya' kuhingnging kamaha sule di hao mai di uhpä' sikunna pantunuang penombaang bulahang di olona Puang Alataala.
- ¹⁴Yato kamaha ma'kara pano di malaeka' kaunnunna naoatee, "Lahpa'i yato uhpä' malaeka' ang tisangke' di hoi' di Bone Efrat!"

¹⁵Ya' dilahpa' siang yato uha' malaeka' ang supung dipatokaing tehte' indee, allo dinoa, bulang dinoa, anna pahiana indee la umpatei sambahe tallunna hupatau.

¹⁶Kuhingnging dongngatu' juta mai'dinna yato tantara ang moarahang.

¹⁷Kuitang yato arahang anna ang mampensakei. Yato to pensake umpake kaya' bahsi pähä'lä', mamahta', anna makuni'. Bää'na yato arahang sinnoa bää' singa anna di suana sohong api, hambu anna ang masae puhpu noanna dama'.

¹⁸Sambahe tallunna hupatau napatei inde tallu hupanna kamadahhaang, dianto api, hambu anna noanna dama' ang sohong yaling mai di suana yato arahang.

¹⁹Kamatohoanna yato arahang di hao di suana anna di okinna. Okinna kanoang bää' ile dianto ang ungarakei hupatau.

²⁰Ampo' la'binna hupatau ang dai napatei yato kamadahhaang, dasiang mengkatoba' di hao mai di pembabe kalaena, diantoo: dasiang natohhoi umpenombai dehata-dehata lino anna tasanda-sanda ang nababe umpake bulahang, pera', tembaga, batu sibaha kayu ang dai mala paita, pahingngi anna mellao.

²¹Datoi sika naboli umbabe kakarakeang, noanna papateang, ihsang-ihsang, ungnindä'-indä' pa'bannetauang anna maboko.

Pangngitanna Yohanes 10

¹Tahpana yato kuitang mesa malaeka' matoho tukung yaho mai di suruka nasapu' salehu', anna haho bää'na nalikoi tahuhe. Lindona pansillo' sinnoa mata allo, anna bihti'na sinnoa api meleä'-leä'.

²Di teyyena aha mesa lolongang suha' saohko' ang tibuske. Bihti' kuananna mengngindä' di le'bo' anna bihti' kaihinna mengngindä' di kalantanang.

³Mekoha napekäyyängngi sinnoa oninna singa. Puhanna mekoha yato malaeka', natimba'ing pempitu kundäng sikäyyäng poduru-durunna.

⁴Puhanna yato kundäng, pemalamä' kuuki', ampo' tahpa unghingngiä' kamaha yaho mai di suruka naoatee, "Padiinahammui supu samai ang natula' indo kundäng. Damong ungnuki'!"

⁵Pihsananna yato malaeka' ang di le'bo' anna di kalantanang ungnängkä' teyye kuananna dai' di langi'.

⁶⁻⁷Mopinda umpake sanganna Puang Alataala ang tuho lambi' sapano-panona, ang umpadahi langi' anna lino sibaha le'bo' anna ingkäna ihsinna. Naoate yato malaeka', "Ponna umponi terompe'na malaeka' kapitunna, la umpembabeminto pahtuyunna Puang Alataala ang dake' aha mangnginsang, sinnoa ang puha napainsangngi pano di ingkäna nabi, sabua'na. Tempona dang la tirende!"

⁸Tahpana yatoo kuhingngi bumi kamaha ang puha kuhingngi yaho mai di suruka naoingkä'tee, "Laoo do alai indo lolongang suha' ang tibuhke pano di teyyena malaeka' ang simesaang bihti'na di le'bo' anna di kalantanang."

⁹Ya' mao siamä' do kupalau yato lolongang suha' saohko' anna malai nabeä'. Lambi'ku pano naoantee, "Alai anna ungnandei indee. Yaling di suamu la unsa'ding matänning sinnoa duho uhani ampo' yaling di kompemmu la unsa'ding mapäi'."

¹⁰Kukandoing yato lolongang suha' saohko' mane kuandei. Di sua noa tora' mammi'na duho uhani, ampo' tahpana kubilling, yalina di kompeng mapäi'mi.

¹¹Puhai yatoo, napahentamä' naoatee, "Pepainsang buking pepasanna Puang Alataala didiona kamadahhaanna ingkäna bohto anna setomarayaang."

Pangngitanna Yohanes 11

¹Puhanna yatoo dibeamä' sambose' kayu sinnoa hupanna huntung pepansi, mane naoingkä'tee, "Laoo do mete'i Dasang Ada'na Puang Alataala sibaha pantunuang penombaang. Ihsa'i sangngaka mai'dinna tau ang menomba yaling.

²Ampo' dane' ummete'i tãhãmpã'na, aka' puhane' dibehoing pano di tau ang dai ungningsang Puang Alataala. Yato tau la sika ungnindã'-indã' bohto mahoa' ang masero yaling di uhpã'pulo derua bulanna, bahtu' tallu setangnga pahiamanna.

³La unsuoã' derua sa'bingku ang mekaya' ma'tomate, sika umpepainsangnging kahebaku yaling di sansa'bu dongngatu' unnumpulo allona, bahtu' tallu setangnga pahiamanna.”

⁴Yato derua sa'bi dianto derua bãtãnna poang zaitun anna derua pampatokoang lampu ang aha di olona Puang Alataala To umpuãngang lino.

⁵Ponna aha tau nasãndã' la mangkarakei, ya' la aha api sohong yaling mai di suana ungnãmpu'i samai balinnaii. Napanoanto indee umpatei ingkãnna tau ang la mekarakei.

⁶Aha kakuasaanna anna malai dai kene' yaling di tempona umpepainsangnging kaheba ang sule yaho mai Puang Alataala. Ma'kuasa toi umpopendahi haha samai pengkalaoanna uhai. Mala toi umpaaha ma'kahupa-hupa kamasuhsaang yaling di lino diamo naonge sihatang napambabei.

⁷Puhanna sika umpepainsangnging yato kaheba, ya' sohommi olo'-olo' di hoi' mai di kahoãng to mate anna sika natolla'i napetaloi lambi' mate.

⁸Bahkenaii la sikalampa' pano di lalang kãyyãng yaling di bohto mahoa', ang naonge Dehatanna ditoke' yaho di kayu sitambeng. Sanganna yato bohto dipakonai Sodom bahtu' Mesir tandana membabe karake pano di petauanna Puang Alataala.

⁹Tau di hao mai di ingkãnna bohto di lino la umpahandang yato bahke yaling di tallu setangnga allona, anna dai sika napabei diku'bu'.

¹⁰Ingekãnna to lino sika kahsi didiona kamateanna yato derua sa'bi. Sika ma'mahoa'-hoa' anna sipakatu sandahupa, aka' yato derua sa'bi puha umpaaha mai'di kamadahhaang pano di ingkãnna tau di lino.

¹¹Ampo' puhanna yato tallu setangnga allona, ya' napapenanahang Puang Alataala yato derua sa'bi lambi' tuho sumule. Sika ke'de' siang, lambi' yato tau ang mangngita sika mahea' liu.

¹²Pihsananna yato derua sa'bi unghingnging kamaha napekäyyängngi yaho mai di suruka sika ditambahi dioaintee, "Maikoa' done indee!" Tahpa sika dai' siang di suruka nasapu' salehu' naita yato balinnaii.

¹³Donetoo dahi siang lino' käyyäng. Bahe sampulona yato bohto mahoa' sitale-tale, anna pitunsa'bu tau mate napobua' yato lino'. Inggänna tau senga' sika mahea', lambi' sika umpudi Puang Alataala ang ma'pahenta yaho di suruka.

¹⁴Katilakaang kaderuanna puhang. Ampo' itai! Katilakaang katallunna la baha' dahi sia bumi.

¹⁵Pihsananna yato malaeka' kapitunna umponi terompe'na, ya' ahang kamaha napekäyyängngi yaho di suruka naoatee, "Kakuasaang umpahenta to lino ahang dinoa di teyyena Dehatanta sibaha To Nalanti' la Mepasalama'. Dianto ang la ma'pahenta lambi' sapano-panona!"

¹⁶Pihsananna malimuntu'mi yato dompulo uhpä' to dipakeangka' ang mohko' di ohko'annaii di olona Puang Alataala anna menombai.

¹⁷Sika naoantee, "O Puang Alataala, To Handang Ma'kuasa, ang aha anna ang inang ahang! Menau-nauang mating aka' puhamo umpake kakuasaammu ang käyyäng anna umpahandu'mi ma'pahenta!"

¹⁸Inggänna tau ang dao mangnginsang sika keaha', ampo' lambi'mi tempona umpepaitaing kakeaha'ammu. Lambi' tung tempona umpahehsao ang nababe to mate naonge tuhoke'. Dianto inde tempona la umbea saho sabua'mu, samai nabi, anna pano di petauammu ang mampenombaio, moi memase-mase, moi dipakeangka'. Tempona toi untallangngi tau ang ungarakei to lino!"

¹⁹Puhanna yatoo tibuhke siang Dasang Ada'na Puang Alataala ang yaho di suruka anna landa'i yato Pahti Pa'dandiang yaling di huänna. Tahpa kila' siang anna kundäng käyyäng sibaha lino' anna kene' batu ang makambang.

Pangngitanna Yohanes 12

¹Pihsananna diitang yaho di langi' mesa tanda ang mepusa'-pusa' anna senga'-senga'. Mesa bahine ang nasapu' mata allo salamang ang napekaya', lella' ungnindä'i bulang. Yaho di bää'na aha songko' nadehke'i sampulo derua bintäng.

²Yato bahine kehähtäng anna lambi'mi tempona la keänä', ya' mohahaemmi aka' mansa'ding.

³Mane landa' boi yaho di langi' mesa tanda ang mepusa'-pusa' dianto aha mesa saha malea ang käyyäng liu, pitu bää'na anna sampulo tandi'na. Mesa boi bää'na mesa bung songko' tomaraya.

⁴Yatoo okinna unghui' sambahe tallunna bintäng yaho di langi' mane napentibeing naung di lino. Inde saha di hao di olona yato bahine ang lella' mansa'ding, unngempei yato änä' ang la sohong, pemala naande.

⁵Keänä'mi inde bahine mesa muane-ane ang la umpahenta ingkäna bohto sitonda kamatohoang. Ampo' yato änä' tahpa dipensintoing anna dibahai dai' di olona Puang Alataala di ohko'ang tomaraya.

⁶Tahpa menanda siang inde bahine pano di ongeang makädäng, ang inang napatokaing Puang Alataala. Dianto naongei didakai yaling di sansa'bu dongngatu' unumpulo allona, bahtu' tallu setangnga pahiamanna.

⁷Pihsananna tahpa dahi siang kasitolla'ang yaho di suruka. Mikhael, mesa pongkahana malaeka', sibaha malaeka'na untolla' yato saha, noa toi yato saha napololai toe' malaeka'na, umbali Mikhael.

⁸⁻⁹Ampo' yato saha käyyäng ditalo anna dilaba'i yaho mai di suruka. Dipentibeing tama di lino sibaha malaeka'na. Dianto ile ang handang dolu ang disangai 'Pongkahana setang' bahtu' 'inaha karake,' ang umbulitu' ingkäna to lino.

¹⁰Mane unghingngiä' kamaha yaho di suruka naoatee, "Dinoante' tempona Puang Alataala umpalanda' kasalama'ang. Dinoa Puang Alataala umpalanda' kakuasaanna ma'pahenta. Dinoa yato To Dilanti' la Mepasalama' umpalanda'

toe' kakuasaanna! Aka' ang untanda' tahuhu solata to mampetahpa' allo-bengi di olona Puang Alataala puhang dipentibeing tama di lino.

¹¹Puhang nataloii unngolai yato hahana Änä' Domba sibaha kaheba ang tahpa' ang sika napepainsangnging. Sika nasahane' umpebeaing sungnga'na lambi' mate.

¹²Dahi kahsi liu suruka anna samai ihsinna ang ma'ongegang yaling! Ampo' lino anna le'bo' tilaka nei', aka' napentamang Pongkahana setang. Kakeaha'anna masahhu', aka' nainsang sämpäi'dang supu tempona.”

¹³Tahpana nainsang yato saha ditibe tama di lino, ya' napahandu' siang umpalola lelung yato bahine ang puha ungeänä'ing mesa muane.

¹⁴Ampo' yato bahine puha dipapanoi pani'na sahebaki käyyäng, anna malai lumolo' pano di ongegang makä'däng, dianto ang naonge didakai di hao mai inde di saha yaling di tallu setangnga pahiamanna.

¹⁵Pihsananna yato saha umpembuhha'ming uhai salamang salu uhai yaling mai di suana pano yato di patunna bahine anna malai nalabu.

¹⁶Ampo' lino umposolai yato bahine. Yato lino umbuhkei suana anna unsuhhu'i yato uhai ang sohong yaling mai di suana yato saha.

¹⁷Yato saha keaha' si'da-si'da pano yato di bahine, lambi' le'ba' do natolla' peänä'anna, dianto ingkäna ang untuhu'i pahentana Puang Alataala anna ang unsa'bii Puang Yesus.

¹⁸Ya' tohhong yato saha di hoi' di behing le'bo'.

Pangngitanna Yohanes 13

¹Pihsananna unngिता bumä' mesa olo'-olo' sampulo tandi'na anna pitu bää'na, sohong di hoi' mai di le'bo'. Yato tandi'na pantang kesongko' tomaraya, anna di hao di bää'na pantang aha tiuki' mesa sanga ang untula' tahuhu Puang Alataala.

²Hupanna yato olo'-olo' sinnoa tallu hupanna olo'-olo' peande. Kalaena sinnoa singa anna bihti'na sinnoa bihti' beruang kalambe' kanukunna, anna suana

sinnoa suana harimau. Inde olo'-olo' nabea yato saha kamatohoanna ang käyyäng anna kakuasaanna ma'pahenta.

³Kuitang mesa bää'na yato olo'-olo' sinnoa ang bila' käyyäng ang sai'di' tala napobaha mate ampo' bono'mi. Inggänna ihsi lino pusa' anna untuhu'i yato olo'-olo'.

⁴Sika menomba pano yato di olo'-olo' lella' naoatee, "Dang aha ang sinnoa inde olo'-olo'! Dai aha ang bahani mambali!" Noa toi sika umpenombai yato saha aka' dianto ang umbea kakuasaanna pano yato di olo'-olo'.

⁵Yato olo'-olo' dipabei tomande' ungnangka'-angka' kalaena sibaha untula'-tula' tahuhu sanganna Puang Alataala. Dipabei toi ma'pahenta noa yaling di uhpa'pulo derua bulanna, bahtu' tallu setangnga pahiamanna.

⁶Ya' napahandu' siang untändoi Puang Alataala, noa toi ang naonge tohho anna inggänna ang aha yaho di suruka.

⁷Dipabei toe' umpa'bali petauanna Puang Alataala anna nataloi. Dibe kakuasaang umpahenta inggänna bohto di lino.

⁸Yato olo'-olo' la napenombai inggänna to lino. Supure' ang puhang tiuki' sanganna yaling di suha' pantekenganna to tuho lambi' sapano-panona daine' la mampenombai. Dake' aha dipadahi inde lino inang aha tiuki' sangannaii tama inde di suha' ang naampui Änä' Domba ang puha dikehe'.

⁹Ponna ke pemalako' ungningsang manahpa, ya' pehingngii si'da-si'dai:

¹⁰Tau ang la ditahungkung inang la ditahungkunna. Ang la dipatei umpake pa'dang, inang la dipateinna. Dianto anna pahallui petauanna Puang Alataala sa'bara' anna umpamatoto' kapampetahpa'anna.

¹¹Mane unnggita bouä' mesa olo'-olo' senga' sohong di hoi' mai di tampo, derua tandi'na sinnoa änä' domba ampo' kamahanna sinnoa oninna saha.

¹²Inde olo'-olo' umpake kakuasaang ang käyyäng di olona yato olo'-olo' ang uhuna, ang natahimbo siang di hao mai. Inggänna ihsi lino napahsa umpenombai yato olo'-olo' ang uhuna ang bono'mi bila' käyyänna.

¹³Olo'-olo' inde ang kaderuanna umpaaha tanda ang mepusa'-pusa' liu. Di olona ingkäna tau umpadahi api mengkalao yaho di langi' tuhung naung di lino.

¹⁴Ingkäna tau ang aha di lino nabulitu' umpake tanda ang mepusa'-pusa' ang dipabei nababe di olona yato olo'-olo' ang uhuna. Anna sika disuo asang umpake'de' tau-tau sinnoa hupanna yato olo'-olo' ang puha nabila'i pa'dang ampo' tontong tuho.

¹⁵Yato olo'-olo' kaderuanna dipabei umpapenanaha yato tau-tau, lambi' mala ma'kara anna umpatei ingkäna tau ang dai mampenombai.

¹⁶Lambi' samai hupatau, keangka' bahtu' dai, to makaka bahtu' to pemase-mase, sabua' bahtu' to beba' napahsa toi yato olo'-olo' untahimbo tanda di hao di teyye kuanannai bahtu' di hao di kandinna.

¹⁷Nasuhung napanoa anna malai dai aha moi poro la mesa ang mala mangngalli bahtu' ma'balu' ke dai umpake tanda dianto sanganna siang yato olo'-olo' ang uhuna bahtu' hekenganna, ang sinnoa bahtuanna.

¹⁸Done indee pahallu dipihki'. Tau ang manähäng malaete' unngihsa' bahtuanna yato hekenganna olo'-olo'. Aka' hekenganna dianto sanganna mesa tau ang diihsa' unnungngatu' unumpulo unnung.

Pangngitanna Yohanes 14

¹Pihsananna kupahandang anna kuita yato Änä' Domba ke'de' yaho di Tanete Sion sibaha-baha sangngatu' uhpapulo uhpap' sa'bu tau sangka' tiuki' sanga Änä' Domba anna sanganna Ambena di hao di kandinnaii.

²Mane unghingngiä' mesa kamaha memuhhung yaho di suruka sinnoa oninna salänsäng malängkä' anna sinnoa kundäng balu. Yato kamaha maleke dihingngi sinnoa oninna katapi.

³Di olona yato ohko'ang tomaraya anna yato uhpap' hupanna ang menanaha anna to dipakeangka', yato sangngatu' uhpapulo uhpap' sa'bu tau sangka' sika umpopenani penaniang bakahu. Penaniang indee dai mala napellaya'i tau senga', ke dai sika dia toboe' ang puha disulängngi yaling mai di lino.

⁴Katuhoannai masero. Sihapang tau ang dai aha ungnindä'-indä' pa'bannetauang, dai aha sika umpenombai ang senga' supung Änä' Domba. Diamo naola yato Änä' Domba, dia tunne' sika naola. Puhang sika disulängngi di alla'na ingkäna tau di lino. Sinnoanna boa pengkähäng ang uhuna dipopenomba, noa tunne' inde mai tau dipopenomba dai' di Puang Alataala anna dai' di Änä' Domba.

⁵Daliu aha sika loseng anna dai aha sallaanna moi poro la sai'di'.

⁶Mane kuita boi aha mesa malaeka' lella' lumolo' yaho di nähäng. Yato malaeka' umbaha Kaheba Mapia ang dai aha puhanna, la napepainsangnging pano di hupatau ang aha yaling di lino diante pano di ingkäna bohto.

⁷Yato malaeka' ma'kara napekäyyängngi naoatee, "Penombakoa' dai' di Puang Alataala anna pamatandei! Aka' temponang Puang Alataala la umpahehsa hupatau. Penombaii yato ang umpadahi langi', kalantanang, le'bo' anna ingkäna timbu!"

⁸Mentindo' siang malaeka' kaderuanna anna ma'karai napekäyyängngi naoatee, "Puhang sitale-tale! Bohto Mahoa' Babel ang käyyäng puhang sitale! To Babelmito indee ang umpadahi katasampa'ang lambi' samai bohto mamponialai untindo' pampemalanna ang tasampa'! Sinnoanna napaenu' ang mepamalango."

⁹Mentindo' bumi malaeka' katallunna anna ma'karai napekäyyängngi naoatee, "Tau ang umpenombai yato olo'-olo' anna tau-tau ang nababe, anna ang ketanda di hao di kandinna bahtu' teyyena,

¹⁰dianto tau ang la pahallu ungnenu' angkoro'na Puang Alataala. Angkoro' yatoo diante kakeaha'anna Puang Alataala ang puha napatoka la dienu', dai aha kuhanngi masahhu'na moi poro sai'di'. Ingkäna yato tau la didahha tama di api handang maluhsu' di olona semalaeka'ang ang masero anna yato di Änä' Domba.

¹¹Hambunna yato api ang la sika dipandahhai la mapulu' lolo lambi' sapano-panona. Allo-bengi dai aha tohhona sika didahha yato ang sika umpenombai

olo'-olo' anna tau-taunna, anna ang ketanda di hao di kandinna bahtu' di teyyena.”

¹²Dahi petauanna Puang Alataala ang mampehingngii pahentana, anna matoto' kapampetahpa'anna dai' di Puang Yesus, pahallu sa'bara'.

¹³Puhai yatoo, unghingngimä' kamaha yaho mai di suruka naoatee, "Uki'i indee: mengkalao dinoa, tau ang mampetahpa' dai' di Puang Yesus lambi' mate, dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala!" Mentimba'mi Inaha Maserona Puang Alataala naoatee, "Inang tahpa'na. Sika la natohhoing mengkähäng kahha' aka' boana pengkähängannai dianto la mamposolai dai' di suruka.”

¹⁴Ma'pahandang bouä', ya' kuitang mesa ang sinnoa hupatau mohko' di salehu' mabusa. Mesongko' bulahang anna untokei mesa kanda pahe'la'.

¹⁵Pihsananna sohong bumi mesa malaeka' yaling mai di Dasang Ada'na Puang Alataala yaho di suruka anna umpa'karaii yato tau ang mohko' yaho di salehu' napekääyyängngi naoaintee, "Pakeng ne kandaomu dinoa, aka' lambi'mi tempona pepaheang. Matuang lino malang dipepahe!”

¹⁶Tahpa ungnängkä' siang kandaona yato tau naung di lino, ya' dikandaong lino.

¹⁷Mane ungnigita bouä' mesa malaeka' senga' sohong yaling mai di Dasang Ada'na Puang Alataala yaho di suruka ang untokei toe' kanda pahe'la'.

¹⁸Tahpana yatoo, suleng mesa malaeka' senga' ang ma'kuasa didiona api yaling mai di pantunuang penombaang. Umpa'karai yato ang untokei kanda pahe'la' napekääyyängngi naoaintee, "Pakeng ne kandaomu naung di lino anna ungnalai asangngi boana angkoro', aka' matuang!”

¹⁹Ungkandao siang boa angkoro' di hao mai di bätänna mane napensaleba'ing tama di landaang käyyäng, dianto kakeaha'anna Puang Alataala. Dianto inde pohapangang didiona ang la napanoa Puang Alataala pano di to karake.

²⁰Landaang yatoo di aneanna bohto mahoa'. Mesalu siang haha sinnoa angkoro' ungnola sahuhang yato di pampihsä'ang salamang salu uhai. Tallungngatu' kilo makahaona anna malimbenna sai'di' tala dommete'.

Pangngitanna Yohanes 15

¹Pihsananna kuitang yaho di suruka mesake' tanda ang mepusa'-pusa' anna senga'-senga'. Aha pitu malaeka' umbaha pitu kamadahhaang tamahamu'. Dianto inde ang katämpä'na kakeaha'anna Puang Alataala.

²Mane ahai kuita sinnoa le'bo' mahändäng mala dipodahammeng sihai api. Kuita toi mai'di tau ke'de' di hao di behinna le'bo' lella' siang sika untokei katapi ang nabea Puang Alataala. Dianto ingkäna tau ang puha untalo yato olo'-olo' ang sanganna napotanda hekengang, sibaha tau-taunna.

³Sika umpopenani penanianna Musa, dianto pesuona Puang Alataala, anna penanianna Änä' Domba. Yato penaniang noa inde oninna, "O Puang Alataala To Handang Ma'kuasa, mepusa'-pusa' anna senga'-senga' samai ang umbabe! O Tomarayanna ingkäna bohto, mannahsa tahpa' anna para-para pa'elo'mu!

⁴Mennakake' ang dai mahea' mating di olomu, Puang? Mennake' ang dai naaku umpamatande sangammu? Supunte' Dio ang masero. Hupatau di hao mai di ingkäna bohto la sule menomba di olomu, aka' kaitaang pembabemu ang dai mampasisenga'-senga'."

⁵Puhanna yatoo kuitang yaho di suruka Tambing Handang Masero tibuhke yaling di Bansuli ang si naongi Puang Alataala umpellambi'i petauanna.

⁶Mane naolai sohong yato pitu malaeka' umbaha pitu yato kamadahhaang tamahamu'. Sika mekaya' mabusa ang mabahhsi anna pansillo'. Sika mesalempäng bulahang.

⁷Mesa yato di alla'na uhpa' hupanna ang menanaha umbea yato pitu malaeka' napopantang mesa kahti bulahang ang punno angkoro' sihapang kakeaha'anna Puang Alataala ang tuho lambi' sapano-panona.

⁸Yato Dasang Ada'na Puang Alataala napunnoi hambu tanda yalimmi Puang Alataala ang ma'kuasa anna matande. Lambi' dai aha moi poro la mesa tau

mala mentama yato di Dasang ke dake' puha yato pitu kamadahhaang tamahamu' ang nabaha pitu malaeka'.

Pangngitanna Yohanes 16

¹Mane unghingngi bouä' kamaha käyyäng yaling mai di Dasang Ada'na Puang Alataala ma'kara pano di pitu malaeka' naoatee, "Laoo do umpentolloing yato pitu kahti kakeaha'anna Puang Alataala naung di lino!"

²Le'ba'mi inde malaeka' ang uhuna anna napentolloing. Ya' tahpa dahi siang hae ang tamahamu' anna malala pano di ingkäna tau ang umpotanda yato olo'-olo' anna napenombai.

³Puhai yatoo, le'ba' bung malaeka' kaderuanna umpentolloing yato kahti naung di le'bo'. Ya' tahpa mendahi haha siang yato uhai sinnoa hahana to dipatei. Matei siang yato samai ihsi le'bo'.

⁴Pihsananna malaeka' katallunna umpentolloing yato kahti pano di samai timbu anna salu uhai, ya' mendahi siang haha yato samai uhai.

⁵Kuhingnging yato malaeka' ang unguasai uhai naoatee, "O Puang Alataala ang aha anna inang aha, To Handang Masero, sihatang kamadahhaang ang umpaaha!"

⁶Aka' puhang sika umbollo hahana petauammu anna nabimmu. Dinoa sika umbala'mi umpaenu' uhai ang menghaha. Inang sihatang sika noa!"

⁷Kuhingnging kamaha yato di ongeang pantunuang naoatee, "Io, Puang Alataala To Handang Ma'kuasa, tahpa' anna para-para ingkäna panghohto'mu!"

⁸Malaeka' kauhpa'na umpentolloing yato kahti tama di mata allo, ya' mapana' liung allo anna dipabei undä'däng hupatau.

⁹Madahha yato hupatau napobua' mapana'na allo, lambi' sika untula'-tula' tahuu sanganna Puang Alataala ang ma'kuasa didiona yato kamadahhaang. Moinnakato noa, dasiang sika mengkatoba' di hao mai di dosannai anna dai naaku umpamatande Puang Alataala.

¹⁰Tahpana malaeka' kalimanna umpentolloing yato kahti naung di ongeang kakuasaanna yato olo'-olo', ya' tahpa malilling siang anna samai ihsinna ungkeki' lilana napobua' kamapi'di'anna.

¹¹Lambi' sika untula'-tula' tahuhu sanganna Puang Alataala ang umpahenta suruka aka' sika mapi'di' sibaha pehae. Ampo' dasia tunne' naaku sika mengkatoba' di hao mai di pembabe karakena.

¹²Mane malaeka' kaunnunnai umpentolloing yato kahti pano di Bone Efrat ang käyyäng . Yato bone mahti' lambi' la mala naola setomarayaang ang sule yaling mai di katimbangallo.

¹³Pihsananna unngitamä' tallu inaha karake sinnoa bahebe hupanna, pantang sohong yaling mai di suana saha, olo'-olo' anna yato ang boheng unsanga kalaena nabi.

¹⁴Yato tallu inaha karake ang umbabe ang mepusa'-pusa' mao pano di setomarayaang di lino anna malai sika ma'mesa la ma'tolla' di allo ang dipa'käyyängngi, dianto allo ang naonge Puang Alataala To Handang Ma'kuasa la umpahehsa tau.

¹⁵Kalehaii ang natula' Puang Yesus naoatee, "Sinnoa to paboko daia' la unnginsang kasuleangku! Tau ang tontong madaka, dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala. Tau ang noa la undakai porehana anna malai dai mohobeläng mellao sibaha dai masili di olona tau kambang!"

¹⁶Pihsananna yato tallu inaha karake umpopa'mesa setomarayaang di mesa ongeang ang yaling di basa Ibrani disanga 'Harmagedon.'

¹⁷Puhai yato, malaeka' kapitunna umpentolloing yato kahti yaho di nähäng. Ya' kahingngiammi kamaha napekäyyängngi yaho mai di ohko'anna tomaraya di Dasang Ada'na Puang Alataala naoatee, "Puhang dipembabeing kakeaha'anna Puang Alataala!"

¹⁸Tahpa kila' siang anna noa toi kundäng mokaliamba moduru-duru sibaha lino' käyyäng. Dake' aha dahi lino' noa suka'na dahi hupatau. Dianto inde lino' ang dai aha mantondong!

¹⁹Yato Bohto Mahoa' Babel ang käyyäng tiperetallu, noa toi samai bohto mahoa' di lino titale-tale asang. Nakalehaing Puang Alataala dosanna to Babel anna nadahhai lambi' puha yato kakeaha'anna ang napaenu' sinnoa angkoro' masahhu' yaling mai di kahti.

²⁰Ingkäna kalantanang masihki' anna tanete pa'da asang.

²¹Kene' batu käyyäng ang silimampulo kilo matingnginna, dondongngi yaho mai di langi' ungkanahoi hupatau. Ya' sika untädoing Puang Alataala napobua' yato kene' batu ang masahhu'.

Pangngitanna Yohanes 17

¹Puhanna yatoo, suleng mesa malaeka' di alla'na yato to pitu ang umpentolloing kahti naoingkä'tee, "Maio anna kupaitaio ang la dipanoa untahungkung yato pahsundala' kainsangang, ang mohko' di behinna sangngaka-sangngaka uhai.

²Setomarayaang di lino sibaha inde mai pahsundala' umbabe katasampa'ang, anna tau di lino malango napobua' katasampa'anna ang naenu' sinnoa angkoro'."

³Nakuasai siamä' Inaha Maserona Puang Alataala anna nabahaä' yato malaeka' ang di langngena' pano di ongeang makä'däng. Di haoi kuita mesa bahine mensake di mesa olo'-olo' malea ang samai kalaena tiuki' untuna-tunai sanganna Puang Alataala. Yato olo'-olo' pitu bää'na anna sampulo tandi'na.

⁴Yatoo bahine mekaya' malahtu anna malea anna umpake belo-belo bulahang, anna ma'kahupa-hupa belo-belo masuli' noanna mutiara. Untokei mesa enu'ang bulahang ang punno ang dipasihapang kamahiri'ang anna kärähko', boana katasampa'anna.

⁵Hao di kandinna aha mesa sanga ang dake' diinsang bahtuanna. Dianto: |scBabel ang käyyäng, Indona ingkäna pahsundala' anna ingkäna katasampa'ang di lino.|r

⁶Pihsananna kuitang yato bahine malango napobua' hahana petauanna Puang Alataala dianto tau ang dipatei aka' unsa'bii Puang Yesus. Kuitanna yato bahine pihsa' pusa' liumä'.

⁷Ya' naoamingkä'te yato malaeka', "Aka boi anna pusa' liuo? Mapianto anna kupainsangngio kalemba'anna yato bahine anna olo'-olo' ang pitu bää'na anna sampulo tandi'na.

⁸Yato olo'-olo' inang ahaete' dolu tuho ampo' dinoa hopuing. Dako'ke' mane sohongngi di hoi' mai di kahoäng kamateang anna la tallangngi lambi' sapano-panona. Ingkäna tau ang mengkalao di papianna inde lino dai tiuki' sanganna tama di suha' pantekenganna to tuho sapano-panona, la sika pusa' asang. Aka' la unngita yato olo'-olo' ang inang aha dolu anna dinoa hopuing ampo' la aha bou sule dako'.

⁹Dahi pahallu dipihki' anna diinsang. Pitu yato bää' donghupa bahtuanna, dianto pitu tanete ang naonge mohko' yato bahine anna ang kaderuanna dianto pitu tomaraya.

¹⁰Lima di alla'naii dang ma'pahenta. Mesa lella'ke' ma'pahenta anna mesake' mane la sule. Ponna ke suleng, la sämpäi' supu ma'pahenta.

¹¹Yato olo'-olo' ang dolu aha ampo' dinoa mateng, dianto tomaraya kakahuanna. Dia tuntone' mesa di alla'na yato pitu tomaraya ang la mane tallang dinoa.

¹²Sampulo tandi' yato ang unngita, dianto sampulo tomaraya ang dake' napahandu' ma'pahenta. Ampo' la sika dibea kakuasaang ma'pahenta sibaha yato olo'-olo' yaling di mesa supu tehte' masaena.

¹³Sampulo inde tomaraya sinnoa-noa siang pahtuyunna. Sika umbeho asang kamatohoanna anna kakuasaanna pano yato di olo'-olo'.

¹⁴Sika la ma'tolla' umbali yato Änä' Domba. Ampo' yato Änä' Domba anna samai to pentindo'na la sika patalo. Aka' inde Änä' Domba dianto Dehata ang umpadihoi'ang ingkäna sedehataang. Dia tunne' tomaraya ang umpadihoi'ang ingkäna setomarayaang. To pentindo'na mala dipetahpa', dianto tau ang puha natambai anna napillei."

¹⁵Naoa toingkä'te yato malaeka', "Yato sangngaka-sangngaka uhai ang unngita ang naonge mohko' pahsundala', dianto ingkäna bohto di lino.

¹⁶Yato olo'-olo' sibaha sampulo tandi' ang unngita la unngahiri' yato pahsundala'. Sika la nahampa'i samai ang aha di kalaena lambi' mohobeläng. Sika la naande balena anna napemämpu'i tama di api.

¹⁷Aka' sika napatibuhke inahanna Puang Alataala anna malai samai pahtuyunna napalao mapia. Sika napamesa inaha Puang Alataala umbeho kakuasaannaii pano yato di olo'-olo', anna malai dia ma'pahenta lambi' dahi yato ang natula' Puang Alataala.

¹⁸Yato bahine ang unngita dianto bohto mahoa' ang käyyäng ang umpahenta setomarayaang di lino."

Pangngitanna Yohanes 18

¹Puhanna yatoo, unngita bumä' mesa malaeka' senga' tukung yaho mai di suruka. Aha kakuasaang käyyäng di kalaena lambi' lino mendahi mabaya si'da-si'da napobua' kamatandeanna.

²Mekoha napekäyyängngi naoatee, "Sitale-taleng! Bohto käyyäng Babel sitaleng! Dinoa mendahing ongeanna setang anna inaha karake. Naongeti tuho sedansiang ang si unngande bahke, sedansiang ang nakahi'di' hupatau.

³Aka' tau di ingkäna bohto puha asammi umbabe katasampa'anna Bohto Babel. Pampemalanna mepamalango sinnoa tau ang unngenu' maho angkoro'. Setomarayaang di lino membabe tasampa' sibaha anna setopa'buleleang di lino mendahi to makaka napobua' yato pampemalanna ang liba' maho."

⁴Mane unghingngiä' kamaha senga' yaho di suruka naoatee, "Oa' petauangku, sohongkoa' yaling mai! Laokoa' pelleii! Daumponialaii pembabena andana nahoa toukoa' dio kamasuhsaang tamahamu' sinnoa ang nasa'ding!

⁵Aka' dosannaii ma'toro'-toro'mi lambi' dai' di langi' tandana mai'di, anna nainsammi Puang Alataala pembabe karakenaii.

⁶Babe toinne' sinnoa ang puha nababe. Bala'ine' pendoang luhipi' samai ang puha nababe. Pangngihsiing ang masahhu' enu'anna, pendoang luhipi' kamasahhu'anna yato ang puha napatokaing tau senga' naenu'.

⁷Padahiing kamadahhaang sibaha kamasuhsaang ang sinsamaang mai'dinna kamatandeang anna kasuki'ang ang napaaha toboe'. Aka' si naoate didiona kalaena, 'Kodi' inde tomaraya bahine ang ma'pahenta. Tadiaä' balu bahine; dä' la ungnngolai kamasuhsaang!'

⁸Dianto suhunna anna la sangngalloi supu napihsangngi nahoa inde kamadahhaang, dianto kamasuhsaang, kabuhohangang anna kamateang. Kalaena la naämpu'i api, aka' ang la mampahehsa dianto Puang Alataala ang ma'kuasa."

⁹Setomarayaang di lino umbabe katasampa'ang sibaha anna tuho taumpuha aka-akanna. Dinoa la sika ungnngumbuing yato bohto mahoa' ke ungnngitang hambu mapulu' ang mengkalao yato di api ang mangngämpu'i.

¹⁰La sika nakahaoi aka' mahea' nahoa kamadahhaanna. Sika naoatee, "Bendo' bulangngete' indo bohto ang kainsangang, Bohto Mahoa' Babel ang matoho. Pake yaling supu di mesa tehte' anna tallang tubung nei!"

¹¹Setopa'buleleang di lino mumbu asang toe' anna ma'tomate napobua' yato bahine, aka' dang aha ang la mangngalli balu'naii.

¹²Dang aha mangngalli ang nabalul' noanna: bulahang, pera', belo-belo masuli' ang malehke' noanna mutiara; noa toi kaing balatung, kaing malahtu, kaing pahuhellu', anna kaing malea; ma'kahupa-hupa kayu ang dai sadilambi'na, kayu bomammi' ang masuli', ma'kahupa-hupa ang toha masuli' dipapia,

ma'kahupa-hupa ang tembaga anna bahsi ditampa anna batu pahuhellu' ang mabusa hupanna;

¹³koli'na kayu bomammi', rampa-rampa, lohpo-lohpo bomammi' noanna mur anna kemenyang, angkoro', minnä', tahpung mainnä' anna gandum, saping, domba, arahang, bendi, sabua' anna to disahka.

¹⁴Ingkänna to pa'balu' unngoainte yato bahine, "Samai ang umpemala unngala dante' aha, anna ingkänna ang keangka' anna ang maleke pa'da asammi di kalaemu anna dang aha la dilambi' salake'."

¹⁵Ingkänna to pa'balu' ang suki'mi, aka' ma'balu' yato di bohto mahoa', la le'ba' makahao aka' sika mahea' nahoa kamadahhaanna. Sika manggumbui,

¹⁶laona siang ma'kara naoatee, "Bendo' bulangnete' katallanganna indo bohto mahoa' ang kainsangang! Si mekaya' palansinang, kaing malahtu anna malea. Si napunnoi belo-belo bulahang ang kebelo masuli' anna malehke' noanna mutiara.

¹⁷Ampo' yaling supu di mesa tehte' anna pihsa' pa'dang katomakakaanna." Ingkänna to pampalao kahpala' le'bo' sibaha to pa'bulele anna samai tau ang aha yaling mangkahaoi asang.

¹⁸Tahpana unnggita hambu mapulu' sohong di hoi' mai di api ang unngämpu'i yato bohto mahoa', sika kohang naoatee, "Daete' aha bohto mahoa' senga' ang nasinnoaing indo bohto."

¹⁹Tahpa sika umpensahu'ming bunging dai' di bää'na anna sika manggumbuii laona siang naoatee, "Bendo' bulangnete' indo bohto ang kainsangang! Kasuki'anna tapotomakakangnga' samaingkea' ang kekahpala' le'bo'! Pake yaling supu di mesa tehte' anna tallang tubung nei'!"

²⁰O ingkänna ang aha di suruka, penau-naukoa' unnggita indo bohto mahoa'! Oa' ingkänna petauanna Puang Alataala, rasul anna nabi penau-naukoa' aka' natallangnging Puang Alataala bala'na yato ang puha nababeingkoa'!

²¹Puhanna yatoo, ahang mesa malaeka' ang matoho unnggängkä' mesa batu käyyäng liu mane napensaleba'ing tama di le'bo' anna naoaitee, "Dipanoanto

inde dipentibeing Bohto Mahoa' Babel ang kainsangang anna malai dang aha diita, pa'da liung.

²²Dang aha la kahingngiang yaling oninna to pokatapi sibaha to penani, to posuling anna ang umponi terompe! Datung aha dilambi' to manähäng kababe-babe anna datoi aha kahingngiang kilingang pahe.

²³Dang aha la diita pansillo'na lampu yaling, anna datung aha kahingngiang pa'rame-rameanna to kabeng. To pa'bulelemu dianto ang handang keangka' di lino, anna to pa'ihsammuntoo umpasähsä' lalang ingkäna bohto di lino!

²⁴Bohto Babel ditallangngi aka' mai'ding yaling haha titähhä', dianto hahana nabinna Puang Alataala, hahana petauanna, poko'na hahana ingkäna tau ang dipatei di lino."

Pangngitanna Yohanes 19

¹Puhanna yatoo ahang kamaha kuhingngi sinnoa ang mai'di tau bongnga' yaho mai di suruka naoatee, "Pudii Puang Alataala! Dehatanta dianto ang mepasalama', To Handang Ma'kuasa anna matande!

²Panghohto'na tahpa' anna para-para! Puhang untahungkung yato pahsundala' ang kainsangang ang ungkarakei lino napobua' katasampa'anna. Natallangnging Puang Alataala aka' puha umpatei petauanna!"

³Ma'kara bumi naoatee, "Pudii Puang Alataala! Hambu ang mengkalao di api ang unngämpu'i yato bohto mahoa' daliu aha la natothoi lambi' sapano-panona!"

⁴Ya' malimuntu'mi yato dompulo uhpa' to dipakeangka' anna yato uhpa' hupanna ang menanaha menomba di olona Puang Alataala ang mohko' di ohko'ang tomaraya. Sika naoatee, "Tahpa' liunte! Pudii Puang Alataala!"

⁵Mane ahai kahingngiang kamaha yaho mai di ohko'ang tomaraya naoatee, "O ingkämmua' petauanna ang mampenombai, moi sepongkahaang moi sabua', pudii Dehatanta!"

⁶Puhai yatoo kuhingngi bumi ang umbai kamahanna tau kambang ang sinnoa oninna salänsäng malängkä' anna sinnoa kundäng balu naoatee, "Pudii Puang Alataala, aka' Dianto Dehatanta To Handang Ma'kuasa ang ma'pahenta!

⁷Lambi'mi allo kakabenganna yato ang disangai Änä' Domba anna umpasadiang kalaena ang la napobahine. Dahi tapa'rame-rame anna kahsiingkea', tapamatande sanganna!

⁸Yato bahine, puhang dipakei kaya' mabahahsi anna palansinäng." (Kaya' ang noa yatoo dipasihapang pembabe mapia ang napengngoya'ing petauanna Puang Alataala.)

⁹Mane napa'karaiä' yato malaeka' naoatee, "Uki'i indee: tau ang dibahai pano di pa'rame-rameang kakabenganna Änä' Domba dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala." Ya' nahängngängngike' tula'na yato malaeka' naoatee, "Tahpa' liuete' inde ang natula' Puang Alataala."

¹⁰Tahpa malimuntu'mä' di olona yato malaeka' la menomba, ampo' nasängkäiä' naoatee, "Daa! Daumpenombaiä'! Penombaio Puang Alataala! Aka' sabua' turä'to koo; sinnoa siamingke anna ingkäna solasohommu ang unsa'bii Puang Yesus! Aka' ang handang poko' ang natula' ingkäna nabi dianto unsa'bii Puang Yesus."

¹¹Pihsananna unngitamä' langi' tibilläng, ya' landa'mi mesa arahang mabusa. Ang mampensakei disangai To Tahpa' ang mala Dipetahpa'. Mampapara-para yaling di pambohtuang kaha-kaha anna naonge untolla'i balinna.

¹²Matanna sinnoa api meleä'-leä'. Yaho di bää'na mai'di songko' tomaraya anna di hao di Kalaena tiuki' mesa sanga ang supung Kalaena toboe' ang mangnginsang.

¹³Disanga toe' "Bahtakaranna Puang Alataala." Kaya' kalambe' ang napake puha ditonäng naung di haha.

¹⁴Ingkäna to pa'tolla' yaho di suruka mentindo' asang, umpensakei arahang mabusa sibaha umpake kaya' mabusa ang bahahsi.

¹⁵Suana naongi sohong mesa pa'dang pahe'la' ang la napake untalo ingkäna bohto. La sundung kakuasaanna umpahentaii. La ullanda angkoro' yaho di landaang ang dipasihapang kakeaha'anna Puang Alataala To Handang Ma'kuasa.

¹⁶Di hao di kaya' kalambe'na anna di hao di paanna naongi tiuki' mesa sanga dianto, |scTomaraya ang umpadihoi'ang ingkäna setomarayaang, anna Dehata ang umpadihoi'ang ingkäna sedehataang.|r

¹⁷Mane unngitaä' mesa malaeka' ke'de' yaho di mata allo umpa'karai sedansiang ang sika lolo' napekäyyängngi naointee, "Maikoa' done inde tihimpung umpakahoa' pa'rame-rameang käyyäng ang napaaha Puang Alataala,

¹⁸anna malai unngandekoa' balena setomarayaang, setantaraang, to pa'tolla', to poarahang sibaha arahanna anna ingkäna hupatau, moi to keangka', moi to pemase-mase; moi sepongkahaang, moi sabua'."

¹⁹Pihsananna kuitang yato olo'-olo', anna setomarayaang di lino sibaha setantaraannaii tihimpung. La sika untolla' yato ang umpensakei arahang mabusa sibaha ingkäna änä' buana.

²⁰Ya' disahkang yato olo'-olo' sibaha yato ang boheng unsanga kalaena nabi ang puha umbabe tanda ang mepusa'-pusa' di olona yato olo'-olo'. (Napanoa inde nabi anna malai umbulitu' tau ang umpotanda yato olo'-olo' anna umpenombai tau-taunna.) Dipentibeming yato derua to pampasähsä' lalang tama di api handang maluhsu' ang malua' noa le'bo'.

²¹Ingkäna petauanna dipatei umpake pa'dang ang sohong yaling mai di suana yato Tau ang umpensakei arahang mabusa. Samai sedansiang sule asang unngande yato balenaii lambi' boho.

Pangngitanna Yohanes 20

¹Puhanna yatoo, unngitamä' mesa malaeka' tuhung yaho mai di suruka untokei pekilinna kahoäng lunaung di ongeanna to mate anna umbaha hante bahsi käyyäng.

²Mane unsahkai yato saha, dianto ile ang handang dolu, ang disangai 'Pongkahana setang' bahtu' 'inaha karake,' mane napungoi yaling di sansa'bu pahiamanna masaena.

³Napentibeming naung di kahoäng lunaung di ongeanna to mate, mane natana'i napamakapu', anna malai yato saha dai umbulitu' ingkäna bohto ke dake' puha yato sansa'bu pahiamanna. Puhaitoo, ya' la dilahpa'mi sämpäi'.

⁴Pihsananna unngitamä' sangngaka-sangngaka ohko'ang anna yato ingkäna tau ang mohko' yaho dibeä kakuasaang umbohtu kaha-kaha. Kuita toi sungnga'na tau ang puha dipolengngi bää'na aka' sika unsa'bii Puang Yesus anna umpepainsangnging Bahtakara Dehata. Yato tau dai umpenombai olo'-olo' bahtu' tau-taunna. Datoi aha sika untahimbo tanda olo'-olo' ang dipapano di kanding bahtu' di teyye. Sika dipatuhong sumule la ma'pahenta sibaha Kristus yaling di sansa'bu pahiamanna.

⁵⁻⁶Di alla'na ingkäna to mate dianto inde kombongang tau ang uhuna la dipatuho sumule. Dianto to masero ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala. Danne' sika unngolai kamateang kapendoanna, dianto dipatama di api nahaka. Sika la dipasinnoa imang untahiai Puang Alataala anna Kristus, anna sibaha-baha ma'pahenta yaling di sansa'bu pahiamanna. (Ampo' to mate senga' dake'ne' dipatuho sumule yaling yato di tempo sansa'bu pahiamanna.)

⁷Ponna ke puhang yato tempo sansa'bu pahiamanna, la dilahpa'mi Pongkahana setang yaling mai di pantahungkunganna,

⁸anna le'ba'i umbulitu' ang disangai 'Gog anna Magog,' ang bahtuanna ihsi bohto di ingkäna lino. Lambi' sika la tihimpung do ma'tolla'. Mai'dinna sinnoa bunging di behing le'bo'.

⁹Ya' sika le'ba'i siang titähhä' tama di lino, anna ulleboi bansulinnaii petauanna Puang Alataala dianto bohto mahoa' ang napakamaya Puang Alataala. Ampo' sika näämpu'i api ang tuhung yaho mai di langi'.

¹⁰Pihsananna yato Pongkahana setang ang sika mambulitu' dipentibeing tama di api handang maluhsu' ang malua' noa le'bo'. Dianto ang naonge dipantibei yato olo'-olo' sibaha yato ang boheng unsanga kalaena nabi. Sika didahha allo-bengi lambi' sapano-panona.

¹¹Puhai yatoo, unngitamä' mesa ohko'ang tomaraya ang käyyäng anna mabusa sibaha ang mohko' yaho. Langi' anna lino mengkapa'da di olona anna dang aha diita sala ongeanna.

¹²⁻¹³Aha toi kuita to mate, noa to dipakeangka', noa tunne' to pemase-mase, sika ke'de' di olona yato ohko'ang. Inggänna tau ang mate di le'bo', noa tunne' ang mate di kalantanang, poko'na inggänna tau di hoi' mai di ongeanna to mate sika ke'de' di olona yato ohko'ang. Mane dihuhka'i mai'di suha'. Yaling yato di suha' aha tiuki' pembabenaii inggänna to mate. Ya' dipahehsang yato to mate situhu' pembabenaii ang tiuki'. Dihuhka' tunne' mesa suha' senga', dianto suha' pantekenganna to tuho lambi' sapano-panona.

¹⁴⁻¹⁵Tau ang dai aha tiuki' sanganna yaling di suha' to tuho, dipentibeing tama yato di api malua'. Puhai, ya' dang aha kamateang, datunne' aha ongeanna to mate aka' inggänna ang dai tiuki' sanganna yaling di suha' to tuho dipentibe asangnging tama yato di api malua'. Dianto ang disangai, 'kamateang kapendoanna' ke didahhai tama inde di api.

Pangngitanna Yohanes 21

¹Tahpana yatoo unngitamä' langi' bakahu anna lino bakahu, aka' langi' anna lino ang uhuna pa'dang nei', noa tunne' le'bo'.

²Kuitang Bohto Mahoa' Yerusalem Bakahu ang masero tukung yaho mai di suruka mengkalao di Puang Alataala. Yato bohto puhang dipasadia sinnoa mesa bahine ang la kabeng dipapunnoi belo-belo untammui muanena.

³Mane unghingngiä' kamaha käyyäng yaho mai di ohko'ang tomaraya naoatee, "Dinoa Puang Alataala la tohho sibaha-baha hupatau; ongeanna dianto yaling di tängngä-tängngänaii anna la sika sibaha lolong! Sika la mendahi petauanna anna Puang Alataala toboue' la mendahi Dehatanna.

⁴Puang Alataala la umpahsii uhai mata ang aha di matannaii. Kamateang dang la aha sala. Kamasuhsaang, mangngumbui bahtu' kamapi'di'ang datunne' la aha, aka' kaha-kaha ang dolu puha tubunne' pa'da.”

⁵Pihsananna ma'karang Puang Alataala ang mohko' yaho di ohko'ang tomaraya naoatee, "La kubabe ingkäna siamo mendahi bakahu! Dahi uki'i, aka' tula' indee tahpa' liu anna mala dipetahpa'.”

⁶Mane naoa boitee, "Ingkäna dahi asammi! Kodi'mito indee Ang Handang Uhuna anna Ang Handang Katämpä'; Kodi'mito Dehata mengkalao di pampahtunganna lambi' kapuhaanna. Diamo tau ang mahähäng, la kubea tomande' uhai yaling mai di kasuleang uhai mepatuho sapano-panona.

⁷Tau ang patalo dianto ang la mantahimbo ingkäna indee di hao mai di Kodi'. Kodi' la mendahi Dehatanna anna sika mendahine' änä'ku.

⁸Ampo' ingkäna tau ang pa'mahea'ang, dai mampetahpa' si'da-si'da, ma'pihki' tahuu, to papateang, tau ang ungnindä'-indä' pa'bannetauang, to pa'ihsang-ihsang, to umpenombai dehata lino anna ingkäna to pa'loseng-loseng, la dipentibe asangnging tama di api handang maluhsu' ang malua' noa le'bo', dianto kamateang kapendoanna.”

⁹Pihsananna suleng mesa di alla'na yato pitu malaeka' ang untokei dolu enu'ang bulahang ang napunnoi pitu kamadahhaang katämpä'anna. Sule naoaingkä'tee, "Maio done indee! La kupaitaio ang la napobahine Änä' Domba.”

¹⁰Ya' nakuasai siamä' Inaha Masero, anna nabahaä' yato malaeka' dai' di hohong tanete ang handang malängkä'. Mane napaitaiä' Bohto Mahoa' Yerusalem, bohto masero ang sule yaho mai di suruka mengkalao di Puang Alataala.

¹¹Bohto yatoo napunnoi kamatandeanna Puang Alataala. Pansillo' sinnoa batu pangngillo' ang mamata hupanna, melälähäng sinnoa ti'dona kene'.

¹²Tembo'na sitongko malängkä' lipu', anna sampulo derua babana sibaha pantang nadakai sampulo derua malaeka'. Di hao yato di baba pantang aha diuki' sanga-sanganna sampulo derua bohtona änä'na Israel.

¹³Tando di katimbang allo aha tallu baba, noa tunne' tando di katempu'ang allo. Tando di utara aha tallu baba, noa tunne' tando di selatang.

¹⁴Yato tembo' dipaohko' di hahona sampulo derua batu käyyäng ang pantang dipangnguki'i sanganna mesa rasulna Änä' Domba.

¹⁵Yato malaeka' ang lella' kusipa'karaing untokei huntung pepansi ang bulahang dipapia, anna ummete'i yato bohto mahoa', babana anna tembo'na.

¹⁶Bohto mahoa' yato mosulapa, kalambe'na anna malua'na sinsamaang. Namete'ing yato malaeka' umpake yato huntung bulahang, ya' donsa'bu uhpa'atu' kilomete' kalambe'na, sama toi malua'na anna malängkä'na.

¹⁷Tahpana ummete'i yato tembo' malaeka' ya' unumpulo lima mete' makambanna. Ang napake malaeka' mammete'i sinnoa siang ang napake hupatau.

¹⁸Tembo'na yato bohto mahoa' dipapia di hao mai di batu pangngillo' ang mamata hupanna anna ingkäna ang aha yaling dipapiane' di hao mai di bulahang ang dai aha mampenghau, sinnoa dahammeng.

¹⁹Yato sampulo derua batu käyyäng ang dipampake'de'i hala tembo', batu masu'li' asang. Ang uhuna, mesa batu pangngillo' ang mamata hupanna. Kaderuanna, mesa batu melälähäng ang mamata hupanna noa le'bo'. Katallunna, mesa batu ang moalla' hupanna: mabusa anna mahihi. Kauhpa'na, mesa batu melälähäng ang mamata hupanna noa lala' upe.

²⁰Kalimanna, mesa batu ang moalla' hupanna: mabusa anna maloteng. Kaunnunna, mesa batu pangngillo' ang malahtu hupanna. Kapitunna, mesa batu melälähäng ang mahihi hupanna noa uhai kuni'. Kakahuanna, mesa batu ang mamata hupanna noa bulu sehke'. Kakamehsanna, mesa batu melälähäng ang mahihi hupanna noa punti mahe. Kasampulona, mesa batu pangngillo'

ang mamata-mata hupanna noa lala' punti mahäti'. Kasampulomesanna, mesa batu pangngillo' ang noa langi' hupanna ke kulla'i. Kasampuloderuanna, mesa batu melälähäng ang hupanna sinnoa hupanna tahauhe ang handang tanda naung.

²¹Yato babana ang sampulo derua, mesa boitoo pantang dipapia di hao mai di kalubibing käyyäng ang pangngillo' mabusa noa sihsi' bau. Yato lalang yaling di bohto, bulahang dipapia ang dai aha mampenghau, pansillo' mala dipodahammeng.

²²Daine' aha kuita Dasang Ada'na Puang Alataala yaling yato di bohto mahoa', aka' di umba-umba naongi yaling yato aha lolo dipenombai Puang Alataala To Handang Ma'kuasa sibaha yato Änä' Domba.

²³Yato bohto mahoa' dai pahallu naballoi mata allo bahtu' bulang, aka' kamatandeanna Puang Alataala anna Änä' Domba mendahi ballo.

²⁴Ingkäna bohto di lino la naballoi anna setomarayaang la sika umbaha katomakakaanna tama yato di bohto mahoa' la napake umpamatande Puang Alataala sibaha Änä' Domba.

²⁵Samai baba ang diola tama la tibuhke lolo; dai pahallu ditutu'i di bengi aka' dang la aha kamalillingang.

²⁶Kakäyyänganna anna katomakakaanna ingkäna bohto la dibaha asang tama.

²⁷Ampo' daine' aha la dibaha tama moi poro mesa ang mehiri'-hiri', bahtu' tau ang mehiri'-hiri' pembabena bahtu' loseng. Supung ang la mala tama dianto tau ang aha tiuki' sanganna yaling di suha'na Änä' Domba ang dipantekengngi to tuho lambi' sapano-panona.

Pangngitanna Yohanes 22

¹Pihsananna napatuhoimä' yato malaeka' salu uhai ang mepatuho uhainna. Yato salu uhai mahändäng sinnoa dahammeng, anna mesalu mengkalao yaho di ohko'ang katomarayaanna Puang Alataala anna yato Änä' Domba

²yaling di tängngä-tängngäna lalang yato di bohto. Di behinna yato salu uhai, sibali-bali naongi poang kayu mepatuho, ang pensampulo derua keboa yaling di sampahiana dianto pihsang sambulang. Lala'na dipake umpakulii tau di hao mai di ingkäna bohto.

³Yaling yato di bohto dai la aha ang nahoa petändona Puang Alataala sinnoa dolu. Ohko'ang katomarayaanna Puang Alataala anna Änä' Domba la ma'ongeang yato yaling di bohto anna ingkäna petauanna la menomba pano.

⁴Sika la ungnigita lindona anna sanganna Puang Alataala la diuki' pano di kandinnaii.

⁵Kamalilingang dang la aha di hao. Dang umpahallu ballo sibaha pesilona mata allo, aka' la sika naballoi Puang Alataala, anna sika la ma'pahenta sihapang tomaraya lambi' sapano-panona.

⁶Puhanna yatoo, napa'karai bumä' yato malaeka' naoatee, "Tula' indee tahpa' liu anna mala dipetahpa'. Puang Alataala ang umbea Inaha Maserona pano di ingkäna nabi, puhang unsuo malaeka'na umpaitai sabua'na didiona ang la pahallu baha' dahi."

⁷Naoate Puang Yesus, "Pehingngii manahpai! La baha' sulemä'. Ingkäna tau ang untuhu'i tula' pepakaenga' yaling inde di suha' didiona ang la baha' dahi, dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala!"

⁸Kodi' ang disanga Yohanes, puhang kuhingngi anna kuita ingkäna yatoo. Puhanna kuita anna kuhingngi, ya' malimuntu' siamä' di olona yato malaeka' la menomba.

⁹Ampo' naoingkä'tee, "Daa! Daumpenombaiä! Penombaio Puang Alataala! Aka' sabua' turä'to koo; sinnoa siamingke anna sinnoa solasohommu ingkäna nabi, anna ingkäna tau ang untuhu'i pepakaenga' yaling inde di suha'!"

¹⁰Naoa sala buntee, "Daumpadiinahammu kalei inde ang yaling di suha', aka' dang masae anna la dahing.

¹¹Tau ang maho-maho, pabei tubunne' umbabe lolo kamahoang; tau ang kekasalaang, pabei tubunne' umbabe lolo kasalaang; tau ang maroho inahanna, pabei tubunne' membabe maroho lolo; anna tau ang umpatani kalaena supung di Puang Alataala, ya' pabei tubunne' napanoa.”

¹²Naoa bunte Puang Yesus, "Pehingngii manahpai! Dang masae anna sulemä' umbahaing sahona ang la dibea pano di tau situhu' aka ang puha nababe.

¹³Kodi'mito indee Ang Handang Uhuna anna Ang Handang Katämpä'; Kodi'mito Dehata mengkalao di pampahitunganna lambi' kapuhaanna.

¹⁴Tau ang untahpa' kaya'na dianto ang la ullambi' kamasannangang yaho mai di Puang Alataala, lambi' sihatang unngande boana poang kayu ang mepatuho anna beba' mentama yato di bohto mahoa' unngola baba hala.

¹⁵Ampo' samai tau ang mehiri'-hiri' pembabena, to ma'ihsang-ihsang, to umbabe katasampa'ang, to papateang, to umpenombai dehata lino anna to pa'loseng-loseng, moi tula'na, moi pembabena, ingkäna inde tau ang noa la tohhone' di aneanna yato bohto mahoa'.

¹⁶Kodi' Puang Yesus, puhamä' unsuo malaeka'ku mating di dioa' anna malai umpepainsangnging kaha-kaha indee ang napokapahalluang jumaa'. Kodi' indee Peänä'anna Tomaraya Daud. Kodi'mito indee Bintäng Pambaha Allo.”

¹⁷Ma'karang Inaha Masero sibaha yato bahine ang la napobahine Änä' Domba naoatee, "Maimo!" Diamo ang manghingngi indee la naoa toe'te, "Maimo!" Menna ang mahähäng sule tomande'o anna unsengko' tomande'i yato uhai ang mala mepatuho.

¹⁸Pano di tau ang unghingngi tula' yaling inde di suha', pahallu kupakaenga' dianto: Ponna aha tau ang unghängngängngi ihsinna inde suha', ya' la napahoai toinne' Puang Alataala ingkäna kamadahhaang ang puha tiuki' yaling inde di suha'.

¹⁹Anna ponna aha ang mangngalai piha, ya' dai la napabei Puang Alataala yato tau unngande boana poang kayu ang mepatuho sibaha tohho yaling yato di bohto mahoa' ang masero.

²⁰Puang Yesus ang umpalambi' samai inde kaheba naoatee, "Tahpa', la baha' sulemä'!" Ya' Aming! Sulemote' O Puang Yesus!

²¹Pa'kalemunnarang Puang Yesus ang la umbehe ingkämmua' petauanna. Aming.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil